RID

Конвенција о међународним железничким превозима (COTIF)
Додатак Ц – Правилник о међународном железничком превозу опасне робе (RID)

У примени од 1. јануара 2025. године

Овај текст замењује прописе од 1. јануара 2023. године

Том 2

Напомена Секретаријата OTIF

Уговорне Стране RID су (стање од 1. јула 2024. године):

Авганистан, Албанија, Алжир, Јерменија, Аустрија, Азербејџан, Белгија, Босна и Херцеговина, Бугарска, Хрватска, Чешка Република, Данска, Естонија, Финска, Француска, Грузија, Немачка, Грчка, Мађарска, Иран, Ирска, Италија, Летонија, Лихтенштајн, Литванија, Луксембург, Монако, Црна Гора, Мароко, Холандија, Северна Македонија, Норвешка, Пољска, Португалија, Румунија, Србија, Словачка, Словенија, Шпанија, Шведска, Швајцарска, Тунис, Турска, Уједињено Краљевство, Украјина.

Чланство Ирака, Либана и Сирије у OTIF је суспендовано док се поново не успостави међународни саобраћај.

САДРЖАЈ

Том 2

Део 3 (наставак)	**Списак опасне робе, посебне одредбе као и изузећа у вези са ограниченим и изузетим количинама**	
3.3	**Посебне одредбе које се односе на одређене предмете или материје**	3.3-1
3.4	**Опасна роба пакована у ограниченим количинама**	3.4-1
3.5	**Опасна роба пакована у изузетим количинама**	3.5-1
3.5.1	Изузете количине	3.5-1
3.5.2	Амбалажа	3.5-2
3.5.3	Испитивања за комаде	3.5-2
3.5.4	Обележавање комада	3.5-3
3.5.5	Највећи број комада у једним колима или контејнеру	3.5-4
3.5.6	Документација	3.5-4
Део 4	**Одредбе које се односе на паковање и цистерне**	
4.1	**Употреба амбалаже, IBC и велике амбалаже**	4.1-1
4.1.1	Општи захтеви за паковање опасне робе у амбалажу, IBC и велику амбалажу	4.1-1
4.1.2	Додатне опште одредбе за употребу IBC	4.1-41
4.1.3	Опште одредбе које се односе на упутства за паковање	4.1-42
4.1.4	Списак упутстава за паковање	4.1-45
4.1.4.1	Упутства за употребу амбалаже (изузев IBC и велике амбалаже)	4.1-46
4.1.4.2	Упутство за IBC амбалаже	4.1-146
4.1.4.3	Упутства за употребу велике амбалаже	4.1-152
4.1.5	Посебне одредбе за паковање робе класе 1	4.1-162
4.1.6	Посебне одредбе за паковање робе класе 2 и робе других класа, које су сврстане у упутство за паковање P200	4.1-163
4.1.7	Посебне одредбе за паковање органских пероксида класе 5.2 и самореагујућих материја класе 4.1	4.1-167
4.1.7.1	Употреба амбалаже (изузев IBC)	4.1-167
4.1.7.2	Употреба IBC	4.1-168
4.1.8	Посебне одредбе за паковање заразних материја класе 6.2	4.1-169
4.1.9	Посебне одредбе за паковање радиоактивних материја	4.1-170
4.1.9.1	Опште одредбе	4.1-170
4.1.9.2	Захтеви и контролне мере за превоз радиоактивних материја са малом специфичном активношћу (материје LSA) и површински контаминираних предмета (предмети SCO)	4.1-172
4.1.9.3	Комади, који садрже фисионе материје	4.1-173

4.1.10	Посебне одредбе за заједничко паковање	4.1-173
4.2	**Употреба преносивих цистерни и UN гасних контејнера са више елемената (MEGC)**	4.2-1
4.2.1	Опште одредбе за употребу преносивих цистерни за превоз материја класе 1 и класа 3 до 9	4.2-1
4.2.2	Опште одредбе за употребу преносивих цистерни за превоз нерасхлађених течних гасова и хемикалија под притиском	4.2-6
4.2.3	Опште одредбе за употребу преносивих цистерни за превоз дубоко расхлађених течних гасова	4.2-7
4.2.4	Опште одредбе за употребу UN-гасних контејнера са више елемената (MEGC)	4.2-9
4.2.5	Упутства и посебне одредбе за преносиве цистерне	4.2-10
4.2.5.1	Опште одредбе	4.2-10
4.2.5.2	Упутства за преносиве цистерне	4.2-10
4.2.5.3	Посебне одредбе за преносиве цистерне	4.2-22
4.3	**Употреба кола цистерни, демонтажних цистерни, контејнер цистерни и замењивих цистерни, чија су тела израђена од металних материјала, као и батеријских кола и гасних контејнера са више елемената (MEGC)**	4.3-1
4.3.1	Област важности	4.3-1
4.3.2	Одредбе које важе за све класе	4.3-1
4.3.2.1	Примена	4.3-1
4.3.2.2	Степен пуњења	4.3-2
4.3.2.3	Употреба	4.3-4
4.3.2.4	Неочишћене празне цистерне, батеријска кола и MEGC	4.3-5
4.3.3	Посебне одредбе за класу 2	4.3-6
4.3.3.1	Кодирање и хијерархија цистерни	4.3-6
4.3.3.2	Услови пуњења и испитни притисци	4.3-7
4.3.3.3	Употреба	4.3-19
4.3.3.4	Посебне одредбе за пуњење кола цистерни за течни гас	4.3-19
4.3.4	Посебне одредбе за класе 3 до 9	4.3-22
4.3.4.1	Кодирање цистерни, рационализован приступ и хијерархија цистерни	4.3-22
4.3.4.2	Опште одредбе	4.3-32
4.3.5	Посебне одредбе	4.3-32
4.4	(Брисано)	4.4-1
4.5	**Употреба и начин рада вакуум цистерни за отпад**	4.5-1
4.5.1	Употреба	4.5-1
4.5.2	Начин рада	4.5-1

Део 5 Процедуре за отпрему

5.1	**Опште одредбе**	5-1
5.1.1	Област примене и опште одредбе	5-1
5.1.2	Употреба сабирне амбалаже	5-1
5.1.3	Празна неочишћена амбалажа (укључујући IBC и велику амбалажу), цистерне, кола и контејнери за превоз робе у расутом стању	5-2
5.1.4	Заједничко паковање	5-2
5.1.5	Опште одредбе за класу 7	5-2
5.1.5.1	Одобрење за транспорт и обавештавање	5-2
5.1.5.2	Одобрење од стране надлежног органа	5-3
5.1.5.3	Одређивање транспортног показатеља (TI) и показатеља критичне безбедности (CSI)	5-4
5.1.5.4	Посебне одредбе за изузете комаде радиоактивних материја класе 7	5-6
5.1.5.5	Преглед захтева који се односе на дозволу/одобрење и претходно обавештавање	5-6
5.2	**Обележавање и означавање листицама опасности**	5-9
5.2.1	Обележавање комада	5-9
5.2.2	Означавање комада листицама опасности	5-14
5.2.2.1	Одредбе које се односе на означавање листицама опасности	5-14
5.2.2.2	Одредбе које се односе на листице опасности	5-17
5.3	**Означавање великим листицама опасности и обележавање**	5-26
5.3.1	Означавање великим листицама опасности	5-26
5.3.1.1	Опште одредбе	5-26
5.3.1.2	Означавање великим листицама опасности великих контејнера, контејнера за робу у расутом стању, MEGC, контејнер цистерни и преносивих цистерни	5-27
5.3.1.3	Означавање великим листицама опасности кола на којима се превозе велики контејнери, контејнери за робу у расутом стању, MEGC, контејнер-цистерне или преносиве цистерне	5-27
5.3.1.4	Означавање великим листицама опасности кола када се користе за превоз у расутом стању, кола-цистерни, батеријских кола и кола са демонтажним цистернама	5-27
5.3.1.5	Означавање великим листицама опасности кола у којима се превозе само комади	5-28
5.3.1.6	Означавање великим листицама опасности празних кола-цистерни, батеријских кола, MEGC, контејнер-цистерни, преносивих цистерни, као и празних кола и великих контејнера за превоз у расутом стању	5-28
5.3.1.7	Опис великих листица опасности	5-28
5.3.2	Обележавање наранџастим таблама	5-30
5.3.2.1	Опште одредбе за обележавање наранџастим таблама	5-30
5.3.2.2	Опис наранџастих табли	5-31
5.3.2.3	Значење бројева за означавање опасности	5-32
5.3.3	Обележје за материје на повишеној температури	5-36
5.3.4	Маневарске листице опасности према узорцима 13 и 15	5-37
5.3.4.1	Опште одредбе	5-37

5.3.4.2	Опис маневарских листица опасности према узорцима 13 и 15	5-37
5.3.5	Наранџаста трака	5-37
5.3.6	Обележје за материје опасне по животну средину	5-37
5.4	**Документација**	5-38
5.4.0	Опште одредбе	5-38
5.4.1	Транспортни документ за транспорт опасне робе и информације у вези с тим	5-38
5.4.1.1	Општи подаци које мора да садржи транспортни документ	5-38
5.4.1.2	Додатни или посебни подаци за одређене класе	5-45
5.4.1.3	(Резервисано)	5-48
5.4.1.4	Облик и језик	5-49
5.4.1.5	Роба која није опасна	5-49
5.4.2	Сертификат о паковању контејнера/ возила	5-50
5.4.3	Писана упутства	5-51
5.4.4	Чување информација о транспорту опасне робе	5-56
5.4.5	Пример формулара за мултимодални транспорт опасне робе	5-56
5.5	**Посебне одредбе**	5-59
5.5.1	(Брисано)	5-59
5.5.2	Посебне одредбе за фумигацијске теретне транспортне јединице (UN 3359)	5-59
5.5.2.1	Опште одредбе	5-59
5.5.2.2	Обука	5-59
5.5.2.3	Обележавање и означавање великим листицама опасности	5-59
5.5.2.4	Документација	5-60
5.5.3	Посебне одредбе које се примењују на превоз сувог леда (UN 1845) и на комаде, кола и контејнере са материјама које представљају опасност од гушења ако се користе у сврху хлађења или кондиционирања (као што је суви лед (UN 1845) или азот, дубоко расхлађен, течан (UN 1977) или аргон, дубоко расхлађен, течан (UN 1951) или азот)	5-61
5.5.3.1	Област важности	5-61
5.5.3.2	Опште одредбе	5-61
5.5.3.3	Комади који садрже суви лед (UN 1845) или средства за хлађење или кондиционирање	5-62
5.5.3.4	Обележавање комада који садрже суви лед (UN 1845) или средство за хлађење или кондиционирање	5-62
5.5.3.5	Кола и контејнери који садрже суви лед	5-63
5.5.3.6	Обележавање кола и контејнера	5-63
5.5.3.7	Документација	5-64
5.5.4	Опасна роба садржана у опреми која се користи или је намењена за употребу током превоза, причвршћена на или смештена у комаде, сабирну амбалажу, контејнере или товарне одељке	5-65

Део 6 Захтеви за израду и испитивање амбалаже, IBC, велике амбалаже, цистерни и контејнера за робу у расутом стању

6.1	**Захтеви за израду и испитивање амбалаже**	6.1-1
6.1.1	Опште одредбе	6.1-1
6.1.2	Кôдови за различите типове амбалаже	6.1-2
6.1.3	Обележавање	6.1-4
6.1.4	Захтеви за амбалажу	6.1-9
6.1.4.0	Општи захтеви	6.1-9
6.1.4.1	Бурад од челика	6.1-9
6.1.4.2	Бурад од алуминијума	6.1-10
6.1.4.3	Бурад од неког другог метала изузев челика или алуминијума	6.1-11
6.1.4.4	Канистери од челика или алуминијума	6.1-12
6.1.4.5	Бурад од шпер плоче	6.1-12
6.1.4.6	(Брисано)	6.1-13
6.1.4.7	Бурад од картона	6.1-13
6.1.4.8	Бурад и канистери од пластике	6.1-13
6.1.4.9	Сандуци од природног дрвета	6.1-14
6.1.4.10	Сандуци од шпер плоче	6.1-15
6.1.4.11	Сандуци од материјала од дрвних влакана	6.1-15
6.1.4.12	Сандуци од картона (укључујући сандуке од таласастог картона)	6.1-15
6.1.4.13	Сандуци од пластичних материјала	6.1-16
6.1.4.14	Сандуци од челика, алуминијума или од другог метала	6.1-17
6.1.4.15	Вреће од текстилних влакана	6.1-17
6.1.4.16	Вреће од пластичних влакана	6.1-17
6.1.4.17	Вреће од пластичне фолије	6.1-18
6.1.4.18	Вреће од папира	6.1-18
6.1.4.19	Састављена амбалажа (пластика)	6.1-19
6.1.4.20	Састављена амбалажа (стакло, порцелан или керамика)	6.1-20
6.1.4.21	Комбинована амбалажа	6.1-22
6.1.4.22	Амбалажа од танког лима	6.1-22
6.1.5	Захтеви за испитивање амбалаже	6.1-22
6.1.5.1	Спровођење и понављање испитивања	6.1-22
6.1.5.2	Припрема амбалаже за испитивања	6.1-24
6.1.5.3	Испитивање на пад	6.1-26
6.1.5.4	Испитивање заптивености	6.1-29
6.1.5.5	Испитивање унутрашњег притиска (хидраулично)	6.1-29
6.1.5.6	Испитивање притиска при слагању	6.1-30
6.1.5.7	Додатно испитивање на пермеацију за бурад и канистере од пластике, у складу са 6.1.4.8, као и за састављену амбалажу (пластика) – са изузетком амбалаже 6HA1 – у складу са 6.1.4.19, за превоз течних материја са тачком паљења ≤ 60°C	6.1-31
6.1.5.8	Извештај о испитивању	6.1-31

6.1.6	Стандардне течности за доказивање хемијске компатибилности амбалаже од полиетилена, укључујући IBC, у складу са ставом 6.1.5.2.6 односно 6.5.6.3.5	6.1-32
6.2	**Захтеви за израду и испитивање посуда под притиском, аеросолних распршивача, малих гасних посуда (гасних патрона) и патрона горивних ћелија са течним запаљивим гасом**	6.2-1
6.2.1	Општи захтеви	6.2-1
6.2.1.1	Пројектовање и израда	6.2-1
6.2.1.2	Материјали	6.2-2
6.2.1.3	Опрема за руковање	6.2-3
6.2.1.4	Одобрење за посуде под притиском	6.2-4
6.2.1.5	Прво контролисање и испитивање	6.2-5
6.2.1.6	Периодично контролисање и испитивање	6.2-7
6.2.1.7	Захтеви који се односе на произвођаче	6.2-8
6.2.1.8	Захтеви који се односе на контролна тела	6.2-8
6.2.2	Захтеви за UN посуде под притиском	6.2-8
6.2.2.1	Пројектовање, израда и прво контролисање и испитивање	6.2-8
6.2.2.2	Материјали	6.2-16
6.2.2.3	Затварачи и њихова заштита	6.2-17
6.2.2.4	Периодично контролисање и испитивање	6.2-18
6.2.2.5	Систем оцењивања усаглашености и одобрења за производњу посуда под притиском	6.2-19
6.2.2.6	Систем издавања одобрења за периодично контролисање и испитивање посуда под притиском	6.2-24
6.2.2.7	Обележавање UN посуда под притиском које се могу поново пунити	6.2-28
6.2.2.8	Обележавање UN боца које се не могу поново пунити	6.2-32
6.2.2.9	Обележавање UN металхидридних складишних (акумулационих) система	6.2-33
6.2.2.10	Обележавање UN свежњева боца	6.2-34
6.2.2.11	Обележавање затварача UN посуда под притиском које се могу поново пунити	6.2-35
6.2.2.12	Еквивалентни поступци за оцену усаглашености и периодично контролисање и испитивање	6.2-35
6.2.3	Захтеви за посуде под притиском, које нису UN посуде под притиском	6.2-36
6.2.3.1	Пројектовање и израда	6.2-36
6.2.3.2	(Резервисано)	6.2-36
6.2.3.3	Опрема за руковање	6.2-36
6.2.3.4	Прво контролисање и испитивање	6.2-37
6.2.3.5	Периодично контролисање и испитивање	6.2-37
6.2.3.6	Одобрење за посуда под притиском	6.2-39
6.2.3.7	Захтеви у односу на произвођача	6.2-39
6.2.3.8	Захтеви у односу на контролна тела	6.2-39
6.2.3.9	Обележавање посуда под притиском које се могу поново пунити	6.2-39
6.2.3.10	Обележавање боца које се не могу поново пунити	6.2-41
6.2.3.11	Посуде под притиском за спасавање	6.2-41
6.2.4	Захтеви за посуде под притиском, које нису UN-посуде под притиском, пројектоване, израђене и испитане у складу са односним стандардима	6.2-41
6.2.4.1	Пројектовање, конструкција и прво контролисање и испитивање	6.2-41

6.2.4.2	Периодично контролисање и испитивање	6.2-53
6.2.5	Захтеви за посуде под притиском које нису UN-посуде под притиском, које нису пројектоване, израђене и испитане у складу са односним стандардима	6.2-54
6.2.5.1	Материјали	6.2-55
6.2.5.2	Опрема за руковање	6.2-55
6.2.5.3	Боце, велике боце, бурад под притиском и свежњеви боца од метала	6.2-55
6.2.5.4	Додатне одредбе за посуде под притиском од легура алуминијума за компримоване, течне, растворене гасове и гасове који нису под притиском, који подлежу посебним захтевима (узорци гаса), као и за предмете који садрже гас под притиском, изузев аеросолних распршивача и малих гасних посуда (гасних патрона)	6.2-56
6.2.5.5	Посуде од композитних материјала	6.2-58
6.2.5.6	Затворени криогени резервоари	6.2-58
6.2.6	Општи захтеви за аеросолне распршиваче и мале гасне посуде (гасне патроне) и патроне горивних ћелија са течним запаљивим гасом	6.2-58
6.2.6.1	Пројектовање и израда	6.2-58
6.2.6.2	Испитивање хидрауличног притиска	6.2-59
6.2.6.3	Испитивање заптивености	6.2-59
6.2.6.4	Упућивање на стандарде	6.2-61
6.3	**Захтеви за израду и испитивање амбалаже за заразне материје категорије А класе 6.2 (UN бројеви 2814 и 2900)**	6.3-1
6.3.1	Опште одредбе	6.3-1
6.3.2	Захтеви за амбалажу	6.3-1
6.3.3	Кодирање за означавање типа амбалаже	6.3-1
6.3.4	Обележавање	6.3-1
6.3.5	Одредбе које се односе на испитивање амбалаже	6.3-3
6.4	**Захтеви за израду, испитивање и одобрење за комаде радиоактивних материја и одобрење за те материје**	6.4-1
6.4.1	(Резервисано)	6.4-1
6.4.2	Општи захтеви	6.4-1
6.4.3	(Резервисано)	6.4-2
6.4.4	Захтеви за изузете комаде	6.4-2
6.4.5	Захтеви за индустријске комаде	6.4-2
6.4.6	Захтеви за комаде који садрже уранијумхексафлуорид	6.4-3
6.4.7	Захтеви за комаде типа А	6.4-4
6.4.8	Захтеви за комаде типа B(U)	6.4-5
6.4.9	Захтеви за комаде типа B(M)	6.4-7
6.4.10	Захтеви за комаде типа C	6.4-7
6.4.11	Захтеви за комаде који садрже фисионе материје	6.4-8
6.4.12	Методе испитивања и поступци доказивања	6.4-12
6.4.13	Испитивање целовитости заптивеног омотача и заштите од зрачења и процена критичне безбедности	6.4-12
6.4.14	Ударна основа за испитивања на пад	6.4-13
6.4.15	Испитивања у циљу доказивања отпорности у нормалним условима превоза	6.4-13

6.4.16	Додатна испитивања за комаде типа A за течне материје и гасове	6.4-14
6.4.17	Испитивања у циљу доказивања отпорности у случају ванредног догађаја у току превоза	6.4-14
6.4.18	Појачано испитивање потапањем у воду за комаде типа B(U) и типа B(M) са садржајем већим од 10^5 A_2 и за комаде типа C	6.4-15
6.4.19	Испитивање на продирање воде за комаде са фисионим материјама	6.4-15
6.4.20	Испитивања за комаде типа C	6.4-16
6.4.21	Контролисања за амбалажу која је пројектована за најмање 0,1 kg уранијум хексафлуорида	6.4-16
6.4.22	Одобрење за тип конструкције комада и материје	6.4-17
6.4.23	Захтеви и одобрења за превоз радиоактивних материја	6.4-18
6.5	**Захтеви за израду и испитивање IBC**	6.5-1
6.5.1	Општи захтеви	6.5-1
6.5.1.1	Област важности	6.5-1
6.5.1.2	(Резервисано)	6.5-1
6.5.1.3	(Резервисано)	6.5-1
6.5.1.4	Систем кôдирања за различите типове IBC	6.5-1
6.5.2	Обележавање	6.5-4
6.5.2.1	Основно обележавање	6.5-4
6.5.2.2	Додатно обележавање	6.5-5
6.5.2.3	Усаглашеност са типом конструкције	6.5-7
6.5.2.4	Обележавање прерађених састављених IBC (31HZ1)	6.5-7
6.5.3	Захтеви за израду	6.5-7
6.5.3.1	Општи захтеви	6.5-7
6.5.4	Испитивање, одобрење за тип конструкције и контролисање	6.5-8
6.5.5	Посебни захтеви за IBC	6.5-10
6.5.5.1	Посебни захтеви за металне IBC	6.5-10
6.5.5.2	Посебни захтеви за флексибилне IBC	6.5-11
6.5.5.3	Посебни захтеви за круте пластичне IBC	6.5-12
6.5.5.4	Посебни захтеви за састављене IBC са унутрашњом посудом од пластике	6.5-13
6.5.5.5	Посебни захтеви за IBC од картона	6.5-15
6.5.5.6	Посебни захтеви за IBC од дрвета	6.5-16
6.5.6	Захтеви за испитивање IBC	6.5-17
6.5.6.1	Спровођење и учесталост испитивања	6.5-17
6.5.6.2	Испитивања типа конструкције	6.5-17
6.5.6.3	Припрема IBC за испитивања	6.5-18
6.5.6.4	Испитивање подизањем одоздо	6.5-21
6.5.6.5	Испитивање подизањем одозго	6.5-21
6.5.6.6	Испитивање на притисак при слагању	6.5-22
6.5.6.7	Испитивање заптивености	6.5-23
6.5.6.8	Хидраулично испитивање унутрашњег притиска	6.5-23
6.5.6.9	Испитивање на пад	6.5-24
6.5.6.10	Испитивање на цепање	6.5-26

6.5.6.11	Испитивање на превртање	6.5-26
6.5.6.12	Испитивање усправљањем	6.5-27
6.5.6.13	Вибрационо испитивање	6.5-27
6.5.6.14	Извештај о испитивању	6.5-28
6.6	**Захтеви за израду и испитивање велике амбалаже**	6.6-1
6.6.1	Опште одредбе	6.6-1
6.6.2	Кôд за означавање типа конструкције велике амбалаже	6.6-1
6.6.3	Обележавање	6.6-2
6.6.3.1	Основно обележавање	6.6-2
6.6.3.2	Примери за обележавање	6.6-2
6.6.4	Посебни захтеви за велику амбалажу	6.6-3
6.6.4.1	Посебни захтеви за велику амбалажу од метала	6.6-3
6.6.4.2	Посебни захтеви за велику амбалажу од флексибилних материјала	6.6-4
6.6.4.3	Посебни захтеви за велику амбалажу од круте пластике	6.6-4
6.6.4.4	Посебни захтеви за велику амбалажу од картона	6.6-5
6.6.4.5	Посебни захтеви за велику амбалажу од дрвета	6.6-5
6.6.5	Захтеви за испитивање велике амбалаже	6.6-6
6.6.5.1	Спровођење и учесталост испитивања	6.6-6
6.6.5.2	Припрема за испитивања	6.6-7
6.6.5.3	Захтеви за испитивање	6.6-8
6.6.5.4	Уверење о одобрењу и извештај о испитивању	6.6-10
6.7	**Захтеви за пројектовање, израду, контролисање и испитивање преносивих цистерни и UN - контејнера за гас са више елемената (MEGC)**	6.7-1
6.7.1	Област примене и општи захтеви	6.7-1
6.7.2	Захтеви за пројектовање, израду, контролисање и испитивање преносивих цистерни за превоз материја класе 1 и класа 3 до 9	6.7-1
6.7.2.1	Дефиниције појмова	6.7-1
6.7.2.2	Општи захтеви за пројектовање и израду	6.7-3
6.7.2.3	Критеријуми за пројектовање	6.7-5
6.7.2.4	Најмања дебљина зида тела цистерне	6.7-6
6.7.2.5	Опрема за руковање	6.7-8
6.7.2.6	Отвори на дну	6.7-9
6.7.2.7	Сигурносни уређаји	6.7-10
6.7.2.8	Уређаји за растерећење притиска	6.7-10
6.7.2.9	Подешавање уређаја за растерећење притиска	6.7-11
6.7.2.10	Топљиви осигурачи	6.7-11
6.7.2.11	Распрскавајући дискови	6.7-11
6.7.2.12	Пропусна моћ уређаја за растерећење притиска	6.7-12
6.7.2.13	Обележавање уређаја за растерећење притиска	6.7-14
6.7.2.14	Прикључци за уређаје за растерећење притиска	6.7-14
6.7.2.15	Распоред уређаја за растерећење притиска	6.7-15

6.7.2.16	Уређаји за показивање степена напуњености	6.7-15
6.7.2.17	Лежишта, оквири, уређаји за подизање и уређаји за причвршћивање преносивих цистерни	6.7-15
6.7.2.18	Одобрење типа	6.7-16
6.7.2.19	Контролисање и испитивање	6.7-16
6.7.2.20	Обележавање	6.7-19
6.7.3	Захтеви за пројектовање, израду, контролисање и испитивање преносивих цистерни за превоз нерасхлађених течних гасова	6.7-22
6.7.3.1	Дефиниције појмова	6.7-22
6.7.3.2	Општи захтеви за пројектовање и израду	6.7-24
6.7.3.3	Критеријуми за пројектовање	6.7-26
6.7.3.4	Најмања дебљина зида тела цистерне	6.7-26
6.7.3.5	Опрема за руковање	6.7-27
6.7.3.6	Отвори на дну	6.7-29
6.7.3.7	Уређаји за растерећење притиска	6.7-29
6.7.3.8	Пропусна моћ уређаја за растерећење притиска	6.7-30
6.7.3.9	Обележавање уређаја за растерећење притиска	6.7-31
6.7.3.10	Прикључци за уређаје за растерећење притиска	6.7-32
6.7.3.11	Распоред уређаја за растерећење притиска	6.7-32
6.7.3.12	Уређаји за показивање степена напуњености	6.7-32
6.7.3.13	Лежишта носача, оквири, уређаји за подизање и уређаји за причвршћивање преносивих цистерни	6.7-32
6.7.3.14	Одобрење типа конструкције	6.7-33
6.7.3.15	Контролисање и испитивање	6.7-34
6.7.3.16	Обележавање	6.7-36
6.7.4	Захтеви за пројектовање, израду, контролисање и испитивање преносивих цистерни за превоз дубоко расхлађених течних гасова	6.7-39
6.7.4.1	Дефиниције појмова	6.7-39
6.7.4.2	Општи захтеви за пројектовање и израду	6.7-40
6.7.4.3	Критеријуми за пројектовање	6.7-42
6.7.4.4	Најмања дебљина зида тела цистерне	6.7-43
6.7.4.5	Опрема за руковање	6.7-44
6.7.4.6	Уређаји за растерећење притиска	6.7-45
6.7.4.7	Пропусна моћ и подешавање уређаја за растерећење притиска	6.7-46
6.7.4.8	Обележавање уређаја за растерећење притиска	6.7-46
6.7.4.9	Прикључци за уређаје за растерећење притиска	6.7-47
6.7.4.10	Распоред уређаја за растерећење притиска	6.7-47
6.7.4.11	Уређаји за показивање степена напуњености	6.7-47
6.7.4.12	Лежишта носача, оквири, уређаји за подизање и уређаји за учвршћивање преносивих цистерни	6.7-47
6.7.4.13	Одобрење типа конструкције	6.7-48
6.7.4.14	Контролисање и испитивање	6.7-49
6.7.4.15	Обележавање	6.7-51
6.7.5	Захтеви за пројектовање, израду, контролисање и испитивање UN-контејнера за гас са више елемената (MEGC) предвиђених за превоз нерасхлађених гасова	6.7-54

6.7.5.1	Дефиниције појмова	6.7-54
6.7.5.2	Општи захтеви за пројектовање и израду	6.7-54
6.7.5.3	Опрема за руковање	6.7-56
6.7.5.4	Уређаји за растерећење притиска	6.7-57
6.7.5.5	Пропусна моћ уређаја за растерећење притиска	6.7-57
6.7.5.6	Обележавање уређаја за растерећење притиска	6.7-58
6.7.5.7	Прикључци за уређаје за растерећење притиска	6.7-58
6.7.5.8	Распоред уређаја за растерећење притиска	6.7-59
6.7.5.9	Уређаји за показивање степена напуњености	6.7-59
6.7.5.10	Лежишта носача, оквири, уређаји за подизање и уређаји за причвршћивање MEGC	6.7-59
6.7.5.11	Одобрење типа конструкције	6.7-60
6.7.5.12	Контролисање и испитивање	6.7-60
6.7.5.13	Обележавање	6.7-61
6.8	**Захтеви за израду, опрему, одобрење типа, контролисање и испитивање и обележавање кола цистерне, демонтажних цистерни, контејнер-цистерни и замењивих цистерни, чија су тела произведена од металних материјала, као и батеријских кола и контејнера за гас са више елемената (MEGC)**	6.8-1
6.8.1	Област примене и опште одредбе	6.8-1
6.8.2	Захтеви који важе за све класе	6.8-4
6.8.2.1	Израда	6.8-4
6.8.2.2	Делови опреме	6.8-11
6.8.2.3	Испитивање типа и одобрење типа	6.8-15
6.8.2.4	Контролисање и испитивање	6.8-16
6.8.2.5	Обележавање	6.8-19
6.8.2.6	Захтеви за цистерне које су пројектоване, израђене, контролисане и испитане према односним стандардима	6.8-20
6.8.2.7	Захтеви за цистерне које нису пројектоване, израђене, контролисане и испитане према односним стандардима	6.8-23
6.8.3	Посебни захтеви за класу 2	6.8-24
6.8.3.1	Израда тела цистерни	6.8-24
6.8.3.2	Делови опреме	6.8-25
6.8.3.3	Испитивање типа и одобрење типа	6.8-30
6.8.3.4	Контролисање и испитивање	6.8-30
6.8.3.5	Обележавање	6.8-33
6.8.3.6	Захтеви за батеријска кола и MEGC, који су пројектовани, израђени, контролисани и испитани према односним стандардима	6.8-36
6.8.3.7	Захтеви за батеријска кола и MEGC који нису пројектовани, израђени, контролисани и испитани према односним стандардима	6.8-37
6.8.4	Посебне одредбе	6.8-37
6.8.5	Захтеви за материјале и израду тела кола цистерни и контејнер-цистерни за које се захтева испитни притисак од најмање 1 MPa (10 bar), као и тела кола цистерни и контејнер-цистерни за превоз дубоко расхлађених течних гасова класе 2	6.8-47
6.8.5.1	Материјали и тела цистерни	6.8-47
6.8.5.2	Захтеви за испитивање	6.8-48

6.8.5.3	Одређивање ударне жилавости	6.8-48
6.8.5.4	Позив на стандарде	6.8-50
6.9	**Захтеви за пројектовање, израду, контролисање и испитивање преносивих цистерни са телом израђеним од ојачаних пластичних влакана (ОПВ)**	6.9-1
6.9.1	Примена и опште одредбе	6.9-1
6.9.2	Захтеви за пројектовање, израду, контролисање и испитивање преносивих цистерни од ОПВ	6.9-1
6.9.2.1	Дефиниције	6.9-1
6.9.2.2	Општи захтеви за пројектовање и израду	6.9-2
6.9.2.3	Критеријуми за пројектовање	6.9-6
6.9.2.4	Најмања дебљина зида тела цистерне	6.9-9
6.9.2.5	Делови опреме за преносиве цистерне са ОПВ телима	6.9-9
6.9.2.6	Одобрење типа конструкције	6.9-9
6.9.2.7	Додатне одредбе које се примењују на ОПВ преносиве цистерне	6.9-10
6.9.2.8	Контролисање и испитивање	6.9-13
6.9.2.9	Чување узорака	6.9-13
6.9.2.10	Обележавање	6.9-13
6.10	**Захтеви за израду, опрему, одобрење типа, контролисање и обележавање вакуум цистерни за отпад**	6.10-1
6.10.1	Опште одредбе	6.10-1
6.10.2	Израда	6.10-1
6.10.3	Делови опреме	6.10-2
6.10.4	Контролисање	6.10-4
6.11	**Захтеви за пројектовање, израду, контролисање и испитивање контејнера за робу у расутом стању**	6.11-1
6.11.1	(Резервисано)	6.11-1
6.11.2	Област важности и општи захтеви	6.11-1
6.11.3	Захтеви за пројектовање, израду, контролисање и испитивање контејнера који одговарају CSC и који се користе као ВК1 или ВК2 контејнери за робу у расутом стању	6.11-1
6.11.4	Захтеви за пројектовање, израду и одобрење за ВК1 или ВК2 контејнере за робу у расутом стању који нису контејнери у складу са CSC	6.11-2
6.11.5	Захтеви за пројектовање, израду, контролисање и испитивање ВК3 флексибилних контејнера за робу у расутом стању	6.11-3
Део 7	**Одредбе које се односе на услове превоза, утовара, истовара и руковања**	
7.1	**Опште одредбе**	7-1
7.2	**Одредбе које се односе на превоз комада**	7-2
7.3	**Одредбе које се односе на превоз у расутом стању**	7-4

7.3.1	Опште одредбе	7-4
7.3.2	Одредбе за превоз робе у расутом стању уз примену одредби 7.3.1.1 (a)	7-6
7.3.3	Одредбе за превоз робе у расутом стању уз примену одредби 7.3.1.1 (b)	7-8
7.4	**Одредбе које се односе на превоз у цистернама**	7-14
7.5	**Одредбе које се односе на утовар, истовар и руковање**	7-15
7.5.1	Опште одредбе	7-15
7.5.2	Забрана заједничког товарења	7-16
7.5.3	Заштитно одстојање	7-18
7.5.4	Мере опреза за животне намирнице, потрошну робу и храну за животиње	7-18
7.5.5	(Резервисано)	7-18
7.5.6	(Резервисано)	7-18
7.5.7	Руковање и слагање (складиштење)	7-19
7.5.8	Чишћење после истовара	7-20
7.5.9	(Резервисано)	7-20
7.5.10	(Резервисано)	7-20
7.5.11	Додатне одредбе за одређене класе или робу	7-20
7.6	**Одредбе које се примењују за превоз робе као експресне пошиљке**	7-28
7.7	**Комбиновани железничко – друмски саобраћај (piggyback) у мешовитим возовима (комбиновани путнички и теретни транспорт)**	7-30

Незванични део RID

Захтеви за испитивање посуда од пластичних материја 1

ДЕО 3

СПИСАК ОПАСНЕ РОБЕ, ПОСЕБНЕ ОДРЕДБЕ КАО И ИЗУЗЕЋА У ВЕЗИ СА ОГРАНИЧЕНИМ И ИЗУЗЕТИМ КОЛИЧИНАМА

(наставак)

Поглавље 3.3
Посебне одредбе које се односе на одређене предмете или материје

3.3.1 Бројеви наведени у колони (6) табеле А поглавља 3.2 одговарају посебним одредбама које важе за дату материју или предмет, а значење и захтеви тих посебних одредби објашњени су у овом поглављу. У случају да посебна одредба укључује захтев за обележавање комада, морају бити испуњене одредбе из 5.2.1.2 (a) и (b). Ако је захтевано обележје у облику посебног текста који се налази под знацима навода, као нпр. „ЛИТИЈУМСКЕ БАТЕРИЈЕ ЗА ОДЛАГАЊЕ”, величина обележја мора износити најмање 12 mm, осим ако је то другачије прописано у посебним одредбама или на другом месту у RID.

16 Узорци нових или већ постојећих експлозивних материја или предмета, могу се превозити на начин који су прописали надлежни органи (види 2.2.1.1.3) у циљу испитивања, класификације, истраживања и развоја, контроле квалитета или као трговачки узорци. Маса експлозивних узорака, који нису овлажени или умањене осетљивости, треба да је ограничена на 10 kg у малим комадима што је утврђено од стране надлежних органа. Маса експлозивних узорака, који су овлажени или умањене осетљивости ограничена је на 25 kg.

23 Ова материја испољава опасност запаљивости, али она долази до изражаја само у изузетним (екстремним) условима пожара у затвореном простору.

28 Ова материја се може превозити према одредбама за класу 3 или класу 4.1 само ако је пакована тако да проценат средства за разређивање у било ком тренутку током превоза не падне испод оног који је наведен (види 2.2.3.1.1 и 2.2.41.1.18). У случајевима када средство за разређивање није наведено, материја се мора паковати тако да количина експлозивне материје не прелази наведену вредност.

32 У другом облику ова материја не подлеже захтевима RID.

37 Ова материја не подлеже захтевима RID, ако је обложена.

38 Ова материја не подлеже захтевима RID, ако садржи највише 0,1% калцијумкарбида.

39 Ова материја не подлеже захтевима RID, ако садржи мање од 30% или најмање 90% масе силицијума.

43 Ако се ове материје предају на превоз као средства за сузбијање штеточина (пестициди), оне се морају превозити под одговарајућим називом за пестициде у складу са одговарајућим одредбама који важе за пестициде (види 2.2.61.1.10 до 2.2.61.1.11.2).

45 Антимонсулфиди и антимоноксиди са садржајем арсена од највише 0,5% у односу на укупну масу, не подлежу захтевима RID.

47 Ферицијаниди и фероцијаниди не подлежу захтевима RID.

48 Превоз материје, која садржи више од 20% цијановодоника, је забрањен.

59 Ове материје не подлежу захтевима RID, ако садрже највише 50% магнезијума.

60 Ако концентрација износи више од 72%, превоз ове материје је забрањен.

61 Технички назив, који допуњава званични назив за транспорт, треба да је опште прихваћен

ISO назив (види стандард ISO 1750:1981 „*Пестициди и друге аграрне хемикалије – опште прихваћени називи*" са изменама и допунама), други назив наведен у „*Препорученој класификацији пестицида према опасности и упутству за класификацију*" од стране Светске здравствене организације (The WHO Recommended Clasiffication of Pesticides by Hazard and Guilines to Classification) или назив активне материје (види такође 3.1.2.8.1 и 3.1.2.8.1.1).

62 Ова материја не подлеже захтевима RID, ако садржи највише 4% натријумхидроксида.

65 Водоникпероксид у воденом раствору са мање од 8% водоникпероксида, не подлеже захтевима RID.

66 Цинабарит не подлеже захтевима RID.

103 Превоз амонијумнитрита и смеше анорганског нитрита са солима амонијума је забрањен.

105 Нитроцелулоза, која одговара опису UN 2556 или UN 2557, може да се сврста у класу 4.1.

113 Превоз хемијски нестабилне смеше је забрањен.

119 Машине за хлађење обухватају машине или друге уређаје, који су специјално конструисани, да животне намирнице или друге производе одржавају на ниској температури у неком унутрашњем одељку, као и јединице клима уређаја. Машине за хлађење и компоненте машина за хлађење, које садрже мање од 12 kg гаса класе 2, групе A или O према 2.2.2.1.3, или мање од 12 литара раствора амонијака (UN 2672), не подлежу одредбама RID.

Напомена: *За потребе превоза, топлотне пумпе могу се сматрати расхладним уређајима.*

122 Додатне опасности и UN број (назив према врсти) за сваки већ сврстан препарат органских пероксида, наведене су у 2.2.52.4, у упутству за паковање IBC 520 у 4.1.4.2 и у упутству за преносиве цистерне T 23 у 4.2.5.2.6.

123 *(Резервисано)*

127 Друга инертна материја или друга инертна смеша материје може се користити под условом, да ова инертна материја има исте особине флегматизације.

131 Флегматизована материја мора бити знатно мање осетљива него суви PETN.

135 Со натријумхидрата од дихлоризоцијанурне киселине не испуњава критеријуме за укључивање у класу 5.1 и не подлеже захтевима RID, осим ако не испуњава критеријуме за сврставање у неку другу класу.

138 *p*-бромбензилцијанид не подлеже захтевима RID.

141 Материје које су биле подвргнуте одговарајућем топлотном третману, тако да у току превоза не представљају никакву опасност, не подлежу захтевима RID.

142 Сојино брашно екстраховано растварачем, које садржи највише 1,5% уља и 11% влажности и које је практично без запаљивог растварача, не подлеже захтевима RID.

144 Водени раствор са највише 24% запремине алкохола не подлеже захтевима RID.

145 Алкохолна пића групе паковања III, ако се превозе у посудама запремине од највише 250 литара, не подлежу захтевима RID.

152 Класификација ове материје зависи од величине честица и амбалаже, али граничне вредности до сада нису експериментално одређене. Одговарајућа класификација се мора извршити према захтевима одељка 2.2.1.

153 Овај назив важи само ако се на основу испитивања докаже, да материје у додиру са водом нису запаљиве нити показују тенденцију самозапаљења и да развијена смеша гасова није запаљива.

162 *(Брисано)*

163 Материја поименично наведена у табели А поглавља 3.2 не сме се превозити под овим називом. Материје које се превозе под овим називом, смеју садржати највише 20% нитроцелулозе, под условом, да нитроцелулоза садржи највише 12,6% азота (у сувој маси).

168 Азбест, који је тако уграђен у природну или вештачку везивну материју (као што је цемент, пластика, асфалт, смоле или минерали) или за њу причвршћен, да у току превоза не може доћи до ослобађања опасних количина азбестних влакана која се могу удисати, не подлеже захтевима RID.

Готови производи, који садрже азбест и не одговарају овим захтевима не подлежу одредбама RID, ако су тако паковани, да у току превоза не може доћи до ослобађања опасних количина азбестних влакана која се могу удисати.

169 Анхидрид фталне киселине у чврстом стању и анхидрид тетрахидрофталне киселине са највише 0,05 % анхидрида малеинске киселине не подлежу захтевима RID. Анхидрид фталне киселине са највише 0,05% анхидрида малеинске киселине, који се предаје на транспорт или транспортује у растопљеном стању, загрејан изнад своје тачке паљења, треба да се класификује под UN 3256.

172 Када радиоактивна материја има додатну(е) опасност(и), важи следеће:

(a) Материја мора да буде сврстана у групе паковања I, II или III, а по потреби, уз примену критеријума за груписање предвиђених у делу 2 аналогно према врсти претежне додатне опасности;

(b) Комади морају бити означени са додатним листицама опасности, које одговарају појединим додатним опасностима које проистичу из материја; одговарајуће велике листице опасности треба поставити на теретне транспортне јединице у складу са одговарајућим одредбама из одељка 5.3.1;

(c) За потребе документације и обележавања комада, званични назив за транспорт комада ће бити допуњен са именом састојака који највише доприносе овој (овим) додатној(додатним) опасности(опасностима) и који ће бити наведени у заградама.

(d) У транспортном документу за опасну робу мора бити назначен број(бројеви) листице(листица) опасности који одговара свакој додатној опасности у загради иза броја класе 7 и, ако постоји, група паковања како је то прописано у 5.4.1.1.1 (d).

За паковање такође види 4.1.9.1.5.

177 Баријумсулфат не подлеже захтевима RID.

178 Ово обележавање се сме користити само, ако у табели А поглавља 3.2 не постоји друго одговарајуће обележавање и само уз сагласност надлежног органа земље порекла (види 2.2.1.1.3).

181 Комади, који садрже ову врсту материје, морају имати листицу опасности према узорку 1 (види 5.2.2.2.2) изузев ако је надлежни орган земље порекла дозволио да се одустане од ове листице опасности за коришћени испитани тип амбалаже, јер су резултати испитивања показали, да материја у таквој амбалажи не показује експлозивно понашање (види 5.2.2.1.9).

182 Група алкалних метала обухвата литијум, натријум, калијум, рубидијум и цезијум.

183 Група земноалкалних метала обухвата магнезијум, калцијум, стронцијум и баријум.

186 *(Брисано)*

188 Ћелије и батерије (акумулатори) које се предају на превоз не подлежу осталим одредбама RID, ако испуњавају следеће:

(a) за ћелију са металом литијума или легуре литијума садржај литијума није већи од 1 g, а за ћелију са јонима литијума или јонима натријума, има номиналну енергију у Watt-сатима од највише 20 Wh;

Напомена: *Када се литијумске батерије у складу са 2.2.9.1.7.1 (f) превозе сходно овој посебној одредби, укупан садржај литијума у свим литијум-металним ћелијама које се налазе у батерији не сме бити већи од 1,5 g, а укупан капацитет свих литијум-јонских ћелија у батерији не сме бити већи од 10 Wh (види посебну одредбу 387).*

(b) за литијум-металну или батерију са легуром литијума, садржај укупне количине литијума није већи од 2 g, а литијум-јонска или натријум-јонска батерија има номиналну енергију у Watt-сатима од највише 100 Wh. Литијум-јонске и натријум-јонске батерије које подлежу овој одредби, на спољној страни кућишта морају имати назначену номиналну енергију у Watt-сатима, изузев за литијум-јонске батерије које су произведене пре 1. јануара 2009. године.

Напомена: *Када се литијумске батерије у складу са 2.2.9.1.7.1 (f) превозе сходно овој посебној одредби, укупан садржај литијума у свим литијум-металним ћелијама које се налазе у батерији не сме бити већи од 1,5 g, а укупан капацитет свих литијум-јонских ћелија у батерији не сме бити већи од 10 Wh (види посебну одредбу 387).*

(c) свака литијумска ћелија или батерија одговара одредбама 2.2.9.1.7.1 (a), (e), (f) ако је применљиво и (g) или за натријум-јонске ћелије или батерије примењују се одредбе из 2.2.9.1.7.2 (a), (e) и (f);

(d) ћелије или батерије, уколико нису уграђене у опрему, морају бити упаковане у унутрашњу амбалажу која ћелије и батерије у потпуности обмотава. Ћелије и батерије морају да буду тако заштићене да се спрече кратки спојеви. То укључује заштиту против контакта са електрично проводљивим материјалом унутар исте амбалаже, који може да води до кратког споја. Унутрашња амбалажа мора бити упакована у јаку спољну амбалажу која одговара одредбама у 4.1.1.1, 4.1.1.2 и 4.1.1.5;

(e) ћелије и батерије уграђене у опрему, морају бити заштићене од оштећења и кратког споја; опрема мора бити опремљена ефикасним средством за спречавање ненамерног (случајног) активирања. Овај захтев не примењује се на опрему која је у току превоза са намером активна (предајник за идентификацију радио фреквенције (RFID) помоћу електромагнетских таласа, сатови, сензори итд.) и која није способна да ствара опасан развој топлоте. Ако су батерије уграђене у опрему, опрема мора бити упакована у јаку спољну амбалажу, која је произведена од одговарајућег материјала довољно јаког и димензионисаног у односу на запремину и намераване употребе амбалаже, изузев ако је батерија на одговарајући начин заштићена самом опремом у којој је садржана.

(f) сваки комад мора бити обележен одговарајућим обележјем за батерије, као што је приказано у 5.2.1.9.

Овај захтев се не примењује на:

(i) комаде који садрже једино батерије са дугмастим ћелијама уграђене у опрему (укључујући матичне плоче) и

(ii) комаде који садрже не више од четири ћелије или две батерије уграђене у опрему, када не постоји више од два комада у пошиљци;

Када се комади пакују у сабирну амбалажу, обележје за батерије мора бити или јасно видљиво или поново истакнуто на спољашњој страни сабирне амбалаже, а сабирна амбалажа мора бити означена обележјем „САБИРНА АМБАЛАЖА”. Најмања висина

слова у обележју „САБИРНА АМБАЛАЖА” мора бити 12 mm.

Напомена: *Комади који садрже литијумске батерије упаковане у складу са одредбама дела 4, поглавље 11, упутства за паковање 965 или 968, одељка IB ICAO Техничких упутстава, и који имају обележје као што је дато у 5.2.1.9 (обележје за батерије) и листицу опасности приказану у 5.2.2.2.2, узорак број 9A, сматра се да задовољавају одредбе ове посебне одредбе.*

(g) Сваки комад, уколико ћелије или батерије нису уграђене у опрему, мора бити у стању, да издржи испитивање пада са висине од 1,2 m независно од његове оријентације без оштећења ћелија или батерија, које су садржане у њему и без померања садржаја, који доводи до контакта батерија (или ћелија) и без ослобађања садржаја;

(h) Бруто маса комада не сме да премаши 30 kg, изузев ако су ћелије или батерије уграђене у или упаковане са опремом.

У горе наведеним захтевима и у комплетном RID, под појмом „количина литијума” се подразумева маса литијума у аноди једне ћелије са металом литијума или легуром литијума. Приликом употребе у овој посебној одредби појам „опрема” означава уређаје за чији рад ћелије или батерије обезбеђују електричну енергију.

Постоје различити називи за литијум-металне батерије и литијум-јонске батерије да би се олакшао превоз ових батерија у свим видовима саобраћаја и да би се омогућила примена различитих мера у случају ванредних околности.

Батерија са једном ћелијом, како је дефинисано у делу III пододељка 38.3.2.3 Приручника за испитивање и критеријуме, сматра се „ћелијом” и мора се превозити према захтевима за „ћелије”, у смислу ове посебне одредбе.

190 Паковања гаса под притиском треба да буду опремљена заштитом против ненамерног пражњења. Паковања гаса под притиском са запремином од највише 50 ml, која садрже само неотровне материје, не подлежу захтевима RID.

191 Посуде, мале, са гасом (гасне патроне) запремине од највише 50 ml, које садрже само неотровне материје, не подлежу захтевима RID.

193 Овај назив може се користити само за једињења ђубрива на бази амонијум нитрата. Она се класификују у складу са поступком утврђеним у Приручнику за испитивање и критеријуме, део III, одељак 39. Ђубрива која задовољавају критеријуме за овај UN број не подлежу захтевима RID.

194 Контролне и температуре у случају ванредних околности, уколико их има и UN бројеви (називи према врстама) за сваку већ сврстану самореагујућу материју наведени су у 2.2.41.4.

196 Препарати, који при лабораторијским испитивањима нити експлодирају у кавитационом стању нити брзо сагоревају (дефлагирају), који при загревању када су затворени не реагују и не испољавају експлозивну снагу, смеју се превозити под овим називом. Препарат такође мора бити термички стабилан (тј. температура самоубрзавајућег разлагања TCP је 60 °C или већа за комад од 50 kg). Препарати који не одговарају овим критеријумима морају се превозити у складу са одредбама класе 5.2 (види 2.2.52.4).

198 Раствори нитроцелулозе са највише 20% нитроцелулозе могу се превозити као боја, штампарска боја односно парфимеријски производи (види UN бројеве 1210, 1263, 1266, 3066, 3469 и 3470).

199 Једињења олова, која ако се у односу 1:1000 помешају са 0,07M хлороводоничном киселином и која након једночасовног мешања на температури од 23 °C ± 2 °C, испољавају растворљивост од највише 5% (види стандард ISO 3711:1990 „*Пигменти оловохромата и пигменти оловохромата-молибдата – захтеви и испитивања*”) сматрају се нерастворљивим и не подлежу прописима RID, изузев ако она одговарају критеријумима за укључивање у неку другу класу.

201 Упаљачи и патроне за допуњавање упаљача морају одговарати одредбама државе у којој се пуне. Они морају бити опремљени заштитом против ненамерног пражњења. Течна фаза гаса не сме да премаши 85 % запремине посуде на 15 °C. Посуде, укључујући уређаје за затварање, морају издржати унутрашњи притисак, који одговара двоструком притиску угљоводоничног гаса (петролеума) у течном стању на температури од 55 °C. Механизми вентила и уређаји за паљење морају бити херметички затворени, лепљивом траком обухваћени или обезбеђени неким другим средством или конструисани на начин којим се спречава активирање или ослобађање садржаја у току превоза. Упаљачи не смеју садржати више од 10 g угљоводоничног гаса (петролеума) у течном стању. Патроне за допуњавање не смеју садржати више од 65 g угљоводоничног гаса (петролеума) у течном стању.

Напомена: *За упаљаче као отпад, који се одвојено сакупљају, види поглавље 3.3 посебна одредба 654.*

203 Овај назив се не сме користи за UN 2315 Полихлорисани бифенили, течни и UN 3432 Полихлорисани бифенили, чврсти.

204 *(Брисано)*

205 Овај назив се не сме користи за UN 3155 ПЕНТАХЛОРФЕНОЛ.

207 Пластичне пресоване смеше могу бити од полистирола, полиметилметакрилата или од неког другог полимера.

208 Трговачки облик ђубрива које садржи калцијумнитрат, а које се углавном састоји од двоструке соли (калцијумнитрат и амонијумнитрат), која садржи највише 10% амонијумнитрата и најмање 12% кристалне воде, не подлеже захтевима RID.

210 Токсини из биљака, животиња или бактерија, који садрже заразне материје, или токсини који су садржани у заразним материјама, класификују се у класу 6.2.

215 Овај назив важи само за технички чисту материју или за препарате са овом материјом, која има TCP преко 75 °C и због тога не важи за препарате, који су самореагујуће материје (за самореагујуће материје, види 2.2.41.4).
Хомогене смеше које садрже највише 35 % по маси азодикарбонамида и најмање 65 % инертне материје, не подлежу захтевима RID, уколико не испуњавају критеријуме за друге класе.

216 Смеше чврстих материја, које не подлежу захтевима RID са запаљивим течним материјама могу се превозити под овим називом, а да се претходно не примени класификациони критеријум класе 4.1, под условом, да у моменту утовара материје или затварања амбалаже или теретне транспортне јединице, није видљива никаква слободна течност. Херметички затворени пакетићи и предмети, који садрже мање од 10 ml запаљиве течне материје групе паковања II или III која је апсорбована у некој чврстој материји, не подлежу захтевима RID, под условом да пакетић или предмет не садржи никакву слободну течност.

217 Смеше чврстих материја, које не подлежу захтевима RID, са отровним течним материјама могу се превозити под овим називом, а да се претходно не примени класификациони

критеријум класе 6.1, под условом, да у моменту утовара материје или затварања амбалаже или теретне транспортне јединице, није видљива никаква слободна течност. Назив се не сме користити за чврсте материје, које садрже течну материју групе паковања I.

218 Смеше чврстих материја, које не подлежу захтевима RID, са нагризајућим течним материјама могу се превозити под овим називом, а да се претходно не примени класификациони критеријум класе 8, под условом, да у моменту утовара материје или затварања амбалаже или теретне транспортне јединице, није видљива никаква слободна течност.

219 Генетички модификовани микроорганизми (GMMO) и генетички модификовани организми (GMO) који су паковани и обележени у складу са Упутством за паковање P904 у 4.1.4.1, не подлежу осталим одредбама RID.

Ако генетички модификовани микроорганизми (GMMO) и генетички модификовани организми (GMO) одговарају критеријумима за укључивање у класу 6.1 или 6.2 (види 2.2.61.1 и 2.2.62.1) примењују се одредбе RID за превоз отровних или заразних материја.

220 Непосредно после званичног назива за транспорт, у загради се може навести само технички назив запаљивог течног састојка овог раствора или ове смеше.

221 Материје, које спадају у овај назив, не смеју припадати групи паковања I.

224 Материја мора да остане у течном стању под нормалним условима транспорта, изузев ако се испитивањем може доказати да осетљивост материје у смрзнутом стању није већа од оне у течном стању. Она не сме да се замрзава на температури изнад -15 °C.

225 Апарати за гашење пожара под овим називом, могу за обезбеђење своје функције бити опремљени патронама (патроне за механички погон класификационог кôда 1.4C или 1.4S), а да се тиме не мења класификација у класу 2 групе A или O према 2.2.2.1.3, под условом да укупна количина брзо горуће експлозивне материје (ракетног горива) не премашује 3,2 g по апарату.

Апарати за гашење пожара морају бити произведени, испитани, одобрени и означени у складу са одредбама које се примењују у земљи производње.

Напомена: *„Одредбе које се примењују у земљи производње" односе се на применљиве одредбе у земљи производње или оне које се примењују у земљи употребе.*

Апарати за гашење пожара под овим називом укључују:

(a) ручне преносиве апарате за гашење пожара;

Напомена: *Овај унос односи се на преносиве апарате за гашење пожара, чак и када су неке компоненте које су неопходне за њихов исправни рад (нпр. црева и млазнице) привремено одвојене, докле год није угрожена безбедност контејнера под притиском са средством за гашење пожара, а апарати за гашење и даље се идентификују као преносиви апарати за гашење пожара.*

(b) апарате за гашење пожара за уградњу у авионе;

(c) апарате за гашење пожара, монтиране на точкове, којима се ручно управља;

(d) опрему или машине за гашење пожара, монтиране на точкове или на платформе на точковима или на транспортним јединицима сличним (малим) приколицама, и

(e) апарате за гашење пожара састављене од некотрљајућег бурета и опреме под притиском, којима се рукује, нпр, виљушкаром или дизалицом приликом утовара или истовара.

Напомена: *Посуде под притиском које садрже гасове за употребу у горе поменутим апаратима за гашење пожара или за употребу у стационарним противпожарним инсталацијама морају да испуњавају захтеве из поглавља 6.2 и све захтеве који се примењују на релевантну опасну робу када се ове посуде под притиском транспортују одвојено.*

226 Препарати ове материје, који садрже најмање 30% средства за флегматизацију које не испарава и није запаљиво, не подлежу захтевима RID.

227 Садржај уреанитрата не сме при флегматизацији са водом и неорганским инертним материјама да премаши 75% масе, а смеша не сме да буде доведена до експлозије при тесту испитне серије 1, типа (а) Приручника за испитивања и критеријуме, део I.

228 Смеше, које не одговарају критеријумима за запаљиве гасове (види 2.2.2.1.5), треба да се превозе под UN 3163.

230 Литијумске ћелије и батерије могу се превозити под овом класификацијом ако испуњавају одредбе из 2.2.9.1.7.1. Натријум јонске ћелије и батерије могу се превозити под овим уносом ако испуњавају одредбе из 2.2.9.1.7.2.

235 Овај назив се односи на предмете, који садрже експлозивне материје класе 1 и који могу такође да садрже опасну робу других класа. Ови предмети се користе како би се повећала сигурност у возилима, бродовима или авионима – нпр. генератори ваздушних јастука, модули ваздушних јастука, затезачи сигурносних појасева и пиромеханички уређаји.

236 Комплети полиестерних смола се састоје из две компоненте: једног основног материјала (класе 3 или класе 4.1, групе паковања II или III) и једног активатора (органски пероксид). Органски пероксид мора бити типа D, E или F, који не захтева контролу температуре. Група паковања мора бити II или III у складу са критеријумима класе 3 или класе 4.1, по потреби, који се односе на основни материјал. Ограничене количине, наведене у колони (7а) табеле А поглавља 3.2, односе се на основни материјал.

237 Филтерске мембране укључујући папирне сепараторе и материјале за пресвлачење и појачање итд., који су присутни у току превоза, не смеју бити склони преносу експлозије према било ком испитивању описаном у Приручнику за испитивања и критеријуме, део I, испитна серија 1 (а).

Поред тога, надлежни орган може да одлучи, на основу резултата одговарајућег испитивања брзине сагоревања узимајући у обзир стандардна испитивања у Приручнику за испитивања и критеријуме, део III, пододељак 33.2, да мембрана филтера од нитроцелулозе у облику, у коме треба да се превози, не подлеже захтевима класе 4.1 који се односе на чврсте запаљиве материје.

238 (а) Батерије се сматрају да су сигурне од изливања под условом да могу да издрже доле наведена испитивања вибрација и притиска, без изливања течности из батерија.

Испитивање на вибрације: Батерија се круто причвршћује на испитну плочу уређаја за вибрацију и излаже једноставном хармоничном кретању са амплитудом од 0,8 mm (1,6 mm максимално укупно одступање). Фреквенција се мења брзином од 1 Hz/min између10 Hz и 55 Hz. Укупан распон фреквенци у оба правца треба да се оствари за 95 ±5 минута за сваки положај причвршћивања (правац вибрације) батерије. Батерија се испитује у три међусобно вертикална положаја (укључујући испитивање са отворима за пуњење и вентилацију, ако постоје, у обртном положају) у истом временском периоду.

Испитивање на притисак: Након испитивања на вибрације, батерија се излаже у трајању од шест сати на температури од 24°C ± 4 °C разлици притиска од најмање 88 kPa. Батерија се испитује у три међусобно вертикална положаја (укључујући

испитивање са отворима за пуњење и вентилацију, ако постоје, у обртном положају), најмање шест сати у свакој позицији.

(b) Батерије сигурне од изливања не подлежу захтевима RID, у случају да на температури од 55 °C електролит не исцури из оштећеног или напрслог кућишта и ако нема никакве слободне течности, која може да се излије, и ако су полови (клеме) батерије у амбалажи спремној за превоз осигурани од кратког споја.

239 Батерије или ћелије не смеју да садрже никакве опасне материје изузев натријума, сумпора или натријумских једињења (нпр. натријум полисулфиде и натријум тетрахлороалуминате). Батерије или ћелије могу се предати на превоз на температури на којој се елементарни натријум, који се у њима налази, може претворити у течност, само уз сагласност надлежног органа земље порекла и под условима које он утврди. Ако земља порекла није уговорна страна RID, сагласност и услови превоза морају бити признати од надлежног органа прве уговорне стране RID у коју пошиљка улази.

Ћелије се морају састојати од херметички затворених металних кућишта, која у потпуности обухватају опасне материје и која су тако конструисана и затворена, да је спречено свако ослобађање ових материја под нормалним транспортним условима.

Батерије се морају састојати од ћелија унутар потпуно затвореног металног кућишта, које је тако конструисано и затворено, да је спречено свако ослобађање опасних материја под нормалним условима превоза.

240 ***(Брисано)***

241 Препарат мора бити тако произведен, да остаје хомоген и да се не раздвоји у току превоза. Препарати са ниским садржајем нитроцелулозе, који не показују опасне особине, ако су били подвргнути испитивањима за утврђивање њихове способности детонације, дефлаграције или експлозије при загревању у затвореном простору према испитивањима испитних серија 1 (a), 2 (b) и 2 (c) дела I Приручника за испитивања и критеријуме, и који се не понашају као запаљиве материје у складу са испитивањем бр. N.1 из Приручника за испитивања и критеријуме, део III, пододељак 33.2.4 (за ова испитивања, материја у облику плочица - уколико је потребно – мора се самлети и просејати на величину зрна од највише 1,25 mm), не подлежу захтевима RID.

242 Сумпор не подлеже захтевима RID, ако је формиран у посебном облику (нпр. у перлама, гранулату, зрнима или пахуљицама).

243 Бензин, моторно гориво за коришћење у бензинским моторима (нпр. у аутомобилима, стабилним моторима и другим моторима) треба да се сврста у овај назив без обзира на различиту испарљивост.

244 Овај назив обухвата, нпр. отпатке алуминијума, шљаку алуминијума, искоришћене катоде, употребљене облоге посуда и шљаку соли алуминијума.

247 Алкохолна пића која садрже преко 24% али не више од 70% запремине алкохола, уколико се превозе у оквиру производног поступка, могу се превозити у дрвеним бурадима са запремином већом од 250 литара али највише 500 литара, која одговарају општим прописима из 4.1.1, уколико су примењиви, под следећим условима:

(a) дрвена бурад пре пуњења морају бити испитана и заптивена;

(b) мора бити предвиђен довољан празан (неиспуњен) простор (најмање 3%) за ширење течности;

(c) дрвена бурад се морају превозити са чеповима отвора окренутим нагоре;

(d) дрвена бурад се морају превозити у контејнерима, који испуњавају прописе Међународне конвенције о сигурним контејнерима (CSC). Свако дрвено буре мора бити причвршћено на специјална лежишта и учвршћено одговарајућим средствима ради спречавања померања у било ком правцу током превоза.

249 Фероцеријум, стабилизован против корозије са садржајем гвожђа од најмање 10% не подлеже захтевима RID.

250 Овај назив може се користити само за узорке хемијских супстанци, који се узимају ради анализе у вези са применом Конвенције о забрани развоја, производње, складиштења и коришћења хемијског оружја и њиховог уништавања. Превоз материја под овим називом мора се вршити према ланцу поступака за заштиту и безбедност утврђених од стране Организације за забрану хемијског оружја.

Хемијски узорак може се превозити само уз претходно одобрење, које је издао надлежни орган или генерални директор Организације за забрану хемијског оружја, и под условом да узорак одговара следећим одредбама:

(a) узорак мора бити упакован према Упутству за паковање 623 у ICAO Техничким упутствима; и

(b) током превоза, транспортном документу мора бити приложена копија докумената о одобрењу транспорта, у коме су наведена ограничења за количине и одредбе о паковању.

251 Назив UN 3316 ХЕМИЈСКИ ПРИБОР или UN 3316 ПРИБОР ЗА ПРВУ ПОМОЋ односи се на сандучиће, касете итд. који садрже мале количине различите опасне робе, који се користе нпр. у медицинске сврхе, у сврху анализа или испитивања или поправки.

Ови прибори смеју садржати само опасну робу која је дозвољена као:

(a) изузете количине које не прелазе количину означену кôдом у колони (7b) табеле А, поглавља 3.2, под условом да је нето количина по унутрашњем паковању и нето количина по комаду као што је прописано у 3.5.1.2 и 3.5.1.3; или;

(b) ограничене количине као што је наведено у колони (7a) табеле А, поглавља 3.2, под условом да нето количина по унутрашњем паковању не прелази 250 ml или 250 g.

Састојци не смеју међусобно опасно да реагују (види „опасна реакција” у 1.2.1). Укупна количина опасне робе по једном прибору не сме бити већа од 1 l или 1 kg.

У сврху попуњавања транспортног документа као што је наведено у 5.4.1.1.1, група паковања приказана на документу мора бити најстрожија група паковања у коју се сврставају појединачне материје из прибора. Тамо где прибор садржи само опасну робу која није сврстана ни у једну групу паковања, ниједна група паковања не треба да буде наведена у транспортном документу опасне робе.

Прибори, који се превозе у колима у циљу пружања прве помоћи или за коришћење на лицу места, не подлежу захтевима RID.

Хемијски прибори и прибори за прву помоћ, који садрже опасну робу у унутрашњем паковању, у количинама које не премашују количинску границу за ограничене количине, која се примењује за поједине материје и која је утврђена у колони (7a) табеле А, поглавља 3.2, смеју се превозити у складу са поглављем 3.4.

252 (1) Топли концентровани раствори амонијумнитрата могу се превозити под овим уносом под условом да:

(a) раствор садржи највише 93% амонијумнитрата;

(b) раствор садржи најмање 7% воде;

(c) раствор садржи највише 0,2% запаљивог материјала;

(d) раствор не садржи једињења хлора у таквим количинама да ниво хлоридних јона прелази 0,02 %;

(e) pH вредност воденог раствора у 10% материје износи између 5 и 7, мерено на 25 °C; и

(f) највиша дозвољена температура за превоз раствора је 140 °C.

(2) Поред тога, топли концентровани раствори амонијумнитрата не подлежу захтевима RID, под условом да:

(a) раствор садржи највише 80% амонијумнитрата;

(b) раствор садржи највише 0,2 % запаљивог материјала;

(c) амонијумнитрат остаје у раствору у свим условима превоза; и

(d) раствор не испуњава критеријуме ниједне друге класе.

266 Ова материја, ако садржи мање алкохола, воде или средства за флегматизацију него што је наведено, не сме се превозити, изузев ако надлежни орган изда посебно одобрење (види 2.2.1.1).

267 Експлозиви типа C, који садрже хлорате, морају да буду одвојени од експлозивних материја, које садрже амонијумнитрат или друге соли амонијума.

270 Водени раствори анорганских чврстих нитрата класе 5.1 сматрају се да не одговарају критеријумима класе 5.1, ако концентрација материја у раствору на најнижој температури која се постиже у току превоза не премашује 80% границе засићености.

271 За средства за флегматизацију могу се користити лактоза или глукоза или слична средства, под условом, да материја садржи најмање 90%(масених) средстава за флегматизацију. Надлежни орган може да одобри сврставање ових смеша у класу 4.1, на основу испитивања по испитној серији 6 (c) Приручника за испитивања и критеријуме, део I, одељак 16, која су спроведена на најмање три амбалаже припремљене за превоз. Смеше, које садрже најмање 98%(масених) средства за флегматизацију, не подлежу захтевима RID. Комади, који садрже смеше са најмање 90%(масених) средстава за флегматизацију, не морају да буду означени листицама опасности према узорку 6.1.

272 Ова материја се може превозити према одредбама класе 4.1 само уз посебно одобрење надлежног органа (види UN 0143 одн. 0150 према потреби).

273 Манеб и препарати манеба, који су стабилизовани против самозагревања, не морају да буду сврстани у класу 4.2, ако се испитивањем може доказати, да се запремина од 1 m^3 материје не запаљује сама по себи и да температура у средини узорка не премашује 200 °C, ако се узорак држи 24 сата на температури од најмање 75 °C ± 2 °C.

274 Важе одредбе из 3.1.2.8.

278 Ове материје се смеју класификовати и превозити само уз сагласност надлежног органа на основу резултата испитивања према испитној серији 2 и серији 6 (c) Приручника за испитивања и критеријуме, део I на комадима припремљеним за превоз (види 2.2.1.1). Надлежни орган мора да одреди групу паковања на основу критеријума из одељка 2.2.3 и типа амбалаже коришћеног за испитну серију 6 (c).

279 Ова материја је сврстана у ову класификацију или групу паковања пре на основу искуства људи него на основу стриктне примене критеријума класификације утврђене у RID.

280 Овај назив важи за сигурносне уређаје за возила, бродове и авионе, нпр. генератори за ваздушне јастуке, модули ваздушних јастука, затезачи сигурносних појасева и пиромеханички уређаји, који садрже опасну робу класе 1 или других класа, ако се превозе као саставни делови и ако су ови предмети у стању припремљеном за превоз испитани у складу са испитном серијом 6 (c) Приручника за испитивање и критеријуме део I, а да при том није дошло до експлозије уређаја, распада кућишта уређаја или посуде под притиском, нити је наступило опасно растурање делова или термичка реакција, која би могла значајно да спречи гашење пожара или спровођење других мера у случају нужде у непосредној околини. Овај назив не важи за средства за спасавање која су описана у посебној одредби 296 (UN бројеви 2990 и 3072) или за уређаје за распршивање средства за гашење пожара који су описани у посебној одредби 407 (UN бројеви 0514 и 3559).

282 *(Брисано)*

283 Предмети, који садрже гас и служе као амортизери, укључујући уређаје за апсорбовање енергије удара или пнеуматски амортизери, не подлежу захтевима RID, под условом да:

(a) сваки предмет има гасни резервоар запремине од највише 1,6 литара и притисак пуњења од највише 280 bar, при чему производ запремине (у литрама) и притиска пуњења (у барима) не премашује 80 (тј. 0,5 литара запремине и 160 bar притиска пуњења, 1 литар запремине и 80 bar притиска пуњења, 1.6 литар запремине и 50 bar притиска пуњења, 0,28 литара запремине и 280 bar притиска пуњења);

(b) сваки предмет има притисак прскања сразмеран четвороструком притиску пуњења на 20 °C за производе који не премашују 0,5 литара запремине гасног резервоара, и петоструком притиску пуњења за производе који имају већу запремину гасног резервоара од 0,5 литара;

(c) је сваки предмет произведен од материјала, који при лому не ствара крхотине;

(d) је сваки предмет произведен у складу са стандардом обезбеђења квалитета који је прихватљив за надлежни орган;

(e) је тип конструкције подвргнут пожарном тесту, којим је доказано, да се унутрашњи притисак предмета смањује помоћу топљивог осигурача или неког другог уређаја за растерећење притиска на меру на којој се предмет не може распасти нити излетети.

Везано за делове опреме који се користе за погон возила види и 1.1.3.2. (d).

284 Хемијски генератор на кисеоник, који садржи оксидирајуће материје, мора одговарати следећим условима:

(a) ако генератор садржи експлозивни уређај за активирање, може се превозити под овим називом само ако је према напомени у ставу 2.2.1.1.1 (b) искључен из класе 1;

(b) генератор, без своје амбалаже мора бити у стању да издржи испитивање на пад са 1,8 m висине на круту, нееластичну, равну и хоризонталну површину, у положају у коме је вероватноћа оштећења највећа, без губитка садржаја и без активирања;

(c) ако је генератор опремљен уређајем за активирање, он мора имати најмање два ефикасна сигурносна уређаја за спречавање ненамерног активирања.

286 Мембрански филтери од нитроцелулозе, који спадају у овај назив и имају појединачну масу од највише 0,5 g, не подлежу захтевима RID, ако су појединачно садржани у једном предмету или у једном херметички затвореном пакетићу.

288 Ове материје се могу класификовати и превозити само уз сагласност надлежног органа на основу резултата испитивања по испитној серији 2 и серији 6 (c) Приручника за испитивања и критеријуме, део I, на комадима припремљеним за превоз (види 2.2.1.1).

289 Сигурносни уређаји, електрично иницирани и сигурносни уређаји, пиротехнички монтирани на колима, возилима, бродовима или авионима или у деловима за уградњу, као што су вратила точка управљача, облоге на вратима, седишта итд, не подлежу захтевима RID.

290 Ако ова радиоактивна материја одговара дефиницијама и критеријумима других класа наведених у делу 2, класификује се на следећи начин:

(a) Ако материја одговара критеријумима за опасну робу у изузетим количинама одређеним у поглављу 3.5, амбалажа мора да буде у складу са 3.5.2 и да испуњава прописе за испитивање у 3.5.3. Све остале одредбе за радиоактивне материје у изузетим комадима у 1.7.1.5 примењује се без упућивања на другу класу.

(b) Ако количина прекорачује граничну вредност утврђену у 3.5.1.2, материја мора да се класификује према претежној додатној опасности. Транспортни документ мора да опише материју са UN бројем и званичним називом за транспорт које важи за другу

класу и да буде допуњено називом који важи за радиоактивну материју у изузетом комаду у складу са поглављем 3.2 табела А колона (2). Материја се мора превозити према примењивим одредбама за овај UN број. У наставку је приказан пример за податке у транспортном документу:

„UN 1993 ЗАПАЉИВА ТЕЧНА МАТЕРИЈА, Н.Д.Н. (Смеша етанола и толуена), радиоактивна материја, изузет комад – ограничена количина материје, 3, ГП II".

Осим тога примењују се одредбе у 2.2.7.2.4.1.

(c) Прописи поглавља 3.4 за превоз опасне робе паковане у ограниченим количинама се не примењују на материје класификоване у складу са ставом (b).

(d) Ако материја одговара некој посебној одредби који изузима ову материју од свих прописа за опасну робу осталих класа, она се мора класификовати у складу са примењивим UN бројем класе 7 и морају се применити сви захтеви утврђени у 1.7.1.5.

291 Запаљиви гасови у течном стању морају бити садржани у саставним деловима машина за хлађење. Ови саставни делови морају бити конструисани и испитани најмање за троструки радни притисак машине за хлађење. Машине за хлађење морају бити тако конструисане и израђене да у нормалним условима превоза задрже гас у течном стању и да је искључена опасност од прскања или напрснућа конструктивних делова који се налазе под притиском. Машине за хлађење и конструктивни делови машина за хлађење, које садрже мање од 12 kg гаса, не подлежу захтевима RID.

Напомена: *За потребе превоза, топлотне пумпе могу се сматрати расхладним уређајима.*

292 *(Брисано)*

293 За шибице важе следеће дефиниције појмова:

(a) Минерске шибице су шибице, чије главе су направљене са запаљивим саставом осетљивим на трење и пиротехничким саставом, које сагоревају малим пламеном или без пламена, али уз велику топлоту;

(b) Безбедне шибице су шибице које су комбиноване са или су причвршћене за кутију, свешчицу или картицу, које се могу запалити само трењем о припремљену подлогу;

(c) Шибице, које се пале о сваку подлогу, су шибице које се могу запалити трењем о сваку чврсту подлогу;

(d) Парафинске шибице су шибице, које се могу запалити трењем о неку припремљену или чврсту подлогу.

295 Није неопходно, да свака батерија буде појединачно обележена или означена листицом опасности, ако је палетирана пошиљка на одговарајући начин обележена и означена.

296 Овај назив се односи на средства за спасавање, као што су сплавови за спасавање или прслуци за спасавање за плутање на води и самонадувавајући тобогани за спуштање. UN 2990 се односи на средства за спасавање која су самонадувавајућа, а UN 3072 се односи на средства за спасавање која нису самонадувавајућа. Средства за спасавање могу да садрже:

(a) Сигнална тела (Класа 1) која могу да садрже димне и светлеће сигналне ракете паковане у амбалажу која штити од ненамерног активирања;

(b) Само UN 2990, може да садржи патроне, погонске уређаје подкласе 1.4, групе компатибилности S, са механизмом за самонадувавање, под условом да количина експлозивне материје по средству за спасавање не премашује 3.2 g;

(c) Компримовани или течни гас, класе 2, групе А или О, према 2.2.2.1.3;

(d) Батерије (акумулаторе) (Класа 8) и литијумске батерије или натријум јонске батерије (Класа 9);

(e) Прибор за прву помоћ или прибор за поправке, који садржи опасну робу у малим количинама (нпр. материје класе 3, 4.1, 5.2, 8 или 9); или

(f) Шибице, које се могу било где запалити, паковане у амбалажу која спречава да се ненамерно активирају.

Средства за спасавање пакована у јаку круту спољну амбалажу са укупном бруто масом од 40 kg, који не садрже другу опасну робу осим компримоване или течне гасове класе 2, групе A или O у посудама запремине које не прелазе 120 ml, а који су уграђени искључиво у сврху активирања средства за спасавање, не подлежу одредбама RID.

298 *(Брисано)*

300 Рибље брашно, рибљи отпад и крил брашно не смеју се товарити, ако температура у тренутку товарења прелази 35 °C или је 5 °C изнад температуре околине, у зависности од тога која је од ове две вредности већа.

301 Овај назив се односи само на предмете као што су машине, апарати или уређаји који садрже опасну робу као остатке или саставне делове предмета. Не сме се користити за предмете за које већ постоји званичан назив за транспорт у табели A поглавља 3.2. Предмети који се превозе под овим називом садрже само опасну робу која је дозвољена да се превози у складу са одредбама поглавља 3.4 (Ограничене количине). Количина опасне робе у предметима не сме да пређе количину наведену у колони (7a) табеле A, поглавља 3.2 за сваку ставку садржане опасне робе. Уколико предмети садрже више од једне ставке опасне робе, појединачна опасна роба мора бити затворена како би се спречиле опасне реакције између њих током превоза (види 4.1.1.6). Када је потребно обезбедити да опасна роба у течном стању остане у предвиђеном положају, усмеравајуће стреле морају да буду приказане на најмање две супротне вертикалне стране комада, при чему су стреле усмерене у одређеном смеру у складу са 5.2.1.10.

302 Фумигацијска теретна транспортна јединица (CTU) која не садржи другу опасну робу подлеже само одредбама у 5.5.2.

303 Посуде се сврставају у класификациони кôд гаса или смеше гасова, који су у њима садржани а који се одређују према одредбама одељка 2.2.2.

304 Овај назив сме да се користи само за транспорт батерија које нису активиране, које садрже калијумхидроксид, сув и које су намењене да се активирају пре употребе додавањем одређене количине воде у поједине ћелије.

305 Ове материје у концентрацијама од највише 50 mg/kg не подлежу захтевима RID.

306 Овај назив сме да се користи само за материје које су одвећ неосетљиве да би се сврстале у класу 1, при испитивањима према испитним серијама 2 (види Приручник за испитивања и критеријуме, део I).

307 Овај назив се може користити само за ђубрива на бази амонијум нитрата. Она се класификују у складу са поступком утврђеним у Приручнику за испитивања и критеријуме, део III, одељак 39, у складу са ограничењима из 2.2.51.2.2, тринаеста и четрнаеста алинеја. Када се користи у поменутом одељку 39, израз „надлежни орган" означава надлежни орган земље порекла. Уколико земља порекла није уговорна страна RID, неопходно је да су класификација и услови признати од стране надлежног органа прве уговорне стране RID у коју се пошиљка превози.

309 Овај назив важи за не-сензибилизоване емулзије, суспензије и гелове, који се углавном састоје од смеше амонијумнитрата и гориве материје, и које су намењене за производњу експлозива типа E тек након обавезне претходне обраде пре употребе.

Смеша за емулзије има типичан следећи састав: 60-85% амонијумнитрата, 5-30% воде, 2-8% горива, 0,5-4% емулгатора, 0-10% растворивог средства за пригушење пламена и трагова адитива. Друге неорганске соли нитрата могу да замене део амонијум нитрата.

Смеша за емулзије и гел има типичан следећи састав: 60-85% амонијумнитрата, 0-5% натријума или калијум перхлората, 0-17% хексамин нитрата или монометиламин нитрата,

5-30% воде, 2-15% горива, 0,5-4% средства за испуну, 0-10% растворивог средства за пригушење пламена, и трагова адитива. Друге неорганске соли нитрата могу да замене део амонијум нитрата.

Ове материје морају да задовоље критеријуме за класификацију као амонијум-нитрат емулзија, суспензија или гел, полуфабрикат из ког се добија експлозив (ANE), испитне серије 8, Приручника за испитивања и критеријуме, део I, одељак 18 и да буду одобрене од стране надлежног органа.

310 Ћелије или батерије из производних серија које садрже највише 100 ћелија или батерија или прототипови пробне производње ћелија или батерија, ако се ови прототипови превозе ради испитивања, морају испуњавати одредбе 2.2.9.1.7.1 са изузетком (a), (e) (vii), (f) (iii) ако је применљиво, (f) (iv) ако је применљиво и (g).

Напомена: *„Превозе ради испитивања" укључује, али није ограничена на испитивање описано у „Приручнику за испитивања и критеријуме", део III, пододељак 38.3, испитивање интеграције и испитивање перформанси производа.*

Ове ћелије и батерије морају бити упаковане у складу са упутством за паковање P910, датом у 4.1.4.1 или LP905 из 4.1.4.3, како је применљиво.

Предмети (UN бројеви 3537, 3538, 3540, 3541, 3546, 3547 или 3548) могу садржати такве ћелије или батерије под условом да су испуњени применљиви делови упутства за паковање P006 из 4.1.4.1 или LP03 из 4.1.4.3, како је применљиво.

Транспортни документ треба да обухвати и следећу изјаву:

„ТРАНСПОРТ У СКЛАДУ СА ПОСЕБНОМ ОДРЕДБОМ 310".

Оштећене или дефектне ћелије, батерије, или ћелије и батерије садржане у опреми морају се превозити у складу са посебном одредбом 376.

Ћелије, батерије или ћелије и батерије, садржане у опреми која се превози ради одлагања или рециклаже, могу бити упаковане у складу са посебном одредбом 377 и упутством за паковање P909 датом у 4.1.4.1.

311 Ове материје се могу превозити под овим називом само уз одобрење надлежног органа на основу резултата одговарајућих испитивања према Приручнику за испитивања и критеријуме, део I. Амбалажа мора обезбедити, да проценат средства за разређивање ни у ком тренутку током превоза не падне испод вредности која је одређена у одобрењу надлежног органа.

312 *(Брисано)*

313 *(Брисано)*

314 (a) Ове материје су на повишеној температури подложне егзотермичном разлагању. Разлагање може бити изазвано топлотом или нечистоћом (нпр. метали у облику праха (гвожђе, манган, кобалт, магнезијум) и њихова једињења).

(b) У току превоза, ове материје треба да су заштићене од директних сунчевих зрака и извора топлоте и да су смештене у адекватно проветраваним просторима.

315 Овај назив не сме се користити за материје класе 6.1, које испуњавају критеријуме за отровност при удисању за групу паковања I, описане у 2.2.61.1.8.

316 Овај назив важи само за калцијум хипохлорит, сув, ако се превози у облику таблета у ком се не дроби.

317 „Фисиони – изузет" важи само за оне фисионе материје и комаде, који садрже фисионе материје које су изузете у складу са 2.2.7.2.3.5.

318 У сврху документације, званични назив за транспорт треба да буде допуњен техничким називом (види 3.1.2.8). Ако заразне материје које треба да се превозе нису познате, али постоји сумња да одговарају критеријуму за укључивање у категорију А и за сврставање у UN 2814 или UN 2900, након званичног назива у транспортном документу мора да стоји текст „сумња се да је заразна материја категорије А".

319 Материје, које су паковане и обележене у складу са упутством за паковање P650, не подлежу никаквим другим захтевима RID.

320 *(Брисано)*

321 За ове складишне (акумулационе) системе се увек мора сматрати да садрже водоник.

322 Ова роба, ако се превози у облику таблета у којима се не дроби, сврстава се у групу паковања III.

323 *(Резервисано)*

324 Ова материја се мора стабилизовати у концентрацијама до највише 99%.

325 У случају уранхексафлуорида, који није фисиони или је фисиони, изузет, материја се мора класификовати под UN 2978.

326 У случају уранхексафлуорида, фисионог, материја се класификује под UN 2977.

327 Отпадни аеросоли и отпадне гасне патроне које се отпремају у складу са 5.4.1.1.3.1 могу се превозити под UN бројевима 1950 или 2037, како је применљиво, у сврху прераде или одлагања. Они не морају бити обезбеђени од померања, под условом, да су предузете мере за спречавање опасног развијања притиска и стварања опасне атмосфере. Отпадни аеросоли са изузетком незаптивених или оних који су јако деформисани, морају бити паковани у складу са упутством за паковање P207 и посебном одредбом за паковање PP87, или упутством за паковање LP200 и посебном одредбом за паковање L2. Отпадне гасне патроне, осим оних које цуре или које су значајно деформисане, морају бити паковане у складу са упутством за паковање P 003 и посебном одредбом за паковање PP 17 и PP 96, или упутством за паковање LP 200 и посебном одредбом за паковање L 2. Пропустљиви (незаптивени/ који цуре) или јако деформисани аеросоли и гасне патроне се морају превозити у посудама за спасавање које су под притиском или амбалажи за спасавање, под условом да су предузете све мере за спречавање опасног развијања притиска.

Напомена: *У поморском превозу, отпадни аеросоли и отпадне гасне патроне се не могу превозити у затвореним контејнерима.*

Отпадне гасне патроне које су биле напуњене незапаљивим, неотровним гасовима класе 2, групе А или О а које су пробијене, не подлежу одредбама RID.

328 Овај назив важи за патроне горивних ћелија, укључујући патроне горивних ћелија у опреми или упаковане са опремом. Патроне горивних ћелија које се уграђене у систем патрона горивних ћелија или су саставни делови таквог система важе као патроне горивних ћелија у опреми. Патрона горивне ћелије је предмет, у коме се складишти горивна материја а празни се преко једног или више вентила у горивној ћелији, који регулишу пражњење горива у горивну ћелију. Патроне горивних ћелија, укључујући оне које су садржане у опреми, морају да буду конструисане и израђене тако да се под нормалним транспортним уловима спречи истицање горива.

Типови конструкције патрона горивних ћелија, код којих се течна материја користи као гориво, морају бити подвргнути испитивању унутрашњег притиска при притиску од 100 kPa (надпритисак), и да не дође до цурења.

Са изузетком патрона горивних ћелија које садрже водоник у металхидриду и које одговарају посебној одредби 339, за сваки тип конструкције патрона горивних ћелија мора да буде доказано да оне могу да издрже испитивање на пад са 1,2 метара висине на

несавитљиву површину, у смеру који са великом вероватноћом води до страдања (пропадања) система за задржавање, без ослобађања садржаја.

Ако су у систему горивних ћелија садржане литијум-металне, литијум-јонске или натријум-јонске батерије, пошиљка се мора отпремати под овом класификацијом и под одговарајућом класификацијом UN 3091 ЛИТИЈУМ-МЕТАЛНЕ БАТЕРИЈЕ У ОПРЕМИ, UN 3481 ЛИТИЈУМ-ЈОНСКЕ БАТЕРИЈЕ У ОПРЕМИ или UN 3552 НАТРИЈУМ ЈОНСКЕ БАТЕРИЈЕ САДРЖАНЕ У ОПРЕМИ.

329 *(Резервисано)*

330 *(Брисано)*

331 *(Резервисано)*

332 Магнезијумнитрат-хексахидрат не подлеже одредбама RID.

333 Смеше етанола и бензина или гориво за коришћење у отто моторима (нпр. у аутомобилима, стационираним (фиксираним) моторима и другим моторима) морају се сврстати под овај назив без обзира на ширину опсега испарљивости.

334 Патрона горивне ћелије сме да садржи активатор, под условом да је он опремљен са два независна механизма, који у току превоза спречавају ненамерно мешење са горивом.

335 Смеше чврстих материја које не подлежу прописима RID и течне или чврсте материје опасне по животну средину потребно је сврстати у UN 3077 и смеју се превозити под овим називом, под условом да у тренутку утовара материје или затварања амбалаже или теретне транспортне јединице, није видљива слободна течност. Свака теретна транспортна јединица мора бити заптивена приликом употребе за превоз у расутом стању. Уколико је у тренутку утовара смеше или затварања амбалаже или теретне транспортне јединице видљива слободна течност, смешу је потребно сврстати у UN 3082. Заптивени пакети и предмети, који садрже мање од 10 ml течне материје опасне по животну средину апсорбоване у чврстој материји, при чему пакет или предмет не сме да садржи слободну течност или чврсту материју опасну по животну средину мању од 10 g, не подлежу одредбама RID.

336 Појединачни комад са незапаљивим чврстим LSA-II или LSA-III материјама ако се превозе као авионска пошиљка сме да садржи активност највише од 3 000 A_2.

337 Комади типа B(U) и типа B(M) ако се превозе као авионска пошиљка смеју да садрже највише следеће активности:

(a) за слабо дисперзивне радиоактивне материје: како је дозвољено за узорак комада и како је утврђено у дозволи/одобрењу;

(b) за радиоактивне материје у посебном облику: 3 000 A_1 или 100 000 A_2 у зависности која је вредност нижа; или

(c) за све друге радиоактивне материје: 3 000 A_2.

338 Свака патрона горивне ћелије, која се превози под овим називом и која је пројектована за прихват течног запаљивог гаса мора да одговара следећим прописима:

(a) она мора бити способна да издржи притисак који одговара најмање двоструком равнотежном притиску садржаја на 55 ºC, без цурења или пуцања;

(b) она сме да садржи највише 200 ml течног запаљивог гаса, чији притисак паре не сме да прекорачи 1000 kPa на 55 ºC; и

(c) она мора да издржи испитивање у купки са топлом водом описане у 6.2.6.3.1.

339 Патроне горивних ћелија, које садрже водоник у металхидриду и превозе се под овим називом, морају имати водену запремину од највише 120 ml.

Притисак у патрони горивне ћелије на 55 ºC не сме да премаши 5 MPa. Тип конструкције мора да издржи притисак који одговара двоструком пројектованом притиску патроне на

55 ºC или за 200 kPa повећани пројектовани притисак патроне на 55 ºC, у зависности која је вредност већа, без цурења или прснућа. Притисак на којој се ово испитивање спроводи описан је у испитивању на слободан пад и испитивању цикличног пуњења или пражњења на водоник као „Минимални притисак прскања кућишта".

Патроне горивних ћелија морају бити пуњене према поступку наведеном од произвођача. За сваку патрону горивне ћелија произвођач мора да стави на располагање следеће информације:

(a) поступак контролисања који је неопходно извршити пре првог пуњења и пре поновног пуњења патроне горивне ћелије;

(b) безбедносне мере на које је потребно обратити пажњу и потенцијалне опасности;

(c) методе за одређивање када је постигнута номинална запремина;

(d) минимални и максимални опсег притиска;

(e) минимални и максимални температурни опсег; и

(f) други прописи, који се морају испунити приликом првог пуњења и поновног пуњења, укључујући врсту опреме коју је неопходно користи за прво и поновно пуњење.

Патроне горивних ћелија морају да буду тако пројектоване и израђене да је под нормалним условима превоза спречено истицање горива. Сваки узорак типа конструкције патроне, укључујући патроне које су саставни делови горивне ћелије, морају бити успешно подвргнуте следећем испитивању.

Испитивање на слободан пад

Испитивање на слободан пад са 1,8 m висине на несавитљиву површину у четири различита правца:

(a) вертикално на страну која садржи вентил за затварање;

(b) вертикално на страну која лежи наспрам вентила за затварање;

(c) хоризонтално на челични врх са пречником од 38 mm, са челичним врхом у позицији према нагоре и

(d) у углу од 45º на крај, који садржи вентил за затварање.

При наношењу раствора од сапуна или неког истовредног средства не сме да се утврди цурење на свим могућим незаптивеним тачкама, када се патрона пуни до њеног нормалног притиска пуњења. Патрона горивне ћелије накнадно се мора изложити хидростатичком притиску ради разарања. Забележени притисак прскања мора да премаши 85 % најмањег притиска прскања кућишта.

Испитивање на пожар

Патрона горивне ћелије која је пуњена водоником до нормалне запремине мора бити подвргнута испитивању на пожар укључивањем пламена. Сматра се да је узорак конструкције патроне која сме да садржи уграђени вентилациони уређај прошао на испитивању на пожар ако:

(a) се унутрашњи притисак растерећује на 0 bar надпритиска без прснућа кућишта или

(b) патрона издржи пожар најмање 20 минута без прснућа.

Испитивање цикличног пуњења или пражњења на водоник

Ово испитивање треба да утврди да се у току употребе не премашују граничне вредности оптерећења (напрезања) конструкције патроне горивне ћелије.

Патрона горивне ћелије мора бити напуњена циклично од највише 5 % номиналне запремине водоника до најмање 95 % номиналне запремине водоника и пражњена на највише 5 % номиналне запремине водоника. При пуњењу мора се користити номинални притисак пуњења, а температуре морају бити одржаване унутар опсега радне температуре. Циклично пуњење и пражњење се мора извршити најмање 100 пута.

Након цикличног испитивања патрона горивне ћелије мора да се напуни и да се измери водена запремина потиснута патроном. Сматра се да је узорак конструкције патроне издржао испитивање цикличног пуњења и пражњења на водоник, ако се водена запремина, која је потиснута патроном подвргне цикличном пуњењу и пражњењу, не премаши водену запремину која није потиснута патроном која није подвргнута цикличном пуњењу и пражњењу, пуњена до 95 % своје номиналне запремине и стављена под притисак до 75 % најмањег притиска прскања кућишта.

Испитивање производне заптивености

Свака патрона горивне ћелије мора да буде испитана на цурење (заптивеност) на 15 ºC ± 5 ºC у току излагања притиску са номиналним притиском пуњења. При наношењу раствора од сапуна или неког истовредног средства не сме да се утврди цурење на свим могућим незаптивеним тачкама.

Свака патрона горивне ћелије мора да буде трајно обележена следећим информацијама:

(a) номиналним притиском пуњења у MPa;

(b) серијским бројем патроне горивне ћелије додељеним од произвођача ћелије или јединственим идентификациони бројем; и

(c) датум истека који се базира на најдужи век трајања (година са четири цифре, месец са две цифре).

340 Хемијски прибори, прибори за прву помоћ и вишекомпонентни системи од полиестер смоле који садрже опасне материје у унутрашњој амбалажи, које не премашују количинске вредности за изузете количине применљиве на појединачне материје, а утврђене у колони (7b), табеле А, поглавља 3.2, смеју да се превозе у складу са поглављем 3.5. Иако материје класе 5.2 које у колони (7b), табеле А, поглавља 3.2 нису дозвољене као изузете количине, у таквим приборима или системима су дозвољене и сврстане су у кôд Е2 (види 3.5.1.2).

341 *(Резервисано)*

342 Унутрашње посуде од стакла (као што су ампуле или капсуле), које су предвиђене само за употребу у уређајима за стерилизацију, ако садрже мање од 30 ml етиленоксида по унутрашњој амбалажи, а највише 300 ml по спољној амбалажи, смеју се превозити према одредбама поглавља 3.5 независно од податка „E0" у колони (7b) табеле А у поглављу 3.2, под условом да:

(a) је након пуњења утврђено да је свака унутрашња посуда од стакла заптивена, и то постављањем унутрашње посуде од стакла у врућу водену купку на температури, у трајању, која је довољна да би се утврдио да је постигнут унутрашњи притисак који одговара притиску паре етиленоксида на 55ºC. Свака унутрашња посуда од стакла која при овом испитивању показује цурење, изобличење или друге недостатке, не сме се превозити према овој посебној одредби;

(b) додатно за амбалажу прописану у 3.5.2 свака унутрашња посуда од стакла се ставља у заптивену пластичну врећу, која је компатибилна са етиленоксидом и у стању да прихвати садржај у случају лома или цурења унутрашње посуде од стакла; и

(c) је свака унутрашња посуда од стакла заштићена средством (нпр. заштитном футролом или материјалом за попуњавање) које спречава пробијање пластичне вреће у случају оштећења амбалаже (нпр. гњечењем – смрскањем).

343 Овај унос важи за сирову нафту која садржи водоник сулфид у довољној концентрацији, у којој пара коју развија сирова нафта може представљати опасност при удисању. Додељена група паковања мора се одредити на основу опасности од запаљивости и опасности при удисању према степену опасности коју представља.

344 Одредбе у 6.2.6 морају бити испоштоване.

345 Овај гас који је садржан у отвореном криогеном резервоару са највећом запремином од једног литра конструисан двоструким зидовима од стакла, код којег је међупростор између унутрашњег и спољног зида без ваздуха (вакумски изоловано), не подлеже прописима RID, под условом, да се сваки резервоар превози у спољној амбалажи са довољно материјала за попуњавање или упијајућим материјалом ради заштите од оштећења услед удара.

346 Отворени криогени резервоар који одговара прописима Упутства за паковање P203 у 4.1.4.1 и не садржи опасну робу са изузетком UN 1977 азот, дубоко расхлађен, течан, који је потпуно упијен (апсорбован) у порозном материјалу, не подлеже другим прописима RID.

347 Овај унос сме да се користи уколико су резултати серије испитивања 6 (d) Приручника за испитивања и критеријуме, део I, показали да су све опасности које произилазе из функционисања, ограничене на унутрашњост комада.

348 Литијумске батерије које су произведене након 31. децембра 2011. године и натријум јонске батерије произведене након 31. децембра 2025. године, морају да буду обележене на спољном кућишту са номиналном енергијом у *Watt*-часовима.

349 Смеша хипохлорита са соли амонијума није дозвољена за превоз. UN 1791 хипохлорит, раствор је материја класе 8.

350 Амонијум бромат и његови водени раствори као и смеше бромата са соли амонијума нису дозвољени за превоз.

351 Амонијум хлорат и његови водени раствори као и смеше хлората са соли амонијума нису дозвољени за превоз.

352 Амонијум хлорит и његови водени раствори као и смеше хлорита са соли амонијума нису дозвољени за превоз.

353 Амонијум перманганат и његови водени раствори као и смеше перманганата са соли амонијума нису дозвољени за превоз.

354 Ова материја је отровна при удисању.

355 Боце са кисеоником за ванредне случајеве, које се превозе под овим уносом, смеју да садрже уграђене патроне за активирање (патроне са уређајима за покретање подкласе 1.4 групе компатабилности C или S) без промене класификације у класу 2, под условом да укупна количина брзогоруће (ракетне) експлозивне материје не премашује 3,2 g по боци са кисеоником. Боце спремне за превоз са уграђеним патронама за активирање, морају да имају делотворне уређаје за заштиту од ненамерног активирања.

356 Металхидридни складишни (акумулациони) системи који су предвиђени за уградњу у железничка кола, возила, бродове, машине, моторе или авионе или у делове за уградњу или су предвиђени за уградњу у железничка кола, возила, бродове или авионе, морају бити одобрени од стране надлежног органа земље производње[1] пре преузимања на превоз. Транспортни документ мора да садржи податак да је комад одобрен од надлежног органа земље производње[1] или сваку пошиљку мора да прати копија одобрења надлежног органа земље производње[1].

357 Сирова нафта која садржи водоник сулфид у довољној концентрацији, да пара коју развија сирова нафта може представљати опасност при удисању, мора да се отпрема под уносом UN 3494 СИРОВА НАФТА БОГАТА СУМПОРОМ, ЗАПАЉИВА, ОТРОВНА.

358 Нитроглицерин, раствор у алкохолу са више од 1% али не више од 5% нитроглицерина може се класификовати у класу 3 и сврстати под UN 3064, под условом да су испуњени сви захтеви упутства за паковање P300 у 4.1.4.1.

[1] *Ако земља производње није уговорна страна RID одобрење мора да буде признато од надлежног органа неке уговорне стране RID.*

359 Нитроглицерин, раствор у алкохолу са више од 1% али не више од 5% нитроглицерина мора се класификовати у класу 1 и сврстати под UN 0144, ако нису испуњени сви захтеви упутства за паковање P300 у 4.1.4.1.

360 Возила на погон само литијум-металним, литијум-јонским или натријум јонским батеријама морају се сврстати у UN 3556 ВОЗИЛО, НА ПОГОН ЛИТИЈУМ-ЈОНСКОМ БАТЕРИЈОМ или UN 3557 ВОЗИЛО, НА ПОГОН ЛИТИЈУМ-МЕТАЛНОМ БАТЕРИЈОМ или UN 3558 ВОЗИЛО, НА ПОГОН НАТРИЈУМ-ЈОНСКОМ БАТЕРИЈОМ, како је применљиво. Литијумске батерије које су уграђене у теретне транспортне јединице, пројектоване једино да обезбеде енергију са спољашње стране транспортне јединице, морају се сврстати у унос UN 3536 ЛИТИЈУМСКЕ БАТЕРИЈЕ УГРАЂЕНЕ У ТЕРЕТНЕ ТРАНСПОРТНЕ ЈЕДИНИЦЕ литијум-јонске батерије или литијум-металне батерије.

361 Ова класификација се користи за двослојне кондензаторе са капацитетом за складиштење енергије већим од 0,3 Wh. Кондензатори са капацитетом за складиштење енергије од 0,3 Wh или мањим не подлежу одредбама RID. Под капацитетом за складиштење енергије подразумева се енергија коју кондензатор складишти, израчуната коришћењем номиналног напона и номиналног капацитета. Сви кондензатори за које се користи ова класификација, укључујући кондензаторе који садрже електролит, који не испуњавају критеријуме за класификацију за било коју опасну робу, морају испуњавати следеће услове:

(a) Кондензатори који ниси уграђени у опрему морају се превозити у ненапуњеном стању. Кондензатори који су уграђени у опрему морају се превозити у ненапуњеном стању или да буду заштићени од кратког споја;

(b) Сваки кондензатор мора да буде заштићен од потенцијалне опасности коју може да изазове кратак спој у току превоза, на следећи начин:

(i) ако је капацитет складиштења енергије кондензатора мањи или једнак 10 Wh, или ако је капацитет складиштења енергије сваког кондензатора у модулу мањи или једнак 10Wh, кондензатор или модул мора бити заштићен од кратког споја или да буде опремљен металном траком која спаја полове; и

(ii) ако је капацитет складиштења енергије кондензатора или кондензатора у модулу већи од 10 Wh, кондензатор или модул мора да буде опремљен металном траком која спаја полове;

(c) Кондензатори који садрже опасну робу морају да буду тако пројектовани да издрже диференцијални притисак од 95 kPa;

(d) Кондензатори морају да буду тако пројектовани и израђени да се на безбедан начин растерети притисак који се може створити при коришћењу, преко вентила или преко слабе тачке (тачке пуцања) кућишта кондензатора. Течност која се евентуално може ослободити при проветравању, мора да буде задржана од стране амбалаже или опреме у коју је кондензатор уграђен; и

(e) Кондензатори морају бити обележени капацитетом складиштења енергије у Wh.

Кондензатори који садрже електролит и који не испуњавају критеријуме за класификацију ни једне класе опасне робе, укључујући кондензаторе уграђене у опрему, не подлежу осталим одредбама RID.

Кондензатори који садрже електролит који испуњава критеријуме за класификацију у неку класу опасне робе и имају капацитет складиштења енергије од 10 Wh или мањи, не подлежу другим одредбама RID ако су неупаковани у стању да издрже испитивање на пад од 1,2 метара на чврсту површину без губитка садржаја.

Кондензатори који садрже електролит који испуњава критеријуме за класификацију у неку класу опасне робе, а нису уграђени у опрему и имају капацитет складиштења енергије већи од 10 Wh, подлежу одредбама RID.

Кондензатори који су уграђени у опрему и садрже електролит који испуњава критеријуме за класификацију у неку класу опасне робе, не подлежу осталим одредбама RID, под условом

да је опрема упакована у отпорну спољну амбалажу која је произведена од одговарајућег материјала и да у погледу њене употребе има одговарајућу чврстоћу и конструкцију; осим тога спољна амбалажа мора да буде тако израђена да спречи ненамерно активирање кондензатора у току превоза. Велика робустна опрема са кондензаторима може да буде предата на превоз неупакована или на палетама, ако су кондензатори на исти начин заштићени од стране опреме у којој су садржани.

Напомена: *Кондензатори, који на основу своје конструкције одржавају крајњи напон (нпр. асиметрични кондензатори) не спадају у ову класификацију.*

362 *(Резервисано)*

363 Овај назив може се користити само када су задовољени услови ове посебне одредбе. Не подлеже другим захтевима RID.

(a) Овај назив се примењује на моторе и машине, са погоном на горива која су класификована као опасна роба помоћу система са унутрашњим сагоревањем или са горивним ћелијама (нпр. мотори са сагоревањем, генератори, компресори, турбине, уређаји за грејање, итд.), осим за опрему возила која је сврстана под UN 3166 на коју се односи посебна одредба 666.

Напомена: *Овај назив се не примењује на опрему из 1.1.3.2 (a), (d) и (e), 1.1.3.3 и 1.1.3.7.*

(b) мотори или машине који су испражњени од течних или гасовитих горива и који не садрже другу опасну робу, не подлежу прописима RID.

Напомена 1: *Мотор или машина се сматрају празним од течних или гасовитих горива када је резервоар за течно гориво испражњен и када мотор или машина не могу да раде услед недостатка горива. Делови мотора или машина као што су водови за гориво, филтери горива и бризгаљке, не морају бити очишћени, испражњени или продувани да би се сматрали празним од течних горива. Поред тога, није неопходно да резервоар за течно гориво мора бити очишћен или продуван.*

Напомена 2: *Мотор или машина се сматрају празним од гасовитих горива када је резервоар за гасовито гориво без течности (за утечњене гасове), притисак у резервоарима не прелази 2 bar и када је вентил за прекид или изолацију горива затворен и осигуран.*

(c) мотори и машине који садрже горива која испуњавају класификационе критеријуме за класу 3, морају се сврстати под одговарајуће називе UN 3528 МАШИНЕ, СА УНУТРАШЊИМ САГОРЕВАЊЕМ, НА ПОГОН ЗАПАЉИВОМ ТЕЧНОШЋУ или UN 3528 МОТОР, СА ГОРИВНИМ ЋЕЛИЈАМА, НА ПОГОН ЗАПАЉИВОМ ТЕЧНОШЋУ или UN 3528 МАШИНЕ, СА УНУТРАШЊИМ САГОРЕВАЊЕМ, НА ПОГОН ЗАПАЉИВОМ ТЕЧНОШЋУ или UN 3528 МАШИНЕ, СА ГОРИВНИМ ЋЕЛИЈАМА, НА ПОГОН ЗАПАЉИВОМ ТЕЧНОШЋУ.

(d) мотори и машине који садрже горива која испуњавају класификационе критеријуме за запаљиве гасове класе 2, морају се сврстати под одговарајуће називе UN 3529 МОТОР, СА УНУТРАШЊИМ САГОРЕВАЊЕМ, НА ПОГОН ЗАПАЉИВИМ ГАСОМ или UN 3529 МОТОР, СА ГОРИВНИМ ЋЕЛИЈАМА, НА ПОГОН ЗАПАЉИВИМ ГАСОМ или UN 3529 МАШИНЕ, СА УНУТРАШЊИМ САГОРЕВАЊЕМ, НА ПОГОН ЗАПАЉИВИМ ГАСОМ или UN 3529 МАШИНЕ, СА ГОРИВНИМ ЋЕЛИЈАМА, НА ПОГОН ЗАПАЉИВИМ ГАСОМ.

Мотори и машине, на погон и са запаљивим гасом и са запаљивом течношћу морају се сврстати у одговарајући назив за UN 3529.

(e) мотори и машине који садрже течна горива која испуњавају класификационе критеријуме према 2.2.9.1.10 и не испуњавају класификационе критеријуме за било коју другу класу, морају се сврстати под одговарајуће називе UN 3530 МОТОР, СА УНУТРАШЊИМ САГОРЕВАЊЕМ или UN 3530 МАШИНЕ, СА УНУТРАШЊИМ САГОРЕВАЊЕМ.

(f) мотори и машине могу садржати и другу опасну робу осим горива (нпр. батерије, апарате за гашење пожара, акумулаторе са компримованим гасом или сигурносне уређаје) која је неопходна за њихов рад или за њихову безбедну употребу, без подвргавања било ком додатном захтеву за ту другу опасну робу, осим ако није другачије назначено у RID. Међутим, литијумске батерије морају испунити одредбе према 2.2.9.1.7.1 са изузетком (a), (e) (vii), (f) (iii) ако је применљиво, (f) (iv) ако је применљиво и (g) не примењују се када су батерије из производне серија која садржи највише 100 ћелија или батерија, или за прототипове пробне производње ћелија или батерија када се ови прототипови превозе ради испитивања, уграђене у машине или моторе. Поред тога, натријум јонске батерије морају испунити одредбе према 2.2.9.1.7.2, са изузетком (a), (e) и (f) не примењују се када су батерије из производне серије која садржи највише 100 ћелија или батерија, или за прототипове пробне производње ћелија или батерија када се ови прототипови превозе ради испитивања, уграђене у машине или моторе.

(g) мотор или машина, укључујући и средства за задржавање која садрже опасну робу, морају бити у сагласности са захтевима за конструкцију који су одређени од стране надлежног органа земље произвођача[2];

(h) сви вентили или отвори (нпр. уређаји за проветравање) морају бити затворени у току превоза;

(i) мотори или машине морају бити окренути тако да је спречено ненамерно цурење опасне робе, и обезбеђени средствима која имају способност да моторе или машине спрече од било каквог померања у току превоза, а које може да доведе до промене смера окренутости или до њиховог оштећења;

(j) за UN 3528 и UN 3530:

Када мотор или машина садрже више од 60 l течног горива и имају капацитет већи од 450 l али највише до 3 000 l, морају бити означени листицима опасности на две супротне стране у складу са 5.2.2.

Када мотор или машина садрже више од 60 l течног горива и имају запремину већу од 3 000 l, морају бити означени великим листицима опасности на две супротне стране. Велике листице опасности морају одговарати листицама опасности које се захтевају у колони (5) табеле А поглавља 3.2 и морају бити у сагласности са одредбама у 5.3.1.7. Велике листице опасности морају бити постављене на основу контрастне боје или морају имати било испрекидану или пуну спољну граничну линију;

Напомена: *На моторима и машинама капацитета већег од 450 l а који садрже 60 l течног горива или мање, дозвољено је означавање листицама опасности и великим листицама опасности у складу са горе наведеним захтевима.*

(k) за UN 3529:

Када је водена запремина резервоара за гориво мотора или машине већа од 450 l али мања од 1 000 l, исти мора бити означен листицима опасности на две супротне стране у складу са 5.2.2.

Када је водена запремина резервоара за гориво мотора или машине већа од 1 000 l, исти мора бити означен великим листицима опасности на две супротне стране. Велике листице опасности морају одговарати листицама опасности које се захтевају у колони (5) табеле А поглавља 3.2 и морају бити у сагласности са одредбама у 5.3.1.7. Велике листице опасности морају бити постављене на основу контрастне боје или морају имати било испрекидану или пуну спољну граничну линију;

(l) транспортни документ у складу са 5.4.1 је неопходан једино у случају да мотор или

[2] *На пример у складу са одговарајућим одредбама Директиве 2006/42/ЕС Европског Парламента и Савета од 17. маја 2006. године о машинама и измене Директиве 95/16/ ЕС (Службени лист Европске Уније L 157 од 9. јуна 2006. године, стране 24 до 86).*

машина садрже више од 1 000 l течних горива, за UN 3528 и UN 3530, или за UN 3529, уколико резервоар за гориво има водену запремину већу од 1000 l.

Овај транспортни документ треба да садржи и следећу додатну изјаву „ТРАНСПОРТ У СКЛАДУ СА ПОСЕБНОМ ОДРЕДБОМ 363”.

(m) захтеви наведени у упутству за паковање P005 у 4.1.4.1 морају бити испуњени.

364 Овај предмет се може превозити под одредбама поглавља 3.4 ако је комад припремљен за превоз, према захтевима надлежног органа способан да издржи испитивање у складу са испитном серијом 6 (d), дела 1, Приручника за испитивања и критеријуме.

365 За произведене инструменте и предмете, који садрже највише 1 kg живе или галијума, види UN бројеве 3506 или 3554, како је применљиво.

366 Произведени инструменти и предмети, који садрже највише 1 kg живе или галијума, не подлежу одредбама RID.

367 За потребе документације:

Званични транспортни назив „Додатни материјали за боје” може да се користи за пошиљке комада које садрже називе „Боја” и „Додатни материјали за боје” у истом комаду;

Званични транспортни назив „Додатни материјали за боје, нагризајући, запаљиви” може да се користи за пошиљке комада које садрже називе „Боја, нагризајућа, запаљива” и „Додатни материјали за боје, нагризајући, запаљиви” у истом комаду;

Званични транспортни назив „Додатни материјали за боје, запаљиви, нагризајући” може да се користи за пошиљке комада које садрже називе „Боја, запаљива, нагризајућа” и „Додатни материјали за боје, запаљиви, нагризајући” у истом комаду; и

Званични транспортни назив „Додатне материје за штампарске боје” може да се користи за пошиљке комада које садрже назив „Штампарске боје” и „Додатне материје за штампарске боје” у истом комаду.

368 У случају уранијум хексафлуорида, који није фисиони или фисиони, изузет, материјал треба да се класификује под UN 3507 или UN 2978.

369 У складу са 2.1.3.5.3 (a), ова радиоактивна материја у изузетом комаду која поседује отровне и нагризајуће особине сврстава се у класу 6.1 са додатним опасностима од радиоактивности и нагризајућег дејства.

Уранијум хексафлуорид може да се сврста под овај назив само ако су испуњени захтеви према 2.2.7.2.4.1.2, 2.2.7.2.4.1.5, 2.2.7.2.4.5.2 и, за фисионе-изузете материје, према 2.2.7.2.3.5.

Поред одредби које се примењују на превоз материја класе 6.1, за материје са додатном опасношћу од нагризајућег дејства, примењују се и одредбе према 5.1.3.2, 5.1.5.2.2, 5.1.5.4.1 (b), 7.5.11 CW 33 (3.1), (5.1) до (5.4) и (6).

Није потребно приказивање листице опасности за класу 7.

370 Овај назив односи се само на амонијум нитрат који испуњава један од следећих критеријума:

(a) амонијум нитрат са више од 0,2% запаљиве супстанце, укључујући било коју органску материју која се рачуна као угљеник, искључујући било коју додату супстанцу; или

(b) амонијум нитрат са највише 0,2% запаљиве супстанце, укључујући било коју органску материју која се рачуна као угљеник, искључујући било коју додату супстанцу, која даје позитиван резултат када је испитана у складу са испитивањима

серије 2 (види Приручник за испитивања и критеријуме, део I). Види такође UN 1942.

Овај назив се не користи за амонијум нитрат за који већ постоји одговарајући назив за отпрему у табели А, поглавља 3.2, укључујући амонијум нитрат помешан са горивним уљем (ANFO) или за било коју трговачку класу амонијум нитрата.

371 (1) Овај назив се такође односи на премете, који садрже посуде под ниским притиском са уређајем за ослобађање притиска. Овакви предмети морају да буду у складу са следећим захтевима:

(a) водена запремина посуде под притиском не сме да прелази 0,5 литара и радни притисак не треба да прелази 25 bar на 15 °C;

(b) минимални притисак прскања посуде под притиском треба да буде најмање четири пута већи од притиска гаса на 15 °C;

(c) сваки предмет треба да буде произведен на такав начин да се избегне ненамерно пуцање или ослобађање при нормалним условима руковања, паковања, превоза и употребе. Ово се може постићи помоћу додатног уређаја за закључавање који је повезан са активатором;

(d) сваки предмет мора да буде произведен на такав начин да спречава опасна распрскавања посуде под притиском или делова посуде под притиском;

(e) свака посуда под притиском мора да буде израђена од материјала који се неће раставити на делове услед напрснућа;

(f) тип конструкције предмета треба да буде подвргнут испитивању на пожар. За ово испитивање, примењују се одредбе ставова 16.6.1.2 осим под (g), 16.6.1.3.1 до 16.6.1.3.4, 16.6.1.3.6, 16.6.1.3.7 (b) и 16.6.1.3.8 Приручника за испитивања и критеријуме. Биће показано да предмет, у случају пожара, смањује свој притисак помоћу разградивог заптивача или другог уређаја за растерећење притиска, на такав начин, да се посуда под притиском неће раставити на делове и да тај предмет или делови тог предмета неће разлетети на више од 10 метара;

(g) тип конструкције предмета биће подвргнут следећем испитивању. Иницирајући механизам се користи да покрене један предмет у средини амбалаже. Неће бити штетних последица изван комада, као што је пуцање комада, металних делова или да посуда прође кроз амбалажу.

(2) Произвођач ће обезбедити техничку документацију за тип конструкције, производњу, као и испитивања и њихове резултате. Произвођач треба да примени процедуре како би се осигурало да су предмети произведени у серијама доброг квалитета, у сагласности са типом конструкције и да су у стању да испуне захтеве у (1). Произвођач треба да на захтев обезбеди такве информације надлежном органу.

372 Овај назив се односи на асиметричне кондензаторе са капацитетом складиштења енергије већим од 0,3 Wh. Кондензатори са капацитетом за складиштење енергије од 0,3 Wh или мање, не подлежу RID.

Капацитет складиштења енергије означава енергију ускладиштену у кондензатору, која је израчуната према следећој једначини,

$$Wh = \frac{1}{2} C_N \left(U_R^2 - U_L^2 \right) \times \frac{1}{3600}$$

користећи номиналну капацитивност (C_N), номинални напон (U_R) и доњу границу номиналног напона (U_L).

Сви асиметрични кондензатори на које се овај назив примењује морају испуњавати следеће услове:

(a) кондензатори или модули морају бити заштићени од кратког споја;

(b) кондензатори морају бити пројектовани и израђени тако да се безбедно растерете притиска који може да се појави у употреби, преко отвора или слабе тачке у кућишту кондензатора. Свака течност која се ослобађа при проветравању биће задржана амбалажом или опремом у којој је инсталиран кондензатор;

(c) кондензатори морају бити обележени са капацитетом за складиштење енергије у Wh; и

(d) кондензатори који садрже електролит и испуњавају критеријуме за класификацију из било које класе опасне робе, морају бити конструисани да издрже диференцијални притисак од 95 kPa;

Кондензатори који садрже електролит, који не испуњавају критеријуме класификације било које класе опасне робе, укључујући и када су склопљени у модулу или када су уграђени у опрему, не подлежу другим одредбама RID.

Кондензатори који садрже електролит, који испуњавају критеријуме за класификацију било које класе опасне робе, са капацитетом за складиштење енергије од 20 Wh или мање, укључујући и када су склопљени у модулу, нису предмет других одредби RID ако су способни да неупаковани издрже испитивање на пад са висине од 1.2 метра на нееластичну површину без губитка садржаја.

Кондензатори који садрже електролите, који испуњавају критеријуме за класификацију било које класе опасне робе, који нису уграђени у опрему и имају капацитет за складиштење енергије од преко 20 Wh подлежу RID.

Кондензатори уграђени у опрему и који садрже електролите, који испуњавају критеријуме за класификацију било које класе опасне робе, нису предмет других одредби RID, под условом да се опрема пакује у круту спољну амбалажу израђену од одговарајућег материјала и адекватне чврстоће и конструкције, у складу са предвиђеном наменом амбалаже и на такав начин да се спречи случајно функционисање кондензатора током превоза. Велика, робусна опрема, која садржи кондензаторе, може бити понуђена на превоз неупакована или на палетама, уколико опрема у којој су садржани кондензатори, пружа једнаку заштиту.

Напомена: *Без обзира на одредбе ове посебне одредбе, никл-угљенични асиметрични кондензатори који садрже алкалне електролите класе 8, морају се превозити под називом UN 2795 АКУМУЛАТОРИ, ЕЛЕКТРИЧНИ, СА ТЕЧНИМ ЕЛЕКТРОЛИТОМ.*

373 Детектори неутронског зрачења, који садрже бортрифлуорид гас, који није под притиском, могу да се превозе под овим називом под условом да су испуњени следећи услови:

(a) Сваки детектор зрачења мора да испуњава следеће услове.

(i) притисак у сваком детектору не сме прећи апсолутни притисак од 105 kPa на 20 °C;

(ii) количина гаса не сме прелазити 13 g по детектору;

(iii) сваки детектор мора бити произведен под регистрованим програмом обезбеђења квалитета;

Напомена: *ISO 9001 се може користити у ову сврху.*

(iv) сваки детектор неутронског зрачења мора бити израђен од заварене металне конструкције са залемљеним металом на керамичком проводном споју. Ови детектори морају имати минимални притисак прскања 1800 kPa као што су показали резултати испитивања типа конструкције; и

(v) сваки детектор ће бити тестиран на 1 x 10^{-10} cm^3/s стандард заптивености пре пуњења.

(b) детектори зрачења који се превозе као појединачне компоненте, треба да се превозе како следи:

(i) детектори се морају упаковати у затворене пластичне капсуле средње величине са довољно упијајућег или адсорбујећег материјала да упије или адсорбује целокупан садржај гаса;

(ii) они се морају упаковати у круту спољну амбалажу. Комплетан комад мора бити способан да издржи испитивање на пад са висине од 1,8 m без цурења гаса из детектора;

(iii) укупна количина гаса из свих детектора по спољашњем паковању не сме да прелази 52 g.

(c) комплетан систем за откривање неутронског зрачења који садржи детекторе који испуњавају услове става под (a), морају бити превезени како следи:

(i) детектори ће бити садржани у јаком затвореном спољном кућишту;

(ii) кућиште мора садржати довољно упијајућег или адсорбујућег материјала да упије или адсорбује целокупан садржај гаса;

(iii) завршени системи морају да буду упаковани у круте спољне амбалаже способне да издрже испитивање на пад са висине од 1,8 m без цурења, осим ако спољашње кућиште система може да пружи једнаку заштиту.

Упутство за паковање P200, у 4.1.4.1, није применљиво.

Транспортни документ треба да укључи и следећу изјаву:

„ТРАНСПОРТ У СКЛАДУ СА ПОСЕБНОМ ОДРЕДБОМ 373”

Детектори неутронског зрачења који садрже највише 1 g бортрифлуорида, укључујући и оне са стакленим лемљеним спојевима, не подлежу RID, под условом да испуњавају захтеве у ставу под (a) и да су упаковани у складу са ставом (b). Системи за откривање неутронског зрачења који садрже такве детекторе не подлежу RID, под условом да су упаковани у складу са ставом (c).

374 *(Резервисано)*

375 Ове материје, када се превозе у појединачној или комбинованој амбалажи и садрже нето количину 5 литара или мање за течности или нето масу од 5 kg или мање за чврсте материје по појединачној или унутрашњој амбалажи, не подлежу ниједној другој одредби RID, под условом да амбалажа испуњава опште одредбе према 4.1.1.1, 4.1.1.2 и 4.1.1.4 до 4.1.1.8.

376 Литијум металне, литијум јонске или натријум јонске ћелије или батерије идентификоване као оштећене или неисправне, тако да нису усаглашене са испитаним типом у складу са применљивим одредбама Приручника за испитивања и критеријуме, морају бити у складу са захтевима ове посебне одредбе.

За потребе ове посебне одредбе, оне могу да укључују, али нису ограничене на:

- ћелије или батерије које су идентификоване као неисправне из безбедносних разлога;
- ћелије или батерије које су процуреле или испустиле гас;
- ћелије или батерије које не могу да се дијагностикују пре превоза; или
- ћелије или батерије које су претрпеле физичко или механичко оштећење.

Напомена: *Приликом оцењивања ћелија или батерија као оштећених или неисправних, оцена или процена се врши на основу безбедносних критеријума од стране произвођача ћелија, батерија или производа или од стране техничког стручњака са знањем о безбедносним карактеристикама ћелија или батерија. Оцењивање или процена може укључити, али није ограничена на, следеће критеријуме:*

(a) акутна опасност, попут гаса, пожара или цурења електролита;

(b) употреба или неправилна употреба ћелије или батерије;

(c) знаци физичког оштећења, као што су деформисано кућиште ћелије или батерије, или боје на кућишту;

(d) спољашња и унутрашња заштита од кратког споја, попут напона или изолационих мера;

(e) стање сигурносних карактеристика ћелије или батерије; или

(f) оштећење на било којој унутрашњој сигурносној компоненти, попут система управљања батеријом.

Ћелије и батерије морају да буду превезене у складу са применљивим одредбама које важе за UN бројеве 3090, 3091, 3480, 3481, 3551 и 3552, како је применљиво, осим у складу са посебном одредбом 230, као што је уосталом и наведено у овој посебној одредби.

Ћелије и батерије се пакују у складу са упутствима за паковање P908 у 4.1.4.1 или LP904 у 4.1.4.3 RID, у зависности од конкретног случаја.

Ћелије и батерије идентификоване као оштећене или неисправне и подложне брзом растављању, опасном реаговању, стварању пламена или опасној производњи топлоте или опасној емисији отровних, нагризајућих или запаљивих гасова или пара, у току нормалних услова превоза, пакују се и превозе у складу са упутством за паковање P911 из 4.1.4.1 или LP906 из 4.1.4.3, како је применљиво. Надлежни орган уговорне стране RID може одобрити алтернативне услове паковања и/или превоза, а такође може признати и одобрење надлежног органа земље која није уговорна страна RID под условом да је ово одобрење издато у складу са процедурама које се примењују према RID, ADR, ADN, IMDG Правилнику или ICAO Техничким упутствима.

Комади морају бити обележени као „ОШТЕЋЕНЕ/ НЕИСПРАВНЕ ЛИТИЈУМ-ЈОНСКЕ БАТЕРИЈЕ”, „ОШТЕЋЕНЕ/ НЕИСПРАВНЕ ЛИТИЈУМ-МЕТАЛНЕ БАТЕРИЈЕ” или „ОШТЕЋЕНЕ/ НЕИСПРАВНЕ НАТРИЈУМ-ЈОНСКЕ БАТЕРИЈЕ”, како је применљиво.

Транспортни документ мора укључити следећу изјаву:

„ТРАНСПОРТ У СКЛАДУ СА ПОСЕБНОМ ОДРЕДБОМ 376”.

Уколико је то применљиво, копија одобрења надлежног органа прати превоз.

377 Литијум-металне, литијум-јонске и натријум-јонске ћелије и батерије и опрема која садржи такве ћелије и батерије које се превозе на одлагање или рециклажу, упаковане заједно са или без нелитијумских и ненатријум-јонских батерија, могу бити упаковане у складу са упутством за паковање P909 у 4.1.4.1.

Ове ћелије и батерије нису предмет одредаба из 2.2.9.1.7.1 (a) до (g) или 2.2.9.1.7.2 (a) до (f), како је применљиво.

Комади морају бити обележени називом „ЛИТИЈУМСКЕ БАТЕРИЈЕ ЗА ОДЛАГАЊЕ”, „НАТРИЈУМ ЈОНСКЕ БАТЕРИЈЕ ЗА ОДЛАГАЊЕ”, „ЛИТИЈУМСКЕ БАТЕРИЈЕ ЗА РЕЦИКЛАЖУ” или „НАТРИЈУМ ЈОНСКЕ БАТЕРИЈЕ ЗА РЕЦИКЛАЖУ”, како је применљиво.

Идентификоване оштећене или неисправне батерије превозе се у складу са посебном одредбом 376.

378 Детектори зрачења који садрже овај гас у посудама под притиском које се не могу поново пунити при чему не испуњавају захтеве поглавља 6.2 и упутства за паковање P200 у 4.1.4.1, могу се превозити под овим називом под условом да:

(a) радни притисак у свакој посуди не прелази 50 bar;

(b) запремина (капацитет) посуде не прелази 12 литара;

(c) је за сваку посуду најмањи притисак прскања једнак вредности најмање 3-струког радног притиска када је опремљена уређајем за растерећење притиска и најмање 4-струкој вредности радног притиска када овај уређај не постоји;

(d) свака посуда је произведена од материјала који се неће распасти услед пукотине;

(e) сваки детектор је произведен под регистрованим програмом обезбеђења квалитета;

Напомена: *ISO 9001 може се употребити у ову сврху.*

(f) се детектори превозе у јакој спољашњој амбалажи. Комплетан комад мора да буде способан да издржи испитивање на пад са висине од 1,2 m без ломљења детектора или пуцања спољашње амбалаже. Опрема која укључује детектор мора бити упакована у јаку спољашњу амбалажу осим у случају када је детектору обезбеђена једнака заштита од стране опреме у којој је садржан; и

(g) транспортни документ укључује следећу изјаву „ТРАНСПОРТ У СКЛАДУ СА ПОСЕБНОМ ОДРЕДБОМ 378”.

Детектори зрачења, укључујући детекторе у системима за детекцију зрачења, нису предмет било којих других захтева RID уколико детектори испуњавају захтеве наведене горе од (a) до (f) и ако капацитет посуде код детектора не прелази 50 ml.

379 Амонијак безводни који је адсорбован или упијен на чврсти материјал који се налази у системима за истицање амонијака или посуде намењене да буду део таквих система, нису предмет других одредаба RID, ако су испуњени следећи услови:

(a) адсорпција или упијање имају следеће карактеристике:

(i) притисак у посуди на температури од 20 °C, мањи је од 0,6 bar;

(ii) притисак у посуди на температури од 35 °C, мањи је од 1 bar;

(iii) притисак у посуди на температури од 85 °C, мањи је од 12 bar.

(b) адсорбер или упијајући материјал не сме имати опасне особине наведене за класе 1 до 8;

(c) највећи садржај амонијака по посуди мора бити 10 kg; и

(d) посуде које садрже адсорбовани или упијен амонијак морају испуњавати следеће услове:

(i) посуде морају бити израђене од материјала који је компатибилан са амонијаком као што је то наведено у ISO 11114-1:2020;

(ii) посуде и њихова средства за затварање морају бити херметички затворена и способна да задрже створени амонијак;

(iii) свака посуда мора бити у стању да издржи притисак који настаје на температури од 85 °C при чему експанзија запремине није већа од 0,1%;

(iv) свака посуда мора бити опремљена уређајем који омогућава ослобађање гаса у случају када притисак премаши 15 bar, без појаве насилног пуцања, експлозије или распрскавања; и

(v) свака посуда мора бити способна да издржи притисак од 20 bar без цурења када је уређај за растерећење од притиска деактивиран.

Када се превоз врши у распршивачу амонијака, посуде морају бити повезане на такав начин да гарантују нерасклопивост и имају исту чврстину као и појединачна посуда.

Особине механичке чврстоће о којима је било речи у овој посебној одредби морају бити испитане коришћењем прототипа посуде и/или распршивача напуњеног до номиналне запремине при чему се повећава температура све док се не постигне одређени притисак.

Резултати испитивања морају бити документовани, следљиви и достављени релевантним органима на њихов захтев.

380 *(Резервисано)*

381 *(Резервисано)*

382 Грануле полимера могу бити од полистирена, поли (метил метакрилата) или од неког другог полимера. Када се може доказати да нема развијања запаљивих пара које резултирају запаљивом атмосфером према испитивању U1 (Метода испитивања за материје подложне развијању запаљивих пара) део III, пододељак 38.4.4 Приручника за испитивања и критеријуме, експандоване грануле полимера не морају се класификовати под овај UN број. Ово испитивање се спроводи само када се разматра искључење ове материје из класификације.

383 Лоптице за стони тенис произведене од целулоида не подлежу одредбама RID уколико нето маса сваке лоптице за стони тенис не прелази 3,0 g и укупна нето маса лоптица за стони тенис не прелази 500 g по једном комаду за отпрему.

384 *(Резервисано)*

385 *(Брисано)*

386 У случају да су материје стабилизоване контролом температуре, није дозвољен њихов превоз железницом. Када се ради о хемијској стабилизацији, особа која предаје амбалажу, IBC или цистерну на превоз, треба да обезбеди да је ниво стабилизације довољан да спречи материју у амбалажи, IBC или цистерни од опасне полимеризације на просечној температури од 50 °C код средства за робу у расутом стању, или када се ради о преносивој цистерни, на температури од 45 °C. Ако хемијска стабилизација постане

неефикасна на нижим температурама у току процењеног времена трајања превоза, превоз железницом није дозвољен. При доношењу одлуке, фактори које треба узети у обзир, али без ограничавања само на њих, укључују капацитет и геометријски облик амбалаже, IBC или цистерне и учинак било које постојеће изолације, температуру материје у тренутку предаје на превоз, трајање вожње као и температурне услове средине (узимајући у обзир годишње доба), ефективност и друге особине коришћеног стабилизатора, применљиве оперативне контроле које намећу прописи (нпр. захтеви да се заштити од извора топлоте, укључујући и други терет који са превози на температури која је изнад температуре околине) и све друге релевантне факторе.

387 Литијумске батерије у складу са 2.2.9.1.7.1 (f) које садрже и примарне литијум-металне ћелије и пуњиве литијум-јонске ћелије, сврставају се у UN број 3090 или 3091, по потреби. Када се такве батерије превозе у складу са посебном одредбом 188, укупан садржај литијума у свим литијум-металним ћелија које се налазе у батерији не сме бити већи од 1,5 g, а укупан капацитет свих литијум-јонских ћелија садржаних у батерији не сме бити већи од 10 Wh.

388 Називи за UN број 3166 односе се на возила на погон моторима са унутрашњим сагоревањем са запаљивом течношћу или гасом или моторима са горивним ћелијама.

Возила на погон мотором са горивним ћелијама сврставају се у називе UN 3166 ВОЗИЛО, СА ГОРИВНИМ ЋЕЛИЈАМА, НА ПОГОН ЗАПАЉИВИМ ГАСОМ или UN 3166 ВОЗИЛО, СА ГОРИВНИМ ЋЕЛИЈАМА, НА ПОГОН ЗАПАЉИВОМ ТЕЧНОШЋУ, како је применљиво. Ови називи подразумевају и хибридна електрична возила која се покрећу и мотором са горивним ћелијама и мотором са унутрашњим сагоревањем са батеријама са течним електролитом, натријумским батеријама, литијум-металним батеријама или литијум-јонским батеријама које се превозе са уграђеним батеријама.

Остала возила која имају мотор са унутрашњим сагоревањем сврставају се под UN 3166 ВОЗИЛО, НА ПОГОН ЗАПАЉИВИМ ГАСОМ или UN 3166 ВОЗИЛО, НА ПОГОН ЗАПАЉИВОМ ТЕЧНОШЋУ, како је применљиво. Ови називи подразумевају и хибридна електрична возила која се покрећу како мотором са унутрашњим сагоревањем тако и батеријама са течним електролитом, натријумским батеријама, литијум-металним батеријама или литијум-јонским батеријама која се превозе са уграђеним батеријама.

Ако се возило покреће мотором са унутрашњим сагоревањем на погон запаљивом течношћу и запаљивим гасом, сврстава се под UN 3166 ВОЗИЛО, НА ПОГОН ЗАПАЉИВИМ ГАСОМ.

Назив UN 3171 се примењује само на возила и опрему која се покрећу батеријама са течним електролитом, натријум металним батеријама или батеријама од легуре натријума, која се превозе са уграђеним батеријама.

UN 3556 ВОЗИЛО, НА ПОГОН ЛИТИЈУМ-ЈОНСКОМ БАТЕРИЈОМ, UN 3557 ВОЗИЛО, НА ПОГОН ЛИТИЈУМ-МЕТАЛНОМ БАТЕРИЈОМ и UN 3558 ВОЗИЛО, НА ПОГОН НАТРИЈУМ-ЈОНСКОМ БАТЕРИЈОМ, односе се на возила која се покрећу литијум-јонским, литијум-металним или натријум-јонским батеријама која се превозе са уграђеним батеријама.

У смислу ове посебне одредбе, возила су уређаји на сопствени погон, која су пројектована за превоз једне или више особа или робе. Примери таквих возила су путнички аутомобили, мотоцикли, скутери, возила или мотоцикли на три или четири точка, камиони, локомотиве, бицикли (педале са мотором) и друга возила ове врсте (нпр. самобалансирајућа возила или возила која нису опремљена са најмање једним седиштем), инвалидска колица, косилице са седиштем, пољопривредна и грађевинска опрема на сопствени погон, чамци и авиони. Када се возила превозе у амбалажи, неки делови возила, осим батерије, могу се одвојити од свог рама како би стали у амбалажу.

Примери опреме су косилице, машине за чишћење или модели чамаца и авиона. Опрема која се напаја литијум-металним батеријама или литијум-јонским батеријама се сврстава под називе UN 3091 ЛИТИЈУМ-МЕТАЛНЕ БАТЕРИЈЕ У ОПРЕМИ или UN 3091 ЛИТИЈУМ-МЕТАЛНЕ БАТЕРИЈЕ УПАКОВАНЕ СА ОПРЕМОМ или UN 3481 ЛИТИЈУМ-ЈОНСКЕ БАТЕРИЈЕ У ОПРЕМИ или UN 3481 ЛИТИЈУМ-ЈОНСКЕ БАТЕРИЈЕ УПАКОВАНЕ СА ОПРЕМОМ, како је применљиво. Литијум јонске батерије или литијум металне батерије које су уграђене у теретне транспортне јединице, пројектоване једино да обезбеде енергију са спољашње стране транспортне јединице, морају се сврстати у унос UN 3536 ЛИТИЈУМСКЕ БАТЕРИЈЕ УГРАЂЕНЕ У ТЕРЕТНЕ ТРАНСПОРТНЕ ЈЕДИНИЦЕ литијум-јонске батерије или литијум-металне батерије.

Опасна роба, као што су батерије, ваздушни јастуци, апарати за гашење пожара, акумулатори са компримованим гасом, сигурносни уређаји и други саставни делови возила, која је неопходна за функционисање возила или ради безбедности његовог управљача или путника, мора бити безбедно уграђена у возило и не подлеже одредбама RID. Међутим, литијумске батерије морају испунити захтеве према 2.2.9.1.7.1, са изузетком (a), (e) (vii), (f) (iii) ако је применљиво, (f) (iv) ако је применљиво и (g) не примењују се када су батерије из производне серије која садржи највише 100 ћелија или батерија, или за прототипове пробне производње ћелија или батерија када се ови прототипови превозе ради испитивања, уграђене у возила. Поред тога, натријум-јонске батерије уграђене у возила морају испунити одредбе према 2.2.9.1.7.2, са изузетком (a), (e) и (f) када су батерије из производне серије која садржи највише 100 ћелија или батерија, или за прототипове пробне производње ћелија или батерија када се ови прототипови превозе ради испитивања.

Када је литијумска батерија уграђена у возилу оштећена или неисправна, возило се превози у складу са условима дефинисаним посебном одредбом 667 (c).

389 Овај унос се односи само на литијум-јонске батерије или литијум-металне батерије уграђене у теретну транспортну јединицу и које су пројектоване само да би обезбедиле спољашње напајање теретне транспортне јединице. Литијумске батерије морају да испуњавају одредбе из 2.2.9.1.7.1 (a) до (g) и садрже потребне системе за спречавање преоптерећења приликом пуњења и пражњења батерија.

Батерије морају бити сигурно причвршћене за унутрашњу конструкцију теретне транспортне јединице (нпр. постављањем батерија на полице и ормаре и сл.) тако да се спречи евентуални кратак спој, случајни рад и значајно кретање у односу на теретну транспортну јединицу приликом потреса, оптерећења и вибрација које се обично дешавају у току превоза. Опасна роба која је неопходна за безбедан и правилан рад теретне транспортне јединице (нпр. системи за гашење пожара и системи за климатизацију), мора бити правилно причвршћена или уграђена у теретну транспортну јединицу и не подлеже осталим одредбама RID. Опасна роба која није неопходна за безбедан и правилан рад теретне транспортне јединице се не сме превозити теретном транспортном јединицом.

Батерије унутар теретне транспортне јединице не подлежу захтевима за обележавање или означавање. Теретна транспортна јединица мора бити опремљена са наранџастим таблама у складу са 5.3.2.2 и великим листицама опасности у складу са 5.3.1.1 на двема супротним странама.

390 Када комад садржи комбинацију литијумских батерија садржаних у опреми и литијумских батерија упакованих са опремом, примењују се следећи захтеви за потребе обележавања и документације комада:

(a) Комад мора бити обележен са „UN 3091” или „UN 3481”, по потреби. Ако комад садржи обе врсте, литијум јонске батерије и литијум металне батерије упаковане са и садржане у опреми, комад мора бити обележен према захтевима за обе врсте батерија. Ипак, дугмасте ћелије батерија које су уграђене у опрему (укључујући електрична кола) не морају се узимати у обзир;

(b) У транспортном документу мора бити наведено „UN 3091 ЛИТИЈУМ МЕТАЛНЕ БАТЕРИЈЕ УПАКОВАНЕ СА ОПРЕМОМ" или „UN 3481 ЛИТИЈУМ ЈОНСКЕ БАТЕРИЈЕ УПАКОВАНЕ СА ОПРЕМОМ", према потреби. Ако комад садржи обе врсте, литијум металне батерије и литијум јонске батерије упаковане са и садржане у опреми, онда у транспортном документу морају бити наведена оба навода „UN 3091 ЛИТИЈУМ МЕТАЛНЕ БАТЕРИЈЕ УПАКОВАНЕ СА ОПРЕМОМ" и „UN 3481 ЛИТИЈУМ ЈОНСКЕ БАТЕРИЈЕ УПАКОВАНЕ СА ОПРЕМОМ".

391 *(Резервисано)*

392 За превоз система за складиштење гаса који су конструисани и одобрени за уградњу у моторна возила и садрже овај гас, одредбе у 4.1.4.1 и поглављу 6.2 се не морају применити, када се превоз врши у циљу одлагања, рециклаже, поправке, контролисања, редовног одржавања или када се превоз врши из производног до погона за монтажу возила, под условом да су испуњени следећи услови:

(a) Системи за складиштење гаса морају да испуњавају захтеве стандарда или прописа за резервоаре за гориво возила, како је то применљиво. Примери важећих стандарда и прописа су:

Резервоари за ТНГ	
UN Уредба бр. 67 ревизија 2	Једнообразне одредбе које се односе на: I. Одобрење одређене опреме за возила категорије M и N која користе течни нафтни гас у њиховом погонском систему; II. Одобрење за возила категорије M и N која су опремљена одређеном опремом за коришћење течног нафтног гаса у њиховом погонском систему са освртом на инсталацију такве опреме
UN Уредба бр. 115	Једнообразне одредбе које се односе на одобрење за: I. посебне системе додатне опреме за ТНГ (течни нафтни гас) за уградњу у моторна возила за коришћење ТНГ у својим системима погона; II. посебне системе додатне опреме за КПГ (компримовани природни гас) за уградњу у моторна возила за коришћење КПГ у својим системима погона
Резервоари за КПГ и ТПГ	
UN Уредба бр. 110	Једнообразне одредбе које се односе на одобрење за:
	I. Посебне делове конструкције моторних возила која користе компримован природни гас (КПГ) и/или течни природни гас (ТПГ) у својим системима погона; II. возила у вези са уградњом посебних делова конструкције одобреног типа за употребу компримованог природног гаса (КПГ) и/или течног природног гаса (ТПГ) у својим системима погона.

UN Уредба бр. 115	Једнообразне одредбе које се односе на одобрење за: I. посебне системе додатне опреме за ТНГ (течни нафтни гас) за уградњу у моторна возила за коришћење ТНГ у својим системима погона; II. посебне системе додатне опреме за КПГ (компримовани природни гас) за уградњу у моторна возила за коришћење КПГ у својим системима погона;
ISO 11439:2013	Боце за гас – Боце под високим притиском за складиштење природног гаса на возилу који се користи као аутомобилско гориво
ISO 15500 - серије	Друмска возила – Делови система за гориво за компримовани природни гас (КПГ) – различити делови, како је применљиво
ANSI NGV 2	Контејнери за гориво у возилу за компримовани природни гас (КПГ)
CSA B51 Део 2: 2014	Кôд котла, посуде под притиском и цеви под притиском - Део 2: Захтеви у вези са боцама под високим притиском за складиштење горива на возилу за аутомобилска возила
Резервоари за водоник под притиском	
Општи технички прописи (GTR) бр. 13	Општи технички прописи који се односе на возила на водоничне и горивне ћелије (ECE/TRANS/180/Add.13)
ISO/TS 15869:2009	Гасовити водоник и мешавине водоника – резервоари за гориво копнених возила
Уредба (ЕС) бр.79/2009	Уредба (ЕС) бр. 79/2009 Европског Парламента и Савета од 14. јануара 2009. године о одобрењу типа моторних возила на погон на водоник и измене Директиве 2007/46/ ЕС.
Уредба (EU) бр. 406/2010	Уредба Комисије бр. 406/2010 од 26. априла 2010. године за спровођење Уредбе 79/2009 (ЕС) Европског Парламента и Савета о одобрењу типа моторних возила на погон на водоник.
UN Уредба бр. 134	Једнообразне одредбе које се односе на одобрење моторних возила и њихових делова у смислу безбедносних карактеристика моторних возила на погон на водоник
CSA B51 Део 2: 2014	Кôд котла, посуде под притиском и цеви под притиском - Део 2: Захтеви у вези са боцама под високим притиском за складиштење горива на возилу за аутомобилска возила

Резервоари за гас који су конструисани и израђени у складу са претходним верзијама релевантних стандарда или прописа за резервоаре за гас моторних возила, који су се

примењивали у време сертификације возила за које су резервоари за гас конструисани и израђени, могу се и даље превозити;

(b) системи за складиштење гаса морају да буду непропусни и не смеју да показују било какве знаке спољног оштећења које би могло да утиче на њихову безбедност;

Напомена 1: *Критеријуми се могу наћи у стандарду ISO 11623:2015 Преносиве боце за гас – Периодично контролисање и испитивање боца за гас од композитних материјала (или ISO 19078:2013 Боце за гас – Контролисање инсталације боце и преквалификација боца под високим притиском за складиштење горива на возилу за аутомобилска возила на погон земним гасом).*

Напомена 2: *Ако системи за складиштење гаса нису непропусни или су препуњени или показују оштећења, која би могла да утичу на њихову безбедност, они се могу превозити само у посуди под притиском за спасавање у складу са RID.*

(c) Ако је систем за складиштење гаса опремљен са најмање два вентила који су уграђени један за другим, два вентила морају бити тако затворена да под нормалним условима превоза не испуштају гас. Ако постоји само један вентил или само један фукционише исправно, сви отвори са изузетком отвора за уређај за растерећење притиска морају да буду тако затворени да под нормалним условима превоза не испуштају гас;

(d) Системи за складиштење гаса морају се превозити на начин да је спречено ометање рада уређаја за растерећење притиска или било какво оштећење вентила и свих других делова система за складиштење гаса који су под притиском, и ненамерно ослобађање гаса под нормалним условима превоза. Системи за складиштење гаса морају да буду тако обезбеђени да је спречено клизање, котрљање или вертикално померање;

(e) Вентили морају бити обезбеђени у складу са једном од метода описаних у 4.1.6.8 (a) до (e);

(f) Осим у случају система за складиштење гаса који се уклањају ради одлагања, рециклаже, ремонта, контролисања или редовног одржавања, системи за складиштење гаса морају бити испуњени са највише 20% њиховог номиналног односа пуњења или номиналног радног притиска, како је применљиво;

(g) Без обзира на одредбе поглавља 5.2, када се системи за складиштење гаса за гориво отпремају у уређају за руковање, обележја и листице могу бити причвршћене на уређај за руковање; и

(h) Без обзира на одредбе 5.4.1.1.1 (f), податак о укупној количини опасне робе може се заменити следећим подацима:

(i) број система за складиштење гаса; и

(ii) у случају течних гасова, нето маса гаса (kg) сваког система за складиштење гаса, и у случају компримованих гасова, укупна водена запремина (l) сваког система за складиштење гаса иза којег следи номинални радни притисак.

Примери података у транспортном документу:

Пример 1: „UN 1971 ЗЕМНИ ГАС, КОМПРИМОВАН, 2.1, 1 СИСТЕМ ЗА СКЛАДИШТЕЊЕ ГАСА СА УКУПНО 50 l, 200 bar”.

Пример 2: „UN 1965 СМЕША ГАСОВИТИХ УГЉОВОДОНИКА, ПРЕВЕДЕНА У ТЕЧНО СТАЊЕ, Н.Д.Н., 2.1, 3 СИСТЕМА ЗА СКЛАДИШТЕЊЕ ГАСА, сваки са 15 kg запремине гаса”.

393 Нитроцелулоза треба да испуни критеријуме Бергман-Јунк испитивања или испитивања помоћу метил-љубичастог папира, према Приручнику за испитивања и критеријуме, Додатак 10. Испитивања типа 3 (c) не морају се примењивати.

394 Нитроцелулоза треба да испуни критеријуме Бергман-Јунк испитивања или испитивања помоћу метил-љубичастог папира, према Приручнику за испитивања и критеријуме, Додатак 10.

395 Овај унос користи се само за чврсти медицински отпад категорије А који се превози на одлагање.

396 Велики и робусни предмети могу се превозити са спојеним (повезаним) гасним боцама са отвореним вентилима без обзира на 4.1.6.5, под условом да:

(a) боце за гас садрже азот UN број 1066 или компримовани гас UN број 1956 или компримовани ваздух UN број 1002;

(b) боце за гас су повезане са предметом преко регулатора притисака и фиксних цеви на такав начин да притисак гаса (измерени притисак) у предмету не прелази 35 kPa (0,35 bar);

(c) су боце за гас правилно осигуране, тако да се не могу померати у односу на предмет и опремљене чврстим цревима и цевима отпорним на притисак;

(d) су боце за гас, регулатори притиска, цеви и други делови заштићени дрвеним сандуцима или другим одговарајућим средствима од оштећења и удараца током превоза;

(e) транспортни документ садржи следећу изјаву: „ТРАНСПОРТ У СКЛАДУ СА ПОСЕБНОМ ОДРЕДБОМ 396”;

(f) су теретне транспортне јединице које садрже предмете који се превозе са боцама са отвореним вентилима, а садрже гас који представља ризик од гушења, добро проветрене и обележене у складу са 5.5.3.6.

397 Смеше азота и кисеоника које садрже најмање 19,5% а највише 23,5% кисеоника по запремини могу се превозити под овим уносом када нема других оксидирајућих гасова. Не захтева се листица за додатну опасност класе 5.1 (узорак број 5.1, види 5.2.2.2.2) за било коју концентрацију унутар овог ограничења.

398 Овај унос се односи на смеше бутилена, 1-бутилен, cis-2-бутилен и trans-2- бутилен. За изобутилен, види UN број 1055.

Напомена: *За додатне информације које се додају у транспортни документ, види 5.4.1.2.2 (e).*

399 *(Резервисано)*

400 Натријум-јонске ћелије и батерије и натријум-јонске ћелије или батерије садржане у опреми или паковане са опремом, припремљене и понуђене за превоз, не подлежу одредбама RID ако испуњавају следеће:

(a) ћелија или батерија је у кратком споју, на начин да ћелија или батерија не садржи електричну енергију. Кратки спој ћелије или батерије се лако може проверити (нпр. сабирница између терминала);

(b) свака ћелија или батерија одговара одредбама 2.2.9.1.7.2 (a), (b), (d), (e) и (f);

(c) сваки комад је обележен у складу са 5.2.1.9;

(d) осим када су ћелије или батерије уграђене у опрему, сваки комад мора бити у стању да издржи испитивање на пад са висине од 1,2 m независно од његове оријентације без оштећења ћелија или батерија које су садржане у њему и без померања садржаја како би се онемогућио контакт батерије на батерију (или ћелије на ћелију) и ослобађање садржаја;

(e) ћелије и батерије, када су уграђене у опрему, заштићене су од оштећења. Ако су батерије уграђене у опрему, опрема је упакована у јаку спољну амбалажу, која је произведена од прикладног материјала одговарајуће чврстоће и дизајна у односу на запремину и намераване употребе амбалаже, осим ако је батерији обезбеђена одговарајућа заштита самом опремом у којој је садржана;

(f) свака ћелија, укључујући и када је саставни део батерије, садржи само опасну робу коју је дозвољено превозити у складу са одредбама поглавља 3.4 и у количини која не прелази количину наведену у колони (7a) табеле А, поглавља 3.2.

401 Натријум-јонске ћелије и батерије са органским електролитом превозе се као UN 3551 или 3552, како је применљиво. Натријум-јонске ћелије и батерије са воденим алкалним електролитом превозе се као UN 2795. Батерије које садрже метални натријум или легуру натријума превозе се као UN 3292.

402 Материје које се превозе под овим називом морају на 70 °C имати притисак паре од највише 1,1 MPa (11 bar) а на 50 °C густину од најмање 0,525 kg/l.

403 Мембране филтера од нитроцелулозе обухваћене овим називом са садржајем нитроцелулозе од највише 53 g/m² и нето масом нитроцелулозе од највише 300 g по унутрашњој амбалажи, не подлежу захтевима RID уколико испуњавају следеће услове:

(a) паковане су са папирним сепараторима од најмање 80 g/m² постављеним између сваког слоја мембране филтера од нитроцелулозе;

(b) паковане су тако да одржавају поравнање мембране филтера од нитроцелулозе и папирног сепаратора у било којој од следећих конфигурација:

(i) ролне чврсто намотане и упаковане у пластичну фолију од најмање 80 g/m² или алуминијумске кесе с пропусношћу кисеоника од 0,1 % или мањом у складу са стандардом ISO 15105-1:2007;

(ii) листови упаковани у картон од најмање 250 g/m² или алуминијумске кесице с пропусношћу кисеоника од 0,1 % или мање у складу са стандардом ISO 15105-1:2007;

(iii) округли филтери упаковани у диск држаче или картонску амбалажу од најмање 250 g/m² или појединачно упаковани у кесице од папира и пластичног материјала од укупно најмање 100 g/m².

404 Возила на погон натријум-јонским батеријама, која не садрже другу опасну робу, не подлежу другим одредбама RID, ако је извршен кратак спој батерије на начин да батерија не садржи електричну енергију. Кратки спој батерије се лако може проверити (нпр. сабирница између терминала).

405 *(Резервисано)*

406 Материје под овим називом могу се превозити у складу са одредбама о ограниченим количинама из поглавља 3.4 када се превозе у посудама под притиском које садрже највише 1000 ml. Посуде под притиском морају испуњавати захтеве упутства за паковање P200 из 4.1.4.1 и имати производ испитног притиска и запремине од највише 15,2 MPa·l (152 bar·l). Посуде под притиском не смеју се паковати заједно са другом опасном робом.

407 Уређаји за распршивање средства за гашење пожара су предмети који садрже пиротехничку материју, који су намењени за распршивање средства за гашење пожара (или аеросола) када се активирају, а који не садрже другу опасну робу. Ови предмети, паковани за превоз, морају испуњавати критеријуме за подкласу 1.4, групу компатибилности S, када се испитују у складу са серијом испитивања 6 (c) одељка 16, дела I Приручника за испитивања и критеријуме. Уређај се мора превозити било са уклоњеним средством за активирање или опремљен са најмање два независна средства за спречавање случајног активирања.

Уређаји за распршивање средства за гашење пожара сврставају се у класу 9, UN број 3559 само ако су испуњени следећи услови:

(a) уређај испуњава критеријуме искључења из 2.2.1.1.8.2 (b), (c) и (d);

(b) средство за гашење пожара се сматра безбедним за нормално настањене просторе који се користе у складу са међународним или регионалним стандардима (нпр. стандард Националног удружења за заштиту од пожара Сједињених Америчких Држава за стабилне инсталације за гашење пожара аеросолом NFPA 2010);

(c) предмет је пакован на начин да када се активира, температура изван комада не прелази 200 °C;

(d) овај назив се користи само уз одобрење надлежног органа у земљи производње[3].

Овај назив не важи за „СИГУРНОСНЕ УРЕЂАЈЕ, електрично иницирање" који су описани у посебној одредби 280 (UN број 3268).

408 Овај унос важи само за водене растворе који се састоје од воде, тетраметиламонијум-хидроксида (ТМАН) и највише 1 % других састојака. Остале формулације које садрже тетраметиламонијум-хидроксид сврставају се у одговарајући назив по врсти или Н.Д.Н. назив (нпр. UN 2927 ОТРОВНА ОРГАНСКА ТЕЧНА МАТЕРИЈА, НАГРИЗАЈУЋА, Н.Д.Н.), осим у следећим случајевима:

(a) остале формулације које садрже сурфактант у концентрацији > 1 % и најмање 8,75% тетраметиламонијум-хидроксида сврставају се у UN 2927 ОТРОВНА ОРГАНСКА ТЕЧНА МАТЕРИЈА, НАГРИЗАЈУЋА, Н.Д.Н, ГП I; и

(b) остале формулације које садрже сурфактант у концентрацији > 1 % и више од 2,38% али мање од 8,75% тетраметиламонијум-хидроксида сврставају се у UN 2927 ОТРОВНА ОРГАНСКА ТЕЧНА МАТЕРИЈА, НАГРИЗАЈУЋА, Н.Д.Н, ГП II.

409-499 *(Резервисано)*

500 *(Брисано)*

501 За нафтален, растопљен, види UN 2304.

502 UN 2006 вештачка материја на бази нитроцелулозе, самозагревајућа, н.д.н., и UN 2002 остаци целулоида, су материје класе 4.2.

503 За фосфор, бео, растопљен, види UN 2447.

504 UN 1847 калијумсулфид, хидрисан са најмање 30% кристалне воде, UN 1849 натријум сулфид, хидрисан са најмање 30% кристалне воде и UN 2949 натријумхидросулфид, хидрисан са најмање 25% кристалне воде, су материје класе 8.

505 UN 2004 магнезијумдиамид је материја класе 4.2.

506 Земноалкални метали и легуре земноалкалних метала у пирофорном облику су материје класе 4.2.

UN 1869 магнезијум или легуре магнезијума са више од 50% магнезијума у облику пелета, струготине или трака су материје класе 4.1.

507 UN 3048 алуминијумфосфид пестицид са адитивима за спречавање развијања отровних запаљивих гасова су материје класе 6.1.

508 UN 1871 титанхидрид и UN 1437 цирконијумхидрид су материје класе 4.1. UN 2870 алуминијум борхидрид је материја класе 4.2.

509 UN 1908 раствор хлорита је материја класе 8.

[3] *Уколико земља производње није Уговорна Страна RID, одобрење мора бити признато од стране надлежног органа Уговорне Стране RID.*

510 UN 1755 раствор хромне киселине је материја класе 8.

511 UN 1625 жива(II)нитрат, UN 1627 жива(I)нитрат и UN 2727 талијумнитрат су материје класе 6.1. Торијумнитрат, чврст, уранилнитратхексахидрат у раствору и уранилнитрат, чврст, су материје класе 7.

512 UN 1730 антимонпентахлорид, течан, UN 1731 антимонпентахлорид у раствору, UN 1732 антимонпентафлуорид и UN 1733 антимонтрихлорид су материје класе 8.

513 UN 0224 баријумазид, сув или навлажен са мање од 50% (масених) воде, није дозвољен за превоз железницом. UN 1571 баријумазид, навлажен са најмање 50% (масених) воде је материја класе 4.1. UN 1854 легуре баријума, пирофорне су материје класе 4.2. UN 1445 баријумхлорат, чврст, UN 1446 баријумнитрат, UN 1447 баријумперхлорат, чврст, UN 1448 баријумперманганат, UN 1449 баријумпероксид, UN 2719 баријумбромат, UN 2741 баријумхипохлорит са више од 22% активног хлора, UN 3405 баријумхлорат, раствор и UN 3406 баријумперхлорат, раствор су материје класе 5.1. UN 1565 баријумцијанид и UN 1884 баријумоксид, су материје класе 6.1.

514 UN 2464 берилијумнитрат, је материја класе 5.1.

515 UN 1581 смеша хлорпикрина и метилбромида и UN 1582 смеша хлорпикрина и метилхлорида, су материје класе 2.

516 UN 1912 метилхлорида и метиленхлорид, смеша, је материја класе 2.

517 UN 1690 натријумфлуорид, чврст, UN 1812 калијумфлуорид, чврст, UN 2505 амонијумфлуорид, UN 2674 натријумфлуоросиликат, UN 2856 флуоросиликати, н.д.н., UN 3415 натријумфлуорид, раствор и UN 3422 калијумфлуорид, раствор, су материје класе 6.1.

518 UN 1463 хромтриоксид, безводни, (хромна киселина, чврста) је материја класе 5.1.

519 UN 1048 бромоводоник, безводни, је материја класе 2.

520 UN 1050 хлороводоник, безводни, је материја класе 2.

521 Чврсти хлорити и хипохлорити су материје класе 5.1.

522 UN 1873 перхлорна киселина у воденом раствору са више од 50%, али највише 72% (масених) чисте киселине, је материја класе 5.1. Раствори перхлорне киселине, који садрже више од 72% (масених) чисте киселине или смеше перхлорне киселине са другим течним материјама изузев воде, нису дозвољени за превоз.

523 UN 1382 калијумсулфид, безводни и UN 1385 натријумсулфид, безводни као и њихови хидрати са мање од 30% кристалне воде, као и UN 2318 натријумхидросулфид са мање од 25% кристалне воде су материје класе 4.2.

524 UN 2858 готови производи од цирконијума са дебљином од најмање 18 μm су материје класе 4.1.

525 Раствори неорганских цијанида са укупним садржајем цијанид јона више од 30% се сврставају у групу паковања I, раствори са укупним садржајем цијанид јона више од 3%, а не више од 30% се сврставају у групу паковања II, а раствори са укупним садржајем цијанид јона више од 0,3%, а не више од 3% у групу паковања III.

526 UN 2000 целулоид се сврстава у класу 4.1.

527 *(Резервисано)*

528 UN 1353 влакна и тканине, импрегниране слабо нитрованом нитроцелулозом, која нису самозагревајућа, су материје класе 4.1.

529 UN 0135 фулминат живе, навлажен са не мање од 20 % (масених) воде, или смеше алкохола и воде, није дозвољен за превоз железницом. Живин хлорид (каломел) је материја класе 6.1 (UN 2025).

530 UN 3293 хидразин, водени раствор са не више од 37% (масених) хидразина, је материја класе 6.1.

531 Смеше са тачком паљења испод 23 °C са више од 55% нитроцелулозе, без обзира на садржај азота или са више од 55% нитроцелулозе са садржајем азота више од 12,6% у сувој маси, су материје класе 1 (види UN 0340 или UN 0342) или класе 4.1 (UN бројеви 2555, 2556 или 2557).

532 *(Брисано)*

533 UN 1198 формалдехид, раствор, запаљив, је материја класе 3. Раствори формалдехида, који нису запаљиви, са мање од 25% формалдехида не подлежу захтевима RID.

534 Иако бензин под одређеним климатским условима на 50 °C може да има парни притисак преко 110 kPa (1,10 bar) али највише 150 kPa (1,50 bar), он се и даље мора сматрати материјом, која на 50 °C има парни притисак од највише 110 kPa (1,10 bar).

535 UN 1469 оловонитрат, UN 1470 оловоперхлорат, чврст и UN 3408 оловоперхлорат у ратвору, су материје класе 5.1.

536 За нафтален, чврст, види UN 1334.

537 UN 2869 титантрихлорид, смеша која није пирофорна, је материја класе 8.

538 За сумпор (у чврстом стању) види UN 1350.

539 Раствори изоцијаната са тачком паљења не мањом од 23°C су материје класе 6.1.

540 UN 1326 хафнијум у праху, навлажен, UN 1352 титанијум у праху, навлажен или UN 1358 цирконијум у праху, навлажен, са најмање 25% воде, су материје класе 4.1.

541 Мешавине нитроцелулозе, чији је садржај воде, алкохола или средстава за пластификацију нижи од наведених граничних вредности, су материје класе 1.

542 Талк са тремолитом и/или актинолитом је материја овог назива.

543 *(Брисано)*

544 UN 1032 диметиламин, безводни, UN 1036 етиламин, UN 1061 метиламин, безводни и UN 1083 триметиламин, безводни, су материје класе 2.

545 UN 0401 дипикрилсулфид, навлажен са мање од 10% (масених) воде, је материја класе 1.

546 UN 2009 цирконијум, сув, намотана жица, готови лимови или траке у дебљини мањој од 18 μm, је материја класе 4.2. Цирконијум, сув, намотана жица, готови лимови или траке минималне дебљине 254 μm, не подлеже захтевима RID.

547 UN 2210 манеб или UN 2210 препарати манеба у самозагревајућем облику су материје класе 4.2.

548 Хлорсилани, који у додиру са водом развијају запаљиве гасове, су материје класе 4.3.

549 Хлорсилани са тачком паљења испод 23 °C, који у додиру са водом не развијају запаљиве гасове, су материје класе 3. Хлорсилани са тачком паљења од 23 °C или већом, који у додиру са водом не развијају запаљиве гасове, су материје класе 8.

550 UN 1333 церијум у плочама, полугама или шипкама је материја класе 4.1.

551 Раствори ових изоцијаната са тачком паљења испод 23 °C су материје класе 3.

552 Метали и легуре метала у прашкастом или другом запаљивом облику, који су самозапаљиви, су материје класе 4.2. Метали и легуре метала у прашкастом или другом запаљивом облику, који у додиру са водом развијају запаљиве гасове, су материје класе 4.3.

553 Ова смеша водоникпероксида и персирћетне киселине, стабилизована, код лабораторијских испитивања (види Приручник за испитивања и критеријуме, део II, одељак 20), затворена не сме да детонира у кавитационом (разређеном) стању нити да дефлагрира (брзо гори), а у затвореном простору ни при загревању, нити услед дејства експлозије не сме да показује било какву експлозивну снагу. Овај препарат мора бити термички стабилан (температура самоубрзавајућег разлагања 60 °C или виша за комад од 50 kg) и за умањивање осетљивости треба да садржи течну материју, која је компатибилна са персирћетном киселином. Препарати, које не одговарају овим критеријумима, сматрају се материјама класе 5.2 (види Приручник за испитивања и критеријуме, део II, одељак 20.4.3 (g)).

554 Металхидриди, који у додиру са водом развијају запаљиве гасове, су материје класе 4.3. UN 2870 алуминијумборхидрид или UN 2870 алуминијумборхидрид у уређајима је материја класе 4.2.

555 Прашина и прах метала, неотровни, у облику, у ком нису самозапаљиви, али који у додиру са водом развијају запаљиве гасове, су материје класе 4.3.

556 *(Брисано)*

557 Прашина и прах метала у пирофорном стању су материје класе 4.2.

558 Метали и легуре метала у пирофорном стању су материје класе 4.2. Метали и легуре метала, који у додиру са водом не развијају запаљиве гасове и нису пирофорни ни самозагревајући, али су лако запаљиви, су материје класе 4.1.

559 *(Брисано)*

560 Загрејана течна материја, н.д.н., на или изнад 100°C (укључујући растопљене метале, растопљене соли), и за материје са тачком паљења, на температури испод њене тачке паљења је материја класе 9. (UN 3257)

561 Хлороформијати са претежно нагризајућим особинама су материје класе 8.

562 Самозапаљива органометална једињења су материје класе 4.2. Органометална једињења, која у додиру са водом развијају запаљиве гасове, су материје класе 4.3.

563 UN 1905 селенска киселина је материја класе 8.

564 UN 2443 ванадијумокситрихлорид, UN 2444 ванадијумтетрахлорид и UN 2475 ванадијумтрихлорид су материје класе 8.

565 У овај назив спада неспецифицирани отпад, који потичу од лекарског/ветеринарског третмана људи/животиња или из биолошких истраживања и код којих је мала вероватноћа, да садрже материје класе 6.2. Деконтаминирани клинички отпад или отпад који потичу из биолошких истраживања, који су претходно садржали заразне материје, не подлежу захтевима класе 6.2.

566 UN 2030 хидразина, водени раствор са више од 37% (масених) хидразина, је материја класе 8.

567 *(Брисано)*

568 Баријумазид са садржајем воде који је нижи од прописане граничне вредности је материја класе 1, UN 0224 и није дозвољен за превоз у железничком саобраћају.

569-579 *(Резервисано)*

580 *(Брисано)*

581 Овај назив обухвата смеше пропадиена са 1 до 4% метилацетилена, као и следеће смеше:

Смеша	Садржај, у % по запремини			Дозвољени технички назив за потребе 5.4.1.1
	Метилацетилен и пропадиен, не већи од	Пропан и пропилен, не већи од	C_4 - засићени угљоводоници, најмање	
P 1	63	24	14	„Смеша P 1”
P 2	48	50	5	„Смеша P 2”

582 Овај назив обухвата, између осталог, смеше гасова са ознаком R..., са следећим особинама:

Смеша	Максимални притисак паре на 70 °C (MPa)	Минимална густина на 50 °C (kg/l)	Дозвољени технички назив за потребе 5.4.1.1
F 1	1.3	1.30	„Смеша F 1”
F 2	1.9	1.21	„Смеша F 2”
F 3	3.0	1.09	„Смеша F 3”

Напомена 1: *Трихлорфлуорметан (средство за хлађење R 11), 1,1,2-трихлор-1,2,2-трифлуоретан (средство за хлађење R 113), 1,1,1-трихлор-2,2,2-трифлуоретан (средство за хлађење R 113a), 1-хлор-1,2,2-трифлуоретан (средство за хлађење R 133) и 1-хлор-1,1,2-трифлуоретан (средство за хлађење R 133b) нису материје класе 2. Оне, међутим, могу бити састојци смеша F1 до F3.*

***Напомена 2*:** *Референтне густине одговарају густинама дихлорофлуорометана (1,30 kg/l), дихлордифлуорометана (1,21 kg/l) и хлордифлуоро-метана (1,09 kg/l).*

583 Овај назив обухвата, између осталог, смеше гасова са следећим особинама:

Смеша	Максимални притисак паре на 70 °C (MPa)	Минимална густина на 50 °C (kg/l)	Дозвољени технички назив[(a)] за потребе 5.4.1.1
A	1,1	0,525	„Смеша A” или „Бутан”
A 01	1,6	0,516	„Смеша A 01” или „Бутан”
A 02	1,6	0,505	„Смеша A 02” или „Бутан”
A 0	1,6	0,495	„Смеша A 0” или „Бутан”
A 1	2,1	0,485	„Смеша A 1”
B 1	2,6	0,474	„Смеша B 1”
B 2	2,6	0,463	„Смеша B 2”
B	2,6	0,450	„Смеша B”
C	3,1	0,440	„Смеша C” или „Пропан”

[(a)] *За превоз у цистернама трговачки називи „Бутан” или „Пропан” могу се користити само као допуна.*

584 Овај гас не подлеже захтевима RID, ако:

- је у гасовитом стању;
- не садржи више од 0,5% ваздуха;
- је садржан у металним капсулама (патроне за сифоне, патроне за пенушаве сифоне), без недостатака, који би могли да умање њихову чврстину;
- је обезбеђена заптивеност затварача капсуле;
- капсула не садржи више од 25 g овог гаса;
- капсула не садржи више од 0,75 g овог гаса по cm^3 запремине.

585 *(Брисано)*

586 Хафнијум, титанијум и цирконијум у праху морају да садрже видљив вишак воде. Хафнијум, титанијум и цирконијум у праху, навлажени, механички произведени са величином честице од најмање 53 μm, или хемијски произведени са величином честице од најмање 840 μm, не подлежу захтевима RID.

587 Баријумстеарат и баријумтитанат не подлежу захтевима RID.

588 Алуминијумбромид и алуминијумхлорид у чврстом хидратисаном облику не подлежу захтевима RID.

589 *(Брисано)*

590 Гвожђе(III)хлорид хексахидрат не подлеже захтевима RID.

591 Олово сулфат са највише 3% слободне киселине не подлеже захтевима класе 8 RID.

592 Неочишћена празна амбалажа (укључујући празне IBC и празну велику амбалажу) празна кола цистерне, празне демонтажне цистерне, празне преносиве цистерне, празне контејнер цистерне и празне мале контејнере, који су садржали ову материју, не подлежу захтевима RID.

593 Овај гас, када се користи за хлађење робе која не испуњава критеријуме било које класе, нпр. медицинских или биолошких узорака, ако су исти садржани у посудама са двоструким зидовима које одговарају одредбама упутства за паковање P203 за отворене криогене резервоаре, став (6) у 4.1.4.1, осим наведеног у 5.5.3 не подлеже захтевима RID.

594 Следећи предмети, који су произведени и пуњени према одредбама које се примењују у земљи производње, не подлежу захтевима RID:

(a) UN 1044 апарати за гашење пожара, опремљени заштитом од ненамерног пражњења, ако су:

- упаковани у круту спољну амбалажу; или
- велики апарати за гашење пожара који испуњавају захтеве посебне одредбе за паковање PP 91 упутства за паковање P 003 у 4.1.4.1;

(b) UN 3164 предмети, под пнеуматским или хидрауличким притиском, који су конструисани да својом чврстином и израдом, издрже напрезања већа од унутрашњег притиска гаса дејством преноса снаге, када су упаковани у круту спољну амбалажу.

Напомена: *„Одредбе које се примењују у земљи производње" означавају одредбе које се примењују у земљи производње или оне одредбе које се примењују у земљи употребе.*

596 Пигменти кадмијума као што су кадмијумсулфиди, кадмијумсулфоселениди и кадмијумове соли виших масних киселина (нпр. кадмијумстеарат) не подлежу захтевима RID.

597 Раствори сирћетне киселине са не више од 10% масе чисте киселине, не подлежу захтевима RID.

598 Следеће батерије не подлежу захтевима RID:

(a) Нове батерије, ако;

- су обезбеђене против клизања, превртања или оштећења;
- су опремљене уређајима за ношење, изузев ако су слагане, нпр. на палетама;
- са спољне стране нема опасних трагова лужине или киселине;
- су обезбеђене против кратког споја.

(b) Употребљене батерије, ако:

- су њихова кућишта неоштећења;
- су обезбеђене од истицања, клизања, превртања или оштећења, нпр. слагањем на палете;
- са спољне стране нема опасних трагова лужине или киселине;
- су обезбеђене против кратког споја.

„Употребљене батерије" подразумевају оне, које се након нормалне употребе превозе ради рециклаже.

599 *(Брисано)*

600 Ванадијумпентоксид, стврднут и растопљен, не подлеже захтевима RID.

601 Фармацеутски производи (лекови) спремни за употребу, који су произведени и паковани за малопродају или дистрибуцију за личну употребу или за употребу у домаћинству, не подлежу захтевима RID.

602 Фосфорсулфиди, који нису ослобођени белог или жутог фосфора, нису дозвољени за превоз.

603 Цијановодоник, безводни, који не одговара опису за UN 1051 или UN 1614, није дозвољен за превоз. Цијановодоник (цијановодонична киселина) са мање од 3% воде је стабилан, ако pH вредност износи 2.5 ± 0.5 и ако је течност јасна и безбојна.

604 *(Брисано)*

605 *(Брисано)*

606 *(Брисано)*

607 Смеше калијумнитрата и натријумнитрита са соли амонијума нису дозвољене за превоз.

608 *(Брисано)*

609 Тетранитрометан, који није ослобођен од запаљивих нечистоћа, није дозвољен за превоз.

610 Превоз ове материје је забрањен, ако садржи више од 45% цијановодоника.

611 Амонијумнитрат са садржајем сагоривих материја већим од 0,2% (укључујући органске материје као еквивалент угљеника) није дозвољен за превоз, изузев ако је састојак неке материје или предмета класе 1.

612 *(Резервисано)*

613 Раствор хлорне киселине са садржајем већим од 10% хлорне киселине или смеше хлорне киселине са било којом течном материјом изузев воде није дозвољен за превоз.

614 2,3,7,8-тетрахлордибензо-1,4-диоксин (TCDD), у концентрацијама, које се према критеријумима у 2.2.61.1 сматрају врло отровним, није дозвољен за превоз.

615 *(Резервисано)*

616 Материје са садржајем течног естера азотне киселине већим од 40%, морају да издрже испитивање на изнојавање наведено у 2.3.1.

617 Додатно за тип експлозива, на комаду је потребно обележити трговачки назив експлозива.

618 У посудама са садржајем бута-1,2-диена, концентрација кисеоника у гасовитој фази не сме да премаши 50 ml/m3.

619-622 *(Резервисано)*

623 UN 1829 сумпор триоксид мора бити стабилизован додавањем инхибитора. Сумпор триоксид, чистоће најмање 99,95 %, без инхибитора (нестабилизован), не сме се превозити железницом. Сумпор триоксид, чистоће најмање 99,95 %, без инхибитора у цистернама, сме се превозити у друмском саобраћају, под условом да се његова температура одржава на 32,5° C или изнад тога.

625 Комади са овим предметима морају бити јасно обележени са: „UN 1950 АЕРОСОЛИ”.

626-631 *(Резервисано)*

632 Ова материја се сматра као самозапаљива (пирофорна).

633 Комади и мали контејнери који садрже ову материју морају носити следеће обележје: „ДРЖАТИ УДАЉЕНО ОД СВАКОГ ИЗВОРА ПАЉЕЊА”. Ово обележје мора бити наведено на једном од званичних језика земље отпреме, а ако тај језик није енглески, немачки, или француски, тада мора бити наведено још и на енглеском, немачком или француском, уколико међународним споразумима између држава укључених у транспорт није другачије предвиђено.

634 *(Брисано)*

635 Комади са овим предметима морају да имају листицу опасности према узорку 9, само ако је предмет у потпуности затворен у амбалажу, сандук или у неко друго средство, које спречава брзу идентификацију предмета.

636 До објекта за међупрераду, литијумске ћелије и батерије или натријум јонске ћелије и батерије, свака са бруто масом од највише 500 g, литијум-јонске или натријум-јонске ћелије са највише 20 Wh, литијум-јонске или натријум-јонске батерије са највише 100 Wh, литијум-металне ћелије са садржајем литијума не већим од 1 g и литијум-металне батерије са агрегатним садржајем литијума не већим од 2 g, које нису садржане у опреми, сакупљене и предате на превоз ради сортирања, одлагања или рециклирања, заједно са или без других ћелија или батерија, не подлежу другим одредбама RID укључујући посебну одредбу 376 и став 2.2.9.1.7.1 и 2.2.9.1.7.2, ако испуњавају следеће услове:

(a) ћелије и батерије су упаковане у складу са упутством за паковање P909 из 4.1.4.1, осим додатних захтева 1 и 2;

(b) постоји систем обезбеђења квалитета, да би се утврдило да укупна количина литијумских ћелија и батерија и натријум-јонских ћелија и батерија по колима или великом контејнеру не прелази 333 kg;

Напомена: *Укупна количина литијумских ћелија и батеријаи и натријум јонских ћелија и батерија у мешавини, може се проценити помоћу статистичких метода укључених у систем осигурања квалитета. копија евиденције за обезбеђење квалитета мора бити доступна надлежном органу на захтев.*

(c) комади су по потреби обележени натписом „ЛИТИЈУМСКЕ БАТЕРИЈЕ ЗА ОДЛАГАЊЕ”,

„ЛИТИЈУМСКЕ БАТЕРИЈЕ ЗА РЕЦИКЛАЖУ”,
„НАТРИЈУМ ЈОНСКЕ БАТЕРИЈЕ ЗА ОДЛАГАЊЕ” или
„НАТРИЈУМ ЈОНСКЕ БАТЕРИЈЕ ЗА РЕЦИКЛАЖУ”.

637 Генетички модификовани микроорганизми и генетички модификовани организми су они, који нису опасни по људе и животиње, али који могу изменити животиње, биљке, микробиолошке материје и екосистеме на начин, који се не може појавити у природи.

Генетички модификовани микроорганизми или генетички модификовани организми не подлежу одредбама RID, ако је њихова употреба одобрена од надлежних органа земље порекла, транзита и одредишта[4].

Живе животиње, кичмењаци или бескичмењаци, не смеју се користити за превожење материја класификованих у овај UN број, изузев ако се ова материја не може на неки други начин превозити.

638 Ова материја је сродна са самореагујућим материјама (види 2.2.41.1.19).

639 Види 2.2.2.3. кôд класификације 2F UN 1965, напомена 2.

640 Физичке и техничке особине наведене у колони (2) табеле А поглавља 3.2, одређују различите кôдове цистерни за превоз материја једне те исте групе паковања у RID цистернама.

Ради идентификације ових физичких и техничких особина производа који се превозе у цистерни, посебно за превозе у RID цистернама уз већ прописане информације у транспортном документу морају се додати и следећи подаци:

„Посебна одредба 640X” при чему је „X” одговарајуће велико слово, које се појављује у колони (6) табеле А поглавља 3.2 након указивања на посебну одредбу 640.

Овај податак се може изоставити код превоза у типу цистерне, која за материју одређене групе паковања одређеног UN броја задовољава најстроже захтеве.

642 Уколико то није дозвољено у оквиру 1.1.4.2, овај назив Модел прописа UN не може се користити за превоз ђубрива у раствору са слободним амонијаком. У супротном, за превоз раствора амонијака, видети UN бројеве 2073, 2672 и 3318.

643 Ливени асфалт не подлеже захтевима који важе за класу 9.

644 *(Брисано)*

645 Класификациони кôд поменут у колони (3b) табеле А, поглавља 3.2, може се користити само уз одобрење издато од стране надлежног органа уговорне стране RID пре превоза. Одобрење мора бити у писаном облику као потврда класификације (види 5.4.1.2.1 (g)) и да садржи јединствену референцу (препоруку). Ако је сврставање у подкласу спроведено према поступку из 2.2.1.1.7.2, надлежни орган може да захтева да се стандардна класификација преиспита на основу података добијених из испитивања серије 6 Приручника за испитивања и критеријуме, део I, одељак 16.

646 Угаљ активиран воденом паром не подлеже захтевима RID.

647 Превоз винског сирћета (сирће добијено врењем) и сирћетне киселине у прехрамбеном квалитету са не више од 25% по маси, чисте киселине, подлеже само следећим захтевима:

(a) Амбалаже, укључујући IBC и велике амбалаже, као и цистерне морају бити произведене од нерђајућег челика или пластичног материјала, који је трајно отпоран

[4] *Види посебно део C Директиве бр. 2001/18 ЕС Европског Парламента и Савета о намерном ослобађању генетски модификованих организама у животну средину и за укидање Директиве 90/220/ЕЕС (Службени лист Европских заједница бр. L 106 од 17. априла 2001. године, странице 8 до 14), у којој је утврђен поступак за издавање одобрења за Европске Заједнице*.

на корозију услед дејства винског сирћета и сирћетне киселине у прехрамбеном квалитету;

(b) Амбалаже, укључујући IBC и велике амбалаже, као и цистерне морају најмање једном годишње да буду подвргнуте визуелном контролисању од стране власника. Резултати овог контролисања се морају бележити и чувати најмање годину дана. Оштећене амбалаже, укључујући IBC и велике амбалаже, као и цистерне не смеју се пунити;

(c) Амбалаже, укључујући IBC и велике амбалаже, као и цистерне морају бити пуњене на начин да се производ не просипа или да се не залепи на спољну површину.

(d) Заптивке и затварачи морају бити отпорни на дејство винског сирћета и сирћетне киселине у прехрамбеном квалитету. Амбалаже, укључујући IBC и велике амбалаже, као и цистерне морају бити херметички затворени од стране пакера и/или пуниоца, тако да под нормалним условима превоза не дође до цурења;

(e) Комбинована амбалажа са унутрашњом амбалажом од стакла или пластике (види 4.1.4.1 упутство за паковање P001), која испуњава опште захтеве за амбалажу из 4.1.1.1, 4.1.1.2, 4.1.1.4, 4.1.1.5, 4.1.1.6, 4.1.1.7 и 4.1.1.8, се може користити;

Остале одредбе RID не важе.

648 Производи импрегнирани овим пестицидом, као тањири од картона, папирне траке, куглице од вате, пластичне плоче, у херметички затвореним омотима не подлежу одредбама RID.

649 *(Брисано)*

650 Отпад, који се састоји од остатака амбалаже, очврснулих и течних остатака боје, може се превозити под условима за UN број 1263, групе паковања II или UN број 3082, како је применљиво. Додатно одредбама за UN број 1263, групе паковања II, и UN број 3082 отпад се такође може паковати и превозити како следи:

(a) Отпад може бити пакован у складу са упутством за паковање P002 из 4.1.4.1 или упутством за паковање IBC06 из 4.1.4.2. Дозвољено је заједничко паковање отпада класификованог као UN 1263 и отпада боја на бази воде класификованог као UN 3082;

(b) Отпад може бити пакован у флексибилне IBC типа 13H3, 13H4 и 13H5 у сабирну амбалажу са пуним зидовима;

(c) Испитивање амбалаже и IBC наведено под (a) и (b) може се извршити у складу са захтевима поглавља 6.1 или 6.5, а према потреби, за чврсте материје на нивоу испитивања за групу паковања II.

Испитивања треба извршити на амбалажи и IBC, припремљеним за превоз који је пуњен репрезентативним узорцима отпада;

(d) Превоз у расутом стању је дозвољен у покривеним колима са пуним страницама, колима са покретним кровом са пуним страницама, затвореним контејнерима са пуним страницама или у великим покривеним контејнерима са пуним страницама. Отпад класификован као UN 1263 може се мешати и товарити заједно са отпадом боја на бази воде класификованог као UN 3082 у истим колима или контејнеру. У случају таквог заједничког товарења, целокупан садржај се сврстава у UN број 1263. Конструкција кола или контејнера мора бити заптивена, на пример помоћу одговарајуће и довољно чврсте унутрашње облоге.

(e) Ако се отпад превози према условима ове посебне одредбе, роба мора бити декларисана у транспортном документу у складу са 5.4.1.1.3.1 са одговарајућим UN бројем (бројевима), како следи:

„UN 1263 ОТПАД БОЈА, 3, II";
„UN 1263 ОТПАД БОЈА, 3, ГП II";
„UN 3082 МАТЕРИЈА ОПАСНА ПО ЖИВОТНУ СРЕДИНУ, ТЕЧНА, Н.Д.Н. (БОЈА),

9, III"; или
„UN 3082 МАТЕРИЈА ОПАСНА ПО ЖИВОТНУ СРЕДИНУ, ТЕЧНА, Н.Д.Н. (БОЈА), 9, ГП III";

651 *(Резервисано)*

652 *(Резервисано)*

653 *(Брисано)*

654 Упаљачи као отпад, који се одвојено сакупљају и отпремају према 5.4.1.1.3.1 смеју у сврху одлагања да се превозе под овим називом. Они не морају да буду заштићени против ненамерног пражњења, под условом да су предузете мере за спречавање стварања опасног притиска и опасне атмосфере.

Упаљачи као отпад, са изузетком незаптивених (који цуре) или јако деформисаних, морају да буду упаковани према упутству за паковање P003. Осим тога важе следеће одредбе:

- сме да се користи само крута амбалажа са највећом запремином од 60 литара;
- амбалажа мора да буде напуњена водом или другим погодним заштитним материјалом ради спречавања запаљења;
- под нормалним условима превоза морају сви уређаји за паљење упаљача да буду потпуно покривени заштитним материјалом;
- амбалажа мора бити на задовољавајући начин проветравана, да би се спречило стварање запаљиве атмосфере и притиска;
- комади смеју да се превозе само у проветраваним или отвореним колима или контејнерима.

Незаптивени и јако деформисани упаљачи морају се транспортовати у амбалажи за спасавање, под условом да су предузете одговарајуће мере да би се спречило стварање опасног притиска.

Напомена: *Посебна одредба 201 и посебна одредба за амбалажу PP84 и RR5 упутства за паковање P002 у 4.1.4.1 не важе за упаљаче као отпад.*

655 Боце које су пројектоване, конструисане, одобрене и обележене у складу са директивом 97/23/EC[5] или директивом 2014/68/EU[6] и користе се за апарате са кисеоником, смеју се превозити, а да нису у складу са поглављем 6.2, под условом, да су подвргнуте контролисањима наведеним у 6.2.1.6.1 и да није прекорачен рок између испитивања наведеног у упутству за паковање P200 у 4.1.4.1. Притисак који се користи за испитивања са воденим притиском је притисак који је у складу са Директивом 97/23/EC обележен на боци или директивом 2014/68/EU.

656 *(Брисано)*

657 Ова класификација се може користити само за техничку чисту материју; за смешу компонената нафтног течног гаса (ТНГ) види UN 1965 или UN 1075 у вези са Напоменом 2 у 2.2.2.3.

658 UN 1057 УПАЉАЧИ који одговарају стандарду EN ISO 9994:2019 „Упаљачи – Захтеви за безбедност", и UN 1057 ПУЊЕЊЕ ЗА УПАЉАЧЕ подлежу једино одредбама 3.4.1 (а) до

[5] *Директива 97/23/EC Европског парламента и Савета од 29. маја 1997. године за усклађивање правних прописа Држава чланица о опреми под притиском (Службени лист Европских Заједница бр. L 181 од 9. јула 1997. године, стране 1 до 55).*

[6] *Директива 2014/68/EU Европског парламента и Савета од 15. маја 2014. године за усклађивање правних прописа Држава чланица о стављању на располагање на тржиште опреме под притиском (PED) (Службени лист Европске уније бр. L 189 од 27. јуна 2014. године, стране 164 до 259).*

(g), 3.4.2 (изузев за укупну бруто масу од 30 kg), 3.4.3 (изузев за укупну бруто масу од 20 kg), 3.4.11 и 3.4.12 под условом да су испуњени следећи захтеви:

(a) укупна бруто маса сваког комада није већа од 10 kg,

(b) бруто маса таквих комада који се превозе у колима или великом контејнеру износи највише 100 kg и

(c) свака спољна амбалажа је јасно и трајно обележена са „UN 1057 УПАЉАЧИ" одн. „UN 1057 ПУЊЕЊЕ ЗА УПАЉАЧЕ".

659 Материје којима је у колони (9a), табеле A, поглавља 3.2, додељена посебна одредба за паковање PP 86 или у колони (11) посебна одредба за превоз у преносивим цистернама TP 7, и код којих се због тога мора уклонити постојећи ваздух из парног простора, не могу се превозити под овим UN бројем, него под њиховим односним UN бројевима који су наведени у табели A, поглавља 3.2

Напомена: *види такође 2.2.2.1.7.*

660 *(Брисано)*

661 *(Брисано)*

662 Боце, које нису у складу са одредбама поглавља 6.2 и које се користе искључиво на броду или авиону, могу се превозити ради пуњења или контролисања и накнадног повратка, под условом да су пројектоване и конструисане у складу са стандардом признатим од стране надлежног органа земље одобрења и да су испуњени сви остали одговарајући захтеви RID, укључујући:

(a) боце се превозе са заштитним вентилом у складу са 4.1.6.8;

(b) боце морају бити обележене и означене листицама опасности у складу са 5.2.1 и 5.2.2; и

(c) сви одговарајући захтеви за пуњење, садржани у упутствима за паковање P200 у 4.1.4.1 морају бити испоштовани.

Транспортни документ треба да садржи следећу изјаву:

„ПРЕВОЗ У СКЛАДУ СА ПОСЕБНОМ ОДРЕДБОМ 662".

663 Овај назив може се користити за амбалажу, велику амбалажу или IBC, или њихове делове, који су садржали опасну робу, превезени за одлагање, рециклажу или обнављање њиховог материјала, а који не обухвата ремонт, поправку, редовно одржавање, поновну производњу или поновну употребу, и које су испражњене до те мере да су у деловима амбалаже присутни само остаци опасне робе када се предају на превоз.

Обим:

Остаци присутни у амбалажи, одбаченој, празној, неочишћеној могу бити једино од опасне робе класа 3, 4.1, 5.1, 6.1, 8 или 9. Поред тога, они не могу бити:

- материје сврстане у групу паковања I или које имају додељену „0" у колони (7a) табеле A, поглавља 3.2; нити
- материје класификоване као експлозивне материје умањене осетљивости класе 3 или класе 4.1; нити
- материје класификоване као самореагујуће материје класе 4.1; нити
- радиоактивне материје; нити
- азбест (UN 2212 и UN 2590), полихлоровани бифенили (UN 2315 и UN 3432) и полихалогеновани бифенили, халогеновани монометил дифенилметани или полихалогеновани терфенили (UN 3151 и UN 3152).

Опште одредбе:

Амбалажа, одбачена, празна, неочишћена са остацима који представљају главну или додатну опасност класе 5.1 не сме се товарати у расутом стању заједно са амбалажом, одбаченом, празном, неочишћеном са остацима који представљају опасност других класа. Амбалажа, одбачена, празна, неочишћена са остацима који представљају главну или додатну опасност класе 5.1 не сме се паковати у исту спољашњу амбалажу заједно са амбалажом, одбаченом, празном, неочишћеном са остацима који представљају опасност других класа.

Документоване процедуре сортирања требају бити уведене на месту утовара како би се осигурала усаглашеност са одредбама које се примењују за овај назив.

Напомена: *Важе све остале одредбе RID.*

664 *(Резервисано)*

665 Када се врши превоз робе у расутом стању, каменог угља, кокса и антрацита, који испуњава критеријуме класификације за класу 4.2, групе паковања III, могу се такође превозити у отвореним колима или контејнерима, под условом да:

(a) угаљ се преноси из свежих екстракција директно у кола или контејнер (без мерења температуре) или

(b) температура товара није виша од 60 °C у току или одмах након утовара на кола или контејнер. Користећи одговарајуће методе мерења, пунилац мора обезбедити и доказати да није прекорачена највиша дозвољена температура у току или одмах након утовара кола или контејнера.

Пошиљалац мора обезбедити да је следећа изјава укључена у документ који прати пошиљку (као што је товарни лист, карго манифест или CMR/CIM товарни лист):

„ПРЕВОЗ У СКЛАДУ СА ПОСЕБНОМ ОДРЕДБОМ 665 RID”

Остале одредбе RID не важе.

666 Возила и опрема на батеријски погон, на које се односи посебна одредба 388, као и било која друга опасна роба која се налази у њима, а која је неопходна за рад возила или њихове опреме, када се превози као товар, не подлеже другим одредбама RID, ако су испуњени следећи услови:

(a) за течна горива, сваки вентил између мотора или опреме и резервоара за гориво мора бити затворен у току превоза, осим ако је неопходно за опрему да остане оперативна. Уколико је то могуће, возило мора бити утоварено у усправном положају и осигурано од пада;

(b) за гасовита горива, вентил између резервоара за гас и мотора мора бити затворен и електрични контакт отворен, осим ако је неопходно за опрему да остане оперативна;

(c) металхидридни складишни (акумулациони) системи морају бити одобрени од стране надлежног органа земље произвођача. Уколико земља производње није уговорна страна RID, одобрење мора бити признато од стране надлежног органа уговорне стране RID;

(d) одредбе под (a) и (b) се не примењују на возила која су празна у погледу течних или гасовитих горива;

Напомена 1: *Возило се сматра празним у погледу течних горива када је резервоар за течно гориво испражњен и када возило не може да ради услед недостатка горива. Делови возила, као што су водови за гориво, филтери горива и бризгаљке не морају бити очишћени, испражњени или продувани да би се сматрали празним од течних горива. Додатно, резервоар за течно гориво не мора бити очишћен или продуван.*

Напомена 2: *Возило се сматра празним од гасовитих горива када је резервоар за гасовито гориво без течности (за утечњене гасове), притисак у резервоарима не прелази 2 bar и када је вентил за прекид или изолацију горива затворен и осигуран.*

(e) возила која су потпуно затворена амбалажом, сандуцима или другим средствима која спречавају лаку идентификацију подлежу захтевима за обележавање и означавање из поглавља 5.2.

Алтернативно, за возила на погон натријум-јонском батеријом, види посебну одредбу 404.

667 (a) *(Брисано)*

(b) Одредбе према 2.2.9.1.7.1 и 2.2.9.1.7.2 се не примењују на литијумске ћелије или батерије или натријум-јонске ћелије или батерије уграђене у оштећеним или неисправним возилима, моторима или машинама. У таквим случајевима морају бити испуњени следећи услови:

(i) уколико оштећење или недостатак нема значајног утицаја на сигурност ћелије или батерије, оштећена и неисправна возила, мотори или машине, могу се по потреби превозити под условима дефинисаним у посебној одредби 363 или 666;

(ii) уколико оштећење или недостатак има значајан утицај на сигурност ћелије или батерије, литијумска ћелија или батерија или натријум-јонска ћелија или батерија мора бити уклоњена и превезена у складу са посебном одредбом 376.

Ипак, када није могуће безбедно уклонити ћелију или батерију или у случају да није могуће потврдити статус ћелије или батерије, возило, мотор или машина, могу бити вучени или превезени како је наведено под (i).

(c) поступци описани у (b) се примењују и на оштећене литијумске ћелије или батерије или натријум-јонске ћелије или батерије уграђене у возила, моторе или машине.

668 Материје намењене за обележавање путева и битумен или слични производи намењени за поправку пукотина и процепа на постојећим путним површинама, а које се превозе на повишеној температури, не подлежу захтевима RID под условом да су испуњени следећи услови:

(a) оне не испуњавају критеријуме ни за једну другу класу осим за класу 9;

(b) температура спољашње површине бојлера, не прелази 70 °C;

(c) бојлер је затворен тако да је спречен било какав губитак производа у току превоза;

(d) максимална запремина бојлера ограничена је на 3 000 l.

669 Приколица опремљена опремом на погон течним или гасовитим горивом или на погон из система производње и складиштења (акумулације) електричне енергије, намењени за употребу у току превоза који се обавља овом приколицом као саставним делом транспортне јединице, мора се сврстати под UN бројеве 3166, 3171, 3556, 3557 или 3558, како је применљиво и подлеже истим условима који су наведени за ове UN бројеве, када се превози као товар на возилу, под условом да укупан капацитет резервоара који садржи течно гориво не прелази 500 l.

670 (a) Литијумске ћелије и батерије и натријум-јонске ћелије и батерије садржане у опреми из приватних домаћинстава, прикупљене и предате на превоз ради санирања, расклапања, рециклаже или одлагања не подлежу осталим одредбама RID, укључујући посебну одредбу 376, 2.2.9.1.7.1 и 2.2.9.1.7.2, када:

(i) оне нису главни извор енергије за рад опреме у којој су садржане;

(ii) опрема у којој се налазе не садржи другу литијумску ћелију или батерију или

натријум-јонску ћелију или батерију која се користи као главни извор енергије; и

(iii) имају обезбеђену заштиту од стране опреме у којој су садржане.

Примери ћелија и батерија из овог става су ћелије које се користе за приказ података на кућним апаратима (нпр. фрижидери, машине за прање веша, машине за прање посуђа) или другој електричној или електронској опреми;

(b) За превоз до објекта за међупрераду, литијумске ћелије и батерије и натријум-јонске ћелије и батерије садржане у опреми из приватних домаћинстава које не испуњавају захтеве из (а), а које су прикупљене и предате на превоз ради санирања, расклапања, рециклаже или одлагања, не подлежу осталим одредбама RID укључујући посебну одредбу 376, 2.2.9.1.7.1 и 2.2.9.1.7.2, ако су испуњени следећи услови:

(i) опрема се пакује у складу са упутством за паковање P909, пододељка 4.1.4.1 осим додатних захтева 1 и 2; или се пакује у круту спољну амбалажу, нпр. посебно осмишљене посуде за прикупљање које испуњавају следеће захтеве:

– амбалажа је израђена од одговарајућег материјала и адекватне чврстоће, и пројектована је у складу са запремином амбалаже и њене намене. Амбалажа не мора да испуњава захтеве према 4.1.1.3;

– неопходно је предузети одговарајуће мере како би се оштећење опреме приликом пуњења и руковања амбалажом свело на минимум, нпр. употреба гумених подних облога; и

– амбалажа мора бити израђена и затворена како би се спречио губитак садржаја током превоза, нпр. затварачи, чврсто затворене унутрашње облоге, поклопци за транспорт. Отвори који су осмишљени за пуњење су прихватљиви ако су израђени тако да спрече губитак садржаја;

(ii) постоји систем обезбеђења квалитета, да би се утврдило да укупна количина литијумских ћелија и батерија и натријум-јонских ћелија и батерија по колима или великом контејнеру не премашује 333 kg;

Напомена: *Укупна количина литијумских ћелија и батерија и натријум-јонских ћелија и батерија садржаних у опреми из приватних домаћинстава, може се проценити помоћу статистичких метода укључених у систем обезбеђења квалитета. Копија евиденције за обезбеђење квалитета мора бити доступна на захтев надлежног органа.*

(iii) комади су по потреби обележени натписом

„ЛИТИЈУМСКЕ БАТЕРИЈЕ ЗА ОДЛАГАЊЕ”,

„ЛИТИЈУМСКЕ БАТЕРИЈЕ ЗА РЕЦИКЛАЖУ”,

„НАТРИЈУМ-ЈОНСКЕ БАТЕРИЈЕ ЗА ОДЛАГАЊЕ” или

„НАТРИЈУМ-ЈОНСКЕ БАТЕРИЈЕ ЗА РЕЦИКЛАЖУ”, како је применљиво. Уколико се опрема која садржи литијумске ћелије или батерије или натријум-јонске ћелије или батерије превози неупакована или на палетама у складу са упутством за паковање P 909 (3) пододељка 4.1.4.1, ово обележје може алтернативно бити причвршћено на спољашњој површини кола или великих контејнера.

Напомена: *„Опрема из приватних домаћинстава” представља опрему која долази из приватних домаћинстава и опрему која долази из комерцијалних, индустријских, институционих и других извора, која је, због своје природе и количине, слична оној из приватних домаћинстава. Опрема која ће се по свој прилици користити и у приватним домаћинствима као и код корисника који нису приватна домаћинства, у сваком случају се сматра опремом из приватних домаћинстава.*

671 У циљу изузећа у вези са највећом дозвољеном укупном количином по колима или великом контејнеру (види 1.1.3.6), транспортна категорија се одређује у односу на групу паковања (види став 3 посебне одредбе 251):

– транспортна категорија 3 за прибор који се сврставају у групу паковања III;

– транспортна категорија 2 за прибор који се сврставају у групу паковања II;

– транспортна категорија 1 за прибор који се сврставају у групу паковања I.

Прибори који садрже само опасну робу којој није додељена ниједна група паковања, морају се сврстати у транспортну категорију 2 ради комплетирања транспортних докумената и изузећа која се односе на количине које се превозе по колима или великом контејнеру (види 1.1.3.6).

672 Предмети као што су машине, апарати или уређаји који се превозе под овим називом, а у складу са посебном одредбом 301 не подлежу другим одредбама RID под условом било да су:

- упаковани у круту спољну амбалажу израђену од одговарајућег материјала и одговарајуће чврстоће и конструкције у односу на запремину амбалаже и предвиђену употребу, и испуњавају важеће захтеве из 4.1.1.1; или
- се превозе без спољне амбалаже ако је предмет израђен и пројектован тако да посуде које садрже опасну робу имају адекватну заштиту.

673 За превоз овог предмета, не примењују се захтеви поглавља 1.10 и 5.3, одељка 5.4.3 и поглавља 7.2.

674 Ова посебна одредба се односи на периодично контролисање и испитивање боца са обликованим омотачем као што је дефинисано у 1.2.1.

Боце са обликованим омотачем које су предмет става 6.2.3.5.3.1 подлежу и периодичном контролисању и испитивању у складу са 6.2.1.6.1, прилагођеном следећом алтернативним методом:

– заменити испитивања које се захтевају у 6.2.1.6.1 d) алтернативним деструктивним испитивањима;

– извршити одређена додатна деструктивна испитивања која се односе на карактеристике боца са обликованим омотачем.

Процедуре и захтеви ове алтернативне методе описани су у наставку.

Алтернативна метода:

(a) Опште одредбе

Следеће одредбе примењују се на боце са обликованим омотачем произведене серијски и на бази тела заварених челичних боца у складу са EN 1442:2017, EN 14140:2014 + AC:2015 или анексом I, деловима 1 до 3 уз директиву савета 84/527/EEC. Дизајн боца са обликованим омотачем мора спречити продирање воде у унутрашње тело челичне боце. Претварање тела челичне боце у боцу са обликованим омотачем врши се у складу са релевантним захтевима стандарда EN 1442:2017 и EN 14140:2014 + AC:2015.

Боце са обликованим омотачем морају бити опремљене са самозатварајућим вентилима.

(b) Основна популација

Основна популација боца са обликованим омотачем се дефинише као производња боца од стране само једног произвођача који користи нова унутрашња тела челичних боца произведених од стране само једног произвођача у току једне календарске године, на основу истог дизајна, истих материјала и производних процеса.

(c) Подгрупе основне популације

У оквиру горе дефинисане основне популације, боце са обликованим омотачем различитих власника морају се поделити у одређене подгрупе, по једна група за сваког власника.

Ако је цела основна популација у власништву једног власника, подгрупа је једнака основној популацији.

(d) Могућност праћења

Обележја унутрашњег тела челичне боце у складу са 6.2.3.9 се понављају на боци са обликованим омотачем. Поред тога, свака боца са обликованим омотачем мора бити опремљена појединачним еластичним електронским уређајем за идентификацију. Власник уноси детаљне карактеристике боца са обликованим омотачем у централну базу података. База података се користи да се:

- идентификује одређена подгрупа;
- ставе на располагање контролним телима, центрима за пуњење и надлежним органима, посебне техничке карактеристике боца које се састоје најмање од: серијског броја, производне серије тела челичних боца, производне серије боца са обликованим омотачем и датума израде омотача боца;
- идентификује боца тако што ће се електронски уређај повезати са базом података помоћу серијског броја;
- провери историја појединачних боца и одреде мере (нпр. пуњење, узимање узорака, поновно испитивање, повлачење);
- евидентирају извршене мере укључујући датум и адресу где су извршено.

Власник боца са обликованим омотачем мора учинити доступним евидентиране податке током целог животног века подгрупе.

(e) Узорковање за статистичку процену

Узорковање се врши на основу случајног избора у подгрупи као што је дефинисано у подставу (c). Величина сваког узорка по подгрупи мора бити у складу са табелом у подставу (g).

(f) Процедура деструктивног испитивања

Контролисање и испитивање које се захтева према 6.2.1.6.1 обавља се осим (d) који се замењује следећим поступком испитивања:

- Испитивање напрснућа (у складу са EN 1442:2017 или EN 14140:2014 + AC:2015).

Поред тога, врше се и следећа испитивања:

- Испитивање адхезије (у складу са EN 1442: 2017 или EN 14140: 2014 + AC: 2015); испитивање љушћења и корозије (у складу са EN ISO 4628-3: 2016).
- Испитивање адхезије, љушћења и корозије и испитивања напрснућа врши се на сваком сродном узорку у складу са табелом у подставу (g) и спроводи се након прве 3 године у употреби и сваких 5 година након тога.

(g) Статистичка процена резултата испитивања - Метода и минимум захтева

У наставку је описан поступак статистичке процене према сродним критеријумима за одбијање.

Интервал испитивања (године)	**Врста испитивања**	**Стандард**	**Критеријуми за одбијање**	**Узорковање ван подгрупе**
После 3 године у употреби (види (f))	Испитивање на прснуће	EN 1442:2017	Тачка прскања под притиском репрезентативног узорка мора бити изнад доње границе интервала толеранције из Табеле перформанси узорака $\Omega m \geq 1 + \Omega s \times k3(n; p; 1-\alpha)^a$ Појединачни резултат испитивања не сме бити мањи од испитног притиска	$3\sqrt[3]{Q}$ или Q/200 – који год да је мањи, и са најмање 20 по подгрупи (Q)
	Љушћење и корозија	EN ISO 4628-3:2016	Макс. степен корозије: R i2	Q/1000
	Адхезија полиуретана	ISO 2859-1:1999 + A1:2011 EN 1442:2017 EN 14140:2014 + AC:2015	Вредност адхезије > 0,5 N/mm^2	Види ISO 2859-1:1999 + A1:2011 који се примењује на Q/1000
Сваких 5 година након тога (види (f))	Испитивање на прснуће	EN 1442:2017	Тачка прскања под притиском репрезентативног узорка мора бити изнад доње границе интервала толеранције из Табеле перформанси узорака $\Omega m \geq 1 + \Omega s \times k3(n; p; 1-\alpha)^a$ Појединачни резултат испитивања не сме бити мањи од испитног притиска	$6\sqrt[3]{Q}$ или Q/100 који год да је мањи, и са најмање 40 по подгрупи (Q)
	Љушћење и корозија	EN ISO 4628-3:2016	Макс. степен корозије: Ri2	Q/1000
	Адхезија полиуретана	ISO 2859-1:1999 + A1:2011 EN 1442:2017 EN 14140:2014 + AC:2015	Вредност адхезије > 0,5 N/mm^2	Види ISO 2859-1:1999 + A1:2011 који се примењује на Q/1000

[a] Тачка прскања под притиском (BPP) репрезентативног узорка користи се за процену резултата испитивања помоћу Табеле перформанси узорака:
Корак 1: Одређивање тачке прскања под притиском (BPP) репрезентативног узорка

Сваки узорак се представља тачком чије су координате средња вредност резултата испитивања на прснуће и стандардно одступање резултата испитивања на прснуће, од којих је сваки нормализован до одговарајућег испитног притиска.

$$BPP: (\Omega_s = \frac{s}{PH}\ ;\ \Omega_m = \frac{x}{PH})$$

Где је:

x = средња вредност узорка;

s = стандардно одступање узорка;

PH = испитни притисак

Корак 2: Уцртавање на графикону перформанси узорака

Свака тачка прскања под притиском (BPP) је приказана на графикону перформанси узорака са следећом осом:

- Апсциса: Стандардно одступање нормализовано до испитног притиска (Ωs)
- Ордината: Средња вредност нормализована до испитног притиска (Ωm)

Корак 3: Одређивање релевантне доње границе интервала толеранције у Табели перформанси узорака

Резултати испитивања на прснуће под притиском се прво проверавају у складу са Заједничким испитивањем (вишесмерно испитивање) помоћу нивоа значајности α = 0,05 (види став 7 стандарда ISO 5479:1997) како би се утврдило да ли је расподела резултата за сваки узорак нормална или није нормална.

- за нормалну расподелу, одређивање релевантне доње границе толеранције дата је у кораку 3.1.
- за расподелу која није нормална, одређивање релевантне доње границе толеранције дата је у кораку 3.2.

Корак 3.1: Доња граница интервала толеранције за резултате нормалне расподеле

У складу са стандардом ISO 16269-6:2014, а с обзиром да варијација није позната, разматра се једнострани статистички интервал толеранције за ниво поузданости од 95% и део популације од 99,9999%.

Применом у Графикону перформанси узорка, доња граница интервала толеранције представљена је линијом константне стопе преживљавања као што је дефинисано формулом:

$$\Omega_m = 1 + \Omega_s \times k3(n; p; 1-\alpha)$$

Где је:

k3 = факторска функција за n, p и 1-α;

p = пропорција популације одабране за интервал толеранције (99,9999%);

1-α = ниво поузданости (95%);

n = величина узорка.

Вредност k3 која се односи на нормалну расподелу се узима из Табеле на крају корака 3.

Корак 3.2: Доња граница интервала толеранције за резултате расподеле која није нормална

Једнострани статистички интервал толеранције се израчунава за ниво поузданости од 95% и део популације од 99,9999%.

Доња граница толеранције се представља линијом константне стопе преживљавања као што је дефинисано формулом датом у претходном кораку 3.1, где су фактори k3 засновани и израчунати према својствима Вејбулове расподеле.

Вредност k3 која се односи на Вејбулову расподелу узима се из следеће табеле на крају Корака 3.

Табела за k3 p = 99,9999% и (1-α) = 0,95		
Величина узорка n	**Нормална расподела k3**	**Вејбулова расподела k3**
20	6,901	16,021
22	6,765	15,722
24	6,651	15,472
26	6,553	15,258
28	6,468	15,072
30	6,393	14,909
35	6,241	14,578
40	6,123	14,321
45	6,028	14,116
50	5,949	13,947
60	5,827	13,683
70	5,735	13,485
80	5,662	13,329
90	5,603	13,203
100	5,554	13,098
150	5,393	12,754
200	5,300	12,557
250	5,238	12,426
300	5,193	12,330
400	5,131	12,199
500	5,089	12,111
1000	4,988	11,897
∞	4,753	11,408

Напомена: *Ако је величина узорка између две вредности, узима се најближа мања величина узорка.*

(h) Мере у случају да критеријуми за прихватање нису испуњени

Ако резултат испитивања на прснуће, испитивања љушћења и корозије или испитивања адхезије није у складу са критеријумима наведеним у табели у ставу (g), власник издваја релевантну подгрупу боца са обликованим омотачем ради даљег испитивања и не смеју се пунити или бити на располагању за транспорт и употребу.

У договору са надлежним органом или Ха телом које је издало одобрење конструкције, врше се додатна испитивања како би се утврдио основни узрок недостатка.

Ако се не може доказати да је основни узрок ограничен на подгрупу одређеног власника, надлежни орган или Ха тело мора предузети мере које се односе на целокупну основну популацију и потенцијално друге године производње.

Ако се може доказати да је основни узрок ограничен на део подгрупе, надлежни орган може одобрити да се делови који нису погођени врате у употребу. Неопходно је доказати да све боце са обликованим омотачем које се враћају у употребу немају недостатке.

(i) Захтеви за центар за пуњење
Власник надлежном органу мора да стави на располагање документациони материјал којим се доказује да је центар за пуњење:
- у сагласности са одредбама упутства за паковање P200 (7), пододељка 4.1.4.1 и да су захтеви стандарда за испитивање пре пуњења наведени у табели P200 (11) у 4.1.4.1 испуњени и правилно примењивани;
- има одговарајуће средство за идентификацију боца са обликованим омотачем помоћу електронског уређаја за идентификацију;
- има приступ бази података како је дефинисано у (d);
- има капацитете да ажурира базу података;
- примењује систем обезбеђања квалитета, у складу са стандардом ISO 9000 (серија) или еквивалентним, који је сертификован од стране акредитованог независног тела признатог од стране надлежног органа.

675 За комаде који садрже ову опасну робу, забрањено је заједничко товарење са материјама и предметима класе 1, са изузетком 1.4S.

676 За превоз комада који садрже материје подложне полимеризацији не примењују се одредбе посебне одредбе 386 када се превозе ради одлагања или рециклаже, ако су испуњени следећи услови:

(a) пре утовара, испитивање је показало да нема значајног одступања између спољне температуре комада и температуре околине;

(b) превоз се врши у оквиру периода од највише 24 сата од тог испитивања;

(c) комади су током превоза заштићени од директне сунчеве светлости и од утицаја других извора топлоте (нпр. додатних товара који се превозе на температури изнад температуре околине);

(d) температура околине током превоза је испод 45 °C;

(e) кола и контејнери су адекватно проветрени;

(f) материје су паковане у комаде запремине од највише 1000 литара.

Приликом процене материја за превоз под условима ове посебне одредбе, могу се размотрити додатне мере за спречавање опасне полимеризације, на пример додавање инхибитора.

677 Ћелије и батерије које су, у складу са посебном одредбом 376, идентификоване као оштећене или неисправне и подложне брзом растављању, опасном реаговању, стварању пламена или опасној производњи топлоте или опасној емисији отровних, нагризајућих или запаљивих гасова или пара под нормалним условима превоза, сврставају се у транспортну категорију 0. У транспортном документу, израз „ТРАНСПОРТ У СКЛАДУ СА ПОСЕБНОМ ОДРЕДБОМ 376” допуњује се речима „ТРАНСПОРТНА КАТЕГОРИЈА 0”.

678 Отпад који се састоји од предмета и материјала контаминираних слободним азбестом (UN бројеви 2212 и 2590), а који није причвршћен или уроњен у везиво на начин да не може доћи до емисије опасних количина азбеста које се могу удисати, може се превозити у складу са одредбама поглавља 7.3 под условом да су испуњене следеће одредбе:

(a) отпад се превози само од локације на којој настаје до коначног одлагалишта. Између ове две врсте локација, дозвољене су само операције привременог међускладиштења, без истовара или преноса контејнера-вреће;

(b) отпад спада у једну од следећих категорија:

(i) чврсти отпад од радова на путевима, укључујући отпад од млевења асфалта контаминиран слободним азбестом и његовим остацима од чишћења;

(ii) земљиште контаминирано слободним азбестом;

(iii) предмети (на пример, намештај) контаминирани слободним азбестом из оштећених објеката или зграда;

(iv) материјали са оштећених објеката или зграда контаминирани слободним азбестом који се због своје запремине или масе не могу паковати у складу са упутством за паковање које се примењује на UN број који се користи (UN 2212 или 2590, како је применљиво); или

(v) отпад са градилишта контаминиран слободним азбестом из срушених или санираних објеката или зграда који се због своје величине или масе не могу паковати у складу са упутством за паковање које се примењује на UN број који се користи (UN 2212 или 2590, како је применљиво);

(c) отпад обухваћен овим одредбама не сме се мешати или товарити заједно са другим отпадом који садржи азбест или било којим другим опасним или неопасним отпадом;

(d) свака пошиљка мора се сматрати комплетном пошиљком како је дефинисано у 1.2.1; и

(e) транспортни документ мора бити у складу са 5.4.1.1.4.

Поглавље 3.4

Опасна роба пакована у ограниченим количинама

3.4.1 Ово поглавље садржи одредбе које се примењују на превоз опасне робе одређених класа пакованих у ограниченим количинама. Количинске границе које се примењују за унутрашњу амбалажу или предмете утврђене су за сваку материју у колони (7a) Табеле А у поглављу 3.2. Осим тога, у овој колони за сваки унос, који није дозвољен за превоз према овом поглављу, наведена је количина „0".

Опасна роба пакована у таквим ограниченим количинама, које одговарају одредбама овог поглавља, не подлежу другим одредбама RID са изузетком релевантних одредби од:

(a) Део 1 поглавље 1.1, 1.2, 1.3, 1.4, 1.5, 1.6, 1.8 и 1.9;

(b) Део 2;

(c) Део 3 поглавље 3.1, 3.2 и 3.3 (са изузетком посебних одредби 61, 178, 181, 220, 274, 625, 633 и 650 (e));

(d) Део 4 пододељци 4.1.1.1, 4.1.1.2, и 4.1.1.4 до 4.1.1.8;

(e) Део 5, 5.1.2.1 (a) (i) и (b), 5.1.2.2, 5.1.2.3, 5.2.1.10 као и 5.4.2;

(f) Део 6 Захтеви за израду 6.1.4 као и пододељци 6.2.5.1 и 6.2.6.1 до 6.2.6.3;

(g) Део 7 поглавље 7.1 као и 7.2.1, 7.2.2, 7.5.1 (са изузетком 7.5.1.4), 7.5.2.4, 7.5.7 и 7.5.8.

3.4.2 Опасна роба може да буде пакована само у унутрашњу амбалажу, која је уметнута у одговарајућу спољну амбалажу. Може се користити међуамбалажа. Осим тога, за предмете подкласе 1.4, групе компатибилности S, одредбе одељка 4.1.5 морају да буду у потпуности испуњене. За превоз предмета, као што су аеросоли или „посуде, мале, са гасом", није неопходно користити унутрашњу амбалажу. Укупна бруто маса комада не сме да прелази 30 kg.

3.4.3 Са изузетком предмета подкласе 1.4, групе компатибилности S, уметци у растегљивој или стежућој фолији, који одговарају одредбама у 4.1.1.1, 4.1.1.2 и 4.1.1.4 до 4.1.1.8, дозвољени су као спољна амбалажа за предмете или унутрашња амбалажа са опасном робом, која се превози према одредбама овог поглавља. Унутрашња амбалажа која је склона ломљењу или лако може да буде пробијена, као што су посуде од стакла, порцелана, керамике или одређена пластика, морају бити уметнуте у одговарајућу међуамбалажу која одговара захтевима у 4.1.1.1, 4.1.1.2 и 4.1.1.4 до 4.1.1.8 и да је тако пројектована да одговара захтевима за израду у 6.1.4. Укупна бруто маса комада не сме да премаши 20 kg.

3.4.4 Течне материје класе 8, групе паковања II, у унутрашњој амбалажи од стакла, порцелана или керамике морају бити обухваћене подношљивом (компатибилном) и крутом међуамбалажом.

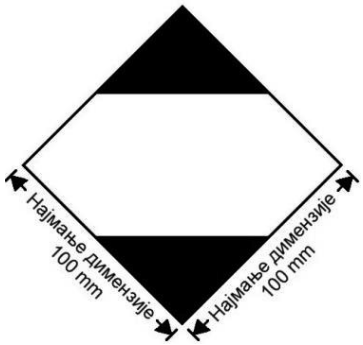
3.4.5 и

3.4.6 *(Резервисано)*

3.4.7 Обележавање комада који садрже ограничене количине

3.4.7.1 Изузев за ваздушни транспорт, комади са опасном робом у ограниченим количинама морају бити опремљени обележјем као на слици 3.4.7.1:

Слика 3.4.7.1

Обележје за комаде који садрже ограничене количине

Обележје мора бити лако препознатљиво и читљиво и да подноси атмосферске утицаје без битног смањења ефективности.

Обележје треба да буде у облику квадрата, постављено под углом од 45° (у облику дијаманта). Горњи и доњи делови и ивична линија морају бити црни. Средњи део мора да буде бео или одговарајуће контрастне основе. Најмања димензија мора да износи 100 mm x 100 mm, а најмања ширина граничне линије ромба (дијаманта) 2 mm. Када димензије нису прописане, сви елементи треба да буду приближно пропорционални оним приказаним на слици.

3.4.7.2 Уколико величина комада тако захтева, најмања спољашња димензија приказана на слици 3.4.7.1, може да буде смањена на најмање 50 mm x 50 mm, под условом да обележје остане јасно видљиво. Најмања ширина граничне линије дијаманта може да се смањи на најмање 1 mm.

3.4.8 Обележавање комада који садрже ограничене количине у складу са захтевима дела 3, поглавља 4 ICAO Техничка упутства

3.4.8.1 Комади са опасном робом паковани у складу са одредбама дела 3, поглавља 4 ICAO Техничким упутствима за безбедан транспорт опасне робе у ваздушном саобраћају, могу носити обележје као на слици 3.4.8.1, чиме се потврђује усклађеност са овим одредбама:

Слика 3.4.8.1

Обележје за комаде који садрже ограничене количине у складу са захтевима дела 3, поглавља 4 ICAO Техничка упутства

Обележје мора да буде лако препознатљиво и читљиво и да подноси атмосферске утицаје без битног смањења ефективности.

Обележје треба да буде у облику квадрата, постављеног под углом од 45° (у облику дијаманта). Горњи и доњи делови и ивична линија морају да буду црни. Средњи део мора да буде бео или одговарајуће контрастне основе. Најмања димензија мора да износи 100 mm x 100 mm а најмања ширина граничне линије ромба (дијаманта) 2 mm. У средини обележја мора да стоји симбол „Y" и да буде јасно препознатљив. Када димензије нису прописане, сви елементи треба да буду приближно пропорционални оним приказаним на слици.

3.4.8.2 Уколико величина комада тако захтева, најмања спољашња димензија приказана на слици 3.4.8.1, може да буде смањена на најмање 50 mm x 50 mm, под условом да обележје остане јасно видљиво. Најмања ширина граничне линије дијаманта може да се смањи на најмање 1 mm. Симбол „Y" треба да буде приближно пропорционалан оном приказаном на слици 3.4.8.1.

3.4.9 Сматра се да комади са опасном робом који носе обележје приказано у 3.4.8, са или без додатних листица опасности и обележја за ваздушни транспорт, задовољавају одредбе одељка 3.4.1 као одговарајуће и одељака 3.4.2 до 3.4.4 и не морају да буду опремљени обележјем приказаним у 3.4.7.

3.4.10 Комади са опасном робом у ограниченим количинама који носе обележја приказана у 3.4.7 и који су у складу са одредбама ICAO Техничким упутствима, укључујући сва неопходна обележја и листице опасности које су дефинисане у делу 5 и 6, сматра се да задовољавају одредбе одељка 3.4.1 као одговарајуће и одељака 3.4.2 до 3.4.4.

3.4.11 Употреба сабирне амбалаже

Следеће одредбе се примењују када сабирна амбалажа садржи опасну робу паковану у ограниченим количинама:

Ако репрезентативна обележја нису видљива за све врсте опасне робе садржане у сабирној амбалажи, сабирна амбалажа мора да буде:

(a) обележена називом „САБИРНА АМБАЛАЖА". Најмања висина слова у обележју „САБИРНА АМБАЛАЖА" мора бити 12 mm. Обележје мора да буде на службеном језику земље порекла и, ако тај језик није енглески, француски или немачки, и на енглеском, француском или немачком језику, уколико споразумима између држава укључених у транспорт није другачије предвиђено; и

(b) обележено са обележјима која се захтевају у овом поглављу.

Осим за ваздушни саобраћај, остале одредбе у 5.1.2.1 важе само ако је у сабирној амбалажи садржана друга опасна роба која није пакована у ограниченим количинама, и само у вези са овом другом опасном робом.

3.4.12 Пошиљаоци опасне робе паковане у ограниченим количинама морају да информишу превозника пре превоза о бруто маси такве робе која се отпрема, у облику који се може доказати.

Утоваривоци опасне робе паковане у ограниченим количинама морају се придржавати одредби за обележавање утврђених у 3.4.13 до 3.4.15.

3.4.13 (a) Кола која превозе опасну робу у ограниченим количинама морају бити обележена у складу са 3.4.15 са обе подужне стране, изузев ако кола садрже другу опасну робу, за коју се захтева означавање великим листицама опасности

у складу са 5.3.1. У овом последњем случају, кола могу да буду опремљена само са захтеваним великим листицама опасности или истовремено са великим листицама опасности у складу са 5.3.1 и обележјима у складу са 3.4.15.

(b) Велики контејнери који превозе опасну робу у ограниченим количинама, морају да буду обележени у складу са 3.4.15 са све четири стране, изузев ако велики контејнери садрже другу опасну робу за коју се захтева означавање великим листицама опасности у складу са 5.3.1. У овом последњем случају, контејнер може да буде опремљен само са захтеваним великим листицама опасности, или истовремено са великим листицама опасности у складу са 5.3.1 и обележјима у складу са 3.4.15.

Ако обележја постављена на великим контејнерима нису видљиве изван носећих кола, иста обележја морају да се поставе и на обе подужне стране кола.

3.4.14 Обележја утврђена у 3.4.13 могу да буду изостављена, ако укупна бруто маса превезених комада, који садрже опасну робу паковану у ограниченим количинама, не премашује 8 тона по транспортној јединици.

3.4.15 Обележја наведена у 3.4.13 морају да буду иста као и она захтевана у 3.4.7, са изузетком да њихове најмање димензије морају да буду 250 mm x 250 mm. Уколико се не врши превоз опасне робе у ограниченим количинама, ова обележја морају да буду одстрањена или прекривена.

Поглавље 3.5
Опасна роба пакована у изузетим количинама

3.5.1 Изузете количине

3.5.1.1 Изузете количине опасне робе одређених класа, које одговарају одредбама овог поглавља, не подлежу никаквим другим одредбама RID са изузетком:

(a) захтева за обучавање у поглављу 1.3;

(b) класификационог поступка и критеријума за групу паковања у Делу 2;

(c) захтева за паковање у 4.1.1.1, 4.1.1.2, 4.1.1.4 и 4.1.1.6.

Напомена: *За радиоактивне материје примењују се одредбе за радиоактивне материје у изузетим комадима у 1.7.1.5.*

3.5.1.2 Опасна роба која се сме превозити у изузетим количинама у складу са одредбама овог поглавља, приказана је у колони (7b), табеле А, поглавља 3.2 алфанумеричким кôдом како следи:

Кôд	**највећа нето количина по унутрашњој амбалажи** (за чврсте материје у грамима а за течне материје и гасове у ml)	**највећа нето количина по спољној амбалажи** (за чврсте материје у грамима а за течне материје и гасове у ml или за заједничко паковање збир грама и ml)
E0	није дозвољен у изузетим количинама	
E1	30	1000
E2	30	500
E3	30	300
E4	1	500
E5	1	300

Код гасова, садржај (волумен) наведен за унутрашњу амбалажу односи се на водену запремину унутрашње посуде, а за спољну амбалажу наведен садржај (волумен) односи се на укупну водену запремину свих унутрашњих амбалажа унутар једне спољне амбалаже.

3.5.1.3 Ако се опасна роба у изузетим количинама са различитим кôдовима заједно пакује, укупна количина по спољној амбалажи мора да буде ограничена на вредност која одговара најрестриктивнијем кôду.

3.5.1.4 Изузете количине опасне робе којима је додељен кôд E1, E2, E4 и E5 са максималном нето количином опасне робе за коју је по унутрашњој амбалажи ограничено на 1 ml за течне материје и гасове и 1 g за чврсте материје, и максимална количина опасне робе по спољној амбалажи која не прелази 100 g за чврсте материје или 100 ml за течне материје и гасове подлежу само:

(a) одредбама 3.5.2, са изузетком да се за међуамбалажу не захтева, ако је унутрашња амбалажа безбедно упакована у спољну амбалажу са материјалом за попуњавање на начин да под нормалним условима превоза не може да дође до лома, продора или ослобађања садржаја; и ако за течне материје, спољна амбалажа садржи

довољно материјала за апсорбовање да би упио целокупни садржај унутрашње амбалаже; и

(b) одредбама 3.5.3.

3.5.2 Амбалажа

Амбалажа која се користи за превоз опасне робе у изузетим количинама мора да испуњава следеће захтеве:

(a) Она мора да садржи једну унутрашњу амбалажу, која мора да буде произведена од пластике (са дебљином од најмање 0,2 mm при употреби за течне материје) или од стакла, порцелана, керамике, глине или метала (види и 4.1.1.2) и чији затварачи морају да буду безбедно фиксирани жицом, лепљивом траком или другим ефикасним средством; посуде које имају врат са ливеним навојним завртањем морају да имају поклопац са навојем којим је заптивена за течност. Затварач мора да буде отпоран (издржљив) на садржај;

(b) Свака унутрашња амбалажа мора да буде безбедно упакована у међуамбалажу са материјалом за попуњавање на начин, да под нормалним условима превоза не може да дође до лома, продора или ослобађања садржаја. За опасну робу у течном стању, међуамбалажа или спољашња амбалажа мора да садржи довољно упијајућег материјала да упије целокупан садржај из унутрашње амбалаже. Код међуамбалаже, упијајући материјал истовремено сме да се користи и као материјал за попуњавање. Опасна роба не сме опасно да реагује са материјалом за попуњавање, упијајућим материјалом и материјалом амбалаже, нити да оштећује целовитост или функцију материјала. Без обзира на усмереност, комад мора у потпуности задржати садржај ако дође до лома или цурења;

(c) Међуамбалажа мора безбедно да буде упакована у јаку, круту спољну амбалажу (од дрвета, картона или од другог исто тако јаког материјала);

(d) Сваки узорак конструкције комада мора да одговара одредбама у 3.5.3;

(e) Сваки комад мора да буде такве величине да пружи довољно места за постављање неопходних обележја; и

(f) Сабирна амбалажа се сме користити и сме да садржи и комаде са опасном робом или робом која не подлеже захтевима RID.

3.5.3 Испитивања за комаде

3.5.3.1 За комплетан комад припремљен за превоз, са унутрашњом амбалажом, која је код чврстих материја напуњена најмање до 95 % њене запремине, а код течних материја најмање до 98 % њене запремине, мора да се докаже да је она у стању да издржи следећа документована испитивања без ломљења или незаптивености (цурења) неке унутрашње амбалаже и без битнијег смањења делотворности:

(a) Слободан пад на круту, негибајућу, равну и хоризонталну површину са висине од 1,8 m:

(i) Ако испитни узорак има облик сандука мора да пада у сваком следећем смеру:

- равно на тло;
- равно на горњи део;
- равно на најдужу страну;
- равно на најкраћу страну;
- на угао.

(ii) Ако испитни узорак има облик бурета мора да пада у сваком следећем смеру:

- дијагонално на горњи обод, при чему тежиште лежи директно изнад тачке

судара;

- дијагонално на доњи обод;
- равно на страну.

Напомена: *Сваки наведени слободан пад сме да се изврши са различитим, али идентичним комадима.*

(b) Сила која делује на површину горње стране у трајању од 24 сата, одговара укупној тежини идентичног комада слаганог до висине од 3 m (укључујући испитни узорак).

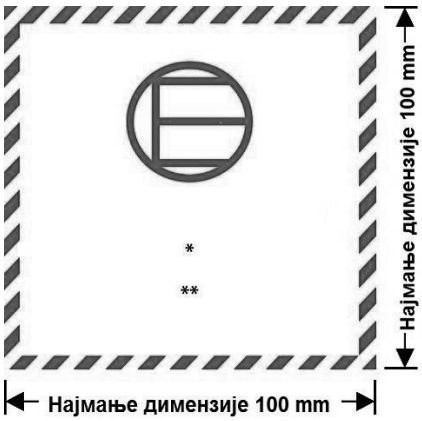
3.5.3.2 У сврху испитивања, материје припремљене за превоз у амбалажи смеју да буду замењене другим материјама, уколико се тиме резултати испитивања не фалсификују. Ако се чврсте материје замењују другим материјама, оне морају имати исте физичке особине (масу, величину зрна итд.) као материје које су припремљене за превоз. Ако се код испитивања на слободан пад за течне материје користи друга материја, она мора имати сличну релативну густину (масу која се односи на волумен) и вискозитет као и материја која је припремљена за превоз.

3.5.4 Обележавање комада

3.5.4.1 У складу са овим поглављем припремљени комади који садрже опасну робу у изузетим количинама, морају да буду обележени трајним и читљивим обележјем које је приказано у 3.5.4.2. Први или једини број листице опасности, наведен у колони 5, табеле А, поглавља 3.2, мора да буде наведен на обележју за сваку опасну робу садржану у комаду. Уколико назив пошиљаоца или примаоца није наведен на другом месту комада, обележје мора да садржи ову информацију.

3.5.4.2 Обележје за изузете количине

Слика 3.5.4.2

Обележје за изузете количине

* *На овом месту се наводи број прве или једине листице опасности, наведене у колони (5), табеле А, поглавља 3.2.*

** *Уколико већ није наведен на другом месту на комаду, на овом месту се наводи назив пошиљаоца или примаоца.*

Обележје мора да буде у облику квадрата. Шрафура и симбол треба да буду у истој

боји, црне или црвене, на белој или одговарајућој контрастној основи. Најмање димензије треба да буду 100 mm x 100 mm. Када димензије нису прописане, сви елементи треба да буду приближно пропорционални оним приказаним на слици.

3.5.4.3 Употреба сабирне амбалаже

Следеће одредбе се примењују када сабирна амбалажа садржи опасну робу паковану у изузетим количинама:

Ако репрезентативна обележја нису видљива за све врсте опасне робе садржане у сабирној амбалажи, сабирна амбалажа мора да буде:

(a) обележена називом „САБИРНА АМБАЛАЖА”. Најмања висина слова у обележју „САБИРНА АМБАЛАЖА” мора бити 12 mm. Обележје мора да буде на службеном језику земље порекла и, ако тај језик није енглески, француски или немачки, и на енглеском, француском или немачком језику, уколико споразумима између држава укључених у транспорт није другачије предвиђено; и

(b) обележено са обележјима која се захтевају у овом поглављу.

Остале одредбе у 5.1.2.1 важе само ако је у сабирној амбалажи садржана друга опасна роба која није пакована у изузетим количинама, и само у вези са овом другом опасном робом.

3.5.5 Највећи број комада у једним колима или контејнеру

Број комада у једним колима или контејнеру не сме да прелази 1000.

3.5.6 Документација

Ако опасна роба у изузетим количинама прати један или више докумената (као што је коносман, авионски товарни лист или CMR/CIM -товарни лист), мора најмање у једном од ових докумената да буде наведена напомена **„ОПАСНА РОБА У ИЗУЗЕТИМ КОЛИЧИНАМА”** и број комада.

ДЕО 4

ОДРЕДБЕ КОЈЕ СЕ ОДНОСЕ НА ПАКОВАЊЕ И ЦИСТЕРНЕ

Поглавље 4.1

Употреба амбалаже, IBC и велике амбалаже

Напомена: *Амбалажа, укључујући IBC и велику амбалажу, обележена у складу са 6.1.3, 6.2.2.7, 6.2.2.8, 6.2.2.9, 6.2.2.10, 6.3.4, 6.5.2 или 6.6.3, која је међутим, одобрена у земљи која није уговорна страна RID може се користити за превоз у складу са RID.*

4.1.1 Општи захтеви за паковање опасне робе у амбалажу, IBC и велику амбалажу

Напомена: *Опште одредбе овог одељка важе за паковање робе класе 2, 6.2 и 7 само ако је то наведено у 4.1.8.2 (класа 6.2, UN бројеви 2814 и 2900), 4.1.9.1.5 (класа 7) и у применљивим упутствима за паковање у одељку 4.1.4 (Упутства за паковање (P 201, P 207 и LP 200 за класу 2 и P 620, P 621, P 622, IBC 620, LP 621 и LP 622 за класу 6.2).*

4.1.1.1 Опасна роба мора бити упакована у амбалажу, укључујући IBC и велику амбалажу доброг квалитета, која мора бити довољно јака, да издржи ударе и напрезања, који могу настати под нормалним условима превоза, укључујући претовар између теретних транспортних јединица и између теретних транспортних јединица и складишта, као и свако скидање са палете или вађење из неке сабирне амбалаже ради ручног или механичког руковања. Амбалажа, укључујући IBC и велику амбалажу, мора бити тако израђена и затворена, да је под нормалним транспортним условима спречено свако ослобађање садржаја из амбалаже, припремљене за транспорт, нарочито услед вибрације, промене температуре, влажности или притиска (на пример, изазваних висинским разликама). Амбалажа, укључујући IBC и велику амбалажу мора бити затворена у складу са упутствима добијеним од произвођача. У току превоза на спољашности амбалаже, IBC и велике амбалаже не сме бити никаквих опасних остатака. Ове одредбе важе, уколико су применљиве, за нову, поново употребљену, поправљену и преправљену амбалажу, и за нову и поново употребљену, поправљени или преправљени IBC, као и нову или поново употребљену или прерађену велику амбалажу.

4.1.1.2 Делови амбалаже, IBC и велике амбалаже, који су у непосредном додиру са опасном робом:

(a) не смеју бити нагрижени или осетно ослабљени дејством опасне робе; и

(b) не смеју изазивати опасно дејство, нпр. каталитичку реакцију или реакцију са опасном робом, и

(c) не смеју да омогуће премеацију (продирање двају тела једно у друго, мешање) опасне робе која би могла представљати опасност под нормалним условима превоза.

Уколико је потребно, амбалажа мора имати одговарајућу унутрашњу облогу или обраду.

Напомена: *За хемијску компатибилност пластичне амбалаже, укључујући IBC, произведене од полиетилена, види 4.1.1.21.*

4.1.1.3 Тип конструкције

4.1.1.3.1 Уколико у RID није ништа друго предвиђено, свака амбалажа, укључујући IBC и велику амбалажу, изузев унутрашње амбалаже, мора одговарати типу конструкције, који је зависно од случаја, успешно испитан у складу са захтевима одељака 6.1.5, 6.3.5, 6.5.6, или 6.6.5, како је то применљиво.

4.1.1.3.2 Амбалажа, укључујући IBC и велику амбалажу, може бити усаглашена са једним или са више успешно испитаних типова конструкције и може носити више од једног обележја.

4.1.1.4 Ако се амбалажа, укључујући IBC и велику амбалажу пуни течним материјама, мора остати слободан простор, да услед ширења течне материје, проузроковано температурама које могу наступити у току транспорта, не дође ни до ослобађања течне материје нити до трајне деформације амбалаже. Уколико не постоје посебни захтеви, амбалажа не сме бити сасвим напуњена течним материјама на температури од 55 °C. Међутим, у сваком IBC, мора остати довољно слободног простора, да би се обезбедило, да на средњој температури садржаја од 50 °C није напуњено више од 98% његове водене запремине. Уколико није другачије предвиђено, за температуру пуњења од 15 °C, највећи степен пуњења се одређује како следи:

(a)

Тачка кључања (почетак кључања) материје у °C	< 60	≥ 60 < 100	≥ 100 < 200	≥ 200 < 300	≥ 300
Степен пуњења у % запремине амбалаже	90	92	94	96	98

или

(b) степен пуњења = $\frac{98}{1+\alpha(50-t_F)}$ % запремине амбалаже

У овој формули α представља средњи кубни коефицијенат ширења течне материје између 15 °C и 50 °C; тј., за максимално повећање температуре од 35 °C.

α се израчунава према формули: $\alpha = \frac{d_{15} - d_{50}}{35 \times d_{50}}$

При чему d_{15} и d_{50} представљају релативне густине[1] течне материје на 15 °C и 50 °C, а t_F средњу температуру течне материје у моменту пуњења.

4.1.1.5 Унутрашња амбалажа мора бити тако упакована у спољну амбалажу, да под нормалним условима превоза не може доћи до њеног лома или пробијања, или до испуштања садржаја у спољну амбалажу. Унутрашња амбалажа, која садржи течне материје треба да се пакује са затварачем окренутим нагоре и да је у складу са обележјима за показивање праваца прописаних у 5.2.1.10 смештена у спољну амбалажу. Ломљива унутрашња амбалажа или таква, која се може лако пробити, као што су посуде од стакла, порцелана, керамике, или одређене пластичне материје, итд., мора бити обезбеђена у спољној амбалажи са одговарајућим материјалом за заштиту. Приликом ослобађања садржаја не сме бити у већој мери угрожена заштитна особина тог материјала.

4.1.1.5.1 Ако је спољна амбалажа неке комбиноване амбалаже или велике амбалаже успешно испитана са различитим типовима унутрашњих амбалажа, такве различите унутрашње амбалаже могу бити такође заједно обухваћене спољном амбалажом или

[1] *Уместо густине у овом поглављу се примењује релативна густина (d).*

великом амбалажом. Осим тога, без подвргавања комада даљим испитивањима, дозвољене су следеће промене на унутрашњој амбалажи, под условом да је одржан исти ниво карактеристика:

(a) Унутрашња амбалажа са истим или мањим димензијама може се користити, под условом да:

(i) је унутрашња амбалажа сличне конструкције као што је испитана унутрашња амбалажа (нпр. облик – округао, правоугаони итд.);

(ii) материјал, који је коришћен за унутрашњу амбалажу (стакло, пластика, метал, итд.) показује исту или већу отпорност на удар или слагање од оригинално испитиване унутрашње амбалаже;

(iii) унутрашња амбалажа има исте или мање отворе и да је затварач сличне конструкције (нпр. поклопац са навојем, подесиви затварач, итд.);

(iv) је коришћен додатни материјал за заштиту у довољној количини, за попуњавање празних међупростора ради спречавања значајнијих померања унутрашње амбалаже; и

(v) су унутрашње амбалаже у спољној амбалажи усмерене у истом правцу као и у испитаним амбалажама.

(b) Мањи број испитане унутрашње амбалаже или алтернативних типова унутрашње амбалаже наведене у претходном ставу (a), могу се користити, под условом, да је додат довољан материјал за попуњавање празног међупростора ради спречавања значајнијих померања унутрашњих амбалажа.

4.1.1.5.2 Употреба додатне амбалаже као саставног дела спољашње амбалаже (нпр. међуамбалажа или посуда унутар захтеване унутрашње амбалаже) као додатак ономе што се захтева упутством за паковање и сви одговарајући захтеви су испуњени, укључујући оне из 4.1.1.3, и, ако је погодно, одговарајући јастучићи се користе како би се спречило кретање унутар амбалаже.

4.1.1.5.3 За превоз отпада, изузев предмета, унутрашња амбалажа различитих величина и облика, која садржи течности или чврсте материје, може се паковати заједно у једну спољну амбалажу, под условом да су испуњени следећи услови:

(a) отпад који се превози у свакој унутрашњој амбалажи није класификован као класа 1, 2, 6.2 или 7;

(b) одступајући од 4.1.1.5, 4.1.1.5.1, 4.1.1.5.2, 4.1.1.21, 4.1.3.1 до 4.1.3.5, 4.1.3.7, 4.1.4, 6.1.5.2.1, 6.5.6.1.2 и 6.6.5.2.1:

(i) спољна амбалажа је једна од следећих врста:

- 1H2, 1A2, 3A2, 3H1, 3H2, 4A или 4H2;

- 11A, 11H1 или 11H2;

- 50A или 50H;

(ii) спољна амбалажа је испитана у односу на групу паковања I;

(iii) спољна амбалажа не мора бити испитана у складу са испитивањима која су неопходна за амбалажу намењену да садржи течности, али мора бити способна да задржи течности у нормалним условима превоза;

(iv) користи се довољно материјала за јастучење како би се спречило значајно померање унутрашње амбалаже у нормалним условима превоза;

(v) ако спољна амбалажа садржи унутрашњу амбалажу која је лако ломљива, нпр. од стакла, порцелана или камена, или непропусну унутрашњу амбалажу, спољна амбалажа има средство за задржавање било какве слободне течности која би могла да изађе из унутрашње амбалаже током превоза, нпр. упијајући материјал или друго једнако ефикасно средство за задржавање;

(vi) за спољну амбалажу од полиетилена, сматра се да је обезбеђен доказ довољне хемијске компатибилности ако је хемијска компатибилност материјала спољне амбалаже са свим стандардним течностима описаним у 6.1.6.1 верификована у оквиру испитивања типа конструкције и одобрења за амбалажу истог материјала са кôдом 1H1 или 3H1;

(c) у зависности од отпада идентификованог у свакој унутрашњој амбалажи, унутрашњу амбалажу пакује заједно у одговарајућу спољну амбалажу само обучено и компетентно особље у складу са 1.3.2.2, уз коришћење упутстава или процедура којима се обезбеђује усклађеност са 4.1.1.6 и одредбама за заједничко паковање из 4.1.10.4;

(d) отпад који се налази у једној спољној амбалажи сврстава се под најприкладнији назив. По потреби се може користити више од једног назива. Одступајући од 5.1.4, једино обележавање и означавање на спољној амбалажи одговара називу или називима у које је сврстана спољна амбалажа.

4.1.1.6 Опасна роба не сме бити пакована заједно са опасном или другом робом у истој спољној амбалажи или у великој амбалажи, ако они међусобно опасно реагују (види дефиницију „опасна реакција" у 1.2.1).

Напомена: *За посебне одредбе за заједничко паковање види одељак 4.1.10.*

4.1.1.7 Затварачи амбалажа, које садрже навлажене или разређене материје, морају бити такви, да процентуални удео течне материје (воде, растварача или средства за флегматизацију) у току транспорта не падне испод захтеване граничне вредности.

4.1.1.7.1 Ако су на IBC намештена два или више система затварања један за другим, тада се најпре затвара онај који је најближи материји која се превози.

4.1.1.8 Ако се у комаду развије надпритисак услед ослобађања гаса из садржаја (због пораста температуре или из других разлога), амбалажа или IBC може бити опремљена вентилом, под условом, да ослобођени гас не представља опасност нпр. због своје отровности, запаљивости или ослобођене количине.

Уређај за проветравање мора бити уграђен, ако на основу нормалног разлагања материје може доћи до стварања опасног надпритиска. Уређај за проветравање мора бити тако конструисан, да је спречено ослобађање течних материја као и продирање страних материја у оном положају амбалаже или IBC који је предвиђен за превоз, под нормалним условима превоза.

Напомена: *Проветравање комада у ваздушном превозу није дозвољено.*

4.1.1.8.1 Течне материје се могу пунити само у унутрашњу амбалажу, која је довољно отпорна да издржи унутрашњи притисак, који се може појавити под нормалним условима превоза.

4.1.1.9 Нова, прерађена или поново употребљена амбалажа, укључујући IBC и велику амбалажу, или преправљену амбалажу и поправљени или редовно одржавани IBC, према потреби, мора издржати испитивања захтевана у 6.1.5, 6.3.5, 6.5.6 или 6.6.5. Пре пуњења и предаје на превоз, свака амбалажа, укључујући IBC и велику амбалажу, мора бити прегледана, да би се утврдило, да не постоји корозија, нечистоћа и друго оштећење, а сваки IBC мора бити прегледан у погледу исправног функционисања опреме за опслуживање. Свака амбалажа, која показује знаке смањене отпорности у поређењу са одобреним типом конструкције, не сме бити више коришћена или мора бити тако поправљена, да може да издржи испитивање које је предвиђено за тај тип конструкције. Сваки IBC, који показује знаке смањене отпорности у поређењу са испитаним типом конструкције, не сме бити више коришћен или мора бити тако поправљен или редовно одржаван, да може да издржи испитивање које је предвиђено за тип конструкције.

4.1.1.10 Течне материје се смеју пунити искључиво у амбалажу, укључујући IBC, који је довољно отпоран да издржи унутрашњи притисак, који може да се развије под нормалним условима превоза. Амбалажа и IBC на којој је обележен испитни хидраулички притисак према 6.1.3.1 (d), и 6.5.2.2.1, могу се пунити само течном материјом, чији је притисак паре;

(a) толики, да укупан надпритисак у амбалажи или IBC (тј. притисак паре материје којом се пуни плус парцијални притисак ваздуха или других инертних гасова, умањен за 100 kPa) на 55 °C, који је одређен на основу максималног степена пуњења према 4.1.1.4 и температуре пуњења од 15 °C, не прекорачује 2/3 испитног притиска који је обележен на амбалажи; или

(b) на 50 °C мањи од 4/7 збира испитног притиска који је обележен на амбалажи увећан за 100 kPa; или

(c) на 55 °C мањи од 2/3 збира испитног притиска који је обележен увећаног за 100 kPa.

IBC намењен за превоз течних материја, не сме се користити за превоз течних материја, чији је притисак паре већи од 110 kPa, (1,1 bar) на 50 °C или 130 kPa (1,3 bar) на 55 °C.

Примери за испитне притиске, који треба да буду обележени на амбалажи, укључујући IBC, а који су израчунати према 4.1.1.10 (c)

UN број	Назив материје	Класа	Група паковања	Vp_{55} (kPa)	Vp_{55} x 1,5 (kPa)	(Vp_{55} x 1,5) минус 100 (kPa)	Захтевани најнижи испитани притисак (надпритисак) према 6.1.5.5.4(c) (kPa)	Најнижи испитни притисак (надпритисак) који мора буде обележен на амбалажи (kPa)
2056	Тетрахидрофуран	3	II	70	105	5	100	100
2247	*n*-Декан	3	III	1,4	2,1	-97,9	100	100
1593	Дихлорметан	6.1	III	164	246	146	146	150
1155	Диетилетар	3	I	199	299	199	199	250

Напомена 1: *За чисте течне материје притисак паре на 55 °C (Vp_{55}) се често може узети из табела, које су објављене у научној литератури.*

Напомена 2: *Најнижи испитни притисци наведени у табели односе се само на примену података у 4.1.1.10 (c), што значи да обележени испитни притисак мора бити 1,5 пута већи од притиска паре на 55 °C умањен за 100 kPa. Ако је на пример, испитни притисак за n-Декан одређен према 6.1.5.5.4 (a), најнижи испитни притисак који треба обележити може бити мањи.*

Напомена 3: *За диетилетар најмањи испитни притисак који се захтева у 6.1.5.5.5 износи 250 kPa.*

4.1.1.11 Празна амбалажа, укључујући IBC и велику амбалажу, која је садржала неку опасну материју, подлеже истим захтевима као и пуна амбалажа, изузев ако су предузете одговарајуће мере за искључивање сваке опасности.

Напомена: *Када се таква амбалажа превози ради одлагања, рециклаже или обнављања њиховог материјала, може се такође превозити и под UN*

3509 под условом да су испуњени услови посебне одредбе 663, поглавља 3.3.

4.1.1.12 Свака амбалажа, наведена у поглављу 6.1, која је намењена за течне материје, мора успешно да буде подвргнута одговарајућем испитивању заптивености. Ово испитивање је део програма за обезбеђење квалитета као што је предвиђено у 6.1.1.4, чиме се показује способност испуњавања одређеног нивоа испитивања који је наведен у 6.1.5.4.3:

(a) пре прве употребе за превоз;

(b) након прераде или преправке сваке амбалаже пре поновне употребе за превоз;

За ово испитивање није неопходно, да је амбалажа опремљена затварачима. Унутрашња посуда састављене амбалаже може бити испитивана без спољне амбалаже, под условом, да то не угрожава резултате испитивања.

Ово испитивање се не захтева за:

- унутрашњу амбалажу комбиноване амбалаже или велике амбалаже;
- унутрашње посуде састављене амбалаже (стакло, порцелан, керамика), које су обележене у складу са 6.1.3.1. (a) (ii) знаком „RID/ADR";
- амбалажу од танког лима, која је обележена у складу са 6.1.3.1. (a) (ii) знаком „RID/ADR".

4.1.1.13 Амбалажа, укључујући IBC амбалажу, за чврсте материје, које се могу претворити у течно стање на температурама, до којих долази у току превоза, мора такође бити способна да ову материју задржи и у течном стању.

4.1.1.14 Амбалажа, укључујући IBC, за прашкасте или зрнасте материје, мора бити непропусна за прашину или опремљена унутрашњом облогом.

4.1.1.15 Уколико надлежни орган није другачије одредио, за пластичну бурад и канистере, крути IBC и састављени IBC са пластичном унутрашњом посудом, период коришћења дозвољен за превоз опасних материја износи пет година, рачунајући од датума њихове израде, изузев ако је због врсте материје која се у њима превози, одређен краћи период коришћења.

Напомена: *За састављене IBC, рок употребе односи се на датум производње унутрашње посуде.*

4.1.1.16 Ако се користи расхладно средство, оно не сме да утиче на целовитост амбалаже, односно не сме да нашкоди функционалној способности амбалаже.

4.1.1.17 *(Брисано)*

4.1.1.18 Експлозиви и предмети са експлозивном материјом, самореагујуће материје и органски пероксиди

Уколико у RID није супротно одређено, амбалажа, укључујући IBC и велику амбалажу, које се користе за робу класе 1, за самореагујуће материје класе 4.1 и за органске пероксиде класе 5.2, мора одговарати одредбама средње групе опасности (група паковања II).

4.1.1.19 Употреба амбалаже за спасавање и велике амбалаже за спасавање

4.1.1.19.1 Оштећени, неисправни, незаптивени комади или они који не одговарају одредбама, или опасна роба која је расута или изливена, може се превозити у амбалажи за спасавање поменутој у 6.1.5.1.11 и у великој амбалажи за спасавање наведеној у 6.6.5.1.9. То не спречава употребу амбалаже већих димензија, IBC типа 11A или велике амбалаже одговарајућег типа и степена чврстине, под условом, да су испуњени захтеви из 4.1.1.19.2 и 4.1.1.19.3.

4.1.1.19.2 Одговарајуће мере морају бити предузете ради спречавања прекомерног померања оштећених или незаптивених комада унутар амбалаже за спасавање или велике амбалаже за спасавање. Уколико амбалажа за спасавање или велика амбалажа за спасавање, садржи течне материје, мора се додати довољна количина инертног материјала за апсорбовање, да би се елиминисало изливање слободне течности.

4.1.1.19.3 Неопходно је предузети одговарајуће мере за спречавање стварања опасног притиска.

4.1.1.20 Употреба посуде под притиском за спасавање

4.1.1.20.1 У случају оштећених, неисправних, незаптивених или неодговарајућих посуда под притиском могу се користити посуде под притиском за спасавање у складу са 6.2.3.11.

Напомена: *Посуда под притиском за спасавање може да се користи као сабирна амбалажа у складу са 5.1.2. Ако се користи као сабирна амбалажа обележја морају да буду у складу са 5.1.2.1 уместо 5.2.1.3.*

4.1.1.20.2 Посуде под притиском се морају сместити у посуде под притиском за спасавање одговарајуће величине. Више посуда под притиском може се сместити у исту посуду под притиском за спасавање само ако су садржаји познати и не реагују опасно између себе (види 4.1.1.6). У овом случају, укупна водена запремина свих смештених посуда под притиском не сме да прелази 3 000 литара. Потребно је предузети одговарајуће мере за спречавање померања посуда под притиском унутар посуде под притиском за спасавање, нпр. преграђивањем, обезбеђењем или постављањем материјала за попуњавање.

4.1.1.20.3 Посуда под притиском се може сместити у посуду под притиском за спасавање ако:

(a) посуда под притиском одговара захтевима у 6.2.3.11 и ако је копија сертификата о одобрењу доступна;

(b) делови посуде под притиском за спасавање, који су у директном контакту са опасном робом или могу да буду, не могу бити нагрижени или ослабљени том опасном робом и да не проузрокују опасне ефекте, (нпр. реакције са катализатором или реакције са опасном робом); и

(c) Притисак и запремина садржаја који је садржан у посуди под притиском је ограничен тако да при потпуном пражњењу у посуду под притиском за спасавање, притисак у посуди под притиском за спасавање на 65 °C не буде већи од испитног притиска посуде под притиском за спасавање (за гасове види 4.1.4.1 упутство за паковање P 200 (3)). При томе се мора узети у обзир смањење воде употребљиве запремине посуде под притиском за спасавање у литрима, нпр. због евентуалне опреме и материјала за попуњавање које садржи.

4.1.1.20.4 Званични назив за транспорт, UN број испред којег се налазе слова „**UN**" и листица(е) опасности, захтеване за комаде у поглављу 5.2 које се примењују за опасну робу садржану у посуди (посудама) под притиском, морају бити при превозу наведени на посуди под притиском за спасавање.

4.1.1.20.5 Након сваке употребе, посуде под притиском за спасавање морају се очистити, из њих уклонити гасове и извршити спољашњи и унутрашњи визуелни преглед. Оне се морају подвргнути периодичном испитивању најкасније сваке пете године у складу са 6.2.3.5.

4.1.1.21 Верификација хемијске компатибилности пластичне амбалаже, укључујући IBC, асимилацијом материје којом се пуни са стандардним течностима

4.1.1.21.1 *Област важности*

За полиетиленску амбалажу према 6.1.5.2.6 и за полиетиленски IBC према 6.5.6.3.5, хемијска компатибилност са материјом којом се пуни се може верификовати асимилацијом са стандардним течностима, следећи поступке утврђене у 4.1.1.21.3 до 4.1.1.21.5 уз коришћење списка у табели 4.1.1.21.6, под условом, да је одређени тип конструкције испитан са овим стандардним течностима у складу са одељком 6.1.5 или 6.5.6, узимајући у обзир одељак 6.1.6 и да су испуњени услови из 4.1.1.21.2. Ако није могуће асимилацијом у складу са овим ставом, хемијска компатибилност се доказује испитивањем типа конструкције у складу са 6.1.5.2.5 или лабораторијским испитивањем у складу са 6.1.5.2.7. за амбалажу, и у складу са 6.5.6.3.3 одн. 6.5.6.3.6 за IBC амбалажу.

Напомена: *Независно од одредби овог става, употреба амбалаже, укључујући IBC, за неку посебну материју којом се пуни, подлеже ограничењима табеле А поглавља 3.2, и упутствима за паковање 4.1.*

4.1.1.21.2 *Услови*

Релативна густина материје за пуњење не сме да прекорачи ону(е), одговарајуће(их) стандардне(их) течности која(е) се користи(е) за одређивања висине при испитивању на пад, успешно спроведеном према 6.1.5.3.4 или 6.5.6.9.4 и масе при испитивању на слагање, успешно спроведеном према 6.1.5.6 или, уколико је неопходно, према 6.5.6.6. Притисак паре материје за пуњење на 50 °C или 55 °C, не сме да прекорачи онај(е) притисак, одговарајуће(их) стандардне(их) течности која(е) се користи(е) за одређивање притиска при испитивању унутрашњег хидрауличног притиска, успешно спроведеном према 6.1.5.5.4 или 6.5.6.8.4.2. У случају да је материја за пуњење, асимилована са комбинацијом стандардних течности, одговарајуће вредности материје, која се користи за пуњење, не смеју прекорачити најмање вредности асимилованих стандардних течности, које су изведене из испитивања висине пада, масе за слагање и унутрашњег испитног притиска.

Пример: UN 1736 Бензоилхлорид је асимилован са комбинацијом стандардних течности „Смеша угљоводоника и раствора средства за квашење". Бензоилхлорид има притисак паре на 50 °C *од 0,34* kPa *и релативну густину приближно 1,2. Испитивање типа конструкције за пластичну бурад и канистере често се спроводи на најмањем испитном нивоу који се захтева. У пракси то значи, да се испитивање на слагање одређене врсте амбалаже обично спроводи са оптерећењем за слагање, који одговара релативној густини од 1,0 за „смешу угљоводоника" и релативној густини од 1,2 за „раствор средства за квашење" (види дефиницију стандардних течности у 6.1.6). Дакле у овом случају, хемијска компатибилност за тај испитани тип конструкције не би била доказана за Бензоилхлорид, због неадекватног нивоа испитивања типа конструкције са стандардном течношћу „смеше угљоводоника". (Пошто у већини случајева, примењени унутрашњи хидраулички испитни притисак није мањи од 100 kPa, притисак паре Бензоилхлорида је на задовољавајући начин покривен нивоом испитивања према 4.1.1.10).*

Сви састојци материје за пуњење, која може бити раствор, смеша, или препарат, као што су средства за квашење у средствима за чишћење или дезинфекцију, независно од тога, да ли су опасни или безопасни, морају бити укључени у поступак асимилације.

4.1.1.21.3 *Поступак асимилације материје*

При сврставању материја за пуњење међу материје или групе материја из списка асимилације наведених у табели 4.1.1.21.6, морају се предузети следећи кораци (види

и шему у цртежу 4.1.1.21.1):

(a) Класификуј материју за пуњење, у складу са поступком и критеријумима Дела 2 (одређивање UN броја и групе паковања);

(b) Потражи UN број у колони (1) табеле 4.1.1.21.6, уколико је тамо садржан;

(c) Ако постоји више назива за овај UN број, изабери ред који се слаже са подацима за групу паковања, концентрацију, тачку паљења, присуство састојака који нису опасни, итд. помоћу информација које се налазе у колонама (2a), (2b) и (4).

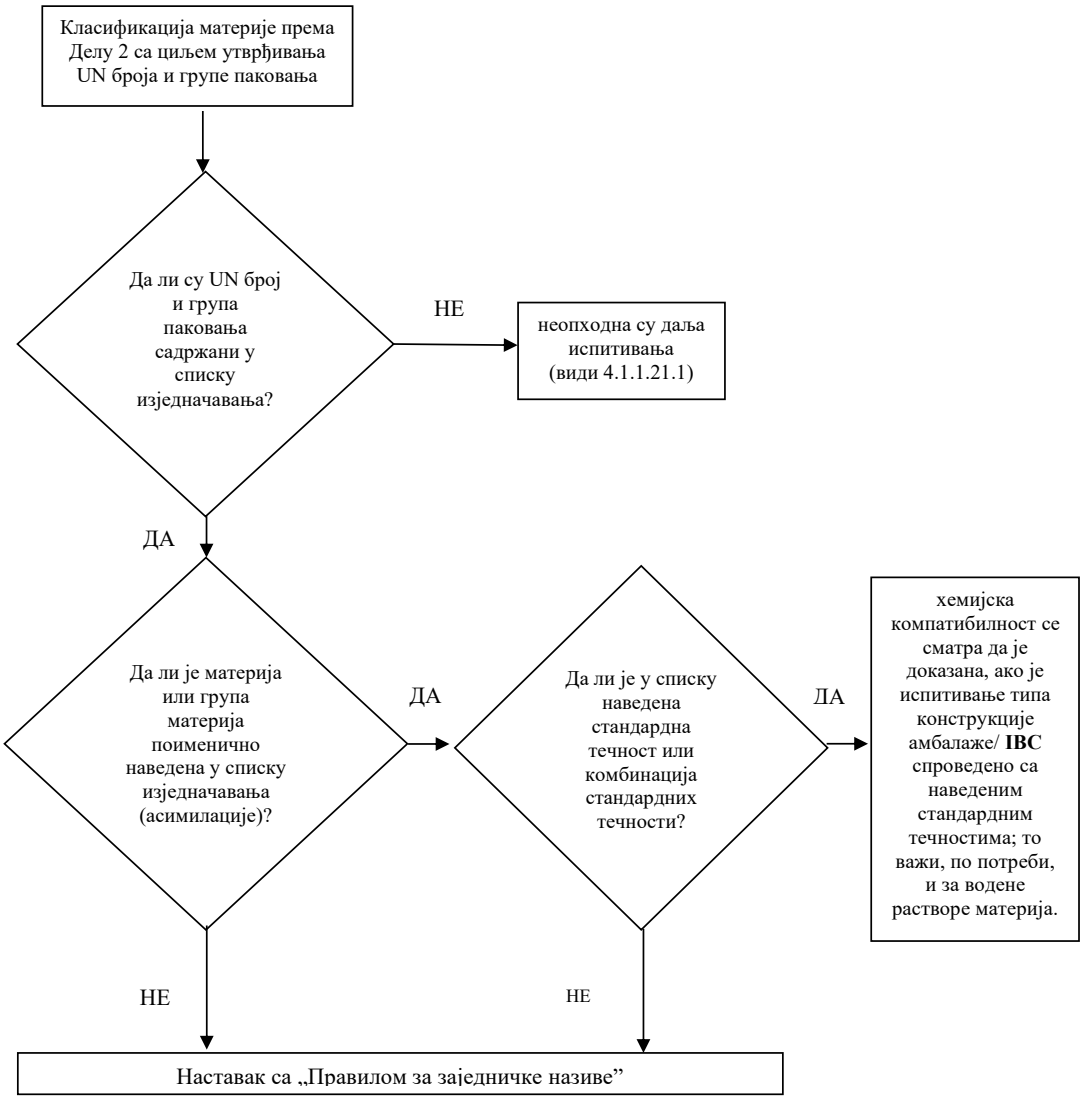
Ако то није могуће, хемијска компатибилност се мора доказати у складу са 6.1.5.2.5 или 6.1.5.2.7 за амбалажу, и у складу са 6.5.6.3.3 или 6.5.6.3.6 за IBC (међутим, за водене растворе види 4.1.1.21.4);

(d) Ако UN број и група паковања материје за пуњење, одређене према тачки (a) није укључен у списак асимилације, хемијска компатибилност се мора доказати у складу са 6.1.5.2.5 или 6.1.5.2.7 за амбалажу, и у складу са 6.5.6.3.3 или 6.5.6.3.6 за IBC;

(e) Примени „Правило за заједнички назив”, описано у 4.1.1.21.5, ако је то наведено у колони (5) изабраног назива;

(f) Хемијска компатибилност материје за пуњење, може се сматрати да је доказана узимајући у обзир одредбе наведене у 4.1.1.21.1 и 4.1.1.21.2, ако је поименично наведена материја изједначена са стандардном течности или комбинацијом стандардних течности у колони (5) и тип конструкције одобрен за ту стандардну течност (течности).

Цртеж 4.1.1.21.1: Шема за асимилацију материје за пуњење са стандардним течностима

4.1.1.21.4 *Водени раствори*

Водени раствори материја и група материја, које су изједначене са једном или више стандардних течности у складу са 4.1.1.21.3, такође могу бити асимиловани са овим стандардним течностима, под условом да су испуњени следећи критеријуми;

(a) водени раствор може бити сврстан у исти UN број као материја која је наведена у списку асимилације у складу са критеријумима из 2.1.3.3, и

(b) водени раствор није посебно поименично наведен на другом месту у списку асимилације у 4.1.1.21.6, и

(c) не наступа никаква хемијска реакција између опасне материје и воде као растварача.

Пример: Водени раствор UN 1120 terc-Бутанол;

- *Сам чисти terc-Бутанол је сврстан у стандардне течности „сирћетна киселина" у списку изједначавања.*
- *Водени раствори terc-Бутанола могу се у складу са 2.1.3.3, Класификовати под UN 1120 БУТАНОЛИ, јер водени раствор terc-Бутанола се не разликује од назива чисте материје у односу на класу, групу(е) паковања или физичко стање. Осим тога, UN 1120 БУТАНОЛИ, није изричито ограничен на чисту материју, а и водени раствори ових материја нису посебно поименично другачије наведени у табели А поглавља 3.2 као и у списку асимилације.*
- *UN 1120 БУТАНОЛИ не реагују са водом под нормалним условима превоза.*

Сходно томе, водени раствори UN 1120 terc-Бутанол могу се сврстати у стандардне течности „сирћетна киселина".

4.1.1.21.5 *Правило за заједничке називе*

За асимилацију материја за пуњење, за које је у колони (5) наведено „Правило за заједничке називе", морају се предузети следећи кораци и испунити следећи критеријуми (види шему 4.1.1.21.2):

(a) Изврши поступак асимилације за сваки опасан састојак раствора, смеше или препарата у складу са 4.1.1.21.3 узимајући у обзир предуслове из 4.1.1.21.2. Код назива по врстама, неки састојци се могу занемарити за које је познато да немају штетна дејства на полиетилене високе густине (нпр. чврсти пигменти у UN 1263 БОЈЕ или ДОДАТНИ МАТЕРИЈАЛИ ЗА БОЈЕ);

(b) Раствор, смеша или препарат се не може изједначити са стандардним течностима, ако:

(i) UN број и група паковања једног или више опасних састојака није садржана у списку асимилације; или

(ii) је у колони (5) списка асимилације наведено „Правило за заједничке називе" за један или више опасних састојака; или

(iii) (са изузетком UN 2059 НИТРОРЦЕЛУЛОЗА У РАСТВОРУ, ЗАПАЉИВА) се класификациони кôд једног или више њених опасних састојака разликује од оних у раствору, смеши или препарату.

(c) Ако су сви опасни састојци наведени у списку изједначавања и чији су класификациони кôдови у складу са класификационим кôдовима самог раствора, смеше и препарата, и сви опасни састојци су асимиловани са истом стандардном течности или комбинацијом стандардних течности у колони (5), може се сматрати да је хемијска компатибилност раствора, смеше или препарата доказана, узимајући у обзир 4.1.1.21.1.и.4.1.1.21.2:

(d) Ако су сви опасни састојци наведени у списку асимилације и чији су класификациони кôдови у складу са класификационим кôдовима самог раствора,

смеше и препарата, али су у колони (5) наведене различите стандардне течности, може се сматрати да је хемијска компатибилност доказана, само за следеће комбинације стандардних течности, узимајући у обзир 4.1.1.21.1.и.4.1.1.21.2:

(i) вода/азотна киселина 55 %; са изузетком неорганске киселине са класификационим кôдом C1, која је сврстана у стандардне течности „вода";

(ii) вода/раствор средство за квашење;

(iii) вода/сирћетна киселина;

(iv) вода/смеша угљоводоника;

(v) вода/n-бутилацетат – n-бутилацетат засићени раствор средства за квашење.

(e) У оквиру овог правила, компатибилност се не сматра да је доказана за друге стандардне течности од оних које су наведене под (d) као и за све случајеве наведене под (b). У таквим случајевима хемијска компатибилност се мора доказати другим средствима (види 4.1.1.21.3 (d)).

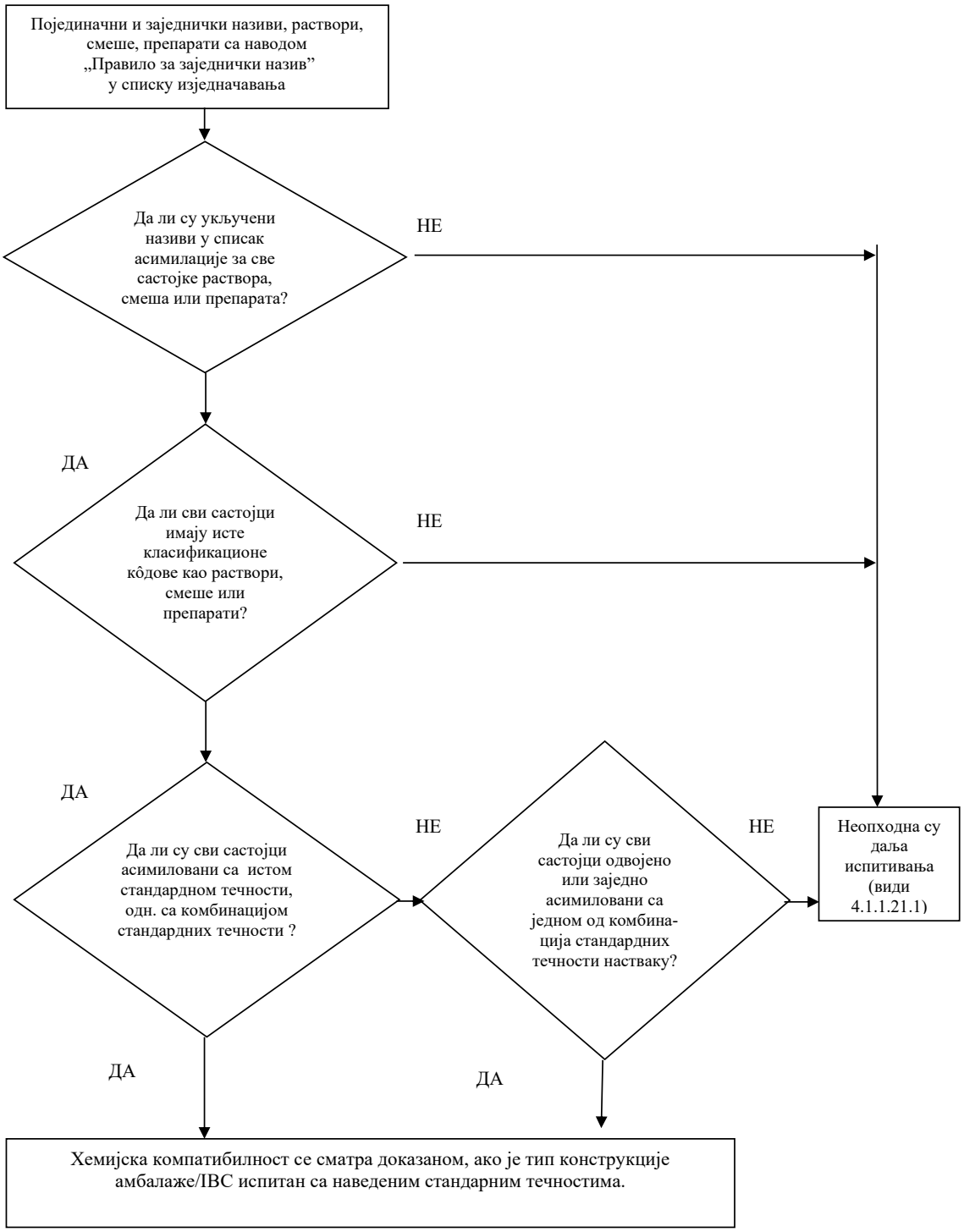
Пример 1: *Смеша од UN 1940 ТИОГЛИКОЛНА КИСЕЛИНА (50%) и UN 2531 МЕТАКРИЛНА КИСЕЛИНА, СТАБИЛИЗОВАНА (50%); класификација смеше UN 3265 НАГРИЗАЈУЋА КИСЕЛА ОРГАНСКА ТЕЧНА МАТЕРИЈА, Н.Д.Н.*

- У списку асимилације укључени су и UN бројеви састојака као и UN бројеви смеше;
- Исте класификационе кôдове имају и састојци као и смеша: C3;
- UN 1940 ТИОГЛИКОЛНА КИСЕЛИНА је асимилована у стандардну течност „сирћетна киселина" а UN 2531 МЕТАКРИЛНА КИСЕЛИНА, СТАБИЛИЗОВАНА је асимилована у стандардну течност „n-Бутилацетат – са n-Бутиалцетат засићени раствор средства за квашење". Према тачки (d) није дозвољена комбинација стандардних течности. Хемијска компатибилност смеше мора бити доказана другим средствима.

Пример 2: *Смеша од UN 1793 ИЗОПРОПИЛФОСФОРНА КИСЕЛИНА (50%) и UN ФЕНОЛСУЛФОНСКА КИСЕЛИНА, ТЕЧНА (50%); класификација смеше УН 3265 НАГРИЗАЈУЋА ОРГАНСКА КИСЕЛА ТЕЧНА МАТЕРИЈА, Н.Д.Н.*

- У списку асимилације укључени су и UN бројеви састојака као и UN бројеви смеше;
- Исте класификационе кôдове имају и састојци као и смеша: C3;
- UN 1793 ИЗОПРОПИЛФОСФОРНА КИСЕЛИНА је изједначен са стандардном течности „раствор средства за квашење" и UN 1803 ФЕНОЛСУЛФОНСКА КИСЕЛИНА, ТЕЧНА је асимилована са стандардном течности „вода". Према тачки (d) је то дозвољена комбинација стандардних течности. Сходно томе, хемијска компатибилност за ове смеше се може сматрати доказаном, под условом да је тип конструкције дозвољен за стандардне течности „раствор средства за квашење" и „вода".

Цртеж 4.1.1.21.2: Шема „Правило за заједничке називе”

Дозвољена комбинација стандардних течности:

- вода/азотна киселина 55%, са изузетком неорганских киселина класификационог кôда C1, који је сврстан у стандардне течности „вода”
- вода/ раствор средства за квашење;
- вода/сирћетна киселина;
- вода/раствор угљоводоника;
- вода/*n*-бутилацетат – *n*-бутилацетат засићен раствором средства за квашење

4.1.1.21.6 Списак изједначавања

У следећој табели (списку асимилације) опасне материје су наведене по растућем редоследу UN бројева. По правилу, сваки ред обрађује једну материју, појединачни или заједнички назив који је сврстан у одређени UN број. Међутим, за исти UN број могу се користити наредних неколико редова, ако материје, које припадају истом UN броју имају различите називе (нпр. поједини изомери групе материја), различите хемијске особине, различите физичке особине и/или различите транспортне услове. У том случају појединачни или заједнички назив унутар постојеће групе паковања, је последњи који је наведен у овом низу редова.

Колоне (1) до (4) табеле 4.1.1.21.6 следе сличну структуру као и табела А поглавља 3.2, и користе се за идентификацију материје у сврху овог пододељка. Последња колона наводи стандардну(е) течност(и) са којом се материја може асимиловати.

Објашњења за поједине колоне:

Колона (1) UN-број

Садржи UN број

- опасне материје, ако је материја сврстана у сопствени специфични UN број,
- или заједнички назив, у који је сврстана опасна материја која није поименично наведена у складу са критеријумима Дела 2 („Алгоритам одлучивања”).

Колона (2а) Званичан назив материје или технички назив

Садржи име материје одн. име појединачног назива, који може да покрива различите изомере, или име самог заједничког назива.

Наведени назив може да се изведе из званичног назива.

Колона (2б) Опис

Садржи описан текст као разјашњење подручја примене назива, у случајевима када су класификација, услови транспорта и/или хемијска компатибилност материје различити.

Колона (3а) Класа

Садржи број класе, под чији појам спада опасна материја. Овај број класе се додељује у складу са поступком и критеријумима Дела 2.

Колона (3б) Класификациони кôд

Садржи класификациони кôд опасне материје у складу са поступком и критеријумима Дела 2.

Колона (4) Група паковања

Садржи број(бројеве) групе паковања (I, II, III) у коју су сврстане опасне материје. Ови бројеви група паковања су додељени у складу са поступком и критеријумима Дела 2. Одређене материје нису сврстане ни у једну групу паковања.

Колона (5) Стандардна течност

Ова колона садржи или стандардну течност или комбинацију стандардних течности са којом се материја може изједначити, или упућује на правило за заједничке називе у 4.1.1.21.5.

Табела 4.1.1.21.6: Списак изједначавања (асимилације)

UN број	Званичан назив материје или технички назив 3.1.2	Опис 3.1.2	Класа 2.2	Класи-фика-циони кôд 2.2	Група паковања 2.1.1.3	Стандардна течност
(1)	(2a)	(2b)	(3a)	(3b)	(4)	(5)
1090	**Ацетон**		3	F1	II	Смеша угљоводоника ***Напомена:*** *примењиво је само, ако је доказано, да пермеабилитет (пропустљивост) материје из предвиђеног комада за превоз има прихватљив ниво*
1093	**Акрилонитрил, стабилизован**		3	FT1	I	*n*-Бутилацетати/ *n*-бутилацетатом засићен раствор средства за квашење
1104	**Амилацетат**	чисти изомери и смеша изомера	3	F1	III	*n*-Бутилацетати/ *n*-бутилацетатом засићен раствор средства за квашење
1105	**Пентаноли**	чисти изомери и смеша изомера	3	F1	II/III	*n*-Бутилацетати/ *n*-бутилацетатом засићен раствор средства за квашење
1106	**Амиламин**	чисти изомери и смеша изомера	3	FC	II/III	Смеша угљоводоника **и** раствора средства за квашење
1109	**Амилформијати**	чисти изомери и смеша изомера	3	F1	III	*n*-Бутилацетати/ *n*-бутилацетатом засићен раствор средства за квашење
1120	**Бутаноли**	чисти изомери и смеша изомера	3	F1	II/III	Сирћетна киселина
1123	**Бутилацетати**	чисти изомери и смеша изомера	3	F1	II/III	*n*-Бутилацетати/ *n*-бутилацетатом засићен раствор средства за квашење
1125	***n*-Бутиламин**		3	FC	II	смеша угљоводоника **и** раствора средства за квашење
1128	***n*-Бутилформијат**		3	F1	II	*n*-Бутилацетати/ *n*-бутилацетатом засићен раствор средства за квашење
1129	**Бутиралдехид**		3	F1	II	Смеша угљоводоника
1133	**Лепила**	која садрже запаљиву течност	3	F1	I/II/III	Правило за заједничке називе

UN број 3.1.2	Званичан назив материје или технички назив 3.1.2	Опис 3.1.2	Класа 2.2	Класи-фика-ционни кôд 2.2	Група паковања 2.1.1.3	Стандардна течност
(1)	(2a)	(2b)	(3a)	(3b)	(4)	(5)
1139	**Раствор за површинску заштиту**	(укључујући површинске третмане или облагања која се користе у индустријске или друге сврхе, као што су заштитни премаз каросерије или заштитни премаз буради)	3	F1	I/II/III	Правило за заједничке називе
1145	**Циклохексан**		3	F1	II	Смеша угљоводоника
1146	**Циклопентан**		3	F1	II	Смеша угљоводоника
1153	**Етиленгликол-диетилетар**		3	F1	III	*n*-Бутилацетати/ *n*-бутилацетатом засићен раствор средства за квашење **и** смеша угљоводоника
1154	**Диетиламин**		3	FC	II	Смеша угљоводоника **и** раствора средства за квашење
1158	**Диизопропиламин**		3	FC	II	Смеша угљоводоника **и** раствора средства за квашење
1160	**Диметиламин, водени раствор**		3	FC	II	Смеша угљоводоника **и** раствора средства за квашење
1165	**Диоксан**		3	F1	II	Смеша угљоводоника
1170	**Етанол (етилалкохол)** или **етанол, раствор (етилалкохол, раствор)**	водени раствор	3	F1	II/III	Сирћетна киселина
1171	**Етиленгликолмоноетил-етар**		3	F1	III	*n*-Бутилацетати/ *n*-бутилацетатом засићен раствор средства за квашење **и** смеша угљоводоника
1172	**Етиленгликолмоноетил-етарацетат**		3	F1	III	*n*-Бутилацетати/ *n*-бутилацетатом засићен раствор средства за квашење **и** смеша угљоводоника
1173	**Етилацетат**		3	F1	II	*n*-Бутилацетати/ *n*-бутилацетатом засићен раствор средства за квашење

UN број (1)	Званичан назив материје или технички назив 3.1.2 (2a)	Опис 3.1.2 (2b)	Класа 2.2 (3a)	Класи-фика-ционикôд 2.2 (3b)	Група паковања 2.1.1.3 (4)	Стандардна течност (5)
1177	**2-Етилбутилацетат**		3	F1	III	*n*-Бутилацетати/ *n*-бутилацетатом засићен раствор средства за квашење
1178	**2-Етилбутиралдехид**		3	F1	II	Смеша угљоводоника
1180	**Етилбутират**		3	F1	III	*n*-Бутилацетати/ *n*-бутилацетатом засићен раствор средства за квашење
1188	**Етиленгликолмонометилетар**		3	F1	III	*n*-Бутилацетати/ *n*-бутилацетатом засићен раствор средства за квашење **и** смеша угљоводоника
1189	**Етиленгликолмонометилетарацетат**		3	F1	III	*n*-Бутилацетати/ *n*-бутилацетатом засићен раствор средства за квашење **и** смеша угљоводоника
1190	**Етилформијат**		3	F1	II	*n*-Бутилацетати/ *n*-бутилацетатом засићен раствор средства за квашење
1191	**Октилалдехиди**	чисти изомери и смеша изомера	3	F1	III	Смеша угљоводоника
1192	**Етиллактат**		3	F1	III	*n*-Бутилацетати/ *n*-бутилацетатом засићен раствор средства за квашење
1195	**Етилпропионат**		3	F1	II	*n*-Бутилацетати/ *n*-бутилацетатом засићен раствор средства за квашење
1197	**Екстракти, течни,** за укус или арому		3	F1	II/III	Правило за заједничке називе
1198	**Формалдехид, раствор, запаљив**	водени раствор, тачка паљења од 23 °C до 60 °C	3	FC	III	Сирћетна киселина
1202	**Дизел гориво**	одговара стандарду EN 590:2013 + A1:2017 или са тачком паљења не вишом од 100 °C	3	F1	III	Смеша угљоводоника
1202	**Газол**	тачка паљења не више од 100 °C	3	F1	III	Смеша угљоводоника
1202	**Уље за ложење, лако**	ултра лако	3	F1	III	Смеша угљоводоника

UN број	Званичан назив материје или технички назив 3.1.2	Опис 3.1.2	Класа 2.2	Класи-фика-циони кôд 2.2	Група паковања 2.1.1.3	Стандардна течност
(1)	(2a)	(2b)	(3a)	(3b)	(4)	(5)
1202	**Уље за ложење, лако**	одговара стандарду EN 590:2013 + A1:2017 или са тачком паљења не вишом од 100 °C	3	F1	III	Смеша угљоводоника
1203	**Бензин** или **гориво за Ото моторе**		3	F1	II	Смеша угљоводоника
1206	**Хептани**	чисти изомери и смеша изомера	3	F1	II	Смеша угљоводоника
1207	**Хексалдехид**	*n*-Хексалдехид	3	F1	III	Смеша угљоводоника
1208	**Хексани**	чисти изомери и смеша изомера	3	F1	II	Смеша угљоводоника
1210	**Штампарске боје** или **додатне материје за боју**	запаљиве, укључујући разређиваче и растваче штампарских боја)	3	F1	I/II/III	Правило за заједничке називе
1212	**Изобутанол (изобутилалкохол)**		3	F1	III	Сирћетна киселина
1213	**Изобутилацетат**		3	F1	II	*n*-Бутилацетати/ *n*-бутилацетатом засићен раствор средства за квашење
1214	**Изобутиламин**		3	FC	II	Смеша угљоводоника **и** раствора средства за квашење
1216	**Изооктени**	чисти изомери и смеша изомера	3	F1	II	Смеша угљоводоника
1219	**Изопропанол (изопропилалкохол)**		3	F1	II	Сирћетна киселина
1220	**Изопропилацетат**		3	F1	II	*n*-Бутилацетати/ *n*-бутилацетатом засићен раствор средства за квашење
1221	**Изопропиламин**		3	FC	I	Смеша угљоводоника **и** раствора средства за квашење
1223	**Керозин**		3	F1	III	Смеша угљоводоника
1224	3,3-Диметил-2-бутанон		3	F1	II	Смеша угљоводоника
1224	**Кетони, течни, н.д.н.**		3	F1	II/III	Правило за заједничке називе
1230	**Метанол**		3	FT1	II	Сирћетна киселина
1231	**Метилацетат**		3	F1	II	*n*-Бутилацетати/ *n*-бутилацетатом засићен раствор средства за квашење

UN број	Званичан назив материје или технички назив 3.1.2	Опис 3.1.2	Класа 2.2	Класификациони кôд 2.2	Група паковања 2.1.1.3	Стандардна течност
(1)	(2a)	(2b)	(3a)	(3b)	(4)	(5)
1233	**Метиламилацетат**		3	F1	III	*n*-Бутилацетати/ *n*-бутилацетатом засићен раствор средства за квашење
1235	**Метиламин, водени раствор**		3	FC	II	Смеша угљоводоника **и** раствора средства за квашење
1237	**Метилбутират**		3	F1	II	*n*-Бутилацетати/ *n*-бутилацетатом засићен раствор средства за квашење
1247	**Метилметакрилат, мономер, стабилизован**		3	F1	II	*n*-Бутилацетати/ *n*-бутилацетатом засићен раствор средства за квашење
1248	**Метилпропионат**		3	F1	II	*n*-Бутилацетати/ *n*-бутилацетатом засићен раствор средства за квашење
1262	**Октани**	чисти изомери и смеша изомера	3	F1	II	Смеша угљоводоника
1263	**Боје** или **додатни материјали за боје**	укључујући боје, лак, емајл, бајц, шелак, фирнајз, средство за полирање, пуниоци или укључујући разређиваче и растваче	3	F1	I/II/III	Правило за заједничке називе
1265	**Пентани, течни**	*n*-Пентан	3	F1	II	Смеша угљоводоника
1266	**Парфемски производи**	са запаљивим растварачима	3	F1	II/III	Правило за заједничке називе
1268	Нафта катрана каменог угља	парни притисак на 50 °C мањи од 110 kPa	3	F1	II	Смеша угљоводоника
1268	**Дестилати сирове нафте, н.д.н. или производи сирове нафте, н.д.н.**		3	F1	I/II/III	Правило за заједничке називе
1274	***n*-Пропанол (*n*-Пропилалкохол)**		3	F1	II/III	Сирћетна киселина
1275	**Пропионалдехид**		3	F1	II	Смеша угљоводоника
1276	***n*-Пропилацетат**		3	F1	II	*n*-Бутилацетати/ *n*-бутилацетатом засићен раствор средства за квашење
1277	**Пропиламин**	*n*-Пропиламин	3	FC	II	Смеша угљоводоника **и** раствора средства за квашење

UN број 3.1.2	Званичан назив материје или технички назив 3.1.2	Опис 3.1.2	Класа 2.2	Класи-фика-циони кôд 2.2	Група паковања 2.1.1.3	Стандардна течност
(1)	(2a)	(2b)	(3a)	(3b)	(4)	(5)
1281	**Пропилформијати**	чисти изомери и смеша изомера	3	F1	II	*n*-Бутилацетати/ *n*-бутилацетатом засићен раствор средства за квашење
1282	**Пиридин**		3	F1	II	Смеша угљоводоника
1286	**Калофонијумско уље**		3	F1	II/III	Правило за заједничке називе
1287	**Каучук, раствор**		3	F1	II/III	Правило за заједничке називе
1296	**Триетиламин**		3	FC	II	Смеша угљоводоника **и** раствора средства за квашење
1297	**Триетиламин, водени раствор**	мање од 50% (масених) триметиламина	3	FC	I/II/III	Смеша угљоводоника **и** раствора средства за квашење
1301	**Винилацетат, стабилизован**		3	F1	II	*n*-Бутилацетати/ *n*-бутилацетатом засићен раствор средства за квашење
1306	**Средства за заштиту дрвета, течна**		3	F1	II/III	Правило за заједничке називе
1547	**Анилин**		6.1	T1	II	Сирћетна киселина
1590	**Дихлоранилини, течни**	чисти изомери и смеша изомера	6.1	T1	II	Сирћетна киселина
1602	**Боје, течне, отровне, н.д.н.**или **међупроизвод за боје, течан, отрован, н.д.н.**		6.1	T1	I/II/III	Правило за заједничке називе
1604	**Етилендиамин**		8	CF1	II	Смеша угљоводоника **и** раствора средства за квашење
1715	**Анхидрид сирћетне киселине**		8	CF1	II	Сирћетна киселина
1717	**Ацетилхлорид**		3	FC	II	*n*-Бутилацетати/ *n*-бутилацетатом засићен раствор средства за квашење
1718	**Бутилфосфат**		8	C3	III	Раствор средства за квашење
1719	Водоник сулфид	водени раствор	8	C5	III	Сирћетна киселина
1719	**Нагризајућа алкална течна материја, н.д.н.**	неорганска	8	C5	II/III	Правило за заједничке називе
1730	**Антимонпентахилорид, течан**	чист	8	C1	II	Вода
1736	**Бензоилхлорид**		8	C3	II	Смеша угљоводоника **и** раствора средства за квашење

UN број 3.1.2	Званичан назив материје или технички назив 3.1.2	Опис 3.1.2	Класа 2.2	Класификациони кôд 2.2	Група паковања 2.1.1.3	Стандардна течност
(1)	(2a)	(2b)	(3a)	(3b)	(4)	(5)
1750	**Хлорсирћетна киселина, раствор**	водени раствор	6.1	TC1	II	Сирћетна киселина
1750	**Хлорсирћетна киселина, раствор**	смеше моно- и дихлорсирћене киселине	6.1	TC1	II	Сирћетна киселина
1752	**Хлорацетилхлорид**		6.1	TC1	I	*n*-Бутилацетати/ *n*-бутилацетатом засићен раствор средства за квашење
1755	**Хромна киселина, раствор**	водени раствор са не више од 30% хромне киселине	8	C1	II/III	Азотна киселина
1760	Цијанамид	водени раствор са не више од 50% цијанамида	8	C9	II	Вода
1760	O,O-Диетил-дитиофосфорна киселина		8	C9	II	*n*-Бутилацетати/ *n*-бутилацетатом засићен раствор средства за квашење
1760	O,O-Диизопропил-дитиофосфорна киселина		8	C9	II	*n*-Бутилацетати/ *n*-бутилацетатом засићен раствор средства за квашење
1760	O,O-Ди-*n*-пропил-дитиофосфорна киселина		8	C9	II	*n*-Бутилацетати/ *n*-бутилацетатом засићен раствор средства за квашење
1760	**Нагризајућа течна материја н.д.н.**	тачка паљења изнад 60 °C	8	C9	I/II/III	Правило за заједничке називе
1761	**Бакар(II)етилендиамин, раствор**	водени раствор	8	CT1	II/III	Смеша угљоводоника **и** раствора средства за квашење
1764	**Дихлорсирћетна киселина**		8	C3	II	Сирћетна киселина
1775	**Флуорборна киселина**	водени раствор са мање од 50% флуорборне киселине	8	C1	II	Вода
1778	**Флуорсилицијумова киселина**		8	C1	II	Вода
1779	**Мравља киселина**	са више од 85% (масене) киселине	8	CF1	II	Сирћетна киселина
1783	**Хексаметилендиамин, раствор**	водени раствор	8	C7	II/III	Смеша угљоводоника **и** раствора средства за квашење
1787	**Јодоводонична киселина**	водени раствор	8	C1	II/III	Вода
1788	**Бромоводонична киселина**	водени раствор	8	C1	II/III	Вода

UN број 3.1.2	Званичан назив материје или технички назив 3.1.2	Опис 3.1.2	Класа 2.2	Класификациони кôд 2.2	Група паковања 2.1.1.3	Стандардна течност
(1)	(2a)	(2b)	(3a)	(3b)	(4)	(5)
1789	**Хлороводонична киселина**	водени раствор мањи од 38%	8	C1	II/III	Вода
1790	**Флуорводонична киселина**	са не више од 60% (масених) флуороводоника	8	CT1	II	Вода рок употребе: највише 2 године
1791	**Хипохлорит, раствор**	водени раствор, у трговачкој употреби са средством за квашење	8	C9	II/III	Азотна киселина **и** раствор средства за квашење (*)
1791	**Хипохлорит, раствор**	водени раствор	8	C9	II/III	Азотна киселина (*)
(*) За UN 1791: Испитивање само са уређајем за проветравање. Ако се испитивање спроводи са азотном киселином као стандардна течност, морају се користити уређај за проветравање и заптивке, које су отпорне на киселину. Ако се испитивање спроводи само са раствором хипохлорита, такође су дозвољени уређаји за проветравање и заптивке истог типа конструкције, који су отпорни на хипохлорит (нпр. силиконски каучук), али не и на азотну киселину.						
1793	**Изопропилфосфат кисели**		8	C3	III	Раствор средства за квашење
1802	**Перхлорна киселина**	водени раствор са највише 50% (масених) киселине	8	CO1	II	Вода
1803	**Фенолсулфонска киселина, течна**	смеша изомера	8	C3	II	Вода
1805	**Фосфорна киселина, раствор**		8	C1	III	Вода
1814	**Калијумхидроксид, раствор**	водени раствор	8	C5	II/III	Вода
1824	**Натријумхидроксид, раствор**	водени раствор	8	C5	II/III	Вода
1830	**Сумпорна киселина**	са више од 51% чисте киселине	8	C1	II	Вода
1832	**Сумпорна киселина, коришћена**	хемијски стабилна	8	C1	II	Вода
1833	**Сумпораста киселина**		8	C1	II	Вода
1835	**Тетраметиламонијум-хидроксид, раствор**	водени раствор, тачка паљења изнад 60 °C	8	C7	II	Вода
1840	**Цинкхлорид, раствор**	водени раствор	8	C1	III	Вода
1848	**Пропионска киселина**	са најмање 10% а не више од 90% (масених) киселине	8	C3	III	*n*-Бутилацетати/ *n*-бутилацетатом засићен раствор средства за квашење
1862	**Етилкротонат**		3	F1	II	*n*-Бутилацетати/ *n*-бутилацетатом засићен раствор средства за квашење
1863	**Гориво за млазне моторе**		3	F1	I/II/III	Смеша угљоводоника

UN број 3.1.2	Званичан назив материје или технички назив 3.1.2	Опис 3.1.2	Класа 2.2	Класи-фика-циони кôд 2.2	Група паковања 2.1.1.3	Стандардна течност
(1)	(2a)	(2b)	(3a)	(3b)	(4)	(5)
1866	**Смола, раствор**	запаљив	3	F1	I/II/III	Правило за заједничке називе
1902	**Диизооктилфосфат**		8	C3	III	Раствор средства за квашење
1906	**Отпадна сумпорна киселина**		8	C1	II	Азотна киселина
1908	**Хлорит, раствор**	водени раствор	8	C9	II/III	Сирћетна киселина
1914	**Бутилпропионат**		3	F1	III	*n*-Бутилацетати/ *n*-бутилацетатом засићен раствор средства за квашење
1915	**Циклохексанон**		3	F1	III	Смеша угљоводоника
1917	**Етилакрилат, стабилизован**		3	F1	II	*n*-Бутилацетати/ *n*-бутилацетатом засићен раствор средства за квашење
1919	**Метилакрилат, стабилозован**		3	F1	II	*n*-Бутилацетати/ *n*-бутилацетатом засићен раствор средства за квашење
1920	**Нонани**	чисти изомери и смеша изомера, тачка паљења од 23 °C до 60 °C	3	F1	III	Смеша угљоводоника
1935	**Цијанид, раствор, н.д.н.**	неорганski	6.1	T4	I/II/III	Вода
1940	**Тиогликолна киселина**		8	C3	II	Сирћетна киселина
1986	**Алкохоли, запаљиви, отровни, н.д.н.**		3	FT1	I/II/III	Правило за заједничке називе
1987	Циклохексанол	технички чисти	3	F1	III	Сирћетна киселина
1987	**Алкохоли, н.д.н.**		3	F1	II/III	Правило за заједничке називе
1988	**Алдехиди, запаљиви, отровни, н.д.н.**		3	FT1	I/II/III	Правило за заједничке називе
1989	**Алдехиди, н.д.н.**		3	F1	I/II/III	Правило за заједничке називе
1992	2,6-*cis*-диметилморфолин		3	FT1	III	Смеша угљоводоника
1992	**Запаљива течност, отровна, н.д.н.**		3	FT1	I/II/III	Правило за заједничке називе
1993	Пропионска киселина винилестер		3	F1	II	*n*-Бутилацетати/ *n*-бутилацетатом засићен раствор средства за квашење
1993	(1-Метокси-2-пропил)-ацетат		3	F1	III	*n*-Бутилацетати/ *n*-бутилацетатом засићен раствор средства за квашење

UN број	Званичан назив материје или технички назив 3.1.2	Опис 3.1.2	Класа 2.2	Класи-фика-ционикôд 2.2	Група паковања 2.1.1.3	Стандардна течност
(1)	(2a)	(2b)	(3a)	(3b)	(4)	(5)
1993	**Запаљива течност, н.д.н.**		3	F1	I/II/III	Правило за заједничке називе
2014	**Водоникпероксид, водени раствор**	са најмање 20% али највише 60% водоник-пероксида, стабилизованог по потреби	5.1	OC1	II	Азотна киселина
2022	**Крезилна киселина**	течна смеша од кресола, ксиленола и метилфенола	6.1	TC1	II	Сирћетна киселина
2030	**Хидразин, водени раствор**	са више од 37% а не више од 64% (масених) хидразина	8	CT1	II	Вода
2030	Хидразинхидрат	водени раствор са 64% (масених) хидразина	8	CT1	II	Вода
2031	**Азотна киселина**	остале азотне киселине изузев црвене пушљиве са највише 55 % чисте киселине	8	CO1	II	Азотна киселина
2045	**Изобутиралдехид (изобутилалдехид)**		3	F1	II	Смеша угљоводоника
2050	**Диизобутилен, изомерна једињења**		3	F1	II	Смеша угљоводоника
2053	**Метилизобутил карбинол**		3	F1	III	Сирћетна киселина
2054	**Морфолин**		8	CF1	I	Смеша угљоводоника
2057	**Трипропилен**		3	F1	II/III	Смеша угљоводоника
2058	**Валералдехид**	чисти изомери и смеша изомера	3	F1	II	Смеша угљоводоника
2059	**Нитроцелулоза, раствор, запаљив**		3	D	I/II/III	Правило за заједничке називе: Одступајући од нормалног поступка, ово правило се може применити на растваче класификационог кôда **F1**
2075	**Хлорал, безводни, стабилизован**		6.1	T1	II	Раствор средства за квашење
2076	**Крезоли, течни**	чисти изомери и смеша изомера	6.1	TC1	II	Сирћетна киселина
2078	**Толуендиизоцијанат**	течан	6.1	T1	II	*n*-Бутилацетати/ *n*-бутилацетатом засићен раствор средства за квашење
2079	**Диетилентриамин**		8	C7	II	Смеша угљоводоника

UN број	Званичан назив материје или технички назив 3.1.2	Опис 3.1.2	Класа 2.2	Класификациони кôд 2.2	Група паковања 2.1.1.3	Стандардна течност
(1)	(2a)	(2b)	(3a)	(3b)	(4)	(5)
2209	**Формалдехид, раствор**	водени раствор са 37% формалдехида, садржај метанола: 8 до 10%	8	C9	III	Сирћетна киселина
2209	**Формалдехид, раствор**	водени раствор, са не мање од 25% формалдехида	8	C9	III	Вода
2218	**Акрилна киселина, стабилизована**		8	CF1	II	*n*-Бутилацетати/ *n*-бутилацетатом засићен раствор средства за квашење
2227	***n*-Бутилметакрилат, стабилизован**		3	F1	III	*n*-Бутилацетати/ *n*-бутилацетатом засићен раствор средства за квашење
2235	**Хлорбензилхлориди, течни**	Парахлоробензил-хлорид	6.1	T2	III	Смеша угљоводоника
2241	**Циклохептан**		3	F1	II	Смеша угљоводоника
2242	**Циклохептен**		3	F1	II	Смеша угљоводоника
2243	**Циклохексилацетат**		3	F1	III	*n*-Бутилацетати/ *n*-бутилацетатом засићен раствор средства за квашење
2244	**Циклопентанол**		3	F1	III	Сирћетна киселина
2245	**Циклопентанон**		3	F1	III	Смеша угљоводоника
2247	***n*-Декан**		3	F1	III	Смеша угљоводоника
2248	**Ди-*n*-бутиламин**		8	CF1	II	Смеша угљоводоника
2258	**1,2-Пропилендиамин**		8	CF1	II	Смеша угљоводоника **и** раствора средства за квашење
2259	**Триетилентетрамин**		8	C7	II	Вода
2260	**Трипропиламин**		3	FC	III	Смеша угљоводоника **и** раствора средства за квашење
2263	**(Диметил)цикло-хексани**	чисти изомери и смеша изомера	3	F1	II	Смеша угљоводоника
2264	***N*,*N*-Диметилцикло-хексиламин**		8	CF1	II	Смеша угљоводоника **и** раствора средства за квашење
2265	***N*,*N*-Диметилформамид**		3	F1	III	*n*-Бутилацетати/ *n*-бутилацетатом засићен раствор средства за квашење
2266	**Диметил-*N*-пропиламин**		3	FC	II	Смеша угљоводоника **и** раствора средства за квашење

UN број	Званичан назив материје или технички назив 3.1.2	Опис 3.1.2	Класа 2.2	Класи-фика-циони кôд 2.2	Група паковања 2.1.1.3	Стандардна течност
(1)	(2a)	(2b)	(3a)	(3b)	(4)	(5)
2269	**3,3'-Иминобиспропиламин**		8	C7	III	Смеша угљоводоника **и** раствора средства за квашење
2270	**Етиламин, водени раствор**	са концентрацијом етиламина не мањом од 50% и не већом од 70%, тачка паљења испод 23 °C, нагризајући или слабо нагризајући	3	FC	II	Смеша угљоводоника **и** раствора средства за квашење
2275	**2-Етилбутанол**		3	F1	III	*n*-Бутилацетати/ *n*-бутилацетатом засићен раствор средства за квашење
2276	**2-Етилхексиламин**		3	FC	III	Смеша угљоводоника **и** раствора средства за квашење
2277	**Етилметакрилат, стабилизован**		3	F1	II	*n*-Бутилацетати/ *n*-бутилацетатом засићен раствор средства за квашење
2278	***n*-Хептен**		3	F1	II	Смеша угљоводоника
2282	**Хексаноли**	чисти изомери и смеша изомера	3	F1	III	*n*-Бутилацетати/ *n*-бутилацетатом засићен раствор средства за квашење
2283	**Изобутилметакрилат, стабилизован**		3	F1	III	*n*-Бутилацетати/ *n*-бутилацетатом засићен раствор средства за квашење
2286	**Пентаметилхептан**		3	F1	III	Смеша угљоводоника
2287	**Изохептени**		3	F1	II	Смеша угљоводоника
2288	**Изохексени**		3	F1	II	Смеша угљоводоника
2289	**Изофорондиамин**		8	C7	III	Смеша угљоводоника **и** раствора средства за квашење
2293	**4-Метокоси-4-метилпентан-2-он**		3	F1	III	Смеша угљоводоника
2296	**Метилциклохексан**		3	F1	II	Смеша угљоводоника
2297	**Метилциклохексанон**	чисти изомери и смеша изомера	3	F1	III	Смеша угљоводоника
2298	**Метилциклопентан**		3	F1	II	Смеша угљоводоника
2302	**5-Метилхексан-2-он**		3	F1	III	Смеша угљоводоника
2308	**Нитрозилсумпорна киселина, течна**		8	C1	II	Вода
2309	**Октадиени**		3	F1	II	Смеша угљоводоника
2313	**Пиколини**	чисти изомери и смеша изомера	3	F1	III	Смеша угљоводоника

UN број 3.1.2	Званичан назив материје или технички назив 3.1.2	Опис 3.1.2	Класа 2.2	Класификациони кôд 2.2	Група паковања 2.1.1.3	Стандардна течност
(1)	(2a)	(2b)	(3a)	(3b)	(4)	(5)
2317	**Натријумбакарцијанид, раствор**	водени раствор	6.1	T4	I	Вода
2320	**Тетраетиленпентамин**		8	C7	III	Смеша угљоводоника **и** раствора средства за квашење
2324	**Триизобутилен**	смеша од **C12**-моноолефина, тачка паљења од 23 °C до 60 °C	3	F1	III	Смеша угљоводоника
2326	**Триметилциклохексиламин**		8	C7	III	Смеша угљоводоника **и** раствора средства за квашење
2327	**Триметилхексаметилендиамини**	чисти изомери и смеша изомера	8	C7	III	Смеша угљоводоника **и** раствора средства за квашење
2330	**Ундекан**		3	F1	III	Смеша угљоводоника
2336	**Алилформијат**		3	FT1	I	*n*-Бутилацетати/*n*-бутилацетатом засићен раствор средства за квашење
2348	**Бутилакрилати, стабилизовани**	чисти изомери и смеша изомера	3	F1	III	*n*-Бутилацетати/*n*-бутилацетатом засићен раствор средства за квашење
2357	**Циклохексиламин**	тачка паљења од 23 °C до 60 °C	8	CF1	II	Смеша угљоводоника **и** раствора средства за квашење
2361	**Диизобутиламин**		3	FC	III	Смеша угљоводоника **и** раствора средства за квашење
2366	**Диетилкарбонат**		3	F1	III	*n*-Бутилацетати/*n*-бутилацетатом засићен раствор средства за квашење
2367	**алфа-Метилвалералдехид**		3	F1	II	Смеша угљоводоника
2370	**1-хексен(хекс-1-ен)**		3	F1	II	Смеша угљоводоника
2372	**1,2-Ди-(диметиламино)-етан**		3	F1	II	Смеша угљоводоника **и** раствора средства за квашење
2379	**1,3-Диметилбутиламин**		3	FC	II	Смеша угљоводоника **и** раствора средства за квашење

UN број	Званичан назив материје или технички назив 3.1.2	Опис 3.1.2	Класа 2.2	Класификациони кôд 2.2	Група паковања 2.1.1.3	Стандардна течност
(1)	(2a)	(2b)	(3a)	(3b)	(4)	(5)
2383	**Дипропиламин**		3	FC	II	Смеша угљоводоника **и** раствора средства за квашење
2385	**Етилизобутират**		3	F1	II	*n*-Бутилацетати/ *n*-бутилацетатом засићен раствор средства за квашење
2393	**Изобутилформијат**		3	F1	II	*n*-Бутилацетати/ *n*-бутилацетатом засићен раствор средства за квашење
2394	**Изобутилпропионат**	тачка паљења од 23 °C до 60 °C	3	F1	III	*n*-Бутилацетати/ *n*-бутилацетатом засићен раствор средства за квашење
2396	**Метакрилалдехид, стабилизован**		3	FT1	II	Смеша угљоводоника
2400	**Метилизовалерат**		3	F1	II	*n*-Бутилацетати/ *n*-бутилацетатом засићен раствор средства за квашење
2401	**Пиперидин**		8	CF1	I	Смеша угљоводоника **и** раствора средства за квашење
2403	**Изопропенилацетат**		3	F1	II	*n*-Бутилацетати/ *n*-бутилацетатом засићен раствор средства за квашење
2405	**Изопропилбутират**		3	F1	III	*n*-Бутилацетати/ *n*-бутилацетатом засићен раствор средства за квашење
2406	**Изопропилизобутират**		3	F1	II	*n*-Бутилацетати/ *n*-бутилацетатом засићен раствор средства за квашење
2409	**Изопропилпропионат**		3	F1	II	*n*-Бутилацетати/ *n*-бутилацетатом засићен раствор средства за квашење
2410	**1,2,3,6-Тетрахидропиридин**		3	F1	II	Смеша угљоводоника
2427	**Калијумхлорат, водени раствор**		5.1	O1	II/III	Вода
2428	**Натријумхлорат, водени раствор**		5.1	O1	II/III	Вода
2429	**Калцијумхлорат, водени раствор**		5.1	O1	II/III	Вода
2436	**Тиосирћетна киселина**		3	F1	II	Сирћетна киселина

UN број 3.1.2	Званичан назив материје или технички назив 3.1.2	Опис 3.1.2	Класа 2.2	Класи-фика-циони кôд 2.2	Група паковања 2.1.1.3	Стандардна течност
(1)	(2a)	(2b)	(3a)	(3b)	(4)	(5)
2457	**2,3-Диметилбутан**		3	F1	II	Смеша угљоводоника
2491	**Етаноламин**		8	C7	III	Раствор средства за квашење
2491	**Раствор етаноламина**	водени раствор	8	C7	III	Раствор средства за квашење
2496	**Анхидрид пропионске киселине**		8	C3	III	*n*-Бутилацетати/ *n*-бутилацетатом засићен раствор средства за квашење
2524	**Етилортоформијат**		3	F1	III	*n*-Бутилацетати/ *n*-бутилацетатом засићен раствор средства за квашење
2526	**Фурфуриламин**		3	FC	III	Смеша угљоводоника **и** раствора средства за квашење
2527	**Изобутилакрилат, стабилизован**		3	F1	III	*n*-Бутилацетати/ *n*-бутилацетатом засићен раствор средства за квашење
2528	**Изобутилизобутират**		3	F1	III	*n*-Бутилацетати/ *n*-бутилацетатом засићен раствор средства за квашење
2529	**Изобутерна киселина**		3	FC	III	*n*-Бутилацетати/ *n*-бутилацетатом засићен раствор средства за квашење
2531	**Метакрилна киселина, стабилизована**		8	C3	II	*n*-Бутилацетати/ *n*-бутилацетатом засићен раствор средства за квашење
2542	**Трибутиламин**		6.1	T1	II	Смеша угљоводоника
2560	**2-Метилпентан-2-ол**		3	F1	III	*n*-Бутилацетати/ *n*-бутилацетатом засићен раствор средства за квашење
2564	**Трихлорсирћетна киселина у раствору**	водени раствор	8	C3	II/III	Сирћетна киселина
2565	**Дициклохексиламин**		8	C7	III	Смеша угљоводоника **и** раствора средства за квашење
2571	Етилсумпорна киселина		8	C3	II	*n*-Бутилацетати/ *n*-бутилацетатом засићен раствор средства за квашење
2571	**Алкилсумпорне киселине**		8	C3	II	Правило за заједничке називе

UN број	Званичан назив материје или технички назив 3.1.2	Опис 3.1.2	Класа 2.2	Класификациони кôд 2.2	Група паковања 2.1.1.3	Стандардна течност
(1)	(2a)	(2b)	(3a)	(3b)	(4)	(5)
2580	**Алуминијумбромид, раствор**	водени раствор	8	C1	III	Вода
2581	**Алуминијумхлорид, раствор**	водени раствор	8	C1	III	Вода
2582	**Гвожђе(III)хлорид (ферихлорид), раствор**	водени раствор	8	C1	III	Вода
2584	Метан сулфонске киселине	са више од 5% слободне сумпорне киселине	8	C1	II	Вода
2584	**Аликилсулфонске киселине, течне**	са више од 5% слободне сумпорне киселине	8	C1	II	*n*-Бутилацетати/ *n*-бутилацетатом засићен раствор средства за квашење
2584	Бензен сулфонске киселине	са више од 5% слободне сумпорне киселине	8	C1	II	Вода
2584	Тоуелен сулфонске киселине	са више од 5% слободне сумпорне киселине	8	C1	II	Вода
2584	**Арилсулфонске киселине, течне**	са више од 5% слободне сумпорне киселине	8	C1	II	*n*-Бутилацетати/ *n*-бутилацетатом засићен раствор средства за квашење
2586	Метан сулфонске киселине	са највише 5% слободне сумпорне киселине	8	C3	III	Вода
2586	**Аликилсулфонске киселине, течне**	са највише 5% слободне сумпорне киселине	8	C3	III	*n*-Бутилацетати/ *n*-бутилацетатом засићен раствор средства за квашење
2586	Бензен сулфонске киселине	са највише 5% слободне сумпорне киселине	8	C3	III	Вода
2586	Толуен сулфонске киселине	течна, са највише 5% слободне сумпорне киселине	8	C3	III	Вода
2586	**Арилсулфонске киселине, течне**	са највише 5% слободне сумпорне киселине	8	C3	III	*n*-Бутилацетати/ *n*-бутилацетатом засићен раствор средства за квашење
2610	**Триалиламин**		3	FC	III	Смеша угљоводоника **и** раствора средства за квашење
2614	**Метилалилалкохол**		3	F1	III	Сирћетна киселина

UN број 3.1.2	Званичан назив материје или технички назив 3.1.2	Опис 3.1.2	Класа 2.2	Класи-фика-циони кôд 2.2	Група паковања 2.1.1.3	Стандардна течност
(1)	(2a)	(2b)	(3a)	(3b)	(4)	(5)
2617	**Метилциклохексаноли**	чисти изомери и смеша изомера, тачка паљења од 23 °C до 60 °C	3	F1	III	Сирћетна киселина
2619	**Бензилдиметиламин**		8	CF1	II	Смеша угљоводоника и раствора средства за квашење
2620	**Амилбутират**	чисти изомери и смеша изомера, тачка паљења од 23 °C до 60 °C	3	F1	III	*n*-Бутилацетати/ *n*-бутилацетатом засићен раствор средства за квашење
2622	**Глицидалдехид**	тачка паљења испод 23 °C	3	FT1	II	Смеша угљоводоника
2626	**Хлорна киселина, водени раствор**	са највише 10% хлорне киселине	5.1	O1	II	Азотна киселина
2656	**Хинолин**	тачка паљења изнад 60 °C	6.1	T1	III	Вода
2672	**Амонијак, раствор**	у води, релативна густина на 15 °C између 0,880 и 0,957 са више од 10% а не више од 35% амонијака	8	C5	III	Вода
2683	**Амонијумсулфид, раствор**	водени раствор, тачка паљења од 23 °C до 60 °C	8	CFT	II	Сирћетна киселина
2684	**3-Диетиламинопропил-амин**		3	FC	III	Смеша угљоводоника и раствора средства за квашење
2685	***N,N*-Диетилетилендиамин**		8	CF1	II	Смеша угљоводоника и раствора средства за квашење
2693	**Бисулфит, водени раствор, н.д.н.**	неорганski	8	C1	III	Вода
2707	**Диметилдиоксани**	чисти изомери и смеша изомера	3	F1	II/III	Смеша угљоводоника
2733	**Амини, запаљиви, нагризајући, н.д.н.**или **полиамини течни, нагризајући, запаљиви, н.д.н.**		3	FC	I/II/III	Смеша угљоводоника **и** раствора средства за квашење
2734	Ди-*sec*-бутуламин		8	CF1	II	Смеша угљоводоника
2734	**Амини, запаљиви, нагризајући, н.д.н.**или **полиамини течни, нагризајући, запаљиви, н.д.н.**		8	CF1	I/II	Смеша угљоводоника **и** раствора средства за квашење
2735	**Амини, нагризајући, н.д.н.** или **полиамини течни, нагризајући, н.д.н.**		8	C7	I/II/III	Смеша угљоводоника и раствора средства за квашење

UN број	Званичан назив материје или технички назив 3.1.2	Опис 3.1.2	Класа 2.2	Класи-фика-циони кôд 2.2	Група паковања 2.1.1.3	Стандардна течност
(1)	(2a)	(2b)	(3a)	(3b)	(4)	(5)
2739	**Анхидрид бутерне киселине**		8	C3	III	*n*-Бутилацетати/ *n*-бутилацетатом засићен раствор средства за квашење
2789	**Глацијална сирћетна киселина или раствор сирћетне киселине**	водени раствор, са више од 80% (масених) киселине	8	CF1	II	Сирћетна киселина
2790	**Сирћетна киселина, раствор**	водени раствор, са више од 10% и највише 80% (масених) киселине	8	C3	II/III	Сирћетна киселина
2796	**Сумпорна киселина**	са највише 51 % чисте киселине	8	C1	II	Вода
2797	**Алкални електролит за пуњење батерија**	Калијум/Натријум -хидроксид, водени раствор	8	C5	II	Вода
2810	2-Хлор-6-флуорбензилхлорид	стабилизована	6.1	T1	III	Смеша угљоводоника
2810	2-Фенилетанол		6.1	T1	III	Сирћетна киселина
2810	Етиленгликол-монохексилетар		6.1	T1	III	Сирћетна киселина
2810	**Органска отровна течност, н.д.н.**		6.1	T1	I/II/III	Правило за заједничке називе
2815	***N*-Аминоетилпиперазин**		8	CT1	III	Смеша угљоводоника **и** раствора средства за квашење
2818	**Амонијумполисулфид, раствор**	водени раствор	8	CT1	II/III	Сирћетна киселина
2819	**Амилфосфат кисели**		8	C3	III	Раствор средства за квашење
2820	**Бутерна киселина**	*n*-Бутерна киселина	8	C3	III	*n*-Бутилацетати/ *n*-бутилацетатом засићен раствор средства за квашење
2821	**Фенол, раствор**	водени раствор, отрован, не-алкалан	6.1	T1	II/III	Сирћетна киселина
2829	**Капронска киселина**	*n*-Капронска киселина	8	C3	III	*n*-Бутилацетати/ *n*-бутилацетатом засићен раствор средства за квашење
2837	**Бисулфати, водени раствор**		8	C1	II/III	Вода
2838	**Винилбутират, стабилизован**		3	F1	II	*n*-Бутилацетати/ *n*-бутилацетатом засићен раствор средства за квашење

UN број	Званичан назив материје или технички назив 3.1.2	Опис 3.1.2	Класа 2.2	Класи-фика-циони кôд 2.2	Група паковања 2.1.1.3	Стандардна течност
(1)	(2a)	(2b)	(3a)	(3b)	(4)	(5)
2841	**Ди-*n*-Амиламин**		3	FT1	III	Смеша угљоводоника **и** раствора средства за квашење
2850	**Тетрапропилен (Пропилентетрамер)**	**C12**-моноолефинска смеша, тачка паљења од 23 °C до 60 °C	3	F1	III	Смеша угљоводоника
2873	**Дибутиламиноетанол**	Н,*N*-Ди-*n*-бутиламиноетанол	6.1	T1	III	Сирћетна киселина
2874	**Фурфурил алкохол**		6.1	T1	III	Сирћетна киселина
2920	О,О-Диетилдитио фосфорна киселина	тачка паљења од 23 °C до 60 °C	8	CF1	II	*n*-Бутилацетати/ *n*-бутилацетатом засићен раствор средства за квашење
2920	О,О-Диметилхилдитио фосфорна киселина	тачка паљења од 23 °C до 60 °C	8	CF1	II	Раствора средства за квашење
2920	Бромводоник	33% -тотни раствор у глацијалној сирћетној киселини	8	CF1	II	Раствор средства за квашење
2920	Тетраметиламонијум-хидроксид	водени раствор, тачка паљења од 23 °C до 60 °C	8	CF1	II	Вода
2920	**Нагризајућа течност, запаљива, н.д.н.**		8	CF1	I/I I	Правило за заједничке називе
2922	Амонијумсулфид	водени раствор, тачка паљења изнад 60 °C	8	CT1	II	Вода
2922	Крезоли	водени алкални раствор, смеша од натријум и калијум крезолата	8	CT1	II	Сирћетна киселина
2922	Фенол	водени алкални раствор, смеша од натријум и калијум фенолата	8	CT1	II	Сирћетна киселина
2922	Натријумводоник дифлуорид	водени раствор	8	CT1	III	Вода
2922	**Нагризајућа течност, запаљива, н.д.н.**		8	CT1	I/II/III	Правило за заједничке називе
2924	**Запаљива течност, корозивна, н.д.н.**	благо корозивна	3	FC	I/II/III	Правило за заједничке називе
2927	**Отровна органска течност, нагризајућа, н.д.н.**		6.1	TC1	I/II	Правило за заједничке називе
2933	**Метил-2-хлорпропионат**		3	F1	III	*n*-Бутилацетати/ *n*-бутилацетатом засићен раствор средства за квашење

UN број	Званичан назив материје или технички назив 3.1.2	Опис 3.1.2	Класа 2.2	Класификациони кôд 2.2	Група паковања 2.1.1.3	Стандардна течност
(1)	(2a)	(2b)	(3a)	(3b)	(4)	(5)
2934	**Изопропил-2-хлорпропионат**		3	F1	III	*n*-Бутилацетати/ *n*-бутилацетатом засићен раствор средства за квашење
2935	**Етил-2-хлорпропионат**		3	F1	III	*n*-Бутилацетати/ *n*-бутилацетатом засићен раствор средства за квашење
2936	**Тиомлечна киселина**		6.1	T1	II	Сирћетна киселина
2941	**Флуоранилини**	чисти изомери и смеша изомера	6.1	T1	III	Сирћетна киселина
2943	**Тетрахидрофурфуриламин**		3	F1	III	Смеша угљоводоника
2945	***N*-Метилбутиламин**		3	FC	II	Смеша угљоводоника **и** раствора средства за квашење
2946	**2-Амино-5-диетиламино-пентан**		6.1	T1	III	Смеша угљоводоника **и** раствора средства за квашење
2947	**Изопропилхлорацетат**		3	F1	III	*n*-Бутилацетати/ *n*-бутилацетатом засићен раствор средства за квашење
2984	**Водоникпероксид, водени раствор**	са најмање 8% и највише 20% водоникпероксида (стабилизованог по потреби)	5.1	O1	III	Азотна киселина
3056	***n*-Хепталдехид**		3	F1	III	Смеша угљоводоника
3065	**Алкохолна пића**	са више од 24% (запреминских) алкохола	3	F1	II/III	Сирћетна киселина
3066	**Боја или сродни материјали**	укључујући боје, лак, емајл, бајц, шелак, фирнајз, средство за полирање, пуниоци или укључујући разређиваче и растваче боја	8	C9	II/III	Правило за заједничке називе
3079	**Метакрилнитрил, стабилизован**		6.1	TF1	I	*n*-Бутилацетати/ *n*-бутилацетатом засићен раствор средства за квашење
3082	*sec*-Алкохол(C_6-C_{17})-поли-(3-6)етоксилат		9	M6	III	*n*-Бутилацетати/ *n*-бутилацетатом засићен раствор средства за квашење **и** смеша угљоводоника

UN број	Званичан назив материје или технички назив 3.1.2	Опис 3.1.2	Класа 2.2	Класификациони кôд 2.2	Група паковања 2.1.1.3	Стандардна течност
(1)	(2a)	(2b)	(3a)	(3b)	(4)	(5)
3082	Алкохол(C_{12}-C_{15})-поли-(1-3)етоксилат		9	M6	III	*n*-Бутилацетати/ *n*-бутилацетатом засићен раствор средства за квашење **и** смеша угљоводоника
3082	Алкохол(C_{13}-C_{15})-поли-(1-6)етоксилат		9	M6	III	*n*-Бутилацетати/ *n*-бутилацетатом засићен раствор средства за квашење **и** смеша угљоводоника
3082	Гориво за ваздухопловне турбине **JP-5**	тачка паљења изнад 60 °C	9	M6	III	Смеша угљоводоника
3082	Гориво за ваздухопловне турбине **JP-7**	тачка паљења изнад 60 °C	9	M6	III	Смеша угљоводоника
3082	Катран каменог угља	тачка паљења изнад 60 °C	9	M6	III	Смеша угљоводоника
3082	Нафта катрана каменог угља	тачка паљења изнад 60 °C	9	M6	III	Смеша угљоводоника
3082	Креозот произведен од катрана каменог угља	тачка паљења изнад 60 °C	9	M6	III	Смеша угљоводоника
3082	Креозот произведен од дрвеног катрана	тачка паљења изнад 60 °C	9	M6	III	Смеша угљоводоника
3082	Крезилдифенилфосфат		9	M6	III	Раствора средства за квашење
3082	Децилакрилат		9	M6	III	*n*-Бутилацетати/ *n*-бутилацетатом засићен раствор средства за квашење **и** смеша угљоводоника
3082	Диизобитилфталат		9	M6	III	*n*-Бутилацетати/ *n*-бутилацетатом засићен раствор средства за квашење **и** смеша угљоводоника
3082	Ди-*n*-бутилфталат		9	M6	III	*n*-Бутилацетати/ *n*-бутилацетатом засићен раствор средства за квашење **и** смеша угљоводоника

UN број	Званичан назив материје или технички назив 3.1.2	Опис 3.1.2	Класа 2.2	Класификациони кôд 2.2	Група паковања 2.1.1.3	Стандардна течност
(1)	(2a)	(2b)	(3a)	(3b)	(4)	(5)
3082	Угљоводоници	течна, тачка паљења изнад 60 °C, опасна по животну средину	9	M6	III	Правило за заједничке називе
3082	Изолдецилдифенил-фосфат		9	M6	III	Раствор средства за квашење
3082	Метилнафтален	смеша изомера, течна	9	M6	III	Смеша угљоводоника
3082	Триарил фосфат	н.д.н.	9	M6	III	Раствор средства за квашење
3082	Трикрезил фосфат	са највише 3% ортоизомера	9	M6	III	Раствор средства за квашење
3082	Триксиленил фосфат		9	M6	III	Раствор средства за квашење
3082	Цинк алкил дитиофосфат	C3-C14	9	M6	III	Раствор средства за квашење
3082	Цинк арил дитиофосфат	C7-C16	9	M6	III	Раствор средства за квашење
3082	**Материја опасна по животну средину, течна, н.д.н.**		9	M6	III	Правило за заједничке називе
3099	**Оксидациона течност, отровна, н.д.н.**		5.1	OT1	I/II/III	Правило за заједничке називе
3101 3103 3105 3107 3109 3111 3113 3115 3117 3119	**Органски пероксид, типа *B, C, D, E* или *F*, течан** или **органиски пероксид, типа *B, C, D, E* или *F*, течан, са контролисаном температуром**		5.2	P1		*n*-Бутилацетати/ *n*-бутилацетатом засићен раствор средства за квашење и смеша угљоводоника **и** азотна киселина(**)
(**) За UN бројеве 3101, 3103, 3105, 3107, 3109, 3111, 3113, 3115, 3117, 3119 (*terc*-бутил хидропероксид са више од 40 % садржаја пероксида као и пероксисирћетне киселине су изузете): Сви органски пероксиди у технички чистом облику и у раствору у растварачу, који обзиром на њихову компатибилност су покривени у овом списку стандардном течношћу „смеша угљоводоника". Компатибилност уређаја за проветравање и заптивки са органским преоксидима може се доказати и независно од испитивања типа конструкције, путем лабораторијских испитивања са азотном киселином. Органски пероксиди UN бројева 3111, 3113, 3115, 3117 и 3119 нису дозвољени за превоз у железничком саобраћају.						
3145	Бутилфенол	течан, Н.Д.Н.	8	C3	I/II/III	Сирћетна киселина
3145	**Алкилфеноли, течни, н.д.н.**	укључујући **C**2 до **C**12 хомологни	8	C3	I/II/III	*n*-Бутилацетати/ *n*-бутилацетатом засићен раствор средства за квашење

UN број 3.1.2	Званичан назив материје или технички назив 3.1.2	Опис 3.1.2	Класа 2.2	Класи-фика-ционии кôд 2.2	Група паковања 2.1.1.3	Стандардна течност
(1)	(2a)	(2b)	(3a)	(3b)	(4)	(5)
3149	**Водоникпероксид и персирћетна киселина, смеша стабилизована**	са UN 2790 сирћетном киселином, UN 2796 сумпорна киселина и/или UN 1805 фосфорна кисе-лина, са водом и највише 5% пероксисирћетне киселине	5.1	OC1	II	Раствор средства за квашење **и** азотна киселина
3210	**Хлорати, неорганski, водени раствори, н.д.н.**		5.1	O1	II/III	Вода
3211	**Перхлорати неорганski, водени раствори,н.д.н.**		5.1	O1	II/III	Вода
3213	**Бромати, неорганski, водени раствори, н.д.н.**		5.1	O1	II/III	Вода
3214	**Перманганати, неорганski, водени раствори, н.д.н.**		5.1	O1	II	Вода
3216	**Персулфати, неорганski, водени раствори, н.д.н.**		5.1	O1	III	Раствор средства за квашење
3218	**Нитрати, неорганski, водени раствори, н.д.н**		5.1	O1	II/III	Вода
3219	**Нитрити, неорганski, водени раствори, н.д.н.**		5.1	O1	II/III	Вода
3264	Бакар(II)-хлорид	водени раствор, благо корозиван	8	C1	III	Вода
3264	Хидроксиламинсулфат	25% водени раствор	8	C1	III	Вода
3264	Фосфорна киселина	водени раствор	8	C1	III	Вода
3264	**Нагризајућа кисела неорганска течност, н.д.н**	тачка паљења изнад 60 °C	8	C1	I/II/III	Правило за заједничке називе; се не може применити на смеше које садрже компоненте са следећим UN бројевима: 1830, 1832, 1906 и 2308
3265	Метилокси сирћетна киселина		8	C3	I	*n*-Бутилацетати/ *n*-бутилацетатом засићен раствор средства за квашење
3265	Анхидрид алилћилибарне киселине		8	C3	II	*n*-Бутилацетати/ *n*-бутилацетатом засићен раствор средства за квашење
3265	Дитиолгликона киселина		8	C3	II	*n*-Бутилацетати/ *n*-бутилацетатом засићен раствор средства за квашење

UN број 3.1.2	Званичан назив материје или технички назив 3.1.2	Опис 3.1.2	Класа 2.2	Класификациони кôд 2.2	Група паковања 2.1.1.3	Стандардна течност
(1)	(2a)	(2b)	(3a)	(3b)	(4)	(5)
3265	Бутилфосфат	смеша моно- и ди-бутилфосфата	8	C3	III	Раствор средства за квашење
3265	Каприлна киселина		8	C3	III	*n*-Бутилацетати/ *n*-бутилацетатом засићен раствор средства за квашење
3265	Изовалеријанска киселина		8	C3	III	*n*-Бутилацетати/ *n*-бутилацетатом засићен раствор средства за квашење
3265	Паларгонска киселина		8	C3	III	*n*-Бутилацетати/ *n*-бутилацетатом засићен раствор средства за квашење
3265	Пиро грожђана киселина		8	C3	III	*n*-Бутилацетати/ *n*-бутилацетатом засићен раствор средства за квашење
3265	Валеријанска киселина		8	C3	III	Сирћетна киселина
3265	**Нагризајућа кисела органска течност, н.д.н**	тачка паљења изнад 60 °C	8	C3	I/II/III	Правило за заједничке називе
3266	Натријумхидросулфид	водени раствор	8	C5	II	Сирћетна киселина
3266	Натријумсулфид	водени раствор, благо корозиван	8	C5	III	Сирћетна киселина
3266	**Нагризајућа базна неорганска течност, н.д.н**	тачка паљења изнад 60 °C	8	C5	I/II/III	Правило за заједничке називе
3267	2-2'-(Бутилимино)-Бизетанол		8	C7	II	Смеша угљоводоника **и** Раствор средства за квашење
3267	**Нагризајућа базна органска течност, н.д.н**	тачка паљења изнад 60 °C	8	C7	I/II/III	Правило за заједничке називе
3271	Етилен гликол монобутилетар	тачка паљења на 60 °C	3	F1	III	Сирћетна киселина
3271	**Етри, н.д.н.**		3	F1	II/III	Правило за заједничке називе
3272	Акрилска киселина-*tert*-бутилестер		3	F1	II	*n*-Бутилацетати/ *n*-бутилацетатом засићен раствор средства за квашење
3272	Изобутилпропионат	тачка паљења испод 23 °C	3	F1	II	*n*-Бутилацетати/ *n*-бутилацетатом засићен раствор средства за квашење
3272	Метилвалерат		3	F1	II	*n*-Бутилацетати/ *n*-бутилацетатом засићен раствор средства за квашење

UN број	Званичан назив материје или технички назив 3.1.2	Опис 3.1.2	Класа 2.2	Класи-фика-циони кôд 2.2	Група паковања 2.1.1.3	Стандардна течност
(1)	(2a)	(2b)	(3a)	(3b)	(4)	(5)
3272	Триметилортоформијат		3	F1	II	*n*-Бутилацетати/ *n*-бутилацетатом засићен раствор средства за квашење
3272	Етилвалерат		3	F1	III	*n*-Бутилацетати/ *n*-бутилацетатом засићен раствор средства за квашење
3272	Изобутилизовалерат		3	F1	III	*n*-Бутилацетати/ *n*-бутилацетатом засићен раствор средства за квашење
3272	*n*-Амилпропионат		3	F1	III	*n*-Бутилацетати/ *n*-бутилацетатом засићен раствор средства за квашење
3272	*n*-Бутилбутират		3	F1	III	*n*-Бутилацетати/ *n*-бутилацетатом засићен раствор средства за квашење
3272	Метил лактат		3	F1	III	*n*-Бутилацетати/ *n*-бутилацетатом засићен раствор средства за квашење
3272	**Естри, н.д.н.**		3	F1	II/III	Правило за заједничке називе
3287	Натријумнитрит	40% водени раствор	6.1	T4	III	Вода
3287	**Отровна неорганска течност, н.д.н.**		6.1	T4	I/II/III	Правило за заједничке називе
3291	**Клинички отпад, без техничких података, н.д.н.**	течан	6.2	I3		Вода
3293	**Хидразин, водени раствор**	са највише 37% (масених) хидразина	6.1	T4	III	Вода
3295	Хептен	н.д.н.	3	F1	II	Смеша угљоводоника
3295	Нонан	тачка паљења испод 23 °C	3	F1	II	Смеша угљоводоника
3295	Декан	н.д.н.	3	F1	III	Смеша угљоводоника
3295	1,2,3-Триметилбензен		3	F1	III	Смеша угљоводоника
3295	**Угљоводоници, течни, н.д.н**		3	F1	I/II/III	Правило за заједничке називе
3405	**Баријумхлорат, раствор**	водени раствор	5.1	OT1	II/III	Вода
3406	**Баријумперхлорат, раствор**	водени раствор	5.1	OT1	II/III	Вода
3408	**Оловоперхлорат, раствор**	водени раствор	5.1	OT1	II/III	Вода
3413	**Калијумцијанид, раствор**	водени раствор	6.1	T4	I/II/III	Вода

UN број	Званичан назив материје или технички назив 3.1.2	Опис 3.1.2	Класа 2.2	Класи-фика-циони кôд 2.2	Група паковања 2.1.1.3	Стандардна течност
(1)	(2a)	(2b)	(3a)	(3b)	(4)	(5)
3414	**Натријумцијанид, раствор**	водени раствор	6.1	T4	I/II/III	Вода
3415	**Натријумфлуорид, раствор**	водени раствор	6.1	T4	III	Вода
3422	**Калијумфлуорид, раствор**	водени раствор	6.1	T4	III	Вода

4.1.1.21.7 Одступајући од 4.1.1.21.1, течни отпад класификован према 2.1.3.5.5 може се пунити у амбалажу од полиетилена под условом да је ова амбалажа успешно прошла испитивања са свим стандардним течностима описаним у 6.1.6.1. Амбалажа мора да испуњава ниво перформанси за групу паковања у коју је сврстана у складу са 2.1.3.5.5.

Одступајући од 4.1.1.15, на основу познавања састава течног отпада, у случају присуства материја које би могле да ослабе амбалажу од полиетилена (нпр. нека хлорисана једињења), дозвољени период употребе ове амбалаже је две и по године од датума производње.

4.1.2 Додатне опште одредбе за употребу IBC

4.1.2.1 Ако се IBC користи за превоз течних материја са тачком паљења од највише 60 °C (затворена посуда за топљење) или прашкастих материја које су склоне експлозији праха, потребно је предузети мере за спречавање опасног електростатичког пражњења.

4.1.2.2 Сви метални IBC, сви крути пластични IBC и сви састављени IBC, морају бити прегледани и испитани у складу са 6.5.4.4 или 6.5.4.5.

- пре прве употребе;
- након тога, према потреби, у интервалима не дужим од две и по или пет година;
- након поправке или прераде, пре поновног коришћења за превоз;

IBC се не сме пунити или предавати на превоз након истека рока последњег периодичног испитивања или контролисања. Међутим, IBC, који је био напуњен пре истека рока последњег периодичног испитивања или контролисања, може се превозити у периоду од највише три месеца након истека датума последњег периодичног испитивања или контролисања. Осим тога, IBC се може превозити након истека датума последњег периодичног испитивања или контролисања:

(a) након пражњења, али пре чишћења у сврху извршавања испитивања или контролисања које се захтева пре поновног пуњења, и

(b) уколико надлежни орган није другачије предвидео, за период од највише шест месеци након истека датума последњег периодичног испитивања или контролисања, да би се омогућио повратак опасне робе или остатка ради прописног одлагања или рециклаже.

Напомена: *За податке у транспортном документу види 5.4.1.1.11.*

4.1.2.3 IBC типа 31HZ2 мора бити напуњен најмање до 80% запремине спољнег омотача.

4.1.2.4 Изузев за редовно одржавање металног, крутог пластичног, састављеног, флексибилног IBC, које обавља власник IBC, и чија држава и назив или ауторизовани знак, су трајно обележени (утиснути) на IBC, служба која обавља редовно одржавање

IBC, мора на њему, у близини обележја произвођача типа конструкције UN, да постави следећа трајна обележја:

(a) државу у којој је обављено редовно одржавање; и

(b) назив или ауторизовани знак службе, која је обавила редовно одржавање.

4.1.3 Опште одредбе које се односе на упутства за паковање

4.1.3.1 Упутства за паковање која важе за опасну робу класе 1 до 9 наведена су у одељку 4.1.4. Она су подељена у три пододељка у зависности од врсте амбалаже за коју важе:

Пододељак 4.1.4.1 за амбалажу, изузев IBC и велике амбалаже; ова упутства за паковање су означена алфанумеричким кôдом, који почиње словом „P" или за амбалажу која је специфична за RID и ADR словом „R";

Пододељак 4.1.4.2 за IBC; ова упутства за паковање означена су алфанумеричким кôдом који почиње словима „IBC"

Пододељак 4.1.4.3 за велику амбалажу; ова упутства за паковање су означена алфанумеричком кôдом, који почиње словима „LP".

У принципу, у упутствима за паковање се наводи, да се опште одредбе из одељака 4.1.1, 4.1.2 или 4.1.3, ако су одговарајуће (прикладне), морају применити. Упутства за паковање могу, у зависности од случаја, да захтевају усклађеност са посебним одредбама одељака 4.1.5, 4.1.6, 4.1.7, 4.1.8 или 4.1.9. У упутствима за паковање за одређене материје или предмете могу бити наведене и посебне одредбе за паковање. Они се такође означавају алфанумеричким кôдом који се састоји од следећих слова:

„PP" за амбалажу, изузев IBC и велике амбалаже, или „RR", ако се ради о посебним одредбама специфичним за RID и ADR;

„B" за IBC или „BB" ако се ради о посебним одредбама специфичним за RID и ADR;

„L" за велику амбалажу или „LL" за посебне одредбе за паковање специфичне за RID и ADR.

Уколико није другачије наведено, свака амбалажа мора одговарати применљивим захтевима Дела 6. У принципу, упутства за паковање не садрже податке о компатибилности, због чега корисник не сме одабрати амбалажу, без провере, да ли је материја компатибилна са изабраним материјалом амбалаже (нпр. стаклене посуде су неодговарајуће за већину флуорида). Ако су у упутствима за паковање дозвољене посуде од стакла, такође је дозвољена и амбалажа од порцелана и керамике.

4.1.3.2 Колона (8) табеле А у поглављу 3.2 садржи за сваки предмет или материју упутство(а) за паковање, које се мора применити. У колонама (9а) и (9б) наведене су посебне одредбе применљиве за паковање појединачних материја и предмета и посебне одредбе о заједничком паковању (види одељак 4.1.10).

4.1.3.3 У сваком упутству за паковање, у зависности од случаја, је наведена дозвољена појединачна и мешовита амбалажа. За мешовиту амбалажу наведена је дозвољена спољна амбалажа, унутрашња амбалажа, а по потреби и дозвољена највећа количина за сваку унутрашњу или спољну амбалажу. Највећа нето маса и највећа запремина дефинисани су у одељку 1.2.1. У случајевима када је амбалажа која не мора да испуњава захтеве из 4.1.1.3 (нпр. сандуци, палете) дозвољена у упутству за паковање или посебним одредбама наведеним у табели А, поглавља 3.2, ова амбалажа не подлеже ограничењима масе или запремине која се обично примењују на амбалажу у складу са захтевима поглавља 6.1, осим ако није другачије назначено у одговарајућем упутству за паковање или посебној одредби.

4.1.3.4 Следећа амбалажа се не сме користити, ако материје које се превозе, могу у току превоза да се претворе у течност:

Амбалажа:

Бурад:	1D и 1G
Сандуци:	4A, 4B, 4N, 4C1 4C2, 4D, 4F, 4G, 4H1 и 4H2
Вреће:	5L1, 5L2, 5L3, 5H1, 5H2, 5H3, 5H4, 5M1 и 5M2
Састављена амбалажа:	6HC, 6HD2, 6HG1, 6HG2, 6HD1, 6PC, 6PD1, 6PD2 6PG1, 6PG2и 6PH1

Велика амбалажа:

Флексибилна пластична амбалажа:	51H (спољна амбалажа)

IBC

За материје групе паковања I:	сви типови IBC
За материје групе паковања II или III:	
IBC од дрвета:	11C, 11D и 11F
IBC од картона:	11G
флексибилни IBC:	13H1, 13H2, 13H3, 13H4, 13H5, 13L1, 13L2, 13L3, 13L4, 13M1 и 13M2
састављени IBC:	11HZ2 и 21HZ2

У сврху овог пододељка, материје и смеше материја, које имају тачку топљења од највише 45 °C, треба сматрати као чврсте материје, које се у току транспорта могу претворити у течност.

4.1.3.5 Ако упутства за паковање у овом поглављу дозвољавају употребу неке посебне врсте амбалаже (нпр. 4G одн. 1A2), амбалажа која носи исти идентификациони кôд након чега следи слово „V”, „U” или „W” обележена у складу са захтевима Дела 6 (нпр. 4GV, 4GU или 4GW; одн. 1A2V, 1A2U или 1A2W) може се такође користити под истим условима и уз иста ограничења, која се примењују према одговарајућем упутству за паковање, за употребу те врсте амбалаже. На пример, комбинована амбалажа обележена кôдом амбалаже „4GV” може се користити увек када је комбинована амбалажа обележена кôдом „4G” одобрена, под условом, да су испуњени захтеви важећег упутства за паковање који важе за врсту унутрашње амбалаже и количинска ограничења.

4.1.3.6 Посуде под притиском за течне и чврсте материје

4.1.3.6.1 Уколико у RID није другачије наведено, посуде под притиском које одговарају:

(a) применљивим захтевима поглавља 6.2 или

(b) домаћим или међународним стандардима за конструкцију, израду, испитивање, производњу и преглед, које примењује држава у којој је посуда под притиском произведена, под условом да су испуњене одредбе у 4.1.3.6 и ако су металне боце, велике боце, бурад под притиском, свежњеви боца и посуде под притиском за спасавање израђене тако, да минимални коефицијент разарања (притисак прскања подељен са испитним притиском) износи:

(i) 1,50 за посуде под притиском које се могу поново пунити;

(ii) 2,00 за посуде под притиском, које се не могу поново пунити;

су одобрене за превоз свих течних и чврстих материја, са изузетком експлозива,

термички нестабилних материја, органских пероксида, самореагујућих материја, материја код којих се услед хемијске реакције може развити значајан притисак, и радиоактивних материја (уколико је дозвољено у одељку 4.1.9).

Овај пододељак се не примењује за материје поменуте у 4.1.4.1, упутство за паковање P200, табела 3.

4.1.3.6.2 Сваки тип конструкције посуда под притиском мора бити одобрен од надлежног органа земље произвођача или као што је наведено у поглављу 6.2.

4.1.3.6.3 Уколико није другачије наведено, морају се употребљавати посуде под притиском које имају најмањи испитни притисак од 0,6 MPa.

4.1.3.6.4 Уколико није другачије наведено, посуде под притиском могу бити опремљене уређајем за растерећење притиска за случај нужде, који је конструисан тако да би се избегло разарање у случају препуњавања или пожара.

Вентили за посуде под притиском морају бити конструисани и израђени на начин, да се подразумева да су стању да одолевају оштећењима без ослобађања садржаја, или морају методама које су наведене у 4.1.6.8 (a) до (e) да буду заштићени од оштећења, које би могло водити до ненамерног ослобађања садржаја посуде под притиском.

4.1.3.6.5 Степен пуњења не сме да прекорачи 95% запремине посуде под притиском на 50 °C. Неопходно је оставити довољно слободног непопуњеног простора, да би се обезбедило да посуда под притиском на температури од 55 °C није потпуно напуњена течношћу.

4.1.3.6.6 Уколико није другачије наведено, посуде под притиском подлежу периодичним контролисањима и испитивањима сваких пет година. Периодично контролисање мора да обухвати спољни преглед, унутрашњи преглед или алтернативну методу која је одобрена од надлежног органа, испитивање притиском или еквивалентно ефектним испитивањем без разарања уз сагласност надлежног органа, укључујући контролисање делова прибора (нпр. заптивеност вентила, вентила за растерећење притиска за случај нужде или топљивог осигурача). Посуде под притиском се не смеју пунити након истека рока који је одређен за периодично контролисање и испитивање, али се могу превозити након истека овог рока. Поправке посуде под притиском морају одговарати захтевима у 4.1.6.11.

4.1.3.6.7 Пре пуњења, пакер мора да спроведе контролисање посуде под притиском и да утврди да је посуда под притиском дозвољена за материју која је намењена за превоз и да су испуњени захтеви RID. Након пуњења вентили за затварање морају бити затворени и остати затворени током превоза. Пошиљалац мора проверити, да затварачи и опрема не пропуштају.

4.1.3.6.8 Посуде под притиском које се могу поново пунити, не смеју се пунити материјом која се разликује од претходно садржане материје, изузев ако су спроведене потребне мере за промену употребе.

4.1.3.6.9 Обележавање посуда под притиском за течне и чврсте материје према 4.1.3.6 (које не одговарају захтевима поглавља 6.2) мора се спровести у складу са захтевима надлежног органа земље произвођача.

4.1.3.7 Амбалажа или IBC, који нису изричито дозвољени према применљивом упутству за паковање, не смеју се користити за превоз материје или предмета, изузев ако између уговорних страна RID није посебно договорено привремено одступање од ових одредби према 1.5.1.

4.1.3.8 Неупаковани предмети са изузетком предмета класе 1

4.1.3.8.1 Ако се велики и робустни предмети не могу паковати према захтевима поглавља 6.1 или 6.6, али се морају превозити празни, неочишћени и неупаковани, надлежни орган земље порекла[2] може да дозволи такав превоз. При томе надлежни орган мора имати у виду да:

(a) Велики и робустни предмети морају бити довољно отпорни, да би издржали ударе и оптерећења, до којих може доћи под нормалним условима превоза, укључујући претовар између теретних транспортних јединица, и теретних транспортних јединица и складишта, као и свако скидање са палете ради накнадног ручног или механичког руковања;

(b) Сви затварачи и отвори морају да буду тако затворени, да би се под нормалним условима превоза спречио сваки губитак садржаја услед вибрација, промене температуре, влажности или притиска (на пример, изазвано висинским променама). На спољној страни великих и робустних предмета не смеју се налазити никакви опасни остаци;

(c) Делови великих и робустних предмета, који су у непосредном додиру са опасном робом:

(i) не смеју бити угрожени или у знатној мери ослабљени опасном робом; и

(ii) не смеју изазвати никакво опасно дејство, нпр. каталитичку реакцију или реакцију са опасном робом;

(d) Велики и робустни предмети, који садрже течне материје, морају бити тако слагани и обезбеђени, да је спречено истицање садржаја или трајна деформација предмета у току превоза;

(e) Они морају бити тако причвршћени на клизна постоља, у сандуке од летви или на друга средства за руковање, или на теретној транспортној јединици, да се под нормалним условима превоза не могу померати.

4.1.3.8.2 Неупаковани предмети, који су одобрени од надлежног органа у складу са одредбама у 4.1.3.8.1, подлежу процедурама за отпрему у Делу 5. Осим тога, пошиљалац таквих предмета мора утврдити, да је копија такве дозволе приложена транспортном документу.

Напомена: *Велики и робустан предмет може бити флексибилни резервоар за погонско гориво, војна опрема, машина или опрема, који/која садрже(и) опасну робу преко ограничених количина према 3.4.1.*

4.1.4 Списак упутстава за паковање

Напомена: *Иако се у следећим упутствима за паковање користи исти систем обележавања бројевима (нумерација) као у кôду IMDG и у Модел прописима UN, ипак треба имати у виду неке одступајуће посебности у случају одредби RID.*

[2] *Ако земља порекла није уговорна страна RID, надлежни орган прве државе уговорне стране RID на коју пошиљка улази.*

4.1.4.1 Упутства за употребу амбалаже (изузев IBC **и велике амбалаже)**

P001	**УПУТСТВО ЗА ПАКОВАЊЕ (ТЕЧНЕ МАТЕРИЈЕ)**			**P001**
Следећа амбалажа је дозвољена ако су испуњене опште одредбе поглавља 4.1.1 и 4.1.3:				
Комбинована амбалажа		**Највећа запремина/нето маса (види 4.1.3.3)**		
Унутрашња амбалажа	**Спољна амбалажа**	**Група паковања I**	**Група паковања II**	**Група паковања III**
стакло 10 *l*	**Бурад** од			
пластика 30 *l*	челика (1A1, 1A2)	250 kg	400 kg	400 kg
метал 40 *l*	алуминијума (1B1, 1B2)	250 kg	400 kg	400 kg
	другог метала осим челика или алуминијума (1N1, 1N2)	250 kg	400 kg	400 kg
	пластике (1H1, 1H2)	250 kg	400 kg	400 kg
	шпер плоче (1D)	150 kg	400 kg	400 kg
	картона (1G)	75 kg	400 kg	400 kg
	Сандуци од			
	челика (4A)	250 kg	400 kg	400 kg
	алуминијума (4B)	250 kg	400 kg	400 kg
	другог метала (4N)	250 kg	400 kg	400 kg
	природног дрвета (4C1, 4C2)	150 kg	400 kg	400 kg
	шпер плоче (4D)	150 kg	400 kg	400 kg
	MDF- медијапан плоче (4F)	75 kg	400 kg	400 kg
	картона (4G)	75 kg	400 kg	400 kg
	пенасте пластике (4H1)	60 kg	60 kg	60 kg
	круте пластике (4H2)	150 kg	400 kg	400 kg
	Канистри од			
	челика (3A1, 3A2)	120 kg	120 kg	120 kg
	алуминијума (3B1, 3B2)	120 kg	120 kg	120 kg
	пластике (3H1, 3H2)	120 kg	120 kg	120 kg
Појединачна амбалажа				
Бурад од				
челика, са неодвојивим поклопцем (1A1)		250 *l*	450 *l*	450 *l*
челика, са одвојивим поклопцем (1A2)		250 *l*[(a)]	450 *l*	450 *l*
алуминијума, са неодвојивим поклопцем (1B1)		250 *l*	450 *l*	450 *l*
алуминијума, са одвојивим поклопцем (1B2)		250 *l*[(a)]	450 *l*	450 *l*
другог метала осим челика или алуминијума са неодвојивим поклопцем (1N1)		250 *l*	450 *l*	450 *l*
другог метала осим челика или алуминијума са одвојивим поклопцем (1N2)		250 *l*[(a)]	450 *l*	450 *l*
пластике, са неодвојивим поклопцем (1H1)		250 *l*	450 *l*	450 *l*
пластике, са одвојивим поклопцем (1H2)		250 *l*[(a)]	450 *l*	450 *l*
Канистри од				
челика, са неодвојивим поклопцем (3A1)		60 *l*	60 *l*	60 *l*
челика, са одвојивим поклопцем (3A2)		60 *l*[(a)]	60 *l*	60 *l*
алуминијума, са неодвојивим поклопцем (3B1)		60 *l*	60 *l*	60 *l*
алуминијума, са одвојивим поклопцем (3B2)		60 *l*[(a)]	60 *l*	60 *l*
пластике, са неодвојивим поклопцем (3H1)		60 *l*	60 *l*	60 *l*
од пластике, са одвојивим поклопцем (3H2)		60 *l*[(a)]	60 *l*	60 *l*

[(a)] Дозвољени су само за материје вискозитета од преко 2 680 mm²/s.

P001	**УПУТСТВО ЗА ПАКОВАЊЕ (ТЕЧНЕ МАТЕРИЈЕ)** ***(наставак)***		**P001**
Појединачна амбалажа (наставак)	**Група паковања I**	**Група паковања II**	**Група паковања III**
Састављена амбалажа			
пластична посуда у бурету од челика, алуминијума или пластике (6HA1, 6HB1, 6HH1)	250 *l*	250 *l*	250 *l*
пластична посуда у бурету од картона или шперплоче (6HG1, 6HD1)	120 *l*	250 *l*	250 *l*
пластична посуда у сандуку од летви или сандуку од челика или алуминијума или пластична посуда у сандуку од дрвета, шпер плоче, картона или круте пластике (6HA2, 6HB2, 6HC, 6HD2, 6HG2 или 6HH2)	60 *l*	60 *l*	60 *l*
стаклена посуда у бурету од челика, алуминијума, картона, шперплоче, пенасте пластике или круте пластике (6PA1, 6PB1, 6PG1, 6PD1, 6PH1 или 6PH2) или у сандуку од летви или сандуку од челика или алуминијума, или у сандуку од природног дрвета или картона, или у плетеној корпи од прућа (6PA2, 6PB2, 6PC, 6PG2 или 6PD2)	60 *l*	60 *l*	60 *l*
Посуде под притиском, под условом да испуњавају опште одредбе у 4.1.3.6.			

Додатни захтев

За материје класе 3, група паковања III, које ослобађају малу количину угљендиоксида и азота, амбалажа мора бити опремљена уређајем за проветравање.

Посебне одредбе за паковање

PP1 За UN број(еве) 1133, 1210, 1263 и 1866, као и лепкови, штампарске боје, додатне материје штампарским бојама, боје, додатне материје бојама и раствори смоле, које су сврстане у UN 3082, смеју као материје, групе паковања II и III у количинама од највише 5 литара по амбалажи да буду упаковане у амбалажу од метала или пластике, која не мора да издржи испитивања према поглављу 6.1, под условом да се превозе:

(a) као палетизована пошиљка, у решеткастим бокс палетама или у товарним јединицама, нпр. у појединачној амбалажи, која је смештена или слагана на палети, и на њу причвршћена каишима, растегљивом или стежућом фолијом или другим погодним средством;

(b) као унутрашња амбалажа комбиноване амбалаже са највећом нето масом од 40 kg.

PP2 За UN 3065, могу се користити дрвена бурад са највећом запремином од 250 литара, која не испуњавају одредбе поглавља 6.1.

PP4 За UN 1774, амбалажа мора да одговара нивоу испитивања за групу паковања II.

PP5 За UN 1204, амбалажа мора бити тако израђена, да не може доћи до експлозије услед повећања унутрашњег притиска. Боце, велике боце и бурад под притиском, не смеју се користити за ове материје.

PP6 *(Брисано)*

PP10 За UN 1791, група паковања II, амбалажа мора бити опремљена уређајем за проветравање.

PP31 За UN 1131, амбалажа мора бити херметички затворена.

PP33 За UN 1308, групе паковања I и II, дозвољена је само комбинована амбалажа са највећом бруто масом од 75 kg.

PP81 За UN 1790 са више од 60% али не више од 85% флуороводоника и UN 2031 са више од 55% азотне киселине, дозвољени период коришћења буради и канистера од пластике, који се користе као појединачна амбалажа, износи две године од датума производње.

PP93 За UN број 3532, амбалажа мора бити пројектована и израђена тако да дозвољава ослобађање гаса или пара како би се спречило дизање притиска који може довести до пуцања амбалаже у случају губитка стабилизације.

Посебне одредбе за амбалажу специфичне за RID и ADR

RR2 За UN 1261, није дозвољена амбалажа са одвојивим поклопцем.

P002	**УПУТСТВО ЗА ПАКОВАЊЕ (ЧВРСТЕ МАТЕРИЈЕ)**	**P002**

Следећа амбалажа је дозвољена уколико испуњава опште одредбе из 4.1.1. и 4.1.3:

Комбинована амбалажа		**Највећа нето маса (види 4.1.3.3)**		
Унутрашња амбалажа	**Спољна амбалажа**	**Група паковања I**	**Група паковања II**	**Група паковања III**
стакло 10 kg пластика[а] 50 kg метал 50 kg папир[а],[б],[в] 50 kg картон[а],[б],[в] 50 kg [а] Ова унутрашња амбалажа не сме да пропушта прашину [б] Ова унутрашња амбалажа се не може користити ако се материје, које се морају превозити, могу током превоза постати течне (види 4.1.3.4) [в] Ова унутрашња амбалажа се не може користити за материје групе паковања I	**Бурад** од			
	челика (1A1,1A2)	400 kg	400 kg	400 kg
	алуминијума (1B1,1B2)	400 kg	400 kg	400 kg
	другог метала осим челика или алуминијума (1N1, 1N2)	400 kg	400 kg	400 kg
	пластике (1H 1, 1H2)	400 kg	400 kg	400 kg
	шпер плоче (1D)	400 kg	400 kg	400 kg
	картона (1G)	400 kg	400 kg	400 kg
	Сандуци од			
	челика (4A)	400 kg	400 kg	400 kg
	алуминијума (4B)	400 kg	400 kg	400 kg
	другог метала (4N)	400 kg	400 kg	400 kg
	природног дрвета (4C1)	250 kg	400 kg	400 kg
	природног дрвета са страницама које не пропуштају прашину (4C2)	250 kg	400 kg	400 kg
	шпер плоче (4D)	250 kg	400 kg	400 kg
	MDF- медијапан плоче (4F)	125 kg	400 kg	400 kg
	картона (4G)	125 kg	400 kg	400 kg
	пенасте пластике (4H1)	60 kg	60 kg	60 kg
	круте пластике (4H2)	250 kg	400 kg	400 kg
	Канистри од			
	челика (3A1, 3A2)	120 kg	120 kg	120 kg
	алуминијума (3B1, 3B2)	120 kg	120 kg	120 kg
	пластике (3H1, 3H2)	120 kg	120 kg	120 kg
Појединачна амбалажа				
Бурад од				
челика (1A1 или 1A2[г])		400 kg	400 kg	400 kg
алуминијума (1B1 или 1B2[г])		400 kg	400 kg	400 kg
другог метала осим челика или алуминијума (1N1 или 1N2[г])		400 kg	400 kg	400 kg
пластике (1H1 или 1H2[г])		400 kg	400 kg	400 kg
картона (1G[д])		400 kg	400 kg	400 kg
шпер плоче (1D[д])		400 kg	400 kg	400 kg
Канистри од				
челика (3A1 или 3A2[г]))		120 kg	120 kg	120 kg
алуминијума (3B1 или 3B2[г]))		120 kg	120 kg	120 kg
пластике (3H1 или 3H2[г])		120 kg	120 kg	120 kg

P002	**УПУТСТВО ЗА ПАКОВАЊЕ (ЧВРСТЕ МАТЕРИЈЕ)** *(наставак)*		**P002**
Појединачна амбалажа (наставак)	**Група паковања I**	**Група паковања II**	**Група паковања III**
Сандуци од			
челика (4A)[д]	нису дозвољени	400 kg	400 kg
алуминијума (4B)[д]	нису дозвољени	400 kg	400 kg
другог метала (4N)[д]	нису дозвољени	400 kg	400 kg
природног дрвета (4C1)[д]	нису дозвољени	400 kg	400 kg
шпер плоче (4D)[д]	нису дозвољени	400 kg	400 kg
MDF- медијапан плоче (4F)[д]	није дозвољено	400 kg	400 kg
природног дрвета са страницама које не пропуштају прашину (4C2)[д]	није дозвољено	400 kg	400 kg
картона (4G)[д]	није дозвољено	400 kg	400 kg
круте пластике (4H2)[д]	није дозвољено	400 kg	400 kg
Вреће			
Вреће (5H3, 5H4, 5L3, 5M2) [д]	није дозвољено	50 kg	50 kg
Састављена амбалажа			
пластична посуда у бурету од челика или алуминијума, шпер плоче, картона или пластике (6HA1, 6HB1, 6HG1[д], 6HD1[д] или 6HH1)	400 kg	400 kg	400 kg
пластична посуда у сандуку од летви или сандуку од челика или алуминијума, у сандуку од дрвета, шпер плоче, картона или круте пластике (6HA2, 6HB2, 6HC, 6HD2[д], 6HG2[д] или 6HH2)	75 kg	75 kg	75 kg
стаклена посуда у бурету од челика, алуминијума, шпер плоче или картона (6PA1, 6PB1, 6PD1[д] или 6PG1[д]) или у сандуку од летви или сандуку од челика или алуминијума, или у сандуку од дрвета или картона, или у плетеној корпи од прућа (6PA2, 6PB2, 6PC, 6PG2[д] или 6PD2[д]) или са спољном амбалажом од пенасте пластике или круте пластике (6PH1 или 6PH2[д])	75 kg	75 kg	75 kg
Посуде под притиском, под условом да испуњавају опште одредбе у 4.1.3.6.			

[г] Ова амбалажа се не сме користити за материје групе паковања I, које могу постати течне у току превоза (види 4.1.3.4).

[д] Ова амбалажа се не сме користити, ако материје које се превозе, могу постати течне у току превоза (види 4.1.3.4).

P002	**УПУТСТВО ЗА ПАКОВАЊЕ (ЧВРСТЕ МАТЕРИЈЕ)** ***(наставак)*** **P002**
Посебне одредбе за паковање	
PP6	*(Брисано)*
PP7	UN 2000 Целулоид може да се транспортује неупакован на палети, увијен у фолију од пластике и обезбеђен одговарајућим средствима, као што су челичне траке, као комплетан товар у затвореним колима или у затвореним контејнерима. Бруто маса сваке палете не сме да прекорачи 1.000 kg.
PP8	За UN 2002 Целулоид, отпаци, амбалажа мора бити тако израђена, да не може доћи до експлозије услед раста унутрашњег притиска. Боце, велике боце и бурад под притиском се не смеју користити за ове материје.
PP9	За UN број(еве) 3175, 3243 и 3244 амбалажа мора одговарати типу конструкције, који је издржао испитивање заптивености на нивоу, који одговара за групу паковања II. За UN 3175**,** испитивање заптивености се не захтева, ако су течне материје у потпуности апсорбоване у чврсту материју и садржане у заптивеним вреће̂ама.
PP11	За UN 1309, групе паковања III и UN 1362 дозвољене су вреће̂ 5H1, 5L1 и 5M1, ако су препаковане у вреће̂ од пластике или увијене растегљивом и стежућом фолијом на палети.
PP12	За UN број(еве) 1361, 2213 и 3077 дозвољене су вреће̂ 5**H**1, 5**L**1 и 5**M**1, ако се превозе у затвореним колима или затвореним контејнерима.
PP13	За предмете класификоване под UN 2870, дозвољена је само комбинована амбалажа, која испуњава ниво испитивања за групу паковања I.
PP14	За UN број(еве) 2211, 2698 и 3314, амбалажа не мора да издржи поступак испитивања према поглављу 6.1.
PP15	За бројеве UN 1324 и 2623, амбалажа мора да испуњава ниво испитивања за групу паковања III.
PP20	За UN 2217, може се употребљавати свака посуда заптивена за прашину и неподерива.
PP30	За UN 2471, није дозвољена унутрашња амбалажа од папира или картона.
PP34	За UN 2969 семе рицинуса (цела зрна) дозвољене су вреће̂ 5H1, 5L1 и 5M1.
PP37	За бројеве UN 2590 и 2212, дозвољене су вреће̂ 5M1. Све врсте вреће̂ се морају превозити у затвореним колима или контејнерима или затворене у крутој сабирној амбалажи.
PP38	За UN 1309, групе паковања II, дозвољене су вреће̂ само у затвореним колима или затвореним контејнерима.
PP84	За UN 1057, потребно је користити круту спољну амбалажу, која одговара нивоу испитивања за групу паковања II. Амбалажа мора бити конструисана, произведена и подешена, да спречава померање, ненамерно паљење (активирање) уређаја или ненамерно ослобађање запаљивих гасова или течних материја. ***Напомена:*** *За упаљаче који се бацају у отпад, који се одвојено сакупљају, види поглавље 3.3 посебна одредба 654.*
PP92	За UN број 3531, амбалажа мора бити пројектована и израђена тако да дозвољава ослобађање гаса или пара како би се спречило дизање притиска који може довести до пуцања амбалаже у случају губитка стабилизације.
Посебне одредбе за амбалажу специфичне за RID и ADR	
RR5	Без обзира на посебне одредбе за паковање PP84, морају бити испуњене само опште одредбе из 4.1.1.1, 4.1.1.2 и 4.1.1.5 до 4.1.1.7, ако бруто маса комада није већа од 10 kg. ***Напомена:*** *За упаљаче који се бацају у отпад, који се одвојено сакупљају, види поглавље 3.3 посебна одредба 654.*

P003	**УПУТСТВО ЗА ПАКОВАЊЕ**	**P003**
Опасна роба мора бити смештена у одговарајућу спољну амбалажу. Амбалажа мора одговарати одредбама 4.1.1.1, 4.1.1.2, 4.1.1.4, 4.1.1.8 и 4.1.3 и мора бити тако изведена да одговара прописима за израду у одељку 6.1.4. Мора се користити спољна амбалажа, која је произведена од материјала одговарајуће чврстоће и конструкције у односу на запремину и предвиђену употребу. При примени овог упутства за паковање, за транспорт предмета или унутрашње амбалаже у комбинованој амбалажи, амбалажа мора бити тако конструисана и израђена да спречава ненамерно пражњење под нормалним условима превоза.		
Посебне одредбе за паковање		
PP16	За UN 2800, батерије (акумулатори) морају бити заштићени од кратког споја и безбедно упаковани у јаку спољну амбалажу. ***Напомена: 1:*** *Батерије (акумулатори) безбедне од изливања, које су интегрални део, и потребне за функционисање механичке или електричне опреме, морају бити безбедно причвршћене у држачу батерије опреме и заштићене од оштећења и кратког споја.* ***Напомена 2:*** *За употребљене батерије (акумулаторе) (UN 2800), види P801.*	
PP17	За UN 2037, комади у амбалажи од картона не могу прекорачити 55 kg нето масе, а остала амбалажа 125 kg нето масе.	
PP19	За UN број(еве) 1364 и 1365, дозвољен је превоз у балама.	
PP20	За UN број(еве) 1363, 1386, 1408 и 2793 може се користити свака посуда која не пропушта прашину.	
PP32	UN број(еви) 2857 и 3358 и робусни предмети који се отпремају под UN 3164, могу се превозити неупаковани, у сандуцима од летава и у одговарајућој сабирној амбалажи. ***Напомена:*** *Нето маса одобрене амбалаже може бити већа од 400 kg (види 4.1.3.3).*	
PP87	*(Брисано)*	
PP88	*(Брисано)*	
PP90	За UN бројеве 3506 и 3554, морају се користити чврсто затворене унутрашње облоге или вреће од чврстог непропусног и на пробијање отпорног материјала непропусног за живу или галијум, како је применљиво, које спречавају ослобађање материје из комада независно од положаја или оријентације комада.	
PP91	За UN 1044, велики апарати за гашење пожара могу такође да се превозе неупаковани под условом да су захтеви из 4.1.3.8.1 (a) до (e) испуњени, вентили заштићени према једној од метода наведених у 4.1.6.8 (a) до (d) и остала опрема која је монтирана на апарате за гашење пожара је заштићена тако да спречи случајно активирање. За потребе ове посебне одредбе, „велики апарати за гашење пожара" означавају апарате за гашење пожара као што су описани у ставовима од (c) до (e) посебне одредбе 225, поглавља 3.3.	
PP96	За UN 2037 отпадне гасне патроне које се превозе у складу са посебном одредбом 327 поглавља 3.3, амбалажа мора адекватно да се проветрава како би се спречило настајање опасних атмосфера и подизање притиска.	
Посебне одредбе за паковање специфичне за RID и ADR		
RR6	За UN 2037, при превозу као комплетна пошиљка, метални предмети могу бити паковани како следи: предмети се морају груписати заједно у јединицу на уметку и са одговарајућим пластичним омотачем држати у усправном положају; ове јединице морају бити слагане на палети, и на одговарајући начин обезбеђене.	

P003	УПУТСТВО ЗА ПАКОВАЊЕ *(наставак)*	P003
RR9	За UN 3509, амбалажа не мора да испуњава захтеве према 4.1.1.3. Амбалажа која испуњава захтеве према 6.1.4, израђена тако да је заптивена или опремљена унутрашњим облогама или врећама којима се обезбеђује заптивеност и отпорност на пробијање, треба да се користи. Када су једини садржани остаци чврсте материје које нису подложне преласку у течно стање на температурама које ће се сусрести у току превоза, може се користити флексибилна амбалажа. Када су присутни течни остаци, крута амбалажа која обезбеђује средства за задржавање (нпр. упијајући материјал) треба да се користи. Пре пуњења и предаје на превоз, свака амбалажа треба бити преконтролисана на начин да је обезбеђена заштита од корозије, загађења или другог оштећења. Било која амбалажа која показује знакове смањене чврстине не сме се више користити (сматра се да мања удубљења и огреботине не утичу на чврстину амбалаже). Амбалажа намењена за превоз амбалаже која је одбачена, празна, неочишћена са остацима класе 5.1, треба бити тако израђена или прилагођена да роба не може доћи у додир са дрветом или било којим другим запаљивим материјалом.	

P004	УПУТСТВО ЗА ПАКОВАЊЕ	P004
Ово упутство важи само за UN број(еве) 3473, 3476, 3477, 3478 и 3479.		

Дозвољена је следећа амбалажа:

(1) за патроне горивних ћелија ако су испуњене опште одредбе у 4.1.1.1, 4.1.1.2, 4.1.1.3 и 4.1.1.6 као и 4.1.3:

бурад (1A2, 1B2, 1N2, 1H2, 1D, 1G);

сандуци (4A, 4B, 4N, 4C1, 4C2, 4D, 4F, 4G, 4H1, 4H2);

канистери (3A2, 3B2, 3H2),

Амбалажа мора да одговара захтевима за испитивање за групу паковања II.

(2) за патроне горивних ћелија упаковане са опремом: чврста спољна амбалажа која одговара општим одредбама 4.1.1.1, 4.1.1.2, 4.1.1.6 и 4.1.3.

Ако су патроне горивних ћелија паковане са опремом, оне морају да буду паковане у унутрашњу амбалажу или смештени у спољну амбалажу са материјалом за попуњавање или преградним зидом (зидовима) тако да су патроне горивне ћелије заштићене од оштећења која могу бити проузрокована померањем или смештањем садржаја у спољну амбалажу.

Опрема мора да буде обезбеђена против померања унутар спољне амбалаже.

„Опрема" у смислу овог упутства за паковање значи апарат, за чији рад су неопходне патроне горивних ћелија које су са њим упаковане.

(3) за патроне горивних ћелија у опреми: чврста спољна амбалажа која одговара општим одредбама 4.1.1.1, 4.1.1.2, 4.1.1.6 и 4.1.3.

Велика робустна опрема (види 4.1.3.8) која садржи патроне горивних ћелија може да се превози неупакована. За патроне горивних ћелија које су садржане у опреми, цео систем мора да буде заштићен против кратког споја и ненамерног активирања.

Напомена: *Нето маса амбалаже одобрене под (2) и (3) може бити већа од 400 kg (види 4.1.3.3).*

P005	**УПУТСТВО ЗА ПАКОВАЊЕ**	**P005**
Ово упутство важи за UN бројеве 3528, 3529 и 3530.		
Уколико су мотор или машина пројектовани и израђени тако да средства за задржавање садрже опасну робу и имају адекватну заштиту, не захтева се спољна амбалажа. У супротном, опасна роба у моторима или машинама мора бити упакована у спољну амбалажу израђену од одговарајућег материјала и адекватне чврстоће и дизајна у односу на запремину амбалаже и њену намену, и да испуњава одговарајуће захтеве према 4.1.1.1, или мора бити причвршћена тако да неће доћи до њеног губитка при нормалним условима превоза, нпр. на подлогама или у сандуцима или другим уређајима за руковање. ***Напомена:*** *Нето маса одобрене амбалаже може бити већа од 400 kg (види 4.1.3.3).* Поред тога, начин на који су средства за задржавање садржана у склопу мотора или машине, мора бити такав да је при нормалним условима превоза спречено настајање оштећење на средствима за задржавање која садрже опасну робу, а у случају оштећења средства за задржавање која садрже течну опасну робу, није могуће цурење опасне робе из мотора или машине (непропусна облога се може користити да испуни овај захтев). Средства за задржавање која садрже опасну робу морају бити уграђена, обезбеђена или обложена материјалом за јастучење тако да је спречено ломљење или цурење као и да је могућа контрола њиховог померања у склопу мотора или машине при нормалним условима превоза. Материјал за јастучење не сме опасно реаговати са садржајем средства за задржавање. Било које цурење садржаја не сме значајно утицати на заштитне особине материјала за јастучење.		
Додатни захтев: Остала опасна роба (нпр. батерије, апарати за гашење пожара, акумулатори за компримоване гасове или сигурносни уређаји) неопходни за функционисање или сигуран рад мотора или машине, мора бити безбедно постављена у мотору или машини.		

P 006	**УПУТСТВО ЗА ПАКОВАЊЕ**	**P 006**

Ово упутство важи за UN бројеве од 3537 до 3548.

(1) Следећа амбалажа је дозвољена, под условом да су испуњене опште одредбе из 4.1.1 и 4.1.3:

бурад (1A2, 1B2, 1N2, 1H2, 1D, 1G);

сандуци (4A, 4B, 4N, 4C1, 4C2, 4D, 4F, 4G, 4H1, 4H2);

канистри (3A2, 3B2, 3H2).

Амбалажа мора да одговара захтевима за испитивање за групу паковања II.

(2) Поред тога, за робусне предмете дозвољена је следећа амбалажа:

Чврста спољна амбалажа израђена од одговарајућег материјала која је адекватне чврстоће и конструкције у односу на запремину амбалаже и њену употребу. Амбалажа мора да испуњава одредбе у 4.1.1.1, 4.1.1.2, 4.1.1.8 и 4.1.3 како би се постигао ниво заштите исти или већи од оног дефинисаног у поглављу 6.1. Предмети се могу превозити неупаковани или на палетама, уколико опасној роби предмет у којем је садржана пружа заштиту у истој мери.

Напомена: *Нето маса одобрене амбалаже може бити већа од 400 kg (види 4.1.3.3).*

(3) Додатно, неопходно је да су испуњени и следећи услови:

(a) посуде унутар предмета који садрже течне или чврсте материје морају бити израђене од одговарајућих материјала и осигуране тако да у нормалним условима превоза не могу да се сломе, пробију или њихов садржај исцури у сам производ или спољну амбалажу;

(b) посуде које садрже течне материје са затварачима пакују се са правилно оријентисаним затварачима. Ове посуде такође морају бити у складу са одредбама о испитивању унутрашњег притиска из 6.1.5.5;

(c) посуде које се могу лако пробити, као што су посуде од стакла, порцелана, керамике, или одређене пластичне материје, морају бити прописно обезбеђене. Евентуално цурење садржаја не сме у већој мери угрозити заштитну особину одређеног предмета или спољне амбалаже;

(d) посуде са предметима који садрже гас морају да испуњавају захтеве у одељку 4.1.6 и поглављу 6.2, по потреби, или обезбеде ниво заштите као што се наводи у упутству за паковање P200 или P208;

(e) ако у предмету нема посуда, неопходно је да предмет у потпуности обухвата опасне материје како би се спречило свако ослобађање ових материја при нормалним условима превоза.

(4) Предмети морају бити упаковани тако да се спречи њихово померање и ненамерно активирање при нормалним условима превоза.

(5) Предмети који садрже прототипове пробне производње литијумских ћелија или батерија или натријум-јонских ћелија или батерија када се ови прототипови превозе ради испитивања или литијумске ћелије или батерије или натријум-јонске ћелије или батерије из производних серија од највише 100 литијумских ћелија или батерија или натријум-јонских ћелија или батерија које су типа који не испуњава захтеве испитивања Приручника за испитивања и критеријуме, део III, пододељак 38.3, додатно морају испуњавати следеће:

(a) амбалажа мора бити у складу са захтевима из става (1) овог упутства за паковање;

(b) треба предузети одговарајуће мере како би се смањили ефекти вибрација и шокова и спречило померање предмета унутар комада које може довести до оштећења и опасног стања у току превоза. Када се материјал за јастучење користи како би се испунио овај захтев, исти мора бити незапаљив и електрично непроводљив;

(c) незапаљивост материјала за јастучење треба да буде процењена према стандарду који је признат у земљи у којој је амбалажа конструисана или произведена;

(d) предмет се може превозити неупакован под условима које одреди надлежни орган било које уговорне стране RID, који такође може признати одобрење издато од стране надлежног органа земље која није уговорна страна RID, под условом да је ово одобрење издато у складу са процедурама које се примењују у складу са RID, ADR, ADN, IMDG-кôдом или Техничким упутствима ICAO.

P 006	**УПУТСТВО ЗА ПАКОВАЊЕ**	**P 006**

(d) (наставак)

Додатни услови који се могу узети у обзир у процесу одобравања укључују, али нису ограничени на:

(i) предмет треба да буде довољно јак да издржи ударе и оптерећења која се уобичајено јављају током превоза, укључујући претовар између теретних транспортних јединица и између теретних транспортних јединица и складишта, као и свако уклањање са палете ради накнадног ручног или механичког руковања; и

(ii) предмет треба да буде причвршћен на клизна постоља или у сандуке од летви или на друга средства за руковање на такав начин да се у нормалним условима превоза не могу померати.

P010	**УПУТСТВО ЗА ПАКОВАЊЕ**	**P010**

Следећа амбалажа је дозвољена, под условом да су испуњене опште одредбе за паковање из 4.1.1 и 4.1.3:

Комбинована амбалажа		**Највећа нето маса (види 4.1.3.3)**
Унутрашња амбалажа	**Спољна амбалажа**	
од стакла 1 *l* од челика 40 *l*	**Бурад** од	
	челика (1A1, 1A2)	400 kg
	пластике (1H1, 1H2)	400 kg
	шпер плоче (1D)	400 kg
	картона (1G)	400 kg
	Сандуци од	
	челика (4A)	400 kg
	природног дрвета (4C1, 4C2)	400 kg
	шпер плоче (4D)	400 kg
	MDF- медијапан плоче (4F)	400 kg
	картона (4G)	400 kg
	пенасте пластике (4H1)	60 kg
	круте пластике (4H2)	400 kg

Појединачна амбалажа	**Највећа запремина (види 4.1.3.3)**
Бурад	
челик, са неодвојивим поклопцем (1A1)	450 *l*
Канистри	
челик, са неодвојивим поклопцем (3A1)	60 *l*
Састављена амбалажа	
пластична посуда у бурету од челика (6HA1)	250 *l*

Челичне посуде под притиском, су дозвољене под условом да су испуњене одредбе 4.1.3.6

P099	**УПУТСТВО ЗА ПАКОВАЊЕ**	**P099**

Може се користити само амбалажа, која је дозвољена од стране надлежног органа за ову робу. Сваку пошиљку мора да прати копија одобрења/дозволе надлежног органа, или у транспортном документу мора да стоји напомена да је амбалажа одобрена од надлежног органа.

P101	**УПУТСТВО ЗА ПАКОВАЊЕ**	**P101**
Може се користити само амбалажа која је дозвољена од стране надлежног органа земље порекла. Уколико земља порекла није уговорна страна RID амбалажа мора бити дозвољена од стране надлежног органа прве уговорне стране RID на чију територију пошиљка улази. *Напомена: За податке у транспортном документу види 5.4.1.2.1 (е).*		

P111	**УПУТСТВО ЗА ПАКОВАЊЕ**	**P111**
Следећа амбалажа је дозвољена, под условом да су испуњене опште одредбе за паковање из 4.1.1, 4.1.3 и посебне одредбе за паковање из 4.1.5:		
Унутрашња амбалажа	**Међуамбалажа**	**Спољна амбалажа**
Вреће од водоотпорног папира пластике текстила, гумирано **Посуде** од дрвета **Омоти** од пластике текстила, гумирани	Није потребна	**Сандуци** од челика (4A) алуминијума (4B) другог метала (4N) природног дрвета, обични (4C1) природног дрвета са страницама које не пропуштају прашину (4C2) шпер плоче (4D) MDF- медијапан плоче (4F) картона (4G) пенасте пластике (4H1) круте пластике (4H2) **Бурад** од челика (1A1, 1A2) алуминијума (1B1, 1B2) од другог метала (1N1,1N2) шпер плоче (1D) картона (1G) пластике (1H1, 1H2)
Посебне одредбе за паковање		
PP43	За UN 0159, не захтева се унутрашња амбалажа, ако се бурад од метала (1A1,1A2 1B1,1B2, 1N1 или 1N2) или пластике (1H1 или 1H2) користе као спољна амбалажа.	

P112a	**УПУТСТВО ЗА ПАКОВАЊЕ** (навлажена чврста материја, 1.1D)	**P112a**
Следећа амбалажа је дозвољена, под условом да су испуњене опште одредбе за паковање из 4.1.1, 4.1.3 и посебне одредбе за паковање из 4.1.5:		
Унутрашња амбалажа	**Међуамбалажа**	**Спољна амбалажа**
Вреће од папира, вишеслојне, водоотпорне пластике текстила текстила, гумиране пластичне тканине **Посуде** од метала пластике дрвета	**Вреће** од пластике текстила, са пресвлаком или облогом од пластике **Посуде** од метала пластике дрвета	**Сандуци** од челика (4A) алуминијума (4B) другог метала (4N) природног дрвета, обични (4C1) природног дрвета са страницама које не пропуштају прашину (4C2) шпер плоче (4D) MDF- медијапан плоче (4F) картона (4G) пенасте пластике (4H1) круте пластике (4H2)
		Бурад од челика (1A1, 1A2) алуминијума (1B1, 1B2) од другог метала (1N1,1N2) шпер плоче (1D) картона (1G) пластике (1H1, 1H2)
Додатни захтев Међуамбалажа није неопходна, ако се за спољну амбалажу користе непропусна бурад са одвојивим поклопцем.		
Посебне одредбе за паковање		
PP26	За UN број(еве) 0004, 0076, 0078, 0154, 0219 и 0394, амбалажа мора бити без олова.	
PP45	За UN 0072 и 0226, није неопходна међуамбалажа.	

P112b	**УПУТСТВО ЗА ПАКОВАЊЕ** (сува чврста материја, која није у облику праха 1.1D)	**P112b**

Следећа амбалажа је дозвољена, под условом да су испуњене опште одредбе за паковање из 4.1.1, 4.1.3 и посебне одредбе за паковање из 4.1.5:

Унутрашња амбалажа	**Међуамбалажа**	**Спољна амбалажа**
Вреће од натрон папира, папира, вишеслојне, водоотпорне пластике, текстила текстила, гумиране пластичне тканине	**Вреће** од (само за UN 0150) пластике текстила, са пресвлаком или облогом од пластике	**Вреће** од пластичне тканине, непропусне за прашину (5H2) пластичне тканине, водоотпорне (5H3) пластичне фолије (5H4) текстила, непропусне за прашину (5L2) текстила, водоотпорне (5L3) папира, вишеслојне, водоотпорне (5M2) **Сандуци** од челика (4A) алуминијума (4B) другог метала (4N) природног дрвета, обични (4C1) природног дрвета са страницама које не пропуштају прашину (4C2) шпер плоче (4D) MDF- медијапан плоче (4F) картона (4G) пенасте пластике (4H1) круте пластике (4H2) **Бурад** од челика (1A1, 1A2) алуминијума (1B1, 1B2) од другог метала (1N1,1N2) шпер плоче (1D) картона (1G) пластике (1H1, 1H2)

Посебне одредбе за паковање

PP26	За UN број(еве) 0004, 0076, 0078, 0154, 0216, 0219 и 0386, амбалажа мора бити без олова.
PP46	За UN 0209, за TNT у љуспицама и гранулама, у сувом стању и са највећом нето масом од 30 kg, се препоручују вреће које не пропуштају прашину (5H2).
PP47	За UN 0222, није неопходна унутрашња амбалажа, ако је спољна амбалажа врећа.

P112c	**УПУТСТВО ЗА ПАКОВАЊЕ** (сува, чврста материја, у облику праха 1.1D)	**P112c**

Следећа амбалажа је дозвољена, под условом да су испуњене опште одредбе за паковање из 4.1.1, 4.1.3 и посебне одредбе за паковање из 4.1.5:

Унутрашња амбалажа	**Међуамбалажа**	**Спољна амбалажа**
Вреће од папира, вишеслојне, водоотпорне пластике пластичних влакана **Посуде** од картона метала пластике дрвета	**Вреће** од папира, вишеслојне, водоотпорне са унутрашњом пресвлаком пластике **Посуде** од метала пластике дрвета	**Сандуци** од челика (4A) алуминијума (4B) другог метала (4N) природног дрвета, обични (4C1) природног дрвета са страницама које не пропуштају прашину (4C2) шпер плоче (4D) MDF- медијапан плоче (4F) картона (4G) круте пластике (4H2) **Бурад** од челика (1A1, 1A2) алуминијума (1B1, 1B2) од другог метала (1N1,1N2) шпер плоче (1D) картона (1G) пластике (1H1, 1H2)

Додатни захтеви

1. Унутрашња амбалажа није неопходна, ако се за спољну амбалажу користе бурад.
2. Амбалажа мора бити непропусна за прашину.

Посебне одредбе за паковање

PP26	За UN број(еве) 0004, 0076, 0078, 0154, 0216, 0219 и 0386, амбалажа мора бити без олова.
PP46	За UN 0209, за **TNT** у љуспицама и гранулама, у сувом стању и са највећом нето масом од 30 kg, се препоручују вреће које не пропуштају прашину (5H2).
PP48	За UN 0504, се не сме користити метална амбалажа. Амбалажа од других материјала са малом количином метала, на пример, са металним затварачима или другим металним деловима опреме, попут оних који су наведени у 6.1.4, не сматра се металном амбалажом.

P113	**УПУТСТВО ЗА ПАКОВАЊЕ**	**P113**
Следећа амбалажа је дозвољена, под условом да су испуњене опште одредбе за паковање из 4.1.1, 4.1.3 и посебне одредбе за паковање из 4.1.5:		
Унутрашња амбалажа	**Међуамбалажа**	**Спољна амбалажа**
Вреће од папира, пластике текстила, гумиране **Посуде** од картона метала пластике дрвета	Није потребна	**Сандуци** од челика (4A) алуминијума (4B) другог метала(4N) природног дрвета, обични (4C1) природног дрвета са страницама које не пропуштају прашину (4C2) шпер плоче (4D) MDF- медијапан плоче (4F) картона (4G) круте пластике (4H2) **Бурад** од челика (1A1, 1A2) алуминијума (1B1, 1B2) од другог метала (1N1,1N2) шпер плоче (1D) картона (1G) пластике (1H1, 1H2)
Додатни захтеви Амбалажа мора бити непропусна за прашину.		
Посебне одредбе за паковање		
PP49	За UN број(еве) 0094 и 0305, у унутрашњој амбалажи не може бити паковано више од 50 g материје.	
PP50	За UN 0027, унутрашња амбалажа није неопходна, уколико се бурад користе као спољна амбалажа.	
PP51	За UN 0028, за унутрашњу амбалажу се могу користити материјали за увијање од натрон папира или папира са слојем воска (воштани папир).	

<table>
<tr><td colspan="3">P114a УПУТСТВО ЗА ПАКОВАЊЕ P114a
(навлажена, чврста материја)</td></tr>
<tr><td colspan="3">Следећа амбалажа је дозвољена, под условом да су испуњене опште одредбе за паковање из 4.1.1, 4.1.3 и посебне одредбе за паковање из 4.1.5:</td></tr>
<tr><td>Унутрашња амбалажа</td><td>Међуамбалажа</td><td>Спољна амбалажа</td></tr>
<tr><td rowspan="2">Вреће од
пластике
текстила
пластичних влакана

Посуде од
метала
пластике
дрвета</td><td rowspan="2">Вреће од
пластике
текстила, са пресвлаком или облогом од пластике

Посуде од
метала
пластике

Преграде од
дрвета</td><td>Сандуци од
челика (4A)
другог метала осим челика и алуминијума (4N)
природног дрвета, обични (4C1)
природног дрвета са страницама које не пропуштају прашину (4C2)
шпер плоче (4D)
MDF- медијапан плоче (4F)
картона (4G)
круте пластике (4H2)</td></tr>
<tr><td>Бурад од
челика (1A1, 1A2)
алуминијума (1B1, 1B2)
од другог метала (1N1,1N2)
шпер плоче (1D)
картона (1G)
пластике (1H1, 1H2)</td></tr>
<tr><td colspan="3">Додатни захтев
Међуамбалажа није неопходна, ако се за спољну амбалажу користе бурад, која не пропуштају прашину са одвојивим поклопцем.</td></tr>
<tr><td colspan="3">Посебне одредбе за паковање</td></tr>
<tr><td>PP26</td><td colspan="2">За UN број(еве) 0077, 0132, 0234, 0235 и 0236, амбалажа мора бити без олова.</td></tr>
<tr><td>PP43</td><td colspan="2">За UN 0342, није потребна унутрашња амбалажа, ако се бурад од метала (1A1, 1A2, 1B1, 1B2, 1N1 или 1N2) или пластике (1H1 или 1H2) користе као спољна амбалажа.</td></tr>
</table>

P114b	**УПУТСТВО ЗА ПАКОВАЊЕ** (сува, чврста материја)	**P114b**

Следећа амбалажа је дозвољена, под условом да су испуњене опште одредбе за паковање из 4.1.1, 4.1.3 и посебне одредбе за паковање из 4.1.5:

Унутрашња амбалажа	**Међуамбалажа**	**Спољна амбалажа**
Вреће од натрон папира пластике текстила, непропусне за прашину пластичне тканине, непропусне за прашину **Посуде** од картона метала папира пластике пластичне тканине, непропусне за прашину дрвета	није потребна	**Сандуци** од природног дрвета, обични (4C1) природног дрвета са страницама које не пропуштају прашину (4C2) шпер плоче (4D) MDF- медијапан плоче (4F) картона (4G) **Бурад** од челика (1A1, 1A2) алуминијума (1B1, 1B2) од другог метала (1N1,1N2) шпер плоче (1D) картона (1G) пластике (1H1, 1H2)

Посебне одредбе за паковање

PP26	За UN број(еве) 0077, 0132, 0234, 0235 и 0236, амбалажа мора бити без олова.
PP48	За UN 0508 и 0509 се не сме користити метална амбалажа. Амбалажа од других материјала са малом количином метала, на пример, са металним затварачима или другим металним деловима опреме, попут оних који су наведени у 6.1.4, не сматра се металном амбалажом.
PP50	За UN број(еве) 0160, 0161 и 0508 унутрашња амбалажа није неопходна, уколико се бурад користе као спољна амбалажа.
PP52	За UN број(еве) 0160 и 0161, ако се као спољна амбалажа користе метална бурад (1A1, 1A2, 1B1, 1B2, 1N1 или 1N2), метална амбалажа мора бити тако израђена, да спречи опасност од експлозије услед раста унутрашњег притиска због унутрашњих или спољних узрока.

P115	**УПУТСТВО ЗА ПАКОВАЊЕ**	**P115**

Следећа амбалажа је дозвољена, под условом да су испуњене опште одредбе за паковање из 4.1.1, 4.1.3 и посебне одредбе за паковање из 4.1.5:

Унутрашња амбалажа	**Међуамбалажа**	**Спољна амбалажа**
Посуде од пластике дрвета	**Вреће** од пластике у металној посуди **Бурад** од метала **Посуде** од дрвета	**Сандуци** од природног дрвета, обични (4C1) природног дрвета са страницама које не пропуштају прашину (4C2) шпер плоче (4D) MDF- медијапан плоче (4F) **Бурад** од челика (1A1, 1A2) алуминијума (1B1, 1B2) од другог метала (1N1,1N2) шпер плоче (1D) картона (1G) пластике (1H1, 1H2)

Посебне одредбе за паковање

PP45	За UN 0144 међуамбалажа није неопходна.
PP53	За UN број(еве) 0075, 0143, 0495 и 0497, уколико се сандуци користе као спољна амбалажа, унутрашња амбалажа мора бити затворена капсулама и поклопцима на навој, а њихова појединачна запремина не сме бити већа од 5 литара. Унутрашња амбалажа мора бити обложена материјалом за попуњавање који је незапаљив и упијајући. Количина упијајућег материјала за попуњавање мора бити довољна, да у потпуности упије (апсорбује) садржај течне материје. Металне посуде морају бити одвојене једне од друге материјалом за попуњавање. Ако се сандуци користе као спољна амбалажа, нето маса горива је ограничена на 30 kg по комаду.
PP54	За UN број(еве) 0075, 0143, 0495 и 0497, уколико се бурад користе као спољна амбалажа, и ако су бурад међуамбалажа она морају бити обухваћена незапаљивим упијајућим материјалом за попуњавање у количини која је довољна да упије (апсорбује) садржај течне материје. Уместо унутрашње и међуамбалаже може се користити састављена амбалажа која се састоји од пластичне посуде и металног бурета. Нето запремина горива не сме бити већа од 120 литара по комаду.
PP55	За UN 0144 мора се додати упијајући материјал за попуњавање.
PP56	За UN 0144 смеју се користити металне посуде као унутрашња амбалажа.
PP57	За UN број(еве) 0075, 0143, 0495 и 0497, при коришћењу сандука као спољне амбалаже морају се користити вреће као међуамбалажа.
PP58	За UN број(еве) 0075, 0143, 0495 и 0497, уколико се бурад користи као спољна амбалажа, за међуамбалажу се морају користити бурад.
PP59	За UN 0144, смеју се као спољна амбалажа користити сандуци од картона (4G).
PP60	За UN 0144, не смеју се користити бурад од алуминијума (1B1 или 1B2) и од другог метала него челик и алуминијум (1N1 или 1N2).

<table>
<tr><th>P116</th><th colspan="2">УПУТСТВО ЗА ПАКОВАЊЕ</th><th>P116</th></tr>
<tr><td colspan="4">Следећа амбалажа је дозвољена, под условом да су испуњене опште одредбе за паковање из 4.1.1, 4.1.3 и посебне одредбе за паковање из 4.1.5:</td></tr>
<tr><th>Унутрашња амбалажа</th><th colspan="2">Међуамбалажа</th><th>Спољна амбалажа</th></tr>
<tr><td rowspan="5">**Вреће** од
папира, отпорне на воду и уље
пластике
текстила
текстила, са пресвлаком или облогом од
пластике пластичне
тканине, која не пропуштају прашину
Посуде од
картона, водоотпорне
метала
пластике
дрвета, непропусне за прашину
Омоти од
папира, водоотпорни
воштаног папира
пластике</td><td colspan="2" rowspan="5">Није потребна</td><td>**Вреће** од
пластичних влакана, (5H1, 5H2, 5H3)
папира, вишеслојне, водоотпорне (5M2)
пластичне фолије (5H4)
текстила, који не пропушта прашину (5L2)
текстила, водоотпорне (5L3)
Сандуци од
челика (4**A**)
алуминијума (4B)
другог метала (4N)
природног дрвета, обични (4C1)
природног дрвета са страницама које не пропуштају прашину (4C2)
шпер плоче (4D)
MDF- медијапан плоче (4F)
картона (4G)
круте пластике (4H2)</td></tr>
<tr><td>**Бурад** од
челика (1A1, 1A2)
алуминијума (1B1, 1B2)
од другог метала (1N1,1N2)
шпер плоче (1D)
картона (1G)
пластике (1H1, 1H2)</td></tr>
<tr><td>**Канистри** од
челика (3A1, 3A2)
пластике (3H1, 3H2)</td></tr>
<tr><td colspan="4">**Посебне одредбе за паковање**</td></tr>
<tr><td>**PP61**</td><td colspan="3">За UN број(еве) 0082, 0241, 0331 и 0332, није неопходна унутрашња амбалажа, ако се за спољну амбалажу користе заптивена бурад са одвојивим поклопцем.</td></tr>
<tr><td>**PP62**</td><td colspan="3">За UN број(еве) 0082, 0241, 0331 и 0332, није неопходна унутрашња амбалажа, ако су експлозивне материје садржане у материјалу, који не пропушта течност.</td></tr>
<tr><td>**PP63**</td><td colspan="3">За UN 0081, није неопходна унутрашња амбалажа, уколико су ове материје садржане у крутој пластици, која не пропушта естре азотне киселине.</td></tr>
<tr><td>**PP64**</td><td colspan="3">За UN 0331, није неопходна унутрашња амбалажа, ако се за спољну амбалажу користе вреће (5H2), (5H3) или (5H4).</td></tr>
<tr><td>**PP65**</td><td colspan="3">(Брисано)</td></tr>
<tr><td>**PP66**</td><td colspan="3">За UN 0081, не смеју се користити вреће као спољна амбалажа.</td></tr>
</table>

<table>
<tr><td colspan="4">P130 УПУТСТВО ЗА ПАКОВАЊЕ P130</td></tr>
<tr><td colspan="4">Следећа амбалажа је дозвољена, под условом да су испуњене опште одредбе за паковање из 4.1.1, 4.1.3 и посебне одредбе за паковање из 4.1.5:</td></tr>
<tr><td>Унутрашња амбалажа</td><td>Међуамбалажа</td><td colspan="2">Спољна амбалажа</td></tr>
<tr><td>Није потребна</td><td>Није потребна</td><td colspan="2">Сандуци од
челика (4A)
алуминијума (4B)
другог метала (4N)
природног дрвета, обични (4C1)
природног дрвета са страницама које не пропуштају прашину (4C2)
шпер плоче (4D)
MDF- медијапан плоче (4F)
картона (4G)
пенасте пластике (4H1)
круте пластике (4H2)

Бурад од
челика (1A1, 1A2)
алуминијума (1B1, 1B2)
од другог метала (1N1,1N2)
шпер плоче (1D)
картона (1G)
пластике (1H1, 1H2)</td></tr>
<tr><td colspan="4">Посебна одредба за паковање</td></tr>
<tr><td>PP67</td><td colspan="3">Следећи прописи важе за UN број(еве) 0006, 0009, 0010, 0015, 0016, 0018, 0019 0034, 0035, 0038, 0039. 0048, 0056, 0137, 0138, 0168, 0169, 0171, 0181, 0182, 0183, 0186, 0221, 0243, 0244, 0245, 0246, 0254, 0280, 0281, 0286, 0287, 0297, 0299, 0300, 0301, 0303, 0321, 0328, 0329, 0344, 0345, 0346, 0347, 0362, 0363, 0370, 0412, 0424, 0425, 0434, 0435, 0436, 0437, 0438, 0451, 0488, 0502 и 0510: Велики и робустни предмети са експлозивом, који су уобичајено предвиђени за војну употребу, и који не садрже упаљаче или чији су упаљачи опремљени најмање са два ефективна заштитна уређаја, могу се превозити неупаковани. Ако ови предмети садрже погонска пуњења или су на сопствени погон, њихови системи за паљење морају бити заштићени од оптерећења, до којих може доћи под нормалним условима превоза. Ако је резултат испитивања серије 4 на неупакованом предмету негативан, предмет се може превозити неупакован. Такви неупаковани предмети могу се причврстити на подметаче (клизаче) или у сандуцима од летви или у другим уређајима погодним за руковање.
Напомена: Нето маса одобрене амбалаже може бити већа од 400 kg (види 4.1.3.3).</td></tr>
</table>

P131	**УПУТСТВО ЗА ПАКОВАЊЕ**	**P131**
Следећа амбалажа је дозвољена, под условом да су испуњене опште одредбе за паковање из 4.1.1, 4.1.3 и посебне одредбе за паковање из 4.1.5:		
Унутрашња амбалажа	**Међуамбалажа**	**Спољна амбалажа**
Вреће од папира пластике **Посуде** од картона метала пластика дрвета **Калемови**	Није потребна	**Сандуци** од челика (4A) алуминијума (4B) другог метала (4N) природног дрвета, обични (4C1) природног дрвета са страницама које не пропуштају прашину (4C2) шпер плоче (4D) MDF- медијапан плоче (4F) картона (4G) круте пластике (4H2) **Бурад** од челика (1A1, 1A2) алуминијума (1B1, 1B2) од другог метала (1N1,1N2) шпер плоче (1D) картона (1G) пластике (1H1, 1H2)
Посебна одредба за паковање		
PP68	За UN број(еве) 0029, 0267 и 0455, не смеју се користити вреће и калеми као унутрашња амбалажа.	

P132a	**УПУТСТВО ЗА ПАКОВАЊЕ** (Предмети, који се састоје од затвореног металног, пластичног или картонског омота, који садржи детонирајући експлозив, или који се састоје од детонирајућег експлозива повезаног пластиком)	**P132a**
Следећа амбалажа је дозвољена, под условом да су испуњене опште одредбе за паковање из 4.1.1, 4.1.3 и посебне одредбе за паковање из 4.1.5:		
Унутрашња амбалажа	**Међуамбалажа**	**Спољна амбалажа**
Није потребна	Није потребна	**Сандуци** од челика (4A) алуминијума (4B) другог метала (4N) природног дрвета, обични (4C1) природног дрвета са страница-ма које не пропуштају прашину (4C2) шпер плоче (4D) MDF- медијапан плоче (4F) картона (4G) круте пластике (4H2)

132b	УПУТСТВО ЗА ПАКОВАЊЕ (Предмети без затвореног омота)	P132b

Следећа амбалажа је дозвољена, под условом да су испуњене опште одредбе за паковање из 4.1.1, 4.1.3 и посебне одредбе за паковање из 4.1.5:

Унутрашња амбалажа	Међуамбалажа	Спољна амбалажа
Посуде од картона метала пластике дрвета **Омоти** од папира пластике	Није потребна	**Сандуци** од челика (4A) алуминијума (4B) другог метала (4N) природног дрвета, обични (4C1) природног дрвета са страницама које не пропуштају прашину (4C2) шпер плоче (4D) MDF- медијапан плоче (4F) картона (4G) круте пластике (4H2)

P133	УПУТСТВО ЗА ПАКОВАЊЕ	P133

Следећа амбалажа је дозвољена, под условом да су испуњене опште одредбе за паковање из 4.1.1, 4.1.3 и посебне одредбе за паковање из 4.1.5:

Унутрашња амбалажа	Међуамбалажа	Спољна амбалажа
Посуде од картона метала пластике дрвета **Умеци, са раздвајајућим преградама** од картона пластике дрвета	**Посуде** од картона метала пластике дрвета	**Сандуци** од челика (4A) алуминијума (4B) другог метала (4N) природног дрвета, обични (4C1) природног дрвета са страницама које не пропуштају прашину (4C2) шпер плоче (4D) MDF- медијапан плоче (4F) картона (4G) круте пластике (4H2)

Додатни захтев

Посуде као међуамбалажа су неопходне, ако је унутрашња амбалажа уметак.

Посебне одредбе за паковање

PP69	За UN број(еве) 0043, 0212, 0225, 0268 и 0306, умеци се не смеју користити као унутрашња амбалажа.

P134	**УПУТСТВО ЗА ПАКОВАЊЕ**	**P134**
Следећа амбалажа је дозвољена, под условом да су испуњене опште одредбе за паковање из 4.1.1, 4.1.3 и посебне одредбе за паковање из 4.1.5:		
Унутрашња амбалажа	**Међуамбалажа**	**Спољна амбалажа**
Вреће водоотпорне **Посуде** од картона метала пластика дрвета **Омоти** од таласастог картона **Тубе** од картона	Није потребна	**Сандуци** од челика (4A) алуминијума (4B) другог метала (4N) природног дрвета, обични (4C1) природног дрвета са страницама које не пропуштају прашину (4C2) шпер плоче (4D) MDF- медијапан плоче (4F) картона (4G) пенасте пластике (4H1) круте пластике (4H2) **Бурад** од челика (1A1, 1A2) алуминијума (1B1, 1B2) од другог метала (1N1,1N2) шпер плоче (1D) картона (1G) пластике (1H1, 1H2)

P135	УПУТСТВО ЗА ПАКОВАЊЕ	P135
Следећа амбалажа је дозвољена, под условом да су испуњене опште одредбе за паковање из 4.1.1, 4.1.3 и посебне одредбе за паковање из 4.1.5:		
Унутрашња амбалажа	**Међуамбалажа**	**Спољна амбалажа**
Вреће од папира пластике **Посуде** од картона метала пластике дрвета **Омоти** од папира пластике	Није потребна	**Сандуци** од челика (4A) алуминијума (4B) другог метала (4N) природног дрвета, обични (4C1) природног дрвета са страницама које не пропуштају прашину (4C2) шпер плоче (4D) MDF- медијапан плоче (4F) картона (4G) пенасте пластике (4H1) круте пластике (4H2) **Бурад** од челика (1A1, 1A2) алуминијума (1B1, 1B2) од другог метала (1N1,1N2) шпер плоче (1D) картона (1G) пластике (1H1, 1H2)

P136	УПУТСТВО ЗА ПАКОВАЊЕ	P136
Следећа амбалажа је дозвољена, под условом да су испуњене опште одредбе за паковање из 4.1.1, 4.1.3 и посебне одредбе за паковање из 4.1.5:		
Унутрашња амбалажа	**Међуамбалажа**	**Спољна амбалажа**
Вреће од пластике текстила **Сандуци** од картона пластике дрвета **Раздвајајуће преграде у спољној амбалажи**	Није потребна	**Сандуци** од челика (4A) алуминијума (4B) другог метала (4N) природног дрвета, обични (4C1) природног дрвета са страницама које не пропуштају прашину (4C2) шпер плоче (4D) MDF- медијапан плоче(4F) картона (4G) круте пластике (4H2) **Бурад** од челика (1A1, 1A2) алуминијума (1B1, 1B2) од другог метала (1N1,1N2) шпер плоче (1D) картона (1G) пластике (1H1, 1H2)

<table>
<tr><td colspan="3">P137 УПУТСТВО ЗА ПАКОВАЊЕ P137</td></tr>
<tr><td colspan="3">Следећа амбалажа је дозвољена, под условом да су испуњене опште одредбе за паковање из 4.1.1, 4.1.3 и посебне одредбе за паковање из 4.1.5:</td></tr>
<tr><td>Унутрашња амбалажа</td><td>Међуамбалажа</td><td>Спољна амбалажа</td></tr>
<tr><td>Вреће од
пластике

Сандуци од
картона
дрвета

Тубе од
картона
метала
пластике

Раздвајајуће преграде у спољној амбалажи</td><td>Није потребна</td><td>Сандуци од
челика (4A)
алуминијума (4B)
другог метала (4N)
природног дрвета, обични (4C1)
природног дрвета са страницама које не пропуштају прашину (4C2)
шпер плоче (4D)
MDF- медијапан плоче(4F)
картона (4G)
круте пластике (4H2)

Бурад од
челика (1A1, 1A2)
алуминијума (1B1, 1B2)
од другог метала (1N1,1N2)
шпер плоче (1D)
картона (1G)
пластике (1H1, 1H2)</td></tr>
<tr><td colspan="3">Посебне одредбе за паковање</td></tr>
<tr><td>PP70</td><td colspan="2">За UN број(еве) 0059, 0439, 0440, и 0441, ако се кумулативна пуњења пакују појединачно, конусне шупљине морају бити усмерене према доле, а комад обележен као што је приказано на сликама 5.2.1.10.1.1 или 5.2.1.10.1.2. Ако се кумулативна пуњења пакују у пару, конусне шупљине морају бити окренуте једна према другој, да би се дејство кумулативног пуњења у случају ненамерног паљења свело на што је могуће мању меру.</td></tr>
</table>

P138	**УПУТСТВО ЗА ПАКОВАЊЕ**	**P138**
Следећа амбалажа је дозвољена, под условом да су испуњене опште одредбе за паковање из 4.1.1, 4.1.3 и посебне одредбе за паковање из 4.1.5:		
Унутрашња амбалажа	**Међуамбалажа**	**Спољна амбалажа**
Вреће од пластике	Није потребна	**Сандуци** од челика (4A) алуминијума (4B) другог метала (4N) природног дрвета, обични (4C1) природног дрвета са страница ма које не пропуштају прашину (4C2) шпер плоче (4D) MDF- медијапан плоче(4F) картона (4G) круте пластике (4H2) **Бурад** од челика (1A1, 1A2) алуминијума (1B1, 1B2) од другог метала (1N1,1N2) шпер плоче (1D) картона (1G) пластике (1H1, 1H2)
Додатни захтев Ако су крајеви предмета чврсто затворени, није неопходна унутрашња амбалажа.		

P139	**УПУТСТВО ЗА ПАКОВАЊЕ**	**P139**
Следећа амбалажа је дозвољена, под условом да су испуњене опште одредбе за паковање из 4.1.1, 4.1.3 и посебне одредбе за паковање из 4.1.5:		
Унутрашња амбалажа	**Међуамбалажа**	**Спољна амбалажа**
Вреће од пластике **Посуде** од картона метала пластике дрвета **Калемови** **Омоти** од натрон папира пластике	Није потребна	**Сандуци** од челика (4A) алуминијума (4B) другог метала (4N) природног дрвета, обични (4C1) природног дрвета са страницама које не пропуштају прашину (4C2) шпер плоче (4D) MDF- медијапан плоче(4F) картона (4G) круте пластике (4H2) **Бурад** од челика (1A1, 1A2) алуминијума (1B1, 1B2) од другог метала (1N1,1N2) шпер плоче (1D) картона (1G) пластике (1H1, 1H2)
Посебне одредбе за паковање		
PP71	За UN број(еве) 0065, 0102, 0104, 0289 и 0290, крајеви детонаторске врпце (фитиља) морају бити чврсто затворени, на пример чврсто причвршћеним чепом, да експлозивна материја не може да се ослободи. Крајеви савитљиве детонаторске врпце морају бити чврсто везани.	
PP72	За UN број(еве) 0065 и 0289, није неопходна унутрашња амбалажа, ако су предмети у котуровима (намотајима).	

P140	**УПУТСТВО ЗА ПАКОВАЊЕ**	**P140**
Следећа амбалажа је дозвољена, под условом да су испуњене опште одредбе за паковање из 4.1.1, 4.1.3 и посебне одредбе за паковање из 4.1.5:		
Унутрашња амбалажа	**Међуамбалажа**	**Спољна амбалажа**
Вреће од пластике **Посуде** од дрвета **Калемови** **Омоти** од натрон папира пластике	Није потребна	**Сандуци** од челика (4A) алуминијума (4B) другог метала (4N) природног дрвета, обични (4C1) природног дрвета са страницама које не пропуштају прашину (4C2) шпер плоче (4D) MDF- медијапан плоче(4F) картона (4G) круте пластике (4H2) **Бурад** од челика (1A1, 1A2) алуминијума (1B1, 1B2) од другог метала (1N1,1N2) шпер плоче (1D) картона (1G) пластике (1H1, 1H2)

Посебне одредбе за паковање	
PP73	За UN 0105, није неопходна унутрашња амбалажа, ако су крајеви предмета чврсто затворени.
PP74	За UN 0101, амбалажа мора бити непропусна за прашину, изузев ако се фитиљ налази у папирној туби и ако су оба краја тубе покривена одвојивим чеповима.
PP75	За UN 0101, не смеју се користити сандуци или бурад од челика, алуминијума или другог метала.

P141	**УПУТСТВО ЗА ПАКОВАЊЕ**	**P141**
Следећа амбалажа је дозвољена, под условом да су испуњене опште одредбе за паковање из 4.1.1, 4.1.3 и посебне одредбе за паковање из 4.1.5:		
Унутрашња амбалажа	**Међуамбалажа**	**Спољна амбалажа**
Посуде од картона метала пластике дрвета **Умеци, са раздвајајућим преградама** од пластике дрвета **Раздвајајуће преграде у спољној амбалажи**	Није потребна	**Сандуци** од челика (4A) алуминијума (4B) другог метала (4N) природног дрвета, обични (4C1) природног дрвета са страницама које не пропуштају прашину(4C2) шпер плоче (4D) MDF- медијапан плоче (4F) картона (4G) круте пластике (4H2) **Бурад** од челика (1A1, 1A2) алуминијума (1B1, 1B2) од другог метала (1N1,1N2) шпер плоче (1D) картона (1G) пластике (1H1, 1H2)

P142	**УПУТСТВО ЗА ПАКОВАЊЕ**	**P142**
Следећа амбалажа је дозвољена, под условом да су испуњене опште одредбе за паковање из 4.1.1, 4.1.3 и посебне одредбе за паковање из 4.1.5:		
Унутрашња амбалажа	**Међуамбалажа**	**Спољна амбалажа**
Вреће од папира пластике **Посуде** од картона метала пластике дрвета **Омоти** од папира **Умеци, са раздвајајућим преградама** од пластике	Није потребна	**Сандуци** од челика (4A) алуминијума (4B) другог метала (4N) природног дрвета, обични (4C1) природног дрвета са страницама које не пропуштају прашину(4C2) шпер плоче (4D) MDF- медијапан плоче (4F) картона (4G) круте пластике (4H2) **Бурад** од челика (1A1, 1A2) алуминијума (1B1, 1B2) од другог метала (1N1,1N2) шпер плоче (1D) картона (1G) пластике (1H1, 1H2)

P143	**УПУТСТВО ЗА ПАКОВАЊЕ**	**P143**
Следећа амбалажа је дозвољена, под условом да су испуњене опште одредбе за паковање из 4.1.1, 4.1.3 и посебне одредбе за паковање из 4.1.5:		
Унутрашња амбалажа	**Међуамбалажа**	**Спољна амбалажа**
Вреће од натрон папира пластике текстила текстила, гумиране **Посуде** од картона метала пластике дрвета **Умеци, са раздвајајућим преградама** од пластике дрвета	Није потребна	**Сандуци** од челика (4A) алуминијума (4B) другог метала (4N) природног дрвета, обични (4C1) природног дрвета са страницама које не пропуштају прашину (4C2) шпер плоче (4D) MDF- медијапан плоче (4F) картона (4G) круте пластике (4H2) **Бурад** од челика (1A1, 1A2) алуминијума (1B1, 1B2) од другог метала (1N1,1N2) шпер плоче (1D) картона (1G) пластике (1H1, 1H2)
Додатни захтев Уместо претходно наведене унутрашње и спољне амбалаже, може се користити састављена амбалажа (6HH2) (пластична посуда са спољним сандуком од круте пластике).		
Посебне одредбе за паковање		
PP76	Ако се за UN број(еве) 0271, 0272, 0415 и 0491 користи амбалажа од метала, она мора бити тако израђена, да је спречена опасност од експлозије услед раста унутрашњег притиска на основу унутрашњих или спољних узрока.	

P144	**УПУТСТВО ЗА ПАКОВАЊЕ**	**P144**
Следећа амбалажа је дозвољена, под условом да су испуњене опште одредбе за паковање из 4.1.1, 4.1.3 и посебне одредбе за паковање из 4.1.5:		
Унутрашња амбалажа	**Међуамбалажа**	**Спољна амбалажа**
Посуде од картона метала пластике дрвета **Раздвајајуће преграде у спољној амбалажи**	Није потребна	**Сандуци** од челика (4A) алуминијума (4B) другог метала (4N) природног дрвета, обични са оплатом од метала (4C1) шпер плоче (4D) са оплатом од метала MDF- медијапан плоче (4F) са оплатом од метала пенасте пластике (4H1) круте пластике (4H2) **Бурад** од челика (1A1, 1A2) алуминијума (1B1, 1B2) од другог метала (1N1,1N2) пластике (1H1, 1H2)
Посебне одредбе за паковање		
PP77	За UN број(еве) 0248 и 0249, амбалажа мора бити заштићена од продирања воде. Ако се транспортују уређаји, који се активирају водом без амбалаже, они морају садржати најмање два независна заштитна уређаја за спречавање продирање воде. ***Напомена:*** *Нето маса одобрене амбалаже може бити већа од 400 kg (види 4.1.3.3).*	

P200	УПУТСТВО ЗА ПАКОВАЊЕ	P200

Врста амбалаже:

Боце, велике боце, бурад под притиском и свежњеви боца.

Боце, велике боце, бурад под притиском и свежњеви боца су дозвољени, под условом, да су испоштоване посебне одредбе из 4.1.6 и доле наведене одредбе од (1) до (9) и, уколико је то назначено у колони „посебне одредбе за паковање" табела 1, 2 или 3, испуњене одговарајуће посебне одредбе за паковање наведене доле под (10).

Опште одредбе

(1) Посуде морају бити тако затворене и заптивене, да је спречено испуштање гасова.

(2) Посуде под притиском, које садрже отровне материје са вредношћу LC_{50} од највише 200 ml/m³ (ppm) како је наведено у табели, не смеју бити опремљене никаквим уређајем за растерећење притиска. UN-посуде под притиском за превоз UN 1013 Угљендиоксид и UN 1070 Азотсубоксид морају да буду опремљене уређајима за растерећење притиска.

(3) Наредне три табеле обухватају збијене (компримоване) гасове (табела 1), гасове у течном стању и растворене гасове (табела 2) и материје, које не спадају у класу 2 (табела 3). Оне садрже податке за:

(a) UN број, назив и опис као и класификациони кôд материје;

(b) вредност LC_{50} за отровне материје;

(c) врсте посуда под притиском, означене словом „X", које су дозвољене за материју;

(d) највећи дозвољени рок за периодично контролисање посуда под притиском;

Напомена: *За посуде под притиском, које су израђене од композитних материјала, најдужи дозвољени период између испитивања мора бити 5 година. Период између испитивања може бити продужен на онај наведен у Табелама 1 и 2 (нпр. до 10 година), уколико је то одобрио надлежни орган или тело овлашћено од стране овог органа, који је издао одобрење типа.*

(e) најмањи испитни притисак за посуде под притиском;

(f) највећи дозвољени радни притисак посуда под притиском за компримоване гасове (када није наведена вредност, радни притисак не сме да буде већи од две трећине испитног притиска) или највећи дозвољени однос(и) пуњења у зависности од испитног притиска за гасове у течном стању и растворене гасове;

(g) посебне одредбе за паковање, који важе за ту материју.

Испитни притисак, однос пуњења и прописи за пуњење

(4) Најмањи испитни притисак износи 1 MPa (10 bar).

(5) Посуде под притиском не смеју ни у ком случају да буду пуњене изнад граничних вредности, дозвољених у следећим прописима:

(a) За збијене (компримоване) гасове, радни притисак не сме бити већи од две трећине испитног притиска посуде под притиском. Ограничења везана за горњу границу радног притиска утврђује посебна одредба за паковање „o" става (10). Унутрашњи притисак на 65 °C, ни у ком случају не сме да премаши испитни притисак.

(b) За гасове преведене у течно стање под високим притиском, однос пуњења треба да буде такав, да притисак развијен на 65°C не премаши испитни притисак посуде под притиском.

Коришћење других испитних притисака и односа пуњења од оних који су наведени у табели је дозвољено, изузев у случајевима где се примењује одредба за паковање „o" става (10), под условом да је:

(i) испуњен критеријум посебне одредбе за амбалажу под „**r**" става (10), уколико је применљив, или

(ii) испуњен претходно поменути критеријум у свим другим случајевима.

За гасове преведене у течно стање под високим притиском и смеше гасова за које у табели не постоје одговарајући подаци, највећи дозвољени однос пуњења (FR) одређује се на следећи начин:

P200	УПУТСТВО ЗА ПАКОВАЊЕ	P200

$$FR=8,5\times10^{-4}\times d_g\times P_h$$

при чему је:

FR = највећи однос пуњења

$\mathbf{d_g}$ = густина гаса (на 15 °C, 1 bar) (у kg/ m³)

$\mathbf{P_h}$ = најмањи испитни притисак (у барима).

Ако густина гаса није позната, највећи однос пуњења одређује се на следећи начин:

$$FR=\frac{P_h\times MM\times10^{-3}}{R\times338}$$

при чему је:

FR = највећи однос пуњења

$\mathbf{P_h}$ = најмањи испитни притисак (у барима)

MM = молекуларна маса (у g/mol)

R = 8,31451 x 10^{-2} bar.l.mol^{-1}.K^{-1} (гасна константа)

За смеше гасова, треба узимати просечну молекуларну масу, узимајући у обзир запреминску концентрацију појединих састојака.

(c) За гасове преведене у течно стање под ниским притиском, највећа дозвољена маса пуњења по литру запремине посуде треба да је једнак 0,95-струкој густини течне фазе на 50 °C; осим тога, течна фаза не сме потпуно да испуни посуду под притиском на било којој температури до 60 °C. Испитни притисак посуде под притиском мора бити барем једнак притиску паре (апсолутном) течне материје на 65 °C, минус 100 kPa (1 bar).

За гасове преведене у течно стање под ниским притиском и за смеше гасова, за које у табели не постоје одговарајући подаци о пуњењу, највећи однос пуњења одређује се како следи:

$$FR=(0,0032\times BP-0,24)\times d_l$$

при чему је:

FR = највећи однос пуњења

BP = тачка кључања (у Келвинима)

$\mathbf{d_l}$ = густина течне материје на тачки кључања (у kg/l).

(d) За UN 1001 ацетилен, растворен, и UN 3374 ацетилен, без средства за растварање, види посебну одредбу за паковање „p" става (10).

(e) За течне гасове којима су додати компримовани гасови, обе компоненте – течни гас и компримовани гас- морају бити узете у обзир при прорачуну унутрашњег притиска у посуди под притиском.

Највећа маса садржаја по литру водене запремине не сме да прелази 0,95 пута густина течне фазе на 50 °C; додатно, течна фаза не сме испунити целу посуду под притиском на било којој температури до 60 °C.

Када је напуњена, унутрашњи притисак на 65 °C не сме да прелази испитни притисак посуде под притиском. Морају бити узети у обзир притисак паре и повећања запремине за све материје у посудама под притиском. Када експериментални подаци нису доступни, треба извршити следеће кораке:

(i) прорачун притиска паре течног гаса и парцијалног притиска компримованог гаса на 15 °C (температура пуњења);

(ii) прорачун повећања запремине течне фазе услед загревања са 15 °C до 65 °C и прорачун преостале запремине за гасну фазу;

(iii) прорачун парцијалног притиска компримованог гаса на 65 °C узимајући у обзир и запреминско повећање течне фазе;

P200	УПУТСТВО ЗА ПАКОВАЊЕ	P200

Напомена: *Треба узети у обзир фактор стишљивости гаса за компримовани гас на 15 °C и на 65 °C.*

(iv) прорачун притиска паре течног гаса на 65 °C;

(v) укупан притисак представља збир притиска паре течног гаса и парцијалног притиска компримованог гаса на 65 °C;

(vi) размотрити растворљивост компримованог гаса на 65 °C у течну фазу;

Испитни притисак посуде под притиском не сме бити мањи од укупног прорачунског притиска за више од 100 kPa (1 bar).

Уколико растворљивост компримованог гаса у течну фазу није позната за прорачун, испитни притисак може бити прорачунат без узимања у обзир растворљивости гаса (став (vi)).

(6) Могу се користити други испитни притисци и однос пуњења, под условом да испуњавају опште прописе описане у претходним ставовима (4) и (5);

(7) (a) Пуњење посуда под притиском могу да врше само посебно опремљени центри са квалификованим особљем који користе одговарајуће поступке.

Поступци морају да садрже следеће контроле (провере);

(i) оцењивања усаглашености посуда и прибора са RID;

(ii) компатибилности посуда и делова припадајуће опреме са производом који се превози;

(iii) да не постоје оштећења, која би могла утицати на безбедност;

(iv) придржавање односа пуњења или притиска пуњења, у зависности од употребе;

(v) обележја и идентификација.

(b) Течни гас (ТНГ) који је предвиђен да се пуни у боце мора да буде високог квалитета; захтев се сматра да је испуњен ако течни гас (ТНГ) који је предвиђен за пуњење одговара ограничењима за корозивност као што је наведено у ISO 9162:1989.

Периодична контролисања

(8) Посуде које се могу поновно пунити морају бити подвргнуте периодичном контролисању према прописима у 6.2.1.6 одн. 6.2.3.5.

(9) Уколико у табели у наставку за одређене материје нема наведених посебних одредби, периодична контролисања се морају вршити:

(a) сваких пет година на посудама под притиском за превоз гасова класификационих кôдова 1T, 1TF, 1TO, 1TC, 1TFC, 1TOC, 2T, 2TO, 2TF, 2TC, 2TFC, 2TOC, 4A, 4F и 4C;

(b) сваких пет година на посудама под притиском за превоз материја других класа;

(c) сваких десет година на посудама под притиском за превоз гасова класификационог кôда 1 A, 1O, 1F, 2A, 2O и 2F.

За посуде под притиском, које су израђене од композитних материјала, најдужи дозвољени период између испитивања мора бити 5 година. Период између испитивања може бити продужен на онај наведен у табелама 1 и 2 (нпр. до 10 година), уколико је то одобрио надлежни орган или тело именовано од стране овог органа, који је издао одобрење типа.

Посебне одредбе за паковање

(10) „Компатибилност материјала”

a: Посуде под притиском од легуре алуминијума не могу се користити.

b: Вентили од бакра не смеју се користити.

c: Метални делови, који долазе у додир са садржајем, не смеју да садрже више од 65% бакра.

d: Ако се користе посуде од челика или састављене посуде од челика под притиском са челичним облогама, дозвољене су само оне, које су обележене са „H” у складу са 6.2.2.7.4 (p).

P200	УПУТСТВО ЗА ПАКОВАЊЕ	P200

Захтеви за отровне материје са вредношћу LC_{50} од највише 200 ml/m³ (ppm)

k: Отвори вентила морају бити опремљени чеповима и поклопцима који не пропуштају гас са навојем који одговара отвору вентила, који су произведени од материјала, који није подложан нагризајућем дејству садржаја посуде под притиском.

Свака боца једног свежња мора бити опремљена сопственим вентилом, који у току превоза мора бити затворен. Након пуњења спојна цев мора бити испражњена, очишћена и затворена.

Свежњеви боца, који садрже UN 1045 Флуор, збијен (компримован) могу бити опремљени вентилом за одвајање на групама боца са воденом запремином која не премашује 150 литара, уместо вентила за одвајање на свакој боци.

Боце и појединачне боце у свежњу боца морају имати испитни притисак од најмање 200 bar и најмању дебљину зидова од 3.5 mm за алуминијумске легуре или 2 mm за челик. Појединачне боце, које не одговарају овом пропису морају се превозити у крутој спољној амбалажи, која довољно штити боце и арматуре и одговара нивоу испитивања за групу паковања I. Бурад под притиском морају имати најмању дебљину зидова, која је одређена од стране надлежног органа.

Посуде под притиском не смеју бити опремљене уређајем за растерећење притиска.

Боце или појединачне боце у свежњу морају бити ограничене на запремину од 85 литара.

Сваки вентил мора да издржи испитни притисак посуде под притиском и да буде директно повезан са посудом под притиском конусним навојем или другим средством, који одговара захтевима стандарда ISO 10692-2:2001.

Сваки вентил мора бити типа без заптивки са неперфорираном мембраном или типа који спречава цурење преко или мимо заптивки.

Превоз у капсулама није дозвољен.

Након пуњења, код сваке посуде под притиском мора се контролисати заптивеност.

Специфичне одредбе за гасове

l: UN 1040 етиленоксид може бити упакован и у херметички затворену унутрашњу амбалажу од стакла или метала, на одговарајући начин смештену, са материјалом за попуњавање, у сандуке од картона, дрвета или метала, који одговарају нивоу испитивања за групу паковања I. Највећа дозвољена количина за сваку унутрашњу амбалажу од стакла износи 30 g, а највећа дозвољена количина за сваку унутрашњу амбалажу од метала износи 200 g. Након пуњења, свака унутрашња амбалажа мора бити испитана на заптивеност, уметањем у купку са топлом водом при чему температура и трајање морају бити довољни да се постигне унутрашњи притисак исти као што је притисак паре етиленоксида на 55 °C. Највећа нето маса у спољној амбалажи не сме да премаши 2.5 kg.

m: Посуде под притиском морају бити напуњене до радног притиска, који не премашује 5 bar.

n: Боце и појединачне боце у свежњевима боца смеју да садрже највише 5 kg гаса . Ако је свежањ боца са UN 1045 Флуор, збијен (компримован), подељен у групе боца у складу са посебном одредбом за амбалажу „**k**”, свака група сме да садржи највише 5 kg гаса.

o: Радни притисак или однос пуњења наведен у табели не сме се ни у ком случају прекорачити.

p: За UN 1001 ацетилен, у раствору и UN 3374 ацетилен без растварача: боце морају бити напуњене хомогеном монолитичком порозном масом; радни притисак, количина ацетилена и количина растварача не сме да прекорачи вредност наведену у дозволи или у стандарду ISO 3807-1:2000, односно ISO 3807-2:2000 или ISO 3807:2013.

За UN 1001 ацетилен, у раствору: боце морају да садрже количину ацетона или одговарајућег растварача као што је наведено у дозволи (види стандард ISO 3807-1:2000, односно ISO 3807-2:2000 или ISO 3807:2013); боце, које су међусобно повезане спојном цеви, морају се превозити у вертикалном положају.

P200	УПУТСТВО ЗА ПАКОВАЊЕ	P200

Алтернативно, за UN 1001 ацетилен, у раствору; боце које нису посуде под притиском према UN могу бити пуњене немонолитичком порозном масом; радни притисак, количина ацетилена и количина растварача не сме да прекорачи вредност наведену у дозволи. Највећи дозвољени рок за периодично испитивање боца не сме да премаши пет година.

q: Отвори за вентиле посуда под притиском за пирофорне гасове или запаљиве смеше гасова, који садрже више од 1 % пирофорних једињења, морају бити опремљени чеповима и поклопцима који су непропусни за гас, произведеним од материјала, који није подложан нагризајућем дејству садржаја посуде под притиском. Ако су ове посуде под притиском повезане преко спојне цеви у свежањ, свака посуда под притиском мора бити опремљена сопственим вентилом, који у току превоза мора бити затворен, а отвор вентила спојне цеви мора бити опремљен чепом или поклопцем који је непропусан и отпоран на притисак гаса. Чепови или поклопци непропусни за гас морају да буду опремљени навојем који одговара отворима вентила. Превоз у капсулама није дозвољен.

r: Однос пуњења овог гаса треба ограничити тако, да се притисак у случају потпуног разлагања не премаши две трећине испитног притиска посуде под притиском.

ra: Овај гас сме да буде пакован и у капсулама под следећим условима:

(a) маса гаса не сме да прекорачи 150 g по капсули;

(b) капсуле не смеју имати грешке, које би могле смањити њихову чврстоћу.

(c) заптивеност затварача мора бити обезбеђена додатним уређајем (поклопац, капак, чеп, заптивни материјали (кудеља) итд.), који је способан да спречи незаптивеност система за затварање током превоза.

(d) капсуле морају бити смештене у спољну амбалажу која је довољно чврста. Комад не сме бити тежи од 75 kg.

s: Посуде под притиском од легура алуминијума:

(a) смеју бити опремљене само вентилима од месинга или нерђајућег челика;

(b) морају бити ослобођене нечистоћа од угљоводоника и не смеју бити запрљане уљем. UN посуде под притиском морају бити очишћене према стандарду ISO 11621:1997.

ta: *(Резервисано)*

Периодично контролисање

u: Рок између периодичних испитивања може бити продужен на 10 година за посуде под притиском од легура алуминијума. Ово одступање се може применити на UN посуде под притиском само, ако је легура посуде под притиском подвргнута испитивању на корозију услед напрезања према стандарду ISO 7866:2012+ Cor 1:2014.

ua: Рок између периодичних испитивања може се продужити на 15 година за боце од легуре алуминијума и свежњеве боца који су састављени од таквих боца, ако се примењују одредбе става (13) овог упутства за паковање. Ово се не односи на боце израђене од легуре алуминијума AA 6351. Ова одредба „ua" може се применити за смеше, под условом да је сваком појединачном гасу који се налази у смеши додељена одредба „ua" у табели 1 или у табели 2.

v: (1) Рок између периодичних контролисања за боце од челика, изузев заварених боца од челика који се могу поново пунити за UN бројеве 1011, 1075, 1965, 1969 или 1978, сме да буде продужено на 15 година:

(a) уз сагласност надлежног органа државе (држава) у којој се (којима се) извршава периодично контролисање и превоз; и

(b) у складу са прописима техничког правилника признатог од стране надлежног органа.

(2) За заварене боце од челика које се могу поново пунити за UN бројеве 1011, 1075, 1965, 1969 или 1978 овај рок сме да буде продужен на 15 година, ако се примењују одредбе става (12) овог упутства за паковање.

P200	УПУТСТВО ЗА ПАКОВАЊЕ	P200

va: За бешавне челичне боце које су опремљене са RPV (ручним пригушним вентилом) (види напомену доле) које су израђене и испитане у складу са EN ISO 15996:2005 + A1:2007 или EN ISO 15996:2017, и за свежњеве бешавних челичних боца са главним вентилом (вентилима) са уређајем за заостали притисак, испитаним у складу са EN ISO 15996:2005 + A1:2007 или EN ISO 15996:2017, рок између периодичних испитивања може бити продужен на 15 година ако се примењују одредбе става (13) овог упутства за паковање. Ова одредба „va" може се применити за смеше, под условом да је сваком појединачном гасу који се налази у смеши додељена одредба „va" у табели 1 или у табели 2.

Напомена: *„Ручни пригушни вентил" (RPV) означава затварач који садржи уређај за заостали притисак који спречава улаз загађивача одржавањем позитивне разлике између притисака унутар боце и на излазу вентила. Како би се спречио повратни ток течности у боцу са извора вишег притиска функција „неповратни вентил" (NRV) треба бити уграђена унутар уређаја за заостали притисак или као дискретни додатни уређај у вентилу боце, нпр. регулатор.*

Захтеви за називе н.д.н. и смеше

z: Материјали посуда под притиском и њихове опреме морају бити компатибилни са садржајем и не смеју са њим да стварају никаква штетна или опасна једињења.

Испитни притисак и однос пуњења треба да се рачунају према одговарајућим прописима одељка (5).

Отровне материје са вредношћу LC_{50} од највише 200 ml/m^3 не смеју се превозити у великим боцама, бурадима под притиском или MEGC и морају одговарати посебној одредби за паковање „k". Међутим, UN 1975 смеша азот моноксида и азот диоксида, се може превозити у бурадима под притиском.

Посуде под притиском, које садрже пирофорне гасове или запаљиве смеше гасова, који садрже више од 1% пирофорних једињења, морају одговарати посебној одредби за паковање „q".

Неопходно је предузети потребне мере за спречавање опасних реакција (нпр. полимеризација или разлагање) у току превоза. Уколико је потребно, може се спровести стабилизација или додати инхибитор.

Смеше, које садрже UN 1911 диборан, треба пунити до притиска на којем неће бити прекорачене две трећине испитног притиска посуде под притиском, у случају потпуног разлагања диборана.

Смеше са UN 2192 германијумводоник (герман), изузев смеша са до 35 % германијумводоника (герман) у водонику или азоту или до 28 % германијумводоника (герман) у хелијуму или аргону, потребно је пунити до притиска, на коме у случају потпуног разлагања германијумводоника (герман) се не премашују две трећине испитног притиска посуде под притиском.

Смеше флуора и азота са концентрацијом флуора мањом од 35% по запремини, могу се пунити у посуде под притиском до највећег дозвољеног радног притиска за који парцијални притисак флуора не прелази апсолутну вредност од 3,1 MPa (31 bar).

$$\text{радни притисак (bar)} < \frac{31}{x_f} - 1$$

где је:

x_f = концентрација флуора у % према запремини/100.

Смеше флуора и инертних гасова са концентрацијом флуора мањом од 35% по запремини, могу се пунити у посуде под притиском до највећег дозвољеног радног притиска за који парцијални притисак флуора не прелази апсолутну вредност од 3,1 MPa (31 bar), додатно узимајући у обзир коефицијент еквивалентности азота у складу са ISO 10156:2017 приликом израчунавања парцијалног притиска.

P200	УПУТСТВО ЗА ПАКОВАЊЕ	P200

$$\text{радни притисак (bar)} < \frac{31}{x_f}\left(x_f + K_k \times x_k\right) - 1$$

где је:

x_f = концентрација флуора у % према запремини/100;

K_k = коефицијент еквиваленције инертног гаса у односу на азот (коефицијент еквиваленције азота);

x_k = концентрација инертног гаса у % према запремини/100.

Међутим, радни притисак за смеше флуора и инертних гасова не сме прелазити 20 MPa (200 bar). Најмањи испитни притисак посуда под притиском за смеше флуора и инертних гасова једнак је 1,5-струком радном притиску или 20 MPa (200 bar), уз примену веће вредности.

Захтеви за материје, које не спадају у класу 2

ab: Посуде под притиском морају испуњавати следеће услове:

(a) испитивање притиска мора укључити и контролисање унутрашњости посуде под притиском, као и проверу арматура;

(b) осим тога, неопходно је одговарајућим мерним уређајима, сваке две године (нпр. ултразвуком) испитати стање арматуре и отпорност на корозију;

(c) дебљина зидова не сме бити мања од 3 mm.

ac: Неопходно је да се испитивања и контролисања увек спроводе под контролом стручног лица признатог од стране надлежног органа.

ad: Посуде под притиском морају испуњавати следеће услове:

(a) оне морају бити пројектоване према прорачунском притиску од најмање 2,1 MPa (21 bar) (надпритисак).

(b) додатно уз обележја за посуде које се могу поново пунити, на посудама под притиском морају бити трајно и читко уписани следећи подаци:

(i) UN број и званичнан назив за транспорт материје према 3.1.2;

(ii) највећа дозвољена маса пуњења и сопствена маса (тара) посуде под притиском, укључујући делове опреме, који су били постављени у току пуњења или бруто маса.

(11) Примењиви захтеви овог упутства за паковање се сматрају испуњеним, ако су примењени следећи стандарди:

Примењиви захтеви	Стандард	Наслов документа
(7)	EN 13365:2002 + A1:2005	Преносиве плинске боце – Свежњеви боца за перманентне гасове и гасове у течном стању (изузев ацетилена) – Контролисање за време пуњења.
(7)	EN ISO 24431:2016	Боце за гас – Бешавне, заварене, од композитних материјала за компримоване и течне гасове (изузев ацетилена) – Контролисање за време пуњења
(7) (a)	ISO 10691:2004	Боце за гас – Заварене боце од челика које се могу поново пунити за течни нафтни гас (ТНГ) - Контролни поступци пре, у току и након пуњења
(7) (a)	ISO 11755:2005	Боце за гас – Свежњеви боца за компримоване и течне гасове (изузев ацетилена) – Контролисање за време пуњења
(7) (a) и (10) p	EN ISO 11372:2011	Боце за гас – Боце за ацетилен - Услови за пуњење и контролисање при пуњењу

P200		УПУТСТВО ЗА ПАКОВАЊЕ	P200
(7) (a) и (10) p	EN ISO 13088:2012+ A1:2020	Боце за гас – Свежњеви боца за ацетилен - Услови за пуњење и контролисање при пуњењу	
(7)	EN 1439:2021	Опрема и прибор за течни нафтни гас – Контролни поступак за преносиве боце за течни гас (ТНГ), које се могу поново пунити, пре, у току и након пуњења.	
(7)	EN 13952:2017	Опрема и прибор за течни нафтни гас – Операције пуњења за преносиве боце за течни гас (ТНГ)	

(12) За периодично контролисање заварених боца од челика који се могу поново пунити, у складу са Посебним прописом за амбалажу v (2) став (10) сме да се одобри рок од 15 година ако су примењене следеће одредбе.

1. Опште одредбе

1.1 За примену овог става, надлежни орган не сме да пренесе (делегира) своје задатке и обавезе на Xb-тело (контролна тела типа B) или IS (службу за контролисање у оквиру предузећа) (за дефиниције Xb и IS, види 6.2.3.6.1).

1.2 Власник боца мора да поднесе захтев за одобрење рока за испитивање од 15 година код надлежног органа и да докаже да су испоштовани прописи подставова 2, 3 и 4.

1.3 Боце произведене од 1. јануара 1999. године морају да буду произведене у складу са следећим стандардима према табели у 6.2.4 RID увек у Применљивом издању:

- стандард EN 1442; или
- стандард EN 13322-1; или
- Прилог I, Део 1 до 3 Директиве Савета 84/527/ECC[a].

Друге боце које су произведене пре 1. јануара 2009. године према одредбама RID у складу са техничким правилником признатог од надлежног органа, смеју да буду одобрене на рок за испитивање од 15 година, ако су од истовредне безбедности са одредбама RID који су примењивани у тренутку подношења захтева.

1.4 Власник надлежном органу мора да поднесе документациони материјал са којим се доказује да боце одговарају одредбама подстава 1.3. Надлежни орган мора да испита да ли су ови прописи испоштовани.

1.5 Надлежни орган мора да испита, да ли су одредбе подставова 2 и 3 испуњене и правилно примењене. Ако су све одредбе испуњене, рок за испитивање од 15 година за боце мора да буде одобрен. У овом одобрењу, тип конструкције боце (у складу са тачним описом у одобрењу типа) или обухваћена група боца (види напомену) мора да буде јасно одређена. Одобрење мора да буде достављено власнику; надлежни орган мора да сачува копију. Власник мора да сачува документе за период од 15 година на који су боце одобрене.

Напомена: *Група боца се одређује производним датумом идентичних боца у периоду у којем применљиве одредбе RID и правилник, признат од надлежног органа, у техничком садржају нису промењени. Пример: Боце идентичне конструкције и идентичне запремине израђене према одредбама RID који су се примењивали између 1. јануара 1985. и 31. децембра 1988. године у комбинацији са правилником признатог од надлежног органа који се примењивао у истом периоду, чине групу у смислу одредби овог става.*

1.6 Надлежни орган мора на примерен начин да надзире власника боца у односу на примену одредби RID и издатог одобрења, али најмање сваке три године или у случају ако се у поступак уведу измене.

---

[a] *Директива Савета Европских Заједница од 17. септембра 1984. године за усклађивање правних прописа Држава чланица о завареним боцама за гас од нелегираног челика, објављена у Службеном листу Европских Заједница бр. L300 од 19. новембра 1984.*

P200	УПУТСТВО ЗА ПАКОВАЊЕ	P200

2. Захтеви за рад

2.1 Боце, којима је за периодично контролисање одобрен рок од 15 година, смеју се пунити само у центрима за пуњење, који примењују документовани систем квалитета ради обезбеђивања, да су све одредбе става (7) овог упутства за паковање, захтеви и одговорности стандарда EN 1439:2021 (или до 31. децембра 2024. год, EN 1439:2017) и EN 13952:2017 испуњени и правилно примењени.

2.2 Надлежни орган мора да контролише да се ови прописи испуњавају и да то на примерен начин провери, али најмање сваке три године или ако се уведу измене у поступак.

2.3 Власник надлежном органу мора да достави документациони материјал са којим се доказује да центар за пуњење испуњава одредбе подстава 2.1.

2.4 Ако је центар за пуњење настањен у некој другој држави уговорне стране RID, власник мора да достави додатни документациони материјал, са којим се доказује да је центар за пуњење на одговарајући начин надзиран од надлежног органа те уговорне стране RID.

2.5 За спречавање унутрашње корозије, боце се смеју пунити само гасовима високог квалитета са јако малим потенцијалом контаминације. Овај захтев се сматра да је испуњен ако гасови одговарају ограничењима корозивности који су утврђени у *ISO* 9162:1989.

3. Одредбе за квалификацију и периодично контролисање

3.1 Боце типа конструкције или групе које су већ у употреби, за које је одобрен рок за испитивање од 15 година и на које је већ примењен рок за испитивање од 15 година, морају да буду подвргнуте периодичном контролисању у складу са 6.2.3.5.

Напомена: *За дефиницију групе боца види напомену у подставу 1.5*

3.2 Ако боца са роком за контролисање од 15 година при периодичном контролисању не издржи испитивање хидрауличног притиска, нпр. због прснућа или незаптивености, власник мора да испита узроке пропуста и утицаје на друге боце (нпр. истог типа конструкције или исте групе) и да о томе састави извештај. Уколико се то односи и на друге боце, власник мора о томе да информише надлежни орган. У том случају надлежни орган мора да донесе одлуку о одговарајућим мерама и да према томе информише остале уговорне стране RID.

3.3 Ако се утврди интерна корозија дефинисана у примењеном стандарду (види подстав 1.3), боца мора да буде повучена из употребе и не сме да буде предата на пуњење и превоз за преостали период.

3.4 Боце које су одобрене на рок за контролисање од 15 година смеју да буду опремљене само вентилима који су конструисани и произведени према стандарду EN 13152:2001 + A1:2003, EN 13153:2001 + A1:2003, EN ISO 14245:2010, EN ISO 14245:2019, EN ISO 14245:2021, EN ISO 15995:2010, EN ISO 15995:2019 или EN ISO 15995:2021, за минималну употребу у трајању од 15 година. Након периодичног контролисања боца мора да буде опремљена новим вентилом, изузев ручно активирајућих вентила који су према стандарду EN 14912:2022 поново прерађени или испитани, који се смеју поново монтирати ако су погодни за даљу употребу на период од 15 година. Прераду или контролисање сме да обавља само произвођач вентила или према његовим техничким упутствима, предузеће које је квалификовано за ове радове и које ради са документованим системом квалитета.

4. Обележавање

Боце за које је према овом ставу за периодично контролисање одобрен рок од 15 година, морају да буду додатно, јасно и читко обележене податком „P15Y”. Ово обележје мора да буде уклоњено са боце ако она више није одобрена на рок за контролисање од 15 година.

Напомена: *Ово обележје се не сме користи за боце које спадају под прелазну одредбу у 1.6.2.9, 1.6.2.10 или под одредбу посебне одредбе за амбалажу v (1) у ставу (10) овог упутства за паковање.*

P200	УПУТСТВО ЗА ПАКОВАЊЕ	P200

(13) Рок од 15 година за периодично контролисање бешавних челичних боца и боца од легуре алуминијума као и свежњева боца који садрже такве боце може бити дозвољен у складу са посебним одредбама за паковање под **ua** или **va** става 10, ако се примењују следеће одредбе:

1. Опште одредбе

1.1 Ради примене овог става, надлежни орган неће делегирати своје задатке и обавезе Xb телима (контролним телима типа B) или IS (службама за контролисање унутар предузећа) (за дефиниције Xb и IS, види 6.2.3.6.1).

1.2 Власник боца или свежњева боца мора да се обрати надлежном органу како би им се дозволио рок од 15 година при чему мора доказати да су захтеви подстава 2, 3 и 4 испуњени.

1.3 Боце израђене од 1. јануара 1999. године, морају бити израђене у сагласности са једним од следећих стандарда:

– EN 1964-1 или EN 1964-2; или

– EN 1975; или

– EN ISO 9809-1 или EN ISO 9809-2; или

– EN ISO 7866; или

– Прилог I, делови 1 до 3 Директиве Савета 84/525/EEC[b] и 84/526/EEC[c]

који се примењује у зависности од времена када су произведене (види такође табелу у 6.2.4.1).

Остале боце које су произведене пре 1. јануара 2009. године у сагласности са RID у складу са техничким кодом који је прихваћен од стране надлежног државног органа, могу да буду прихваћене за рок испитивања од 15 година за периодично контролисање, ако су еквивалентне безбедности према одредбама RID које се примењују.

Напомена: *Сматра се да је ова одредба испуњена ако је боца била поново испитана према процедури за поновно испитивање усаглашености као што је описано у Прилогу III, Директиве 2010/35/EU од 16. јуна 2010. године или Прилогу IV, Део II, Директиве 1999/36/EC од 29. априла 1999. године.*

За боце и свежњеве боца, које су обележене са симболом Уједињених Нација за амбалажу који је дефинисан у 6.2.2.7.2 (a), неће бити одобрен рок од 15 година за периодично контролисање.

1.4 Свежњеви боца морају бити тако израђени да контакт између боца дуж уздужне осе боца не доведе до спољашње корозије. Носачи и сигурносни каишеви, морају бити такви да доприносе смањењу ризика од корозије на боцама. Упијајући материјали који се користе у ослонцима, могу бити дозвољени једино ако су третирани да елиминишу апсорпцију воде. Примери погодних материјала јесу водоотпорни каишеви и гума.

1.5 Власник треба да достави писане доказе надлежном органу којима се доказује да су боце у сагласности са одредбама подстава 1.3. Надлежни орган ће потврдити да су ови услови испуњени.

1.6 Надлежни орган треба да провери да ли су одредбе подстава 2 и 3 испуњене и правилно примењене. Ако су испуњене све одредбе, биће одобрен рок од 15 година за периодично контролисање за боце и свежњеве боца. У овом одобрењу, група боца (види Напомену доле) за коју се издаје одобрење, мора бити јасно идентификована. Одобрење треба да буде достављено власнику; надлежни орган треба да задржи копију. Власник треба да чува документа док год важи одобрење за боце за рок од 15 година.

Напомена: *Група боца, дефинише се према датуму производње идентичних боца за одређени период, у току којег није дошло до промена у погледу техничког садржаја примењивих одредаба RID и техничког кода који је прихваћен од стране надлежног органа. Пример: Боце идентичног типа*

P200	УПУТСТВО ЗА ПАКОВАЊЕ	P200

конструкције и запремине које су израђене у складу са одредбама RID које су примењиве између 1. јануара 1985. године и 31. децембра 1988. године у комбинацији са техничким кодом који је прихваћен од стране надлежног органа применљивим за исти период једне групе истог облика у погледу одредаба овог става.

1.7 Власник мора да обезбеди поштовање одредаба RID и одобрење које им је дато као одговарајуће и треба да то покаже на захтев надлежном органу, најмање једном у три године или када се уводе значајне промене у процедурама.

2. Захтеви за рад

2.1 Боце или свежњеви боца које поседују одобрење о року за периодично контролисање у трајању од 15 година, могу се пунити једино у пуниоицама које примењују документовани и сертификовани систем квалитета како би се обезбедило да све одредбе става (7) овог упутства за паковање и захтеви и обавезе стандарда EN ISO 24431:2016 или EN 13365:2002 који се примењује, су испуњени и правилно примењени. Систем квалитета, према ISO 9000 (серије) или еквивалентни, морају бити сертификовани од стране акредитованог независног тела које је признато од стране надлежног органа. Ово укључује процедуре које се односе на контролисање пре и после пуњења као и сам процес пуњења за боце, свежњеве боца и вентиле.

2.2 Боце и свежњеви боца израђене од легуре алуминијума које су без RPV којима је одобрен рок од 15 година за периодично контролисање, морају да буду проверене пре сваког пуњења у складу са документованом процедуром која треба да укључује најмање следеће:

(a) отворити вентил боце или главни цилиндар свежњева боца ради провере заосталог притиска;
(b) ако је гас испражњен, боца или свежњеви боца могу да се пуне;
(c) ако гас није испражњен, унутрашње стање боце или свежња боца мора бити проверено на нечистоће/ загађење/ контаминацију;
(d) ако нису пронађене нечистоће, боца или свежањ боца могу да се пуне;
(e) ако су пронађене нечистоће, треба предузети корективне мере.

2.3 Бешавне челичне боце које су опремљене са RPV и свежњеви бешавних челичних боца опремљени са главним вентилом (вентилима) са уређајем за ослобађање заосталог притиска и којима је одобрен рок од 15 година за периодично контролисање, морају бити проверене пре сваког пуњења у складу са документованим процедурама које треба да укључе најмање следеће:

(a) отворити вентил боце или главни цилиндар свежњева боца ради провере заосталог притиска;
(b) ако је гас испражњен, боца или свежњеви боца могу да се пуне;
(c) ако гас није испражњен, унутрашње стање боце или свежња боца мора бити проверено на нечистоће / загађење/ контаминацију;
(d) ако се провером покаже да је уређај за заостали притисак задржао притисак, боца или свежањ боца може да се пуни;
(e) ако се провером покаже да уређај за заостали притисак није задржао притисак, унутрашње стање боце или свежња боца мора бити проверено на нечистоће / загађење/ контаминацију;
  (i) ако нису пронађене нечистоће, боца или свежањ боца могу да се пуне након поправке или замене уређаја за заостали притисак;
  (ii) ако су пронађене нечистоће, треба предузети корективне мере.

2.4 Како би се спречила унутрашња корозија, једино гасови високог квалитета са веома ниским потенцијалом контаминације могу да се пуне у боце или свежњева боца. Ово се сматра испуњеним, ако је компатибилност гасова/ материјала прихватљива у складу са EN ISO 11114-1:2020 + A1:2023 и EN ISO 11114-2:2021, и квалитет гаса испуњава спецификације према EN ISO 14175:2008 или, за гасове који нису обухваћени овим стандардом, са најмањом чистоћом 99,5% по запремини и са највишим садржајем влаге од 40 ml/m^3 (ppm). За азотни оксид, вредности требају бити најмања чистоћа од 98% по запремини и највиши садржај влаге од 70 ml/m^3 (ppm).

P200	УПУТСТВО ЗА ПАКОВАЊЕ	P200

2.5 Власник мора да обезбеди да су захтеви од 2.1 до 2.4 испуњени и да достави документоване доказе о томе на захтев надлежног органа, а најмање једном у три године или када се уводе значајне промене у процедурама.

2.6 Ако се пуниоица налази у другој уговорној страни RID, власник треба да обезбеди на захтев надлежног органа додатни документовани доказ да је пуниоица надгледана сходно томе од стране надлежног органа те RID уговорне стране. Види такође 1.2.

3. Одредбе за квалификацију и периодично контролисање

3.1 Боце и свежњеви боца које су већ у употреби, за које су испуњени услови подстава 2 од датума последњег периодичног контролисања чиме су задовољени захтеви надлежних органа, могу продужити рок контролисања у трајању до 15 година од датума последњег периодичног контролисања. У супротном, промена рока испитивања са десет на петнаест година, треба бити извршена у време периодичног контролисања. У извештају о периодичном контролисању треба бити наведено да ће та боца или свежањ боца бити опремљена са уређајем за резидуални притисак на одговарајући начин. Други, документовани докази могу да буду прихваћени од стране надлежног органа.

3.2 Ако боца са роком за испитивање од 15 година при периодичном контролисању не издржи испитивање хидрауличног притиска, због прснућа или незаптивености или ако се открије озбиљан недостатак при испитивању без разарања (NDT – non-destructive test), власник мора да испита узроке пропуста и утицаје на друге боце (нпр. истог типа конструкције или исте групе) и да о томе састави извештај. Уколико се то односи и на друге боце, власник мора о томе да обавести надлежни орган. У том случају надлежни орган мора да донесе одлуку о одговарајућим мерама и да према томе информише надлежне органе осталих уговорних страна RID.

3.3 Ако се утврди интерна корозија или други недостаци као што је дефинисано у стандардима за периодично контролисање наведеним у 6.2.4, боца мора да буде повучена из употребе и не сме да буде предата на пуњење и превоз за преостали период.

3.4 Боце и свежњеви боца које су одобрене на рок за периодично контролисање од 15 година смеју да буду опремљене само вентилима који су конструисани и произведени према стандарду EN 849 или EN ISO 10297 који се примењивао према датуму производње (види такође табелу у 6.2.4.1). Након периодичног контролисања, боца мора да буде опремљена новим вентилом, изузев ручно активирајућих вентила који су према стандарду EN 22434:2022 поново прерађени или испитани.

4. Обележавање

Боце и свежњеви боца за које је према овом ставу за периодично контролисање одобрен рок од 15 година, морају да имају датум (годину) следећег периодичног контролисања као што се захтева у одељку 5.2.1.6 (c) и у исто време, додатно, морају да буду јасно и читко обележене податком „P15Y”. Ово обележје мора да буде уклоњено са боце или свежња боца, ако она више није одобрена на рок за контролисање од 15 година.

---

[a] *Директива Савета Европских Заједница за усклађивање правних прописа Држава чланица о завареним боцама за гас од нелегираног челика, објављена у Службеном листу Европских Заједница бр. L300 од 19. новембра 1984.*

[b] *Директива Савета Европских Заједница за усклађивање правних прописа Држава чланица о бешавним боцама за гас од челика, објављена у Службеном листу Европских Заједница бр. L300 од 19. новембра 1984.*

[c] *Директива Савета Европских Заједница за усклађивање правних прописа Држава чланица о бешавним боцама за гас од нелегираног алуминијума и легура алуминијума, објављена у Службеном листу Европских Заједница бр. L300 од 19. новембра 1984.*

P200	**УПУТСТВО ЗА ПАКОВАЊЕ** *(наст.)*										**P200**
Табела 1: Компримовани гасови											
UN број	Назив и опис	Класификациони кôд	LC_{50} ml/m^3	Боце	Велике боце	Буре под притиском	Свежњеви боца	Рок за испитивање (година)[d]	Испитни притисак (bar)[e]	Највиши дозвољени радни притисак (bar)[e]	Посебне одредбе за паковање
1002	ВАЗДУХ, КОМПРИМОВАН	1 A		X	X	X	X	10			ua, va
1006	АРГОН, КОМПРИМОВАН	1 A		X	X	X	X	10			ua, va
1016	УГЉЕНМОНОКСИД, КОМПРИМОВАН	1 TF	3760	X	X	X	X	5			u
1023	ГАС ДОБИЈЕН ДЕСТИЛАЦИЈОМ УГЉА, КОМПРИМОВАН	1 TF		X	X	X	X	5			
1045	ФЛУОР, КОМПРИМОВАН	1TOC	185	X			X	5	200	30	a, k, n, o
1046	ХЕЛИЈУМ, КОМПРИМОВАН	1 A		X	X	X	X	10			ua, va
1049	ВОДОНИК, КОМПРИМОВАН	1 F		X	X	X	X	10			d, ua, va
1056	КРИПТОН, КОМПРИМОВАН	1 A		X	X	X	X	10			ua, va
1065	НЕОН, КОМПРИМОВАН	1 A		X	X	X	X	10			ua, va
1066	АЗОТ, КОМПРИМОВАН	1 A		X	X	X	X	10			ua, va
1071	НАФТНИ ГАС, КОМПРИМОВАН	1 TF		X	X	X	X	5			
1072	КИСЕОНИК, КОМПРИМОВАН	1 O		X	X	X	X	10			s, ua, va
1612	ХЕКСАЕТИЛТЕТРАФОСФАТ И КОМПРИМОВАН ГАС, СМЕША	1 T		X	X	X	X	5			z
1660	АЗОТМОНОКСИД, КОМПРИМОВАН (ОКСИД АЗОТА, КОМПРИМОВАН)	1TOC	115	X			X	5	225	33	k, o
1953	КОМПРИМОВАН ГАС, ОТРОВАН, ЗАПАЉИВ, Н.Д.Н.	1 TF	≤ 5000	X	X	X	X	5			z
1954	КОМПРИМОВАН ГАС, ЗАПАЉИВ, Н.Д.Н.	1 F		X	X	X	X	10			z, ua, va
1955	КОМПРИМОВАН ГАС, ОТРОВАН, Н.Д.Н.	1 T	≤ 5000	X	X	X	X	5			z
1956	КОМПРИМОВАН ГАС, Н.Д.Н.	1 A		X	X	X	X	10			z, ua, va
1957	ДЕУТЕРИЈУМ, КОМПРИМОВАН	1 F		X	X	X	X	10			d, ua, va
1964	СМЕША ГАСОВИТИХ УГЉОВОДОНИКА, КОМПРИМОВАНА, Н.Д.Н.	1 F		X	X	X	X	10			z, ua, va
1971	МЕТАН, КОМПРИМОВАН или ЗЕМНИ ГАС, КОМПРИМОВАН са високим садржајем метана	1 F		X	X	X	X	10			ua, va
2034	ВОДОНИК И МЕТАН, СМЕША, КОМПРИМОВАНА	1 F		X	X	X	X	10			d, ua, va
2190	ОКСИДИФЛУОРИД, КОМПРИМОВАН	1TOC	2,6	X			X	5	200	30	a, k, n, o
3156	ГАС КОМПРИМОВАН СА ОКСИДАЦИОНИМ ДЕЈСТВОМ, Н.Д.Н.	1 O		X	X	X	X	10			z, ua, va
3303	КОМПРИМОВАН ГАС, ОТРОВАН, ОКСИДАЦИОНИ, Н.Д.Н.	1TO	≤ 5000	X	X	X	X	5			z
3304	КОМПРИМОВАН ГАС, ОТРОВАН, НАГРИЗАЈУЋИ, Н.Д.Н.	1TC	≤ 5000	X	X	X	X	5			z
3305	КОМПРИМОВАН ГАС, ОТРОВАН, ЗАПАЉИВ, НАГРИЗАЈУЋИ, Н.Д.Н.	1 TFC	≤ 5000	X	X	X	X	5			z
3306	КОМПРИМОВАН ГАС, ОТРОВАН, ОКСИДАЦИОНИ, НАГРИЗАЈУЋИ, Н.Д.Н.	1TOC	≤ 5000	X	X	X	X	5			z

[d] Није примењиво за посуде под притиском од композитних материјала.

[e] Уколико не постоји назив у колони, радни притисак не сме да буде већи од две трећине испитног притиска.

P200	**УПУТСТВО ЗА ПАКОВАЊЕ** *(наст.)*										**P200**
Табела 2: Течни и растворени гасови											
UN број	Назив и опис	Класификациони кôд	LC_{50} ml/m^3	Боце	Велике боце	Буре под притиском	Свежњеви боца	Рок за испитивање	Испитни притисак (bar)	Однос пуњења	Посебне одредбе за паковање
1001	АЦЕТИЛЕН, РАСТВОРЕН	4F		X			X	10	60		c, p
1005	АМОНИЈАК, БЕЗВОДНИ	2TC	4000	X	X	X	X	5	29	0,54	b, ra
1008	БОРТРИФЛУОРИД	2TC	864	X	X	X	X	5	225 300	0,715 0,86	a a
1009	БРОМОТРИФЛУОРМЕТАН (ГАС ЗА ХЛАЂЕЊЕ R13B1)	2A		X	X	X	X	10	42 120 250	1,13 1,44 1,60	ra ra ra
1010	БУТАДИЕН, СТАБИЛИЗОВАН (1,2-бутадиен) или	2F		X	X	X	X	10	10	0,59	ra
1010	БУТАДИЕН, СТАБИЛИЗОВАН (1,3-бутадиен) или	2F		X	X	X	X	10	10	0,55	ra
1010	СМЕША БУТАДИЕНА И УГЉОВОДОНИКА, СТАБИЛИЗОВАНА	2F		X	X	X	X	10	10	0,50	ra, v, z
1011	БУТАН	2F		X	X	X	X	10	10	0,52	ra, v
1012	БУТИЛЕН (Бутилени, смеша) или	2F		X	X	X	X	10	10	0,50	ra, z
1012	БУТИЛЕН (1-Бутилен) или	2F		X	X	X	X	10	10	0,53	ra
1012	БУТИЛЕН (*cis*-2-Бутилен) или	2F		X	X	X	X	10	10	0,55	ra
1012	БУТИЛЕН (*trans*-2-Бутилен)	2F		X	X	X	X	10	10	0,54	ra
1013	УГЉЕНДИОКСИД	2A		X	X	X	X	10	190 250	0,68 0,76	ra, ua, va ra, ua, va
1017	ХЛОР	2TOC	293	X	X	X	X	5	22	1,25	a, ra
1018	ХЛОРДИФЛУОРМЕТАН (ГАС ЗА ХЛАЂЕЊЕ R22)	2A		X	X	X	X	10	27	1,03	ra
1020	ХЛОРПЕНТАФЛУОРЕТАН (ГАС ЗА ХЛАЂЕЊЕ R115)	2A		X	X	X	X	10	25	1,05	ra
1021	1-ХЛОР-1,2,2,2-ТЕТРАФЛУОРЕТАН (ГАС ЗА ХЛАЂЕЊЕ R124)	2A		X	X	X	X	10	11	1,20	
1022	ХЛОРТРИФЛУОРМЕТАН (ГАС ЗА ХЛАЂЕЊЕ R13)	2A		X	X	X	X	10	100 120 190 250	0,83 0,90 1,04 1,11	ra ra ra ra
1026	ЦИЦИЈАН	2TF	350	X	X	X	X	5	100	0,70	ra, u
1027	ЦИКЛОПРОПАН	2F		X	X	X	X	10	18	0,55	ra
1028	ДИХЛОРОДИФЛУОРОМЕТАН (ГАС ЗА ХЛАЂЕЊЕ R12)	2A		X	X	X	X	10	16	1,15	ra
1029	ДИХЛОРМОНОФЛУОРМЕТАН (ГАС ЗА ХЛАЂЕЊЕ R21)	2A		X	X	X	X	10	10	1,23	ra
1030	1,1-ДИФЛУОРЕТАН (ГАС ЗА ХЛАЂЕЊЕ R152a)	2F		X	X	X	X	10	16	0,79	ra
1032	ДИМЕТИЛАМИН, БЕЗВОДНИ	2F		X	X	X	X	10	10	0,59	b, ra
1033	ДИМЕТИЛЕТАР	2F		X	X	X	X	10	18	0,58	ra
1035	ЕТАН	2F		X	X	X	X	10	95 120 300	0,25 0,30 0,40	ra ra ra
1036	ЕТИЛАМИН	2F		X	X	X	X	10	10	0,61	b, ra
1037	ЕТИЛХЛОРИД	2F		X	X	X	X	10	10	0,80	a, ra
1039	ЕТИЛМЕТИЛЕТАР	2F		X	X	X	X	10	10	0,64	ra

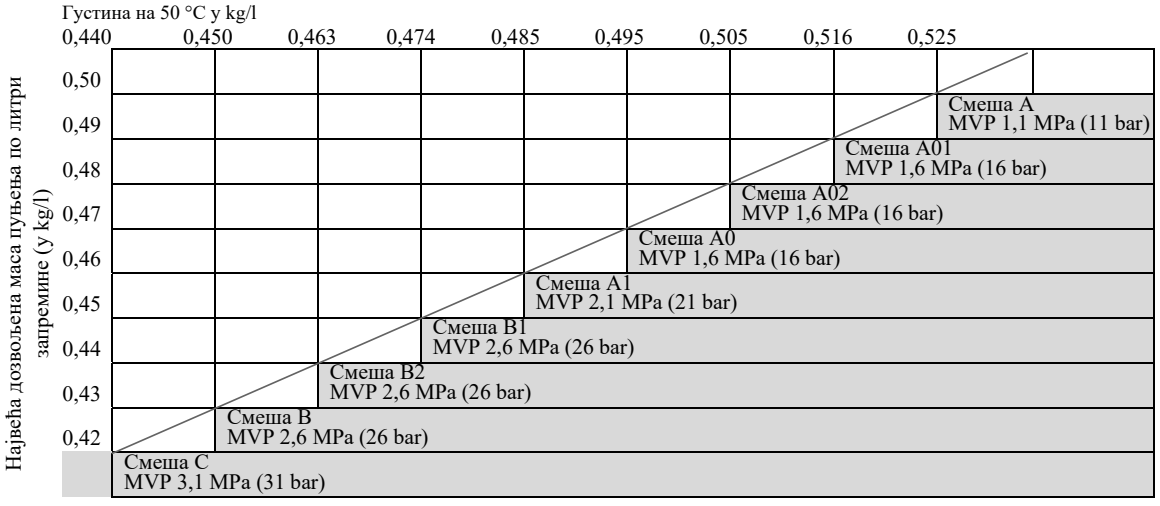
P200	**УПУТСТВО ЗА ПАКОВАЊЕ** *(наст.)*										**P200**
	Табела 2: Течни и растворени гасови *(наст.)*										
UN број	Назив и опис	Класификациони кôд	LC_{50} ml/m^3	Боце	Велике боце	Буре под притиском	Свежњеви боца	Рок за испитивање	Испитни притисак (bar)	Однос пуњења	Посебне одредбе за паковање
1040	ЕТИЛЕНОКСИД, или ЕТИЛЕНОКСИД ПОД АЗОТОМ до укупног подпритиска од 1MPa (10 bar) на 50 ºC	2TF	2900	X	X	X	X	5	15	0,78	l, ra
1041	ЕТИЛЕНОКСИД и УГЉЕН-ДИОКСИД, смеша са више од 9% а мање од 87% етилен-оксида	2F		X	X	X	X	10	190 250	0,66 0,75	ra ra
1043	ЂУБРИВА, АМОНИЈАЧНИ РАСТВОР, са слободним амонијаком	ЗАБРАЊЕН ПРЕВОЗ									
1048	БРОМОВОДОНИК, БЕЗВОДНИ	2TC	2860	X	X	X	X	5	60	1,51	a, d, ra
1050	ХЛОРОВОДОНИК, БЕЗВОДНИ	2TC	2810	X	X	X	X	5	100 120 150 200	0,30 0,56 0,67 0,74	a, d, ra a, d, ra a, d, ra a, d, ra
1053	ВОДОНИКСУЛФИД	2TF	712	X	X	X	X	5	48	0,67	d, ra, u
1055	ИЗОБУТИЛЕН	2F		X	X	X	X	10	10	0,52	ra
1058	ГАСОВИ, УТЕЧЊЕНИ, незапаљиви, допуњени азотом, угљен-диоксидом или ваздухом	2A		X	X	X	X	10			ra, z
1060	МЕТИЛАЦЕТИЛЕН И ПРОПАДИЕН СМЕША, СТАБИЛИЗОВАНА	2F		X	X	X	X	10			c, ra, z
	Пропадиен са 1% до 4% метилацетилена			X	X	X	X	10	22	0,52	c, ra
	смеша P1			X	X	X	X	10	30	0,49	c, ra
	смеша P2			X	X	X	X	10	24	0,47	c, ra
1061	МЕТИЛАМИН, БЕЗВОДНИ	2F		X	X	X	X	10	13	0,58	b, ra
1062	МЕТИЛБРОМИД са највише 2% хлорпикрина	2T	850	X	X	X	X	5	10	1,51	a
1063	МЕТИЛХЛОРИД (ГАС ЗА ХЛАЂЕЊЕ, R40)	2F		X	X	X	X	10	17	0,81	a, ra
1064	МЕТИЛМЕРКАПТАН	2TF	1350	X	X	X	X	5	10	0,78	d, ra, u
1067	ДИАЗОТТЕТРОКСИД (АЗОТ ДИОКСИД)	2TOC	115	X		X	X	5	10	1,30	k
1069	НИТРОЗИЛХЛОРИД	2TC	35	X			X	5	13	1,10	k, ra
1070	АЗОТСУБОКСИД	2O		X	X	X	X	10	180 225 250	0,68 0,74 0,75	ua, va ua, va ua, va
1075	ПЕТРОЛЕЈСКИ ГАС, ТЕЧАН	2F		X	X	X	X	10			v, z
1076	ФОЗГЕН	2TC	5	X		X	X	5	20	1,23	a, k, ra
1077	ПРОПИЛЕН	2F		X	X	X	X	10	27	0,43	ra
1078	ГАС ЗА ХЛАЂЕЊЕ, Н.Д.Н. као	2A		X	X	X	X	10			ra, z
	смеша F1			X	X	X	X	10	12	1,23	ra, z
	смеша F2			X	X	X	X	10	18	1,15	ra, z
	смеша F3			X	X	X	X	10	29	1,03	ra, z
1079	СУМОПОРДИОКСИД	2TC	2520	X	X	X	X	5	12	1,23	ra
1080	СУМОПОРХЕКСАФЛОУРИД	2A		X	X	X	X	10	70 140 160	1,06 1,34 1,38	ra, ua, va ra, ua, va ra, ua, va
1081	ТЕТРАФЛУОРЕТИЛЕН, СТАБИЛИЗОВАН	2F		X	X	X	X	10	200		m, o, ra
1082	ТРИФЛУОРХЛОРЕТИЛЕН, СТАБИЛИЗОВАН (ГАС ЗА ХЛАЂЕЊЕ R 1113)	2TF	2000	X	X	X	X	5	19	1,13	ra, u
1083	ТРИМЕТИЛАМИН, БЕЗВОДНИ	2F		X	X	X	X	10	10	0,56	b, ra
1085	ВИНИЛБРОМИД, СТАБИЛИЗОВАН	2F		X	X	X	X	10	10	1.37	a, ra
1086	ВИНИЛХЛОРИД, СТАБИЛИЗОВАН	2F		X	X	X	X	10	12	0,81	a, ra
1087	ВИНИЛМЕТИЛЕТАР, СТАБИЛИЗОВАН	2F		X	X	X	X	10	10	0,67	Ra

P200	**УПУТСТВО ЗА ПАКОВАЊЕ** *(наст.)*											**P200**
Табела 2: Течни и растворени гасови *(наст.)*												
UN број	Назив и опис	Класификациони кôд	LC_{50} ml/m^3	Боце	Велике боце	Буре под притиском	Свежњеви боца	Рок за испитивање	Испитни притисак (bar)	Однос пуњења		Посебне одредбе за паковање
1581	ХЛОРПИКРИН И МЕТИЛБРОМИД, СМЕША са више од 2% хлорпикрина	2T	850	X	X	X	X	5	10	1,51		a
1582	ХЛОРПИКРИН И МЕТИЛХЛОРИД, СМЕША	2T	(f)	X	X	X	X	5	17	0,81		a
1589	ХЛОРЦИЈАН, СТАБИЛИЗОВАН	2TC	80	X			X	5	20	1,03		k
1741	БОРТРИХЛОРИД	2TC	2541	X	X	X	X	5	10	1,19		a, ra
1749	ХЛОРТРИФЛУОРИД	2TOC	299	X	X	X	X	5	30	1,40		a
1858	ХЕКСАФЛУОРОПРОПИЛЕН (ГАС ЗА ХЛАЂЕЊЕ, R1216)	2A		X	X	X	X	10	22	1,11		ra
1859	СИЛИЦИЈУМТЕТРАФЛУОРИД	2TC	922	X	X	X	X	5	200 300	0,74 1,10		a a
1860	ВИНИЛФЛУОРИД, СТАБИЛИЗОВАН	2F		X	X	X	X	10	250	0,64		a, ra
1911	ДИБОРАН	2TF	80	X			X	5	250	0,07		d, k, o
1912	МЕТИЛХЛОРИД И МЕТИЛЕН-ХЛОРИД, СМЕША	2F		X	X	X	X	10	17	0,81		a, ra
1952	ЕТИЛЕНОКСИД И УГЉЕНДИОКСИД, СМЕША са највише 9% етилен оксида	2A		X	X	X	X	10	190 250	0,66 0,75		ra ra
1958	1,2-ДИХЛОР-1,1,2,2-ТЕТРАФЛУОРЕТАН (ГАС ЗА ХЛАЂЕЊЕ R114)	2A		X	X	X	X	10	10	1,30		ra
1959	1,1-ДИФЛУОРЕТИЛЕН (ГАС ЗА ХЛАЂЕЊЕ R1132a)	2F		X	X	X	X	10	250	0,77		ra
1962	ЕТИЛЕН	2F		X	X	X	X	10	225 300	0,34 0,38		

(f) Важи као отрован. Вредност LC_{50} треба још одредити.

P200	**УПУТСТВО ЗА ПАКОВАЊЕ** *(наст.)*										**P200**
Табела 2: Течни и растворени гасови *(наст.)*											
UN број	Назив и опис	Класификациони кôд	LC_{50} ml/m³	Боце	Велике боце	Буре под притиском	Свежњеви	Рок за испитивање	Испитни притисак (bar)	Однос пуњења	Посебне одредбе за паковање
1965	СМЕША ГАСОВИТИХ УГЉОВОДОНИКА, ПРЕВЕ-ДЕНА У ТЕЧНО СТАЊЕ, Н.Д.Н.	2F		X	X	X	X	10		(g)	ra, v, z
	смеша A							10	10	0,50	ra, v, z
	смеша A01							10	15	0,49	ra, v, z
	смеша A02							10	15	0,48	ra, v, z
	смеша A0							10	15	0,47	ra, v, z
	смеша A1							10	20	0,46	ra, v, z
	смеша B1							10	25	0,45	ra, v, z
	смеша B2							10	25	0,44	ra, v, z
	смеша B							10	25	0,43	ra, v, z
	смеша C							10	30	0,42	ra, v, z
1967	ИНСЕКТИЦИД, ГАСОВИТ, ОТРОВАН, Н.Д.Н.	2T		X	X	X	X	5			z
1968	ИНСЕКТИЦИД, ГАСОВИТ, Н.Д.Н.	2A		X	X	X	X	10			ra, z
1969	ИЗОБУТАН	2F		X	X	X	X	10	10	0,49	ra, v
1973	ХЛОРДИФЛУОРМЕТАН И ХЛОРПЕНТАФЛУОРЕТАН, СМЕША (ГАС ЗА ХЛАЂЕЊЕ R502) са фиксном тачком кључања, са приближно 49% хлордифлуорметана	2A		X	X	X	X	10	31	1,01	ra
1974	БРОМХЛОРДИФЛУОРМЕТАН (ГАС ЗА ХЛАЂЕЊЕ R12B1)	2A		X	X	X	X	10	10	1,61	ra
1975	АЗОТ-МОНОКСИД И АЗОТ-ТЕТРО-КСИД, СМЕША (АЗОТ-МОНОКСИД И АЗОТ-ДИОКСИД, СМЕША)	2TOC	115	X		X	X	5			k, z
1976	ОКТАФЛУОРЦИКЛОБУТАН (ГАС ЗА ХЛАЂЕЊЕ RC318)	2A		X	X	X	X	10	11	1,32	ra
1978	ПРОПАН	2F		X	X	X	X	10	23	0,43	ra, v
1982	ТЕТРАФЛУОРМЕТАН (ГАС ЗА ХЛАЂЕЊЕ R14)	2A		X	X	X	X	10	200 300	0,71 0,90	

(g) За смеше UN броја 1965, највећа дозвољена маса пуњења по литри запремине, како следи:

MVP = Највиши притисак паре на 70 °C.

Напомена: *Горенаведени графикон се може користити за одређивање тачних односа пуњења за смеше наведене у 2.2.2.3.*

P200	**УПУТСТВО ЗА ПАКОВАЊЕ** *(наст.)*										**P200**
Табела 2: Течни и растворени гасови *(наст.)*											
UN број	Назив и опис	Класификациони кôд	LC_{50} ml/m³	Боце	Велике боце	Буре под притиском	Свежњеви боца	Рок за испитивање	Испитни притисак (bar)	Однос пуњења	Посебне одредбе за паковање
1983	1-ХЛОР-2,2,2-ТРИФЛУОРЕТАН (ГАС ЗА ХЛАЂЕЊЕ R133a)	2A		X	X	X	X	10	10	1,18	ra
1984	ТРИФЛУОРМЕТАН (ГАС ЗА ХЛАЂЕЊЕ R23)	2A		X	X	X	X	10	190 250	0,88 0,96	ra ra
2035	1,1,1-ТРИФЛУОРЕТАН (ГАС ЗА ХЛАЂЕЊЕ R143a)	2F		X	X	X	X	10	35	0,73	ra
2036	КСЕНОН	2A		X	X	X	X	10	130	1,28	
2044	2,2-ДИМЕТИЛПРОПАН	2F		X	X	X	X	10	10	0,53	ra
2073	ВОДЕНИ РАСТВОР АМОНИЈАКА релативна густина мања од 0,880 на 15 ºC у води са садржајем амонијака више од 35% а највише 40% са садржајем амонијака више од 40% а највише 50%	 4A 4A		 X X	 X X	 X X	 X X	 5 5	 10 12	 0,80 0,77	 b b
2188	АРСЕНВОДОНИК (АРСИН)	2TF	178	X			X	5	42	1,10	d, k
2189	ДИХЛОРСИЛАН	2TFC	314	X	X	X	X	5	10 200	0,91 1,08	a a
2191	СУЛФУРИЛФЛУОРИД	2T	3020	X	X	X	X	5	50	1,10	u
2192	ГЕРМАНИЈУМВОДОНИК (ГЕРМАН)[(h)]	2TF	620	X	X	X	X	5	250	0,064	d, q, r, ra
2193	ХЕКСАФЛУОРЕТАН (ГАС ЗА ХЛАЂЕЊЕ R116)	2A		X	X	X	X	10	200	1,13	
2194	СЕЛЕНХЕКСАФЛУОРИД	2TC	50	X			X	5	36	1,46	k, ra
2195	ТЕЛУРХЕКСАФЛУОРИД	2TC	25	X			X	5	20	1,00	k, ra
2196	ВОЛФРАМХЕКСАФЛУОРИД	2TC	218	X	X	X	X	5	10	3,08	a, ra
2197	ЈОДОВОДОНИК, БЕЗВОДНИ	2TC	2860	X	X	X	X	5	23	2,25	a, d, ra
2198	ФОСФОРПЕНТАФЛУОРИД	2TC	261	X	X	X	X	5	200 300	0,90 1,25	
2199	ФОСФОРВОДОНИК (ФОСФИН)[(h)]	2TF	20	X			X	5	225 250	0,30 0,45	d, k, q d, k, q
2200	ПРОПАДИЕН, СТАБИЛИЗОВАН	2F		X	X	X	X	10	22	0,50	ra
2202	СЕЛЕНОВОДОНИК, БЕЗВОДНИ	2TF	51	X			X	5	31	1,60	k
2203	СИЛАН (ХИДРИД СИЛИЦИЈУМА)[(h)]	2F		X	X	X	X	10	225 250	0,32 0,36	q q
2204	КАРБОНИЛСУЛФИД	2TF	1700	X	X	X	X	5	30	0,87	ra, u
2417	КАРБОНИЛФЛУОРИД	2TC	360	X	X	X	X	5	200 300	0,47 0,70	
2418	СУМПОРТЕТРАФЛУОРИД	2TC	40	X			X	5	30	0,91	a, k, ra
2419	БРОМТРИФЛУОРЕТИЛЕН	2F		X	X	X	X	10	10	1,19	ra
2420	ХЕКСАФЛУОРАЦЕТОН	2TC	470	X	X	X	X	5	22	1,08	ra
2421	АЗОТ ТРИОКСИД	2TOC	ЗАБРАЊЕН ПРЕВОЗ								
2422	ОКТАФЛУОРБУТ-2-ЕН (ГАС ЗА ХЛАЂЕЊЕ R318)	2A		X	X	X	X	10	12	1,34	ra
2424	ОКТАФЛУОРПРОПАН (ГАС ЗА ХЛАЂЕЊЕ R218)	2A		X	X	X	X	10	25	1,04	ra
2451	АЗОТТРИФЛУОРИД	2O		X	X	X	X	10	200	0,50	
2452	ЕТИЛАЦЕТИЛЕН, СТАБИЛИЗОВАН	2F		X	X	X	X	10	10	0,57	c, ra
2453	ЕТИЛФЛУОРИД (ГАС ЗА ХЛАЂЕЊЕ R161)	2F		X	X	X	X	10	30	0,57	ra
2454	МЕТИЛ-ФЛУОРИД (ГАС ЗА ХЛАЂЕЊЕ R41)	2F		X	X	X	X	10	300	0,63	ra
2455	МЕТИЛНИТРИТ	2A	ЗАБРАЊЕН ПРЕВОЗ								

[(h)] Важи као самозапаљив (пирофоран).

P200	**УПУТСТВО ЗА ПАКОВАЊЕ** *(наст.)*										**P200**
Табела 2: Течни и растворени гасови *(наст.)*											
UN број	Назив и опис	Класификациони кôд	LC_{50} ml/m³	Боце	Велике боце	Буре под притиском	Свежњеви боца	Рок за испитивање	Испитни притисак (bar)	Однос пуњења	Посебне одредбе за паковање
2517	1-ХЛОР-1,1-ДИФЛУОРЕТАН (ГАС ЗА ХЛАЂЕЊЕ R142b)	2F		X	X	X	X	10	10	0,99	ra
2534	МЕТИЛХЛОРСИЛАН	2TFC	2810	X	X	X	X	5			ra, z
2548	ХЛОР-ПЕНТАФЛУОРИД	2TOC	122	X			X	5	13	1,49	a, k
2599	ХЛОРТРИФЛУОРМЕТАН И ТРИФЛУОРМЕТАН, АЗЕОТРОПНА СМЕША са приближно 60% хлортрифлоурметана (ГАС ЗА ХЛАЂЕЊЕ R503)	2A		X	X	X	X	10	31 42 100	0,12 0,17 0,64	ra ra ra
2601	ЦИКЛОБУТАН	2F		X	X	X	X	10	10	0,63	ra
2602	ДИХЛОРДИФЛУОРМЕТАН И 1,1-ДИФЛУОРМЕТАН, АЗЕОТРОПНА СМЕША са приближно 74% дихлордифлуорметана (ГАС ЗА ХЛАЂЕЊЕ R500)	2A		X	X	X	X	10	22	1,01	ra
2676	АНТИМОНХИДРИД (СТИБИН)	2TF	178	X			X	5	200	0,49	k, r, ra
2901	БРОМХЛОРИД	2TOC	290	X	X	X	X	5	10	1,50	a
3057	ТРИФЛУОРАЦЕТИЛХЛОРИД	2TC	10	X		X	X	5	17	1,17	k, ra
3070	ЕТИЛЕНОКСИД И ДИХЛОРДИФЛУОРМЕТАН, СМЕША са највише 12.5% етилен-оксида	2A		X	X	X	X	10	18	1,09	ra
3083	ПЕРХЛОРИЛФЛУОРИД	2TO	770	X	X	X	X	5	33	1,21	u
3153	ПЕРФЛУОРМЕТИЛВИНИЛЕТАР	2F		X	X	X	X	10	20	0,75	ra
3154	ПЕРФЛУОРЕТИЛВИНИЛЕТАР	2F		X	X	X	X	10	10	0,98	ra
3157	ТЕЧНИ ГАС СА ОКСИДИРАЈУЋИМ ДЕЈСТВОМ, Н.Д.Н.	2O		X	X	X	X	10			z
3159	1,1,1,2-ТЕТРАФЛУОРЕТАН (ГАС ЗА ХЛАЂЕЊЕ R134a)	2A		X	X	X	X	10	18	1,05	ra
3160	ТЕЧНИ ГАС, ОТРОВАН, ЗАПАЉИВ, Н.Д.Н.	2TF	≤ 5000	X	X	X	X	5			ra, z
3161	ТЕЧНИ ГАС, ЗАПАЉИВ, Н.Д.Н.	2F		X	X	X	X	10			ra, z
3162	ТЕЧНИ ГАС, ОТРОВАН, Н.Д.Н.	2T	≤ 5000	X	X	X	X	5			z
3163	ТЕЧНИ ГАС, Н.Д.Н.	2A		X	X	X	X	10			ra, z
3220	ПЕНТАФЛУОРЕТАН (ГАС ЗА ХЛАЂЕЊЕ R125)	2A		X	X	X	X	10	49 35	0,95 0,87	ra ra
3252	ДИФЛУОРМЕТАН (ГАС ЗА ХЛАЂЕЊЕ R32)	2F		X	X	X	X	10	48	0,78	ra
3296	ХЕПТАФЛУОРПРОПАН (ГАС ЗА ХЛАЂЕЊЕ R227)	2A		X	X	X	X	10	13	1,21	ra
3297	ЕТИЛЕНОКСИД И (ХЛОРТЕТРАФЛУОР)ЕТАН, СМЕША са највише 8,8% етиленоксида	2A		X	X	X	X	10	10	1,16	ra
3298	ЕТИЛЕНОКСИД И (ПЕНТАФЛУОР)ЕТАН, СМЕША са највише 7,9% етиленоксида	2A		X	X	X	X	10	26	1,02	ra
3299	ЕТИЛЕНОКСИД И (ТЕТРАФЛУОР)ЕТАН, СМЕША са највише 5,6% етиленоксида	2A		X	X	X	X	10	17	1,03	ra
3300	ЕТИЛЕНОКСИД И УГЉЕНДИОКСИД, СМЕША са више од 87% етилен-оксида	2TF	> 2900	X	X	X	X	5	28	0,73	ra
3307	ТЕЧАН ГАС, ОТРОВАН, ОКСИДАЦИОНИ, Н.Д.Н.	2TO	≤ 5000	X	X	X	X	5			z
3308	ТЕЧАН ГАС, ОТРОВАН, НАГРИЗАЈУЋИ, Н.Д.Н.	2TC	≤ 5000	X	X	X	X	5			ra, z
3309	ТЕЧАН ГАС, ОТРОВАН, ЗАПАЉИВ, НАГРИЗАЈУЋИ, Н.Д.Н.	2TFC	≤ 5000	X	X	X	X	5			ra, z
3310	ТЕЧАН ГАС, ОТРОВАН, ОКСИДАЦИОНИ, НАГРИЗАЈУЋИ, Н.Д.Н.	2TOC	≤ 5000	X	X	X	X	5			z

P200 **УПУТСТВО ЗА ПАКОВАЊЕ** *(наст.)* **P200**

Табела 2: Течни и растворени гасови *(наст.)*

UN број	Назив и опис	Класификациони кôд	LC_{50} ml/m³	Боце	Велике боце	Буре под притиском	Свежњеви боца	Рок за испитивање	Испитни притисак (bar)	Однос пуњења	Посебне одредбе за паковање
3318	АМОНИЈАК, ВОДЕНИ РАСТВОР релативна густина мања од 0,880 на 15 ºC, са више од 50% амонијака	4TC		X	X	X	X	5			b
3337	ГАС ЗА ХЛАЂЕЊЕ R404A (Азеотропна смеша пентафлуоретана, 1,1,1-трифлуоретана и 1,1,1,2-тетрафлуоретана са приближно 44% пентафлуоретана и 52% 1,1,1-трифлуоретана)	2A		X	X	X	X	10	36	0,82	ra
3338	ГАС ЗА ХЛАЂЕЊЕ R407A (Азеотропна смеша дифлуорметана, пентафлуоретана и 1,1,1,2-тетрафлуоретана са приближно 20% дифлуорметана и 40% пентафлуоретана)	2A		X	X	X	X	10	32	0,94	ra
3339	ГАС ЗА ХЛАЂЕЊЕ R407B (Азеотропна смеша дифлуорметана, пентафлуоретана и 1,1,1,2-тетрафлуоретана са приближно 10% дифлуорметана и 70% пентафлуоретана)	2A		X	X	X	X	10	33	0,93	ra
3340	ГАС ЗА ХЛАЂЕЊЕ R407C (Азеотропна смеша дифлуорметана, пентафлуоретана и 1,1,1,2-тетрафлуоретана са приближно 23% дифлуорметана и 25% пентафлуоретана)	2A		X	X	X	X	10	30	0,95	ra
3354	ИНСЕКТИЦИД, ГАСОВИТ, ЗАПАЉИВ, Н.Д.Н.	2F		X	X	X	X	10			ra, z
3355	ИНСЕКТИЦИД, ГАСОВИТ, ОТРОВАН, ЗАПАЉИВ, Н.Д.Н.	2TF		X	X	X	X	5			ra, z
3374	АЦЕТИЛЕН, БЕЗ РАСТВАРАЧА	2F		X			X	5	60		c, p
3553	ДИСИЛАН [(h)]	2F		X	X	X	X	10	225	0.39	q

Табела 3: Материје које не спадају у класу 2

UN број	Назив и опис	Класа	Класификациони кôд	LC_{50} ml/m³	Боце	Велике боце	Буре под притиском	Свежњеви боца	Рок за испитивање (година)[(d)]	Испитни притисак (bar)	Степен пуњења	Посебне одредбе за паковање
1051	ЦИЈАНОВОДОНИК, СТАБИЛИЗОВАН, са мање од 3% воде	6.1	TF1	40	X			X	5	100	0,55	k
1052	ФЛУОРОВОДОНИК, БЕЗВОДНИ	8	CT1	1307	X		X	X	5	10	0,84	a, ab, ac
1745	БРОМПЕНТАФЛУОРИД	5.1	OTC	25	X		X	X	5	10	(i)	k, ab, ad,
1746	БРОМТРИФЛУОРИД	5.1	OTC	50	X		X	X	5	10	(i)	k, ab, ad
2495	ЈОДПЕНТАФЛУОРИД	5.1	OTC	120	X		X	X	5	10	(i)	k, ab, ad

[(d)]Није применљиво за посуде под притиском од композитних материјала.

[(i)] Прописан је празан (ненапуњен) простор од најмање 8% запремине.

P201	УПУТСТВО ЗА ПАКОВАЊЕ	P201

Ово упутство важи за UN број(еве) 3167, 3168 и 3169

Следећа амбалажа је дозвољена:

(1) Боце, посуде за гасове, које у погледу конструкције, испитивања и пуњења, одговарају захтевима утврђеним од стране надлежног органа;

(2) Следећа комбинована амбалажа, под условом да су испуњене опште одредбе из 4.1.1. и 4.1.3:

Спољна амбалажа:

бурад (1A1, 1A2, 1B1, 1B2, 1N1, 1N2, 1H1, 1H2, 1D, 1G)

сандуци (4A, 4B, 4N, 4C1, 4C2, 4D, 4F, 4G, 4H1, 4H2);

канистри (3A1, 3A2, 3B1, 3B2, 3H1, 3H2)

Унутрашња амбалажа:

(a) За неотровне гасове, амбалажа са херметички затвореном унутрашњом амбалажом од стакла или метала са највећом запремином од 5 литара по комаду.

(b) За отровне гасове, амбалажа са херметички затвореном унутрашњом амбалажом од стакла или метала са највећом запремином од 1 литра по комаду.

Амбалажа мора да одговара захтевима за испитивање за групу паковања III.

P202	УПУТСТВО ЗА ПАКОВАЊЕ	P202

(Резервисано)

P203	УПУТСТВО ЗА ПАКОВАЊЕ	P203

Ово упутство важи за дубоко расхлађене гасове у течном стању класе 2.

Захтеви за затворене криогене резервоаре

(1) Посебне одредбе из 4.1.6 морају бити испуњене.

(2) Захтеви поглавља 6.2 морају бити испуњени.

(3) Затворени криогени резервоари морају бити тако изоловани, да не може доћи до појаве росе или иња на спољним зидовима посуде.

(4) Испитни притисак

Дубоко расхлађене течне материје потребно је пунити у криогене резервоаре са следећим најмањим испитним притиском:

(a) За затворене криогене резервоаре са вакуум изолацијом, испитни притисак не сме бити мањи од 1,3-струког збира највећег унутрашњег притиска напуњеног резервоара, укључујући унутрашњи притисак током пуњења и пражњења, плус 100 MPa (1 bar);

(b) за друге затворене криогене резервоаре, испитни притисак не сме бити мањи од 1,3-струког највећег унутрашњег притиска напуњеног резервоара, узимајући у обзир притисак који се развија током пуњења и пражњења.

(5) Пуњење

За дубоко расхлађене течне гасове, који нису запаљиви ни отровни (класификационог кôда 3A и 3O) запремина течне фазе на температури пуњења и при притиску од 100 kPa (1 bar) не сме да премаши 98% водене запремине посуде под притиском.

За дубоко расхлађене течне запаљиве гасове (класификационог кôда 3F), при загревању садржаја на температуру на којој притисак паре одговара притиску отварања вентила за растерећење притиска, гас напуњен у посуду мора остати испод вредности на којој запремина течне фазе не прелази 98% водене запремине на тој температури.

(6) Уређаји за растерећење притиска

Затворени криогени резервоари морају бити опремљени са најмање једним уређајем за растерећење притиска.

(7) Компатибилност

Материјали коришћени за обезбеђење заптивања спојева или за одржавање уређаја за затварање морају бити компатибилни са садржајем. За резервоаре за превоз оксидирајућих гасова (класификационог кôда 3O) материјали не смеју опасно да реагују са гасовима.

(8) Периодично контролисање

(a) периодично контролисање и испитивање фреквенције уређаја за растерећење притиска у складу са 6.2.1.6.3 мора да се изврши најкасније сваких пет година;

(b) периодично контролисање и испитивање фреквенције затворених криогених резервоара који нису UN, у складу са 6.2.3.5.2 мора да се изврши најкасније сваких десет година.

Захтеви за отворене криогене резервоаре

У отвореним криогеним резервоарима смеју се превозити само следећи неоксидирајући дубоко расхлађени гасови у течном стању класификационог кôда 3A: UN бројеви 1913, 1951, 1963, 1970, 1977, 2591, 3136 и 3158. За ове гасове, када се користе као средство за хлађење, примењују се захтеви из 5.5.3.

Отворени криогени резервоари морају бити тако израђени да одговарају следећим прописима:

(1) Резервоари морају да буду конструисани, произведени, испитани и опремљени тако да издрже све услове, укључујући замор, којима су изложени током њихове нормалне употребе и под нормалним условима превоза.

(2) Запремина не сме да буде већа од 450 литара.

(3) Резервоар мора да има конструкцију са двоструким зидом, код којег је простор између

P203	УПУТСТВО ЗА ПАКОВАЊЕ	P203

унутрашњег и спољнег зида без ваздуха (вакумски изоловано). Изолација мора да спречи стварање иња на спољној страни резервоара.

(4) Материјали конструкције на радној температури морају да имају одговарајуће механичке особине.

(5) Материјали који су у директном контакту са опасном робом не смеју да буду нагрижени или ослабљени дејством опасне робе која је намењена за превоз и не смеју да проузрокују опасна дејства, нпр. катализу реакције или реакцију са опасном робом.

(6) Резервоари са конструкцијом са двоструким зидом од стакла морају да буду опремљени спољном амбалажом са одговарајућим материјалом за попуњавање и апсорбујућим материјалом који одолева притискању и ударима, који могу да настану под нормалним условима превоза.

(7) Резервоар мора да буде пројектован тако да у току превоза остане у усправном положају, нпр. дном чија је мања хоризонтална димензија већа од висине тежишта потпуно напуњеног резервоара, или постављањем носећег оквира.

(8) Отвори резервоара морају бити опремљени уређајима који пропуштају гас, који спречавају прскање течности из резервоара и који су размештени тако да у току превоза остану на месту.

(9) Отворени криогени резервоари морају да буду опремљени следећим обележјима, која су трајно постављена, нпр. печаћена, уграварана или урезана нагризањем:

(a) Назив и адреса произвођача;

(b) Број модела или назив модела;

(c) Број серије или лота (партије);

(d) UN број и званични назив гаса за транспорт, за који је намењен резервоар;

(e) запремина резервоара у литрима.

P204	УПУТСТВО ЗА ПАКОВАЊЕ	P204

(Брисано)

P205	УПУТСТВО ЗА ПАКОВАЊЕ	P205

Ово упутство важи за UN 3468.

(1) За металхидридне складишне (акумулационе) системе потребно је испоштовати посебне одредбе за паковање у 4.1.6.

(2) Овим упутством за паковање обухваћене су само посуде под притиском, чија водена запремина не премашује 150 литара и највећи развијени притисак од 25 MPa.

(3) Металхидридни складишни (акумулациони) системи који одговарају Применљивим прописима за израду и испитивање гасних посуда под притиском поглавља 6.2, дозвољени су само за превоз водоника.

(4) Уколико се употребљавају посуде под притиском од челика или посуде под притиском од композитног материјала са челичном оплатом, смеју се користити само такве које у складу са 6.2.2.9.2 (j) имају обележје „H”.

(5) Металхидридни складишни (акумулациони) системи морају одговарати радним условима, критеријумима пројектовања, номиналној запремини, испитивању типа конструкције, испитивању лота (партије), рутинским испитивањима, испитном притиску, номиналном притиску пуњења и одредбама за уређаје за растерећење притиска за преносиве металхидридне складишне (акумулационе) системе, како је утврђено у стандарду ISO 16111:2008 или ISO 16111:2018 (преносиви гасни складишни системи – Водоник абсорбован у реверзибилном металхидриду), и мора да буде оцењена њихова усаглашеност и одобрење у складу са 6.2.2.5.

(6) Металхидридни складишни (акумулациони) системи морају да буду пуњени водоником на притиску који не премашује номинални притисак пуњења наведен у трајним обележјима на систему утврђен у складу са стандардом ISO 16111:2008 или ISO 16111:2018.

(7) Прописи за периодична испитивања металхидридних складишних (акумулационих) система морају одговарати стандарду ISO 16111:2008 или ISO 16111:2018и да буду спроведени у складу са 6.2.2.6; и рок између периодичних контролисања не сме да прекорачи пет година. Види 6.2.2.4 ради утврђивања који се стандард примењује у време периодичног контролисања и испитивања.

P206	**УПУТСТВО ЗА ПАКОВАЊЕ**	**P206**

Ово упутство за паковање важи за UN бројеве 3500, 3501, 3502, 3503, 3504 и 3505.

Уколико у RID није другачије наведено, дозвољене су боце и бурад под притиском, које одговарају примењивим захтевима поглавља 6.2.

(1) Потребно је испоштовати посебне одредбе за паковање из 4.1.6.

(2) Максимални дозвољени рок између периодичних контролисања мора износити 5 године.

(3) Боце и бурад под притиском морају бити пуњена тако да на 50 °C гасна фаза не прелази 95% њихове водене запремине у литрима и да на 60 °C нису у потпуности напуњена. При пуњењу, унутрашњи притисак на 65 °C не сме да прелази испитни притисак боца или буради под притиском. Мора се узети у обзир, притисак паре и експанзија запремине свих материја у боцама или бурадима под притиском.

За течности којима су додати компримовани гасови, обе компоненте – течност и компримовани гас- морају бити узете у обзир при прорачуну унутрашњег притиска у посуди под притиском. Када експериментални подаци нису доступни, треба извршити следеће кораке:

(a) прорачун притиска паре течности и парцијалног притиска компримованог гаса на 15 °C (температура пуњења);

(b) прорачун повећања запремине течне фазе услед загревања са 15 °C до 65 °C и прорачун преостале запремине за гасну фазу;

(c) прорачун парцијалног притиска компримованог гаса на 65 °C узимајући у обзир и запреминско повећање течне фазе;

Напомена: *Треба узети у обзир фактор стишљивости гаса за компримовани гас на 15°C и на 65 °C.*

(d) прорачун притиска паре течности на 65 °C;

(e) укупан притисак представља збир притиска паре течности и парцијалног притиска компримованог гаса на 65 °C;

(f) размотрити растворљивост компримованог гаса на 65 °C у течну фазу;

Испитни притисак боца или буради под притиском не сме бити мањи од укупног прорачунског притиска за више од 100 kPa (1 bar).

Уколико растворљивост компримованог гаса у течну фазу није позната за прорачун, испитни притисак може бити прорачунат без узимања у обзир растворљивости гаса (став (f)).

(4) Минимални испитни притисак мора да одговара упутству за паковање **P200** за испитни притисак наведеног погонског средства, али не може да буде нижи од 20 bar.

Додатни захтев

Боце и бурад под притиском не могу се предати на превоз, ако су повезане опремом за прскање, као што је црево или ручна цев.

Посебне одредбе за паковање

PP89	За UN бројеве 3501, 3502, 3503, 3504 и 3505 без обзиран на 4.1.6.9 (b), коришћене боце које се не могу поново пунити могу да имају водену запремину највише 1000 литара подељено са испитним притиском изражено у барима, под условом да ограничења запремине и притиска одговарају клаузули 1 стандарда за конструкцију ISO 11118:2015 + Amd 1:2019, који највећу запремину ограничавана на 50 литара.
PP97	За средства за гашење пожара која су сврстана у UN број 3500, максимални период за испитивање за периодично контролисање мора бити 10 година. Могу се превозити у великим боцама највеће водене запремине од 450 l које одговарају важећим захтевима поглавља 6.2.

P207	**УПУТСТВО ЗА ПАКОВАЊЕ**	**P207**

Ово упутство за паковање важи за UN 1950.

Следећа амбалажа је дозвољена, под условом да су испуњене опште одредбе из 4.1.1. и 4.1.3.

(a) бурад (1A1, 1A2, 1B1, 1B2, 1N1, 1N2, 1H1, 1H2, 1D, 1G);

сандуци (4A, 4B, 4N, 4C1, 4C2, 4D, 4F, 4G, 4H1, 4H2).

Амбалажа мора да одговара захтевима за испитивање за групу паковања II.

(b) Крута спољна амбалажа са следећом максималном нето масом:

од картона	55 kg
од неког другог материјала осим картона	125 kg

Одредбе у 4.1.1.3 не морају да буду испуњене.

Амбалажа мора да буде тако пројектована и израђена, да спречи сувишно померање посуда под притиском и ненамерно пражњење у току нормалних услова превоза.

Посебне одредбе за паковање

PP87	За UN 1950 отпадни аеросоли који се превозе у складу са посебном одредбом 327, амбалажа мора да буде опремљена средством које може да задржи сваку течност која се ослободила у току превоза, нпр. упијајући материјал. Амбалажа мора да буде адекватно проветрена, ради спречавања стварања опасне атмосфере и притиска.

Посебне одредбе за паковање специфичне за RID и ADR

RR6	За UN 1950 при превозу као комплетан товар метални предмети могу бити паковани како следи: Предмети се морају груписати заједно у јединицу на уметку и са одговарајућим пластичним омотачем држани у усправном положају; ове јединице морају бити слагане на палети, и на одговарајући начин обезбеђене.

P208	**УПУТСТВО ЗА ПАКОВАЊЕ**	**P208**

Ово упутство за паковање важи за адсорбоване гасове класе 2

(1) Следећа амбалажа је дозвољена, под условом да су испуњени општи захтеви о амбалажи према 4.1.6.1:

Боце дефинисане у поглављу 6.2 и у складу са стандардима ISO 11513:2011, ISO 11513:2019, ISO 9809-1:2010 или ISO 9809-1:2019.

(2) Притисак сваке пуне боце мора бити нижи од 101,3 kPa на 20 °C и нижи од 300 kPa на температури од 50 °C.

(3) Минимални испитни притисак за боцу мора да буде 21 bar.

(4) Минимални притисак прскања боце мора да буде 94,5 bar.

(5) Унутрашњи притисак пуне боце на 65 °C не сме прећи испитни притисак боце.

(6) Упијајући материјал мора да буде компатибилан са боцом и не сме довести до стварања штетних или опасних једињења са гасом који се апсорбује. Гас у комбинацији са упијајућим материјалом не сме да утиче или слаби боцу или да изазове опасну реакцију (нпр. реакција са катализатором).

(7) Квалитет упијајућег материјала треба бити потврђен приликом сваког пуњења како би се обезбедило да су захтеви овог упутства у погледу притиска и хемијске стабилности испуњени сваког пута када се на превоз предаје комад товарен адсорбованим гасом.

(8) Упијајући материјал не мора да испуни критеријуме било које класе RID.

(9) Захтеви за боце и затвараче који садрже отровне гасове код којих отровност LC_{50} износи највише 200 ml/m^3 (ppm) (види табелу 1) морају бити како следи:

(a) излази вентила морају да буду опремљени са чеповима непропусним за гас под притиском или капама са навојима који одговарају излазима вентила.

(b) сваки вентил треба да буде неупакованог типа са непробојном мембраном или да буде таквог типа који спречава цурење кроз или поред амбалаже.

(c) свака боца и затварач морају да буду испитани на цурење након пуњења.

(d) сваки вентил треба да буде способан да издржи испитни притисак боце и да буде директно повезан са боцом помоћу конусног вијка или другим средством које испуњава захтеве стандарда ISO 10692-2:2001.

(e) Боце и вентили не смеју бити опремљени са уређајима за растерећење притиска.

(10) Излази вентила за боце које садрже самозапаљиве гасове морају да буду опремљене са чеповима непропусним за гас или капама са навојима који одговарају излазима вентила.

(11) Процес пуњења мора да буде у складу са Прилогом А стандарда ISO 11513:2011 (у примени до 31. децембра 2024. год.) или Прилогом А стандарда ISO 11513:2019.

(12) Максимални дозвољени рок између периодичних контролисања мора износити 5 година.

(13) Посебне одредбе за паковање које су специфичне за материје (види табелу 1).

Компатибилност материјала

a: Боце од легуре алуминијума не могу се користити.

d: Када се користе челичне боце, дозвољене су једино оне које имају обележје „H" у складу са 6.2.2.7.4 (p).

Посебне одредбе за гас

r: Степен пуњења овог гаса треба ограничити тако, да притисак у случају потпуног разлагања не премаши две трећине испитног притиска посуде под притиском.

Компатибилност материјала за називе н.д.н. адсорбованих гасова

z: Материјали посуда под притиском и њихове опреме морају бити компатибилни са садржајем и не смеју са њим да стварају никаква штетна или опасна једињења.

Табела 1: Адсорбовани гасови

UN број	Назив и опис	Класификациони кôд	LC_{50} ml/m³	Посебне одредбе за паковање
3510	АДСОРБОВАНИ ГАС, ЗАПАЉИВ, Н.Д.Н.	9F		z
3511	АДСОРБОВАНИ ГАС, Н.Д.Н.	9A		z
3512	АДСОРБОВАНИ ГАС, ОТРОВАН, Н.Д.Н.	9T	≤ 5000	z
3513	АДСОРБОВАНИ ГАС, ОКСИДИРАЈУЋИ, Н.Д.Н.	9O		z
3514	АДСОРБОВАНИ ГАС, ОТРОВАН, ЗАПАЉИВ, Н.Д.Н.	9TF	≤ 5000	z
3515	АДСОРБОВАНИ ГАС, ОТРОВАН, ОКСИДИРАЈУЋИ, Н.Д.Н.	9TO	≤ 5000	z
3516	АДСОРБОВАНИ ГАС, ОТРОВАН, НАГРИЗАЈУЋИ, Н.Д.Н.	9TC	≤ 5000	z
3517	АДСОРБОВАНИ ГАС, ОТРОВАН, ЗАПАЉИВ, НАГРИЗАЈУЋИ, Н.Д.Н.	9TFC	≤ 5000	z
3518	АДСОРБОВАНИ ГАС, ОТРОВАН, ОКСИДИРАЈУЋИ, НАГРИЗАЈУЋИ, Н.Д.Н.	9TOC	≤ 5000	z
3519	БОРТРИФЛУОРИД, АДСОРБОВАНИ	9TC	387	a
3520	ХЛОР, АДСОРБОВАНИ	9TOC	293	a
3521	СИЛИЦИЈУМТЕТРАФЛУОРИД, АДСОРБОВАНИ	9TC	450	a
3522	АРСЕНОВОДОНИК (АРСИН), АДСОРБОВАНИ	9TF	20	d
3523	ГЕРМАН (ГЕРМАНИЈУМ-ВОДОНИК), АДСОРБОВАНИ	9TF	620	d, r
3524	ФОСОФОРПЕНТАФЛУОРИД, АДСОРБОВАНИ	9TC	190	
3525	ФОСФИН, АДСОРБОВАНИ	9TF	20	d
3526	СЕЛЕНОВОДОНИК, АДСОРБОВАНИ	9TF	2	

P209	УПУТСТВО ЗА ПАКОВАЊЕ	P209
Ово упутство за паковање важи за UN 3150 уређаји, мали, са угљоводоничним гасом или UN 3150 патроне са угљоводоничним гасом за допуну за мале уређаје.		
(1) Уколико је применљиво, потребно је испоштовати посебне одредбе из 4.1.6. (2) Предмети морају одговарати одредбама земље у којој се пуне. (3) Уређаји и патроне за допуњавање морају бити упаковани у спољну амбалажу, према 6.1.4, која је испитана и одобрена у складу са поглављем 6.1, за групу паковања II.		

P300	УПУТСТВО ЗА ПАКОВАЊЕ	P300
Ово упутство важи за UN 3064.		
Следећа амбалажа је дозвољена, под условом да су испуњене опште одредбе из 4.1.1 и 4.1.3: Комбинована амбалажа, која се састоји од металних лименки запремине не више од 1 литра појединачно као унутрашња амбалажа и сандука од дрвета (4C1, 4C2, 4D или 4F) као спољна амбалажа, која не садржи више од 5 литара раствора.		
Додатни захтеви (1) Металне лименке морају бити у потпуности обмотане апсорбујућим материјалом за попуњавање. (2) Сандуци од дрвета морају у потпуности бити обложени одговарајућим материјалом, који не пропушта воду и нитроглицерин.		

P301	УПУТСТВО ЗА ПАКОВАЊЕ	P301
Ово упутство важи за UN 3165.		
Следећа амбалажа је дозвољена, под условом да су испуњене опште одредбе из 4.1.1.1, 4.1.1.2, 4.1.1.4, 4.1.1.5, 4.1.1.6 и 4.1.3: (1) Посуда под притиском од алуминијума, која се састоји од цилиндра са завареним дном. Главни резервоар за гориво у оквиру ове посуде мора се састојати од завареног алуминијумског балона са највећом унутрашњом запремином од 46 литара. Спољна посуда мора имати најмањи прорачунски притисак (надпритисак) од 1275 kPa и најмањи притисак разарања посуде од 2755 kPa. Свака посуда, у току израде и пре отпреме мора бити испитана на заптивеност и не сме пропуштати. Комплетна унутрашња јединица мора бити безбедно упакована са незапаљивим материјалом за попуњавање, као што је вермикулит, у чврсто затворену спољну амбалажу од метала, која на одговарајући начин штити све арматуре. Максимална количина горива по примарном средству за задржавање и комаду износи 42 литра; (2) Алуминијумска посуда под притиском. Главни резервоар за гориво у оквиру ове посуде мора се састојати од завареног одељка за гориво који не пропушта пару са балоном од еластомера, који има највећу унутрашњу запремину од 46 литара. Посуда под притиском мора имати најмањи прорачунски притисак (надпритисак) од 2860 kPa и најмањи притисак разарања посуде од 5170 kPa. Свака посуда, у току израде и пре отпреме мора бити испитана на заптивеност и безбедно упакована са незапаљивим материјалом за попуњавање, као што је вермикулит, у чврсто затворену спољну амбалажу од метала, која на одговарајући начин штити све арматуре. Максимална количина горива по примарном средству за задржавање и комаду износи 42 литра.		

P302	УПУТСТВО ЗА ПАКОВАЊЕ	P302
Ово упутство важи за UN 3269.		
Следећа комбинована амбалажа је дозвољена, под условом да су испуњене опште одредбе из 4.1.1 и 4.1.3: Спољна амбалажа: бурад (1A1, 1A2, 1B1, 1B2, 1N1, 1N2, 1H1, 1H2, 1D, 1G) сандуци (4A, 4B, 4N, 4C1, 4C2, 4D, 4F, 4G, 4H1, 4H2); канистри (3A1, 3A2, 3B1, 3B2, 3H1, 3H2). Унутрашња амбалажа: Активатор (органски пероксид) мора бити ограничен на количину од 125 ml за течне материје и 500 g за чврсте материје по унутрашњој амбалажи. Основни производ и активатор морају бити упаковани у одвојену унутрашњу амбалажу. Компоненте могу бити смештене у исту спољну амбалажу, под условом, да у случају ослобађања не реагују међусобно опасно. Амбалажа мора да одговара захтевима за испитивање групе паковања II или III у складу са критеријумима за класу 3 који се примењују на основну материју.		

P303	УПУТСТВО ЗА ПАКОВАЊЕ	P302
Ово упутство важи за UN број 3555.		
Следећа амбалажа је дозвољена, под условом да су испуњене опште одредбе из 4.1.1 и 4.1.3 као и 4.1.5.12: Бурад од пластике са неодвојивим поклопцем (1H1), до највише 250 l запремине.		
Посебна одредба за паковање		
PP 26	За UN број 3555, амбалажа мора бити без олова.	

P400	**УПУТСТВО ЗА ПАКОВАЊЕ**	**P400**

Следећа амбалажа је дозвољена, под условом да су испуњене опште одредбе из 4.1.1 и 4.1.3:

(1) Посуде под притиском, под условом да су испуњене опште одредбе из 4.1.3.6. Оне морају бити произведене од челика и подвргнуте првом испитивању и периодичном испитивању сваких 10 година на притиску од најмање 1 MPa (10 bar, надпритиска). У току превоза, течна материја мора да се налази испод слоја инертног гаса са надпритиском од најмање 20 kPa (0,2 bar);

(2) Сандуци (4A, 4B, 4N, 4C1, 4C2, 4D, 4F или 4G), бурад (1A1, 1A2, 1B1, 1B2, 1N1, 1N2, 1D или 1G)) или канистри (3A1, 3A2, 3B1 или 3B2), који садрже херметички затворене металне лименке са унутрашњом амбалажом од стакла или метала, и које имају појединачну запремину од највише 1 литра и затварачем са заптивком. Унутрашња амбалажа мора имати навојне затвараче (или затвараче са навојем) или затвараче који се физички држе у месту помоћу било којих средстава која имају способност да спрече извртање или лабављење затварача услед удара или вибрација у току превоза. Унутрашња амбалажа са свих страна мора бити попуњена сувим, апсорбујућим, материјалом који не сагорева у количини која је довољна за упијање целокупног садржаја. Унутрашња амбалажа може бити пуњена највише до 90% њене запремине. Спољна амбалажа може имати највећу нето масу од 125 kg.

(3) Бурад од челика, алуминијума или од неког другог метала (1A1, 1A2, 1B1, 1B2, 1N1 или 1N2), канистри (3A1, 3A2, 3B1 или 3B2), или сандуци (4A, 4B или 4N) са највећом појединачном нето масом од 150 kg, који садрже херметички затворене металне лименке са појединачном запремином од највише 4 литара, и који су опремљени затварачем са заптивком. Унутрашња амбалажа мора имати навојне затвараче или затвараче који се физички држе у месту помоћу било којих средстава која имају способност да спрече извртање или лабављење затварача услед удара или вибрација у току превоза. Унутрашња амбалажа, са свих страна мора бити попуњења сувим, апсорбујућим, материјалом који не сагорева у количини довољној за упијање целокупног садржаја. Појединачни слојеви унутрашње амбалаже морају бити додатно међусобно одвојени одговарајућим материјалом за попуњавање у виду преграда. Унутрашња амбалажа сме да буде напуњена највише до 90% своје запремине.

Посебне одредбе за паковање

PP86	За UN број(еве) 3392 и 3394, из парне фазе потребно је уклонити ваздух азотом или другим средством.

P401	**УПУТСТВО ЗА ПАКОВАЊЕ**	**P401**

Следећа амбалажа је дозвољена, под условом да су испуњене опште одредбе из 4.1.1 и 4.1.3:

(1) Посуде под притиском, под условом да су испуњене опште одредбе из 4.1.3.6. Оне морају бити произведене од челика и подвргнуте првом и периодичном испитивању сваких 10 година на притиску од најмање 0,6 MPa (6 bar, надпритиска). У току превоза, течна материја мора да се налази испод слоја инертног гаса са надпритиском од најмање 20 kPa (0,2 bar);

(2) Комбинована амбалажа:

Спољна амбалажа:

бурад (1A1, 1A2, 1B1, 1B2, 1N1, 1N2, 1H1, 1H2, 1D, 1G)
сандуци (4A, 4B, 4N, 4C1, 4C2, 4D, 4F, 4G, 4H1, 4H2);
канистри (3A1, 3A2, 3B1, 3B2, 3H1, 3H2)

Унутрашња амбалажа:

од стакла, метала или пластике која има затвараче на навој и максималну запремину од 1 литре.

Свака унутрашња амбалажа мора да буде обложена инертним упијајућим апсорбујућим материјалом за попуњавање у количини која је довољна за упијање целокупног садржаја.

Максимална нето маса по спољној амбалажи не сме да прелази 30 kg.

Посебне одредбе за паковање специфичне за RID и ADR

RR7	За UN број(еве) 1183, 1242, 1295 и 2988 посуде под притиском морају да буду испитане сваких пет година.

P402	УПУТСТВО ЗА ПАКОВАЊЕ	P402

Следећа амбалажа је дозвољена, под условом да су испуњене опште одредбе из 4.1.1 и 4.1.3:

(1) Посуде под притиском, под условом да су испуњене опште одредбе из 4.1.3.6. Оне морају бити произведене од челика и подвргнуте првом и периодичном испитивању сваких 10 година на притиску од најмање 0,6 MPa (6 bar, надпритиска). У току превоза, течна материја мора да се налази испод слоја инертног гаса са надпритиском од најмање 20 kPa (0,2 bar);

(2) Комбинована амбалажа:

Спољна амбалажа:

бурад (1A1, 1A2, 1B1, 1B2, 1N1, 1N2, 1H1, 1H2, 1D, 1G)

сандуци (4A, 4B, 4N, 4C1, 4C2, 4D, 4F, 4G, 4H1, 4H2);

канистри (3A1, 3A2, 3B1, 3B2, 3H1, 3H2)

Унутрашња амбалажа са следећом максималном нето масом:

од стакла: 10 kg

од метала или пластике: 15 kg

Свака унутрашња амбалажа мора да буде опремљена затварачима са навојем.

Свака унутрашња амбалажа мора да буде обложена инертним упијајућим апсорбујућим материјалом за попуњавање у количини која је довољна за упијање целокупног садржаја.

Максимална нето маса по спољној амбалажи не сме да прелази 125 kg.

(3) Бурад од челика (1A1) са највећом запремином од 250 литара;

(4) Састављена амбалажа која се састоји од пластичне посуде са спољњим челичим или алуминијумским буретом (6HA1 или 6HB1) са највећом запремином од 250 литара.

Посебне одредбе за паковање специфичне за RID и ADR

RR4	За UN 3130 отвори посуда морају бити чврсто затворени са два уређаја један иза другог, од којих један мора бити са навојем или на сличан начин чврсто затворен.
RR7	За UN 3129 посуде под притиском морају да буду испитане сваких пет година.
RR8	За UN број(еве) 1389, 1391, 1411, 1421, 1928, 3129, 3130, 3148 и 3482 посуде под притиском код првог и периодичног испитивања морају да буду испитане са најмањим притиском од 1 MPa (10 bara) .

P403	**УПУТСТВО ЗА ПАКОВАЊЕ**	**P403**

Следећа амбалажа је дозвољена, под условом да су испуњене опште одредбе из 4.1.1 и 4.1.3:

Комбинована амбалажа		**Највећа нето маса**
Унутрашња амбалажа	**Спољна амбалажа**	
од стакла 2 kg од пластике 15 kg од метала 20 kg Унутрашња амбалажа мора бити херметички затворена (нпр. лепљивом траком или затварачем са навојем)	**Бурад** од	
	челика (1A1, 1A2)	400 kg
	алуминијума (1B1, 1B2)	400 kg
	другог метала (1N1, 1N2)	400 kg
	пластике (1H1, 1H2)	400 kg
	шпер плоче (1D)	400 kg
	картона (1G)	400 kg
	Сандуци од	
	челика (4A)	400 kg
	алуминијума (4B)	400 kg
	другог метала (4N)	400 kg
	природног дрвета (4C1)	250 kg
	природног дрвета са странама које не пропуштају прашину (4C2)	250 kg
	шпер плоче (4D)	250 kg
	MDF- медијапан плоче (4F)	125 kg
	картона (4G)	125 kg
	пенасте пластике (4H1)	60 kg
	круте пластике (4H2)	250 kg
	Канистри од	
	челика (3A1, 3A2)	120 kg
	алуминијума (3B1, 3B2)	120 kg
	пластике (3H1, 3H2)	120 kg

Појединачна амбалажа	**Највећа нето маса**
Бурад од	
челика (1A1, 1A2)	250 kg
алуминијума (1B1, 1B2)	250 kg
другог метала осим челика или алуминијума (1N1, 1N2)	250 kg
пластике (1H1, 1H2)	250 kg
Канистри од	
челика (3A1, 3A2)	120 kg
алуминијума (3B1, 3B2)	120 kg
пластике (3H1, 3H2)	120 kg
Састављена амбалажа	
пластична посуда у бурету од челика или алуминијума (6HA1, или 6HB1)	250 kg
пластична посуда у бурету од картона, пластике или шпер плоче (6HG1, 6HH1 или 6HD1)	75 kg
пластична посуда у сандуку од летви или сандуку од челика или алуминијума или у сандуку од природног дрвета, шпер плоче, картона или круте пластике (6HA2, 6HB2, 6HC, 6HD2, 6HG2 или 6HH2)	75 kg

Посуде под притиском, под условом да су испуњене опште одредбе из 4.1.3.6.

Додатни захтев

Амбалажа мора бити херметички затворена.

Посебне одредбе за паковање

PP83	*(Брисано)*

P404	**УПУТСТВО ЗА ПАКОВАЊЕ**	**P404**
Ово упутство важи за пирофорне чврсте материје UN број(ева): 1383, 1854, 1855, 2008, 2441, 2545, 2546, 2846, 2881, 3200, 3391 и 3393		
Следећа амбалажа је дозвољена, под условом да су испуњене опште одредбе из 4.1.1 и 4.1.3:		
(1) Комбинована амбалажа Спољна амбалажа: Бурад (1A1, 1A2, 1B1, 1B2, 1N1, 1N2, 1H1, 1H2, 1D, 1G); Сандуци (4A, 4B, 4N, 4C1, 4C2, 4D, 4F, 4G или 4H2) Унутрашња амбалажа: Амбалажа од метала са појединачном нето масом од највише 15 kg. Унутрашња амбалажа мора бити херметички затворена. Стаклене посуде, свака са максималном нето масом од 1 kg, које имају затвараче са заптивкама, са свих страна заштићене материјалом за пријањање и које се налазе у херметички затвореним металним лименкама. Спољна амбалажа може да има највећу нето масу од 125 kg. Унутрашња амбалажа мора имати навојне затвараче или затвараче који се физички држе у месту помоћу било којих средстава која имају способност да спрече извртање или лабављење затварача услед удара или вибрација у току превоза. Спољна амбалажа може да има највећу нето масу од 125 kg (2) Метална амбалажа: Бурад (1A1, 1A2, 1B1, 1B2, 1N1, 1N2) Канистри (3A1, 3A2, 3B1 и 3B2) Највећа бруто маса: 150 kg (3) Састављена амбалажа Посуда од пластике у бурету од челика или алуминијума (6HA1 или 6HB1) Највећа бруто маса: 150 kg (4) Посуде под притиском, под условом да су испуњене опште одредбе из 4.1.3.6.		
Посебне одредбе за паковање		
PP86	За UN број(еве) 3391 и 3393, ваздух у облику паре потребно је уклонити азотом или другим средством.	

P405	**УПУТСТВО ЗА ПАКОВАЊЕ**	**P405**
Ово упутство важи за UN 1381.		
Следећа амбалажа је дозвољена, под условом да су испуњене опште одредбе из 4.1.1 и 4.1.3: (1) За UN 1381, фосфор, влажан: (a) Комбинована амбалажа Спољна амбалажа: Сандуци (4A, 4B, 4N, 4C1, 4C2, 4D или 4F) Највећа нето маса: 75 kg Унутрашња амбалажа: (i) херметички затворене металне лименке, са највећом нето масом од 15 kg или (ii) унутрашња амбалажа од стакла, која је са свих страна обложена са сувим, апсорбујућим, незапаљивим материјалом за попуњавање у количини која је довољна за упијање целокупног садржаја, са највећом нето масом од 2 kg; или (b) Бурад (1A1, 1A2, 1B1, 1B2, 1N1 или 1N2); највећа нето маса 400 kg Канистри (3A1 или 3B1); највећа нето маса: 120 kg Ова амбалажа мора бити у стању да издржи испитивање заптивености описано у 6.1.5.4 са		

испитним захтевима за групу паковања II.

(2) За UN 1381, фосфор, суви:

(a) У растопљеном облику: бурад (1A2, 1B2 или 1N2) са највећом нето масом од 400 kg; или

(b) У пројектилима или предметима са чврстим кућиштима код превоза без састојака класе 1: амбалажа одређена од стране надлежног органа.

P406	**УПУТСТВО ЗА ПАКОВАЊЕ**	**P406**

Следећа амбалажа је дозвољена, под условом да су испуњене опште одредбе из 4.1.1 и 4.1.3:

(1) Комбинована амбалажа

Спољна амбалажа: (4C1, 4C2, 4D, 4F, 4G, 4H1, 4H2, 1G, 1D, 1H1, 1H2, 3H1 или 3H2)

Унутрашња амбалажа: водоотпорна амбалажа;

(2) Бурад од пластике, шпер плоче или картона (1H2, 1D или 1G) или сандуци (4A, 4B, 4N, 4C1, 4C2, 4D, 4F, 4G или 4H2) са водоотпорном унутрашњом врећом, пластичном облогом или водоотпорним горњим слојем.

(3) Метална бурад (1A1, 1A2, 1B1, 1B2, 1N1 или 1N2), пластична бурад (1H1 или 1H2), метални канистри (3A1, 3A2, 3B1 или 3B2), пластични канистри (3H1 или 3H2), пластична посуда у бурету од челика или алуминијума (6HA1 или 6HB1), пластична посуда у бурету од картона, пластике или шпер плоче (6HG1, 6HH1 или 6HD1), пластична посуда у сандуку од летви или сандуку од челика или алуминијума или у сандуку од дрвета, шпер плоче, картона, или чврсте пластике (6HA2, 6HB2, 6HC, 6HD2, 6HG2 или 6HH2).

Додатни захтеви

1. Амбалажа мора бити тако конструисана и израђена, да је онемогућено истицање воде, алкохола или средства за флегматизацију.
2. Амбалажа мора бити тако израђена и затворена, да је онемогућено настајање експлозивног надпритиска или стварање притиска од преко 300 kPa (3 bar).

Посебне одредбе за паковање

PP24	За UN број(еве) 2852, 3364, 3365, 3366, 3367, 3368 и 3369 количина материје која се превозе не сме да премаши 500 g по комаду.
PP25	За UN 1347, превезена количина не сме да премаши 15 kg по комаду.
PP26	За UN бројеве 1310, 1320, 1321, 1322, 1344, 1347, 1348, 1349, 1517, 2907, 3317 и 3376 амбалажа не сме да садржи олово.
PP48	За UN 3474 не сме се користити метална амбалажа. Амбалажа од других материјала са малом количином метала, на пример, са металним затварачима или другим металним деловима опреме, попут оних који су наведени у 6.1.4, не сматра се металном амбалажом.
PP78	За UN 3370 количина материје која се превози не сме да премаши 11,5 kg по комаду.
PP80	За UN 2907 амбалажа мора да испуњава испитне захтеве за групу паковања II. Амбалажа која испуњава испитни критеријум за групу паковања I, се не сме користити.

P407	**УПУТСТВО ЗА ПАКОВАЊЕ**	**P407**

Ово упутство важи за UN број(еве) 1331, 1944, 1945 и 2254.

Следећа амбалажа је дозвољена, под условом да су испуњене опште одредбе из 4.1.1 и 4.1.3:

Спољна амбалажа:

бурад (1A1, 1A2, 1B1, 1B2, 1N1, 1N2, 1H1, 1H2, 1D, 1G);

сандуци (4A, 4B, 4N, 4C1, 4C2, 4D, 4F, 4G, 4H1, 4H2);

канистри (3A1, 3A2, 3B1, 3B2, 3H1, 3H2);

Унутрашња амбалажа:

Шибице морају бити чврсто паковане у безбедну затворену унутрашњу амбалажу ради спречавања ненамерног паљења под нормалним условима превоза.

Максимална бруто маса комада не сме да прелази 45 kg, изузев за сандуке од картона чија бруто маса на сме да прелази 30 kg.

Амбалажа мора да одговара захтевима за испитивање групе паковања III.
Посебне одредбе за паковање
PP27 UN 1331 шибице, које се пале о сваку подлогу, не смеју бити паковане у исту спољну амбалажу са другом опасном робом, изузев сигурносних шибица или парафинских шибица, које се морају паковати у одвојену унутрашњу амбалажу. Унутрашња амбалажа не сме да садржи више од 700 шибица, које се пале о сваку подлогу.

P408	**УПУТСТВО ЗА ПАКОВАЊЕ**	**P408**
Ово упутство важи за UN 3292.		
Следећа амбалажа је дозвољена, под условом да су испуњене опште одредбе из 4.1.1 и 4.1.3: (1) За ћелије: бурад (1A2, 1B2, 1N2, 1H2, 1D, 1G); сандуци (4A, 4B, 4N, 4C1, 4C2, 4D, 4F, 4G, 4H1, 4H2); канистри (3A2, 3B2, 3H2); Мора да постоји довољно материјала за попуњавање, ради спречавања међусобног додира ћелија и ћелија са унутрашњом површином спољне амбалаже, као и опасно померање ћелија унутар спољне амбалаже у току превоза. Амбалажа мора одговарати испитним захтевима за групу паковања II. (2) Батерије се могу превозити неупаковане или у заштитној амбалажи (нпр. у потпуно затвореној заштитној амбалажи или у сандуцима од дрвених летви). Полови батерије не смеју бити оптерећени тежином других батерија или материјала са којима су заједно упаковане. Амбалажа не мора да испуњава захтеве у 4.1.1.3. ***Напомена:*** *Нето маса одобрене амбалаже може бити већа од 400 kg (види 4.1.3.3).*		
Додатни захтев Батерије морају бити заштићене од изазивања кратког споја и изоловане на тај начин да је спречен кратак спој.		

P409	**УПУТСТВО ЗА ПАКОВАЊЕ**	**P409**
Ово упутство важи за UN број(еве) 2956, 3242 и 3251.		
Следећа амбалажа је дозвољена, под условом да су испуњене опште одредбе из 4.1.1 и 4.1.3: (1) Бурад од картона (1G), која смеју да буду опремљена облогом или премазом; највећа нето маса: 50 kg. (2) Комбинована амбалажа: унутрашња појединачна врећа од пластике у сандуку од картона (4G); највећа нето маса: 50 kg. (3) Комбинована амбалажа: унутрашња амбалажа од пластике са појединачном нето масом од највише 5 kg у сандуку од картона (4G) или бурету од картона(1G); највећа нето маса: 25 kg.		

P410	**УПУТСТВО ЗА ПАКОВАЊЕ**	**P410**

Следећа амбалажа је дозвољена, под условом да су испуњене опште одредбе из 4.1.1 и 4.1.3:

Комбинована амбалажа		**Највећа нето маса**	
Унутрашња амбалажа	**Спољна амбалажа**	**Група паковања II**	**Група паковања III**
од стакла 10 kg од пластике[а] 30 kg од метала 40 kg од папира [а],[б] 10 kg од картона[а],[б] 10 kg [а] Ова амбалажа не сме да пропушта прашину. [б] Ова унутрашња амбалажа не сме се користити, ако се материје које се превозе могу претворити у течност за време превоза.	**Бурад** од		
	челика (1A1, 1A2)	400 kg	400 kg
	алуминијума (1B1,1B2)	400 kg	400 kg
	другог метала(1N1,1N2)	400 kg	400 kg
	пластике (1H1, 1H2)	400 kg	400 kg
	шпер плоче (1D)	400 kg	400 kg
	картона (1G)[а]	400 kg	400 kg
	Сандуци од		
	челика (4A)	400 kg	400 kg
	алуминијума (4B)	400 kg	400 kg
	другог метала (4N)	400 kg	400 kg
	природног дрвета (4C1)	400 kg	400 kg
	природног дрвета са страницама које не пропуштају прашину (4C2)	400 kg	400 kg
	шпер плоче (4D)	400 kg	400 kg
	MDF- медијапан плоче (4F)	400 kg	400 kg
	картона (4G)[а]	400 kg	400 kg
	пенасте пластике (4H1)	60 kg	60 kg
	круте пластике (4H2)	400 kg	400 kg
	Канистри од		
	челика (3A1, 3A2)	120 kg	120 kg
	алуминијума (3B1, 3B2)	120 kg	120 kg
	пластике (3H1, 3H2)	120 kg	120 kg

Појединачна амбалажа		
Бурад од		
челика (1A1 или 1A2)	400 kg	400 kg
алуминијума (1B1 или 1B2)	400 kg	400 kg
другог метала осим челика или алуминијума (1N1 или 1N2)	400 kg	400 kg
пластике (1H1 или 1H2)	400 kg	400 kg
Канистри од		
челика (3A1 или 3A2)	120 kg	120 kg
алуминијума (3B1 или 3B2)	120 kg	120 kg
пластике (3H1 или 3H2)	120 kg	120 kg
Сандуци од		
челика (4A)[в]	400 kg	400 kg
алуминијума (4B)[в]	400 kg	400 kg
другог метала (4N)[в]	400 kg	400 kg
природног дрвета (4C1)[в]	400 kg	400 kg
шпер плоче (4D)[в]	400 kg	400 kg
MDF- медијапан плоче (4F)[в]	400 kg	400 kg
природног дрвета са страницама које не пропуштају прашину (4C2)[в]	400 kg	400 kg
картона (4G)[в]	400 kg	400 kg
круте пластике (4H2)[в]	400 kg	400 kg
Вреће		
вреће (5H3, 5H4, 5L3, 5M2)[в][г]	50 kg	50 kg

[в] Ова амбалажа се не сме користити, ако се материје које се превозе могу претворити у течност у току превоза.

P410	**УПУТСТВО ЗА ПАКОВАЊЕ**	**P410**
(r) Ова амбалажа се сме користити само за материје групе паковања II, када се превозе у затвореним колима или контејнерима.		
Састављена амбалажа (наставак) пластична посуда у бурету од челика, алуминијума, шпер плоче, картона или пластике (6HA1, 6HB1, 6HG1, 6HD1 или 6HH1)	400 kg	400 kg
пластична посуда у сандуку од летви или сандуку од челика или алуминијума или у сандуку од природног дрвета, шпер плоче, картона или круте пластике (6HA2, 6HB2, 6HC, 6HD2, 6HG2 или 6HH2)	75 kg	75 kg
стаклена посуда у бурету од челика, алуминијума, шпер плоче или картона (6PA1, 6PB1, 6PD1 или 6PG1) или у сандуку од летви или сандуку од челика или алуминијума, у сандуку од природног дрвета или картона или у плетеној корпи од прућа (6PA2, 6PB2, 6PC, 6PG2 или 6PD2) или у спољњој амбалажи од пенасте или круте пластике (6PH1 или 6PH2).	75 kg	75 kg
Посуде под притиском, под условом да су испуњене одредбе из 4.1.3.6.		
Посебне одредбе за паковање		
PP39	За UN 1378, за металну амбалажу неопходан је уређај за проветравање.	
PP40	За UN број(еве) 1326, 1352, 1358, 1395, 1396, 1436, 1437, 1871, 2805 и 3182, групе паковања II, нису дозвољене вреће.	
PP83	*(Брисано)*	

P411	**УПУТСТВО ЗА ПАКОВАЊЕ**	**P411**
Ово упутство важи за UN 3270.		
Следећа амбалажа је дозвољена, под условом да су испуњене опште одредбе из 4.1.1 и 4.1.3: Бурад (1A2, 1B2, 1N2, 1H2, 1D, 1G); Сандуци (4A, 4B, 4N, 4C1, 4C2, 4D, 4F, 4G, 4H1, 4H2); Канистри (3A2, 3B2, 3H2); под условом да није могућа експлозија услед пораста унутрашњег притиска. Највећа нето маса не сме да премаши 30 kg.		

P412	**УПУТСТВО ЗА ПАКОВАЊЕ**	**P412**
Ово упутство важи за UN 3527.		
Следећа комбинована амбалажа је дозвољена, под условом да су испуњене опште одредбе из 4.1.1 и 4.1.3: (1) Спољна амбалажа: бурад (1A1, 1A2, 1B1, 1B2, 1N1, 1N2, 1H1, 1H2, 1D, 1G); сандуци (4A, 4B, 4N, 4C1, 4C2, 4D, 4F, 4G, 4H1, 4H2) канистри (3A1, 3A2, 3B1, 3B2, 3H1, 3H2); (2) Унутрашња амбалажа: (a) Активатор (органски пероксид) мора бити ограничен на количину од 125 ml за течне материје и 500 g за чврсте материје по унутрашњој амбалажи. (b) Основни производ и активатор морају бити појединачно упаковани у одвојену унутрашњу амбалажу. Компоненте могу бити смештене у исту спољну амбалажу, под условом да у случају цурења не реагују међусобно опасно. Амбалажа мора да одговара захтевима за испитивање групе паковања II или III у складу са критеријумима за класу 4.1 који се примењују на основну материју.		

P500	**УПУТСТВО ЗА ПАКОВАЊЕ**	**P500**
Ово упутство важи за UN 3356.		
Следећа амбалажа је дозвољена, под условом да су испуњене опште одредбе из 4.1.1 и 4.1.3: Бурад (1A2, 1B2, 1N2, 1H2, 1D, 1G); Сандуци (4A, 4B, 4N, 4C1, 4C2, 4D, 4F, 4G, 4H1, 4H2); Канистри (3A2, 3B2, 3H2); Амбалажа мора да одговара испитним захтевима за групу паковања II. Генератор(и) се мора(ју) превозити у комаду, који у случају да се генератор у њему активира, испуњава следеће критеријуме: (a) други генератори у комаду се не смеју активирати; (b) материјал за паковање се не сме запалити; и (c) температура спољне површине комада не сме да премаши 100 ºC.		

P501	**УПУТСТВО ЗА ПАКОВАЊЕ**	**P501**
Ово упутство важи за UN 2015.		
Следећа амбалажа је дозвољена, под условом да су испуњене опште одредбе из 4.1.1 и 4.1.3:		
Комбинована амбалажа	**Унутрашња амбалажа највећа запремина**	**Спољна амбалажа највеће нето маса**
Сандуци (4A, 4B, 4N, 4C1, 4C2, 4D, 4H2) или бурад (1A1, 1A2, 1B1, 1B2, 1N1, 1N2, 1H1, 1H2, 1D) или канистри (3A1, 3A2, 3B1, 3B2, 3H1, 3H2) са унутрашњом амбалажом од стакла, пластике или метала	5 *l*	125 kg
Сандуци од картона (4G) или бурад од картона (1G) са унутрашњом амбалажом од пластике или метала, свака у пластичној врећи.	2 *l*	50 kg
Појединачна амбалажа	**Највећа запремина**	
Бурад од челика (1A1) алуминијума (1B1) другог метала осим челика или алуминијума (1N1) пластике (1H1)	 250 *l* 250 *l* 250 *l* 250 *l*	
Канистри од челика (3A1) алуминијума (3B1) пластике (3H1)	 60 *l* 60 *l* 60 *l*	
Састављена амбалажа пластична посуда у бурету од челика или алуминијума (6HA1, 6HB1) пластична посуда у бурету од картона, пластике или шпер плоче (6HG1, 6HH1, 6HD1) пластична посуда у сандуку од летви или сандуку од челика или алуминијума или у сандуку од природног дрвета, шпер плоче, картона или круте пластике (6HA2, 6HB2, 6HC, 6HD2, 6HG2 или 6HH2) стаклена посуда у бурету од челика, алуминијума, картона или шпер плоче (6PA1, 6PB1, 6PD1 или 6PG1) или сандуку од челика, алуминијума, у сандуку од природног дрвета или шперплоче или у плетеној корпи од прућа (6PA2, 6PB2, 6PC, 6PG2 или 6PD2) или у сандуку од пенасте или круте пластике (6PH1 или 6PH2)	 250 *l* 250 *l* 60 *l* 60 *l*	
Додатни захтеви 1. Највећи степен пуњења амбалаже износи 90%. 2. Амбалажа мора бити опремљена уређајем за проветравање.		

P502	**УПУТСТВО ЗА ПАКОВАЊЕ**	**P502**
Следећа амбалажа је дозвољена, под условом да су испуњене опште одредбе из 4.1.1 и 4.1.3:		
Комбинована амбалажа		**Највећа нето маса**
Унутрашња амбалажа	**Спољна амбалажа**	
од стакла 5 *l*	**Бурад** од	
од метала 5 *l*	челика (1A1, 1A2)	125 kg
од пластике 5 *l*	алуминијума (1B1, 1B2)	125 kg
	другог метала (1N1, 1N2)	125 kg
	шпер плоче (1D)	125 kg
	картона (1G)	125 kg
	пластике (1H1, 1H2)	125 kg
	Сандуци од	
	челика (4A)	125 kg
	алуминијума (4B)	125 kg
	другог метала (4N)	125 kg
	природног дрвета (4C1)	125 kg
	природног дрвета са страницама које не пропуштају прашину (4C2)	125 kg
	шпер плоче (4D)	125 kg
	MDF- медијапан плоче (4F)	125 kg
	картона (4G)	125 kg
	пенасте пластике (4H1)	60 kg
	круте пластике (4H2)	125 kg
Појединачна амбалажа		**Највећа запремина**
Бурад од		
челика (1A1)		250 *l*
алуминијума (1B1)		250 *l*
пластике (1H1)		250 *l*
Канистри од		
челика (3A1)		60 *l*
алуминијума (3B1)		60 *l*
пластике (3H1)		60 *l*
Састављена амбалажа		
пластична посуда у бурету од челика или алуминијума (6HA1 или 6HB1)		250 *l*
пластична посуда у бурету од картона, пластике или шпер плоче (6HG1, 6HH1 или 6HD1)		250 *l*
пластична посуда у сандуку од летви или сандуку од челика или алуминијума или у сандуку од природног дрвета, шпер плоче, картона или круте пластике (6HA2, 6HB2, 6HC, 6HD2, 6HG2 или 6HH2)		60 *l*
стаклена посуда у бурету од челика, алуминијума, картона или шпер плоче (6PA1, 6PB1, 6PD1 или 6PG1) или сандуку од челика, алуминијума, у сандуку од природног дрвета или шперплоче или у плетеној корпи од прућа (6PA2, 6PB2, 6PC, 6PG2 или 6PD2) или у сандуку од пенасте или круте пластике (6PH1 или 6PH2)		60 *l*
Посебне одредбе за паковање		
PP28	За UN 1873, делови амбалаже који су у директном додиру са перхлорном киселином морају бити израђени од стакла или пластике.	

P503	УПУТСТВО ЗА ПАКОВАЊЕ	P503

Следећа амбалажа је дозвољена, под условом да су испуњене опште одредбе из 4.1.1 и 4.1.3:

Комбинована амбалажа			Највећа нето маса
Унутрашња амбалажа		Спољна амбалажа	
од стакла	5 kg	**Бурад** од	
од метала	5 kg	челика (1A1, 1A2)	125 kg
од пластике	5 kg	алуминијума (1B1, 1B2)	125 kg
		другог метала (1N1, 1N2)	125 kg
		шпер плоче (1D)	125 kg
		картона (1G)	125 kg
		пластике (1H1, 1H2)	125 kg
		Сандуци од	
		челика (4A)	125 kg
		алуминијума (4B)	125 kg
		другог метала (4N)	125 kg
		природног дрвета (4C1)	125 kg
		природног дрвета са страницама које не пропуштају прашину (4C2)	125 kg
		шпер плоче (4D)	125 kg
		MDF- медијапан плоче (4F)	125 kg
		картона (4G)	40 kg
		пенасте пластике (4H1)	60 kg
		круте пластике (4H2)	125 kg

Појединачна амбалажа
Бурад од метала (1A1, 1A2, 1B1, 1B2 1N1 или 1N2) са највећом нето масом од 250 kg.
Бурад од картона (1G) или шпер плоче (1D) са унутрашњом облогом и највећом нето масом од 200 kg.

P504	**УПУТСТВО ЗА ПАКОВАЊЕ**	**P504**
Следећа амбалажа је дозвољена, под условом да су испуњене опште одредбе из 4.1.1 и 4.1.3:		
Комбинована амбалажа		**Највећа нето маса**
(1)	Стаклене посуде са највећом запремином од 5 литара у спољној амбалажи 1A1, 1A2, 1B1, 1B2, 1N1, 1N2, 1H1, 1H2, 1D, 1G, 4A, 4B, 4N, 4C1, 4C2, 4D, 4F, 4G, 4H2.	75 kg
(2)	Пластичне посуде са највећом запремином од 30 литара у спољној амбалажи 1A1, 1A2, 1B1, 1B2, 1N1, 1N2, 1H1, 1H2, 1D, 1G, 4A, 4B, 4N, 4C1, 4C2, 4D, 4F, 4G, 4H2.	75 kg
(3)	Металне посуде са највећом запремином од 40 литара у спољној амбалажи 1G, 4F, 4G.	125 kg
(4)	Металне посуде са највећом запремином од 40 литара у спољној амбалажи 1A1, 1A2, 1B1, 1B2, 1N1, 1N2, 1H1, 1H2, 1D, 4A, 4B, 4N, 4C1, 4C2, 4D, 4H2.	225 kg
Појединачна амбалажа		**Највећа запремина**
Бурад од		
челика, са неодвојивим поклопцем (1A1)		250 *l*
челика, са одвојивим поклопцем (1A2)		250 *l*
алуминијума, са неодвојивимм поклопцем (1B1)		250 *l*
алуминијума, са одвојивим поклопцем (1B2)		250 *l*
другог метала осим челика или алуминијума, са неодвојивим поклопцем (1N1)		250 *l*
другог метала осим челика или алуминијума, са одвојивим поклопцем (1N2)		250 *l*
пластике, са неодвојивим поклопцем (1H1)		250 *l*
пластике, са одвојивим поклопцем (1H2)		250 *l*
Канистри од		
челика, са неодвојивим поклопцем (3A1)		60 *l*
челика, са одвојивим поклопцем (3A2)		60 *l*
алуминијума, са неодвојивим поклопцем (3B1)		60 *l*
алуминијума, са одвојивим поклопцем (3B2)		60 *l*
пластике, са неодвојивим поклопцем (3H1)		60 *l*
пластике, са одвојивим поклопцем (3H2)		60 *l*
Састављена амбалажа		
пластична посуда у бурету од челика или алуминијума (6HA1 или 6HB1)		250 *l*
пластична посуда у бурету од картона, пластике или шпер плоче (6HG1, 6HH1 или 6HD1)		120 *l*
пластична посуда у сандуку од летви или сандуку од челика или алуминијума или у сандуку од природног дрвета, шпер плоче, картона или круте пластике (6HA2, 6HB2, 6HC, 6HD2, 6HG2 или 6HH2)		60 *l*
стаклена посуда у бурету од челика, алуминијума, картона или шпер плоче (6PA1, 6PB1, 6PD1 или 6PG1) или сандуку од челика, алуминијума, у сандуку од природног дрвета или шперплоче или у плетеној корпи од прућа (6PA2, 6PB2, 6PC, 6PG2 или 6PD2) или у сандуку од пенасте или круте пластике (6PH1 или 6PH2)		60 *l*
Посебне одредбе за паковање		
PP10	За UN број(еве) 2014, 2984 и 3149, амбалажа мора бити опремљена уређајем за проветравање.	

P505	**УПУТСТВО ЗА ПАКОВАЊЕ**	**P505**
Ово упутство важи за UN 3375.		
Следећа амбалажа је дозвољена, ако су испуњене опште одредбе из 4.1.1 и 4.1.3:		
Комбинована амбалажа		
Унутрашња амбалажа	**Спољна амбалажа**	**Највећа запремина/ највећа нето маса**
од стакла 5 *l* од пластике 5 *l* од метала 5 *l*	**Сандуци од** алуминијума (4B) природног дрвета, обичног (4C1) природног дрвета са страницама које не пропуштају прашину (4C2) шпер плоче (4D) картона (4G) круте пластике (4H2) **Бурад од** алуминијума, са одвојивим поклопцем (1B2) влакана (1G) другог метала, са одвојивим поклопцем (1N2) пластике, са одвојивим поклопцем (1H2) шпер плоче (1D) **Канистри од** алуминијума, са одвојивим поклопцем (3B2) пластике, са одвојивим поклопцем (3H2)	 125 kg 125 kg 125 kg 125 kg 125 kg 125 kg 125 kg 125 kg 125 kg 125 kg 125 kg 125 kg 125 kg
Појединачна амбалажа		
Бурад од алуминијума (1B1, 1B2) пластике (1H1, 1H2)		 250 *l* 250 *l*
Канистри од алуминијума (3B1, 3B2) пластике (3H1, 3H2)		 60 *l* 60 *l*
Састављена амбалажа		
пластична посуда у бурету од алуминијума (6HB1)		250 *l*
пластична посуда у бурету од картона, пластике или шпер плоче (6HG1, 6HH1, 6HD1)		250 *l*
пластична посуда у сандуку од летви или сандуку од алуминијума или пластична посуда у сандуку од природног дрвета, шпер плоче, картона или круте пластике (6HB2, 6HC, 6HD2, 6HG2 или 6HH2)		60 *l*
стаклена посуда у бурету од алуминијума, картона или шпер плоче (6PB1, 6PG1, 6PD1) или у сандуку од пенасте или круте пластике (6PH1 или 6PH2) или у сандуку од летви или сандуку, од алуминијума или сандуку од природног дрвета или шперплоче или у плетеној корпи од прућа (6PB2, 6PC, 6PG2 или 6PD2)		60 *l*

P520	**УПУТСТВО ЗА ПАКОВАЊЕ**	**P520**

Ово упутство важи за органске пероксиде класе 5.2 и самореагујуће материје класе 4.1.

Следећа амбалажа је дозвољена, ако су испуњене опште одредбе из 4.1.1 и 4.1.3, као и посебне одредбе из 4.1.7.1.

Методе паковања обележене су ознакама OP1 до OP8. Методе паковања, које се односе на до сада појединачно сврстане органске пероксиде и самореагујуће материје наведене су у 2.2.41.4 и 2.2.52.4. Количине, које су наведене за сваку методу паковања, су највеће дозвољене количине по комаду. Следећа амбалажа је дозвољена:

(1) комбинована амбалажа, са сандуцима (4A, 4B, 4N, 4C1, 4C2, 4D, 4F, 4G, 4H1 и 4H2), бурадима (1A1, 1A2, 1B1, 1B2, 1G, 1H1, 1H2 и 1D) и канистерима (3A1, 3A2, 3B1, 3B2, 3H1 и 3H2) као спољном амбалажом;

(2) бурад (1A1, 1A2, 1B1, 1B2, 1G, 1H1, 1H2, 1D) или канистри (3A1, 3A2, 3B1, 3B2, 3H1 и 3H2), као појединачна амбалажа;

(3) састављена амбалажа са унутрашњим посудама од пластике (6HA1, 6HA2, 6HB1, 6HB2, 6HC, 6HD1, 6HD2, 6HG1, 6HG2, 6HH1 и 6HH2).

Највећа дозвољена количина по амбалажи/комаду за методе паковања OP1 до OP8 су:

	OP1	**OP2[a]**	**OP3**	**OP4[a]**	**OP5**	**OP6**	**OP7**	**OP8**
највећа нето маса (kg) за чврсте материје и за комбиновану амбалажу (течне и чврсте материје)	0,5	0,5 / 10	5	5 / 25	25	50	50	400[b]
највећи дозвољени садржај у литрама за течне материје[c]	0,5	-	5	-	30	60	60	225[d]

[a] Ако су наведене две вредности, прва важи за највећу дозвољену нето масу по унутрашњој амбалажи, а друга за највећу дозвољену нето масу целог комада.

[b] 60 kg за канистре/200 kg за сандуке и за чврсте материје 400 kg у комбинованој амбалажи са сандуком као спољном амбалажом (4C1, 4C2, 4D, 4F, 4G, 4H1 и 4H2) и са унутрашњом амбалажом од пластике или картона са највећом нето масом од 25 kg.

[c] Вискозне материје третирају се као чврсте материје, ако у дефиницији појмова за „течне материје" нису испуњени критеријуми прописани у 1.2.1.

[d] 60 литара по канистру.

Додатни захтеви

1. Амбалажа од метала, укључујући унутрашњу амбалажу комбиноване амбалаже и спољну амбалажу комбиноване или састављене амбалаже сме се користити само за методе паковања **OP7** и **OP8**.
2. У комбинованој амбалажи, посуде од стакла се смеју користити само као унутрашња амбалажа, са највећом дозвољеном количином по посуди од 0,5 kg за чврсте материје и 0,5 литара за течне материје.
3. У комбинованој амбалажи материјал за попуњавање не сме бити лако запаљив.
4. Амбалажа за органски пероксид или неку самореагујућу материју за коју је потребна листица додатне опасности **„ЕКСПЛОЗИВ"** (Узорак бр. 1, види 5.2.2.2.2), мора одговарати и одредбама наведеним у 4.1.5.10 и 4.1.5.11.

Посебне одредбе за паковање

PP21	За одређене самореагујуће материје типа B или C (UN број(еви) 3221, 3222, 3223 и 3224) мора се користити мања амбалажа него што је дозвољено у методи паковања OP5 или OP6 (види 4.1.7 и 2.2.41.4).
PP22	UN 3241, 2-бром-2-нитропропан-1, 3-диол, мора бити упакован у складу са методом паковања **OP6**.
PP94	Веома мале количине енергетских узорака из 2.1.4.3 могу се превозити под UN бројем 3223 или UN бројем 3224, у зависности од случаја, под условом да: (a) се користи само комбинована амбалажа са сандуцима (4A, 4B, 4N, 4C1, 4C2, 4D, 4F, 4G, 4H1 и 4H2); (b) се узорци се превозе у микротитарским плочама или мулти-титарским плочама од

	пластике, стакла, порцелана или керамике као унутрашње амбалаже; (c) највећа количина по појединачној унутрашњој шупљини не прелази 0,01 g за чврсте материје или 0,01 ml за течности; (d) највећа нето количина по спољној амбалажи је 20 g за чврсте материје или 20 ml за течности, или у случају мешовите амбалаже, збир грама и милилитара не сме да прелази 20; и (e) захтеви из 5.5.3 су испуњени када се за хлађење узорака у оквиру мера контроле квалитета користи или суви лед или течни азот. Да би унутрашња амбалажа остала безбедна у свом првобитном стању, потребно је предвидети унутрашње држаче. Унутрашња и спољна амбалажа морају сачувати своју исправност на температури на којој се користе средства за хлађење, као и на температурама и притисцима који би настали услед губитка хлађења.
PP95	Мале количине енергетских узорака из 2.1.4.3 могу се превозити под UN бројем 3223 или UN бројем 3224, у зависности од случаја, под условом да се: (a) спољашња амбалажа састоји само од таласастог картона врсте 4G која има минималне димензије: 60 cm (дужина), 40,5 cm (ширина), 30 cm (висина) и минималну дебљину зидова 1,3 cm; (b) појединачна материја је садржана у унутрашњој амбалажи од стакла или пластике максималне запремине од 30 ml смештеној у маси експандоване полиетиленске пене дебљине најмање 130 mm која има густину од 18 ± 1 g/l; (c) унутар носача пене, унутрашња амбалажа је одвојена једна од друге минималним растојањем од 40 mm и од зида спољне амбалаже најмање 70 mm. Паковање може да садржи до два слоја овакве пенасте масе, где свака носи до 28 унутрашњих амбалажа; (d) максимални садржај сваке унутрашње амбалаже не сме да прелази 1 g за чврсте материје или 1 ml за течности; (e) највећа нето количина по спољној амбалажи је 56 g за чврсте материје или 56 ml за течности, или у случају мешовите амбалаже, збир грама и милилитара не прелази 56; и (f) захтеви из 5.5.3 су испуњени када се за хлађење узорака у оквиру мера контроле квалитета користи или суви лед или течни азот. Да би унутрашња амбалажа остала безбедна у свом првобитном стању, потребно је предвидети унутрашње држаче. Унутрашња и спољна амбалажа морају сачувати своју исправност на температури на којој се користе средства за хлађење, као и на температурама и притисцима који би настали услед губитка хлађења.

P600	**УПУТСТВО ЗА ПАКОВАЊЕ**	**P600**
Ово упутство важи за UN број(еве) 1700, 2016 и 2017.		
Следећа амбалажа је дозвољена, под условом да су испуњене опште одредбе из 4.1.1 и 4.1.3: Бурад (1A1, 1A2, 1B1, 1B2, 1N1, 1N2, 1H1, 1H2, 1D, 1G); Сандуци (4A, 4B, 4N, 4C1, 4C2, 4D, 4F, 4G или 4H2). Спољна амбалажа мора да испуњава испитне захтеве за групу паковања II. Предмети морају бити појединачно упаковани и међусобно раздвојени преградама, преградним зидовима, унутрашњом амбалажом или материјалом за попуњавање, ради спречавања ненамерног пражњења под нормалним условима превоза. Највећа нето маса: 75 kg.		

P601	**УПУТСТВО ЗА ПАКОВАЊЕ**	**P601**

Следећа амбалажа је дозвољена, под условом да су испуњене опште одредбе из 4.1.1 и 4.1.3 и да је амбалажа херметички затворена:

(1) Комбинована амбалажа са највећом бруто масом од 15 kg, која се састоји од

(a) једне или више унутрашњих амбалажа од стакла, са највећом количином од 1 литара по свакој унутрашњој амбалажи, која(е) је(су) напуњена(е) највише до 90 % њене(њихове) запремине; затварач(и) сваке унутрашње амбалаже мора (морају) бити физички учвршћени уређајем, који је у стању да спречи одвртање или отпуштање затварача услед судара или вибрација у току превоза; унутрашња(е) амбалажа(е) мора(ју) бити појединачно смештена(е) у

(b) металне посуде заједно са апсорбујућим материјалом за попуњавање у количини довољној за упијање целокупног садржаја стаклене унутрашње амбалаже, а која је даље упакована у

(c) спољну амбалажу 1A1, 1A2, 1B1, 1B2, 1N1, 1N2, 1H1, 1H2, 1D, 1G, 4A, 4B, 4N, 4C1, 4C2, 4D, 4F, 4G или 4H2;

(2) Комбинована амбалажа са металном или пластичном унутрашњом амбалажом. чија запремина не премашује 5 литара и која је упакована појединачно са апсорбујућим материјалом, у количини довољној за упијање целокупног садржаја и инертним материјалом за попуњавање, у спољну амбалажу 1A1, 1A2, 1B1, 1B2, 1N1, 1N2, 1H1, 1H2,, 1D, 1G, 4A, 4B, 4N, 4C1, 4C2, 4D, 4F, 4G или 4H2 са највећом бруто масом од 75 kg. Унутрашња амбалажа сме да буде напуњена највише до 90% своје запремине. Затварач сваке унутрашње амбалаже мора бити физички учвршћен уређајем, који је у стању да спречи одвртање или лабављење затварача услед удара или вибрација у току превоза.

(3) Амбалажа, која се састоји од:

Спољне амбалаже:

Бурад од челика или пластике, са покретним поклопцем (1A1, 1A2, 1H1 или 1H2), која су испитана у складу са захтевима за испитивање из 6.1.5 са масом, која одговара маси збирног комада, или као амбалажа намењена да садржи унутрашњу амбалажу, или као појединачна амбалажа, која садржи чврсту или течну материју, и која је на одговарајући начин обележена;

Унутрашње амбалаже:

Бурад и састављена амбалажа (1A1, 1B1, 1N1, 1H1 или 6HA1), који одговарају захтевима поглавља 6.1 за појединачну амбалажу и испуњавају следеће услове:

(a) испитивање унутрашњег притиска (хидрауличког) се мора спровести на притиску од најмање 0,3 MPa (3 bar) (надпритисак);

(b) испитивање заптивености у оквиру типског и серијског испитивања мора се спровести на испитном притиску од 30 kPa (0,3 bar);

(c) она морају бити изолована од спољног бурета коришћењем инертног материјала за попуњавање, који амортизује ударе и који обухвата унутрашњу амбалажу са свих страна;

(d) њихова запремина не сме да прекорачи 125 литара; и

(e) затварачи морају бити поклопци са навојем, који су

(i) посебним уређајем физички тако учвршћени, да су у стању, да спрече одвртање или лабављење затварача услед удара или вибрација у току превоза; и

(ii) опремљени заптивком за поклопац;

(f) спољна и унутрашња амбалажа мора бити подвргнута периодичном испитивању заптивености према (b) у размацима од највише две ипо године;

(g) комплетна амбалажа мора бити подвргнута визуелном прегледу најмање сваке 3 године, на начин који је прописао надлежни орган;

(h) на спољној и унутрашњој амбалажи мора читко и трајно стајати:

(i) датум (месец, година) првог испитивања и последњег периодичног испитивања и контролисања;

(ii) жиг стручног лица, које је извршило испитивање и контролисање;

(4) Посуде под притиском, под условом да испуњавају опште одредбе из 4.1.3.6. Оне морају бити подвргнуте првом испитивању и периодичним испитивањима сваких 10 година на притиску од

P601	**УПУТСТВО ЗА ПАКОВАЊЕ**	**P601**
најмање 1 MPa (10 bar) (надпритисак). Посуде под притиском не смеју бити опремљене уређајем за растерећење притиска. Свака посуда под притиском, која садржи течне материје отровне при удисању са вредношћу LC_{50} од највише 200 ml/m^3 (ppm), мора бити опремљена са капком или вентилом за затварање, који испуњавају следеће захтеве: (a) сваки капак или вентил мора бити са конусним навојем директно повезан са посудом под притиском и да буде у стању да издржи испитни притисак посуде без оштећења или цурења; (b) сваки вентил мора бити типа без заптивке са неперфорираном мембраном, уз изузетак, да за нагризајуће материје може бити тип са заптивком, код којег се непропусност за гас постиже помоћу заптивног поклопца са заптивком, причвршћеним на тело вентила или на посуду под притиском, ради спречавања губитка материје кроз или мимо заптивке; (c) сваки излазни отвор вентила мора бити заптивен поклопцем са навојем или чврстим капком са навојем и инертним материјалом за заптивање; (d) материјали посуде под притиском, вентила, капака, поклопаца и заптивки морају бити међусобно компатибилни, као и у односу на садржај. Свака посуда чија је дебљина зида на било ком месту мања од 2,0 mm, и свака посуда која није опремљена заштитом вентила, мора се превозити у спољној амбалажи. Посуде под притиском не смеју бити опремљене или повезане међу собом преко спојне цеви.		
Посебне одредбе за паковање		
PP82	*(Брисано)*	
Посебне одредбе за паковање специфичне за RID и ADR		
RR3	*(Брисано)*	
RR7	За UN 1251 посуде под притиском морају да буду испитане сваких пет година.	
RR10	UN 1614, ако је материја потпуно упијена инертним порозним материјалом, мора да буде упакован у металне посуде са највише 7,5 литара запремине, које се тако смештају у дрвене сандуке да се не могу додиривати. Посуде морају да буду потпуно испуњене порозним материјалом, који при дрмању и чак на температури до 50 ºC не сме да се скупи или да створи опасан празан простор (шупљине).	

P602	УПУТСТВО ЗА ПАКОВАЊЕ	P602

Следећа амбалажа је дозвољена, под условом да су испуњене опште одредбе из 4.1.1 и 4.1.3 и да је амбалажа херметички затворена:

(1) Комбинована амбалажа са највећом бруто масом од 15 kg, која се састоји од:

(a) од једне или више унутрашње амбалаже од стакла, са највећом количином од 1 литра по свакој унутрашњој амбалажи, која(е) је(су) напуњена(е) највише до 90% њене(њихове) запремине; затварач(и) сваке унутрашње амбалаже мора (морају) бити физички учвршћени уређајем, који је у стању да спречи одвртање или лабављење затварача услед удара или вибрација у току превоза; унутрашња амбалажа мора бити појединачно смештена у

(b) металне посуде заједно са апсорбујућим материјалом за јастучење материјалом за попуњавање у количини довољној за упијање целокупног садржаја стаклене унутрашње амбалаже, а која је даље упакована у

(c) спољну амбалажу 1A1, 1A2, 1B1, 1B2, 1N1, 1N2, 1H1, 1H2, 1D, 1G, 4A, 4B, 4N, 4C1, 4C2, 4D, 4F, 4G или 4H2;

(2) Комбинована амбалажа са унутрашњом амбалажом од метала или пластике, која је појединачно пакована са апсорбујућим материјалом у количини довољној за упијање целокупног садржаја и инертним материјалом за попуњавање, у спољну амбалажу 1A1, 1A2, 1B1, 1B2, 1N1, 1N2, 1H1, 1H2, 1D, 1G, 4A, 4B, 4N, 4C1, 4C2, 4D, 4F, 4G или 4H2 са највећом бруто масом од 75 kg. Унутрашња амбалажа сме бити напуњена највише до 90% своје запремине. Затварач сваке унутрашње амбалаже мора бити физички учвршћен уређајем, који је у стању да спречи одвртање или лабављење затварача услед удара или вибрација у току превоза. Запремина унутрашње амбалаже не сме да премаши 5 литара;

(3) Бурад и састављена амбалажа (1A1, 1B1, 1N1, 1H1, 6HA1 или 6HH1) који испуњавају следеће услове:

(a) испитивање унутрашњег притиска (хидрауличког) се мора спровести на притиску од најмање 0,3 MPa (3 bar) (надпритисак);

(b) испитивање заптивености у оквиру типског и серијског испитивања мора се спровести на испитном притиску од 30 kPa (0,3 bar); и

(c) затварачи морају бити поклопци са навојем, који су

(i) посебним уређајем физички тако учвршћени, да су у стању, да спрече одвртање или лабављење затварача услед удара или вибрација у току превоза;

(ii) опремљени поклопцем са заптивком;

(4) Посуде под притиском, под условом да испуњавају опште одредбе из 4.1.3.6. Оне морају бити подвргнуте првом испитивању и периодичним испитивањима сваких 10 година на притиску од најмање 1 MPa (10 bar) (надпритисак). Посуде под притиском не смеју бити опремљене уређајем за растерећење притиска. Свака посуда под притиском, која садржи течне материје отровне при удисању са вредношћу LC_{50} од најмање 200 ml/m^3 (ppm), мора бити опремљена са капком или вентилом за затварање, који испуњавају следеће захтеве:

(a) сваки капак или вентил мора бити конусним навојем директно повезан са посудом под притиском и да буде у стању да издржи испитни притисак посуде без оштећења или цурења;

(b) сваки вентил мора бити типа без заптивке са неперфорираном мембраном, уз изузетак, да за нагризајуће материје може бити тип са заптивком, код којег се непропусност за гас постиже помоћу заптивног поклопца са заптивком, причвршћеним на тело вентила или на посуду под притиском, ради спречавања губитка материје кроз или мимо заптивке.

(c) сваки излазни отвор вентила мора бити заптивен поклопцем са навојем или чврстим капком са навојем и инертним материјалом за заптивање;

(d) материјали посуде под притиском, вентила, капака, поклопаца и заптивки морају бити међусобно компатибилни, као и у односу на садржај.

Свака посуда чија је дебљина зида на било ком месту мања од 2,0 mm, и свака посуда која није опремљена заштитом вентила, мора се превозити у спољној амбалажи. Посуде под притиском не смеју бити опремљене или повезане међу собом преко спојне цеви.

P603	УПУТСТВО ЗА ПАКОВАЊЕ	P603

Ово упутство важи за UN 3507.

Следећа амбалажа је дозвољена, ако су испуњене опште одредбе из 4.1.1 и 4.1.3, као и посебне одредбе из 4.1.9.1.2, 4.1.9.1.4 и 4.1.9.1.7:

Амбалажа која се састоји од:

(a) Металне (металних) или пластичне (пластичних) примарне (примарних) посуде (посуда); у

(b) Заптивеној (заптивеним) крутој (крутим) секундарној (секундарним) амбалажи (амбалажама); у

(c) Крутој спољној амбалажи:

Бурад (1A2, 1B2, 1N2, 1H2, 1D, 1G);

Сандуци (4A, 4B, 4C1, 4C2, 4D, 4F, 4G, 4H1, 4H2);

Канистри (3A2, 3B2, 3H2).

Додатни захтеви

1. Примарне унутрашње посуде треба да буду упаковане у секундарну амбалажу на такав начин, да под нормалним условима превоза, не може доћи до лома, прслина или цурења њиховог садржаја у секундарну амбалажу. Секундарна амбалажа треба да буде обезбеђена у спољној амбалажи са одговарајућим материјалом за јастучење како би се спречило кретање. Ако је више примарних посуда смештено у једну секундарну амбалажу, оне морају бити појединачно обавијене или одвојене тако да се онемогући контакт између њих.
2. Садржај мора да буде у складу са одредбама према 2.2.7.2.4.5.2.
3. Морају бити испуњене одредбе у 6.4.4.
4. У случају изузетог материјала који садржи фисионе материје, морају се испунити ограничења из 2.2.7.2.3.5.

Посебне одредбе за паковање

У случају да се ради о фисионој материји, изузетој, граничне вредности наведене у 2.2.7.2.3.5, морају бити испуњене.

P620	УПУТСТВО ЗА ПАКОВАЊЕ	P620

Ово упутство важи за UN број(еве) 2814 и 2900.

Следећа амбалажа је дозвољена, под условом да су испуњене посебне одредбе из 4.1.8:

Амбалажа, која испуњава захтеве поглавља 6.3 и која је на одговарајући начин одобрена, а састоји се од:

(a) Унутрашња амбалаже, која се састоји од:

(i) заптивене (заптивених) примарне (примарних) посуде (посуда);

(ii) заптивене секундарне амбалаже;

(iii) изузев за заразне чврсте материје - апсорбујућег материјала у количини довољној за упијање целокупног садржаја између примарне и секундарне амбалаже; ако је више посуда смештено у појединачну секундарну амбалажу, оне морају бити посебно увијене или одвојене једне од других, како би се спречило њихово међусобно додиривање;

(b) Крута спољна амбалажа:
бурад (1A1, 1A2, 1B1, 1B2, 1N1, 1N2, 1H1, 1H2, 1D, 1G);

сандуци (4A, 4B, 4N, 4C1, 4C2, 4D, 4F, 4G, 4H1, 4H2);

канистри (3A1, 3A2, 3B1, 3B2, 3H1, 3H2);

Најмања спољна димензија не сме бити мања од 100 mm.

Додатни захтеви

1. Унутрашња амбалажа, која садржи заразне материје, не сме да буде заједно упакована са унутрашњом амбалажом која садржи другу врсту робе. Комплетни комади могу бити садржани у сабирној амбалажи према одредбама из 1.2.1 и 5.1.2; таква сабирна амбалажа сме

P620	УПУТСТВО ЗА ПАКОВАЊЕ	P620

да садржи суви лед. Када се суви лед или друга средства за хлађење која представљају ризик од гушења користе као средство за хлађење, примењују се захтеви из 5.5.3.

2. Не узимајући у обзир изузетне пошиљке, као нпр. при отпреми комплетних органа, који захтевају специјалну амбалажу, важе следећи захтеви:

(a) материје, које се отпремају на температури околине или на вишој температури: примарне посуде морају бити од стакла, метала или пластике; за обезбеђивање заптивености потребно је користити ефикасна средства, као што су нпр. запечаћен затварач, обрубљен поклопац или метални затварач са прирубницом; ако се користе поклопци са навојем, они морају бити обезбеђени ефикасним средствима, као што су нпр. трака, парафинска заптивна трака или сигурносни затварач који је произведен у ту сврху;

(b) материје, које се отпремају расхлађене или смрзнуте: око секундарне амбалаже или по избору у сабирној амбалажи, са једним или више комплетних комада, који су обележени према 6.3.3, мора бити смештен лед, суви лед или неко друго средство за хлађење; да би секундарна амбалажа или комади, након топљења леда или испаравања сувог леда, остали безбедни у свом првобитном стању, потребно је предвидети унутрашње држаче; када се суви лед или друга средства за хлађење која представљају ризик од гушења користе као средство за хлађење, примењују се захтеви из 5.5.3; ако се користи лед, спољна или сабирна амбалажа мора бити заптивена; ако се користи суви лед, спољна или сабирна амбалажа мора да омогући ослобађање угљендиоксида; примарна посуда и секундарна амбалажа морају сачувати своју исправност на температури на којој се користе средства за хлађење;

(c) материје, које се отпремају у течном азоту: када се течни азот користи као средство за хлађење, примењују се захтеви из 5.5.3. Потребно је користити пластичне посуде, које су отпорне на врло ниске температуре; секундарна амбалажа мора такође, да буде отпорна на врло ниске температуре и најчешће се мора прилагодити појединим примарним посудама; одредбе за превоз течног азота морају такође бити испоштоване. Примарна посуда и секундарна амбалажа морају сачувати своју исправност на температури течног азота;

(d) лиофилизоване материје се такође могу превозити у примарним посудама, које се састоје од заварених ампула од стакла или са гуменим чепом затворених фиола (бочица) од стакла са металним заптивкама.

3. Независно од предвиђене температуре отпреме, примарне посуде и секундарна амбалажа морају без попуштања заптивености, да издрже унутрашњи притисак, који одговара разлици притиска од најмање 95 kPa. Ова примарна посуда или секундарна амбалажа треба издржати температуре у опсегу од -40 °C до +55 °C.

4. Друга опасна роба не сме да буде заједно пакована у истој амбалажи са заразним материјама класе 6.2, уколико то није неопходно за одржавање егзистенцијалне (животне) способности, за стабилизацију, за спречавање разградње или за неутрализацију опасности заразних материја. Опасна роба класе 3, 8 или 9 сме да буде пакована у количини од највише 30 ml у свакој примарној посуди која садржи заразне материје. Ове мале количине опасне робе класе 3, 8 или 9 не подлежу додатним захтевима RID, ако су паковане у складу са овим упутством за паковање.

5. Алтернативна амбалажа за превоз животињских материја сме према одредбама у 4.1.8.7 да буде одобрена/дозвољена од надлежног органа земље порекла[a)].

[a)] *Ако земља порекла није уговорна страна RID, надлежни орган прве уговорне стране RID, у коју пошиљка улази.*

P621	**УПУТСТВО ЗА ПАКОВАЊЕ**	**P621**

Ово упутство важи за UN 3291.

Следећа амбалажа је дозвољена, под условом да су испуњене опште одредбе из 4.1.1, изузев 4.1.1.15 и 4.1.3:

(1) Под условом да је на располагању апсорбујући материјал довољан за упијање целокупне количина течне материје, која је садржана у амбалажи и да је амбалажа у стању, да задржи течну материју:

бурад (1A1, 1A2, 1B1, 1B2, 1N1, 1N2, 1H1, 1H2, 1D, 1G);

сандуци (4A, 4B, 4N, 4C1, 4C2, 4D, 4F, 4G, 4H1, 4H2);

канистри (3A1, 3A2, 3B1, 3B2, 3H1, 3H2);

Амбалажа мора да одговара испитним захтевима за групу паковања II за чврсте материје.

(2) За комаде, који садрже већу количину течних материја

бурад (1A1, 1A2, 1B1, 1B2, 1N1, 1N2, 1H1, 1H2, 1D, 1G);

канистри (3A1, 3A2, 3B1, 3B2, 3H1, 3H2);

састављена амбалажа (6HA1, 6HB1, 6HG1, 6HH1, 6HD1, 6HA2, 6HB2, 6HC, 6HD2, 6HG2, 6HH2, 6PA1, 6PB1, 6PG1, 6PD1, 6PH1, 6PH2, 6PA2, 6PB2, 6PC, 6PG2 или 6PD2).

Амбалажа мора да одговара испитним захтевима за групу паковања II за течне материје.

Додатни захтев

Амбалажа која је предвиђена за оштре или шиљате предмете, као што су ломљено стакло или игле, мора бити безбедна од пробијања и у стању, да течну материју задржи према захтевима испитивања поглавља 6.1.

Р 622	**УПУТСТВО ЗА ПАКОВАЊЕ**	**Р 622**
Ово упутство важи за отпад под UN 3549 који се превози на одлагање.		
Следећа амбалажа је дозвољена, под условом да су испуњене опште одредбе из 4.1.1 и 4.1.3:		
Унутрашња амбалажа	**Међуамбалажа**	**Спољна амбалажа**
метал пластика	метал пластика	**Сандуци** челик (4A) алуминијум (4B) други метал (4N) шпер плоча (4D) крути картон (4G) крута пластика (4H2) **Бурад** челик (1A2) алуминијум (1B2) други метал (1N2) шпер плоча (1D) картон (1G) пластика (1H2) **Канистери** челик (3A2) алуминијум (3B2) пластика (3H2)
Спољна амбалажа мора да одговара испитним захтевима за групу паковања I за чврсте материје.		
Додатни захтеви: 1. Ломљиви предмети морају се држати или у крутој унутрашњој амбалажи, или у крутој међуамбалажи. 2. Унутрашња амбалажа која садржи оштре предмете као што су сломљено стакло и игле мора бити крута и отпорна на пробијање. 3. Унутрашња амбалажа, међуамбалажа и спољна амбалажа мора имати способност задржавања течности. Спољна амбалажа која према конструкцији нема способност задржавања течности мора бити опремљена унутрашњом облогом или се морају предузети одговарајуће мере за задржавање течности. 4. Унутрашња амбалажа и/или међуамбалажа може бити флексибилна. Уколико се користи флексибилна амбалажа, она мора имати способност да прође испитивање отпорности на удар од најмање 165 g у складу са ISO 7765-1:1988 „Пластични филмови и фолије – Одређивање отпорности на удар методом слободног пада копља – Део 1: Степенасте методе” и испитивање отпорности на цепање од најмање 480 g у обе, паралелној и попречној равни у односу на дужину вреће у складу са ISO 6383-2:1983 „Пластика – Филмови и фолије – Одређивање отпорности на цепање – Део 2: Метода по Елмендрофу”. Највећа нето маса сваке флексибилне унутрашње амбалаже мора бити 30 kg. 5. Свака флексибилна међуамбалажа мора да садржи само једну унутрашњу амбалажу. 6. Унутрашња амбалажа која садржи малу количину слободне течности може бити саставни део међуамбалаже под условом да постоји довољно упијајућег или учвршћујућег материјала у унутрашњој или међуамбалажи који може да упије или очврсне сав постојећи течни садржај. Мора се користити одговарајући упијајући материјал који има способност да издржи температуре и вибрације које су вероватне да се појаве при нормалним условима превоза. 7. Међуамбалажа мора бити осигурана у спољној амбалажи одговарајућим материјалом за попуњавање и/или упијајућим материјалом.		

P650	УПУТСТВО ЗА ПАКОВАЊЕ	P650

Ово упутство важи за UN 3373.

(1) Амбалажа мора бити доброг квалитета и довољно чврста да издржи ударе и оптерећења, која се могу појавити у току превоза, укључујући претовар између теретних транспортних јединица, и између теретних транспортних јединица и складишта, као и подизање са палете или из сабирне амбалаже ради накнадног ручног или механичког руковања. Амбалажа мора бити тако конструисана да обезбеди да не дође до било каквог губитка њеног садржаја који би могао бити проузрокован у нормалним условима превоза, вибрацијама, променом температуре, влажности или притиска.

(2) Амбалажа мора да се састоји од најмање три елемената:

(a) примарне посуде;

(b) секундарне амбалаже; и

(c) спољне амбалаже

при чему или секундарна амбалажа или спољна амбалажа мора бити крута.

(3) Примарне посуде морају бити тако упаковане у секундарну амбалажу, да је под нормалним условима превоза спречено ломљење, пробијање или изливање садржаја у секундарну амбалажу. Секундарна амбалажа мора бити обезбеђена у спољној амбалажи са одговарајућим материјалом за попуњавање. Изливање садржаја не сме оштетити заштитне особине материјала за попуњавање или спољну амбалажу.

(4) За превоз се мора поставити обележје, приказано у наставку, на спољној површини спољне амбалаже на контрастну позадину и мора бити јасно уочљиво и читљиво. Обележје мора имати облик квадрата постављеног под углом од 45° са минималним димензијама од 50 mm x 50 mm; линија мора бити дебљине од најмање 2 mm а висина слова и бројева најмање 6 mm. Одмах поред обележја у облику квадрата постављеног на врх на спољној амбалажи мора бити обележено, словима висине од најмање 6 mm, званичан назив за транспорт „БИОЛОШКА МАТЕРИЈА, КАТЕГОРИЈЕ B".

(5) На спољној амбалажи најмање једна површина мора имати најмању димензију од 100 mm x 100 mm.

(6) Комплетан комад мора да буде у стању да издржи пад са висине од 1,2 m независно од његове оријентације без изливања из примарне (примарних) посуде (посуда), која (које) мора(ју) остати заштићена(е) апсорбујућим материјалом, уколико се он захтева, у секундарну амбалажу.

Напомена: *Способност се може доказати испитивањем, оцењивањем или искуством.*

(7) За течне материје важи:

(a) примарна (е) посуда (е) мора (морају) бити непропусна(е) за течност;

(b) секундарна амбалажа мора бити непропусна за течност;

(c) ако се више ломљивих примарних посуда смешта у једну секундарну амбалажу, оне морају бити или појединачно обмотане или одвојене једне од других ради спречавања међусобног додира;

(d) између примарне (примарних) посуде (посуда) и секундарне амбалаже мора бити уметнут апсорбујући материјал у количини довољној за упијање целокупног садржаја примарне (примарних) посуде (посуда), да изливање течне материје не би оштетило заштитне

P650	УПУТСТВО ЗА ПАКОВАЊЕ	P650

особине материјала за попуњавање или спољну амбалажу; и

(e) примарна посуда или секундарна амбалажа мора бити у стању да издржи унутрашњи притисак од 95 kPa (0,95 bar) без истицања (губитка) течности.

Напомена: *Способност се може доказати испитивањем, оцењивањем или искуством.*

(8) За чврсте материје важи:

(a) примарна (е) посуда (е) мора (морају) бити непропусне за прашину;

(b) секундарна амбалажа мора бити непропусна за прашину;

(c) ако се више ломљивих примарних посуда смешта у једну секундарну амбалажу, оне морају бити или појединачно обмотане или одвојене једне од других ради спречавања међусобног додира; и

(d) уколико постоји сумња у то, да у примарној посуди у току превоза има остатка течности, неопходно је користити одговарајућу амбалажу за течне материје са апсорбујућим материјалом.

(9) Расхлађени или замрзнути узорци: лед, суви лед и течни азот

(a) Ако се за хлађење узорака користи суви лед или течни азот, морају се применити захтеви у 5.5.3. Ако се користи лед, он мора да буде смештен изван секундарне амбалаже, у спољну амбалажу или у сабирну амбалажу. Да би секундарна амбалажа задржала првобитну позицију, неопходно је предвидети унутрашње подупираче. Ако се користи лед, спољна амбалажа или сабирна амбалажа мора бити непропусна за течност; и

(b) Примарна посуда и секундарна амбалажа морају одржати своје заштитне особине на температури на којој се користи расхладно средство, као и на температури и при притиску, који би настао губитком хлађења.

(10) Ако се комади смештају у сабирну амбалажу, обележја на комадима према овом упутству за паковање морају бити јасно уочљива или постављена и на спољној страни сабирне амбалаже.

(11) Заразне материје разврстане у UN 3373, које су паковане према овом упутству и комади, који су обележени у складу са овим упутством за паковање, не подлежу другим захтевима RID**.**

(12) Произвођачи и следећи дистрибутери амбалаже морају доставити пошиљаоцу или особи која припрема комаде (нпр. болеснику) јасна упутства за пуњење и затварање ових комада, ради правилне припреме комада за превоз.

(13) Друга опасна роба се не сме заједно паковати у исту амбалажу са заразним материјама класе 6.2, осим ако су ови неопходни за одржавање живота, за стабилизацију, за спречавање разграђивања или за неутрализацију опасности од заразних материја. Опасна роба класе 3, 8 или 9 сме бити пакована у количини од највише 30 ml по свакој примарној посуди, која садржи заразне материје. Ако се ове мале количине опасне робе пакују заједно са заразним материјама у складу са овим упутством за паковање, остали захтеви RID не морају бити испуњени.

(14) Ако су се ове материје ослободиле и излиле у теретну транспортну јединицу, исте се смеју поново употребити тек након темељног чишћења и, према потреби, дезинфекције или деконтаминације. Све остале робе и предмети који се превозе у истој теретној транспортној јединици морају бити испитани на могуће загађење.

Додатни захтеви

Алтернативна амбалажа за превоз животињских материја сме према одредбама у 4.1.8.7 да буде одобрена/дозвољена од надлежног органа земље порекла[a)].

[a)] *Ако земља порекла није уговорна страна RID, надлежни орган прве уговорне стране RID , у коју пошиљка улази.*

P800	**УПУТСТВО ЗА ПАКОВАЊЕ**	**P800**

Ово упутство важи за UN број(еве) 2803 и 2809.

Следећа амбалажа је дозвољена, под условом да су испуњене опште одредбе из 4.1.1 и 4.1.3:

(1) Посуде под притиском под условом да су испуњене опште одредбе из 4.1.3.6, или

(2) Металне бочице или боце са затварачима са навојем и запремином од највише 3 литра, или

(3) Комбинована амбалажа, која одговара следећим захтевима:

(a) унутрашња амбалажа мора се састојати од стакла, метала или круте пластике и свака мора бити намењена да садржи течне материје са највећом нето масом од 15 kg;

(b) унутрашња амбалажа мора бити упакована са довољно материјала за попуњавање, ради спречавања ломљења;

(c) унутрашња или спољна амбалажа мора имати унутрашње облоге или вреће потпуно заптивене, отпорне на пробијање и непропустљиве за садржај, које садржај у потпуности обухватају и независно од положаја или усмерености комада спречавају његово ослобађање;

(d) дозвољена је следећа спољна амбалажа и највећа нето маса:

Спољна амбалажа	**Највећа нето маса**
Бурад од	
челика (1A1, 1A2)	400 kg
другог метала осим челика или алуминијума (1N1, 1N2)	400 kg
пластике (1H1, 1H2)	400 kg
шпер плоче (1D)	400 kg
картона (1G)	400 kg
Сандуци од	
челика (4A)	400 kg
другог метала осим челика и алуминијума (4N)	400 kg
природног дрвета (4C1)	250 kg
природног дрвета са страницама које не пропуштају прашину (4C2)	250 kg
шпер плоче (4D)	250 kg
MDF- медијапан плоче (4F)	125 kg
картона (4G)	125 kg
пенасте пластике (4H1)	60 kg
круте пластике (4H2)	125 kg

Посебне одредбе за паковање

PP41	Уколико је неопходно, да се UN 2803 галијум превози на ниским температурама, да би се задржао у потпуно чврстом стању, горе наведена амбалажа може бити смештена у чврсту водоотпорну спољну амбалажу, која садржи суви лед или неко друго расхладно средство. Када се суви лед или друга средства за хлађење која представљају ризик од гушења користе као средство за хлађење, примењују се захтеви из 5.5.3. Ако се користи расхладно средство, сви горе наведени материјали који се користе за паковање, морају хемијски и физички да буду отпорни на расхладно средство и да буду отпорни на удар на ниским температурама на којима се користи расхладно средство. Ако се користи суви лед, спољна амбалажа мора да омогући ослобађање гасовитог угљендиоксида. Морају се обезбедити унутрашњи носачи како би се спречило померање након распршивања средства за хлађење.

P 801	**УПУТСТВО ЗА ПАКОВАЊЕ**	**P 801**

Ово упутство важи за UN бројеве 2794, 2795 и 3028 и коришћене батерије UN 2800.

Следећа амбалажа је дозвољена, под условом да су испуњене опште одредбе из 4.1.1.1, 4.1.1.2, 4.1.1.6 и 4.1.3:

(1) Крута спољна амбалажа, сандуци од дрвених летви или палете.

Додатно, следећи услови морају бити испуњени:

(a) слагане батерије (акумулатори) морају бити на одговарајући начин размештене у више нивоа, који су раздвојени слојем електрично непроводљивог материјала;

(b) полови (клеме) батерија (акумулатора) не смеју бити оптерећени тежином других јединица, које леже изнад њих;

(c) батерије (акумулатори) морају бити тако упаковани или обезбеђени, да се спречи свако ненамерно померање;

(d) батерије не смеју да цуре при нормалним условима превоза или морају бити предузете одговарајуће мере како би се спречило ослобађање електролита из комада (нпр. појединачно паковање батерија или друге, једнако ефикасне методе); и

(e) батерије морају бити заштићене од кратког споја.

(2) Канте од нерђајућег челика или пластике такође се могу користити за превоз коришћених батерија.

Додатно, следећи услови морају бити испуњени:

(a) канте морају бити отпорне на електролите који су садржани у батеријама;

(b) канте се не смеју пунити до висине која је већа од висине њихових страница;

(c) спољашња страна канти не сме имати остатке електролита који су садржани у батеријама;

(d) при нормалним условима превоза, не сме бити цурења електролита из канти;

(e) морају бити предузете мере како би се осигурало да напуњене канте неће изгубити свој садржај;

(f) морају бити предузете мере како би се спречио настанак кратког споја (нпр. батерије су испражњене, појединачна заштита полова батерије, итд.); и

(g) канте морају бити:

(i) покривене; или

(ii) превожене у затвореним или покривеним вагонима или контејнерима.

Напомена: *Нето маса амбалаже одобрене под (1) и (2) може бити већа од 400 kg (види 4.1.3.3).*

P801a	**УПУТСТВО ЗА ПАКОВАЊЕ**	**P801a**

(Брисано**)**

P802	УПУТСТВО ЗА ПАКОВАЊЕ	P802

Следећа амбалажа је дозвољена, под условом да су испуњене опште одредбе из 4.1.1 и 4.1.3:

(1)	Комбинована амбалажа	
	спољна амбалажа:	1A1, 1A2, 1B1, 1B2, 1N1, 1N2, 1H1, 1H2, 1D, 1G, 4A, 4B, 4N, 4C1, 4C2, 4D, 4F, 4G или 4H2;
	највећа нето маса:	75 kg;
	унутрашња амбалажа:	од стакла или пластике; највећа запремина: 10 литара;
(2)	Комбинована амбалажа	
	спољна амбалажа:	1A1, 1A2, 1B1, 1B2, 1N1, 1N2, 1H1, 1H2, 1D, 1G, 4A, 4B, 4N, 4C1, 4C2, 4D, 4F, 4G или 4H2;
	највећа нето маса:	125 kg;
	унутрашња амбалажа:	од метала; највећа нето маса: 40 литара;
(3)	састављена амбалажа: стаклена посуда у бурету од челика, алуминијума или шперплоче (6PA1, 6PB1 или 6PD1) или сандуку од челика, алуминијума или природног дрвета или у корпи од прућа (6PA2, 6PB2, 6PC или 6PD2) или сандуку од круте пластике (6PH2); највећа запремина: 60 литара;	
(4)	Бурад од челика (1A1) са највећом запремином од 250 литара.	
(5)	Посуде под притиском, под условом да испуњавају опште одредбе у 4.1.3.6.	

P803	УПУТСТВО ЗА ПАКОВАЊЕ	P803

Ово упутство важи за UN 2028.

Следећа амбалажа је дозвољена, ако су испуњене опште одредбе из 4.1.1 и 4.1.3:

Бурад (1A2, 1B2, 1N2, 1H2, 1D, 1G);

Сандуци (4A, 4B, 4N, 4C1, 4C2, 4D, 4F, 4G, 4H2).

Амбалажа мора да задовољи испитне захтеве за групу паковања II.

Предмети морају бити упаковани појединачно и одвојени једни од других преградама, преградним зидовима, унутрашњом амбалажом или материјалом за попуњавање, како би се спречио ненамерни истовар под нормалним условима превоза.

Највећа нето маса: 75 kg.

P804	УПУТСТВО ЗА ПАКОВАЊЕ	P804

Ово упутство важи за UN 1744.

Следећа амбалажа је дозвољена, ако су испуњене опште одредбе из 4.1.1 и 4.1.3 и ако је амбалажа херметички затворена:

(1) Комбинована амбалажа са највећом бруто масом од 25 kg, која се састоји од

(a) једне или више унутрашње амбалаже од стакла са највећом запремином од 1,3 литре по унутрашњој амбалажи која је напуњена највише до 90 % њене запремине и чији затварач мора бити физички фиксиран уређајем који је у стању да током превоза спречи спадање или отпуштање услед удара или вибрације; унутрашња амбалажа мора бити појединачно уметнута у

(b) посуде од метала или круте пластике заједно са материјалом за попуњавање и упијајућим материјалом у довољној количини да може да упије целокупан садржај унутрашње амбалаже од стакла, које су даље упаковане у

(c) спољну амбалажу 1A1, 1A2, 1B1, 1B2, 1N1, 1N2, 1H1, 1H2, 1D, 1G, 4A, 4B, 4N, 4C1, 4C2, 4D, 4F, 4G или 4H2;

(2) Комбинована амбалажа која се састоји од унутрашњих амбалажа од метала или поливинилфлуорида (PVDF), чије запремине не премашују 5 литара и које су појединачно упаковане, са упијајућим материјалом у довољној количини да може да упије целокупан садржај и инертни материјал за попуњавање, у спољну амбалажу 1A1, 1A2, 1B1, 1B2, 1N1, 1N2, 1H1, 1H2, 1D, 1G, 4A, 4B, 4N, 4C1, 4C2, 4D, 4F, 4G или 4H2 са највећом бруто масом од 75 kg. Унутрашња амбалажа сме да буде напуњена највише до 90 % њене запремине. Затварач сваке унутрашње амбалаже мора бити физички фиксиран уређајем који је у стању да током превоза спречи спадање или отпуштање услед удара или вибрације.

(3) Амбалажа се састоји од:

спољне амбалаже:

бурад од челика или пластике са одвојивим поклопцем (1A1, 1A2, 1H1 или 1H2), која према прописима за испитивања из 6.1.5, са масом која одговара маси састављених комада, или која су испитана или обележена као амбалажа за прихват унутрашње амбалаже или појединачне амбалаже за прихват течне или чврсте материје.

унутрашње амбалаже:

бурад и састављена амбалажа (1A1, 1B1, 1N1, 1H1 или 6HA1), која одговара прописима поглавља 6.1 за појединачну амбалажу и испуњава следеће услове:

(a) испитивање унутрашњег притиска (хидраулично) мора да се врши на притиску од најмање 300 кPa (3 bar) (надпритисак);

(b) испитивања заптивености у оквиру пројектовања и производње морају бити извршена на испитном притиску од 30 кPa (0,3 bar);

(c) она мора бити изолована од спољног бурета коришћењем инертног амортизујућег материјала за попуњавање, који обухвата унутрашњу амбалажу са свих страна;

(d) њихова запремина не сме да премаши 125 литара;

(e) затварачи морају имати поклопце са навојем који су:

(i) физички фиксирани уређајем који је у стању да током превоза спречи спадање или отпуштање услед удара или вибрације;

(ii) опремљени заптивачем поклопца;

(f) спољна и унутрашња амбалажа мора бити подвргнута најмање сваке две и по године периодичном унутрашњем контролисању и испитивању заптивености према ставу (b), и

(g) на спољној и унутрашњој амбалажи мора да буде читљиво и трајно исписан:

(i) датум (месец, године) првог испитивања и последњег извршеног периодичног испитивања и контролисања унутрашње амбалаже; и

(ii) име или одобрени симбол стручног лица (експерта), који је извршио испитивања и контролисања.

P804	УПУТСТВО ЗА ПАКОВАЊЕ	P804

наставак

(4) Посуде под притиском, под условом да су испуњене опште одредбе из 4.1.3.6.

(a) Оне морају бити подвргнуте првом испитивању и сваких 10 година периодичном испитивању са притиском од 1 MPa (10 bar) (надпритисак);

(b) Оне морају бити подвргнуте најмање сваке две и по године периодичном унутрашњем контролисању и испитивању заптивености;

(c) Оне не смеју бити опремљене уређајима за растерећење притиска;

(d) Свака посуда под притиском мора да буде затворена поклопцем или са једним или више вентила, који су опремљени са још једним другим уређајем за затварање; и

(e) Материјали конструкције посуде под притиском, вентила и поклопаца за затварање, излазних поклопаца, заптивног кита и заптивке морају бити компатибилни међусобно и са материјом којом се пуне.

P900	УПУТСТВО ЗА ПАКОВАЊЕ	P900

(Резервисано)

P901	УПУТСТВО ЗА ПАКОВАЊЕ	P901

Ово упутство важи за UN 3316.

Следећа комбинована амбалажа је дозвољена, под условом да су испуњене опште одредбе из 4.1.1 и 4.1.3:

бурад (1A1, 1A2, 1B1, 1B2, 1N1, 1N2, 1H1, 1H2, 1D, 1G);

сандуци (4A, 4B, 4N, 4C1, 4C2, 4D, 4F, 4G, 4H1, 4H2);

канистри (3A1, 3A2, 3B1, 3B2, 3H1, 3H2);

Амбалажа мора да одговара испитним захтевима за ону групу паковања, у коју је сврстан цео прибор за тестирање или комплетна опрема (види посебну одредбу 251 у поглављу 3.3). Када комплет садржи само опасну робу која није сврстана ни у једну групу паковања, амбалажа мора да испуни услове групе паковања II.

Максимална количина опасне робе по спољној амбалажи: 10 kg, изузев маса за угљендиоксид, чврст (суви лед) у датом случају, који се користи као средство за хлађење.

Када се суви лед користи као средство за хлађење, примењују се захтеви из 5.5.3.

Додатни захтеви

Опасна роба у приборима за тестирање или опреми мора бити упакована у унутрашњу амбалажу и мора бити заштићена од других материја, које су садржане у приборима за тестирање или опреми.

P902	УПУТСТВО ЗА ПАКОВАЊЕ	P902

Ово упутство важи за UN бројеве 3268 и 3559.

(1) Упаковани предмети:

Следећа амбалажа је дозвољена, ако су испуњене опште одредбе из 4.1.1 и 4.1.3:

бурад (1A2, 1B2, 1N2, 1H2, 1D, 1G);

сандуци (4A, 4B, 4N, 4C1, 4C2, 4D, 4F, 4G, 4H1, 4H2);

канистри (3A2, 3B2, 3H2);

Амбалажа, која одговара испитним захтевима за групу паковања III.

Амбалажа мора бити тако конструисана и израђена, да спречава померање предмета и ненамерно активирање под нормалним условима превоза.

(2) Неупаковани предмети:

Осим за UN број 3559, предмети се смеју превозити неупаковани у посебно опремљеним уређајима за руковање или теретним транспортним јединицама када се премештају у, из или између места производње и фабрике за монтажу укључујући и њихове међустанице.

Додатни захтев

Посуде под притиском морају одговарати захтевима надлежног органа за материју(е) која (које) је (су) садржана(е) у посудама под притиском.

P903	УПУТСТВО ЗА ПАКОВАЊЕ	P903

Ово упутство важи за UN број(еве) 3090, 3091, 3480, 3481, 3551 и 3552.

„Опрема" у смислу овог упутства за паковање сматра се апаратом, за који ћелије или батерије обезбеђују електричну енергију за рад.

Следећа амбалажа је дозвољена, ако су испуњене опште одредбе из 4.1.1 и 4.1.3:

(1) За ћелије и батерије:

бурад (1A2, 1B2, 1N2, 1H2, 1D, 1G);

сандуци (4A, 4B, 4N, 4C1, 4C2, 4D, 4F, 4G, 4H1, 4H2);

канистри (3A2, 3B2, 3H2);

Ћелије или батерије морају тако да буду упаковане у амбалажу да су заштићене од оштећења која могу настати померањем ћелија или батерија у амбалажи, или смештањем ћелија или батерија у амбалажу.

Амбалажа мора да одговара испитним захтевима за групу паковања II.

(2) Осим тога, за ћелију или батерију са бруто масом од 12 kg или навише са чврстим кућиштем отпорним на ударе:

(a) чврста спољна амбалажа;

(b) у заштитним омотачима (нпр. у потпуно затвореним сандуцима од дрвених летви); или

(c) палете или други уређаји за руковање.

Ћелије или батерије морају бити обезбеђене ради спречавања ненамерног померања, а полови (клеме) не смеју бити оптерећени тежином других горе наслаганих елемената.

Амбалажа не мора да испуњава захтеве према 4.1.1.3.

(3) За ћелије или батерије упаковане са опремом:

Амбалажа која одговара захтевима става (1) овог упутства за паковање и која је затим заједно са опремом смештена у спољну амбалажу; или

амбалажа која у потпуности обухвата ћелије или батерије и која се затим заједно са опремом смешта у амбалажу која одговара захтевима става (1) овог упутства за паковање.

Опрема мора да буде обезбеђена од померања у спољној амбалажи.

(4) За ћелије или батерије у опреми:

Чврста спољна амбалажа произведена од одговарајућег материјала која је адекватне чврстоће и конструкције у односу на запремину амбалаже и њену употребу. Она мора да буде израђена на начин да је спречено ненамерно активирање у току превоза. Амбалажа не мора да испуњава захтеве у 4.1.1.3.

Велика опрема може бити предата на превоз неупакована или на палетама, уколико ћелијама и батеријама заштиту пружа у истој мери опрема у којој су садржане.

Када су намерно активни, уређаји као што је предајник за идентификацију радио фреквенције (RFID) помоћу електромагнетних таласа, сатови и уређаји за бележење температуре, који нису способни да стварају опасан развој топлоте, могу се превозити у чврстој спољној амбалажи.

Напомена: За превоз у транспортним ланцима, укључујући ваздушни превоз, ови уређаји, када су активни, морају испунити одређене стандарде за електромагнетно зрачење како би се осигурало да рад ових уређаја не омета системе ваздухоплова.

(5) за амбалажу која садржи ћелије или батерије упаковане са опремом и садржане у опреми:

(a) за ћелије и батерије, амбалажа која у потпуности окружује ћелије или батерије, затим постављена са опремом у амбалажу која је у складу са захтевима из става (1) овог упутства за паковање; или

(b) амбалажа која је у складу са захтевима из става (1) овог упутства за паковање, затим постављена са опремом у јаку спољну амбалажу, израђена од одговарајућег материјала и адекватне издржљивости и конструкције у вези са капацитетом амбалаже и употребом за коју

је намењена. Спољна амбалажа мора бити израђена тако да спречава случајни рад током превоза и није неопходно да буде у складу са захтевима из 4.1.1.3. Опрема мора бити осигурана од померања унутар спољне амбалаже. Када су намерно активни, уређаји као што је предајник за идентификацију радио фреквенције (RFID) помоћу електромагнетних таласа, сатови и уређаји за бележење температуре, који нису способни да стварају опасан развој топлоте, могу се превозити у чврстој спољној амбалажи. ***Напомена 1****: За превоз у транспортним ланцима, укључујући ваздушни превоз, ови уређаји, када су активни, морају испунити одређене стандарде за електромагнетно зрачење како би се осигурало да рад ових уређаја не омета системе ваздухоплова.* ***Напомена 2****: Нето маса амбалаже одобрене под (2), (4) и (5) може бити већа од 400 kg (види 4.1.3.3).*
Додатни захтев: Ћелије или батерије морају бити заштићене против кратког споја.

P903a	**УПУТСТВО ЗА ПАКОВАЊЕ**	**P903a**
(Брисано)		

P903b	**УПУТСТВО ЗА ПАКОВАЊЕ**	**P903b**
(Брисано)		

P904	УПУТСТВО ЗА ПАКОВАЊЕ	P904

Ово упутство важи за UN 3245.

Следећа амбалажа је дозвољена:

(1) Амбалажа која одговара одредбама у 4.1.1.1, 4.1.1.2, 4.1.1.4, 4.1.1.8 и 4.1.3 и која је тако конструисана да одговара захтевима за израду у 6.1.4. Мора се користити спољна амбалажа израђена од одговарајућег материјала, и да у погледу њене запремине и предвиђене употребе има довољну чврстоћу и да буде адекватно конструисана. Ако се ово упутство за паковање користи за превоз унутрашње амбалаже комбиноване амбалаже, амбалажа мора да буде конструисана и израђена тако да је спречено ненамерно пражњење под нормалним условима превоза.

(2) Амбалажа, која не мора обавезно да одговара испитним захтевима за амбалажу Дела 6, али мора да испуњава следеће захтеве:

(a) Унутрашња амбалажа се састоји од:

(i) примарне(их) посуде(а) непропусне за течност и секундарне амбалаже, при чему примарна(е) посуда(е) или секундарна посуда за течне материје мора да буде непропусна за течност или за чврсте материје непропусна за прашину;

(ii) упијајућег материјала за течне материје, који је уметнут између примарне(их) посуде(а) и секундарне амбалаже. Упијајући материјал мора бити у довољној количини да упије целокупан садржај примарне(их) посуде(а), да истицање течне материје не би довело до оштећења целовитости материјала за попуњавање или спољне амбалаже;

(iii) ако је више ломљивих примарних посуда смештено у једну секундарну амбалажу, оне морају бити појединачно умотане или тако одвојене да је спречен међусобни додир;

(b) Спољна амбалажа мора бити довољно отпорна обзиром на њену запремину, масу и предвиђену употребу, а њена најмања спољна димензија мора износити најмање 100 mm.

За превоз потребно је на спољној површини спољне амбалаже на контрастну позадину поставити следеће приказано обележје; оно мора да буде јасно и читљиво. Обележје мора да има облик на врх постављеног квадрата (ромба) са најмањом димензијом од 50 mm x 50 mm; линија мора да буде ширине најмање 2 mm а слова и бројеви морају да буду висине од најмање 6 mm.

Додатни захтев

Када се суви лед или течни азот користи као расхладно средство, морају се применити захтеви из 5.5.3. Ако се користи лед, исти мора бити смештен изван секундарне амбалаже, у спољну амбалажу или сабирну амбалажу. Потребно је предвидети унутрашње држаче, да би секундарна амбалажа остала безбедно у првобитном положају. Ако се користи лед, спољна амбалажа или сабирна амбалажа мора да буде непропусна за течност.

P905	УПУТСТВО ЗА ПАКОВАЊЕ	P905

Ово упутство важи за UN број(еве) 2990 и 3072.

Свака погодна амбалажа је дозвољена, ако су испуњене одредбе из 4.1.1 и 4.1.3, изузев ако амбалажа не одговара захтевима Дела 6.

Напомена: *Нето маса одобрене амбалаже може бити већа од 400 kg (види 4.1.3.3).*

Ако су уређаји за спасавање произведени за уградњу у крута кућишта отпорна на временске услове (нпр. у чамац за спасавање) или су у њима садржани, могу се превозити неупаковани.

Додатни захтеви

1. Све опасне материје и предмети, који служе као опрема у уређајима, морају бити заштићени од ненамерног померања; осим тога,
   (a) сигнална тела класе 1 морају бити упакована у унутрашњу амбалажу од пластике или картона;
   (b) незапаљиви и неотровни гасови морају бити садржани у боцама, које су прописане од стране надлежног органа и које могу бити повезане са уређајем;
   (c) батерије (акумулатори) (класе 8) и литијумске батерије и натријум-јонске батерије (класе 9) морају бити на клемама растављене или електрично изоловане и заштићене од губитка течности; и
   (d) мале количине других опасних материја (на пример класа 3, 4.1 и 5. 2) морају бити упаковане у чврсту унутрашњу амбалажу.
2. Припрема за транспорт и за паковање мора обухватити одредбе за спречавање ненамерног активирања уређаја.

P906	УПУТСТВО ЗА ПАКОВАЊЕ	P906

Ово упутство важи за UN бројеве 2315, 3151, 3152 и 3432.

Следећа амбалажа је дозвољена, ако су испуњене опште одредбе из 4.1.1 и 4.1.3:

(1) За течне и чврсте материје, које садрже или су контаминиране полихлорованим бифенилима (ПХБ), полихалогенованим бифенилима, полихалогенованим терфенилима или халогенованим монометил дифенилметанима:

амбалажа према упутству за паковање P001 или P002, по потреби.

(2) За трансформаторе, кондензаторе и друге предмете:

(a) Амбалажа која је у складу са упутством за паковање P001 или P002. Предмети морају бити осигурани помоћу материјала за јастучење како би се спречило ненамерно кретање при нормалним условима превоза; или

(b) Заптивена амбалажа, која је у стању, да поред предмета прихвати најмање 1,25-струку запремину у њему садржаног течног ПХБ, полихалогенованих бифенила, полихалогенованих терфенила или халогенованих монометил дифенилметана. У амбалажи мора бити довољно апсорбујућег материјала, да може да упије 1,1-струку запремину течности коју предмети садрже. У принципу, трансформатори и кондензатори се морају превозити у заптивеној металној амбалажи, која је у стању, да поред трансформатора и кондензатора прихвати и најмање 1,25-струку запремину течности, која је у њима садржана.

Напомена: *Нето маса одобрене амбалаже може бити већа од 400 kg (види 4.1.3.3).*

Одступајући од горе наведених одредби, чврсте и течне материје, које нису упаковане према упутству за паковање P001 или P002, као и неупаковани трансформатори и кондензатори, могу се превозити у теретним транспортним јединицама, која су опремљена заптивеним металним коритом (кадом) најмање висине од 800 mm, које садржи апсорбујући интерни материјал у довољној количини која може да упије најмање 1,1-струку запремину сваке слободне течности.

Напомена: *Нето маса одобрене амбалаже може бити већа од 400 kg (види 4.1.3.3).*

Додатни захтев

За заптивање трансформатора и кондензатора морају се предузети одговарајуће мере, ради спречавања незаптивености под нормалним условима превоза.

Р 907	**УПУТСТВО ЗА ПАКОВАЊЕ**	**Р 907**

Ово упутство важи за предмете, као што су машине, апарати или уређаји UN броја 3363.

Ако је предмет израђен и пројектован тако да посуде које садрже опасну робу имају адекватну заштиту, спољна амбалажа се не захтева. У супротном, опасна роба у предмету, мора бити упакована у спољну амбалажу израђену од одговарајућег материјала и адекватне чврстоће и конструкције у односу на запремину амбалаже и њену намену, и да испуњава одговарајуће захтеве из 4.1.1.1.

Посуде које садрже опасну робу морају бити у складу са општим одредбама у 4.1.1, осим 4.1.1.3, 4.1.1.4, 4.1.1.12 и 4.1.1.14 које се не примењују. За незапаљиве, неотровне гасове, унутрашња боца или посуда, њен садржај и однос пуњења морају испуњавати захтеве надлежног органа земље у којој се боца или посуда пуне.

Поред тога, начин на који се посуде садржане у склопу предмета, мора бити такав да је при нормалним условима превоза спречено настајање оштећења посуда које садрже опасну робу, а у случају оштећења посуда које садрже чврсту или течну опасну робу, није могуће цурење опасне робе из предмета (за испуњење овог захтева могу се користити непропусне облоге). Посуде које садрже опасну робу морају бити уграђене, обезбеђене или обложене материјалом за јастучење тако да је спречено њихово ломљење или цурење као и да је могућа контрола њиховог померања у склопу предмета при нормалним условима превоза. Материјал за јастучење не сме опасно реаговати са садржајем посуда. Било које цурење садржаја не сме значајно утицати на заштитне особине материјала за јастучење.

Напомена: *Нето маса одобрене амбалаже може бити већа од 400 kg (види 4.1.3.3).*

Р908	**УПУТСТВО ЗА ПАКОВАЊЕ**	**Р908**

Ово упутство се примењује на уништене или оштећене ћелије и батерије, укључујући оне које су садржане у опреми UN бројева 3090, 3091, 3480, 3481, 3551 и 3552.

Следећа амбалажа је дозвољена под условом да су испуњене опште одредбе из 4.1.1 и 4.1.3:

За ћелије и батерије и опрему која садржи ћелије и батерије:

Бурад (1A2, 1B2, 1N2, 1H2, 1D, 1G);

Сандуци (4A, 4B, 4N, 4C1, 4C2, 4D, 4F, 4G, 4H1, 4H2);

Канистри (3A2, 3B2, 3H2).

Амбалажа мора да одговара испитним захтевима за групу паковања II.

Амбалажа такође мора испуњавати следеће захтеве:

(a) Свака уништена или оштећена ћелија или батерија или опрема која садржи такве ћелије или батерије, треба бити појединачно упакована у унутрашњу амбалажу и смештена унутар спољне амбалаже. Унутрашња амбалажа или спољна амбалажа мора да буде непропусна како би се спречило потенцијално ослобађање електролита.

(b) Свака унутрашња амбалажа мора да буде окружена довољно незапаљивим и електрично непроводљивим термоизолационим материјалом ради заштите против опасног развоја топлоте.

(c) Затворена амбалажа мора да буде опремљена са уређајем за проветравање када је то примерено.

(d) Треба предузети одговарајуће мере како би се смањили ефекти вибрација и шокова, спречило кретање ћелија и батерија унутар комада које може довести до даљег оштећења и опасног стања у току превоза. Материјал за јастучење који је незапаљив и електрично непроводљив може се такође користити како би се испунио овај захтев.

(e) Незапаљивост термоизолационог материјала и материјала за јастучење треба да буде процењена према стандарду који је признат у земљи у којој је амбалажа конструисана или произведена.

Код цурења ћелија или батерија, треба додати довољно упијајућег непокретног материјала у унутрашњу или спољну амбалажу како би апсорбовало било какво ослобађање електролита.

Ћелија или батерија са нето масом већом од 30 kg мора да буде ограничене на једну ћелију или батерију по спољној амбалажи.

Додатни захтев

Ћелије или батерије морају да буду заштићене од кратког споја.

P909	УПУТСТВО ЗА ПАКОВАЊЕ	P909

Ово упутство се примењује за UN бројеве 3090, 3091, 3480, 3481, 3551 и 3552 који се превозе ради одлагања или рециклаже, било упакованих заједно или пакованих без нелитијумских батерија.

(1) Ћелије и батерије морају да буду паковане у складу са следећим:

(a) Следећа амбалажа је дозвољена, под условом да су испуњене опште одредбе одељака 4.1.1 и 4.1.3:

Бурад (1A2, 1B2, 1N2, 1H2, 1D, 1G);

Сандуци (4A, 4B, 4N, 4C1, 4C2, 4D, 4F, 4G, 4H2); и

Канистри (3A2, 3B2, 3H2).

(b) Амбалажа мора да одговара испитним захтевима за групу паковања II.

(c) Метална амбалажа мора да буде опремљена облогом од електрично непроводљивог материјала (нпр. пластика) одговарајуће јачине за предвиђену намену.

(2) Међутим, литијум-јонске или натријум-јонске ћелије са капацитетом у Wh од највише 20 Wh, литијум-јонске или натријум-јонске батерије са капацитетом у Wh од највише 100 Wh, литијум-металне ћелије са садржајем литијума од највише 1 g и литијум-металне батерије са агрегатним садржајем литијума од највише 2 g, могу да буду паковане у складу са следећим:

(a) У круту спољну амбалажу бруто масе до 30 kg која испуњава опште одредбе одељака 4.1.1, изузев 4.1.1.3, и 4.1.3.

(b) Метална амбалажа мора да буде опремљена облогом од електрично непроводљивог материјала (нпр. пластика) одговарајуће јачине за предвиђену намену.

(3) За ћелије или батерије које су садржане у опреми, крута спољна амбалажа која је конструисана од одговарајућег материјала и адекватне чврстоће, и пројектоване у складу са запремином амбалаже и њене намене, може да се употребљава. Амбалажа не мора да испуњава захтеве према 4.1.1.3. Опрема, такође може бити предата на превоз без амбалаже или на палетама када ћелије и батерије имају одговарајућу заштиту од саме опреме у којој су садржане.

(4) Поред тога, за ћелије или батерије бруто масе 12 kg или више, круто, отпорно на удар спољно кућиште, крута спољна амбалажа конструисана од одговарајућег материјала и адекватне чврстоће и дизајна у односу на запремину амбалаже и њене намене, може се користити. Амбалажа не мора да испуњава захтеве према 4.1.1.3.

***Напомена**: Нето маса амбалаже одобрене под (3) и (4) може бити већа од 400 kg (види 4.1.3.3).*

Додатни захтеви

1. Ћелије и батерије морају да буду пројектоване или упаковане тако да су заштићене од кратког споја и опасног развоја топлоте.

(a) индивидуална заштита терминала батерија,
(b) унутрашња амбалажа треба да спречи контакт између ћелија и батерија,
(c) батерије са уградним прикључцима пројектоване са заштитом од кратког споја, или
(d) употреба електрично непроводљивог и незапаљивог материјала за јастучење како би се попунио празан простор између ћелија или батерија унутар амбалаже.

2. Заштита од кратког споја и опасног развоја топлоте укључује али није ограничена на:

3. Ћелије и батерије требају да буду обезбеђене у спољној амбалажи како би се обезбедило непланирано кретање у току превоза (нпр. употребом незапаљивог и електрично непроводљивог материјала за јастучење или употребом чврсто затворене пластичне вреће).

P910	УПУТСТВО ЗА ПАКОВАЊЕ	P910

Ово упутство се примењује за UN бројеве 3090, 3091, 3480, 3481, 3551 и 3552 за мале производне серије које садрже највише 100 ћелија или батерија и за прототипове пробне производње ћелија или батерија када се ови прототипови превозе ради испитивања.

Следећа амбалажа је дозвољена, под условом да су испуњене опште одредбе из 4.1.1 и 4.1.3:

(1) За ћелије и батерије укључујући и оне које су упаковане са опремом:
Бурад (1A2, 1B2, 1N2, 1H2, 1D, 1G);
Сандуци (4A, 4B, 4N, 4C1, 4C2, 4D, 4F, 4G, 4H1, 4H2);
Канистри (3A2, 3B2, 3H2).

Амбалажа мора да одговара испитним захтевима за групу паковања II и мора испунити следеће захтеве:

(a) батерије и ћелије, укључујући и опрему, различите величине, облика или масе морају бити упаковане у спољну амбалажу испитаног типа конструкције наведеног горе, под условом да укупна бруто маса комада не прелази бруто масу за коју је тип конструкције испитан;
(b) свака ћелија или батерија мора бити појединачно упакована у унутрашњу амбалажу и постављена унутар спољне амбалаже;
(c) свака унутрашња амбалажа мора бити у потпуности обложена довољним количинама незапаљивог и електрично непроводљивог термоизолационог материјала како би се заштитила од опасног развоја топлоте;
(d) треба предузети одговарајуће мере како би се смањили ефекти вибрације и шокова, и спречило померање ћелија или батерија унутар комада које може довести до даљег оштећења и опасног стања у току превоза. Материјал за јастучење који је незапаљив и електрично непроводљив може се такође користити како би се испунио овај захтев;
(e) незапаљивост термоизолационог материјала и материјала за јастучење треба да буде процењена према стандарду који је признат у земљи у којој је амбалажа конструисана или произведена;
(f) ћелија или батерија чија је нето маса већа од 30 kg мора бити ограничена на једну ћелију или батерију по спољној амбалажи.

(2) За ћелије и батерије садржане у опреми:
Бурад (1A2, 1B2, 1N2, 1H2, 1D, 1G);
Сандуци (4A, 4B, 4N, 4C1, 4C2, 4D, 4F, 4G, 4H1, 4H2);
Канистри (3A2, 3B2, 3H2).

Амбалажа мора да одговара испитним захтевима за групу паковања II и мора испунити следеће захтеве:

(a) опрема различите величине, облика или масе мора бити упакована у спољну амбалажу испитаног типа конструкције наведеног горе, под условом да укупна бруто маса комада не прелази бруто масу за коју је тип конструкције испитан;
(b) опрема мора бити тако израђена или упакована да онемогући случајно стављање у рад у току превоза;
(c) треба предузети одговарајуће мере како би се смањили ефекти вибрације и шокова, и спречило кретање опреме унутар комада које може довести до даљег оштећења и опасног стања у току превоза. Материјал за јастучење који је незапаљив и електрично непроводљив може се такође користити како би се испунио овај захтев; и
(d) незапаљивост материјала за јастучење треба да буде процењена према стандарду који је признат у земљи у којој је амбалажа конструисана или произведена;

(3) Опрема или батерије, могу се превозити неупаковане под условима које пропише надлежни орган било које уговорне стране RID, која такође може признати одобрење издато од стране надлежног органа земље која није уговорна страна RID, под условом да је ово одобрење издато у складу са процедурама које се примењују према RID, ADR, ADN, IMDG Правилником или ICAO Техничким упутствима. Додатни услови које треба размотрити у поступку одобрења укључују, али нису ограничени на:

(a) опрема или батерија, мора бити довољно чврста да издржи шокове и више утовара у току превоза, укључујући претовар између теретних транспортних јединица и између теретних транспортних јединица и складишта, као и било које уклањање са палете због наредног ручног или механичког руковања; и

P910	УПУТСТВО ЗА ПАКОВАЊЕ	P910

(b) опрема или батерија, мора бити причвршћена на подлогама или у сандуцима или другим уређајима за руковање тако да не долази до њеног губитка при нормалним условима превоза.

Напомена: *Нето маса одобрене амбалаже може бити већа од 400 kg (види 4.1.3.3).*

Додатни захтеви

Ћелије и батерије морају да буду заштићене од кратког споја;

Заштита од кратког споја укључује али није ограничена на,

(a) индивидуалну заштиту терминала батерија,
(b) унутрашња амбалажа треба да спречи контакт између ћелија и батерија,
(c) батерије са уградним прикључцима пројектоване са заштитом од кратког споја, или
(d) употреба електрично непроводљивог и незапаљивог материјала за јастучење како би се попунио празан простор између ћелија или батерија унутар амбалаже.

P 911	УПУТСТВО ЗА ПАКОВАЊЕ	P 911

Ово упутство се примењује за оштећене или неисправне ћелије и батерије UN бројева 3090, 3091, 3480, 3481, 3551 и 3552 подложне брзом растављању, опасном реаговању, стварању пламена или опасној производњи топлоте или опасној емисији отровних, нагризајућих или запаљивих гасова или пара при нормалним условима превоза.

Следећа амбалажа је дозвољена, под условом да су испуњене опште одредбе из 4.1.1 и 4.1.3:

За ћелије и батерије и опрему која садржи ћелије и батерије:

бурад (1A2, 1B2, 1N2, 1H2, 1D, 1G);
сандуци (4A, 4B, 4N, 4C1, 4C2, 4D, 4F, 4G, 4H1, 4H2);
канистри (3A2, 3B2, 3H2).

Амбалажа мора да одговара захтевима за испитивање за групу паковања I.

(1) Амбалажа мора да испуњава следеће додатне захтеве у случају брзог растављања, опасне реакције, стварања пламена или опасне производње топлоте или опасне емисије отровних, нагризајућих или запаљивих гасова или испарења ћелија или батерија:

(a) температура спољне површине упакованог комада не сме бити већа од 100°C. Може се прихватити тренутни скок температуре до 200°C;

(b) пламен се не сме јављати ван амбалаже;

(c) пројектил не сме изаћи из амбалаже;

(d) неопходно је одржавати целовитост структуре амбалаже; и

(e) амбалажа мора да има систем за управљање гасом (нпр. систем филтрирања, циркулације ваздуха, задржавања гаса, безбедне амбалаже за гас, итд.), по потреби.

(2) Додатни захтеви за амбалажу проверавају се кроз испитивање које одређује надлежни орган било које уговорне стране RID, који такође може признати и испитивање које одређује надлежни орган земље која није уговорна страна RID под условом да је ово испитивање извршено у складу са поступцима које се примењују према RID, ADR, ADN, IMDG Правилник или ICAO Техничким упутствима[a].
Извештај о верификацији мора бити доступан на захтев. Као минимални захтев, у извештају о верификацији морају бити наведени: назив ћелије или батерије, број ћелије или батерије, маса, врста, енергетски садржај ћелија или батерија, идентификација амбалаже и подаци о испитивању у складу са методом верификације као што је одређено од стране надлежног органа.

(3) Ако се за хлађење користи суви лед или течни азот, морају се применити захтеви у 5.5.3. Унутрашња и спољашња амбалажа морају одржати своје заштитне особине на температури на којој се користи средство за расхлађивање, као и на температурама и при притисцима, који би настали губитком хлађења.

P 911	УПУТСТВО ЗА ПАКОВАЊЕ	P 911

Додатни захтеви:

Ћелије или батерије морају бити заштићене од кратког споја.

[a] Следећи критеријуми, као релевантни, могу се узети у обзир за процену учинка амбалаже:

(a) процена се врши у оквиру система за управљање квалитетом (као што је описано, нпр. у одељку 2.2.9.1.7.1 (e)) који обезбеђује следљивост резултата испитивања, референтних података и коришћених модела карактеризације;

(b) списак очекиваних опасности у случају термичког цурења типа ћелије или батерије, у стању у коме се превозе (нпр. употреба унутрашње амбалаже, статус пуњења (SOC), употреба задовољавајућих негоривих, електрично непроводљивих и апсорбујућих материјала за облагање итд.), мора бити јасно идентификован и квантификован; за ову сврху може се користити референтна листа могућих опасности за ћелије или батерије (нпр. подложне брзом растављању, опасним реакцијама, стварању пламена или опасној производњи топлоте или опасној емисији отровних, нагризајућих или запаљивих гасова или испарења). Квантификација ових опасности се ослања на расположиву научну литературу;

(c) амортизујући ефекти амбалаже се морају идентификовати и окарактерисати, на основу природе обезбеђених заштита и својстава материјала израде. За подршку ове процене користи се листа техничких карактеристика и цртежа (Густина [$kg \cdot m^{-3}$], специфични топлотни капацитет [$J \cdot kg^{-1} \cdot K^{-1}$], вредност топлоте [$kJ \cdot kg^{-1}$], топлотна проводљивост [$W \cdot m^{-1} \cdot K^{-1}$], температура топљења и температура запаљивости [K], коефицијент преноса топлоте спољне амбалаже [$W \cdot m^{-2} \cdot K^{-1}$], ...);

(d) испитивање и сви пратећи прорачуни пружају процену резултата термичког цурења ћелије или батерије унутар амбалаже при нормалним условима превоза;

(e) У случају да статус пуњења (SOC) ћелије или батерије није познат, процена се врши са највишим могућим статусом пуњења који одговара условима коришћења ћелије или батерије;

(f) Даје се опис осталих услова у којима се амбалажа може користити и превозити (укључујући и евентуалне последице емисије гаса или дима на животну средину, као што су проветравање или друге методе) у складу са системом управљања гасом амбалаже;

(g) Испитивање или израчунавање модела узима у обзир најгори могући сценарио за активирање и ширење термичког цурења унутар ћелије или батерије; овај сценарио подразумева најгори могући квар при нормалним условима превоза, највећу могућу емисију топлоте и пламена за могуће ширење реакције;

(h) Ови сценарији се процењују током довољно дугог временског периода како би се омогућило настајање свих могућих последица (нпр. током 24 сата);

(i) У случају више батерија и више делова опреме који садрже батерије, треба узети у разматрање додатне захтеве као што су максимални број батерија и делова опреме, укупан максимални енергетски садржај батерија и распоред унутар комада, укључујући преграде и заштиту свих делова.

P912	УПУТСТВО ЗА ПАКОВАЊЕ	P912

Ово упутство се примењује за UN бројеве 3556, 3557 и 3558.

Возило мора да буде заштићено чврстом, крутом спољном амбалажом, произведеној од материјала одговарајуће чврстоће и конструкције у односу на запремину и предвиђену употребу. Амбалажа мора бити тако конструисана да спречава ненамерно активирање у нормалним условима превоза. Амбалажа не мора да испуњава захтеве из 4.1.1.3. Возило мора да буде обезбеђено средствима која могу да задрже возило у спољној амбалажи тако да спрече свако померање током превоза које би променило оријентацију или узроковало оштећење батерије у возилу.

Возила која се превозе у амбалажи могу имати неке делове возила, осим батерије, одвојене од оквира како би се уклопили у амбалажу.

Напомена: *Амбалажа може да премашује нето масу од 400 kg (види 4.1.3.3).*

Возила са појединачном нето масом од 30 kg или више:

(a) могу се товарити у сандуке или причврстити на палете;

(b) могу се превозити неупакована под условом да возило може да остане усправно током превоза без додатне подршке и да возило пружа одговарајућу заштиту батерији тако да не може доћи до оштећења батерије; или

(c) када постоји могућност превртања током превоза (нпр. мотоцикли), могу се превозити неупакована у теретној транспортној јединици која је опремљена средствима за спречавање превртања у току превоза, нпр. коришћењем подупирача, рамова или регала.

R 001	УПУТСТВО ЗА ПАКОВАЊЕ	R 001

Следећа амбалажа је дозвољена, ако су испуњене опште одредбе из 4.1.1 и 4.1.3:

Амбалажа од танког лима	Највећа запремина / Највећа нето маса		
	Група паковања I	Група паковања II	Група паковања III
од челика, са неодвојивим поклопцем (0A1)	нису дозвољени	40 *l* / 50 kg	40 *l* / 50 kg
од челика, са одвојивим поклопцем (0A2)[(a)]	нису дозвољени	40 *l* / 50 kg	40 *l* / 50 kg

Напомена 1. *Ово упутство важи за чврсте и течне материје, под условом, да је тип конструкције испитан и обележен на одговарајући начин.*

Напомена 2. *У случају материја класе 3, групе паковања II, ова амбалажа се може користити само за материје, које немају додатну опасност, а имају притисак паре од највише 110 kPa на 50 °C, као и за слабо отровне пестициде класе 3, групе паковања II.*

[(a)] није дозвољена за UN 1261 НИТРОМЕТАН.

4.1.4.2 Упутство за IBC **амбалаже**

IBC **01**	**УПУТСТВО ЗА ПАКОВАЊЕ**	IBC **01**
Следећи IBC су дозвољени, под условом да су испуњене опште одредбе одељака 4.1.1, 4.1.2 и 4.1.3: Метални IBC (31A, 31B и 31N).		
Посебне одредбе за паковање специфичне за RID и ADR		
BB 1	За UN 3130, отвори посуда за ове материје морају бити чврсто затворени са два уређаја један за другим, од којих један мора бити са навојем или обезбеђен на исти начин.	

IBC **02**	**УПУТСТВО ЗА ПАКОВАЊЕ**	IBC **02**
Следећи IBC су дозвољени, под условом да су испуњене опште одредбе одељака 4.1.1, 4.1.2 и 4.1.3: метални IBC (31A, 31B и 31N); IBC од круте пластике (31H1 и 31H2); састављени IBC (31HZ1);		
Посебне одредбе за паковање		
B 5	За UN бројеве 1791, 2014, 2984 и 3149 IBC морају бити опремљени уређајем за проветравање током превоза. Улаз уређаја за проветравање, при највишим условима пуњења током превоза мора се налазити у парној фази IBC.	
B 7	За UN бројеве 1222 и 1865, због експлозивног потенцијала ових материја током превоза у великим количинама, нису дозвољени IBC са запремином од преко 450 литара.	
B 8	Ова материја се не сме транспортовати у IBC у чистом облику, јер је познато, да она има притисак паре већи од 110 kPa на 50 °C или већи од 130 kPa на 55 °C.	
B 15	За UN 2031 са више од 55 % азотне киселине дозвољен рок употребе крутог пластичног IBC и унутрашње посуде од круте пластике састављених IBC, износи две године од датума производње.	
B 16	За UN 3375, IBC типа 31A и 31N, нису дозвољени без одговарајућег одобрења надлежног органа.	
Посебне одредбе за паковање специфичне за RID и ADR		
BB 2	За UN 1203, без обзира на посебну одредбу 534 (види 3.3.1), IBC се може користити само, ако стварни притисак паре није већи од 110kPa на 50 °C или 130 kPa на 55 °C.	
BB 4	За UN бројеве 1133, 1139, 1197, 1210, 1263, 1266, 1286, 1287, 1306, 1866, 1993 и 1999, који су сврстани у групу паковања III у складу са 2.2.3.1.4, IBC са запремином већом од 450 l нису дозвољени.	

IBC **03**	**УПУТСТВО ЗА ПАКОВАЊЕ**	IBC **03**
Следећи IBC су дозвољени, под условом да су испуњене опште одредбе из 4.1.1, 4.1.2 и 4.1.3: метални IBC (31A, 31B и 31N); IBC од круте пластике (31H1 и 31H2); састављени IBC (31HZ1, 31HA2, 31HB2, 31HN2, 31HD2 и 31HH2).		
Посебне одредбе за паковање		
B 8	Ова материја се не сме превозити у IBC амбалажи у чистом облику, јер је познато, да она има притисак паре већи од 110 kPa на 50°C или већи од 130 kPa на 55°C.	
B19	За UN број 3532, IBC мора бити пројектован и израђен тако да дозвољава ослобађање гаса или паре како би се спречило дизање притиска који може довести до пуцања IBC у случају губитка стабилизације.	

IBC **04**	**УПУТСТВО ЗА ПАКОВАЊЕ**	IBC **04**
Следећи IBC су дозвољени, под условом да су испуњене опште одредбе из 4.1.1, 4.1.2 и 4.1.3: метални IBC (11A, 11B, 11N, 21A, 21B, 21N, 31A, 31B и 31N).		

IBC **05**	**УПУТСТВО ЗА ПАКОВАЊЕ**	IBC **05**
Следећи IBC су дозвољени, под условом да су испуњене опште одредбе из 4.1.1, 4.1.2 и 4.1.3: метални IBC (11A, 11B, 11N, 21A, 21B, 21N, 31A, 31B и 31N); IBC од круте пластике (11H1, 11H2, 21H1, 21H2, 31H1 и 31H2); састављени IBC (11HZ1, 21HZ1 и 31HZ1).		

IBC **06**	**УПУТСТВО ЗА ПАКОВАЊЕ**	IBC **06**
Следећи IBC су дозвољени, под условом да су испуњене опште одредбе из 4.1.1, 4.1.2 и 4.1.3: метални IBC (11A, 11B, 11N, 21A, 21B, 21N, 31A, 31B и 31N); IBC од круте пластике (11H1, 11H2, 21H1, 21H2, 31H1 и 31H2); састављени IBC (11HZ1, 11HZ2, 21HZ1, 21HZ2 и 31HZ1).		
Додатни захтев Ако у току превоза чврста материја може да се претвори у течност, види 4.1.3.4.		
Посебне одредбе за паковање		
B 12	За UN 2907, IBC морају одговарати испитним захтевима групе паковања II. IBC који одговарају испитним критеријумима групе паковања I не смеју се користити.	

IBC **07**	**УПУТСТВО ЗА ПАКОВАЊЕ**	IBC **07**
Следећи IBC су дозвољени, под условом да су испуњене опште одредбе из 4.1.1, 4.1.2 и 4.1.3: метални IBC (11A, 11B, 11N, 21A, 21B, 21N, 31A, 31B и 31N); IBC од круте пластике (11H1, 11H2, 21H1, 21H2, 31H1 и 31H2); састављени IBC (11HZ1, 11HZ2, 21HZ1, 21HZ2 и 31HZ1); IBC од дрвета (11C, 11D и 11F).		
Додатни захтеви 1. Ако у току превоза чврста материја може да се претвори у течност, види 4.1.3.4. 2. Облоге дрвених IBC морају бити непропусне за прашину.		
Посебне одредбе за паковање		
B18	За UN број 3531, IBC мора бити пројектован и израђен тако да дозвољава ослобађање гаса или паре како би се спречило дизање притиска који може довести до пуцања IBC у случају губитка стабилизације.	
B20	UN број 3550 може се превозити у флексибилним IBC (13H3 или 13H4) са облогама против расипања како би се спречила било каква појава прашине током превоза.	

IBC **08**	**УПУТСТВО ЗА ПАКОВАЊЕ**	IBC **08**
Следећи IBC су дозвољени, под условом да су испуњене опште одредбе из 4.1.1, 4.1.2 и 4.1.3: метални IBC (11A, 11B, 11N, 21A, 21B, 21N, 31A, 31B и 31N); IBC од круте пластике (11H1, 11H2, 21H1, 21H2, 31H1 и 31H2); састављени IBC (11HZ1, 11HZ2, 21HZ1, 21HZ2 и 31HZ1); IBC од картона (11G); IBC од дрвета (11C, 11D и 11F); флексибилни IBC (13H1, 13H2, 13H3, 13H4, 13H5, 13L1, 13L2, 13L3, 13L4, 13M1 и 13M2).		
Посебан захтев Ако у току превоза чврста материја може да се претвори у течност, види 4.1.3.4.		
Посебне одредбе за паковање		
B 3	Флексибилни IBC морају бити непропусни за прашину и водоотпорни или морају бити опремљени облогом која је непропусна за прашину и која је водоотпорна.	
B 4	Флексибилни IBC, IBC од картона и IBC од дрвета морају бити непропусни за прашину и водоотпорни или да буду опремљени облогом која је непропусна за прашину и која је водоотпорна.	
B 6	За UN број(еве) 1363, 1364, 1365, 1386, 1408, 1841, 2211, 2217, 2793 и 3314, није неопходно да IBC испуњавају испитне прописе поглавља 6.5.	
B 13	***Напомена:*** *За UN 1748, 2208, 2880, 3485, 3486 и 3487 према кôду IMDG превоз IBC у поморском саобраћају није дозвољен.*	
Посебне одредбе за паковање специфичне за RID и ADR		
BB 3	За UN 3509, IBC не мора да испуњава захтеве према 4.1.1.3. IBC који испуњавају захтеве према 6.5.5, израђени тако да су непропусни или опремљени унутрашњим облогама или врећама којима се обезбеђује заптивеност и отпорност на пробијање, треба да се користе. Када су једини садржани остаци чврсте материје које нису подложне преласку у течно стање на температурама које ће се сусрести у току превоза, може се користити флексибилни IBC. Када су присутни течни остаци, крути IBC који обезбеђује средства за задржавање (нпр. упијајући материјал) треба да се користи. Пре пуњења и предаје на превоз, сваки IBC треба бити преконтролисан на начин да се обезбеди заштита од корозије, загађења или другог оштећења. Било који IBC који показује знакове смањене чврстине не сме се више користити (сматра се да мања удубљења и огреботине не утичу на чврстину IBC). IBC намењен за превоз амбалаже која је одбачена, празна, неочишћена са остацима класе 5.1, треба бити тако израђен или прилагођен, да роба не може доћи у додир са дрветом или било којим другим запаљивим материјалом.	

IBC **99**	**УПУТСТВО ЗА ПАКОВАЊЕ**	IBC **99**
За ову робу смеју се користити само IBC, који су дозвољени од надлежног органа. Свакој пошиљци мора да буде приложена копија одобрења/дозволе надлежног органа, или транспортни документ мора да садржи податак, да је амбалажа одобрена од надлежног органа.		

IBC **100**	**УПУТСТВО ЗА ПАКОВАЊЕ**	IBC **100**
Ово упутство важи за UN број(еве) 0082, 0222, 0241, 0331 и 0332.		
Следећи IBC су дозвољени, под условом да су испуњене опште одредбе из 4.1.1, 4.1.2 и 4.1.3 као и посебне одредбе из 4.1.5: метални IBC (11 A, 11B, 11N, 21A, 21B, 21N, 31A, 31B и 31N); флексибилни IBC (13H2, 13H3, 13H4, 13L2, 13L3, 13L4 и 13M2); IBC од круте пластике (11H1, 11H2, 21H1, 21H2, 31H1 и 31H2); састављени IBC (11HZ1, 11HZ2, 21HZ1, 21HZ2, 31HZ1 и 31HZ2);		
Додатни захтеви 1. IBC се смеју користити само за слободно текуће материје. 2. Флексибилни IBC се смеју користити само за чврсте материје.		
Посебне одредбе за паковање		
B 3	За UN 0222, флексибилни IBC морају бити непропусни за прашину и водоотпорни или морају бити опремљени облогом која је непропусна за прашину и која је водоотпорна.	
B 9	За UN 0082 ово упутство за паковање се може користити само, ако се материје састоје од смеша амонијумнитрата или других неорганских нитрата са другим сагорљивим материјама, које нису експлозивни састојци. Такве експлозивне материје не смеју да садрже нитроглицерин, ни сличне течне органске нитрате, а ни хлорате. Метални IBC нису дозвољени.	
B 10	За UN 0241, ово упутство за паковање се може користити само за материје, које садрже воду као главни састојак и велики удео амонијумнитрата или других оксидирајућих материја, од којих се неке или све налазе у раствору. Други састојци смеју да садрже угљоводонике или алуминијум у праху, али не и нитро-једињења као тринитротолуен (TNT). Метални IBC нису дозвољени.	
B 17	За UN 0222, метални IBC нису дозвољени.	

IBC 520	УПУТСТВО ЗА ПАКОВАЊЕ		IBC 520
Ово упутство важи за органске пероксиде и самореагујуће материје типа F.			
IBC у наставку дозвољен је за наведене препарате, под условом да су испуњене опште одредбе из 4.1.1, 4.1.2 и 4.1.3, као и посебне одредбе из 4.1.7.2. Препарати који нису наведени у 2.2.41.4 или у 2.2.52.4 али су наведени испод могу се превозити упаковани у складу са методом паковања OP8 упутства за паковање P520 пододељка 4.1.4.1. За препарате који нису наведени могу се користити само IBC који су дозвољени од стране надлежног органа (види 4.1.7.2.2).			
UN број	**Органски пероксиди**	**Тип IBC**	**Највећа количина (литар/kg)**
3109	**ОРГАНСКИ ПЕРОКСИД, ТИП F, ТЕЧАН**		
	terc-БУТИЛКУМИЛПЕРОКСИД	31HA1	1000
	terc-БУТИЛХИДРОПЕРОКСИД, највише 72%, са водом	31A 31HA1	1250 1000
	terc-БУТИЛПЕРОКСИАЦЕТАТ, највише 32%, у средству за разређивање типа A	31A 31HA1	1250 1000
	terc -БУТИЛПЕРОКСИБЕНЗОАТ, највише 32%, у средству за разређивање типа A	31A	1250
	terc- БУТИЛПЕРОКСИ-3,5,5-ТРИМЕТИЛХЕКСАНОАТ, највише 37%, у средству за разређивање типа A	31A 31HA1	1250 1000
	КУМИЛХИДРОПЕРОКСИД, највише 90%, у средству за разређивање типа A	31HA1	1250
	ДИБЕНЗОИЛПЕРОКСИД, највише 42%, стабилна дисперзија у води	31H1	1000
	ДИ-terc-БУТИЛПЕРОКСИД, највише 52%, у средству за разређивање типа A	31A 31HA1	1250 1000
	1,1-ДИ-(terc-БУТИЛПЕРОКСИ)-ЦИКЛОХЕКСАН, највише 42%, у средству за разређивање типа A	31H1	1000
	1,1-ДИ-(terc-БУТИЛПЕРОКСИ)-ЦИКЛОХЕКСАН, највише 37%, у средству за разређивање типа A	31A	1250
	2,5-ДИМЕТИЛ-2,5-ДИ(terc-БУТИЛПЕРОКСИ) ХЕКСАН, највише 52%, у средству за разређивање типа A	31HA1	1000
	ДИЛАУРОИЛПЕРОКСИД, највише 42%, као стабилна дисперзија, у води	31HA1	1000
	ИЗОПРОПИЛКУМИЛХИДРОПЕРОКСИД, највише 72%, у средству за разређивање типа A	31HA1	1250
	p-МЕНТИЛХИДРОПЕРОКСИД, највише 72%, у средству за разређивање типа A	31HA1	1250
	ПЕРОКСИСИРЋЕТНА КИСЕЛИНА, СТАБИЛИЗОВАНА, највише 17%	31H1 31H2 31HA1 31A	1500 1500 1500 1500
	3,6,9-ТРИЕТИЛ-3,6,9-ТРИМЕТИЛ-1,4,7-ТРИПЕРОКСОНАН, највише 27%, у средству за разређивање типа A	31HA1	1000
3110	**ОРГАНСКИ ПЕРОКСИД ТИП F, ЧВРСТ**		
	ДИКУМИЛПЕРОКСИД	31A 31H1 31HA1	2000

Додатни захтеви

1. IBC мора бити опремљен уређајем за проветравање током превоза. Улаз уређаја за растерећење притиска, при највишим условима пуњења током превоза мора да се налази у парној фази IBC.
2. Да би се спречило експлозивно разлагање металног IBC или састављеног IBC са металним кућиштем пуних зидова, уређаји за растерећење притиска у случају нужде морају бити тако конструисани, да је омогућен одвод свих производа разлагања и паре, које се развијају током самоубрзавајућег разлагања или током дејства ватре у периоду најмање од једног сата, рачунато према формули која је наведена у 4.2.1.13.8 или у посебној одредби TE 12 у 6.8.4.

IBC **620**	**УПУТСТВО ЗА ПАКОВАЊЕ**	IBC **620**
Ово упутство важи за UN 3291.		
Следећи IBC су дозвољени, под условом да су испуњене опште одредбе из 4.1.1, изузев 4.1.1.15, 4.1.2 и 4.1.3: Крути, заптивени IBC, који одговарају испитним захтевима за групу паковања II.		
Додатни захтеви 1. Мора постојати довољно апсорбујућег материјала, да упије целокупну количину течности која је садржана у IBC. 2. IBC мора бити у стању да задржи течне материје. 3. IBC, који је предвиђен за оштре или шиљате предмете, као што су ломљено стакло и игле, мора бити отпоран на пробијање.		

4.1.4.3 Упутства за употребу велике амбалаже

LP01	**УПУТСТВО ЗА ПАКОВАЊЕ (ТЕЧНЕ МАТЕРИЈЕ)**			**LP01**
Следећа велика амбалажа је дозвољена, под условом да испуњава одредбе из 4.1.1 и 4.1.3:				
Унутрашња амбалажа	**Велика амбалажа као спољна амбалажа**	**Група паковања I**	**Група паковања II**	**Група паковања III**
од стакла 10 лит. од пластике 30 лит. од метала 40 лит.	од челика (50A) од алуминијума (50B) од другог метала осим челика и алуминијума (50N) од круте пластике (50H) од природног дрвета (50C) од шпер плоче (50D) од MDF- медијапан плоче (50F) од крутог картона (50G)	није дозвољена	није дозвољена	највећа запремина 3 m^3

LP02	**УПУТСТВО ЗА ПАКОВАЊЕ**			**LP02**
Следећа велика амбалажа је дозвољена, под условом да испуњава одредбе из 4.1.1 и 4.1.3:				
Унутрашња амбалажа	**Велика амбалажа као спољна амбалажа**	**Група паковања I**	**Група паковања II**	**Група паковања III**
од стакла 10 kg од пластике[(b)] 50 kg од метала 50 kg од папира [(a),(b)] 50 kg од картона [(a),(b)] 50 kg	од челика (50A) од алуминијума (50B) од другог метала осим челика и алуминијума(50N) од круте пластике (50H) од природног дрвета (50C) од шпер плоче (50D) од MDF- медијапан плоче (50F) од крутог картона (50G) од флексибилне пластике (51H)[(c)]	није дозвољена	није дозвољена	највећа запремина 3 m^3
Посебне одредбе за паковање				
L2	*(Брисано)*			
L3	***Напомена:*** *За UN бројеве 2208 и 3486 превоз у великој амбалажи је забрањен у поморском саобраћају.*			
Посебне одредбе за паковање специфичне за RID и ADR				
LL1	За UN 3509, велика амбалажа не мора да испуњава захтеве према 4.1.1.3. Велика амбалажа која испуњава захтеве према 6.6.4, израђена тако да је непропусна или опремљена унутрашњим облогама или врећама којима се обезбеђује заптивеност и отпорност на пробијање, треба да се користи. Када су једини садржани остаци чврсте материје које нису подложне преласку у течно стање на температурама које ће се сусрести у току превоза, може се користити флексибилна велика амбалажа. Када су присутни течни остаци, крута велика амбалажа која обезбеђује средства за задржавање (нпр. упијајући материјал) треба да се користи. Пре пуњења и предаје на превоз, свака велика амбалажа треба бити преконтролисана на начин да се обезбеди заштита од корозије, загађења или другог оштећења. Било која велика амбалажа која показује знакове смањене чврстине не сме се више користити (сматра се да мања удубљења и огреботине не утичу на чврстину велике амбалаже).			

LP02	УПУТСТВО ЗА ПАКОВАЊЕ	LP02
	Велика амбалажа намењена за превоз амбалаже која је одбачена, празна, неочишћена са остацима класе 5.1, треба бити тако израђена или прилагођена, да роба не може доћи у додир са дрветом или било којим другим запаљивим материјалом.	

[a] Ова унутрашња амбалажа се не сме користити, ако материје које се превозе могу током превоза постати течне.

[b] Ова унутрашња амбалажа мора бити непропусна за прашину.

[c] Користити само са флексибилном унутрашњом амбалажом.

LP03	УПУТСТВО ЗА ПАКОВАЊЕ	LP03

Ово упутство примењује са за UN бројеве 3537 до 3548.

(1) Следећа велика амбалажа је дозвољена, под условом да су испуњене опште одредбе одељака 4.1.1 и 4.1.3:

Крута велика амбалажа која одговара испитним захтевима за групу паковања II, израђена од:

челика (50A);
алуминијума (50B);
другог метала осим челика или алуминијума (50N);
круте пластике (50H);
природног дрвета (50C);
шпер плоче (50D);
MDF - медијапан плоче (50F);
крутог картона (50G).

(2) Неопходно је да су испуњени и следећи услови:

(a) Посуде унутар предмета које садрже течне или чврсте материје морају бити израђене од одговарајућих материјала и осигуране тако да у нормалним условима превоза не могу да се сломе, пробију или њихов садржај исцури у сам производ или спољну амбалажу;

(b) Посуде које садрже течне материје са затварачима пакују се са правилно оријентисаним затварачима. Ове посуде такође морају бити у складу са одредбама о испитивању унутрашњег притиска из 6.1.5.5;

(c) Посуде које се могу сломити или лако пробити, као што су посуде од стакла, порцелана или керамике, или одређене пластичне материје, морају бити прописно обезбеђене. Евентуално цурење садржаја не сме у већој мери угрозити заштитну особину одређеног предмета или спољне амбалаже;

(d) Посуде са предметима који садрже гасове морају да испуњавају захтеве одељка 4.1.6 и поглавља 6.2, по потреби, или обезбеде ниво заштите као што се наводи у упутству за паковање P200 или P208; и

(e) Ако у предмету не постоји посуда, неопходно је да предмет у потпуности обухвата опасне материје како би се спречило свако ослобађање ових материја под нормалним условима превоза.

(3) Предмети морају бити упаковани тако да се спречи њихово померање и ненамерно активирање при нормалним условима превоза.

(4) Предмети који садрже прототипове пробне производње литијумских ћелија или батерија или натријум-јонских ћелија или батерија када се ови прототипови превозе ради испитивања или литијумске ћелије или батерије или натријум-јонске ћелије или батерије из производних серија од највише 100 литијумских ћелија или батерија или натријум-јонских ћелија или батерија које су типа који не испуњава захтеве испитивања Приручника за испитивања и критеријуме, део III, пододељак 38.3, додатно морају испуњавати следеће:

(a) амбалажа мора бити у складу са захтевима из става (1) овог упутства за паковање;

(b) треба предузети одговарајуће мере како би се смањили ефекти вибрација и шокова и спречило кретање предмета унутар комада које може довести до оштећења и опасног стања у току превоза. Када се материјал за јастучење користи како би се испунио овај захтев, исти мора бити незапаљив и електрично непроводљив.

(c) незапаљивост материјала за јастучење треба да буде процењена према стандарду који је признат у земљи у којој је амбалажа конструисана или произведена.

LP99	УПУТСТВО ЗА ПАКОВАЊЕ	LP99
За ову робу може да се користи само велика амбалажа, која је дозвољена од надлежног органа. Свакој пошиљци мора да буде приложена копија одобрења/дозволе надлежног органа, или транспортни документат мора да садржи податак, да је амбалажа одобрена од надлежног органа.		

LP101	УПУТСТВО ЗА ПАКОВАЊЕ	LP101
Следећа велика амбалажа је дозвољена, под условом да испуњава одредбе из 4.1.1 и 4.1.3 као и посебне одредбе из 4.1.5:		
Унутрашња амбалажа	**Међуамбалажа**	**Велика спољна амбалажа**
Није потребна	Није потребна	од челика (50A) од алуминијума (50B) од другог метала осим челика и алуминијума (50N) од круте пластике (50H) од природног дрвета (50C) од шпер плоче (50D) од MDF- медијапан плоче (50F) од крутог картона (50G)
Посебне одредбе за паковање		
L1	Следеће важи за UN број(еве): 0006, 0009, 0010, 0015, 0016, 0018, 0019, 0034, 0035, 0038, 0039, 0048, 0056, 0137, 0138, 0168, 0169, 0171, 0181, 0182, 0183, 0186, 0221, 0243, 0244, 0245, 0246, 0254, 0280, 0281, 0286, 0287, 0297, 0299, 0300, 0301, 0303, 0321, 0328, 0329, 0344, 0345, 0346, 0347, 0362, 0363, 0370, 0412, 0424, 0425, 0434, 0435, 0436, 0437, 0438, 0451, 0488, 0502 и 0510: Велики и робустни предмети са експлозивном материјом, који су уобичајено предвиђени у војне сврхе и не садрже средства за паљење или чија су средства за паљење опремљена са најмање два ефективна заштитна уређаја, смеју се превозити без амбалаже. Ако ови предмети садрже погонска пуњења или су предмети на сопствени погон, њихови системи за паљење морају бити заштићени од оптерећења до којих може доћи у нормалним условима превоза. Ако је резултат испитивања према серији 4 на неупакованом предмету негативан, превоз овог предмета се може предвидети без амбалаже. Такви неупаковани предмети смеју бити причвршћени на клизне носаче или смештени у сандуке од летви или у друге одговарајуће уређаје за руковање.	

LP102	УПУТСТВО ЗА ПАКОВАЊЕ	LP102
Следећа велика амбалажа је дозвољена, под условом да испуњава одредбе из 4.1.1 и 4.1.3 као и посебне одредбе из 4.1.5:		
Унутрашња амбалажа	**Међуамбалажа**	**Велика спољна амбалажа**
Вреће водоотпорне **Посуде** од картона метала пластике дрвета **Омоти** од таласасте хартије **Тубе** од картона	Није потребна	од челика (50A) од алуминијума (50B) од другог метала осим челика и алуминијума (50N) од круте пластике (50H) од природног дрвета (50C) од шпер плоче (50D) од MDF- медијапан плоче (50F) од крутог картона (50G)

LP200	УПУТСТВО ЗА ПАКОВАЊЕ	LP200
Ово упутство важи за UN бројеве 1950 и 2037.		
Следећа велика амбалажа је дозвољена за аеросоле и гасне патроне, под условом да су испуњене опште одредбе одељака 4.1.1 и 4.1.3: Крута велика амбалажа која одговара испитним захтевима за групу паковања II, израђена од: челика (50A); алуминијума (50B); од другог метала осим челика или алуминијума (50N); од круте пластике (50H); од природног дрвета (50C)**;** од шпер плоче (50D); од MDF - медијапан плоче (50F); од крутог картона (50G).		
Посебне одредбе за паковање		
L2	Велика амбалажа мора бити конструисана и израђена тако да спречава опасно померање и ненамерно испуштање при нормалним условима превоза. За отпадне аеросоле који се превозе у складу са посебном одредбом 327, велика амбалажа мора имати средство које може да задржи сваку течност која се ослободила у току превоза, нпр. упијајући материјал. За отпадне аеросоле и отпадне гасне патроне који се превозе у складу са посебном одредбом 327, велика амбалажа мора бити адекватно проветрена ради спречавања стварања опасне атмосфере и раста притиска.	

LP621	УПУТСТВО ЗА ПАКОВАЊЕ	LP621
Ово Упутство важи за UN 3291.		
Следећа велика амбалажа је дозвољена, под условом да испуњава одредбе из 4.1.1 и 4.1.3: (1) За клинички отпад, који су упаковани у унутрашњу амбалажу: крута, заптивена велика амбалажа, која одговара прописима поглавља 6.6 за чврсте материје и испуњава испитне захтеве за групу паковања II, под условом, да постоји довољно апсорбујућег материјала за упијање целокупне количине течне материје која је садржана у великој амбалажи, а да је велика амбалажа у стању, да задржи течну материју; (2) За комаде, који садрже веће количине течне материје: крута велика амбалажа, која одговара захтевима поглавља 6.6 за течне материје и испуњава испитне захтеве за групу паковања II.		
Додатни захтев Велика амбалажа, која је предвиђена за оштре или шиљате предмете, као што су ломљено стакло и игле, мора бити отпорна на пробијање и у стању да задржи течне материје под испитним условима поглавља 6.6.		

<table>
<tr><td colspan="3">LP 622 УПУТСТВО ЗА ПАКОВАЊЕ LP 622</td></tr>
<tr><td colspan="3">Ово упутство важи за отпад UN 3549 који се превози ради одлагања.</td></tr>
<tr><td colspan="3">Следећа велика амбалажа је дозвољена под условом да су испуњене опште одредбе одељака 4.1.1 и 4.1.3:</td></tr>
<tr><td>Унутрашња амбалажа</td><td>Међуамбалажа</td><td>Спољна амбалажа</td></tr>
<tr><td>метал
пластика</td><td>метал
пластика</td><td>челик (50A)
алуминијум (50B)
метали осим челика или алуминијума (50N)
шпер плоча (50D)
крут картон (50G)</td></tr>
<tr><td colspan="3">Спољна амбалажа мора да одговара нивоу испитивања за групу паковања I за чврсте материје.</td></tr>
<tr><td colspan="3">Додатни захтеви:
1. Ломљиви предмети морају бити смештени било у крутој унутрашњој амбалажи или у крутој међуамбалажи.
2. Унутрашња амбалажа која садржи оштре предмете као што су сломљено стакло и игле, мора бити крута и отпорна на пробијање.
3. Унутрашња амбалажа, међуамбалажа и спољна амбалажа мора имати способност задржавања течности. Спољна амбалажа која према својој конструкцији нема способност задржавања течности, мора бити опремљена унутрашњом облогом или бити предмет одговарајућих мера које омогућавају задржавање течности.
4. Унутрашња амбалажа и/или међуамбалажа може бити флексибилна. Када се користи флексибилна амбалажа она мора имати способност да прође испитивање отпорности на удар од најмање 165 g у складу са ISO 7765-1:1988 „Пластични филмови и фолије – Одређивање отпорности на удар методом слободног пада копља – Део 1: Степенасте методе” и испитивање отпорности на цепање од најмање 480 g у обе, паралелној и попречној равни у односу на дужину вреће у складу са ISO 6383-2:1983 „Пластика – Филмови и фолије – Одређивање отпорности на цепање – Део 2: Метода по Елмендрофу”. Највећа нето маса сваке флексибилне унутрашње амбалаже мора бити 30 kg.
5. Свака флексибилна међуамбалажа мора садржати само једну унутрашњу амбалажу.
6. Унутрашња амбалажа која садржи малу количину слободне течности може бити укључена у међуамбалажу под условом да постоји довољно упијајућег или учвршћујућег материјала у унутрашњој амбалажи или међуамбалажи да упије или очврсне сав садржај течност који постоји. Мора се користити одговарајући упијајући материјал који је отпоран на температуре и вибрације које се могу јавити при нормалним условима превоза.
7. Међуамбалажа мора бити осигурана у спољној амбалажи помоћу одговарајућег материјала за попуњавање и/или упијање.</td></tr>
</table>

LP902	УПУТСТВО ЗА ПАКОВАЊЕ	LP902
Ово упутство важи за UN 3268.		
(1) Упаковани предмети: Следећа амбалажа је дозвољена, ако су испуњене опште одредбе из 4.1.1 и 4.1.3: Крута велика амбалажа која одговара испитним захтевима групе паковања III, израђена од: челика (50A); алуминијума (50B); другог метала осим челика или алуминијума (50N); круте пластике (50H); природног дрвета (50C); шпер плоче (50D); медијапан плоче (50F); крутог картона (50G). Амбалажа мора бити тако конструисана и израђена да је спречено померање предмета и ненамерно активирање под нормалним условима превоза. **(2) Неупаковани предмети:** Предмети се могу превозити неупаковани у посебно опремљеним уређајима за руковање или теретним транспортним јединицама када се премештају у, из или између места производње и фабрике за монтажу укључујући и њихове међустанице.		
Додатни захтев Посуде под притиском морају одговарати захтевима надлежног органа за материје које су садржане у посуди под притиском.		

LP903	УПУТСТВО ЗА ПАКОВАЊЕ	LP903
Ово упутство важи за велике ћелије бруто масе веће од 500 g, велике батерије бруто масе веће од 12 kg и опрему која садржи велике ћелије или велике батерије UN бројева 3090, 3091, 3480, 3481, 3551 и 3552.		
Следећа велика амбалажа је дозвољена за ћелије, батерије и опрему која садржи ћелије или батерије, под условом да су испуњене опште одредбе одељака 4.1.1 и 4.1.3: Крута велика амбалажа која одговара испитним захтевима за групу паковања II, израђена од: челика (50A); алуминијума (50B); другог метала осим челика или алуминијума (50N); круте пластике (50H); од природног дрвета (50C); шпер плоче (50D); MDF - медијапан плоче (50F); крутог картона (50G). Ћелије, батерије или опрема морају бити постављене у унутрашњу амбалажу или одвојене другим одговарајућим средствима, као што је постављање у тацне или одвајање преградама, како би се обезбедила заштита од оштећења која могу бити узрокована у нормалним условима превоза: (a) њеним кретањем или постављањем унутар велике амбалаже; (b) контактом са другим ћелијама, батеријама или опремом унутар велике амбалаже; и (c) оптерећењима услед тежине ћелија, батерија, опреме и компоненти амбалаже изнад ћелије, батерије или опреме унутар велике амбалаже. Када је више ћелија, батерија или делова опреме упаковано у велику амбалажу, за испуњавање ових захтева не могу се користити само вреће (нпр. пластичне).		
Додатни захтев Батерије морају бити заштићене од изазивања кратког споја.		

LP904	УПУТСТВО ЗА ПАКОВАЊЕ	LP904
Ово упутство важи за појединачне оштећене или неисправне батерије и за појединачне делове опреме који садрже оштећене или неисправне ћелије и батерије UN бројева 3090, 3091, 3480, 3481, 3551 и 3552.		
Следећа велика амбалажа је дозвољена за појединачне оштећене или неисправне батерије и за појединачне делове опреме који садрже оштећене или неисправне ћелије и батерије, под условом да су испуњене опште одредбе одељака 4.1.1 и 4.1.3: За делове опреме који садрже ћелије и батерије: Крута велика амбалажа која одговара испитним захтевима за групу паковања II, израђена од: челика (50A); алуминијума (50B); од другог метала осим челика или алуминијума (50N); од круте пластике (50H); од шпер плоче (50D). Велика амбалажа такође мора да испуни следеће захтеве: (a) оштећена или неисправна батерија или опрема која садржи такве ћелије или батерије, мора да буде појединачно упакована у унутрашњу амбалажу и смештена унутар спољне амбалаже. Унутрашња амбалажа или спољна амбалажа мора да буде непропусна како би се спречило потенцијално ослобађање електролита. (b) унутрашња амбалажа треба бити обложена довољним количинама незапаљивог и електрично непроводљивог термоизолационог материјала како би се заштитила од опасног развоја топлоте. (c) затворена амбалажа мора да буде опремљена са уређајем за проветравање када је то примењиво. (d) треба предузети одговарајуће мере како би се смањили ефекти вибрација и шокова, спречило кретање батерија или опреме унутар комада које може довести до даљег оштећења и опасног стања у току превоза. Материјал за јастучење који је незапаљив и електрично непроводљив може се такође користити како би се испунио овај захтев. (e) незапаљивост термоизолационог материјала и материјала за јастучење треба да буде процењена према стандарду који је признат у земљи у којој је амбалажа конструисана или произведена. Код цурења ћелија и батерија, треба додати довољно упијајућег непокретног материјала у унутрашњу или спољну амбалажу како би апсорбовало било какво ослобађање електролита.		
Додатни захтев Ћелије и батерије морају бити заштићене од изазивања кратког споја.		

LP 905	УПУТСТВО ЗА ПАКОВАЊЕ	LP 905

Ово упутство примењује се за UN бројеве 3090, 3091, 3480, 3481, 3551 и 3552 производних серија које садрже највише 100 ћелија и батерија и прототипова пробне производње ћелија и батерија, када се ови прототипови превозе ради испитивања.

Следећа велика амбалажа је дозвољена за појединачне батерије и појединачне делове опреме који садрже ћелије или батерије, под условом да су испуњене опште одредбе одељака 4.1.1 и 4.1.3:

(1) За појединачне батерије:

Крута велика амбалажа која одговара испитним захтевима за групу паковања II, израђена од:

челика (50A);

алуминијума (50B);

другог метала осим челика или алуминијума (50N); круте

пластике (50H);

природног дрвета (50C);

шпер плоче (50D);

MDF - медијапан плоче (50F);

крутог картона (50G).

Велика амбалажа такође мора да испуњава следеће захтеве:

(a) батерије различите величине, облика или масе морају бити упаковане у спољну амбалажу испитаног типа конструкције наведеног горе, под условом да укупна бруто маса комада не прелази бруто масу за коју је тип конструкције испитан;

(b) батерије морају бити појединачно упаковане у унутрашњу амбалажу и стављене у спољну амбалажу;

(c) унутрашња амбалажа у потпуности мора бити обложена довољним количинама незапаљивог и електрично непроводљивог термоизолационог материјала како би се заштитила од опасног развоја топлоте;

(d) треба предузети одговарајуће мере како би се смањили ефекти вибрације и шокова, и спречило померање батерија унутар комада које може довести до даљег оштећења и опасног стања у току превоза. Материјал за јастучење који је незапаљив и електрично непроводљив може се такође користити како би се испунио овај захтев; и

(e) незапаљивост термоизолационог материјала и материјала за јастучење треба да буде процењена према стандарду који је признат у земљи у којој је велика амбалажа конструисана или произведена.

(2) За појединачне делове опреме који садрже ћелије или батерије:

Крута велика амбалажа која одговара испитним захтевима за групу паковања II, израђена од:

челика (50A);

алуминијума (50B);

другог метала осим челика или алуминијума (50N);

круте пластике (50H);

природног дрвета (50C);

шпер плоче (50D);

MDF - медијапан плоче (50F);

крутог картона (50G).

Велика амбалажа такође мора да испуњава следеће захтеве:

(a) појединачна опрема различите величине, облика или масе мора бити упакована у спољну амбалажу испитаног типа конструкције наведеног горе, под условом да укупна бруто маса комада не прелази бруто масу за коју је тип конструкције испитан;

(b) опрема мора бити конструисана или упакована тако да је спречено ненамерно активирање током превоза;

(c) треба предузети одговарајуће мере како би се смањили ефекти вибрације и шокова, и

спречило померање опреме унутар комада које може довести до даљег оштећења и опасног стања у току превоза. Материјал за јастучење који је незапаљив и електрично непроводљив такође се може користити како би се испунио овај захтев; и

(d) незапаљивост материјала за јастучење треба да буде процењена према стандарду који је признат у земљи у којој је велика амбалажа конструисана или произведена.

Додатни захтеви:

Ћелије и батерије морају бити заштићене од кратког споја.

LP 906	**УПУТСТВО ЗА ПАКОВАЊЕ**	**LP 906**

Ово упутство се примењује за оштећене или неисправне батерије UN бројева 3090, 3091, 3480, 3481, 3551 и 3552 подложне брзом растављању, опасном реаговању, стварању пламена или опасној производњи топлоте или опасној емисији отровних, нагризајућих или запаљивих гасова или пара под нормалним условима превоза.

Следећа велика амбалажа је дозвољена, под условом да су испуњене опште одредбе из 4.1.1 и 4.1.3:

За батерије и делове опреме који садрже батерије:

Крута велика амбалажа која одговара захтевима за испитивање за групу паковања I, израђена од:

челика (50A);

алуминијума (50B);

другог метала осим челика или алуминијума (50N);

круте пластике (50H);

шпер плоче (50D);

крутог картона (50G).

(1) Велика амбалажа мора да испуњава следеће додатне захтеве у случају брзог растављања, опасне реакције, стварања пламена или опасне производње топлоте или опасне емисије отровних, нагризајућих или запаљивих гасова или испарења батерија:

(a) температура спољне површине упакованог комада не сме бити већа од 100°C. Може се прихватити тренутни скок температуре до 200°C;

(b) пламен се не сме јављати ван амбалаже;

(c) пројектил не сме изаћи из амбалаже;

(d) неопходно је одржавати целовитост структуре комада; и

(e) велика амбалажа мора да има систем за управљање гасом (нпр. систем филтрирања, циркулације ваздуха, задржавања гаса, гасно непропусна амбалажа, итд.), по потреби.

(2) Додатни захтеви за велику амбалажу проверавају се кроз испитивање које одређује надлежни орган било које уговорне стране RID који такође може признати и испитивање које одређује надлежни орган земље која није уговорна страна RID под условом да је ово испитивање извршено у складу са поступцима који се примењују према RID, ADR, ADN, IMDG Правилнику или ICAO Техничким упутствима [a].

Извештај о верификацији мора се учинити доступним на захтев. Као минимални захтев, у извештају о верификацији морају бити наведени: назив батерија, њихов тип како је то дефинисано у одељку 38.3.2.3 Приручника за испитивања и критеријуме, максимални број батерија, укупна маса батерија, укупан енергетски садржај батерија, идентификација велике амбалаже и подаци о испитивању у складу са методом верификације као што је одређено од стране надлежног органа. Скуп посебних упутстава која описују начин употребе комада треба такође бити део верификационог извештаја.

(3) Ако се за хлађење користи суви лед или течни азот, морају се применити захтеви у 5.5.3. Унутрашња и спољашња амбалажа морају одржати своје заштитне особине на температури на којој се користи средство за расхлађивање као и на температури и при притиску, који би настао губитком хлађења.

(4) Произвођачи амбалаже и накнадни дистрибутери достављају пошиљаоцу посебна упутства за

употребу амбалаже. Она морају садржати најмање идентификацију батерија и делова опреме који се могу налазити унутар амбалаже, максималан број батерија садржаних у комаду и максималан укупан енергетски садржај батерија, као и конфигурацију унутар комада, укључујући преграде и заштиту која се користи у току испитивања верификације перформанси.
Додатни захтев Батерије морају бити заштићене од кратког споја.
[a] Следећи критеријуми, као релевантни, могу се узети у обзир за процену учинка велике амбалаже: (a) Процена се треба урадити према систему управљања квалитетом (као што је описано у одељку 2.2.9.1.7.1 (e)) који обезбеђује следљивост резултата испитивања, референтних података и коришћених модела карактеризације; (b) Списак очекиваних опасности у случају термичког цурења типа батерије, у стању у коме се превози (нпр. употреба унутрашње амбалаже, статус пуњења (SOC), употреба задовољавајућих негоривих, електрично непроводљивих и апсорбујућих материјала за облагање, итд.), мора бити јасно идентификован и квантификован; за ову сврху може се користити референтна листа могућих опасности за батерије (нпр. подложне брзом растављању, опасним реакцијама, стварању пламена или опасној производњи топлоте или опасној емисији отровних, нагризајућих или запаљивих гасова или испарења). Квантификација ових опасности се ослања на расположиву научну литературу; (c) Амортизујући ефекти велике амбалаже се морају идентификовати и окарактерисати, на основу природе обезбеђених заштита и својстава материјала израде. За подршку ове процене користи се листа техничких карактеристика и цртежа (Густина [$kg \cdot m^{-3}$], специфични топлотни капацитет [$J \cdot kg^{-1} \cdot K^{-1}$], вредност топлоте [$kJ \cdot kg^{-1}$], топлотна проводљивост [$W \cdot m^{-1} \cdot K^{-1}$], температура топљења и температура запаљивости [K], коефицијент преноса топлоте спољне амбалаже [$W \cdot m^{-2} \cdot K^{-1}$], ...); (d) Испитивање и сви пратећи прорачуни пружају процену резултата термичког цурења батерије унутар велике амбалаже при нормалним условима превоза; (e) У случају да статус пуњења (SOC) батерије није познат, процена се врши са највишим могућим статусом пуњења који одговара условима коришћења батерије; (f) Даје се опис осталих услова у којима се велика амбалажа може користити и превозити (укључујући и евентуалне последице емисије гаса или дима на животну средину, као што су проветравање или друге методе) у складу са системом управљања гасом велике амбалаже; (g) Испитивање или израчунавање модела узима у обзир најгори могући сценарио за активирање и ширење термичког цурења унутар батерије; овај сценарио подразумева најгори могући квар при нормалним условима превоза, највећу могућу емисију топлоте и пламена за могуће ширење реакције; (h) Ови сценарији се процењују током довољно дугог временског периода како би се омогућило настајање свих могућих последица (нпр. током 24 сата). (i) У случају више батерија и више делова опреме који садржи батерије, треба узети у разматрање додатне захтеве као што су максимални број батерија и делова опреме, укупан максимални енергетски садржај батерија и распоред унутар комада, укључујући преграде и заштиту свих делова.

4.1.4.4 *(Брисано)*

4.1.5 Посебне одредбе за паковање робе класе 1

4.1.5.1 Опште одредбе из 4.1.1 морају бити испуњене.

4.1.5.2 Сва амбалажа за робу класе 1 мора бити тако конструисана и израђена, да:

(a) су експлозиви и предмети са експлозивним материјама тако заштићени, да је спречено њихово ослобађање и да не проузрокују повећање опасности ненамерног паљења или активирања, у нормалним условима превоза, укључујући предвидљиве промене температуре, влаге или притиска;

(b) се комплетним комадом може безбедно руковати у нормалним условима превоза;

(c) комади могу да издрже свако оптерећење услед предвиђеног слагања до кога може доћи у току превоза, а да се при томе опасност коју представљају експлозиви или предмети са експлозивним материјама не повећа, да се не смањи способност амбалаже за прихват и да се комади не деформишу на начин или у обиму, који би смањио њихову чврстину или би водио до нестабилности наслаганих комада.

4.1.5.3 Све експлозивне материје и предмети, у стању у коме су припремљени за превоз, морају бити класификовани у складу са поступком описаном у 2.2.1.

4.1.5.4 Сва роба класе 1 мора бити упакована у складу са упутством за паковање наведеним у колони 8, табеле А, поглавља 3.2, а описаним у 4.1.4.

4.1.5.5 Уколико у RID није утврђено нешто друго, амбалажа, укључујући IBC и велика амбалажа морају да одговарају захтевима поглавља 6.1, 6.5 одн. 6.6 и да испуне захтеве за испитивање за групу паковања II.

4.1.5.6 Уређај за затварање амбалаже за течне експлозиве мора имати двоструку заштиту против цурења.

4.1.5.7 Уређај за затварање буради од метала мора имати одговарајућу заптивку; ако уређај за затварање има навој, мора бити спречено продирање експлозивне материје у навој.

4.1.5.8 Амбалажа за експлозивне материје које се растварају у води мора бити водоотпорна. Амбалажа за материје умањене осетљивости или флегматизоване материје мора бити тако затворена, да се спречи промена концентрације у току превоза.

4.1.5.9 *(Резервисано)*

4.1.5.10 Ексери, спојнице и други уређаји за затварање од метала без заштитне навлаке не смеју продирати у унутрашњост спољне амбалаже, изузев, ако унутрашња амбалажа на одговарајући начин штити експлозиве и предмете са експлозивним материјама од додира са металом.

4.1.5.11 Унутрашња амбалажа, дистанциони елемент и материјал за попуњавање, као и положај експлозивних материја или предмета у комадима морају бити такви, да је спречено просипање експлозивне материје из унутрашње у спољну амбалажу, под нормалним условима превоза. Метални делови предмета не смеју доћи у додир са металном амбалажом. Предмети са експлозивним материјама, који нису обухваћени спољном облогом, морају бити тако одвојени једни од других, да се спречи трење и удари. У ту сврху могу се користити материјали за попуњавање, преграде, преградни зидови у унутрашњој и спољној амбалажи, пресовани калупи или посуде.

4.1.5.12 Амбалажа мора бити израђена од материјала, који су компатибилни са

експлозивним материјама и предметима са експлозивним материјама који су садржани у комадима и који су за њих непропустљиви, да не би дошло ни до међусобног дејства између експлозивних материја и предмета са експлозивним материјама са материјалом амбалаже, нити до истицања истих из амбалаже, које би могло проузроковати да експлозивне материје и предмети са експлозивним материјама угрозе безбедност превоза, или да измене подкласу опасности или групу компатибилности.

4.1.5.13 Продирање експлозивних материја у удубљења места спојева металне амбалаже мора бити спречено.

4.1.5.14 Пластична амбалажа не сме бити подложна стварању или сакупљању довољне количине електростатичког набоја, чије пражњење може да проузрокује паљење или активирање упакованих експлозивних материја или предмета.

4.1.5.15 Велики и робустни предмети са експлозивним материјама, који су уобичајено предвиђени у војне сврхе и не садрже средства за паљење или чија су средства за паљење опремљена са најмање два ефективна заштитна уређаја, смеју се превозити без амбалаже. Ако ови предмети садрже погонска пуњења или су предмети на сопствени погон, њихови системи за паљење морају бити заштићени од оптерећења, до којих може доћи под нормалним условима превоза. Ако је резултат испитивања према серији 4 на неупакованом предмету негативан, превоз овог предмета се може предвидети без амбалаже. Такви неупаковани предмети смеју бити причвршћени на клизне носаче или смештени у сандуке од летви или у друге одговарајуће уређаје за руковање, складиштење или у уређаје за лансирање, на начин да се под нормалним условима превоза не могу олабавити.

Ако се такви велики експлозивни предмети, у оквиру испитивања њихове безбедности функционисања и погодности, подвргавају испитним поступцима, који одговарају захтевима RID и ако су та испитивања успешно извршена, надлежни орган може одобрити превоз ових предмета у складу са RID.

4.1.5.16 Експлозивне материје не смеју се паковати у унутрашњу и спољну амбалажу, у којој би разлике између унутрашњег и спољног притиска на основу термичког или другог дејства, могле имати за последицу експлозију или разарање комада.

4.1.5.17 Уколико слободне експлозивне материје или експлозивне материје предмета, који је без облоге или само делимично обложен, могу доћи у додир са унутрашњом површином металне амбалаже (1A1, 1A2, 1B1, 1B2, 1N1, 1N2, 4A, 4B, 4N и посуде од метала), метална амбалажа мора бити опремљена унутрашњом облогом или пресвлаком (види 4.1.1.2).

4.1.5.18 Упутство за паковање P101 може се користити за сваку експлозивну материју или предмет са експлозивном материјом, уколико је амбалажа одобрена од стране надлежног органа, без обзира да ли амбалажа одговара упутству за паковање који је наведен у колони 8, табеле A, поглавља 3.2, или не.

4.1.6 Посебне одредбе за паковање робе класе 2 и робе других класа, које су сврстане у упутство за паковање P200

4.1.6.1 Овај одељак садржи опште захтеве за употребу посуда под притиском и отворених криогених резервоара за превоз гасова класе 2 и робе других класа, које су сврстане у упутство за паковање P200 (нпр. UN 1051 цијановодоник, стабилизован). Посуде под притиском морају бити израђене и затворене тако, да је спречено свако истицање садржаја под нормалним условима превоза, укључујући вибрацију, промене температуре, влажности или притиска (нпр. изазвано висинском разликом).

4.1.6.2 Делови посуде под притиском и отворених криогених резервоара, који су у директном додиру са опасном робом, не смеју бити нагрижени или ослабљени и не смеју изазвати никаква опасна дејства (нпр. каталитичку реакцију или реакцију са опасном робом).

4.1.6.3 Посуде, укључујући њихове затвараче и отворене криогене резервоаре за сврху транспорта гаса или смеше гасова треба изабрати у складу са захтевима у 6.2.1.2, и захтевима који се односе на упутства за паковање у 4.1.4.1. Овај пододељак важи и за посуде под притиском, које су елементи MEGC или батеријских кола.

4.1.6.4 Промена намене посуда под притиском, које се могу поново пунити, мора укључити мере за пражњење, чишћење, као и мере евакуације у обиму који је неопходан за безбедно функционисање (види табелу стандарда на крају овог одељка). Осим тога, посуда под притиском која је претходно садржала нагризајућу материју класе 8 или материју неке друге класе са нагризајућом додатном опасношћу, не сме бити дозвољена за превоз материје класе 2, изузев ако је спроведено неопходно контролисање и испитивање према 6.2.1.6 одн. 6.2.3.5.

4.1.6.5 Пре пуњења, пакер мора извршити контролисање посуде под притиском или отвореног криогеног резервоара и утврдити, да је посуда под притиском или отворени криогени резервоар дозвољен за материју и за хемикалије под притиском који се превозе и да су захтеви испуњени. Након пуњења, вентили за затварање морају бити затворени и морају остати затворени у току превоза. Пошиљалац се мора уверити да затварачи и опрема не пропуштају.

Напомена: *Вентили за затварање појединих боца у свежњевима се смеју отварати током превоза, изузев ако превезена материја подлеже посебној одредби за паковање „k" или „q" у упутству за паковање P200.*

4.1.6.6 Посуде под притиском и отворени криогени резервоари се морају пунити према радним притисцима, односима пуњења и одредбама који су наведени у одговарајућим упутствима за паковање за одређену материју при чему се узима у обзир најнижи номинални притисак свих компоненти. Опрема за руковање чији је номинални притисак нижи од притиска осталих компоненти мора ипак да испуњава захтеве из 6.2.1.3.1. Гасови који су склони реакцији и смеше гасова се морају пунити до таквог притиска, да се ако наступи потпуно разлагање гаса, не прекорачи радни притисак посуде под притиском.

4.1.6.7 Посуде под притиском, укључујући њихове затвараче морају одговарати у поглављу 6.2 наведеним захтевима за конструкцију, израду, контролисање и испитивање. Уколико је прописана спољна амбалажа у њу је неопходно безбедно и чврсто паковати посуде под притиском и отворене криогене резервоаре. Ако у појединим упутствима за паковање није другачије одређено, у спољну амбалажу се може сместити више унутрашњих амбалажа.

4.1.6.8 Вентили и други делови који треба да остану повезани са вентилом у току превоза (нпр. уређаји за руковање или адаптери) морају бити тако конструисани и израђени, да су у стању, да издрже оштећење без ослобађања садржаја или морају бити заштићени, са једном или више следећих метода, против оштећења, која би могла довести до ненамерног ослобађања садржаја посуде под притиском (види и табелу стандарда на крају овог одељка):

(a) вентили за затварање су смештени у унутрашњости грлића посуде и заштићени чепом или поклопцем са навојем;

(b) вентили за затварање су заштићени поклопцима или уређајима за заштиту. Заштитни поклопци морају бити опремљени отворима за проветравање, који има довољан пречник за истицање гаса у случају да се појави незаптивеност вентила;

(c) вентили су заштићени прстеном за ојачање или трајно причвршћеним заштитним уређајима;

(d) посуде под притиском се превозе у оквирима, (нпр. боце у свежњевима); или

(e) посуде под притиском се превозе у заштитним сандуцима. Код *UN*-посуда под притиском, амбалажа припремљена за превоз мора да буде у стању да издржи испитивање на пад за испитне захтеве групе паковања I, утврђене у 6.1.5.3.

4.1.6.9 Посуде под притиском које се не могу поново пунити:

(a) морају се превозити у спољној амбалажи, као што је сандук, сандук од летви или уметак са растегљивом и стежућом фолијом;

(b) ако су пуњени запаљивим или отровним гасом, морају имати запремину од највише 1,25 литара;

(c) не смеју се користити за отровне гасове са вредношћу LC_{50} од највише 200 ml/m^3; и

(d) не смеју се поправљати након пуштања у употребу.

4.1.6.10 Посуде под притиском, које се могу поново пунити, са изузетком затворених криогених резервоара, морају да се подвргну периодичном испитивању према одредбама у 6.2.1.6 или посуде под притиском, које нису UN посуде под притиском према прописима у 6.2.3.5.1 и важећим упутствима за паковање P200, P205, P206 или P208. Уређаји за растерећење притиска затворених криогених резервоара према одредбама 6.2.1.6.3 и упутству за паковање P203 морају бити подвргнути периодичним испитивањима. Посуде под притиском се не могу пунити након истека рока за периодично контролисање, али се могу превозити након истека овог рока, ради довоза на контролисање или одлагање, укључујући све операције између превоза.

4.1.6.11 Поправке се морају извршити у складу са захтевима за производњу и испитивање применљивих стандарда за пројектовање и израду и дозвољене су само ако је то наведено у поглављу 6.2, у одговарајућем стандарду за периодично контролисање. Посуде под притиском, са изузетком облога затворених криогених резервоара, не смеју се подвргавати поправци следећих недостатака:

(a) напрслина заварених шавова или других недостатака заварених шавова;

(b) пукотина у зиду посуде;

(c) незаптивености или недостатака у материјалу зида, горњег дела или дна посуде.

4.1.6.12 Посуде под притиском се не смеју предати на пуњење, ако:

(a) су оштећене у тој мери, да би целовитост посуде или њене опреме за опслуживање могла бити угрожена;

(b) је приликом испитивања функционалног стања посуде под притиском и њене опреме за опслуживање утврђено, да нису у добром стању;

(c) захтевана обележја одобрења, поновног испитивања и обележја пуњења нису читљива.

4.1.6.13 Напуњене посуде под притиском не смеју бити предате на превоз, ако:

(a) нису заптивене;

(b) су оштећене у тој мери, да би целовитост посуде или њене опреме за опслуживање могла бити угрожена;

(c) је приликом испитивања функционалног стања посуде под притиском и његове опреме за опслуживање утврђено, да нису у добром стању;

(d) захтевана обележја одобрења, поновног испитивања и обележја пуњења нису читљива.

4.1.6.14 Власници морају на образложени захтев надлежног органа да доставе информације, које су неопходне за доказивање усаглашености посуде под притиском, на језику који надлежни орган лако може да разуме. На захтев они морају да сарађују са надлежним органом код свих мера за уклањање неусаглашености посуда под притиском која су у њиховом власништву.

4.1.6.15 За UN посуде под притиском примењују се ISO стандарди и EN ISO стандарди наведени у табели 4.1.6.15.1 осим EN ISO 14245 и EN ISO 15995. Ради информације о томе који стандард треба применити у време производње опреме, види 6.2.2.3.

За остале посуде под притиском, сматра се да су захтеви одељка 4.1.6 испуњени ако су примењени одговарајући стандарди из табеле 4.1.6.15.1. Ради информације о томе који стандард треба применити у време производње вентила са уграђеном заштитом, види 6.2.4.1. За информацију о примени стандарда за производњу заштитних поклопаца вентила и заштитних уређаја за вентиле, види табелу 4.1.6.15.2.

Табела 4.1.6.15.1: Стандарди за UN посуде под притиском и посуде које нису UN посуде под притиском

Применљив за став	**Препорука**	**Назив документа**
4.1.6.2	EN ISO 11114-1:2020 + A1:2023	Боце за гас – Компатибилност материјала боце и вентила са садржајем гаса – Део 1: Метални материјали
	EN ISO 11114-2:2021	Боце за гас – Компатибилност материјала боце и вентила са садржајем гаса – Део 2: Материјали који нису од метала
4.1.6.4	ISO 11621:1997 или EN ISO 11621:2005	Боце за гас – Поступак за промену врсте гаса
4.1.6.8 Вентили са уграђеном заштитом	одредба 4.6.2 EN ISO 10297:2006 или одредба 5.5.2 EN ISO 10297:2014 или одредба 5.5.2 EN ISO 10297:2014 + A1:2017 или одредба 5.4.2 EN ISO 10297:2024	Боце за гас – Вентили за боце – Спецификације и испитивање типова
	одредба 5.3.8 EN 13152:2001 + A1:2003	Испитивање и спецификације за вентиле боца за течни гас (ТНГ) –Самозатварајући
	одредба 5.3.7 EN 13153:2001 + A1:2003	Спецификације и испитивање за вентиле боца за течни гас (ТНГ) – ручно руковање
	одредба 5.9 EN ISO 14245:2010, одредба 5.9 EN ISO 14245:2019 или одредба 5.9 EN ISO 14245:2021	Боце за гас – Спецификација и испитивање за вентиле боца за течни гас (ТНГ) – Самозатварајући
	одредба 5.10 EN ISO 15995:2010, одредба 5.9 EN ISO 15995:2019 или одредба 5.9 EN ISO 15995:2021	Боце за гас – Спецификација и испитивање за вентиле боца за течни гас (ТНГ) – ручно затварање
	Одредба 5.4.2 EN ISO 17879:2017	Боце за гас – Вентили боце са самозатварањем – Спецификације и испитивање типова
	Одредба 7.4 EN 12205:2001 или одредба 9.2.5 EN ISO 11118:2015 или одредба 9.2.5 EN ISO 11118:2015 + A1:2020	Боце за гас – Металне боце за гас које се не могу поново пунити – Спецификације и испитивање типова

4.1.6.8 (b)	ISO 11117:1998 или EN ISO 11117:2008 + Cor1:2009 или EN ISO 11117:2019	Боце за гас – Заштитни поклопци вентила и уређаји за заштиту вентила - Пројектовање, конструкција и испитивање
	EN 962:1996 + A2:2000	Преносиве боце за гас - Заштитни поклопци вентила и уређаји за заштиту вентила за индустријске и медицинске боце за гас – Пројектовање, конструкција и испитивање
4.1.6.8 (c)	Захтеви за заштиту уређаја и трајно причвршћених заштитних делова који се користе као заштита вентила према 4.1.6.8 (c) дати су у релевантним стандардима за пројектовање тела посуда под притиском (види 6.2.2.3 за UN посуде под притиском и 6.2.4.1 за посуде под притиском које нису UN).	
4.1.6.8 (b) и (c)	ISO 16111:2008 или ISO 16111:2018	Преносиви гасни складишни уређаји – Водоник абсорбован у реверзибилном металхидриду

Табела 4.1.6.15.2: Датуми производње који се примењују на заштитне поклопце вентила и уређаје за заштиту уграђене на посуде под притиском које нису UN

Стандард	**Назив документа**	**Важи за производњу**
ISO 11117:1998	Боце за гас – Заштитни поклопци вентила и уређаји за заштиту вентила за индустријске и медицинске боце за гас - Пројектовање, израда и испитивање	до 31. децембра 2014. год.
EN ISO 11117:2008 + Cor 1:2009	Боце за гас – Заштитни поклопци вентила и уређаји за заштиту вентила – Пројектовање, израда и испитивање	до 31. децембра 2024. год.
EN ISO 11117:2019	Боце за гас – Заштитни поклопци вентила и уређаји за заштиту вентила – Пројектовање, израда и испитивање	До даљњег
EN 962:1996 + A2:2000	Преносиве боце за гас – Заштитни поклопци вентила и уређаји за заштиту вентила за индустријске и медицинске боце за гас - Пројектовање, израда и испитивање	до 31. децембра 2014. год.

4.1.7 Посебне одредбе за паковање органских пероксида класе 5.2 и самореагујућих материја класе 4.1

4.1.7.0.1 За органске пероксиде све посуде морају бити „ефикасно затворене". Ако у неком комаду услед развијања гаса може доћи до настанка значајног унутрашњег притиска, сме се уградити уређај за проветравање, под условом, да гас који истиче не представља никакву опасност; у противном се мора ограничити степен пуњења. Уређаји за проветравање морају бити тако конструисани, да не може доћи до истицања течне материје, ако се комад налази у усправном положају и морају спречавати улазак нечистоће. Спољна амбалажа, ако постоји, мора бити тако конструисана да не омета функционисање уређаја за проветравање.

4.1.7.1 Употреба амбалаже (изузев IBC**)**

4.1.7.1.1 Амбалажа за органске пероксиде и самореагујуће материје мора одговарати захтевима поглавља 6.1 и испуњавати захтеве за испитивање за групу паковања II.

4.1.7.1.2 Методи паковања за органске пероксиде и самореагујуће материје наведени су у упутству за паковање P520 и означени су са OP1 до OP8. Количине, које су наведене за сваку методу паковања представљају највеће дозвољене количине за комаде.

4.1.7.1.3 За све већ разврстане органске пероксиде и самореагујуће материје, одговарајући методи за паковање наведени су у табелама у 2.2.41.4 и 2.2.52.4.

4.1.7.1.4 За нове органске пероксиде, нове самореагујуће материје или нове препарате већ разврстаних органских пероксида или већ разврстаних самореагујућих материја, неопходно је утврдити одговарајућу методу паковања, како следи:

(a) ОРГАНСКИ ПЕРОКСИД, ТИП B или САМОРЕАГУЈУЋА МАТЕРИЈА, ТИП B:

Мора се применити метода паковања OP5, ако органски пероксид (или самореагујућа материја) испуњава критеријуме Приручника за испитивање и критеријуме, став 20.4.3 (b) [односно 20.4.2 (b)] у једној амбалажи, у којој је дозвољена по тој методи паковања. Ако органски пероксид (или самореагујућа материја) ове критеријуме може да испуни само у мањој амбалажи, него што је дозвољена по методи паковања OP5 (тј. у амбалажи која је наведена у OP1 до OP4), потребно је применити одговарајућу методу паковања са нижим бројем OP;

(b) ОРГАНСКИ ПЕРОКСИД, ТИП C или САМОРЕАГУЈУЋА МАТЕРИЈА, ТИП C:

Мора се применити метода паковања OP6, ако органски пероксид (или самореагујућа материја) испуњава критеријуме Приручника за испитивање и критеријуме, став 20.4.3 (c), [односно 20.4.2 (c)] у једној амбалажи, у којој је дозвољена по тој методи паковања. Ако органски пероксид (или самореагујућа материја) ове критеријуме може да испуни само у мањој амбалажи него што је дозвољена по методи паковања OP6, потребно је применити одговарајућу методу паковања са нижим бројем OP;

(c) ОРГАНСКИ ПЕРОКСИД, ТИП D или САМОРЕАГУЈУЋА МАТЕРИЈА, ТИП D:

За овај тип органског пероксида или самореагујуће материје мора се применити метода паковања OP7.

(d) ОРГАНСКИ ПЕРОКСИД, ТИП E или САМОРЕАГУЈУЋА МАТЕРИЈА, ТИП E:

За овај тип органског пероксида или самореагујуће материје мора се применити метода паковања OP8.

(e) ОРГАНСКИ ПЕРОКСИД, ТИП F или САМОРЕАГУЈУЋА МАТЕРИЈА, ТИП F:

За овај тип органског пероксида или самореагујуће материје мора се применити метода паковања OP8.

4.1.7.2 Употреба IBC

4.1.7.2.1 Сви већ разврстани органски пероксиди, који су наведени у упутству за паковање IBC 520 могу се превозити у IBC према овом упутству за паковање. IBC морају одговарати захтевима поглавља 6.5 и да испуне захтеве за испитивање за групу паковања II.

4.1.7.2.2 Други органски пероксиди и самореагујуће материје типа F смеју се превозити у IBC под условима, које је утврдио надлежни орган земље порекла, ако надлежни орган на основу испитивања потврди, да се такав превоз може безбедно спровести. Испитивања морају да омогуће следеће:

(a) доказ, да органски пероксид (или самореагујућа материја) одговара принципима класификације из Приручника за испитивања и критеријуме, став 20.4.3 (f) [одн. 20.4.2 (f)], излазна колона F на цртежу 20.1 (b) Приручника;

(b) доказ компатибилности са свим материјалима, који долазе у додир са материјом под нормалним условима превоза;

(c) *(Резервисано)*

(d) по потреби, утврђивање карактеристика уређаја за растерећење притиска и уређаја за растерећење притиска у ванредним околностима; и

(e) утврђивање евентуално потребних посебних одредби, које су неопходне за безбедан превоз материје.

Ако земља порекла није уговорна страна RID, ови услови морају бити признати од стране надлежног органа прве уговорне стране RID, на коју пошиљка наилази.

4.1.7.2.3 Самоубрзавајуће разлагање и пожар се сматрају ванредним околностима. Да би се избегло експлозивно прскање металног IBC или састављеног IBC са металним кућиштем са пуним страницама, уређаји за растерећење притиска у ванредним околностима морају бити тако конструисани, да могу да одводе све производе разлагања и пару која се развија при самоубрзавајућем разлагању или при дејству пожара у временском периоду од најмање једног сата, рачунато према формули наведеној у 4.2.1.13.8.

4.1.8 Посебне одредбе за паковање заразних материја класе 6.2

4.1.8.1 Пошиљалац заразних материја мора обезбедити, да су комади тако припремљени, да на крајње одредиште стигну у добром стању и да у току превоза не представљају никакву опасност по људе или животиње.

4.1.8.2 Дефиниције појмова у 1.2.1 и општи захтеви у 4.1.1.1 до 4.1.1.17, изузев 4.1.1.10 до 4.1.1.12 и 4.1.1.15, важе за комаде са заразним материјама. Међутим, течне материје могу бити пуњене само у амбалажу, која је довољно отпорна на унутрашњи притисак, који се може развити под нормалним условима превоза.

4.1.8.3 Између секундарне амбалаже и спољне амбалаже мора се налазити детаљан списак садржаја. Ако су заразне материје, које се превозе непознате, али постоји сумња да одговарају критеријуму за укључивање у Категорију А, у документу унутар спољне амбалаже, мора након званичног назива за транспорт у загради да стоји текст „сумња се да је заразна материја категорије А”.

4.1.8.4 Пре него што се празна амбалажа врати пошиљаоцу или пошаље неком другом примаоцу, она мора бити дезинфикована или стерилизована, да би била искључена било каква опасност; а листице опасности или обележја која указују на то да је амбалажа садржала заразне материје, морају бити одстрањене или избрисане.

4.1.8.5 Уколико је обезбеђена еквивалентна издржљивост, дозвољена су следећа одступања за примарне посуде уметнуте у секундарну амбалажу, а да при том не мора цео комад да се подвргава даљим испитивањима:

(a) примарне посуде исте или мање величине од испитаних примарних посуда могу се користити под условом:
  (i) да су примарне посуде сличне изведбе као испитане примарне посуде (нпр. облик: округао, правоугаон, итд.);
  (ii) да материјал од којег је израђена примарна посуда (нпр. стакло, пластика, метал, итд.) поседује исту или већу чврстоћу према силама удара или слагања у односу на испитану примарну посуду;
  (iii) да примарне посуде имају исте или мање отворе и да је затварач изведен на сличан начин (нпр. затварач са навојем, чеп, итд.);
  (iv) да се користи довољна количина материјала за попуњавање, како би се попуниле шупљине и спречила значајна померања примарних посуда, и
  (v) да су примарне посуде у секундарној амбалажи постављене у истом смеру као у испитаном комаду.

(b) Мањи број испитаних примарних посуда или других врста примарних посуда у складу са (a) може бити коришћен под условом да је додато довољно материјала за попуњавање, како би се попунила шупљина (попуниле шупљине) и спречила значајна померања примарних посуда.

4.1.8.6 Пододељци 4.1.8.1 до 4.1.8.5 важе само за заразне материје категорије А (UN број(еви) 2814 и 2900). Оне се не примењују за UN 3373 БИОЛОШКА МАТЕРИЈА, КАТЕГОРИЈЕ В (види 4.1.4.1 Упутство за паковање P650) ни за UN 3291 КЛИНИЧКИ ОТПАД, БЕЗ ТЕХНИЧКИХ ПОДАТАКА, Н.Д.Н, или (БИО)МЕДИЦИНСКИ ОТПАД, Н.Д.Н, или МЕДИЦИНСКИ ОТПАД РЕГУЛИСАН ПРОПИСИМА, Н.Д.Н.

4.1.8.7 За превоз животињских материја, амбалажа или IBC које нису посебно одобрене у Применљивим упутствима за паковање, не смеју се користити за превоз материје или предмета, изузев ако је то надлежни орган земље порекла[3] појединачно одобрио и ако су испуњени следећи услови:

(a) алтернативна амбалажа испуњава опште захтеве овог Дела;

(b) ако упутство за паковање у колони 8, табеле А, поглавља 3.2 тако утврђује да алтернативна амбалажа испуњава захтеве Дела 6;

(c) надлежни орган земље порекла[3] одређује да алтернативна амбалажа у најмању руку обезбеђује исти безбедносни ниво као и амбалажа материје у складу са методом, које утврђује упутство за паковање наведено у колони (8), табеле А, поглавља 3.2, и

(d) копија одобрења/дозволе надлежног органа је приложена свакој пошиљци или транспортни документ садржи напомену, да је алтернативна амбалажа одобрена од стране надлежног органа.

4.1.9 Посебне одредбе за паковање радиоактивних материја

4.1.9.1 Опште одредбе

4.1.9.1.1 Радиоактивне материје, амбалажа и комади морају одговарати захтевима поглавља 6.4. Количина радиоактивних материја у једном комаду не сме премашити граничне вредности које су утврђене у 2.2.7.2.2, 2.2.7.2.4.1, 2.2.7.2.4.4, 2.2.7.2.4.5, 2.2.7.2.4.6, у посебној одредби 336 поглавља 3.3 и у 4.1.9.3.

Типови комада за радиоактивне материје које су обухваћени у RID су:

(a) изузети комад (види 1.7.1.5);

(b) индустријски комад типа 1 (комад типа IP-1);

(c) индустријски комад типа 2 (комад типа IP-2);

(d) индустријски комад типа 3 (комад типа IP-3);

(e) комад типа A;

(f) комад типа B(U);

(g) комад типа B(M);

(h) комад типа C.

Комади, који садрже фисионе материје или уранијумхексафлуорид подлежу додатним захтевима.

4.1.9.1.2 Невезана контаминација на спољној површини комада мора бити што је могуће мања и под рутинским условима транспорта не сме премашивати следеће граничне вредности:

(a) 4 Bq/cm^2 за бета и гама изворе зрачења, као и за алфа изворе зрачења слабије токсичности; и

(b) 0,4 Bq/cm^2 за све остале алфа изворе зрачења.

Ове граничне вредности се примењују, као просечне вредности са површине од 300 cm^2 свих делова површине комада.

4.1.9.1.3 Изузев предмета, који су потребни за употребу радиоактивних материја, комад, не сме да садржи никакве друге предмете. Међусобно дејство између ових предмета и комада под условима превоза применљивим за тај тип конструкције, не сме да смањи безбедност комада.

[3] *Ако земља порекла није уговорна страна RID, надлежни орган прве уговорне стране RID, у коју улази.*

4.1.9.1.4 Уколико у 7.5.11, посебна одредба CW33, није одређено ништа друго, висина невезане контаминације на спољној и унутрашњој страни сабирне амбалаже, контејнера и кола не сме да премаши граничне вредности наведене у 4.1.9.1.2. Овај захтев се не примењује на унутрашње површине контејнера који се користе као амбалажа, било натоварени или празни.

4.1.9.1.5 За радиоактивне материје које имају друге опасне особине, ове особине морају да буду узете у обзир при конструисању комада. Радиоактивне материје са додатном опасношћу, које су паковане у комадима за које није неопходно одобрење надлежног органа, морају се превозити у амбалажи, IBC, цистернама или контејнерима за робу у расутом стању, који у потпуности одговарају прописима односних поглавља Дела 6, као и Применљивим прописима поглавља 4.1, 4.2 или 4.3 за ту додатну опасност.

4.1.9.1.6 Пре него што се амбалажа први пут користи за превоз радиоактивне материје, мора да буде потврђено да је произведена у складу са спецификацијама дизајна и да је обезбеђена сагласност са релевантним одредбама RID и било којим важећим сертификатом одобрења. Неопходно је такође испунити следеће захтеве, ако је то примењиво:

(a) Уколико пројектовани притисак заптивеног завоја премаши 35 kPa (надпритисак), неопходно је утврдити да заптивени завој сваке амбалаже одговара прописима који се односе на одржавање целовитости одобреног/дозвољеног типа конструкције под овим притиском.

(b) За сваку амбалажу која је намењена за употребу као тип B(U), B(M) и тип C и за сваку амбалажу за коју је намеравано да садржи фисионе материје, потребно је обезбедити, да делотворност његове заштите (облоге) и заптивеног завоја и, уколико је неопходно, особине преношења топлоте и делотворност система за затварање налазе унутар граница, које су применљиве или утврђене за одобрени/дозвољени тип конструкције.

(c) За сваку амбалажу за коју је планирано да садрже фисионе материје, мора да се обезбеди да ефикасност карактеристика критичне безбедности буде у оквиру важећих граница или у оквирима предвиђеним за пројекат и нарочито када су посебно укључени неутрон отрови као саставни делови комада, да би испунили прописе у 6.4.11.1, потребно је спровести контроле ради утврђивање постојања или расподеле ових неутрон отрова.

4.1.9.1.7 Пре сваког транспорта комада неопходно је утврдити да комад садржи било:

(a) радионуклиде који се разликују од оних који су предвиђени пројектом комада; или

(b) садржај у облику, или физичком или хемијском стању различитом од оних који су наведени у пројекту комада.

4.1.9.1.8 Пре сваке отпреме било ког комада, мора да буде обезбеђено да су испуњени сви захтеви наведени у одговарајућим одредбама RID и важећим сертификатима одобрења. Неопходно је такође испунити следеће захтеве, ако је то применљиво:

(a) Потребно је обезбедити да су механизми за утовар, који не испуњавају прописе из 6.4.2.2, уклоњени према 6.4.2.3 или да су на неки други начин онеспособљени за подизање комада.

(b) Сваки комада типа B(U), типа B(M) и типа C треба задржати све док стање равнотеже приближно доказује усаглашеност са прописима за температуру и притисак, уколико унилатерално није дозвољено изузеће од ових прописа.

(c) Контролисањем и/или одговарајућим испитивањем треба обезбедити за сваки комад типа B(U), типа B(M) и типа C, да су сви затварачи, вентили или други отвори заптивеног завоја, кроз који би могла да истиче радиоактивна материја, уредно затворени и заптивени на начин којим се доказује усклађености са захтевима у 6.4.8.8 и 6.4.10.3.

(d) За комаде који садрже фисионе материје потребно је, уколико је применљиво, извршити мерења наведена у 6.4.11.5 (b) и испитивања наведена у 6.4.11.8 за

доказивање затварача сваког комада;

(e) За комаде намењене за отпрему након складиштења, мора бити обезбеђено да су сви делови амбалаже и радиоактивни садржај одржавани током складиштења тако да су испуњени сви захтеви који су наведени у релевантним одредбама RID и у применљивом одобрењу типа.

4.1.9.1.9 Пошиљалац мора да има копију упутства за правилно затварање комада и за друге припреме за транспорт, пре него што предузме транспорт према захтевима ове потврде.

4.1.9.1.10 Са изузетком пошиљки под искључивом употребом, транспортни показатељ за сваки појединачни комад или сабирну амбалажу не сме да премаши 10, нити показатељ критичне безбедности сваког појединачног комада или сабирне амбалаже сме да премаши 50.

4.1.9.1.11 Са изузетком комада или сабирне амбалаже, који се превозе под искључивом употребом према 7.5.11, посебна одредба CW33 (3.5)(a), највећа јачина дозе ни на једној тачки спољне површине комада или сабирне амбалаже не сме да премаши 2 mSv/h.

4.1.9.1.12 Највећа јачина дозе ни на једној тачки спољне површине комада који се транспортују под искључивом употребом или сабирне амбалаже која се транспортује под искључивом употребом не сме да премаши 10 mSv/h.

4.1.9.2 Захтеви и контролне мере за превоз радиоактивних материја са малом специфичном активношћу (материје LSA) и површински контаминираних предмета (предмети SCO)

4.1.9.2.1 Количина материја LSA или предмета SCO у једном комаду типа IP-1, комаду типа IP-2, комаду типа IP-3, или у предмету или евентуално у скупу предмета мора бити тако ограничена, да спољна јачина дозе на одстојању од 3 m од незаштићене материје или предмета или скупа предмета не премашује 10 mSv/h.

4.1.9.2.2 За материје LSA и предмете SCO, који су фисионе материје или садрже такве материје, а које нису изузете под 2.2.7.2.3.5, обавезно је придржавати се применљивих захтева у 7.5.11 – посебна одредба CW33, ставови (4.1) и (4.2).

4.1.9.2.3 За материје LSA и предмете SCO, који су фисионе материје или садрже такве материје, обавезно је придржавати се применљивих захтева у 6.4.11.1.

4.1.9.2.4 Материје LSA и предмети LSA у групама LSA-I, SCO-I и SCO-III, смеју се превозити неупаковани под следећим условима:

(a) све неупаковане материје, изузев руде, која садржи искључиво радионуклиде који се налазе у природи, морају се превозити на начин, да под рутинским условима превоза не дође до испадања садржаја из кола ни до губитка заштите;

(b) свака кола морају да буду у режиму искључиве употребе, изузев ако се у њима превозе само предмети SCO-I, на којима контаминација на приступачним или неприступачним површинама није већа од 10-струке вредности према дефиницији „контаминација” у 2.2.7.1.2;

(c) ако се код предмета SCO-I може претпоставити, да на неприступачним површинама постоји невезана контаминација већа од вредности утврђене у 2.2.7.2.3.2 (a) (i), тада је потребно предузети мере, које обезбеђују, да се радиоактивна материја не може ослободити у колима;

(d) неупаковане фисионе материје морају да испуне захтеве према 2.2.7.2.3.5 (e); и

(e) За SCO-III:

(i) превоз мора бит под искључивом употребом;
(ii) слагање комада једних на друге није дозвољено;
(iii) све активности повезане са отпремом, укључујући заштиту од зрачења, хитне

интервенције и било какве посебне мере предострожности или посебне административне или оперативне операције, које се извршавају током транспорта, морају бити описане у плану транспорта. Овај транспортни план мора доказати да је општи ниво безбедности у превозу бар еквивалентан оном који би се добио да су захтеви из 6.4.7.14 (само за тест описан у 6.4.15.6, коме су претходила испитивања описана у 6.4.15.2 и 6.4.15.3), био задовољен;

(iv) захтеви из 6.4.5.1 и 6.4.5.2 за Тип комада IP-2 морају бити задовољени, осим у случају да је максимално оштећење које се помиње у 6.4.15.4 може бити одређено на основу одредаба у транспортном плану, и захтеви из 6.4.15.5 се не примењују;

(v) објекат и било која заштитна опрема морају бити осигурани на превозном средству у складу са 6.4.2.1;

(vi) отпрема мора бити предмет мултилатералне дозволе.

4.1.9.2.5 Материје LSA и предмети SCO, изузев ако у 4.1.9.2.4 није предвиђено ништа друго, морају се паковати према следећој табели:

Табела 4.1.9.2.5: Захтеви за индустријске комаде, који садрже материје LSA и предмете SCO

Радиоактивни садржај	Типови индустријског комада	
	Искључива употреба	Није под искључивом употребом
LSA-I		
чврст[(a)]	Тип IP-1	Тип IP-1
течан	Тип IP-1	Тип IP-2
LSA-II		
чврст	Тип IP-2	Тип IP-2
течан и гасовит	Тип IP-2	Тип IP-3
LSA-III	Тип IP-2	Тип IP-3
SCO-I[(a)]	Тип IP-1	Тип IP-1
SCO-II	Тип IP-2	Тип IP-2

[(a)] *Под условима који су наведени у 4.1.9.2.4, материје LSA-I и предмети SCO-I смеју се превозити неупаковани.*

4.1.9.3 Комади, који садрже фисионе материје

Садржина комада који садрже фисионе материје мора да буде иста као и у типу конструкције комада директно према RID или у складу са њиховим сертификатом о одобрењу.

4.1.10 Посебне одредбе за заједничко паковање

4.1.10.1 Ако је заједничко паковање дозвољено у складу са одредбама овог одељка, различита опасна роба, сме се паковати заједно са другом робом у комбиновану амбалажу према 6.1.4.21, под условом, да оне међусобно не реагују опасно и да су испуњене остале одговарајуће одредбе овог одељка.

Напомена 1: *Види такође 4.1.1.5 и 4.1.1.6.*

Напомена 2: *За радиоактивне материје, види 4.1.9.*

4.1.10.2 Са изузетком комада, који садрже само робу класе 1 или само материје класе 7, ако се за спољну амбалажу користи сандук од дрвета или картона, комад који садржи разну заједно паковану робу, не сме, да буде тежи од 100 kg.

4.1.10.3 Уколико применљива посебна одредба према 4.1.10.4 не предвиђа ништа друго, опасна роба исте класе и истог класификационог кôда се сме заједно паковати.

4.1.10.4 Следеће посебне одредбе се примењују, ако су наведени код неког назива у колони (9b) табеле А поглавља 3.2, за заједничко паковање робе која је сврстана у тај назив са другом робом у истом комаду:

MP1 Сме се заједно паковати само са робом исте врсте и исте групе компатибилности.

MP2 Не сме се заједно паковати са другом робом.

MP3 Дозвољено је заједничко паковање само UN 1873 са UN 1802.

MP4 Не сме се паковати заједно са робом других класа, ни са робом, која не подлеже захтевима RID**.** Међутим, ако је овај органски пероксид учвршћивач или вишекомпонентни систем за материје класе 3, дозвољено је заједничко паковање са овим материјама класе 3.

MP5 Материје UN бројева 2814 и 2900 смеју се паковати заједно у комбиновану амбалажу према упутству за паковање P620. Оне се не смеју паковати заједно са другом робом; то не важи за UN 3373 Биолошке материје, Категорије B, које су упаковане према упутству за паковање P650 или за материје, које се додају ради хлађења, као нпр. лед, суви лед или дубоко расхлађени течни азот.

MP6 Не сме се паковати заједно са другом робом. То не важи за материје, које се додају ради хлађења, као нпр. лед, суви лед или дубоко расхлађени течни азот.

MP7 Сме се заједно паковати - у количинама од највише 5 литара по унутрашњој амбалажи, у комбиновану амбалажу према 6.1.4.21:

- са робом исте класе, која потпада под неки други класификациони кôд, ако је и за ту робу дозвољено заједничко паковање; и/или
- са робом, која не потпада под захтеве RID**,**

под условом да међусобно не реагују опасно.

MP8 Сме се заједно паковати - у количинама од највише 3 литра по унутрашњој амбалажи – у комбиновану амбалажу према 6.1.4.21:

- са робом исте класе, која потпада под неки други класификациони кôд, ако је и за ту робу дозвољено заједничко паковање; и/или
- са робом, која не потпада под захтеве RID**,**

под условом да међусобно не реагују опасно.

MP9 Сме се заједно паковати у спољну амбалажу, која је предвиђена за комбиновану амбалажу према 6.1.4.21

- са другом робом класе 2;
- са робом других класа, ако је и за ту робу дозвољено заједничко паковање; и/или
- са робом, која не потпада под захтеве RID**,**

под условом да оне међусобно не реагују опасно.

MP10 Сме се заједно паковати - у количинама од највише 5 kg по унутрашњој амбалажи – у комбиновану амбалажу према 6.1.4.21:

- са робом исте класе, која потпада под неки други класификациони кôд или са робом других класа, ако је и за ту робу дозвољено заједничко паковање; и/или
- са робом, која не потпада под захтеве RID**,**

под условом да међусобно не реагују опасно.

MP11 Сме се заједно паковати - у количинама од највише 5 kg по унутрашњој амбалажи – у комбиновану амбалажу према 6.1.4.21:

– са робом исте класе, која потпада под неки други класификациони кôд или са робом других класа (изузев материја групе паковања I или II, класе 5.1), ако је и за ту робу дозвољено заједничко паковање; и/или

– са робом, која не потпада под захтеве RID,

под условом да међусобно не реагују опасно.

MP12 Сме се заједно паковати - у количинама од највише 5 kg по унутрашњој амбалажи – у комбиновану амбалажу према 6.1.4.21:

– са робом исте класе, која потпада под неки други класификациони кôд или са робом других класа (изузев материја групе паковања I или II, класе 5.1), ако је и за ту робу дозвољено заједничко паковање; и/или

– са робом, која не потпада под захтеве RID,

под условом да међусобно не реагују опасно.

Комади не смеју бити тежи од 45 kg. Ако се користи сандук од картона као спољна амбалажа, комад не сме бити тежи од 27 kg.

MP13 Сме се заједно паковати - у количинама од највише 3 kg по унутрашњој амбалажи и комаду – у комбиновану амбалажу према 6.1.4.21:

– са робом исте класе, која потпада под неки други класификациони кôд или са робом других класа, ако је и за ту робу дозвољено заједничко паковање; и/или

– са робом, која не потпада под захтеве RID,

под условом да међусобно не реагују опасно.

MP14 Сме се заједно паковати - у количинама од највише 6 kg по унутрашњој амбалажи – у комбиновану амбалажу према 6.1.4.21:

– са робом исте класе, која потпада под неки други класификациони кôд или са робом других класа, ако је и за ту робу дозвољено заједничко паковање; и/или

– са робом, која не потпада под захтеве RID,

под условом да међусобно не реагују опасно.

MP15 Сме се заједно паковати - у количинама од највише 3 литра по унутрашњој амбалажи – у комбиновану амбалажу према 6.1.4.21:

– са робом исте класе, која потпада под неки други класификациони кôд или са робом других класа, ако је и за ту робу дозвољено заједничко паковање; и/или

– са робом, која не потпада под захтеве RID,

под условом да међусобно не реагују опасно.

MP16 *(Резервисано)*

MP17 Сме се заједно паковати - у количинама од највише 0,5 литара по унутрашњој амбалажи и 1 литар по комаду – у комбиновану амбалажу према 6.1.4.21:

– са робом других класа, изузев класе 7, ако је и за ту робу дозвољено заједничко паковање; и/или

– са робом, која не потпада под захтеве RID,

под условом да међусобно не реагују опасно.

MP18 Сме се заједно паковати - у количинама од највише 0,5 kg по унутрашњој амбалажи и 1 kg по комаду – у комбиновану амбалажу према 6.1.4.21:

– са робом других класа, изузев класе 7, ако је и за ту робу дозвољено заједничко паковање; и/или

– са робом, која не потпада под захтеве RID**,**

под условом да међусобно не реагују опасно.

MP19 Сме се заједно паковати - у количинама од највише 5 литара по унутрашњој амбалажи – у комбиновану амбалажу према 6.1.4.21:

– са робом исте класе, која потпада под неки други класификациони кôд или са робом других класа, ако је и за ту робу дозвољено заједничко паковање; и/или

– са робом, која не потпада под захтеве RID**,**

под условом да међусобно не реагују опасно.

MP20 Сме се заједно паковати са материјама, које спадају под исти UN број.

Не сме се заједно паковати са робом класе 1, која спада под различите UN бројеве, изузев ако је то посебном одредбом за заједничко паковање MP24 предвиђено.

Не сме се заједно паковати са робом других класа или са робом, која не потпада под захтеве RID.

MP21 Сме се заједно паковати са предметима, који спадају под исти UN број.

Не сме се заједно паковати са робом класе 1, која спада под различите UN бројеве, изузев

(a) са својим сопственим средствима за паљење, под условом да

(i) се средства за паљење не могу активирати под нормалним условима превоза или

(ii) ова средства за паљење садрже најмање два ефективна заштитна уређаја, који спречавају изазивање експлозије у случају ненамерног активирања средства за паљење, или

(iii) код средстава за паљење, која не садрже два ефективна заштитна уређаја (тј. средства за паљење, која су сврстана у групу компатибилности B) - према мишљењу надлежног органа земље порекла[4] ненамерно активирање средства за паљење не изазива експлозију предмета под нормалним условима превоза, и

(b) са предметима групе компатибилности C, D и E.

Не сме се заједно паковати са робом других класа или са робом, која не подлеже захтевима RID.

Код заједничког паковања робе према овој посебној одредби, треба водити рачуна о могућој промени класификације комада према 2.2.1.1.

За назив робе у транспортном документу види 5.4.1.2.1 (b).

MP22 Сме се заједно паковати са предметима, који потпадају под исти UN број. Не сме се заједно паковати са робом класе 1, која потпада под различите UN бројеве, изузев

(a) са својим сопственим средствима за паљење, под условом, да се средства за паљење не могу активирати под нормалним условима превоза;

(b) са предметима групе компатибилности C, D и E; или

(c) ако је то предвиђено посебном одредбом за заједничко паковање MP24.

Не сме се заједно паковати са робом других класа или са робом, која не подлеже захтевима RID.

Код заједничког паковања робе према овој посебној одредби, треба водити рачуна о могућој промени класификације комада према 2.2.1.1.

За назив робе у транспортном документу види 5.4.1.2.1 (b).

[4] *Ако земља порекла није уговорна страна RID, надлежни орган прве уговорне стране RID, у коју пошиљка улази дужан је да провери одобрење.*

MP23 Сме се заједно паковати са робом, која потпада под исти UN број. Не сме се заједно паковати са робом класе 1, која потпада под различите UN бројеве, изузев

(a) са својим сопственим средствима за паљење, под условом, да се средства за паљење не могу активирати под нормалним условима превоза; или

(b) ако је то предвиђено посебном одредбом за заједничко паковање MP24.

Не сме се заједно паковати са робом других класа или са робом, која не подлеже захтевима RID.

Код заједничког паковања робе према овој посебној одредби, треба водити рачуна о могућој промени класификације комада према 2.2.1.1.

За назив робе у транспортном документу види 5.4.1.2.1 (b).

MP24 Сме се заједно паковати у комаду са робом, чији су UN бројеви наведени у табели у наставку, под следећим условима:

- ако је у табели наведено слово „A”, роба овог UN броја може се заједно паковати без посебног ограничавања масе;
- ако је у табели наведено слово „B”, роба овог UN броја може се заједно паковати до укупне масе експлозивних материја од 50 kg.

Код заједничког паковања робе према овој посебној одредби, треба водити рачуна о могућој промени класификације комада према 2.2.1.1.

За назив робе у транспортном документу види 5.4.1.2.1 (b).

UN бр.	0012	0014	0027	0028	0044	0054	0160	0161	0186	0191	0194	0195	0197	0238	0240	0312	0333	0334	0335	0336	0337	0373	0405	0428	0429	0430	0431	0432	0505	0506	0507	0509
0012		A																														
0014	A																															
0027				B	B		B	B																								B
0028			B		B		B	B																								B
0044			B	B			B	B																								B
0054									B	B	B	B	B	B	B	B						B	B	B	B	B	B	B	B	B	B	
0160			B	B	B			B																								B
0161			B	B	B		B																									B
0186						B				B	B	B	B	B	B	B						B	B	B	B	B	B	B	B	B	B	
0191						B			B		B	B	B	B	B	B						B	B	B	B	B	B	B	B	B	B	
0194						B			B	B		B	B	B	B	B						B	B	B	B	B	B	B	B	B	B	
0195						B			B	B	B		B	B	B	B						B	B	B	B	B	B	B	B	B	B	
0197						B			B	B	B	B		B	B	B						B	B	B	B	B	B	B	B	B	B	
0238						B			B	B	B	B	B		B	B						B	B	B	B	B	B	B	B	B	B	
0240						B			B	B	B	B	B	B		B						B	B	B	B	B	B	B	B	B	B	
0312						B			B	B	B	B	B	B	B							B	B	B	B	B	B	B	B	B	B	
0333																		A	A	A	A											
0334																	A		A	A	A											
0335																	A	A		A	A											
0336																	A	A	A		A											
0337																	A	A	A	A												
0373						B			B	B	B	B	B	B	B	B							B	B	B	B	B	B	B	B	B	
0405						B			B	B	B	B	B	B	B	B						B		B	B	B	B	B	B	B	B	
0428						B			B	B	B	B	B	B	B	B						B	B		B	B	B	B	B	B	B	
0429						B			B	B	B	B	B	B	B	B						B	B	B		B	B	B	B	B	B	
0430						B			B	B	B	B	B	B	B	B						B	B	B	B		B	B	B	B	B	
0431						B			B	B	B	B	B	B	B	B						B	B	B	B	B		B	B	B	B	
0432						B			B	B	B	B	B	B	B	B						B	B	B	B	B	B		B	B	B	
0505						B			B	B	B	B	B	B	B	B						B	B	B	B	B	B	B		B	B	
0506						B			B	B	B	B	B	B	B	B						B	B	B	B	B	B	B	B		B	
0507						B			B	B	B	B	B	B	B	B						B	B	B	B	B	B	B	B	B		
0509			B	B	B		B	B																								

Поглавље 4.2

Употреба преносивих цистерни и UN гасних контејнера са више елемената (MEGC)

Напомена 1: *За трајно причвршћене цистерне (кола цистерне), демонтажне цистерне, контејнер цистерне и замењиве цистерне, чија су тела израђена од металних материјала, као и за батеријска кола и гасне контејнере са више елемената (MEGC) види поглавље 4.3; за вакуум цистерне за отпад види поглавље 4.5.*

Напомена 2: *Преносиве цистерне и UN-MEGC, који су обележени према захтевима поглавља 6.7, али су одобрени у држави, која није уговорна страна RID или одобрени у складу са поглављем 6.7 IMDG-кôда, могу се користити и за превоз према RID.*

4.2.1 Опште одредбе за употребу преносивих цистерни за превоз материја класе 1 и класа 3 до 9

4.2.1.1 Овај одељак описује опште одредбе за употребу преносивих цистерни за превоз материја класа 1, 3, 4.1, 4.2, 4.3, 5.1, 5.2, 6.1, 6.2, 7, 8 и 9. Додатно уз ове опште одредбе преносиве цистерне морају испуњавати захтеве садржане у одељку 6.7.2 који се односе на конструкцију, израду, контролисање и испитивање. Материје се морају превозити у преносивим цистернама према упутствима за преносиве цистерне наведеним у поглављу 3.2, табела А, колона (10) и описаним у 4.2.5.2.6 (Т1 до Т23) и према посебним одредбама за преносиве цистерне, које су додељене свакој материји у поглављу 3.2, табела А, колона (11) и описани у 4.2.5.3.

4.2.1.2 У току превоза преносиве цистерне морају бити адекватно заштићене од оштећења тела цистерне и опреме за опслуживање услед бочних или уздужних удара или превртања. Ако су тела цистерни и опрема за опслуживање тако израђени, да издрже ударе или превртање, таква заштита није неопходна. Примери такве заштите описани су у 6.7.2.17.5.

4.2.1.3 Одређене материје су хемијски нестабилне. Оне се могу прихватити за превоз само ако су предузете неопходне мере за спречавање њиховог опасног разлагања, трансформације или полимеризације у току превоза. У ту сврху мора се нарочито водити рачуна о томе, да тела цистерни не садрже материје, које би могле подстицати такве реакције.

4.2.1.4 Температура спољне површине тела цистерне, изузев отвора и њихових затварача или топлотне изолације, у току превоза не сме да премаши 70 °C. Уколико је потребно, тело цистерне мора имати топлотну изолацију.

4.2.1.5 Неочишћене празне и недегасиране преносиве цистерне морају одговарати истим одредбама као и преносиве цистерне, које су биле напуњене претходно превезеном материјом.

4.2.1.6 Материје, које могу међусобно опасно реаговати (види дефиниције појмова „опасне реакције” у одељку 1.2.1), не могу се превозити у истим или суседним коморама цистерне.

4.2.1.7 Одобрење типа конструкције, извештај о испитивању и сертификат са резултатима првог контролисања и испитивања, издати од стране надлежног органа или његовог овлашћеног тела за сваку преносиву цистерну, морају бити сачувани код овог органа или тела, као и код власника. Власник мора бити у стању, да ове документе покаже на захтев било ког надлежног органа.

4.2.1.8 Изузев, ако је званичан назив материје(а) која се превози наведен на металној плочици описаној у 6.7.2.20.2, на захтев надлежног органа или од њега овлашћеног тела, пошиљалац, прималац или представник морају одмах показати копију сертификата наведеног у 6.7.2.18.1.

4.2.1.9 Степен пуњења

4.2.1.9.1 Пре пуњења, пошиљалац мора утврдити, да је коришћена преносива цистерна одговарајућа и да није пуњена материјама, које у додиру са материјалима тела цистерни, заптивкама, опремом за опслуживање, а евентуално и са постојећом заштитном облогом могу опасно реаговати, тако да дође до стварања опасних материја или до значајног слабљења ових материјала. Пошиљалац, по потреби, мора да консултује и произвођача материје као и надлежни орган, како би добио обавештење о компатибилности материје са материјалима преносиве цистерне.

4.2.1.9.1.1 Преносиве цистерне не смеју се пунити преко граница наведених у 4.2.1.9.2 до 4.2.1.9.6. Примењивост 4.2.1.9.2, 4.2.1.9.3 или 4.2.1.9.5.1 на поједине материје је наведена у примењивим упутствима за преносиве цистерне или у посебним одредбама за преносиве цистерне у 4.2.5.2.6 или 4.2.5.3 и у поглављу 3.2, табела А, колона (10) или (11).

4.2.1.9.2 Највећи степен пуњења (у %) за општу употребу, утврђује се следећом формулом:

$$\text{Степен пуњења} = \frac{97}{1+\alpha(t_r - t_f)}$$

4.2.1.9.3 Највећи степен пуњења (у %) за течне материје класе 6.1 и 8, групе паковања I и II, као и за течне материје са апсолутним притиском паре од преко 175 kPa (1,75 bar) на 65 °C, утврђује се следећом формулом:

$$\text{Степен пуњења} = \frac{95}{1+\alpha(t_r - t_f)}$$

4.2.1.9.4 У овим формулама α је средњи запремински коефицијент ширења течне материје између средње температуре течне материје при пуњењу (t_f) и највеће средње температуре материје у току превоза (t_r) (обе у °C). За течне материје, које се превозе у условима окружења α се може израчунати према следећој формули:

$$\alpha = \frac{d_{15} - d_{50}}{35 d_{50}}$$

при чему су d_{15} и d_{50} густине течне материје на 15 °C, односно 50 °C.

4.2.1.9.4.1 Као највиша средња температура материје (tr) се утврђује 50 °C, изузев за транспорте у умереним или екстремним климатским условима, за које надлежни орган може одобрити нижу температуру или захтевати вишу температуру.

4.2.1.9.5 Одредбе у 4.2.1.9.2 до 4.2.1.9.4.1 не важе за преносиве цистерне, чији се садржај у току превоза мора одржавати на температури преко 50 °C (нпр. помоћу уређаја за загревање). За преносиве цистерне, које су опремљена уређајем за загревање, мора се користити регулатор температуре, да би се обезбедило, да у току превоза највећи степен пуњења никад не износи више од 95%.

4.2.1.9.5.1 Највећи степен пуњења (у %) за чврсте материје, које се превозе изнад њихове тачке топљења и за загрејане течне материје, се утврђује следећом формулом:

$$\text{Степен пуњења} = 95\frac{d_r}{d_f}$$

при чему су d_f и d_r густине течне материје на средњој температури течне материје у току пуњења и највиша средња температура течне материје у току превоза.

4.2.1.9.6 Преносиве цистерне не могу се предати на превоз:

(a) са степеном пуњења, који за течне материје са вискозитетом на 20 °C износи мање од 2680 mm^2/s или који, у случају загрејаних материја, на највишој температури материје током превоза износи више од 20%, али мање од 80%, изузев ако су тела преносивих цистерни подељена преградним зидовима или антиталасним преградама, у коморе запремине не више од 7500 литара;

(b) ако се на спољној страни тела цистерни или на опреми за опслуживање налазе остаци претходно превезене материје;

(c) ако су у таквој мери незаптивене или оштећене, да може да буде угрожена целовитост преносиве цистерне или њене опреме за подизање или причвршћивање; и

(d) уколико опрема за опслуживање није испитана и није утврђено да је у исправном стању.

4.2.1.9.7 Џепови за виљушке (виљушкара) преносивих цистерни, морају бити затворени када су цистерне напуњене. Ова одредба не важи за преносиве цистерне, које према 6.7.2.17.4 не морају бити опремљене уређајима за затварање џепова за виљушке.

4.2.1.10 Додатне одредбе за превоз материја класе 3 у преносивим цистернама

4.2.1.10.1 Све преносиве цистерне предвиђене за превоз запаљивих течних материја морају бити херметички затворене и опремљене уређајима за растерећење према 6.7.2.8 до 6.7.2.15.

4.2.1.10.1.1 За преносиве цистерне предвиђене само за сувоземни саобраћај, могу се користити отворени уређаји за проветравање, уколико су они дозвољени према поглављу 4.3.

4.2.1.11 Додатне одредбе за превоз материја класе 4.1 (изузев самореагујућих материја), 4.2 и 4.3 у преносивим цистернама

(Резервисано)

Напомена: *За самореагујуће материје класе 4.1 види 4.2.1.13.1.*

4.2.1.12 Додатне одредбе за превоз материја класе 5.1 у преносивим цистернама

(Резервисано)

4.2.1.13 Додатне одредбе за превоз материја класе 5.2 и самореагујућих материја класе 4.1 у преносивим цистернама

4.2.1.13.1 Свака материја мора бити испитана и надлежном органу земље порекла мора бити предат извештај о испитивању ради издавања одобрења за транспорт. Надлежном органу земље одредишта мора бити послато обавештење о одобрењу. Ово обавештење мора да садржи релевантне информације о транспорту и извештај са резултатима испитивања. Спроведена испитивања морају да обезбеде следеће:

(a) доказ о компатибилности свих материјала, који са материјом долазе у додир у току превоза;

(b) податке за пројектовање уређаја за растерећење притиска и сигурносних вентила, узимајући у обзир конструктивне карактеристике преносиве цистерне.

Било која додатна одредба, која је неопходна за безбедан превоз материје, мора бити јасно описана у извештају.

4.2.1.13.2 Следеће одредбе важе за преносиве цистерне, које су предвиђене за превоз органских пероксида или самореагујућих материја типа F са температуром самоубрзавајућег разлагања (TCP) од најмање 55 °C.

Уколико су ове одредбе у супротности са одредбама из одељка 6.7.2, исти имају предност. Као ванредно стање, које треба узети у обзир, сматра се самоубрзано разлагање материје, као и дејство ватре описано у 4.2.1.13.8.

4.2.1.13.3 Додатне одредбе за превоз органских пероксида или самореагујућих материја са TCP испод 55 °C у преносивим цистернама, утврђује надлежни орган земље порекла. Надлежном органу земље одредишта мора бити послато одговарајуће обавештење.

4.2.1.13.4 Преносива цистерна мора бити конструисана за испитни притисак од најмање 0,4 MPa (4 bar).

4.2.1.13.5 Преносиве цистерне морају бити опремљене индикатором температуре.

4.2.1.13.6 Преносиве цистерне морају бити опремљене уређајима за растерећење притиска и сигурносним вентилима. Такође се могу користити и вакуумски вентили. Уређаји за растерећење притиска морају реаговати на притиске, који су утврђени у складу са особинама материје и конструктивним карактеристикама преносиве цистерне. Топљиви осигурачи на телу цистерне нису дозвољени.

4.2.1.13.7 Уређаји за растерећење притиска морају се састојати од вентила оптерећеног опругом, који су тако подешени, да се спречи значајнији пораст притиска у цистерни услед продуката разлагања и пара, који се стварају на температури од 50 °C. Излазни капацитет и притисак реаговања вентила за растерећење, се мора утврдити на основу резултата испитивања утврђених у 4.2.1.13.1. Притисак реаговања, међутим, не може ни у ком случају бити такав, да приликом евентуалног превртања преносиве цистерне може доћи до истицања течности преко вентила.

4.2.1.13.8 Сигурносни вентили могу бити изведени као вентили са опругом или као распрскавајући дискови или као њихове комбинације, који су тако конструисани, да одводе све настале производе разлагања и паре, који настају током потпуног дејства ватре у периоду од најмање једног сата под условима, који су дефинисани следећом формулом:

$$q = 70961 g \cdot Fg \cdot A^{0,82}$$

при чему су:

q = апсорпција топлоте [W]

A = поквашена површина [m^2]

F = фактор изолације

F = 1 за неизолована тела цистерни

$$F = \frac{U(923 - T)}{47032}$$ за изоловано тело цистерне

при чему су:

K = топлотна проводљивост изолационог слоја [$W \cdot m^{-1} \cdot K^{-1}$]

L = дебљина изолационог слоја [m]

U = K/L = коефицијент топлотне проводљивости изолације [$W \cdot m^{-2} \cdot K^{-1}$]

T = температура материје у условима растерећења [K]

Притисак отварања сигурносног вентила мора бити виши од оног који је наведен у 4.2.1.13.7 и утврђен на основу резултата испитивања према 4.2.1.13.1. Сигурносни вентили морају бити тако димензионисани, да највиши притисак у цистерни ни у једном тренутку не прекорачи испитни притисак преносиве цистерне.

Напомена: *У Приручнику за испитивања и критеријуме, прилог 5 наведен је пример методе за димензионисање сигурносног вентила.*

4.2.1.13.9 За изоловане преносиве цистерне, капацитет и подешавање сигурносног вентила се одређује, полазећи од губитка изолације од 1% површине.

4.2.1.13.10 Вакуумски вентили и вентили са опругом морају бити опремљени заштитом од продора ватре. Потребно је обратити пажњу на смањење капацитета растерећења услед ове заштите.

4.2.1.13.11 Опрема за опслуживање, као што су уређаји за затварање (вентили) и спољни цевоводи, морају бити тако распоређени, да након пуњења преносиве цистерне у њима не остане остатака материје.

4.2.1.13.12 Преносиве цистерне могу бити или термички изоловане или са заштитом од сунца. Ако TCP материје у преносивој цистерни износи 55 °C или мање, или ако је преносива цистерна израђена од алуминијума, она мора бити у потпуности изолована. Спољна површина мора бити беле боје или израђена од сјајног метала.

4.2.1.13.13 Степен пуњења на 15 °C не сме да премаши 90%.

4.2.1.13.14 Обележје, које се захтева у 6.7.2.20.2 мора садржати UN број и технички назив са дозвољеном концентрацијом материје.

4.2.1.13.15 Органски пероксиди и самореагујуће материје, наведене у упутству за преносиве цистерне T23 у 4.2.5.2.6, могу се превозити у преносивим цистернама.

4.2.1.14 Додатне одредбе за превоз материја класе 6.1 у преносивим цистернама

(Резервисано)

4.2.1.15 Додатне одредбе за превоз материја класе 6.2 у преносивим цистернама

(Резервисано)

4.2.1.16 Додатне одредбе за превоз материја класе 7 у преносивим цистернама

4.2.1.16.1 Преносиве цистерне, које се користе за превоз радиоактивних материја се не могу користити за превоз друге робе.

4.2.1.16.2 Степен пуњења за преносиве цистерне не сме да прекорачи 90%, одн. неку другу вредност одобрену од стране надлежног органа.

4.2.1.17 Додатне одредбе за превоз материја класе 8 у преносивим цистернама

4.2.1.17.1 Уређаји за растерећење притиска преносивих цистерни, које се користе за превоз материја класе 8, морају бити испитивани у редовним размацима од највише годину дана.

4.2.1.18 Додатне одредбе за превоз материја класе 9 у преносивим цистернама

(Резервисано)

4.2.1.19 Додатне одредбе за превоз чврстих материја, које се превозе изнад њихове тачке топљења

4.2.1.19.1 Чврсте материје, које се превозе или се предају на превоз изнад њихове тачке топљења и за које није наведено упутство за преносиве цистерне у поглављу 3.2 табеле А, колони (10) или за које се наведено упутство за преносиве цистерне не односи на превоз на температурама изнад њихове тачке топљења, могу се превозити у преносивим цистернама, под условом, да су чврсте материје сврстане у класе 4.1, 4.2, 4.3, 5.1, 6.1, 8 или 9 и да немају другу додатну опасност осим класе 6.1 или класе 8, као и да су сврстане у групу паковања II или III.

4.2.1.19.2 Уколико у поглављу 3.2, табели А није другачије наведено, преносиве цистерне, које се користе за превоз ових чврстих материја изнад њихове тачке топљења, морају одговарати одредбама упутства за преносиве цистерне T4 за чврсте материје групе паковања III и T7 за чврсте материје групе паковања II. Према 4.2.5.2.5. може се одабрати и преносива цистерна, која пружа исти или већи степен безбедности. Највећи степен пуњења (у%) се мора одредити према 4.2.1.9.5 (посебна одредба TP3).

4.2.2 Опште одредбе за употребу преносивих цистерни за превоз нерасхлађених течних гасова и хемикалија под притиском

4.2.2.1 Овај одељак садржи опште одредбе, које се примењују за употребу преносивих цистерни за превоз нерасхлађених гасова у течном стању и хемикалија под притиском.

4.2.2.2 Преносиве цистерне морају одговарати захтевима за конструкцију, израду, контролисање и испитивање, који су наведени у 6.7.3. Нерасхлађени гасови у течном стању и хемикалије под притиском морају се превозити у преносивим цистернама, које одговарају упутству за преносиве цистерне T50 садржаном у 4.2.5.2.6 и посебним одредбама за преносиве цистерне, које су наведене за одређене нерасхлађене гасове у течном стању у поглављу 3.2, табели А, колони (11) и описане у 4.2.5.3.

4.2.2.3 У току превоза преносиве цистерне морају бити адекватно заштићене од оштећења тела цистерне и опреме за опслуживање услед бочних или подужних удара или превртања. Ако су тела цистерни и опрема за опслуживање тако израђени, да издржавају ударе или превртање, таква заштита није неопходна. Примери такве заштите описани су у 6.7.3.13.5.

4.2.2.4 Одређени нерасхлађени гасови су хемијски нестабилни. Они се могу прихватити на превоз само ако су предузете неопходне мере за спречавање њиховог опасног разлагања, трансформације или полимеризације у току превоза. У ту сврху мора се нарочито водити рачуна о томе, да преносиве цистерне не садрже дубоко расхлађене течне гасове, који би могле подстицати такве реакције.

4.2.2.5 Изузев ако је званичан назив гаса (гасова), који се превози(е), наведен на металној плочици описаној у 6.7.3.16.2, на захтев надлежног органа, пошиљалац, прималац или представник мора одмах да покаже копију сертификата који је наведен у 6.7.3.14.1.

4.2.2.6 Неочишћене празне и недегасиране преносиве цистерне морају одговарати истим одредбама као и преносиве цистерне, које су биле напуњене претходно превезеним нерасхлађеним течним гасом.

4.2.2.7 Пуњење

4.2.2.7.1 Пре пуњења преносива цистерна мора бити прегледана, да би се утврдило, да је она одобрена за нерасхлађен течни гас или погонска хемикалија под притиском који треба да се превезе и да се не пуни нерасхлађеним течним гасовима или

хемикалијама под притиском, који у додиру са материјалима тела цистерни, заптивкама, опремом за опслуживање и евентуалном заштитном облогом могу опасно реаговати, тако да са њима стварају опасне материје или да значајно слабе ове материјале. Током пуњења температура нерасхлађеног течног гаса или погонска хемикалија под притиском мора бити у границама прорачунске температуре.

4.2.2.7.2 Највећа маса нерасхлађеног течног гаса по литру запремине тела цистерне (kg/l) не сме прекорачити густину нерасхлађеног гаса у течном стању на 50 °C, помножено са 0,95. Осим тога, тело цистерне не сме бити потпуно напуњено течношћу на температури од 60 °C.

4.2.2.7.3 Преносиве цистерне не смеју се пунити преко њихове највеће дозвољене укупне масе и преко највеће дозвољене масе пуњења утврђене за сваки гас који се превози.

4.2.2.8 Преносиве цистерне се не могу предати на превоз:

(a) у таквом стању пуњења, када таласање садржаја може да изазове недозвољени хидраулички удар;

(b) у случају цурења;

(c) ако су оштећене у тој мери, да може бити угрожена целовитост преносиве цистерне или њене опреме за подизање или причвршћивање; и

(d) ако опрема за опслуживање није испитана и није утврђено да је у исправном стању.

4.2.2.9 Џепови за виљушке (виљушкара) преносивих цистерни, морају бити затворени ако су цистерне напуњене. Ова одредба не важи за преносиве цистерне, које према 6.7.3.13.4 не морају бити опремљене уређајима за затварање џепова за виљушке.

4.2.3 Опште одредбе за употребу преносивих цистерни за превоз дубоко расхлађених течних гасова

4.2.3.1 Овај одељак садржи опште одредбе, који се примењују за употребу преносивих цистерни за превоз дубоко расхлађених течних гасова.

4.2.3.2 Преносиве цистерне морају одговарати захтевима за конструкцију, израду, контролисање и испитивање, који су наведени у одељку 6.7.4. Дубоко расхлађени течни гасови морају се превозити у преносивим цистернама, које одговарају упутству за преносиве цистерне T75 описаном у 4.2.5.2.6 и посебним одредбама за преносиве цистерне које су наведене за сваки дубоко расхлађени течни гас у поглављу 3.2, табели A, колони (11) и описани у 4.2.5.3.

4.2.3.3 У току превоза преносиве цистерне морају бити адекватно заштићене од оштећења тела цистерне и опреме за опслуживање, услед бочних или подужних удара или превртања. Ако су тела цистерни и опрема за опслуживање тако израђени, да издржавају ударе или превртање, таква заштита није неопходна. Примери такве заштите описани су у 6.7.4.12.5.

4.2.3.4 Изузев ако се званичан назив гаса (гасова), који се превози(е), налази на металној плочици описаној у 6.7.4.15.2, на захтев надлежног органа, пошиљалац, прималац или представник мора одмах да прикаже копију сертификата наведеног у 6.7.4.13.1.

4.2.3.5 Неочишћене празне и недегасиране преносиве цистерне морају одговарати истим одредбама као и преносиве цистерне, које су биле пуњене претходно превезеним дубоко расхлађеним течним гасом.

4.2.3.6 Пуњење

4.2.3.6.1 Пре пуњења преносива цистерна мора бити прегледана, да би се утврдило, да је она одобрена за превоз дубоко расхлађеног течног гаса и да се не пуни дубоко расхлађеним течним гасовима, који у додиру са материјалима тела цистерни, заптивкама, опремом за опслуживање и евентуалном заштитном облогом могу опасно реаговати, тако да са њима стварају опасне материје или да значајно слабе ове материјале. Током пуњења температура дубоко расхлађеног течног гаса мора бити у границама прорачунске температуре.

4.2.3.6.2 Приликом процењивања почетне количине гаса напуњеног у тело цистерне мора се обратити пажња на неопходно време задржавања за предвиђено путовање, укључујући сва евентуална кашњења до којих може доћи у току предвиђеног превоза. Изузимајући одредбе у 4.2.3.6.3 и 4.2.3.6.4, почетна количина гаса напуњеног у тело цистерне мора бити таква, да при порасту температуре садржаја, изузев хелијума, до температуре на којој је притисак паре једнак највишем дозвољеном радном притиску (MAWP), не прекорачује запремину од 98%, коју је течна материја заузела.

4.2.3.6.3 Цистерне предвиђене за превоз хелијума могу се пунити до улазног отвора уређаја за растерећење притиска, али не преко тога.

4.2.3.6.4 Већа почетна количина гаса напуњена у тело цистерне може бити дозвољена уз одобрење надлежног органа, ако је предвиђена дужина трајања превоза знатно краћа од времена задржавања.

4.2.3.7 Стварно време задржавања

4.2.3.7.1 Стварно време одрживости се мора израчунати за сваки превоз у складу са признатим поступком од стране надлежног органа и то имајући у виду:

(a) референтно време одрживости дубоко расхлађеног течног гаса који се превози (види 6.7.4.2.8.1) (како стоји на плочици наведеној у 6.7.4.15.1);

(b) стварну густину пуњења;

(c) стварни притисак пуњења;

(d) најнижи притисак реаговања уређаја за ограничење притиска.

4.2.3.7.2 Стварно време одрживости мора бити обележено или на самој преносивој цистерни или на металној плочици, која је чврсто постављена на преносивој цистерни према 6.7.4.15.2.

4.2.3.7.3 Датум истека стварног времена задржавања мора бити наведен у транспортном документу (види 5.4.1.2.2 (d)).

4.2.3.8 Преносиве цистерне се не смеју предати на превоз:

(a) у таквом стању пуњења, када таласање садржаја може да изазове недозвољени хидраулички удар;

(b) у случају цурења;

(c) ако су оштећене у тој мери, да може да буде угрожена целовитост преносиве цистерне или њене опреме за подизање или причвршћивање;

(d) ако опрема за опслуживање није испитана и није утврђено да је у добром стању.

(e) ако стварно време одрживости дубоко расхлађеног течног гаса, који се превози, није одређено према 4.2.3.7 и ако преносива цистерна није обележена према 6.7.4.15.2; и

(f) ако дужина трајања превоза узимајући у обзир сва евентуална кашњења прекорачује стварно време одрживости.

4.2.3.9 Џепови за виљушке (виљушкара) преносивих цистерни, морају бити затворени ако су цистерне напуњене. Ова одредба не важи за преносиве цистерне, које према 6.7.4.12.4 не морају бити опремљене уређајима за затварање џепова за виљушке.

4.2.4 Опште одредбе за употребу UN-гасних контејнера са више елемената (MEGC)

4.2.4.1 Овај одељак садржи опште захтеве, који се примењују за употребу гасних контејнера са више елемената (MEGC) за превоз гасова, који нису дубоко расхлађени, наведених у одељку 6.7.5

4.2.4.2 MEGC морају одговарати захтевима за конструкцију, израду, контролисање и испитивање који су наведени у одељку 6.7.5. Елементи MEGC морају бити периодично испитани према одредбама дефинисаним у упутству за паковање P200 у 4.1.4.1 и у 6.2.1.6.

4.2.4.3 У току превоза MEGC морају бити адекватно заштићени од оштећења елемената и опреме за опслуживање услед подужних или бочних удара или превртања. Ако су елементи и опрема за опслуживање тако израђени, да издржавају ударе или превртање, таква заштита није потребна. Примери такве заштите описани су у одељку 6.7.5.10.4.

4.2.4.4 Захтеви за периодично испитивање и контролисање MEGC наведени су у 6.7.5.12. MEGC или њихови елементи не могу бити товарени или пуњени након истека рока за периодично контролисање, али могу се превозити након истека овог рока.

4.2.4.5 Пуњење

4.2.4.5.1 Пре пуњења, MEGC се мора прегледати, да би се утврдило, да је одобрен за гас, који треба да се превезе и да су испуњене примењиве одредбе RID.

4.2.4.5.2 Елементи MEGC се морају пунити у складу са радним притисцима, односима пуњења и одредбама о пуњењу, које су наведене у упутству за паковање P200 у 4.1.4.1 за гас којим треба да се пуне поједини елементи. Ни у ком случају се не сме пунити MEGC или група елемената као јединица изнад најнижег радног притиска било ког елемента.

4.2.4.5.3 MEGC се не смеју пунити преко њихове највеће дозвољене укупне масе.

4.2.4.5.4 Изолациони вентили морају након пуњења да буду затворени и да остану затворени током превоза. Отровни гасови (гасови група T, TF, TC, TO, TFC и TOC) могу се превозити само у MEGC код којих је сваки елеменат опремљен изолационим вентилом.

4.2.4.5.5 Отвор(и) за пуњење мора(ју) бити затворен(и) поклопцима или чеповима. Након пуњења пунилац мора да провери заптивеност затварача и опреме.

4.2.4.5.6 MEGC се не могу предати на пуњење:

(a) ако су оштећени у тој мери, да може бити угрожена целовитост посуда под притиском или њихове структурне опреме или опреме за опслуживање;

(b) ако се приликом контроле радног стања посуда под притиском и њихове структурне опреме или опреме за опслуживање, утврди да оне нису у добром стању;

(c) ако захтевана обележја за одобрење, поновна испитивања и пуњење нису читљива.

4.2.4.6 Напуњени MEGC се не могу предати на превоз:

(a) у случају цурења;

(b) ако су оштећени у тој мери, да може бити угрожена целовитост посуда под притиском или њихове структурне опреме или опреме за опслуживање;

(c) ако се приликом контроле радног стања посуда под притиском и њихове

структурне опреме или опреме за опслуживање утврди да она није у добром стању;

(d) ако захтевана обележја за одобрење, поновна испитивања и пуњење нису читљива.

4.2.4.7 Празни, неочишћени и недегасирани MEGC, морају одговарати истим захтевима као и MEGC напуњени гасом који је претходно превезен.

4.2.5 Упутства и посебне одредбе за преносиве цистерне

4.2.5.1 Опште одредбе

4.2.5.1.1 Овај одељак садржи упутства за преносиве цистерне и посебне одредбе, које су примењиве за материје дозвољене за превоз у преносивим цистернама. Свако упутство за преносиве цистерне је обележено алфанумеричким кôдом (нпр. T1). У колони (10), табеле A, поглавља 3.2, за сваку материју чији је превоз дозвољен у преносивим цистернама, наведено је примењиво упутство за преносиве цистерне. Ако за неку одређену опасну робу у колони (10) није наведено никакво упутство за преносиве цистерне, превоз ове материје није дозвољен у преносивим цистернама, изузев ако је надлежни орган издао одобрење у складу са 6.7.1.3. У колони (11), табеле A, поглавља 3.2, за одређену опасну робу су наведене посебне одредбе за преносиве цистерне. Свака посебна одредба за преносиве цистерне је обележена алфанумеричким кôдом (нпр. TP1). Списак посебних одредби за преносиве цистерне је наведен у 4.2.5.3.

Напомена: Гасови који су дозвољени за превоз у MEGC су у колони (10), табеле A, поглавља 3.2 означени словом „(M)”.

4.2.5.2 Упутства за преносиве цистерне

4.2.5.2.1 Упутства за преносиве цистерне важе за опасне робе класа 1 до 9. Упутства за преносиве цистерне пружају одређене информације о одредбама за преносиве цистерне које су примењиве за одређене материје. Ове одредбе морају да буду испуњене, додатно уз опште захтеве овог поглавља и поглавља 6.7 или поглавља 6.9.

4.2.5.2.2 За материје класе 1 и класа 3 до 9, упутства за преносиве цистерне наводе примењиви најмањи испитни притисак, најмању дебљину зидова тела цистерни, захтеве за отворе на дну и за уређаје за растерећење притиска. У упутству за преносиве цистерне T23 наведене су самореагујуће материје класе 4.1 и органски пероксиди класе 5.2, који су дозвољени за превоз у преносивим цистернама као и контролне температуре и температуре у случају ванредних околности, које је потребно применити.

4.2.5.2.3 Течни гасови, који нису дубоко расхлађени сврстани су у упутство за преносиве цистерне T50, које за сваки нерасхлађени течни гас, дозвољен за превоз у преносивим цистернама, наводи највиши дозвољени радни притисак, као и захтеве за отворе испод нивоа течности, уређаје за растерећење притиска и највећи однос пуњења.

4.2.5.2.4 Дубоко расхлађени течни гасови сврстани су у упутство за преносиве цистерне T75.

4.2.5.2.5 Одређивање одговарајућег упутства за покретне цистерне

Ако је у колони (10), табеле A, поглавља 3.2 за неку одређену опасну робу наведено неко одређено упутство за преносиве цистерне, могу се користити и друге преносиве цистерне, које имају веће минималне испитне притиске, већу дебљину зидова тела цистерни и строжије захтеве за отворе на дну и за уређаје за растерећење притиска. Следеће смернице служе за одређивање одговарајуће преносиве цистерне, која се може користити за превоз одређене материје:

Упутства за преносиве цистерне	Остала дозвољена упутства за преносиве цистерне
T1	T2, T3, T4, T5, T6, T7, T8, T9, T10, T11, T12, T13, T14, T15, T16, T17, T18, T19, T20, T21, T22
T2	T4, T5, T7, T8, T9, T10, T11, T12, T13, T14, T15, T16, T17, T18, T19, T20, T21, T22
T3	T4, T5, T6, T7, T8, T9, T10, T11, T12, T13, T14, T15, T16, T17, T18, T19, T20, T21, T22
T4	T5, T7, T8, T9, T10, T11, T12, T13, T14, T15, T16, T17, T18, T19, T20, T21, T22
T5	T10, T14, T19, T20, T22
T6	T7, T8, T9, T10, T11, T12, T13, T14, T15, T16, T17, T18, T19, T20, T21, T22
T7	T8, T9, T10, T11, T12, T13, T14, T15, T16, T17, T18, T19, T20, T21, T22
T8	T9, T10, T13, T14, T19, T20, T21, T22
T9	T10, T13, T14, T19, T20, T21, T22
T10	T14, T19, T20, T22
T11	T12, T13, T14, T15, T16, T17, T18, T19, T20, T21, T22
T12	T14, T16, T18, T19, T20, T22
T13	T14, T19, T20, T21, T22
T14	T19, T20, T22
T15	T16, T17, T18, T19, T20, T21, T22
T16	T18, T19, T20, T22
T17	T18, T19, T20, T21, T22
T18	T19, T20, T22
T19	T20, T22
T20	T22
T21	T22
T22	Нема
T23	Нема

4.2.5.2.6 Упутства за преносиве цистерне

Упутства за преносиве цистерне одређују захтеве који се примењују за преносиве цистерне за превоз одређене материје. Упутства за преносиве цистерне T1 до T22 одређују примењиве минималне испитне притиске, најмање дебљине зидова тела цистерни (у mm за референтни челик) или најмању дебљину за тела од ОПВ преносивих цистерни и захтеве за уређаје за растерећење притиска и отворе на дну.

T1 -T22	**Упутства за преносиве цистерне**			**T1 -T22**
Ова упутства за преносиве цистерне важе за течне и чврсте материје класе 1 и класа 3 до 9. Опште одредбе одељка 4.2.1 и захтеви одељка 6.7.2 морају бити испуњени. Упутства за преносиве цистерне чија су тела од ОПВ примењују се за материје класа 1, 3, 5.1, 6.1, 6.2, 8 и 9. Поред тога, примењују се захтеви поглавља 6.9.				
Упутство за преносиве цистерне	Минимални испитни притисак (bar)	Најмања дебљина зидова тела цистерне (у mm за референтни челик за тела цистерни од металних материјала) (види 6.7.2.4)	Уређаји за растерећење притиска (види 6.7.2.8)[a]	Отвори на дну (види 6.7.2.6) [b]
T1	1.5	види 6.7.2.4.2	нормални	види 6.7.2.6.2
T2	1.5	види 6.7.2.4.2	нормални	види 6.7.2.6.3
T3	2.65	види 6.7.2.4.2	нормални	види 6.7.2.6.2
T4	2.65	види 6.7.2.4.2	нормални	види 6.7.2.6.3
T5	2.65	види 6.7.2.4.2	види 6.7.2.8.3	нису дозвољени
T6	4	види 6.7.2.4.2	нормални	види 6.7.2.6.2
T7	4	види 6.7.2.4.2	нормални	види 6.7.2.6.3
T8	4	види 6.7.2.4.2	нормални	нису дозвољени
T9	4	6 mm	нормални	нису дозвољени
T10	4	6 mm	види 6.7.2.8.3	нису дозвољени
T11	6	види 6.7.2.4.2	нормални	види 6.7.2.6.3
T12	6	види 6.7.2.4.2	види 6.7.2.8.3	види 6.7.2.8.3
T13	6	6 mm	нормални	нису дозвољени
T14	6	6 mm	види 6.7.2.8.3	нису дозвољени
T15	10	види 6.7.2.4.2	нормални	види 6.7.2.6.3
T16	10	види 6.7.2.4.2	види 6.7.2.8.3	види 6.7.2.8.3
T17	10	6 mm	нормални	види 6.7.2.6.3
T18	10	6 mm	види 6.7.2.8.3	види 6.7.2.6.3
T19	10	6 mm	види 6.7.2.8.3	нису дозвољени
T20	10	8 mm	види 6.7.2.8.3	нису дозвољени
T21	10	10 mm	нормални	нису дозвољени
T22	10	10 mm	види 6.7.2.8.3	нису дозвољени

[a] *Ако је наведен израз „нормални”, важе сви захтеви из 6.7.2.8 са изузетком 6.7.2.8.3*.

[b] *Ако је у овој колони наведено „нису дозвољени”, отвори на дну нису дозвољени ако је материја која се превози течна (види 6.7.2.6.1). Ако је материја, која се превози чврста на свим температурама које се појављују под нормалним условима превоза, дозвољени су отвори на дну који одговарају захтевима става 6.7.2.6.2*.

T23	**Упутство за преносиве цистерне**					**T23**
Ово упутство за преносиве цистерне важи за самореагујуће материје класе 4.1 и органске пероксиде класе 5.2. Опште одредбе у 4.2.1 и захтеви у 6.7.2 морају бити испуњени. Додатне одредбе наведене за самореагујуће материје класе 4.1 и органске пероксиде класе 5.2 у 4.2.1.13 такође морају бити испуњене. Препарати који нису наведени у 2.2.41.4 или у 2.2.52.4 али су наведени испод, могу се такође превозити упаковани у складу са методом паковања OP8 упутства за паковање P520 пододељка 4.1.4.1.						
UN број	Материја	Мини-мални испитни притисак (bar)	Најмања дебљина зидова тела цистерне (у mm за референтни челик)	Отвори на дну	Уређаји за растерећење притиска	Степен пуњења
3109	ОРГАНСКИ ПЕРОКСИД, ТИП F, ТЕЧАН терт-Бутилхидро пероксид[a], највише 72% са водом терт-Бутилхидро пероксид, највише 56% у средству за разређивање типа B[b] Кумилхидропероксид, највише 90% у средству за разређивање типа A Ди-terc-бутилпероксид, највише 32% у средству за разређивање типа A Изопропилкумилхидропероксид, највише 72% у средству за разређивање типа A p-Метилхидропероксид, највише 72% у средству за разређивање типа A Пинанилхидропероксид, највише 56% у средству за разређивање типа A	4	види 6.7.2.4.2	види 6.7.2.6.3	види 6.7.2.8.2, 4.2.1.13.6, 4.2.1.13.7, 4.2.1.13.8	види 4.2.1.13.13
3110	ОРГАНСКИ ПЕРОКСИД, ТИП F, ЧВРСТ Дикумилпероксид[c]	4	види 6.7.2.4.2	види 6.7.2.6.3	види 6.7.2.8.2, 4.2.1.13.6, 4.2.1.13.7, 4.2.1.13.8	види 4.2.1.13.13
3229	САМОРЕАГУЈУЋА МАТЕРИЈА, ТИП F, ТЕЧНА	4	види 6.7.2.4.2	види 6.7.2.6.3	види 6.7.2.8.2, 4.2.1.13.6, 4.2.1.13.7, 4.2.1.13.8	види 4.2.1.13.13
3230	САМОРЕАГУЈУЋА МАТЕРИЈА, ТИП F, ЧВРСТА	4	види 6.7.2.4.2	види 6.7.2.6.3	види 6.7.2.8.2, 4.2.1.13.6, 4.2.1.13.7, 4.2.1.13.8	види 4.2.1.13.13

[a] *Под условом, да су предузете мере за постизање исте безбедности као и за 65% terc-Бутилхидропероксид и 35% воде.*

[b] *Средство за разређивање типа B је терт-Бутил алкохол.*

[c] *Највећа количина по покретној цистерни: 2000 kg.*

T50	**Упутство за преносиве цистерне**				**T50**
Ово упутство за преносиве цистерне важи за нерасхлађене течне гасове и за хемикалије под притиском (UN бројева 3500, 3501, 3502, 3503, 3504 и 3505). Опште одредбе одељка 4.2.2 и захтеви одељка 6.7.3 морају бити испуњени.					
UN број	Нерасхлађени течни гасови	Највећи дозвољени радни притисак (bar) мале; велике; заштита од сунца; изоловане[a]	Отвори испод нивоа течности	Уређаји за растерећење притиска (види 6.7.3.7)[b]	Највећи однос пуњења
1005	АМОНИЈАК, БЕЗВОДНИ	29,0 25,7 22,0 19,7	дозвољени	види 6.7.3.7.3	0,53
1009	БРОМОТРИФЛУОРМЕТАН (ГАС ЗА ХЛАЂЕЊЕ R 13B1)	38,0 34,0 30,0 27,5	дозвољени	нормални	1,13
1010	БУТАДИЕН, СТАБИЛИЗОВАН	7,5 7,0 7,0 7,0	дозвољени	нормални	0,55
1010	СМЕША БУТАДИЕНА И УГЉОВОДОНИКА, СТАБИЛИЗОВАНА	види дефиницију за највиши дозвољени радни притисак у 6.7.3.1	дозвољени	нормални	види 4.2.2.7
1011	БУТАН	7,0 7,0 7,0 7,0	дозвољени	нормални	0,51
1012	БУТИЛЕН	8,0 7,0 7,0 7,0	дозвољени	нормални	0,53
1017	ХЛОР	19,0 17,0 15,0 13,5	нису дозвољени	види 6.7.3.7.3	1,25
1018	ХЛОРДИФЛУОРМЕТАН (ГАС ЗА ХЛАЂЕЊЕ R22)	26,0 24,0 21,0 19,0	дозвољени	нормални	1,03
1020	ХЛОРПЕНТАФЛУОРЕТАН (ГАС ЗА ХЛАЂЕЊЕ R115)	23,0 20,0 18,0 16,0	дозвољени	нормални	1,06
1021	1-ХЛОР-1,2,2,2-ТЕТРА-ФЛУОРЕТАН (ГАС ЗА ХЛАЂЕЊЕ R124)	10,3 9,8 7,9 7,0	дозвољени	нормални	1,20

T50	**Упутство за преносиве цистерне**				**T50**
Ово упутство за преносиве цистерне важи за нерасхлађене течне гасове и за хемикалије под притиском (UN бројева 3500, 3501, 3502, 3503, 3504 и 3505). Опште одредбе одељка 4.2.2 и захтеви одељка 6.7.3 морају бити испуњени.					
UN број	Нерасхлађени течни гасови	Највећи дозвољени радни притисак (bar) мале; велике; заштита од сунца; изоловане[(a)]	Отвори испод нивоа течности	Уређаји за растерећење притиска (види 6.7.3.7)[(b)]	Највећи однос пуњења
1027	ЦИКЛОПРОПАН	18,0 16,0 14,5 13,0	дозвољени	нормални	0,53
1028	ДИХЛОРОДИФЛУОРО-МЕТАН (ГАС ЗА ХЛАЂЕЊЕ R12)	16,0 15,0 13,0 11,5	дозвољени	нормални	1,15
1029	ДИХЛОРМОНОФЛУОР-МЕТАН (ГАС ЗА ХЛАЂЕЊЕ R21)	7,0 7,0 7,0 7,0	дозвољени	нормални	1,23
1030	1,1-ДИФЛУОРЕТАН (ГАС ЗА ХЛАЂЕЊЕ R 152a)	16,0 14,0 12,4 11,0	дозвољени	нормални	0,79
1032	ДИМЕТИЛАМИН БЕЗВОДНИ	7,0 7,0 7,0 7,0	дозвољени	нормални	0,59
1033	ДИМЕТИЛЕТАР	15,5 13,8 12,0 10,6	дозвољени	нормални	0,58
1036	ЕТИЛАМИН	7,0 7,0 7,0 7,0	дозвољени	нормални	0,61
1037	ЕТИЛХЛОРИД	7,0 7,0 7,0 7,0	дозвољени	нормални	0,8
1040	ЕТИЛЕНОКСИД СА АЗОТОМ на највишем укупном притиску од 1MPa (10 bar) на 50 °C	- - - 10,0	нису дозвољени	види 6.7.3.7.3	0,78
1041	ЕТИЛЕНОКСИД и УГЉЕНДИОКСИД, смеша са више од 9% а мање од 87% етиленоксида	види дефиницију за највиши дозвољени радни притисак у 6.7.3.1	дозвољени	нормални	види 4.2.2.7
1055	ИЗОБУТИЛЕН	8,1 7,0 7,0 7,0	дозвољени	нормални	0,52

T50	**Упутство за преносиве цистерне**				**T50**
Ово упутство за преносиве цистерне важи за нерасхлађене течне гасове и за хемикалије под притиском (UN бројева 3500, 3501, 3502, 3503, 3504 и 3505). Опште одредбе одељка 4.2.2 и захтеви одељка 6.7.3 морају бити испуњени.					
UN број	Нерасхлађени течни гасови	Највећи дозвољени радни притисак (bar) мале; велике; заштита од сунца; изоловане[(a)]	Отвори испод нивоа течности	Уређаји за растерећење притиска (види 6.7.3.7)[(b)]	Највећи однос пуњења
1060	МЕТИЛАЦЕТИЛЕН И ПРОПАДИЕН СМЕША, СТАБИЛИЗОВАНА као смеша P1 односно P2	28,0 24,5 22,0 20,0	дозвољени	нормални	0,43
1061	МЕТИЛАМИН, БЕЗВОДНИ	10,8 9,6 7,8 7,0	дозвољени	нормални	0,58
1062	МЕТИЛБРОМИД са највише 2% хлорпикрина	7,0 7,0 7,0 7,0	нису дозвољени	види 6.7.3.7.3	1,51
1063	МЕТИЛХЛОРИД (ГАС ЗА ХЛАЂЕЊЕ, R40)	14,5 12,7 11,3 10,0	дозвољени	нормални	0,81
1064	МЕТИЛМЕРКАПТАН	7,0 7,0 7,0 7,0	нису дозвољени	види 6.7.3.7.3	0,78
1067	ДИАЗОТТЕТРОКСИД (АЗОТ ДИОКСИД)	7,0 7,0 7,0 7,0	нису дозвољени	види 6.7.3.7.3	1,30
1075	ПЕТРОЛЕЈСКИ ГАС, ТЕЧАН	види дефиницију за највиши дозвољени радни притисак у 6.7.3.1	дозвољени	нормални	види 4.2.2.7
1077	ПРОПИЛЕН	28,0 24,5 22,0 20,0	дозвољени	нормални	0,43
1078	ГАС ЗА ХЛАЂЕЊЕ, Н.Д.Н.	види дефиницију за највиши дозвољени радни притисак у 6.7.3.1	дозвољени	нормални	Види 4.2.2.7
1079	СУМОПОРДИОКСИД	11,6 10,3 8,5 7,6	нису дозвољени	види 6.7.3.7.3	1,23
1082	ТРИФЛУОРХЛОРЕТИЛЕН, СТАБИЛИЗОВАН (ГАС ЗА ХЛАЂЕЊЕ R113)	17,0 15,0 13,1 11,6	нису дозвољени	види 6.7.3.7.3	1,13

T50	**Упутство за преносиве цистерне**				**T50**
Ово упутство за преносиве цистерне важи за нерасхлађене течне гасове и за хемикалије под притиском (UN бројева 3500, 3501, 3502, 3503, 3504 и 3505). Опште одредбе одељка 4.2.2 и захтеви одељка 6.7.3 морају бити испуњени.					
UN број	Нерасхлађени течни гасови	Највећи дозвољени радни притисак (bar) мале; велике; заштита од сунца; изоловане[(a)]	Отвори испод нивоа течности	Уређаји за растерећење притиска (види 6.7.3.7)[(b)]	Највећи однос пуњења
1083	ТРИМЕТИЛАМИН, БЕЗВОДНИ	7,0 7,0 7,0 7,0	дозвољени	нормални	0,56
1085	ВИНИЛБРОМИД, СТАБИЛИЗОВАН	7,0 7,0 7,0 7,0	дозвољени	нормални	1,37
1086	ВИНИЛХЛОРИД, СТАБИЛИЗОВАН	10,6 9,3 8,0 7,0	дозвољени	нормални	0,81
1087	ВИНИЛМЕТИЛЕТАР, СТАБИЛИЗОВАН	7,0 7,0 7,0 7,0	дозвољени	нормални	0,67
1581	ХЛОРПИКРИН И МЕТИЛБРОМИД, СМЕША са више од 2% хлорпикрина	7,0 7,0 7,0 7,0	нису дозвољени	види 6.7.3.7.3	1,51
1582	ХЛОРПИКРИН И МЕТИЛХЛОРИД, СМЕША	19,2 16,9 15,1 13,1	нису дозвољени	види 6.7.3.7.3	0,81
1858	ХЕКСАФЛУОРО-ПРОПИЛЕН (ГАС ЗА ХЛАЂЕЊЕ, R 1216)	19,2 16,9 15,1 13,1	дозвољени	нормални	1,11
1912	МЕТИЛХЛОРИД И МЕТИЛЕН-ХЛОРИД, СМЕША	15,2 13,0 11,6 10,1	дозвољени	нормални	0,81
1958	1,2-ДИХЛОР-1,1,2,2-ТЕТРАФЛУОРЕТАН (ГАС ЗА ХЛАЂЕЊЕ R 114)	7,0 7,0 7,0 7,0	дозвољени	нормални	1,30
1965	СМЕША ГАСОВИТИХ УГЉОВОДОНИКА, ПРЕВЕДЕНА У ТЕЧНО СТАЊЕ, Н.Д.Н. (као што су смеше A1, A01, A02, A0, A1, B1, B2, B или C)	види дефиницију за највиши дозвољени радни притисак у 6.7.3.1	дозвољени	нормални	Види 4.2.2.7
1969	ИЗОБУТАН	8,5 7,5 7,0 7,0	дозвољени	нормални	0,49

T50	**Упутство за преносиве цистерне**				**T50**
Ово упутство за преносиве цистерне важи за нерасхлађене течне гасове и за хемикалије под притиском (UN бројева 3500, 3501, 3502, 3503, 3504 и 3505). Опште одредбе одељка 4.2.2 и захтеви одељка 6.7.3 морају бити испуњени.					
UN број	Нерасхлађени течни гасови	Највећи дозвољени радни притисак (bar) мале; велике; заштита од сунца; изоловане[(a)]	Отвори испод нивоа течности	Уређаји за растерећење притиска (види 6.7.3.7)[(b)]	Највећи однос пуњења
1973	ХЛОРДИФЛУОРМЕТАН И ХЛОРПЕНТАФЛУОРЕТАН, СМЕША (ГАС ЗА ХЛАЂЕЊЕ R 502) са фиксном тачком кључања, са приближно 49% хлордифлуорметана	28,3 25,3 22,8 20,3	дозвољени	нормални	1,05
1974	БРОМХЛОРДИФЛУОРМЕТАН (ГАС ЗА ХЛАЂЕЊЕ R 12 B1)	7,4 7,0 7,0 7,0	дозвољени	нормални	1,61
1976	ОКТАФЛУОРЦИКЛО-БУТАН (ГАС ЗА ХЛАЂЕЊЕ RC 318)	8,8 7,8 7,0 7,0	дозвољени	нормални	1,34
1978	ПРОПАН	22,5 20,4 18,0 16,5	дозвољени	нормални	0,42
1983	1-ХЛОР-2,2,2-ТРИФЛУОРЕТАН (ГАС ЗА ХЛАЂЕЊЕ R 133a)	7,0 7,0 7,0 7,0	дозвољени	нормални	1,18
2035	1,1,1-ТРИФЛУОРЕТАН (ГАС ЗА ХЛАЂЕЊЕ R 143a)	31,0 27,5 24,2 21,8	дозвољени	нормални	0,76
2424	ОКТАФЛУОРПРОПАН (ГАС ЗА ХЛАЂЕЊЕ R 218)	23,1 20,8 18,6 16,6	дозвољени	нормални	1,07
2517	1-ХЛОР-1,1-ДИФЛУОРЕТАН (ГАС ЗА ХЛАЂЕЊЕ R 142б)	8,9 7,8 7,0 7,0	дозвољени	нормални	0,99
2602	ДИХЛОРДИФЛУОР-МЕТАН И 1,1-ДИФЛУОР-МЕТАН, АЗЕОТРОПНА СМЕША са приближно 74% дихлордифлуор-метана (ГАС ЗА ХЛАЂЕЊЕ R 500)	20,0 18,0 16,0 14,5	дозвољени	нормални	1,01
3057	ТРИФЛУОРАЦЕТИЛ-ХЛОРИД	14,6 12,9 11,3 9,9	нису дозвољени	6.7.3.7.3	1,17

T50	**Упутство за преносиве цистерне**				**T50**
Ово упутство за преносиве цистерне важи за нерасхлађене течне гасове и за хемикалије под притиском (UN бројева 3500, 3501, 3502, 3503, 3504 и 3505). Опште одредбе одељка 4.2.2 и захтеви одељка 6.7.3 морају бити испуњени.					
UN број	Нерасхлађени течни гасови	Највећи дозвољени радни притисак (bar) мале; велике; заштита од сунца; изоловане[(a)]	Отвори испод нивоа течности	Уређаји за растерећење притиска (види 6.7.3.7)[(b)]	Највећи однос пуњења
3070	ЕТИЛЕНОКСИД И ДИХЛОРДИФЛУОР МЕТАН, СМЕША са највише 12.5% етилен-оксида	14,0 12,0 11,0 9,0	дозвољени	6.7.3.7.3	1,09
3153	ПЕРФЛУОРМЕТИЛ-ВИНИЛЕТАР	14,3 13,4 11,2 10,2	дозвољени	нормални	1,14
3159	1,1,1,2-ТЕТРАФЛУОРЕТАН (ГАС ЗА ХЛАЂЕЊЕ R 134a)	17,7 15,7 13,8 12,1	дозвољени	нормални	1,04
3161	ТЕЧНИ ГАС, ЗАПАЉИВ, Н.Д.Н.	види дефиницију за највиши дозвољени радни притисак у 6.7.3.1	дозвољени	нормални	види 4.2.2.7
3163	ТЕЧНИ ГАС, Н.Д.Н.	види дефиницију за највиши дозвољени радни притисак у 6.7.3.1	дозвољени	нормални	Види 4.2.2.7
3220	ПЕНТАФЛУОРЕТАН (ГАС ЗА ХЛАЂЕЊЕ R 125)	34,4 30,8 27,5 24,5	дозвољени	нормални	0,87
3252	ДИФЛУОРМЕТАН (ГАС ЗА ХЛАЂЕЊЕ R 32)	43,0 39,0 34,4 30,5	дозвољени	нормални	0,78
3296	ХЕПТАФЛУОРПРОПАН (ГАС ЗА ХЛАЂЕЊЕ R 227)	16,0 14,0 12,5 11,0	дозвољени	нормални	1,2
3297	ЕТИЛЕНОКСИД И (ХЛОРТЕТРАФЛУОР) ЕТАН, СМЕША са највише 8,8% етилен-оксида	8,1 7,0 7,0 7,0	дозвољени	нормални	1,16
3298	ЕТИЛЕНОКСИД И (ПЕНТАФЛУОР)ЕТАН, СМЕША са највише 7,9% етилен-оксида	25,9 23,4 20,9 18,6	дозвољени	нормални	1,02

T50	**Упутство за преносиве цистерне**				**T50**
Ово упутство за преносиве цистерне важи за нерасхлађене течне гасове и за хемикалије под притиском (UN бројева 3500, 3501, 3502, 3503, 3504 и 3505). Опште одредбе одељка 4.2.2 и захтеви одељка 6.7.3 морају бити испуњени.					
UN број	Нерасхлађени течни гасови	Највећи дозвољени радни притисак (bar) мале; велике; заштита од сунца; изоловане[(a)]	Отвори испод нивоа течности	Уређаји за растерећење притиска (види 6.7.3.7)[(b)]	Највећи однос пуњења
3299	ЕТИЛЕНОКСИД И (ТЕТРАФЛУОР)ЕТАН, СМЕША са највише 5,6% етилен-оксида	16,7 14,7 12,9 11,2	дозвољени	нормални	1,03
3318	АМОНИЈАК, ВОДЕНИ РАСТВОР релативна густина мања од 0,880 на 15ºC, са више од 50% амонијака	види дефиницију за највиши дозвољени радни притисак у 6.7.3.1	дозвољени	види 6.7.3.7.3	види 4.2.2.7
3337	ГАС ЗА ХЛАЂЕЊЕ R 404A	31,6 28,3 25,3 22,5	дозвољени	нормални	0,84
3338	ГАС ЗА ХЛАЂЕЊЕ R 407A	31,3 28,1 25,1 22,4	дозвољени	нормални	0,95
3339	ГАС ЗА ХЛАЂЕЊЕ R 407B	33,0 29,6 26,5 23,6	дозвољени	нормални	0,95
3340	ГАС ЗА ХЛАЂЕЊЕ R 407C	29,9 26,8 23,9 21,3	дозвољени	нормални	0,95
3500	ХЕМИКАЛИЈА ПОД ПРИТИСКОМ, Н.Д.Н.	види дефиницију за највиши дозвољени радни притисак у 6.7.3.1	дозвољени	види 6.7.3.7.3	TP4 [(c)]
3501	ХЕМИКАЛИЈА ПОД ПРИТИСКОМ, ЗАПАЉИВЕ, Н.Д.Н	види дефиницију за највиши дозвољени радни притисак у 6.7.3.1	дозвољени	види 6.7.3.7.3	TP4[(c)]
3502	ХЕМИКАЛИЈА ПОД ПРИТИСКОМ, ОТРОВНЕ, Н.Д.Н.	види дефиницију за највиши дозвољени радни притисак у 6.7.3.1	дозвољени	види 6.7.3.7.3	TP4 [(c)]
3503	ХЕМИКАЛИЈА ПОД ПРИТИСКОМ, НАГРИЗАЈУЋЕ (КОРОЗИВНЕ), Н.Д.Н.	види дефиницију за највиши дозвољени радни притисак у 6.7.3.1	дозвољени	види 6.7.3.7.3	TP4 [(c)]
3504	ХЕМИКАЛИЈА ПОД ПРИТИСКОМ, ЗАПАЉИВЕ, ОТРОВНЕ, Н.Д.Н.	види дефиницију за највиши дозвољени радни притисак у 6.7.3.1	дозвољени	види 6.7.3.7.3	TP4 [(c)]

T50	**Упутство за преносиве цистерне**				**T50**
Ово упутство за преносиве цистерне важи за нерасхлађене течне гасове и за хемикалије под притиском (UN бројева 3500, 3501, 3502, 3503, 3504 и 3505). Опште одредбе одељка 4.2.2 и захтеви одељка 6.7.3 морају бити испуњени.					
UN број	Нерасхлађени течни гасови	Највећи дозвољени радни притисак (bar) мале; велике; заштита од сунца; изоловане[a]	Отвори испод нивоа течности	Уређаји за растерећење притиска (види 6.7.3.7)[b]	Највећи однос пуњења
3505	ХЕМИКАЛИЈА ПОД ПРИТИСКОМ, ЗАПАЉИВЕ, НАГРИЗАЈУЋЕ (КОРОЗИВНЕ) Н.Д.Н.	види дефиницију за највиши дозвољени радни притисак у 6.7.3.1	дозвољени	види 6.7.3.7.3	TP4 [c]

[a] *„Мале" значи цистерне, које имају тело са пречником од највише 1,5 метара; „велике" значи цистерне, које имају тело са пречником већим од 1,5 метара без изолације или заштите од сунца (види 6.7.3.2.12); „заштита од сунца" значи цистерне, које имају тело са пречником већим од 1,5 метара и са заштитом од сунца (види 6.7.3.2.12); „изолован" значи цистерне, које имају тело са пречником већим од 1,5 метара и изолацију (види 6.7.3.2.12); (види дефиницију појма „пројектована референтна температура" у 6.7.3.1).*

[b] *Израз „нормални" у колони за „Уређаји за растерећење притиска" значи, да се не захтева распрскавајући диск према 6.7.3.7.3.*

[c] *За UN бројеве 3500, 3501, 3502, 3503, 3504 и 3505 се уместо највећег степен пуњења треба узимати у обзир степен пуњења.*

T75	**Упутство за преносиве цистерне**	**T75**
Ово упутство за преносиве цистерне важи за дубоко расхлађене гасове. Опште одредбе одељка 4.2.3. и захтеви одељка 6.7.4. морају бити испуњени.		

4.2.5.3 Посебне одредбе за преносиве цистерне

За одређене материје су дефинисане посебне одредбе за преносиве цистерне, које се морају применити додатно или уместо одредби, које су наведене у упутствима за преносиве цистерне или у захтевима поглавља 6.7. Посебне одредбе за преносиве цистерне су обележене алфанумеричким кôдовима који почињу словима „TP" (од енглеског израза „*tank provisions*") и сврстани су за одређене материје у колони (11), табеле А, поглавља 3.2. У наставку су наведене посебне одредбе за преносиве цистерне:

TP1 Степен пуњења, који се захтева у 4.2.1.9.2 не сме бити прекорачен.

$$\text{Степен пуњења} = \frac{97}{1+\alpha(t_r - t_f)}$$

TP2 Степен пуњења, који је наведен у 4.2.1.9.3 не сме бити прекорачен.

$$\text{Степен пуњења} = \frac{95}{1+\alpha(t_r - t_f)}$$

TP3 Највећи степен пуњења (у %) за чврсте материје, које се превозе изнад њихове тачке топљења и за загрејане течне материје, се мора одредити у складу са 4.2.1.9.5.

TP4 Степен пуњења не сме да прекорачи 90% или сваку другу вредност, коју је одобрио надлежни орган (види 4.2.1.16.2).

TP5 Морају се испунити ограничења пуњења која су дата у 4.2.3.6.

TP6 Цистерна се мора опремити уређајима за растерећење притиска, који су прилагођени запремини и врсти материја које се превозе, како би се спречило разарање цистерне под свим околностима, укључујући и при потпуном дејству ватре. Уређаји такође морају бити и компатибилни са материјом.

TP7 Ваздух мора бити уклоњен из парног простора, азотом или другим средствима.

TP8 Испитни притисак се може смањити на 1,5 bar, ако је тачка паљења материје која се превози виша од 0°C.

TP9 Материја са овим описом се може превозити у преносивој цистерни само са одобрењем надлежног органа.

TP10 Неопходна је оловна облога дебљине од најмање 5 mm, која се годишње мора испитати или други погодни материјал за облагање, који је одобрен од надлежног органа. Преносива цистерна може бити понуђена за превоз након датума истека последњег контролисања облоге за период који не прелази три месеца након тог датума, након пражњења, али пре чишћења, ради обављања следећег неопходног испитивања или контролисања пре поновног пуњења.

TP11 *(Резервисано)*

TP12 *(Брисано)*

TP13 *(Резервисано)*

TP14 *(Резервисано)*

TP15 *(Резервисано)*

TP16 Цистерна мора бити опремљена посебним уређајем ради спречавања стварања подпритиска и надпритиска у нормалним условима превоза. Уређај мора бити одобрен од надлежног органа. Уређај за растерећење притиска мора одговарати захтевима датим у 6.7.2.8.3, како би се спречила кристализација производа у уређају за растерећење притиска.

TP17 За термичку изолацију цистерне могу се користити само неорганске негориве материје.

TP18 Температура се мора одржавати између 18°C и 40°C. Преносиве цистерне, које садрже очврслу метакрилну киселину, не смеју се загревати током превоза.

TP19 У време израде, минимална дебљина тела цистерне одређена према 6.7.3.4 треба бити увећана за 3 mm како би се обезбедио додатак за корозију. Дебљина зидова тела цистерни се мора испитати ултразвуком на половини периода, који је предвиђен за периодично испитивање хидрауличним притиском и никада не сме бити мања од најмање дебљине зида цистерне одређене према 6.7.3.4.

TP20 Ова материја се може превозити само у термички изолованим цистернама, прекривена азотом.

TP21 Дебљина зидова тела цистерни не сме бити мања од 8 mm. Цистерне морају бити подвргнуте, најмање сваке 2,5 године, испитивању хидрауличким притиском и контроли унутрашњег стања.

TP22 Средства за подмазивање спојева и других уређаја морају бити компатибилна са кисеоником.

TP23 *(Брисано)*

TP24 Ради спречавања прекомерног пораста притиска услед спорог разлагања материје која се превози, преносива цистерна може бити опремљена уређајем, који се смешта у парни простор тела цистерне под максималним условима пуњења. Овај уређај приликом превртања такође мора да спречи истицање недозвољене количине течне материје или продирање стране материје у цистерну. Овај уређај мора бити одобрен од стране надлежног органа или тела које је он овластио.

TP25 *(Резервисано)*

TP26 При превозу у загрејаном стању, уређај за загревање мора бити смештен изван тела цистерне. За UN 3176 овај захтев важи само ако материја опасно реагује са водом.

TP27 Преносива цистерна са најмањим испитним притиском од 4 bar се може користити, ако је доказано, да је дозвољен испитни притисак 4 bar или мањи, према дефиницији појма за испитни притисак у 6.7.2.1.

TP28 Преносива цистерна са најмањим испитним притиском од 2,65 bar се може користити, ако је доказано, да је дозвољен испитни притисак 2,65 bar или мањи, према дефиницији појма за испитни притисак у 6.7.2.1.

TP29 Преносива цистерна са најмањим испитним притиском од 1,5 bar се може користити, ако је доказано, да је дозвољен испитни притисак 1,5 bar или мањи, према дефиницији појма за испитни притисак у 6.7.2.1.

TP30 Ова материја се мора превозити у термички изолованим цистернама.

TP31 Ова материја се може превозити у цистернама само у чврстом стању.

TP32 За UN бројеве 0331, 0032 и 3375, преносиве цистерне могу се користити под следећим условима:

(a) Да би се избегло непотребно затварање, свака преносива цистерна од метала или од ојачаних пластичних влакана, мора бити опремљена уређајем за растерећење притиска оптерећен опругом, распрскавајућим диском или топљивим осигурачем. Притисак на коме се уређај за растерећење притиска активира одн. притисак прскања, за преносиве цистерне са најмањим испитним притиском изнад 4 bar, не може бити већи од 2,65 bar.

(b) Једино за UN 3375, подобност за превоз у цистернама мора бити

доказана. Један метод за утврђивање подобности је испитни поступак 8 *d*) серије испитивања 8 (види Приручник за испитивања и критеријуме, део 1, пододељак 18.7).

(c) Материје се не могу задржавати у преносивој цистерни током временског периода у коме може доћи до згрушавања. Потребно је предузети одговарајуће мере да би се избегло згрушавање или таложење материје у цистерни (нпр. чишћење, итд.)

TP33 Упутство за преносиве цистерне, које је сврстано за ову материју важи за зрнасте и прашкасте материје и чврсте материје, које се на температури изнад њихове тачке топљења пуне и празне и превозе расхлађене као чврста маса. За чврсте материје, које се превозе изнад њихове тачке топљења, види 4.2.1.19.

TP34 Преносиве цистерне не морају бити подвргнуте испитивању на удар према 6.7.4.14.1, ако су на плочици према 6.7.4.15.1 и осим тога словима величине од најмање 10 cm висине, са обе стране спољне облоге обележене са „НИЈЕ ЗА ЖЕЛЕЗНИЧКИ ТРАНСПОРТ”.

TP35 *(Брисано)*

TP36 У преносивим цистернама у парној фази могу се користити топљиви осигурачи.

TP37 *(Брисано)*

TP38 *(Брисано)*

TP39 *(Брисано)*

TP40 Преносиве цистерне не могу се превозити ако су повезане са опремом за прскање.

TP41 Уз сагласност надлежног органа, рок од две и по године за унутрашње испитивање може бити укинут или замењен другим испитним методама или процедурама контролисања, под условом да су преносиве цистерне намењене за превоз органометалних материја којима је ова посебна одредба за цистерне додељена. Ипак, овај преглед је неопходан када су испуњени услови према 6.7.2.19.7.

TP42 Преносиве цистерне нису одобрене за превоз дисперзија цезијума или рубидијума.

Поглавље 4.3

Употреба кола цистерни, демонтажних цистерни, контејнер цистерни и замењивих цистерни, чија су тела израђена од металних материјала, као и батеријских кола и гасних контејнера са више елемената (MEGC)

Напомена: *За преносиве цистерне и гасне контејнере са више елемената (MEGC) види поглавље 4.2; за вакуум цистерне за отпад види поглавље 4.5.*

4.3.1 Област важности

4.3.1.1 Одредбе које заузимају целу ширину странице, важе како за кола цистерне, демонтажне цистерне и батеријска кола, тако и за контејнер цистерне, замењиве цистерне и MEGC. Одредбе, које се налазе само у једној колони, важе само за

- кола цистерне, демонтажне цистерне и батеријска кола (лева колона);
- контејнер цистерне, замењиве цистерне и MEGC (десна колона).

4.3.1.2 Ове одредбе важе за

кола цистерне, демонтажне цистерне и батеријска кола	контејнер цистерне, замењиве цистерне и MEGC

за превоз гасовитих, течних, прашкастих и зрнастих материја.

4.3.1.3 У одељку 4.3.2 наведене су одредбе, који важе како за кола цистерне, демонтажне цистерне, контејнер цистерне и замењиве цистерне, намењене за превоз материја свих класа као и за батеријска кола и MEGC за превоз гасова класе 2. Одељци 4.3.3 и 4.3.4 садрже посебне одредбе, које представљају допуну или одступање од одредби одељка 4.3.2.

4.3.1.4 У вези са захтевима о изради, опреми, одобрењу типа, контролисањима и испитивањима и обележавању, види поглавље 6.8.

4.3.1.5 У вези са прелазним мерама које се односе на примену овог поглавља види одељак:

1.6.3	1.6.4

4.3.2 Одредбе које важе за све класе

4.3.2.1 Примена

4.3.2.1.1 Превоз материја које подлежу RID у колима цистернама, демонтажним цистернама, батеријским колима, или контејнер цистернама, замењивим цистернама и MEGC, дозвољен је само ако је у колони (12), табеле А, поглавља 3.2, предвиђена одредба за кôд цистерне према одељку 4.3.3.1.1 или 4.3.4.1.1.

4.3.2.1.2 Захтевани тип цистерне, батеријских кола и MEGC наведен је у кодираном облику у колони (12), табеле А, поглавља 3.2. Идентификациони кôдови који су овде наведени састоје се од слова и бројева по утврђеном редоследу. Објашњења за четири дела кôда наведена су 4.3.3.1.1 (ако материја, коју треба превозити припада класи 2) и у 4.3.4.1.1 (ако материја, коју треба превозити припада класи 1, 3 до 9)[1].

[1] *Изузетак чине цистерне намењене за превоз материја класа 1, 5.2 или 7 (види 4.3.4.1.3)*

4.3.2.1.3 Захтевани тип према 4.3.2.1.2 одговара најблажим захтевима за израду, који су дозвољени за одређену материју уколико одредбе овог поглавља и поглавља 6.8 не прописују ништа друго. Могу се користити и цистерне са кôдовима, који прописују виши минимални прорачунски притисак или строжије захтеве за отворе за пуњење или пражњење или сигурносне вентиле/уређаје (види 4.3.3.1.1 за класу 2 и 4.3.4.1.1 за класе 3 до 9).

4.3.2.1.4 Цистерне, батеријска кола и MEGC за одређене материје подлежу додатним одредбама, које су наведене као посебне одредбе у колони (13), табеле А, поглавља 3.2.

4.3.2.1.5 Цистерне, батеријска кола и MEGC се смеју пунити само оним материјама, за чији превоз су одобрени према 6.8.2.3.2 и које са материјалима тела цистерни, заптивкама, деловима опреме и заштитним облогама са којима долазе у додир не реагују опасно (види дефиниције појмова за опасне реакције у одељку 1.2.1), не производе опасне материје или осетно ослабљују ове материјале[2].

4.3.2.1.6 Хранљиве намирнице се не смеју превозити у цистернама, које се користе за опасне материје, изузев ако су предузете неопходне мере за спречавање штете по здравље.

4.3.2.1.7 Досије цистерне мора бити сачуван од стране власника или корисника, који га на захтев надлежног органа мора показати,

и који мора обезбедити доступност досијеа субјекту задуженом за одржавање (ECM).	досије цистерне
Досије цистерне, који укључује и податке који се тичу активности ECM,	

мора се водити током целог века цистерне и сачувати још 15 месеци након стављања ван употребе.

Ако се током века цистерне, промени власник или корисник, досије цистерне мора бити без одлагања предат новом власнику или кориснику.

Копије досијеа цистерне или сви неопходни документи се морају ставити на располагање контролном телу за испитивања и контролисања цистерни у складу са 6.8.2.4.5. или 6.8.3.4.18 приликом периодичних или ванредних контролисања.

Напомена: *Досије цистерне може се алтернативно водити у електронском облику.*

4.3.2.2 Степен пуњења

4.3.2.2.1 Следећи степени пуњења цистерни за превоз течних материја на температурама околине не смеју бити прекорачени:

(a) за запаљиве материје, материје опасне по животну средину и материје опасне по животну средину, запаљиве, без додатне опасности (нпр. отровне или нагризајуће) у цистернама са уређајима за одушак или са сигурносним вентилима (чак иако је испред њих постављен распрскавајући диск):

$$\text{Степен пуњења} = \frac{100}{1+\alpha(50-t_F)} \text{ \% запремине;}$$

(b) за отровне или нагризајуће материје (било запаљиве или опасне по животну

[2] *Може се показати потребним, да се консултује произвођач материје и надлежни орган ради добијања обавештења о компатибилности материје са материјалима цистерне, батеријских кола или MEGC.*

средину или не) у цистернама са уређајима за одушак или са сигурносним вентилима (чак иако је испред њих постављен распрскавајући диск):

$$\text{Степен пуњења} = \frac{98}{1+\alpha(50-t_F)} \text{ \% запремине;}$$

(c) за запаљиве материје, материје опасне по животну средину и слабо отровне или слабо нагризајуће материје (било запаљиве или опасне по животну средину или не) у херметички затвореним цистернама без сигурносног уређаја:

$$\text{Степен пуњења} = \frac{97}{1+\alpha(50-t_F)} \text{ \% запремине;}$$

(d) за врло отровне или отровне, јако нагризајуће или нагризајуће материје (било запаљиве или опасне по животну средину или не) у херметички затвореним цистернама без сигурносног уређаја:

$$\text{Степен пуњења} = \frac{95}{1+\alpha(50-t_F)} \text{ \% запремине.}$$

4.3.2.2.2 У овим формулама α значи средњи запремински коефицијент ширења течности између 15 °C и 50 °C, тј. за максимално повећање температуре од 35 °C.

α се рачуна по формули: $\alpha = \frac{d_{15} - d_{50}}{35 \times d_{50}}$

при чему d_{15} и d_{50} представљају релативну густину течности на 15 °C, односно 50 °C, а t_F средњу температуру течности током пуњења.

4.3.2.2.3 Одредбе у 4.3.2.2.1 (a) до (d) не важе за цистерне којима се превозе течности на температури изнад 50 °C.

Степен пуњења:

(a) течних материја које се превозе на температури изнад 50 °C;
(b) течних материја које су напуњене на температури испод 50 °C, али предвиђене да се загреју изнад 50 °C током превоза, и
(c) чврсте материје које се превозе на температури изнад своје тачке топљења,

мора на почетку превоза бити такав да цистерна током превоза не буде напуњена више од 95% њене запремине.

Највећи степен пуњења се рачуна по формули:

$$\text{Степен пуњења: } 95\,\frac{d_r}{d_f} \text{ \% запремине}$$

при чему су d_f и d_r густине материје на средњој температури при пуњењу и највећа средња температура материје у току превоза.

У цистернама са уређајем за загревање температура мора бити тако регулисана да током превоза највећи степен пуњења од 95% запремине не буде прекорачен.

4.3.2.2.4 *(Резервисано)*

Тела цистерне за превоз материја у течном стању или течних гасова или дубоко расхлађених течних гасова, које нису подељене преградним зидовима или валобранима у коморе од највише 7500 *l* запремине, морају бити пуњене или најмање до 80% или највише 20% њихове запремине.

Ова одредба не важи за:

- течне материје са кинематичним вискозитетом на 20 °C најмање од

	2680 mm^2/s; - растопљене материје са кинематичким вискозитетом на температури пуњења од најмање 2680 mm^2/s; - UN 1963 ХЕЛИЈУМ, ДУБОКО РАСХЛАЂЕН, ТЕЧАН или UN 1966 ВОДОНИК, ДУБОКО РАСХЛАЂЕН, ТЕЧАН

4.3.2.3 Употреба

4.3.2.3.1 Дебљина зидова тела цистерне током целог века коришћења цистерне не сме да падне испод минималне вредности, која је прописана у:

6.8.2.1.17 до 6.8.2.1.18	6.8.2.1.17 до 6.8.2.1.20

4.3.2.3.2 *(Резервисано)*

Контејнер цистерне/MEGC у току превоза морају бити тако натоварене на носећа кола, да су адекватно заштићене уређајима носећих кола или саме контејнер цистерне/MEGC од бочних или подужних удара, као и превртања[3]. Ако су контејнер цисте-рне/MEGC, укључујући опрему за опслуживање, тако израђени, да могу да издрже ударе и превртања, није неопходно да буду заштићени на овај начин.

4.3.2.3.3 Током пуњења и пражњења цистерни, батеријских кола или MEGC потребно је предузети одговарајуће мере за спречавање ослобађања опасних количина гасова и пара. Цистерне, батеријска кола и MEGC морају бити тако затворени, да ништа од садржаја не може неконтролисано да исцури напоље. Отвори цистерни са пражњењем на дну, морају бити затворени поклопцима са навојем, слепим прирубницама или уређајима исте функционалности. Након пуњења, пунилац мора обезбедити да су сви затварачи цистерни, батеријских кола и MEGC у затвореном положају и да нема цурења. То се такође примењује и на уређаје за затварање на горњем делу потисне цеви цистерне.

4.3.2.3.4 Ако се више уређаја за затварање налази један иза другог, прво треба затворити уређај који је најближи материји која се превози.

4.3.2.3.5 Током превоза на спољним зидовима цистерне се не смеју налазити опасни остаци материје којом је пуњена.

4.3.2.3.6 Материје, које међусобно могу опасно реаговати, не смеју се превозити у суседним коморама цистерне.

Материје, које међусобно могу опасно реаговати, смеју се превозити у суседним

[3] *Примери за заштиту цистерни:*
- *заштита од бочних удара може се састојати, на пример, од подужних носача, који штите цистерну са обе бочне стране у висини средње линије цистерне;*
- *заштита од превртања може се састојати, на пример, од прстенова за ојачање или оквирних попречних носача;*
- *заштита од налетања са задње стране може се састојати, на пример, од одбојника или оквира.*

коморама цистерне, ако су ове коморе одвојене преградним зидовима, који имају исту или већу дебљину зидова него само тело цистерне. Оне се такође могу превозити ако су напуњене коморе међусобно растављене празним међупростором или празном комором.

4.3.2.3.7 Кола цистерне, демонтажне цистерне, батеријска кола, контејнер цистерне, замењиве цистерне и MEGC, не смеју се пунити или предавати на превоз по истеку наведеног датума за контролисање који се захтева према 6.8.2.4.2, 6.8.2.4.3, 6.8.3.4.6 и 6.8.3.4.12.

Међутим, кола цистерне, демонтажне цистерне, батеријска возила, контејнер цистерне, замењиве цистерне и MEGC које су напуњене пре наведеног датума за следеће контролисање могу се превести:

(a) у периоду не дужем од једног месеца после датума који је наведен ако је наредно контролисање периодично контролисање у складу са 6.8.2.4.2, 6.8.3.4.6 (a) и 6.8.3.4.12;

(b) уколико надлежни орган није предвидео другачије, у периоду од највише три месеца по истеку датума који је наведен ако је наредно контролисање периодично контролисање у складу са 6.8.2.4.2, 6.8.3.4.6 (a) и 6.8.3.4.12, како би се омогућио повратни транспорт опасне робе ради њиховог уредног одлагања или уредне рециклаже. У транспортном документу се мора указати на овај изузетак;

(c) током периода који не прелази три месеца након наведеног датума, ако је наредно предвиђено контролисање обавезно међуконтролисање у складу са 6.8.2.4.3, 6.8.3.4.6 (b) и 6.8.3.4.12.

4.3.2.4 Неочишћене празне цистерне, батеријска кола и **MEGC**

Напомена: *За неочишћене празне цистерне, батеријска кола и MEGC могу се применити посебне одредбе TU1, TU2, TU4, TU16 и TU35 одељка 4.3.5.*

4.3.2.4.1 Током превоза на спољним зидовима цистерне се не смеју налазити опасни остаци материје којом је пуњена.

4.3.2.4.2 Неочишћене празне цистерне, батеријска кола и MEGC, током превоза морају бити на исти начин затворени и заптивени као и у товареном стању.

4.3.2.4.3 Ако неочишћене празне цистерне, батеријска кола и MEGC нису на исти начин затворени и заптивени као у натовареном стању и ако одредбе RID не могу бити испоштоване, они се морају превозити, водећи рачуна о адекватној сигурности, до најближег погодног места, где се може извршити чишћење или поправка.

Адекватна сигурност превоза подразумева, да су предузете одговарајуће мере, које обезбеђују једнаку сигурност у односу на одредбе RID и спречавају неконтролисано ослобађање опасне робе.

4.3.2.4.4 Неочишћене празне кола цистерне, демонтажне цистерне, батеријска кола, контејнер цистерне, замењиве цистерне и MEGC смеју се превозити и након истека рока за преглед према 6.8.2.4.2 и 6.8.2.4.3, да би били подвргнути контролисању.

4.3.3 Посебне одредбе за класу 2

4.3.3.1 Кодирање и хијерархија цистерни

4.3.3.1.1 Кодирање цистерни, батеријских кола и MEGC

Четири дела кôда (кôд цистерне) наведеног у колони (12), табеле А, поглавља 3.2 имају следеће значење:

Део	Опис	Кôд цистерне
1	Тип цистерне, батеријских кола или MEGC	C = цистерна, батеријска кола или MEGC за компримоване гасове; P = цистерна, батеријска кола или MEGC за течне гасове или гасове растворене под притиском; R = цистерна за дубоко расхлађене течне гасове.
2	Прорачунски притисак	x = бројчана вредност одговарајућег најмањег испитног притиска у барима према табели у 4.3.3.2.5 или 22 = најмањи прорачунски притисак у барима
3	Отвори (види 6.8.2.2 и 6.8.3.2)	B = цистерна са отворима за пуњење или пражњење на дну са 3 затварача или батеријска кола или MEGC са отворима испод нивоа течности или за компримоване гасове; C = цистерна са отворима за пуњење или пражњење одозго са 3 затварача, која је испод нивоа течности опремљена само са отворима за чишћење; D = цистерна са отворима за пуњење или пражњење одозго са 3 затварача; или батеријска кола или MEGC без отвора испод нивоа течности.
4	Сигурносни вентил / уређај	N = цистерна, батеријска кола или MEGC са сигурносним вентилом према 6.8.3.2.9 или 6.8.3.2.10, која није херметички затворена; H = херметички затворена цистерна, батеријска кола или MEGC (види одељак 1.2.1);

Напомена: 1: *Посебна одредба TU17 наведена за неке гасове у колони (13), табеле А, поглавља 3.2 значи, да се гас сме превозити само у батеријским колима или у MEGC, чији елементи се састоје од боца.*

Напомена 2: *Посебна одредба TU40 наведена за неке гасове у колони (13) табеле А поглавља 3.2 значи да се гас може превозити само у батеријским колима или MEGC, чији елементи се састоје од бешавних посуда.*

Напомена 3: *Притисак наведен на самој цистерни или на плочи не сме бити мањи од вредности за „X" или од вредности наведеног минималног прорачунског притиска.*

4.3.3.1.2 Хијерархија цистерни

Кôд цистерне	**други кôд (кôдови), који је (су) дозвољен(и) за материје под овим кодом**
C*BN	C#BN, C#CN, C#DN, C#BH, C#CH, C#DH
C*BH	C#BH, C#CH, C#DH
C*CN	C#CN, C#DN, C#CH, C#DH
C*CH	C#CH, C#DH
C*DN	C#DN, C#DH
C*DH	C#DH
P*BN	P#BN, P#CN, P#DN, P#BH, P#DH
P*BH	P#BH, P#CH, P#DH
P*CN	P#CN, P#DN, P#CH, P#DH
P*CH	P#CH, P#DH
P*DN	PC#DN, P#DH
P*DH	P#DH
R*BN	R#BN, R#CN, R#DN
R*CN	R#CN, R#DN
R*DN	R#DN

Бројеви «#» морају бити већи или равни броју «*».

Напомена: *Посебне одредбе које евентуално важе за поједине називе (види одељке 4.3.5 и 6.8.4) нису узете у обзир у овом хијерархијском прегледу.*

4.3.3.2 Услови пуњења и испитни притисци

4.3.3.2.1 Испитни притисак за цистерне, које су намењене за превоз компримованих гасова мора износити најмање као 1,5-струки радни притисак дефинисан у одељку 1.2.1 за боце под притиском.

4.3.3.2.2 Испитни притисак за цистерне, које су намењене за превоз:

- течних гасова под високим притиском и
- растворених гасова

мора бити такав, да при пуњењу тела цистерне до највећег односа пуњења, притисак материје на 55 °C за цистерне са термичком изолацијом, одн. на 65 °C за цистерне без термичке изолације не премаши испитни притисак.

4.3.3.2.3 Испитни притисак за цистерне намењене за превоз течних гасова под ниским притиском, је:

(a) ако је цистерна опремљена термичком изолацијом, најмање једнак притиску паре течне материје на 60°C, умањеном за 0,1 MPa (1 bar), али најмање 1 MPa (10 bar);

(b) ако цистерна није опремљена термичком изолацијом, најмање једнак притиску паре течне материје на 65 °C, умањеном за 0,1 MPa (1 bar), али најмање 1 MPa (10 bar).

Највећа дозвољена маса пуњења по литри запремине рачуна се како следи:

највећа дозвољена маса пуњења по литри запремине = 0,95 x густина течне фазе на 50 °C (у kg/l)

Осим тога, парна фаза не сме нестати испод 60 °C.

Ако пречник тела цистерне износи не више од 1,5 метара у пречнику, важе вредности испитног притиска и највећег односа пуњења према упутству за паковање P200 у 4.1.4.1.

4.3.3.2.4 Испитни притисак за цистерне, које су намењене за превоз дубоко расхлађених течних гасова мора износити најмање као 1,3-струки највећи радни притисак наведен на цистерни, али не мање од 300 kPa (3 bar) (надпритисак); за цистерне са вакуум изолацијом испитни притисак мора износити најмање као 1,3-струки највећи радни притисак увећан за 100 kPa (1 bar).

4.3.3.2.5 **Списак гасова и смеша гасова, који се смеју превозити у колима цистернама, батеријским колима, демонтажним цистернама, контејнер цистернама или MEGC**

За гасове и смеше гасова, који су класификовани у неки н.д.н назив, вредности испитног притиска и услова пуњења мора да утврди контролно тело.

Ако су цистерне за компримоване или течне гасове под високим притиском изложене нижем испитном притиску од оног који је наведен у списку, а цистерне су опремљене термичком изолацијом, контролно тело може прописати нижу највећу масу, под условом, да притисак материје у цистерни на 55 °C не премашује испитни притисак који је уграviран на цистерни.

UN број	назив	класи-фика-циони кôд	Најмањи испитни притисак за цистерне				највећа дозвољена маса пуњења по литри запремине
			са термичком изолацијом		без термичке изолације		
			MPa	bar	MPa	bar	kg
1001	АЦЕТИЛЕН, РАСТВОРЕН	4F	само у батеријским колима и MEGC чији елементи се састоје од посуда				
1002	ВАЗДУХ, КОМПРИМОВАН	1 A	види 4.3.3.2.1				
1003	ВАЗДУХ, ДУБОКО РАСХЛАЂЕН, ТЕЧАН	3O	види 4.3.3.2.4				
1005	АМОНИЈАК, БЕЗВОДНИ	2TC	2,6	26	2,9	29	0,53
1006	АРГОН, КОМПРИМОВАН	1 A	види 4.3.3.2.1				
1008	БОРТРИФЛУОРИД	2TC	22,5 30	225 300	22,5 30	225 300	0,715 0,86
1009	БРОМОТРИФЛУОРМЕТАН (ГАС ЗА ХЛАЂЕЊЕ R 13B1)	2A	12	120	 4,2 12 25	 42 120 250	1,50 1,13 1,44 1,60
1010	БУТАДИЕН, СТАБИЛИЗОВАН (1,2-бутадиен) или	2F	1	10	1	10	0,59
1010	БУТАДИЕН, СТАБИЛИЗОВАН (1,3-бутадиен) или		1	10	1	10	0,55
1010	СМЕША БУТАДИЕНА И УГЉОВОДОНИКА, СТАБИЛИЗОВАНА		1	10	1	10	0,50
1011	БУТАН	2F	1	10	1	10	0,51
1012	Бутилен (1-Бутилен) или	2F	1	10	1	10	0,53
1012	Бутилен (trans-2-Бутилен) или		1	10	1	10	0,54
1012	Бутилен (cis-2-Бутилен) или		1	10	1	10	0,55
1012	Бутилен (Бутилени смеша)		1	10	1	10	0,50
1013	УГЉЕНДИОКСИД	2A	19 22,5	190 225	 19 25	 190 250	0,73 0,78 0,66 0,75
1016	УГЉЕНМОНОКСИД, КОМПРИМОВАН	1 TF	види 4.3.3.2.1				
1017	ХЛОР	2TOC	1,7	17	1,9	19	1,25
1018	ХЛОРДИФЛУОРМЕТАН (ГАС ЗА ХЛАЂЕЊЕ R 22)	2A	2,4	24	2,6	26	1,03
1020	ХЛОРПЕНТАФЛУОРЕТАН (ГАС ЗА ХЛАЂЕЊЕ R 115)	2A	2	20	2,3	23	1,08
1021	1-ХЛОР-1,2,2,2-ТЕТРАФЛУОРЕТАН (ГАС ЗА ХЛАЂЕЊЕ R 124)	2A	1	10	1,1	11	1,2

UN број	назив	класи-фика-ционикôд	Најмањи испитни притисак за цистерне				највећа дозвољена маса пуњења по литри запремине
			са термичком изолацијом		без термичке изолације		
			MPa	bar	MPa	bar	kg
1022	ХЛОРТРИФЛУОРМЕТАН (ГАС ЗА ХЛАЂЕЊЕ R 13)	2A	12 22.5	120 225			0,96 1,12
					10	100	0,83
					12	120	0,90
					19	190	1,04
					25	250	1,10
1023	ГАС ДОБИЈЕН ДЕСТИЛАЦ-ИЈОМ УГЉА, КОМПРИМОВАН	1 TF	видиˇ 4.3.3.2.1				
1026	ДИЦИЈАН	2 TF	10	100	10	100	0,70
1027	ЦИКЛОПРОПАН	2 F	1,6	16	1,8	18	0,53
1028	ДИХЛОРОДИФЛУОРОМЕТАН (ГАС ЗА ХЛАЂЕЊЕ R 12)	2 A	1,5	15	1,6	16	1,15
1029	ДИХЛОРМОНОФЛУОРМЕТАН (ГАС ЗА ХЛАЂЕЊЕ R 21)	2 A	1	10	1	10	1,23
1030	1,1-ДИФЛУОРЕТАН (ГАС ЗА ХЛАЂЕЊЕ R 152a)	2 F	1,4	14	1,6	16	0,79
1032	ДИМЕТИЛАМИН БЕЗВОДНИ	2 F	1	10	1	10	0,59
1033	ДИМЕТИЛЕТАР	2 F	1,4	14	1,6	16	0,58
1035	ЕТАН	2 F	12	120			0,32
					9,5	95	0,25
					12	120	0,29
					30	300	0,39
1036	ЕТИЛАМИН	2 F	1	10	1	10	0,61
1037	ЕТИЛХЛОРИД	2 F	1	10	1	10	0,8
1038	ЕТИЛЕН, ДУБОКО РАСХЛАЂЕН, ТЕЧАН	3 F	видиˇ 4.3.3.2.4				
1039	ЕТИЛМЕТИЛЕТАР	2 F	1	10	1	10	0,64
1040	ЕТИЛЕНОКСИД ПОД АЗОТОМ до укупног притиска од 1 MPa (10 bar) на 50ºC	2 TF	1,5	15	1,5	15	0,78
1041	ЕТИЛЕНОКСИД и УГЉЕН-ДИОКСИД, смеша са више од 9% а мање од 87% етилен-оксида	2 F	2,4	24	2,6	26	0,73
1046	ХЕЛИЈУМ, КОМПРИМОВАН	1 A	видиˇ 4.3.3.2.1				
1048	БРОМОВОДОНИК, БЕЗВОДНИ	2 TC	5	50	5,5	55	1,54
1049	ВОДОНИК, КОМПРИМОВАН	1 F	видиˇ 4.3.3.2.1				
1050	ХЛОРОВОДОНИК, БЕЗВОДНИ	2 TC	12	120			0,69
					10	100	0,30
					12	120	0,56
					15	150	0,67
					20	200	0,74

UN број	назив	класи-фика-циони кôд	Најмањи испитни притисак за цистерне				највећа дозвољена маса пуњења по литри запремине
			са термичком изолацијом		без термичке изолације		
			MPa	bar	MPa	bar	kg
1053	ВОДОНИКСУЛФИД	2 TF	4,5	45	5	50	0,67
1055	ИЗОБУТИЛЕН	2 F	1	10	1	10	0.52
1056	КРИПТОН, КОМПРИМОВАН	1 A	видиде 4.3.3.2.1				
1058	ГАСОВИ, УТЕЧЊЕНИ, незапаљиви, допуњени азотом, угљен-диоксидом или ваздухом	2 A	1,5 x притисак пуњења видиде 4.3.3.2.2 или 4.3.3.2.3				
1060	МЕТИЛАЦЕТИЛЕН И ПРОПАДИЕН СМЕША, СТАБИЛИЗОВАНА:	2 F	видиде 4.3.3.2.2 или 4.3.3.2.3				
	смеша P1		2.5	25	2,8	28	0,49
	смеша P2		2.2	22	2,3	23	0,47
	Пропадиен са 1% до 4% метилацетилена		2.2	22	2,2	22	0,50
1061	МЕТИЛАМИН, БЕЗВОДНИ	2 F	1	10	1,1	11	0,58
1062	МЕТИЛБРОМИД са највише 2% хлорпикрина	2 T	1	10	1	10	1,51
1063	МЕТИЛХЛОРИД (ГАС ЗА ХЛАЂЕЊЕ, R40)	2 F	1,3	13	1,5	15	0,81
1064	МЕТИЛМЕРКАПТАН	2 TF	1	10	1	10	0,78
1065	НЕОН, КОМПРИМОВАН	1 A	видиде 4.3.3.2.1				
1066	АЗОТ, КОМПРИМОВАН	1 A	видиде 4.3.3.2.1				
1067	ДИАЗОТТЕТРОКСИД (АЗОТ ДИОКСИД)	2 TOC	само у батеријским колима и MEGC који се састоје од посуда				
1070	АЗОТСУБОКСИД	2 O	22,5	225			0,78
					18	180	0,68
					22,52	225	0,74
					5	250	0,75
1071	НАФТНИ ГАС, КОМПРИМОВАН	1 TF	видиде 4.3.3.2.1				
1072	КИСЕОНИК, КОМПРИМОВАН	1 O	видиде 4.3.3.2.1				
1073	КИСЕОНИК, ДУБОКО РАСХЛАЂЕН, ТЕЧАН	3 O	видиде 4.3.3.2.4				
1075	ПЕТРОЛЕЈСКИ ГАС, ТЕЧАН	2 F	видиде 4.3.3.2.2 или 4.3.3.2.3				
1076	ФОЗГЕН	2 TC	само у батеријским колима и MEGC који се састоје од посуда				
1077	ПРОПИЛЕН	2 F	2,5	25	2,7	27	0,43
1078	ГАС ЗА ХЛАЂЕЊЕ, Н.Д.Н. као:	2 A					
	смеша F1		1	10	1,1	11	1,23
	смеша F2 и		1,5	15	1,6	16	1,15
	смеша F3		2,4	24	2,7	27	1,03
	друге смеше		видиде 4.3.3.2.2 или 4.3.3.2.3				

UN број	назив	класи-фика-ционикôд	Најмањи испитни притисак за цистерне				највећа дозвољена маса пуњења по литри запремине
			са термичком изолацијом		без термичке изолације		
			MPa	bar	MPa	bar	kg
1079	СУМПОРДИОКСИД	2 TC	1	10	1.2	12	1,23
1080	СУМПОРХЕКСАФЛОУРИД	2 A	12	120			1,34
					7	70	1.04
					14	140	1,33
					16	160	1,37
1081	ТЕТРАФЛУОРЕТИЛЕН, СТАБИЛИЗОВАН	2 F	само у батеријским колима или MEGC чији елементи се састоје од бешавних посуда				
1082	ТРИФЛУОРХЛОРЕТИЛЕН, СТАБИЛИЗОВАН (ГАС ЗА ХЛАЂЕЊЕ R1113)	2 TF	1,5	15	1,7	17	1,13
1083	ТРИМЕТИЛАМИН, БЕЗВОДНИ	2 F	1	10	1	10	0,56
1085	ВИНИЛБРОМИД, СТАБИЛИЗОВАН	2 F	1	10	1	10	1,37
1086	ВИНИЛХЛОРИД, СТАБИЛИЗОВАН	2 F	1	10	1,1	11	0,81
1087	ВИНИЛМЕТИЛЕТАР, СТАБИЛИЗОВАН	2 F	1	10	1	10	0,67
1581	ХЛОРПИКРИН И МЕТИЛБРОМИД, СМЕША са више од 2% хлорпикрина	2 T	1	10	1	10	1,51
1582	ХЛОРПИКРИН И МЕТИЛХЛОРИД, СМЕША	2 T	1,3	13	1,5	15	0,81
1612	ХЕКСАЕТИЛТЕТРАФОСФАТ И КОМПРИМОВАН ГАС, СМЕША	1 T	види 4.3.3.2.1				
1749	ХЛОРТРИФЛУОРИД	2 TOC	3	30	3	30	1,40
1858	ХЕКСАФЛУОРОПРОПИЛЕН (ГАС ЗА ХЛАЂЕЊЕ, R 1216)	2 A	1,7	17	1,9	19	1,11
1859	СИЛИЦИЈУМТЕТРАФЛУОРИД	2 TC	20	200	20	200	0.74
			30	300	30	300	1.10
1860	ВИНИЛФЛУОРИД, СТАБИЛИЗОВАН	2 F	12	120			0,58
			22,5	225			0,65
					25	250	0,64
1912	МЕТИЛХЛОРИД И МЕТИЛЕН-ХЛОРИД, СМЕША	2 F	1,3	13	1,5	15	0,81
1913	НЕОН, ТЕЧНИ, РАСХЛАЂЕН	3 A	види 4.3.3.2.4				
1951	АРГОН, ДУБОКО РАСХЛАЂЕН, ТЕЧАН	3 A	види 4.3.3.2.4				
1952	ЕТИЛЕНОКСИД И УГЉЕНДИОКСИД, СМЕША са највише 9% етилен оксида	2 A	19	190	19	190	0,66
			25	250	25	250	0,75
1953	КОМПРИМОВАН ГАС, ОТРОВАН, ЗАПАЉИВ, Н.Д.Н. [a]	1 TF	види 4.3.3.2.1 или 4.3.3.2.2				

UN број	назив	класи-фика-ционикôд	Најмањи испитни притисак за цистерне				највећа дозвољена маса пуњења по литри запремине
			са термичком изолацијом		без термичке изолације		
			MPa	bar	MPa	bar	kg
1954	КОМПРИМОВАН ГАС, ЗАПАЉИВ, Н.Д.Н.	1 F	види 4.3.3.2.1 или 4.3.3.2.2				
1955	КОМПРИМОВАН ГАС, ОТРОВАН, Н.Д.Н. [a]	1 T	види 4.3.3.2.1 или 4.3.3.2.2				
1956	КОМПРИМОВАН ГАС, Н.Д.Н.	1 A	види 4.3.3.2.1 или 4.3.3.2.2				
1957	ДЕУТЕРИЈУМ, КОМПРИМОВАН	1 F	види 4.3.3.2.1				
1958	1,2-ДИХЛОР-1,1,2,2-ТЕТРАФЛУОРЕТАН (ГАС ЗА ХЛАЂЕЊЕ R 114)	2 A	1	10	1	10	1,3
1959	1,1-ДИФЛУОРЕТИЛЕН (ГАС ЗА ХЛАЂЕЊЕ R 1132a)	2 F	12 22,5	120 225	 25	 250	0,66 0,78 0,77
1961	ЕТАН, ДУБОКО РАСХЛАЂЕН, ТЕЧАН	3 F	види 4.3.3.2.4				
1962	ЕТИЛЕН	2 F	12 22.5	120 225	 22,5 30	 225 300	0,25 0,36 0,34 0,37
1963	ХЕЛИЈУМ, ДУБОКО РАСХЛАЂЕН, ТЕЧАН	3 A	види 4.3.3.2.4				
1964	СМЕША ГАСОВИТИХ УГЉОВОДОНИКА, КОМПРИМОВАНА, Н.Д.Н.	1 F	види 4.3.3.2.1 или 4.3.3.2.2				
1965	СМЕША ГАСОВИТИХ УГЉОВОДОНИКА, ПРЕВЕДЕНА У ТЕЧНО СТАЊЕ, Н.Д.Н. као што су:	2 F					
	смеша A1		1	10	1	10	0,50
	смеша A01		1,2	12	1,4	14	0,49
	смеша A02		1,2	12	1,4	14	0,48
	смеша A0		1,2	12	1,4	14	0,47
	смеша A1		1,6	16	1,8	18	0,46
	смеша B1		2	20	2,3	23	0,45
	смеша B2		2	20	2,3	23	0,44
	смеша B		2	20	2,3	23	0,43
	смеша C		2,5	25	2,7	27	0,42
	друге смеше		види 4.3.3.2.2 или 4.3.3.2.3				
1966	ВОДОНИК, ДУБОКО РАСХЛАЂЕН, ТЕЧАН	3 F	види 4.3.3.2.4				
1967	ИНСЕКТИЦИД, ГАСОВИТ, ОТРОВАН, Н.Д.Н. [a]	2 T	види 4.3.3.2.2 или 4.3.3.2.3				

UN број	назив	класи-фика-ционикôд	Најмањи испитни притисак за цистерне				највећа дозвољена маса пуњења по литри запремине
			са термичком изолацијом		без термичке изолације		
			MPa	bar	MPa	bar	kg
1968	ИНСЕКТИЦИД, ГАСОВИТ, Н.Д.Н.	2 A	види 4.3.3.2.2 или 4.3.3.2.3				
1969	ИЗОБУТАН	2 F	1	10	1	10	0,49
1970	КРИПТОН, ДУБОКО РАСХЛАЂЕН, ТЕЧАН	3 A	види 4.3.3.2.4				
1971	МЕТАН, КОМПРИМОВАН или ЗЕМНИ ГАС, КОМПРИМОВАН са високим садржајем метана	1 F	види 4.3.3.2.1				
1972	МЕТАН, ДУБОКО РАСХЛАЂЕН, ТЕЧАН или ЗЕМНИ ГАС, ДУБОКО РАСХЛАЂЕН, ТЕЧАН са високим садржајем метана	3 F	види 4.3.3.2.4				
1973	ХЛОРДИФЛУОРМЕТАН И ХЛОРПЕНТАФЛУОРЕТАН, СМЕША (ГАС ЗА ХЛАЂЕЊЕ R 502) са фиксном тачком кључања, са приближно 49% хлордифлуорметана	2 A	2,5	25	2,8	28	1,05
1974	БРОМХЛОРДИФЛУОРМЕТАН (ГАС ЗА ХЛАЂЕЊЕ R 12B1)	2 A	1	10	1	10	1,61
1976	ОКТАФЛУОРЦИКЛОБУТАН (ГАС ЗА ХЛАЂЕЊЕ RC 318)	2 A	1	10	1	10	1,34
1977	АЗОТ, ДУБОКО РАСХЛАЂЕН, ТЕЧАН	3 A	види 4.3.3.2.4				
1978	ПРОПАН	2F	2,1	21	2,.3	23	0,42
1982	ТЕТРАФЛУОРМЕТАН (ГАС ЗА ХЛАЂЕЊЕ R 14)	1 A	20 30	200 300	20 30	200 300	0,62 0,94
1983	1-ХЛОР-2,2,2-ТРИФЛУОРЕТАН (ГАС ЗА ХЛАЂЕЊЕ R 133a)	2A	1	10	1	10	1,18
1984	ТРИФЛУОРМЕТАН (ГАС ЗА ХЛАЂЕЊЕ R 23)	2A	19 25	190 250	 19 25	 190 250	0,92 0,99 0,87 0,95
2034	ВОДОНИК И МЕТАН, СМЕША, КОМПРИМОВАНА	1 F	види 4.3.3.2.1				
2035	1,1,1-ТРИФЛУОРЕТАН (ГАС ЗА ХЛАЂЕЊЕ R 143a)	2 F	2,8	28	3,2	32	0,79
2036	КСЕНОН	2 A	12	120	 13	 130	1,30 1,24
2044	2,2-ДИМЕТИЛПРОПАН	2 F	1	10	1	10	0,53

UN број	назив	класи-фика-ционикôд	Најмањи испитни притисак за цистерне				највећа дозвољена маса пуњења по литри запремине
			са термичком изолацијом		без термичке изолације		
			MPa	bar	MPa	bar	kg
2073	ВОДЕНИ РАСТВОР АМОНИЈАКА релативна густина мања од 0,880 на 15 C у води: са садржајем амонијака између 35% и 40% са садржајем амонијака између 40% и 50%	4 A	 1 1,2	 10 12	 1 1,2	 10 12	 0,80 0,77
2187	УГЉЕНДИОКСИД, ДУБОКО РАСХЛАЂЕН, ТЕЧАН	3 A	види 4.3.3.2.4				
2189	ДИХЛОРСИЛАН	2 TFC	1	10	1	10	0,90
2191	СУЛФУРИЛФЛУОРИД	2 T	5	50	5	50	1,1
2193	ХЕКСАФЛУОРЕТАН (ГАС ЗА ХЛАЂЕЊЕ R 116)	2 A	16 20	160 200	 20	 200	1,28 1,34 1,10
2197	ЈОДОВОДОНИК, БЕЗВОДНИ	2 TC	1,9	19	2,1	21	2,25
2200	ПРОПАДИЕН, СТАБИЛИЗОВАН	2 F	1,8	18	2,0	20	0,50
2201	АЗОТ СУБОКСИД, ТЕЧАН, ДУБОКО РАСХЛАЂЕН	3 O	види 4.3.3.2.4				
2203	СИЛАН (ХИДРИД СИЛИЦИЈУМА)[(b)]	2 F	22,5 25	225 250	22,5 25	225 250	0,32 0,36
2204	КАРБОНИЛСУЛФИД	2 TF	2,7	27	3,0	30	0,84
2417	КАРБОНИЛФЛУОРИД	2 TC	20 30	200 300	20 30	200 300	0,47 0,70
2419	БРОМТРИФЛУОРЕТИЛЕН	2 F	1	10	1	10	1,19
2420	ХЕКСАФЛУОРАЦЕТОН	2 TC	1,6	16	1,8	18	1,08
2422	ОКТАФЛУОРБУТ-2-ЕН (ГАС ЗА ХЛАЂЕЊЕ R 1318)	2 A	1	10	1	10	1,34
2424	ОКТАФЛУОРПРОПАН (ГАС ЗА ХЛАЂЕЊЕ R 218)	2 A	2,1	21	2,3	23	1,07
2451	АЗОТТРИФЛУОРИД	2 O	20 30	200 300	20 30	200 300	0,50 0,75
2452	ЕТИЛАЦЕТИЛЕН, СТАБИЛИЗОВАН	2 F	1	10	1	10	0,57
2453	ЕТИЛФЛУОРИД (ГАС ЗА ХЛАЂЕЊЕ R 161)	2 F	2,1	21	2,5	25	0,57
2454	МЕТИЛ-ФЛУОРИД (ГАС ЗА ХЛАЂЕЊЕ R 41)	2 F	30	300	30	300	0,36
2517	1-ХЛОР-1,1-ДИФЛУОРЕТАН (ГАС ЗА ХЛАЂЕЊЕ R 142B)	2 F	1	10	1	10	0,99
2591	КСЕНОН, ДУБОКО РАСХЛАЂЕН, ТЕЧАН	3 A	види 4.3.3.2.4				

UN број	назив	класи-фика-ционикôд	Најмањи испитни притисак за цистерне				највећа дозвољена маса пуњења по литри запремине
			са термичком изолацијом		без термичке изолације		
			MPa	bar	MPa	bar	kg
2599	ХЛОРТРИФЛУОРМЕТАН И ТРИФЛУОРМЕТАН, АЗЕОТРОПНА СМЕША са приближно 60% хлортрифлоурметана (ГАС ЗА ХЛАЂЕЊЕ R 503)	2 A	3,1 4,2 10	31 42 100	3,1 4,2 10	31 42 100	0,11 0,21 0,76 0,20 0,66
2601	ЦИКЛОБУТАН	2 F	1	10	1	10	0,63
2602	ДИХЛОРДИФЛУОРМЕТАН И 1,1-ДИФЛУОРМЕТАН, АЗЕОТРОПНА СМЕША са приближно 74% дихлордифлуорметана (ГАС ЗА ХЛАЂЕЊЕ R 500)	2 A	1,8	18	2	20	1,01
2901	БРОМХЛОРИД	2 TOC	1	10	1	10	1,50
3057	ТРИФЛУОРАЦЕТИЛХЛОРИД	2 TC	1,3	13	1.5	15	1,17
3070	ЕТИЛЕНОКСИД И ДИХЛОРДИФЛУОРМЕТАН, СМЕША са највише 12.5% етилен-оксида	2 A	1,5	15	1.6	16	1,09
3083	ПЕРХЛОРИЛФЛУОРИД	2 TO	2,7	27	3,0	30	1,21
3136	ТРИФЛУОРМЕТАН, ДУБОКО РАСХЛАЂЕН, ТЕЧАН,	3 A	види 4.3.3.2.4				
3138	СМЕША ЕТИЛЕНА, АЦЕТИЛЕНА И ПРОПИЛЕНА, ДУБОКО РАСХЛАЂЕНА, ТЕЧНА, која садржи најмање 71.5% етилена, не више од 22,5% ацетилена и највише 6% пропилена	3 F	види 4.3.3.2.4				
3153	ПЕРФЛУОРМЕТИЛ-ВИНИЛЕТАР	2 F	1,4	14	1,5	15	1,14
3154	ПЕРФЛУОРЕТИЛВИНИЛЕТАР	2 F	1	10	1	10	0,98
3156	ГАС КОМПРИМОВАНИ СА ОКСИДИРАЈУЋИМ ДЕЈСТВОМ, Н.Д.Н.	1 O	види 4.3.3.2.1 или 4.3.3.2.2				
3157	ТЕЧНИ ГАС СА ОКСИДИРАЈУЋИМ ДЕЈСТВОМ, Н.Д.Н.	2 O	види 4.3.3.2.2 или 4.3.3.2.3				
3158	ГАС, ДУБОКО РАСХЛАЂЕН, ТЕЧАН, Н.Д.Н.	3 A	види 4.3.3.2.4				
3159	1,1,1,2-ТЕТРАФЛУОРЕТАН (ГАС ЗА ХЛАЂЕЊЕ R 134a)	2 A	1,6	16	1,8	18	1,04
3160	ТЕЧНИ ГАС, ОТРОВАН, ЗАПАЉИВ, Н.Д.Н. [a]	2 TF	види 4.3.3.2.2 или 4.3.3.2.3				

UN број	назив	класи-фика-ционикôд	Најмањи испитни притисак за цистерне				највећа дозвољена маса пуњења по литри запремине
			са термичком изолацијом		без термичке изолације		
			MPa	bar	MPa	bar	kg
3161	ТЕЧНИ ГАС, ЗАПАЉИВ, Н.Д.Н.	2 F	види 4.3.3.2.2 или 4.3.3.2.3				
3162	ТЕЧНИ ГАС, ОТРОВАН, Н.Д.Н. (a)	2 T	види 4.3.3.2.2 или 4.3.3.2.3				
3163	ТЕЧНИ ГАС, Н.Д.Н.	2 A	види 4.3.3.2.2 или 4.3.3.2.3				
3220	ПЕНТАФЛУОРЕТАН (ГАС ЗА ХЛАЂЕЊЕ R 125)	2 A	4,1	41	4,9	49	0,95
3252	ДИФЛУОРМЕТАН (ГАС ЗА ХЛАЂЕЊЕ R 32)	2 F	3,9	39	4,3	43	0,78
3296	ХЕПТАФЛУОРПРОПАН (ГАС ЗА ХЛАЂЕЊЕ R 227)	2 A	1,4	14	1,6	16	1,20
3297	ЕТИЛЕНОКСИД И (ХЛОРТЕТРАФЛУОР)ЕТАН, СМЕША са највише 8,8% етилен-оксида	2 A	1	10	1	10	1,16
3298	ЕТИЛЕНОКСИД И (ПЕНТАФЛУОР)ЕТАН, СМЕША са највише 7,9% етилен-оксида	2 A	2,4	24	2,6	26	1,02
3299	ЕТИЛЕНОКСИД И (ТЕТРАФЛУОР)ЕТАН, СМЕША са највише 5,6% етилен-оксида	2 A	1,5	15	1,7	17	1,03
3300	ЕТИЛЕНОКСИД И УГЉЕНДИОКСИД, СМЕША са више од 87% етилен-оксида	2 TF	2,8	28	2,8	28	0,73
3303	КОМПРИМОВАН ГАС, ОТРОВАН, ОКСИДАЦИОНИ, Н.Д.Н. (a)	1 TO	види 4.3.3.2.1 или 4.3.3.2.2				
3304	КОМПРИМОВАН ГАС, ОТРОВАН, НАГРИЗАЈУЋИ, Н.Д.Н. (a)	1 TC	види 4.3.3.2.1 или 4.3.3.2.2				
3305	КОМПРИМОВАН ГАС, ОТРОВАН, ЗАПАЉИВ, НАГРИЗАЈУЋИ, Н.Д.Н. (a)	1 TFC	види 4.3.3.2.1 или 4.3.3.2.2				
3306	КОМПРИМОВАН ГАС, ОТРОВАН, ОКСИДАЦИОНИ, НАГРИЗАЈУЋИ, Н.Д.Н. (a)	1 TOC	види 4.3.3.2.1 или 4.3.3.2.2				
3307	ТЕЧАН ГАС, ОТРОВАН, ОКСИДАЦИОНИ, Н.Д.Н. (a)	2 TO	види 4.3.3.2.2 или 4.3.3.2.3				
3308	ТЕЧАН ГАС, ОТРОВАН, НАГРИЗАЈУЋИ, Н.Д.Н. (a)	2TC	види 4.3.3.2.2 или 4.3.3.2.3				
3309	ТЕЧАН ГАС, ОТРОВАН, ЗАПАЉИВ, НАГРИЗАЈУЋИ, Н.Д.Н. (a)	2 TFC	види 4.3.3.2.2 или 4.3.3.2.3				

UN број	назив	класи-фика-циони кôд	Најмањи испитни притисак за цистерне				највећа дозвољена маса пуњења по литри запремине
			са термичком изолацијом		без термичке изолације		
			MPa	bar	MPa	bar	kg
3310	ТЕЧАН ГАС, ОТРОВАН, ОКСИДАЦИОНИ, НАГРИЗАЈУЋИ, Н.Д.Н. [a]	2 TOC	види 4.3.3.2.2 или 4.3.3.2.3				
3311	ГАС, ДУБОКО РАСХЛАЂЕН, ТЕЧАН, ОКСИДАЦИОНИ, Н.Д.Н.	3 O	види 4.3.3.2.4				
3312	ГАС, ДУБОКО РАСХЛАЂЕН, ТЕЧАН, ЗАПАЉИВ, Н.Д.Н.	3 F	види 4.3.3.2.4				
3318	АМОНИЈАК, ВОДЕНИ РАСТВОР релативна густина мања од 0,880 на 15ºC, са више од 50% амонијака	4 TC	види 4.3.3.2.2				
3337	ГАС ЗА ХЛАЂЕЊЕ R 404A	2 A	2,9	29	3,2	32	0,84
3338	ГАС ЗА ХЛАЂЕЊЕ R 407A	2 A	2,8	28	3,2	32	0,95
3339	ГАС ЗА ХЛАЂЕЊЕ R 407B	2 A	3,0	30	3,3	33	0,95
3340	ГАС ЗА ХЛАЂЕЊЕ R 407C	2 A	2,7	27	3,0	30	0,95
3354	ИНСЕКТИЦИД, ГАСОВИТ, ЗАПАЉИВ, Н.Д.Н.	2 F	види 4.3.3.2.2 или 4.3.3.2.3				
3355	ИНСЕКТИЦИД, ГАСОВИТ, ОТРОВАН, ЗАПАЉИВ, Н.Д.Н. [a]	2 TF	види 4.3.3.2.2 или 4.3.3.2.3				

[a] Дозвољено са вредношћу LC_{50} од 200 ppm или вишом.

[b] Важи као самозапаљив (пирофоран).

4.3.3.3 Употреба

4.3.3.3.1 Ако су цистерне, батеријска кола или MEGC одобрени за различите гасове, промена употребе условљава примену мера пражњења, чишћења и испуштања гасова у обиму који је неопходан за обезбеђење сигурности употребе.

4.3.3.3.2 *(Брисано)*

4.3.3.3.3 Елементи батеријских кола или MEGC смеју да садрже само један исти гас.

4.3.3.3.4 Ако спољни надпритисак може да буде већи од издржљивости цистерне на спољни притисак (нпр. на основу ниских температура окружења), морају се спровести одговарајуће мере да би се заштитила цистерна која превози течни гас под ниским притиском од опасности деформације, нпр. услед пуњења азотом или другим инертним гасом ради одржавања довољног притиска унутар цистерне.

4.3.3.4	**Посебне одредбе за пуњење кола цистерни за течни гас**	*(Резервисано)*
4.3.3.4.1	**Контролне мере пре пуњења** a) За сваки гас који се превози неопходно је преконтролисати податке на плочици цистерне (види 6.8.2.5.1 и 6.8.3.5.1 до 6.8.3.5.5) да ли су у складу са подацима на плочици кола (види 6.8.2.5.2, 6.8.3.5.6 и 6.8.3.5.7). Код кола цистерне, која су намењена за наизменичну употребу неопходно је преконтролисати, да ли су на обе бочне стране кола ако се користе преклопне плочице, да су исправне плочице видљиве и да ли су безбедно фиксиране механизмима према 6.8.3.5.7. Границе товарења на плочицама кола не смеју ни у ком случају прекорачити највећу дозвољену масу пуњења на плочици цистерне. b) Последњи товар се мора утврдити, или на основу података из транспортног документа, или анализом. По потреби цистерна се мора очистити. c) Маса остатка товара се мора утврдити (нпр. вагањем) и мора се узети у обзир приликом утврђивања количине пуњења тако да кола цистерне не буду препуњена или претоварена. d) Заптивеност тела цистерне и делова опреме као и њихова функционалност мора бити преконтролисана.	*(Резервисано)*
4.3.3.4.2	**Поступак пуњења** За пуњење је потребно придржавати се одредби упутства за употребу кола цистерне.	*(Резервисано)*

4.3.3.4.3 Контролне мере после пуњења

a) Након пуњења, баждареним контролним уређајима (на пример, вагањем на баждареној ваги) мора се преконтролисати, да ли су кола препуњена или преоптерећена.
Препуњена или преоптерећена кола цистерне се морају одмах на безбедан начин испразнити до дозвољене количине за пуњење.

b) Парцијални притисак инертних гасова у гасовитој фази не сме да премаши 0,2 MPa (2 bar), односно надпритисак у гасовитој фази сме да премаши притисак паре (апсолутно) течног гаса на температури течне фазе за највише 0,1 MPa (1 bar) (међутим, за UN 1040 етиленоксид са азотом важи, највиши дозвољени укупни притисак од 1 MPa (10 bar) на 50°C).

c) Након пуњења, кола са пражњењем са дна се мора преконтролисати, да ли су унутрашњи затварачи довољно затворени.

d) Пре постављања слепих прирубница или других уређаја једнаке ефикасности, вентили се морају испитати на заптивеност; евентуална незаптивеност мора се одговарајућим средствима отклонити.

e) На излазу вентила треба поставити слепе прирубнице или друге уређаје исте ефикасности. Ови затварачи морају бити опремљени одговарајућим заптивкама. Они морају бити затворени користећи све елементе који су предвиђени за њихов тип конструкције.

f) На крају се мора извршити визуелна завршна контрола кола, опреме и обележја, као и утврдити да нема истицање материје којом је цистерна напуњена.

(Резервисано)

4.3.3.5 Стварно време задржавања мора бити одређено за сваку вожњу цистерне која превози дубоко расхлађени гас у течном стању, на основу следећих показатеља:

(a) референтно време задржавања за дубоко расхлађени гас у течном стању који треба да се превезе (види 6.8.3.4.10) како је то наведено на плочици у 6.8.3.5.4;

(b) стварна густина пуњења;

(c) стварни притисак пуњења;

(d) најнижи притисак реаговања уређаја за ограничење притиска;

(e) нарушавање изолације[4].

Напомена: *ISO 21014:2006 „Криогени резервоари – Особине криогене изолације", детаљно описује методе за одређивање особина изолације криогених резервоара и даје начин за израчунавање времена задржавања.*

Датум када се завршава стварно време задржавања мора бити унет у транспортни документ (види 5.4.1.2.2 (d)).

Захтеви из 4.3.3.5 не морају бити испуњени за празне, неочишћене цистерне.

4.3.3.6 Цистерне не смеју бити предате на превоз ако:

(a) су услови пуњења такви да осцилације могу да произведу неприхватљиву хидрауличку силу у резервоару;

(b) постоји цурење;

(c) су оштећене у тој мери да је угрожена целовитост цистерне или њених уређаја за подизање или обезбеђење;

(d) сервисна опрема није прегледана и није утврђено да је у добром стању;

и за дубоко расхлађене течне гасове:

(e) није утврђено стварно време задржавања за гас који се превози;

(f) време трајања превоза, након узимања у обзир кашњења која се могу појавити, не прелази стварно време задржавања;

(g) притисак није стабилан и снижен до нивоа на коме се може постићи стварно време задржавања[4];

(h) су празне, неочишћене, осим ако је притисак снижен до нивоа којим се осигурава да се уређаји за растерећење притиска неће активирати током превоза[4].

[4] *Упутство је доступно у документу Европског удружења индустрије гаса (EIGA) „Методе како би се спречило превремено активирање уређаја за растерећење притиска на цистернама", доступно на www.eiga.eu.*

4.3.4 Посебне одредбе за класе 3 до 9

4.3.4.1 Кодирање цистерни, рационализован приступ и хијерархија цистерни

4.3.4.1.1 Кодирање цистерни

Четири дела кôда цистерни, који су наведени у колони (12), табеле А, поглавља 3.2 имају следеће значење:

Део	Опис	Кôд цистерне
1	Тип цистерне	L = цистерна за материје у течном стању (течне или чврсте материје, које се предају на превоз у растопљеном стању); S = цистерна за материје у чврстом (прашкастом или зрнастом) стању.
2	Прорачунски притисак	G = минимални прорачунски притисак према општим захтевима 6.8.2.1.14; 1,5; 2,65; 4; 10; 15 или 21 = минимални прорачунски притисак у барима (види 6.8.2.1.14).
3	Отвори (види 6.8.2.2.2)	A = цистерна са отворима за пуњење или пражњење на дну са 2 затварача; B = цистерна са отворима за пуњење или пражњење на дну са 3 затварача C = цистерна са отворима за пуњење или пражњење одозго, која испод нивоа течности има само отворе за чишћење; D = цистерна са отворима за пуњење или пражњење одозго без отвора испод нивоа течности.
4	Сигурносни вентил / уређај	V = цистерна са уређајем за одушак према 6.8.2.2.6, без уређаја за спречавање ширења пламена; или цистерна која није отпорна на притисак изазван експлозијом, отпорна на шок; F = цистерна са уређајем за одушак према одељку 6.8.2.2.6 са уређајем за спречавање ширења пламена; или цистерна која је отпорна на притисак изазван експлозијом, отпорна на шок; N = цистерна без уређаја за одушак према 6.8.2.2.6, која није херметички затворена; H = херметички затворена цистерна (види дефиницију појмова у одељку 1.2.1).

4.3.4.1.2 Рационализован приступ за сврставање кôдова цистерни групама материја и хијерархија цистерни

Напомена: *Неке материје и групе материја нису садржане у овом рационализованом приступу, види 4.3.4.1.3.*

Рационализован приступ за разврставање			
Кôд цистерне	**Дозвољене групе материја**		
	класа	**класификациони кôд**	**Група паковања**
Течне материје			
LGAV	3	F2	III
	9	M9	III
LGBV	4.1	F2	II, III
	5.1	O1	III
	5.1	OT1	III
	9	M6	III
	9	M11	III
	као и дозвољене групе материја за кôд цистерне LGAV		
LGBF	3	F1	II притисак паре на 50 °C ≤ 1,1 bar
	3	F1	III
	3	D	II притисак паре на 50 °C ≤ 1,1 bar
	3	D	III
	као и дозвољене групе материја за кôдове цистерне LGAV и LGBV		
L1.5BN	3	F1	II притисак паре на 50 °C > 1,1 bar
	3	D	II притисак паре на 50 °C > 1,1 bar
	као и дозвољене групе материја за кôдове цистерне LGAV, LGBV и LGBF		
L4BN	3	F1	I
	3	FC	III
	3	D	I
	5.1	O1	II
	5.1	OT1	II
	8	C1	II, III
	8	C3	II, III
	8	C4	II, III
	8	C5	II, III
	8	C7	II, III
	8	C8	II, III
	8	C9	II, III
	8	C10	II, III
	8	CF1	II
	8	CF2	II
	8	CS1	II
	8	CW1	II
	8	CW2	II
	8	CO1	II
	8	CO2	II

Рационализован приступ за разврставање			
Кôд цистерне	**Дозвољене групе материја**		
	класа	**класификациони кôд**	**Група паковања**
L4BN *наставак*	8[a)]	CT1	II, III
	8	CT2	II, III
	8	CFT	II
	9	M11	III
	као и дозвољене групе материја за кôдове цистерне LGAV, LGBV, LGBF и L1.5BN		
L4BH	3	FT1	II, III
		FT2	II
		FC	II
		FTC	II
	6.1	T1	II, III
		T2	II, III
		T3	II, III
		T4	II, III
		T5	II, III
		T6	II, III
		T7	II, III
		TF1	II
		TF2	II, III
		TF3	II
		TS	II
		TW1	II
		TW2	II
		TO1	II
		TO2	II
		TC1	II
		TC2	II
		TC3	II
		TC4	II
		TFC	II
	6.2	I4	
	9	M2	II
	као и дозвољене групе материја за кôдове цистерне LGAV, LGBV, LGBF, L1.5BN и L4BN		
L4DH	4.2	S1	II, III
	4.2	S3	II, III
	4.2	ST1	II, III
	4.2	ST3	II, III
	4.2	SC1	II, III
	4.2	SC3	II, III

[a)] Материје, осим флуороводоничне киселине и раствора водоник-дифлуорида, сврставају се у овај кôд цистерне.

Рационализован приступ за разврставање			
Кôд цистерне	**Дозвољене групе материја**		
	класа	**класификациони кôд**	**Група паковања**
L4DH	4.3	W1	II, III
	4.3	WF1	II, III
	4.3	WT1	II, III
	4.3	WC1	II, III
	8[b)]	CT1	II, III
	као и дозвољене групе материја за кôдове цистерне LGAV, LGBV, LGBF, L1.5BN, L4BN и L4BH		
L10BH	8	C1	I
	8	C3	I
	8	C4	I
	8	C5	I
	8	C7	I
	8	C8	I
	8	C9	I
	8	C10	I
	8	CF1	I
	8	CF2	I
	8	CS1	I
	8	CW1	I
	8	CW2	I
	8	CO1	I
	8	CO2	I
	8[c)]	CT1	I
	8	CT2	I
	8	COT	I
	као и дозвољене групе материја за кôдове цистерне LGAV, LGBV, LGBF, L1.5BN, L4BN, и L4BH		
L10CH	3	FT1	I
	3	FT2	I
	3	FC	I
	3	FTC	I
	6.1[(d)]	T1	I
	6.1[(d)]	T2	I
	6.1[(d)]	T3	I

[b)] Флуороводонична киселина и раствори водоник-дифлуорида, сврставају се у овај кôд цистерне.

[c)] Материје осим оних које садрже флуороводоничну киселину сврставају се у овај кôд цистерне.

[d)] Материје са вредношћу LC_{50} од највише 200 ml/m^3 и засићеном концентрацијом паре од најмање 500 LC_{50} морају да се сврстају у кôд цистерне L15CH.

Рационализован приступ за разврставање			
Кôд цистерне	**Дозвољене групе материја**		
	класа	**класификациони кôд**	**Група паковања**
L10CH *наставак*	6.1[d]	T4	I
	6.1[d]	T5	I
	6.1[d]	T6	I
	6.1[d]	T7	I
	6.1[d]	TF1	I
	6.1[d]	TF2	I
	6.1[d]	TF3	I
	6.1[d]	TS	I
	6.1[d]	TW1	I
	6.1[d]	TO1	I
	6.1[d]	TC1	I
	6.1[d]	TC2	I
	6.1[d]	TC3	I
	6.1[a]	TC4	I
	6.1[d]	TFC	I
	6.1[d]	TFW	I
	као и дозвољене групе материја за кôдове цистерне LGAV, LGBV, LGBF, L1.5BN, L4BN, L4BH, и L10BH		
	[a] Материје са вредношћу LC_{50} од највише 200 ml/m^3 и засићеном концентрацијом паре од најмање 500 LC_{50} морају да се сврстају у кôд цистерне L15CH.		
L10DH	4.3	W1	I
	4.3	WF1	I
	4.3	WT1	I
	4.3	WC1	I
	4.3	WFC	I
	5.1	OTC	I
	8[e]	CT1	I
	као и дозвољене групе материја за кôдове цистерне LGAV, LGBV, LGBF, L1,5BN, L4BN, L4BH, L4DH, L10BH и L10CH		
L15CH	3	FT1	I
	6.1[f]	T1	I
	6.1[f]	T4	I
	[e] Материје које садрже флуороводоничну киселину сврставају се у овај кôд цистерне, са изузетком флуороводоничне киселине са више од 85% флуороводоника. [f] Материје са вредношћу LC_{50} од највише 200 ml/m^3 и засићеном концентрацијом паре од најмање 500 LC_{50} морају да се сврстају у овај кôд цистерне.		

Рационализован приступ за разврставање			
Кôд цистерне	**Дозвољене групе материја**		
	класа	**класификациони кôд**	**Група паковања**
L15CH	6.1[f]	TF1	I
наставак	6.1[f]	TW1	I
	6.1[f]	TO1	I
	6.1[f]	TC1	I
	6.1[f]	TC3	I
	6.1[f]	TFC	I
	6.1[f]	TFW	I
	као и дозвољене групе материја за кôдове цистерне LGAV, LGBV, LGBF, L1,5BN, L4BN, L4BH, L10BH и L10CH		
L21DH	4.2	S1	I
	4.2	S3	I
	4.2	SW1	I
	4.2	ST3	I
	као и дозвољене групе материја за кôдове цистерне LGAV, LGBV, LGBF, L1,5BN, L4BN, L4BH, L4DH, L10BH, L10CH, L10DH и L15CH		
Чврсте материје			
SGAV	4.1	F1	III
	4.1	F3	III
	4.2	S2	II, III
	4.2	S4	III
	5.1	O2	II, III
	8	C2	II, III
	8	C4	III
	8	C6	III
	8	C8	III
	8	C10	II, III
	8	CT2	III
	9	M7	III
	9	M11	II, III
SGAN	4.1	F1	II
	4.1	F3	II
	4.1	FT1	II, III
	4.1	FT2	II, III
	4.1	FC1	II, III
	4.1	FC2	II, III
	4.2	S2	II
	4.2	S4	II, III

Рационализован приступ за разврставање			
Кôд цистерне	**Дозвољене групе материја**		
	класа	**класификациони кôд**	**Група паковања**
	4.2	ST2	II, III
	4.2	ST4	II, III
SGAN	4.2	SC2	II, III
наставак	4.2	SC4	II, III
	4.3	W2	II, III
	4.3	WF2	II
	4.3	WS	II, III
	4.3	WT2	II, III
	4.3	WC2	II, III
	5.1	O2	II, III
	5.1	OT2	II, III
	5.1	OC2	II, III
	8	C2	II
	8	C4	II
	8	C6	II
	8	C8	II
	8	C10	II
	8	CF2	II
	8	CS2	II
	8	CW2	II
	8	CO2	II
	8	CT2	II
	9	M3	III
	као и дозвољене групе материја за кôд цистерне SGAV		
SGAH	6.1	T2	II, III
	6.1	T3	II, III
	6.1	T5	II, III
	6.1	T7	II, III
	6.1	T9	II
	6.1	TF3	II
	6.1	TS	II
	6.1	TW2	II
	6.1	TO2	II
	6.1	TC2	II
	6.1	TC4	II
	9	M1	II, III
	као и дозвољене групе материја за кôдове цистерне SGAV и SGAN		

Рационализован приступ за разврставање			
Кôд цистерне	**Дозвољене групе материја**		
	класа	**класификациони кôд**	**Група паковања**
S4AH	9	M2	II
	као и дозвољене групе материја за кôдове цистерне SGAV, SGAN и SGAH		
S10AN	8	C2	I
	8	C4	I
	8	C6	I
	8	C8	I
	8	C10	I
	8	CF2	I
	8	CS2	I
	8	CW2	I
	8	CO2	I
	8	CT2	I
	као и дозвољене групе материја за кôдове цистерне SGAV и SGAN		
S10AH	6.1	T2	I
	6.1	T3	I
	6.1	T5	I
	6.1	T7	I
	6.1	TS	I
	6.1	TW2	I
	6.1	TO2	I
	6.1	TC2	I
	6.1	TC4	I
	као и дозвољене групе материја за кôдове цистерне SGAV, SGAN, SGAH и S10AN		

Хијерархија цистерни

Цистерне са другачијим кôдовима од оних који су наведени у овој табели или у табели А, поглавља 3.2, смеју се такође користити, под условом, да сваки елемент (број или слово) делова 1 до 4 ових кôдова цистерни одговара истом или већем безбедносном нивоу него одговарајући елемент кôда цистерне наведен у табели А, поглавља 3.2, и то према следећем растућем редоследу:

Део 1: тип цистерне

S → L

Део 2: Прорачунски притисак

G → 1.5 → 2.65 → 4 → 10 → 15 → 21 bar

Део 3: Отвори

A → B → C → D

Део 4: Сигурносни вентил/уређај

V → F → N → H.

На пример:

- Цистерна са кôдом L10CN је одобрена за превоз материје, којој је додељен кôд L4BN;
- Цистерна са кôдом L4BN је одобрен за превоз материје, којој је додељен кôд SGAN;

Напомена: *Посебне одредбе, које евентуално важе за поједине називе (види одељке 4.3.5 и 6.8.4) не треба узимати у обзир у спецификацији хијерархије.*

4.3.4.1.3 Следеће материје и групе материја, код којих је у колони (12), табеле А, поглавља 3.2 иза кôда цистерне наведен знак „(+)”, подлежу посебним одредбама. У овом случају употреба алтернативне цистерне за друге материје и групе материја је дозвољена само, ако је то специфицирано у сертификату о одобрењу типа. Узимајући у обзир посебне одредбе наведене у колони (13), табеле А, поглавља 3.2 смеју се према одредбама на крају табеле у 4.3.4.1.2 користити цистерне више вредности.

Захтеви за ове цистерне означени су у следећим кôдовима цистерни, допуњени релевантним посебним одредбама, које су наведене у колони (13), табеле А, поглавља 3.2.

Класа	**UN бр.**	**Назив и опис**	Кôд цистерне
4.1	2448	Сумпор, растопљен	LGBV
	3531	Материја подложна полимеризацији, чврста, стабилизована, н.д.н.	SGAN
	3532	Материја подложна полимеризацији, течна, стабилизована, н.д.н.	L4BN
4.2	1381	Фосфор, бели или жути, сув, под водом или у раствору	L10DH
	2447	Фосфор, бели, растопљен	
4.3	1389	Амалгам алкалног метала, течан	L10BN
	1391	Дисперзија алкалних метала или дисперзија земноалкалног метала	
	1392	Амалгам земноалкалних метала, течан	
	1415	Литијум	
	1420	Металне легуре калијума, течне	
	1421	Легура алкалних метала, течна, н.д.н.	
	1422	Легуре калијума и натријума, течне	
	1428	Натријум	

Класа	**UN бр.**	**Назив и опис**	Кôд цистерне
	2257	Калијум	L10BN
	3401	Легура живе и алкалног метала, чврста	
	3402	Легура живе и земноалкалног метала, чврста	
	3403	Калијум метал легуре, чврсте	
	3404	Калијум нитрат легуре, чврсте	
	3482	Дисперзија алкалног метала, запаљива или дисперзија земноалкалног метала, запаљива	
	1407	Цезијум	L10CH
	1423	Рубидијум	
	1402	Калцијумкарбид, група паковања I	S2.65AN
5.1	1873	Перхлорна киселина са више од 50% а највише 72% киселине (масених)	L4DN
	2015	Водоникпероксид, у воденом раствору, стабилизован, са преко 70% водоникпероксида	L4DV
	2014	Водоникпероксид у воденом раствору са најмање 20%, али највише 60% водоникпероксида	L4BV
	2015	Водоникпероксид, у воденом раствору, стабилизован, са преко 60% а највише 70% водоникпероксида	
	2426	Амонијум нитрат, течан (топао концентрован раствор)	
	3149	Водоникпероксид и персирћетна киселина, смеша, стабилизована	
	3375	Амонијумнитрат, емулзија, суспензија или гел, полуфабрикат из кога се добија експлозив, течан	LGAV
	3375	Амонијумнитрат, емулзија, суспензија или гел, полуфабрикат из кога се добија експлозив, чврст	SGAV
5.2	3109	Органски пероксид, тип F, течан	L4BN
	3110	Органски пероксид, тип F, чврст	S4AN
6.1	1613	Цијановодоник у воденом раствору (цијано- водонична киселина)	L15DH
	3294	Цијановодоник у алкохолном раствору	
7[a]		Све материје	посебне цистерне
		Минимални захтеви за течне материје	L2.65CN
		Минимални захтеви за чврсте материје	S2.65AN
8	1052	Флуороводоник, дехидриран	L21DH
	1744	Бром или раствор брома	
	1790	Флуороводонична киселина са преко 85% флуороводоника	
	1791	Раствор хипохлорита	L4BV
	1908	Раствор хлорита	

[a] Без обзира на опште захтеве овог става, цистерне које се користе за радиоактивне материје се такође могу користити и за превоз друге робе под условом да су испуњени захтеви из 5.1.3.2.

4.3.4.1.4	*(Резервисано)*	Контејнер цистерне или заменљиве цистерне, које су предвиђене за превоз течног отпада, које одговарају захтевима поглавља 6.10 и које су опремљене са два затварача према 6.10.3.2, морају бити сврстане у кôд цистерне L4AH. Ако су предметне цистерне опремљене за наизменични превоз течних и чврстих материја, морају бити сврстане у комбиновани кôд цистерне L4AH и S4AH.

4.3.4.2 Опште одредбе

4.3.4.2.1 У случају пуњења загрејаних материја, температура на спољној страни тела цистерне, искључујући отворе и њихове затваре, или термичку изолацију не сме да премаши 70 °C у току превоза.,

4.3.4.2.2	Спојни водови између цистерни више независних, али међусобно повезаних кола цистерни (нпр. комплетног воза) морају бити у току превоза испражњени.	*(Резервисано)*
4.3.4.2.3	Ако су цистерне, које су дозвољене за течне гасове класе 2, дозвољене и за течне материје других класа, наранџаста трака предвиђена у 5.3.5 мора у току превоза ових течних материја бити тако прекривена или на неки други начин учињена непрепознатљивом, да више није видљива. У току превоза ових течних материја ни подаци према 6.8.3.5.6 b) или c) не смеју бити више видљиви на обе стране кола цистерне или на плочицама.	*(Резервисано)*

4.3.5 Посебне одредбе

Следеће посебне одредбе су примењиве, ако су наведене за неки назив у колони 13 табеле А поглавља 3.2:

TU1 Цистерне се тек након потпуног очврснућа материје и прекривања инертним гасом смеју предати на превоз. Неочишћене празне цистерне, које су садржале ове материје, морају бити напуњене инертним гасом.

TU2 Материја мора бити прекривена неким инертним гасом. Неочишћене празне цистерне, које су садржале ове материје, морају бити напуњене инертним гасом.

TU3 Унутрашњост тела цистерне и сви делови, који могу доћи у додир са материјом, морају бити одржавани у чистом стању. За пумпе, вентиле и друге уређаје не смеју се користити средства за подмазивање, која са материјом могу формирати опасно једињење.

TU4 Током превоза ове материје морају бити прекривене инертним гасом, чији надпритисак мора износити најмање 50 kPa (0,5 bar).

Неочишћене празне цистерне, које су садржале ове материје, морају приликом предаје на превоз да буду напуњене инертним гасом са надпритиском од најмање 50 kPa (0,5 bar).

TU5 *(Резервисано)*

TU6 Није дозвољен превоз у цистернама, батеријским колима и MEGC ако је вредност LC_{50} испод 200 ppm.

TU7 Материјали, који се користе за заптивање спојних места или за одржавање уређаја за затварање морају бити компатибилни са садржајем.

TU8 За превоз се сме користити цистерна од легура алуминијума само када се иста користи искључиво за ову материју, и ако је ацеталдехид без киселине.

TU9 UN 1203 БЕНЗИН са притиском паре на 50 °C од преко 110 kPa (1,1 bar) али највише 150 kPa (1,5 bar), сме се превозити и у цистернама, које су прорачунате према 6.8.2.1.14 (a) и чија опрема одговара одељку 6.8.2.2.6.

TU10 *(Резервисано)*

TU11 При пуњењу, температура ове материје не сме да прекорачи 60°C. Највећа температура пуњења од 80°C је дозвољена, под условом да се приликом пуњења спречи појава тињања и да су испуњени следећи услови. Након пуњења, цистерне се морају излагати надпритиску (нпр. помоћу компримованог ваздуха) да би се контролисала заптивеност. Мора се обезбедити, да се током превоза не створи подпритисак. Пре пражњења треба проверити, да је притисак у цистернама још увек изнад атмосферског притиска. Ако то није случај, пре пражњења се у цистерне мора увести инертни гас.

TU12 Код наизменичне употребе, пре и након превоза ове материје, из тела цистерни и њихове опреме морају бити одстрањени сви остаци.

TU13 Приликом пуњења цистерне морају бити ослобођене од сваке нечистоће.

Опрема за опслуживање, као вентили и спољни цевоводи цистерни, морају бити испражњени након пуњења или пражњења цистерне.

TU14 Заштитни поклопци затварача у току превоза морају бити блокирани (закључани).

TU15 Цистерне се не смеју користити за превоз намирница, кондиторских производа и сточне хране.

TU16 Када су предате на превоз, празне, неочишћене цистерне морају бити напуњене заштитним средством при чему мора бити испуњена једна од наведених мера:

Заштитно средство	Степен пуњења воде	Додатни захтеви за превоз на ниским температурама спољашње средине
Азот[a]	-	-
Вода и азот[a]	-	-
Вода	не мање од 96% и највише 98%	Вода мора да садржи довољно средства против замрзавања (антифриза) ради спречавања замрзавања. Средство против замрзавања не сме имати нагризајуће дејство и не сме бити подложно реаговању са материјом.

[a] *Цистерна мора бити напуњена азотом тако да чак и након хлађења, притисак у било које време не пада испод атмосферског притиска. Цистерна мора бити тако затворена, да не може доћи до истицања гаса.*

Додатни навод мора бити укључен у транспортном документу:
„ЦИСТЕРНА НАПУЊЕНА _____[5] У СКЛАДУ СА ПОСЕБНОМ ОДРЕДБОМ TU16."

TU17 Сме да се превози само у батеријским колима или MEGC, чији елементе чине боце.

TU18 Степен пуњења цистерне мора бити тако прорачунат, да при загревању садржаја на температуру, на којој притисак паре одговара притиску отварања сигурносних вентила, запремина течности на тој температури не премашује 95% запремине цистерне. Одредба у 4.3.2.3.4 не важи.

TU19 Цистерне се смеју на температури пуњења и притиску пуњења пунити до 98%. Одредба у 4.3.2.3.4 не важи.

TU20 *(Резервисано)*

TU21 Материје морају бити заштићене заштитним средством на следећи начин:

Заштитно средство	Слој воде у цистерни	Степен пуњења материје (укључујући и воду уколико је има) на температури од 60° C не сме да прелази	Додатни захтеви за превоз на ниским температурама спољашње средине
Азот[a]	-	96 %	-
Вода и азот[a]	-	98 %	Вода мора да садржи довољно средства против замрзавања (антифриза) ради спречавања замрзавања. Средство против замрзавања не сме имати нагризајуће дејство и не сме бити подложно реаговању са материјом.
Вода	најмање 12 cm	98 %	

[a] *Преостали простор цистерне мора бити напуњен азотом тако да чак и након хлађења, притисак у било које време не пада испод атмосферског притиска. Цистерна мора бити тако затворена, да не може доћи до истицања гаса.*

TU22 Цистерне се смеју пунити само до 90% своје запремине; за течност мора остати слободан простор од 5% ако је течност на просечној температури течности од 50 °C.

TU23 Пуњење по литру запремине сме да износи највише 0,93 kg, ако се пуни по маси. Ако се пуни запремински, степен пуњења сме да износи највише 85%.

TU24 Пуњење по литру запремине сме да износи највише 0,95 kg, ако се пуни по маси. Ако се пуни запремински, степен пуњења сме да износи највише 85%.

TU25 Пуњење по литру запремине сме да износи највише 1,14 kg, ако се пуни по маси. Ако се пуни запремински, степен пуњења сме да износи највише 85%.

TU26 Степен пуњења сме да износи највише 85%.

TU27 Цистерне се смеју пунити само до 98% њихове запремине.

TU28 Цистерне се смеју пунити, на референтној температури од 15°C, само до 95% њихове запремине.

[5] *Навести назив(е) заштитног(их) средства(ава). Када је цистерна напуњена водом, њена маса треба да буде уписана у kg; у случају азота, његов притисак мора бити наведен у MPa или bar.*

TU29 Цистерне се смеју пунити само до 97% њихове запремине, а највиша температура након пуњења не сме да буде виша од 140° C.

TU30 Цистерне се пуне, према извештају о испитивању за одобрење типа, али највише до 90% њихове запремине.

TU31 Цистерне се смеју пунити само са 1 kg по литри запремине.

TU32 Цистерне се смеју пунити само до 88% њихове запремине.

TU33 Цистерне морају бити напуњене не мање од 88%, а смеју бити напуњене не више од 92% њихове запремине или са 2,86 kg по литри запремине.

TU34 Цистерне се смеју пунити само до 0,84 kg по литру запремине.

TU35 Празне кола цистерне, празне демонтажне цистерне и празне контејнер цистерне, неочишћене, које су садржале ове материје, не потпадају под захтеве RID**,** ако су предузете одговарајуће мере за спречавање могућих опасности.

TU36 Степен пуњења према 4.3.2.2, на референтној температури од 15°C, не сме да прекорачи 93% запремине.

TU37 Превоз у цистернама је ограничен на материје, које садрже узрочнике болести, али у суштини не представљају никакву озбиљнију опасност и против којих, иако код експлозије могу проузроковати озбиљне инфекције, на располагању стоји ефикасан третман (лечење) и предупређење, тако да је опасност од преношења инфекције ограничена (т.ј. умерена индивидуална опасност и мала опасност за заједницу).

TU38 **Поступак након активирања елемената за апсорпцију енергије**

Након пластичне деформације елемената за апсорпцију енергије према 6.8.4 посебној одредби TE22, кола цистерна или батеријска кола након контролисања морају одмах бити упућена у радионицу.

Ако су товарена кола цистерне или товарена батеријска кола у стању да прихвате удар при налетању, као што се дешава у нормалном железничком саобраћају, нпр након замене постојећих одбојника са апсорпцијом енергије са нормалним одбојником или након привремене блокаде оштећених елемената за апсорпцију енергије, иста се смеју након контролисања упутити на истовар, а затим у радионицу.

На колима цистернама или батеријским колима мора бити уочљива напомена, да су елементи за апсорпцију енергије ван функције.

(Резервисано)

TU39 Подобност материје за превоз у цистернама мора бити доказана. Метод за утврђивање подобности мора бити дозвољен од стране надлежног органа. Један метод је испитни поступак 8 (d) испитне серије 8 (види Приручник за испитивања и критеријуме, део 1, пододељак 18.7).

Материје се не смеју задржавати у цистерни дуже од временског периода, након којег може наступити стварање коре. Неопходно је спровести одговарајуће мере, ради спречавања стварања коре или таложења материја у цистерни (нпр. чишћење итд.).

TU40 Може се превозити само у батеријским колима или MEGC, чији елементи се састоје од бешавних посуда.

TU41 *(Резервисано)*

TU42 Цистерне са телом од легуре алуминијума, укључујући и оне са заштитном облогом, могу се користити само ако pH вредност материје износи између 5,0 и 8,0.

TU43 За превоз се може понудити и празна неочишћена цистерна након истека последњег контролисања облоге за период који не прелази три месеца након овог датума ради обављања следећег контролисања облоге пре пуњења (види посебну одредбу TT2 у 6.8.4 (d)).

Поглавље 4.4

(Брисано)

Поглавље 4.5

Употреба и начин рада вакуум цистерни за отпад

Напомена: *За преносиве цистерне и UN гасне контејнере са више елемената (MEGC) види поглавље 4.2; за кола цистерне, демонтажне цистерне, контејнер цистерне и замењиве цистерне, чија су тела израђена од металних материјала, као и за батеријска кола и гасне контејнере са више елемената (MEGC) осим UN MEGC види поглавље 4.3.*

4.5.1 Употреба

4.5.1.1 Отпад, који се састоје од материја класе 3, 4.1, 5.1, 6.1, 6,2, 8 или 9, смеју се превозити у вакуум цистернама за отпад према поглављу 6.10, ако одредбе поглавља 4.3 дозвољавају превоз у контејнер цистернама или замењивим цистернама.

Отпад, који се састоје од материја, којима је у колони (12), табеле А, поглавља 3.2 додељен кôд цистерне L4BH или неки други кôд који је дозвољен према хијерархији у 4.3.4.1.2, смеју се превозити у вакуум цистернама за отпад, које имају слова „А" или „В" на трећем месту у кôду цистерне.

4.5.1.2 Материје које нису отпад, смеју се превозити у вакуум цистернама за отпад под истим условима као што је наведено у 4.5.1.1.

4.5.2 Начин рада

4.5.2.1 Захтеви поглавља 4.3 са изузетком оних у 4.3.2.2.4 и 4.3.2.3.3 важе за превоз у вакуум цистернама за отпад и допуњени су захтевима у 4.5.2.2 до 4.5.2.6.

4.5.2.2 За превоз течних материја које испуњавају критеријуме за тачку паљења класе 3, пуњење вакуум цистерни за отпад се мора вршити преко уређаја за пуњење који се налази у доњем делу цистерне. Морају се предузети мере за смањење стварања распршавања у виду магле на најмању меру.

4.5.2.3 Ако се запаљиве течне материје са тачком паљења испод 23ºC празне под притиском ваздуха, највећи дозвољени притисак износи 100 kPa (1 bar).

4.5.2.4 Употреба цистерни, које су опремљене унутрашњим потисним клипом који служи као зид коморе, дозвољена је само ако материје које се налазе са обе стране зида (потисног клипа) не могу опасно међу собом да реагују (види 4.3.2.3.6).

4.5.2.5 Неопходно је обезбедити, да се непомичан положај постојеће усисне конзоле под нормалним условима а не мења.

4.5.2.6 Када се вакуум пумпа/ издувна јединица, која може да изазове извор паљења, користи за пуњење или пражњење запаљиве течности, треба предузети мере предострожности како би се избегло паљење материје или да се избегне ширење ефеката паљења ван саме цистерне.

ДЕО 5

ПРОЦЕДУРЕ ЗА ОТПРЕМУ

Поглавље 5.1

Опште одредбе

5.1.1 Област примене и опште одредбе

Овај део садржи одредбе за отпрему опасне робе које се односе на обележавање, означавање листицама опасности и документацију, а у датом случају и на одобрење за отпрему и претходно обавештавање.

5.1.2 Употреба сабирне амбалаже

5.1.2.1 (a) Осим када су обележја и листице опасности која се захтевају према поглављу 5.2, изузев 5.2.1.3 до 5.2.1.6, 5.2.1.7.2 до 5.2.1.7.8, и која су репрезентативна за сву опасну робу садржану у сабирној амбалажи остала видљива, у супротном, сабирна амбалажа мора:

(i) да буде обележена називом „САБИРНА АМБАЛАЖА”. Слова у обележју „САБИРНА АМБАЛАЖА” морају да буду најмање 12 mm висине. Обележје мора да буде наведено на службеном језику земље порекла и такође, ако тај језик није енглески, француски или немачки, и на енглеском, француском или немачком језику, уколико споразумима између држава укључених у транспорт није другачије предвиђено, и

(ii) да буде означена листицама опасности и обележена UN бројем и другим обележјима како се захтева за комаде у поглављу 5.2, изузев 5.2.1.3 до 5.2.1.6, 5.2.1.7.2 до 5.2.1.7.8 и 5.2.1.10, за сваку појединачну опасну робу садржану у сабирној амбалажи. Свако применљиво обележје или листицу опасности треба ставити само једном.

Означавање сабирне амбалаже која садржи радиоактивни материјал мора бити у складу са 5.2.2.1.11.

(b) Усмеравајуће стреле приказане у 5.2.1.10 морају бити стављене на две супротне стране сабирне амбалаже, која садржи комаде који морају да буду обележени у складу са 5.2.1.10.1, осим ако је обележје остало видљиво.

5.1.2.2 Сваки комад са опасном робом који је садржан у сабирној амбалажи мора да буде у складу са свим одредбама RID које се примењују. Предвиђена функција сваког комада не сме да буде угрожена сабирном амбалажом.

5.1.2.3 Сваки комад на коме се налазе обележја за усмеравања описана у 5.2.1.10 и који је стављен у сабирну амбалажу или у велику амбалажу, мора да буде усмерен у складу са овим обележјима.

5.1.2.4 Забране заједничког товарења важе и за ову сабирну амбалажу.

5.1.3 Празна неочишћена амбалажа (укључујући IBC и велику амбалажу), цистерне, кола и контејнери за превоз робе у расутом стању

5.1.3.1 Празна амбалажа (укључујући IBC и велику амбалажу), цистерне (укључујући кола цистерне, батеријска кола, демонтажне цистерне, преносиве цистерне, контејнер-цистерне, MEGC), као и кола и контејнери за превоз робе у расутом стању, неочишћени, недегасирани или деконтаминирани који су садржали опасну робу појединих класа изузев класе 7, морају бити обележени и означени листицама опасности или великим листицама опасности као и у пуном стању.

Напомена: *У вези са документацијом види поглавље 5.4.*

5.1.3.2 Контејнери, цистерне, IBC, као и друга амбалажа и сабирна амбалажа, који се користе за превоз радиоактивних материја не смеју се користити за складиштење или превоз друге робе, осим ако су деконтаминирани испод 0,4 Bq/cm^2 за бета и гама озрачиваче као и за алфа озрачиваче слабе токсичности и испод 0,04 Bq/cm^2 за све друге алфа озрачиваче.

5.1.4 Заједничко паковање

Ако се у исту спољну амбалажу заједно пакују две или више опасне робе, комад мора бити обележен и означен листицама опасности, као што се захтева, за сваку материју или предмет. Ако се једна те иста листица опасности захтева за различиту робу, она се мора ставити само једном.

5.1.5 Опште одредбе за класу 7

5.1.5.1 Одобрење за транспорт и обавештавање

5.1.5.1.1 Опште одредбе

Поред дозволе за тип комада описане у поглављу 6.4 потребно је, под одређеним околностима и мултилатерално одобрење за транспорт (5.1.5.1.2 и 5.1.5.1.3). Под одређеним околностима потребно је и да се надлежни органи обавесте о транспорту (став 5.1.5.1.4).

5.1.5.1.2 Одобрење за транспорт

Мултилатерално одобрење потребно је за:

(a) транспорт комада типа B(M) који не одговарају захтевима из 6.4.7.5 или који су пројектовани за контролисано повремено проветравање;

(b) транспорт комада типа B(M) са радиоактивним материјама чија је активност већа од 3000 A_1, или евентуално 3000 A_2 или 1000 TBq, у зависности од тога која је вредност нижа;

(c) транспорт комада са фисионим материјама, ако је збир показатеља критичне безбедности комада у једним колима или у једном контејнеру већи од 50; и

(d) (Резервисано);

(e) отпремање SCO-III.

Надлежни орган може посебном одредбом у својој дозволи за тип комада (види 5.1.5.2.1) да одобри превоз у својој држави или кроз своју државу без одобрења за транспорт.

5.1.5.1.3 Одобрење за транспорт путем посебног споразума

Надлежни орган може да пропише одредбе по којима пошиљке које не испуњавају све применљиве захтеве RID, могу да се превозе на основу посебног споразума (види 1.7.4).

5.1.5.1.4 Обавештавање

Обавештавање надлежног органа захтева се у следећим случајевима:

(a) Пре првог транспорта комада за који је потребно одобрење надлежног органа, пошиљалац мора да осигура да су копије свих одговарајућих исправа које су неопходне за тип комада достављене надлежним органима земље порекла транспорта и надлежним органима свих држава кроз или у које се пошиљка превози. Пошиљалац не мора да чека потврду надлежног органа, а надлежни орган није обавезан да изда потврду о пријему за одобрење.

(b) За сваки од следећих типова пошиљки:

(i) комади типа C са радиоактивним материјама са активношћу од преко 3000 A_1, или евентуално 3000 A_2 или 1000 TBq, у зависности од тога која је вредност нижа;

(ii) комади типа B(U) са радиоактивним материјама са активношћу од преко 3000 A_1, или евентуално 3000 A_2 или 1000 TBq, у зависности од тога која је вредност нижа;

(iii) комади типа B(M);

(iv) транспорт на основу посебног споразума;

Пошиљалац мора да обавести надлежни орган земље порекла транспорта и надлежни орган сваке државе кроз или у коју пошиљка треба да буде превезена. Ово обавештење мора да буде у поседу сваког надлежног органа пре почетка транспорта, по могућству најмање 7 дана унапред.

(c) Пошиљалац не мора да шаље посебно обавештење, ако су тражене информације укључене у захтев за издавање одобрења за транспорт (види 6.4.23.2).

(d) Обавештење о отпреми мора да садржи:

(i) довољно података који омогућавају идентификацију комада, укључујући све односне бројеве исправа и идентификациона обележја;

(ii) податке о датуму отпреме, очекиваном датуму приспећа и предвиђеном транспортном путу;

(iii) назив (називе) радиоактивне материје (радиоактивних материја) или нуклида;

(iv) опис физичког и хемијског облика радиоактивних материја или податак о томе да се ради о радиоактивним материјама у посебном облику или о слабо дисперзивним радиоактивним материјама, и

(v) највећу активност радиоактивног садржаја за време превоза изражену у бекерелима (Bq), са припадајућим префиксом SI (види 1.2.2.1). Код фисионих материја уместо активности може да се наведе маса фисионих материја (или у датом случају маса сваког фисионог нуклида за смеше) у грамима (g) или у вишеструким јединицама.

5.1.5.2 Одобрење од стране надлежног органа

5.1.5.2.1 Дозвола/одобрење од стране надлежног органа потребна је за:

(a) тип

(i) радиоактивних материја у посебном облику;

(ii) слабо дисперзивних радиоактивних материја;

(iii) фисиона материја изузета према 2.2.7.2.3.5 (f);

(iv) комада који садрже најмање 0,1 kg уранијумхексафлуорида;

(v) комада који садрже фисионе материје, уколико нису изузети према 2.2.7.2.3.5, 6.4.11.2 или 6.4.11.3;

(vi) комада типа B(U) и комада типа B(M);

(vii) комада типа C;

(b) посебне споразуме;

(c) одређене транспорте (види 5.1.5.1.2);

(d) одређивање основних вредности радионуклида наведених у 2.2.7.2.2.1 за поједине радионуклиде који нису наведени у табели 2.2.7.2.2.1 (види 2.2.7.2.2.2 (a));

(e) алтернативне вредности граничне активности за изузету пошиљку инструмената или предмета (види 2.2.7.2.2.2 (b)).

Дозволом/одобрењем се потврђује да су испуњени захтеви који се примењују; код дозвола за тип комада у дозволи за тип додељује се идентификационо обележје.

Сертификати одобрења за узорак комада и одобрење за транспорт смеју бити обухваћени једном исправом.

Дозволе и захтеви за издавање дозвола морају одговарати захтевима из 6.4.23.

5.1.5.2.2 Пошиљалац треба да поседује копије сваке потребне исправе.

5.1.5.2.3 За узорке комада за које се не захтева од надлежног органа да изда сертификат о одобрењу, пошиљалац мора на захтев, ради провере од стране надлежног органа, да стави на располагање документацију којом се доказује да је узорак комада у складу са свим захтевима који се примењују.

5.1.5.3 Одређивање транспортног показатеља (TI) и показатеља критичне безбедности (CSI)

5.1.5.3.1 Транспортни показатељ (TI) за комад, сабирну амбалажу или контејнер или неупаковане LSA-I, SCO-I или SCO-III, одређује се према следећем поступку:

(a) Неопходно је одредити највећу јачину дозе у милисивертима на сат (mSv/h) на одстојању од 1 m од спољне површине комада, сабирне амбалаже, контејнера, или неупаковане LSA-I, SCO-I или SCO-III. Добијена вредност се множи са 100.

За руде уранијума и торијума и њихове концентрате, за највећу јачину дозе на свакој тачки на одстојању од 1 m од спољне површине товара, смеју се узимати следеће вредности:

0,4 mSv/h за руде и физичке концентрате уранијума и торијума;

0,3 mSv/h за хемијске концентрате торијума;

0,02 mSv/h за хемијске концентрате уранијума осим уранијум хексафлуорида.

(b) За цистерне, контејнере и неупаковане LSA-I, SCO-I и SCO-III, утврђена вредност према (a) се множи одговарајућим фактором из Табеле 5.1.5.3.1.

(c) Вредност утврђена према (a) и (b) се заокружује на прву децималу (нпр. од 1,13 на 1,2) са изузетком вредности од 0,05 или мањих које се смеју изједначити са нулом и добијени број је транспортни показатељ (TI).

Табела 5.1.5.3.1: Фактори мултипликације за цистерне, контејнере и неупаковане LSA-I, SCO-I и SCO-III

Површина товара [(a)]	Фактор мултипликације
Површина товара до ≤ 1 m²	1
1 m² < површина товара ≤ 5 m²	2
5 m² < површина товара ≤ 20 m²	3
20 m² < површина товара	10

[(a)] *Највећи измерени попречни пресек површине товара.*

5.1.5.3.2 Транспортни показатељ (TI) за сваку круту сабирну амбалажу, сваки контејнер или свака кола, одређује се као збир транспортних показатеља (TI) свих садржаних комада. За отпрему од једног пошиљаоца, пошиљалац може одредити транспортни показатељ (TI) директним мерењем јачине дозе.

TI за сабирну амбалажу која није крута мора се одредити једино као збир свих транспортних показатеља комада који се налазе у сабирној амбалажи.

5.1.5.3.3 За сваку сабирну амбалажу или контејнер треба показатељ критичне безбедности (CSI) одредити као збир CSI свих садржаних комада. Исти поступак треба применити за одређивање укупног збира CSI у пошиљци или на колима.

5.1.5.3.4 Комади, сабирна амбалажа и контејнери, сврставају се у једну од категорија I-БЕЛО, II-ЖУТО или III-ЖУТО у складу са условима утврђеним у табели 5.1.5.3.4 и према следећим захтевима:

(a) При одређивању припадајуће категорије за комад, сабирну амбалажу или контејнер, морају се узети у обзир транспортни показатељ и површинска јачина дозе. Ако транспортни показатељ испуњава услов за једну категорију, али површинска јачина дозе испуњава услов за неку другу категорију, тада се комад, сабирна амбалажа или контејнер, разврстава у вишу категорију. У том смислу, категорију I-БЕЛО треба сматрати као најнижу категорију;

(b) TI се одређује према поступку наведеном у 5.1.5.3.1 и 5.1.5.3.2;

(c) Ако је површинска јачина дозе већа од 2 mSv/h, комад или сабирна амбалажа мора се превозити уз искључиву употребу и према одредбама из 7.5.11, посебна одредба CW33 (3.5) (a).

(d) Са изузетком превоза према одредбама у 5.1.5.3.5, комад који се превози на основу посебног споразума, сврстава се у категорију III-ЖУТО.

(e) Са изузетком превоза према одредбама у 5.1.5.3.5, сабирна амбалажа или контејнер, која садржи комаде који се превозе на основу посебног споразума, сврстава се у категорију III-ЖУТО.

Табела 5.1.5.3.4: Категорије комада сабирне амбалаже и контејнера

Услови		
Транспортни показатељ (TI)	**Највећа јачина дозе на свакој тачки спољне површине**	**Категорије**
0[(a)]	не већи од 0,005 mSv/h	I-БЕЛО
већи од 0, али не већи од 1[(a)]	већи од 0,005 mSv/h, али не већи од 0,5 mSv/h	II-ЖУТО
већи од 1, али не већи од 10	већи од 0,5 mSv/h, али не већи од 2 mSv/h	III-ЖУТО
већи од 10	већи од 2 mSv/h, али не већи од 10 mSv/h	III-ЖУТО[(b)]

[(a)] Ако измерени транспортни показатељ TI није већи од 0,05, његова вредност сме се изједначити са нулом према 5.1.5.3.1 (c).

[(b)] Такође треба превозити уз искључиву употребу, осим за контејнере (види табелу D у 7.5.11 CW 33 (3.3)).

5.1.5.3.5 За све међународне превозе комада, за које је потребна дозвола/одобрење за тип конструкције или одобрење за транспорт од стране надлежног органа и за које у различитим државама које дотиче транспорт важе различити типови дозволе или одобрења, захтевано разврставање у категорије мора да буде извршено у складу са дозволом/одобрењем земље порекла типа конструкције.

5.1.5.4 Посебне одредбе за изузете комаде радиоактивних материја класе 7

5.1.5.4.1 Изузети комади радиоактивних материја класе 7, на спољној страни амбалаже морају да буду јасно, читљиво и трајно обележени са:

(a) UN бројем, испред којег се налазе слова „UN”;

(b) податком о пошиљаоцу и/или примаоцу; и

(c) највећом дозвољеном бруто масом, уколико премашује 50 kg.

5.1.5.4.2 Захтеви за документацију поглавља 5.4 не важе за изузете комаде са радиоактивним материјама класе 7, са изузетком када се:

(a) испред UN броја налазе слова „UN”, као и назив и адреса пошиљаоца и примаоца и, када је то битно, идентификационо обележје сертификата одобрења за сваки надлежни орган (види 5.4.1.2.5.1 (g)), мора да буде наведена у транспортном документу, као што је коносман, авио товарни лист или CIM или CMR товарни лист;

(b) ако је релевантно, примењују се захтеви према 5.4.1.2.5.1 (g), 5.4.1.2.5.3 и 5.4.1.2.5.4;

(c) примењују се захтеви према 5.4.2 и 5.4.4.

5.1.5.4.3 Примењују се захтеви према 5.2.1.7.8 и 5.2.2.1.11.5 уколико је то релевантно.

5.1.5.5 Преглед захтева који се односе на дозволу/одобрење и претходно обавештавање

Напомена 1: *Пре првог транспорта комада за који је потребна дозвола надлежног органа за узорак комада пошиљалац мора да осигура да је једна копија дозволе надлежног органа за узорак комада достављена надлежном органу сваке државе кроз коју пошиљка треба да прође [види став 5.1.5.1.4 (a)].*

Напомена 2: *Обавештавање је неопходно, ако је садржај већи од 3 x 10^3 A_1 или 3 x 10^3 A_2 или 1000 TBq [види став 5.1.5.1.4 (b)].*

Напомена 3: *Мултилатерално одобрење за транспорт је неопходно, ако је садржај већи од 3 x 10^3 A_1 или 3 x 10^3 A_2 или 1000 TBq, или ако је дозвољено повремено контролисано проветравање (види 5.1.5.1.).*

Напомена 4: *За дозволу и претходно обавештавање види одредбе за комад који се користи за превоз ових материја.*

Предмет	**UN** Број	Потребна дозвола/одобрење надлежног органа		Обавештавање надлежних органа земље порекла и држава којих се дотиче пре сваког транспорта од стране пошиљаоца[a)]	Референца
		Земља порекла	Државе којих се дотиче[a)]		
Прорачун ненаведених вредности A_1 и A_2	-	да	да	не	2.2.7.2.2.2 (a), 5.1.5.2.1 (d)
Изузети комади - узорак комада - транспорт	2908, 2909, 2910, 2911	 не не	 не не	 не не	-
Материје LSA[b)] и предмети SCO[b)]/индустријски комади типа 1, 2 или 3, нефисиони и фисиони, изузети - узорак комада - транспорт	2912, 2913, 3321, 3322	 не не	 не не	 не не	-
Комади типа A[b)], нефисиони и фисиони, изузети - узорак комада - транспорт	2915, 3332	 не не	 не не	 не не	-
Комади типа B(U)[b)], нефисиони и фисиони, изузети - узорак комада - транспорт	2916	 да не	 не не	 види напомену 1 види напомену 2	5.1.5.1.4 (b), 5.1.5.2.1 (a), 6.4.22.2
Комади типа B(M)[b)], нефисиони и фисиони, изузети - узорак комада - транспорт	2917	 да види нап. 3	 да види нап. 3	 не да	5.1.5.1.4 (b), 5.1.5.2.1 (a), 5.1.5.1.2, 6.4.22.3
Комади типа C[b)], нефисиони и фисиони, изузети - узорак комада - транспорт	3323	 да не	 не не	 види напомену 1 види напомену 2	5.1.5.1.4 (b), 5.1.5.2.1 (a), 6.4.22.2
Комади са фисионим материјама - узорак комада - транспорт: збир показатеља критичне безбедности није већи од 50 збир показатеља критичне безбедности је већи од 50	2977, 3324, 3325, 3326, 3327, 3328, 3329, 3330, 3331, 3333	 да[c)] не[d)] да	 да[c)] не[d)] да	 не види напомену 2 види напомену 2	5.1.5.2.1 (a), 5.1.5.1.2, 6.4.22.4
Радиоактивне материје у посебном облику - тип - транспорт	- види нап. 4	 да види нап. 4	 не види нап. 4	 не види напомену 4	1.6.6.4, 5.1.5.2.1 (a), 6.4.22.5

Предмет	**UN** Број	Потребна дозвола/одобрење надлежног органа		Обавештавање надлежних органа земље порекла и држава којих се дотиче пре сваког транспорта од стране пошиљаоца[a)]	Референца
		Земља порекла	Државе којих се дотиче[a)]		
Слабо дисперзивне радиоактивне материје - тип - транспорт	- види нап. 4	да види нап. 4	не види нап. 4	не види напомену 4	5.1.5.2.1 (a), 6.4.22.5
Комади који садрже најмање 0,1 kg уранијумхексафлуорида - тип - транспорт	- види нап. 4	да види нап. 4	не види нап. 4	не види напомену 4	5.1.5.2.1 (a), 6.4.22.1
Посебан споразум - транспорт	2919, 3331	да	да	да	1.7.4.2, 5.1.5.2.1 (b) 5.1.5.1.4 b)
Дозвољени узорци комада који подлежу прелазним мерама		види 1.6.6	види 1.6.6	види напомену 1	1.6.6.2, 5.1.5.1.4 (b), 5.1.5.2.1 (a), 5.1.5.1.2, 6.4.22.9
Алтернативне вредности граничне активности за изузету пошиљку инструмената или предмета	-	да	да	не	5.1.5.2.1 (e), 6.4.22.7
Фисионе материје изузете према 2.2.7.2.3.5 (f)	-	да	да	не	5.1.5.2.1(a) (iii), 6.4.22.6

a) *Државе из којих, преко којих или у које се пошиљка превози.*

b) *Ако се радиоактивни садржај састоји од фисионих материја које нису изузете од одредби за комаде који садрже фисионе материје, примењују се одредбе за комаде који садрже фисионе материје (види 6.4.11).*

c) *За узорке комада за фисионе материје може да буде потребно и одобрење према некој другој тачки табеле.*

d) *За транспорт може, међутим, да буде потребно одобрење према некој другој тачки табеле.*

Поглавље 5.2

Обележавање и означавање листицама опасности

5.2.1 Обележавање комада

Напомена 1: *У вези са обележјима које се односи на конструкцију, испитивање и одобрење за амбалажу, велику амбалажу, посуде са гасом и IBC види Део 6.*

Напомена 2: *У складу са GHS, GHS пиктограм који RID не захтева треба да буде приказан у превозу само као део комплетне GHS етикете, а не независно (види GHS 1.4.10.4.4).*

5.2.1.1 Уколико се у RID друкчије не захтева, сваки комад треба да буде јасно и трајно обележен UN бројем опасне робе коју садржи, испред којег се налазе слова „UN". UN број и слова „UN" морају имати висину од најмање 12 mm, изузев на комадима са запремином од највише 30 литара или са највећом нето масом од највише 30 kg и изузев на боцама водене запремине од највише 60 литара, код којих висина мора износити најмање 6 mm, и изузев на комадима са запремином од 5 литара или мање или нето масом од највише 5 kg код којих морају бити адекватне величине. Код неупакованих предмета обележје се ставља на предмет, његово подножје или његове уређаје за руковање, складиштење или затварање.

5.2.1.2 Сва обележја комада захтевана у овом поглављу морају:

(a) да буду добро видљива и читљива,

(b) да подносе атмосферске утицаје без значајног оштећења у погледу свог дејства.

5.2.1.3 Амбалажа за спасавање, укључујући и велику амбалажу за спасавање, и посуда под притиском за спасавање треба додатно да буде обележена обележјем „СПАСАВАЊЕ". Слова у обележју „СПАСАВАЊЕ" морају да буду најмање 12 mm висине.

5.2.1.4 IBC са запремином од преко 450 литара и велика амбалажа морају бити обележени на две супротне стране.

5.2.1.5 Додатне одредбе за робу класе 1

Комади са робом класе 1 морају бити додатно обележени одговарајућим званичним називом за транспорт одређеним у складу са 3.1.2. Ово обележје мора да буде добро читљиво и неизбрисиво, наведено на једном или више језика, од којих један мора бити француски, немачки или енглески, осим уколико споразумима између држава укључених у транспорт није другачије предвиђено.

Код војних пошиљака у смислу одељка 1.5.2, које се предају на превоз као комплетна пошиљка, комади могу уместо званичног назива за транспорт бити обележени описом прописаним од стране надлежног војног органа.

5.2.1.6 Додатне одредбе за робу класе 2

На посудама које се могу поново пунити мора бити читљиво и трајно наведен:

(a) UN број и званични назив за транспорт гаса или смеше гасова одређено у складу са 3.1.2;

За гасове који су сврстани под назив н.д.н., додатно уз UN број мора бити наведен

само технички назив[1] гаса;

За смеше гасова не мора да се наводи више од две компоненте које су меродавне за опасности;

(b) за компримоване гасове који се пуне по маси и за гасове претворене у течно стање, или максимално дозвољена маса пуњења и сопствена маса посуде, укључујући делове опреме постављене у тренутку пуњења, или укупна маса;

(c) датум (година) следећег периодичног контролисања.

Ове ставке могу бити или утиснуте или наведене на трајној табли или ознаци причвршћеној на посуду или на пријањајућем и јасно видљивом обележју нанетом нпр. лакирањем или неким другим, једнако ефикасним поступком.

Напомена 1*: Види и 6.2.2.7*

Напомена 2: *За посуде које се не могу поново пунити види 6.2.2.8.*

5.2.1.7 Посебне одредбе за обележавање радиоактивних материја

5.2.1.7.1 Сваки комад треба на спољашњој страни амбалаже да буде читљиво и трајно обележен идентификацијом пошиљаоца и/ или примаоца. Свака сабирна амбалажа треба да буде читко и трајно обележена на спољашњој страни сабирне амбалаже идентификацијом или пошиљаоца или примаоца, или оба, осим ако су ова обележја свих комада унутар сабирне амбалаже јасно видљива.

5.2.1.7.2 Сем изузетих комада, сваки комад треба на спољашњој страни амбалаже да буде потпуно читљиво и трајно обележен UN бројем испред којег се налазе слова „UN", као и званичним називом за транспорт. Обележавање изузетих комада мора да буде у складу са 5.1.5.4.1.

5.2.1.7.3 Сваки комад са укупном масом од преко 50 kg треба на спољашњој страни амбалаже да буде потпуно читљиво и трајно обележен податком о дозвољеној бруто маси.

5.2.1.7.4 Сваки комад који

(a) одговара узорку комада типа IP-1, узорку комада типа IP-2 или узорку комада типа IP-3 треба на спољашњој страни амбалаже да буде потпуно читљиво и трајно обележен податком „ТИП IP-1", „ТИП IP-2" односно „ТИП IP-3";

(b) одговара узорку комада типа A треба на спољашњој страни амбалаже да буде потпуно читљиво и трајно обележен податком „ТИП A";

(c) одговара узорку комада типа IP-2 или узорку комада типа IP-3 или узорку комада типа A треба на спољашњој страни амбалаже да буде потпуно читљиво и трајно обележен ознаком за моторна возила у међународном друмском саобраћају[2] земље порекла типа комада и именом произвођача или другим идентификацијама амбалаже утврђеним од стране надлежног органа земље порекла типа комада.

---

[1] *Уместо техничког назива дозвољено је коришћење једног од следећих назива:*
- *за UN 1078 гас за хлађење, н.д.н.: смеша F1, смеша F2, смеша F3;*
- *за UN 1060 метилацетилен и пропадиен, смеша, стабилизована: смеша P1, смеша P2;*
- *за UN 1965 угљоводонични гас, смеша, преведена у течно стање, н.д.м.н.: смеша A или бутан, смеша A 01 или бутан, смеша A 02 или бутан, смеша A 0 или бутан, смеша A 1, смеша B 1, смеша B 2, смеша B, смеша C или пропан;*
- *за UN 1010 бутадиен, стабилизован: бута-1,2-диен, стабилизован, бута-1,3-диен, стабилизован;*
- *за UN 1012 Бутилен: 1- бутилен, cis-2- бутилен, trans-2- бутилен, бутилени смеше.*

[2] *Ознака регистарције државе која се користи за моторна возила и приколице у међународном друмском саобраћају, у складу са Женевском конвенцијом о друмском саобраћају из 1949. године или Бечком конвенцијом о друмском саобраћају из 1968. године.*

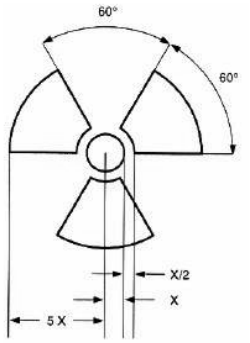
5.2.1.7.5 Сваки комад који одговара типу комада дозвољеном према једном или више од наведених ставова 1.6.6.2.1, 5.1.5.2.1, 6.4.22.1 до 6.4.22.4 и 6.4.23.4 до 6.4.23.7, треба на спољашњој страни амбалаже да буде потпуно читљиво и трајно обележен следећим подацима:

(a) идентификационим обележјем које је овом типу комада доделио надлежни орган;

(b) серијским бројем који омогућава јединствену идентификацију свакој појединачној амбалажи која одговара овом типу комада;

(c) „ТИП B(U)”, „ТИП B(M)” или „ТИП C” код узорка комада типа B(U), типа B(M) или типа C комада.

5.2.1.7.6 Сваки комад који одговара узорку комада типа B(U), типа B(M) или типа C треба на спољној страни спољашње посуде, отпорне на ватру и воду, да буде обележен доле приказаним симболом зрачења путем пресовања, утискивања или неким другим поступком отпорним на ватру и воду.

Основни тролисни симбол. За пропорције важи
унутрашњи круг радијуса **X**.
X мора да износи најмање 4 mm.

Било које обележје комада које је постављено у складу са захтевима из 5.2.1.7.4 (a) и (b) и 5.2.1.7.5 (c) које се односи на тип комада, а које није повезано са UN бројем и одговарајућим називом за отпрему, додељено пошиљци, мора бити уклоњено или прекривено.

5.2.1.7.7 Ако су материје LSA-I или SCO-I садржане у посудама или материјалима за паковање и ако се превозе уз искључиву употребу у складу са 4.1.9.2.4, спољна страна ових посуда или материјала за паковање сме да носи обележје „RADIOACTIVE LSA-I” односно „RADIOACTIVE SCO-I”.

5.2.1.7.8 За све међународне превозе комада, за које је потребна дозвола/одобрење за тип конструкције или одобрење за транспорт од стране надлежног органа и за које у различитим дотичним државама важе различити типови дозволе или одобрења, обележавање мора да буде извршено у складу са дозволом/ одобрењем земље порекла типа конструкције.

5.2.1.8 Посебне одредбе за обележавање материја опасних по животну средину

5.2.1.8.1 Комади са материјама опасним по животну средину, који одговарају критеријумима у 2.2.9.1.10 морају да буду трајно обележени обележјем за материје опасне по животну средину, која је приказана у 5.2.1.8.3, са изузетком појединачне амбалаже и комбиноване амбалаже, уколико ова појединачна амбалажа или унутрашња амбалажа дате

комбиноване амбалаже има:

- количину од највише 5 литара за течне материје; или
- нето масу највише 5 kg за чврсте материје.

5.2.1.8.2 Обележје за материје опасне по животну средину треба поставити уз обележја која се захтевају у 5.2.1.1. Захтеве у 5.2.1.2 и 5.2.1.4 је неопходно испунити.

5.2.1.8.3 Обележје за материје опасне по животну средину биће као што је приказано на слици 5.2.1.8.3.

Слика 5.2.1.8.3

Обележје за материје опасне по животну средину

Обележје треба да буде у облику квадрата, постављено под углом од 45° (у облику дијаманта). Симбол (риба и дрво) мора да буде црн на белој или одговарајућој контрастној основи. Најмања димензија мора да износи 100 mm x 100 mm и најмања ширина граничне линије ромба (дијаманта) 2 mm. Ако то захтева величина комада, димензије/ ширина граничне линије, могу бити смањене, под условом да обележје остане јасно видљиво. Када димензије нису прописане, сви елементи треба да буду приближно пропорционални оним приказаним на слици.

Напомена: *Одредбе за означавање листицама опасности у 5.2.2 се додатно примењују на све захтеве за постављање обележја за материје опасне по животну средину на комаде.*

5.2.1.9 Обележје за батерије

5.2.1.9.1 Комади који садрже литијумске ћелије или батерије или натријум-јонске ћелије или батерије, припремљени у складу са посебним одредбама 188 или 400 поглавља 3.3, морају бити обележени као што је приказано на слици 5.2.1.9.2.

5.2.1.9.2 На обележју мора бити наведен UN број којем претходе слова „UN”, нпр. „UN 3090” за литијум-металне ћелије или батерије, „UN 3480” за литијум-јонске ћелије или батерије или „UN 3551” за натријум-јонске ћелије или батерије. Када су ћелије или батерије садржане у, или паковане са опремом, одговарајући UN број којем претходе слова „UN”, нпр. „UN 3091”, „UN 3481” или „UN 3552”, мора бити наведен. У случају да комад садржи ћелије или батерије које су сврстане под различите UN бројеве, сви применљиви UN бројеви морају бити наведени на једном или на више обележја.

Слика 5.2.1.9.2

Обележје за батерије

* Место за UN број(еве)

Обележје мора да буде у облику правоугаоника или квадрата са шрафираним ивицама. Најмање димензије морају да износе 100 mm ширина x 100 mm висина и најмања ширина шрафуре мора бити 5 mm. Симбол (група батерија, једна оштећена која емитује пламен, изнад UN броја(бројева) мора бити црн на белој или одговарајућој контрастној основи. Шрафура мора бити црвене боје. Ако то захтева величина комада, димензије могу бити смањене до 100 mm ширине x 70 mm висине. Када димензије нису прописане, сви елементи треба да буду приближно пропорционални онима који су приказани на слици.

5.2.1.10 Усмеравајуће стреле

5.2.1.10.1 Уколико се у ставу 5.2.1.10.2 не захтева другачије:

(a) комбинована амбалажа са унутрашњом амбалажом која садржи течне материје;

(b) појединачна амбалажа која је опремљена уређајима за вентилацију;

(c) затворени или отворени криогени резервоари за превоз дубоко расхлађених течних гасова, и

(d) машине или апарати који садрже течну опасну робу када је потребно обезбедити да течна опасна роба остане у њиховој предвиђеној оријентацији (види посебну одредбу 301 поглавља 3.3),

морају да буду читљиво обележени усмеравајућим стрелама за положај комада које су сличне доњој илустрацији или које одговарају спецификацијама стандарда ISO 780:1997. Усмеравајуће стреле морају да буду стављене на две супротне вертикалне стране комада, при чему су стреле усмерене према горе. Оне морају да буду правоугаоне и, сразмерно величини комада, довољно велике да би биле јасно видљиве. Правоугаони оквир око стрела је изборни.

Слика 5.2.1.10.1.1 **Слика 5.2.1.10.1.2**

Две црне или црвене стреле на белој или на одговарајућој контрастној основи.
Правоугаони оквир је опционалан.
Сви елементи треба да буду приближно пропорционални оним приказаним на слици.

5.2.1.10.2 Усмеравајуће стреле нису потребне на:

(a) спољној амбалажи која садржи посуде под притиском, изузев затворених или отворених криогених резервоара;

(b) спољној амбалажи која садржи опасну робу у унутрашњој амбалажи, при чему свака појединa унутрашња амбалажа не садржи више од 120 ml, са довољном количином апсорбујућег материјала за упијање целокупног течног садржаја између унутрашње и спољашње амбалаже;

(c) спољној амбалажи која садржи заразне материје класе 6.2 у примарним посудама при чему свака појединa примарна посуда не садржи више од 50 ml;

(d) комади типа IP-2, типа IP-3, типа A, типа B(U), типа B(M) или типа C, који садрже радиоактивне материје класе 7;

(e) спољној амбалажи која садржи предмете који су заптивени без обзира на њихов смер (положај) (нпр. алкохол или жива у термометрима, аеросоли, итд.); или

(f) спољној амбалажи која садржи опасну робу у херметички затвореној унутрашњој амбалажи, при чему свака појединачна унутрашња амбалажа не садржи више од 500 ml.

5.2.1.10.3 На комад који је обележен у складу са овим пододељком није дозвољено стављати стреле у било које друге сврхе осим за пружање података о правилном положају комада.

5.2.2 Означавање комада листицама опасности

Напомена: *Мали контејнери се сматрају комадима у сврху означавања листицама опасности.*

5.2.2.1 Одредбе које се односе на означавање листицама опасности

5.2.2.1.1 За сваки предмет или материју који се наводе у табели A, поглавља 3.2 треба ставити листице опасности наведене у колони 5, уколико посебним одредбама у колони 6 није другачије предвиђено.

5.2.2.1.2 Уместо листица опасности смеју се ставити и неизбрисива обележја опасности која у потпуности одговарају захтеваним обрасцима.

5.2.2.1.3-5.2.2.1.5 *(Резервисано)*

5.2.2.1.6 Поред предвиђеног у 5.2.2.2.1.2, свака листица опасности мора:

(a) да буде стављена на исту површину комада, уколико то дозвољавају димензије комада; код комада класе 1 и 7, оне морају да буду стављене у близини обележја са званичним називом за транспорт;

(b) да буде тако стављена на комад да не буду прекривене нити скривене неким делом амбалаже, неким делом постављеним на амбалажу, неком другом листицом опасности или неким обележјем; и

(c) да буде стављена близу једна поред друге, ако се захтева више од једне листице опасности.

Ако је облик комада сувише неправилан или ако је комад сувише мали, тако да листица опасности не може на задовољавајући начин да се стави на њега, листица опасности сме да се причврсти на комад помоћу канапа или неког другог погодног средства.

5.2.2.1.7 IBC са запремином од преко 450 литара и велика амбалажа морају бити означени на две супротне стране.

5.2.2.1.8 Посебни захтеви за означавање листицама опасности комада са експлозивним материјама и предметима који се превозе као војне пошиљке

Код превоза војних пошиљака у смислу одељка 1.5.2 као комплетне пошиљке, комади не морају да буду означени листицама опасности прописаним у колони 5, табели А, поглавља 3.2, под условом да су забране заједничког товарења прописане у 7.5.2 узете у обзир на основу податка у транспортном документу према ставу 5.4.1.2.1 (f).

5.2.2.1.9 Посебне одредбе које се односе на означавање листицама опасности самореагујућих материја и органских пероксида

(a) Листица опасности према узорку 4.1 такође показује да производ може да буде запаљив, тако да листица опасности према обрасцу 3 није неопходна. За самореагујуће материје типа B треба додатно ставити листицу опасности према обрасцу 1, осим ако је надлежни орган дозволио да се код одређене амбалаже може одустати од ове листице опасности, зато што су резултати испитивања показали да се самореагујућа материја у таквој амбалажи не понаша експлозивно.

(b) Листица опасности према обрасцу 5.2 такође показује да производ може да буде запаљив, тако да листица опасности према узорку 3 није неопходна. Додатно треба ставити следеће листице опасности:

(i) код органских пероксида типа B листицу опасности према обрасцу 1, осим ако је надлежни орган дозволио да се код одређене амбалаже може одустати од ове листице опасности, зато што су резултати испитивања показали да се органски пероксид у таквој амбалажи не понаша експлозивно;

(ii) листицу опасности према обрасцу 8, ако материја одговара критеријумима за групу паковања I или II класе 8.

За таксативно наведене самореагујуће материје и органске пероксиде, листице опасности које треба ставити наведене су у списку из 2.2.41.4 односно 2.2.52.4.

5.2.2.1.10 Посебне одредбе које се односе на означавање листицама опасности комада са заразним материјама

Додатно уз листицу опасности према обрасцу 6.2, комади са заразним материјама морају бити означени свим осталим листицама опасности које су неопходне на основу својстава садржаја.

5.2.2.1.11 Посебне одредбе које се односе на означавање листицама опасности радиоактивних материја

5.2.2.1.11.1 Изузев ако се у складу са 5.3.1.1.3 користе увеличане листице опасности, сваки комад, сабирна амбалажа и контејнери који садрже радиоактивне материје, морају да буду означени листицама опасности према применљивим узорцима бр.7A, 7B или 7C, у складу са одговарајућом категоријом. Листице опасности се стављају споља на две супротне стране комада или сабирне амбалаже или на све четири стране контејнера или цистерне.

Додатно, сваки комад, сабирна амбалажа и контејнери са фисионим материјама, осим фисионих материја које су изузете у складу са одредбама из 2.2.7.2.3.5, морају да буду означени листицама опасности према обрасцу бр. 7E; уколико је потребно, ове листице опасности се стављају директно поред листица опасности које одговарају применљивим узорцима бр.7A, 7B или 7C. Листице опасности не смеју да прекривају обележја наведена у 5.2.1. Листице опасности које се не односе на садржај треба одстранити или прекрити.

5.2.2.1.11.2 Сваку листицу опасности према применљивим узорцима бр. 7A, 7B или 7C треба допунити следећим подацима:

(a) Садржај:

(i) Осим код материја LSA-I, потребно је навести назив (називе) радионуклида према табели 2.2.7.2.2.1 са тамо наведеним симболима. За смеше радионуклида треба навести нуклиде са најрестриктивнијом вредношћу, уколико расположиви простор у реду то допушта. Група LSA или SCO уноси се иза назива радионуклида. У ту сврху користе се називи „LSA-II”, „LSA-III”, „SCO-I” и „SCO-II”.

(ii) За материје LSA-I довољан је назив „LSA-I”; назив радионуклида није неопходан.

(b) Активност:

Максимална активност радиоактивног садржаја у току превоза изражава се у бекерелима (Bq) са одговарајућим префиксом SI (види 1.2.2.1). Код фисионих материја, укупна маса фисионих нуклида у грамима (g) или у вишеструким јединицама, може се користити уместо активности.

(c) Код сабирне амбалаже и контејнера уноси за „садржај” и „активност” на листици опасности морају да одговарају подацима који се захтевају под a) и b), при чему се сабере укупан садржај сабирне амбалаже или контејнера, од чега се изузимају листице опасности сабирне амбалаже или контејнера који садрже заједнички товарене комаде са различитим радионуклидима чији унос сме да гласи „Види транспортне документе”.

(d) Транспортни показатељ: Број који је одређен према 5.1.5.3.1 и 5.1.5.3.2 (осим за категорију I-WHITE/БЕЛО).

5.2.2.1.11.3 Свака листица опасности према узорку бр.7E мора бити допуњена показатељем критичне безбедности (CSI), као што је наведено у одобрењу применљивом у земљама кроз или у које се пошиљка превози и издатом од стране надлежног органа или као што је то наведено у 6.4.11.2 или 6.4.11.3.

5.2.2.1.11.4 Код сабирне амбалаже и контејнера, листица опасности која одговара узорку бр.7E, мора да садржи укупан збир показатеља критичне безбедности (CSI) свих комада који су садржани унутар њих.

5.2.2.1.11.5 За међународне превозе комада, за које је потребна дозвола/ одобрење за тип конструкције или одобрење за транспорт од стране надлежног органа и за које у различитим дотичним државама важе различити типови дозволе или одобрења, означавање листицама опасности мора да буде извршено у складу са дозволом земље порекла типа конструкције.

5.2.2.1.12 **Посебне одредбе које се односе на означавање предмета који садрже опасну робу а превозе се под UN бројевима 3537, 3538, 3539, 3540, 3541, 3542, 3543, 3544, 3545, 3546, 3547 и 3548**

5.2.2.1.12.1 Комади који садрже предмете или предмети који се превозе неупаковани морају носити листице опасности у складу са 5.2.2.1 које указују на опасности утврђене у складу са 2.1.5,

осим што за предмете који поред тога садрже литијумске батерије или натријум-јонске батерије, обележје за батерије или листица опасности која одговара узорку бр. 9А није потребна.

5.2.2.1.12.2 Кад је потребно осигурати да предмети који садрже течну опасну робу остану у њиховој предвиђеној оријентацији, усмеравајуће стреле у складу са 5.2.1.10.1 морају бити причвршћене и видљиве на најмање две супротне вертикалне стране комада или неупакованог предмета где је то могуће, са стрелицама које показују правилан усправан правац.

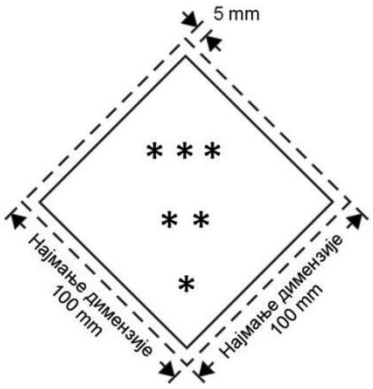
5.2.2.2 Одредбе које се односе на листице опасности

5.2.2.2.1 Листице опасности морају да одговарају ниже наведеним одредбама, а у погледу боје, симбола и општег облика узорцима листица опасности у ставу 5.2.2.2.2. Одговарајући узорци који се захтевају за друге видове саобраћаја, са малим одступањима, које видљиво не утичу на значење листице опасности, су такође дозвољени.

Напомена: *У одређеним случајевима листице опасности у ставу 5.2.2.2.2 приказане су са испрекиданом спољном линијом у складу са ставом 5.2.2.2.1.1. Она није неопходна, ако је листица опасности постављена на позадину у контрастној боји.*

5.2.2.2.1.1 Листице опасности морају да буду конфигурисане као што је приказано на слици 5.2.2.2.1.1.

Слика 5.2.2.2.1.1

Листица опасности класе/ подкласе

* Класа или за класе 4.1, 4.2 и 4.3, број „4” или за класе 6.1 и 6.2, број „6”, треба да буду приказан у доњем углу.

** Додатни текст/ број/ симбол/ слова ће бити (уколико је то обавезно) или могу (ако је изборно) бити приказани у овој доњој половини.

*** Симбол класе или, за подкласе 1.4, 1.5 и 1.6, број подкласе и за узорак бр. 7Е реч „ФИСИОНИ”, треба да буде приказана у овој горњој половини.

5.2.2.2.1.1.1 Листице опасности морају да буду постављене на позадину контрастне боје, или морају да имају или испрекидану или непрекидну спољну граничну линију

5.2.2.2.1.1.2 Листице опасности морају да буду у облику квадрата постављеног под углом од 45° (облик дијаманта). Минималне димензије морају бити 100 mm x 100 mm. Мора да постоји линија унутар ивице која обликује ромб (дијамант), а која мора бити паралелна и отприлике 5 mm од спољашњег дела те линије до ивице листице опасности. У горњој половини листице опасности, линија мора да има исту боју као симбол и у доњој

половини исту боју као број класе или подкласе у доњем углу листице опасности. Када димензије нису прописане, сви елементи треба да буду приближно пропорционални оним приказаним на слици.

5.2.2.2.1.1.3 Ако то захтева величина комада, листице опасности смеју бити пропорционално умањене, уколико остану јасно видљиве. Димензије за боце морају да буду у складу са 5.2.2.2.1.2.

5.2.2.2.1.2 Боце за гасове класе 2 могу, уколико је то потребно због њиховог облика, положаја и система причвршћивања у превозу, да буду означене листицама опасности које су једнаке листицама опасности описаним у овом одељку и према потреби обележјем за материје опасне по животну средину, али чије су димензије смањене, у складу са стандардом ISO 7225:2005 „Gas cylinders - Precautionary labels" (боце са гасом - налепнице са знаком упозорења), како би могле да буду стављене на нецилиндрични део таквих боца (грлић боце).

Напомена: *Када је пречник боце исувише мали да омогући постављање листица опасности смањених димензија на нецилиндрични, горњи део боце, листице опасности смањених димензија могу бити постављене на цилиндричном делу.*

Без обзира на одредбе 5.2.2.1.6, листице опасности и обележје за материје опасне по животну средину (види 5.2.1.8.3) се смеју преклапати до мере прописане у стандарду ISO 7225:2005. Листице опасности за главну опасност и бројеви свих листица опасности морају, међутим, да остану потпуно видљиви, а симболи препознатљиви.

Празне неочишћене посуде под притиском за гасове класе 2, смеју да се превозе са застарелим или оштећеним листицама опасности у сврху поновног пуњења, односно контролисања, и ради постављања нове листице опасности у складу са важећим прописима или одлагања посуде под притиском.

5.2.2.2.1.3 Са изузетком листице опасности за подкласе 1.4, 1.5 и 1.6, класе 1, горња половина листице опасности садржи симбол а доња половина:

(a) за класе 1, 2, 3, 5.1, 5.2, 7, 8 и 9 број класе;

(b) за класе 4.1, 4.2 и 4.3 број „4";

(c) за класе 6.1 и 6.2 број „6".

Међутим, за листицу опасности према узорку бр. 9А, горњи део листице опасности мора да садржи само седам вертикалних линија симбола и доњи део мора да садржи симбол групе батерија и број класе.

Осим за листицу опасности према узорку бр. 9А, листице опасности смеју да садрже текст према 5.2.2.2.1.5 као што је UN број или текстуални опис опасности (нпр. „запаљив"), под условом да текст не покрива или не умањује значај другим захтеваним елементима листице опасности.

5.2.2.2.1.4 Са изузетком подкласа 1.4, 1.5 и 1.6, код листица опасности класе 1 у доњој половини изнад броја класе, додатно је наведен број подкласе и слово групе компатибилности материје или предмета. Код листица опасности подкласа 1.4, 1.5 и 1.6 у горњој половини наведен је број подкласе, а у доњој половини број класе и слово групе компатибилности.

5.2.2.2.1.5 На листицама опасности, са изузетком листица опасности класе 7, евентуални текст у пределу испод симбола (осим броја класе) сме да обухвата само факултативне податке о врсти опасности и мерама опреза које треба предузети приликом руковања.

5.2.2.2.1.6 Симболи, текст и бројеви морају да буду добро читљиви и неизбрисиви и на свим листицама опасности истакнути у црној боји, изузев:

(a) листице опасности класе 8, на којој се евентуални текст и број класе наводе у белој боји,

(b) листице опасности са зеленом, црвеном или плавом основом код којих симбол, текст и број смеју да буду наведени у белој боји,

(c) листица опасности класе 5.2 код које симбол сме да буде приказан у белој боји, и

(d) листице опасности према узорку 2.1 постављене на боце и гасне патроне за течне нафтне гасове код којих симбол, текст и број уз довољан контраст смеју да буду наведени у боји посуде.

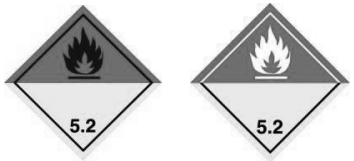
5.2.2.2.1.7 Све листице опасности морају да буду отпорне на атмосферске утицаје, без значајног оштећења у погледу њиховог дејства.

5.2.2.2.2 Узорци листица опасности

Бр. узорка листице опасност	Подкласа или категорија	Симбол и боја симбола	Основа	Број у доњем углу (и боја броја)	Узорци листица опасности	Напомена
Опасност класе 1: Експлозивне материје или предмети						
1	Подкласе 1.1, 1.2, 1.3	Бомба која експлодира: црн	Наранџаста	1 (црн)		** место за подкласу – без податка, ако експлозивно својство представља додатну опасност * место за групу компатибилности – без податка, ако експлозивно својство представља додатну опасност
1.4	Подкласа 1.4	1.4: црн Знакови морају имати висину од 30 mm и дебљину од 5 mm (за листицу опасности од 100 mm x 100 mm).	Наранџаста	1 (црн)		* место за групу компатибилности
1.5	Подкласа 1.5	1.5: црн Знакови морају имати висину од 30 mm и дебљину од 5 mm (за листицу опасности од 100 mm x 100 mm).	Наранџаста	1 (црн)		* место за групу компатибилности
1.6	Подкласа 1.6	1.6: црн Знакови морају имати висину од 30 mm и дебљину од 5 mm (за листицу опасности од 100 mm x 100 mm).	Наранџаста	1 (црн)		* место за групу компатибилности

Бр. узорка листице опасност	Подкласа или категорија	Симбол и боја симбола	Основа	Број у доњем углу (и боја броја)	Узорци листица опасности	Напомена
Опасност класе 2: Гасови						
2.1	Запаљиви гасови	Пламен: црн или бео (осим у случајевима предвиђеним ставом 5.2.2.2.1.6 (d))	Црвена	2 (црн или бео) (осим као што је предвиђено у 5.2.2.2.1.6 (d))		–
2.2	Незапаљиви, неотровни гасови	Плинска боца: црна или бела	Зелена	2 (црн или бео)		–
2.3	Отровни гасови	Мртвачка глава са укрштеним костима: црна	Бела	2 (црн)		–
Опасност класе 3: Запаљиве течне материје						
3	–	Пламен: црн или бео	Црвена	3 (црн или бео)		–

Бр. узорка листице опасност	Подкласа или категорија	Симбол и боја симбола	Основа	Број у доњем углу (и боја броја)	Узорци листица опасности	Напомена
Опасност класе 4.1: Запаљиве чврсте материје, самореагујуће материје, материје подложне полимеризацији и експлозивне чврсте материје умањене осетљивости						
4.1	–	Пламен: црн	Бела са седам вертика-лних црвених линија	4 (црн)		–
Опасност класе 4.2: Самозапаљиве материје						
4.2	–	Пламен: црн	Горња половина бела, доња половина црвена	4 (црн)		–
Опасност класе 4.3: Материје које у контакту са водом развијају запаљиве гасове						
4.3	–	Пламен: црн или бео	Плава	4 (црн или бео)	 	–

Бр. узорка листице опасност	Подкласа или категорија	Симбол и боја симбола	Основа	Број у доњем углу (и боја броја)	Узорци листица опасности	Напомена
Опасност класе 5.1: Оксидирајуће материје						
5.1	–	Пламен изнад круга: црн	Жута	5.1 (црн)		–
Опасност класе 5.2: Органски пероксиди						
5.2	–	Пламен: црн или бео	Горња половина црвена; доња половина жута	5.2 (црн)		–
Опасност класе 6.1: Отровне материје						
6.1	–	Мртвачка глава са укрштеним костима: црна	Бела	6 (црн)		–
Опасност класе 6.2: Заразне материје						
6.2	–	Три полумесеца стављена на круг: црн	Бела	6 (црн)		На доњој половини листице опасности може да буде наведено: „ЗАРАЗНЕ МАТЕРИЈЕ” и „У СЛУЧАЈУ ОШТЕЋЕЊА ИЛИ ОСЛОБАЂАЊА ОДМАХ ОБАВЕСТИТИ ОРГАНЕ ЗДРАВСТВА” у црној боји

Бр. узорка листице опасност	Подкласа или категорија	Симбол и боја симбола	Основа	Број у доњем углу (и боја броја)	Узорци листица опасности	Напомена
Опасност класе 7: Радиоактивне материје						
7A	Категорија I – WHITE/ БЕЛО	Тролист: црн	Бела	7 (црн)		Текст (обавезан): црн у доњој половини листице опасности: „RADIOACTIVE” „CONTENTS... ” „ACTIVITY... ”; Једна вертикална црвена линија следи иза речи „RADIOACTIVE”.
7B	Категорија II – YELLOW/ ЖУТО	Тролист: црн	Горња половина жуте боје са оквиром беле боје, доња половина беле боје	7 (црн)		Текст (обавезан): црн на доњој половини листице опасности: „RADIOACTIVE” „CONTENTS... ” „ACTIVITY... ”; У црно уоквиреном пољу: „TRANSPORT INDEX”; Две вертикалне црвене линије следе иза речи „RADIOACTIVE”.
7C	Категорија III – YELLOW/ ЖУТО	Тролист: црн	Горња половина жуте боје са оквиром беле боје, доња половина беле боје	7 (црн)		Текст (обавезан): црн на доњој половини листице опасности: „RADIOACTIVE” „CONTENTS... ” „ACTIVITY... ”; У црно уоквиреном пољу: „TRANSPORT INDEX”. Три вертикалне црвене линије следе иза речи: „RADIOACTIVE”.
7E	Фисионе материје	–	Бела	7 (црн)		Текст (обавезан): црн у горњој половини листице опасности: „FISSILE”. У црно уоквиреном пољу у доњој половини листице опасности: „CRITICALITY SAFETY INDEX”.

Бр. узорка листице опасност	Подкласа или категорија	Симбол и боја симбола	Основа	Број у доњем углу (и боја броја)	Узорци листица опасности	Напомена
Опасност класе 8: Нагризајуће материје						
8	–	Течности које се просипају из две епрувете и нагризају шаку и метал: црн	Горња полови-на беле боје; доња половина црне боје са оквиром беле боје	8 (бела)		–
Опасност класе 9: Остале опасне материје и предмети						
9	–	Седам вертикалних линија у горњој половини: црн	Бела	9 подвучен (црн)		–
9A	–	Седам вертикалних линија црне боје у горњој половини: црн; група батерија, једна оштећена која емитује пламен у доњој половини: црн	Бела	9 подвучен (црн)		–

Поглавље 5.3

Означавање великим листицама опасности и обележавање

Напомена 1: *У вези са означавањем великим листицама опасности и обележавањем контејнера, контејнера за робу у расутом стању, MEGC, контејнер-цистерни и преносивих цистерни при превозу у транспортном ланцу који укључује транспорт у поморском саобраћају, види и 1.1.4.2.1.*

Напомена 2: *У складу са GHS, GHS пиктограм који RID не захтева треба да буде приказан у превозу само као део комплетне GHS етикете, а не независно (види GHS 1.4.10.4.4).*

Напомена 3*: Одвојива отворена корита која нису у складу са Поглављем 6.11 сматрају се контејнерима према овом поглављу.*

5.3.1 Означавање великим листицама опасности

5.3.1.1 Опште одредбе

5.3.1.1.1 Велике листице опасности стављају се на спољну површину великих контејнера, контејнера за робу у расутом стању, MEGC, контејнер-цистерни, преносивих цистерни и кола, у складу са захтевима овог одељка. Велике листице опасности морају да одговарају листицама опасности које се захтевају у колони 5, табеле А, поглавља 3.2, евентуално и у колони 6, за опасну робу садржану у великом контејнеру, контејнеру за робу у расутом стању, MEGC, контејнер-цистерни, преносивој цистерни или колима, као и описима наведеним у 5.3.1.7. Велике листице опасности морају да буду стављене на позадину у контрастној боји или морају да имају или испрекидану или непрекидну спољну граничну линију. Велике листице морају бити отпорне на атмосферске утицаје и морају обезбедити трајно обележавање током целог путовања.

Напомена: *У вези са маневарским листицама опасности према узорцима 13 и 15, види 5.3.4.*

5.3.1.1.2 За класу 1, не треба наводити групе компатибилности на великим листицама опасности, ако се у колима или великом контејнеру, превозе материје или предмети две или више група компатибилности. Кола или велики контејнери, у којима се превозе материје или предмети различитих подкласа, треба да имају само велике листице опасности према узорку за најопаснију подкласу, и то следећим редоследом:

1.1 (најопаснија), 1.5, 1.2, 1.3, 1.6. 1.4 (најмање опасна).

Ако се материје класификационог кода 1.5D превозе са материјама или предметима подкласе 1.2, на кола или велики контејнер треба ставити велике листице опасности за подкласу 1.1.

Велике листице опасности нису потребне за превоз експлозивних материја или предмета са експлозивном материјом подкласе 1.4 групе компатибилности S.

Кола и велики контејнери са комадима који се превозе као војна пошиљка у смислу одељка 1.5.2 и који, у складу са ставом 5.2.2.1.8, нису означени листицама опасности морају у случају кола на обе подужне стране, а у случају великих контејнера на све четири стране да буду означени великим листицама опасности наведеним у колони 5, табеле А, поглавља 3.2.

5.3.1.1.3 За класу 7, велика листица опасности за главну опасност мора да одговара узорку 7D описаном у ставу 5.3.1.7.2. Ова велика листица опасности није потребна за кола или велике контејнере у којима се превозе изузети комади.

Уколико се за класу 7 захтева стављање како листица опасности тако и великих листица опасности на кола, велике контејнере, MEGC, контејнер-цистерне или преносиве цистерне, увећана листица опасности која одговара захтеваној листици опасности према узорцима бр.7A, 7B или 7C, може бити постављена уместо велике листице опасности према узорку

бр. 7D, која испуњава обе сврхе. У том случају, димензије не смеју бити мање од 250 mm x 250 mm.

5.3.1.1.4 За класу 9, велика листица опасности мора да одговара листици опасности према узорку бр. 9 као у 5.2.2.2.2; листица опасности према узорку бр. 9A не сме се користити за означавање великим листицама опасности.

5.3.1.1.5 Велики контејнери, MEGC, контејнер-цистерне, преносиве цистерне или кола која садрже робу више класа не морају да имају велику листицу опасности за додатну опасност, ако је опасност коју означава ова велика листица опасности већ назначена великом листицом опасности за главну или додатну опасност.

5.3.1.1.6 Велике листице опасности, које се не односе на опасну робу која се превози или на њене остатке, морају да буду одстрањене или прекривене.

5.3.1.1.7 Ако се велике листице опасности постављају на преклопне табле, оне морају тако да буду израђене и обезбеђене да је у току превоза искључено свако преклапање или ослобађање из држача (посебно услед удара или ненамерних радњи).

5.3.1.2 Означавање великим листицама опасности великих контејнера, контејнера за робу у расутом стању, MEGC, контејнер цистерни и преносивих цистерни

Велике листице опасности стављају се на обе подужне стране и на сваки крај великог контејнера, контејнера за робу у расутом стању, MEGC, контејнер-цистерне или преносиве цистерне и на две супротне стране у случају флексибилних контејнера за робу у расутом стању.

Ако контејнер-цистерна или преносива цистерна има више одељака у којима се превозе две или више опасне робе, одговарајуће велике листице опасности стављају се на обе подужне стране у висини односног одељка цистерне, а на оба краја ставља се по један узорак великих листица опасности постављених на подужним странама. Уколико сви одељци треба да носе исте велике листице опасности, ове велике листице опасности морају да буду постављене само једном дуж сваке стране и на оба краја контејнер-цистерне или преносиве цистерне.

5.3.1.3 Означавање великим листицама опасности кола на којима се превозе велики контејнери, контејнери за робу у расутом стању, MEGC, контејнер-цистерне или преносиве цистерне

Напомена: *За означавање великим листицама опасности кола носача која се користе у комбинованом друмском/ железничком саобраћају(„piggyback”), види 1.1.4.4.*

Ако постављене велике листице опасности на великим контејнерима, контејнерима за робу у расутом стању, MEGC, контејнер-цистернама или преносивим цистернама нису видљиве споља од кола којим се превозе, исте велике листице опасности морају бити постављене и са обе подужне стране кола. У другим случајевима на колима носачима не морају бити постављене друге велике листице опасности.

5.3.1.4 Означавање великим листицама опасности кола када се користе за превоз робе у расутом стању, кола-цистерни, батеријских кола и кола са демонтажним цистернама

5.3.1.4.1 Велике листице опасности стављају се на обе подужне стране.

Ако кола цистерна или демонтажна цистерна која се превозе на колима имају више одељака у којима се превозе две или више опасне робе, одговарајуће велике листице опасности стављају се на обе подужне стране у висини односног одељка цистерне. Ако на све одељке цистерне треба ставити исте велике листице опасности, онда ове велике листице опасности морају да се ставе само једном на обе подужне стране.

Ако се за исти одељак цистерне захтева више од једне велике листице опасности, велике листице опасности морају да се ставе близу, једна поред друге.

5.3.1.4.2 *(Резервисано)*

5.3.1.4.3 *(Резервисано)*

5.3.1.5 Означавање великим листицама опасности кола у којима се превозе само комади

Велике листице опасности стављају се на обе подужне стране.

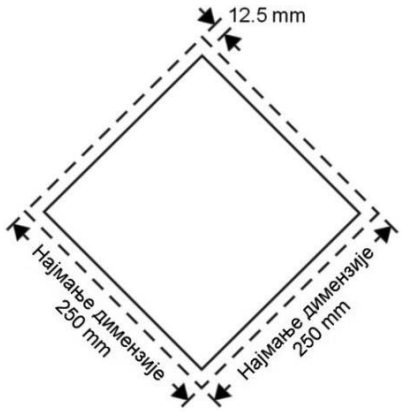
5.3.1.6 Означавање великим листицама опасности празних кола-цистерни, батеријских кола, MEGC, контејнер-цистерни, преносивих цистерни, као и празних кола и великих контејнера за превоз у расутом стању

Празна кола-цистерне, кола са демонтажним цистернама, батеријска кола, MEGC, контејнер-цистерне и преносиве цистерне које су неочишћене и недегасиране, као и празна и неочишћена кола и контејнери за превоз у расутом стању, морају да буду опремљени великим листицама опасности које се захтевају за претходни товар.

5.3.1.7 Опис великих листица опасности

5.3.1.7.1 Са изузетком велике листице опасности за класу 7 која је описана у ставу 5.3.1.7.2 и обележја за материје опасне по животну средину у 5.3.6.2, велика листица опасности мора да одговара оној приказаној на слици 5.3.1.7.1.

Слика 5.3.1.7.1

Велика листица опасности (осим за класу 7)

Велика листица опасности мора да буде у облику квадрата постављеног под углом од 45° (облик дијаманта). Најмање димензије требају да буду 250 mm x 250 mm (до ивице велике листице опасности). Линије унутар ивице ромба треба да буду паралелне и на 12,5 mm од спољашњег дела те линије до ивице велике листице опасности. Симбол и линија унутар ивица мора да одговара по боји листици опасности класе или подкласе предметне опасне робе. Симбол/број класе или подкласе треба да буде позициониран и пропорционалне величине према онима наведеним у 5.2.2.2 за одговарајућу класу или подкласу предметне опасне робе. Велике листице опасности треба да садрже број класе или подкласе (и за робу класе 1 и слово групе компатибилности) за односну опасну робу како је то наведено у 5.2.2.2 за одговарајућу листицу опасности, чија висина није мања од 25 mm. Када димензије нису прописане, сви елементи треба да буду приближно пропорционални оним приказаним на слици.

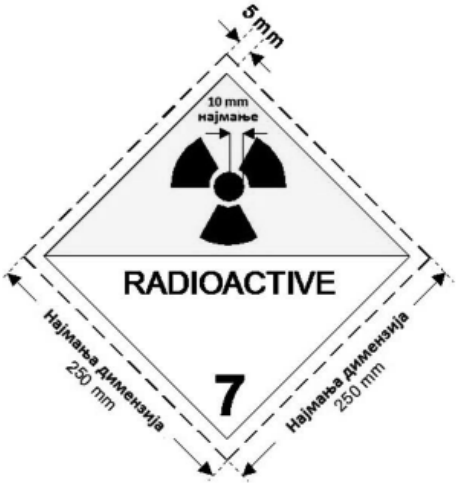
Одступања наведена у 5.2.2.2.1, друга реченица, 5.2.2.2.1.3, трећа реченица и 5.2.2.2.1.5 за листице опасности, такође се примењују и на велике листице опасности.

Захтеви става 5.2.2.1.2 се такође примењују.

5.3.1.7.2 Велика листица опасности за класу 7 мора имати величину од најмање 250 mm x 250 mm, са црним оквиром који је паралелан са ивицом на одстојању од 5 mm или као што је приказано

испод на илустрацији (узорак 7D). Број „7” мора имати висину знака од најмање 25 mm. Боја позадине горње половине велике листице опасности мора да буде жута, а доње половине бела; боја симбола зрачења (тролиста) и штампа морају да буду црни. Употреба израза „RADIOACTIVE” у доњој половини је факултативна, да би се омогућила алтернативна употреба ове велике листице опасности за навођење одговарајућег UN броја пошиљке.

Велика листица опасности за радиоактивне материје класе 7

(узорак 7D)

Симбол (тролист): црн; Позадина: горња половина жута са белим оквиром, доња половина бела;

У доњој половини мора бити наведен израз „RADIOACTIVE” или уместо њега, одговарајући UN број и број „7” у доњем углу.

5.3.1.7.3 За контејнер-цистерне и преносиве цистерне са запремином од највише 3 m^3, велике листице опасности смеју да буду замењене листицама опасности у складу са 5.2.2.2. Ако ове листице опасности нису видљиве споља на носећим колима, велике листице опасности према 5.3.1.7.1 морају се поставити и на обе подужне стране кола.

5.3.1.7.4 Уколико су величина и конструкција кола такве да површина која је на располагању није довољна да се поставе прописане велике листице опасности, њихове димензије могу се смањити на 150 mm x 150 mm. У том случају се не примењују остале димензије утврђене за симболе, линије, бројеве и слова.

5.3.2 Обележавање наранџастим таблама

5.3.2.1 Опште одредбе за обележавање наранџастим таблама

Напомена: *За обележавање наранџастим таблама кола носача која се користе у комбинованом друмском/железничком саобраћају („piggyback”), види 1.1.4.4.*

5.3.2.1.1 Правоугаона наранџаста табла према 5.3.2.2.1 поставља се на обе подужне стране тако да буде јасно видљива на:

- кола цистерну,
- батеријска кола,
- кола са демонтажном цистерном,
- контејнер-цистерну,
- MEGC,
- преносиву цистерну,
- кола за превоз робе у расутом стању,
- мали или велики контејнер за превоз робе у расутом стању,
- колима и контејнерима који се искључиво користе за превоз радиоактивних комада под једним UN бројем и никаква друга опасна роба,

која се користе за превоз опасне робе за коју је број за означавање опасности дат у колони (20), табеле А, поглавље 3.2.

Ова табла мора такође бити постављена на обе стране теретних транспортних јединица у којима су уграђене литијумске батерије (UN 3536).

Ова табла сме да буде постављена и на сваку подужну страну комплетних пошиљака комада са једном те истом материјом или предметом.

5.3.2.1.2 На овим наранџастим таблама мора да стоји број за означавање опасности и UN број, према 5.3.2.2.2, који се захтева у колонама 20 и 1, табеле А, поглавља 3.2 за сваку материју која се превози.

Ако се у колима цистерни, батеријским колима, колима са демонтажним цистернама, контејнер цистерни, MEGC или преносивој цистерни превози више различитих материја у одвојеним цистернама или одељцима цистерне, пошиљалац мора да постави наранџасту таблу прописану ставом 5.3.2.1.1 са припадајућим бројевима на обе стране сваке цистерне или одељка цистерне паралелно са подужном осом кола, контејнер цистерне или преносиве цистерне, тако да буду јасно видљиви.

5.3.2.1.3 *(Резервисано)*

5.3.2.1.4 *(Резервисано)*

5.3.2.1.5 Ако наранџасте табле које се захтевају у ставу 5.3.2.1.1 које су постављене на контејнере, контејнере за робу у расутом стању, контејнер-цистерне, MEGC или преносиве цистерне нису јасно видљиве изван кола, исте табле морају да се поставе и на обе подужне стране кола.

Напомена: *Овај став не треба примењивати на кола која превозе контејнере за превоз робе у расутом стању, цистерне и MEGC са највећом запремином од 3000 литара.*

5.3.2.1.6 *(Брисано)*

5.3.2.1.7 Захтеви назначени од 5.3.2.1.1 до 5.3.2.1.5 примењују се такође на празна

- кола цистерне,
- батеријска кола,
- кола са демонтажним цистернама,
- контејнер-цистерне,
- преносиве цистерне и
- MEGC

на неочишћене, недегасиране или недеконтамиране као и на празна кола, велике контејнере и мале контејнере за превоз робе у расутом стању, неочишћене и недеконтамиране.

5.3.2.1.8 Наранџасте табле, које се не односе на опасну робу која се превози или на њене остатке, морају да буду одстрањене или прекривене. Ако су табле прекривене, прекривач мора да буде потпун и делотворан и после 15-минутног излагања ватри.

5.3.2.2 Опис наранџастих табли

5.3.2.2.1 Наранџасте табле могу бити рефлектујуће и морају имати дужину од 40 cm, висину од 30 cm и црни оквир ширине 15 mm. Употребљени материјал мора да буде отпоран на атмосферске утицаје и да обезбеђује трајно обележавање. Табла не сме да се одвоји од причврсног елемента (постоља) у случају 15-минутног излагања ватри. Она мора да остане причвршћена независно од смера кола.

Табле наранџасте боје могу да буду замењене самолепљивом фолијом, бојом или другим истовредним поступком. Ово алтернативно обележавање мора да одговара захтевима наведеним у овом пододељку изузев одредби које се односе на отпорност на ватру наведене у 5.3.2.2.1 и 5.3.2.2.2.

Напомена: *Боја наранџастих табли у нормалним условима коришћења мора имати хроматске координате које су у опсегу колориметријског дијаграма дефинисане међусобно повезаним тачкама између координата:*

Хроматске координате у опсегу колориметријског дијаграма				
x	0,52	0,52	0,578	0,618
y	0,38	0,40	0,422	0,38

Фактор јачине светлости не-рефлектујуће боје: ß ≥ 0,22; рефлектујуће боје: ß > 0,12.

Референтни центар E, стандардна врста светлости C, мерна геометрија 45º/0º.

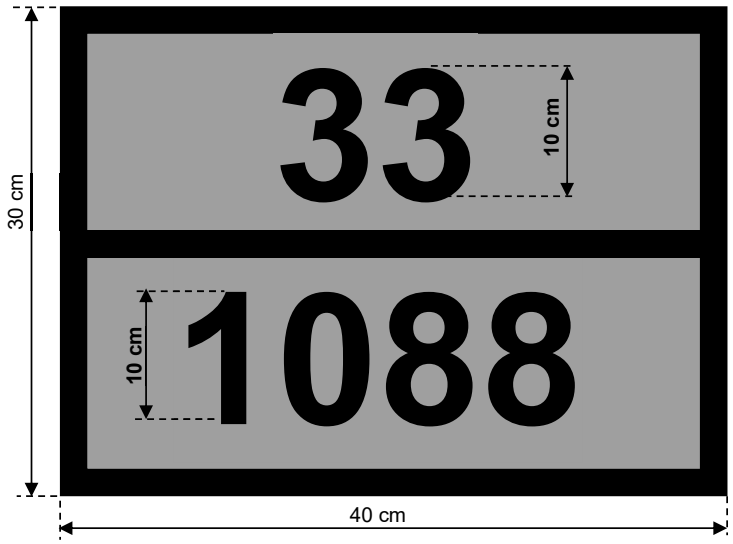
Вредност рефлексије рефлектујуће боје под углом осветљења од 5º и углом посматрања од 0,2º: најмање 20 кандела по луксу и по m^2.

5.3.2.2.2 Број за означавање опасности и UN број састоје се од црних цифара са висином знакова од 100 mm и ширином црте од 15 mm. Број за означавање опасности мора да буде наведен у горњем делу, а UN број у доњем делу табле; они морају да буду одвојени хоризонталном црном линијом ширине 15 mm на средини табле (види став 5.3.2.2.3).

Број за означавање опасности и UN број, морају да буду неизбрисиви и читљиви и после 15-минутног излагања ватри.

Заменљиви бројеви и слова на табли, који представљају бројеве за означавање опасности и UN број, морају у току превоза да остану на предвиђеним местима независно од смера кола.

5.3.2.2.3 Пример табле наранџасте боје са бројем за означавање опасности и UN бројем

Број за означавање опасности (2 или 3 цифре, испред којих евентуално стоји слово „X“; види 5.3.2.3)

UN број (4 цифре)

Основа наранџаста.
Оквир, хоризонтална линија и цифре црне, 15 mm ширина црте.

5.3.2.2.4 За све димензије наведене у овом пододељку дозвољена је толеранција од ± 10%.

5.3.2.2.5 Када се наранџаста табла или према 5.3.2.2.1 наведено алтернативно обележје поставља на преклопне табле, оне морају тако да буду израђене и обезбеђене, да је у току превоза искључено свако преклапање или ослобађање из држача (посебно услед удара или ненамерних радњи).

5.3.2.3 Значење бројева за означавање опасности

5.3.2.3.1 Број за означавање опасности за материје класа 2 до 9 састоји се од две или три цифре.

Цифре генерално указују на следеће опасности:

2 испуштање гаса услед притиска или хемијске реакције
3 запаљивост течних материја (пара) и гасова или самозагревајућа течна материја
4 запаљивост чврстих материја или самозагревајућа чврста материја
5 оксидирајуће дејство (које подстиче ватру)
6 отровност или опасност од заразе
7 радиоактивност
8 нагризајуће дејство
9 опасност од спонтане бурне реакције

Напомена: *Спонтана бурна реакција, у смислу цифре 9, обухвата могућу опасност од експлозије која проистиче из материје, могућу опасну реакцију разградње или полимеризације уз знатан развој топлоте или развој запаљивих и/или отровних гасова.*

Удвостручавање неке цифре указује на пораст одговарајуће опасности.

Ако је довољно да се опасност неке материје искаже једном једином цифром, тој цифри се додаје нула.

Следеће комбинације цифара имају, међутим, посебно значење: 22, 323, 333, 362, 382, 423, 44, 446, 462, 482, 539, 606, 623, 642, 823, 842, 90 и 99 (види став 5.3.2.3.2).

Ако се испред броја за означавање опасности налази слово „X”, то значи да та материја на опасан начин реагује са водом. Код таквих материја вода се сме користити само уз сагласност стручног лица.

За материје и предмете класе 1, као број за означавање опасности користи се класификациони кôд, у складу са поглављем 3.2 табела A колона 3b. Класификациони кôд састоји се од:

– броја подкласе према 2.2.1.1.5 и
– слова групе компатибилности према ставу 2.2.1.1.6.

5.3.2.3.2 Бројеви за означавање опасности наведени у колони 20, табеле A, поглавља 3.2 имају следеће значење:

20 загушљив гас или гас који не показује додатну опасност
22 дубоко расхлађен гас у течном стању, загушљив
223 дубоко расхлађен гас у течном стању, запаљив
225 дубоко расхлађен гас у течном стању, оксидирајући (подстиче ватру)
23 запаљив гас
238 гас, запаљив, нагризајући (корозиван)
239 запаљив гас који спонтано може да доведе до бурне реакције
25 оксидирајући гас (који подстиче ватру)
26 отрован гас
263 отрован гас, запаљив
265 отрован гас, оксидирајући (подстиче ватру)
268 отрован гас, нагризајући
28 нагризајући гас
285 нагризајући гас, оксидирајући (подстиче ватру)

30 – запаљива течна материја (тачка паљења од 23ºC до укључујући 60ºC) или
– запаљива течна материја или чврста материја у растопљеном стању са тачком паљења преко 60ºC, загрејана до или преко своје тачке паљења, или
– самозагревајућа течна материја
323 запаљива течна материја која реагује са водом и развија запаљиве гасове
X323 запаљива течна материја која опасно реагује са водом[1] и развија запаљиве гасове
33 лако запаљива течна материја (тачка паљења испод 23ºC)
333 пирофорна течна материја
X333 пирофорна течна материја која опасно реагује са водом[3]
336 лако запаљива течна материја, отровна
338 лако запаљива течна материја, нагризајућа
X338 лако запаљива течна материја, нагризајућа, која опасно реагује са водом[3]
339 лако запаљива течна материја која спонтано може да доведе до бурне реакције
36 запаљива течна материја (тачка паљења од 23ºC до укључујући 60ºC), слабо отровна, или самозагревајућа течна материја, отровна
362 запаљива течна материја, отровна, која реагује са водом и развија запаљиве гасове
X362 запаљива течна материја, отровна која опасно реагује са водом[3] и развија запаљиве гасове

[1] *Вода се сме користити само уз сагласност стручног лица.*

368	запаљива течна материја, отровна, нагризајућа
38	запаљива течна материја (тачка паљења од 23ºC до укључујући 60ºC), слабо нагризајућа, или самозагревајућа течна материја, нагризајућа
382	запаљива течна материја, нагризајућа, која реагује са водом и развија запаљиве гасове
X382	запаљива течна материја, нагризајућа, која опасно реагује са водом[3] и развија запаљиве гасове
39	запаљива течна материја која спонтано може да доведе до бурне реакције
40	запаљива чврста материја или самореагујућа материја или самозагревајућа материја или материја подложна полимеризацији
423	чврста материја која реагује са водом[3] и развија запаљиве гасове, или запаљива чврста материја која реагује са водом и развија запаљиве гасове, или самозагревајућа чврста материја која реагује са водом и развија запаљиве гасове
X423	чврста материја која опасно реагује са водом[3] и развија запаљиве гасове, или запаљива чврста материја која опасно реагује са водом[3] и развија запаљиве гасове, или самозагревајућа чврста материја која опасно реагује са водом[3] и развија запаљиве гасове
43	самозапаљива (пирофорна) чврста материја
X432	самозапаљива (пирофорна) чврста материја која опасно реагује са водом[3] и развија запаљиве гасове
44	запаљива чврста материја која се на повишеној температури налази у растопљеном стању
446	запаљива чврста материја, отровна, која се на повишеној температури налази у растопљеном стању
46	запаљива или самозагревајућа чврста материја, отровна
462	чврста материја, отровна, која реагује са водом и развија запаљиве гасове
X462	чврста материја која опасно реагује са водом[3] и развија отровне гасове
48	запаљива или самозагревајућа чврста материја, нагризајућа
482	чврста материја, нагризајућа, која реагује са водом и развија запаљиве гасове
X482	чврста материја која опасно реагује са водом[3] и развија нагризајуће гасове
50	оксидирајућа материја (која подстиче ватру)
539	запаљиви органски пероксид
55	јако оксидирајућа материја (која подстиче ватру)
556	јако оксидирајућа материја (која подстиче ватру), отровна
558	јако оксидирајућа материја (која подстиче ватру), нагризајућа
559	јако оксидирајућа материја (која подстиче ватру) која спонтано може да доведе до бурне реакције
56	оксидирајућа материја (која подстиче ватру), отровна
568	оксидирајућа материја (која подстиче ватру), отровна, нагризајућа
58	оксидирајућа материја (која подстиче ватру), нагризајућа
59	оксидирајућа материја (која подстиче ватру) која спонтано може да доведе до бурне реакције

[3] *Вода се сме користити само уз сагласност стручног лица.*

60	отровна или слабо отровна материја
606	заразна материја
623	отровна течна материја која реагује са водом и развија запаљиве гасове
63	отровна материја, запаљива (тачка паљења од 23ºC до укључујући 60ºC)
638	отровна материја, запаљива (тачка паљења од 23ºC до укључујући 60ºC), нагризајућа
639	отровна материја, запаљива (тачка паљења није преко 60ºC) која спонтано може да доведе до бурне реакције
64	отровна чврста материја, запаљива или самозагревајућа
642	отровна чврста материја која реагује са водом и развија запаљиве гасове
65	отровна материја, оксидирајућа (подстиче ватру)
66	веома отровна материја
663	веома отровна материја, запаљива (тачка паљења није преко 60ºC)
664	веома отровна чврста материја, запаљива или самозагревајућа
665	веома отровна материја, оксидирајућа (подстиче ватру)
668	веома отровна материја, нагризајућа
X668	веома отровна материја, нагризајућа која опасно реагује са водом[3]
669	веома отровна материја која спонтано може да доведе до бурне реакције
68	отровна материја, нагризајућа
687	отровна материја, нагризајућа, радиоактивна
69	отровна или слабо отровна материја која спонтано може да доведе до бурне реакције
70	радиоактивна материја
768	радиоактивна материја, отровна, нагризајућа
80	нагризајућа или слабо нагризајућа материја
X80	нагризајућа или слабо нагризајућа материја која опасно реагује са водом[3]
823	нагризајућа течна материја која реагује са водом и развија запаљиве гасове
83	нагризајућа или слабо нагризајућа материја, запаљива (тачка паљења од 23ºC до укључујући 60ºC)
X83	нагризајућа или слабо нагризајућа материја, запаљива (тачка паљења од 23ºC до укључујући 60ºC), која опасно реагује са водом[3]
836	нагризајућа или слабо нагризајућа материја, запаљива (тачка паљења од 23ºC до укључујући 60ºC) и отровна
839	нагризајућа или слабо нагризајућа материја, запаљива (тачка паљења од 23ºC до укључујући 60ºC), која спонтано може да доведе до бурне реакције
X839	нагризајућа или слабо нагризајућа материја, запаљива (тачка паљења од 23ºC до укључујући 60ºC), која спонтано може да доведе до бурне реакције и која опасно реагује са водом[3]
84	нагризајућа чврста материја, запаљива или самозагревајућа
842	нагризајућа чврста материја која реагује са водом и развија запаљиве гасове
85	нагризајућа или слабо нагризајућа материја, оксидирајућа (подстиче ватру)
856	нагризајућа или слабо нагризајућа материја, оксидирајућа (подстиче ватру) и отровна

[3] *Вода се сме користити само уз сагласност стручног лица.*

86 нагризајућа или слабо нагризајућа материја, отровна

88 јако нагризајућа материја

X88 јако нагризајућа материја која опасно реагује са водом[3]

883 јако нагризајућа материја, запаљива (тачка паљења од 23ºC до укључујући 60ºC)

884 јако нагризајућа чврста материја, запаљива или самозагревајућа

885 јако нагризајућа материја, оксидирајућа (подстиче ватру)

886 јако нагризајућа материја, отровна

X886 јако нагризајућа материја, отровна, која опасно реагује са водом[3]

89 нагризајућа или слабо нагризајућа материја која спонтано може да доведе до бурне реакције

90 материја која угрожава животну средину; остале опасне материје

99 остале опасне материје које се превозе на повишеној температури (остале опасне загреване материје)

5.3.3 Обележје за материје на повишеној температури

Кола цистерне, контејнер-цистерне, преносиве цистерне, специјална кола или велики контејнери или посебно опремљена кола или велики контејнери, који садрже материју која се превози или предаје на превоз у течном стању на или изнад 100 °C, или у чврстом стању на или изнад 240 °C, морају у случају кола на обе подужне стране, а у случају великих контејнера, контејнер цистерни и преносивих цистерни на све четири стране да буду обележени обележјем приказаном на слици 5.3.3.

Слика 5.3.3

Обележје за превоз на повишеној температури

Обележје треба да буде у облику једнакостраничног троугла. Боја обележја треба да буде црвена. Најмања димензија страница треба да буде 250 mm. За контејнер-цистерне или преносиве цистерне запремине до 3 000 литара код којих расположива површина није довољна за постављање прописаних обележја, најмања димензија страница може бити смањена на 100 mm. Када димензије нису прописане, сви елементи треба да буду приближно пропорционални оним приказаним на слици. Обележје мора бити отпорно на атмосферске утицаје и обезбедити трајно обележавање током целог трајања путовања.

[3] *Вода се сме користити само уз сагласност стручног лица.*

5.3.4 Маневарске листице опасности према узорцима 13 и 15

5.3.4.1 Опште одредбе

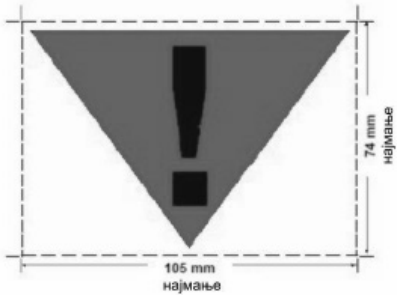
Опште одредбе према ставовима 5.3.1.1.1 и 5.3.1.1.6 као и 5.3.1.3 до 5.3.1.6 примењују се и на маневарске листице опасности према узорцима 13 и 15.
Уместо маневарских листица опасности смеју се поставити и неизбрисива маневарска обележја која у потпуности одговарају прописаним узорцима. Она могу једноставно садржати црвени троугао са црним знаком узвика (основна линија најмање 100 mm, висина најмање 70 mm).

5.3.4.2 Опис маневарских листица опасности према узорцима 13 и 15

Маневарске листице опасности према узорцима 13 и 15 имају облик правоугаоника минималног нормалног формата А7 (74 mm x 105 mm).

Бр. 13

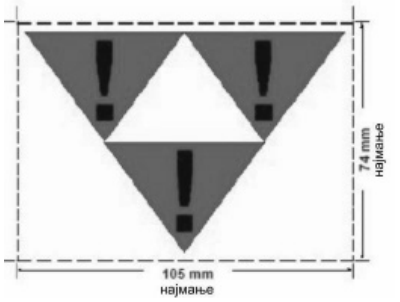
Опрезно маневрисати

црвени троугао са црним знаком узвика

Бр. 15

Забрана одбацивања и ранжирања на спушталици. Обавезна достава помоћу вучног возила. Не сме да налеће на друга кола и мора да буде заштићен од налета других кола

три црвена троугла са црним знаком узвика

5.3.5 Наранџаста трака

Кола цистерне намењене за превоз гасова у течном стању, дубоко расхлађених гасова у течном стању или растворених гасова, треба да буду обележена непрекидном, наранџастом[2], нерефлектујућом траком, широком око 30 cm која обухвата цистерну у висини осе цистерне.

5.3.6 Обележје за материје опасне по животну средину

5.3.6.1 Уколико се према одредбама у 5.3.1 захтева стављање велике листице опасности, велики контејнери, контејнери за робу у расутом стању, MEGC**,** контејнер цистерне, преносиве цистерне и кола са материјама опасним по животну средину, које одговарају критеријумима у 2.2.9.1.10, морају да буду обележена обележјем за материје опасне по животну средину приказане у 5.2.1.8.3. Ово се не примењује на изузетке наведене у 5.2.1.8.1.

5.3.6.2 Обележје за материје опасне по животну средину за велике контејнере, контејнере за робу у расутом стању, MEGC, контејнер цистерне, преносиве цистерне и кола треба да буде као што је наведено у 5.2.1.8.3 и на слици 5.2.1.8.3, осим што најмање димензије морају да буду 250 mm x 250 mm. За контејнер-цистерне или преносиве цистерне запремине до 3 000 литара код којих расположива површина није довољна за постављање прописаних обележја, најмање димензије могу бити смањене на 100 mm x 100 mm. Остале одредбе одељка 5.3.1 које се тичу великих листица опасности неопходно је применити примерено обележју.

[2] *Види став 5.3.2.2.1 - Напомена*

Поглавље 5.4

Документација

5.4.0 Опште одредбе

5.4.0.1 Уколико није другачије утврђено, сваки превоз робе регулисан у RID морају да прате документа захтевана у овом Поглављу.

Информације прописане у овом поглављу које се односе на опасну робу која се превози морају бити доступне током превоза на начин да се роба у колима и кола могу идентификовати у документацији.

Надаље, када се опасна роба превози у великим контејнерима, контејнер-цистернама, преносивим цистернама или друмским возилима, они такође морају бити идентификовани у транспортном документу и информације у вези са робом по великом контејнеру, контејнер-цистерни, преносивој цистерни или друмском возилу, морају бити наведене, како је применљиво.

5.4.0.2 Коришћење радног поступка електронске обраде података (ЕОП) или електронске размене података (ЕРП) дозвољен је као помоћно средство или уместо документације у писаном облику, ако тај поступак који се користи за бележење, чување или обраде електронских података испуњава правне захтеве у погледу доказне снаге и расположивости података у току транспорта на начин који је у најмању руку једнак документима у писаном облику.

5.4.0.3 Ако се информације о транспорту опасне робе прослеђују превознику путем радног поступка са електронском обрадом података (ЕОП) или електронском разменом података (ЕРП), пошиљалац мора да буде у стању да превознику преда информације као документат на папиру, са информацијама у редоследу које се захтевају у овом Поглављу.

5.4.1 Транспортни документ за транспорт опасне робе и информације у вези с тим

5.4.1.1 Општи подаци које мора да садржи транспортни документ

5.4.1.1.1 Транспортни документ (или документи) мора(ју) садржати следеће податке за сваку материју или предмет који су предати на превоз:

(a) UN број испред којег се налазе слова „UN”;

(b) званични назив за транспорт утврђен у складу са 3.1.2, по потреби (види став 3.1.2.8.1.) допуњен техничким називом у загради (види став 3.1.2.8.1.1);

(c) - за материје и предмете класе 1: класификациони кôд наведен у колони 3b, табеле А, поглавља 3.2.

Ако су у колони 5, табеле А, поглавља 3.2 наведени други бројеви узорака листица опасности, а не бројеви 1, 1.4, 1.5 и 1.6, 13 и 15, ови бројеви узорака листица опасности морају да буду наведени у загради иза класификационог кода;

- за радиоактивне материје класе 7: број класе „7”;

Напомена: *За радиоактивне материје са додатном опасношћу види и посебну одредбу 172 у поглављу 3.3.*

- за литијумске батерије са UN бројевима 3090, 3091, 3480, 3481, 3551 и 3552 као и за возила на погон батеријама UN бројеви 3556, 3557 и 3558: број класе „9”;

- за друге материје и предмете осталих класа: бројеве узорака листица опасности који су наведени у колони 5, табеле А, поглавља 3.2 или који се примењују према

посебним одредбама предвиђених у колони 6 са изузетком маневарске листице опасности према обрасцу 13.

Ако је наведено више бројева узорака листица опасности, бројеви иза првог броја наводе се у заградама. За материје и предмете за које у колони 5, табеле А, поглавља 3.2, нису наведени бројеви узорака листица опасности, уместо тога наводи се класа у складу са колоном 3а;

(d) где је одређено, групу паковања која је додељена материји, испред које се смеју налазити слова „ГП" (нпр. „ГП II") или иницијали који одговарају изразу „Група паковања" на језицима који се користе у складу са 5.4.1.4.1;

Напомена: *За радиоактивне материје класе 7, са додатним опасностима, види посебну одредбу 172 (d) у поглављу 3.3.*

(e) уколико се примењује, број и опис комада [види и члан 7 § 1(h) и (i) CIM]; UN амбалажни кодови смеју се наводити само као допуна уз опис врсте комада [нпр. један сандук (4*G*)];

Напомена: *Није неопходно наводити податак о броју, типу и запремини сваке унутрашње амбалаже унутар спољне амбалаже у сабирној амбалажи.*

(f) укупну количину сваког предмета опасне робе са различитим UN бројем, различитим званичним називом за транспорт или различитом групом паковања (као запремина или бруто или нето маса);

Напомена 1: *(Резервисано)*

Напомена 2: *За опасну робу у уређајима и опреми, које су ближе описане у RID, количина која се наводи је укупна количина садржаног опасне робе у њима у килограмима одн. у литрима.*

(g) име и адресу пошиљаоца [види и члан 7 § 1 b) CIM];

(h) име и адресу примаоца (прималаца) [види и члан 7 § 1 g) CIM];

(i) изјаву у складу са условима посебног споразума;

(j) ако се захтева обележавање према 5.3.2.1, број за означавање опасности мора такође бити уписан испред слова „UN" која се налазе испред UN броја (види став (a)). Број за означавање опасности наводи се и када су комплетне пошиљке комада са једном те истом материјом или предметом обележене обележјем према 5.3.2.1.

Место и редослед података који морају да буду унети у транспортни документ смеју се бирати слободно, сем (a), (b), (c) и (d) који морају да буду унети горе наведеним редоследом [тј. (a), (b), (c), (d)] без уметнутих других података, изузев оних који су предвиђени RID.

Примери за дозвољени опис опасне робе:

„UN 1098 АЛИЛАЛКОХОЛ, 6.1 (3), I" или

„UN 1098 АЛИЛАЛКОХОЛ, 6.1 (3), ГП I".

Ако се захтева обележавање према 5.3.2.1, (a), (b), (c), (d) и (j) морају да буду унети редоследом (j), (a), (b), (c), (d) без уметнутих других података, изузев оних који су предвиђени у RID.

Примери за дозвољени опис опасне робе, узимајући у обзир обележавање према 5.3.2.1:

„663, UN 1098 АЛИЛАЛКОХОЛ, 6.1 (3), I" или

„663, UN 1098 АЛИЛАЛКОХОЛ, 6.1 (3), ГП I".

5.4.1.1.2 Подаци који се захтевају за транспортни документ морају да буду читљиви.

Иако се у поглављу 3.1 и у табели А поглавља 3.2, за навођење елемената који морају да буду саставни део званичног назива за транспорт користе велика слова, и мада се у овом поглављу за навођење информација који се захтевају за транспортни документ, користе и велика и мала слова, коришћење великих или малих слова за неопходне податке у транспортном документу сме да се врши по слободном избору.

5.4.1.1.3 Посебне одредбе за отпад

5.4.1.1.3.1 Ако се превози отпад (изузев радиоактивног отпада) који садржи опасну робу, испред званичног назива за транспорт, треба да стоји израз „ОТПАД”, уколико тај израз већ није саставни део званичног назива за транспорт, нпр:

– „UN 1230 ОТПАД МЕТАНОЛ, 3 (6.1), II” или
– „UN 1230 ОТПАД МЕТАНОЛ, 3 (6.1), ГП II” или
– „UN 1993 ОТПАД ЗАПАЉИВА ТЕЧНА МАТЕРИЈА, Н.Д.Н (толуен и етилалкохол), 3, II” или
– „UN 1993 ОТПАД ЗАПАЉИВА ТЕЧНА МАТЕРИЈА, Н.Д.Н (толуен и етилалкохол), 3, ГП II” или

када је прописано обележавање према 5.3.2.1:

– „336, UN 1230 ОТПАД МЕТАНОЛ, 3 (6.1), II” или
– „336, UN 1230 ОТПАД МЕТАНОЛ, 3 (6.1), ГП II”.

Ако се примењује одредба за отпад из 2.1.3.5.5, следеће ће бити додато опису опасне робе што се захтева у 5.4.1.1.1 (a) до (d):

званични назив треба допунити на следећи начин:

„ОТПАД У СКЛАДУ СА 2.1.3.5.5” (нпр. „UN 3264 НАГРИЗАЈУЋА КИСЕЛА НЕОРГАНСКА ТЕЧНОСТ, Н.Д.Н ., 8, II, ОТПАД У СКЛАДУ СА 2.1.3.5.5”).

Ако се примењује одредба за отпад из 2.1.3.5.5, технички назив који се захтева према посебној одредби 274 у поглављу 3.3. не мора да буде додат.

5.4.1.1.3.2 Ако није могуће измерити тачну количину отпада на месту утовара, количина у складу са 5.4.1.1.1 (f) може се проценити за следеће случајеве под следећим условима:

(a) за амбалажу, списак амбалаже укључујући врсту и номиналну запремину се додаје у транспортна документа;

(b) за контејнере, процена се заснива на њиховој номиналној запремини и другим доступним информацијама (нпр. врста отпада, просечна густина, степен пуњења);

(c) за вакуум цистерне за отпад, процена је оправдана (нпр. помоћу процене коју је дао пошиљалац или према опреми кола).

Таква процена количине није дозвољена за:

– изузетке за које је тачна количина од кључног значаја (нпр. 1.1.3.6);
– отпад који садржи материје наведене у 2.1.3.5.3 (са изузетком UN 3291 клинички отпад, без техничких података, н.д.н. или (био)медицински отпад, н.д.н. или медицински отпад који подлеже прописима, н.д.н. у амбалажи која је у складу са упутством за паковање P 621) или материје класе 4.3;
– цистерне осим вакуум цистерни за отпад.

Изјава мора бити укључена у транспортни документ, како следи:

„КОЛИЧИНА ПРОЦЕЊЕНА У СКЛАДУ СА 5.4.1.1.3.2”.

5.4.1.1.3.3 Посебне одредбе за превоз отпада у унутрашњој амбалажи упакованој заједно у спољну амбалажу.

За превоз у складу са 4.1.1.5.3, изјава мора бити додата у транспортни документ, како следи:

„ПРЕВОЗ У СКЛАДУ СА 4.1.1.5.3”.

Додатна изјава прописана у 5.4.1.1.3.2 није неопходна.

На пример:

„UN 1993 ЗАПАЉИВА ТЕЧНА МАТЕРИЈА, Н.Д.Н., 3, III; ПРЕВОЗ У СКЛАДУ СА 4.1.1.5.3”.

Информације у транспортном документу у складу са 5.4.1.1, заснивају се на називу или називима у које је сврстана спољна амбалажа у складу са 4.1.1.5.3 (d). Не мора да се додаје технички назив, како је прописано у поглављу 3.3, посебна одредба 274.

5.4.1.1.4 Посебне одредбе које се односе на отпад контаминиран слободним азбестом (UN бројеви 2212 и 2590)

Када се примењује посебна одредба 678, поглавља 3.3, следећа изјава мора бити укључена у транспортни документ:

„ПРЕВОЗ У СКЛАДУ СА ПОСЕБНОМ ОДРЕДБОМ 678”.

Опис отпада који се превози у складу са посебном одредбом 678 (b) поглавља 3.3, додаје се опису опасне робе који се захтева у 5.4.1.1.1 (a) до (d) и (j). Уз транспортни документ се прилажу и следећа документа:

(a) копија техничких података за врсту коришћене контејнерске вреће, на меморандуму произвођача или дистрибутера, са навођењем димензија амбалаже и њене највеће масе;

(b) копија поступка истовара у складу са посебном одредбом CW38 из 7.5.11, ако је применљиво.

5.4.1.1.5 Посебне одредбе које се односе на амбалажу за спасавање укључујући и велику амбалажу за спасавање и посуде под притиском за спасавање

Ако се опасна роба превози у амбалажи за спасавање у складу са 4.1.1.19, укључујући велику амбалажу за спасавање, већу амбалажу или велику амбалажу одговарајућег типа и нивоа амбалажне функције која ће се користити као амбалажа за спасавање, израз „АМБАЛАЖА ЗА СПАСАВАЊЕ” мора бити додат у транспортни документ после описа робе.

Ако се опасна роба превози у посудама под притиском за спасавање у складу са 4.1.1.20, израз „ПОСУДА ПОД ПРИТИСКОМ ЗА СПАСАВАЊЕ” мора бити додат у транспортни документ после описа робе.

5.4.1.1.6 Посебне одредбе које се односе на празна средства за задржавање, неочишћена

5.4.1.1.6.1 За празна неочишћена средства за задржавање која садрже остатке опасне робе других класа, осим класе 7, испред или иза описа опасне робе који се захтева у складу са ставом 5.4.1.1.1 (j) и (a) до (d) мора бити наведен израз „ПРАЗНА, НЕОЧИШЋЕНА” или „ОСТАЦИ ПРЕТХОДНО САДРЖАНЕ ОПАСНЕ МАТЕРИЈЕ”. Осим тога, став 5.4.1.1.1 (f) се не примењује.

5.4.1.1.6.2 Посебна одредба става 5.4.1.1.6.1 сме да буде замењена одредбама става 5.4.1.1.6.2.1 или 5.4.1.1.6.2.2.

5.4.1.1.6.2.1 За празну неочишћену амбалажу, која садржи остатке опасне робе других класа осим класе 7 укључујући празне неочишћене посуде за гасове са запремином од највише 1000 литара, подаци у складу са 5.4.1.1.1 (a), (b), (c), (d), (e), (f) и (j), замењују се изразом „ПРАЗНА АМБАЛАЖА”, „ПРАЗНА ПОСУДА”, „ПРАЗАН IBC” односно „ПРАЗНА ВЕЛИКА АМБАЛАЖА”, који је допуњен подацима за последњу товарену робу, као што је описано у 5.4.1.1.1 (c).

Пример: „ПРАЗНА АМБАЛАЖА, 6.1 (3)”.

Додатно, у том случају:

a) ако је последња утоварена опасна роба, роба класе 2, информација која се захтева у ставу 5.4.1.1.1 (c) може да буде замењена бројем класе „2”,

b) ако је последња утоварена опасна роба, роба класа 3, 4.1, 4.2, 4.3, 5.1, 5.2, 6.1, 8 или 9, информација о последњој утовареној роби која се захтева у ставу 5.4.1.1.1 (c), може бити замењена изразом „СА ОСТАЦИМА ОД [...]”, иза ког следи класа(е) и додатна(е) опасност(и) које одговарају различитим остацима, по редоследу нумерације класа.

Пример: Празна амбалажа, неочишћена, која је садржала робу класе 3 која се превози заједно са празном амбалажом, неочишћеном, која је садржала робу класе 8 са додатном опасношћу класе 6.1, у транспортном документу може бити наведена као:

„ПРАЗНА АМБАЛАЖА, СА ОСТАЦИМА ОД 3, 6.1, 8”.

5.4.1.1.6.2.2 За празна неочишћена средства за задржавање, осим амбалаже која садрже остатке опасне робе других класа осим класе 7, као и за неочишћене празне посуде за гасове са запремином већом од 1000 литара, испред података у складу са ставом 5.4.1.1.1 (a) до (d) и (j), наводи се израз „ПРАЗНА КОЛА ЦИСТЕРНА”, „ПРАЗНО ВОЗИЛО-ЦИСТЕРНА”, „ПРАЗНА ДЕМОНТАЖНА ЦИСТЕРНА”, „ПРАЗНА БАТЕРИЈСКА КОЛА” „ПРАЗНО БАТЕРИЈСКО ВОЗИЛО”, „ПРАЗНА ПРЕНОСИВА ЦИСТЕРНА”, „ПРАЗНА КОНТЕЈНЕР-ЦИСТЕРНА”, „ПРАЗАН MEGC”, „ПРАЗНА КОЛА”, „ПРАЗНО ВОЗИЛО”, „ПРАЗАН КОНТЕЈНЕР” или „ПРАЗНА ПОСУДА”, који је допуњен изразом „ПОСЛЕДЊИ ТОВАР: ”. Осим тога, став 5.4.1.1.1 (f) се не примењује.

Примери:

„ПРАЗНА КОЛА ЦИСТЕРНА, ПОСЛЕДЊИ ТОВАР: 663 UN 1098 АЛИЛАЛКОХОЛ, 6.1 (3), I” или

„ПРАЗНА КОЛА ЦИСТЕРНА, ПОСЛЕДЊИ ТОВАР: 663 UN 1098 АЛИЛАЛКОХОЛ, 6.1 (3), ГП I”.

5.4.1.1.6.2.3 *(Резервисано)*

5.4.1.1.6.3 (a) Ако се празне неочишћене цистерне, празна неочишћена батеријска кола, батеријска возила или празни неочишћени MEGC, у складу са одредбама става 4.3.2.4.3, превози до најближег погодног места где се може извршити чишћење или поправка, у транспортни документ се додатно уноси:

„ПРЕВОЗ У СКЛАДУ СА 4.3.2.4.3”.

(b) Ако се неочишћена празна кола, друмска возила или неочишћени празни контејнери, у складу са одредбама из 7.5.8.1, превозе до најближег погодног места где се може извршити чишћење или поправка, у транспортни документ се додатно уноси:

„ПРЕВОЗ У СКЛАДУ СА 7.5.8.1”.

5.4.1.1.6.4 За превоз кола цистерни, демонтажних цистерни, батеријских кола, контејнер- цистерни и MEGC, према условима у 4.3.2.4.4, у транспортном документу треба да стоји напомена:

„ПРЕВОЗ У СКЛАДУ СА 4.3.2.4.4”

5.4.1.1.7 **Посебне одредбе које се односе на превоз у транспортном ланцу који укључује превоз у поморском или ваздушном саобраћају**[3]

Код превоза у складу са ставом 1.1.4.2.1 у транспортни документ се уноси:
„ПРЕВОЗ У СКЛАДУ СА 1.1.4.2.1”.

5.4.1.1.8 *(Резервисано)*

5.4.1.1.9 **Посебне одредбе за комбиновани друмско железнички саобраћај („piggyback/ huckepack”)**

Напомена: *За податке у транспортном документу види 1.1.4.4.5.*

5.4.1.1.10 *(Резервисано)*

5.4.1.1.11 **Посебне одредбе које се односе на превоз IBC, цистерни, батеријских кола, преносивих цистерни и MEGC по истеку рока за периодично испитивање или контролисање**

За превоз у складу са 4.1.2.2 (b), 4.3.2.3.7 (b), 6.7.2.19.6.1 (b), 6.7.3.15.6.1 (b) или 6.7.4.14.6.1 (b) у транспортни документ се уноси:
„ПРЕВОЗ У СКЛАДУ СА 4.1.2.2 (b),”,
„ПРЕВОЗ У СКЛАДУ СА 4.3.2.3.7 (b)”,
„ПРЕВОЗ У СКЛАДУ СА 6.7.2.19.6.1 (b)”,
„ПРЕВОЗ У СКЛАДУ СА 6.7.3.15.6.1 (b)” или
„ПРЕВОЗ У СКЛАДУ СА 6.7.4.14.6.1 (b)” по потреби.

5.4.1.1.12 **Посебне одредбе за превоз у складу са прелазним одредбама**

За превоз у складу са 1.6.1.1 у транспортни документ се уноси:
„ ПРЕВОЗ ПРЕМА RID КОЈИ ЈЕ ВАЖИО ПРЕ 1. ЈАНУАРА 2025”.

5.4.1.1.13 *(Резервисано)*

5.4.1.1.14 **Посебне одредбе које се односе на превоз загрејаних материја (материја на повишеној температури)**

Ако званичним називом за транспорт неке материје која се превози или предаје на превоз у течном стању на температури од најмање 100 ºC или у чврстом стању на температури од најмање 240 ºC није назначено да се ради о материји која се превози на повишеној температури (нпр. коришћењем израза „РАСТОПЉЕНО” или „ЗАГРЕЈАНО (ПОВИШЕНА ТЕМПЕРАТУРА)” као дела званичног назива за транспорт), директно иза званичног назива за транспорт додаје се израз „ВРЕЛО”.

5.4.1.1.15 **Посебне одредбе за превоз материја стабилизованих хемијском стабилизацијом**

Осим ако већ није део званичног назива за транспорт, реч „СТАБИЛИЗОВАН” мора бити додата званичном називу ако је хемијска стабилизација једина стабилизација (види 3.1.2.6).

[3] *Код превоза у транспортном ланцу који укључује превоз у поморском или ваздушном саобраћају, транспортном документу се сме приложити препис коришћене документације (нпр. формулар за мултимодални транспорт опасне робе у складу са 5.4.5) за превоз у поморском или ваздушном саобраћају. Ови документи морају да буду исте величине као транспортни документ. Ако се транспортном документу прилаже формулар за мултимодални транспорт опасне робе у складу са 5.4.5, у транспортном документу се сме одустати од уношења података о опасној роби који су већ наведени у овом формулару, с тим што у одговарајућој рубрици транспортног документа мора да буде указано на овај додатни документ*.

5.4.1.1.16 *(Брисано)*

5.4.1.1.17 **Посебне одредбе које се односе на превоз чврстих материја у контејнерима за робу у расутом стању у складу са 6.11.4**

Ако се чврсте материје превозе у контејнерима за робу у расутом стању у складу са 6.11.4, у транспортни документ се уноси (види напомену на почетку 6.11.4):

„КОНТЕЈНЕР ЗА РОБУ У РАСУТОМ СТАЊУ ВК (X)[4] СА ДОЗВОЛОМ НАДЛЕЖНОГ ОРГАНА У …….”.

5.4.1.1.18 **Посебне одредбе за превоз материја опасне по животну средину (водена средина)**

Ако материја одговара класама 1 до 9 класификационим критеријумима у 2.2.9.1.10, у транспортном документу мора да буде наведен додатни израз „ОПАСНА ПО ЖИВОТНУ СРЕДИНУ” или „МАТЕРИЈА ШТЕТНА ПО МОРСКУ СРЕДИНУ/ОПАСНА ПО ЖИВОТНУ СРЕДИНУ”. Овај додатни захтев не важи за UN бројеве 3077 и 3082 и за изузетке наведене у 5.2.1.8.1.

За превозе у транспортном ланцу, који укључује поморски превоз дозвољен је израз „МАТЕРИЈА ШТЕТНА ПО МОРСКУ СРЕДИНУ” (у складу са 5.4.1.4.3 IMDG Правилника).

5.4.1.1.19 **Посебне одредбе за превоз амбалаже, одбачене, празне, неочишћене (UN 3509)**

За амбалажу, одбачену, празну, неочишћену, званичан транспортни назив наведен у 5.4.1.1.1 (b) мора да буде допуњен речима „ (СА ОСТАЦИМА ОД [...])” које следи класа (класе) и додатна опасност(-и) које одговарају особинама остатка, по нумерацији класа. Штавише, 5.4.1.1.1 (f) се не примењује.

Пример: Амбалажа, одбачена, празна, неочишћена која је садржала робу класе 4.1 и која је упакована заједно са амбалажом, одбаченом, празном, неочишћеном која је садржала робу класе 3 са додатном опасношћу класе 6.1, треба бити наведена у транспортном документу као:

„UN 3509 АМБАЛАЖА, ОДБАЧЕНА, ПРАЗНА, НЕОЧИШЋЕНА (СА ОСТАЦИМА ОД 3, 4.1, 6.1), 9”.

5.4.1.1.20 **Посебне одредбе за превоз материја класификованих у складу са 2.1.2.8**

За превоз у складу са ставом 2.1.2.8, изјава у том смислу мора да буде укључена у транспортни документ како следи:

„Класификовано у складу са 2.1.2.8”.

5.4.1.1.21 **Информације потребне у посебним случајевима дефинисаним у другим деловима RID**

Када је, у складу са одредбама поглавља 3.3, 3.5, 4.1, 4.2, 4.3 и 5.5 потребна информација, ова информација мора бити укључена у транспортни документ.

5.4.1.1.22 *(Резервисано)*

5.4.1.1.23 **Посебне одредбе за превоз материја које се превозе у растопљеном стању**

Када се материја, која је чврста у складу са дефиницијом у 1.2.1, нуди за превоз у растопљеном стању, реч „РАСТОПЉЕН” се додаје као део званичног назива за транспорт, осим ако већ није део званичног назива за транспорт (види 3.1.2.5).

[4] *(x) треба да буде замењено са „1” или „2” како је одговарајуће.*

5.4.1.1.24 Посебне одредбе за посуде под притиском које се могу поново пунити одобрене од стране Министарства саобраћаја Сједињених Америчких Држава (DOT)

За превоз у складу са 1.1.4.7, изјава мора бити укључена у транспортни документ, како следи:

„ПРЕВОЗ У СКЛАДУ СА 1.1.4.7.1" или

„ПРЕВОЗ У СКЛАДУ СА 1.1.4.7.2", како је применљиво.

5.4.1.2 Додатни или посебни подаци за одређене класе

5.4.1.2.1 Посебне одредбе за класу 1

(a) У транспортном документу поред захтева из 5.4.1.1.1 (f) треба да буде наведено:
- укупну нето масу, у kg, експлозивног садржаја[5] за сваку материју или предмет које носе различити UN број;
- укупну нето масу, у kg, експлозивног садржаја[7] за све материје и предмете које покрива овај документ;

(b) У случају заједничког паковања две различите робе, као назив робе у транспортном документу наводе се UN бројеви и званични називи за транспорт, штампаним великим словима за обе материје или оба предмета наведена у колони 1 и 2, табеле А, поглавља 3.2. Ако је у једном комаду сједињено више од две робе у складу са одредбама о заједничком паковању из 4.1.10, посебне одредбе MP1, MP2 и MP20 до MP24, у транспортном документу под називом робе морају бити наведени UN бројеви свих материја и предмета садржаних у комаду, у форми „РОБА СА UN БРОЈЕВИМА... ";

(c) При превозу материја и предмета који су сврстани под назив н.д.н. или назив „0190 ЕКСПЛОЗИВНА МАТЕРИЈА, УЗОРАК", или који су паковани према Упутству за паковање P101 из 4.1.4.1, транспортном документу се прилаже копија одобрења надлежног органа са условима превоза. Исто мора бити наведено на службеном језику земље порекла, а ако тај језик није енглески, француски, немачки или италијански, и на енглеском, француском, немачком или италијанском језику, уколико споразумима између држава укључених у транспорт није другачије предвиђено;

(d) Ако се комади са материјама и предметима групе компатибилности B и D, у складу са захтевима из 7.5.2.2, товаре заједно у једна кола, транспортном документу се прилаже копија дозволе за заштитни одељак или систем заштитног паковања издате од стране надлежног органа, у складу са 7.5.2.2 фуснота (a). Иста мора бити наведена на службеном језику земље порекла, а ако тај језик није енглески, француски, немачки или италијански, и на енглеском, француском, немачком или италијанском језику, уколико споразумима између држава укључених у транспорт није другачије предвиђено.

(e) Ако се експлозивне материје или предмети превозе у амбалажи према Упутству за паковање P101, у транспортни документ се уноси напомена: „АМБАЛАЖА СА ДОЗВОЛОМ НАДЛЕЖНОГ ОРГАНА (скраћена ознака државе (ознака државе која се користи за возила у међународном друмском саобраћају[8]) по чијем налогу поступа надлежни орган)" (види 4.1.4.1 Упутство за паковање P101);

(f) Код војних пошиљака према одељку 1.5.2 уместо назива према табели А, поглавља

[5] *За предмете, „експлозивни садржај" означава експлозивну материју која је садржана у предмету.*

[8] *Ознака регистарције државе која се користи за моторна возила и приколице у међународном друмском саобраћају, у складу са Женевском конвенцијом о друмском саобраћају из 1949. године или Бечком конвенцијом о друмском саобраћају из 1968. године.*

3.2 смеју се користити називи прописани од стране надлежног војног органа.

При превозу војних пошиљака за које важе изузетни услови према 5.2.1.5, ставовима 5.2.2.1.8 и 5.3.1.1.2, као и према 7.2.4 посебна одредба W2, у транспортном документу се наводи: „ВОЈНА ПОШИЉКА”.

(g) При превозу ватрометних тела са бројевима UN 0333, 0334, 0335, 0336 и 0337 у транспортни документ се уноси:

„КЛАСИФИКАЦИЈА ВАТРОМЕТНИХ ТЕЛА ПОТВРЂЕНА ОД СТРАНЕ НАДЛЕЖНОГ ОРГАНА *XX* СА РЕФЕРЕНЦОМ ВАТРОМЕТНИХ ТЕЛА *XX/YYZZZZ*”.

Потврда о класификацији се у току превоза не мора превозити са пошиљком, али при контролама пошиљалац мора да стави на располагање превознику или надлежном органу. Потврда о класификацији или копија мора да буде састављена на службеном језику земље отпреме, а ако то није немачки, енглески, француски или италијански, на немачком, енглеском, француском или италијанском.

Напомена 1: *Комерцијални или технички назив робе сме да се наведе додатно уз званичан назив за транспорт у транспортном документу.*

Напомена 2: *Ова класификациона референца(е) мора да садржи податак уговорне стране RID, у којој је у складу са Посебном одредбом 645 у 3.3.1 одобрен класификациони кôд, наведен ознаком земље која се користи за возила у међународном друмском саобраћају (XX)[8], идентификацију надлежног органа (YY) и јединствену референцу серије (ZZZZ). Пример такве класификације:*

GB/HSE123456
D/BAM1234

5.4.1.2.2 Додатне одредбе за класу 2

(a) При превозу смеша (види став 2.2.2.1.1) у колима цистернама, батеријским колима, колима са демонтажним цистернама, преносивим цистернама, контејнер-цистернама или MEGC, састав смеше мора да буде наведен у процентима запремине или масе. При томе не морају да буду наведени састојци са мање од 1% (види и став 3.1.2.8.1.2). Састав смеше не мора да буде наведен, ако се као допуна уз званични назив за транспорт користе дозвољени технички називи у складу са посебним одредбама 581, 582 или 583.

(b) При превозу боца, великих боца, буради под притиском, криогених резервоара и свежњева боца под условима из 4.1.6.10 у транспортни документ се уноси:

„ПРЕВОЗ ПРЕМА 4.1.6.10”.

(c) При превозу кола цистерни која су пуњена у неочишћеном стању у транспортном документу се као маса робе наводи збир пуњене масе и остатка товара који одговара укупној маси напуњених кола цистерне умањеној за назначену сопствену масу. Додатно се сме унети напомена „ПУЊЕНА МАСА ... KG”.

(d) За кола цистерне, контејнер-цистерне или преносиве цистерне којима се превози дубоко расхлађени гасови у течном стању, пошиљалац је дужан да у транспортни документ унесе датум који се односи на завршетак стварног времена задржавања, у следећем облику:

„ЗАВРШЕТАК ВРЕМЕНА ЗАДРЖАВАЊА:.....(ДД/ММ/ГГГГ) ”.

(e) за превоз UN 1012, транспортни документ мора садржати назив специфичног гаса који се превози (види посебну одредбу 398 поглавља 3.3) у заградама након одговарајућег званичног назива за транспорт.

[8] *Ознака регистарције државе која се користи за моторна возила и приколице у међународном друмском саобраћају, у складу са Женевском конвенцијом о друмском саобраћају из 1949. године или Бечком конвенцијом о друмском саобраћају из 1968. године.*

5.4.1.2.3 Додатне одредбе за самореагујуће материје класе 4.1 и органске пероксиде класе 5.2

5.4.1.2.3.1 *(Резервисано)*

5.4.1.2.3.2 За одређене самореагујуће материје класе 4.1 и за одређене органске пероксиде класе 5.2 за које је надлежни орган одобрио изостављање листице опасности према узорку 1 за одређену амбалажу (види став 5.2.2.1.9), у транспортни документ се уноси:

„ЛИСТИЦА ОПАСНОСТИ ПРЕМА УЗОРКУ 1 НИЈЕ ПОТРЕБНА”.

5.4.1.2.3.3 Ако се органски пероксиди и самореагујуће материје превозе под условима за које је потребно одобрење (за органске пероксиде види 2.2.52.1.8, 4.1.7.2.2 и посебну одредбу ТА2 из 6.8.4; за самореагујуће материје види 2.2.41.1.13 и 4.1.7.2.2), у транспортни документ се уноси нпр.

„ПРЕВОЗ У СКЛАДУ СА 2.2.52.1.8”.

Копија одобрења надлежног органа са условима превоза прилаже се транспортном документу. Исто мора бити наведено на службеном језику земље порекла, а ако тај језик није енглески, француски, немачки или италијански, и на енглеском, француском, немачком или италијанском језику, уколико споразумима између држава укључених у транспорт није другачије предвиђено.

5.4.1.2.3.4 Ако се превози узорак органског пероксида (види став 2.2.52.1.9) или самореагујуће материје (види 2.2.41.1.15), у транспортни документ се уноси нпр.

„ПРЕВОЗ У СКЛАДУ СА 2.2.52.1.9”.

5.4.1.2.3.5 При превозу самореагујуће материје типа G [види Приручник за испитивања и критеријуме, део II, став 20.4.2 (g)] у транспортни документ сме да се унесе:

„НИЈЕ САМОРЕАГУЈУЋА МАТЕРИЈА КЛАСЕ 4.1”.

При превозу органских пероксида типа G [види Приручник за испитивања и критеријуме, део II, став 20.4.3 (g)] у транспортни документ сме да се унесе:

„НИЈЕ МАТЕРИЈА КЛАСЕ 5.2”

5.4.1.2.4 Додатне одредбе за класу 6.2

Поред податка о примаоцу [види 5.4.1.1.1 (h)], наводи се име и број телефона одговорног лица.

5.4.1.2.5 Додатне одредбе за класу 7

5.4.1.2.5.1 За сваку пошиљку са материјама класе 7, у транспортни документ морају да се унесу, уколико се примењују, следећи подаци према захтеваном редоследу, директно иза података у складу са ставом 5.4.1.1.1 (a) до (c):

(a) назив или симбол сваког радионуклида или, у случају смеша радионуклида, одговарајући општи назив или списак највише ограничавајућих нуклида;

(b) опис физичког и хемијског облика материје или податак да се ради о радиоактивној материји у посебном облику или о слабо дисперзивној радиоактивној материји. За хемијски облик довољан је назив врсте. За радиоактивне материје за додатним опасностима, види став (c) посебне одредбе 172, поглавља 3.3;

(c) максимална активност радиоактивног садржаја у току превоза у бекерелима (Bq) са одговарајућим префиксом SI (види 1.2.2.1). Код фисионих материја дозвољено је да се уместо активности наведе укупна маса фисионих материја (у датом случају маса сваког фисионог нуклида за смеше) у грамима (g) или у вишеструким јединицама;

(d) категорија комада, сабирне амбалаже или контејнера, како је одређено према 5.1.5.3.4, тј. I-WHITE, II-YELLOW, III- YELLOW; (тј. I-БЕЛО, II-ЖУТО, III-ЖУТО;)

(e) TI како је одређено према 5.1.5.3.1 и 5.1.5.3.2 (осим за категорију I-WHITE);

(f) за фисионе материје:

(i) отпремљен под једним од изузетака у 2.2.7.2.3.5 (a) до (f), са позивом на тај став;

(ii) отпремљен под 2.2.7.2.3.5 (c) до (e), укупна маса фисионих нуклида;

(iii) садржане у комаду за који је примењено једно од 6.4.11.2 (a) до (c) или 6.4.11.3, са позивом на тај став;

(iv) индекс критичне безбедности, где је то применљиво;

(g) идентификационо обележје сваког сертификата о одобрењу надлежног органа (радиоактивне материје у посебном облику, слабо дисперзивне радиоактивне материје, фисионе материје изузете под 2.2.7.2.3.5 (f), посебан споразум, узорак комада или транспорт), уколико се односе на пошиљку;

(h) за пошиљке са више од једног комада, мора бити наведена информација која се захтева у ставу 5.4.1.1.1 и ставовима (a) до (g) за сваки комад. За комаде у сабирној амбалажи, контејнеру или колима, мора бити приложен детаљан преглед садржаја сваког комада унутар сабирне амбалаже, контејнера или кола, а у датом случају и сваке сабирне амбалаже, сваког контејнера или сваких кола. Ако се поједини комади приликом успутног истовара узимају из сабирне амбалаже, контејнера или кола, морају се ставити на располагање припадајући транспортни документи;

(i) ако се нека пошиљка транспортује уз искључиву употребу, напомена „ТРАНСПОРТ УЗ ИСКЉУЧИВУ УПОТРЕБУ”; и

(j) за материје LSA-II или LSA-III и за предмете SCO-I, SCO-II и SCO-III, укупна активност пошиљке као вишеструка вредност A_2. За радиоактивне материје, код којих је вредност A_2 неограничена, вишеструка вредност A_2 мора да буде нула.

5.4.1.2.5.2 Пошиљалац је дужан да заједно са транспортним документом изда упутства о мерама које превозник евентуално треба да предузме. Ова писмена упутства морају бити састављена на језицима које превозник и надлежни органи сматрају неопходним и морају да садрже минимално следеће информације:

(a) додатне мере при утовару, слагању, превозу, руковању и истовару комада, сабирне амбалаже или контејнера, укључујући посебне одредбе о товарењу које се односе на одвођење топлоте [види 7.5.11 посебна одредба CW33 (3.2)], или напомену да такве мере нису потребне;

(b) ограничења у погледу вида превоза или кола и потребне податке о транспортном путу;

(c) мере у случају опасности које су адекватне у односу на пошиљку.

5.4.1.2.5.3 За све међународне превозе комада за које је потребно одобрење типа конструкције или одобрење за транспорт од стране надлежног органа и за које у различитим дотичним државама важе различити типови одобрења, навођење UN броја и званичног назива за транспорт, које се захтева у ставу 5.4.1.1.1, мора да буде у складу са дозволом издатом у земљи порекла типа конструкције.

5.4.1.2.5.4 Неопходне потврде надлежних органа не морају обавезно да буду приложене уз пошиљку. Пошиљалац мора да их стави на увид превознику/превозницима пре утовара и истовара.

5.4.1.3 *(Резервисано)*

5.4.1.4 Облик и језик

5.4.1.4.1 Транспортни документ се попуњава на једном или више језика, с тим да је један од тих језика немачки, енглески или француски, осим ако споразумима између држава којих се дотиче транспорт није другачије прописано.

Додатно захтеваним подацима у 5.4.1.1 и 5.4.1.2, у за то предвиђеном пољу мора да се стави крстић, уколико коришћени транспортни документ такво поље садржи, нпр. товарни лист у складу са CIM или колски лист у складу са Општим споразумом о коришћењу теретних кола (AVV)[9].

5.4.1.4.2 Морају се испоставити одвојени транспортни документи за пошиљке, које не могу да се товаре заједно у једна кола или контејнер због забрана утврђених у 7.5.2.
Поред товарног листа, за мултимодални превоз препоручује се коришћење докумената у складу са примером наведеним у одељку 5.4.5.[10]

5.4.1.5 Роба која није опасна

Ако роба која је таксативно наведена у табели А, поглавља 3.2, не подлеже одредбама RID зато што се у складу са Делом II не сматра опасном, пошиљалац сме у ту сврху да унесе изјаву у транспортни документ, нпр.:

„РОБА НЕ СПАДА У КЛАСУ ..... ”.

Напомена: *Ова одредба нарочито сме да се примени, ако пошиљалац сматра да би пошиљка, на основу хемијског састава робе која се превози (нпр. раствори или смеше) или на основу чињенице да се ова роба према другим прописима сматра опасном, у току транспорта могао да буде предмет испитивања.*

[9] *Објављен од стране GCU-Бироа, Avenue Louse, 500, BE-1050 Bruxellers, www.gcubureau.org*

[10] *За коришћење овог документа могу се узети у обзир одговарајуће препоруке UNECE United Nations Center for Trade Facilitation and Electronic Business (Центар Уједињених нација за олакшавање трговине и електронског пословања) (UN/CEFACT), нарочито препорука бр. 1 (United Nations Layout Key for Trade Dokuments - Нацрт формулара Уједињених нација за трговинску документацију) (ECE/TRADE/137, издање 81.3), UN Layout Key for Trade Dokuments – Guidelines for Applications (Нацрт формулара Уједињених нација за трговинску документацију – Смернице за могућности примене) (ECE/TRADE/270, издање 2002), препорука бр. 11 (Documentary Aspects of International Transport of Dangerous Goods - Аспекти документације у међународном транспорту опасне робе) (ECE/TRADE/204, издање 96.1 – тренутно у преради) и препорука бр. 22 (Layout Key for Standard Consignment Instruction - Нацрт формулара стандардизованих упутстава за отпрему) (ECE/TRADE/168, издање 1998). Види и UN/CEFACT Summary of Trade Facilitation Recommendations (Сажети преглед препорука за олакшање трговине) (ECE/TRADE/346, издање 2006) и United Nations Trade Data Elements Directory (Списак елемената трговачких података Уједињених нација) (UNTDED) (ECE/TRADE/362, издање 2005).*

5.4.2 Сертификат о паковању контејнера/возила

Ако се након превоза опасне робе у контејнерима врши превоз у поморском саобраћају, Сертификат о паковању контејнера/возила који је складу са 5.4.2 IMDG Правилника[11], прилаже се поморском превознику од стране лица одговорних за паковање контејнера[12].

Сврхе прописаног транспортног документа у складу са 5.4.1 и горе наведеног сертификата о паковању контејнера/возила могу да буду испуњене једним јединим документом (види за пример 5.4.5). Ако су сврхе ових докумената испуњене једним јединим документом, довољно је да се у транспортни документ унесе изјава да је товарење контејнера извршено у складу са одредбама који се примењују за односни вид саобраћаја, као и податак о лицу одговорном за сертификат о паковању контејнера/возила.

Ако се након превоза опасне робе у возилима врши превоз у поморском саобраћају, сертификат о паковању контејнера/возила у складу са 5.4.2 IMDG Правилника[11] се такође може приложити транспортном документу[12].

Напомена: *У сврху овог одељка, појам „возило" укључује и железничка кола.*

---

[11] *Међународна организација за поморску пловидбу (IMO), Међународна организација рада (ILO) и Економска комисија Уједињених нација за Европу (UNECE) израдиле су и смернице за товарење робе у транспортне јединице и одговарајућу едукацију које је објавила IMO [„IMO/ILO/UNECE Code of Practice for Packing of Cargo Transport Units (CTU Code)" (IMO/ILO/UNECE – Кôд поступања за паковање робе у теретне транспортне јединице (CTU Код)].*

[12] *Одељак 5.4.2 IMDG Правилника (измена 40-20) прописује следеће:*

„5.4.2 Сертификат о паковању контејнера/возила

5.4.2.1 Ако се опасна роба пакује или товари у контејнер или возило, лица одговорна за паковање контејнера или возила морају поднети „сертификат о паковању контејнера/возила" у коме се наводи(-е) идентификациони број(-еви) контејнера/возила и којим се потврђује да је паковање извршено у складу са следећим условима:

.1 контејнер/возило је био(-ло) чист(-о), сув(-о) и очигледно погодан(-но) за пријем робе;

.2 комади који, у складу са одредбама о раздвајању који се примењују, морају да буду раздвојени једни од других нису заједно паковани на или у контејнер/возило [осим ако је то било дозвољено од стране надлежног органа, у складу са 7.3.4.1 (IMDG Правилника)];

.3 сви комади су споља прегледани на оштећења, и утоварени су само комади у беспрекорном стању;

.4 бурад су сложена усправно, осим ако је надлежни орган дозволио нешто друго, и сва роба је правилно утоварена и по потреби адекватно причвршћена средствима за обезбеђење, како би била погодна за транспорт у предвиђеним видовима саобраћаја;

.5 роба товарена у расутом стању равномерно је распоређена у контејнеру/возилу;

.6 за пошиљке са робом Класе 1 осим подкласе 1.4, контејнер/возило се налази у конструктивно-технички беспрекорном стању за употребу, у складу са 7.1.2 (IMDG Правилника);

.7 контејнер/возило и комади су правилно обележени, означени листицама опасности и великим листицама опасности како је прописано;

.8 када се за хлађење или кондиционирање користе материје код којих постоји опасност од гушења (као што је суви лед (UN 1845) или азот, дубоко расхлађен, течан (UN 1977) или аргон, дубоко расхлађен, течан (UN 1951)), контејнер/ возило се обележава споља у складу са 5.5.3.6 (IMDG Code); и

.9 транспортни документ за опасну робу наведен у 5.4.1 (кода IMDG), испостављен је за сваку пошиљку са опасном робом утоварену у контејнер/возило.

Напомен*а: За преносиве цистерне нису потребни сертификати о паковању контејнера/возила.*

5.4.2.2 Подаци који су потребни за транспортни документ за опасну робу и сертификат о паковању контејнера/возила могу да буду обухваћени једним јединим документом; у супротном ови документи морају бити приложени. Ако су подаци обухваћени једним документом, тај документ мора да садржи потписану изјаву која може да гласи како следи: „Изјављује се да је паковање робе у контејнер/возило извршено у складу са одредбама који се примењују". Ова изјава мора бити датирана, а у документу мора да буде наведено лице које је изјаву потписало." Дозвољени су факсимил-потписи уколико примењиви закони и прописи признају законску важност факсимил-потписа.

5.4.3 Писана упутства

5.4.3.1 Као помоћ у случајевима ванредних околности услед удеса, који могу да се десе током превоза, у кабини посаде возила, на лако приступачном месту, мора да се налазе писана упутства у облику који је утврђен у 5.4.3.4.

5.4.3.2 Ова писана упутства мора да обезбеди превозник посади возила, пре започињања вожње, на језику (језицима), који сваки члан посаде може да прочита и да разуме. Превозник мора да обрати пажњу на то, да сваки члан посаде разуме ова упутства и да је у стању да их правилно примени.

5.4.3.3 Пре започињања вожње, чланови посаде возила морају сами да се информишу о утовареној опасној роби и да имају увида у писана упутства због мера које су неопходне да се предузму приликом удеса или ванредних околности.

5.4.3.4 Писана упутства по облику и садржају треба да одговарају следећем моделу на четири стране.

5.4.2.3 Уколико превозник сертификат о паковању контејнера/возила доставља путем електронске обраде података (ЕОП) *или електронском разменом података* (ЕРП), *потпис(и) сме (смеју) да буде (буду) електронски или замењен(и) именом (именима) (великим словима) лица овлашћеног (овлашћених) за потписивање."*

5.4.2.4 Ако се превознику сертификат о паковању контејнера/возила доставља путем електронске обраде података (ЕОП) или електронском разменом података (ЕРП) и ако се опасна роба након тога предаје превознику коме је неопходан сертификат о паковању контејнера/возила у папирном облику, превозник мора да обезбеди, да је на папирном документу наведен „Оригинал примљен електронским путем" и име потписника великим словима.

ПИСАНА УПУТСТВА У СКЛАДУ СА RID

Мере у случају удеса или ванредних околности

У случају удеса или ванредних околности, које се могу десити током превоза, машиновође морају предузети следеће мере, уколико се оне могу безбедно и практично спровести[a]:

- Узимајући у обзир врсту опасности (нпр. пожар, губитак товара), локалне услове (нпр. тунели, насељена места) и могуће мере које предузимају снаге за спасавање (приступачност, евакуација), воз/маневарску вожњу зауставити на одговарајућем месту, уколико је потребно у договору са корисником железничке инфраструктуре;
- Локомотиву у складу са упутствима за рад ставити ван погона;
- Избећи изворе паљења, нарочито не сме да се пуши, да се користе електронске цигарете или слични уређаји или да се укључи било каква електрична опрема;
- Придржавати се додатних упутстава у табели у наставку, која су распоређена у зависности од опасности за сву затечену робу. Опасности одговарају бројевима узорака листица опасности и обележјима који су додељени роби у току превоза;
- Известити управљача железничке инфраструктуре или интервентне јединице, а при томе им дати што више информације о удесу или ванредном догађају и о затеченој опасној роби, при томе је неопходно обратити пажњу на упутства превозника;
- Информације о опасној роби која се превози (уколико је неопходно, транспортне документе) чувати на доступном месту за долазак интервентних јединица или исте ставити на располагање електронском разменом података (ЕРП);
- При напуштању локомотиве, обући прописану одећу упозорења;
- Уколико је неопходно, користити другу заштитну опрему;
- Удаљити се из непосредне околине где се десио удес или ванредна околност, позвати друге особе да се са тог места удаље и придржавати се упутстава руководиоца интервенције (интерно и екстерно);
- Не сме да се гази у исцуреле материје, или их додиривати, избећи удисање испарења дима, прашине и паре а нарочито приликом задржавања у подручју где их ветар наноси;
- Контаминирану одећу и употребљену контаминирану заштитну опрему скинути и безбедно уклонити.

[a] *Потребно је придржавати се правних и оперативних одредаба у железничком саобраћају.*

Додатна упутства за машиновође о опасним особинама опасне робе према класама и о мерама које се морају предузети у зависности од преовлађујућих околности		
Листице опасности и велике листице опасности	**Особине опасности**	**Додатна упутства**
(1)	**(2)**	**(3)**
Експлозивне материје и предмети 1 1.5 1.6	Може да има низ особина и последица као што је масовна детонација, ефекат распрскавања, јак пожар/ширење топлоте, стварање јаког светлосног ефекта, буке или дима. Осетљива је на удар и/или судар и/или топлоту.	Потражити заштиту али удаљити се од прозора.
Експлозивне материје и предмети 1.4	Мала опасност од експлозије и пожара.	Потражити заштиту.
Запаљиви гасови 2.1	Опасност од пожара. Опасност од експлозије. Може да буде под притиском. Опасност од гушења. Може да изазове опекотине и/или промрзлине. Заптивена амбалажа може да експлодира услед загревања.	Потражити заштиту. Не задржавати се у подручјима котлине.
Незапаљиви, неотровни гасови 2.2	Опасност од гушења. Може да буде под притиском. Може да изазове промрзлине. Заптивена амбалажа може да експлодира услед загревања.	Потражити заштиту. Не задржавати се у подручјима котлине.
Отровни гасови 2.3	Опасност од тровања. Може да буде под притиском. Може да изазове опекотине и/или промрзлине. Заптивена амбалажа може да експлодира услед загревања.	Употребити заштитну маску. Потражити заштиту. Не задржавати се у подручјима котлине.
Запаљиве течне материје 3	Опасност од пожара. Опасност од експлозије. Заптивена амбалажа може да експлодира услед загревања.	Потражити заштиту. Не задржавати се у подручјима котлине.
Запаљиве чврсте материје, самореагујуће материје, полимеризоване материје и експлозивне материје умањене осетљивости 4.1	Опасност од пожара. Запаљива или сагорива, може да се запали на топлоти, од искре и пламена. Може да садржи самореагујуће материје које су склоне егзотермном разлагању услед дејства топлоте у контакту са другим материјама (као што су киселине, једињења тешких метала или амини), услед трења или удара. То може да води до стварања запаљивих гасова и паре које су штетне по здравље или до самозапаљења. Заптивена амбалажа може да експлодира услед загревања. Опасност од експлозије експлозивних материја умањене осетљивости услед губитка средства за умањивање осетљивости.	
Самозапаљиве материје 4.2	Опасност од пожара самозапаљењем приликом оштећења комада или истицања садржаја. Може бурно да реагује са водом.	
Материје које у контакту са водом развијају запаљиве гасове 	У контакту са водом опасност од пожара и експлозије.	

Додатна упутства за машиновође о опасним особинама опасне робе према класама и о мерама које се морају предузети у зависности од преовлађујућих околности		
Листице опасности и велике листице опасности	**Особине опасности**	**Додатна упутства**
(1)	**(2)**	**(3)**
4.3		
Оксидирајуће материје 5.1	Опасност од снажне реакције, (за)паљење и експлозија у контакту са горивим или запаљивим материјама.	
Органски пероксиди 5.2	Опасност од егзотермног разлагања на повишеној температури у контакту са другим материјама (као што су киселине, једињења тешких метала или амини) услед трења и удара. То може да води до стварања запаљивих гасова и паре које су штетне по здравље или до самозапаљења.	
Отровне материје 6.1	Опасност од тровања при удисању, додиру са кожом или гутањем. Опасност за водену средину или канализацију.	
Заразне материје 6.2	Опасност од заразе. Код људи и животиња може да изазове тешке болести. Опасност за водену средину или канализацију.	
Радиоактивне материје 7A 7B 7C 7D	Опасност од апсорбовања и спољног озрачивања.	Ограничити време излагања.
Фисионе материје 7E	Опасност од нуклеарне ланчане реакције.	
Нагризајуће материје 8	Опасност од опекотина услед нагризања. Може међусобно, са водом и другим материјама бурно да реагује. Изливене материје могу да развијају нагризајуће паре. Опасност за водену средину или канализацију.	
Остале опасне материје и предмети 9 9A	Опасност од опекотина. Опасност од пожара.	

Напомена 1: *За опасну робу са вишеструком опасношћу и за мешовити товар мора бити уважен сваки примењив назив (класификација).*

Напомена 2: *Наведена додатна упутства у колони (3) табеле могу бити прилагођена да одражавају класу опасне робе која се превози и њено превозно средство, како би се у датим случајевима допунили у складу са постојећим националним одредбама.*

Додатна упутства за машиновође о опасним особинама опасне робе која је приказана обележјима и о мерама које се морају предузети у зависности од преовлађујућих околности		
Обележје	**Особине опасности**	**Додатна упутства**
(1)	**(2)**	**(3)**
 Материје опасне по животну средину	Опасност за водену средину и канализацију.	
 Загреване материје/ Материје на повишеној температури	Опасност од опекотина услед топлоте.	Избегавати додиривање врућих делова кола или контејнера и истицане материје.

<u>Опрема за личну заштиту која се мора налазити у кабини (локомотиви) машиновође</u>

Следећа опрема[a] се мора налазити у кабини машиновође:

– преносиви уређаји за осветљење;

за машиновођу:

– одговарајућа одећа упозорења

[a] *Опрема која се мора држати на располагању, по потреби се допуњује у складу са постојећим националним прописима.*

5.4.4 Чување информација о транспорту опасне робе

5.4.4.1 Пошиљалац и превозник морају да чувају копију транспортног документа за опасну робу, додатне информације и документацију која се захтева у RID, за минимални период од три месеца.

5.4.4.2 Ако се документа чувају електронским путем или у ЕОП-систему, пошиљалац и превозник морају да буду у стању да их репродукују у штампаном облику.

5.4.5 Пример формулара за мултимодални транспорт опасне робе

Пример формулара који сме да се користи за мултимодални превоз опасне робе као комбиновани документ за декларисање опасне робе и сертификат о паковању контејнера.

ФОРМУЛАР ЗА МУЛТИМОДАЛНИ ТРАНСПОРТ ОПАСНЕ РОБЕ
(десна ивица са црном шрафуром)

<table>
<tr><td rowspan="3">1. Пошиљалац</td><td colspan="2">2. Број транспортног документа</td></tr>
<tr><td>3.
Страна 1 од ...</td><td>4. Референтни број превозника</td></tr>
<tr><td></td><td>5.Референтни број организатора транспорта (шпедитера)</td></tr>
<tr><td>6. Прималац</td><td colspan="2">7. Превозник (попуњава превозник)</td></tr>
<tr><td></td><td colspan="2">ИЗЈАВА ПОШИЉАОЦА
Изјављујем да је садржај ове пошиљке у потпуности и тачно описан доле наведеним званичним називом за транспорт и правилно класификован, пакован, обележен и означен листицама опасности/ великим листицама опасности и да се, у складу са међународним и националним прописима, у сваком погледу налази у стању погодном за транспорт.</td></tr>
<tr><td>8. Ова пошиљка одговара прописаним граничним вредностима за (непотребно прецртати)

ПУТНИЧКИ И ТЕРЕТНИ АВИОН | САМО ТЕРЕТНИ АВИОН
10. Брод / број лета и датум | 11. Лука / место утовара
12. Лука / место истовара | 13. Упутно место</td><td colspan="2">9. Додатне информације за руковање</td></tr>
<tr><td colspan="3">14. Обележје за транспорт * Број и врста комада; опис робе Бруто маса (kg) Нето маса Запремина (m^3)</td></tr>
<tr><td colspan="3">* ЗА ОПАСНУ РОБУ: навести: UN број, званични назив за транспорт, класу опасности, групу паковања (ако постоји) и све остале саставне делове информације који су прописани важећим националним или међународним прописима.</td></tr>
</table>

15. Идентификациони број контејнера / регистарски број возила	16. Број(еви) пломби	17. Димензије и тип контејнера/возила	18. Тара (kg)	19. Укупна бруто маса (укљ. тару) (kg)

<table>
<tr><td>СЕРТИФИКАТ О ПАКОВАЊУ КОНТЕЈНЕРА / ВОЗИЛА
Изјављујем да је горе описана роба упакована/утоварена у горе наведени контејнер/горе наведено возило у складу за важећим прописима**.
ЗА СВАКУ ПОШИЉКУ У КОНТЕЈНЕРИМА/ВОЗИЛИМА ПОПУЊАВА И ПОТПИСУЈЕ ЛИЦЕ ОДГОВОРНО ЗА ПАКОВАЊЕ / ТОВАРЕЊЕ</td><td colspan="2">21. ПОТВРДА ПРИЈЕМА
Горе наведени број комада / контејнера / приколица у наизглед добром стању, изузев:</td></tr>
<tr><td>20. Назив привредног друштва</td><td rowspan="4">Назив превозника

Регистарски број возила

Потпис и датум</td><td>22. Назив привредног друштва (ПОШИЉАОЦА КОЈИ ПРИПРЕМА ОВАЈ ДОКУМЕНТ)</td></tr>
<tr><td>Име и функција даваоца изјаве</td><td>Име и функција даваоца изјаве</td></tr>
<tr><td>Место и датум</td><td>Место и датум</td></tr>
<tr><td>Потпис даваоца изјаве</td><td>ПОТПИС ВОЗАЧА</td><td>Потпис даваоца изјаве</td></tr>
</table>

** види 5.4.2

ФОРМУЛАР ЗА МУЛТИМОДАЛНИ ТРАНСПОРТ ОПАСНЕ РОБЕ **Наставак**
(десна ивица са црном шрафуром)

<table>
<tr><td rowspan="3">1. Пошиљалац</td><td colspan="2">2. Број транспортног документа</td></tr>
<tr><td>3.
Страна 2 од ...</td><td>4. Референтни број превозника</td></tr>
<tr><td></td><td>5. Референтни број организатора транспорта (шпедитера)</td></tr>
<tr><td colspan="3">14. Обележје за транспорт * Број и врста комада; опис робе Бруто маса (kg) Нето маса Запремина (m^3)</td></tr>
<tr><td colspan="3">* ЗА ОПАСНУ РОБУ: навести: број UN, званични назив за транспорт, класу опасности, групу паковања (ако постоји) и све остале саставне делове информације које су прописане важећим националним или међународним прописима.</td></tr>
</table>

Поглавље 5.5

Посебне одредбе

5.5.1 *(Брисано)*

5.5.2 Посебне одредбе за фумигацијске теретне транспортне јединице (UN 3359)

5.5.2.1 Опште одредбе

5.5.2.1.1 Фумигацијске теретне транспортне јединице (UN 3359) које не садрже другу опасну робу, поред одредбе овог одељка не подлежу другим одредбама RID.

5.5.2.1.2 Ако се фумигацијска теретна транспортна јединица поред фумиганта додатно товари и опасном робом, поред одредбе из овог одељка важе и одредбе RID које се примењују за сву ову робу (укључујући постављање великих листица опасности, обележавање и документацију).

5.5.2.1.3 За превоз робе која је под фумигацијом, смеју се користити само теретне транспортне јединице које могу да буду затворене тако да је излазак гаса смањен на најмању меру.

5.5.2.2 Обука

Лица која су ангажована на руковању фумигацијским теретним транспортним јединицама морају у зависности од својих одговорности да буду на одговарајући начин обучена.

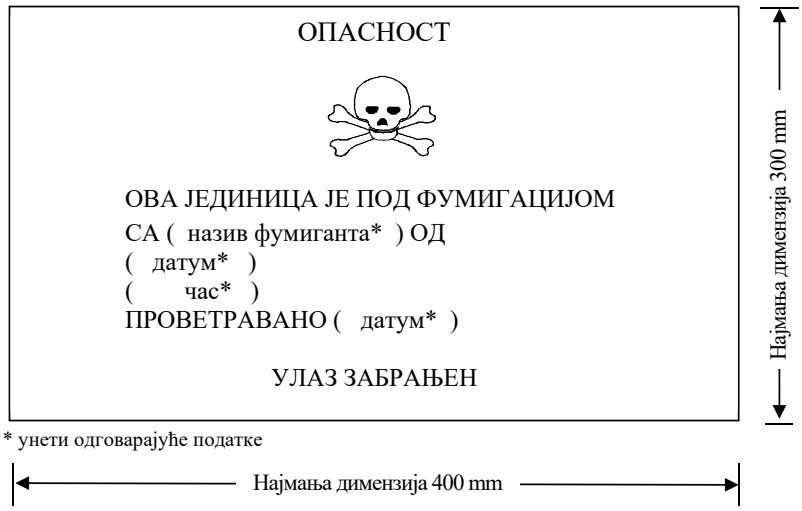
5.5.2.3 Обележавање и означавање великим листицама опасности

5.5.2.3.1 Фумигацијска теретна транспортна јединица мора да буде обележена обележјем упозорења, у складу са 5.5.2.3.2, на сваком прилазу на добро видљивом месту за лица која отварају или улазе у теретну транспортну јединицу. Захтевано обележје мора да остане на теретној транспортној јединици све док нису испуњене следеће одредбе:

(a) фумигацијска теретна транспортна јединица, је проветрена ради уклањања штетних концентрација гаса фумиганта, и
(b) фумигацијска роба или материјал је истоварен.

5.5.2.3.2 Обележје упозорења за фумигацију мора да буде као што је то приказано на слици 5.5.2.3.2.

Слика 5.5.2.3.2

Обележје упозорења за фумигацију

Обележје треба да буде правоугаоног облика. Најмање димензије морају да буду 400 mm ширине и најмање 300 mm висине. Обележје мора да буде штампано црном бојом на белој основи са словима чија висина мора да износи најмање 25 mm. Када димензије нису прописане, сви елементи треба да буду приближно пропорционални оним приказаним на слици.

5.5.2.3.3 Ако је фумигацијска теретна транспортна јединица након фумигације потпуно проветрена отварањем врата или механичким проветравањем, на обележју упозорења за фумигацију мора да буде обележен датум проветравања.

5.5.2.3.4 Када је фумигацијска теретна транспортна јединица проветрена и истоварена, обележје упозорења за фумигацију мора да буде уклоњено.

5.5.2.3.5 Велике листице опасности према узорку 9 (види 5.2.2.2.2) не смеју бити постављене на фумигацијској теретној транспортној јединици, изузев ако се захтевају за друге материје и предмете класе 9 које су утоварене у јединицу за транспорт терета.

5.5.2.4 Документација

5.5.2.4.1 Документи у вези са превозом теретних транспортних јединица које су фумигацијске и нису потпуно проветрене пре превоза морају садржати следеће информације:

(a) „UN 3359 ФУМИГАЦИЈСКА ТЕРЕТНА ТРАНСПОРТНА ЈЕДИНИЦА, 9” или „UN 3359 ФУМИГАЦИЈСКА ТЕРЕТНА ТРАНСПОРТНА ЈЕДИНИЦА класе 9”

(b) датум и време фумигације и

(c) тип и количина коришћеног фумиганта.

Ови подаци морају бити наведени на једном од званичних језика земље отпреме, и ако тај језик није енглески, француски, немачки или италијански, и на енглеском, француском, немачком или италијанском језику, уколико споразумима између држава укључених у транспорт није другачије предвиђено.

5.5.2.4.2 Документи могу бити у било којој форми, под условом да садрже податке захтеване у 5.5.2.4.1. Ови подаци морају да буду лако препознатљиви, читљиви и трајни.

5.5.2.4.3 Морају бити предвиђена упутства за одлагање остатака фумиганта, укључујући податке о (евентуално) коришћеним уређајима за фумигацију.

5.5.2.4.4 Документи нису неопходни, ако је фумигацијска теретна транспортна јединица потпуно проветрена и ако је датум проветравања обележен на обележју упозорења (види 5.5.2.3.3 и 5.5.2.3.4).

5.5.3 Посебне одредбе које се примењују на превоз сувог леда (UN 1845) и на комаде, кола и контејнере са материјама које представљају опасност од гушења ако се користе у сврху хлађења или кондиционирања (као што је суви лед (UN 1845) или азот, дубоко расхлађен, течан (UN 1977) или аргон, дубоко расхлађен, течан (UN 1951) или азот)

Напомена: *У смислу овог одељка, појам „кондиционирање" може се користити у ширем значењу при чему укључује и заштиту.*

5.5.3.1 Област важности

5.5.3.1.1 Овај одељак се не примењује на материје које се користе у сврху хлађења или кондиционирања ако се превозе као пошиљка опасне робе, изузев за превоз сувог леда (UN 1845). Ако се превозе као пошиљка опасне робе, ове материје морају се превозити са релевантним уписом из табеле А, поглавља 3.2 у складу са повезаним условима превоза.

За UN 1845, услови превоза који су одређени у овом одељку, осим 5.5.3.3.1, примењују се за све врсте превоза, када се превозе као средство за хлађење, кондиционирање или као пошиљка. За превоз UN 1845 не примењују се друге одредбе RID.

5.5.3.1.2 Овај одељак се не примењује на гасове у расхладним кружним токовима (циклусима).

5.5.3.1.3 Опасна роба која се користи за хлађење или кондиционирање цистерни или MEGC у току превоза, не подлеже одредбама овог одељка.

5.5.3.1.4 Кола и контејнери која садрже материје које се користе за хлађење или кондиционирање укључују кола и контејнере које садрже материје које се користе за хлађење или кондиционирање унутар комада као и кола и контејнере са неупакованим материјама која се користе за хлађење или кондиционирање.

5.5.3.1.5 Пододељци 5.5.3.6 и 5.5.3.7 примењују се једино када постоји стваран ризик од гушења у колима или контејнеру. На учесницима је да процене ризик узимајући при томе у обзир опасности које представљају материје које се користе за хлађење или кондиционирање, количину превезених материја, трајање путовања, тип паковања које се користи и граничне концентрације гаса које су дате у напомени става 5.5.3.3.3.

5.5.3.2 Опште одредбе

5.5.3.2.1 Кола и контејнери у којима се превози суви лед (UN 1845) или са материјама које се користе у сврху хлађења или кондиционирања (изузев за фумигацију) у току превоза, осим ових одредби у овом одељку не подлежу другим одредбама RID.

5.5.3.2.2 Ако се опасна роба товари у кола или контејнере која садрже материје коришћене за хлађење или кондиционирање, поред одредби овог одељка примењују се и све остале одредбе RID релевантне за ту опасну робу.

5.5.3.2.3 *(Резервисано)*

5.5.3.2.4 Лица која се баве руковањем или превозом кола и контејнера у којима се превози суви лед (UN 1845) или која садрже материје које се користе за расхлађивање или кондиционирање морају бити обучена примерено својим обавезама.

5.5.3.3 Комади који садрже суви лед (UN 1845) или средства за хлађење или кондиционирање

5.5.3.3.1 Упакована опасна роба за коју је неопходно хлађење или кондиционирање и којој је додељено упутство за паковање P203, P620, P650 или P800 у 4.1.4.1, мора испуњавати одређене захтеве тог упутства за паковање.

5.5.3.3.2 За упаковану опасну робу за коју је неопходно хлађење или кондиционирање и којој је додељено друго упутство за паковање, комади морају бити у стању да издрже јако ниске температуре, и средство за хлађење или кондиционирање не сме штетно да утиче на њих или значајно да их ослаби. Комади морају бити пројектовани и израђени да дозвољавају испуштање гаса ради спречавања стварања притиска, који може да води до пуцања амбалаже. Опасна роба мора бити тако упакована, да су спречена померања након дисипације (губитка) средстава за хлађење или кондиционирање.

5.5.3.3.3 Комади који садрже суви лед (UN 1845) или средство за хлађење или кондиционирање морају **се** превозити у добро проветраваним колима и контејнерима. У овом случају, не захтева се обележавање према 5.5.3.6.

Проветравање се не захтева али се захтева обележавање према 5.5.3.6 ако:

- је спречена размена гаса између товарних и приступних одељака у току превоза; или
- је товарни одељак изолован, расхлађен или је опрема механички расхлађена, као што је дефинисано у Споразуму о међународном превозу кварљивих намирница и у Посебној опреми која се користи за такав превоз (ATP), и одвојен од приступних одељака у току превоза.

Напомена: *У овом контексту „добро проветрен" означава да постоји ваздух код кога је концентрација угљен диоксида испод 0,5% по запремини и концентрација кисеоника изнад 19,5% по запремини.*

5.5.3.4 Обележавање комада који садрже суви лед (UN 1845) или средство за хлађење или кондиционирање

5.5.3.4.1 Комади који садрже суви лед (UN 1845) као пошиљку, морају бити обележени натписом „УГЉЕН ДИОКСИД, ЧВРСТ" или „СУВИ ЛЕД"; комади који садрже опасну робу за хлађење или кондиционирање морају да буду обележени називима ове опасне робе, наведених у колони (2) табеле А, поглавља 3.2, иза које следи израз „КАО СРЕДСТВО ЗА ХЛАЂЕЊЕ" одн. „КАО СРЕДСТВО ЗА КОНДИЦИОНИРАЊЕ"; ови подаци морају бити наведени на службеном језику земље порекла, а ако тај језик није енглески, француски, немачки или италијански, и на енглеском, француском, немачком или италијанском језику, уколико споразумима између држава укључених у транспорт није другачије предвиђено.

5.5.3.4.2 Обележја морају да буду трајна, читљива и постављена на такво место и у сразмерној величини у односу на комад да су лако уочљива.

5.5.3.5 Кола и контејнери који садрже суви лед

5.5.3.5.1 Уколико се користи суви лед у неупакованом облику, он не сме да дође у директан контакт са металном конструкцијом кола или контејнера, да би се спречило повећање кртости метала. Да би се обезбедила адекватна изолација између сувог леда и кола или контејнера мора да се предвиди размак од најмање 30 mm (нпр. коришћењем материјала са ниском топлотном проводљивошћу, као што су дрвене греде, палете итд.)

5.5.3.5.2 Ако се суви лед смешта око комада, морају се предузети мере да се обезбеди да комад остане у оригиналном положају у току превоза након што суви лед испари.

5.5.3.6 Обележавање кола и контејнера

5.5.3.6.1 Кола и контејнери који садрже суви лед (UN 1845) или опасну робу која се користи за хлађење или кондиционирање, а која нису добро проветрена, морају бити обележени обележјем за упозорење у складу са 5.5.3.6.2 које мора бити постављено на сваком прилазу на месту где је лако уочљиво за лица која отварају или улазе у кола или контејнере. Ово обележје мора да остане на колима или контејнеру до испуњавања следећих одредби:

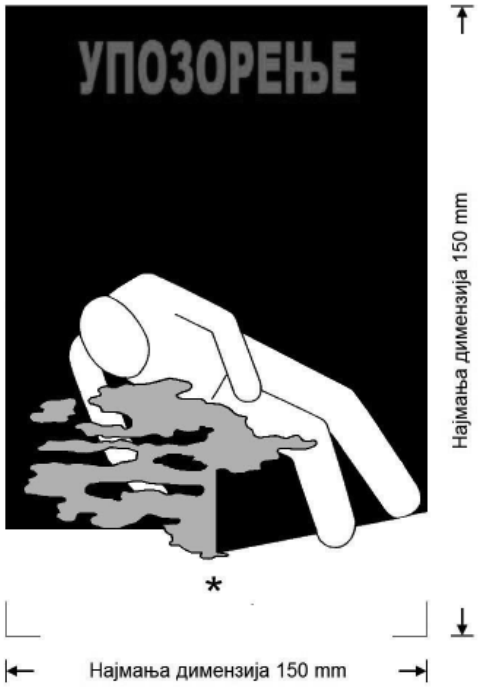
(a) кола или контејнер су добро проветрени ради одстрањивања штетних концентрација сувог леда (UN 1845) или средства за хлађење или кондиционирање; и

(b) суви лед (UN 1845) или расхлађена или кондиционирана роба је истоварена.

Све док су кола или контејнер обележени, пре уласка, морају бити предузете неопходне мере предострожности. Потреба за проветравањем кроз теретна врата или другим средствима (нпр. принудна вентилација) мора бити процењена и обухваћена обуком укључених особа.

5.5.3.6.2 Обележје за упозорење мора бити као што је приказано на слици 5.5.3.6.2.

Слика 5.5.3.6.2

Обележје упозорења на загушљивост за кола и контејнере

* Уписати назив наведен у колони (2) табеле А, поглавља 3.2 или назив загушљивог гаса који се користи као средство за хлађење/ кондиционирање. Текстуални део треба да буде исписан великим словима, у једној линији и најмање 25 mm висине слова. Ако је дужина званичног назива предугачка да буде исписана у предвиђеном простору, слова могу бити смањена до највише могуће висине како би се уклопило. На пример: „УГЉЕН ДИОКСИД, ЧВРСТ”. Додатне информације као што су „КАО СРЕДСТВО ЗА ХЛАЂЕЊЕ” или „КАО СРЕДСТВО ЗА КОНДИЦИОНИРАЊЕ” могу бити додате.

Обележје треба да буде правоугаоног облика. Најмање димензије треба да буду 150 mm ширине и најмање висине 250 mm. Израз „УПОЗОРЕЊЕ” у црвеној или белој боји са словима висине од најмање 25 mm. Када димензије нису прописане, сви елементи треба да буду приближно пропорционални оним приказаним на слици.

Израз „УПОЗОРЕЊЕ” као и „КАО СРЕДСТВО ЗА ХЛАЂЕЊЕ” или „КАО СРЕДСТВО ЗА КОНДИЦИОНИРАЊЕ” по потреби треба да буде на службеном језику земље порекла, а ако тај језик није енглески, француски, немачки или италијански, и на енглеском, француском, немачком или италијанском језику, уколико споразумима између држава укључених у транспорт није другачије предвиђено.

5.5.3.7 Документација

5.5.3.7.1 Документи (као што су коносман, карго манифест или CMR/ CIM товарни лист) у вези са превозом кола или контејнера, која садрже или су садржала суви лед (UN 1845) или материје које се користе за расхлађивање или кондиционирање и која пре превоза нису била потпуно проветрена, морају садржати следеће податке:

(a) UN број испред којег стоје слова „UN”, и

(b) назив наведен у колони (2) табеле А, поглавља 3.2, где је то применљиво, иза којег следи израз „КАО СРЕДСТВО ЗА ХЛАЂЕЊЕ” или „КАО СРЕДСТВО ЗА КОНДИЦИОНИРАЊЕ” на службеном језику земље порекла, а ако тај језик није енглески, француски, немачки или италијански, и на енглеском, француском, немачком или италијанском језику, уколико споразумима између држава укључених у транспорт није другачије предвиђено.

На пример: „UN 1845, УГЉЕНДИОКСИД, ЧВРСТ, КАО СРЕДСТВО ЗА ХЛАЂЕЊЕ”.

5.5.3.7.2 Транспортни документ може бити у било ком облику, под условом да исти садржи податке који се захтевају у 5.5.3.7.1. Ови подаци морају бити лако препознатљиви, читљиви и трајни.

5.5.4 Опасна роба садржана у опреми која се користи или је намењена за употребу током превоза, причвршћена на или смештена у комаде, сабирну амбалажу, контејнере или товарне одељке

5.5.4.1 Опасна роба (нпр. литијумске батерије, патроне горивних ћелија) садржана у опреми као што су снимачи података и уређаји за праћење терета, причвршћена на или смештена у комаде, сабирну амбалажу, контејнере или товарне одељке, не подлеже одредбама RID осим следећих:

(a) опрема мора бити у употреби или намењена за употребу током превоза;

(b) садржана опасна роба (нпр. литијумске батерије, патроне горивних ћелија) мора испунити применљиве захтеве израде и испитивања наведене у RID; и

(c) опрема мора бити у стању да поднесе ударе и напрезања која уобичајено настају током превоза.

5.5.4.2 Када се таква опрема која садржи опасну робу превози као пошиљка, мора се користити одговарајући назив из Табела А, поглавља 3.2 и морају се применити све применљиве одредбе RID.

ДЕО 6

ЗАХТЕВИ ЗА ИЗРАДУ И ИСПИТИВАЊЕ АМБАЛАЖЕ, IBC, ВЕЛИКЕ АМБАЛАЖЕ, ЦИСТЕРНИ И КОНТЕЈНЕРА ЗА РОБУ У РАСУТОМ СТАЊУ

Поглавље 6.1

Захтеви за израду и испитивање амбалаже

6.1.1 Опште одредбе

6.1.1.1 Захтеви овог поглавља не примењују се на:

(a) комаде са радиоактивним материјама класе 7, уколико није другачије одређено (види одељак 4.1.9);

(b) комаде са заразним материјама класе 6.2, уколико није другачије одређено (види напомену испод наслова поглавља 6.3 и упутстава за паковање P 621 и P 622, пододељка 4.1.4.1);

(c) посуде под притиском са гасовима класе 2;

(d) комаде чија нето маса прелази 400 kg;

(e) амбалажа за течне материје, осим комбиноване амбалаже, запремине од преко 450 литара.

6.1.1.2 Захтеви одељка 6.1.4 заснивају се на амбалажи која је тренутно у употреби. Узимајући у обзир научни и технички напредак, дозвољено је да се користи амбалажа чије спецификације одступају од наведених у одељку 6.1.4, под условом да је исто тако делотворна, да је допуштена од стране надлежног органа и да успешно испуни захтеве описане у 6.1.1.3 и одељку 6.1.5. Други поступци испитивања, осим описаних у овом поглављу, дозвољени су под условом да су еквивалентни и признати од стране надлежног органа.

6.1.1.3 Свака појединачна амбалажа, намењена за течне материје, мора успешно проћи одговарајуће испитивање заптивености. Ово испитивање је део програма обезбеђења квалитета, као што је прописано у 6.1.1.4, којим се показује способност испуњавања одговарајућег нивоа испитивања наведеног у 6.1.5.4.3:

(a) пре прве употребе за превоз;

(b) после прераде или обнављања пре поновне употребе за превоз.

За ово испитивање амбалажа не мора да буде опремљена сопственим затварачима.

Унутрашња посуда састављене амбалаже може да се испитује без спољне амбалаже, под условом да то не утиче на резултате испитивања.

Ово испитивање није потребно за:

- унутрашњу амбалажу комбиноване амбалаже;
- унутрашње посуде састављене амбалаже (стакло, порцелан или керамика) које су, у складу са 6.1.3.1 a) (ii), обележене симболом „RID/ADR”;
- амбалажу од танког лима која је, у складу са 6.1.3.1 a) (ii), обележена симболом „RID/ADR”;

6.1.1.4 Амбалажа мора бити произведена, обновљена и испитана у складу са програмом обезбеђења квалитета који надлежни орган сматра задовољавајућим, како би се обезбедило да свака амбалажа одговара захтевима овог поглавља.

Напомена: *Стандард ISO 16106:2020 „Амбалажа за транспорт опасне робе – амбалажа за опасну робу, IBC и велика амбалажа – Смернице за примену ISO 9001” садржи задовољавајућа упутства за поступке које се могу применити.*

6.1.1.5 Произвођачи и наредни дистрибутери амбалаже морају да доставе информације о поступцима којих се треба придржавати, као и опис врста и димензија затварача (укључујући потребне заптивке) и свих других саставних делова који су неопходни, како би се обезбедило да ће комади спремни за превоз моћи да задовоље испитивања која се примењују у складу са овим поглављем.

6.1.2 Кôдови за различите типове амбалаже

6.1.2.1 Кôд се састоји од:

(a) арапске цифре за врсту амбалаже, нпр. буре, канистер, итд. иза које следи;

(b) једно или више великих латиничних слова за врсту материјала, нпр. челик, дрво, итд. иза којег евентуално следи;

(c) арапска цифра за категорију амбалаже у оквиру врсте амбалаже.

6.1.2.2 За састављену амбалажу користе се на другом месту кôда два велика латинична слова, једно иза другог. Прво слово означава материјал унутрашње посуде, а друго материјал спољне амбалаже.

6.1.2.3 За састављену амбалажу користи се само кôдни број за спољну амбалажу.

6.1.2.4 Иза кôда амбалаже може да следи слово „T”, „V” или „W”. Слово „T” означава амбалажу за спасавање у складу са ставом 6.1.5.1.11. Слово „V” означава посебну амбалажу у складу са ставом 6.1.5.1.7. Слово „W” значи да амбалажа, премда, спада у тип амбалаже означен кôдом, али је произведена према спецификацији која одступа од одељка 6.1.4 и сматра се одговарајућом у складу са захтевима 6.1.1.2.

6.1.2.5 Следеће цифре користе се за врсту амбалаже:

1 буре
2 *(Резервисано)*
3 канистер
4 сандук
5 врећа
6 састављена амбалажа
7 *(Резервисано)*
0 амбалажа од танког лима

6.1.2.6 Следећа велика слова користе се за врсту материјала:

A челик (сви типови и све површинске обраде)
B алуминијум
C природно дрво
D шпер плоча
F материјал од дрвних влакана
G картон
H пластика
L текстилна влакна
M папир, вишеслојни
N метал (осим челика или алуминијума)
P стакло, порцелан или керамика.

Напомена: *Израз „пластика” укључује и друге полимерне материјале као што је гума.*

6.1.2.7 У следећој табели наведени су кôдови који се користе за означавање типова амбалаже у зависности од врсте амбалаже, материјала коришћеног за израду и категорије; такође се упућује на пододељке у којима су садржани одговарајући захтеви:

Врста	Материјал	Категорија	Кôд	Пододељак
1. бурад	A. челик	неодвојиви поклопац	1A1	6.1.4.1
		одвојиви поклопац	1A2	
	B. алуминијум	неодвојиви поклопац	1B1	6.1.4.2
		одвојиви поклопац	1B2	
	D. шпер плоча		1D	6.1.4.5
	G. картон		1G	6.1.4.7
	H. пластика	неодвојиви поклопац	1H1	6.1.4.8
		одвојиви поклопац	1H2	
	N. метал, осим челика или алуминијума	неодвојиви поклопац	1N1	6.1.4.3
		одвојиви поклопац	1N2	
2. *(Резервисано)*				
3. канистери	A. челик	неодвојиви поклопац	3A1	6.1.4.4
		одвојиви поклопац	3A2	
	B. алуминијум	неодвојиви поклопац	3B1	6.1.4.4
		одвојиви поклопац	3B2	
	H. пластика	неодвојиви поклопац	3H1	6.1.4.8
		одвојиви поклопац	3H2	
4. сандуци	A. челик		4A	6.1.4.14
	B. алуминијум		4B	6.1.4.14
	C. природно дрво	Обично	4C1	6.1.4.9
		са страницама непропусним за прашину	4C2	
	D. шпер плоча		4D	6.1.4.10
	F. материјал од дрвних влакана		4F	6.1.4.11
	G. картон		4G	6.1.4.12
	H. пластика	пенасте материје	4H1	6.1.4.13
		тврда пластика	4H2	
	N. метал, осим челика или алуминијума		4N	6.1.4.14
5. вреће	H. пластична влакна	без унутрашње пресвлаке или облоге	5H1	6.1.4.16
		непропусна за прашину	5H2	
		водоотпорна	5H3	
	H. пластична фолија		5H4	6.1.4.17
	L. текстилна влакна	без унутрашње пресвлаке или облоге	5L1	6.1.4.15
		непропусна за прашину	5L2	
		водоотпорна	5L3	
	M. папир	вишеслојни	5M1	6.1.4.18
		вишеслојни, водоотпорни	5M2	

Врста	Материјал	Категорија	Код	Пододељак
6.састављена амбалажа	H. пластична посуда	у бурету од челика	6HA1	6.1.4.19
		у оквиру или сандуку од челика	6HA2	6.1.4.19
		у бурету од алуминијума	6HB1	6.1.4.19
		у оквиру или сандуку од алуминијума	6HB2	6.1.4.19
		у сандуку од природног дрвета	6HC	6.1.4.19
		у бурету од шпер плоче	6HD1	6.1.4.19
		у сандуку од шпер плоче	6HD2	6.1.4.19
		у бурету од картона	6HG1	6.1.4.19
		у сандуку од картона	6HG2	6.1.4.19
		у бурету од пластике	6HH1	6.1.4.19
		у сандуку од тврде пластике	6HH2	6.1.4.19
	P. посуда од порцелана, стакла или керамике	у бурету од челика	6PA1	6.1.4.20
		у оквиру или сандуку од челика	6PA2	6.1.4.20
		у бурету од алуминијума	6PB1	6.1.4.20
		у оквиру или сандуку од алуминијума	6PB2	6.1.4.20
		у сандуку од природног дрвета	6PC	6.1.4.20
		у бурету од шпер плоче	6PD1	6.1.4.20
		у корпи од прућа	6PD2	6.1.4.20
		у бурету од картона	6PG1	6.1.4.20
		у сандуку од картона	6PG2	6.1.4.20
		у спољној амбалажи од пенасте материје	6PH1	6.1.4.20
		у спољној амбалажи од тврде пластике	6PH2	6.1.4.20
7. *(Резервисано)*				
0. амбалажа од танког лима	A. челик	неодвојиви поклопац	0A1	6.1.4.22
		одвојиви поклопац	0A2	

6.1.3 Обележавање

Напомена 1: *Обележја показују да амбалажа која их носи одговара успешно испитаном типу конструкције и да испуњава захтеве овог поглавља, уколико се исти односе на израду, а не на употребу амбалаже. Према томе, обележја не показује обавезно да амбалажа може да се употреби за неку материју: врста амбалаже (нпр. буре од челика), максимална запремина и/или максимална маса амбалаже, као и евентуални посебни захтеви утврђени су за сваку материју у табели А, поглавља 3.2.*

Напомена 2: *Обележја су намењена томе да олакшају задатке произвођача амбалаже, обнављача, корисника амбалаже, превозника и надлежних органа за доношење прописа. Приликом употребе нове амбалаже оригинално обележја су помоћно средство за произвођача*

или произвођаче, како би се утврдио тип и навели захтеви о испитивању које исти испуњава.

Напомена 3: *Обележја не пружају увек потпуне детаље, на пример о нивоу испитивања; због тога може бити неопходно да се овај аспект истакне и позивањем на сертификат о испитивању, извештаје о испитивању или списак успешно испитане амбалаже. На пример, нека амбалажа која носи обележје X или Y може да се користи за материје којима је додељена група паковања са нижим степеном опасности и чија се максимално дозвољена вредност за релативну густину[1], која је наведена у захтевима за испитивање амбалаже одељка 6.1.5, одређује узимајући у обзир одговарајући фактор 1,5 или 2,25; то значи да амбалажа групе паковања I која је испитана за материје релативне густине 1,2 сме да се користи као амбалажа групе паковања II за материје релативне густине 1,8 или као амбалажа групе паковања III за материје релативне густине 2,7, наравно под условом да су испуњени сви функционални критеријуми и код материје веће релативне густине.*

6.1.3.1 Свака амбалажа која је предвиђена за употребу у складу са RID мора имати трајна и читљива обележја на неодвојивом делу, истакнута на одговарајућем месту и у сразмерном формату у односу на амбалажу, тако да буду добро видљива. Код комада укупне масе од преко 30 kg, обележја или њихов дупликат морају се налазити на горњој или бочној страни амбалаже. Слова, цифре и знакови морају бити високи најмање 12 mm, изузев на амбалажи запремине од 30 литара или мање или највеће нето масе од 30 kg, на којој висина мора да износи најмање 6 mm и изузев на амбалажи запремине од 5 литара или мање или највеће нето масе од 5 kg, на којој морају да буду одговарајуће величине.

Обележја се састоје од:

(a) (i) симбола Уједињених нација за амбалажу . Овај симбол се сме користити само у сврху потврде, да амбалажа, флексибилни контејнер за робу у расутом стању, преносива цистерна или MEGC одговара одговарајућим захтевима поглавља 6.1, 6.2, 6.3, 6.5, 6.6, 6.7 или 6.11. Овај симбол се не сме користити за амбалажу која одговара поједностављеним захтевима према 6.1.1.3, 6.1.5.3.1 (e), 6.1.5.3.5 (c), 6.1.5.4, 6.1.5.5.1 и 6.1.5.6 (види (ii)). За металну амбалажу на коју се овај знак утискује, могу се уместо симбола користити слова „UN”; или

(ii) симбола „RID/ADR” за састављену амбалажу (стакло, порцелан или керамика) и амбалажу од финог лима које одговарају поједностављеним условима [види 6.1.1.3, 6.1.5.3.1 (e), 6.1.5.3.5 (c), 6.1.5.4, 6.1.5.5.1 и 6.1.5.6];

Напомена: *Амбалажа, која је обележена овим симболом, дозвољена је за железнички и друмски транспорт као и за транспорт на унутрашњим пловним путевима, који подлежу одредбама RID, ADR одн. ADN. Она не мора бити обавезно прихваћена за превоз другим видовима транспорта или за железничке и друмске транспорте као и транспорте на унутрашњим пловним путевима, који подлежу другим прописима.*

(b) кôда за обележавање типа амбалаже у складу са одељком 6.1.2;

(c) дводелног кôда који се састоји из:

(i) слова које означава групу(е) паковања чији је тип конструкције успешно испитан:

[1] *Израз „релативна густина” (d) важи као синоним за „густину” и користи се свуда у овом тексту.*

X за групе паковања I, II и III;

Y за групе паковања II и III;

Z само за групу паковања III;

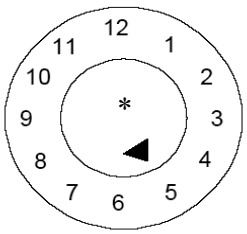
(ii) назначене релативне густине заокружене на прво децимално место, за амбалажу без унутрашње амбалаже која се користи за течне материје, чији је тип конструкције испитан; овај податак може да се изостави, ако релативна густина не прелази 1,2. За амбалажу која се користи за чврсте материје или унутрашњу амбалажу, из назначене максималне укупне масе у kg.

За амбалажу од танког лима која је, у складу са 6.1.3.1 a) (ii), обележена симболом „RID/ADR" и намењена за материје чији вискозитет на 23 ºC износи више од 200 mm^2/s, из назначене максималне укупне масе у kg;

(d) или слова „S", ако се амбалажа користи за превоз чврсте материје или унутрашњу амбалажу, или, ако се амбалажа (изузев састављене амбалаже) користи за течне материје и ако је успешно подвргнута испитивању хидрауличног притиска, из назначеног испитног притиска у kPa, заокруженог на следећих 10 kPa.

За амбалажу од танког лима која је, у складу са 6.1.3.1 a) (ii), обележена симболом „RID/ADR" и намењена за течне материја чији вискозитет на 23 ºC износи више од 200 mm^2/s, из слова „S";

(e) две последње цифре године производње амбалаже. За амбалаже типа 1H и 3H треба бити додатно обележен и месец производње; ово може бити обележено и на другом месту амбалаже, одвојено од осталих обележја. Један од адекватних начина је:

* на овом месту могу бити приказане две последње цифре године производње. У таквом случају и када је сат постављен у непосредној близини UN обележја типа конструкције, назнака године у обележју може се изоставити. Међутим, када сат није постављен у непосредној близини UN обележја типа конструкције, две цифре за годину у обележју и у сату, морају бити идентичне.

Напомена: *Остале методе које обезбеђују минимум захтеваних података у трајном, видљивом и читљивом облику су такође прихватљиве.*

(f) ознаке државе у којој је издата дозвола за доделу обележја, наведене у виду ознаке за возила у међународном друмском саобраћају[2];

(g) назива произвођача или неке друге идентификације амбалаже утврђене од стране надлежног органа.

6.1.3.2 Додатно, уз трајна обележја прописана у 6.1.3.1 нова метална бурад запремине веће од 100 литара морају имати обележја наведена у 6.1.3.1 (a) до (e), заједно са

[2] *Ознака регистарције државе која се користи за моторна возила и приколице у међународном друмском саобраћају, у складу са Женевском конвенцијом о друмском саобраћају из 1949. године или Бечком конвенцијом о друмском саобраћају из 1968. године.*

податком о номиналној дебљини материјала, бар метала коришћеног за омотач (у mm, до 0,1 mm), нанета у трајном облику (нпр. утискивањем) на дну. Ако је номинална дебљина материјала најмање једног дна металног бурета мања него код омотача, номинална дебљина горњег дела, омотача и доњег дела металног бурета обележава се у постојаном облику (нпр. утискивањем) на дну. Пример: „1,0 – 1,2 – 1,0" или „0,9 – 1,0 – 1,0". Номинална дебљина метала одређује се у складу са одговарајућим стандардом ISO, нпр. ISO 3574:1999 за челик. Обележја наведена у 6.1.3.1 (f) и (g) не смеју да буду у постојаном облику, уколико у 6.1.3.5 није другачије наведено.

6.1.3.3 Свака амбалажа, изузев амбалаже наведене у 6.1.3.2, која може да буде подвргнута поступку обнављања мора да буде обележена обележјима наведеним у 6.1.3.1 (a) до (e) у постојаном облику. Обележја су постојана, ако могу да издрже поступак обнављања (нпр. обележје нането путем утискивања). Ово постојано обележје може да се користи на амбалажи, изузев металних буради запремине веће од 100 литара, уместо трајних обележја описаних у 6.1.3.1.

6.1.3.4 Код прерађених металних буради обележја која се захтевају не морају обавезно да буду постојана, ако није дошло до промене типа амбалаже нити до замене или одстрањивања фиксно уграђених елемената конструкције. Остала прерађена метална бурад морају на горњем делу или на омотачу да имају обележја наведена у 6.1.3.1 (a) до (e) у постојаном облику (нпр. утискивањем).

6.1.3.5 Метална бурад од материјала, као што је нпр. нерђајући челик, која су намењена за вишекратну употребу могу да буду обележена обележјима наведеним у 6.1.3.1 (f) и (g) у постојаном облику (нпр. утискивањем).

6.1.3.6 Обележја у складу са 6.1.3.1 примењују се само за један тип конструкције или за једну серију типских конструкција. Различите површинске обраде укључене су у исти тип конструкције.

Код „серије типских конструкција" ради се о амбалажи исте изведбе, исте дебљине зидова, истог материјала и истог пресека која се од дозвољеног типа конструкције разликује само по мањој висини.

Затварачи посуда морају бити истоветни као они наведени у извештају о испитивању.

6.1.3.7 Обележја морају бити наведена према редоследу ставова у 6.1.3.1; свако од обележја која се захтевају овим ставовима и евентуално 6.1.3.8 ставови (h) до (j) морају да буду јасно одвојена у циљу лакше идентификације, нпр. косом цртом или празним местом. За примере види 6.1.3.11.

Сва додатна обележја дозвољена од стране надлежног органа не смеју да утичу на коректну идентификацију обележја која се захтевају према 6.1.3.1.

6.1.3.8 Обнављач амбалаже мора после обнављања да стави следећа трајна обележја на амбалажу, и то по редоследу где трајна обележја приказују:

(h) ознаку државе у којој је извршено обнављање, наведену у виду ознаке за возила међународном друмском саобраћају[2]

(i) назив обнављача или нека друга идентификација амбалаже утврђена од стране надлежног органа;

(j) година обнављања, слово „R" и за сваку амбалажу која је успешно подвргнута испитивању заптивености у складу са 6.1.1.3 – додатно слово „L".

6.1.3.9 Ако обележја која се захтевају у 6.1.3.1 (a) до (d) после обнављања нису видљива ни на горњем делу ни на омотачу металног бурета, обнављач мора и њих да стави у трајном облику, иза чега следе обележја која се захтевају 6.1.3.8 (h), (i) и (j). Овим

обележјима не сме да се наводи већи капацитет од оног за који је првобитни тип конструкције испитан и обележен.

6.1.3.10 Амбалажа произведена од рециклираних пластичних материјала, у складу са дефиницијом појма у одељку 1.2.1, мора бити обележена са „REC". Ово обележје мора да буде стављено поред обележја прописаних у 6.1.3.1.

6.1.3.11 Примери за обележавање НОВЕ амбалаже:

4G/Y145/S/02 NL/VL823	у складу са 6.1.3.1 a) (i), b), c), d) и e) у складу са 6.1.3.1 (f) и (g)	за нов сандук од картона
1A1/Y1.4/150/98 NL/VL824	у складу са 6.1.3.1 a) (i), b), c), d) и e) у складу са 6.1.3.1 (f) и (g)	за ново челично буре за држање течних материја
1A2/Y150/S/01 NL/VL825	у складу са 6.1.3.1 a) (i), b), c), d) и e) у складу са 6.1.3.1 (f) и (g)	за ново челично буре за држање чврстих материја или унутрашње амбалаже
4HW/Y136/S/98 NL/VL826	у складу са 6.1.3.1 a) (i), b), c), d) и e) у складу са 6.1.3.1 (f) и (g)	за нов сандук од пластике са одговарајућом спецификацијом
1A2/Y100/01 USA/MM5	у складу са 6.1.3.1 a) (i), b), c), d) и e) у складу са 6.1.3.1 (f) и (g)	за прерађено челично буре за држање течних материја
RID/ADR/0A1/Y100/89 NL/VL123	у складу са 6.1.3.1 a) (ii), b), c), d) и e) у складу са 6.1.3.1 (f) и (g)	за нову амбалажу од танког лима са неодвојивим поклопцем
RID/ADR/0A2/Y20/S/04 NL/VL124	у складу са 6.1.3.1 a) (ii), b), c), d) и e) у складу са 6.1.3.1 (f) и (g)	за нову амбалажу од танког лима са одвојивим поклопцем предвиђену за чврсте материје или за течне материје чији вискозитет на 23 ºC износи преко 200 mm^2/s

6.1.3.12 Примери за обележавање ОБНОВЉЕНЕ амбалаже

1A1/Y1.4/150/97 NL/RB/01RL	у складу са 6.1.3.1 a) (i), b), c), d) и e) у складу са 6.1.3.8 h), i) и j)
1A2/Y150/S/99 USA/RB/00R	у складу са 6.1.3.1 a) (i), b), c), d) и e) у складу са 6.1.3.8 h), i) и j)

6.1.3.13 Примери за обележавање амбалаже за СПАСАВАЊЕ:

(UN) 1A2T/Y300/S/01 у складу са 6.1.3.1 a) (i), b), c), d) и e)
USA/abc у складу са 6.1.3.1 f) и g)

Напомена: *Обележавање, за које су дати примери у 6.1.3.11, 6.1.3.12 и 6.1.3.13, сме се наводити у једном или више редова, под условом да се примењује правилан редослед.*

6.1.3.14 Када је амбалажа усаглашена са једним или више од једног испитаног типа конструкције амбалаже, укључујући један или више испитаних типова конструкције IBC или велике амбалаже, амбалажа може носити више од једног обележја како би се показало да су испуњени захтеви за одговарајуће испитивање техничких перформанси. У случају где се појављује више од једног обележја на амбалажи, обележја се морају распоредити у непосредној близини и свако обележје мора бити приказано у целости.

6.1.3.15 Сертификација

Стављањем обележја у складу са 6.1.3.1 потврђује се да серијски произведена амбалажа одговара одобреном типу конструкције и да су испуњени услови наведени у одобрењу.

6.1.4 Захтеви за амбалажу

6.1.4.0 Општи захтеви

Премеација (продирање двају тела једно у друго, мешање) материје која је садржана у амбалажи не сме да представља опасност под нормалним условима превоза.

6.1.4.1 Бурад од челика

1A1 са неодвојивим поклопцем

1A2 са одвојивим поклопцем

6.1.4.1.1 Омотач и данца морају да буду израђени од челичног лима одговарајућег типа и да имају довољну дебљину у односу на запремину и намену бурета.

Напомена: *За бурад од угљеничног челика наведени су „погодни" типови челика у стандардима ISO 3573:1999 („Топло ваљана трака и лим од меког нелегираног челика") и ISO 3574:1999 („Хладно ваљана трака и лим од меког нелегираног челика").*

За бурад од угљеничног челика запремине мање од 100 литара наведени су „погодни" типови челика, поред горе назначених, још и у стандардима ISO 11949:1995 („Хладно ваљани електролитички калајисани бели лим"), ISO 11950:1995 („Хладно ваљани електролитички специјално хромирани челик") и ISO 11951:1995 („Хладно ваљани фини лим у котуровима за производњу белог лима или електролитички специјално хромираног челика").

6.1.4.1.2 Шавови на омотачу буради садржаја од преко 40 литара течних материја морају бити заварени. Шавови на омотачу буради која су намењена за чврсте материје и садржаја од највише 40 литара течних материја морају бити машински пертловани или заварени.

6.1.4.1.3 Спојеви између дна и омотача морају бити машински пертловани или заварени. Дозвољено је коришћење посебних обруча за ојачање.

6.1.4.1.4 Бурад могу имати обруче за котрљање, профилисане или одвојене. Ако су одвојени, морају чврсто пријањати уз омотач и бити тако причвршћени да не могу да се померају. Обручи за котрљање не смеју да буду причвршћени тачкастим заваривањем.

6.1.4.1.5 Пречник отвора за пуњење, пражњење и проветравање на омотачу или на дну буради са неодвојивим поклопцем (1A1) не сме бити већи од 7 cm. Бурад са већим отворима сматрају се бурадима са одвојивим поклопцем (1A2). Затварачи за отворе на омотачу или на дну буради морају бити тако изведени и постављени да у нормалним условима превоза остану чврсто затворени и заптивени. Прирубнице се смеју поставити машинским савијањем или заваривањем. Затварачи морају бити опремљени заптивкама или другим заптивним средствима, уколико нису заптивени сами по себи.

6.1.4.1.6 Уређаји за затварање буради са одвојивим поклопцем (1A2) морају бити тако изведени и постављени да у нормалним условима превоза остану чврсто затворени, а бурад заптивена. Одвојиви поклопци морају бити опремљени заптивкама или другим заптивним средствима.

6.1.4.1.7 Ако материјали коришћени за омотач, данца, затвараче и делове опреме нису компатибилни са материјом која се превози, изнутра се морају поставити одговарајуће заштитне облоге или извршити адекватну заштитну површинску обраду. Ове облоге или површинске обраде морају задржати своја заштитна својства у нормалним условима превоза.

6.1.4.1.8 Максимална запремина буради: 450 литара.

6.1.4.1.9 Максимална нето маса: 400 kg.

6.1.4.2 Бурад од алуминијума

1B1 са неодвојивим поклопцем

1B2 са одвојивим поклопцем

6.1.4.2.1 Омотач и данца морају да буду израђени од алуминијума степена чистоће од најмање 99% или од неке легуре алуминијума. Материјал мора да буде погодан и да има довољну дебљину у односу на запремину и намену бурета.

6.1.4.2.2 Сви шавови морају бити заварени. Шавови пресавијених ивица, уколико постоје, морају бити ојачани утиснутим обручима за ојачање.

6.1.4.2.3 Бурад могу имати обруче за котрљање, профилисане или одвојене. Ако су одвојени, обручи морају чврсто приањати уз омотач и бити тако причвршћени да не могу да се померају. Обручи за котрљање не смеју да буду причвршћени тачкастим заваривањем.

6.1.4.2.4 Пречник отвора за пуњење, пражњење и проветравање на омотачу или на данцима буради са неодвојивим поклопцем (1B1) не сме бити већи од 7 cm. Бурад са већим отворима сматрају се бурадима са одвојивим поклопцем (1B2). Затварачи за отворе на омотачу или на данцима буради морају бити тако изведени и постављени да у нормалним условима превоза остану чврсто затворени и заптивени. Прирубнице морају бити заварене, а шав мора представљати заптивен спој. Затварачи морају бити опремљени заптивкама или другим заптивним средствима, уколико нису заптивени сами по себи.

6.1.4.2.5 Уређаји за затварање буради са одвојивим поклопцем (1B2) морају бити тако

изведени и постављени да у нормалним условима превоза остану чврсто затворени, а бурад заптивена. Одвојиви поклопци морају бити опремљени заптивкама или другим заптивним средствима.

6.1.4.2.6 Ако материјали који се користе за тела, поклопце, затвараче и приборе, сами по себи нису компатибилни са садржајем који се превози, морају се применити одговарајући унутрашњи заштитни премази или третмани. Ови премази или третмани морају задржати њихове заштитне карактеристике при нормалним условима превоза.

6.1.4.2.7 Максимална запремина буради: 450 литара.

6.1.4.2.8 Максимална нето маса: 400 kg.

6.1.4.3 Бурад од неког другог метала изузев алуминијума или челика

1N1 са неодвојивим поклопцем

1N2 са одвојивим поклопцем

6.1.4.3.1 Омотач и данца морају да буду израђени од неког другог метала или неке друге легуре метала изузев челика или алуминијума. Материјал мора да буде погодан и да има довољну дебљину у односу на запремину и намену бурета.

6.1.4.3.2 Шавови пресавијених ивица, уколико постоје, морају да буду ојачани коришћењем посебног прстена за ојачање. Сви шавови, уколико постоје, морају бити изведени спајањем у складу са најновијом техником за коришћени метал или коришћену легуру метала (заварени спојеви, лемљени спојеви, итд.).

6.1.4.3.3 Бурад могу имати обруче за котрљање, профилисане или одвојене. Ако су одвојени, обручи морају чврсто пријањати уз омотач и бити тако причвршћени да не могу да се померају. Обручи за котрљање не смеју да буду причвршћени тачкастим заваривањем.

6.1.4.3.4 Пречник отвора за пуњење, пражњење и проветравање на омотачу или на данцима буради са неодвојивим поклопцем (1N1) не сме бити већи од 7 cm. Бурад са већим отворима сматрају се бурадима са одвојивим поклопцем (1N2). Затварачи за отворе на омотачу или на данцима буради морају бити тако изведени и постављени да у нормалним условима превоза остану чврсто затворени и заптивени. Прирубнице морају бити постављене у складу са најновијом техником за коришћени метал или коришћену легуру метала (заварени спој, лемљени спој, итд.), да би се обезбедила заптивеност шава. Затварачи морају бити опремљени заптивкама или другим заптивним средствима, уколико нису заптивени сами по себи.

6.1.4.3.5 Уређаји за затварање буради са одвојивим поклопцем (1N2) морају бити тако изведени и постављени да у нормалним условима превоза остану чврсто затворени, а бурад заптивена. Одвојивим поклопци морају бити опремљени заптивкама или другим заптивним средствима.

6.1.4.3.6 Ако материјали који се користе за тела, поклопце, затвараче и приборе, сами по себи нису компатибилни са садржајем који се превози, морају се применити одговарајући унутрашњи заштитни премази или третмани. Ови премази или третмани морају задржати њихове заштитне карактеристике при нормалним условима превоза.

6.1.4.3.7 Максимална запремина буради: 450 литара.

6.1.4.3.8 Максимална нето маса: 400 kg.

6.1.4.4 Канистери од челика или алуминијума

3A1 од челика, са неодвојивим поклопцем;

3A2 од челика, са одвојивим поклопцем;

3B1 од алуминијума, са неодвојивим поклопцем;

3B2 од алуминијума, са одвојивим поклопцем.

6.1.4.4.1 Лим за омотач и данца мора да буде од челика, од алуминијума степена чистоће од најмање 99% или од легуре на бази алуминијума. Материјал мора да буде погодан и да има довољну дебљину у односу на запремину и намену канистера.

6.1.4.4.2 Пресавијене ивице свих канистера од челика морају бити машински пертловане или заварене. Шавови на омотачу канистера од челика садржаја од преко 40 литара течних материја морају бити заварени. Шавови на омотачу канистера од челика садржаја до највише 40 литара течних материја морају бити машински пертловани или заварени. Код канистера од алуминијума сви шавови морају бити заварени. Шавови пресавијених ивица, уколико постоје, морају бити ојачани коришћењем посебног прстена за ојачање.

6.1.4.4.3 Пречник отвора на канистерима са неодвојивим поклопцем (3A1 и 3B1) не сме бити већи од 7 cm. Канистери са већим отворима сматрају се канистерима са одвојивим поклопцем (3A2 и 3B2). Затварачи морају бити израђени тако да у нормалним условима превоза остану чврсто затворени и заптивени. Затварачи морају бити опремљени заптивкама или другим заптивним средствима, уколико нису заптивени сами по себи.

6.1.4.4.4 Ако материјали коришћени за омотач, данца, затвараче и делове опреме нису компатибилни са материјом која се превози, изнутра се морају поставити одговарајуће заштитне облоге или извршити адекватна заштитна површинска обрада. Ове облоге или третман морају задржати своја заштитна својства у нормалним условима превоза.

6.1.4.4.5 Максимална запремина канистера: 60 литара.

6.1.4.4.6 Максимална нето маса: 120 kg.

6.1.4.5 Бурад од шпер плоче

1D

6.1.4.5.1 Коришћено дрво мора бити добро одлежано, трговачки суво и без недостатака који би могли да утичу на употребљивост бурета за предвиђену намену. Уколико се за израду данца користи неки други материјал а не шпер плоча, он мора имати особине које су еквивалентне са особинама шпер плоче.

6.1.4.5.2 Шпер плоча која се користи за омотач мора да се састоји из најмање два слоја, а за данца из најмање три слоја; поједини слојеви морају бити залепљени лепком отпорним на воду, унакрсно у односу на смер влакана.

6.1.4.5.3 Изведба омотача бурета и данаца као и њихових спојева мора бити прилагођена запремини и намени бурета.

6.1.4.5.4 Да би се спречило цурење садржаја, поклопци морају бити обложени натрон папиром или неким еквивалентним материјалом који је сигурно причвршћен за поклопац и у потпуности покрива исти.

6.1.4.5.5 Максимална запремина буради: 250 литара.

6.1.4.5.6 Максимална нето маса: 400 kg.

6.1.4.6 *(Брисано)*

6.1.4.7 Бурад од картона

1G

6.1.4.7.1 Омотач бурета мора да се састоји из више слојева натрон папира или пуног картона (не таласастог) који су чврсто залепљени или пресовани и може да садржи један или више заштитних слојева од битумена, воскираног натрон папира, металне фолије, пластике, итд.

6.1.4.7.2 Данца морају бити израђена од природног дрвета, картона, метала, шпер плоче, пластике или неког другог погодног материјала и могу да садрже један или више заштитних слојева од битумена, воскираног натрон папира, металне фолије, пластике, итд.

6.1.4.7.3 Изведба омотача бурета и данаца као и њихових спојева мора бити прилагођена запремини и намени бурета.

6.1.4.7.4 Састављена амбалажа мора бити довољно отпорна на воду, тако да се слојеви у нормалним условима превоза не раздвајају.

6.1.4.7.5 Максимална запремина буради: 450 литара.

6.1.4.7.6 Максимална нето маса: 400 kg.

6.1.4.8 Бурад и канистери од пластике

1H1 Бурад са неодвојивим поклопцем;

1H2 Бурад са одвојивим поклопцем;

3H1 Канистери са неодвојивим поклопцем;

3H2 Канистери са одвојивим поклопцем.

6.1.4.8.1 Амбалажа мора да буде израђена од одговарајуће пластике и њена чврстоћа мора да буде прилагођена запремини и намени. Изузев за рециклиране материјале од пластике у складу са дефиницијом појма у одељку 1.2.1, није дозвољено да се користи ниједан употребљавани материјал осим остатака од производње или пластичног гранулата из истог процеса производње. Амбалажа мора бити довољно отпорна на старење и губитак квалитета који је проузрокован или материјом која се пуни или ултраљубичастим зрачењем. Евентуално настале пермеације материје која се пуни или рециклираних материјала од пластике који се користе за производњу нове амбалаже у нормалним условима превоза не смеју представљати никакву опасност.

6.1.4.8.2 Ако је неопходна заштита од ултраљубичастог зрачења, иста се мора обезбедити додавањем чађи или других одговарајућих пигмената или инхибитора. Ови додаци морају бити компатибилни са материјом која се пуни и задржати своје дејство током укупног периода употребе амбалаже. При коришћењу чађи, пигмената или инхибитора који се разликују од оних који су коришћени за израду испитаног типа конструкције, може се одустати од поновних испитивања, ако садржај чађи не прелази 2% масе или ако садржај пигмента не прелази 3% масе; садржај инхибитора против ултраљубичастог зрачења није ограничен.

6.1.4.8.3 Додаци у друге сврхе осим заштите од ултраљубичастог зрачења могу се додавати

пластици под условом да не утичу на хемијска и физичка својства материјала амбалаже. У том случају се може одустати од поновних испитивања.

6.1.4.8.4 Дебљина зидова мора на сваком месту амбалаже да буде прилагођена запремини и намени, при чему треба узети у обзир оптерећења појединих места.

6.1.4.8.5 Пречник отвора за пуњење, пражњење и проветравање на омотачу или на данцима буради са неодвојивим поклопцем (1H1) и канистерима са неодвојивим поклопцем (3H1) не сме бити већи од 7 cm. Бурад и канистери са већим отворима сматрају се буradима и канистерима са одвојивим поклопцем (1H2 и 3H2). Затварачи за отворе на омотачу или на данцима буради и канистера морају бити тако изведени и постављени да у нормалним условима превоза остану чврсто затворени и заптивени. Затварачи морају бити опремљени заптивкама или другим заптивним средствима, уколико нису заптивени сами по себи.

6.1.4.8.6 Уређаји за затварање буради и канистера са одвојивим поклопцем (1H2 и 3H2) морају бити тако изведени и постављени да у нормалним условима превоза остану чврсто затворени и заптивени. За све одвојиве поклопце морају се користити заптивке, осим ако су буре или канистер сами по себи заптивени када је одвојиви поклопац правилно причвршћен.

6.1.4.8.7 Код запаљивих течних материја максимално дозвољена пермеација износи 0,008 g / l.h на 23 °C (види 6.1.5.7).

6.1.4.8.8 *(Брисано)*

6.1.4.8.9 Максимална запремина буради и канистера:

1H1 и 1H2: 450 литара;

3H1 и 3H2: 60 литара.

6.1.4.8.10 Максимална нето маса:

1H1 и 1H2: 400 kg;

3H1 и 3H2: 120 kg.

6.1.4.9 Сандуци од природног дрвета

4C1 обични

4C2 са страницама непропусним за прашину

6.1.4.9.1 Коришћено дрво мора бити добро одлежано, трговачки суво и без недостатака, како би се спречило значајно смањење чврстоће сваког појединачног дела сандука. Чврстоћа коришћеног материјала и начин израде морају бити прилагођени запремини и намени сандука. Поклопци и дна могу бити од водоотпорних материјала од дрвних влакана, као што су плоче од тврдих влакана или иверице или друге адекватне изведбе.

6.1.4.9.2 Елементи за причвршћивање морају бити отпорни на вибрације које, према искуству, настају у нормалним условима превоза. Укуцавање ексера у смеру влакана дрвета на крајевима дасака треба, по могућству, избегавати. Спојеви код којих постоји опасност од јаког оптерећења морају бити направљени помоћу савијених или жлебастих ексера или еквивалентних средстава за причвршћивање.

6.1.4.9.3 Сандуци 4C2: сваки део сандука мора бити из једног комада или еквивалентних делова. Делови се сматрају еквивалентним са једним комадом када је примењена једна од следећих врста лепљених спојева: спој „Линдерман” (спој у виду ластавичјег репа), спој помоћу жлебова и пера, преклопни спој или сучеони спој са најмање два метална елемента за причвршћивање на сваком споју.

6.1.4.9.4 Максимална нето маса: 400 kg.

6.1.4.10 Сандуци од шпер плоче

4D

6.1.4.10.1 Коришћена шпер плоча мора да се састоји из најмање три слоја. Она мора да буде израђена од одлежаног љуштеног фурнира, сеченог или струганог фурнира, трговачки сувог и без недостатака који могу да утичу на чврстоћу сандука. Чврстоћа коришћеног материјала и начин израде морају да буду прилагођени запремини и намени сандука. Поједини слојеви морају бити међусобно залепљени водоотпорним лепком. Приликом израде сандука смеју се користити и други погодни материјали заједно са шпер плочом. Сандуци морају на угаоним лајснама или чеоним површинама да буду чврсто заковани експерима или стегнути или спојени неким другим еквивалентним средствима за причвршћивање.

6.1.4.10.2 Максимална нето маса: 400 kg.

6.1.4.11 Сандуци од материјала од дрвних влакана

4F

6.1.4.11.1 Странице сандука морају бити од водоотпорних материјала од дрвних влакана, као што су плоче од тврдих влакана или иверице или друге адекватне изведбе. Чврстоћа коришћеног материјала и начин израде морају бити прилагођени запремини и намени сандука.

6.1.4.11.2 Остали делови сандука смеју бити од других погодних материјала.

6.1.4.11.3 Сандуци морају бити чврсто спојени одговарајућим средствима.

6.1.4.11.4 Максимална нето маса: 400 kg.

6.1.4.12 Сандуци од картона (укључујући сандуке од таласастог картона)

4G

6.1.4.12.1 Треба користити пуни картон или двострани таласасти картон (са једним или више таласа) доброг и чврстог квалитета који је прилагођен запремини и намени сандука. Отпорност спољне површине на воду мора бити таква да повећање масе за време испитивања на упијање воде према методи „Cobb” у трајању од 30 минута не износи више од 155 g/m^2 - види стандард ISO 535:2014. Картон мора имати одговарајућу чврстоћу на савијање. Картон мора бити сечен, савијен без пукотина и прорезан тако да се приликом склапања не ломи, да се његова површина не кида или да се превише не надима. Таласи таласастог картона морају бити чврсто залепљени за спољни слој.

6.1.4.12.2 Чеоне странице сандука могу да имају дрвени оквир или да буду у потпуности од дрвета или неког другог погодног материјала. За ојачање се смеју користити дрвене лајсне или други погодни материјали.

6.1.4.12.3 Спојеви на сандуцима морају бити залепљени лепљивом траком, преклопљени и залепљени или преклопљени и учвршћени металним спонама. Код преклопљених спојева преклоп мора бити одговарајуће величине.

6.1.4.12.4 Ако се затварање врши лепљењем или лепљивом траком, лепак мора бити отпоран на воду.

6.1.4.12.5 Димензије сандука морају бити прилагођене садржају.

6.1.4.12.6 Максимална нето маса: 400 kg.

6.1.4.13 Сандуци од пластичних материјала

4H1 Сандуци од пенасте материје

4H2 Сандуци од тврде пластике

6.1.4.13.1 Сандуци морају бити израђени од одговарајућих пластичних материјала, а њихова чврстоћа мора бити прилагођена запремини и намени. Осим рециклираног материјала од пластике како је дефинисано у 1.2.1, не могу се користити никакви коришћени материјали осим остатака производње или остатака поновног млевења из истог производног процеса. Сандуци морају бити довољно отпорни на старење и губитак квалитета проузрокован материјом која се пуни или ултраљубичастим зрачењем.

6.1.4.13.2 Сандуци од пенасте материје морају се састојати од два ливена дела од пенасте материје, доњег дела са отворима за прихватање унутрашње амбалаже и горњег дела који покрива доњи део уклапајући се у њега. Горњи и доњи део морају бити тако изведени да се унутрашња амбалажа не помера. Приклопци затварача унутрашње амбалаже не смеју да долазе у додир са унутрашњом страном горњег дела сандука.

6.1.4.13.3 Сандуци од пенасте материје морају за отпрему да буду затворени самолепљивом траком која мора бити довољно отпорна на кидање, како би се спречило отварање сандука. Самолепљива трака мора бити отпорна на атмосферске утицаје, а лепак компатибилан са пенастом материјом сандука. Дозвољено је коришћење других уређаја за затварање који су најмање исто толико ефикасни.

6.1.4.13.4 Код сандука од тврде пластике заштита од ултраљубичастог зрачења, уколико је потребна, мора да се обезбеди додавањем чађи или других одговарајућих пигмената или инхибитора. Ови додаци морају бити компатибилни са материјом која се пуни и задржати своје дејство током укупног периода употребе сандука. При коришћењу чађи, пигмената или инхибитора који се разликују од оних који су коришћени за израду испитаног типа конструкције, може се одустати од поновног испитивања, ако удео чађи не прелази 2% масе или ако удео пигмента не прелази 3% масе; удео инхибитора против ултраљубичастог зрачења није ограничен.

6.1.4.13.5 Додаци у друге сврхе осим заштите од ултраљубичастог зрачења смеју се додавати пластици под условом да не утичу на хемијска и физичка својства материјала сандука. У том случају може се одустати од поновних испитивања.

6.1.4.13.6 Сандуци од тврде пластике морају имати уређаје за затварање од одговарајућег материјала довољне чврстоће и морају бити тако изведени да се спречи ненамерно отварање.

6.1.4.13.7 *(Брисано)*

6.1.4.13.8 Максимална нето маса

4H1: 60 kg;

4H2: 400 kg.

6.1.4.14 Сандуци од челика, алуминијума или од другог метала

4A од челика;

4B од алуминијума;

4N од другог метала осим челика или алуминијума

6.1.4.14.1 Чврстоћа метала и израда сандука морају бити прилагођени запремини и намени сандука.

6.1.4.14.2 Сандуци морају, уколико је потребно, бити обложени картоном или филцом или имати унутрашњу оплату или унутрашњу облогу од погодног материјала. Ако се користи двоструко пресавијена метална оплата, мора се спречити да материје, нарочито експлозивне материје, продиру у шупљине превоја.

6.1.4.14.3 Дозвољени су затварачи сваког погодног типа; исти морају остати чврсто затворени у нормалним условима превоза.

6.1.4.14.4 Максимална нето маса: 400 kg.

6.1.4.15 Вреће од текстилних влакана

5L1 без унутрашње пресвлаке или облоге;

5L2 непропусне за прашину;

5L3 водоотпорне.

6.1.4.15.1 Коришћени текстил мора бити доброг квалитета. Чврстоћа ткања и израда вреће морају бити прилагођени запремини и намени.

6.1.4.15.2 Вреће, непропусне за прашину (5L2): непропусност вреће за прашину мора се постићи нпр. помоћу:

(a) папира који се водоотпорним лепилом као што је битумен лепи на унутрашњу страну вреће;

(b) пластичне фолије која се лепи на унутрашњу страну вреће, или

(c) једне или више унутрашњих пресвлака од папира или пластике.

6.1.4.15.3 Вреће, водоотпорне (5L3): заптивеност вреће против продирања влаге мора се постићи нпр. помоћу:

(a) одвојених унутрашњих пресвлака од водоотпорног папира (нпр. воскираног натрон папира, битуменског папира или натрон папира обложеног пластиком);

(b) пластичне фолије која се лепи на унутрашњу страну вреће, или

(c) једне или више унутрашњих пресвлака од пластике.

6.1.4.15.4 Максимална нето маса: 50 kg.

6.1.4.16 Вреће од пластичних влакана

5H1 без унутрашње пресвлаке или облоге;

5H2 непропусне за прашину;

5H3 водоотпорне.

6.1.4.16.1 Вреће морају бити израђене или од растегљивих трака или од растегљивих појединачних нити одговарајуће пластике. Чврстоћа коришћеног материјала и израда вреће морају бити прилагођени запремини и намени.

6.1.4.16.2 При коришћењу равног ткања вреће морају бити израђене тако да се дно и једна страна затварају или шивењем или неком другом методом. Ако је ткање израђено у виду црева, тада се дно вреће затвара шивењем, проткивањем или неком другом методом затварања исте чврстоће.

6.1.4.16.3 Вреће, непропусне за прашину (5H2): непропусност вреће за прашину мора се постићи нпр. помоћу:

(a) папира или пластичне фолије залепљених на унутрашњу страну вреће;

(b) једне или више одвојених унутрашњих пресвлака од папира или пластике.

6.1.4.16.4 Вреће, водоотпорне (5H3): заптивеност вреће против продирања влаге мора се постићи нпр. помоћу:

(a) одвојених унутрашњих пресвлака од водоотпорног папира (нпр. воскираног натрон папира, обостраног битуменског папира или натрон папира обложеног пластиком);

(b) пластичне фолије залепљене на унутрашњу или спољну страну вреће, или

(c) једне или више унутрашњих пресвлака од пластике.

6.1.4.16.5 Максимална нето маса: 50 kg.

6.1.4.17 Вреће од пластичне фолије

5H4

6.1.4.17.1 Вреће морају бити израђене од одговарајуће пластике. Чврстоћа коришћеног материјала и израда вреће морају бити прилагођени запремини и намени. Шавови и спојеви за затварање морају да издрже оптерећења услед притиска и удара који настају у нормалним условима превоза.

6.1.4.17.2 Максимална нето маса: 50 kg.

6.1.4.18 Вреће од папира

5M1 вишеслојне;

5M2 вишеслојне, водоотпорне.

6.1.4.18.1 Вреће морају бити израђене од одговарајућег натрон папира или еквивалентног папира из најмање три слоја, при чему средњи слој може бити од мрежастог ткања, спојеног са спољним слојевима папира и лепка. Чврстоћа папира и израда вреће морају бити прилагођени запремини и намени. Шавови и затварачи морају бити непропусни за прашину.

6.1.4.18.2 Вреће од папира 5M2: да би се спречило продирање влаге, врећа из четири или више слојева мора бити заптивена или употребом једног водоотпорног слоја уместо једног од два спољна слоја, или употребом једног водоотпорног слоја од одговарајућег заштитног материјала између два спољна слоја; врећа из три слоја мора бити заптивена употребом водоотпорног слоја уместо спољног слоја. Ако постоји опасност од реакције материје која се пуни са влагом или ако се ова материја пакује у влажном стању, мора се ставити један водоотпорни слој или облога, нпр. двоструко катранисани натрон папир, натрон папир обложен пластиком, пластична фолија, којом је пресвучена унутрашња површина вреће, или једна или више унутрашњих облога од пластике, па и у директном контакту са материјом која се пуни. Шавови и затварачи морају бити непропусни за воду.

6.1.4.18.3 Максимална нето маса: 50 kg.

6.1.4.19 Састављена амбалажа (пластика)

6HA1 пластична посуда у бурету од челика;
6HA2 пластична посуда у оквиру или сандуку од челика;
6HB1 пластична посуда у бурету од алуминијума;
6HB2 пластична посуда у оквиру или сандуку од алуминијума;
6HC пластична посуда у сандуку од природног дрвета;
6HD1 пластична посуда у бурету од шпер плоче;
6HD2 пластична посуда у сандуку од шпер плоче;
6HG1 пластична посуда у бурету од картона;
6HG2 пластична посуда у сандуку од картона;
6HH1 пластична посуда у бурету од пластике;
6HH2 пластична посуда у сандуку од тврде пластике.

6.1.4.19.1 Унутрашња посуда

6.1.4.19.1.1 За унутрашњу пластичну посуду примењују се захтеви ставова 6.1.4.8.1 и 6.1.4.8.4 до 6.1.4.8.7.

6.1.4.19.1.2 Унутрашња пластична посуда мора, без остављеног слободног простора, да буде прецизно постављена у спољну амбалажу која не сме имати никакве испупчене делове који би могли да оштете пластику.

6.1.4.19.1.3 Максимална запремина унутрашње посуде:
6HA1, 6HB1, 6HD1, 6HG1, 6HH1: 250 литара;
6HA2, 6HB2, 6HC, 6HD2, 6HG2, 6HH2: 60 литара.

6.1.4.19.1.4 Максимална нето маса:
6HA1, 6HB1, 6HD1, 6HG1, 6HH1: 400 kg;
6HA2, 6HB2, 6HC, 6HD2, 6HG2, 6HH2: 75 kg.

6.1.4.19.2 Спољна амбалажа

6.1.4.19.2.1 Пластична посуда у бурету од челика (6HA1) или од алуминијума (6HB1): за израду спољне амбалаже примењују се одговарајући захтеви у 6.1.4.1 или 6.1.4.2.

6.1.4.19.2.2 Пластична посуда у оквиру или сандуку од челика (6HA2) или од алуминијума (6HB2): за израду спољне амбалаже примењују се одговарајући захтеви у 6.1.4.14.

6.1.4.19.2.3 Пластична посуда у сандуку од природног дрвета (6HC): за израду спољне амбалаже примењују се одговарајући захтеви у 6.1.4.9.

6.1.4.19.2.4 Пластична посуда у бурету од шпер плоче (6HD1): за израду спољне амбалаже примењују се одговарајући захтеви у 6.1.4.5.

6.1.4.19.2.5 Пластична посуда у сандуку од шпер плоче (6HD2): за израду спољне амбалаже примењују се одговарајући захтеви у 6.1.4.10.

6.1.4.19.2.6 Пластична посуда у бурету од картона (6HG1): за израду спољне амбалаже примењују се одговарајући захтеви у 6.1.4.7.1 до 6.1.4.7.4.

6.1.4.19.2.7 Пластична посуда у сандуку од картона (6HG2): за израду спољне амбалаже примењују се одговарајући захтеви у 6.1.4.12.

6.1.4.19.2.8 Пластична посуда у бурету од пластике (6HH1): за израду спољне амбалаже примењују се одговарајући захтеви у 6.1.4.8.1 до 6.1.4.8.6.

6.1.4.19.2.9 Пластична посуда у сандуку од тврде пластике (укључујући таласасту пластику) (6HH2): за израду спољне амбалаже примењују се одговарајући захтеви у 6.1.4.13.1 и 6.1.4.13.4 до 6.1.4.13.6.

6.1.4.20 Састављена амбалажа (стакло, порцелан или керамика)

6PA1 посуда у бурету од челика;
6PA2 посуда у оквиру или сандуку од челика;
6PB1 посуда у бурету од алуминијума;
6PB2 посуда у оквиру или сандуку од алуминијума;
6PC посуда у сандуку од природног дрвета;
6PD1 посуда у бурету од шпер плоче;
6PD2 посуда у корпи од прућа;
6PG1 посуда у бурету од картона;
6PG2 посуда у сандуку од картона;
6PH1 посуда у спољној амбалажи од пенасте материје;
6PH2 посуда у спољној амбалажи од тврде пластике.

6.1.4.20.1 Унутрашња посуда

6.1.4.20.1.1 Посуде морају бити обликоване на одговарајући начин (цилиндрично или у облику крушке), те израђени од материјала доброг квалитета и без недостатака који би могли да умање њихову чврстоћу. Зидови морају на свим местима бити довољне дебљине и без унутрашњих напрезања.

6.1.4.20.1.2 Као затварачи посуда користе се затварачи са навојем од пластике, чепови од брушеног стакла или затварачи минимално исте ефикасности. Сваки део затварача који може да дође у додир са материјом која се пуни у посуду мора бити отпоран на исту. Код затварача треба водити рачуна о заптивености; одговарајућим мерама треба обезбедити да не дође до њиховог попуштања у току превоза. Ако су неопходни затварачи са уређајима за проветравање, исти морају да одговарају захтеву у 4.1.1.8.

6.1.4.20.1.3 Посуда мора бити добро учвршћена у спољној амбалажи, уз употребу материјала за попуњавање који имају амортизујућа и/или упијајућа својства.

6.1.4.20.1.4 Максимална запремина посуда: 60 литара.

6.1.4.20.1.5 Максимална нето маса: 75 kg.

6.1.4.20.2 Спољна амбалажа

6.1.4.20.2.1 Посуда у бурету од челика (6PA1): за израду спољне амбалаже примењују се одговарајући захтеви у 6.1.4.1. Одвојиви поклопац који је неопходан за овај тип амбалаже може, међутим, имати облик капе.

6.1.4.20.2.2 Посуда у оквиру или сандуку од челика (6PA2): за израду спољне амбалаже примењују се одговарајући захтеви у 6.1.4.14. Код цилиндричних посуда спољна амбалажа мора у вертикалном правцу да надвисује посуду и њен затварач. Ако решеткаста спољна амбалажа обухвата посуду у облику крушке и ако је прилагођена његовом облику, спољна амбалажа мора бити опремљена заштитним покривачем (капом).

6.1.4.20.2.3 Посуда у бурету од алуминијума (6PB1): за израду спољне амбалаже примењују се одговарајући захтеви у 6.1.4.2.

6.1.4.20.2.4 Посуда у оквиру или сандуку од алуминијума (6PB2): за израду спољне амбалаже примењују се одговарајући захтеви у 6.1.4.14.

6.1.4.20.2.5 Посуда у сандуку од природног дрвета (6PC): за израду спољне амбалаже примењују се одговарајући захтеви у 6.1.4.9.

6.1.4.20.2.6 Посуда у бурету од шпер плоче (6PD1): за израду спољне амбалаже примењују се одговарајући захтеви у 6.1.4.5.

6.1.4.20.2.7 Посуда у корпи од прућа (6PD2): корпе од прућа морају бити беспрекорно израђене од материјала доброг квалитета. Исте морају бити опремљене заштитним поклопцем (капом), како би се спречило оштећење посуде.

6.1.4.20.2.8 Посуда у бурету од картона (6PG1): за израду спољне амбалаже примењују се одговарајући захтеви ставова 6.1.4.7.1 до 6.1.4.7.4.

6.1.4.20.2.9 Посуда у сандуку од картона (6PG2): за израду спољне амбалаже примењују се одговарајући захтеви у 6.1.4.12.

6.1.4.20.2.10 Посуда у спољној амбалажи од пенасте материје (6PH1) или тврде пластике (6PH2): за израду ова два типа спољне амбалаже примењују се одговарајући захтеви у 6.1.4.13. Спољна амбалажа од круте пластике треба да буде израђена од полиетилена велике густине или неке друге упоредиве пластике. Одвојиви поклопац ове врсте амбалаже може, међутим, имати облик капе.

6.1.4.21 Комбинована амбалажа

Примењују се одговарајући захтеви одељка 6.1.4 за спољну амбалажу.

Напомена: *У вези са употребом спољне и унутрашње амбалаже види одговарајућа упутства за паковање у поглављу 4.1.*

6.1.4.22 Амбалажа од танког лима

0A1 са неодвојивим поклопцем;

0A2 са одвојивим поклопцем.

6.1.4.22.1 Лим за омотач и данца мора бити од одговарајућег челика; његова дебљина мора бити прилагођена запремини и намени амбалаже.

6.1.4.22.2 Шавови морају бити заварени, најмање двоструко превијени или изведени неком другом методом која обезбеђује исту чврстоћу и заптивеност.

6.1.4.22.3 Унутрашње облоге од цинка, калаја, лака, итд. морају бити отпорне и чврсто спојене са челиком на свим местима, па и на затварачима.

6.1.4.22.4 Пречник отвора за пуњење, пражњење и проветравање на омотачу или поклопцу амбалаже са неодвојивим поклопцем (0A1) не сме бити већи од 7 cm. Амбалажа са већим отворима сматра се амбалажом са одвојивим поклопцем (0A2).

6.1.4.22.5 Затварач амбалаже са неодвојивим поклопцем (0A1) мора бити или затварач са навојем или затварач који је обезбеђен уређајем са завртњем или другим, минимално исто тако ефикасним уређајем. Уређаји за затварање амбалаже са одвојивим поклопцем (0A2) морају бити тако изведени и постављени да остану чврсто затворени, а амбалажа у нормалним условима превоза буде заптивена.

6.1.4.22.6 Максимална запремина амбалаже: 40 литара.

6.1.4.22.7 Максимална нето маса: 50 kg.

6.1.5 Захтеви за испитивање амбалаже

6.1.5.1 Спровођење и понављање испитивања

6.1.5.1.1 Тип конструкције сваке амбалаже мора бити подвргнут испитивањима предвиђеним у одељку 6.1.5, у складу са поступцима утврђеним од надлежног органа, који потврђује додељивање обележја и одобрен је од стране истог органа.

6.1.5.1.2 Пре употребе сваки тип конструкције амбалаже мора успешно да издржи испитивање које је описано у овом поглављу. Тип конструкције амбалаже одређује се према концепцији, величини, коришћеном материјалу и његовој дебљини, начину израде и склапања, с тим да могу бити укључене и разне обраде површине. У то спада и амбалажа која се од типске конструкције разликује само по мањој висини конструкције.

6.1.5.1.3 Испитивања се морају вршити са узорцима из производње, у интервалима које утврђује надлежни орган. Ако се таква испитивања спроводе на амбалажи од папира или картона, припрема у условима окружења сматра се еквивалентном са захтевима наведеним у ставу 6.1.5.2.3.

6.1.5.1.4 Испитивања се морају поновити и после сваке промене концепције, материјала или начина израде амбалаже.

6.1.5.1.5 Надлежни орган може да дозволи селективно испитивање амбалаже која се само незнатно разликује од већ испитаног типа конструкције: нпр. амбалажа која садржи унутрашњу амбалажу мање величине или мање нето масе или амбалажа као што су бурад, вреће и сандуци код којих је у мањој мери смањена једна или више спољних димензија.

6.1.5.1.6 *(Резервисано)*

Напомена: *У вези са условима коришћења разне унутрашње амбалаже у једној спољној амбалажи и дозвољене варијације унутрашње амбалаже, види став 4.1.1.5.1. Ови услови не ограничавају употребу унутрашње амбалаже када се примењују одредбе према 6.1.5.1.7.*

6.1.5.1.7 Предмети или унутрашња амбалажа свих типова за чврсте или течне материје могу да се саставе и превозе, а да нису подвргнути испитивањима у спољној амбалажи, ако испуњавају следеће услове:

(a) Спољна амбалажа мора, у складу са 6.1.5.3, бити успешно испитана са ломљивом унутрашњом амбалажом (нпр. од стакла) која садржи течне материје при висини пада која одговара групи паковања I.

(b) Укупна маса свеукупне унутрашње амбалаже не сме бити већа од половине укупне масе унутрашње амбалаже која се користи за испитивање на пад наведено под a).

(c) Дебљина материјала за попуњавање између унутрашњих амбалажа и између унутрашње амбалаже и спољне амбалаже не сме бити смањена на вредност која је испод одговарајуће дебљине у првобитно испитаној амбалажи; ако је приликом првобитног испитивања коришћена само једна једина унутрашња амбалажа, дебљина материјала за попуњавање простора између унутрашњих амбалажа не сме бити мања од дебљине материјала за попуњавање простора између спољне амбалаже и унутрашње амбалаже при првобитном испитивању. У случају коришћења мање количине или мање величине унутрашње амбалаже (у поређењу са унутрашњом амбалажом коришћеном при испитивању на пад), потребно је додати довољно материјала за попуњавање, како би се попунио међупростор.

(d) Спољна амбалажа мора у празном стању бити успешно испитана на притисак при слагању, како је описано у 6.1.5.6. Укупна маса истих комада произилази из укупне масе унутрашње амбалаже коришћене за испитивање на пад наведено под a).

(e) Унутрашња амбалажа која садржи течне материје мора у потпуности бити обухваћена упијајућим материјалом који је у стању да прихвати укупну количину течности садржане у унутрашњој амбалажи.

(f) Ако је спољна амбалажа предвиђена да садржи унутрашњу амбалажу за течне материје, а није непропусна за течност, или ако је спољна амбалажа предвиђена да садржи унутрашњу амбалажу за чврсте материје, а није непропусна за прашину, потребно је користити средство за задржавање у виду непропусне облоге, пластичне вреће или неко друго средство за задржавање исте ефикасности, како би се задржао течни или чврсти садржај у случају пропуштања. Код амбалаже која садржи течне материје упијајући материјал који се захтева под (e) мора да се налази у оквиру средства за задржавање које се користи за задржавање течног садржаја.

(g) Амбалажа мора бити обележена у складу са захтевима одељка 6.1.3, из којих се види да је амбалажа подвргнута испитивању функционалности групе паковања I за комбиновану амбалажу. Максимална укупна маса обележена у килограмима, мора одговарати збиру масе спољне амбалаже и половине масе унутрашње амбалаже коришћене при испитивању на пад у складу са (a). Обележје амбалаже мора да садржи и слово „V”, у складу са 6.1.2.4.

6.1.5.1.8 Надлежни орган може у свако доба да захтева да се испитивањима у складу са овим одељком докаже да амбалажа из серијске производње испуњава захтеве за испитивање типа конструкције. Извештаји о овим испитивањима морају се чувати ради контроле.

6.1.5.1.9 Ако је из разлога безбедности потребна унутрашња обрада или унутрашња облога, иста мора и после испитивања да задржи своја заштитна својства.

6.1.5.1.10 Под условом да то не утиче на ваљаност резултата испитивања и уз одобрење надлежног органа дозвољено је да се са једним узорком спроведе више испитивања.

6.1.5.1.11 Амбалажа за спасавање

Са изузетком следећих захтева, амбалажа за спасавање (види одељак 1.2.1) мора бити испитана и обележена у складу са захтевима који се примењују за амбалажу групе паковања II за превоз чврстих материја или унутрашње амбалаже:

(a) Супстанца која се користи за спровођење испитивања је вода; амбалажа мора бити напуњена најмање 98% од своје максималне запремине. Да би се достигла потребна укупна маса комада, дозвољено је додавање нпр. врећа са оловном сачмом, уколико су исте смештене тако да не утичу на резултате испитивања. Приликом спровођења испитивања на пад алтернативно може да варира висина пада, у складу са ставом 6.1.5.3.5 (b);

(b) Амбалажа мора, осим тога, бити успешно испитана на заптивеност при 30 kPa; резултати овог испитивања морају бити унети у извештај о испитивању, у складу са 6.1.5.8; и

(c) Амбалажа се обележава словом „T”, као што је наведено у 6.1.2.4.

6.1.5.2 Припрема амбалаже за испитивања

6.1.5.2.1 Испитивања се спроводе на амбалажи спремној за превоз, у случају комбиноване амбалаже и на коришћеној унутрашњој амбалажи. Унутрашња амбалажа или унутрашње посуде или појединачна амбалажа или појединачне посуде, изузев врећа, морају у случају течних материја да буду напуњени најмање 98% од своје максималне запремине, у случају чврстих материја најмање 95% од своје максималне запремине. Вреће морају бити напуњене до максималне масе за коју се могу употребити. Код комбиноване амбалаже чија је унутрашња амбалажа предвиђена за превоз течних или чврстих материја неопходна су одвојена испитивања за течни и за чврсти садржај. Материје или предмети који треба да се превозе у амбалажи могу да буду замењени другим материјама или предметима, уколико то не утиче на тачност резултата испитивања. Ако се чврсте материје замењују другим материјама, ове морају имати иста физичка својства (маса, величина зрна, итд.) као материја која ће се превозити. Дозвољено је коришћење додатака, као што су вреће са оловном сачмом, да би се достигла потребна укупна маса комада, под условом да су исти смештени тако да не утичу на резултате испитивања.

6.1.5.2.2 Ако се при испитивању на пад за течне материје користи нека друга материја, ова мора имати упоредиву релативну густину и вискозитет као материја која ће се превозити. Под условима из става 6.1.5.3.5 и вода може да се користи за испитивање на пад.

6.1.5.2.3 Амбалажа од папира или картона мора најмање 24 сата бити држана у климатским условима регулисане температуре и релативне влажности ваздуха. Постоје три могућности од којих треба одабрати једну. Најповољнија клима је 23 °C ± 2 °C и 50% ± 2% релативне влажности ваздуха. Остале две могућности су 20 °C ± 2 °C и 65% ± 2% релативне влажности ваздуха или 27 °C ± 2 °C и 65% ± 2% релативне влажности ваздуха.

Напомена: *Средње вредности се морају кретати унутар ових граничних вредности. Краткотрајна колебања и границе мерења као последицу могу имати одступања од индивидуалних мерења до ± 5% за релативну влажност ваздуха, а да то нема значајнији утицај на могућност репродукције резултата испитивања.*

6.1.5.2.4 *(Резервисано)*

6.1.5.2.5 Бурад и канистери од пластике у складу са 6.1.4.8 и, по потреби, састављена амбалажа (пластика) у складу са 6.1.4.19 морају, ради доказа о довољној хемијској компатибилности са течним материјама, током периода од шест месеци да буду складиштени на собној температури; током овог периода узорци који се испитују морају бити напуњени робом за чији су превоз предвиђени.

За време прва и последња 24 сата складиштења узорци који се испитују морају бити постављени са затварачима на доле. Код амбалаже са уређајима за проветравање то се, међутим, спроводи само у трајању од 5 минута. После оваквог складиштења узорци који се испитују морају бити подвргнути испитивањима предвиђеним у 6.1.5.3 до 6.1.5.6.

За унутрашње посуде састављене амбалаже (пластика) није потребан доказ о довољној хемијској компатибилности, ако је познато да се својства чврстоће пластике не мењају значајно под дејством материје којом се пуни.

Значајним променама својстава чврстоће сматрају се:

(a) знатно повећање кртости или

(b) знатно смањење еластичности, осим ако је оно повезано са минимално пропорционалним повећањем истезања под напрезањем.

Ако је понашање пластике доказано у другим поступцима, може се одустати од горе наведеног испитивања компатибилности. Такви поступци морају бити најмање еквивалентни са горе наведеним испитивањем компатибилности и признати од стране надлежног органа.

Напомена: *За бурад и канистере од пластике и састављену амбалажу (пластика) од полиетилена види такође став 6.1.5.2.6.*

6.1.5.2.6 За бурад и канистере у складу са 6.1.4.8 и, по потреби, за састављену амбалажу у складу са 6.1.4.19, од полиетилена, хемијска компатибилност са течностима за пуњење које се изједначавају у складу са 4.1.1.21 може бити доказана помоћу стандардних течности (види одељак 6.1.6), како следи:

Стандардне течности су репрезентативне за механизме који оштећују полиетилен, а то су: омекшавање услед надимања, појава напрслина услед напрезања, реакције које разграђују молекуле и комбинације истих. Довољна хемијска компатибилност амбалаже може се доказати тронедељним складиштењем захтеваних узорака са односном стандардном течношћу (стандардним течностима) на 40 °C; ако је стандардна течност вода, складиштење по овом поступку није потребно. Код стандардних течности „раствор средства за квашење” и „сирћетна киселина” није потребно складиштење узорака који се користе за испитивање притиска при слагању.

За време прва и последња 24 сата складиштења узорци који се испитују морају бити постављени са затварачима на доле. То се, међутим, код амбалаже са уређајима за проветравање спроводи само у трајању од 5 минута. После оваквог складиштења испитни узорци морају бити подвргнути испитивањима предвиђеним у 6.1.5.3 до 6.1.5.6.

За terc-бутилхидропероксид чији садржај пероксида износи преко 40%, као и за перокси-сирћетне киселине класе 5.2 испитивање компатибилности не сме да се спроводи са стандардним течностима. За ове материје се довољна хемијска компатибилност испитних узорака мора доказати шестомесечним складиштењем

на собној температури са материјама за чији су превоз предвиђени.

Резултати поступка према овом ставу са амбалажом од полиетилена могу бити признати за исти тип конструкције чија је унутрашња површина флуорисана.

6.1.5.2.7 Друге материје за пуњење, осим изједначених материја у 4.1.1.21, могу бити одобрене и за амбалажу од полиетилена у складу са ставом 6.1.5.2.6 која је успешно подвргнута испитивању у складу са ставом 6.1.5.2.6. Ово одобрење издаје се на основу лабораторијских тестова[3] којима се доказује да је дејство ових материја за пуњење на пробна тела мања од дејства стандардне (-их) течности, при чему се морају узети у обзир релевантни механизми оштећења. За релативне густине и притиске паре при томе важе исти предуслови као они који су утврђени ставом 4.1.1.21.2.

6.1.5.2.8 Уколико се својства чврстоће унутрашње амбалаже од пластике код комбиноване амбалаже не мењају значајно под дејством материје која се пуни, није потребан доказ о довољној хемијској компатибилности. Значајним променама својстава чврстоће сматрају се:

(a) знатно повећање крутости;

(b) знатно смањење еластичности, осим ако је оно повезано са минимално пропорционалним повећањем истезања под напрезањем.

6.1.5.3 Испитивање на пад[4]

6.1.5.3.1 Број испитних узорака (по типу конструкције и произвођачу) и усмерење при паду:

Код других огледа изузев равног пада тежиште се мора налазити вертикално изнад места удара.

Ако је код неког од наведених тест испитивања на пад могуће у више од једног усмерења, треба одабрати оно усмерење код којег је опасност од ломљења амбалаже највећа.

Амбалажа	Број испитних узорака	Усмерење при паду
(a) бурад од челика бурад од алуминијума бурад од неког другог метала осим челика и алуминијума канистери од челика канистери од алуминијума бурад од шпер плоче бурад од картона бурад и канистери од пластике састављена амбалажа у облику бурета амбалажа од танког лима	шест (три за свако испитивање на пад)	Прво испитивање на пад (на три испитна узорка): амбалажа мора да падне дијагонално у односу на ударну платформу на превој данца или, ако га нема, на ободни шав или ивицу. Друго испитивање на пад (на остала три испитна узорка): амбалажа мора да удари на најслабије место које није испитано при првом паду, нпр. на затварач или, код одређених цилиндричних буради, на заварени подужни шав омотача бурета.

[3] *Лабораторијске методе за доказивање хемијске компатибилности полиетилена у складу са дефиницијом у ставу 6.1.5.2.6 у односу на материје за пуњење (материје, смеше и препарати), у поређењу са стандардним течностима према одељку 6.1.6, види смернице у правно необавезујућем делу текста RID који је објављен од стране Секретаријата OTIF.*

[4] *Види стандард ISO 2248.*

Амбалажа	Број испитних узорака	Усмерење при паду
(b) сандуци од природног дрвета сандуци од шпер плоче сандуци од материјала од дрвних влакана сандуци од картона сандуци од пластике сандуци од челика или алуминијума састављена амбалажа у облику сандука	пет (један за свако испитивање на пад)	Прво испитивање на пад: равно на дно. Друго испитивање на пад: равно на горњи део. Треће испитивање на пад: равно на најдужу страну. Четврто испитивање на пад: равно на најкраћу страну. Пето испитивање на пад: на неки угао.
(c) вреће – једнослојне са бочним шавом	три (три испитивања на пад по свакој врећи)	Прво испитивање на пад: равно на ширу страну вреће. Друго испитивање на пад: равно на ужу страну вреће. Треће испитивање на пад: на дно вреће.
(d) вреће – једнослојне без бочног шава или вишеслојне	три (два испити-вања на пад по свакој врећи)	Прво испитивање на пад: равно на ширу страну вреће. Друго испитивање на пад: на дно вреће.
(e) састављена амбалажа (стакло, порцелан или керамика) у облику бурета или сандука која је, у складу са 6.1.3.1 (a) (ii), обележена симболом „RID/ADR”	три (једна за свако испитивање на пад)	Дијагонално у односу на ударну платформу на превој данца или, ако он не постоји, на ободни шав или ивицу данца.

6.1.5.3.2 Посебна припрема узорака за испитивање на пад:

Код доле наведене амбалаже узорак и његов садржај се држе на температури од -18 °C или нижој:

(a) бурад од пластике (види 6.1.4.8);

(b) канистери од пластике (види 6.1.4.8);

(c) сандуци од пластике, изузев сандука од пенастих материја (види 6.1.4.13);

(d) састављена амбалажа (пластика) (види 6.1.4.19) и

(e) комбинована амбалажа са унутрашњом амбалажом од пластике, изузев вреће и кесе од пластике за чврсте материје или предмете.

Ако се испитни узорци третирају на овај начин, није потребно третирање према ставу 6.1.5.2.3. Испитне течности се, по потреби, морају одржавати у течном стању додавањем средстава против замрзавања.

6.1.5.3.3 Амбалажа са одвојивим поклопцем за течне материје сме бити испитивана на пад тек после 24 сата од момента пуњења и затварања, како би се узело у обзир могуће попуштање заптивености под напрезањем.

6.1.5.3.4 Ударна платформа:

Ударна платформа мора имати круту, нееластичну, равну и хоризонталну површину и мора да буде:

- чврсто уграђена и довољно масивна да не може да се помера,

- равна при чему површина мора да буде без местимичних недостатака који би могли да утичу на резултат испитивања,
- довољно крута да се под испитним условима не може деформисати и услед испитивања оштетити, и
- довољно велика да би обезбедила да комад, који се испитује, падне потпуно на површину.

6.1.5.3.5 Висина пада

За чврсте материје и течне материје, ако се испитивање врши са чврстом или течном материјом која ће се превозити или са неком другом материјом која суштински има иста физичка својства:

Група паковања I	Група паковања II	Група паковања III
1,8 m	1,2 m	0,8 m

За течне материје у појединачној амбалажи и за унутрашњу амбалажу комбиноване амбалаже, ако се испитивање врши са водом:

Напомена: *Појам вода обухвата растворе воде/средстава против замрзавања релативне густине од најмање 0,95 за испитивање на -18 °C*

(a) ако материје које ће се превозити имају релативну густину од максимално 1,2:

Група паковања I	Група паковања II	Група паковања III
1,8 m	1,2 m	0,8 m

(b) ако материје које ће се превозити имају релативну густину већу од 1,2, висина пада се прорачунава на основу релативне густине (d) материје која ће се превозити, заокружене на прву децималу, како следи:

Група паковања I	Група паковања II	Група паковања III
d x 1,5 (m)	d x 1,0 (m)	d x 0,67 (m)

(c) за амбалажу од танког лима за превоз материја чији је вискозитет на 23 °C већи од 200 mm^2/s која је, у складу са 6.1.3.1 (a) (ii), обележена симболом „RID/ADR" (то одговара времену истицања од 30 секунди из стандардне посуде са излазним отвором пресека 6 mm по стандарду ISO 2431:1993),

(i) за материје предвиђене за превоз чија релативна густина не прелази 1,2:

Група паковања II	Група паковања III
0,6 m	0,4 m

(ii) за материје предвиђене за превоз чија релативна густина прелази 1,2 висина пада се прорачунава на основу релативне густине (d) материје која ће се превозити, заокружене на прву децималу, како следи:

Група паковања II	Група паковања III
d x 0,5 (m)	d x 0,33 (m)

6.1.5.3.6 Критеријуми за успешност испитивања

6.1.5.3.6.1 Свака амбалажа која садржи течност мора бити заптивена, након што је успостављено изједначење између унутрашњег и спољног притиска, међутим за унутрашњу амбалажу комбиноване амбалаже и изузев за унутрашњу посуду састављене амбалаже (стакло, порцелан, керамика) која је, у складу са 6.1.3.1 (a) (ii), обележена симболом „RID/ADR" ово изједначење притиска, није неопходно.

6.1.5.3.6.2 Ако је амбалажа за чврсте материје испитивана на пад и ако је при том својим горњим делом пала на ударну платформу, испитни узорак је задовољио испитивање, ако се садржај у потпуности задржао у унутрашњој амбалажи или унутрашњој посуди (нпр. пластичној врећи), чак и ако затварач, поред очуване функције задржавања, више није непропусан за прашину.

6.1.5.3.6.3 Амбалажа или спољна амбалажа састављене или комбиноване амбалаже не сме да показује никаква општећења, која би могла да утичу на безбедност у току превоза. Унутрашње посуде или унутрашња амбалажа или предмети морају у потпуности да остану у спољној амбалажи и из унутрашње(их) посуде(а) или унутрашње амбалаже не сме да излази материја којом је пуњена.

6.1.5.3.6.4 Ни спољни слој вреће ни спољна амбалажа не смеју имати оштећење које би могло да утиче на безбедност превоза.

6.1.5.3.6.5 Незнатно испуштање материје која се пуни преко затварача приликом удара не сматра се недостатком амбалаже, под условом да не долази до даљег испуштања.

6.1.5.3.6.6 Код амбалаже за робу класе 1 није дозвољена било каква напрслина која би могла да омогући испуштање слободних експлозивних материја или предмета са експлозивном материјом из спољне амбалаже.

6.1.5.4 Испитивање заптивености

Испитивање заптивености спроводи се код свих типова амбалаже које су намењене за течне материје; оно, међутим, није неопходно за:

- унутрашњу амбалажу комбиноване амбалаже;
- унутрашње посуде састављене амбалаже (стакло, порцелан или керамика) која је, у складу са 6.1.3.1 a) (ii), обележена симболом „RID/ADR”;
- амбалажу од танког лима која је, у складу са 6.1.3.1 a) (ii), обележена симболом „RID/ADR” и намењена за материје чији вискозитет на 23 °C износи више од 200 mm^2/s.

6.1.5.4.1 Број испитних узорака: три испитна узорка по типу конструкције и произвођачу.

6.1.5.4.2 Посебна припрема узорака за испитивање:

Затварачи са уређајем за проветравање морају бити замењени сличним затварачима без уређаја за проветравање или пак уређаји за проветравање морају бити заптивени.

6.1.5.4.3 Поступак испитивања и испитни притисак који се примењује:

Амбалажа, укључујући и затвараче, мора током излагања унутрашњем ваздушном притиску да буде пет минута потопљена у води; метода потапања не сме да утиче на резултате испитивања.

Примењује се следећи ваздушни притисак (надпритисак):

Група паковања I	Група паковања II	Група паковања III
најмање 30 kPa (0,3 bar)	најмање 20 kPa (0,2 bar)	најмање 20 kPa (0,2 bar)

Други поступци се смеју примењивати, ако су најмање исто толико ефикасни.

6.1.5.4.4 Критеријум за успешност испитивања:

Не сме бити утврђено било какво цурење течности.

6.1.5.5 Испитивање унутрашњег притиска (хидраулично)

6.1.5.5.1 Амбалажа која се испитује:

Хидраулично испитивање унутрашњег притиска спроводи се код свих типова амбалаже од метала, пластике и код сваке састављене амбалаже намењене за течне материје. Ово испитивање није неопходно за:

- унутрашњу амбалажу комбиноване амбалаже;
- унутрашње посуде састављене амбалаже (стакло, порцелан или керамика) која је, у складу са 6.1.3.1 (a) (ii), обележена симболом „RID/ADR";
- амбалажу од танког лима која је, у складу са 6.1.3.1 (a) (ii), обележена симболом „RID/ADR" и намењена за материје чији вискозитет на 23 °C износи више од 200 mm^2/s.

6.1.5.5.2 Број испитних узорака:

три испитна узорка по типу конструкције и произвођачу.

6.1.5.5.3 Посебна припрема амбалаже за испитивање:

Затварачи са уређајем за проветравање морају бити замењени затварачима без уређаја за проветравање, или уређај за проветравање мора бити заптивен.

6.1.5.5.4 Поступак испитивања и испитни притисак који се примењује: Амбалажа од метала и састављена амбалажа (стакло, порцелан или керамика), укључујући затвараче, морају се изложити испитном притиску у трајању од 5 минута. Амбалажа од пластике и састављена амбалажа (пластика), укључујући затвараче, морају се изложити испитном притиску у трајању од 30 минута. Ради се о притиску који, у складу са 6.1.3.1 (d), мора бити назначен у обележју. Начин ослањања амбалаже не сме да утиче на тачност резултата испитивања. Притисак мора бити континуирано и равномерно примењен; исти се мора одржавати константним за све време трајања испитивања. Хидраулични надпритисак који се примењује, а који се утврђује једном од следећих метода, не сме износити мање од:

(a) измереног укупног надпритиска у амбалажи (тј. притиска паре течне материје и парцијалног притиска ваздуха или других инертних гасова, умањеног за 100 kPa) на 55 °C, помноженог са фактором сигурности од 1,5; одређивање овог укупног надпритиска врши се на основу максималног степена пуњења према 4.1.1.4 и температуре пуњења од 15 °C, или

(b) за 100 kPa умањеног 1,75-струког притиска паре течне материје која се превози на 50 °C, међутим најмање са испитним притиском од 100 kPa, или

(c) за 100 kPa умањеног 1,5-струког притиска паре течне материје која се превози на 55 °C, међутим најмање са испитним притиском од 100 kPa.

6.1.5.5.5 Амбалажа која је намењена за течне материје групе паковања I мора се додатно испитивати у трајању од 5 или 30 минута са минималним испитним притиском од 250 kPa (надпритисак); трајање зависи од материјала од којег је амбалажа произведена.

6.1.5.5.6 Критеријум за успешност испитивања:

Сва амбалажа мора остати заптивена.

6.1.5.6 Испитивање притиска при слагању

Испитивање притиска при слагању спроводи се на свим врстама амбалаже, изузев вреће и састављене амбалаже (стакло, порцелан или керамика) која се не може слагати, које су обележене симболом „RID/ADR", у складу са 6.1.3.1 (a) (ii).

6.1.5.6.1 Број испитних узорака: три испитна узорка по типу конструкције и произвођачу.

6.1.5.6.2 Поступак испитивања:

Испитни узорак мора бити изложен сили која делује на горњу површину испитног узорка

и одговара укупној маси истих комада који би током превоза могли да буду наслагани на њему; ако испитни узорак садржи течну материју чија се релативна густина разликује од релативне густине течне материје која ће се превозити, силу треба прорачунати у зависности од последње наведене течне материје. Висина наслагане хрпе, укључујући испитни узорак, мора да износи најмање 3 метра. Време трајања испитивања износи 24 сата, изузев буради и канистера од пластике и састављене амбалажа 6HH1 и 6HH2 за течне материје који морају бити изложени испитивању притиска при слагању у трајању од 28 дана на температури од најмање 40 °C.

Код испитивања према ставу 6.1.5.2.5 препоручује се употреба оригиналне материје за пуњење. Код испитивања према ставу 6.1.5.2.6 испитивање притиска при слагању треба спровести са стандардном течношћу.

6.1.5.6.3 Критеријум за успешност испитивања:

Сви испитни узорци морају остати заптивени. Код састављене амбалаже и комбиноване амбалаже из унутрашњих посуда или унутрашње амбалаже не сме да излази материја којом су пуњени. Ниједан испитни узорак не сме имати оштећења која могу да утичу на безбедност транспорта, нити имати деформације које би могле да умање његову чврстоћу или да проузрокују нестабилност наслаганих комада. Амбалажа од пластике пре оцене резултата мора да буде расхлађена на собну температуру.

6.1.5.7 Додатно испитивање на пермеацију за бурад и канистере од пластике, у складу са 6.1.4.8, као и за састављену амбалажу (пластика) – са изузетком амбалаже 6HA1 – у складу са 6.1.4.19, за превоз течних материја са тачком паљења ≤ 60 °C

Код амбалаже од полиетилена ово испитивање се спроводи само ако иста треба да буде дозвољена за превоз бензен, толуен, ксилен, као и за смеше и препарате са овим материјама.

6.1.5.7.1 Број испитних узорака: три амбалаже по типу конструкције и произвођачу.

6.1.5.7.2 Посебна припрема узорака за испитивање:

Испитни узорци се претходно складиште или са оригиналном материјом за пуњење, у складу са ставом 6.1.5.2.5, или, код амбалаже од полиетилена, са стандардном течношћу „смеша угљоводоника (White Spirit)”, у складу са ставом 6.1.5.2.6.

6.1.5.7.3 Поступак испитивања:

Испитни узорци напуњени материјом за коју амбалажа треба да буде дозвољена вагају се пре и после 28-дневног даљег складиштења на 23 °C и 50% релативне влажности ваздуха. Код амбалаже од полиетилена који има велику молекулску масу испитивање се, уместо са бензеном, толуеном или ксиленом, може спроводити са стандардном течношћу „смеша угљоводоника (White Spirit)”.

6.1.5.7.4 Критеријум за успешност испитивања:

Пермеација не сме да буде већа од 0,008 g/ l.h.

6.1.5.8 Извештај о испитивању

6.1.5.8.1 О испитивању се саставља извештај који садржи минимално следеће податке и који мора да стоји на располагању корисницима амбалаже:

1. назив и адреса установе за испитивање;
2. име и адреса подносиоца захтева (уколико је потребно);
3. додељени јединствени идентификациони број извештаја о испитивању;
4. датум извештаја о испитивању;

5. произвођач амбалаже;
6. опис типа конструкције амбалаже (нпр. димензије, материјали, затварачи, дебљина зидова, итд.), укључујући поступак израде (нпр. поступак дувања), евентуално са цртежом (цртежима) и/или фотографијом (фотографијама);
7. максимална запремина;
8. карактеристичне особине испитног садржаја, нпр. вискозитет и релативна густина за течне материје и величина честица за чврсте материје. За пластичну амбалажу која подлеже испитивањима унутрашњег притиска из 6.1.5.5, температура воде која се користи;
9. опис испитивања и резултата испитивања;
10. извештај о испитивању мора бити потписан именом и функцијом потписника.

6.1.5.8.2 Извештај о испитивању мора да садржи изјаву да је амбалажа спремна за превоз испитана у складу са применљивим захтевима овог одељка и да овај извештај о испитивању може да постане неважећи у случају примене других метода паковања или употребе других саставних делова амбалаже. Један примерак извештаја о испитивању мора бити стављен на располагање надлежном органу.

6.1.6 Стандардне течности за доказивање хемијске компатибилности амбалаже од полиетилена, укључујући IBC, у складу са ставом 6.1.5.2.6 односно 6.5.6.3.5

6.1.6.1 За ову пластику користе се следеће стандардне течности:

(a) **Раствор средства за квашење** за материје које јако делују на појаву напрслина под напрезањем код полиетилена, нарочито за све растворе и препарате који садрже средство за квашење.

Користи се или 1%-тни водени раствор неког алкил-бензенсулфоната или 5%- тни водени раствор неког нонилфенолетоксилата који пре прве употребе у сврху

испитивања мора да буде најмање 14 дана претходно складиштен на 40 ºC.

Површински напон овог раствора мора да износи 31 до 35 mN/m на 23 °C.

За испитивање притиска при слагању као основ се узима релативна густина од најмање 1,2.

Ако је довољна хемијска компатибилност доказана раствором средства за квашење, није потребно испитивање компатибилности са сирћетном киселином.

За материје за пуњење које код полиетилена јаче делују на појаву напрслина под напрезањем него средство за квашење, довољна хемијска компатибилност се може доказати после тронедељног претходног складиштења на 40 °C, у складу са ставом 6.1.5.2.6, али са оригиналном материјом за пуњење.

(b) **Сирћетна киселина** за материје и препарате који код полиетилена делују на појаву напрслина под напрезањем, нарочито за монокарбонске киселине и моновалентне алкохоле.

Користи се сирћетна киселина у концентрацији од 98% до 100%.

Релативна густина = 1,05.

За испитивање притиска при слагању као основ се узима релативна густина од најмање 1,1.

За материје за пуњење које надимају полиетилен више него сирћетна киселина, а највише до 4% садржаја масе, довољна хемијска компатибилност се може доказати после тронедељног претходног складиштења на 40 °C, у складу са ставом 6.1.5.2.6, али са оригиналном материјом за пуњење.

(c) ***n*-бутилацетат / *n*-бутилацетатом засићени раствор средства за квашење** за

материје и препарате који надимају полиетилен до око 4% садржаја масе и истовремено показују дејство изазивања пукотина под напрезањем, нарочито за средства за заштиту биља, течне боје и одређене естре.

Користи се n-бутилацетат у концентрацији од 98% до 100% за претходно складиштење у складу са ставом 6.1.5.2.6.

За испитивање притиска при слагању, у складу са 6.1.5.6, користи се течност која се састоји од 1 до 10%-тног средства за квашење према горњем слову а) помешаног са 2% n-бутилацетата.

За испитивање притиска при слагању као основ се узима релативна густина од најмање 1,0.

За материје за пуњење које надимају полиетилен више него n-бутилацетат, а највише до 7,5% садржаја масе, довољна хемијска компатибилност се може доказати после тронедељног претходног складиштења на 40 °C, у складу са ставом 6.1.5.2.6, али са оригиналном материјом за пуњење.

(d) **Смеша угљоводоника (White Spirit)** за материје и препарате који надимају полиетилен, нарочито за угљоводонике, одређене естре и кетоне.

Користи се смеша угљоводоника са тачком кључања у опсегу од 160 °C до 220 °C, релативном густином од 0,78 до 0,80, тачком паљења преко 50 °C и садржајем аромата од 16% до 21%.

За испитивање притиска при слагању као основ се узима релативна густина од најмање 1,0.

За материје за пуњење које надимају полиетилен за више од 7,5% садржаја масе, довољна хемијска компатибилност се може доказати после тронедељног претходног складиштења на 40 ºC, у складу са ставом 6.1.5.2.6, али са оригиналном материјом за пуњење.

(e) **Азотна киселина** за све материје и препарате који на полиетилен делују исто или мање оксидирајуће или разграђују моларну масу исто или мање него 55%-тна азотна киселина.

Користи се азотна киселина у концентрацији од најмање 55%.

За испитивање притиска при слагању као основ се узима релативна густина од најмање 1,4.

За материје за пуњење које оксидирају јаче него 55%-тна азотна киселина или разграђују моларну масу, примењује се поступак у складу са ставом 6.1.5.2.5.

Осим тога, рок употребе се у овим случајевима утврђује с обзиром на степен оштећења (нпр. две године код азотне киселине од најмање 55%).

(f) **Вода** за материје које не нападају полиетилен као у случајевима наведеним под а) до е), нарочито за неорганске киселине и лужине, водене растворе соли, поливалентне алкохоле, органске материје у воденом раствору.

За испитивање притиска при слагању као основ се узима релативна густина од најмање 1,2.

Испитивање типа конструкције са водом није потребно, ако је адекватна хемијска компатибилност доказана раствором средства за квашење или азотном киселином.

Поглавље 6.2

Захтеви за израду и испитивање посуда под притиском, аеросолних распршивача, малих гасних посуда (гасних патрона) и патрона горивних ћелија са течним запаљивим гасом

Напомена: *Аеросолни распршивачи, мале гасне посуде (гасне патроне), и патроне горивних ћелија са течним запаљивим гасом не подлежу прописима одељака 6.2.1 до 6.2.5.*

6.2.1 Општи захтеви

6.2.1.1 Пројектовање и израда

6.2.1.1.1 Посуде под притиском морају бити тако пројектоване, израђене, испитане и опремљене да издрже сва оптерећења, укључујући замор, којима су изложене у нормалним условима превоза и намењеној употреби.

6.2.1.1.2 *(Резервисано)*

6.2.1.1.3 Најмања дебљина зида ни у ком случају не сме да буде мања од дебљине зида која је утврђена у техничким стандардима за пројектовање и израду.

6.2.1.1.4 За заварене посуде под притиском смеју се заваривати само метали који могу дати одговарајући квалитет завареног споја.

6.2.1.1.5 Испитни притисак тела посуда под притиском мора одговарати упутству за паковање P200 у 4.1.4.1, или за хемикалије под притиском, упутству P206 у 4.1.4.1. Испитни притисак за затворене криогене резервоаре мора одговарати упутству за паковање P203 у 4.1.4.1. Испитни притисак металхидридног складишног (акумулационог) система мора да буде у складу са Упутством за паковање P205 у 4.1.4.1. Испитни притисак тела боца за адсорбовани гас мора одговарати упутству за паковање P208 у 4.1.4.1.

6.2.1.1.6 Боце или тела боца спојене у свежњеве морају бити ојачане носећом конструкцијом и повезане као јединица. Боце или тела боца морају бити осигуране тако да се спрече померања у односу на укупан конструкцијски распоред и померања која доводе до концентрације штетних локалних напрезања. Распоред цевовода (нпр. цевоводе, вентиле и манометре) треба пројектовати и израдити тако да буду заштићени од оштећења услед удара и напрезања која настају под нормалним условима транспорта. Цевоводи морају имати најмање исти испитни притисак као боце. За отровне гасове у течном стању свако тело боце мора имати раздели вентил, којим се обезбеђује да свака боца под притиском може одвојено да се пуни и да у току превоза не може да дође до међусобне размене садржаја боца.

Напомена: *Отровни гасови у течном стању имају кôдове класификације 2T, 2TF, 2TC, 2TO, 2TFC или 2TOC.*

6.2.1.1.7 Контакти између различитих метала који могу да доведу до оштећења услед галванске реакције морају се избегавати.

6.2.1.1.8 Додатни захтеви за израду затворених криогених разервоара за дубоко расхлађене течне гасове

6.2.1.1.8.1 За сваку посуду под притиском морају се доказати механичка својства коришћеног метала, укључујући ударну жилавост и коефицијент савијања.

Напомена: *У вези са ударном жилавошћу пододељак 6.8.5.3 садржи појединости за испитне захтеве који се смеју применити.*

6.2.1.1.8.2 Посуде под притиском морају бити термички изоловане. Термичку изолацију треба заштити од удара одговарајућом облогом. Ако је из простора између унутрашње посуде и облоге испуштен ваздух (вакуумска изолација), облога мора бити тако конструисана да без трајне деформације издржи спољни притисак од најмање 100 kPa (1 bar), прорачунат у складу са признатим техничким правилником или рачунски критични деформациони притисак од најмање 200 kPa (2 bar) надпритиска. Ако је затворена облога непропусна за гас (нпр. код вакуумске изолације), одговарајућим уређајем се мора спречити да у случају недовољне непропусности за гас унутрашње посуде или опреме за руковање, настане опасан притисак у изолационом слоју. Уређај мора да спречи продирање влаге у изолацију.

6.2.1.1.8.3 Затворени криогени резервоари пројектовани за превоз дубоко расхлађених гасова у течном стању са тачком кључања испод -182 ºC при атмосферском притиску не смеју садржати материјале који могу опасно да реагују са кисеоником или са атмосфером обогаћеном кисеоником, ако се ови материјали налазе у деловима термичке изолације у којима постоји опасност од контакта са кисеоником или са течношћу обогаћеном кисеоником.

6.2.1.1.8.4 Затворени криогени резервоари морају бити пројектовани и конструисани са одговарајућим уређајима за подизање и сигурносним уређајима.

6.2.1.1.9 Додатни захтеви за израду боца за ацетилен

Тела боца за UN 1001 ацетилен, растворен и UN 3374 ацетилен, без растварача, морају бити пуњене равномерно распоређеним порозним материјалом типа који одговара захтевима и испитивањима дефинисаним стандардом или техничким правилником признатим од стране надлежног органа, при чему је овај порозни материјал

(a) компатибилан са телом боце и не ствара штетна или опасна једињења са ацетиленом нити са растварачем у случају UN 1001; и

(b) мора бити погодан да спречи ширење разлагања ацетилена у порозном материјалу.

У случају UN 1001 растварач мора бити компатибилан са оним деловима боце који су с њим у контакту.

6.2.1.2 Материјали

6.2.1.2.1 Материјали за израду посуда под притиском који су директно у контакту са опасном робом не смеју бити нагрижени или ослабљени опасном робом која је предвиђена за превоз и не смеју проузрокавати опасне реакције, као нпр. катализу неке реакције или реакцију са опасном робом.

6.2.1.2.2 Посуде под притиском морају бити израђене од материјала, који су утврђени у техничким стандардима за пројектовање и израду и у упутствима за паковање примењивим за материје, које су предвиђене за превоз у посудама под притиском. Материјали морају бити отпорни на ломљење услед кртости и на корозију пукотина услед напрезања, као што је наведено у техничким стандардима за пројектовање и израду.

6.2.1.3 Опрема за руковање

6.2.1.3.1 Опрема за руковање изложена притиску изузев порозног, упијајућег или адсорбујућег материјала, уређаја за растерећење притиска, манометара или индикатора мора бити пројектована и израђена тако да притисак прскања одговара најмање 1,5-струком испитном притиску посуде под притиском.

6.2.1.3.2 Опрема за руковање мора бити постављена или пројектована тако да се спречи оштећење и ненамерно отварање које би могло да доведе до испуштања садржаја посуде под притиском у нормалним условима руковања и превоза. Сви затварачи морају бити заштићени на исти начин који је прописан за вентиле у складу са 4.1.6.8. Сабирни цевовод који води до запорних вентила мора бити довољно флексибилан, како би се запорни вентили и цевовод заштитили од смицања и од испуштања садржаја посуде под притиском.

6.2.1.3.3 Посуде под притиском које се не могу ручно котрљати, морају бити опремљене уређајима за руковање (клизним уређајима, прстеновима, кукама) који омогућавају безбедно руковање са механичким средствима за манипулисање и који су тако постављени да не доводе ни до слабљења ни до недозвољеног оптерећења зидова посуда под притиском.

6.2.1.3.4 Појединачне посуде под притиском морају бити опремљене уређајима за растерећење притиска према 4.1.4.1 Упутство за паковање P200 (2) или P205 или према ставовима 6.2.1.3.6.4 и 6.2.1.3.6.5. Уређаји за растерећење од притиска морају бити пројектовани тако да се онемогући продирање страних материја и испуштање гасова, као и стварање опасног надпритиска. Уграђени уређаји за растерећење од притиска на хоризонталним посудама под притиском које су међусобно повезане сабирном цеви и које су напуњене запаљивим гасом морају бити распоређени тако да се издувни садржај слободно испушта у ваздух и да се у нормалним условима превоза спречи утицај испуштеног гаса на саму посуду под притиском.

6.2.1.3.5 Посуде под притиском чије пуњење се мери волуметријски морају бити опремљене показивачем нивоа.

6.2.1.3.6 Додатни захтеви за затворене криогене резервоаре

6.2.1.3.6.1 Сваки отвор за пуњење и пражњење на затвореним криогеним резервоарима за превоз дубоко расхлађених запаљивих гасова у течном стању мора бити опремљен са најмање два међусобно независна затварача која се налазе један иза другог, при чему први мора бити зауставни вентил, а други поклопац или еквивалентан уређај.

6.2.1.3.6.2 За делове цевовода који се могу затварати са обе стране и у којима може бити садржана течност мора бити предвиђен систем за аутоматско растерећење од притиска, како би се спречило прекомерно повећање притиска унутар цевовода.

6.2.1.3.6.3 Сваки спој затвореног криогеног резервоара мора бити јасно обележен тако да показује његову функцију (нпр. парна фаза или течна фаза).

6.2.1.3.6.4 Уређаји за растерећење притиска

6.2.1.3.6.4.1 Затворени криогени резервоари морају бити опремљени са најмање једним уређајем за растерећење од притиска. Уређај за растерећење притиска мора одговарати типу, који одолева динамичким оптерећењима, укључујући талас (проток) течности.

6.2.1.3.6.4.2 Затворени криогени резервоари поред опружног(их) уређај(а) могу бити додатно опремљени распрскавајућим диском, како би одговарали захтевима наведеним у

6.2.1.3.6.5.

6.2.1.3.6.4.3 Прикључци за уређаје за растерећење од притиска морају бити адекватно димензионисани, како би потребна количина издувног садржаја могла неометано да доспе до уређаја за растерећење од притиска.

6.2.1.3.6.4.4 Сви усисни отвори уређаја за растерећење од притиска при највишим условима пуњења морају се налазити у парној фази затвореног криогеног резервоара; уређаји се распоређују тако да пара може неометано да излази.

6.2.1.3.6.5 Количина издувног садржаја и подешавање уређаја за растерећење од притиска

Напомена: *У вези са уређајима за растерећење од притиска затворених криогених резервоара највиши дозвољени радни притисак значи највиши дозвољени ефективни надпритисак на врху напуњеног затвореног криогеног резервоара у стању рада, укључујући највиши ефективни притисак за време пуњења и пражњења.*

6.2.1.3.6.5.1 Уређаји за растерећење од притиска морају се аутоматски отварати на притиску који не сме бити мањи од максимално дозвољеног радног притиска, а на притиску који износи 110% од максимално дозвољеног радног притиска морају бити у потпуности отворени. Након растерећења морају се поново затворити на притиску који је за највише 10% испод притиска при отварању, а на сваки притисак који је нижи од тога морају остати затворени.

6.2.1.3.6.5.2 Распрскавајући дискови морају бити тако подешени да се распрскавају при номиналном притиску који је или мањи од испитног притиска или мањи од 150% од максимално дозвољеног радног притиска.

6.2.1.3.6.5.3 У случају губитка вакуума у вакуумски изолованом затвореном криогеном резервоару укупна количина издувног садржаја свих уграђених уређаја за растерећење од притиска мора бити довољна, како притисак (укључујући повећање притиска) у затвореном криогеном резервоару не би прешао 120% од највишег дозвољеног радног притиска.

6.2.1.3.6.5.4 Потребна количина издувног садржаја уређаја за растерећење од притиска прорачунава се према потврђеном техничком правилнику признатом од стране надлежног органа[1].

6.2.1.4 Одобрење за посуде под притиском

6.2.1.4.1 Усаглашеност посуда под притиском се утврђује према прописима надлежног органа у тренутку производње. Техничка документација мора да обухвати комплетну спецификацију за пројектовање и израду и комплетну документацију производње и испитивања.

6.2.1.4.2 Програм за обезбеђење квалитета мора одговарати захтевима надлежног органа.

6.2.1.4.3 Тела посуда под притиском и унутрашње посуде затворених криогених резервоара морају бити контролисана, испитана и одобрена од стране контролног тела.

6.2.1.4.4 За боце које се могу поново пунити, бурад под притиском и велике боце под притиском, оцењивање усаглашености тела и затварача може се извршити одвојено. У овим случајевима није потребна додатна процена завршног склопа.

[1] *Види нпр. публикације CGA S-1.2-2003 „Pressure Relief Device Standards – Part 2 – Cargo and Portable Tanks for Compressed Gases" (Стандарди за уређаје за растерећење од притиска – део 2 – Теретне цистерне и преносиве цистерне за компримоване гасове) и S-1.1-2003 „Pressure Relief Device Standards – Part 1 – Cylinders for Compressed Gases" (Стандарди за уређаје за растерећење од притиска – део 1 – Боце за компримоване гасове).*

За свежњеве боца, тела боца и вентил(и) могу се оцењивати одвојено, али је потребна додатна процена комплетног склопа.

За затворене криогене резервоаре, унутрашње посуде и затварачи могу се оцењивати одвојено, али је потребна додатна процена комплетног склопа.

За боце за ацетилен, оцењивање усаглашености треба да обухвати било:

(a) једно оцењивање усаглашености које обухвата оба, тело боце и садржани порозни материјал; или

(b) одвојено оцењивање усаглашености за тело празне боце и додатно оцењивање усаглашености које обухвата тело боце и садржани порозни материјал.

6.2.1.5 Прво контролисање и испитивање

6.2.1.5.1 Нове посуде под притиском, изузев затворених криогених резервоара, металхидридних складишних (акумулационих) система и свежњева боца, подвргавају се испитивањима и контролисањима у току и после производње у складу са примењивим стандардима за пројектовање или важећим техничким прописима, који обухватају следеће:

На адекватном броју тела посуда под притиском:

(a) испитивање механичких својстава материјала;

(b) провера минималне дебљине зидова;

(c) провера хомогености материјала у оквиру сваке серије производње;

(d) контролисање спољнег и унутрашњег стања;

(e) контролисање навоја који се користе ради прилагођавању затварачима;

(f) провера у погледу усклађености са стандардом за пројектовање.

На свим телима посуда под притиском:

(g) испитивање хидрауличним притиском. Тела посуда под притиском морају одговарати критеријуму прихватљивости наведеном у техничком стандарду или техничком правилнику за пројектовање и израду;

Напомена: *Уз сагласност надлежног органа испитивање хидрауличног притиска сме бити замењена испитивањем са гасом, уколико тај поступак није опасан.*

(h) контролисање и процена грешака у производњи и, сходно томе, поправка или уништавање неупотребљивих тела посуда под притиском. Код заварених тела посуда под притиском посебна пажња се посвећује квалитету заварених спојева;

(i) контролисање обележја на телима посуда под притиском;

(j) на телима боца намењеним за превоз UN 1001 ацетилен, растворен, и UN 3374 ацетилен, без растварача, осим тога и контрола правилног постављања и састава порозне масе, као и евентуалне количине растварача.

На адекватном броју узорака затварача:

(k) провера материјала;

(l) провера димензија;

(m) провера чистоће;

(n) контролисање завршеног склопа;

(o) провера постојања обележја.

За све затвараче:

(p) испитивање заптивености.

6.2.1.5.2 Затворени криогени резервоари подвргавају се испитивању и контролисању током и након производње у складу са примењивим стандардима пројектовања или важећим техничким прописима, укључујући следеће:

На одговарајућем узорку унутрашњих посуда:

(a) испитивање механичких својстава материјала израде;

(b) провера минималне дебљине зида;

(c) контролисање спољашњег и унутрашњег стања;

(d) провера усаглашености са стандардом за пројектовање или техничким прописом;

(e) контролисање заварених спојева радиографским, ултразвучним или другим одговарајућим методама испитивања без разарања у складу са применљивим стандардом за пројектовање и израду или техничким прописом.

За све унутрашње посуде:

(f) испитивање хидрауличним притиском. Унутрашња посуда мора одговарати критеријуму прихватљивости наведеном у техничком стандарду или техничком пропису за пројектовање и израду;

Напомена: *Уз сагласност надлежног органа испитивање хидрауличним притиском може бити замењено испитивањем уз коришћење гаса, тамо где такав поступак не представља никакву опасност.*

(g) контролисање и процена грешака у производњи и, сходно томе, поправка или оцењивање унутрашње посуде неупотребљивом;

(h) контролисање обележја.

На одговарајућем узорку затварача:

(i) провера материјала;

(j) провера димензија;

(k) провера чистоће;

(l) контролисање завршеног склопа;

(m) провера постојања обележја.

За све затваре:

(n) испитивање заптивености.

На одговарајућем узорку завршених затворених криогених резервоара:

(o) испитивање задовољавајућег рада опреме за руковање;

(p) провера усаглашености са стандардом за пројектовања или техничким прописом.

За све завршене затворене криогене резервоаре:

(q) испитивање заптивености.

6.2.1.5.3 За металхидридне складишне (акумулационе) системе мора да се испита, да ли су контролисања и испитивања утврђена у 6.2.1.5.1 (a), (b), (c), (d), (e) (уколико је примењиво), (f), (g), (h) и (i) спроведена на примереном узорку за испитивање тела посуда под притиском коришћених у металхидридном складишном (акумулационом) систему. Осим тога, на примереном узорку металхидридних складишних (акумулационих) система морају се спровести контролисања и испитивања прописана у 6.2.1.5.1 (c) и (f) као и у 6.2.1.5.1 (e) уколико је примењиво и контролисање спољњег стања металхидридних складишних (акумулационих) система.

Осим тога, сви металхидридни складишни (акумулациони) системи морају се подвргнути првом контролисању утврђеном у 6.2.1.5.1 (h) и (i) као и испитивању заптивености и испитивању задовољавања функције опреме за руковање.

6.2.1.5.4 За свежњеве боца, тела и затварачи боца подвргавају се првом контролисању и испитивањима као што је наведено у 6.2.1.5.1. Одговарајући узорак оквира испитује се под оптерећењем до двоструке максималне бруто масе свежњева боца.

Поред тога, сви цевоводи свежњева боца подвргавају се испитивањем хидрауличним притиском, а сви завршени свежњеви боца подвргавају се испитивању заптивености.

Напомена: *Уз сагласност надлежног органа испитивање хидрауличним притиском може бити замењено испитивањем уз коришћење гаса, тамо где такав поступак не представља никакву опасност.*

6.2.1.6 Периодично контролисање и испитивање

6.2.1.6.1 Посуде под притиском које се поново пуне са изузетком криогених резервоара морају се подвргнути периодичним контролисањима и испитивањима од стране тела признатог од надлежног органа, у складу са следећим прописима:

(a) провера спољашњег стања посуде под притиском и провера опреме и спољашњег обележја;

(b) провера унутрашњег стања посуде под притиском (нпр. контролисање унутрашњег стања, провера минималне дебљине зида);

(c) провера навоја било да:

(i) постоје трагови корозије; или

(ii) су затварачи или друга опрема за руковање уклоњени;

(d) испитивање хидрауличним притиском тела посуде под притиском и, уколико је неопходно, провера својстава материјала одговарајућим испитним методама;

(e) провера опреме за руковање ако се поново ставља у употребу. Ова провера може се вршити одвојено од контролисања тела посуде под притиском; и

(f) испитивање заптивености свежњева боца након поновног састављања.

Напомена: *1. Уз сагласност надлежног органа испитивање хидрауличним притиском може бити замењено испитивањем уз коришћење гаса, тамо где такав поступак не представља никакву опасност.*

2. За тела бешавних челичних боца и тела великих боца, провера према 6.2.1.6.1 (b) и испитивање хидрауличним притиском према 6.2.1.6.1 (d), могу бити замењени поступком у складу са стандардом ISO 16148:2016 + Amd 1:2020, „Боце за гас – Бешавне челичне боце и велике боце за гас које се могу поново пунити – Испитивање акустичне емисије (AT) и праћење ултразвучних испитивања (UT) за периодично контролисање и испитивање”.

3. Провера унутрашњег стања према 6.2.1.6.1 (b) и испитивање хидрауличним притиском према 6.2.1.6.1 (d), могу бити замењени ултразвучним испитивањем које се спроводи у складу са ISO 18119:2018 + Amd 1:2021, за тела бешавних боца од челика и тела бешавних боца од легура алуминијума.

4. За свежњеве боца, хидрауличко испитивање наведено под (d) у тексту изнад треба да се изведе на телима боца и на цевоводима.

5. За периодично контролисање и учесталост испитивања види Упутство за паковање P200 у 4.1.4.1, а за хемикалије под притиском Упутство за паковање P206 у 4.1.4.1.

6.2.1.6.2 Боце намењене за превоз UN 1001 ацетилен, у раствору и UN 3374 ацетилен, без растварача, предузимају се само прегледи који су утврђени у 6.2.1.6.1 (a), (c) и (e). Осим тога потребно је прегледати стање порозног материјала (нпр. напрснућа,

горњи слободан простор, слабљење, слегање).

6.2.1.6.3 Уређаји за растерећење притиска затворених криогених резервоара морају бити подвргнути периодичним контролисањима и испитивањима.

6.2.1.7 Захтеви који се односе на произвођаче

6.2.1.7.1 Произвођач мора бити технички оспособљен и располагати свим одговарајућим средствима која су потребна за задовољавајућу производњу посуда под притиском; у ту сврху нарочито му је потребно адекватно квалификовано особље:

(a) за надзор над целокупним процесом производње;

(b) за спајање материјала; и

(c) за спровођење одговарајућих испитивања.

6.2.1.7.2 Испитивање стручности произвођача тела посуда под притиском и унутрашњих посуда затворених криогених резервоара у свим случајевима врши контролно тело одобрено од стране надлежног органа земље издавања одобрења. Испитивање стручности произвођача затварача спроводи се ако то захтева надлежни орган. Ово испитивање се спроводи или током одобрења типа конструкције или током контролисања производње и сертификације.

6.2.1.8 Захтеви који се односе на контролна тела

6.2.1.8.1 Контролна тела морају бити независна од предузећа произвођача и имати стручну компетенцију за захтевано спровођење испитивања, контролисања и одобравања.

6.2.2 Захтеви за UN посуде под притиском

Поред општих, захтеви наведени у 6.2.1, посуде UN под притиском морају да одговарају захтевима овог одељка, уколико су применљиви, укључујући стандарде. Производња нових посуда под притиском или сервисне опреме према било којем од стандарда у 6.2.2.1 и 6.2.2.3, није дозвољена након датума наведеног у десној колони табела.

Напомена 1: *UN посуде под притиском израђене у складу са стандардима применљивим у време производње, могу наставити да се користе и подлежу одредбама RID које се односе на периодично контролисање.*

Напомена 2: *Када су EN ISO издања следећих ISO стандарда доступна, она се могу користити за испуњавање захтева према 6.2.2.1, 6.2.2.2, 6.2.2.3 и 6.2.2.4.*

6.2.2.1 Пројектовање, израда и прво контролисање и испитивање

6.2.2.1.1 За пројектовање, израду, као и прво контролисање и испитивање тела UN боца које се могу поново пунити примењују се следећи стандарди, са изузетком да захтеви о контролисању у вези са системом за оцену усаглашености и одобрењем морају да буду у складу са 6.2.2.5:

Стандард	**Наслов**	**Важи за производњу**
ISO 9809-1:1999	Боце за гас – Бешавне боце од челика, које се могу поново пунити – Пројектовање, конструкција и испитивање – део 1: Боце од оплемењеног челика затезне чврстоће мање од 1100 MPa ***Напомена:*** *Напомена у вези са фактором F из одељка 7.3 овог стандарда не важи за боце UN*	до 31. децембра 2018.
ISO 9809-1:2010	Боце за гас – Бешавне боце од челика, које се могу поново пунити – Пројектовање, конструкција и испитивање – део 1: Боце од оплемењеног челика затезне чврстоће мање од	до 31. децембра 2026.

Стандард	Наслов	Важи за производњу
	1100 MPa	
ISO 9809-1:2019	Боце за гас – Пројектовање, конструкција и испитивање бешавних боца и великих боца за гас од челика које се могу поново пунити – Део 1: Боце и велике боце од каљеног и отпуштеног челика затезне чврстоће мање од 1100 MPa	до даљњег
ISO 9809-2:2000	Боце за гас – Бешавне боце од челика, које се могу поново пунити – Пројектовање, конструкција и испитивање – део 2: Нормално жарене и отпуштене боце затезне чврстоће мање од или једнако 1100 MPa	до 31. децембра 2018.
ISO 9809-2:2010	Боце за гас – Бешавне боце од челика, које се могу поново пунити – Пројектовање, конструкција и испитивање – део 2: Нормално жарене и отпуштене боце затезне чврстоће мање од или једнако 1100 MPa	до 31. децембра 2026.
ISO 9809-2:2019	Боце за гас – Пројектовање, конструкција и испитивање бешавних боца и великих боца за гас од челика које се могу поново пунити – Део 2: Боце и велике боце од каљеног и отпуштеног челика затезне чврстоће једнаке или веће од 1100 MPa	до даљњег
ISO 9809-3:2000	Боце за гас – Бешавне боце од челика, које се могу поново пунити – Пројектовање, конструкција и испитивање – део 3: Нормализоване боце од челика	до 31. децембра 2018.
ISO 9809-3:2010	Боце за гас – Бешавне боце од челика, које се могу поново пунити – Пројектовање, конструкција и испитивање – део 3: Нормализоване боце од челика	до 31. децембра 2026.
ISO 9809-3:2019	Боце за гас – Пројектовање, конструкција и испитивање бешавних боца и великих боца за гас од челика које се могу поново пунити – Део 3: Боце и велике боце од нормализованог челика	до даљњег
ISO 9809-4:2014	Боце за гас – Бешавне боце од челика, које се могу поново пунити – Пројектовање, конструкција и испитивање – део 4: Боце од нерђајућег челика са вредношћу Rm мањом од 1 100 Mpa.	до 31. децембра 2028.
ISO 9809-4:2021	Боце за гас – Пројектовање, конструкција и испитивање бешавних боца и великих боца за гас од челика које се могу поново пунити – Део 4: Боце од нерђајућег челика са Rm вредности мањом од 1 100 Mpa. ***Напомена:*** *Мале количине означавају серију од највише 200 боца.*	до даљњег
ISO 7866:1999	Боце за гас – Бешавне боце од легуре алуминијума, које се могу поново пунити – Пројектовање, конструкција и испитивање ***Напомена:*** *Напомена у вези са фактором F из одељка 7.2 овог стандарда не важи за боце UN. Легура алуминијума 6351A-T6 или еквивалентне легуре нису дозвољене.*	до 31. децембра 2020.

Стандард	Наслов	Важи за производњу
ISO 7866:2012+ Cor. 1:2014	Боце за гас – Бешавне боце од легуре алуминијума, које се могу поново пунити – Пројектовање, конструкција и испитивање ***Напомена:*** *Легура алуминијума 6351A или еквивалентне легуре нису дозвољене.*	до даљњег
ISO 4706:2008	Боце за гас - Заварене челичне боце које се могу поново пунити – део 1: Испитни притисак до 60 bar	до даљњег
ISO 18172-1:2007	Боце за гас – Заварене боце од нерђајућег челика које се могу поново пунити – део 1: до испитног притиска од 60 bar	до даљњег
ISO 20703:2006	Боце за гас – Заварене боце од алуминијума и легура алуминијума које се могу поново пунити – Пројектовање, конструкција и испитивање	до даљњег
ISO 11119-1:2002	Боце за гас од композитних материјала – Утврђивања и поступци испитивања – део 1: По обиму обмотане боце за гас од композитних материјала	до 31. децембра 2020.
ISO 11119-1:2012	Боце за гас – Боце за гас и велике боце од композитних материјала које се могу поново пунити - Пројектовање, конструкција и испитивање – део 1: По обиму обмотане боце за гас и велике боце од композитних ојачаних влакана, запремине до 450 l	до 31. децембра 2028.
ISO 11119-1:2020	Боце за гас – Пројектовање, конструкција и испитивање боца и великих боца за гас од композитних материјала које се могу поново пунити – Део 1: По обиму обмотане боце за гас и велике боце од композитних ојачаних влакана, запремине до 450 l	до даљњег
ISO 11119-2:2002	Боце за гас од композитних материјала – Утврђивања и поступци испитивања – део 2: Потпуно обмотане, влакнима ојачане боце за гас од композитних материјала са носећим металним лајнерима (облогама)	до 31. децембра 2020.
ISO 11119-2:2012 +Amd. 1:2014	Боце за гас – Боце за гас и велике боце од композитних материјала које се могу поново пунити – Пројектовање, конструкција и испитивање – део 2: Потпуно обмотане, влакнима ојачане боце за гас и велике боце, запремине до 450 l, од композитних материјала са носећим металним лајнерима (облогама)	до 31. децембра 2028.
ISO 11119-2:2020	Боце за гас – Пројектовање, конструкција и испитивање боца и великих боца за гас од композитних материјала које се могу поново пунити – Део 2: Потпуно обмотане, влакнима ојачане боце за гас и велике боце, запремине до 450 l, од композитних материјала са носећим металним лајнерима (облогама)	до даљњег
ISO 11119-3:2002	Боце за гас од композитних материјала – Утврђивања и поступци испитивања – део 3: Волуменски обмотане, влакнима ојачане боце за гас од композитних материјала са неметалним лајнерима (облогама) и лајнерима (облогама) који не носе робу ***Напомена:*** *Овај стандард се не сме користити за боце без унутрашње облоге које су произведене из два дела и спојене заједно.*	до 31. децембра 2020.
ISO 11119-3:2013	Боце за гас – Састављене боце за гас и велике боце које се могу поново пунити – Пројектовање, конструкција и испитивање – део 3: Потпуно обмотане, влакнима ојачане боце за гас и велике боце запремине до 450 l, од	до 31. децембра 2028.

Стандард	Наслов	Важи за производњу
	композитних материјала са металним лајнерима (облогама) који не носе товар или са неметалним лајнерима (облогама). ***Напомена:*** *Овај стандард се не сме користити за боце без унутрашње облоге које су произведене из два дела и спојене заједно.*	
ISO 11119-3:2020	Боце за гас – Пројектовање, конструкција и испитивање боца и великих боца за гас од композитних материјала које се могу поново пунити – Део 3: Потпуно обмотане, влакнима ојачане боце за гас и велике боце запремине до 450 l, од композитних материјала са металним лајнерима (облогама) који не носе товар или са неметалним лајнерима (облогама).	до даљњег
ISO 11119-4:2016	Боце за гас – Боце за гас од композитних материјала које се могу поново пунити– Пројектовање, конструкција и испитивање – Део 4: Потпуно обмотане, влакнима ојачане боце за гас до 150 l, од композитних материјала са носећим металним лајнерима	до даљњег

Напомена 1: *Према стандардима на које се горе упућује тела боца од композитних материјала морају бити пројектоване тако да животни век пројекта није мањи од 15 година.*

Напомена 2: *Тела боца од композитних материјала са животним веком пројекта који је дужи од 15 година, не смеју се пунити након 15 година од датума производње, осим у случају да је пројекат успешно прошао програм испитивања века употребе. Програм мора бити саставни део првог одобрења типа и мора да садржи контролисања и испитивања којима се показује да тела боца од композитних материјала које су према том типу произведене, остају безбедне до краја њиховог животног века пројекта. Програм испитивања века употребе и добијени резултати морају бити одобрени од стране надлежног органа земље одобрења, које је одговорно за издавање првог одобрења за тип боце. Век употребе тела боце од композитног материјала не сме бити продужен преко трајања његовог првог одобреног животног века пројекта.*

6.2.2.1.2 За пројектовање, израду као и прво контролисање и испитивање тела великих UN боца примењују се следећи стандарди, са изузетком да захтеви о контролисању у вези са системом оцењивања усаглашености и одобрењем морају да буду у складу са 6.2.2.5:

Стандард	Наслов	Важи за производњу
ISO 11120:1999	Преносиве боце за гас – Бешавне велике боце од челика за транспорт компримованих гасова, које се могу поново пунити, запремине између 150 l и 3000 l – Пројектовање, конструкција и испитивање ***Напомена:*** *Напомена у вези са фактором F из одељка 7.1 овог стандарда не важи за велике боце UN.*	до 31. децембра 2022.
ISO 11120:2015	Боце за гас – Бешавне велике боце од челика које се могу поново пунити, водене запремине између 150 l и 3000 l – Пројектовање, конструкција и испитивање	до даљњег

Стандард	**Наслов**	**Важи за производњу**
ISO 11119-1:2012	Боце за гас – Боце за гас и велике боце од композитних материјала које се могу поново пунити - Пројектовање, конструкција и испитивање – део 1: По обиму обмотане боце за гас и велике боце од композитних ојачаних влакана, запремине до 450 l	до 31. децембра 2028.
ISO 11119-1:2020	Боце за гас – Пројектовање, конструкција и испитивање боца и великих боца за гас од композитних материјала које се могу поново пунити – Део 1: По обиму обмотане боце за гас и велике боце од композитних ојачаних влакана, запремине до 450 l	до даљњег
ISO 11119-2:2012+ Amd. 1:2014	Боце за гас – Боце за гас и велике боце од композитних материјала које се могу поново пунити – Пројектовање, конструкција и испитивање – део 2: Потпуно обмотане, влакнима ојачане боце за гас и велике боце, запремине до 450 l, од композитних материјала са носећим металним лајнерима (облогама)	до 31. децембра 2028.
ISO 11119-2:2020	Боце за гас – Пројектовање, конструкција и испитивање боца и великих боца за гас од композитних материјала које се могу поново пунити – Потпуно обмотане, влакнима ојачане боце за гас и велике боце, запремине до 450 l, од композитних материјала са носећим металним лајнерима (облогама)	до даљњег
ISO 11119-3:2013	Боце за гас – Боце за гас и велике боце од композитних материјала које се могу поново пунити – Пројектовање, конструкција и испитивање – део 3: Потпуно обмотане, влакнима ојачане боце за гас и велике боце, запремине до 450 l, од композитних материјала са металним лајнерима (облогама) који не носе товар или са неметалним лајнерима (облогама) ***Напомена:*** *Овај стандард се не сме користити за боце без унутрашње облоге које су произведене из два дела и спојене заједно.*	до 31. децембра 2028.
ISO 11119-3:2020	Боце за гас – Пројектовање, конструкција и испитивање боца и великих боца за гас од композитних материјала које се могу поново пунити – Део 3: Потпуно обмотане ојачаним влакнима боце за гас и велике боце од композитних материјала, запремине до 450 l са металним или неметалним облогама без расподеле оптерећења или без облога.	до даљњег
ISO 11515: 2013	Боце за гас – Велике боце од композитних материјала које се могу поново пунити, водене запремине између 450 l и 3 000 l – Пројектовање, конструкција и испитивање	до 31. децембра 2026.
ISO 11515:2013 +Amd 1:2018	Боце за гас - Велике боце од композитних материјала које се могу поново пунити, водене запремине између 450 l и 3 000 l – Пројектовање, конструкција и испитивање	до даљњег
ISO 9809-1:2019	Боце за гас - Пројектовање, конструкција и испитивање бешавних боца и великих боца за гас од челика које се могу поново пунити – Део 1: Боце и велике боце од каљеног и отпуштеног челика затезне чврстоће мање од 1100 MPa	до даљњег
ISO 9809-2:2019	Боце за гас – Пројектовање, конструкција и испитивање бешавних боца и великих боца за гас од челика које се могу поново пунити – Део 2: Боце и велике боце од каљеног и отпуштеног челика затезне чврстоће једнаке или веће од 1100 MPa	до даљњег

Стандард	Наслов	Важи за производњу
ISO 9809-3:2019	Боце за гас – Пројектовање, конструкција и испитивање бешавних боца и великих боца за гас од челика које се могу поново пунити – Део 3: Боце и велике боце од нормализованог челика	до даљњег

Напомена 1: *Према стандардима на које се горе упућује, тела великих боца од композитних материјала морају бити пројектоване тако да животни век пројекта није мањи од 15 година.*

Напомена 2: *Тела великих боца од композитних материјала са животним веком пројекта који је дужи од 15 година, не смеју се пунити након 15 година од датума производње, осим у случају да је пројекат успешно прошао програм испитивања века употребе. Програм мора бити саставни део првог одобрења типа и мора да садржи контролисања и испитивања којима се показује да тела великих боца од композитних материјала које су према том типу произведене, остају безбедне до краја њиховог животног века пројекта. Програм испитивања века употребе и добијени резултати морају бити одобрени од стране надлежног органа земље одобрења, које је одговорно за издавање првог одобрења за тип велике боце. Век употребе тела велике боце од композитног материјала не сме бити продужен преко трајања његовог првог одобреног животног века пројекта.*

6.2.2.1.3 За пројектовање, израду као и прво контролисање и испитивање UN боца за ацетилен примењују се следећи стандарди, са изузетком да захтеви о контролисању у вези са системом оцењивања усаглашености и одобрењем морају да буду у складу са 6.2.2.5:

За зид боце:

Стандард	Наслов	Важи за производњу
ISO 9809-1:1999	Боце за гас – Бешавне боце од челика, које се могу поново пунити – Пројектовање, конструкција и испитивање – део 1: Боце од оплемењеног челика затезне чврстоће мање од 1100 MPa ***Напомена*:** *Напомена у вези са фактором F из одељка 7.3 овог стандарда не важи за UN боце.*	до 31. децембра 2018.
ISO 9809-1:2010	Боце за гас – Бешавне боце од челика, које се могу поново пунити – Пројектовање, конструкција и испитивање – део 1: Боце од оплемењеног челика затезне чврстоће мање од 1100 MPa	до 31. децембра 2026.
ISO 9809-1:2019	Боце за гас - Пројектовање, конструкција и испитивање бешавних боца и великих боца за гас од челика које се могу поново пунити – Део 1: Боце и велике боце од каљеног и отпуштеног челика затезне чврстоће мање од 1100 MPa	до даљњег
ISO 9809-3:2000	Боце за гас – Бешавне боце од челика, које се могу поново пунити – Пројектовање, конструкција и испитивање – део 3: Нормализоване боце од челика	до 31. децембра 2018.
ISO 9809-3:2010	Боце за гас – Бешавне боце од челика, које се могу поново пунити – Пројектовање, конструкција и испитивање – део 3: Нормализоване боце од челика	до 31. децембра 2026.

Стандард	Наслов	Важи за производњу
ISO 9809-3:2019	Боце за гас - Пројектовање, конструкција и испитивање бешавних боца и великих боца за гас од челика које се могу поново пунити – Део 3: Боце и велике боце од нормализованог челика	до даљњег
ISO 4706:2008	Боце за гас – Заварене челичне боце које се могу поново пунити – Испитни притисак 60 bar и нижи	до даљњег
ISO 7866:2012 + Cor 1:2014	Боце за гас – Бешавне боце од легуре алуминијума, које се могу поново пунити – Пројектовање, конструкција и испитивање ***Напомена:*** *Легура алуминијума 6351A-T6 или еквивалентне легуре нису дозвољене за употребу.*	до даљњег

За боцу за ацетилен укључујући порозни материјал:

Стандард	Наслов	Важи за производњу
ISO 3807-1:2000	Боце за ацетилен – Основни захтеви – део 1: Боце без топљивих осигурача	до 31. децембра 2020.
ISO 3807-2:2000	Боце за ацетилен – Основни захтеви – део 2: Боце са топљивим осигурачима	до 31. децембра 2020.
ISO 3807:2013	Боце за гас – Боце за ацетилен – Основни захтеви и испитивање типа	до даљњег

6.2.2.1.4 За пројектовање, израду као и прво контролисање и испитивање UN затворених криогених резервоара примењује се следећи стандард, са изузетком да захтеви о контролисању у вези са системом оцењивања усаглашености и одобрењем морају да буду у складу са 6.2.2.5:

Стандард	Наслов	Важи за производњу
ISO 21029-1:2004	Криогени резервоари – Покретни вакуумски изоловани резервоари запремине до 1000 литара – део 1: Пројектовање, производња, контролисање и испитивање	до 31. децембра 2026.
ISO 21029-1:2018 + Amd 1:2019	Криогени резервоари – Покретни вакуумски изоловани резервоари запремине до 1000 литара – Део 1: Пројектовање, производња, контролисање и испитивање	до даљњег

6.2.2.1.5 За пројектовање, израду и прво контролисање и испитивање UN-металхидридних складишних (акумулационих) система важи следећи стандард, са изузетком да прописи за контролисање у вези са системом за оцену усаглашености и одобрењем морају да буду у складу са 6.2.2.5.

Стандард	Наслов	Важи за производњу
ISO 16111:2008	Преносиви складишни уређаји за гас – Водоник апсорбован у реверзибилном метал хидриду	до 31. децембра 2026.
ISO 16111:2018	Преносиви складишни уређаји за гас – Водоник апсорбован у реверзибилном метал хидриду	до даљњег

6.2.2.1.6 За пројектовање, израду као и прво контролисање и испитивање UN свежњева боца примењују се следећи стандарди. Свака боца у UN свежњу боца, мора да буде UN боца или да има тело UN боце која одговара захтевима у 6.2.2. Захтеви о контролисању у вези са системом оцењивања усаглашености и одобрењем за UN свежњеве боца, морају да буду у складу са 6.2.2.5.

Стандард	**Наслов**	**Важи за производњу**
ISO 10961:2010	Боце за гас – Свежњеви боца – Пројектовање, производња, испитивање и контролисање	до 31. децембра 2026.
ISO 10961:2019	Боце за гас – Свежњеви боца – Пројектовање, производња, испитивање и контролисање	до даљњег

Напомена: *Мењање једне или више боца или тела боца истог типа конструкције, укључујући исти испитни притисак, у постојећем UN свежњу боца не захтева ново оцењивање усаглашености постојећег свежња. Опрема за руковање свежња боца такође се може заменити без захтев за новим оцењивањем усаглашености ако је у складу са одобрењем типа конструкције.*

6.2.2.1.7 За пројектовање, израду као и прво контролисање и испитивање UN боца за адсорбоване гасове примењују се следећи стандарди, са изузетком да захтеви о контролисању у вези са системом оцењивања усаглашености и одобрењем морају да буду у складу са 6.2.2.5.

Стандард	**Наслов**	**Важи за производњу**
ISO 11513:2011	Боце за гас - Заварене боце од челика које се могу поново пунити, које садрже материјал помоћу којег се гас пуни испод атмосферског притиска (осим ацетилена) - Пројектовање, производња, испитивање, употреба и периодично контролисање	до 31. децембра 2026.
ISO 11513:2019	Боце за гас - Заварене боце од челика које се могу поново пунити, које садрже материјал помоћу којег се гас пуни испод атмосферског притиска (осим ацетилена) - Пројектовање, производња, испитивање, употреба и периодично контролисање	до даљњег
ISO 9809-1:2010	Боце за гас – Бешавне боце од челика које се могу поново пунити – Пројектовање, производња и испитивање – део 1: Боце од оплемењеног челика затезне чврстоће мање од 1100 MPa	до 31. децембра 2026.
ISO 9809-1:2019	Боце за гас - Пројектовање, конструкција и испитивање бешавних боца и великих боца за гас од челика које се могу поново пунити – Део 1: Боце и велике боце од каљеног и отпуштеног челика затезне чврстоће мање од 1100 MPa	до даљњег

6.2.2.1.8 За пројектовање, израду као и прво контролисање и испитивање UN буради под притиском примењују се следећи стандарди, са изузетком да захтеви о контролисању у вези са системом оцењивања усаглашености и одобрењем морају да буду у складу са 6.2.2.5:

Стандард	Наслов	Важи за производњу
ISO 21172-1:2015	Боце за гас – Заварена челична бурад под притиском, до 3000 литара запремине за транспорт гасова – Пројектовање и конструкција – Део 1: Запремине до 1000 литара ***Напомена:*** *Без обзира на одељак 6.3.3.4 из овог стандарда, заварена челична бурад под притиском са конвексним крајевима може се користити за превоз нагризајућих материја под условом да су испуњени сви захтеви из RID.*	до 31. децембра 2026.
ISO 21172-1:2015 + Amd 1:2018	Боце за гас – Заварена челична бурад под притиском, до 3000 литара запремине за транспорт гасова – Пројектовање и конструкција – Део 1: Запремине до 1000 литара	до даљњег
ISO 4706:2008	Боце за гас – Заварене челичне боце које се могу поново пунити – Испитни притисак до 60 bar	до даљњег
ISO 18172-1:2007	Боце за гас – Заварене боце од нерђајућег челика које се могу поново пунити – Део 1: Испитни притисак до 6 MPa	до даљњег

6.2.2.1.9 За пројектовање, израду као и прво контролисање и испитивање UN боца које се не могу поново пунити примењују се следећи стандарди, са изузетком да захтеви о контролисању у вези са системом оцењивања усаглашености и одобрењем морају да буду у складу са 6.2.2.5.

Стандард	Наслов	Важи за производњу
ISO 11118:1999	Боце за гас – Металне боце за гас које се не могу поново пунити – Спецификација и методе испитивања	до 31. децембра 2020.
ISO 13340:2001	Преносиве боце за гас – Вентили боца за једнократне боце (боце које се не могу поново пунити) – Спецификација и испитивање прототипа	до 31. децембра 2020.
ISO 11118:2015	Боце за гас – Металне боце за гас које се не могу поново пунити – Спецификација и методе испитивања	до 31. децембра 2026. год.
ISO 11118:2015 + Amd 1:2019	Боце за гас – Металне боце за гас које се не могу поново пунити – Спецификација и методе испитивања	до даљњег

6.2.2.2 Материјали

Поред захтева о материјалима садржаним у стандардима за пројектовање и израду и ограничења утврђених упутством за паковање које се примењује за гас(-ове) који се превози(-е) (нпр. Упутство за паковање P200 или P205 у 4.1.4.1), примењују се следећи стандарди за компатибилност материјала:

Стандард	Наслов
ISO 11114-1:2020	Боце за гас – Компатибилност материјала за боце и вентиле са садржајем гаса - део 1: Метални материјали
ISO 11114-2:2021	Боце за гас – Компатибилност материјала за боце и вентиле са садржајем гаса – део 2: Неметални материјали

6.2.2.3 Затварачи и њихова заштита

За пројектовање, израду као и прво контролисање и испитивање затварача и њихове заштите, примењују се следећи стандарди:

Стандард	**Наслов**	**Важи за производњу**
ISO 11117:1998	Боце за гас – Заштитни поклопци вентила и заштитне корпе за вентиле за индустријске и медицинске боце за гас – Пројектовање, производња и испитивања	до 31. децембра 2014.
ISO 11117:2008 +Cor. 1:2009	Боце за гас – Заштитни поклопци вентила и заштитне корпе за вентиле (engl. valve guard – nem. Ventilschutzkorb) Пројектовање, конструкција и испитивања ***Напомена:*** *Конструкција према ISO 11117:1998 може се даље користити до 31. децембра 2014. године.*	до 31. децембра 2026.
ISO 11117:2019	Боце за гас – Заштитни поклопци вентила и заштитне корпе за вентиле – Пројектовање, производња и испитивање	До даљњег
ISO 10297:1999	Боце за гас – Вентили за боце које се могу поново пунити – Спецификација и испитивање типа	до 31. децембра 2008.
ISO 10297:2006	Боце за гас – Вентили за боце које се могу поново пунити – Спецификација и испитивање типа	до 31. децембра 2020.
ISO 10297:2014	Боце за гас – Вентили на боцама – Спецификација и испитивање типа	до 31. децембра 2022. године
ISO 10297:2014 + Amd 1:2017	Боце за гас – Вентили на боцама – Спецификација и испитивање типа	до даљњег
ISO 14246:2014	Боце за гас – Вентили за боце – Испитивања и прегледи током производње	до 31. децембра 2024.
ISO 14246:2014 + Amd 1:2017	Боце за гас – Вентили за боце – Испитивања и прегледи током производње	до даљњег
ISO 17871:2015	Боце за гас – Вентили са тренутним отпуштањем на боцама – Спецификација и испитивање типа ***Напомена:*** *Овај стандард се не примењује на запаљиве гасове.*	до 31. децембра 2026.
ISO 17871:2020	Боце за гас – Вентили са тренутним отпуштањем на боцама – Спецификација и испитивање типа	до даљњег
ISO 17879:2017	Боце за гас – Вентили за боце са самозатварањем – Спецификација и испитивање типа ***Напомена:*** *Овај стандард се не примењује на самозатварајуће вентиле у боцама за ацетилен.*	до даљњег
ISO 23826:2021	Боце за гас – Лоптасти вентили – Спецификација и испитивање	до даљњег

За UN металхидридне складишне (акумулационе) системе важе прописи за затваче и њихова заштита у следећем стандарду:

Стандард	Наслов	Важи за производњу
ISO 16111:2008	Преносиви уређаји за складиштење гаса – Водоник апсорбован у реверзибилном метал хидриду	до 31. децембра 2026.
ISO 16111:2018	Преносиви уређаји за складиштење гаса – Водоник апсорбован у реверзибилном метал хидриду	до даљњег

6.2.2.4 Периодично контролисање и испитивање

Следећи стандарди примењују се за периодично контролисање и испитивање UN посуда под притиском:

Стандард	Наслов	Важи
ISO 6406:2005	Периодично контролисање и испитивање бешавних боца од челика	до 31. децембра 2024.
ISO 18119:2018	Боце за гас – Бешавне боце и велике боце за гас од челика и легуре алуминијума – Периодично контролисање и испитивање	до 31. децембра 2026.
ISO 18119:2018+ Amd 1:2021	Боце за гас – Бешавне боце и велике боце за гас од челика и легуре алуминијума – Периодично контролисање и испитивање	до даљњег
ISO 10460:2005	Боце за гас – Заверене боце за гас од угљеничног челика – периодична контрола и испитивање ***Напомена:*** *Поправка заварених шавова описана у 12.1 овог стандарда није дозвољена. Поправке описане у ставу 12.2 захтевају одобрење надлежног органа који је издао одобрење за тело за периодично контролисање и испитивања у складу са 6.2.2.6.*	до 31. децембра 2024.
ISO 10460:2018	Боце за гас –Заварене боце за гас од легуре алуминијума, угљеничног и нерђајућег челика – Периодично контролисање и испитивање	до даљњег
ISO 10461:2005 + Amd 1:2006	Бешавне боце за гас од легура алуминијума – Периодично контролисање и испитивање	до 31. децембра 2024.
ISO 10462:2013	Боце за гас – Боце за ацетилен – Периодично контролисање и одржавање	до 31. децембра 2024.
ISO 10462:2013 + Amd1:2019	Боце за гас – Боце за ацетилен – Периодично контролисање и одржавање	до даљњег
ISO 11513:2011	Боце за гас - Заварене боце од челика које се могу поново пунити, које садрже материјал помоћу којег се гас пуни испод атмосферског притиска (осим ацетилена) - Пројектовање, производња, испитивање, употреба и периодично контролисање	до 31. децембра 2024.
ISO 11513:2019	Боце за гас - Заварене боце од челика које се могу поново пунити, које садрже материјал помоћу којег се гас пуни испод атмосферског притиска (осим ацетилена) - Пројектовање, производња, испитивање, употреба и периодично контролисање	до даљњег
ISO 11623:2015	Боце за гас – Композитна конструкција – Периодично контролисање и испитивање	до даљњег

Стандард	Наслов	Важи
ISO 22434:2006	Преносиве боце за гас – Контролисање и одржавање вентила боца за гас ***Напомена:*** *Ови захтеви могу се испунити током периода мимо периодичног контролисања и испитивања UN боца*	до даљњег
ISO 20475:2018	Боце за гас – Свежњеви боца – Периодично контролисање и испитивање	до даљњег
ISO 23088:2020	Боце за гас – Периодично контролисање и испитивање заварених челичних буради под притиском — запремине до 1 000 l	до даљњег

За периодично контролисање и испитивање UN металхидридних складишних (акумулационих) система примењују се следећи стандарди:

Стандард	Наслов	Важи
ISO 16111:2008	Преносиви уређаји за складиштење гаса – Водоник апсорбован у реверзибилном метал хидриду	до 31. децембра 2024.
ISO 16111:2018	Преносиви уређаји за складиштење гаса – Водоник апсорбован у реверзибилном метал хидриду	до даљњег

6.2.2.5 **Систем оцењивања усаглашености и одобрења за производњу посуда под притиском**

6.2.2.5.0 **Дефиниције појмова**

Појмови коришћени у овом пододељку имају следеће значење:

Систем оцењивања усаглашености: Систем издавања одобрења произвођачу од стране надлежног органа, који обухвата одобрење типа конструкције посуде под притиском, одобрење за систем обезбеђења квалитета произвођача и одобрење за тела за испитивања.

Тип конструкције: Тип конструкције посуде под притиском утврђен посебним стандардом за посуде под притиском.

Провера: Потврда на основу испитивања или подношења објективних доказа да су утврђени захтеви испуњени.

Напомена: *У овом пододељку када се користи посебна процена, термин посуда под притиском односи се на посуду под притиском, тело посуде под притиском, унутрашњу посуду затвореног криогеног резервоара или затварач, како је примењиво.*

6.2.2.5.1 Захтеви из 6.2.2.5 примењују се на оцењивање усаглашености посуда под притиском. У ставу 6.2.1.4.4 детаљно се наводи за које делове посуда под притиском се може обављати одвојено оцењивање усаглашености. Међутим, захтеви из 6.2.2.5 могу бити замењени захтевима које одреди надлежни орган у следећим случајевима:

(a) оцењивање усаглашености затварача;
(b) оцењивање усаглашености комплетног склопа свежњева боца под условом да је извршено оцењивање усаглашености тела боца у складу са захтевима из 6.2.2.5; и
(c) оцењивање усаглашености комплетног склопа затворених криогених резервоара под условом да је извршено оцењивање усаглашености унутрашње посуде у складу са захтевима из 6.2.2.5.

6.2.2.5.2 Општи захтеви

Надлежни орган

6.2.2.5.2.1 Надлежни орган који издаје одобрење за посуду под притиском мора одобрити систем оцењивања усаглашености, како би се обезбедило да посуде под притиском одговарају захтевима RID. У случајевима када надлежни орган који издаје одобрење за посуду под притиском није надлежни орган земље производње, обележја земље издавања одобрења и земље производње морају бити наведене у обележјима посуде под притиском (види 6.2.2.7 и 6.2.2.8).

Надлежни орган земље издавања одобрења мора, на захтев, поднети доказе одговарајућем органу земље употребе о томе да овај систем оцењивања усаглашености испуњава захтеве.

6.2.2.5.2.2 Надлежни орган може у потпуности или делимично да делегира своје функције у овом систему оцењивања усаглашености.

6.2.2.5.2.3 Надлежни орган мора да обезбеди постојање расположивог актуелног списка одобрених контролних тела и њихових идентификационих обележја, као и одобрених произвођача и њихових идентификационих обележја.

Контролно тело

6.2.2.5.2.4 Контролно тело мора имати одобрење надлежног органа за контролисање посуда под притиском и:

(a) располагати адекватним, обученим, компетентним и искусним особљем интегрисаним у организациону структуру, које на задовољавајући начин може да врши своје техничке послове;

(b) имати приступ одговарајућим и адекватним уређајима и опреми;

(c) бити независно у свом раду и ослобођено од утицаја који би могли да га спречавају у томе;

(d) чувати пословну тајну о привредним активностима и својинским правом заштићеним активностима произвођача и других тела;

(e) повући јасну границу између суштинских послова контролног тела и послова који нису у вези с тим;

(f) управљати документованим системом обезбеђења квалитета;

(g) обезбедити спровођење испитивања и контролисања утврђених одговарајућим стандардом за посуде под притиском и RID и

(h) одржавати ефикасан и адекватан систем извештавања и евидентирања у складу са 6.2.2.5.6.

6.2.2.5.2.5 Да би се обезбедила усаглашеност са одговарајућим стандардом за посуде под притиском, контролно тело мора да даје одобрење типа конструкције, спроводи испитивања и контролисања у производњи посуда под притиском и да издаје уверења (види 6.2.2.5.4 и 6.2.2.5.5).

Произвођач

6.2.2.5.2.6 Произвођач мора

(a) управљати документованим системом обезбеђења квалитета у складу са 6.2.2.5.3;

(b) подносити захтеве за издавање одобрења типа конструкције у складу са 6.2.2.5.4;

(c) изабрати контролно тело из списка одобрених контролних тела који је саставио надлежни орган земље издавања одобрења и

(d) чувати евиденцију у складу са 6.2.2.5.6.

Испитна лабораторија

6.2.2.5.2.7 Испитна лабораторија мора

(a) располагати у довољној мери особљем интегрисаним у организациону структуру, које има довољно компетенције и искуства; и

(b) располагати одговарајућим и адекватним уређајима и опремом, како би се испитивања која се захтевају стандардом за производњу извршила на начин да задовољавају захтеве контролног тела.

6.2.2.5.3 Систем обезбеђења квалитета произвођача

6.2.2.5.3.1 Систем обезбеђења квалитета мора да обухвата све елементе, захтеве и одредбе које произвођач примењује. Исти мора бити документован на систематичан и уредан начин у облику писмено утврђених начела, поступака и упутстава.

Садржај мора нарочито да обухвата адекватне описе који се односе на:

(a) организациону структуру и одговорности особља у погледу пројектовања и квалитета производа;

(b) примењене технике, процесе и поступке за контролу и проверу при пројектовању посуда под притиском;

(c) одговарајућа упутства која се примењују за производњу посуда под притиском, контролу квалитета, обезбеђење квалитета и радне токове;

(d) евиденцију о квалитету, као што су извештаји о контролисању, подаци о испитивању и калибрацији;

(e) провере од стране менаџмента као последица ревизија у складу са 6.2.2.5.3.2, у циљу обезбеђења успешног начина деловања система обезбеђења квалитета;

(f) поступак који описује начин испуњења захтева корисника;

(g) поступак за контролу докумената и њихово ажурирање;

(h) средства за контролу посуда под притиском која нису у складу са захтевима, докупљених делова, међупроизвода и готових делова; и

(i) програме едукације и поступке квалификације за одговарајуће особље.

6.2.2.5.3.2 Ревизија система обезбеђења квалитета

Систем обезбеђења квалитета оцењује се по први пут, да би се утврдило да ли испуњава захтеве наведене у 6.2.2.5.3.1 уз потврду надлежног органа.

Произвођач се обавештава о резултатима ревизије. Обавештење мора да обухвати закључке о ревизији и евентуално потребне корективне мере.

Периодичне ревизије врше се уз потврду надлежног органа, како би се обезбедило да произвођач одржава и примењује систем обезбеђења квалитета. Извештаји о периодичним ревизијама стављају се на располагање произвођачу.

6.2.2.5.3.3 Одржавање система обезбеђења квалитета

Произвођач мора да одржава систем обезбеђења квалитета у одобреном облику, тако да он буде подобан и ефикасан.

Произвођач је дужан да обавести надлежни орган који је одобрио систем обезбеђења квалитета о намераваним изменама. Предложене измене се оцењују, да би се утврдило да ли измењени систем обезбеђења квалитета и даље испуњава захтеве наведене у 6.2.2.5.3.1.

6.2.2.5.4 Поступак издавања одобрења

Прво одобрење типа конструкције

6.2.2.5.4.1 Прво одобрење типа конструкције мора се састојати из одобрења за систем обезбеђења квалитета произвођача и одобрења за пројекат посуде под притиском која треба да буде произведена. Захтев за издавање првог одобрења типа

конструкције мора да одговара захтевима наведеним у 6.2.2.5.4.2 до 6.2.2.5.4.6 и 6.2.2.5.4.9.

6.2.2.5.4.2 Произвођач који намерава да производи посуде под притиском у складу са неким стандардом за посуде под притиском и у складу са RID мора поднети захтев, те прибавити и чувати сертификат о одобрењу типа конструкције, које надлежни орган земље издавања одобрења издаје за најмање један тип конструкције посуде под притиском у складу са поступком наведеним у 6.2.2.5.4.9. Ово уверење мора, на захтев, бити достављено надлежном органу земље употребе.

6.2.2.5.4.3 За сваки производни погон подноси се захтев који мора да обухвата следеће:

(a) назив и званичну адресу произвођача, а ако захтев подноси овлашћени представник - његово име и адресу;

(b) адресу производног погона (уколико није иста као горе наведена);

(c) име и звање одговорног (-их) лица за систем обезбеђења квалитета;

(d) назив посуде под притиском и одговарајућег стандарда за посуде под притиском;

(e) детаље о евентуално одбијеном сличном захтеву за издавање одобрења од стране неког другог надлежног органа;

(f) назив контролног тела за издавање одобрења типа конструкције;

(g) документацију о производном погону, као што је описано у 6.2.2.5.3.1, и

(h) техничку документацију потребну за издавање одобрења типа конструкције на основу које се може проверити усклађеност посуда под притиском са захтевима одговарајућег стандарда за пројектовање посуда под притиском. Техничка документација мора да садржи пројекат и поступак производње и, уколико је за оцењивање потребно, најмање следеће податке:

(i) стандард за пројектовање посуде под притиском, као и цртеже о пројектовању и изради из којих се могу видети појединачни делови и јединице конструкције, ако постоје;

(ii) описе и објашњења неопходна за разумевање цртежа и предвиђене употребе посуде под притиском;

(iii) списак стандарда који су неопходни за потпуно утврђивање поступка производње;

(iv) пројектне прорачуне и спецификације материјала и

(v) извештаје о испитивању у вези са одобрењем за тип конструкције у којима су описани резултати прегледа и испитивања спроведених у складу са 6.2.2.5.4.9.

6.2.2.5.4.4 Потребно је извршити прву ревизију у складу са 6.2.2.5.3.2 на задовољење надлежног органа.

6.2.2.5.4.5 Ако се произвођачу не изда одобрење, надлежни орган мора писмено да наведе детаљне разлоге таквог одбијања.

6.2.2.5.4.6 Након што је одобрење издато, надлежном органу се достављају измене које се односе на информације саопштене у вези са издавањем првог одобрења у складу са 6.2.2.5.4.3.

Наредна одобрења типа конструкције

6.2.2.5.4.7 Захтев за издавање наредног одобрења типа конструкције мора да одговара захтевима наведеним у 6.2.2.5.4.8 и 6.2.2.5.4.9, под условом да произвођач поседује прво одобрење типа конструкције. У том случају систем обезбеђења квалитета произвођача у складу са 6.2.2.5.3 мора бити одобрен приликом издавања првог одобрења типа конструкције и мора бити применљив за нови тип конструкције.

6.2.2.5.4.8 Захтев мора да обухвата:

(a) назив и адресу произвођача, а ако захтев подноси овлашћени представник - његово име и адресу;

(b) детаље о евентуално одбијеном сличном захтеву за издавање одобрења од стране неког другог надлежног органа;

(c) доказ о издатом првом одобрењу типа конструкције; и

(d) техничку документацију описану у 6.2.2.5.4.3 (h).

Поступак издавања одобрења типа конструкције

6.2.2.5.4.9 Контролно тело мора:

(a) да провери техничку документацију, како би утврдило:

(i) да ли је тип конструкције у складу са одредбама стандарда који се примењују и

(ii) да ли је прототипска шаржа произведена у складу са техничком документацијом и репрезентативна за тип конструкције;

(b) да провери да ли су контролисања у току производње вршена у складу са захтевима наведеним у 6.2.2.5.5;

(c) кад то захтева стандард или технички пропис за посуде под притиском, да спроводи или надзире испитивања посуда под притиском, неопходна за издавање одобрења типа конструкције;

(d) да изврши или да је претходно извршило прегледе и испитивања утврђена стандардом за посуде под притиском, како би утврдило

(i) да ли је стандард примењен и испуњен и

(ii) да ли поступци које је применио произвођач испуњавају захтеве стандарда, и

(e) да обезбеди да се разни прегледи и испитивања одобрења типа конструкције врше коректно и стручно.

Пошто је испитивање прототипа завршено са задовољавајућим резултатима и пошто су испуњени сви примењиви захтеви наведени у 6.2.2.5.4, издаје се сертификат о одобрењу типа конструкције које мора да садржи назив и адресу произвођача, резултате и закључке прегледа и неопходне карактеристике типа конструкције. Ако се компатибилност између материјала од којих је посуда под притиском израђена и њеног садржаја није могла у потпуности испитати у време издавања сертификата, у сертификат о одобрењу типа конструкције уписује се изјава да оцена усаглашености није завршена.

Ако се произвођачу не изда одобрење типа конструкције, надлежни орган мора писмено да наведе детаљне разлоге таквог одбијања.

6.2.2.5.4.10 Измене на типовима конструкције за које је издато одобрење

Произвођач мора:

(a) да обавести надлежни орган који је издао одобрење о изменама на типу конструкције за који је издато одобрење, уколико ове измене, у складу са дефиницијама стандарда за посуде под притиском, не представљају нов пројекат;

(b) или да поднесе захтев за издавање наредног одобрења типа конструкције, уколико ове измене, у складу са стандардом за посуде под притиском који се примењује, представљају нов пројекат. Ово допунско одобрење издаје се у облику додатка уз првобитни сертификат о одобрењу типа конструкције.

6.2.2.5.4.11 Надлежни орган мора, на захтев, да саопшти другим надлежним органима информације о одобрењу типа конструкције, изменама одобрења и повученим одобрењима.

6.2.2.5.5 Контролисање производње и сертификација

Општи захтеви

Контролисање и издавање уверења за сваку посуду под притиском врши контролно тело или његов представник. Контролно тело које је изабрао произвођач ради контролисања и испитивања у току производње може да буде различито од контролног тела задуженог за контролисање и испитивања која се врше у циљу издавања одобрења типа конструкције.

Уколико је уз потврду контролног тела могућ доказ о томе да произвођач располаже обученим и стручним контролорима који су независни од процеса производње, контролисање могу вршити ови контролори. У том случају произвођач мора да чува евиденцију о едукацији контролора.

Контролно тело мора да провери да контролисања од стране произвођача и испитивања извршена на посудама под притиском у потпуности одговарају стандарду и захтевима RID. Уколико се у вези са овим контролисањем и испитивањем утврди неправилност, одобрење за вршење контролисања од стране контролора произвођача може бити повучено.

Након издавања одобрења од стране контролног тела, произвођач мора дати изјаву о усаглашености са типом конструкције сходно уверењу. Стављање сертификационих обележја на посуду под притиском сматра се изјавом да посуда под притиском одговара стандардима за посуде под притиском који се примењују, као и захтевима овог система оцењивања усаглашености и RID. На сваку посуду под притиском за коју је издато одобрење, контролно тело или произвођач кога је одредило контролно тело, мора да стави сертификациона обележја за посуду под притиском и регистровано обележје контролног тела.

Пре пуњења посуда под притиском издаје се уверење о усаглашености које је потписано од стране контролног тела и произвођача.

6.2.2.5.6 Евиденција

Произвођач и контролно тело, дужни су да најмање 20 година чувају евиденцију која се односи на одобрење типа конструкције и сертификат о усаглашености.

6.2.2.6 Систем издавања одобрења за периодично контролисање и испитивање посуда под притиском

6.2.2.6.1 Дефиниција појма

У смислу овог пододељка појам:

Систем издавања одобрења: означава систем издавања одобрења неком телу које спроводи периодично контролисање и испитивање посуда под притиском (у даљем тексту: „тело које спроводи периодично контролисање и испитивање”) од стране надлежног органа, укључујући одобрење за систем обезбеђења квалитета овог тела.

6.2.2.6.2 Општи захтеви

Надлежни орган

6.2.2.6.2.1 Надлежни орган установљава систем издавања одобрења, како би се обезбедило да периодично контролисање и испитивање посуда под притиском одговарају захтевима RID**.** У случајевима када надлежни орган који издаје одобрење телу које спроводи периодично контролисање и испитивање посуда под притиском није надлежни орган државе који издаје одобрење произвођачу посуде под притиском, обележје земље издавања одобрења за периодично контролисање и испитивање мора бити наведено у обележјима посуда под притиском (види 6.2.2.7).

Надлежни орган државе у којој се издаје одобрење за периодично контролисање и испитивање мора, на захтев, да достави доказ надлежном органу земље употребе о усаглашености са овим системом издавања одобрења, укључујући евиденцију о периодичном контролисању и испитивању.

Надлежни орган државе у којој се издаје одобрење може да повуче уверење о издатом одобрењу у складу са 6.2.2.6.4.1, ако се докаже неусаглашеност са системом издавања одобрења.

6.2.2.6.2.2 Надлежни орган може у потпуности или делимично да делегира своје функције у овом систему издавања одобрења.

6.2.2.6.2.3 Надлежни орган мора да обезбеди постојање расположивог актуелног списка одобрених тела која спроводе периодично контролисање и испитивање и њихових идентификационих обележја.

Тела која спроводе периодично контролисање и испитивање

6.2.2.6.2.4 Тело које спроводи периодично контролисање и испитивање мора имати одобрење надлежног органа и:

(a) располагати адекватним, обученим, компетентним и искусним особљем интегрисаним у организациону структуру, које на задовољавајући начин може да врши своје техничке послове;

(b) имати приступ одговарајућим и адекватним уређајима и опреми;

(c) бити независно у свом раду и ослобођено од утицаја који би могли да га спречавају у томе;

(d) чувати пословну тајну;

(e) повући јасну границу између суштинских послова тела које спроводи периодично контролисање и испитивање и послова који нису у вези с тим;

(f) управљати документованим системом обезбеђења квалитета у складу са 6.2.2.6.3;

(g) поднети захтев за издавање одобрења у складу са 6.2.2.6.4;

(h) обезбедити да се периодична контролисања и испитивања спроводе у складу са 6.2.2.6.5; и

(i) одржавати ефикасан и адекватан систем извештавања и евидентирања у складу са 6.2.2.6.6.

6.2.2.6.3 Систем обезбеђења квалитета и ревизија тела које спроводи периодично контролисање и испитивање

6.2.2.6.3.1 Систем обезбеђења квалитета

Систем обезбеђења квалитета мора да обухвата све елементе, захтеве и одредбе који се преузимају од стране тела које спроводи периодичну контролу и испитивање. Исти мора бити документован на систематичан и уредан начин у облику писмено утврђених начела, поступака и упутстава.

Систем обезбеђења квалитета мора да обухвата:

(a) опис организационе структуре и одговорности;

(b) одговарајућа упутства која се примењују за контролисање и испитивање,

контролу квалитета, обезбеђење квалитета и радне токове;

(c) евиденцију о квалитету, као што су извештаји о контролисању, подаци о испитивању, калибрирању и уверењима;

(d) накнадна испитивања од стране менаџмента као последица накнадне ревизија у складу са 6.2.2.6.3.2, у циљу обезбеђења успешног начина деловања система обезбеђења квалитета;

(e) поступак за контролу докумената и њихово ажурирање;

(f) средство за контролу посуда под притиском који нису у складу са захтевима; и

(g) програме едукације и поступке квалификације за одговарајуће особље.

6.2.2.6.3.2 Ревизија

Тело које спроводи периодично контролисање и испитивање и његов систем обезбеђења квалитета мора бити проверено, како би се утврдило да ли испуњава захтеве RID на задовољење надлежног органа.

Ревизија се спроводи као део поступка издавања првог одобрења (види 6.2.2.6.4.3). Ревизија може бити неопходна као део поступка за измену одобрења (види 6.2.2.6.4.6).

Периодичне ревизије спроводе се ради задовољена надлежног органа, како би се обезбедило да тело које спроводи периодично контролисање и испитивање и даље одговара захтевима RID**.**

Тело које спроводи периодично контролисање и испитивање обавештава се о резултатима сваке ревизије. Обавештење мора да обухвата закључке ревизије и евентуално потребне корективне мере.

6.2.2.6.3.3 Одржавање система обезбеђења квалитета

Тело које спроводи периодично контролисање и испитивање мора да одржава систем обезбеђења квалитета у одобреном облику, тако да он буде подобан и ефикасан.

Тело које спроводи периодично контролисање и испитивање дужно је да обавести надлежни орган који је одобрио систем обезбеђења квалитета о намераваним изменама сагласно поступку за измену одобрења у складу са 6.2.2.6.4.6.

6.2.2.6.4 Поступак издавања одобрења телима која спроводе периодично контролисање и испитивање

Прво одобрење

6.2.2.6.4.1 Тело које намерава да спроводи периодично контролисање и испитивање посуда под притиском у складу са неким стандардом за посуде под притиском и у складу са RID мора поднети захтев за уверење о одобрењу које издаје надлежни орган, те прибавити и чувати исто.

Ово уверење мора, на захтев, бити достављено надлежном органу земље употребе.

6.2.2.6.4.2 За свако тело које спроводи периодично контролисање и испитивање подноси се захтев који мора да обухвата следеће:

(a) назив и адресу тела које спроводи периодично контролисање и испитивање, а ако захтев подноси овлашћени представник - његово име и адресу;

(b) адресу сваке установе која спроводи периодично контролисање и испитивање;

(c) име и звање одговорног (-их) лица за систем обезбеђења квалитета;

(d) назив посуда под притиском, испитних метода за периодично контролисање и испитивање и одговарајућих стандарда за посуде под притиском који се узимају у обзир у оквиру система обезбеђења квалитета;

(e) документацију о свакој установи, опреми и систему обезбеђења квалитета описаном у 6.2.2.6.3.1;

(f) евиденцију о квалификацији и едукацији особља за спровођење периодичног контролисања и испитивања; и

(g) детаље о евентуално одбијеном сличном захтеву за издавање одобрења од стране неког другог надлежног органа.

6.2.2.6.4.3 Надлежни орган мора да:

(a) прегледа документацију, како би утврдио да ли су поступци у складу са захтевима одговарајућих стандарда за посуде под притиском и RID, и

(b) изврши ревизију у складу са 6.2.2.6.3.2, како би утврдио да ли се контролисања и испитивања спроводе у складу са захтевима одговарајућих стандарда за посуде под притиском и RID*,* уз потврду надлежног органа.

6.2.2.6.4.4 Пошто је ревизија извршена са задовољавајућим резултатима и пошто су испуњени сви захтеви наведени у 6.2.2.6.4, издаје се уверење о одобрењу. Оно мора да садржи назив тела које спроводи периодично контролисање и испитивање, регистровано обележје, адресу сваке установе и неопходне податке као доказ о дозвољеним активностима (нпр. обележја посуда под притиском, испитне методе за периодично контролисање и испитивање и стандарде за посуде под притиском).

6.2.2.6.4.5 Ако се телу које спроводи периодично контролисање и испитивање не изда одобрење, надлежни орган мора писмено да наведе детаљне разлоге таквог одбијања.

Измене у одобрењима за тела која спроводе периодично контролисање и испитивање

6.2.2.6.4.6 Након издавања одобрења, тело које спроводи периодично контролисање и испитивање мора да обавести надлежни орган који је издао одобрење о свим изменама у вези са информацијама које су, у складу са 6.2.2.6.4.2, достављене у оквиру издавања првог одобрења.

Ове измене се оцењују, како би се утврдило да ли су испуњени захтеви одговарајућих стандарда за посуде под притиском и RID*.* Може се захтевати ревизија у складу са 6.2.2.6.3.2. Надлежни орган мора писмено да одобри или одбије ове измене; уколико је потребно, издаје се измењено уверење о одобрењу.

6.2.2.6.4.7 Надлежни орган мора, на захтев, да саопшти другим надлежним органима информације о првом одобрењу, изменама одобрења и повученим одобрењима.

6.2.2.6.5 Периодично контролисање и испитивање, као и сертификација

Стављање обележја за периодично контролисање и испитивање на посуду под притиском сматра се изјавом да посуда под притиском одговара стандардима за посуде под притиском који се примењују и захтевима RID. Тело које спроводи периодично контролисање и испитивање мора да стави обележје за периодично контролисање и испитивање, укључујући своје регистровано обележје, на сваку посуду под притиском за коју је издато одобрење (види 6.2.2.7.7).

Пре пуњења посуде под притиском тело које спроводи периодично контролисање и испитивање мора да изда документ којим се потврђује да је посуда под притиском успешно издржала периодично контролисање и испитивање.

6.2.2.6.6 Евиденција

Тело које спроводи периодично контролисање и испитивање мора најмање 15 година чувати евиденцију о извршеним контролисањима и испитивањима на посудама под притиском (независно од тога да ли су била успешна или не), укључујући место испитне установе.

Власник посуде под притиском мора чувати идентичну евиденцију до следећег периодичног контролисања и испитивања, осим ако је посуда трајно повучена из употребе.

6.2.2.7 Обележавање UN посуда под притиском које се могу поново пунити

Напомена: *Захтеви за обележавање за UN-металхидридне складишне (акумулационе) системе садржани су у 6.2.2.9, захтеви за обележавање UN свежњева боца садржани су у 6.2.2.10 и захтеви за обележавање затварача наведени су у 6.2.2.11.*

6.2.2.7.1 Тела UN посуда под притиском које се поново пуне и затворени криогени резервоари обележавају се јасно и читљиво сертификационим обележјима, радним обележјима и обележјима произвођача. Ова обележја морају бити трајно нанета (нпр. утиснута, гравирана или урезана). Обележја се морају налазити на раменима, горњем крају или врату тела посуде под притиском или на неком трајно постављеном саставном делу посуде под притиском (нпр. наварена крагна, или плочица отпорна на корозију наварена на спољну облогу затвореног криогеног резервоара). Са изузетком UN симбола за амбалажу, минимална величина обележја износи 5 mm за посуде под притиском са пречником од најмање 140 mm и 2,5 mm за посуде под притиском са пречником мањим од 140 mm. Минимална величина UN симбола за амбалажу износи 10 mm за посуде под притиском са пречником од најмање 140 mm и 5 mm за посуде под притиском са пречником мањим од 140 mm.

6.2.2.7.2 Обавезна сертификациона обележја су следећа:

(a) симбол Уједињених Нација за амбалажу .

Овај симбол се може користити само у сврху потврде, да амбалажа, флексибилни контејнер за робу у расутом стању, преносива цистерна или MEGC, испуњава одговарајуће захтеве поглавља 6.1, 6.2, 6.3, 6.5, 6.6, 6.7 или 6.11. Овај симбол се не може користити за посуде под притиском, које испуњавају само захтеве у 6.2.3 до 6.2.5 (види 6.2.3.9).

(b) технички стандард примењен за пројектовање, конструкцију и испитивање (нпр. ISO 9809-1);

Напомена*: За боце за ацетилен, обележава се и стандард ISO 3807.*

(c) слово (слова) за земљу издавања одобрења наведено у виду ознаке за возила у међународном друмском саобраћају[2];

Напомена: *За потребу овог обележја, земљом издавања одобрења сматра се земља надлежног органа који је одобрио прво контролисање и испитивање појединачне посуде у тренутку производње.*

(d) идентификационо обележје или жиг која је регистровано код надлежног органа земље у којој је издато одобрење за обележје;

(e) датум првог контролисања, са навођењем године (четири броја) иза које следи податак о месецу (два броја), одвојен косом цртом (тј. „/”).

Напомена: *Када је оцењена усаглашеност боце за ацетилен у складу са 6.2.1.4.4 (b) и када су контролна тела за тело боце и боце за ацетилен различита, захтевају се обележја сваког од тих тела (d). Потребно је назначити само датум првог контролисања (e) завршене боце за ацетилен. Ако се разликују земља одобрења контролног тела одговорног за прво контролисање и земља одобрења контролног тела одговорног за испитивање, ставља се и друго обележје (c).*

[2] *Ознака регистарције државе која се користи за моторна возила и приколице у међународном друмском саобраћају, у складу са Женевском конвенцијом о друмском саобраћају из 1949. године или Бечком конвенцијом о друмском саобраћају из 1968. године.*

6.2.2.7.3 Обавезна радна обележја су следећа:

(f) испитни притисак у барима, испред којег се наводе слова „PH” и иза кога се додају слова „BAR”;

(g) маса празне посуде под притиском, укључујући све трајно постављене саставне делове (нпр. вратни прстен, прстен на подножју, итд.), у килограмима, иза које се додају слова „KG”). Ова маса не сме да садржи масу затварача, заштитног поклопаца вентила или заштите вентила, евентуалне облоге или порозне масе за ацетилен. Маса се изражава са три цифре (укључујући децимале) заокружена на последњу већу цифру. За боце чија маса износи мање од 1 kg маса се изражава са две цифре (укључујући децимале) заокружена на последњу већу цифру. За посуде под притиском за UN 1001 ацетилен, у раствору, и UN 3374 ацетилен, без растварача, мора бити наведена најмање једна цифра иза децималног зареза, а за празне посуде под притиском, масе која износи мање од 1 kg морају бити наведене најмање две цифре иза децималног зареза;

(h) гарантована минимална дебљина зидова посуда под притиском у милиметрима, иза које се додају слова „MM”. Ово обележје није потребно за посуде под притиском запремине од максимално 1 литра, за боце од композитних материјала или за затворене криогене резервоаре;

(i) за посуде под притиском за компримоване гасове, UN 1001 ацетилен, у раствору, и UN 3374 ацетилен, без растварача, радни притисак у барима, испред којег се наводе слова „PW”. За затворене криогене резервоаре највиши дозвољени радни притисак испред којег се наводе слова „MAWP”;

Напомена: *Када је тело боце намењено за употребу као боца за ацетилен (укључујући порозни материјал), обележје радног притиска није потребно док се боца за ацетилен не заврши.*

(j) за посуде под притиском за гасове у течном стању, дубоко расхлађене гасове у течном стању и растворене гасове, запремина у литрима која се изражава са три цифре (укључујући децимале) заокружена на последњу већу цифру и иза које се додаје слово „L”. Ако је вредност минималне или номиналне запремине цео број, цифре иза децималног зареза се могу изоставити;

(k) за боце за UN 1001 ацетилен, растворен:

(i) тара у килограмима која се састоји од укупне масе празног тела боце, опреме за руковање (укључујући порозни материјал) која се не уклања током пуњења, свих премаза, растварача и засићеног гаса, која се изражава са три цифре (укључујући децимале) заокружена на последњу већу цифру и иза које се додају слова „KG”. Мора бити наведена најмање једна цифра иза децималног зареза. За посуде под притиском укупне масе мање од 1 kg, укупна маса мора бити наведена са две цифре (укључујући децимале) заокружена на последњу већу цифру;

(ii) врста порозног материјала (нпр. назив или робна марка) и

(iii) укупна маса напуњене боце за ацетилен у килограмима, након чега следе слова „KG”;

(l) за боце за UN 3374 ацетилен, без растварача:

(i) тара у килограмима која се састоји од укупне масе празног тела боце, опреме за руковање (укључујући порозни материјал) која се не уклања током пуњења и свих премаза која се изражава са три цифре (укључујући децимале) заокружена на последњу већу цифру и иза које се додају слова „KG”. Мора бити наведена најмање једна цифра иза децималног зареза. За посуде под притиском укупне масе мање од 1 kg укупна маса мора бити наведена са две цифре (укључујући децимале) заокружена на последњу већу цифру;

(ii) врста порозног материјала (нпр.: назив или робна марка) и

(iii) укупна маса напуњене боце за ацетилен у килограмима, након чега следе слова „KG”.

6.2.2.7.4 Обавезна обележја произвођача су следећа:

(m) идентификација навоја боце (нпр. 25E). Ово обележје није потребно за затворене криогене резервоаре;

Напомена: *Подаци на обележјима који се могу користити за идентификацију навоја за боце дати су у ISO/TR 11364, Боце за гас – Компилација националних и међународних навоја код вентила боца за гас и њихова идентификација и систем обележавања*.

(n) обележје произвођача регистровано од стране надлежног органа. Ако земља производње није идентична са земљом издавања одобрења, испред обележја произвођача наводи(-е) се слово(-а) за обележје земље производње у виду ознаке за возила у међународном друмском саобраћају[2]. Обележје земље и обележје произвођача одвајају се остављањем празног места или косом цртом;

Напомена: *Код боца за ацетилен, ако се разликују произвођач боце за ацетилен и произвођач тела боце за ацетилен, потребно је само обележје произвођача завршене боце за ацетилен.*

(o) серијски број додељен од стране произвођача;

(p) за посуде под притиском од челика и посуде под притиском од композитног материјала са челичном оплатом који су предвиђени за превоз гасова код којих постоји опасност од водоничне кртости слово „H” којим се наводи компатибилност челика (види стандард ISO 11114-1:2020);

(q) за боце и велике боце од композитних материјала са ограниченим животним веком пројекта, навод „FINAL” иза којег следи податак о животном веку пројекта исказан у облику године (четири цифре) иза које следи месец (две цифре) одвојени косом цртом (нпр. „/”);

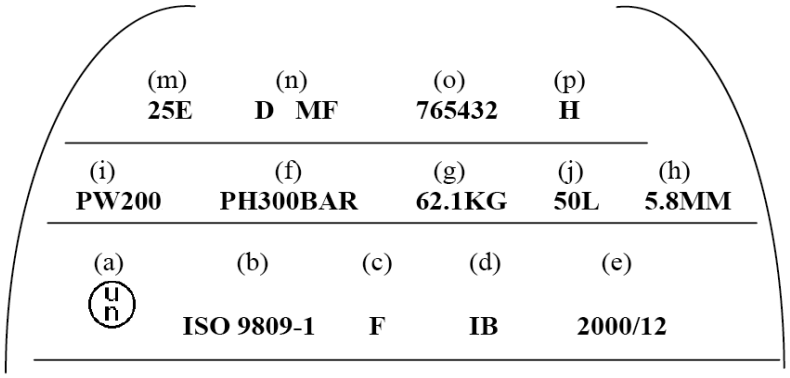
(r) за боце и велике боце од композитних материјала са ограниченим животним веком пројекта дужим од 15 година и за боце и велике боце од композитних материјала са неограниченим животним веком пројекта, навод „SERVICE” иза којег следи датум од 15 година разлике од датума производње (прво контролисање), исказан у облику године (четири цифре) иза које следи месец (две цифре) одвојени косом цртом (нпр. „/”).

Напомена: *Једном када је први тип конструкције прошао програм испитивања века употребе који се захтева у складу са Напоменом 2 у 6.2.2.1.1 или Напоменом 2 у 6.2.2.1.2, у даљој производњи се више не захтева ово прво обележје века употребе. Прво обележје века употребе мора се учинити нечитљивим на боцама и великим боцама типа конструкције који је испунио захтеве према програму испитивања века употребе.*

6.2.2.7.5 Горе наведена обележја распоређују се у три групе.

- Обележја произвођача представљају највишу групу и морају бити наведена редоследом утврђеним у 6.2.2.7.4, осим обележја описаних у 6.2.2.7.4 (q) и (r) која ће бити додата код обележја периодичног контролисања и испитивања у 6.2.2.7.7.
- Радна обележја наведена у 6.2.2.7.3 представљају средњу групу, при чему се непосредно испред испитног притиска (f) наводи радни притисак (i), уколико се захтева.
- Сертификациона обележја представљају најнижу групу и морају бити наведена редоследом утврђеним у 6.2.2.7.2.

У наставку је представљен пример обележавања боце.

6.2.2.7.6 Друга обележја на другим местима изузев бочног зида дозвољена су под условом да се налазе на местима са слабим напрезањима и да немају величину и дубину које доводе до штетних концентрација напрезања. Код затворених криогених резервоара ова обележја смеју бити наведена на одвојеној плочици која је постављена на спољној облози. Ова обележја не смеју бити у супротности са захтеваним обележјима.

6.2.2.7.7 Поред горе наведених обележја, свака посуда под притиском која се поново пуни и која испуњава захтеве за периодично контролисање и испитивање према 6.2.2.4 мора имати обележја која садрже следеће податке:

(a) слово(а) за ознаку државе која је издала одобрење телу које спроводи периодично контролисање и испитивање, у виду ознаке за возила у међународном друмском саобраћају[3]. Ово обележје није потребно, ако је тело одобрено од стране надлежног органа државе у којој је издато одобрење за производњу;

(b) регистровано обележје тела одобреног од стране надлежног органа за спровођење периодичних контролисања и испитивања;

(c) датум периодичног контролисања и испитивања, са навођењем године (два броја) иза које следи податак о месецу (два броја), одвојен косом цртом (тј. „/”). За навођење године смеју се употребити и четири броја.

Горе наведена обележја морају бити наведена утврђеним редоследом.

6.2.2.7.8 Обележја у складу са 6.2.2.7.7 могу бити уграварана на металном прстену причвршћеном на боцу или буре под притиском када је уграђен вентил, а који се може уклонити једино скидањем вентила са боце или са бурета под притиском.

[3] *Ознака регистарције државе која се користи за моторна возила и приколице у међународном друмском саобраћају, у складу са Женевском конвенцијом о друмском саобраћају из 1949. године или Бечком конвенцијом о друмском саобраћају из 1968. године.*

6.2.2.7.9 *(Брисано)*

6.2.2.8 Обележавање UN боца које се не могу поново пунити

6.2.2.8.1 UN боце које се не могу поново пунити обележавају се јасно и читљиво сертификационим обележјима и специфичним обележјима за гас или боцу. Ова обележја морају бити трајно нанета на боцу (нпр. исписана помоћу шаблона, утиснута, уграви рана или урезана). Уколико нису исписана помоћу шаблона, ова обележја се морају налазити на раменима, горњем крају или врату боце или на неком трајно постављеном саставном делу боце (нпр. наварена крагна). Изузев симбола за амбалажу UN и натписа „НЕ ПУНИТИ ПОНОВО”, минимална величина обележја износи 5 mm за боце пречника од најмање 140 mm и 2,5 mm за боце пречника мањег од 140 mm. Минимална величина симбола за амбалажу UN износи 10 mm за боце пречника од најмање 140 mm и 5 mm за боце са пречником мањим од 140 mm. Минимална величина обележја „НЕ ПУНИТИ ПОНОВО” износи 5 mm.

6.2.2.8.2 Обележја наведена у 6.2.2.7.2 до 6.2.2.7.4, изузев (g), (h) и (m), су обавезна. Серијски број о) може бити замењен бројем шарже. Поред тога, захтева се натпис „НЕ ПУНИТИ ПОНОВО” са величином слова од најмање 5 mm.

6.2.2.8.3 Примењују се захтеви наведени у 6.2.2.7.5.

Напомена: *Због величине боца које се не могу поново пунити ова трајна обележја могу бити замењена листицом опасности.*

6.2.2.8.4 Друга обележја дозвољена су под условом да се налазе на местима са слабим напрезањима, изузев бочног зида, и да немају величину и дубину које доводе до штетних концентрација напрезања. Ова обележја не смеју бити у супротности са захтеваним обележјима.

6.2.2.9 Обележавање UN металхидридних складишних (акумулационих) система

6.2.2.9.1 UN металхидридни складишни (акумулациони) системи обележавају се јасно и читљиво обележјима у наставку. Ова обележја морају бити трајно нанета на металхидридне складишне (акумулационе) системе (нпр. утиснута, гравирана или урезана). Ова обележја се морају налазити на раменима, горњем крају или врату металхидридних складишних (акумулационих) система или на неком трајно постављеном саставном делу металхидридног складишног (акумулационог) система. Изузев симбола Уједињених Нација за амбалажу, минимална величина обележја износи 5 mm за металхидридне складишне (акумулационе) системе, чија свеобухватна најмања димензија износи најмање 140 mm, а 2,5 mm за металхидридне складишне (акумулационе) системе чија свеобухватна најмања димензија износи мање од 140 mm. Минимална величина симбола Уједињених Нација за амбалажу износи 10 mm за металхидридне складишне (акумулационе) системе, чија свеобухватна најмања димензија износи најмање 140 mm, а 5 mm за металхидридне складишне (акумулационе) системе, чија свеобухватна најмања димензија износи мање од 140 mm.

6.2.2.9.2 Потребно је поставити следеће обележје:

(a) симбол Уједињених Нација за амбалажу .

Овај симбол се сме користити само у сврху потврде, да амбалажа, флексибилни контејнер за робу у расутом стању, преносива цистерна или MEGC испуњава одговарајуће захтеве поглавља 6.1, 6.2, 6.3, 6.5, 6.6, 6.7 или 6.11;

(b) „ISO 16111” (стандард који се користи за пројектовање, израду и испитивање);

(c) слово (слова) за земљу издавања дозволе наведено у виду ознаке за возила у међународном друмском саобраћају[4];

Напомена: *За потребу овог обележја, земљом издавања одобрења сматра се земља надлежног органа који је одобрио прво контролисање и испитивање појединачне посуде у тренутку производње.*

(d) идентификационо обележје за земљу или печат контролног тела које је регистровано код надлежног органа земље у којој је издата дозвола за обележје;

(e) датум првог контролисања, навођењем године (четири броја) иза које следи податак о месецу (два броја), одвојен косом цртом (тј. „/”)

(f) испитни притисак посуде у барима, испред којег се наводе слова „PH” и иза кога се додају слова „BAR”;

(g) номинални притисак пуњења металхидридног складишног (акумулационог) система у барима, испред којег се наводе слова „RCP” и иза које се додају слова „BAR”

(h) обележје произвођача регистровано од стране надлежног органа. Ако земља производње није идентична са земљом издавања дозволе, испред обележја произвођача наводи(-е) се слово(-а) за податак о земљи производње у виду ознаке земље за моторна возила у међународном саобраћају[7]. Обележје земље и обележје произвођача одвајају се празним местом или косом цртом;

(i) серијски број додељен од стране произвођача;

(j) за посуде под притиском од челика и посуде под притиском од композитног материјала са челичном оплатом слово „H” којим се наводи компатибилност челика (види стандард ISO 11114-1:2020), и

[4] *Ознака регистарције државе која се користи за моторна возила и приколице у међународном друмском саобраћају, у складу са Женевском конвенцијом о друмском саобраћају из 1949. године или Бечком конвенцијом о друмском саобраћају из 1968. године.*

(k) за металхидридне складишне (акумулационе) системе са ограниченим веком трајања, датум истека наведен словима „FINAL”, иза које следи податак о години (четири броја) и о месецу (два броја) одвојен косом цртом (тј. „/”).

Сертификациона обележја утврђена у (a) до (e) морају да буду приказана узастопно у наведеном редоследу. Испред испитног притиска (став f) мора непосредно да стоји номинални притисак пуњења (став g). Обележја произвођача утврђена у (h) до (k) морају да буду приказана у наведеном редоследу.

6.2.2.9.3 Дозвољена су друга обележја на другим местима изузев бочног зида, под условом да се налазе на местима са слабим напрезањима и да немају величину и дубину које доводе до штетних концентрација напрезања. Ова обележја не смеју бити у супротности са прописаним обележјима.

6.2.2.9.4 Поред горе наведених обележја, сваки металхидридни складишни (акумулациони) систем који испуњава прописе за периодично контролисање и испитивање према 6.2.2.4 мора имати обележја која садрже следеће податке:

(a) слово(а) ознаке за земљу која је издала дозволу телу које спроводи периодично контролисање и испитивање, у виду ознаке за возила у међународном друмском саобраћају[4]. Ово обележје није потребно, ако је тело овлашћено од стране надлежног органа државе у којој је издата дозвола за производњу;

(b) регистровано обележје тела овлашћеног од стране надлежног органа за спровођење периодичних контролисања и испитивања;

(c) датум периодичног контролисања и испитивања, навођењем године (два броја) иза које следи податак о месецу (два броја), одвојен косом цртом (тј. „/”). За навођење године смеју се употребити и четири броја.

Горе наведена обележја морају бити наведена утврђеним редоследом.

6.2.2.10 Обележавање UN свежњева боца

6.2.2.10.1 Свако тело боце садржане у свежњу боца треба да буду обележено у складу са 6.2.2.7. Појединачни затварачи у свежњу боца морају бити обележени у складу са 6.2.2.11.

6.2.2.10.2 UN свежњеви боца који се могу поново пунити морају да буду јасно и читљиво обележени сертификационим, радним и обележјима произвођача. Ова обележја морају бити трајно нанета (нпр. утиснута, уграварана или урезана) на плочици која је трајно причвршћена на раму свежња боца. Осим за симбол UN за амбалажу, најмања величина обележја мора да буде 5 mm. Најмања величина симбола UN за амбалажу мора да буде 10 mm.

6.2.2.10.3 Потребно је поставити следећа обележја:

(a) сертификациона обележја наведена у 6.2.2.7.2 (a), (b), (c), (d) и (e);

(b) радна обележја наведена у 6.2.2.7.3 (f), (i), (j) и укупну масу рама свежња боца и свих делова који су трајно причвршћени (тела боца и опреме за руковање). Свежњеви намењени за превоз UN 1001 ацетилена, раствореног и UN 3374 ацетилена, без растварача, морају имати наведену тару као што је наведено у клаузули B.4.2, стандарда ISO 10961:2010; и

(c) обележја произвођача која су наведена у 6.2.2.7.4 (n), (o) и, где је то применљиво, (p).

[4] *Ознака регистарције државе која се користи за моторна возила и приколице у међународном друмском саобраћају, у складу са Женевском конвенцијом о друмском саобраћају из 1949. године или Бечком конвенцијом о друмском саобраћају из 1968. године.*

6.2.2.10.4 Горе наведена обележја распоређују се у три групе:

(a) Обележја произвођача представљају највишу групу и морају бити наведена редоследом утврђеним у 6.2.2.10.3 (c);
(b) Радна обележја наведена у 6.2.2.10.3 (b) представљају средњу групу и радна обележја наведена у 6.2.2.7.3 (f), којима треба да претходе радна обележја наведена у 6.2.2.7.3 (i), уколико се то захтева.
(c) Сертификациона обележја представљају најнижу групу и морају бити наведена редоследом утврђеним у 6.2.2.10.3 (a).

6.2.2.11 Обележавање затварача UN посуда под притиском које се могу поново пунити

Следећа трајна обележја морају бити нанета јасно и читљиво на затвараче (нпр. утиснута, уграварана или урезана):

(a) идентификационо обележје произвођача;

(b) стандард за пројектовање или ознака стандарда за пројектовање;

(c) датум производње (година и месец или година и недеља) и

(d) идентификационо обележје контролног тела одговорног за прво контролисање и испитивање, ако је применљиво.

Испитни притисак вентила мора бити обележен када је он нижи од испитног притиска који је наведен при оцени прикључка вентила за пуњење.

6.2.2.12 Еквивалентни поступци за оцењивање усаглашености и периодично контролисање и испитивање

Сматра се да су захтеви из 6.2.2.5 и 6.2.2.6 за UN посуде под притиском испуњени ако се примене следећи поступци:

Поступак	**Релевантно тело**
Испитивање типа и издавање сертификата о одобрењу типа (1.8.7.2)[a]	Xa
Надзирање производње (1.8.7.3) и прво контролисање и испитивања (1.8.7.4)	Xa или IS
Периодично контролисање (1.8.7.6)	Xa или Xb или IS

[a] *Када надлежни орган именује контролно тело за издавање сертификата о одобрењу типа, испитивање типа врши то контролно тело.*

Сваки поступак, како је дефинисано, у табели спроводи једно релевантно тело као што је наведено у табели.

За појединачна оцењивања усаглашености (нпр. тело боце и затварач) види 6.2.1.4.4.

Xa означава надлежни орган или контролно тело према 1.8.6.3 и акредитовано у складу са EN ISO/IEC 17020:2012 (осим одредбе 8.1.3) тип A.

Xb означава контролно тело према 1.8.6.3 и акредитовано у складу са EN ISO/IEC 17020:2012 (осим одредбе 8.1.3) тип B, које ради искључиво за власника или корисника одговорног за посуде под притиском.

IS означава службу за контролисања у оквиру предузећа произвођача или предузећа са објектом за испитивање под надзором контролног тела према 1.8.6.3 и акредитованог у складу са EN ISO/IEC 17020:2012 (осим одредбе 8.1.3) тип A. Служба за контролисања у оквиру предузећа мора да буде независна од поступака пројектовања, производних операција, поправке и одржавања.

Ако се служба за контролисање у оквиру предузећа користи за обављање првог контролисања и испитивања, обележје наведено у 6.2.2.7.2 (d) мора бити

допуњено обележјем службе за контролисање у оквиру предузећа.

Ако је служба за контролисање у оквиру предузећа извршила периодично контролисање, обележје наведено у 6.2.2.7.7 (b) мора бити допуњено обележјем службе за контролисање у оквиру предузећа.

6.2.3 Захтеви за посуде под притиском, које нису UN посуде под притиском

6.2.3.1 Пројектовање и израда

6.2.3.1.1 Посуде под притиском и њихови затварачи који нису пројектовани, израђени, контролисани, испитани или одобрени према захтевима у 6.2.2 морају бити пројектовани, израђени, контролисани, испитани или одобрени према захтевима у 6.2.1 са допунама или изменама овог одељка или одељка 6.2.4 или 6.2.5.

6.2.3.1.2 Дебљина зидова се у свим могућим случајевима утврђује прорачуном, по потреби повезаним са експерименталном анализом напрезања. У другим случајевима дебљина зидова сме да се утврди и експерименталним путем.

При пројектовању посуда под притиском или тела посуда под притиском укључујући све трајно причвршћене делове (нпр. вратни прстен, прстен на дну, итд.) треба извршити одговарајуће прорачуне, како би се обезбедила сигурност посуда под притиском.

Минимално потребна дебљина зидова ради отпорности на притисак мора се прорачунати имајући у виду нарочито:

- прорачунске притиске који не смеју да буду нижи од испитног притиска,
- прорачунске температуре које нуде примерени сигурносни распон,
- максимална напрезања и највише концентрације напрезања, уколико је потребно,
- факторе који су повезани са особинама материјала.

6.2.3.1.3 За заварене посуде под притиском могу се користити само метали који могу дати одговарајући квалитет завареног споја за које се може обезбедити довољна вредност ударне жилавости при температури окружења од -20 °C.

6.2.3.1.4 Код затворених криогених резервоара ударна жилавост, која се доказује у складу са 6.2.1.1.8.1, мора бити испитана према поступку у 6.8.5.3.

6.2.3.1.5 Боце за ацетилен не смеју бити опремљене топљивим осигурачима или било којим другим уређајима за растерећење притиска.

6.2.3.2 *(Резервисано)*

6.2.3.3 Опрема за руковање

6.2.3.3.1 Опрема за руковање мора да одговара прописима у 6.2.1.3.

6.2.3.3.2 Бурад под притиском могу бити опремљена отворима за пуњење и пражњење, као и додатним отворима за показиваче нивоа пуњења, показиваче притиска или уређаје за растерећење. Број отвора треба да буде ограничен, како би се омогућио безбедан рад. Бурад под притиском могу бити опремљена и ревизионим (контролним) отвором који мора бити затворен ефикасним затварачем.

6.2.3.3.3 Ако су боце опремљене уређајем који спречава котрљање боца, исти не сме бити повезан са заштитним поклопцем.

6.2.3.3.4 Бурад под притиском која могу да се котрљају морају бити опремљена обручима за котрљање или имати неку другу заштиту која спречава оштећења при котрљању (нпр. метална облога отпорна на корозију нанета распршивањем на спољну страну посуде под притиском).

6.2.3.3.5 Свежњеви боца морају бити опремљени одговарајућим уређајима за безбедно руковање и превоз.

6.2.3.3.6 Ако су постављени показивачи нивоа пуњења, показивачи притиска или уређаји за растерећење, исти се морају заштитити на начин који се захтева у 4.1.6.8 за вентиле.

6.2.3.4 Прво контролисање и испитивање

6.2.3.4.1 Нове посуде под притиском се подвргавају испитивањима и контролисањима у току и након производње у складу са захтевима у 6.2.1.5.

6.2.3.4.2 Посебне одредбе за тела посуда под притиском од легура алуминијума

(a) Поред првог контролисања прописаног у 6.2.1.5.1 мора се извршити још и испитивање подложности међукристалној корозији унутрашњег зида тела посуда под притиском, уколико се користи легура алуминијума која садржи бакар или легура алуминијума која садржи магнезијум или манган, чији садржај магнезијума износи више од 3,5% или чији садржај мангана износи мање од 0,5%.

(b) Испитивање легуре алуминијума/бакра спроводи произвођач у поступку одобрења нове легуре од стране надлежног органа, а затим у оквиру фабричког испитивања сваког новог одливка;

(c) Испитивање легуре алуминијума/магнезијума спроводи произвођач у поступку одобрења нове легуре и процеса производње од стране надлежног органа. У случају промене састава легуре или измене процеса производње испитивање се понавља.

6.2.3.5 Периодично контролисање и испитивање

6.2.3.5.1 Периодично контролисање се мора извршити у складу са прописима у 6.2.1.6.

Напомена 1: *Уз сагласност надлежног органа земље која је издала одобрење типа, испитивање хидрауличног притиска за тела сваке заварене боце од челика за превоз гасова са бројем UN 1965 смеша гасовитих угљоводоника, преведена у течно стање, н.д.н., запремине мање од 6,5 литара сме бити замењено неким другим испитивањем које гарантује исти степен сигурности.*

Напомена 2: *За тела бешавних челичних боца и тела великих боца, провера према 6.2.1.6.1 (b) и испитивање хидрауличним притиском према 6.2.1.6.1 (d), могу бити замењени поступком у складу са стандардом EN ISO 16148:2016 + A1:2020 „Боце за гас – Бешавне челичне боце и велике боце за гас које се могу поново пунити – Испитивање акустичне емисије (AT) и праћење ултразвучних испитивања (UT) за периодично контролисање и испитивање.”*

Напомена 3: *Провера према 6.2.1.6.1 (b) и испитивање хидрауличним притиском према 6.2.1.6.1 (d), могу бити замењени ултразвучним испитивањем које се спроводи у складу са EN ISO 18119:2018 + A1:2021 за тела бешавних боца и тела великих боца од челика или легуре алуминијума. Без обзира на клаузулу B.1 овог стандарда, сва тела боца и тела великих боца чија дебљина зида је мања од минималне пројектне дебљине зида, биће одбачена.*

6.2.3.5.2 Затворени криогени резервоари морају да буду предмет периодичног контролисања и испитивања према роковима који су дефинисани у упутству за паковање P203 (8) (b) у 4.1.4.1, у складу са следећим:

(a) контрола спољашњег стања посуде под притиском и верификација опреме за руковање и спољашњих обележја;

(b) испитивање заптивености.

6.2.3.5.3 *Опште одредбе за замену предвиђених провера за периодично контролисање и испитивање као што се захтева у 6.2.3.5.1*

6.2.3.5.3.1 Овај став се односи само на типове посуда под притиском које су конструисане и произведене у складу са стандардима наведеним у 6.2.4.1 или техничким кодом у складу са 6.2.5 и за које инхерентна својства конструкције спречавају провере под (b) или (d) за периодично контролисање и испитивање чија примена се захтева у складу са 6.2.1.6.1 или да се тумаче резултати.

За такве посуде под притиском, ова(е) провера(е) се замењују алтернативном(-им) методом(-ама) које се односе на карактеристике специфичне конструкције као што је наведено у 6.2.3.5.4, и дато детаљније у посебној одредби поглавља 3.3 или стандарду на који се позива у 6.2.4.2.

Алтернативне методе одређују које провере и испитивања у складу са 6.2.1.6.1 (b) и (d) се замењују.

Алтернативна(е) метода(е) у комбинацији са преосталим проверама у складу са 6.2.1.6.1 (a) до (e) обезбеђују ниво безбедности који је најмање еквивалентан нивоу безбедности за посуде под притиском сличне величине и употребе које се подвргавају периодичном контролисању и испитивању у складу са 6.2.3.5.1.

Алтернативна(е) метода(е) детаљно наводе следеће елементе:

- опис релевантних типова посуда под притиском;
- поступак испитивања;
- спецификација критеријума прихватљивости;
- опис мера које се предузимају у случају одбијања посуда под притиском.

6.2.3.5.3.2 Испитивање без разарања као алтернативна метода

Провера(е) наведена у 6.2.3.5.3.1 допуњују се или замењују са једном (или више) метода испитивања без разарања које се врше на свим појединачним посудама под притиском.

6.2.3.5.3.3 Испитивање са разарањем као алтернативна метода

Ако ниједна метода испитивања без разарања не води ка истом нивоу безбедности, провера(е) наведена у 6.2.3.5.3.1, са изузетком провере унутрашњих услова који се наводе у 6.2.1.6.1 (b), допуњује се или замењује са једном (или више) методом(ама) испитивања са разарањем у комбинацији са њиховом статистичком проценом.

Поред описаних елемената, неопходно је да детаљна метода за испитивање са разарањем документује и следеће елементе:

- опис релевантне основне популације посуда под притиском;
- поступак случајног узорковања појединачних посуда под притиском ради испитивања;
- поступак статистичке процене резултата испитивања укључујући и критеријуме за одбацивање;
- спецификација периодичности примера испитивања са разарањем;
- опис мера које треба предузети ако су испуњени критеријуми прихватљивости, али је дошло до смањења безбедности својстава материјала, који ће се користити за одређивање краја века употребе;
- статистичка процена нивоа безбедности која се постиже алтернативном методом.

6.2.3.5.4 Боце са обликованим омотачем у складу са 6.2.3.5.3.1 подлежу периодичном контролисању и испитивању у складу са посебном одредбом 674 поглавља 3.3.

6.2.3.6 Одобрење за посуде под притиском

6.2.3.6.1 Поступци за оцењивање усаглашености и периодично контролисање одељка 1.8.7 спроводи релевантно тело према следећој табели:

Поступак	**Релевантно тело**
Испитивање типа и издавање сертификата о одобрењу типа (1.8.7.2)[a]	Xa
Надзор производње (1.8.7.3) и прво контролисање и испитивања (1.8.7.4)	Xa или IS
Периодично контролисање (1.8.7.6)	Xa или Xb или IS

[a] *Сертификат о одобрењу типа издаје контролно тело које је извршило испитивање типа.*

Сваки поступак како је дефинисано у табели спроводи једно релевантно тело као што је наведено у табели.

За појединачна оцењивања усаглашености (нпр. тело боце и затварач) види 6.2.1.4.4. За посуде под притиском које се не могу поново пунити, не издају се појединачни сертификати о одобрењу типа за тело боце или затварач.

Xa означава надлежни орган или контролно тело према 1.8.6.3 и акредитовано у складу са EN ISO/IEC 17020:2012 (осим одредбе 8.1.3) тип A.

Xb означава контролно тело према 1.8.6.3 и акредитовано у складу са EN ISO/IEC 17020:2012 (осим одредбе 8.1.3) тип B, које ради искључиво за власника или корисника одговорног за посуде под притиском.

IS означава службу за контролисања у оквиру предузећа произвођача или предузећа са објектом за испитивање под надзором контролног тела према 1.8.6.3 и акредитованог у складу са EN ISO/IEC 17020:2012 (осим одредбе 8.1.3) тип A. Служба за контролисања у оквиру предузећа мора да буде независна од поступака пројектовања, производних операција, поправке и одржавања.

Ако се служба за контролисање у оквиру предузећа користи за обављање првог контролисања и испитивања, обележје наведено у 6.2.2.7.2 (d) мора бити допуњено обележјем службе за контролисање у оквиру предузећа.

Ако је служба за контролисање у оквиру предузећа извршила периодично контролисање, обележје наведено у 6.2.2.7.7 (b) мора бити допуњено обележјем службе за контролисање у оквиру предузећа.

6.2.3.6.2 Уколико земља издавања одобрења није уговорна страна RID или уговорна страна ADR**,** надлежни орган наведен у 6.2.1.7.2 мора бити надлежни орган неке уговорне стране RID или уговорне стране ADR**.**

6.2.3.7 Захтеви у односу на произвођача

6.2.3.7.1 Релевантни захтеви у 1.8.7 морају да буду испуњени.

6.2.3.8 Захтеви у односу на контролна тела

Захтеви у 1.8.6.3 морају да буду испуњени.

6.2.3.9 Обележавање посуда под притиском које се могу поново пунити

6.2.3.9.1 Обележавање мора бити у складу са пододељком 6.2.2.7 са следећим одступањима.

6.2.3.9.2 Симбол за паковање Уједињених Нација наведен у 6.2.2.7.2 (a) и одредбе у 6.2.2.7.4 (q) и (r) се не смеју примењивати.

6.2.3.9.3 Захтеви у 6.2.2.7.3 (j) се замењују како следи:

(j) Запремина посуде под притиском у литрима иза које се додаје слово „L”. За посуде под притиском за гасове у течном стању запремина мора бити изражена са три цифре (укључујући децимале) заокружена на последњу већу цифру. Ако је вредност минималне или номиналне запремине цео број, цифре иза децималног зареза се могу изоставити;

Захтеви у 6.2.2.7.4 (n) замењују се следећим:

(n) обележје произвођача. Када земља производње није уједно и земља одобрења, тада обележју произвођача претходе слова која означавају земљу производње наведену у виду ознаке за возила у међународном друмском саобраћају[5]. Обележје земље и обележје произвођача мора бити одвојено размаком или косом цртом.

6.2.3.9.4 Обележја наведена у 6.2.2.7.3 (g) и (h) и у 6.2.2.7.4 (m) нису потребна за посуде под притиском за UN 1965 смеша гасовитих угљоводоника, преведена у течно стање, н.д.н.

6.2.3.9.5 При обележавању са датумом складу са 6.2.2.7.7 (c) за гасове код којих рок између периодичних контролисања износи 10 година или више (види у 4.1.4.1 Упутство за паковање P200 и P203) не мора да се наведе месец.

6.2.3.9.6 Обележја у складу са 6.2.2.7.7 могу бити уграварана на прстену од одговарајућег материјала који се причвршћује на боцу или буре под притиском постављањем вентила и који се може одстранити једино скидањем вентила са боце или бурета под притиском.

6.2.3.9.7 Обележавање свежњева боца

6.2.3.9.7.1 Појединачне боце у једном свежњу боца морају бити обележене у складу са 6.2.3.9.1 до 6.2.3.9.6.

6.2.3.9.7.2 Обележавање свежњева боца мора да буде у складу са 6.2.2.10.2 и 6.2.2.10.3, осим у случају када се симбол UN за амбалажу који је наведен у 6.2.2.7.2 (a) не примењује.

6.2.3.9.7.3 Поред горе наведених обележја, сваки свежањ боца који испуњава прописе за периодично контролисање и испитивање према 6.2.4.2 мора имати обележја која садрже следеће податке:

(a) слово(а) ознаке за земљу која је издала дозволу телу које спроводи периодично контролисање и испитивање, у виду ознаке за возила у међународном друмском саобраћају[5]. Ово обележје није потребно, ако је тело овлашћено од стране надлежног органа државе у којој је издата дозвола за производњу;

(b) регистровано обележје тела овлашћеног од стране надлежног органа за спровођење периодичних контролисања и испитивања;

(c) датум периодичног контролисања и испитивања, навођењем године (два броја) иза које следи податак о месецу (два броја), одвојен косом цртом (тј. „/”). За навођење године смеју се употребити и четири броја.

Горе наведена обележја морају бити наведена утврђеним редоследом било на плочици као што је наведено у 6.2.2.10.2 или на одвојеној плочици која је трајно причвршћена за рам свежња боца.

6.2.3.9.8 Обележавање затварача посуда под притиском које се могу поново пунити

6.2.3.9.8.1 Обележавање мора бити у складу са 6.2.2.11.

[5] *Ознака регистарције државе која се користи за моторна возила и приколице у међународном друмском саобраћају, у складу са Женевском конвенцијом о друмском саобраћају из 1949. године или Бечком конвенцијом о друмском саобраћају из 1968. године.*

6.2.3.10 Обележавање боца које се не могу поново пунити

6.2.3.10.1 Обележавање мора бити у складу са 6.2.2.8, са изузетком симбола за амбалажу Уједињених Нација утврђеног у 6.2.2.7.2 (а), који не сме бити постављен.

6.2.3.11 Посуде под притиском за спасавање

6.2.3.11.1 Ради омогућавања безбедног руковања и одлагања посуда под притиском која се превози у посуди под притиском за спасавање, конструкција може да обухвати опрему, која се иначе не користи за боце или бурад под притиском, као што су равна данца посуда, уређаје за брзо отварање и отворе у цилиндричном делу.

6.2.3.11.2 Упутства за безбедно руковање и употребу посуде под притиском за спасавање морају бити јасно наведена у документацији захтева који се предају надлежном органу земље издавања одобрења и да чине саставни део сертификата о одобрењу. У сертификату о одобрењу морају бити наведене посуде под притиском које су одобрене за превоз у посуди под притиском за спасавање. Осим тога мора бити прикључен списак материјала свих делова који могу да дођу у контакт са опасном робом.

6.2.3.11.3 Произвођач власнику посуде под притиском за спасавање мора да преда копију сертификата о одобрењу.

6.2.3.11.4 Обележавање посуде под притиском за спасавање у складу са 6.2.3 мора бити утврђено од надлежног органа земље издавања одобрења узимајући у обзир одговарајуће одредбе за обележавање у 6.2.3.9, уколико су примењива. Обележја мора да обухвати водену запремину и испитни притисак посуде под притиском за спасавање.

6.2.4 Захтеви за посуде под притиском, које нису UN-посуде под притиском, пројектоване, израђене и испитане у складу са односним стандардима

Напомена: *Лица или органи који су у стандардима наведени као одговорни у складу са RID дужни су да се придржавају захтева RID.*

6.2.4.1 Пројектовање, конструкција и прво контролисање и испитивање

Од 1. јануара 2009. године примена односних стандарда је правно обавезна. Изузеци су наведени у 6.2.5.

Сертификати о одобрењу типа морају се издавати у складу са 1.8.7. За издавање сертификата о одобрењу типа, бира се један применљив стандард према наводима у колони (4) из табеле испод. Ако се може применити више од једног стандарда, потребно је изабрати само један од њих.

У колони (3) приказани су ставови поглавља 6.2 на које се стандард односи.

У колони (5) наведен је крајњи датум до којег постојећа одобрења типа морају да се повуку у складу са 1.8.7.2.2.2; ако није наведен датум, одобрење типа остаје важеће до његовог истека.

Стандарди се морају примењивати у складу са 1.1.5. Стандарди се примењују у целости, уколико у табели у наставку није другачије наведено.

Обим примене сваког појединачног стандарда је дефинисан у клаузули обима стандарда осим ако је другачије наведено у табели испод.

Напомена: *Када се речи „боца”, „велика боца” и „буре под притиском” користе у овим стандардима, сматра се да не обухватају затвараче, осим у случају боца које се не могу поново пунити.*

Референца	Назив документа	Захтеви са којима је стандард усклађен	Примењив за нова одобрења типа или за продужење истог	Крајњи датум за повлачење постојећих одобрења типа
(1)	(2)	(3)	(4)	(5)
за пројектовање и конструкцију посуда под притиском или тела посуда под притиском				
Прилог I Делови 1 до 3 Директиве Савета 84/525/ЕЕС	Директива Савета Европских заједница од 17. септембра 1984. за усклађивање правних прописа Држава чланица (Европских заједница) о бешавним боцама за гас од челика, објављена у Службеном листу Европских заједница бр. L 300 од 19.11.1984. ***Напомена:*** *Без обзира на стављање ван снаге директива 84/525/ЕЕС, 84/526/ЕЕС и 84/527/ЕЕС како је објављено у Службеном листу Европске заједнице бр. L 300 од 19. новембра 1984. године, прилози ових директива остају у примени као стандарди за пројектовање, конструкцију и прво контролисање и испитивање боца за гас. Ови прилози могу се наћи на: https://eur-lex.europa.eu/oj/direct-access.html.*	6.2.3.1 и 6.2.3.4	до даљњег	
Прилог I Делови 1 до 3 Директиве Савета 84/526/ЕЕС	Директива Савета Европских заједница од 17. септембра 1984. за усклађивање правних прописа Држава чланица (Европских заједница) о бешавним боцама за гас од нелегираног алуминијума и легура алуминијума, објављена у Службеном листу Европских заједница бр. L 300 од 19.11.1984. ***Напомена:*** *Без обзира на стављање ван снаге директива 84/525/ЕЕС, 84/526/ЕЕС и 84/527/ЕЕС како је објављено у Службеном листу Европске заједнице бр. L 300 од 19. новембра 1984. године, прилози ових директива остају у примени као стандарди за пројектовање, конструкцију и прво контролисање и испитивање боца за гас. Ови прилози могу се наћи на: https://eur-lex.europa.eu/oj/direct-access.html.*	6.2.3.1 и 6.2.3.4	до даљњег	

Референца	**Назив документа**	**Захтеви са којима је стандард усклађен**	**Примењив за нова одобрења типа или за продужење истог**	**Крајњи датум за повлачење постојећих одобрења типа**
(1)	(2)	(3)	(4)	(5)
Прилог I Делови 1 до 3 Директиве Савета 84/527/EEC	Директива Савета Европских заједница од 17. септембра 1984. за усклађивање правних прописа Држава чланица (Европских заједница) о завареним боцама за гас од нелегираног челика, објављена у Службеном листу Европских заједница бр. L 300 од 19.11.1984. ***Напомена:*** *Без обзира на стављање ван снаге директива 84/525/EEC, 84/526/EEC и 84/527/EEC како је објављено у Службеном листу Европске заједнице бр. L 300 од 19. новембра 1984. године, прилози ових директива остају у примени као стандарди за пројектовање, конструкцију и прво контролисање и испитивање боца за гас. Ови прилози могу се наћи на: https://eur-lex.europa.eu/oj/direct-access.html*	6.2.3.1 и 6.2.3.4	до даљњег	
EN 1442:1998 + AC:1999	Преносиве заварене боце од челика, које се могу поново пунити, за течни нафтни гас (ТНГ) – Пројектовање и конструкција	6.2.3.1 и 6.2.3.4	између 1. јула 2001 и 30. јуна 2007	31. децембар 2012.
EN 1442:1998 + A2:2005	Преносиве заварене боце од челика, које се могу поново пунити, за течни нафтни гас (ТНГ) – Пројектовање и конструкција	6.2.3.1 и 6.2.3.4	између 1. јануара 2007 и 31. децембра 2010.	
EN 1442:2006 + A1:2008	Преносиве заварене боце од челика, које се могу поново пунити, за течни гас (ТНГ) – Концепција и конструкција	6.2.3.1 и 6.2.3.4	између 1. јануара 2009. и 31. децембра 2020.	
EN 1442:2017	ТНГ опрема и прибор - Преносиве боце од челика за ТНГ које се могу поново пунити – Пројектовање и конструкција	6.2.3.1 и 6.2.3.4	до даљњег	
EN 1800:1998 + AC:1999	Преносиве боце за гас – Боце за ацетилен – Основни захтеви и дефиниције	6.2.1.1.9	између 1. јула 2001. и 31. децембра 2010.	
EN 1800:2006	Преносиве боце за гас – Боце за ацетилен – Основни захтеви и дефиниције и испитивање типа	6.2.1.1.9	између 1. јануара 2009. и 31. децембра 2016.	
EN ISO 3807: 2013	Боце за гас – Боце за ацетилен - Основни захтеви и испитивање типа *Напомена: Не смеју бити опремљене топљивим осигурачима.*	6.2.1.1.9	до даљњег	

Референца	**Назив документа**	**Захтеви са којима је стандард усклађен**	**Примењив за нова одобрења типа или за продужење истог**	**Крајњи датум за повлачење постојећих одобрења типа**
(1)	(2)	(3)	(4)	(5)
EN 1964-1:1999	Преносиве боце за гас – Пројектовање и конструкција бешавних преносивих боца за гас од челика које се могу поново пунити, запремине од 0,5 литара до укључујући 150 литара – део 1: Бешавне боце од челика са вредношћу R_m мањим од 1100 MPa	6.2.3.1 и 6.2.3.4	до 31. децембра 2014.	
EN 1975:1999 (изузев Прилог G)	Преносиве боце за гас – Пројектовање и конструкција бешавних преносивих бешавних боца за гас од алуминијума и легуре алуминијума које се могу поново пунити, запремине од 0,5 литара до укључујући 150 литара	6.2.3.1 и 6.2.3.4	до 30. јуна 2005.	
EN 1975:1999 + A1:2003	Преносиве боце за гас – Пројектовање и конструкција бешавних преносивих боца за гас од алуминијума и легуре алуминијума, које се могу поново пунити, запремине од 0,5 литара до укључујући 150 литара	6.2.3.1 и 6.2.3.4	између 1. јануара 2009. и 31. децембра 2016.	
EN ISO 7866:2012 + AC:2014	Боце за гас – Бешавне боце за гас од легуре алуминијума које се могу поново пунити– Пројектовање, конструкција и испитивање	6.2.3.1 и 6.2.3.4	између 1. јануара 2015. и 31. децембра 2024.	
EN ISO 7866:2012 + A1:2020	Боце за гас – Бешавне боце од легуре алуминијума, које се могу поново пунити – Пројектовање, конструкција и испитивање	6.2.3.1 и 6.2.3.4	до даљњег	
EN ISO 11120:1999	Боце за гас – бешавне велике боце од челика које се могу поново пунити, за транспорт компримованих гасова запремине између 150 литара и 3000 литара – Пројектовање, конструкција и испитивање	6.2.3.1 и 6.2.3.4	између 1. јула 2001. и 30. јуна 2015.	31. децембар 2015. за боце обележене словом „H” у складу са 6.2.2.7.4 (p)
EN ISO 11120:1999 +A1:2013	Боце за гас – бешавне велике боце од челика које се могу поново пунити, за транспорт компримованих гасова запремине између 150 литара и 3000 литара – Пројектовање, конструкција и испитивање	6.2.3.1 и 6.2.3.4	између 1. јануара 2015. и 31. децембра 2020.	
EN ISO 11120:2015	Боце за гас – Бешавне велике боце од челика које се могу поново пунити, водене запремине између 150 l и 3000 l – Пројектовање, конструкција и испитивање	6.2.3.1 и 6.2.3.4	до даљњег	

Референца	Назив документа	Захтеви са којима је стандард усклађен	Примењив за нова одобрења типа или за продужење истог	Крајњи датум за повлачење постојећих одобрења типа
(1)	(2)	(3)	(4)	(5)
EN 1964-3:2000	Преносиве боце за гас – Пројектовање и конструкција бешавних преносивих боца за гас од челика, које се могу поново пунити, запремине од 0,5 литара до укључујући 150 литара –део 3: Бешавне боце од нерђајућег челика са вредношћу R_m мањом од 1100 MPa	6.2.3.1 и 6.2.3.4	до 31. децембра 2026.	
EN 12862:2000	Преносиве боце за гас – Пројектовање и конструкција преносивих заварених боца за гас од легуре алуминијума, које се могу поново пунити	6.2.3.1 и 6.2.3.4	до даљњег	
EN 1251-2:2000	Криогени резервоари – Преносиви, вакумски изоловани резервоари запремине не веће од 1000 литара – део 2: Димензионисање, израда и испитивање ***Напомена:*** *Стандарди EN 1252-1:1998 и EN 1626 на које се позива у овом стандарду су такође примењиви на затворене криогене резервоаре за превоз UN 1972 (МЕТАН, ДУБОКО РАСХЛАЂЕН, ТЕЧАН или ЗЕМНИ ГАС, ДУБОКО РАСХЛАЂЕН, ТЕЧАН)*	6.2.3.1 и 6.2.3.4	до даљњег	
EN 12257:2002	Преносиве боце за гас- Бешавне, по обиму обмотане састављене боце	6.2.3.1 и 6.2.3.4	до даљњег	
EN 12807:2001 (изузев Прилога A)	Преносиве, тврдо лемљене боце од челика за течни гас (ТНГ), које се могу поново пунити – Конструкција и производња	6.2.3.1 и 6.2.3.4	између 1. јануара 2005. и 31. децембра 2010.	31. децембар 2012.
EN 12807:2008	Преносиве, тврдо лемљене боце од челика за течни гас (ТНГ), које се могу поново пунити – Конструкција и производња	6.2.3.1 и 6.2.3.4	између 1. јануара 2009. и 31. децембра 2022.	
EN 12807:2019	ТНГ опрема и прибор – Покретне, тврдо лемљене боце од челика, које се могу поново пунити за течни нафтни гас (ТНГ) – Пројектовање и конструкција	6.2.3.1 и 6.2.3.4	до даљњег	
EN 1964-2:2001	Преносиве боце за гас – Пројектовање и конструкција бешавних преносивих боца за гас од челика, које се могу поново пунити, запремине од 0,5 литара до укључујући 150 литара– део 2: Бешавне боце од челика са вредношћу R_m од 1100 MPa и више	6.2.3.1 и 6.2.3.4	до 31. децембра 2014.	
EN ISO 9809-1:2010	Боце за гас – Бешавне боце за гас од челика које се могу поново пунити – Пројектовање, конструкција и испитивање – део 1: Боце од термички побољшаног челика са затезном чврстоћом мањом од 1100 MPa	6.2.3.1 и 6.2.3.4	између 1. јануара 2013. и 31. децембра 2022.	

Референца	**Назив документа**	**Захтеви са којима је стандард усклађен**	**Примењив за нова одобрења типа или за продужење истог**	**Крајњи датум за повлачење постојећих одобрења типа**
(1)	(2)	(3)	(4)	(5)
EN ISO 9809-1:2019	Боце за гас – Пројектовање, конструкција и испитивање бешавних боца за гас и великих боца, које се могу поново пунити – Део 1: Боце и велике боце од термички побољшаног челика са затезном чврстоћом мањом од 1100 MPa	6.2.3.1 и 6.2.3.4	до даљњег	
EN ISO 9809-2:2010	Боце за гас – Бешавне боце за гас од челика које се могу поново пунити – Пројектовање, конструкција и испитивање – део 2: Боце од термички побољшаног челика са затезном чврстоћом већом или истом од 1100 MPa	6.2.3.1 и 6.2.3.4	између 1. јануара 2013. и 31. децембра 2022.	
EN ISO 9809-2:2019	Боце за гас – Пројектовање, конструкција и испитивање бешавних боца и великих боца за гас, које се могу поново пунити – Део 2: Боце и велике боце од термички побољшаног челика са затезном чврстоћом већом од или једнакој 1100 MPa	6.2.3.1 и 6.2.3.4	до даљњег	
EN ISO 9809-3:2010	Боце за гас – Бешавне боце за гас од челика које се могу поново пунити – Пројектовање, конструкција и испитивање – део 3: Боце од нормализованог челика	6.2.3.1 и 6.2.3.4	између 1. јануара 2013. и 31. децембра 2022.	
EN ISO 9809-3:2019	Боце за гас – Пројектовање, конструкција и испитивање бешавних боца и великих боца за гас од челика, које се могу поново пунити – Део 3: Боце и велике боце од нормализованог челика	6.2.3.1 и 6.2.3.4	до даљњег	
EN ISO 9809-4:2022	Боце за гас – Пројектовање, конструкција и испитивање бешавних боца и великих боца за гас од челика, које се могу поново пунити – Део 4: Боце од нерђајућег челика са Rm вредности мањом од 1 100 Mpa. ***Напомена:*** *Мале количине означавају серију од највише 200 боца.*	6.2.3.1 и 6.2.3.4	до даљњег	
EN 13293:2002	Преносиве боце за гас – Пројектовање и конструкција преносивих боца за гас од бешавног нормално жареног угљенично-манганског челика, које се могу поново пунити, запремине до укључујући 0,5 литара, за компримоване, течне и под притиском растворене гасове и до укључујући 1 литра за угљендиоксид	6.2.3.1 и 6.2.3.4	до даљњег	
EN 13322-1:2003	Преносиве боце за гас –Заварене боце од челика, које се могу поново пунити; Пројектовање и конструкција – део 1: Заварене, од челика	6.2.3.1 и 6.2.3.4	до 30.јуна 2007	
EN 13322-1:2003 + A1:2006	Преносиве боце за гас – Заварене боце од челика, које се могу поново пунити; Пројектовање и конструкција – део 1: Заварене, од челика	6.2.3.1 и 6.2.3.4	између 1. јануара 2007. и 31. децембра 2026.	

Референца	Назив документа	Захтеви са којима је стандард усклађен	Примењив за нова одобрења типа или за продужење истог	Крајњи датум за повлачење постојећих одобрења типа
(1)	(2)	(3)	(4)	(5)
EN 13322-1:2024	Преносиве боце за гас – Заварене боце од челика, које се могу поново пунити; Пројектовање и конструкција – део 1: Заварене, од челика	6.2.3.1 и 6.2.3.4	до даљњег	
EN 13322-2:2003	Преносиве боце за гас – Заварене боце од нерђајућег челика, које се могу поново пунити; Пројектовање и конструкција – део 2: Заварене, од нерђајућег челика	6.2.3.1 и 6.2.3.4	до 30. јуна 2007	
EN 13322-2:2003 + A1:2006	Преносиве боце за гас – Заварене боце од нерђајућег челика, које се могу поново пунити; Пројектовање и конструкција – део 2: Заварене, од нерђајућег челика	6.2.3.1 и 6.2.3.4	до даљњег	
EN 12245:2002	Преносиве боце за гас – Потпуно обмотане боце од композитних материјала ***Напомена**: Овај стандард се не примењује за гасове класификоване као ТНГ.*	6.2.3.1 и 6.2.3.4	до 31. децембра 2014.	31. децембар 2019. године, за боце и велике боце без облоге које се производе као два спојена дела; 31. децембар 2023. за боце за ТНГ
EN 12245:2009 + A1:2011	Преносиве боце за гас – Потпуно обмотане од композитних материјала ***Напомена 1:** Овај стандард се не користи за боце и велике боце без облоге које се производе као два спојена дела.* ***Напомена 2**: Овај стандард се не примењује за гасове класификоване као ТНГ.*	6.2.3.1 и 6.2.3.4	између 1. јануара 2013. и 31. децембра 2024.	31. децембар 2019. године, за боце и велике боце без облоге које се производе као два спојена дела; 31. децембар 2023. за боце за ТНГ
EN 12245:2022	Преносиве боце за гас – Потпуно обмотане од композитних материјала ***Напомена:** Овај стандард се не примењује за гасове класификоване као ТНГ.*	6.2.3.1 и 6.2.3.4	до даљњег	
EN 12205:2001	Преносиве боце за гас – Металне боце које се не могу поново пунити	6.2.3.1 и 6.2.3.4	између 1. јануара 2005. и 31. децембра 2017.	31. децембар 2018.
EN ISO 11118:2015	Боце за гас – Металне боце које се не могу поново пунити – Спецификација и методе испитивања	6.2.3.1, 6.2.3.3 и 6.2.3.4	између 1. јануара 2017. и 31. децембра 2024.	

Референца	**Назив документа**	**Захтеви са којима је стандард усклађен**	**Примењив за нова одобрења типа или за продужење истог**	**Крајњи датум за повлачење постојећих одобрења типа**
(1)	(2)	(3)	(4)	(5)
EN ISO 11118:2015 + A1:2020	Боце за гас – Металне боце које се не могу поново пунити – Спецификација и методе испитивања	6.2.3.1, 6.2.3.3 и 6.2.3.4	до даљњег	
EN 13110:2002	Преносиве, заварене боце од алуминијума за течни нафтни гас (ТНГ), које се могу поново пунити – Пројектовање и конструкција	6.2.3.1 и 6.2.3.4	до 31. децембра 2014.	
EN 13110:2012	ТНГ опрема и прибор - Преносиве, заварене боце од алуминијума за течни нафтни гас (ТНГ), које се могу поново пунити – Пројектовање и конструкција	6.2.3.1 и 6.2.3.4	између 1. јануара 2013. и 31. децембра 2026.	
EN 13110:2022	ТНГ опрема и прибор - Преносиве, заварене боце од алуминијума за течни нафтни гас (ТНГ), које се могу поново пунити – Пројектовање и конструкција	6.2.3.1 и 6.2.3.4	до даљњег	
EN 14427:2004	Преносиве потпуно обмотане боце од композитног материјала за течни нафтни гас (ТНГ), које се могу поново пунити – Пројектовање и конструкција ***Нап.:*** *Овај стандард се примењује само на боце опремљене уређајима за растерећење од притиска.*	6.2.3.1 и 6.2.3.4	између 1. јануара 2005. и 30. јуна 2007.	
EN 14427:2004 + A1:2005	Преносиве боце од композитног материјала за ТНГ, које се могу поново пунити – Пројектовање и конструкција ***Нап.:*** *1. Овај стандард се примењује само на боце опремљене уређајима за растерећење од притиска.* *2. Сходно 5.2.9.2.1 и 5.2.9.3.1 обе боце се испитују на прснуће, ако имају оштећења која су најмање истог обима као код критеријума за искључење*	6.2.3.1 и 6.2.3.4	између 1. јануара 2007. и 31. децембра 2016.	31. децембар 2023. за боце без облоге које се производе из два међусобно спојена дела
EN 14427:2014	Опрема и прибор (ТНГ) - Преносиве потпуно обмотане боце од композитног материјала за течни нафтни гас (ТНГ), које се могу поново пунити – Пројектовање и конструкција ***Нап.:*** *Овај стандард се не примењује на боце без облоге које се производе из два међусобно спојена дела.*	6.2.3.1 и 6.2.3.4	између 1. јануара 2015. и 31. децембра 2024.	31. децембар 2023. за боце без облоге које се производе из два међусобно спојена дела
EN 14427:2022	ТНГ опрема и прибор - Преносиве боце од композитног материјала за ТНГ, које се могу поново пунити – Пројектовање и конструкција	6.2.3.1 и 6.2.3.4	до даљњег	
EN 14208:2004	Преносиве боце за гас – Спецификација за заварену бурад под притиском запремине до 1000 литара за транспорт гасова – Концепција и конструкција	6.2.3.1 и 6.2.3.4	до даљњег	

Референца	**Назив документа**	**Захтеви са којима је стандард усклађен**	**Примењив за нова одобрења типа или за продужење истог**	**Крајњи датум за повлачење постојећих одобрења типа**
(1)	(2)	(3)	(4)	(5)
EN 14140:2003	Преносиве заварене боце од челика за течни гас (ТНГ), које се могу поново пунити – Алтернативна концепција и конструкција	6.2.3.1 и 6.2.3.4	између 1. јануара 2005. и 31. децембра 2010.	
EN 14140:2003 + A1:2006	Опрема и прибор за ТНГ – Преносиве заварене боце од челика за течни гас (ТНГ), које се могу поново пунити – Алтернативна концепција и конструкција	6.2.3.1 и 6.2.3.4	између 1. јануара 2009. и 31. децембра 2018.	
EN 14140:2014 + AC:2015	Опрема и прибор за ТНГ – Покретне заварене челичне боце за ТНГ које се могу поново пунити – Алтернативно конструисање и израда	6.2.3.1 и 6.2.3.4	до даљњег	
EN 13769:2003	Преносиве боце за гас – Свежњеви боца – Конструкција, производња, обележавање и испитивање	6.2.3.1 и 6.2.3.4	до 30. јуна 2007	
EN 13769:2003 + A1:2005	Преносиве боце за гас – Свежњеви боца – Конструкција, производња, обележавање и испитивање	6.2.3.1 и 6.2.3.4	до 31. децембра 2014.	
EN ISO 10961:2012	Боце за гас – Свежњеви боца – Конструкција, производња, испитивање и контролисање	6.2.3.1 и 6.2.3.4	између 1. јануара 2013. и 31. децембра 2022.	
EN ISO 10961:2019	Боце за гас – Свежњеви боца – Пројектовање, производња, испитивање и контролисање	6.2.3.1 и 6.2.3.4	до даљњег	
EN 14638-1:2006	Преносиве боце за гас – Заварене посуде, које се могу поново пунити, са запремином не више од 150 литара – део 1: Боце од завареног аустенитног, нерђајућег челика, пројектоване према експерименталним поступцима	6.2.3.1 и 6.2.3.4	до даљњег	
EN 14638-3:2010+AC:2012	Преносиве боце за гас – Заварене посуде, које се могу поново пунити, са запремином не више од 150 литара – део 3: Боце од завареног угљеничког челика, пројектоване према експерименталним поступцима	6.2.3.1 и 6.2.3.4	до даљњег	
EN 14893:2006 + AC:2007	Опрема и прибор за ТНГ – Преносива заварена бурад под притиском од челика за течни гас (ТНГ) са запремином између 150 литара и 1000 литара	6.2.3.1 и 6.2.3.4	између 1. јануара 2009. и 31. децембра 2016.	
EN 14893:2014	Опрема и прибор за ТНГ – Преносива заварена бурад под притиском од челика за течни гас (ТНГ) са запремином између 150 и 1000 литара	6.2.3.1 и 6.2.3.4	до даљњег	
EN 17339:2020	Преносиве боце за гас - Потпуно обмотане угљеничне боце и велике боце од композитних материјала за водоник	6.2.3.1 и 6.2.3.3	до даљњег	

Референца	**Назив документа**	**Захтеви са којима је стандард усклађен**	**Примењив за нова одобрења типа или за продужење истог**	**Крајњи датум за повлачење постојећих одобрења типа**
(1)	(2)	(3)	(4)	(5)
за пројектовање и конструкцију затварача				
EN 849:1996 (изузев Прилог **A**)	Преносиве боце за гас – Вентили боца за гас – Спецификација и испитивање типа	6.2.3.1 и 6.2.3.3	до 30. јуна 2003	31. децембар 2014.
EN 849:1996 + A2:2001	Преносиве боце за гас – Вентили боца за гас – Спецификација и испитивање типа	6.2.3.1 и 6.2.3.3	до 30. јуна 2007	31. децембар 2016.
EN ISO 10297:2006	Преносиве боце за гас – Вентили боца за гас – Спецификација и испитивање типа	6.2.3.1 и 6.2.3.3	између 1. јануара 2009. и 31. децембра 2018.	
EN ISO 10297:2014	Боце за гас – Вентили на боцама – Спецификација и испитивање типа	6.2.3.1 и 6.2.3.3	између 1. јануара 2015. и 31. децембра 2020.	
EN ISO 10297:2014 + A1:2017	Боце за гас – Вентили за боце – Спецификација и испитивање типа	6.2.3.1 и 6.2.3.3	између 1. јануара 2019. и 31. децембра 2026.	
EN ISO 10297:2024	Боце за гас – Вентили за боце – Спецификација и испитивање типа	6.2.3.1 и 6.2.3.3	до даљњег	
EN ISO 14245:2010	Боце за гас – Спецификација и испитивање вентила боца за течни гас (ТНГ) – Самозатварајући	6.2.3.1 и 6.2.3.3	између 1. јануара 2013. и 31. децембра 2022.	
EN ISO 14245:2019	Боце за гас – Спецификација и испитивање вентила за ТНГ боце – Самозатварајући	6.2.3.1 и 6.2.3.3	између 1. јануара 2021. и 31. децембра 2024.	
EN ISO 14245:2021	Боце за гас–Спецификација и испитивање вентила боца за течни гас (ТНГ) – Самозатварајући	6.2.3.1 и 6.2.3.3	до даљњег	
EN 13152:2001	Спецификација и испитивање за течни гас (ТНГ) – Вентили боца, са аутоматским затварањем	6.2.3.1 и 6.2.3.3	између 1. јануара 2005. и 31. децембра 2010.	
EN 13152:2001 + A1:2003	Спецификација и испитивање за течни гас (ТНГ) – Вентили боца, са аутоматским затварањем	6.2.3.1 и 6.2.3.3	између 1. јануара 2009. и 31. децембра 2014.	

Референца	Назив документа	Захтеви са којима је стандард усклађен	Примењив за нова одобрења типа или за продужење истог	Крајњи датум за повлачење постојећих одобрења типа
(1)	(2)	(3)	(4)	(5)
EN ISO 15995:2010	Боце за гас – Спецификација и испитивање вентила боца за течни гас (ТНГ) – Ручно покретање	6.2.3.1 и 6.2.3.3	између 1. јануара 2013. и 31. децембра 2022.	
EN ISO 15995:2019	Боце за гас – Спецификација и испитивање вентила за ТНГ боце – Ручно покретање	6.2.3.1 и 6.2.3.3	између 1. јануара 2021. и 31. децембра 2024.	
EN ISO 15995:2021	Боце за гас–Спецификација и испитивање вентила боца за ТНГ – Ручно покретање	6.2.3.1 и 6.2.3.3	до даљњег	
EN 13153:2001	Спецификација и испитивање за течни гас (ТНГ) – Вентили боца, са мануелним руковањем	6.2.3.1 и 6.2.3.3	између 1. јануара 2005. и 31. децембра 2010.	
EN 13153:2001 + A1:2003	Спецификација и испитивање за течни гас (ТНГ) – Вентили боца, са мануелним руковањем	6.2.3.1 и 6.2.3.3	између 1. јануара 2009. и 31. децембра 2014.	
EN ISO 13340:2001	Преносиве боце за гас – Вентили боца за боце које се не могу поново пунити – Спецификације и испитивање прототипа	6.2.3.1 и 6.2.3.3	између 1. јануара 2011. и 31. децембра 2017.	31. децембар 2018.
EN 13648-1:2008	Криогени резервоари – Сигурносни уређаји ради заштите од прекомерног притиска – део 1: Сигурносни вентили у употреби код криогена	6.2.3.1 и 6.2.3.4	до даљњег	
EN 1626:2008 (осим вентили B категорије)	Криогени резервоари – Вентили у употреби код криогена ***Напомена:*** *Овај стандард се такође примењује и на вентиле за превоз UN броја 1972 (МЕТАН, ДУБОКО РАСХЛАЂЕН, ТЕЧНИ или ЗЕМНИ ГАС, ДУБОКО РАСХЛАЂЕН).*	6.2.3.1 и 6.2.3.4	до даљњег	
EN 13175:2014	Опрема и прибор за ТНГ – Спецификација и испитивање вентила и фитинга за посуде под притиском за течни нафтни гас (ТНГ)	6.2.3.1 и 6.2.3.3	између 1. јануара 2017. и 31. децембра 2022.	
EN 13175:2019 (осим клаузуле 6.1.6)	Опрема и прибор за ТНГ – Спецификација и испитивање вентила и прикључака за посуде под притиском за течни нафтни гас (ТНГ)	6.2.3.1 и 6.2.3.3	између 1. јануара 2021. и 31. децембра 2024.	

Референца	**Назив документа**	**Захтеви са којима је стандард усклађен**	**Примењив за нова одобрења типа или за продужење истог**	**Крајњи датум за повлачење постојећих одобрења типа**
(1)	(2)	(3)	(4)	(5)
EN 13175:2019 + A1:2020	Опрема и прибор за ТНГ – Спецификација и испитивање вентила и прикључака за посуде под притиском за течни нафтни гас (ТНГ)	6.2.3.1 и 6.2.3.3	до даљњег	
EN ISO 17871:2015	Боце за гас – Вентили са тренутним отпуштањем на боцама – Спецификација и испитивање типа	6.2.3.1, 6.2.3.3 и 6.2.3.4	између 1. јануара 2017. и 31. децембра 2021.	
EN ISO 17871:2015 + A1:2018	Боце за гас – Вентили са тренутним отпуштањем на боцама – Спецификација и испитивање типа	6.2.3.1, 6.2.3.3 и 6.2.3.4	између 1. јануара 2019. и 31. децембра 2024.	
EN ISO 17871:2020	Боце за гас – Вентили са тренутним отпуштањем на боцама – Спецификација и испитивање типа	6.2.3.1, 6.2.3.3 и 6.2.3.4	до даљњег	
EN 13953:2015	Опрема и прибор за ТНГ – Сигурносни вентили за растерећење притиска покретних боца за течни нафтни гас (ТНГ) које се могу поново пунити ***Напомена**: Последња реченица из обима се не примењује.*	6.2.3.4	између 1. јануара 2017. и 31. децембра 2024.	
EN 13953:2020	Опрема и прибор за ТНГ – Сигурносни вентили за растерећење притиска покретних боца за течни нафтни гас (ТНГ) које се могу поново пунити	6.2.3.1, 6.2.3.3 и 6.2.3.4	до даљњег	
EN ISO 14246:2014	Боце за гас – Вентили за боце – Испитивања и прегледи током производње	6.2.3.1 и 6.2.3.4	између 1. јануара 2015. и 31. децембра 2020.	
EN ISO 14246:2014 + A1:2017	Боце за гас – Вентили за боце – Испитивања и прегледи током производње	6.2.3.1 и 6.2.3.4	између 1. јануара 2019. и 31. децембра 2024.	
EN ISO 14246:2022	Боце за гас – Вентили за боце – Испитивања и прегледи током производње	6.2.3.1 и 6.2.3.4	до даљњег	
EN ISO 17879:2017	Боце за гас – Вентили са самозатварањем за боце– Спецификација и испитивање типа	6.2.3.1 и 6.2.3.4	до даљњег	
EN 14129:2014 (осим напомене у клаузули 3.11)	Опрема и прибор за ТНГ – Сигурносни вентили за растерећење посуда под притиском за ТНГ ***Напомена:** Овај стандард се примењује и на бурад под притиском.*	6.2.3.1, 6.2.3.3 и 6.2.3.4	до даљњег	

Референца	Назив документа	Захтеви са којима је стандард усклађен	Примењив за нова одобрења типа или за продужење истог	Крајњи датум за повлачење постојећих одобрења типа
(1)	(2)	(3)	(4)	(5)
EN ISO 23826:2021	Боце за гас – Лоптасти вентили – Спецификација и испитивање	6.2.3.1 и 6.2.3.3	обавезно од 1. јануара 2025.	
EN 13799:2022	ТНГ опрема и прибор – Мерачи за садржај посуда под притиском за течни нафтни гас (ТНГ)	6.2.3.1 и 6.2.3.3	до даљњег	

6.2.4.2 Периодично контролисање и испитивање

Односни стандарди наведени у табели у наставку морају да буду примењени за периодично контролисање и испитивање посуда под притиском како је наведено у колони (3) да би били испуњени прописи у 6.2.3.5. Стандарди се морају примењивати у складу са 1.1.5.

Примена односних стандарда је правно обавезна.

Ако се посуда под притиском израђује у складу са одредбама у 6.2.5, у датом случају мора да се примени поступак за периодично контролисање утврђен у одобрењу типа.

Стандарди се примењују у целости, уколико није другачије наведено у табели испод. Ако се упућује на више од једног стандарда за примену истих захтева, примењује се само један од њих.

Обим примене сваког појединачног стандарда је дефинисан у клаузули обима стандарда осим ако је другачије наведено у табели која следи.

Референца	Назив документа	Примењиво
(1)	**(2)**	**(3)**
EN 1251-3:2000	Криогени резервоари – Преносиви, вакуумски изоловани резервоари запремине не веће од 1000 литара – део 3: Оперативни захтеви	до 31. децембра 2024.
EN ISO 21029-2:2015	Криогени резервоари – Покретни вакуумски изоловани резервоари запремине до 1000 литара – део 2: оперативни захтеви ***Напомена:*** *Без обзира на одредбу 14 овог стандарда, вентили за растерећење притиска морају се периодично контролисати и испитивати у интервалима не дужим од 5 година.*	обавезно од 1. јануара 2025.
EN ISO 18119:2018	Боце за гас – Бешавне боце и велике боце за гас од челика и легуре алуминијума – Периодично контролисање и испитивање ***Напомена:*** *Без обзира на клаузулу B.1 овог стандарда, све боце и велике боце чија дебљина зида је мања од минималне пројектне дебљине зида, биће одбачене.*	до 31. децембра 2024.
EN ISO 18119:2018 + A1:2021	Боце за гас – Бешавне боце и велике боце за гас од челика и легуре алуминијума – Периодично контролисање и испитивање ***Напомена:*** *Без обзира на клаузулу B.1 овог стандарда, све боце и велике боце чија дебљина зида је мања од минималне пројектне дебљине зида, биће одбачене.*	обавезно од 1. јануара 2025.

Референца	Назив документа	Примењиво
(1)	(2)	(3)
EN ISO 10462:2013 + A1:2019	Боце за гас – Боце за ацетилен – Периодично контролисање и одржавање – Измена и допуна 1	до даљњег
EN ISO 10460:2018	Боце за гас –Заварене боце за гас од легуре алуминијума, угљеничног и нерђајућег челика – Периодично контролисање и испитивање	до даљњег
EN ISO 11623:2015	Боце за гас – Композитна конструкција – Периодично контролисање и испитивање	до 31. децембра 2026.
EN ISO 11623:2023	Боце за гас – Боце и велике боце од композитних материјала – Периодично контролисање и испитивање	до даљњег
EN ISO 22434:2011	Преносиве боце за гас – Контролисање и одржавање вентила боца	до 31. децембра 2024.
EN ISO 22434:2022	Преносиве боце за гас – Контролисање и одржавање вентила	обавезно од 1. јануара 2025.
EN 14876:2007	Преносиве боце за гас – Периодично контролисање и испитивање заварених буради под притиском од челика	до 31. децембра 2024.
EN ISO 23088:2020	Боце за гас – Периодично контролисање и испитивање заварених буради под притиском од челика – запремине до 1 000 l	обавезно од 1. јануара 2025.
EN 14912:2015	Опрема и прибор за ТНГ – Контролисање и одржавање вентила боца за течни нафтни гас (ТНГ) током периодичне контролисања боца	до 31. децембра 2024.
EN 14912:2022	Опрема и прибор за ТНГ – Контролисање и одржавање вентила боца за течни нафтни гас (ТНГ) током периодичног контролисања боца	обавезно од 1. јануара 2025.
EN 1440:2016 + A1:2018 + A2:2020 (осим прилога C)	Опрема и прибор за ТНГ – Преносиве, челичне, класично заварене и тврдо лемљене боце за течни нафтни гас (ТНГ), које се могу поново пунити– Периодично контролисање	до даљњег
EN 16728:2016 + A1:2018 + A2:2020	Опрема и прибор за ТНГ – Преносиве челичне боце за ТНГ које нису класично заварене и лемљене и које се могу поново пунити– Периодично контролисање	до даљњег
EN 15888:2014	Преносиве боце за гас – Свежњеви боца - Периодично контролисање и испитивање	до 31. децембра 2024.
EN ISO 20475:2020	Боце за гас – Свежњеви боца – Периодично контролисање и испитивање	обавезно од 1. јануара 2025.

6.2.5 **Захтеви за посуде под притиском које нису UN-посуде под притиском, које нису пројектоване, израђене и испитане у складу са односним стандардима**

Да би се водило рачуна о научном и техничком напретку, или у случајевима у којима у 6.2.2 или 6.2.4 нису наведени никакви односни стандарди, или да би се водило рачуна о у одређеним аспектима који нису предвиђени у наведеним односним стандардима у 6.2.2 и 6.2.4, надлежни орган може да призна примену техничког правилника који пружа исти ниво безбедности.

У одобрењу типа, тело које издаје одобрење мора да утврди поступак за периодично контролисање, ако односни стандарди у 6.2.2. или 6.2.4 нису примењиви или не смеју да буду примењени.

Чим се нови стандард који је наведен у 6.2.2 или 6.2.4 може применити, надлежни орган ће повући своје признавање одговарајућих техничких прописа. Може се применити прелазни период који се завршава не касније од датума ступања на снагу наредног издања RID.

Надлежни орган мора да достави Секретаријату OTIF списак техничких правилника које он признаје и ажурираће списак ако се он промени. Списак мора да садржи следеће податке: назив и датум правилника, предмет правилника и податке о томе где се исти може прибавити. Ове информације секретаријат мора да

објави на својој интернет страници (*Website*).

Стандард који је прихваћен као референца за будуће издање RID, сме да буде дозвољен за примену од надлежног органа без саопштења Секретаријату OTIF**.**

Захтеви наведени у 6.2.1, 6.2.3 као и следећи захтеви морају, међутим, бити испуњени.

Напомена: *Упућивање (референце) на техничке стандарде у 6.2.1 у овом одељку сматрају се као упућивање (референце) на техничке правилнике.*

6.2.5.1 Материјали

Одредбе у наставку садрже примере материјала, које се смеју користити да би се испунили захтеви за материјале према 6.2.1.2:

(a) угљенични челик за компримоване, течне, дубоко расхлађене течне или растворене гасове, као и за материје које не потпадају у класу 2 и које су наведене у 4.1.4.1 Упутство за паковање P200 табела 3;

(b) легирани челик (специјални челик), никл и легуре никла (нпр. монел) за компримоване, течне, дубоко расхлађене течне или растворене гасове, као и за материје које не потпадају у класу 2 и које су наведене у 4.1.4.1 Упутство за паковање P200 табела 3;

(c) бакар за

  (i) гасове класификационог кôда 1A, 1O, 1F и 1TF, ако притисак при пуњењу, на 15 °C, не прелази 2 MPa (20 bar);

  (ii) гасове класификационог кôда 2A, осим тога и за UN 1033 диметилетер, UN 1037 етилхлорид, UN 1063 метилхлорид, UN 1079 сумпордиоксид, UN 1085 винилбромид, UN 1086 винилхлорид и UN 3300 етиленоксид и угљендиоксид, смеша са више од 87% етиленоксида;

  (iii) гасове класификационог кôда 3A, 3O и 3F;

(d) легура алуминијума: види 4.1.4.1 Упутство за паковање P200 (10) - посебан захтев „a”;

(e) композитни материјал за компримоване, течне, дубоко расхлађене течне или растворене гасове;

(f) синтетички материјал за дубоко расхлађене течне гасове и

(g) стакло за гасове класификационог кôда 3A, изузев UN 2187 угљендиоксид, дубоко расхлађен, течан, или смеше са угљендиоксидом, дубоко расхлађеним, течним, као и за гасове класификационог кôда 3O.

6.2.5.2 Опрема за руковање

(Резервисано)

6.2.5.3 Боце, велике боце, бурад под притиском и свежњеви боца од метала

Напрезање метала на најоптерећенијем месту тела посуде под притиском при испитном притиску не сме да прелази 77% од гарантоване границе еластичности (Re).

Под границом еластичности подразумева се напрезање при коме се постиже трајно истезање од 2‰ (тј. 0,2%) или трајно истезање од 1% код аустенитних челика између мерних ознака на епрувети.

Напомена: *За лимове се испитивање на затезање врши попречно у односу на смер ваљања. Истезање након лома одређује се на епруветама са кружним попречним пресеком, при чему је мерна дужина „l” између мерних ознака једнака 5-струком пречнику епрувете „d” (l = 5d); ако се користе епрувете са правоугаоним попречним пресеком, мерна дужина „l” се прорачунава по формули*

$$l = 5{,}65\sqrt{F_0}$$

при чему је F_0 једнак првобитном попречном пресеку епрувете.

Посуде под притиском морају бити израђене од одговарајућих материјала који су на температурама између -20 °C и +50 °C отпорни на крти лом и неосетљиви на напрслине услед напонске корозије.

Заварени спојеви морају бити изведени у складу са техничким правилима и пружати потпуну сигурност.

6.2.5.4 Додатне одредбе за посуде под притиском од легура алуминијума за компримоване, течне, растворене гасове и гасове који нису под притиском, који подлежу посебним захтевима (узорци гаса), као и за предмете који садрже гас под притиском, изузев аеросолних распршивача и малих гасних посуда (гасних патрона)

6.2.5.4.1 Материјали тела посуда под притиском од легура алуминијума морају испуњавати следеће захтеве:

	A	***B***	***C***	***D***
Затезна чврстоћа Rm у MPa (= N/mm^2)	49 – 186	196 – 372	196 – 372	343 – 490
Граница еластичности Re у MPa (= N/mm^2) (трајно истезање λ = 0,2%)	10 – 167	59 – 314	137 – 334	206 – 412
Трајно истезање након лома (l = 5d) у %	12 – 40	12 – 30	12 – 30	11 – 16
Испитивање на савијање (пречник трна) d = n x e, e = дебљина узорка) .	n = 5 (Rm ≤ 98) n = 6 (Rm > 98)	n=6 (Rm ≤325) n=7 (Rm > 325)	n=6 (Rm≤325) n=7 (Rm>325)	n=7 (Rm ≤ 392) n=8 (Rm > 392)
Серијски број „Aluminium Association[a)]	1000	5000	6000	2000

[a)] Види „Aluminium Standards and Data”, 5. издање, јануар 1976. године, објављено од стране „Aluminium Association”, 750, 3rd Avenue, New York

Стварне особине зависе од састава односне легуре, као и од завршне обраде тела посуде под притиском; дебљина тела посуде под притиском се прорачунава независно од коришћене легуре, по једној од следећих формула:

$$e = \frac{P_{MPa} \times D}{\frac{2 \times Re}{1,30} + P_{MPa}} \quad \text{или} \quad e = \frac{P_{bar} \times D}{\frac{20 \times Re}{1,30} + P_{bar}}$$

при чему је ***e*** = минимална дебљина зида посуде под притиском у mm

$\boldsymbol{P}_{MPa}$ = испитни притисак у MPa

$\boldsymbol{P}_{bar}$ = испитни притисак у барима

D = номинални спољни пречник посуде под притиском у mm

Re = гарантована минимална 0,2%-тна граница еластичности у MPa (N/mm^2)

Гарантована минимална граница еластичности (***Re***) наведена у формули, независно од коришћене легуре, не сме бити већа од 0,85-струке гарантоване минималне затезне чврстоће (***Rm***).

Напомена 1: *Горе наведене особине базирају се на досадашњим искуствима са следећим материјалима посуда под притиском*

Колона A: алуминијум, нелегиран, чистоће 99,5%;

Колона B: легуре алуминијума и магнезијума;

Колона C: легуре алуминијума, силицијума и магнезијума; нпр. ISO/R209-Al-Si-Mg (Aluminium Association 6351);

Колона D: легуре алуминијума, бакра и магнезијума.

Напомена 2: *Истезање након лома одређује се на епруветама са кружним попречним пресеком, при чему је мерна дужина „l" између мерних ознака једнака 5-струком пречнику епрувете „d" (l = 5d); ако се користе епрувете са правоугаоним попречним пресеком, мерна дужина „l" се прорачунава по формули*

$$l = 5{,}65\sqrt{F_0}$$

при чему је F_0 једнак првобитном попречном пресеку епрувете.

Напомена 3:

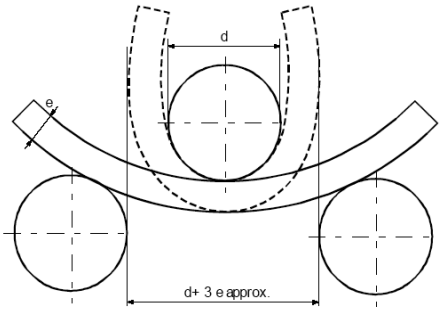
(a) Испитивање на савијање (види скицу) врши се на епруветама које се у виду прстена ширине 3e, али не мање од 25 mm, одсецају од цилиндра и деле на два једнака дела. Епрувете се могу обрађивати само по ивицама.

(b) Испитивање на савијање врши се са трном пречника (d) и два округла ослонца, који су међусобно удаљени на растојању од (d + 3e). Међусобно растојање унутрашњих површина за време пробе није веће од пречника трна.

(c) На епрувети не сме приликом савијања око трна доћи до појаве напрслина, све док унутрашње површине не налегну на трн.

(d) Однос (n) између пречника трна и дебљине епрувете мора да одговара вредностима наведеним у табели.

Скица испитивања на савијање

6.2.5.4.2 Мања минимална вредност истезања дозвољена је под условом да се у додатном испитном поступку одобреном од стране надлежног органа земље производње докаже да посуде под притиском гарантују исту безбедност за превоз као посуде под притиском које су израђене према вредностима табеле наведене у 6.2.5.4.1 (види и стандард EN ISO 7866:2012 + A1:2020).

6.2.5.4.3 Минималне дебљине зидова посуда под притиском на најслабијем месту морају да износе:

- ако је пречник посуде под притиском мањи од 50 mm – најмање 1,5 mm;
- ако је пречник посуде под притиском 50 mm до 150 mm – најмање 2 mm; и
- ако је пречник посуде под притиском већи од 150 mm – најмање 3 mm.

6.2.5.4.4 Данца се изводе у полукружном, елипсастом или лучном облику; она морају гарантовати исту безбедност као тело посуде под притиском.

6.2.5.5 Посуде од композитних материјала

- Боце, велике боце, бурад под притиском и свежњеви боца од композитних материјала морају бити израђени тако да однос лома (притисак прскања подељен са испитним притиском) износи најмање:
- 1,67 за по обиму обмотане посуде под притиском;
- 2,00 за потпуно обмотане посуде под притиском.

6.2.5.6 Затворени криогени резервоари

За израду затворених криогених резервоара за дубоко расхлађене гасове у течном стању примењују се следећи захтеви:

6.2.5.6.1 Ако се користе неметални материјали, исти морају бити отпорни на крти лом на најнижој радној температури посуде под притиском и њених делова опреме.

6.2.5.6.2 Уређаји за растерећење притиска морају бити тако израђени да беспрекорно функционишу и на најнижој радној температури. Сигуран начин функционисања на овој температури се утврђује и проверава испитивањем сваког појединачног уређаја или испитивањем узорка уређаја истог типа конструкције.

6.2.5.6.3 Отвори и уређаји за растерећење притиска посуда под притиском морају бити пројектовани тако да спречавају прскање течности напоље.

6.2.6 Општи захтеви за аеросолне распршиваче и мале гасне посуде (гасне патроне) и патроне горивних ћелија са течним запаљивим гасом

6.2.6.1 Пројектовање и израда

6.2.6.1.1 Аеросолни распршивачи (UN 1950) који садрже само један гас или гасну смешу и мале гасне посуде (гасне патроне) (UN 2037) морају бити израђени од метала. Изузимају се аеросолни распршивачи (UN 1950) и мале гасне посуде (гасне патроне) (UN 2037) запремине до 100 ml за UN 1011 бутан. Остали аеросолни распршивачи (UN 1950) морају бити израђени од метала, синтетичког материјала или стакла. Металне посуде са спољним пречником од најмање 40 mm морају имати конкавно данце.

6.2.6.1.2 Посуде од метала смеју имати запремину од највише 1000 ml, а посуде од синтетичког материјала или стакла од највише 500 ml.

6.2.6.1.3 Сваки тип конструкције посуда (аеросолни распршивач или гасна патрона) пре прве употребе мора да задовољи испитивање хидрауличног притиска у складу са 6.2.6.2.

6.2.6.1.4 Вентили за испуштање и распршивање гаса аеросолних распршивача са UN 1950 и вентили за испуштање гаса из гасних патрона са UN 2037 морају обезбедити заптивено затварање посуда и бити заштићени од ненамерног отварања. Вентили за испуштање гаса и уређаји за распршивање који се затварају само на унутрашњи притисак нису дозвољени.

6.2.6.1.5 Унутрашњи притисак аеросолних распршивача на 50 °C не сме да прелази 1,2 MPa (12 bar), када се користе запаљиви течни гасови, 1,32 MPa (13,2 bar) када се користе незапаљиви течни гасови и 1,5 MPa (15 bar) када се користе незапаљиви компримовани или растворени гасови. У случају смеше више гасова, примењују се

строжа ограничења. Они, на 50 °C смеју бити напуњени течном фазом до максимално 95% своје запремине. Мале гасне посуде (гасне патроне) морају да испуне захтеве који се односе на испитни притисак и пуњење а који су наведени у упутству за паковање P200 у 4.1.4.1. Додатно, производ испитног притиска и водене запремине не сме да прелази 30 bar·litar за течне гасове или 54 bar·litar за компримоване гасове и испитни притисак не сме да прелази 250 bar за течне гасове или 450 bar за компримоване гасове.

6.2.6.2 Испитивање хидрауличног притиска

6.2.6.2.1 Унутрашњи притисак (испитни притисак) који се примењује мора износити 1,5-струкој вредности унутрашњег притиска на 50 °C, међутим најмање 1 MPa (10 bar).

6.2.6.2.2 На најмање пет празних посуда сваког типа конструкције врши се испитивање хидрауличног притиска:

(a) до утврђеног испитног притиска, при чему не сме доћи ни до незаптивености ни до видљивих трајних промена облика; и

(b) до појаве незаптивености или лома, при чему најпре на евентуалном конкавном данцу мора настати избочина, а до појаве незаптивености или лома посуде сме доћи тек на 1,2-струком испитном притиску.

6.2.6.3 Испитивање заптивености

Сваки напуњени аеросолни распршивач или гасна патрона или патрона горивне ћелије, мора да буде подвргнут испитивању у врућој воденој купки у складу са 6.2.6.3.1 или другој одобреној воденој купки према 6.2.6.3.2.

6.2.6.3.1 Испитивање у врућој воденој купки

6.2.6.3.1.1 Температура водене купке и трајање испитивања бирају се тако да унутрашњи притисак достиже онај притисак који би био постигнут на 55 °C (50 °C ако течна фаза не прелази 95% запремине аеросолног распршивача, гасне патроне или патроне горивне ћелије на 50 °C). Ако је, међутим, садржај осетљив на топлоту или ако су аеросолни распршивачи, гасне патроне или патроне горивних ћелија израђене од пластике која омекшава на овој испитној температури, испитивање се врши на температури водене купке од 20 °C до 30 °C, осим тога, један од 2000 аеросолних распршивача, гасних патрона или патрона горивних ћелија мора да се испита и на вишој температури.

6.2.6.3.1.2 Не сме доћи до незаптивености нити до трајних деформација аеросолних распршивача, гасних патрона или патрона горивних ћелија, изузев код пластичних аеросолних распршивача, гасних патрона или патрона горивних ћелија које смеју да се деформишу кроз омекшавање, под условом да остану заптивене.

6.2.6.3.2 Алтернативне методе

Уз одобрење надлежног органа смеју се применити алтернативне методе које гарантују исти ниво безбедности, под условом да су испуњени захтеви наведени у 6.2.6.3.2.1, и када је то применљиво 6.2.6.3.2.2 или 6.2.6.3.2.3.

6.2.6.3.2.1 Систем обезбеђења квалитета

Пуниоци аеросолних распршивача, гасних патрона или патрона горивних ћелија, и произвођачи елемената конструкције морају располагати системом обезбеђења квалитета. Систем обезбеђења квалитета мора предвидети примену поступака којима се обезбеђује да сви аеросолни распршивачи, гасне патроне или патроне горивних ћелија, који су незаптивени или деформисани буду повучени и да исти не буду предати на транспорт.

Систем обезбеђења квалитета мора да обухвата:

(a) опис организационе структуре и одговорности;

(b) одговарајућа упутства која се примењују за контролисање и испитивање, контролу квалитета, обезбеђење квалитета и радне токове;

(c) евиденцију о квалитету, као што су извештаји о контролисању, подаци и докази о испитивању и калибрацији;

(d) накнадна испитивања од стране менаџмента у циљу обезбеђења успешног начина деловања система обезбеђења квалитета;

(e) поступак за контролу докумената и њихово ажурирање;

(f) средство за контролу аеросолних распршивача, гасних патрона или патрона горивних ћелија која нису у складу са захтевима;

(g) програме едукације и поступке квалификације за одговарајуће особље; и

(h) поступке којима се обезбеђује да на финалном производу не постоје оштећења.

Потребно је извршити прву ревизију и периодичне ревизије на задовољење надлежног органа. Овим ревизијама мора се осигурати да је одобрени систем подобан и ефикасан и да ће такав и остати. Надлежни орган се унапред обавештава о свим предложеним изменама у вези са одобреним системом.

6.2.6.3.2.2 Аеросолни распршивачи

6.2.6.3.2.2.1 Испитивање на притисак и испитивање заптивености аеросолних распршивача пре пуњења

Сваки празни аеросолни распршивач мора бити изложен притиску који мора да износи најмање онолико колико износи очекивани притисак у напуњеном аеросолном распршивачу на 55 °C (50 °C, ако течна фаза на 50 °C не заузима више од 95% запремине аеросолних распршивача). Овај притисак мора да износи најмање две трећине од прорачунског притиска аеросолног распршивача. Ако неки аеросолни распршивач при испитном притиску покаже знакове незаптивености од најмање 3,3 x 10^{-2} mbar-l.s^{-1}, деформације или других недостатака, исто мора да буде повучено.

6.2.6.3.2.2.2 Испитивање аеросолних распршивача после пуњења

Пре пуњења пунилац мора да осигура да је „Crimp" опрема правилно подешен и да се користи одређено погонско средство.

Сваки напуњени аеросолни распршивач мора бити изваган и испитан на заптивеност. Опрема за утврђивање незаптивености мора да буде довољно осетљив, како би на 20 °C утврдио незаптивеност од најмање 2,0 x 10^{-3} mbar-l.s^{-1}.

Сви аеросолни распршивачи која показују знакове незаптивености, деформације или повећане масе морају бити повучени.

6.2.6.3.2.3 Гасне патроне и патроне горивних ћелија

6.2.6.3.2.3.1 Испитивање на притисак гасних патрона и патрона горивних ћелија

Свака гасна патрона или патрона горивних ћелија, мора бити изложена притиску који мора да износи најмање онолико колико износи очекивани притисак у напуњеној патрони на 55 °C (50 °C, ако течна фаза на 50 °C не заузима више од 95% запремине патроне). Овај испитни притисак мора да буде онај који је прописан за гасне патроне и патроне горивних ћелија и мора да износи најмање две трећине од прорачунског притиска за гасне патроне и горивне ћелије. Ако нека гасна патрона или патрона горивних ћелија, при испитном притиску, покаже знакове незаптивености од најмање 3,3 x 10^{-2} mbar-l.s^{-1}, деформације или других недостатака, исто мора да буде повучено.

6.2.6.3.2.3.2 Испитивање заптивености гасних патрона и патрона горивних ћелија

Пре пуњења и пломбирања, пунилац мора да осигура да су отвори (уколико постоје) и опрема повезана са пломбирањем, правилно затворени и да се користи одређени гас.

Свака напуњена гасна или патрона горивних ћелија, мора бити извагана и испитана на заптивеност. Опрема за утврђивање незаптивености мора да буде довољно осетљива, како би на 20 °C утврдио незаптивеност од најмање 2,0 x 10^{-3} mbar-l.s^{-1}.

Било која гасна патрона или патрона горивних ћелија која има масу гаса која није у сагласности са потврђеном граничном масом, или која показују знакове незаптивености или деформације мора бити повучена.

6.2.6.3.3 Уз одобрење надлежног органа, аеросолни распршивачи и посуде, мале, не подлежу прописима у 6.2.6.3.1 и 6.2.6.3.2, ако морају да буду стерилни, међутим на које може негативно да се утиче испитивањем у воденој купки, под условом да:

(a) оне садрже незапаљив гас или да

(i) садрже друге материје, које су састојци фармацеутских производа у медицинске, ветеринарске или сличне сврхе, или

(ii) садрже друге материје, које се користе у поступку производње за фармацеутске производе, или

(iii) се користе за медицинску, ветеринарску или сличну примену;

(b) је постигнут истовредни безбедносни ниво алтернативном методом који користи произвођач за утврђивање незаптивености и за отпорност на притисак, као што је доказивање (детекција) хелијума и испитивање статистичког узорка најмање од 1 у 2000 сваке производне шарже и воденој купки; и

се производе за фармацеутске производе у складу са (a) (i) и (iii) и уз овлашћење државне здравствене управе. Уколико је захтевано од стране надлежног органа, морају да буду испоштовани принципи „добре производне праксе" (GMP), које је утврдила Светска здравствена организација (WHO)[6].

6.2.6.4 Упућивање на стандарде

Основне одредбе овог одељка сматрају се испуњеним уз примену доле наведених стандарда:

- за UN 1950 аеросолни распршивачи: Прилог Директиве Савета 75/324/EEC[7], у промењеном и важећем издању у периоду производње;
- за UN 2037 мале гасне посуде (гасне патроне), које садрже UN 1965 смеша гасовитих угљоводоника, преведена у течно стање, н.д.н.: EN 417:2012 Металне чауре за једнократну употребу (које се не могу поново пунити) за течни гас, са или без вентила за изузимање, за рад преносивих уређаја - Израда, испитивање, контролисање и обележавање;

за UN 2037 мале гасне посуде (гасне патроне), које садрже неотровне, незапаљиве, компримоване или течне гасове: EN 16509:2014 Покретне боце за гас – Мале, покретне, челичне боце које се не могу поново пунити, капацитета до и укључујући 120 ml, које садрже компримоване или течне гасове (компактне боце) – Пројектовање, израда, пуњење и испитивање. Поред обележја која се захтевају у складу са овим стандардом, гасна патрона мора да носи обележје „UN 2037/EN 16509".

[6] *Публикација WHO: „Quality assurance of pharmaceuticals. A compendium of guidelines and related materials. Volume 2: Good manufacturing practices and inspection" (Обезбеђење квалитета за фармацеутске производе. Преглед смерница и сличних докумената. Том 2: Добра производна пракса и контролисање).*

[7] *Директива 75/324/EEC Савета Европске заједнице од 20. маја 1975. за усклађивање правних прописа Држава чланица (Европске заједнице) о паковањима аеросола, објављена у Службеном листу Европске заједнице бр. L 147 од 09.06.1975.*

Поглавље 6.3

Захтеви за израду и испитивање амбалаже за заразне материје категорије А класе 6.2 (UN бројеви 2814 и 2900)

Напомена: *Захтеви овог поглавља не примењују се за амбалажу која се у складу са 4.1.4.1 Упутство за паковање P621 користи за превоз материја класе 6.2.*

6.3.1 Опште одредбе

6.3.1.1 Одредбе овог поглавља важе за амбалажу за превоз заразних материја категорије А, UN бројеви 2814 и 2900.

6.3.2 Захтеви за амбалажу

6.3.2.1 Одредбе у овом одељку се базирају на амбалажу која се тренутно користи, као што је дефинисано у 6.1.4. Ради уважавања техничког напретка, сме се користити амбалажа чија спецификација одступа од оних из овог поглавља, под условом да је исто тако ефикасна, да је призната од надлежног органа и да успешно испуни захтеве описане у 6.3.5. Дозвољени су и други испитни поступци од оних који су описани у RID, под условом да су еквивалентни и да су признати од надлежног органа.

6.3.2.2 Амбалажа мора да буде произведена и испитана према програму обезбеђења квалитета, који се сматра као задовољавајући од стране надлежног органа, да би се обезбедило, да свака амбалажа одговара прописима овог поглавља.

Напомена: *Стандард ISO 16106:2020 „Амбалажа за транспорт опасне робе – Амбалажа за опасну робу, IBC и велика амбалажа – Смерница за примену ISO 9001" садржи задовољавајућа упутства за поступке који се смеју применити.*

6.3.2.3 Произвођачи и наредни дистрибутери амбалаже морају доставити информације о поступцима којих се треба придржавати, као и опис врста и димензија затварача (укључујући потребне заптивке) и свих других саставних делова који су неопходни, како би се обезбедило да комади спремни за превоз могу да задовоље испитивања квалитета која се примењују у складу са овим поглављем.

6.3.3 Кодирање за означавање типа амбалаже

6.3.3.1 Кôдови за означавање типа амбалаже наведени су у 6.1.2.7.

6.3.3.2 Након кôда амбалаже могу да буду наведена слова „U" и „W". Слово „U" означава посебну амбалажу према 6.3.5.1.6. Слово „W" означава амбалажу која припада типу амбалаже која је означена кôдом, али је произведена према спецификацији која одступа од оне у 6.1.4 и сматра се као еквивалентна према прописима 6.3.2.1.

6.3.4 Обележавање

Напомена 1: *Обележје упућује на то да амбалажа на којој се она налазе одговара успешно испитаном типу конструкције и да испуњава прописе овог поглавља, који се односе на производњу, а не на употребу амбалаже.*

Напомена 2: *Обележја су одређена да олакшају задатак произвођача амбалаже, преправљача, корисника амбалаже, транспортера и регулаторних органа.*

Напомена 3: *Обележја не пружају увек потпуне појединости, на пример о нивоу испитивања; због тога може бити потребно да се узму у обзир сертификат о испитивању, извештаји о испитивању или списак успешно испитане амбалаже.*

6.3.4.1 Свака амбалажа, која је предвиђена за употребу према RID**,** мора да носи обележја које су трајна и читљива и да су постављена на месту и у формату сразмерно амбалажи да су добро видљива. За амбалажу са бруто масом више од 30 kg, обележја или дупликати истих морају да буду постављени на горњој страни или на једној страни амбалаже. Слова, бројеви или симболи морају да буду висине најмање од 12 mm, изузев на амбалажи са запремином од 30 литара или мање или највеће нето масе 30 kg, код које висина обележја мора да износи најмање 6 mm и изузев амбалаже са запремином од 5 литара или мање или највеће нето масе 5 kg, код које обележје мора да има адекватну величину.

6.3.4.2 Амбалажа која одговара захтевима овог одељка и одељка 6.3.5 мора бити обележена како следи:

(a) симболом Уједињених нација за амбалажу (UN). Овај симбол се сме користити само у сврху потврде, да амбалажа, флексибилни контејнер за робу у расутом стању, преносива цистерна или MEGC испуњава одговарајуће захтеве поглавља 6.1, 6.2, 6.3, 6.5, 6.6, 6.7 или 6.11;

(b) кôдом за ознаку типа амбалаже у складу са 6.1.2;

(c) податком „КЛАСА 6.2”;

(d) двема последњим цифрама године производње амбалаже;

(e) обележјем државе у којој је одобрено издавање обележја, наведеним у виду ознаке за возила у међународном друмском саобраћају[1];

(f) називом произвођача или неким другим обележјем за амбалажу утврђеним од стране надлежног органа и

(g) за амбалажу која одговара захтевима наведеним у 6.3.5.1.6, словом „U” непосредно иза обележја које се захтева под (b).

6.3.4.3 Обележја се морају поставити према редоследу од (a) до (g) из 6.3.4.2; ради лакшег идентификовања свако обележје које је прописано у овим ставовима мора бити јасно одвојено, нпр. косом цртом или празним местом. За пример види 6.3.4.4.

Било која додатна обележја дозвољена од стране надлежног органа не смеју да утичу на коректну идентификацију обележја која се захтевају према 6.3.4.1.

6.3.4.4 Пример за обележавање:

(UN)	4G/CLASS 6.2./06/	у складу са 6.3.4.2 (a), (b), (c) и (d)
	S/SP-9989-ERIKSSON	у складу са 6.3. 4.2 (e) и (f)

[1] *Ознака регистарције државе која се користи за моторна возила и приколице у међународном друмском саобраћају, у складу са Женевском конвенцијом о друмском саобраћају из 1949. године или Бечком конвенцијом о друмском саобраћају из 1968. године.*

6.3.5 Одредбе које се односе на испитивање амбалаже

6.3.5.1 Спровођење и понављање испитивања

6.3.5.1.1 Тип конструкције сваке амбалаже мора бити подвргнут испитивањима предвиђеним у овом одељку у складу са поступком који је утврдио надлежни орган којим се дозвољава постављање обележја и да буде одобрен од стране тог органа.

6.3.5.1.2 Пре употребе, сваки тип конструкције амбалаже мора успешно да издржи испитивање прописано у овом поглављу. Тип конструкције амбалаже се одређује пројектовањем, величином, употребљеним материјалом и његовом дебљином, врстом израде и монтажом, али може и да укључи различите површинске обраде. То укључује и амбалажу, која се од типа конструкције разликује само због њене мање висине конструкције.

6.3.5.1.3 Испитивања се морају поновити на производним узорцима у размацима који су утврђени од надлежног органа.

6.3.5.1.4 Испитивања се морају поновити и након сваке промене која се односи на пројектовање, материјал или на врсту израде амбалаже.

6.3.5.1.5 Надлежни орган може да дозволи селективно испитивање амбалаже која само незнатно одступа од већ испитаног типа, нпр. примарне посуде мање величине или мање нето масе, као и амбалаже попут буради и сандука са нешто смањеним спољним димензијама.

6.3.5.1.6 Све врсте примарних посуда могу бити састављене унутар секундарне амбалаже и без испитивања превезене у крутој спољној амбалажи под следећим условима:

(a) крута спољна амбалажа је успешно подвргнута испитивањима у складу са 6.3.5.2.2 са ломљивим примарним посудама (нпр. од стакла);

(b) укупна маса примарних посуда не сме да прелази половину укупне масе примарних посуда коришћених за испитивање на пад у складу са (a);

(c) дебљина материјала за попуњавање између примарних посуда и између примарних посуда и спољне стране секундарне амбалаже не сме бити мања од одговарајућих дебљина у првобитно испитаној амбалажи; ако је приликом првобитног испитивања коришћена само једна примарна посуда, дебљина материјала за попуњавање између примарних посуда не сме бити мања од дебљине материјала за попуњавање између спољне стране секундарне амбалаже и примарне посуде приликом првобитног испитивања. Ако се, у поређењу са условима приликом испитивања на пад, користи мањи број или мања величина примарних посуда, потребно је користити додатни материјал за попуњавање шупљина;

(d) крута спољна амбалажа мора у празном стању бити успешно подвргнута испитивању на притисак при слагању у складу са 6.1.5.6. Укупна маса истих комада зависи од укупне масе амбалаже коришћене за испитивање на пад у складу са (a);

(e) примарне посуде са течним материјама морају бити обложене довољном количином упијајућег материјала који може да упије укупан течни садржај примарних посуда;

(f) ако је крута спољна амбалажа предвиђена да садржи примарне посуде за течне материје, а сама није непропусна за течност, или ако је крута спољна амбалажа предвиђена да садржи примарне посуде за чврсте материје, а сама није непропусна за прашину, средство за задржавање у виду непропусне облоге, пластичне вреће или неког другог, једнако ефикасног средства за задржавање, како би се у случају пропуштања задржале све течне или чврсте материје

(g) поред обележја прописаних у 6.3.4.2 (a) до (f), амбалажа мора бити обележена у складу са 6.3.4.2 (g).

6.3.5.1.7 Надлежни орган може у свако доба да захтева, да се испитивањем према овом одељку докаже да амбалажа из серијске производње испуњава прописе испитивања типа конструкције.

6.3.5.1.8 Под условом да се не утиче на пуноважност резултата испитивања и уз одобрење надлежног органа сме да се спроводе више испитивања са једним узорком.

6.3.5.2 Припрема амбалаже за испитивање

6.3.5.2.1 Испитни узорци амбалаже припремају се тако да буду спремни за превоз, с изузетком да се заразна течна или чврста материја замењује водом или, ако је одређено регулисање температуре на -18 °C, водом са средством против замрзавања. Сваки примарна посуда мора бити напуњена до најмање 98% своје запремине.

Напомена: *Појам вода обухвата воду/раствор средства против замрзавања (раствор антифриза) са релативном густином од најмање 0,95 за испитивање на -18°C.*

6.3.5.2.2 Захтевана испитивања и број испитног узорка

Испитивања која се захтевају за типове амбалаже

Тип амбалаже[(a)]			**Прописано испитивање**					
Крута спољна амбалажа	**Примарна посуда**		**Орошавање водом 6.3.5.3.5.1**	**Кондиционирање хлађењем 6.3.5.3.5.2**	**Пад 6.3.5.3**	**Додатни пад 6.3.5.3.5.3**	**Пробијање 6.3.5.4**	**Слагање 6.1.5.6**
	Пластика	**Други материјал**	**Број испитних узорака**	**Број испитних узорака**	**Број испитних узорака**	**Број испитних узорака**	**Број испитних узорака**	**Број испитних узорака**
Сандук од картона	X		5	5	10	Прописано на испитном узорку, ако је амбалажа предвиђена за прихват сувог леда.	2	Прописано на три испитна узорка при испитивању амбалаже означене са „U” у складу са 6.3.5.1.6 за посебне одредбе
		X	5	0	5		2	
Буре од картона	X		3	3	6		2	
		X	3	0	3		2	
Сандук од пластике	X		0	5	5		2	
		X	0	5	5		2	
Буре/ канистер од пластике	X		0	3	3		2	
		X	0	3	3		2	
Сандук од другог материјала	X		0	5	5		2	
		X	0	0	5		2	
Буре/ канистер од другог материјала	X		0	3	3		2	
		X	0	0	3		2	

[(a)] „Тип амбалаже” категоризује амбалажу у сврху испитивања према врсти амбалаже и особинама њеног материјала.

Напомена 1: У случајевима, у којима се примарна посуда састоји од најмање два материјала, примену испитивања одређује материјал који је више склон оштећењу.

Напомена 2: Материјал секундарне амбалаже се не узима у обзир приликом избора испитивања или кондиционирања за испитивање.

Објашњење за примену табеле:

Ако се амбалажа која се испитује састоји од спољњег сандука од картона са примарном посудом од пластике, пет испитних узорака морају пре испитивања на пад бити подвргнути орошавању водом (види 6.3.5.3.5.1), а других пет испитних узорака морају пре испитивања на пад бити кондиционирани на -18 ºC (види 6.3.5.3.5.2). Ако је амбалажа предвиђена за прихват сувог леда, један други појединачни испитни узорак мора бити подвргнут испитивању на пад према 6.3.5.3.5.3.

Комади припремљени за превоз треба да буду подвргнути испитивањима према 6.3.5.3 и 6.3.5.4. За спољну амбалажу уписи у табели се односе на картон или на сличне материјале, чија издржљивост не може бити смањена услед влаге, на пластику која на ниским температурама може да постане крта, и на друге материјале као што су метали, чија издржљивост не може бити смањена услед влаге или температуре.

6.3.5.3 Испитивање на пад

6.3.5.3.1 Висина пада и ударна површина

Испитне узорке треба подвргнути испитивањима на слободан пад на нееластичну, хоризонталну, равну, масивну и круту површину са висине од 9 m према 6.1.5.3.4.

6.3.5.3.2 Број испитних узорака и оријентација при паду

6.3.5.3.2.1 Ако испитни узорци имају облик сандука пушта се пет узорака да падну и то сваки у један од следећих смерова:

(a) равно на дно,

(b) равно на горњи део

(c) равно на најдужу страну,

(d) равно на најкраћу страну,

(e) на угао.

6.3.5.3.2.2 Ако испитни узорци имају облик бурета или канистра, пуштају се три узорка да падну и то сваки у један од следећих смерова:

(a) дијагонално на горњу ивицу, при чему центар тежине лежи директно изнад места удара,

(b) дијагонално на доњи обод (ивицу),

(c) равно на тело или страну.

6.3.5.3.3 Испитни узорци морају се пуштати да падну у прописаном смеру, с тим што је из аеродинамичких разлога дозвољено да до удара не дође у том смеру.

6.3.5.3.4 Након сваке серије испитивања на пад из примарне (-их) посуде (-а), која(-е) мора(-ју) остати заштићена (-е) материјалом за попуњавање/апсорбујућим материјалом у секундарној амбалажи, ништа не сме излазити споља.

6.3.5.3.5 Посебна припрема испитног узорка за испитивање на пад

6.3.5.3.5.1 Картон – испитивање орошавања водом

Спољна амбалажа од картона: Испитни узорци морају се најмање један сат орошавати водом која симулира дејство кише од око 5 cm на сат. Након тога подвргавају се испитивању описаним под 6.3.5.3.1.

6.3.5.3.5.2 Пластика - кондиционирање хлађењем

Примарне посуде или спољна амбалажа од пластике: Температура испитног узорка и његовог садржаја се најмање 24 сата смањује на -18 °C или испод тога; у току 15 минута након склањања из те околине испитни узорак подвргава се испитивањима описаним у 6.3.5.3.1. Ако испитни узорак садржи суви лед, време кондиционирања се смањује на четири сата.

6.3.5.3.5.3 Комади који су предвиђени за прихват сувог леда – додатно испитивање на пад

Ако је амбалажа предвиђена за прихват сувог леда, спроводи се додатно испитивање уз испитивања у складу са 6.3.5.3.1. и у датим случајевима додатно уз испитивања према 6.3.5.3.5.1 или 6.3.5.3.5.2. Испитни узорак се складишти тако да суви лед у потпуности нестане, а затим се пушта да падне у једном од смерова описаних у 6.3.5.3.2.1 или у 6.3.5.3.2.2, како је применљиво, код којег је опасност да се амбалажа поломи највећа.

6.3.5.4 Испитивање на пробијање

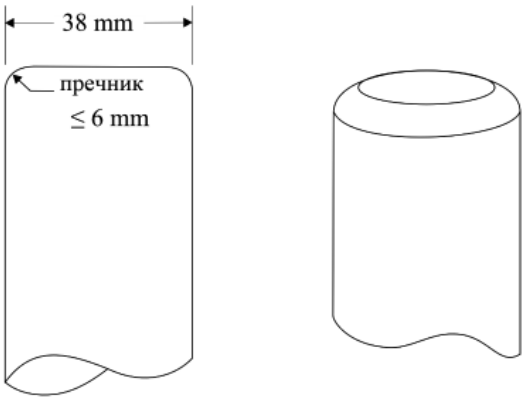
6.3.5.4.1 Амбалажа са бруто масом од највише 7 kg

Испитни узорци постављају се на тврду и равну површину. Цилиндрична полуга од челика минималне масе од 7 kg, пречника од 38 mm и са ударним крајем чији радијус износи максимално 6 mm (види приказ 6.3.5.4.2) пушта се да падне у слободном паду са висине од 1 m, мерено од ударног краја до ударне површине испитног узорка. Један испитни узорак поставља се на своју основу, а други под правим углом у односу на положај првог. Челична полуга треба увек да буде усмерена тако да погоди примарну посуду (примарне посуде). При сваком удару дозвољено је пробијање секундарне амбалаже, под условом да из примарне посуде (примарних посуда) ништа не изађе напоље.

6.3.5.4.2 Амбалажа са бруто масом већом од 7 kg

Испитни узорци пуштају се да падну на крај цилиндричне полуге од челика. Полуга мора бити постављена вертикално на тврдој и равној површини. Она мора имати пречник од 38 mm, а ивице горњег краја морају имати полупречник не већи од 6 mm. Полуга мора штрчати из површине најмање толико колико износи размак између средишта примарне посуде (примарних посуда) и спољне површине спољне амбалаже, међутим најмање 200 mm. Испитни узорак пушта се да падне са његовом горњом страном према доле у слободном паду са висине од 1 m, мерено од горњег краја челичне полуге. Други узорак пушта се да падне са исте висине под правим углом у односу на положај првог узорка (види приказ 6.3.5.4.2). Амбалажа треба увек да буде усмерена тако да је челична полуга у стању да пробије примарну посуду (примарне посуде). При сваком следећем удару, продирање у секундарну амбалажу је дозвољено, под условом да из примарне посуде (примарних посуда) ништа не исцури споља.

Приказ 6.3.5.4.2

6.3.5.5 Извештај о испитивању

6.3.5.5.1 О испитивању се саставља писани извештај који садржи најмање следеће податке и који мора да се стави на располагање корисницима амбалаже:

1. назив и адреса испитне установе;
2. име и адреса подносиоца захтева (уколико је потребно);
3. идентификациони број извештаја о испитивању који се додељује само једном;
4. датум испитивања и извештаја о испитивању;
5. произвођач амбалаже;
6. опис типа конструкције амбалаже (нпр. димензије, материјали израде, затварачи, дебљина зидова, итд.), укључујући поступак производње (нпр. поступак дувања), евентуално са цртежом (цртежима) и/или фотографијом (фотографијама);
7. максимална запремина;
8. садржина испитивања;
9. опис испитивања и резултати испитивања;
10. извештај о испитивању мора бити потписан, са именом и називом функције потписника.

6.3.5.5.2 Извештај о испитивању мора да садржи изјаву да је амбалажа спремна за превоз испитана у складу са примењивим захтевима овог поглавља и да овај извештај о испитивању може постати неважећи у случају примене других метода паковања или у случају коришћења других саставних делова амбалаже. Примерак извештаја о испитивању доставља се надлежном органу.

Поглавље 6.4

Захтеви за израду, испитивање и одобрење за комаде радиоактивних материја и одобрење за те материје

6.4.1 *(Резервисано)*

6.4.2 Општи захтеви

6.4.2.1 Комад у погледу своје масе, запремине и облика мора бити тако пројектован да може лако и безбедно да се превози. Осим тога, комад мора бити тако пројектован да у току превоза у или на колима може да буде ефикасно осигуран.

6.4.2.2 Тип конструкције мора бити такав да места за подизање на комаду не отказују при предвиђеној употреби, а да у случају отказивања комад у потпуности испуњава остале захтеве RID. При пројектовању конструкције, мора бити предвиђен довољан коефицијент сигурности, који узима у обзир подизање замахом.

6.4.2.3 Места за подизање или други уређаји на спољној површини комада који могу да се користе за подизање морају бити тако пројектовани да могу да носе масу комада у складу са захтевима из 6.4.2.2, или да у току превоза могу да се уклоне или на неки други начин ставе ван функције.

6.4.2.4 Уколико је то изводљиво, амбалажа мора бити тако пројектована да на спољној површини нема истурених елемената конструкције и да може лако да се деконтаминира.

6.4.2.5 Уколико је то изводљиво, спољна страна комада мора бити таква да не може да скупља и задржава воду.

6.4.2.6 Сви делови који се додају комаду приликом превоза, а нису саставни део комада, не смеју да угрожавају његову сигурност.

6.4.2.7 Комад мора да одоли утицајима убрзања, вибрације или резонанце вибрација који могу да настану у рутинском превозу, без смањења ефикасности уређаја за затварање разних посуда или оштећења комада као целине. Нарочито матице, завртњи и друга средства за причвршћивање морају бити такви да и после поновне употребе не могу случајно да се одвоје или изгубе.

6.4.2.8 Пројекат комада мора узети у обзир процес старења.

6.4.2.9 Материјали амбалаже и њених конструктивних и саставних делова морају бити међусобно и са радиоактивним садржајем физички и хемијски компатибилни. При том треба имати у виду и понашање материјала приликом озрачавања.

6.4.2.10 Сви вентили кроз које би могао да се ослободи радиоактивни садржај морају бити заштићени од недозвољеног режима рада.

6.4.2.11 При пројектовању комада морају се узети у обзир температуре и притисци околине који ће вероватно настати у рутинским условима превоза.

6.4.2.12 Комад мора да буде тако пројектован да пружа довољну заштиту како би се осигурало да под уобичајеним условима превоза и са највишим радиоактивним садржајем за који је комад пројектован да садржи, јачина дозе на било којој тачки спољашње површине комада, не сме да прелази вредности наведене у 2.2.7.2.4.1.2, 4.1.9.1.11 и 4.1.9.1.12, како је применљиво, са узимањем у обзир одредбе CW 33 (3.3) (b) и (3.5), одељка 7.5.11.

6.4.2.13 За радиоактивне материје са другим опасним својствима иста морају бити узета у обзир при пројектовању комада; види 2.1.3.5.3 и 4.1.9.1.5.

6.4.2.14 Произвођачи и наредни дистрибутери амбалаже морају доставити информације о поступцима којих се треба придржавати, као и опис врста и димензије затварача (укључујући потребне заптивке) и свих других саставних делова који су неопходни, како би се обезбедило да комади спремни за превоз могу да задовоље испитивања квалитета која се примењују у складу са овим поглављем.

6.4.3 *(Резервисано)*

6.4.4 Захтеви за изузете комаде

Изузети комад мора бити тако пројектован да испуни захтеве наведене у 6.4.2.1 до 6.4.2.13 и, додатно, захтеве из 6.4.7.2 ако садржи фисионе материје дозвољене према једној од одредаба у 2.2.7.2.3.5 (a) до (f).

6.4.5 Захтеви за индустријске комаде

6.4.5.1 Комади типа IP-1, типа IP-2 и типа IP-3 пројектују се тако да су испуњени захтеви из 6.4.2 и 6.4.7.2.

6.4.5.2 Комад типа IP-2 мора, када се подвргава испитивањима из 6.4.15.4 и 6.4.15.5, да спречава следеће:

(a) губитак или расипање радиоактивног садржаја и

(b) повећање максималне јачине дозе на било ком месту спољне површине комада за више од 20%.

6.4.5.3 Комад типа IP-3 пројектује се тако да су испуњени захтеви из 6.4.7.2 до 6.4.7.15.

6.4.5.4 Алтернативни захтеви за комаде типа IP-2 и типа IP-3

6.4.5.4.1 Комади се смеју користити као комади типа IP-2 под следећим условима:

(a) да испуњавају захтеве из 6.4.5.1;

(b) да су пројектовани тако да су испуњени захтеви наведени у поглављу 6.1 за групу паковања I или II, и

(c) када се подвргавају испитивањима која су прописана поглављем 6.1 за групу паковања I или II, морају спречити следеће:

(i) губитак или расипање радиоактивног садржаја и

(ii) повећање максималне јачине дозе на било ком месту спољне површине комада за више од 20%.

6.4.5.4.2 Преносиве цистерне такође се смеју користити као комади типа IP-2 или типа IP-3 под следећим условима:

(a) да испуњавају захтеве из 6.4.5.1;

(b) да су пројектовани тако да су испуњени захтеви наведени у поглављу 6.7 и да издрже испитни притисак од 265 kPa, и

(c) да су пројектовани тако да свака евентуално постојећа додатна заштита издржава статичка и динамичка оптерећења приликом руковања и у условима рутинског превоза и да се спречава повећање максималне јачине дозе на било ком месту спољне површине преносиве цистерне за више од 20%.

6.4.5.4.3 Са изузетком преносивих цистерни, цистерне описане у табели 4.1.9.2.5 такође се смеју користити као комади типа IP-2 или типа IP-3 за превоз LSA-I и LSA-II, под условом

(a) да испуњавају прописе из 6.4.5.1;

(b) да су пројектовани тако да су испуњени прописи наведени у поглављу 6.8; и

(c) да су пројектовани тако да свака евентуално постојећа додатна заштита издржава статичка и динамичка оптерећења приликом руковања и у условима рутинског превоза и да се спречава повећање максималне јачине дозе на било ком месту спољне површине преносиве цистерне за више од 20%.

6.4.5.4.4 Контејнери, са особинама трајног омотача, се такође смеју користити као комади типа IP-2 или типа IP-3 под следећим условима:

(a) да је радиоактивни садржај ограничен на чврсте материје;

(b) да испуњавају захтеве из 6.4.5.1; и

(c) да су пројектовани тако да, са изузетком димензија и укупних тежина, испуњавају стандард ISO 1496-1:1990 „Series 1 Freight Containers – Specifications and Testing – Part 1: General Cargo Containers („Контејнери ISO серије 1 – Спецификација и испитивање – Део 1: Универзални теретни контејнери") и накнадне измене 1:1993, 2:1998, 3:2005, 4:2006 и 5:2006. Они морају бити пројектовани тако да приликом спровођења испитивања прописаних овим документом и излагања убрзањима до каквих може да дође у условима рутинског превоза, спречавају следеће:

(i) губитак или расипање радиоактивног садржаја и

(ii) повећање максималне јачине дозе на било ком месту спољне површине контејнера за више од 20%.

6.4.5.4.5 IBC од метала такође се сме користити као комад типа IP-2 или типа IP-3 под следећим условима:

(a) да испуњава захтеве из 6.4.5.1; и

(b) да је пројектована тако да су испуњени захтеви прописани у поглављу 6.5 за групу паковања I или II и ако се подвргава прописаним испитивањима из поглавља 6.5, при чему се испитивање на пад, међутим, врши у смеру који доводи до највећег могућег оштећења, и да спречавају следеће:

(i) губитак или расипање радиоактивног садржаја; и

(ii) повећање максималне јачине дозе на било ком месту спољне површине IBC за више од 20%.

6.4.6 Захтеви за комаде који садрже уранијум хексафлуорид

6.4.6.1 Комади који су пројектовани за уранијум хексафлуорид морају одговарати захтевима RID који се односе на радиоактивна и фисиона својства материје. Уколико у 6.4.6.4 није другачије дозвољено, уранијум хексафлуорид у количинама од најмање 0,1 kg мора да се пакује и превози такође у складу са одредбама стандарда ISO 7195:2005 *„Nuclear Energy - Packaging of Uranium Hexafluoride (UF_6) for Transport"* („Нуклеарна енергија - Паковање уранијум хексафлуорида за транспорт") и захтевима из 6.4.6.2 и 6.4.6.3.

6.4.6.2 Сваки комад који је пројектован за најмање 0,1 kg уранијумхексафлуорида мора бити тако пројектован тако да комад испуни следеће захтеве:

(a) задовољи испитивање чврстоће из 6.4.21.5 без пропуштања и без недозвољених напрезања у складу са стандардом ISO 7195:2005, осим како је дозвољено у 6.4.6.4;

(b) задовољи испитивање на пад из 6.4.15.4 без губитка или расипања уранијумхексафлуорида; и

(c) задовољи испитивање загревањем из 6.4.17.3 без лома заптивеног омотача, осим како је дозвољено у 6.4.6.4.

6.4.6.3 Комади који су пројектовани за најмање 0,1 kg уранијумхексафлуорида не смеју бити опремљени уређајима за растерећење од притиска.

6.4.6.4 Ако су предмет мултилатералног одобрења, комади који су пројектовани за најмање 0,1 kg уранијум хексафлуорида смеју да се превозе ако су пројектовани:

(a) у складу са другим међународним или националним стандардима осим стандарда ISO 7195:2005, под условом да је задржан исти ниво безбедности; и/ или

(b) да у складу са 6.4.21.5 издрже испитни притисак мањи од 2,76 MPa без пропуштања и без недозвољених напрезања; и/ или

(c) за најмање 9000 kg уранијум хексафлуорида и комади не испуњавају захтев из 6.4.6.2 (c).

Захтеви из 6.4.6.1 до 6.4.6.3 морају бити испуњени у сваком другом погледу.

6.4.7 Захтеви за комаде типа A

6.4.7.1 Комади типа A морају бити пројектовани тако да испуњавају опште захтеве из 6.4.2 и из 6.4.7.2 до 6.4.7.17

6.4.7.2 Најмања спољна димензија комада не сме бити мања од 10 cm.

6.4.7.3 На спољној страни комада мора бити постављен уређај попут печата који не може лако да се сломи и који у неоштећеном стању доказује да комад није отваран.

6.4.7.4 Сви уређаји за придржавање на комаду морају бити пројектовани тако да силе које делују на ове уређаје у нормалним условима превоза и у случају ванредног догађаја не доводе до тога да комад више не одговара захтевима RID.

6.4.7.5 Начин израде комада за саставне елементе амбалаже мора предвидети температуре од -40 °C до +70 °C. При том се узимају у обзир тачке мржњења течних материја и могуће погоршање својстава материјала амбалаже у оквиру наведеног опсега температуре.

6.4.7.6 Начин и поступак израде морају одговарати националним или међународним стандардима или другим захтевима који су прихватљиви за надлежни орган.

6.4.7.7 Начин израде мора обезбедити заптивеност омотача, који се сигурно затвара уређајем за затварање који не може да се отвори ненамерно или услед евентуалног притиска насталог у унутрашњости комада.

6.4.7.8 Радиоактивне материје у посебном облику могу се сматрати саставним делом заптивеног омотача.

6.4.7.9 Ако заптивени омотач представља посебан саставни део комада, систем за задржавање мора имати способност сигурног затварања уређајем за затварање који је независан од сваког другог дела амбалаже.

6.4.7.10 У пројектовању свих делова заптивеног омотача морају се, у датом случају, узети у обзир радиолитичко разлагање течности и других осетљивих материја и стварање гасова путем хемијске реакције и радиолизе.

6.4.7.11 Заптивени омотач мора обухватати свој радиоактивни садржај при смањењу околног притиска на 60 kPa.

6.4.7.12 Са изузетком вентила за растерећење од притиска, сви вентили морају имати омотач који ће задржати сва истицања из вентила.

6.4.7.13 Ако је неки саставни део комада који је специфициран као део заптивеног омотача обухваћен заштитом од зрачења, иста мора бити пројектована тако да спречава ненамерни губитак овог саставног дела из заштите. Ако заштита од зрачења и у њој садржани такав саставни део чине посебну јединицу, заштита од зрачења мора имати могућност сигурног затварања уређајем за затварање који је независан од сваког другог дела амбалаже.

6.4.7.14 Комад мора бити пројектован тако да приликом спровођења испитивања у складу са 6.4.15 спречава следеће:

(a) губитак или расипање радиоактивног садржаја; и

(b) повећање максималне јачине дозе на било ком месту спољне површине комада за више од 20%.

6.4.7.15 При пројектовању комада за течне радиоактивне материје морају бити предузете мере у погледу празног простора, у циљу савладавања температурних осцилација садржаја, динамичких ефеката и динамике пуњења.

Комади типа А за течне материје

6.4.7.16 Комад типа А који је пројектован за течне радиоактивне материје мора додатно:

(a) да испуњава услове утврђене у 6.4.7.14 (a), када се комад подвргава испитивањима у складу са 6.4.16; и да

(b) или

(i) садржи довољно упијајућег материјала, како би могао да прихвати двоструку запремину течног садржаја. Овај упијајући материјал мора бити тако распоређен да у случају пропуштања долази у контакт са течном материјом; или

(ii) при чему секундарни спољни саставни делови морају да буду тако конструисани да чак и у случају незаптивености примарних унутрашњих саставних делова омотача, течни садржај у потпуности обухвате и да обезбеде задржавање течности.

Комади типа А за гасове

6.4.7.17 Комад типа А који је пројектован за гасове мора спречавати губитак или расипање радиоактивног садржаја када се комад подвргава испитивањима из 6.4.16, осим за комад типа А који је пројектован за тритијум у гасовитом стању или за племените гасове.

6.4.8 Захтеви за комаде типа B(U)

6.4.8.1 Комади типа B(U) морају бити пројектовани тако да испуњавају захтеве из 6.4.2 и из 6.4.7.2 до 6.4.7.15, изузев 6.4.7.14 (a), као и захтеве из 6.4.8.2 до 6.4.8.15.

6.4.8.2 Комад мора бити пројектован тако да под условима околине у складу са 6.4.8.5 и 6.4.8.6, топлота коју производи радиоактивни садржај унутар комада у нормалним условима превоза, као што је доказано испитивањима из 6.4.15, не утиче негативно на испуњење одговарајућих захтева у погледу омотача и заштите, ако једну недељу остане без надзора. Нарочито треба водити рачуна о утицајима топлоте који могу проузроковати једно или више од следећих:

(a) могу да промене распоред, геометријски облик или агрегатно стање радиоактивног садржаја или, ако је радиоактивни садржај затворен у капсули или посуди (нпр. обмотани сагориви елементи), који могу да утичу на деформацију или топљење капсуле, посуде или радиоактивне материје;

(b) могу да доведу до смањења ефикасности амбалаже услед различитог ширења топлоте или стварања пукотина или топљења материјала од којег је израђена заштита од зрачења;

(c) убрзање корозије када је комбинована са влагом.

6.4.8.3 Комад мора бити пројектован тако да под условима околине у складу са 6.4.8.5 и без директног сунчевог зрачења температура доступних површина комада не прелази 50 °C, осим ако се комад превози уз искључиву употребу.

6.4.8.4 Максимална температура сваке, у току превоза лако доступне површине комада уз ексклузивну употребу без директног сунчевог зрачења, под условима околине у складу са 6.4.8.5, не сме да прелази 85 °C. Баријере или заштитне преграде за заштиту лица смеју се узети у обзир, с тим да ове баријере или заштитне преграде не морају бити подвргнуте било каквом испитивању.

6.4.8.5 Претпостављена температура околине износи 38 °C.

6.4.8.6 Претпостављени услови за директно сунчево зрачење наведени су у табели 6.4.8.6.

Табела 6.4.8.6 – Подаци о директном сунчевом зрачењу

Случај	Облик или положај површине	Сунчево зрачење током 12 сати дневно (W/m^2)
1	равне површине, у току превоза хоризонталне – усмерене на доле	0
2	равне површине, у току превоза хоризонталне – усмерене на горе	800
3	површине, у току превоза вертикалне	200[a)]
4	остале површине усмерене на доле (које нису хоризонталне)	200[a)]
5	све остале површине	400[a)]

[a)] Алтернативно се сме применити синусоидна функција са одговарајућим избором коефицијента апсорпције, при чему се занемарују утицаји могуће рефлексије предмета у окружењу.

6.4.8.7 Комад са термичком заштитом ради испуњавања захтева за испитивање загревањем из 6.4.17.3 мора бити пројектован тако да ова заштита остане делотворна када се комад подвргава испитивањима из 6.4.15 и из 6.4.17.2 (a) и b) или, уколико се примењују, из 6.4.17.2 (b) и (c). Било која заштита те врсте на спољној површини комада не сме постати неделотворна услед цепања, сечења, клизања, хабања или грубог руковања.

6.4.8.8 Комад мора бити пројектован тако да:

(a) када се подвргава испитивањима у складу са 6.4.15, ограничава губитак радиоактивног садржаја на максимално 10^{-6} A_2 на сат; и

(b) када се подвргава испитивањима у складу са 6.4.17.1, 6.4.17.2 (b), 6.4.17.3 и 6.4.17.4 и испитивању, било:

(i) из 6.4.17.2 (c), ако комад има масу од највише 500 kg, ако укупна густина у односу на спољне димензије износи највише 1000 kg/m^3 и ако радиоактивни садржај који није радиоактивна материја у посебном облику прелази 1000 A_2, или

(ii) из 6.4.17.2. (a) за све остале комаде,

одговара следећим захтевима:

- дејство заштите мора остати такво да на растојању од 1 m од површине

комада јачина дозе не прелази 10 mSv/h, ако комад садржи максимални, за комад пројектовани радиоактивни садржај; и

- акумулирани губитак радиоактивног садржаја у периоду од једне недеље не сме да прелази 10 A_2 за криптон-85 и A_2 за све остале радионуклиде.

Ако су заступљене смеше разних радионуклида, примењују се одредбе из 2.2.7.2.2.4 до 2.2.7.2.2.6, с тим изузетком да се за криптон-85 сме применити ефективна вредност A_2(i) од 10 A_2. За горе наведени случај (a) се приликом процене узимају у обзир спољашње нефиксиране граничне вредности контаминације из 4.1.9.1.2.

6.4.8.9 Комад за радиоактивни садржај са активношћу већом од 10^5 A_2 мора бити пројектован тако да не дође до лома заптивеног омотача, када се подвргава појачаном испитивању потапањем у воду из 6.4.18.

6.4.8.10 Придржавање дозвољених граничних вредности за ослобађање активности не сме зависити ни од филтера, ни од механичког система хлађења.

6.4.8.11 Заптивени омотач комада не сме да садржи уређаје за растерећење од притиска кроз које би радиоактивне материје под условима испитивања из 6.4.15 и 6.4.17 могле доспети у околину.

6.4.8.12 Комад мора бити пројектован тако да при максималном нормалном радном притиску и приликом спровођења испитивања из 6.4.15 и 6.4.17 напрезања у заптивеном омотачу не достижу вредности које утичу на комад на тај начин да он не испуњава одговарајуће захтеве.

6.4.8.13 Највиши нормални радни притисак комада не сме да прелази надпритисак од 700 kPa.

6.4.8.14 Комад, који садржи слабо дисперзивне радиоактивне материје мора да буде пројектован тако да, било који уређај који је додат слабим дисперзивним радиоактивним материјама, а који није њихов саставни део и сви унутрашњи делови амбалаже, немају штетно дејство на понашање слабо дисперзивних радиоактивних материја.

6.4.8.15 Комад се пројектује за температуру околине у опсегу од -40 °C до +38 ºC.

6.4.9 Захтеви за комаде типа B(M)

6.4.9.1 Изузев комада који се превозе искључиво унутар одређене земље или искључиво између одређених земаља и за које уз одобрење надлежних органа ових земаља могу бити прихваћени други услови од наведених у 6.4.7.5, 6.4.8.4 до 6.4.8.6 и 6.4.8.9 до 6.4.8.15, комади типа B(M) морају испуњавати захтеве за комаде типа B(U) из 6.4.8.1. Захтеви за комаде типа B(U) из 6.4.8.4 и 6.4.8.9 до 6.4.8.15 морају се у највећој могућој мери поштовати.

6.4.9.2 Периодично проветравање код комада типа B(M) сме се дозволити у току превоза, под условом да су надзорне мере за проветравање прихватљиве за дотични надлежни орган.

6.4.10 Захтеви за комаде типа C

6.4.10.1 Комади типа C морају бити пројектовани тако да испуњавају захтеве из 6.4.2 и из 6.4.7.2 до 6.4.7.15, изузев 6.4.7.14 (a), као и захтеве из 6.4.8.2 до 6.4.8.6, 6.4.8.10 до 6.4.8.15 и додатно захтеве из 6.4.10.2. до 6.4.10.4.

6.4.10.2 Комад, након продирања у тло у околини која у стању равнотеже исказује топлотну проводљивост од 0,33 $W \cdot m^{-1} \cdot K^{-1}$ и температуру од 38 °C, мора да испуњава критеријуме за процену који су прописани за испитивања из 6.4.8.8 (b) и 6.4.8.12. Приликом процене се полази од почетних услова да свака термичка заштита комада остаје делотворна, да комад има највиши нормални радни притисак и да температура околине износи 38 °C.

6.4.10.3 Комад мора бити пројектован тако да при максималном нормалном радном притиску:

(a) када се подвргава испитивањима у складу са 6.4.15, ограничава губитак радиоактивног садржаја на максимално 10^{-6} A_2 на сат; и

(b) када се подвргава испитивањима према редоследу у складу са 6.4.20.1, одговара следећим захтевима:

(i) дејство заштите мора остати такво да на растојању од 1 m од површине комада, јачина дозе не прелази 10 mSv/h, ако комад садржи максимални, за комад пројектовани радиоактивни садржај, и

(ii) акумулирани губитак радиоактивног садржаја у периоду од једне недеље не сме да прелази 10 A_2 за криптон-85 и A_2 за све остале радионуклиде.

Ако су заступљене смеше разних радионуклида, примењују се одредбе из 2.2.7.2.2.4 до 2.2.7.2.2.6, с изузетком да се за криптон-85 сме применити ефективна вредност A_2(i) од 10 A_2. За горе наведени случај (a) се приликом процене узимају у обзир спољашње граничне вредности контаминације из 4.1.9.1.2.

6.4.10.4 Комад мора бити пројектован тако да не дође до лома заптивеног омотача, када се подвргава појачаном испитивању потапањем у воду из 6.4.18.

6.4.11 Захтеви за комаде који садрже фисионе материје

6.4.11.1 Фисионе материје се превозе тако:

(a) да је у уобичајеним условима превоза и у случају ванредног догађаја обезбеђена поткритичност; нарочито се узимају у обзир следећи могући догађаји:

(i) продирање воде у комаде или цурење из истих;

(ii) губитак делотворности уграђених апсорбера или модератора неутрона;

(iii) промена распореда садржаја, било у унутрашњости комада, било као резултат губитка из комада;

(iv) смањење растојања унутар или између комада;

(v) потапање комада у воду или прекривање комада снегом; и

(vi) промене температуре; и

(b) да су испуњени следећи захтеви:

(i) захтеви из 6.4.7.2 осим за неупаковане материје када је то посебно дозвољено према 2.2.7.2.3.5 (e);

(ii) прописи садржани на другим местима RID на основу радиоактивних својстава материја;

(iii) захтеви из 6.4.7.3 осим ако је материја изузета према 2.2.7.2.3.5;

(iv) захтеви из 6.4.11.4 до 6.4.11.14, уколико материја није изузета према 2.2.7.2.3.5, 6.4.11.2 или 6.4.11.3.

6.4.11.2 Комади који садрже фисионе материје и који испуњавају одредбе става (d) и једну од одредби од (a) до (c) наведених у наставку, изузети су од захтева пододељака 6.4.11.4 до 6.4.11.14.

(a) Комади који садрже фисионе материје у било ком облику под условом да:

(i) најмања спољашња димензија комада није мања од 10 cm;

(ii)се индекс критичне безбедности комада рачуна према следећој формули:

$$CSI = 50 \times 5 \times \left(\frac{Маса\ U\text{-}235\ у\ комаду\ (g)}{Z} + \frac{Маса\ других\ фисионих\ нуклида^{*}\ у\ комаду\ (g)}{280} \right)$$

* *Плутонијум може бити било ког изотопског састава под условом да је*

количина Pu-241 мања од Pu-240 у комаду где су вредности за Z узете из табеле 6.4.11.2;

(iii) CSI било којег комада не прелази 10;

(b) Комади који садрже фисионе материје у било ком облику под условом да:

(i) најмања спољашња димензија комада није мања од 30 cm;

(ii) комад, након што је био подвргнут испитивањима наведеним у 6.4.15.1 до 6.4.15.6:

– задржава свој садржај фисионе материје;

– одржава да најмање укупне спољашње димензије комада остану најмање 30 cm;

– спречава продор коцке од 10 cm;

(iii) се индекс критичне безбедности комада рачуна према следећој формули:

$$CSI = 50 \times 2 \times \left(\frac{Маса\ U-235\ у\ комаду\ (g)}{Z} + \frac{Маса\ осталих\ фисионих\ нуклида^{*}\ у\ комаду\ (g)}{280} \right)$$

* *Плутонијум може бити било ког изотопског састава под условом да је количина Pu-241 мања од Pu-240 у комаду*

где су вредности за Z узете из табеле 6.4.11.2;

(iv) индекс критичне безбедности било којег комада не прелази 10;

(c) Комади који садрже фисионе материје у било ком облику под условом да:

(i) најмања спољашња димензија комада није мања од 10 cm;

(ii) комад, након што је био подвргнут испитивањима наведеним у 6.4.15.1 до 6.4.15.6:

– задржава свој садржај фисионе материје;

– одржава да најмање укупне спољашње димензије комада остану најмање 10 cm;

– спречава продор коцке од 10 cm;

(iii) CSI комада рачуна се према следећој формули:

$$CSI = 50 \times 2 \times \left(\frac{Маса\ U-235\ у\ комаду\ (g)}{450} + \frac{Маса\ других\ фисионих\ нуклида^{*}\ у\ комаду\ (g)}{280} \right)$$

* *Плутонијум може бити било ког изотопског састава под условом да је количина Pu-241 мања од Pu-240 у комаду*;

(iv) Укупна маса фисионих нуклида у било којем комаду не прелази 15 g;

(d) Укупна маса берилијума, водоничних материја обогаћених деутеријумом, графитом и другим алотропним облицима угљеника у појединачном комаду не сме бити већа од масе фисионих нуклида у комаду, осим где њихова укупна концентрација ових материјала не прелази 1 g у било којих 1 000 g материје. Берилијум који је садржан у легури бакра до 4% тежине те легуре, не мора бити разматран.

Табела 6.4.11.2 – Вредности за Z ради прорачуна индекса критичне безбедности у складу са 6.4.11.2

Обогаћење[a]	Z
Уранијум обогаћен до 1.5%	2200
Уранијум обогаћен до 5%	850
Уранијум обогаћен до 10%	660
Уранијум обогаћен до 20%	580
Уранијум обогаћен до 100%	450

[a] *Ако комад садржи уранијум са варирајућим обогаћењем U-235, у том случају за Z треба користити вредност која одговара највишем обогаћењу уранијума.*

6.4.11.3 Комади који садрже највише 1 000 g плутонијума су изузети из примене пододељака од 6.4.11.4 до 6.4.11.14 под условом да:

(a) садржи највише 20% фисионих нуклида у маси плутонијума;

(b) индекс критичне безбедности комада се рачуна према следећој формули;

$$CSI = 50 \times 2 \times \left(\frac{маса\,плутонијума(g)}{1000} \right);$$

(c) ако је уранијум присутан у плутонијуму, маса уранијума не сме бити већа од 1% масе плутонијума.

6.4.11.4 Ако није познат хемијски или физички облик, састав изотопа, маса или концентрација, однос модерације или густина или геометријски распоред, процене из 6.4.11.8 до 6.4.11.13 морају бити извршене под претпоставком да сваки појединачни непознати параметар поседује вредност која, у складу са познатим условима и параметрима за овакве процене, доводи до максималног умножавања неутрона.

6.4.11.5 За озрачено нуклеарно гориво процене из 6.4.11.8 до 6.4.11.13 морају бити засноване на саставу изотопа који доказано било да:

(a) доводи до максималног умножавања неутрона за време трајања озрачивања, или

(b) доводи до конзервативне процене умножавања неутрона за процене комада. После озрачивања, али пре отпреме, морају се спровести мерења, како би се потврдила конзервативност састава изотопа.

6.4.11.6 Након што је био подвргнут испитивањима у 6.4.15, комад мора да:

(a) сачува најмање спољне димензије комада на најмање 10 cm; и

(b) спречи продирање коцке са дужином стране од 10 cm.

6.4.11.7 Комад мора бити пројектован за температуру околине у опсегу од -40 °C до +38 ºC, уколико надлежни орган у свом уверењу о одобрењу за тип конструкције комада није одредио другачије.

6.4.11.8 За појединачни комад мора се претпоставити да вода може да продире у све шупљине комада, укључујући оне у заптивеном омотачу или да из њих истиче. Ако тип конструкције, међутим, има посебне уређаје који спречавају продирање воде у одређене шупљине или истицање из истих, чак и у случају отказивања функције, онда се у односу на ове шупљине може закључити да је обезбеђена заптивеност. Специјални уређаји морају обухватати било које од следећег:

(a) вишеструке, изузетно ефикасне препреке за воду од којих најмање две остају непропусне за воду, ако је комад подвргнут испитивањима из 6.4.11.13 (b),

строгу контролу квалитета приликом израде, одржавања и поправке амбалаже и испитивања као доказ о томе да је сваки комад затворен пре сваке отпреме; или

(b) само за комаде са уранијумхексафлуоридом максимално обогаћеним са 5 масених % уранијума-235:

(i) комади код којих после испитивања из 6.4.11.13 (b) не постоји физички контакт између вентила или прикључка и неког другог елемента конструкције амбалаже осим његове првобитне тачке спајања и код којих вентили и прикључак уз то остају заптивени после испитивања из 6.4.17.3; и

(ii) строга контрола квалитета приликом израде, одржавања и поправке амбалаже, повезано са испитивањима као доказом о томе да је сваки комад затворен пре сваке отпреме.

6.4.11.9 За систем изолације претпоставља се непосредна рефлексија кроз најмање 20 cm воде или већа рефлексија која се додатно може постићи материјалом који обухвата амбалажу. Ако је, међутим, могућ доказ о томе да систем изолације после испитивања из 6.4.11.13 (b) остаје унутар амбалаже, у 6.4.11.10 (c) сме се претпоставити непосредна рефлексија комада кроз најмање 20 cm воде.

6.4.11.10 Комад, под условима из 6.4.11.8 и 6.4.11.9 и под условима комада који доводе до максималног умножавања неутрона, мора бити поткритичан у складу са следећим тачкама:

(a) условима рутинског превоза (без ванредних догађаја);

(b) испитивањима из 6.4.11.12 (b);

(c) испитивањима из 6.4.11.13 (b).

6.4.11.11 *(Резервисано)*

6.4.11.12 У нормалним условима превоза број „N" одређује се тако да петоструки број „N" комада за распоред и услове комада који доводе до максималног умножавања неутрона буде поткритичан, узимајући у обзир следеће:

(a) између комада не сме ништа да се налази, а распоред комада рефлектује се са свих страна кроз најмање 20 cm воде; и

(b) стање комада одговара процењеном или доказаном стању, пошто су подвргнути испитивањима из 6.4.15.

6.4.11.13 У условима превоза у случају ванредног догађаја одређује се број „N", тако да двоструки број „N" комада за распоред и услове комада који доводе до максималног умножавања неутрона буде поткритичан, узимајући у обзир следеће:

(a) модератор са садржајем водоника између комада и распоред комада рефлектује се са свих страна кроз најмање 20 cm воде; и

(b) испитивања из 6.4.15, а затим рестриктивније од следећих испитивања:

(i) испитивања из 6.4.17.2 (b) и из 6.4.17.2 (c) за комаде са масом од максимално 500 kg и укупном густином у односу на спољне димензије од максимално 1000 kg/m^3 или из 6.4.17.2 (a) за све остале комаде, а затим испитивање из 6.4.17.3 допуњено испитивањима из 6.4.19.1 до 6.4.19.3; или

(ii) испитивање из 6.4.17.4; и

(c) ако после испитивања из 6.4.11.13 (b) било који део фисионе материје нестане из заптивеног омотача, мора се претпоставити да фисионе материје нестају из сваког комада у распореду, те укупне фисионе материје морају бити распоређене сходно конфигурацији и условима модерације који код непосредне рефлексије кроз најмање 20 cm воде доводе до максималног умножавања неутрона.

6.4.11.14 Показатељ критичне безбедности (CSI) за комаде који садрже фисионе материје утврђује се дељењем броја 50 са мањом од обе вредности за „N", која је изведена из 6.4.11.12 и 6.4.11.13 (тј. CSI = 50/N). Вредност показатеља критичне безбедности може да буде нула, под условом да неограничен број комада није критичан (тј. N је стварно у оба случаја бескрајан).

6.4.12 Методе испитивања и поступци доказивања

6.4.12.1 Доказ о придржавању критеријума за пројектовање предвиђених у 2.2.7.2.3.3.1, 2.2.7.2.3.3.2, 2.2.7.2.3.4.1, 2.2.7.2.3.4.2, 2.2.7.2.3.4.3 као и 6.4.2 до 6.4.11 мора бити обезбеђен путем једног од или више наведених поступака, како следи:

(a) Спровођење испитивања са узорцима који репрезентују радиоактивне материје у посебном облику или слабо дисперзивне радиоактивне материје или са прототиповима или серијским узорцима амбалаже, при чему садржај узорка или амбалаже за испитивање мора у највећој могућој мери да симулира очекивани распон радиоактивног садржаја, а узорак или амбалажа за испитивање морају бити припремљени као за предају на превоз;

(b) Позивање на раније задовољавајуће и довољно сличне доказе;

(c) Спровођење испитивања са моделима одговарајуће размере који располажу свим суштинским карактеристикама за аспект који се испитује, уколико су техничка искуства показала да су резултати таквих испитивања подобни за пројектовање. Приликом коришћења модела одговарајуће размере треба имати у виду да је за одређене параметре испитивања, као нпр. пречник пробојне шипке или притисак при слагању, потребно прилагођавање;

(d) Прорачун или основано мишљење, ако су поступци прорачуна и параметри општепризнати као поуздани и конзервативни.

6.4.12.2 Пошто је узорак, прототип или серијски узорак подвргнут испитивањима, примењују се одговарајуће методе процене, да би се обезбедила испуњеност захтева за методе испитивања у складу са критеријумима за пројектовање и прихватљивост прописаним у 2.2.7.2.3.3.1, 2.2.7.2.3.3.2, 2.2.7.2.3.4.1, 2.2.7.2.3.4.2, 2.2.7.2.3.4.3 и у 6.4.2 до 6.4.11.

6.4.12.3 Пре испитивања утврђују се и записнички констатују недостаци или оштећења на свим испитним узорцима, укључујући:

(a) одступања од типске конструкције;

(b) грешке у изради;

(c) корозију или друга оштећења; и

(d) деформацију појединих делова.

Заптивени омотач комада мора бити јасно дефинисан. Спољни делови испитног узорка морају бити јасно обележени, тако да је могуће лако и без сумње позивати се на сваки део испитног узорка.

6.4.13 Испитивање целовитости заптивеног омотача и заштите од зрачења и процена критичне безбедности

После сваког испитивања или групе испитивања или низа применљивих испитивања, у зависности од случаја, наведених у 6.4.15 до 6.4.21:

(a) утврђују се и записнички констатују недостаци и оштећења;

(b) утврђује се да ли је целовитост заптивеног омотача и заштите остала очувана у мери предвиђеној у 6.4.2 до 6.4.11 за комаде под условима испитивања; и

(c) за комаде са фисионим материјама утврђује се важност претпоставки и услова за процену појединачних или више комада дефинисаних у складу са 6.4.11.1 до 6.4.11.14.

6.4.14 Ударна основа за испитивања на пад

Ударна основа за испитивања на пад из 2.2.7.2.3.3.5 (a), из 6.4.15.4, из 6.4.16 (a) и из 6.4.17.2 и 6.4.20.2 мора имати равну, хоризонталну површину која мора имати таква својства да никакво повећање њеног отпора према померању или деформацији приликом удара испитног узорка не доводи до значајнијег оштећења испитног узорка.

6.4.15 Испитивања у циљу доказивања отпорности у нормалним условима превоза

6.4.15.1 Код ових испитивања ради се о испитивању распршивањем воде, испитивању на пад, испитивању на притисак при слагању и испитивању пробијањем. Испитни узорци комада морају бити подвргнути испитивању на пад, испитивању на притисак при слагању и испитивању пробијањем, при чему у сваком случају претходно мора бити спроведено испитивање распршивањем воде. За сва ова испитивања сме се користити један испитни узорак, уколико су испуњени захтеви из 6.4.15.2.

6.4.15.2 Временски интервал између завршетка испитивања распршивањем воде и следећег испитивања мора бити одабран тако да је вода у највећој могућој мери продрла, а да се спољна страна испитног узорка није приметно осушила. Уколико ништа не говори против тога, овај временски интервал износи два сата, ако вода за распршивање истовремено делује из четири правца. Није, међутим, предвиђена никаква међупауза, ако вода за распршивање из сва четири правца делује сукцесивно.

6.4.15.3 Испитивање распршивањем воде: испитни узорак се подвргава испитивању са распршивањем воде које симулира најмање једночасовно излагање киши са количином падавина од око 5 cm на сат.

6.4.15.4 Испитивање на пад: испитни узорак мора да падне на ударну основу тако да претрпи највеће могуће оштећење у односу на сигурносне карактеристике које се испитују.

(a) Висина пада, мерена од најниже тачке испитног узорка до површине ударне основе, у зависности од односне масе мора да одговара најмање растојању из табеле 6.4.15.4. Ударна основна мора да буде у складу са 6.4.14.

(b) Код правоугаоних комада од картона или дрвета са масом од максимално 50 kg један посебан испитни узорак мора бити подвргнут слободном паду на сваки угао са висине од 0,3 m.

(c) Код цилиндричних комада од картона са масом од максимално 100 kg један посебан испитни узорак мора бити подвргнут слободном паду на сваку четвртину обе ивице са висине од 0,3 m.

Табела 6.4.15.4 – Висина слободног пада за комаде у нормалним условима превоза

Маса комада (kg)	Висина слободног пада (m)
Маса комада < 5000	1,2
5000 ≤ маса комада < 10000	0,9
10000 ≤ маса комада < 15000	0,6
15000 ≤ маса комада	0,3

6.4.15.5 Испитивање на притисак при слагању: уколико облик амбалаже поуздано не искључује слагање, испитни узорак се током временског периода од 24 сата излаже оптерећењу на притисак које одговара већој од следећих вредности:

(a) еквиваленту петоструке највеће масе комада;

(b) еквиваленту од 13 kPa, помножено са вертикално пројектованом површином комада.

Оптерећење мора равномерно деловати на две супротне стране испитног узорка, од којих је једна она страна комада која се нормално користи као ослона површина.

6.4.15.6 Испитивање пробијањем: испитни узорак се поставља на круту, равну, хоризонталну подлогу која за време испитивања не сме приметно да се помера.

(a) Шипка пречника 3,2 cm са завршетком у облику полулопте и масом од 6 kg мора са вертикалном подужном осом да падне на средину најслабијег места испитног узорка, тако да при довољно дубоком продирању погоди заптивени омотач. Шипка се не сме приметно деформисати овим испитивањем.

(b) Висина пада шипке, мерена од доњег краја шипке до предвиђеног места удара на површини испитног узорка, мора износити 1 m.

6.4.16 Додатна испитивања за комаде типа А за течне материје и гасове

Испитни узорак или посебни испитни узорци подвргавају се сваком од следећих испитивања, осим ако је једно од испитивања за испитни узорак доказано строжије од другог; у том случају испитни узорак се подвргава строжијем испитивању.

(a) Испитивање на пад: испитни узорак мора да падне на ударну основу тако да заптивени омотач претрпи највеће могуће оштећење. Висина пада, мерена од најнижег дела испитног узорка до површине ударне основе, мора износити 9 m. Ударна основа мора да буде у складу са 6.4.14.

(b) Испитивање пробијањем: испитни узорак мора бити подвргнут испитивању описаном у 6.4.15.6, при чему се висина пада од 1 m која је наведена у 6.4.15.6 (b) повећава на 1,7 m.

6.4.17 Испитивања у циљу доказивања отпорности у случају ванредног догађаја у току превоза

6.4.17.1 Испитни узорак се излаже кумулативним дејствима испитивања из 6.4.17.2 и 6.4.17.3 према овде наведеном редоследу. У наставку ових испитивања овај испитни узорак или посебан испитни узорак мора да буде изложен утицајима испитивања потапањем у воду из 6.4.17.4 и, уколико се примењује, из 6.4.18.

6.4.17.2 Механичко испитивање: механичко испитивање се састоји из три различита испитивања на пад. Сваки испитни узорак подвргава се испитивањима на пад која се примењују у складу са 6.4.8.8 или 6.4.11.13. Редослед испитивања на пад одређује се на тај начин да је испитни узорак по завршетку механичког испитивања претрпео такво оштећење да у наредном испитивању загревањем наступи највеће могуће оштећење.

(a) Код испитивања на пад I испитни узорак мора да падне на ударну основу тако да претрпи највеће могуће оштећење, а висина пада, мерена од најнижег дела испитног узорка до површине ударне основе, мора да износи 9 m. Ударна основа мора бити у складу са 6.4.14;

(b) Код испитивања на пад II испитни узорак мора да падне на трн који је чврсто и вертикално монтиран на ударну површину, тако да претрпи највеће могуће оштећење. Висина пада, мерена од предвиђеног места удара на испитном узорку до горње стране трна, мора да износи 1 m. Трн се мора састојати из масивног цилиндра од конструкционог челика кружног попречног пресека (15,0 ± 0,5) cm и дужине 20 cm, уколико дужи трн не би проузроковао веће оштећење; у том случају користи се трн који је толико дуг да проузрокује највеће могуће оштећење. Чеона површина трна мора бити равна и хоризонтална, при чему је његова ивица са радијусом од највише 6 mm. Ударна основа на коју је причвршћен трн мора бити у складу са 6.4.14;

(c) Код испитивања на пад III испитни узорак мора бити подвргнут динамичком испитивању на гњечење; у ту сврху испитни узорак се тако поставља на ударну основу да претрпи највеће могуће оштећење када маса од 500 kg падне на

испитни узорак са висине од 9 m. Маса се састоји из масивне плоче од конструкционог челика са површином основе 1 m пута 1 m и мора да падне у хоризонталном положају. Доња страна челичне плоче мора да има заобљене ивице и углове тако да њихов пречник не буде већи од 6 mm. Висина пада се мери од доње стране плоче до највише тачке испитног узорка. Ударна основа на којој лежи испитни узорак мора бити у складу са 6.4.14.

6.4.17.3 Испитивање загревањем: испитни узорак мора бити у термичкој равнотежи при температури околине од 38 °C, условима директног зрачења сунца из табеле 6.4.8.6 и максималној топлотној снази коју производи радиоактивни садржај комада. Алтернативно се сме одступити од ових параметара пре и у току испитивања, али се исти узимају у обзир приликом касније процене деловања на комад.

За испитивање загревањем важи:

(a) Испитни узорак се у трајању од 30 минута излаже термичком окружењу које поседује такво топлотно струјање које одговара минимално ватри од смеше угљоводоника и ваздуха која у довољно мирним условима околине обезбеђује минималан просечни коефицијент зрачења ватре од 0,9 и просечну температуру од најмање 800 °C и које у потпуности обухвата испитни узорак; за коефицијент апсорпције површине усваја се 0,8 или она вредност коју комад доказано има када се излаже описаној ватри.

(b) У наставку се испитни узорак излаже температури околине од 38 °C, условима директног зрачења сунца из табеле 6.4.8.6 и максималној прорачунској вредности за топлотну снагу коју производи радиоактивни садржај комада, све док се температуре у узорку не смање у свим деловима испитног узорка и/или приближе првобитном стању равнотеже. Алтернативно се сме одступити од ових параметара по завршетку фазе загревања, али се исти узимају у обзир приликом касније процене деловања на комад.

У току и после испитивања испитни узорак се не сме вештачки хладити, а материјал испитног узорка се препушта сагоревању које се наставља само од себе.

6.4.17.4 Испитивање потапањем у воду: испитни узорак у положају који доводи до највећег могућег оштећења мора бити потопљен у воду у трајању од најмање осам сати у дубини од најмање 15 m. За обезбеђење овог услова усваја се, у сврху доказа, спољни надпритисак од најмање 150 kPa.

6.4.18 Појачано испитивање потапањем у воду за комаде типа B(U) и типа B(M) са садржајем већим од 10^5 A_2 и за комаде типа C

Појачано испитивање потапањем у воду: испитни узорак мора бити потопљен у воду у трајању од најмање једног сата у дубини од најмање 200 m. За обезбеђење овог услова усваја се, у сврху доказа, спољни надпритисак од најмање 2 MPa.

6.4.19 Испитивање на продирање воде за комаде са фисионим материјама

6.4.19.1 Комади за које је ради процене у складу са 6.4.11.8 до 6.4.11.13 претпостављено продирање или истицање воде у обиму који доводи до максималне реактивности изузети су од испитивања.

6.4.19.2 Пре него што се испитни узорак подвргне доле описаном испитивању на продирање воде, он мора бити подвргнут испитивањима из 6.4.17.2 (b) и, као што је предвиђено у 6.4.11.13, из 6.4.17.2 (a) или (c) и испитивању из 6.4.17.3.

6.4.19.3 Испитни узорак у положају у коме се очекује највеће пропуштање мора бити потопљен у воду у трајању од најмање осам сати у дубини од најмање 0,9 m.

6.4.20 **Испитивања за комаде типа C**

6.4.20.1 Испитни узорци се излажу дејствима сваког од доле описаних испитивања према наведеном редоследу:

(a) испитивања у складу са 6.4.17.2 (a) и (c), 6.4.20.2 и 6.4.20.3; и

(b) испитивање у складу са 6.4.20.4.

За сваку серију испитивања (a) и (b) могу се користити посебни испитни узорци.

6.4.20.2 Испитивање на продирање/кидање: испитни узорак мора бити изложен штетним дејствима вертикалног масивног тела од конструкционог челика. Положај тела у односу на површину испитног узорка и тачка удара на узорку комада, одређује се тако да по завршетку серије испитивања у складу са 6.4.20.1 (a) наступи највеће могуће оштећење.

(a) Испитни узорак који репрезентује комад масе мање од 250 kg поставља се на ударну основу и излаже паду тела масе 250 kg са висине од 3 m изнад предвиђеног места удара. Код овог испитивања тело се састоји из цилиндричне шипке пречника 20 cm чији ударни крај има облик купе следећих димензија: висина 30 cm и пречник на крају 2,5 cm, при чему је његова ивица са радијусом од максимално 6 mm. Ударна основа на којој се налази испитни узорак мора бити у складу са 6.4.14;

(b) Код комада чија маса износи најмање 250 kg тело се поставља са дном на ударну основу, а испитни узорак мора да падне на тело. Висина пада, мерена од места удара на испитном узорку до горње стране тела, мора износити 3 m. Код овог испитивања тело има исте особине и димензије као у (a), међутим дужина и маса тела морају бити такви да на испитном узорку наступи највеће могуће оштећење. Ударна основа на којој се налази дно тела мора бити у складу са 6.4.14.

6.4.20.3 Појачано испитивање загревањем: услови овог испитивања морају да одговарају условима из 6.4.17.3, међутим трајање излагања испитног узорка термичком окружењу мора износити 60 минута.

6.4.20.4 Испитивање на удар: испитни узорак мора да падне на ударну основу са брзином од најмање 90 m/s и у положају који доводи до највећег могућег оштећења. Ударна основа мора бити у складу са 6.4.14, с тим изузетком да површина удара сме имати било које усмерење, све док се површина налази вертикално у односу на смер удара испитног узорка.

6.4.21 **Контролисања за амбалажу која је пројектована за најмање 0,1 kg уранијум хексафлуорида**

6.4.21.1 Свака произведена амбалажа и њена радна и конструкциона опрема морају бити контролисане заједно или одвојено први пут пре употребе, а затим периодично. Ова контролисања морају бити спроведена и потврђена уз сагласност надлежног органа.

6.4.21.2 Прво контролисање састоји се из контроле конструкционих карактеристика, испитивања чврстоће, испитивања заптивености, испитивања капацитета и испитивања функционисања радне опреме.

6.4.21.3 Периодична контролисања састоје се из визуелног испитивања, испитивања чврстоће, испитивања заптивености и испитивања функционисања радне опреме. Рок за периодична контролисања износи највише пет година. Амбалажа која није испитана у овом року од пет година пре превоза мора бити прегледана према програму одобреном од стране надлежног органа. Она се сме поново пунити тек по завршетку целокупног програма за периодично контролисање.

6.4.21.4 Испитивањем конструкционих карактеристика мора бити доказано придржавање спецификација за тип конструкције и производног програма.

6.4.21.5 Прво испитивање чврстоће амбалаже пројектоване за најмање 0,1 kg уранијумхексафлуорида спроводи се у виду испитивања хидрауличног притиска са унутрашњим притиском од 1,38 MPa (13,8 bar); ако је, међутим, испитни притисак мањи од 2,76 MPa (27,6 bar), неопходно је мултилатерално одобрење за тип конструкције. За периодично испитивање амбалаже сме се, под условом да је издато мултилатерално одобрење, применити неко друго еквивалентно испитивање без разарања.

6.4.21.6 Испитивање заптивености спроводи се по поступку који је у стању да укаже на пропуштања у заптивеном омотачу са осетљивошћу од 0,1 Pa·l/s (10^{-6} bar·l/s).

6.4.21.7 Капацитет амбалаже утврђује се са тачношћу од ± 0,25% на референтној температури од 15 °C. Запремина се наводи на плочици описаној у 6.4.21.8.

6.4.21.8 На свакој амбалажи мора трајно и на лако доступном месту бити постављена плочица од нерђајућег метала. Начин постављања плочице не сме да угрози чврстоћу амбалаже. На плочици морају бити утиснути или неким сличним поступком обележени минимално следећи подаци:

- број одобрења;
- серијски број произвођача;
- највиши радни притисак (надпритисак);
- испитни притисак (надпритисак);
- садржај: уранијумхексафлуорид;
- запремина у литрима;
- максимално дозвољена маса пуњења уранијумхексафлуоридом;
- сопствена маса;
- датум (месец, година) првог испитивања и последњег извршеног периодичног испитивања;
- жиг стручног лица које је извршило испитивање.

6.4.22 Одобрење за тип конструкције комада и материје

6.4.22.1 За одобрење за тип конструкције комада који садрже најмање 0,1 kg уранијумхексафлуорида важи следеће:

(a) за сваки тип конструкције која одговара захтевима из 6.4.6.4 потребно је мултилатерално одобрење;

(b) за сваки тип конструкције која одговара захтевима из 6.4.6.1 до 6.4.6.3 потребно је унилатерално одобрење од стране надлежног органа земље порекла конструкције, осим ако се на неком другом месту RID захтева мултилатерално одобрење.

6.4.22.2 За сваки узорак комада типа B(U) и типа C потребно је унилатерално одобрење, осим:

(a) ако је за узорак комада за фисионе материје који подлеже и захтевима из 6.4.22.4 и 6.4.23.7 као и 5.1.5.2.1 потребно мултилатерално одобрење; и

(b) ако је за узорак комада типа B(U) за слабо дисперзивне радиоактивне материје потребно мултилатерално одобрење.

6.4.22.3 За сваки узорак комада типа B(M), укључујући узорке комада за фисионе материје који осим што подлежу захтевима из 6.4.22.4 и 6.4.23.7 подлежу и захтевима из

5.1.5.2.1, и укључујући узорке комада за слабо дисперзивне радиоактивне материје, потребно је мултилатерално одобрење.

6.4.22.4 За сваки узорак комада за фисионе материје који није изузет од било којег од захтева према 2.2.7.2.3.5 (a) до (f), 6.4.11.2 и 6.4.11.3, потребно је мултилатерално одобрење.

6.4.22.5 За тип конструкције за радиоактивне материје у посебном облику потребно је унилатерално одобрење. За тип конструкције за слабо дисперзивне радиоактивне материје потребно је мултилатерално одобрење (види и 6.4.23.8).

6.4.22.6 За тип конструкције за фисионе материје које су изузете из класификације као „ФИСИОНЕ" у складу са 2.2.7.2.3.5 (f), потребно је мултилатерално одобрење.

6.4.22.7 За алтернативне границе активности за изузете пошиљке инструмената или предмета, у складу са 2.2.7.2.2.2 (b), потребно је мултилатерално одобрење.

6.4.22.8 Било која конструкција за коју је потребно унилатерално одобрење државе порекла која је уговорна страна RID мора имати одобрење издато од стране надлежног органа ове државе; ако држава у којој је пројектована конструкција комада, није уговорна страна RID, превоз је дозвољен ако:

(a) ова држава изда сертификат о томе да конструкција комада одговара техничким захтевима RID и ако је овај сертификат признат од стране надлежног органа једне уговорне стране RID;

(b) уколико није обезбеђен сертификат као ни конструкција комада од стране надлежног органа уговорне стране RID, конструкција комада мора бити одобрена од стране надлежног органа једне уговорне стране RID**.**

6.4.22.9 У вези са типовима конструкције за које је издато одобрење на основу прелазних прописа види 1.6.6.

6.4.23 Захтеви и одобрења за превоз радиоактивних материја

6.4.23.1 *(Резервисано)*

6.4.23.2 Захтеви за одобрење отпреме

6.4.23.2.1 Захтев за одобрење за отпрему мора да садржи:

(a) период транспорта за који се подноси захтев за одобрење;

(b) стварни радиоактивни садржај, предвиђене врсте превоза, тип кола и претпостављени или предвиђени транспортни пут; и

(c) детаљне податке о томе како ће се спроводити мере опреза и административне или оперативне контроле наведене сертификатима у одобрењима за узорке комада, уколико је применљиво, издате у складу са 5.1.5.2.1 (a) (v), (vi) или (vii).

6.4.23.2.2 Захтев за одобрење SCO-III пошиљке мора да садржи:

(a) изјаву о томе у којој мери и из којих разлога се пошиљка сматра SCO-III пошиљком;

(b) образложење избора SCO-III којим се показује да:

(i) тренутно не постоји одговарајућа амбалажа;

(ii) пројектовање и/или конструисање амбалаже или дељење предмета на мање делове није могуће са практичне, техничке или економске тачке гледишта;

(iii) не постоји друго одрживо решење;

(c) детаљан опис предложеног радиоактивног садржаја уз посебно навођење његовог физичког стања, хемијског облика и природе зрачења које се емитује;

(d) детаљан опис конструкције SCO-III, укључујући комплетне техничке цртеже,

листе модела материјала и методе производње;

(e) све информације које су неопходне како би се надлежни орган уверио да су испуњени захтеви из 4.1.9.2.4 (e) и захтеви из 7.5.11, CW 33 (2), уколико је то применљиво;

(f) план транспорта;

(g) спецификација применљивог система управљања како се то захтева у 1.7.3.

6.4.23.3 Захтев за одобрење за транспорт на основу посебног споразума мора да садржи све потребне податке који ће уверити надлежни орган у то да укупна безбедност превоза одговара минимално безбедности која би постојала ако би били испуњени сви примењиви захтеви RID**.**

Осим тога, захтев мора да садржи:

(a) податке о томе у којој мери и из којих разлога транспорт не може бити у потпуности усаглашен са примењивим захтевима RID; и

(b) податке о свакој посебној мери опреза или посебним административним или оперативним контролама које треба спровести у току превоза, како би се компензовало неиспуњавање примењивих захтева RID**.**

6.4.23.4 Захтев за одобрење за узорак комада типа B(U) или типа C мора да садржи:

(a) тачан опис предвиђеног радиоактивног садржаја, уз навођење његовог физичког или хемијског стања и врсте емитованог зрачења;

(b) тачан опис типа конструкције, укључујући комплетне цртеже конструкције, листе података о материјалима и поступке израде;

(c) извештај о спроведеним испитивањима и њиховим резултатима или доказ заснован на рачунским методама или друге доказе о томе да тип конструкције одговара захтевима који се примењују;

(d) предвиђена упутства за коришћење и одржавање амбалаже;

(e) ако је комад пројектован за највиши нормални радни притисак већи од 100 kPa надпритиска, податке о материјалима коришћеним за израду заптивеног омотача, узимању узорака и испитивањима која треба спровести;

(f) ако се комад користи за отпрему након складиштења, оправдање за узимање у обзир механизма старења у безбедносним анализама и у оквиру предложених упутстава за рад и одржавање;

(g) ако је предвиђени радиоактивни садржај озрачено нуклеарно гориво, податке и образложење за све претпоставке из анализе безбедности које се односе на особине горива, као и опис свих мерења у циљу припреме транспорта као што се захтева у 6.4.11.5 (b);

(h) све посебне одредбе за смештај који су неопходни за обезбеђење сигурног одвођења топлоте из комада, узимајући у обзир различите врсте превоза који ће се применити, као и типова кола или контејнера;

(i) илустрацију која се може умножавати, максималне величине 21 cm x 30 cm која показује састав комада;

(j) опис примењивог програма система за управљање који се захтева у 1.7.3.

(k) за комаде намењене за отпрему након складиштења, програм тзв. анализе јаза („gap analysis”) која описује системски поступак за периодично вредновање промена применљивих прописа, промена у техничком знању и промене стања конструкције комада током складиштења.

6.4.23.5 Захтев за одобрење за узорак комада типа B(M) поред података који се захтевају у 6.4.23.4 за комаде типа B(U) мора да садржи и:

(a) списак захтева утврђених у 6.4.7.5, 6.4.8.4 до 6.4.8.6 и 6.4.8.9 до 6.4.8.15 којима комад не одговара;

(b) све предвиђене додатне оперативне контроле у току превоза које нису одређене у RID, а које су неопходне да би се обезбедила сигурност комада или компензовали недостаци наведени под (a);

(c) податак о ограничењима у погледу врсте превоза и о посебним поступцима утовара, превоза, истовара или руковања; и

(d) податке о опсегу услова околине (температура, сунчево зрачење) који се могу очекивати у току превоза и који су узети у обзир за овај тип конструкције.

6.4.23.6 Захтев за одобрење за тип конструкције комада који садрже најмање 0,1 kg уранијум хексафлуорида мора да садржи све податке који ће уверити надлежни орган у то да тип конструкције одговара захтевима из 6.4.6.1, као и опис примењивог програма система за управљање који се захтева у 1.7.3.

6.4.23.7 Захтев за одобрење за комаде за фисионе материје мора да садржи све податке који ће уверити надлежни орган у то да тип конструкције одговара захтевима из 6.4.11.1, као и опис примењивог програма система за управљање који се захтева у 1.7.3.

6.4.23.8 Захтев за одобрење за тип конструкције радиоактивних материја у посебном облику и тип конструкције слабо дисперзивних радиоактивних материја мора да садржи:

(a) тачан опис радиоактивних материја или садржаја, ако се ради о капсули; посебно се наводе подаци о физичком и хемијском стању;

(b) тачан податак о типу конструкције сваке капсуле које ће бити употребљена;

(c) извештај о спроведеним испитивањима и њиховим резултатима или доказ заснован на прорачунима који показује да радиоактивне материје испуњавају захтеве или друге доказе о томе да радиоактивне материје у посебном облику или слабо дисперзивне радиоактивне материје одговарају примењивим захтевима RID**;**

(d) опис примењивог програма система за управљање који се захтева у 1.7.3; и

(e) све предвиђене мере за припрему транспорта у вези са пошиљком радиоактивних материја у посебном облику или слабо дисперзивних радиоактивних материја.

6.4.23.9 Пријава за одобрење типа конструкције за фисионе материје које су изузете из класификације као „ФИСИОНЕ” према табели 2.2.7.2.1.1, према 2.2.7.2.3.5 (f) треба да садржи:

(a) детаљан опис материјала; посебне референце морају бити направљене за оба, физичка и хемијска стања;

(b) подаци о испитивањима која су извршена и о њиховим резултатима, или докази који су засновани на рачунским методама којима се доказује да је материјал способан да издржи захтеве наведене у 2.2.7.2.3.6;

(c) подаци о применљивом систему за управљање који се захтева у 1.7.3;

(d) подаци о посебним радњама које се предузимају пре отпреме.

6.4.23.10 Пријава за одобрење алтернативне границе активности за изузету пошиљку инструмената или предмета треба да садржи:

(a) идентификацију и детаљан опис инструмента или предмета, његову намењену употребу и радионуклиде који су садржани;

(b) највећу активност радионуклида у инструменту или предмету;

(c) највеће спољашње јачине доза која настаје од инструмента или предмета;

(d) хемијске и физичке облике радионуклида садржаних у инструменту или предмету;

(e) детаље о конструкцији и типу инструмента или предмета, посебно у вези за загађењем и рутинском заштитом радионуклида, нормалним условима превоза и условима превоза код ванредних догађаја;

(f) применљиви систем за управљање, укључујући испитивање квалитета и потврђивање процедура које се примењује за радиоактивне изворе, делове и готове производе како би се обезбедило да највећа специфична активност радиоактивне материје или највеће јачине доза које су одређене за те инструменте или предмете нису прекорачене и да су инструменти или предмети израђени у складу са одобреним типом по спецификацији;

(g) највећи број инструмената или предмета очекиваних за отпрему по пошиљци и годишње;

(h) Процене доза у складу са принципима и методологијом наведеним у Заштита од зрачења и безбедност извора зрачења: Међународни основни безбедносни стандарди, IAEA серије безбедносних стандарда бр. GSR Део 3, IAEA, Беч (2014), (Radiation Protection and Safety of Radiation Sources: International Basic Safety Standards, IAEA Safety Standards Series No. GSR Part 3, IAEA, Vienna (2014)), укључујући и појединачне дозе за транспортне раднике и чланове јавности и, ако је потребно, заједничке дозе које настају из рутинских, нормалних и услова при ванредном догађају у току превоза, заснованих на основу репрезентативних превозних сценарија којима подлежу пошиљке.

6.4.23.11 Сваком сертификату о одобрењу издатом од стране надлежног органа додељује се обележје. Обележје мора имати следећи општи облик:

VRI / број / шифра типа

(a) Уколико у 6.4.23.12 (b) није другачије предвиђено, VRI одговара ознаци за возила у међународном друмском саобраћају[1] оне државе која издаје потврду;

(b) Број додељује надлежни орган, он се издаје само једном и сме да се односи само на одређени тип конструкције или одређени транспорт или алтернативну границу активности за изузете пошиљке. Идентификационо обележје одобрења за отпрему мора једнозначно да се односи на идентификационо обележје одобрења за тип конструкције.

(c) Следеће шифре типова користе се наведеним редоследом за обележавање издатих сертификата о одобрењу:

AF узорак комада типа A за фисионе материје

B(U) узорак комада типа B(U) [B(U)F, ако је за фисионе материје]

B(M) узорак комада типа B(M) [B(M)F, ако је за фисионе материје]

C узорак комада типа C (CF, ако је за фисионе материје)

IF узорак индустријског комада за фисионе материје

S радиоактивне материје у посебном облику

[1] *Ознака регистарције државе која се користи за моторна возила и приколице у међународном друмском саобраћају, у складу са Женевском конвенцијом о друмском саобраћају из 1949. године или Бечком конвенцијом о друмском саобраћају из 1968. године.*

LD слабо дисперзивне радиоактивне материје

FE фисионе материје које су у сагласности са захтевима у 2.2.7.2.3.6

T транспорт

X посебан споразум

AL алтернативне границе активности за изузету пошиљку инструмената или предмета

У случају узорака комада за нефисиони или фисиони изузети уранијум хексафлуорид на које се не односи ниједна од горе наведених шифара, користе се следеће шифре типова:

H(U) унилатерално одобрење

H(M) мултилатерално одобрење.

6.4.23.12 Ова идентификациона обележја морају да се користе како следи:

(a) Свако одобрење и сваки комад мора имати одговарајуће обележје које садржи симболе прописане у 6.4.23.11 (a), (b) и (c), с тим изузетком да код комада после друге косе црте сме да се појави само примењива шифра типа конструкције, односно да „T" или „X" не могу да се појаве у идентификационим обележјем на комаду. Ако су одобрење за тип конструкције и одобрење за транспорт обједињени, не морају се поновити шифре типова које се примењују.

На пример:

A/132/B(M)F: узорак комада типа B(M) одобрен за фисионе материје за који је потребна мултилатерално одобрење и коме је надлежни орган Аустрије доделио број комада 132 (који се обележава како на комаду тако и на сертификату о одобрењу за узорак комада);

A/132/B(M)FT: одобрење за транспорт које је издато за комад са горе назначеним идентификационим обележјем (обележава се на самом уверењу);

A/137/X: одобрење за посебан споразум које је издато од стране надлежног органа Аустрије и коме је додељен број 137 (обележава се на самом уверењу);

A/139/IF: узорак индустријског комада за фисионе материје који је одобрен од стране надлежног органа Аустрије и коме је додељен број узорка комада 139 (наводи се како на комаду тако и на сертификату о одобрењу за узорак комада);

A/145/H(U): узорак комада за фисиони изузети уранијум хексафлуорид који је одобрен од стране надлежног органа Аустрије и коме је додељен број узорка комада 145 (који се обележава како на комаду тако и на сертификату о одобрењу за узорак комада);

(b) Ако се мултилатерално одобрење издаје путем признавања у складу са 6.4.23.20, користи се само идентификационо обележје које је додељено од стране земље порекла типа конструкције или транспорта. Ако се мултилатерално одобрење издаје путем издавања потврда од стране наредних држава, у свакој потврди мора бити наведено одговарајуће идентификационо обележје, а комад чији је тип конструкције одобрен на овај начин мора имати сва одговарајућа идентификациона обележја.

На пример:

A/132/B(M)F

CH/28/B(M)F

било би обележје комада који је првобитно одобрен у Аустрији, а затим у Швајцарској путем посебног одобрења. Додатна обележја била би на исти начин распоређена на комаду;

(c) Нова верзија сертификата мора бити наведена у загради иза идентификационог обележја у уверењу. На пример, A/132/B(M)F (Rev.2) означавало би другу нову

верзију аустријског сертификата о одобрењу за узорак комада или A/132/B(M)F (Rev.0) првобитни издат аустријски сертификат о одобрењу за узорак комада. Код првог издавања уверења навод у загради је факултативан; уместо „Rev.0" смеју се користити и други изрази као „прво издавање". Бројеви нове верзије сертификата смеју бити додељени само од стране државе која је извршила прво издавање сертификата о одобрењу;

(d) Додатни симболи (који могу бити потребни на основу националних прописа) смеју да се додају на крају идентификационог обележја у загради, нпр. A/132/B(M)F (SP503);

(e) Није потребно да се идентификационо обележје на амбалажи мења приликом сваке нове верзије потврде за тип конструкције. Таква измена идентификационог обележја неопходна је само у оним случајевима када је нова верзија потврде за узорак комада повезана са променом словног кôда за узорак комада после друге косе црте.

6.4.23.13 Сваки сертификат о одобрењу издато од стране надлежног органа за радиоактивне материје у посебном облику или слабо дисперзивне радиоактивне материје мора да садржи следеће податке:

(a) врсту исправе;

(b) идентификационо обележје надлежног органа;

(c) датум издавања и истицања важности;

(d) списак примењивих националних и међународних прописа, укључујући издање IAEA *„Regulations for the Safe Transport of Radioactive Material*", којима су одобрене радиоактивне материје у посебном облику или слабо дисперзивне радиоактивне материје;

(e) назив произвођача за радиоактивне материје у посебном облику или слабо дисперзивне радиоактивне материје;

(f) опис радиоактивних материја у посебном облику или слабо дисперзивних радиоактивних материја;

(g) спецификација о типу конструкције за радиоактивне материје у посебном облику или слабо дисперзивне радиоактивне материје који смеју да обухвате упућивање на цртеже;

(h) спецификација радиоактивног садржаја, укључујући податке о одговарајућим активностима и евентуално о физичком и хемијском облику;

(i) спецификација примењивог програма система за управљање који се захтева у 1.7.3;

(j) напомену о информацијама које треба да достави подносилац захтева о посебним мерама које се предузимају пре транспорта;

(k) податак о идентитету подносиоца захтева, уколико то надлежни орган сматра потребним;

(l) потпис и идентитет службеника који издаје потврду.

6.4.23.14 Сваки сертификат о одобрењу издат од стране надлежног органа за материје изузете из класификације као «ФИСИОНИ» треба да укључе следеће податке:

(a) врсту сертификата;

(b) идентификационо обележје надлежног органа;

(c) датум издавања и истицања важности;

(d) списак примењивих националних и међународних прописа, укључујући издање IAEA *„Regulations for the Safe Transport of Radioactive Material",* према којима је посебни споразум одобрен врсту (врсте) транспорта;

(e) опис изузетог материјала;

(f) ограничавајуће спецификације за изузете материје;

(g) спецификација примењивог програма система за управљање који се захтева у 1.7.3;

(h) упућивање на информације које су обезбеђене од стране подносиоца које су у вези са одређеним радњама које се предузимају пре отпреме;

(i) ако се сматра прикладним од стране надлежног органа, позивање на идентитет подносиоца пријаве;

(j) потпис и идентификација сертификационог званичника;

(k) упућивање на документацију којом се доказује усаглашеност са 2.2.7.2.3.6.

6.4.23.15 Сваки сертификат о одобрењу издат од стране надлежног органа за посебан споразум мора да садржи следеће податке:

(a) врсту сертификата;

(b) идентификационо обележје надлежног органа;

(c) датум издавања и истицања важности;

(d) врсту (врсте) превоза;

(e) сва ограничења у погледу врсте превоза, врсте кола, контејнера и све неопходне податке о превозном путу;

(f) списак примењивих националних и међународних прописа, укључујући издање IAEA „Regulations for the Safe Transport of Radioactive Material", према којима је посебни споразум одобрен;

(g) следећу изјаву:

„Овај сертификат не ослобађа пошиљаоца од обавезе да се придржава евентуалних захтева владе државе у коју или кроз коју се комад превози.";

(h) упућивање на сертификат за алтернативни радиоактивни садржај, на неко друго признање надлежног органа или на додатне техничке информације или податке, уколико их надлежни орган сматра потребним;

(i) опис амбалаже путем упућивања на цртеже или податке о типу конструкције. Уколико надлежни орган то сматра неопходним, мора бити приложена и скица, максималне величине 21 cm x 30 cm која се може умножавати, која показује састав комада, повезано са кратким описом амбалаже, укључујући материјале израде, укупну масу, главне спољне димензије и изглед;

(j) спецификација одобреног радиоактивног садржаја, укључујући сва ограничења која се односе на радиоактивни садржај, а која можда не произилазе јасно из врсте амбалаже. То обухвата физичке и хемијске облике, одговарајуће активности (укључујући, у датом случају, активности разних изотопа), масу у грамима (за фисионе материје или у датом случају за сваки фисиони нуклид) и, у датом случају, констатацију о томе да ли се ради о радиоактивним материјама у посебном облику, о слабо дисперзивним радиоактивним материјама или фисионим материјама изузетим према 2.2.7.2.3.5 (f), ако је применљиво;

(k) за комаде са фисионим материјама додатно:

(i) тачан опис одобреног радиоактивног садржаја;

(ii) вредност показатеља критичне безбедности;

(iii) упућивање на документацију којом се доказује критична безбедност комада;

(iv) све посебне карактеристике на основу којих је приликом процене критичности претпостављено одсуство воде у одређеним шупљинама;

(v) свако одобрење [на основу 6.4.11.5 (b)] за промену претпостављеног умножавања неутрона приликом процене критичности, као резултат стварног озрачивања у пракси; и

(vi) опсег температуре околине за који је посебни споразум одобрен;

(l) тачно набрајање свих додатних оперативних контрола које су потребне код припреме, утовара, превоза, истовара и руковања пошиљком, укључујући посебне одредбе о смештају ради сигурног одвођења топлоте;

(m) разлоге за транспорт на основу посебног споразума, уколико то надлежни орган сматра потребним;

(n) опис мера компензације које морају бити предузете зато што се транспорт врши на основу посебног споразума;

(o) упућивање на податке подносиоца захтева у вези са употребом амбалаже или посебним мерама које се предузимају пре транспорта;

(p) изјаву о условима околине који су претпостављени за сврху типске конструкције, уколико исти не одговарају 6.4.8.5, 6.4.8.6 и 6.4.8.15, ако су примењиви;

(q) све мере у случају опасности, уколико их надлежни орган сматра потребним;

(r) спецификација примењивог програма система за управљање који се захтева у 1.7.3;

(s) податак о идентитету подносиоца захтева и превозника, уколико то надлежни орган сматра потребним;

(t) потпис и идентитет службеника који издаје исправу.

6.4.23.16 Сваки сертификат о одобрењу за транспорт издат од стране надлежног органа мора да садржи следеће податке:

(a) врсту уверења;

(b) идентификационо(а) обележје(а) надлежног органа;

(c) датум издавања и истицања важности;

(d) списак примењивих националних и међународних прописа, укључујући издање IAEA „Regulations for the Safe Transport of Radioactive Material”, према којима је транспорт одобрен;

(e) сва ограничења у погледу врсте превоза, врсте кола, контејнера и све неопходне податке о транспортном путу;

(f) следећу изјаву:

(g) „Овај сертификат не ослобађа пошиљаоца од обавезе да се придржава евентуалних захтева владе државе у коју или кроз коју се комад превози.”;

(h) тачно набрајање свих додатних оперативних контрола које су потребне код припреме, утовара, превоза, истовара и руковања пошиљком, укључујући посебне одредбе о смештају ради сигурног одвођења топлоте или одржавања критичне безбедности;

(i) напомену о информацијама које треба да достави подносилац захтева о посебним мерама које се предузимају пре транспорта;

(j) упућивање на примењиви сертификат(е) о одобрењу за тип конструкције;

(k) спецификација стварног радиоактивног садржаја, укључујући сва ограничења која се односе на радиоактивни садржај, а која можда не произилазе јасно из врсте амбалаже. То обухвата физичке и хемијске облике, одговарајуће укупне активности (у датом случају, укључујући активности разних изотопа), масу у грамима (за фисионе материје или у датом случају за сваки фисиони нуклид) и у датом случају, констатацију о томе да ли се ради о радиоактивним материјама у посебном облику, о слабо дисперзивним радиоактивним материјама или фисионим материјама према 2.2.7.2.3.5 (f), ако је применљиво;

(l) све мере у случају опасности, уколико их надлежни орган сматра потребним;

(m) спецификација примењивог програма система за управљање који се захтева у 1.7.3;

(n) податак о идентитету подносиоца захтева, уколико то надлежни орган сматра потребним;

(o) потпис и идентитет службеника који издаје исправу.

6.4.23.17 Сваки сертификат о одобрењу издат од стране надлежног органа за узорак комада мора да садржи следеће податке:

(a) врсту уверења;

(b) идентификационо обележје надлежног органа;

(c) датум издавања и истицања важности;

(d) сва ограничења у погледу врсте превоза, у датом случају;

(e) списак примењивих националних и међународних прописа, укључујући издање IAEA *„Regulations for the Safe Transport of Radioactive Material”,* према којима је тип конструкције одобрен;

(f) следећу изјаву:

„Овај сертификат не ослобађа пошиљаоца од обавезе да се придржава евентуалних захтева владе државе у коју или кроз коју се комад превози.”;

(g) упућивање на сертификат за алтернативни радиоактивни садржај, на неко друго признање надлежног органа или на додатне техничке информације или податке, уколико их надлежни орган сматра потребним;

(h) изјаву о одобрењу за транспорт, уколико је у складу са 5.1.5.1.2 потребно одобрење за транспорт и уколико се таква изјава чини примереном;

(i) ознаку произвођача амбалаже;

(j) опис амбалаже упућивањем на цртеже или податке о типу конструкције. Уколико надлежни орган то сматра неопходним, мора бити приложена и скица максималне величине 21 cm x 30 cm која се може умножавати, која показује састав комада, повезано са кратким описом амбалаже, укључујући материјале израде, укупну масу, главне спољне димензије и изглед;

(k) спецификацију типа конструкције упућивањем на цртеже;

(l) спецификацију одобреног радиоактивног садржаја, укључујући сва ограничења која се односе на радиоактивни садржај, а која можда не произилазе јасно из врсте амбалаже. То обухвата физичке и хемијске облике, одговарајуће активности (у датом случају, укључујући активности разних изотопа), масу у грамима (за фисионе материје укупну масу фисионих нуклида или у датом случају за сваки фисиони нуклид) и у датом случају, констатацију о томе да ли се ради о радиоактивним материјама у посебном облику, о слабо дисперзивним радиоактивним материјама или фисионим материјама према 2.2.7.2.3.5 (f), ако је применљиво;

(m) опис заптивеног омотача;

(n) за тип комада са фисионим материјама за које се захтева мултилатерално одобрење типа комада у складу са 6.4.22.4:

(i) тачан опис одобреног радиоактивног садржаја;

(ii) опис система изолације;

(iii) вредност показатеља критичне безбедности;

(iv) упућивање на документацију којом се доказује критична безбедност комада;

(v) све посебне карактеристике на основу којих је приликом процене критичности претпостављено одсуство воде у одређеним шупљинама;

(vi) свако одобрење [на основу 6.4.11.5 b)] за промену претпостављеног умножавања неутрона приликом процене критичности, као резултат стварног озрачивања у пракси; и

(vii) опсег температуре околине за који је посебни споразум одобрен;

(o) за комаде типа B(M) преглед захтева из 6.4.7.5, 6.4.8.4, 6.4.8.5, 6.4.8.6 и 6.4.8.9 до 6.4.8.15 којима комад не одговара и све допунске информације које би могле да буду корисне за друге надлежне органе;

(p) за конструкције комада који су предмет прелазних одредаба у 1.6.6.2.1, изјава која дефинише оне захтеве RID који се примењују од 1. јануара 2021. године са којима комад није усаглашен;

(q) за комаде који садрже више од 0,1 kg уранијумхексафлуорида евентуално навођење важећих захтева из 6.4.6.4 и свих додатних информација које би могле да буду корисне за друге надлежне органе;

(r) тачно набрајање свих додатних оперативних контрола које су потребне код припреме, утовара, превоза, истовара и руковања пошиљком, укључујући посебне одредбе о смештају ради сигурног одвођења топлоте;

(s) упућивање на податке подносиоца захтева у вези са употребом амбалаже или посебним мерама које се предузимају пре транспорта;

(t) изјаву о условима околине који су претпостављени за сврху типске конструкције, уколико исти не одговарају 6.4.8.5, 6.4.8.6 и 6.4.8.15, ако су примењиви;

(u) опис примењивог програма система за управљање који се захтева у 1.7.3;

(v) све мере у случају опасности, уколико их надлежни орган сматра потребним;

(w) податак о идентитету подносиоца захтева, уколико то надлежни орган сматра потребним;

(x) потпис и идентитет службеника који издаје уверење.

6.4.23.18 Сваки сертификат о одобрењу издат од стране надлежног органа за алтернативне границе активности за изузету пошиљку инструмената или предмета у складу са 5.1.5.2.1 (d), мора да обухвати следеће информације:

(a) врсту сертификата;

(b) идентификационо обележје надлежног органа;

(c) датум издавања и истицање важности;

(d) списак примењивих националних и међународних прописа, укључујући издање IAEA *„Regulations for the Safe Transport of Radioactive Material”,* према којима је тип конструкције одобрен;

(e) идентификацију инструмента или предмета;

(f) опис инструмента или предмета;

(g) спецификација типа за инструмент или предмет;

(h) спецификација радионуклида, одобрена алтернативна граница(е) активности за изузету(е) пошиљку(е) инструмента(ата) или предмета(а);

(i) позивање на документацију која показује сагласност са 2.2.7.2.2.2 (b);

(j) уколико се сматра одговарајућим од стране надлежног органа, наводи се идентитет подносиоца захтева;

(k) потпис и идентитет службеника који издаје уверење.

6.4.23.19 Надлежном органу мора бити саопштен серијски број сваке амбалаже која је произведена према типу конструкције за коју је он издао одобрење у складу са 1.6.6.2.1, 1.6.6.2.2, 6.4.22.2, 6.4.22.3 и 6.4.22.4.

6.4.23.20 Мултилатерално одобрење сме бити издато путем признавања оригиналног одобрења издатог од стране надлежног органа земље порекла типске конструкције или транспорта. Такво признавање може уследити од стране надлежног органа државе кроз коју или у коју се врши транспорт, у облику овере на оригиналном уверењу или путем издавања посебног уверења, прилога, допуне, итд.

Поглавље 6.5

Захтеви за израду и испитивање IBC

6.5.1 Општи захтеви

6.5.1.1 Област важности

6.5.1.1.1 Захтеви овог поглавља важе за IBC чија је употреба изричито дозвољена за превоз одређене опасне робе, у складу са упутствима за паковање наведеним у колони 8, табеле А, поглавља 3.2. Преносиве цистерне или контејнер цистерне које одговарају захтевима из 6.7 односно 6.8 не сматрају се IBC амбалажом. IBC које одговарају захтевима овог поглавља не сматрају се контејнерима у смислу RID. У даљем тексту се као назив за контејнер средње величине за робу у расутом стању (IBC) користи искључиво скраћеница IBC *(Intermediate Bulk Container)*.

6.5.1.1.2 Захтеви одељка 6.5.3 за IBC заснивају се на IBC који су тренутно у употреби. Узимајући у обзир научни и технолошки напредак, дозвољено је да се користе IBC чија спецификација одступа од наведених у одељку 6.5.3 и 6.5.5, под условом да су подједнако делотворни, прихватљиви надлежном органу и да успешно испуњавају захтеве описане у 6.5.4 и 6.5.6. Друге методе контролисања и испитивања, осим оних описаних у RID, дозвољене су под условом да су еквивалентне и признате од стране надлежног органа.

6.5.1.1.3 Израда, опрема, испитивања, обележавање и експлоатација IBC подлежу одобрењу од стране надлежног органа земље у којој се издаје одобрење за IBC.

Напомена: *Тела која спроводе контролисања и испитивања у другим земљама након стављања у погон IBC, не морају бити прихваћена од надлежног органа земље у којој је IBC одобрен, али контролисања и испитивања морају бити спроведена према правилима која су утврђена у одобрењу IBC.*

6.5.1.1.4 Произвођач и наредни дистрибутери IBC морају да доставе информације о поступцима којих се треба придржавати, као и опис врста и димензија затварача (укључујући потребне заптивке) и свих других саставних делова који су неопходни, како би се обезбедило да IBC који су спремни за превоз могу да задовоље испитивања квалитета која се примењују у складу са овим поглављем.

6.5.1.2 и 6.5.1.3 *(Резервисано)*

6.5.1.4 Систем кôдирања за различите типове IBC

6.5.1.4.1 Кôд се састоји од две арапске цифре, као што је описано под (a), иза којих следи једно или више великих слова која одговарају материјалима у складу са (b) и, уколико је то предвиђено неким посебним одељком, иза којих следи арапска цифра која означава варијанту IBC.

(a)

Врста	За чврсте материје, пуни или празни IBC		За течне материје
	путем гравитације	под притиском већим од 10 kPa (0,1 bar)	
крути	11	21	31
флексибилни	13	-	-

(b) Материјали

А. челик (све врсте и обраде површине)

B. алуминијум
C. природно дрво
D. шпер плоча
F. материјал од дрвних влакана
G. картон
H. пластика
L. текстилна влакна
M. папир, вишеслојни
N. метал (осим челика и алуминијума).

6.5.1.4.2 За састављени IBC на другом месту кôда користе се два велика слова (латинична слова), при чему прво слово означава материјал унутрашње посуде IBC, а друго материјал спољне амбалаже IBC.

6.5.1.4.3 Доле наведени кôдови додељени су следећим врстама IBC**:**

Материјал	**Варијанта**	**Кôд**	**Под-одељак**
Метални			
A. челик	за чврсте материје при пуњењу или пражњењу путем гравитације	11A	6.5.5.1
	за чврсте материје при пуњењу или пражњењу под притиском	21A	
	за течне материје	31A	
B. алуминијум	за чврсте материје при пуњењу или пражњењу путем гравитације	11B	
	за чврсте материје при пуњењу или пражњењу под притиском	21B	
	за течне материје	31B	
N. други метал	за чврсте материје при пуњењу или пражњењу путем гравитације	11N	
	за чврсте материје при пуњењу или пражњењу под притиском	21N	
	за течне материје	31N	
флексибилни			
H. пластика	пластична влакна без облоге или унутрашње пресвлаке	13H1	6.5.5.2
	пластична влакна, обложена	13H2	
	пластична влакна са унутрашњом пресвлаком	13H3	
	пластична влакна, обложена и са унутрашњом пресвлаком	13H4	
	пластична фолија	13H5	
L. текстилна влакна	без облоге или унутрашње пресвлаке	13L1	6.5.5.2
	обложена	13L2	
	са унутрашњом пресвлаком	13L3	
	обложена и са унутрашњом пресвлаком	13L4	

M. папир	вишеслојни вишеслојни, водоотпорни	13M1 13M2	
Материјал	**Варијанта**	**Кôд**	**Под-одељак**
H. крута пластика	за чврсте материје при пуњењу или пражњењу путем гравитације, са конструкционом опремом	11H1	6.5.5.3
	за чврсте материје при пуњењу или пражњењу путем гравитације, самоносећи	11H2	
	за чврсте материје при пуњењу или пражњењу под притиском, са конструкционом опремом	21H1	
	за чврсте материје при пуњењу или пражњењу под притиском, самоносећи	21H2	
	за течне материје, са конструкционом опремом	31H1	
	за течне материје, самоносећи	31H2	
HZ. Састављени са унутрашњом посудом од пластике[a)]	за чврсте материје при пуњењу или пражњењу путем гравитације, са крутом унутрашњом посудом од пластике	11HZ1	6.5.5.4
	за чврсте материје при пуњењу или пражњењу путем гравитације, са флексибилном унутрашњом посудом од пластике	11HZ2	
	за чврсте материје при пуњењу или пражњењу под притиском, са крутом унутрашњом посудом од пластике	21HZ1	
	за чврсте материје при пуњењу или пражњењу под притиском, са флексибилном унутрашњом посудом од пластике	21HZ2	
	за течне материје, са крутом унутрашњом посудом од пластике	31HZ1	
	за течне материје, флексибилном унутрашњом посудом од пластике	31HZ2	
G. картон	за чврсте материје при пуњењу или пражњењу путем гравитације	11G	6.5.5.5
Дрво			
C. природно дрво	за чврсте материје при пуњењу или пражњењу путем гравитације, са унутрашњом пресвлаком	11C	6.5.5.6
D. шпер плоча	за чврсте материје при пуњењу или пражњењу путем гравитације, са унутрашњом пресвлаком	11D	
F. материјал од дрвних влакана	за чврсте материје при пуњењу или пражњењу путем гравитације, са унутрашњом пресвлаком	11F	

[a)] Овај кôд мора бити допуњен тако што се слово ***Z*** замењује великим словом у складу са 6.5.1.4.1(b) којим се означава материјал коришћен за спољну облогу.

6.5.1.4.4 Кôд IBC може бити допуњен словом „W”. Слово „W” значи да IBC припада типу IBC који је означен кôдом, али да је израђен према спецификацији која одступа од 6.5.5 и да се сматра еквивалентним у складу са захтевима из 6.5.1.1.2.

6.5.2 Обележавање

6.5.2.1 Основно обележавање

6.5.2.1.1 Сваки IBC који је израђен и намењен за употребу у складу са RID мора носити обележја која су трајна, читљива и истакнута на добро видљивом месту. Обележје које се састоји из слова, цифара и симбола са величином знакова од најмање 12 mm мора да обухвата следеће податке:

(a) симбол Уједињених нација за амбалажу .

Овај симбол се сме користити само у сврху потврде, да амбалажа, флексибилни контејнер за робу у расутом стању, преносива цистерна или MEGC, испуњава одговарајуће захтеве поглавља 6.1, 6.2, 6.3, 6.5, 6.6, 6.7 или 6.11. За металне IBC на којима се обележја наносе жигом или се уграviрају, могу се уместо симбола користити велика слова „UN”.

(b) код којим се означава врста IBC у складу са 6.5.1.4;

(c) велико слово које означава групу (групе) паковања чији је тип конструкције дозвољен:

(i) X за групе паковања I, II и III (само IBC за чврсте материје),

(ii) Y за групе паковања II и III,

(iii)Z само за групу паковања III;

(d) месец и година производње (последње две цифре);

(e) ознака државе у којој је издата дозвола за доделу обележја, наведена у виду ознаке за возила у међународном друмском саобраћају[1];

(f) назив или ознака произвођача и било која друга идентификација IBC утврђена од стране надлежног органа;

(g) испитно оптерећење код испитивања на притисак при слагању у kg. За IBC који нису пројектовани за слагање наводи се „0”;

(h) максимално дозвољена укупна маса у kg.

Основна обележја која се захтевају према претходном тексту, морају се применити по редоследу претходних подставова. Обележја захтевана према 6.5.2.2 и било која друга обележја одобрена од стране надлежног органа, морају да омогуће несметану идентификацију основних обележја.

Свако обележје постављено у складу са (a) до (h) и према 6.5.2.2 мора бити јасно одвојено, нпр. косом цртом или празним местом, тако да се може лако идентификовати.

6.5.2.1.2 IBC произведени од рециклираних пластичних материјала како је дефинисано у 1.2.1, обележавају се са „REC”. За круте IBC ово обележје се ставља близу обележја прописаних у 6.5.2.1.1. Код унутрашње посуде састављених IBC, ово обележје се ставља близу обележја прописаних у 6.5.2.2.4.

[1] *Ознака регистарције државе која се користи за моторна возила и приколице у међународном друмском саобраћају, у складу са Женевском конвенцијом о друмском саобраћају из 1949. године или Бечком конвенцијом о друмском саобраћају из 1968. године.*

6.5.2.1.3 Примери за обележавање разних врста IBC у складу са 6.5.2.1.1 (a) до (h):

(UN) 11A/Y/0299 NL/Mulder 007/5500/1500	IBC од челика за чврсте материје које се празне путем гравитације / за групе паковања II и III/ произведен у фебруару 1999. / дозвола издата у Холандији / произведен од стране фирме Мулдер према типу конструкције за коју је надлежни орган доделио серијски број 007 / примењено оптерећење у испитивању на притисак при слагању у kg / максимално дозвољена укупна маса у kg.
(UN) 13H3/Z/0301 F/Meunier 1713/0/1500	Флексибилни IBC за чврсте материје које се празне нпр. путем гравитације, произведен од пластичних влакана са унутрашњом пресвлаком, није пројектован за слагање.
(UN) 31H1/Y/0499 GB/9099/10800/1200	IBC од круте пластике за течне материје, произведен од пластике са конструкционом опремом која може да издржи оптерећење при слагању.
(UN) 31HA1/Y/0501 D/Müller/1683/10800/1200	Састављени IBC за течне материја са тврдом унутрашњом посудом од пластике и спољном облогом од челика.
(UN) 11C/X/0102 S/Aurigny/9876/3000/910	IBC од природног дрвета за чврсте материје са унутрашњом пресвлаком /дозвољен за чврсте материје групе паковања I, II и III.

6.5.2.1.4 Ако IBC одговара једном или више испитаних типова конструкције, укључујући један или више од једног испитаног типа конструкције амбалаже или велике амбалаже, IBC може носити више од једног обележја како би се показало да су испуњени релевантни захтеви испитивања перформанси. Када је на IBC видљиво више обележја, обележја се морају видети у непосредној близини једна другом и свако обележје мора бити видљиво у целости.

6.5.2.2 Додатно обележавање

6.5.2.2.1 Поред обележја која се захтевају у 6.5.2.1, на сваком IBC морају бити наведени следећи подаци који смеју да буду истакнути на плочици од материјала отпорног на корозију, која је трајно причвршћена на лако доступном месту за контролисање:

Додатна обележја	Тип IBC				
	метал	**крута пластика**	**композитни**	**картон**	**дрво**
запремина у литрима[(a)] на 20ºC	x	x	x		
Сопствена (тара) маса у kg[(a)]	x	x	x	x	x
Испитни притисак (надпритисак) у kPa или у барима[a)], по потреби		x	x		
највиши дозвољени притисак при пуњењу /пражњењу у kPa или у барима[a)], по потреби	x	x	x		
Материјал коришћен за тело средства за паковање и минимална дебљина у mm	x				
Датум последњег испитивања заптивености (месец и година), по потреби	x	x	x		
Датум последњег контролисања (месец и година)	x	x	x		
Серијски број произвођача	x				

[(a)] Навести коришћене јединице мере.

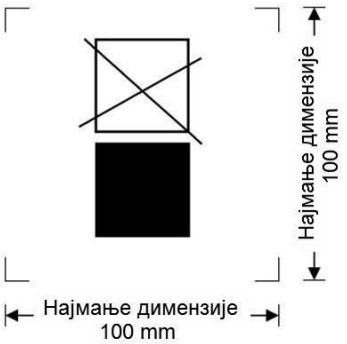
6.5.2.2.2 Највеће дозвољено оптерећење које је примењиво при слагању мора да буде наведено на симболу као што је приказано на слици 6.5.2.2.2.1 или слици 6.5.2.2.2.2. Симбол мора бити трајан и јасно видљив.

Слика 6.5.2.2.2.1

IBC који се могу слагати

Слика 6.5.2.2.2.2

IBC који се не могу слагати

Најмање димензије морају бити 100 mm x 100 mm. Слова и бројеви за навођење масе морају имати висину најмање 12 mm. Подручје у оквиру којег су одштампана обележја наведена помоћу димензионих стрелица, треба да буде квадратног облика. Када димензије нису прописане, сви елементи треба да буду приближно пропорционални оним приказаним на слици. Маса обележена изнад симбола не сме да премаши товар који је стављен приликом испитивања типа конструкције (види 6.5.6.6.4), подељено са 1,8.

6.5.2.2.3 Поред обележја која се захтевају у 6.5.2.1, на флексибилним IBC сме бити истакнут пиктограм на коме су наведене препоручене методе подизања.

6.5.2.2.4 Унутрашње посуде које припадају типу састављених IBC морају бити идентификоване наношењем обележја, која су наведена у 6.5.2.1.1 (b), (c), (d), при чему овај датум је датум производње пластичне унутрашње посуде, (e) и (f). Симбол амбалаже Уједињених Нација не сме да се постави. Обележја морају да се поставе у редоследу који је наведен у 6.5.2.1.1. Она морају бити трајна, читљива и постављена на место тако да су лако доступна за контролисање након склапања унутрашње посуде у спољашње кућиште. Када обележја на унутрашњој посуди нису лако доступна за контролисање због конструкције спољашњег кућишта, на спољашње кућиште се ставља дупликат захтеваних обележја унутрашње посуде којима претходи натпис „Унутрашња посуда”. Овај дупликат мора бити трајан, читљив и постављен на место тако да је лако доступан за контролисање.

Алтернативно сме да се обележи датум производње пластичне унутрашње посуде на унутрашњу посуду поред осталих обележја. У таквом случају, није обавезно навести годину код других обележја. Пример за одговарајућу методу обележавања:

Напомена 1: *Остале методе које обезбеђују минимум захтеваних података у трајном, видљивом и читљивом облику су такође прихватљиве.*

Напомена 2: *Датум производње унутрашње посуде може се разликовати од обележеног датума производње (види 6.5.2.1), поправке (види 6.5.4.5.3) или прераде (види 6.5.2.4) састављеног IBC.*

6.5.2.2.5 Ако је састављени IBC пројектован тако да је могућа демонтажа спољњег омотача за превоз у празном стању (нпр. за враћање IBC првобитном пошиљаоцу ради поновне употребе), сви одвојиви делови у демонтираном стању морају бити обележени месецом и годином производње и именом или симболом произвођача или сваким другим обележјем IBC утврђеним од стране надлежног органа (види 6.5.2.1.1 (f)).

6.5.2.3 Усаглашеност са типом конструкције

Обележја показују да IBC одговарају успешно испитаном типу конструкције и да су испуњени услови наведени у уверењу о одобрењу за тип конструкције.

6.5.2.4 Обележавање прерађених састављених IBC (31HZ1)

Утврђена обележја у 6.5.2.1.1 и 6.5.2.2 са изворног IBC морају да се уклоне или да се трајно учине нечитљивим; нова обележја на прерађени IBC морају се поставити у складу са RID.

6.5.3 Захтеви за израду

6.5.3.1 Општи захтеви

6.5.3.1.1 IBC морају бити отпорни на оштећења условљена околином или адекватно заштићени.

6.5.3.1.2 IBC морају бити тако израђени и затворени да садржај у нормалним условима превоза, нарочито услед дејства вибрација или температурних промена, влаге или притиска, не може доспети у околину.

6.5.3.1.3 IBC и њихови затварачи морају бити произведени од материјала који су компатибилни са садржајем за пуњење или изнутра тако заштићени да ови материјали:

(a) не подлежу агресивном дејству садржаја за пуњење на тај начин да употреба IBC представља опасност;

(b) не проузрокују никакву реакцију или разлагање садржаја за пуњење или услед деловања садржаја за пуњење на ове материјале не стварају једињења која су штетна по здравље или опасна.

6.5.3.1.4 Ако се користе заптивке, исте морају бити произведене од материјала који нису подложни агресивном дејству садржаја за пуњење.

6.5.3.1.5 Сва опрема за опслуживање мора бити тако постављена или заштићена да је опасност од истицања садржаја за пуњење у случају оштећења током руковања или превоза ограничена на најмању могућу меру.

6.5.3.1.6 IBC, њихови додатни уређаји, као и њихова опрема за опслуживање и конструкциона опрема морају бити пројектовани тако да могу да издрже унутрашњи притисак садржаја за пуњење без губитка садржаја за пуњење, као и напрезања у нормалним условима руковања и превоза. IBC који су намењени за слагање морају бити пројектовани у ту сврху. Сви уређаји за подизање и причвршћивање IBC морају имати одговарајућу чврстоћу, како би издржали нормалне услове руковања и превоза без значајних деформација или оштећења и бити тако постављени да не долази до прекомерних напрезања било ког дела IBC.

6.5.3.1.7 Ако се IBC састоји из тела у оквиру, исти мора бити пројектован тако:

(a) да се тело не таре о оквир и на тај начин не оштећује,

(b) да тело увек остаје унутар оквира;

(c) да су делови опреме причвршћени на тај начин да не могу да буду оштећени, ако спојеви између тела и оквира дозвољавају релативно истезање или померање.

6.5.3.1.8 Ако је IBC опремљен вентилом за испуштање на дну, исти мора имати могућност осигурања у затвореном положају, а целокупан систем пражњења мора бити ефикасно заштићен од оштећења. Вентили са затварачима у виду полуге морају имати могућност осигурања од ненамерног отварања, а отворени или затворени положај мора бити лако препознатљив. Код IBC за течне материје отвор за истицање мора бити опремљен додатним уређајем за затварање, нпр. слепом прирубницом или неким еквивалентним уређајем.

6.5.4 Испитивање, одобрење за тип конструкције и контролисање

6.5.4.1 *Обезбеђење квалитета*: како би се обезбедило да сваки произведени, прерађени или поправљени IBC испуњава захтеве овог поглавља, IBC морају бити произведени прерађени или поправљени и испитани у складу са програмом обезбеђења квалитета који је признат од стране надлежног органа.

Напомена: *Стандард ISO 16106:2020 „Амбалажа за транспорт опасне робе – Амбалажа за опасну робу, IBC и велика амбалажа – Смернице за примену ISO 9001" садржи задовољавајуће смернице за поступке који се смеју применити.*

6.5.4.2 *Испитивања*: IBC морају бити подвргнути испитивањима типа конструкције и евентуално првим и периодичним контролисањима и испитивањима у складу са 6.5.4.4.

6.5.4.3 *Одобрење за тип конструкције*: за сваки тип конструкције IBC издаје се потврда о одобрењу за тип конструкције и обележје (у складу са захтевима из 6.5.2), чиме се потврђује да тип конструкције, укључујући његову опрему, одговара захтевима о испитивању.

6.5.4.4 Контролисање и испитивање

***Напомена**: У вези са испитивањима и контролисањима поправљених IBC види и 6.5.4.5.*

6.5.4.4.1 Сви метални IBC, сви крути пластични IBC и сви састављени IBC морају бити подвргнути контролисању које задовољава захтеве надлежног органа:

(a) пре пуштања у експлоатацију (укључујући после прераде), а затим у интервалима не дужим од пет година, у погледу:

(i) усклађености са типом конструкције, укључујући обележја;

(ii) унутрашњег и спољашњег стања;

(iii) беспрекорног функционисања опреме за опслуживање.

Евентуална постојећа термичка изолација мора се одстранити само ако је то неопходно за беспрекорно испитивање тела IBC.

(b) у временским интервалима од највише две и по године, у погледу:

(i) спољашњег стања;

(ii) беспрекорног функционисања опреме за опслуживање.

Евентуална постојећа термичка изолација мора се одстранити само ако је то неопходно за беспрекорно испитивање тела IBC.

Сваки IBC мора у сваком погледу да одговара свом типу конструкције.

6.5.4.4.2 Сви метални IBC, сви крути пластични IBC и сви састављени IBC за течне или за чврсте материје које се пуне или празне под притиском морају бити подвргнути одговарајућем испитивању заптивености. Ово испитивање је део програма за обезбеђење квалитета као што је наведено у 6.5.4.1 којим се показује способност испуњавања одговарајућег нивоа испитивања наведеног у 6.5.6.7.3:

(a) пре прве употребе за превоз;

(b) у интервалима од највише две и по године.

За ово испитивање IBC не мора бити опремљен првим (главним) затварачем на дну. Унутрашња посуда састављеног IBC сме бити испитана без спољне облоге, под условом да то не утиче на резултате испитивања.

6.5.4.4.3 Власник IBC је дужан да чува извештај о сваком контролисању и сваком испитивању најмање до следећег контролисања или испитивања. Извештај мора да садржи резултате контролисања и испитивања, уз навођење тела које је извршило контролисање и испитивање (види и захтеве о обележавању из 6.5.2.2.1).

6.5.4.4.4 Надлежни орган може у свако доба захтевати да се испитивањима у складу са овим поглављем поднесе доказ о томе да IBC испуњавају захтеве о испитивању типа конструкције.

6.5.4.5 Поправљени IBC

6.5.4.5.1 Ако је IBC оштећен услед удара (нпр. приликом ванредног догађаја) или из других разлога, он мора бити поправљен или на неки други начин оспособљен (види дефиницију појма „редовно одржавање IBC" у 1.2.1), како би одговарао типу конструкције. Оштећена тела код крутог пластичног IBC и оштећене унутрашње посуде састављеног IBC морају бити замењени.

6.5.4.5.2 Додатно уз остала испитивања и контролисања у складу са RID**,** IBC после поправке мора да буде подвргнут комплетним испитивањима и контролисањима предвиђеним у 6.5.4.4; о томе се израђују захтевани извештаји, када год је дошло до поправке.

6.5.4.5.3 Тело које спроводи испитивања и контролисања после поправке мора да обележи IBC следећим трајним подацима у близини обележја произвођача за тип конструкције UN:

(a) држава у којој су извршена испитивања и контролисања;

(b) назив или дозвољени симбол тела које је извршило испитивања и контролисања; и

(c) датум (месец, година) испитивања и контролисања.

6.5.4.5.4 За извршена испитивања и контролисања у складу са 6.5.4.5.2 може се претпоставити да одговарају захтевима о периодичним испитивањима и контролисањима која се спроводе у интервалима од две и по године и пет година.

6.5.5 Посебни захтеви за IBC

6.5.5.1 Посебни захтеви за металне IBC

6.5.5.1.1 Ови захтеви важе за металне IBC за превоз чврстих или течних материја. Постоје три врсте металних IBC:

(a) IBC за чврсте материје који се пуне или празне путем гравитације (11A, 11B, 11N);

(b) IBC за чврсте материје који се пуне или празне надпритиском већим од 10 кPa (0,1 bar) (21A, 21B, 21N); и

(c) IBC за течне материје (31A, 31B, 31N).

6.5.5.1.2 Тела IBC морају бити произведена од одговарајућег деформабилног метала за који је поуздано утврђено да је заварљив. Заварени спојеви морају бити стручно изведени и пружати потпуну сигурност. По потреби мора се узети у обзир понашање материјала на ниским температурама.

6.5.5.1.3 Потребно је водити рачуна о томе да се избегну оштећења услед галванских дејстава која настају на основу додира различитих метала.

6.5.5.1.4 IBC од алуминијума за превоз запаљивих течних материја не смеју имати покретне делове као што су поклопци, затварачи, итд. од незаштићеног рђајућег челика који би могли да изазову опасну реакцију са алуминијумом у случају контакта услед трења или удара.

6.5.5.1.5 Метални IBC морају бити произведени од метала који испуњава следеће захтеве:

(a) код челика истезање при кидању у процентима не сме да износи мање од $\frac{10000}{Rm}$ са апсолутним минимумом од 20%, при чему је

Rm = гарантована минимална затезна чврстоћа коришћеног челика у N/mm^2;

(b) код алуминијума и његових легура истезање при кидању у процентима не сме да износи мање од $\frac{10000}{6Rm}$ са апсолутним минимумом од 8%.

Испитни узорци који се користе за одређивање истезања при кидању морају се узимати попречно у односу на смер ваљања и бити тако причвршћени да је

$L_o = 5d$ или

$L_o = 5{,}65\sqrt{A}$,

при чему је: L_o = мерна дужина испитног узорка пре испитивања

d = пречник

A = површина попречног пресека испитног узорка

6.5.5.1.6 Минимална дебљина зидова

Метални IBC са капацитетом већим од 1500 литара морају бити у складу са следећим захтевима минималне дебљине зида:

(a) код референтног челика са производом Rm x A_0 =10 000 дебљина зидова не сме да износи мање од:

Дебљина зида (T) у mm			
Типови 11A, 11B, 11N		Типови 21A, 21B, 21N, 31A, 31B, 31N	
незаштићен	заштићен	незаштићен	заштићен
T = C/2000 + 1,5	T = C/2000 + 1,0	T = C/1000 + 1,0	T = C/2000 + 1,5

при чему је: A_o = минимално истезање (у процентима) коришћеног референтног челика при лому под затезним оптерећењем (види 6.5.5.1.5);

C = запремина у литрима;

(b) код других метала осим референтног челика наведеног под (a) минимална дебљина зида израчунава се по следећој формули:

$$e_1 = \frac{21{,}4 \times e_0}{\sqrt[3]{Rm_1 \times A_1}}$$

при чему је:

e_1 = потребна еквивалентна дебљина зида коришћеног метала (у mm);

e_o = потребна минимална дебљина зида за референтни челик (у mm);

Rm_1 = гарантована минимална затезна чврстоћа коришћеног метала (у N/mm^2) [види (c)];

A_1 = минимално истезање (у процентима) коришћеног метала при лому под затезним оптерећењем (види 6.5.5.1.5).

Дебљина зида, међутим, ни у ком случају не сме да износи мање од 1,5 mm.

(c) У сврху прорачуна према (b), гарантована минимална затезна чврстоћа коришћеног метала (Rm_1) је минимална вредност утврђена националним или међународним стандардима за материјал. За аустенитни челик се минимална вредност Rm_1 која је дефинисана стандардима за материјал сме, међутим, повећати до 15%, ако је у сертификату о контролисању материјала потврђена већа вредност. Ако не постоје стандарди за предметни материјал, вредност Rm одговара потврђеној вредности у сертификату о контролисању материјала.

6.5.5.1.7 Захтеви о растерећењу од притиска: IBC за течне материје морају бити у могућности да испуштају довољну количину паре, како би се избегло да под утицајем ватре дође до пуцања тела. То се може постићи уобичајеним уређајима за растерећење од притиска или другим конструкционим средствима. Притисак при активирању ових уређаја не сме износити више од 65 kPa (0,65 bar) ни мање од утврђеног укупног надпритиска у IBC [тј. притисак паре материје за пуњење плус парцијални притисак ваздуха или других инертних гасова, умањен за 100 kPa (1 bar)] на 55 °C, утврђеног на основу максималног степена пуњења у складу са 4.1.1.4. Потребни уређаји за растерећење од притиска морају бити постављени у гасној фази.

6.5.5.2 Посебни захтеви за флексибилне IBC

6.5.5.2.1 Ови захтеви важе за флексибилне IBC следећих врста:

13H1 пластична влакна без облоге или унутрашње пресвлаке

13H2 пластична влакна, обложен

13H3 пластична влакна са унутрашњом пресвлаком

13H4 пластична влакна, обложен и са унутрашњом пресвлаком

13H5 пластична фолија

13L1 текстилна влакна без облоге или унутрашње пресвлаке

13L2 текстилна влакна, обложен

13L3 текстилна влакна са унутрашњом пресвлаком

13L4 текстилна влакна, обложен и са унутрашњом пресвлаком

13M1 папир, вишеслојни

13M2 папир, вишеслојни, водоотпорни

Флексибилни IBC су намењени искључиво за превоз чврстих материја.

6.5.5.2.2 Тела IBC морају бити израђена од одговарајућих материјала. Чврстоћа материјала и изведба флексибилног IBC морају бити прилагођени његовој запремини и предвиђеној употреби.

6.5.5.2.3 Сви материјали који се користе за производњу флексибилних IBC врста 13M1 и 13M2 после најмање 24-часовног потпуног потапања у воду морају поседовати још најмање 85% затезне чврстоће која је првобитно измерена после кондиционирања материјала до уравнотежења на релативној влажности од највише 67%.

6.5.5.2.4 Спојеви морају бити изведени шивењем, врућим печаћењем, лепљењем или другим еквивалентним поступцима. Сви шивени спојеви морају бити осигурани.

6.5.5.2.5 Флексибилни IBC морају поседовати адекватну отпорност према старењу и смањењу чврстоће услед ултраљубичастог зрачења, климатских услова или материје за пуњење, како би били погодни за предвиђену употребу.

6.5.5.2.6 Код флексибилних IBC за које је потребна заштита од ултраљубичастог зрачења иста се мора обезбедити додавањем чађи или других одговарајућих пигмената или инхибитора. Ови додаци морају бити компатибилни са садржајем за пуњење и задржати своје дејство током укупног периода употребе тела. Код коришћења чађи, пигмената или инхибитора који се разликују од оних који су коришћени за производњу испитаног типа конструкције може се одустати од поновних испитивања, ако измењени садржај чађи, пигмената или инхибитора нема негативан утицај на физичка својства материјала.

6.5.5.2.7 Материјалу за израду тела смеју се додавати адитиви за побољшање отпорности према старењу или у друге сврхе, под условом да они не утичу негативно на физичка или хемијска својства материјала.

6.5.5.2.8 За производњу тела IBC не сме се користити материјал из већ употребљаваних посуда. Остаци од производње или отпаци из истог процеса производње могу се, међутим, користити. Делови као што су прибор и подножја палета могу се, међутим, поново користити, ако у претходној употреби нису били ни на који начин оштећени.

6.5.5.2.9 Када је посуда напуњена, однос висине према ширини не сме да износи више од 2:1.

6.5.5.2.10 Унутрашња пресвлака се мора састојати од одговарајућег материјала. Чврстоћа коришћеног материјала и изведба унутрашње пресвлаке морају бити прилагођени запремини IBC и његовој предвиђеној употреби. Спојеви и затварачи морају бити непропусни за прашину и у стању да издрже притиске и ударе који могу да настану у нормалним условима руковања и превоза.

6.5.5.3 Посебни захтеви за круте пластичне IBC

6.5.5.3.1 Ови захтеви важе за круте пластичне IBC за превоз чврстих или течних материја. Постоје следеће врсте крутих пластичних IBC:

11H1 за чврсте материје које се пуне или празне путем гравитације, са конструкционом опремом која је пројектована тако да може да издржи укупно оптерећење приликом слагања IBC;

11H2 за чврсте материје које се пуне или празне путем гравитације, самоносећи;

21H1 за чврсте материје које се пуне или празне под притиском, са конструкционом опремом која је пројектована тако да може да издржи укупно оптерећење приликом слагања IBC;

21H2 за чврсте материје које се пуне или празне под притиском, самоносећи;

31H1 за течне материје, са конструкционом опремом која је пројектована тако да може да издржи укупно оптерећење приликом слагања IBC;

31H2 за течне материје, самоносећи.

6.5.5.3.2 Тело мора бити произведено од одговарајуће пластике познатог састава и спецификације и његова чврстоћа мора бити прилагођена његовој запремини и предвиђеној употреби. Осим рециклираног материјала од пластике како је дефинисано у 1.2.1, не могу се користити никакви коришћени материјали осим остатака производње или поновног млевења из истог производног процеса. Материјал мора на адекватан начин да буде отпоран према старењу и смањењу чврстоће које је проузроковано материјом за пуњење или евентуално ултраљубичастим зрачењем. По потреби мора се узети у обзир понашање на ниским температурама. Пермеација материје за пуњење у нормалним условима превоза не сме да представља опасност.

6.5.5.3.3 Ако је потребна заштита од ултраљубичастог зрачења, иста се мора обезбедити додавањем чађи или других одговарајућих пигмената или инхибитора. Ови додаци морају бити компатибилни са садржајем и задржати своје дејство током укупног периода употребе тела. Код коришћења чађи, пигмената или инхибитора који се разликују од оних који су коришћени за производњу испитаног типа конструкције сме се одустати од поновних испитивања, ако измењени садржај чађи, пигмената или инхибитора нема негативан утицај на физичка својства материјала.

6.5.5.3.4 Материјалу за израду тела могу се додавати адитиви за побољшање отпорности према старењу или у друге сврхе, под условом да они не утичу негативно на физичка или хемијска својства материјала.

6.5.5.4 Посебни захтеви за састављене IBC са унутрашњом посудом од пластике

6.5.5.4.1 Ови захтеви важе за састављене IBC за превоз чврстих или течних материја следећих врста:

11HZ1 састављени IBC са унутрашњом посудом од круте пластике за чврсте материје које се пуне или празне путем гравитације;

11HZ2 састављени IBC са флексибилном унутрашњом посудом од пластике за чврсте материје које се пуне или празне путем гравитације;

21HZ1 састављени IBC са унутрашњом посудом од круте пластике за чврсте материје које се пуне или празне под притиском;

21HZ2 састављени IBC са флексибилном унутрашњом посудом од пластике за чврсте материје које се пуне или празне под притиском;

31HZ1 састављени IBC са унутрашњом посудом од круте пластике за течне материје;

31HZ2 састављени IBC са унутрашњом посудом од круте пластике за течне материје.

Овај кôд мора бити допуњен тако што се слово Z замењује великим словом у складу са 6.5.1.4.1 (b) којим се означава материјал коришћен за спољни омотач.

6.5.5.4.2 Унутрашња посуда није предвиђена да испуни своју функцију задржавања када је без свог спољног омотача. „Крута” унутрашња посуда је посуда која у празном стању задржава свој уобичајени облик, а да се затварачи не налазе на правом месту и да га не подупире спољни омотач. Унутрашње посуде које нису „круте” сматрају се „флексибилним”.

6.5.5.4.3 Спољни омотач састоји се, по правилу, од крутог материјала који је тако обликован да штити унутрашњу посуду од физичких оштећења приликом руковања и превоза, али није пројектован за функцију задржавања. Он по потреби обухвата основу палете.

6.5.5.4.4 Састављени IBC чији спољни омотач у потпуности обухвата унутрашњу посуду пројектује се тако да се после испитивања заптивености и хидрауличног испитивања унутрашњег притиска лако може оценити неоштећеност унутрашње посуде.

6.5.5.4.5 Запремина IBC врсте 31HZ2 мора бити ограничена на 1250 литара.

6.5.5.4.6 Унутрашња посуда мора бити произведена од одговарајуће пластике познатог састава и спецификације и њена чврстоћа мора бити прилагођена његовој запремини и предвиђеној употреби. Осим рециклираног материјала од пластике како је дефинисано у 1.2.1, не могу се користити никакви коришћени материјали осим остатака производње или поновног млевења из истог производног процеса. Материјал мора на адекватан начин да буде отпоран према старењу и смањењу чврстоће које је проузроковано садржајем за пуњење или евентуално ултраљубичастим зрачењем. Мора се по потреби узети у обзир његово понашање на ниским температурама. Пермеација материје за пуњење у нормалним условима превоза не сме да представља опасност.

6.5.5.4.7 Ако је потребна заштита од ултраљубичастог зрачења, иста се мора обезбедити додавањем чађи или других одговарајућих пигмената или инхибитора. Ови додаци морају бити компатибилни са садржајем и задржати своје дејство током укупног периода употребе унутрашње посуде. Код коришћења чађи, пигмената или инхибитора који се разликују од оних који су коришћени за производњу испитаног типа конструкције може се одустати од поновних испитивања, ако измењени садржај чађи, пигмената или инхибитора нема негативан утицај на физичка својства материјала.

6.5.5.4.8 Материјалу за израду унутрашње посуде смеју се додавати адитиви за побољшање отпорности према старењу или у друге сврхе, под условом да они не утичу негативно на физичка или хемијска својства материјала.

6.5.5.4.9 Унутрашње посуде IBC врсте 31HZ2 морају се састојати од најмање три слоја фолије.

6.5.5.4.10 Чврстоћа материјала и конструкција спољнег омотача морају бити прилагођени запремини састављеног IBC и предвиђеној употреби.

6.5.5.4.11 Спољни омотач не сме имати никакве истурене делове који могу да оштете унутрашњу посуду.

6.5.5.4.12 Спољни омотачи од метала производе се од одговарајућег метала довољне дебљине.

6.5.5.4.13 Спољни омотачи од природног дрвета морају бити од добро одлежаног, трговачки сувог дрвета без недостатака, како би се спречило значајно смањење чврстоће сваког појединачног дела омотача. Горњи и доњи делови могу се састојати од водоотпорних материјала од дрвних влакана, као што су плоче од дрвних влакана, иверице или других погодних врста.

6.5.5.4.14 Спољни омотачи од шпер плоче морају бити произведени од добро одлежаног љуштеног фурнира, сеченог фурнира или од струганог фурнира, трговачки сувог и без недостатака, како би се спречило значајно смањење чврстоће омотача. Поједини слојеви морају бити међусобно залепљени водоотпорним лепком. За израду омотача смеју се користити и други погодни материјали заједно са шпер плочом. Плоче омотача на угаоним лајснама или чеоним страницама морају бити чврсто заковане ексерима или спојницама или спојене неким другим исто тако погодним средствима.

6.5.5.4.15 Зидови спољног омотача од материјала од дрвних влакана морају се састојати од водоотпорних материјала од дрвних влакана, као што су плоче од иверице, плоче од дрвних влакана или других погодних материјала. Остали делови омотача смеју бити

израђени од других погодних материјала.

6.5.5.4.16 За спољне омотаче од картона мора се користити чврст пуни картон или чврст двострани таласасти картон (са једним или више таласа) доброг квалитета, који је прилагођен запремини облоге и предвиђеној употреби. Водоотпорност спољне површине мора бити таква да повећање масе током испитивања на упијање воде према методи „Cobb" у трајању од 30 минута не износи више од 155 g/m2 (види стандард ISO 535:2014). Картон мора имати одговарајућу чврстоћу на савијање. Картон мора бити тако скројен, без пукотина савијен и прорезан да се приликом састављања не ломи, да његова површина не пуца или да се превише не надима. Таласи таласастог картона морају бити чврсто залепљени за спољне слојеве.

6.5.5.4.17 Крајеви спољних омотача од картона могу имати дрвени оквир или се у потпуности састојати од дрвета. За ојачање могу се користити дрвене лајсне.

6.5.5.4.18 Спојеви спољних омотача од картона морају бити залепљени лепљивом траком, преклопљени и залепљени или преклопљени и учвршћени металним спојницама. Код преклопљених спојева преклоп мора бити одговарајуће величине. Ако се затварање врши лепљењем или лепљивом траком, лепак мора бити водоотпоран.

6.5.5.4.19 Ако се спољни омотач састоји од пластике, важе одговарајући захтеви из 6.5.5.4.6 до 6.5.5.4.8, при чему се у овом случају за спољни омотач састављених IBC примењују меродавни захтеви за унутрашње посуде.

6.5.5.4.20 Спољни омотач IBC врсте 31HZ2 мора обухватати све стране унутрашње посуде.

6.5.5.4.21 Подножје палете које представља фиксни саставни део IBC или одвојива палета морају бити погодни за механичко руковање напуњеним IBC са максимално дозвољеном укупном масом.

6.5.5.4.22 Одвојива палета или подножје палете морају бити пројектовани тако да се спрече деформације на дну IBC које могу да проузрокују оштећења приликом руковања.

6.5.5.4.23 Код одвојиве палете спољни омотач мора бити чврсто спојена са палетом, како би се обезбедила стабилност приликом руковања и превоза. Осим тога, површина одвојиве палете не сме имати неравнине које могу да оштете IBC.

6.5.5.4.24 Да би се побољшала могућност слагања, дозвољено је коришћење уређаја за ојачање, као што су дрвени подупирачи који се, међутим, морају налазити изван унутрашње посуде.

6.5.5.4.25 Ако су IBC предвиђени за слагање, носећа површина мора бити тако изведена да се товар распоређује на сигуран начин. Ови IBC морају бити тако пројектовани да унутрашња посуда не носи товар.

6.5.5.5 Посебни захтеви за IBC од картона

6.5.5.5.1 Ови захтеви важе за IBC од картона за превоз чврстих материја које се пуне или празне путем гравитације. Врста IBC од картона је 11G.

6.5.5.5.2 IBC од картона не смеју бити опремљени уређајима за подизање одозго.

6.5.5.5.3 Тело мора бити израђено од чврстог пуног картона или чврстог двостраног таласастог картона (са једним или више слојева) доброг квалитета, који је прилагођен запремини IBC и предвиђеној употреби. Водоотпорност спољне површине мора бити таква да повећање масе током испитивања на упијање воде према методи „Cobb" у трајању од 30 минута не износи више од 155 g/m2 (види стандард ISO 535:2014). Картон мора имати одговарајућу чврстоћу на савијање. Картон мора бити тако скројен, без пукотина савијен и прорезан да се приликом састављања не ломи, да његова површина не пуца или да се превише не надима. Таласи таласастог картона морају бити чврсто залепљени за спољне слојеве.

6.5.5.5.4 Зидови, укључујући поклопац и данце, морају имати отпорност на пробијање од најмање 15 J, мерено према стандарду ISO 3036:1975.

6.5.5.5.5 Спојеви тела IBC морају имати довољан преклоп и бити изведени лепљивом траком, лепљењем, металним спојницама или другим системима за причвршћивање који су најмање једнако ефикасни. Ако се спајање врши лепљењем или лепљивом траком, потребно је користити водоотпорни лепак. Металне спојнице морају бити провучене кроз све делове који се причвршћују и тако обликоване или заштићене да не може да дође до трења нити пробијања унутрашње облоге.

6.5.5.5.6 Унутрашња пресвлака мора бити израђена од одговарајућег материјала. Чврстоћа коришћеног материјала и изведба пресвлаке морају бити прилагођени запремини IBC и предвиђеној употреби. Спојеви и затварачи морају бити непропусни за прашину и издржати напрезања услед притиска и удара који настају у нормалним условима руковања и превоза.

6.5.5.5.7 Подножје палете које представља фиксни саставни део IBC или одвојива палета морају бити погодни за механичко руковање напуњеним IBC са максимално дозвољеном укупном масом.

6.5.5.5.8 Одвојива палета или подножје палете морају бити пројектовани тако да се спрече деформације на дну IBC које могу да проузрокују оштећења приликом руковања.

6.5.5.5.9 Код одвојиве палете тело IBC мора бити чврсто спојено са палетом, како би се обезбедила стабилност приликом руковања и превоза. Осим тога, површина одвојиве палете не сме имати неравнине које могу да оштете IBC.

6.5.5.5.10 Да би се повећала способност слагања, дозвољено је коришћење уређаја за ојачање, као што су дрвени подупирачи који се, међутим, морају налазити изван унутрашње пресвлаке.

6.5.5.5.11 Ако су IBC предвиђени за слагање, носећа површина мора бити тако изведена да се товар распоређује на сигуран начин.

6.5.5.6 Посебни захтеви за IBC од дрвета

6.5.5.6.1 Ови захтеви важе за IBC од дрвета за превоз чврстих материја које се пуне или празне путем гравитације. Постоје следеће врсте IBC од дрвета:

11C природно дрво са унутрашњом пресвлаком

11D шпер плоча са унутрашњом пресвлаком

11F материјал од дрвних влакана са унутрашњом пресвлаком.

6.5.5.6.2 IBC од дрвета не смеју бити опремљени уређајима за подизање одозго.

6.5.5.6.3 Чврстоћа коришћених материјала и начин израде тела морају бити прилагођени запремини и предвиђеној употреби IBC.

6.5.5.6.4 Ако се тела састоје од природног дрвета, оно мора бити добро одлежано, трговачки суво и без недостатака, како би се спречило значајно смањење чврстоће сваког појединачног дела IBC. Сваки део IBC се мора састојати из једног комада или бити еквивалентан са истим. Делови се сматрају еквивалентним са једним комадом, ако је примењен одговарајући лепљени спој, као нпр. спој „Линдерман” (спој у виду ластиног репа), спој помоћу жлебова и пера, преклопни спој, сучеони спој са најмање два таласаста метална елемента за причвршћивање на сваком споју или други једнако ефикасан поступак.

6.5.5.6.5 Ако се тела IBC састоје од шпер плоче, оно се мора састојати из најмање три слоја и бити произведено од добро одлежаног љуштеног фурнира, сеченог фурнира или струганог фурнира, трговачки сувог и без недостатака који могу значајно да смање чврстоћу тела. Поједини слојеви морају бити међусобно залепљени водоотпорним

лепком. За израду тела IBC смеју се користити и други погодни материјали заједно са шпер плочом.

6.5.5.6.6 Ако се тела IBC састоје од материјала од дрвних влакана, он мора бити водоотпоран, као што су плоче од иверице, плоче од дрвних влакана или други одговарајући материјали.

6.5.5.6.7 Плоче IBC на угаоним лајснама или чеоним страницама морају бити чврсто заковане ексерима или спојницама или спојене неким другим исто тако погодним средствима.

6.5.5.6.8 Унутрашња пресвлака мора бити израђена од одговарајућег материјала. Чврстоћа коришћеног материјала и изведба пресвлаке морају бити прилагођени запремини IBC и предвиђеној употреби. Спојеви и затварачи морају бити непропусни за прашину и издржати напрезања услед притиска и удара који настају у нормалним условима руковања и превоза.

6.5.5.6.9 Подножје палете које представља фиксни саставни део IBC или одвојива палета морају бити погодни за механичко руковање IBC након пуњења са максимално дозвољеном масом.

6.5.5.6.10 Одвојива палета или подножје палете морају бити пројектовани тако да се спрече деформације на дну IBC које могу да проузрокују оштећења приликом руковања.

6.5.5.6.11 Код одвојиве палете тело IBC мора бити чврсто спојено са палетом, како би се обезбедила стабилност приликом руковања и превоза. Осим тога, површина одвојиве палете не сме имати неравнине које могу да оштете IBC.

6.5.5.6.12 Да би се повећала способност слагања, дозвољено је коришћење уређаја за ојачање, као што су дрвени подупирачи који се, међутим, морају налазити изван унутрашње пресвлаке.

6.5.5.6.13 Ако су IBC предвиђени за слагање, носећа површина мора бити тако изведена да се товар распоређује на сигуран начин.

6.5.6 Захтеви за испитивање IBC

6.5.6.1 Спровођење и учесталост испитивања

6.5.6.1.1 Пре употребе, сваки тип конструкције IBC мора успешно да издржи испитивање прописано у овом поглављу, и да буде дозвољен од стране надлежног органа који је потврдио доделу обележја. Тип конструкције IBC одређује се према изведби, величини, коришћеном материјалу и његовој дебљини, начину производње и уређајима за пуњење и пражњење; у то могу бити укључене и разне обраде површине. Такође су укључени IBC који се само по мањим спољним димензијама разликују од испитиваног типа конструкције.

6.5.6.1.2 Испитивања се морају спроводити на IBC спремним за превоз. IBC морају бити напуњени у складу са подацима у одговарајућим одељцима. Материје које су предвиђене за превоз у IBC могу бити замењене другим материјама, уколико то не утиче на тачност резултата испитивања. Ако се чврсте материје замењују другим материјама, оне морају имати иста физичка својства (маса, величина зрна, итд.) као материја која је предвиђена за превоз. Дозвољено је коришћење додатака као што су вреће са оловном сачмом, како би се добила потребна укупна маса комада, уколико се распореде тако да не утичу на тачност резултата испитивања.

6.5.6.2 Испитивања типа конструкције

6.5.6.2.1 За сваки тип конструкције, величину, дебљину зидова и начин израде, један једини IBC подвргава се испитивању у складу са 6.5.6.4 до 6.5.6.13, према редоследу наведеном у 6.5.6.3.7. Ова испитивања типа конструкције морају бити спроведена у складу са поступцима утврђеним од стране надлежног органа.

6.5.6.2.2 У циљу доказивања довољне хемијске компатибилности са садржаном робом или стандардним течностима у складу са 6.5.6.3.3 или 6.5.6.3.5 за круте пластичне IBC врсте 31H2 и за састављене IBC врсте 31HH1 и 31HH2, сме се користити и други IBC, уколико су ови IBC пројектовани за слагање. У том случају, оба IBC морају да буду подвргнута претходном складиштењу.

6.5.6.2.3 Надлежни орган може да дозволи селективно испитивање IBC који се само незнатно разликују од испитане врсте, нпр. у случају незнатних смањења спољних димензија.

6.5.6.2.4 Ако се за испитивања користе одвојиве палете, извештај о испитивању израђен у складу са 6.5.6.14 мора да садржи технички опис коришћених палета.

6.5.6.3 Припрема IBC за испитивања

6.5.6.3.1 IBC од папира, IBC од картона и састављени IBC са спољним омотачем од картона морају да буду кондиционирани најмање 24 сата у климатским условима регулисане температуре и релативне влажности ваздуха. Постоје три могућности, од којих треба одабрати једну. Најповољнија клима је 23 °C ± 2 °C и 50% ± 2% релативне влажности ваздуха. Остале две могућности су 20 °C ± 2 °C и 65% ± 2% релативне влажности ваздуха, или 27 °C ± 2 °C и 65% ± 2% релативне влажности ваздуха.

Напомена: Просечне вредности морају се кретати унутар ових граничних вредности. Краткотрајна колебања и ограничења мерења могу да доведу до одступања вредности мерења од ± 5% за релативну влажност ваздуха, а да то нема значајан утицај на могућност поновног извођења испитивања.

6.5.6.3.2 Неопходно је предузети додатне мере, како би се обезбедило да пластика која се користи за производњу крутих пластичних IBC (врсте 31H1 и 31H2) као и састављених IBC (врсте 31HZ1 и 31HZ2) одговара захтевима из 6.5.5.3.2 до 6.5.5.3.4 односно 6.5.5.4.6 до 6.5.5.4.8.

6.5.6.3.3 У циљу доказивања довољне хемијске компатибилности са робом за пуњење, узорци IBC се подвргавају шестомесечном претходном складиштењу, при чему се узорци пуне предвиђеним робом за пуњење или материјама за које је познато да имају најмање исте утицаје на предметне пластичне материје који проузрокују пукотине услед напрезања, надимање или молекуларно разграђивање, а затим подвргавају испитивањима наведеним у табели из 6.5.6.3.7.

6.5.6.3.4 Ако је задовољавајуће понашање пластичних материја доказано неким другим поступком, није потребно горе наведено испитивање компатибилности. Ови поступци морају бити најмање еквивалентни са горе наведеним испитивањем компатибилности и признати од стране надлежног органа.

6.5.6.3.5 За круте пластичне IBC од полиетилена (врсте 31H1 и 31H2) у складу са 6.5.5.3 и за састављене IBC са пластичном унутрашњом посудом од полиетилена (врсте 31HZ1 и 31HZ2) у складу са 6.5.5.4, хемијска компатибилност са течностима за пуњење које се изједначавају у складу са 4.1.1.21 може бити доказана помоћу стандардних течности (види 6.1.6), како следи.

Стандардне течности су репрезенти за механизме који оштећују полиетилен, а то су: омекшавање услед надимања, појава пукотина услед напрезања, молекуларно разграђујуће реакције и комбинације истих.

Довољна хемијска компатибилност IBC може се доказати тронедељним складиштењем захтеваних типова конструкције са односном стандардном течношћу (стандардним течностима) на 40 °C; ако је стандардна течност вода, складиштење по овом поступку није потребно. Код стандардних течности „раствор средства за квашење” и „сирћетна киселина” није потребно складиштење испитних узорака који се користе за испитивање на притисак при слагању. После овог складиштења испитни

узорци морају бити подвргнути испитивањима предвиђеним у 6.5.6.4 до 6.5.6.9.

За terc-бутилхидропероксид са садржајем пероксида преко 40%, као и за пероксисирћетне киселине класе 5.2 испитивање компатибилности не сме да се спроводи са стандардним течностима. За ове материје се довољна хемијска компатибилност испитних узорака мора доказати током шестомесечног складиштења на собној температури са материјама за чији су превоз предвиђени.

Резултати поступка према овом ставу са IBC од полиетилена могу бити признати за исти тип конструкције чија је унутрашња површина флуорисана.

6.5.6.3.6 За типове конструкција IBC од полиетилена у складу са 6.5.6.3.5 који су задовољили испитивање у складу са 6.5.6.3.5 хемијска компатибилност са материјом за пуњење сме бити доказана и на основу лабораторијских огледа2 којима треба да буде доказано да је утицај ове материје за пуњење на пробна тела мањи од утицаја стандардне (стандардних) течности, при чему се морају узети у обзир релевантни механизми оштећења. За релативне густине и притиске паре при том важе исти предуслови као што је утврђено у 4.1.1.21.2.

[2] *Лабораторијске методе за доказивање хемијске компатибилности полиетилена према дефиницији из 6.5.6.3.5 са робама за пуњење (материје, мешавине и препарати) у поређењу са стандардним течностима у складу са 6.1.6, види смернице у правно необавезујућем делу текста RID објављеном од стране Секретаријата OTIF.*

6.5.6.3.7

Редослед спровођења испитивања типа конструкције

Врста IBC	Вибрација[f]	Дизање одоздо	Дизање одозго [a]	Притисак при слагању [b]	Заптивеност	Унутрашњи, хидраулични притисак	Пад	Цепање	Превртање	Усправљање[c]
метал: 11A, 11B, 11N	-	1.[a]	2.	3.	-	-	4.[e]	-	-	-
21A, 21B, 21N,	-	1. [a]	2.	3.	4.	5.	6. [e]	-	-	-
31A, 31B, 31N	1.	2.[a]	3.	4.	5.	6.	7.[e]	-	-	-
Флексибилни[d]	-	-	x[c]	x	-	-	x	x	x	x
крута пластика: 11H1, 11H2	-	1.[a]	2.	3.	-	-	4.	-	-	-
21H1, 21H2,	-	1.[a]	2.	3.[f]	4.	5.	6.	-	-	-
31H1, 31H2	1.	2.[a]	3.	4.[g]	5.	6.	7.	-	-	-
Састављени 11HZ1, 11HZ2	-	1.[a]	2.	3.	-	-	4. [e]	-	-	-
21HZ1, 21HZ2,	-	1.[a]	2.	3.[f]	4.	5.	6[e]	-	-	-
31HZ1, 31HZ2	1.	2.[a]	3.	4.[g]	5.	6.	7.[e]	-	-	-
картон	-	1.	-	2.	-	-	3.	-	-	-
дрво	-	1.	-	2.	-	-	3.	-	-	-

(a) *Уколико су IBC пројектовани за овај начин руковања.*

(b) *Уколико су IBC пројектовани за слагање.*

(c) *Уколико су IBC пројектовани за подизање одозго или са стране.*

(d) *Испитивања које треба спровести обележена су знаком „**x**"; IBC који је био подвргнут испитивању сме да се користи за друга испитивања према произвољном редоследу.*

(e) *За испитивање на пад сме да се користи други IBC истог типа конструкције.*

(f) *За вибрационо испитивање сме да се користи други IBC истог типа конструкције.*

(g) *Други IBC у складу са 6.5.6.2.2 сме да се користи мимо редоследа, непосредно након претходног складиштења.*

6.5.6.4 Испитивање подизањем одоздо

6.5.6.4.1 Област примене

За све IBC од картона и од дрвета, као и за све врсте IBC који су опремљени уређајем за подизање одоздо, као испитивање типа конструкције.

6.5.6.4.2 Припрема IBC за испитивање

IBC треба да се напуни. Товар се ставља и равномерно распоређује. Маса напуњеног IBC и товара мора да одговара 1,25-струкој максимално дозвољеној укупној маси.

6.5.6.4.3 Поступак испитивања

IBC мора два пута да буде подигнут и спуштен виљушкаром, при чему виљушка мора бити централно постављена и имати размак од ¾ димензије странице увођења (изузев ако су тачке увођења утврђене). Виљушка мора бити уведена до ¾ у смеру увођења. Испитивање се мора поновити у сваком могућем смеру увођења.

6.5.6.4.4 Критеријуми за успешност испитивања

Без трајне деформације IBC, укључујући евентуално постојеће подножје палете, која би угрозила безбедност превоза и без губитка садржаја за пуњење.

6.5.6.5 Испитивање подизањем одозго

6.5.6.5.1 Област примене

За све врсте IBC који су пројектовани за подизање одозго или код флексибилних IBC за подизање одозго или са стране, као испитивање типа конструкције.

6.5.6.5.2 Припрема IBC за испитивање

Метални IBC, крути пластични IBC и састављени IBC треба да се напуне. Ставља се товар и равномерно се распоређује. Маса напуњеног IBC и товара мора да одговара двоструком максимално дозвољеној укупној маси. Флексибилни IBC се пуне репрезентативном материјом и затим товаре до шестоструке максимално дозвољене укупне масе, при чему се товар равномерно распоређује.

6.5.6.5.3 Поступак испитивања

Метални и флексибилни IBC морају бити подигнути на начин за који су пројектовани, све док се не буду налазили слободно изнад тла и током пет минута задржани у том положају.

Крути пластични IBC и састављени IBC се подижу

(a) у трајању од пет минута на сваком пару дијагонално постављених уређаја за подизање, тако да силе подизања делују вертикално, и

(b) у трајању од пет минута на сваком пару дијагонално постављених уређаја за подизање, тако да силе подизања делују на средину IBC под углом од 45° у односу на вертикалу.

6.5.6.5.4 За флексибилне IBC смеју се применити и други, најмање једнако ефективни поступци за испитивање подизањем одозго и припрему за испитивање.

6.5.6.5.5 Критеријуми за успешност испитивања

(a) Метални IBC, крути пластични IBC и састављени IBC: IBC остаје безбедан под нормалним условима превоза, без приметне трајне деформације IBC, укључујући евентуално постојеће подножје палете и без губитка садржаја за пуњење.

(b) Флексибилни IBC: без оштећења IBC или његових уређаја за подизање услед којих IBC постаје неподобан за превоз или руковање и без губитка садржаја за пуњење.

6.5.6.6 Испитивање на притисак при слагању

6.5.6.6.1 Област примене

За све врсте IBC који су пројектовани за слагање, као испитивање типа конструкције.

6.5.6.6.2 Припрема IBC за испитивање

IBC се пуни до своје максимално дозвољене укупне масе. Ако густина производа који се користи за испитивање то не дозвољава, ставља се додатни товар, како би IBC могао да буде испитан са својом максимално дозвољеном укупном масом, при чему се товар равномерно распоређује.

6.5.6.6.3 Поступак испитивања

(a) IBC мора бити постављен тако да његово дно належе на хоризонталну тврду подлогу и изложен равномерно распоређеном наслаганом испитном товару (види 6.5.6.6.4). За круте пластичне IBC врсте 31H2 и за састављене IBC врста 31HH1 и 31HH2 испитивање на притисак при слагању мора бити спроведено са оригиналним товаром за пуњење или неком стандардном течношћу (види 6.1.6) у складу са 6.5.6.3.3 или 6.5.6.3.5, при чему се други IBC у складу са 6.5.6.2.2 користи након претходног складиштења. IBC се излажу испитном оптерећењу најмање:

(i) пет минута код металних IBC;

(ii) 28 дана на 40 °C код крутих пластичних IBC врста 11H2, 21H2 и 31H2, код састављених IBC са спољним пластичним омотачем који подносе товар при слагању (тј. врста 11HH1, 11HH2, 21HH1, 21HH2, 31HH1 и 31HH2);

(iii) 24 сата код свих других врста IBC.

(b) Испитно оптерећење мора да се постигне једном од следећих метода:

(i) један или више IBC исте конструкције, који су напуњени до максимално дозвољене укупне масе, слажу се на IBC који се испитује;

(ii) одговарајући тегови стављају се на равну плочу или на модел дна IBC који се затим постављају на IBC који се испитује.

6.5.6.6.4 Прорачунавање наслаганог испитног товара

Товар који се ставља на IBC мора да одговара 1,8-струком збиру максимално дозвољене укупне масе оног броја истоврсних IBC који сме да буде наслаган на IBC у току превоза.

6.5.6.6.5 Критеријуми за успешност испитивања

(a) Све врсте IBC, изузев флексибилних IBC: без трајне деформације IBC, укључујући евентуално постојеће подножје палете, која би угрозила безбедност превоза и без губитка садржаја за пуњење.

(b) Флексибилни IBC: без оштећења тела које утиче на безбедност превоза и без губитка садржаја за пуњење.

6.5.6.7 Испитивање заптивености

6.5.6.7.1 Област примене

За све врсте IBC које се користе за течне или чврсте материје које се пуне или празне под притиском, као испитивање типа конструкције или периодично испитивање.

6.5.6.7.2 Припрема IBC за испитивање

Испитивање мора бити спроведено пре постављања било какве опреме за топлотну изолацију. Затварачи са проветравањем морају бити замењени затварачима исте врсте без проветравања, или издувни отвор мора бити херметички затворен.

6.5.6.7.3 Поступак испитивања и испитни притисак

Испитивање се мора спроводити најмање 10 минута са ваздухом надпритиска од најмање 20 kPa (0,2 bar). Херметичност IBC мора да буде одређена одговарајућом методом, као нпр. испитивањем диференцијалног ваздушног притиска или потапањем IBC у воду или код металних IBC премазивањем шавова и спојева раствором сапуна. У случају потапања мора се применити корективни фактор за хидростатички притисак.

6.5.6.7.4 Критеријум за успешност испитивања

Нема пропуштања.

6.5.6.8 Хидраулично испитивање унутрашњег притиска

6.5.6.8.1 Област примене

За све врсте IBC које се користе за течне или чврсте материје које се пуне или празне под притиском, као испитивање типа конструкције.

6.5.6.8.2 Припрема IBC за испитивање

Испитивање мора бити спроведено пре постављања било какве опреме за топлотну изолацију.

Уређаји за растерећење од притиска морају бити стављени ван функције или одстрањени, а настали отвори затворени.

6.5.6.8.3 Поступак испитивања

Испитивање се мора спроводити најмање 10 минута са хидрауличним притиском који не сме бити мањи од притиска наведеног у 6.5.6.8.4. IBC се током испитивања не сме механички подупирати.

6.5.6.8.4 Испитни притисак

6.5.6.8.4.1 Метални IBC:

(a) за IBC врста 21A, 21B и 21N за чврсте материје групе паковања I, испитни притисак (надпритисак) од 250 kPa (2,5 bar);

(b) за IBC врста 21A, 21B, 21N, 31A, 31B и 31N за материје групе паковања II или III: испитни притисак (надпритисак) од 200 kPa (2 bar);

(c) осим тога, за IBC врста 31A, 31B и 31N: испитни притисак (надпритисак) од 65 kPa (0,65 bar). Ово испитивање се мора спровести пре испитивања са 200 kPa (2 bar).

6.5.6.8.4.2 Крути пластични IBC и састављени IBC:

(a) за IBC врста 21H1, 21H2, 21HZ1 и 21HZ2: испитни притисак (надпритисак) од 75 kPa (0,75 bar);

(b) за IBC врста 31H1, 31H2, 31HZ1 и 31HZ2 већа од двеју вредности, од којих се прва одређује једном од следећих метода:

(i) измерени укупни надпритисак у IBC (тј. притисак паре материје предвиђене за пуњење и парцијални притисак ваздуха или других инертних гасова минус 100 kPa) на 55 °C, помножен са сигурносним фактором од 1,5; овај укупни надпритисак одређује се на основу максималног степена пуњења у складу са 4.1.1.4 и температуре пуњења од 15 °C;

(ii) 1,75-струка вредност притиска паре материје предвиђене за превоз на 50 °C минус 100 kPa, но најмање 100 kPa;

(iii) 1,5-струка вредност притиска паре материје предвиђене за превоз на 55 °C минус 100 kPa, но најмање 100 kPa;

а друга се одређује следећом методом:

(iv) двоструки статички притисак материје предвиђене за превоз, но најмање двострука вредност статичког притиска воде.

6.5.6.8.5 Критеријуми за успешност испитивања:

(a) За IBC врста 21A, 21B, 21N, 31A, 31B и 31N који се подвргавају испитном притиску наведеном у 6.5.6.8.4.1 (a) или (b): не сме доћи до пропуштања;

(b) за IBC врста 31A, 31B и 31N који се подвргавају испитном притиску наведеном у 6.5.6.8.4.1 (c): не сме доћи ни до трајне деформације услед које IBC постаје неподобан за превоз, нити до пропуштања;

(c) крути пластични IBC и састављени IBC: не сме доћи ни до трајне деформације услед које IBC постаје неподобан за превоз, нити до пропуштања.

6.5.6.9 Испитивање на пад

6.5.6.9.1 Област примене

За све врсте IBC као испитивање типа конструкције.

6.5.6.9.2 Припрема IBC за испитивање

(a) метални IBC: IBC за чврсте материје се мора напунити најмање до 95%, а за течне материје најмање до 98% своје максималне запремине. Уређаји за растерећење од притиска морају бити стављени ван функције или одстрањени, а настали отвори затворени;

(b) флексибилни IBC: IBC се мора напунити до своје максимално дозвољене укупне масе, при чему се садржај равномерно распоређује;

(c) крути пластични IBC и састављени IBC: IBC за чврсте материје мора бити напуњен најмање до 95%, а за течне материје најмање до 98% своје максималне запремине. Уређаји за растерећење од притиска смеју бити стављени ван функције или одстрањени, а настали отвори затворени. Испитивање IBC се спроводи након што је температура испитног узорка и његовог садржаја смањена на -18 °C или ниже. Уколико се испитни узорци састављених IBC припремају према овом поступку, може се одустати од кондиционирања наведеног у 6.5.6.3.1. Течне материје које се користе за испитивање одржавају се у течном стању, евентуално додавањем средстава против замрзавања. Од кондиционирања се може одустати, ако материјали поседују довољну деформабилност и затезну чврстоћу на ниским температурама;

(d) IBC од картона или од дрвета: IBC мора бити напуњен најмање до 95% своје максималне запремине.

6.5.6.9.3 Поступак испитивања

IBC се мора пустити да падне својим дном на нееластичну, хоризонталну, равну масивну и тврду површину према прописима у 6.1.5.3.4, тако да IBC удари на најслабије место на свом дну.

IBC са запремином од највише 0,45 m^3 се такође мора пустити да падне:

(a) метални IBC: на најслабије место, изузев места на дну које је испитано приликом првог испитивања на пад;

(b) флексибилни IBC: на најслабије место;

(c) крути пластични IBC и састављени IBC, као и IBC од картона и од дрвета: равно на једну страну, равно на горњи део и на један угао.

Исти IBC или различити IBC исте конструкције може се користити за сваки пад.

6.5.6.9.4 Висина пада

За чврсте материје и течне материје, ако се испитивање спроводи са чврстом или течном материјом предвиђеном за превоз, или са неком другом материјом која углавном поседује иста физичка својства:

Група паковања I	Група паковања II	Група паковања III
1,8 m	1,2 m	0,8 m

За течне материје, ако се испитивање спроводи са водом:

(a) ако материја предвиђена за превоз поседује релативну густину од максимално 1,2:

Група паковања II	Група паковања III
1,2 m	0,8 m

(b) ако материја предвиђена за превоз поседује релативну густину већу од 1,2, висина пада се прорачунава на основу релативне густине (d) материје предвиђене за превоз, заокружене на прву децималу, како следи:

Група паковања II	Група паковања III
d x 1,0 m	d x 0,67 m

6.5.6.9.5 Критеријуми за успешност испитивања:

(a) метални IBC: без губитка садржаја за пуњење;

(b) флексибилни IBC: без губитка садржаја за пуњење. Незнатно цурење из затварача или шавова приликом удара не сматра се неисправношћу IBC, под условом да не долази до даљег пропуштања након што је IBC подигнут са тла;

(c) тврди пластични IBC, састављени IBC, као и IBC од картона и од дрвета: без губитка садржаја за пуњење. Незнатно цурење из затварача приликом удара не сматра се неисправношћу IBC, под условом да не долази до даљег пропуштања;

(d) сви IBC: без оштећења, услед којих IBC постаје небезбедан за превоз ради спасавања или одлагања, без губитка садржаја. Осим тога IBC мора бити у стању, да буде подигнут одговарајућим средствима, тако да се слободно налази изнад тла у трајању од 5 минута.

Напомена: *Критеријуми става (d) важе за типове IBC који се производе од 1. јануара 2011. године.*

6.5.6.10 Испитивање на цепање

6.5.6.10.1 Област примене

За све врсте флексибилних IBC као испитивање типа конструкције.

6.5.6.10.2 Припрема IBC за испитивање

IBC се мора напунити најмање до 95% своје запремине и до своје максимално дозвољене укупне масе, при чему се садржај равномерно распоређује.

6.5.6.10.3 Поступак испитивања

Када се IBC налази на тлу, ножем треба потпуно расећи попречну страну у дужини од 100 mm под углом од 45º у односу на главну осу IBC на пола висине између дна IBC и горњег нивоа садржаја за пуњење. IBC се затим излаже равномерно распоређеном оптерећењу које одговара двоструком максимално дозвољеној укупној маси. Оптерећење мора да делује најмање пет минута. IBC који су пројектовани за подизање одозго или са стране се након уклањања оптерећења подижу, све док не буду изнад тла и остављају у том положају пет минута.

6.5.6.10.4 Критеријум за успешност испитивања

Рез се не сме повећати за више од 25% своје првобитне дужине.

6.5.6.11 Испитивање на превртање

6.5.6.11.1 Област примене

За све врсте флексибилних IBC као испитивање типа конструкције.

6.5.6.11.2 Припрема IBC за испитивање

IBC се мора напунити најмање до 95% своје запремине и до своје максимално дозвољене укупне масе, при чему се садржај равномерно распоређује.

6.5.6.11.3 Поступак испитивања

IBC се мора преврнути тако да било које место његовог горњег дела падне на тврду, нееластичну, глатку, равну и хоризонталну површину.

6.5.6.11.4 Висина превртања

Група паковања I	Група паковања II	Група паковања III
1,8 m	1,2 m	0,8 m

6.5.6.11.5 Критеријуми за успешност испитивања

Без губитка садржаја за пуњење. Незнатно цурење из затварача или шавова приликом удара не сматра се неисправношћу IBC, под условом да не долази до даљег пропуштања.

6.5.6.12 Испитивање усправљањем

6.5.6.12.1 Област примене

За све флексибилне IBC који су пројектовани за подизање одозго или са стране, као испитивање типа конструкције.

6.5.6.12.2 Припрема IBC за испитивање

IBC се мора напунити најмање до 95% своје запремине и до своје максимално дозвољене укупне масе, при чему се садржај равномерно распоређује.

6.5.6.12.3 Поступак испитивања

IBC који лежи на бочној страни мора да се подиже на једном уређају за подизање или на два уређаја за подизање, ако их има четири, брзином од најмање 0,1 m/s, све док не буде висио слободно изнад тла у усправном положају.

6.5.6.12.4 Критеријум за успешност испитивања

Без оштећења IBC или његових уређаја за подизање услед којег IBC постаје неподобан за превоз или руковање.

6.5.6.13 Вибрационо испитивање

6.5.6.13.1 Подручје примене

За све IBC, који се користе за течне материје, као испитивање типа конструкције.

Напомена: *Ово испитивање важи за све типове конструкција IBC, који су произведени након 31. децембра 2010. године (види и 1.6.1.14).*

6.5.6.13.2 Припрема IBC за испитивање

Испитни узорак IBC мора да буде одабран према принципу случајног избора и мора да буде опремљен и затворен као за превоз. IBC мора бити напуњен водом до најмање 98 % његове највеће запремине.

6.5.6.13.3 Поступак и трајање испитивања

6.5.6.13.3.1 IBC мора да буде постављен у средини платформе машине за испитивање са вертикалном синусоидном осцилацијом двоструке амплитуде (лук осциловања (померања) врх – врх) од 25 mm ± 5 %. Уколико је неопходно, на платформу се морају причврстити уређаји за задржавање, да би се спречило хоризонтално померање испитног узорка са платформе без ограничења вертикалног померања.

6.5.6.13.3.2 Испитивање се врши у трајању од сат времена на фреквенци, која доводи до тога, да се део дна IBC на тренутак подигне са вибрационе платформе за део сваког циклуса, толико снажно, да се може дистанциона плочица од метала повремено уметати (угурати), најмање на једној тачки између дна IBC и испитне платформе. Након првог подешавања може бити неопходно, да се фреквенција подеси, да би се спречила резонантна осцилација амбалаже. Али испитна фреквенца мора и даље да дозволи уметање дистанционе плочице од метала испод IBC**,** као што је описано у овом одељку. Могућност непрестаног уметања дистанционе плочице од метала је обавезно да би се испитивање успешно извршило. Дистанциона плочица од метала која се користи за ово испитивање, мора да има дебљину од најмање 1,6 mm, ширину од најмање 50 mm и довољну дужину, да би ради спровођења испитивања могла бити уметнута најмање 100 mm између IBC и платформе.

6.5.6.13.4 Критеријуми за успешно спроведено испитивање

Не сме бити утврђено никакво цурење нити прснуће. Осим тога не сме бити утврђен никакав лом или отказивање конструктивних делова опреме, као што је ломљење (кидање) заварених спојева или отказивање причвршћивача.

6.5.6.14 Извештај о испитивању

6.5.6.14.1 О испитивању се саставља извештај, који садржи најмање следеће податке и који мора да буде стављен на располагање кориснику IBC:

1. назив и адреса испитне установе;
2. име и адреса подносиоца захтева (уколико је потребно);
3. јединствени идентификациони број извештаја о испитивању;
4. датум извештаја о испитивању;
5. произвођач IBC;
6. опис типа конструкције IBC (нпр. димензије, материјали, затварачи, дебљина зидова, итд.), укључујући поступак производње (нпр. поступак дувања), евентуално са цртежом (цртежима) и фотографијом (фотографијама);
7. максимална запремина;
8. карактеристичне особине испитног садржаја, нпр. вискозитет и релативна густина за течне материје и величина честица за чврсте материје. За круте пластичне и састављене IBC који подлежу испитивању хидрауличним притиском у 6.5.6.8, температура коришћене воде;
9. опис и резултат испитивања;
10. извештај о испитивању мора бити потписан именом и називом функције потписника.

6.5.6.14.2 Извештај о испитивању мора да садржи изјаву да је IBC спреман за превоз испитан у складу са одговарајућим захтевима овог поглавља и да овај извештај о испитивању може да постане неважећи у случају примене других метода паковања или употребе других саставних делова амбалаже. Један примерак извештаја о испитивању ставља се на располагање надлежном органу.

Поглавље 6.6

Захтеви за израду и испитивање велике амбалаже

6.6.1 Опште одредбе

6.6.1.1 Захтеви овог поглавља не примењују се за:

(a) амбалажу за класу 2, изузев велике амбалаже за предмете укључујући паковања гаса под притиском;

(b) амбалажу за класу 6.2, изузев велике амбалаже за UN 3291 – клинички отпад;

(c) комаде класе 7 који садрже радиоактивне материје.

6.6.1.2 Велика амбалажа мора бити произведена, испитана и прерађена према програму обезбеђења квалитета који надлежни орган сматра задовољавајућим, како би се обезбедило да свака произведена или прерађена амбалажа одговара захтевима овог поглавља.

Напомена: *Стандард ISO 16106:2020 „Амбалажа за транспорт опасне робе – Амбалажа за опасну робу, IBC и велика амбалажа – Смерница за примену ISO 9001" садржи задовољавајућа упутства за поступке који се смеју применити.*

6.6.1.3 Посебни захтеви за велику амбалажу из 6.6.4 базирају се на великој амбалажи која је тренутно у употреби. Имајући у виду научни и технички напредак, дозвољено је коришћење велике амбалаже чије спецификације одступају од наведених у 6.6.4, под условом да је једнако ефикасна, призната од стране надлежног органа и да је успешно испунила захтеве описане у 6.6.5. Друга испитивања осим описаних у RID су дозвољена, под условом да су еквивалентна и призната од стране надлежног органа.

6.6.1.4 Произвођачи и наредни дистрибутери амбалаже морају да доставе информације о поступцима којих се треба придржавати, као и опис врста и димензија затварача (укључујући потребне заптивке) и свих других саставних делова који су неопходни, како би се обезбедило да комади који су спремни за превоз могу да задовоље испитивања перформанси (квалитета) која се примењују у складу са овим поглављем.

6.6.2 Кôд за означавање типа конструкције велике амбалаже

6.6.2.1 Кôд који се користи за велику амбалажу састоји се од:

(a) две арапске цифре, и то:

50 за круту велику амбалажу; или

51 за флексибилну велику амбалажу; и

(b) једног великог латиничног слова за врсту материјала: дрво, челик, итд., у складу са списком из 6.1.2.6.

6.6.2.2 Кôд велике амбалаже може бити допуњен словом „T" или „W". Слово „T" означава да је велика амбалажа за спасавање у сагласности са захтевима из 6.6.5.1.9. Слово „W" значи да велика амбалажа припада типу који је означен кôдом, али да је израђена према спецификацији која одступа од 6.6.4 и да се сматра еквивалентном у складу са захтевима из 6.6.1.3.

6.6.3 Обележавање

6.6.3.1 Основно обележавање

Свака велика амбалажа која је израђена и намењена за употребу у складу са одредбама RID мора имати обележја која су трајна и читљива и постављена на добро видљиво место. Обележје са словима, бројевима и симболима мора бити најмање 12 mm висине и да обухвати следеће податке:

(a) симбол Уједињених нација за амбалажу . Овај симбол се сме користити само у сврху потврде, да амбалажа, флексибилни контејнер за робу у расутом стању, преносива цистерна или MEGC, испуњава одговарајуће захтеве поглавља 6.1, 6.2, 6.3, 6.5, 6.6, 6.7 или 6.11. За металну велику амбалажу на којој се обележја наносе жигом или се уграviрају, могу се уместо симбола користити велика слова „UN”.

(b) број „50” за круту велику амбалажу или „51” за флексибилну велику амбалажу, иза којег следе слова за материјал, у складу са списком из 6.5.1.4.1 b);

(c) велико слово које означава групу(е) паковања за коју(које) је тип конструкције дозвољен:

X за групе паковања I, II и III;

Y за групе паковања II и III;

Z само за групу паковања III;

(d) месец и година производње (последње две цифре);

(e) ознака државе у којој је издата дозвола за доделу обележја, наведена у виду ознаке за возила у међународном друмском саобраћају[1];

(f) назив или ознака произвођача или било која друга идентификација велике амбалаже утврђена од стране надлежног органа;

(g) испитно оптерећење за испитивање на притисак при слагању у kg. За велику амбалажу која није пројектована за слагање наводи се „0”;

(h) максимално дозвољена укупна маса у kg.

Елементи основног обележја морају бити истакнути према редоследу из претходних подстава.

Обележје које је истакнуто у складу са (a) до (h) мора да буде јасно одвојено у циљу лакше идентификације, нпр. косом цртом или празним местом.

6.6.3.2 Примери за обележавање

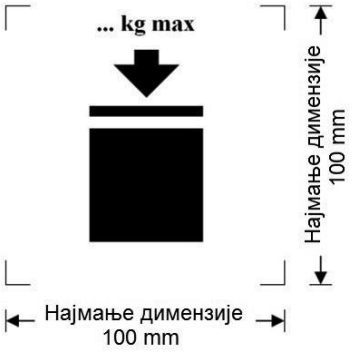
50A/X/0501/N/PQRS 2500/1000	велика амбалажа од челика која сме да се слаже; оптерећење при слагању: 2500 kg; максимално дозвољена укупна маса: 1000 kg
50AT/Y/05/01/B/PQRS 2500/1000	велика амбалажа за спасавање од челика која сме да се слаже; оптерећење при слагању: 2500 kg; максимално дозвољена укупна маса: 1000 kg
50H/Y/0402/D/ABCD 987 0/800	велика амбалажа од пластике које не сме да се слаже; максимално дозвољена укупна маса: 800 kg

[1] *Ознака регистарције државе која се користи за моторна возила и приколице у међународном друмском саобраћају, у складу са Женевском конвенцијом о друмском саобраћају из 1949. године или Бечком конвенцијом о друмском саобраћају из 1968. године.*

(UN)	51H/Z/0601/S/1999 0/500	флексибилна велика амбалажа која не сме да се слаже; максимално дозвољена укупна маса: 500 kg

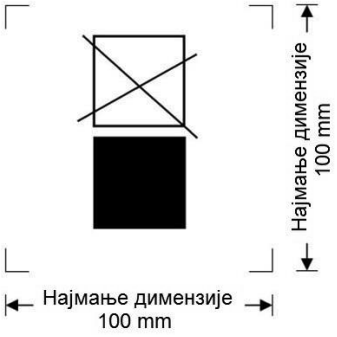
6.6.3.3 Највеће дозвољено оптерећење које је примењиво при слагању мора да буде наведено на симболу као што је приказано на слици 6.6.3.3.1 или слици 6.6.3.3.2. Симбол мора бити трајан и јасно видљив.

Слика 6.6.3.3.1

Велика амбалажа која се може слагати

Слика 6.6.3.3.2

Велика амбалажа која се НЕ може слагати

Најмање димензије морају бити 100 mm x 100 mm. Слова и бројеви за навођење масе морају имати висину најмање 12 mm. Подручје у оквиру којег су одштампана обележја наведена помоћу димензионих стрелица, треба да буде квадратног облика. Када димензије нису прописане, сви елементи треба да буду приближно пропорционални оним приказаним на слици. Маса обележена изнад симбола не сме да премаши товар који је стављен приликом испитивања типа конструкције (види 6.6.5.3.3.4), подељено са 1,8.

6.6.3.4 Ако велика амбалажа одговара једном или више испитаних типова конструкције велике амбалаже, укључујући један или више од једног испитаног типа конструкције амбалаже или IBC, велика амбалажа може носити више од једног обележја како би се показало да су испуњени релевантни захтеви испитивања перформанси. Када је на великој амбалажи видљиво више обележја, обележја се морају налазити у непосредној близини једна другом и свако обележје мора бити видљиво у целости.

6.6.4 Посебни захтеви за велику амбалажу

6.6.4.1 Посебни захтеви за велику амбалажу од метала

50A од челика

50B од алуминијума

50N од метала (изузев челика или алуминијума)

6.6.4.1.1 Велика амбалажа мора бити произведена од одговарајућег деформабилног метала чија је заварљивост поуздано утврђена. Заварени спојеви морају бити стручно изведени и пружати потпуну сигурност. Евентуално се мора узети у обзир издржљивост материјала на ниским температурама.

6.6.4.1.2 Потребно је водити рачуна о томе да се избегну оштећења услед галванских дејстава која настају на основу додира различитих метала.

6.6.4.2 Посебни захтеви за велику амбалажу од флексибилних материјала

51H од флексибилне пластике

51M од папира

6.6.4.2.1 Велика амбалажа мора бити произведена од одговарајућих материјала. Чврстоћа материјала и изведба флексибилне велике амбалаже морају бити прилагођени запремини и предвиђеној употреби.

6.6.4.2.2 Сви материјали који се користе за производњу флексибилне велике амбалаже типа 51M после најмање 24-часовног потпуног потапања у воду морају поседовати још најмање 85% отпорности на кидање која је првобитно измерена после кондиционирања материјала до уравнотежења на релативној влажности од највише 67%.

6.6.4.2.3 Спојеви морају бити изведени шивењем, врућим печаћењем, лепљењем или другим еквивалентним поступцима. Сви шивени спојеви морају бити осигурани.

6.6.4.2.4 Флексибилна велика амбалажа мора поседовати адекватну отпорност према старењу и смањењу чврстоће услед ултраљубичастог зрачења, климатских услова или материје за пуњење, како би била погодна за предвиђену употребу.

6.6.4.2.5 Код флексибилне велике амбалаже од пластике за коју је потребна заштита од ултраљубичастог зрачења иста се мора обезбедити додавањем чађи или других одговарајућих пигмената или инхибитора. Ови додаци морају бити компатибилни са садржајем за пуњење и задржати своје дејство током укупног периода употребе велике амбалаже. Код коришћења чађи, пигмената или инхибитора који се разликују од оних који су коришћени за производњу испитаног типа конструкције може се одустати од поновних испитивања, ако измењени садржај чађи, пигмената или инхибитора нема негативан утицај на физичка својства материјала.

6.6.4.2.6 Материјалу за израду велике амбалаже могу се додавати адитиви за побољшање отпорности према старењу или у друге сврхе, под условом да они не утичу негативно на физичка или хемијска својства.

6.6.4.2.7 Када је велика амбалажа напуњена, однос висине према ширини не сме да износи више од 2:1.

6.6.4.3 Посебни захтеви за велику амбалажу од круте пластике

50H од круте пластике

6.6.4.3.1 Велика амбалажа мора бити произведена од одговарајуће пластике познате спецификације, а њена чврстоћа мора бити прилагођена њеној запремини и предвиђеној употреби. Материјал мора на адекватан начин да буде отпоран према старењу и смањењу чврстоће које је проузроковано материјом за пуњење или евентуално ултраљубичастим зрачењем. Издржљивост на ниским температурама мора се евентуално узети у обзир. Пермеација материје за пуњење у нормалним условима превоза не сме да представља опасност.

6.6.4.3.2 Ако је потребна заштита од ултраљубичастог зрачења, иста се мора обезбедити додавањем чађи или других одговарајућих пигмената или инхибитора. Ови додаци морају бити подношљиви са садржајем и задржати своје дејство током укупног периода употребе спољне амбалаже. Код коришћења чађи, пигмената или инхибитора који се разликују од оних који су коришћени за производњу испитаног типа конструкције може се одустати од поновних испитивања, ако измењени

садржај чађи, пигмената или инхибитора нема негативан утицај на физичка својства материјала.

6.6.4.3.3 Материјалу за израду велике амбалаже могу се додавати адитиви за побољшање отпорности према старењу или у друге сврхе, под условом да они не утичу негативно на физичка или хемијска својства материјала.

6.6.4.4 Посебни захтеви за велику амбалажу од картона

50G од крутог картона

6.6.4.4.1 Велика амбалажа мора бити произведена од чврстог пуног картона или чврстог двостраног таласастог картона (са једним или више слојева) доброг квалитета, који је прилагођен запремини и предвиђеној употреби. Водоотпорност спољне површине мора бити таква да повећање масе током испитивања на упијање воде према методи „*Cobb*" у трајању од 30 минута не износи више од 155 g/m^2 (види стандард ISO 535:2014). Картон мора имати одговарајућу чврстоћу на савијање. Картон мора бити тако сечен, без пукотина савијен и прорезан да се приликом састављања не ломи, да његова површина не пуца или да се превише не надима. Таласи таласастог картона морају бити чврсто залепљени за спољне слојеве.

6.6.4.4.2 Зидови, укључујући поклопац и дно, морају имати отпорност на пробијање од најмање 15 J, мерено према стандарду ISO 3036:1975.

6.6.4.4.3 Спојеви спољне амбалаже велике амбалаже морају имати довољан преклоп и бити изведени лепљивом траком, лепљењем, металним спојницама или другим системима за причвршћивање који су најмање једнако ефикасни. Ако се спајање врши лепљењем или лепљивом траком, потребно је користити водоотпорни лепак. Металне спојнице морају бити провучене кроз све делове који се причвршћују и тако обликоване или заштићене да не може да дође до трења нити пробијања унутрашње облоге.

6.6.4.4.4 Подножје палете које представља фиксни саставни део велике амбалаже или одвојива палета, морају бити погодни за механичко руковање напуњеном великом амбалажом са максимално дозвољеном укупном масом.

6.6.4.4.5 Одвојива палета или подножје палете морају бити пројектовани тако да се спрече деформације на дну велике амбалаже које могу да проузрокују оштећења приликом руковања.

6.6.4.4.6 Код одвојиве палете тело IBC мора бити чврсто спојено са палетом, како би се обезбедила стабилност приликом руковања и превоза. Осим тога, површина одвојиве палете не сме имати неравнине које могу да оштете велику амбалажу.

6.6.4.4.7 Да би се побољшала могућност слагања, дозвољено је коришћење уређаја за ојачање, као што су дрвени подупирачи који се, међутим, морају налазити изван унутрашње облоге.

6.6.4.4.8 Ако је велика амбалажа предвиђена за слагање, носећа површина мора бити тако конструисана да се оптерећење распоређује на сигуран начин.

6.6.4.5 Посебни захтеви за велику амбалажу од дрвета

50C од природног дрвета

50D од шпер плоче

50F од материјала од дрвних влакана

6.6.4.5.1 Чврстоћа коришћених материјала и начин израде морају бити прилагођени запремини и предвиђеној употреби велике амбалаже.

6.6.4.5.2 Ако се велика амбалажа састоји од природног дрвета, оно мора бити добро одлежано, суво према уобичајеним комерцијалним мерилима и без недостатака, како би се спречило значајно смањење чврстоће сваког појединачног дела велике амбалаже. Сваки део велике амбалаже мора бити из једног комада или еквивалентан са истим. Делови се сматрају еквивалентним са једним комадом, ако је примењен одговарајући лепљени спој, као нпр. спој „Линдерман" (спој у виду ластавичјег репа), спој помоћу жлебова и опруга, преклопни спој, сучеони спој са најмање два таласаста метална елемента за причвршћивање на сваком споју, или други једнако ефикасан поступак.

6.6.4.5.3 Ако се велика амбалажа састоји од шпер плоче, она мора бити састављена из најмање три слоја и произведена од добро одлежаног љуштеног фурнира, сеченог фурнира или струганог фурнира, сувог према уобичајеним комерцијалним мерилима и без недостатака који могу значајно да утичу на чврстоћу велике амбалаже. Поједини слојеви морају бити међусобно залепљени водоотпорним лепком. За израду велике амбалаже могу се користити и други погодни материјали заједно са шпер плочом.

6.6.4.5.4 Ако се велика амбалажа састоји од материјала од дрвних влакана, он мора бити водоотпоран, као што су плоче од иверице, плоче од дрвних влакана или други одговарајући материјали.

6.6.4.5.5 Плоче велике амбалаже на угаоним лајснама или чеоним страницама морају бити чврсто заковане ексерима или спојницама, или спојене неким другим исто тако погодним средствима.

6.6.4.5.6 Подножје палете које представља фиксни саставни део велике амбалаже или одвојива палета морају бити погодни за механичко руковање великом амбалажом након пуњења максимално дозвољеном укупном масом.

6.6.4.5.7 Одвојива палета или подножје палете морају бити пројектовани тако да се спрече деформације на дну велике амбалаже које могу да проузрокују оштећења приликом руковања.

6.6.4.5.8 Код одвојиве палете тело IBC мора бити чврсто спојено са палетом, како би се обезбедила стабилност приликом руковања и превоза. Осим тога, површина одвојиве палете не сме имати неравнине које могу да оштете велику амбалажу.

6.6.4.5.9 Да би се побољшала могућност слагања, дозвољено је коришћење уређаја за ојачање, као што су дрвени подупирачи који се, међутим, морају налазити изван унутрашње облоге.

6.6.4.5.10 Ако је велика амбалажа предвиђена за слагање, носећа површина мора бити тако конструисана да се оптерећење распоређује на сигуран начин.

6.6.5 Захтеви за испитивање велике амбалаже

6.6.5.1 Спровођење и учесталост испитивања

6.6.5.1.1 Тип конструкције сваке велике амбалаже мора бити подвргнут испитивањима предвиђеним у 6.6.5.3, према поступцима утврђеним од стране надлежног органа који је потврдио доделу обележја, и одобрена од стране истог органа.

6.6.5.1.2 Пре употребе велике амбалаже сваки тип конструкције велике амбалаже мора успешно да издржи испитивања прописана у овом поглављу. Тип конструкције велике амбалаже одређује се према концепцији, величини, коришћеном материјалу и његовој дебљини, начину израде и састављања, али може укључивати и разне обраде површине. У то спада и велика амбалажа која се од типа конструкције разликује само по мањој висини.

6.6.5.1.3 Испитивања се морају спроводити са узорцима из производње, у интервалима које утврђује надлежни орган. Ако се таква испитивања спроводе на великој амбалажи од папира или картона, припрема у условима околине сматра се еквивалентном са одредбама наведеним у 6.6.5.2.4.

6.6.5.1.4 Испитивања се морају поновити после сваке измене концепције, материјала или начина израде велике амбалаже.

6.6.5.1.5 Надлежни орган може да дозволи селективно испитивање велике амбалаже која се само незнатно разликује од већ испитаног типа конструкције, нпр. велика амбалажа која садржи унутрашњу амбалажу мање величине или мање нето масе, или велика амбалажа, као што су бурад, вреће и сандуци, код које је незнатно смањена једна спољна или више спољних димензија.

6.6.5.1.6 *(Резервисано)*

Напомена: *У вези са захтевима који се односе на распоред разне унутрашње амбалаже у једној великој амбалажи и дозвољеним варијацијама унутрашње амбалаже види 4.1.1.5.1.*

6.6.5.1.7 Надлежни орган може у свако доба захтевати да се испитивањима у складу са овим одељком докаже да велика амбалажа из серијске производње испуњава захтеве о испитивању типа конструкције.

6.6.5.1.8 Под условом да то не утиче на важност резултата испитивања и уз сагласност надлежног органа, дозвољено је да се са једним истим узорком спроведе више испитивања.

6.6.5.1.9 Велика амбалажа за спасавање

Велика амбалажа за спасавање мора да буде испитана и обележена у складу са одредбама које се примењују за групу паковања II, велику амбалажу намењену за превоз чврстих материја или унутрашњу амбалажу, осим како следи:

(a) испитна материја која се користи у извођењу испитивања мора да буде вода, и велика амбалажа за спасавање треба да буде напуњена најмање 98% од њене укупне запремине. Дозвољено је коришћење додатака, као што су вреће са оловном сачмом, да би се достигла потребна укупна маса комада, уколико су постављене тако да не утичу на резултате испитивања. Додатно, код испитивања на пад, висина са које се врши испитивање може да варира у складу са 6.6.5.3.4.4.2 (b);

(b) велика амбалажа за спасавање мора, додатно, да буде успешно подвргнута тесту на заптивеност при притиску од 30 kPa, са резултатима испитивања назначеним у извештају испитивања као што се захтева у пододељку 6.6.5.4; и

(c) велика амбалажа за спасавање мора да буде обележена словом „T" као што је описано у 6.6.2.2.

6.6.5.2 Припрема за испитивања

6.6.5.2.1 Испитивања се спроводе на великој амбалажи спремној за превоз, укључујући унутрашњу амбалажу или предмете који се превозе. Код течних материја унутрашња амбалажа мора бити напуњена до најмање 98% своје максималне запремине, а код чврстих материја до најмање 95% своје максималне запремине. Код велике амбалаже чија је унутрашња амбалажа предвиђена за превоз течних или чврстих материја потребна су посебна испитивања за течни и за чврсти садржај. Материје које су садржане у унутрашњој амбалажи или предмети за превоз који су садржани у великој амбалажи могу бити замењени другим материјама или

предметима, уколико то не утиче на тачност резултата испитивања. Ако се користи друга унутрашња амбалажа или други предмети, они морају имати иста физичка својства (маса, итд.) као унутрашња амбалажа или предмети предвиђени за превоз. Дозвољено је коришћење додатака, као што су вреће са оловном сачмом, да би се достигла потребна укупна маса комада, уколико се уносе тако да не утичу на резултате испитивања.

6.6.5.2.2 Ако се за испитивање на пад за течне материје користи нека друга материја, иста мора имати упоредиву релативну густину и вискозитет као материја предвиђена за превоз. Под условима у 6.6.5.3.4.4 такође се сме користити вода за испитивање на пад за течне материје.

6.6.5.2.3 Велика амбалажа од пластике и велика амбалажа која садржи унутрашњу амбалажу од пластике – изузев врећа које су предвиђене за садржавање чврстих материја или предмета – подвргавају се испитивању на пад, након што је температура испитног узорка и његовог садржаја смањена на -18 °C или ниже. Од кондиционирања се може одустати, ако материјали амбалаже поседују довољну деформабилност и затезну чврстоћу на ниским температурама. Ако се испитни узорци кондиционирају на овај начин, није потребно кондиционирање у складу са 6.6.5.2.4. Течне материје које се користе за испитивање одржавају се у течном стању, евентуално додавањем средстава против замрзавања.

6.6.5.2.4 Велика амбалажа од картона мора да буде кондиционирана најмање 24 сата у климатским условима регулисане температуре и релативне влажности ваздуха. Постоје три могућности, од којих треба одабрати једну.

Најповољнија клима је 23 °C ± 2 °C и 50% ± 2% релативне влажности ваздуха. Остале две могућности су 20 °C ± 2 °C и 65% ± 2% релативне влажности ваздуха, или 27 °C ± 2 °C и 65% ± 2% релативне влажности ваздуха.

Напомена: *Просечне вредности морају се кретати унутар ових граничних вредности. Краткотрајна колебања и границе мерења могу имати за последицу одступања од индивидуалних мерења до ± 5% за релативну влажност ваздуха, а да то нема значајан утицај на могућност репродукције резултата испитивања.*

6.6.5.3 Захтеви за испитивање

6.6.5.3.1 Испитивање подизањем одоздо

6.6.5.3.1.1 Област примене

За све врсте велике амбалаже која је опремљена уређајем за подизање од доле, као испитивање типа конструкције.

6.6.5.3.1.2 Припрема велике амбалаже за испитивање

Велика амбалажа се пуни до своје 1,25-струке максимално дозвољене укупне масе, при чему се товар равномерно распоређује.

6.6.5.3.1.3 Поступак испитивања

Велика амбалажа мора два пута да буде подигнута и спуштена виљушкаром, при чему виљушке морају бити централно постављене и имати размак од ¾ димензије странице увођења (изузев ако су тачке увођења утврђене). Виљушке морају бити уведене до ¾ у смеру увођења. Испитивање се мора поновити у сваком могућем смеру увођења.

6.6.5.3.1.4 Критеријуми за успешност испитивања

Без трајне деформације велике амбалаже која утиче на безбедност превоза и без губитка садржаја за пуњење.

6.6.5.3.2 Испитивање подизањем одозго

6.6.5.3.2.1 Област примене

За све врсте велике амбалаже која је пројектована за подизање од горе, као испитивање типа конструкције.

6.6.5.3.2.2 Припрема велике амбалаже за испитивање

Велика амбалажа мора бити напуњена својом двоструком максимално дозвољеном укупном масом. Флексибилна велика амбалажа мора бити напуњена својом шестоструком максимално дозвољеном укупном масом, при чему се товар равномерно распоређује.

6.6.5.3.2.3 Поступак испитивања

Велика амбалажа мора бити подигнута на начин за који је пројектована, све док се не буде налазила слободно изнад тла, и у трајању од пет минута задржана у том положају.

6.6.5.3.2.4 Критеријуми за успешност испитивања

(a) Све врсте велике амбалаже осим флексибилне велике амбалаже: без трајне деформације велике амбалаже, укључујући евентуално постојеће подножје палете, која утиче на безбедност превоза и без губитка садржаја за пуњење.

(b) Флексибилна велика амбалажа: без оштећења велике амбалаже или њених уређаја за подизање услед којег велика амбалаже постаје неподобна за превоз или руковање и без губитка садржаја за пуњење.

6.6.5.3.3 Испитивање на притисак при слагању

6.6.5.3.3.1 Област примене

За све врсте велике амбалаже која је пројектована за слагање, као испитивање типа конструкције.

6.6.5.3.3.2 Припрема велике амбалаже за испитивање

Велика амбалажа се пуни до своје максимално дозвољене укупне масе.

6.6.5.3.3.3 Поступак испитивања

Велика амбалажа мора бити постављена тако да њено дно належе на хоризонталну тврду подлогу и изложена равномерно распоређеном суперпонираном испитном оптерећењу (види 6.6.5.3.3.4) у трајању од најмање пет минута; велика амбалажа од дрвета, картона или пластике мора бити изложена овом оптерећењу најмање 24 сата.

6.6.5.3.3.4 Прорачунавање суперпонираног испитног оптерећења

Товар који се ставља на велику амбалажу мора износити најмање колико 1,8-струки збир максимално дозвољене укупне масе оног броја истоврсне велике амбалаже који може да буде наслаган на велику амбалажу у току превоза.

6.6.5.3.3.5 Критеријуми за успешност испитивања

(a) Све врсте велике амбалаже, изузев флексибилне велике амбалаже: без трајне деформације велике амбалаже, укључујући евентуално постојеће подножје палете, која утиче на безбедност превоза и без губитка садржаја за пуњење.

(b) Флексибилна велика амбалажа: без оштећења тела IBC које утиче на безбедност превоза и без губитка садржаја за пуњење.

6.6.5.3.4 Испитивање на пад

6.6.5.3.4.1 Област примене

За све врсте велике амбалаже као испитивање типа конструкције.

6.6.5.3.4.2 Припрема велике амбалаже за испитивање

Велика амбалажа мора бити напуњена у складу са захтевима из 6.6.5.2.1.

6.6.5.3.4.3 Поступак испитивања

Велика амбалажа се мора пустити да падне на нееластичну, хоризонталну, равну, масивну и круту подлогу према прописима 6.1.5.3.4, тако да велика амбалажа удари на најслабије место своје основне површине**.**

6.6.5.3.4.4 Висина пада

Напомена: *Велика амбалажа за материје и предмете класе 1, мора бити испитана према испитним условима за групу паковања II.*

6.6.5.3.4.4.1 За унутрашњу амбалажу која садржи чврсте или течне материје или предмете, ако се испитивање спроводи са чврстим или течним материјама или предметима предвиђеним за превоз или са другом материјом, која у суштини има исте особине:

Група паковања I	Група паковања II	Група паковања III
1,8 m	1,2 m	0,8 m

6.6.5.3.4.4.2 За унутрашњу амбалажу која садржи течне материје, ако се испитивање спроводи водом:

(a) ако материја предвиђена за превоз има релативну густину од највише 1,2:

Група паковања I	Група паковања II	Група паковања III
1,8 m	1,2 m	0,8 m

(b) ако материја предвиђена за превоз има релативну густину више од 1,2, висина пада се израчунава на основу релативне густине (d) материје предвиђене за превоз, заокружене на прву децималу, како следи:

Група паковања I	Група паковања II	Група паковања III
d x 1,5 (m)	d x 1,0 (m)	d x 0,67 (m)

6.6.5.3.4.5 Критеријуми за успешност испитивања

6.6.5.3.4.5.1 Велика амбалажа не сме имати никаква оштећења која могу да утичу на безбедност превоза. Из унутрашње амбалаже или из предмета не сме излазити материја.

6.6.5.3.4.5.2 Код велике амбалаже за предмете класе 1 није дозвољена пукотина која би могла да омогући пропуштање расутих експлозивних материја или предмета из велике амбалаже.

6.6.5.3.4.5.3 Ако је велика амбалажа подвргнута испитивању на пад, испитни узорак је задовољио испитивање, ако у потпуности задржава садржај, чак и у случају да затварач више није непропусан за прашину.

6.6.5.4 Уверење о одобрењу и извештај о испитивању

6.6.5.4.1 За сваки тип конструкције велике амбалаже издаје се уверење и додељује обележје (у складу са 6.6.3) којима се потврђује да тип конструкције, укључујући њену опрему, одговара захтевима о испитивању.

6.6.5.4.2 О испитивању се саставља извештај, који садржи најмање следеће податке и који мора да буде стављен на располагање кориснику велике амбалаже:

1. назив и адреса испитне установе;
2. име и адреса подносиоца захтева (уколико је потребно);
3. јединствени идентификациони број извештаја о испитивању;
4. датум извештаја о испитивању;
5. произвођач велике амбалаже;
6. опис типа конструкције велике амбалаже (нпр. димензије, материјали, затварачи, дебљина зидова, итд.) и/или фотографија (фотографије);
7. максимална запремина / максимално дозвољена укупна маса;
8. карактеристичне особине испитног садржаја, нпр. врсте и опис коришћене унутрашње амбалаже или предмета;
9. опис и резултат испитивања;
10. извештај о испитивању мора бити потписан именом и називом функције потписника.

6.6.5.4.3 Извештај о испитивању мора да садржи изјаву да је велика амбалажа припремљена за превоз испитана у складу са одговарајућим одредбама овог поглавља и да овај извештај о испитивању може да постане неважећи у случају примене других метода паковања или употребе других саставних делова амбалаже. Једна копија извештаја о испитивању ставља се на располагање надлежном органу.

Поглавље 6.7

Захтеви за пројектовање, израду, контролисање и испитивање преносивих цистерни и UN - контејнера за гас са више елемената (MEGC)

Напомена 1: *За кола цистерне, преносиве цистерне, контејнер цистерне и замењива тела, са телом израђеним од металних материјала, као и за батеријска кола и контејнере за гас са више елемената (MEGC), изузев UN-MEGC, види поглавље 6.8; за вакуум цистерне за отпад види поглавље 6.10.*

Напомена 2: *Захтеви из овог поглавља такође се примењују на преносиве цистерне чија тела су израђена од материјала ојачаних пластичних влакана (ОПВ) у обиму у којем је то наведено у поглављу 6.9.*

6.7.1 Област примене и општи захтеви

6.7.1.1 Захтеви овог поглавља примењују се за преносиве цистерне за превоз опасне робе као и за MEGC за превоз нерасхлађених гасова класе 2, и то у свим видовима саобраћаја. Уколико није наведено другачије, све мултимодалне преносиве цистерне или MEGC, који одговарају дефиницији „контејнера" у смислу Међународне конвенције о безбедности контејнера (CSC) из 1972. године, морају, осим захтева из овог поглавља, задовољавати и одговарајуће захтеве важећег издања наведене Конвенције. За преносиве „offshore" цистерне или „offshore" MEGC који се користе на отвореном мору могу важити и додатни захтеви.

6.7.1.2 С обзиром на напредак у науци и техници, технички захтеви овог поглавља смеју се заменити другим захтевима („алтернативним споразумима"), који, у поређењу са захтевима овог поглавља, пружају најмање једнак ниво безбедности у погледу компатибилности са материјама које се превозе и способности преносивих цистерни или MEGC да издрже напрезања изазвана ударима, оптерећењем и ватром. У међународном превозу преносиве цистерне или MEGC израђене у складу са тим алтернативним споразумима морају имати одобрење надлежних органа.

6.7.1.3 За превоз материје за коју у 3.2, табела А, колона 10, није наведено никакво упутство у вези са преносивим цистернама (Т1 до Т23, Т50 или Т75), надлежни орган земље порекла може издати привремено одобрење. То одобрење мора чинити саставни део отпремне документације и садржавати најмање исте оне податке који се у принципу наводе у упутствима за преносиве цистерне, као и услове за превоз предметне материје.

6.7.2 Захтеви за пројектовање, израду, контролисање и испитивање преносивих цистерни за превоз материја класе 1 и класа 3 до 9

6.7.2.1 Дефиниције појмова

За сврхе овог одељка важе следеће дефиниције појмова:

Алтернативни споразум: одобрење које издаје надлежни орган за преносиву цистерну или за MEGC, пројектоване, израђене и испитане у складу са техничким захтевима и испитним поступцима који одступају од захтева и поступака наведених у овом поглављу.

Прорачунски притисак: притисак који се користи за прорачуне према признатом правилнику за посуде под притиском. Прорачунски притисак не сме бити нижи од највишег међу следећим притисцима:

(a) највиши дозвољени ефективни надпритисак у телу цистерне за време пуњења или пражњења; или

(b) збир

(i) апсолутног притиска паре материје (у bar) на 65 °C, умањеног за 1 bar;

(ii) парцијалног притиска (у bar) ваздуха или других гасова у неиспуњеном простору, који се утврђује на основу највише температуре у неиспуњеном простору од 65 °C и ширења течности услед повећања средње температуре садржине од $t_r - t_f$ (t_f = температура пуњења, по правилу 15 °C; t_r = највиша средња температура садржине, 50 °C) и

(iii) притиска течности одређеног на основу статичких сила наведених у 6.7.2.2.12, али не мањег од 0,35 bar, или

(c) две трећине најмањег испитног притиска наведеног у важећем упутству за преносиве цистерне у 4.2.5.2.6.

Прорачунски температурни опсег тела цистерне за материје које се превозе у условима спољне средине мора бити између –40 °C и 50 °C. За друге материје, које се превозе у условима повишених температура, прорачунска температура не сме бити нижа од највише температуре коју материја има при пуњењу, пражњењу или превозу. За преносиве цистерне изложене тежим климатским условима морају се узети у обзир одговарајуће строжије прорачунске температуре.

Ситнозрнасти челик: челик који према одредбама ***ASTM E*** 112-96 или према дефиницији у EN 10028-3, део 3, има феритну величину зрна од највише 6.

Топљиви осигурач: уређај за растерећење притиска са термичком побудом, који се не може поново затворити.

Испитивање заптивености: испитивање при којем се, употребом неког гаса, тело цистерне и опрема за руковање излажу унутрашњем ефективном притиску од најмање 25 % од највећег радног притиска.

Највиши дозвољени радни притисак: притисак који не сме бити нижи од највећег међу следећим притисцима измереним на врху тела цистерне у радном стању:

(a) највиши дозвољени ефективни надпритисак у телу цистерне за време пуњења или пражњења; или

(b) највиши ефективни надпритисак за који је тело цистерне конструисано, а који не сме бити нижи од збира:

(i) апсолутног притиска паре материје (у bar) на 65 °C, умањеног за 1 bar и

(ii) парцијалног притиска (у bar) ваздуха или других гасова у неиспуњеном простору, који се утврђује на основу највише температуре у неиспуњеном простору од 65 °C и ширења течности услед повећања средње температуре садржине од $t_r - t_f$ (t_f = температура пуњења, по правилу 15 °C; t_r = највиша средња температура садржине, 50 °C).

Највећа дозвољена укупна маса: збир масе празне преносиве цистерне и масе најтежег товара дозвољеног за превоз.

Конструкциони челик: челик са најмањом гарантованом затезном чврстоћом између 360 N/mm^2 и 440 N/mm^2 и најмањим гарантованим издужењем при кидању према 6.7.2.3.3.3.

Преносива „offshore" цистерна: преносива цистерна пројектована нарочито за честу употребу за превоз ка „offshore" постројењима, од тих постројења, као и између њих. Преносива „offshore" цистерна пројектује се и израђује према смерницама за дозволу „offshore" контејнера за коришћење на отвореном мору, а које је утврдила Међународна организација за поморски саобраћај (IMO) у свом документу MSC/Circ.860.

Преносива цистерна: мултимодална цистерна за превоз материја класе 1 и класа 3 до 9. Преносива цистерна обухвата тело цистерне, заједно са опремом за руковање и структурном опремом, неопходном за превоз опасних материја. Пуњење и пражњење преносиве цистерне мора бити изводљиво без уклањања њене структурне опреме. Она мора имати елементе за стабилизацију монтиране на спољашњој страни тела цистерне и мора постојати могућност њеног подизања у

напуњеном стању. Она првенствено мора бити пројектована за утовар на друмско возило, кола или на поморски брод или брод за унутрашње пловне путеве и опремљена подупирачима, елементима за ношење или прибором ради олакшавања механичког руковања. Возила цистерне, кола цистерне, цистерне које нису израђене од метала (осим преносивих цистерни од ОПВ, види поглавље 6.9) и IBC амбалажа не сматрају се преносивим цистернама.

Референтни челик: челик са затезном чврстоћом од 370 N/mm^2 и издужењем при кидању од 27 %.

Опрема за руковање: мерни инструменти, као и уређаји за пуњење, пражњење, проветравање, безбедност, грејање, хлађење, и изолацију.

Тело цистерне: део преносиве цистерне који садржи материју која се превози (цистерна у ужем смислу), укључујући и отворе и њихове затвараче, али без опреме за руковање и без спољне структурне опреме.

Структурна опрема: елементи за ојачање, причвршћивање, заштиту и стабилизацију, монтирани на спољној страни тела цистерне.

Испитни притисак: највиши надпритисак при врху тела цистерне за време хидрауличког испитивања, с тим да не сме бити мањи од вредности једног и по прорачунског притиска. У одговарајућем упутству за преносиве цистерне у 4.2.5.2.6 наведен је најмањи испитни притисак за преносиве цистерне за сваку појединu материју која се превози.

6.7.2.2 Општи захтеви за пројектовање и израду

6.7.2.2.1 Тела цистерни пројектују се и израђују у складу са захтевима правилника за посуде под притиском, који је признао надлежни орган. Тела цистерни се морају производити од металних материјала погодних за обраду. Ти материјали у принципу морају одговарати националним или међународним стандардима материјала. За заварена тела цистерни може се користити само онај материјал чија је заварљивост у потпуности доказана. Заварени спојеви морају бити стручно изведени и пружати потпуну сигурност. Уколико је то неопходно због поступка производње или употребљених материјала, тела цистерни се морају подвргнути термичкој обради да би се могла гарантовати довољна жилавост варова и зона изложених утицају топлоте. При избору материјала мора се имати у виду прорачунски температурни опсег с обзиром на ризике у вези са кртим ломом, појавом напрслина услед напонске корозије и отпорношћу материјала на удар. Ако се користи ситнозрнасти челик, гарантована вредност границе еластичности не сме бити већа од 460 N/mm^2, а гарантована вредност горње границе затезне чврстоће не сме бити већа од 725 N/mm^2. Алуминијум се може користити као материјал за израду преносиве цистерне само уколико је то наведено у посебној одредби везаној за преносиве цистерне за одређену материју у 3.2, табела А, колона 11, или уколико је то одобрио надлежни орган. Уколико је алуминијум дозвољен, он мора бити изолован тако да се спречи значајнији губитак физичких својстава при термичком оптерећењу од 110 kW/m^2 у периоду од најмање 30 минута. Изолација мора остати делотворна на свим температурама испод 649 °C и мора бити обложена материјалом чија је тачка топљења најмање 700 °C. Материјали преносивих цистерни морају бити погодни за услове спољне средине који могу наступити током превоза.

6.7.2.2.2 Тела цистерни, делови опреме и цеви преносивих цистерни морају бити израђени од материјала који су:

(a) у великој мери отпорни на материју(е) која(е) се превози(е); или

(b) хемијском реакцијом делотворно пасивизирани или неутралисани; или

(c) обложени материјалом отпорним на корозију, који је налепљен непосредно на тело цистерне или је причвршћен неким еквивалентним поступком.

6.7.2.2.3 Заптивке морају бити израђене од материјала на које не може(гу) деловати материја(е) која(е) се превози(е).

6.7.2.2.4 Уколико тело цистерне има облогу са унутрашње стране, она мора бити изузетно отпорна на материју(е) која(е) се превози(е), хомогена, непорозна, без перфорација, довољно еластична и компатибилна са особинама ширења тела цистерне на топлоти. Облога тела цистерне, делова опреме и цевовода не сме имати прекиде и мора обухватати и чеону површину прирубнице. Уколико су спољни делови опреме заварени на цистерни, облога се без прекида мора простирати и преко дела опреме и преко чеоне површине спољне прирубнице.

6.7.2.2.5 Спојеви и шавови облоге морају бити израђени међусобним стапањем материјала или на други подједнако ефикасан начин.

6.7.2.2.6 Мора се избегавати додир различитих метала који би могао изазвати оштећења услед контактне корозије.

6.7.2.2.7 Материјали од којих су израђена тела цистерни, укључујући и све уређаје, заптивке, облоге и делове опреме, не смеју угрожавати материју(е) за чији превоз су преносиве цистерне предвиђене.

6.7.2.2.8 Преносиве цистерне морају бити пројектоване и израђене са лежиштем који ће обезбеђивати сигуран ослонац током превоза, као и са одговарајућим везама за подизање и причвршћивање.

6.7.2.2.9 Преносиве цистерне морају се пројектовати тако да буду у стању да без губитка садржаја издрже најмање унутрашњи притисак свог садржаја, као и статичка, динамичка и термичка оптерећења која се јављају у условима нормалног руковања и превоза. Из њиховог пројекта мора се јасно видети да су узети у обзир утицаји замора услед понављаног дејства тих оптерећења током предвиђеног века трајања преносивих цистерни.

6.7.2.2.9.1 Код преносивих цистерни које су намењене за употребу ван обале (offshore), динамичко оптерећење које се јавља у току руковања на отвореним морима, мора бити узето у обзир.

6.7.2.2.10 Тело цистерне које се опрема вакуумским вентилом мора се пројектовати тако да буде у стању да без трајних деформација издржи спољни надпритисак виши за најмање 0,21 bar од унутрашњег притиска. Вакуумски вентил мора бити подешен тако да се отвори при подпритиску не вишем од минус (–)0,21 bar, изузев у случају када је тело цистерне пројектовано за виши спољни надпритисак; у том случају притисак под којим ће се вакуумски вентил отворити не сме да буде већи од подпритиска за који је цистерна пројектована. Тела цистерни која се користе само за превоз чврстих (прашкастих или зрнастих) материја групе паковања II или III, које током превоза не прелазе у течно стање, смеју, уз одобрење надлежног органа, бити пројектована за нижи спољни надпритисак. У том случају вакуумски вентил мора бити подешен тако да се отвори при том нижем притиску. Тело цистерне које није опремљено вакуумским вентилом мора бити пројектовано тако да може без трајних деформација да издржи спољни надпритисак који је за најмање 0,4 bar виши од унутрашњег притиска.

6.7.2.2.11 Вакуумски вентили предвиђени за преносиве цистерне за превоз материја које према својој тачки паљења одговарају критеријумима класе 3, укључујући и загрејане материје које се превозе на њиховој тачки паљења или изнад те тачке, морају спречавати директан продор пламена у тело цистерне, или пак тело преносиве цистерне мора бити у стању да без губитка заптивености издржи експлозију до које дође услед директног продора пламена у тело цистерне.

6.7.2.2.12 Преносиве цистерне и њихови уређаји за причвршћивање морају бити у стању да

под највећим дозвољеним оптерећењем издрже независно дејство следећих статичких сила:

(a) у смеру кретања: двоструку највећу дозвољену укупну масу, помножену са убрзањем земљине теже (g)[1];

(b) хоризонтално, под правим углом у односу на смер кретања: највећу дозвољену укупну масу, (тј. двоструку највећу дозвољену укупну масу, уколико смер кретања није недвосмислено одређен), помножену са убрзањем земљине теже (g)[1];

(c) вертикално навише: највећу дозвољену укупну масу, помножену са убрзањем земљине теже (g)[1];

(d) вертикално наниже: двоструку највећу дозвољену укупну масу (укупан товар, укључујући и дејство земљине теже), помножену са убрзањем земљине теже (g)[1].

6.7.2.2.13 Под дејством сваке од сила наведених у 6.7.2.2.12 морају се узети у обзир следећи коефицијенти сигурности:

(a) за металне материјале са јасно израженом границом еластичности коефицијент сигурности од 1,5 у односу на гарантовану границу еластичности; или

(b) за металне материјале без јасно изражене границе еластичности коефицијент сигурности од 1,5 у односу на гарантовану 0,2 %-ну границу издужења, а за аустенитне челике на гарантовану 1 %-ну границу издужења.

6.7.2.2.14 За границу еластичности или границу издужења важе оне вредности које су утврђене националним или међународним стандардима материјала. У случају аустенитних челика, најмање вредности за границу еластичности или границу издужења утврђене стандардима материјала могу бити повећане за највише 15 %, уколико су те веће вредности потврђене у сертификату о пријему материјала. Уколико за предметни метал не постоји стандард материјала, вредност коју треба употребити за границу еластичности или границу издужења одобрава надлежни орган.

6.7.2.2.15 За преносиве цистерне предвиђене за превоз материја које по својој тачки паљења одговарају критеријумима класе 3, укључујући ту и загрејане материје које се превоз на њиховој тачки паљења или изнад те тачке, мора постојати могућност електричног уземљења. Морају се предузети мере за спречавање опасних електростатичких пражњења.

6.7.2.2.16 Уколико се за одређене материје захтева упутством за преносиве цистерне наведеним у 3.2, табела А, колона 10, и описаним у 4.2.5.2.6, или посебном одредбом за преносиве цистерне наведеној у 3.2, табела А, колона 11, и описаном у 4.2.5.3, за преносиве цистерне се мора обезбедити додатна заштита, која се може састојати било у повећаној дебљини зида тела цистерне, било у вишем испитном притиску, при чему се већа дебљина зида или виши испитни притисак морају одредити са становишта опасности својствених материји која се превози.

6.7.2.2.17 Топлотна изолација која је у директном контакту са телом цистерне, намењене за превоз материја које се превозе на повишеној температури, треба да има температуру паљења која је најмање 50 °C виша од максималне температуре пројектоване за цистерну.

6.7.2.3 Критеријуми за пројектовање

6.7.2.3.1 Тела цистерни морају се пројектовати тако да се напрезања могу анализирати математичким или експерименталним путем помоћу мерних трака или другим поступцима које је одобрио надлежни орган.

6.7.2.3.2 Тела цистерни морају се пројектовати и израдити тако да при хидрауличком

[1] *За потребе израчунавања важи: g = 9,81 m/s².*

испитивању издрже притисак од најмање 1,5 прорачунског притиска. За одређене материје предвиђени су посебни захтеви у упутству за преносиве цистерне наведеном у 3.2, табела А, колона 10, и описаном у 4.2.5.2.6, или у посебној одредби за преносиве цистерне наведеној у 3.2, табела А, колона 11, и описаној у 4.2.5.3. Скреће се пажња на захтеве о најмањој дебљини зида тела цистерни, наведене у 6.7.2.4.1 до 6.7.2.4.10.

6.7.2.3.3 У случају метала са јасно израженом границом еластичности, или који се одликују гарантованом границом издужења (у принципу 0,2 %-ном границом издужења, а за аустенитне челике 1 %-ном границом издужења), примарни напон σ мембране тела цистерне под дејством испитног притиска не сме да буде већи од мање од вредности 0,75 *Re* или 0,5 *Rm*, при чему је

Re = граница еластичности у N/mm^2 или 0,2 %-на граница издужења, одн. за аустенитне челике 1 %-на граница издужења

Rm = најмања затезна чврстоћа у N/mm^2.

6.7.2.3.3.1 Вредности употребљене за *Re* и *Rm* су најмање вредности утврђене националним или међународним стандардима материјала. За аустенитне челике најмање вредности за *Re* и *Rm* утврђене стандардима материјала могу бити повећане за највише 15 %, уколико су те веће вредности потврђене у сертификату о пријему материјала. Уколико за предметни метал не постоји стандард материјала, вредности које треба употребити за *Re* и *Rm* одобрава надлежни орган или његово овлашћено тело.

6.7.2.3.3.2 Они челици код којих је однос *Re/Rm* већи од 0,85 не смеју се користити за израду заварених тела цистерни. Вредности за *Re* и *Rm* које се користе за израчунавање тог односа јесу вредности утврђене у сертификату о пријему материјала.

6.7.2.3.3.3 Челици који се користе за израду тела цистерни морају имати издужење при кидању у % најмање 10 000/*Rm*, са апсолутним минимумом од 16 % за ситнозрнасти челик и 20 % за друге челике. Алуминијум и легуре алуминијума који се користе за израду тела цистерни морају имати издужење при кидању у % најмање 10 000/6*Rm*, с апсолутним минимумом од 12 %.

6.7.2.3.3.4 При одређивању стварних карактеристика материјала, код ваљаног лима је потребно водити рачуна о томе да оса узорка за испитивање напрезања на истезање буде под правим углом (попречно) у односу на правац ваљања. Трајно издужење при кидању мора се мерити на узорцима са правоуглим попречним пресеком према стандарду ISO 6892:1998 уз коришћење мерне дужине од 50 mm.

6.7.2.4 Најмања дебљина зида тела цистерне

6.7.2.4.1 Најмања дебљина зида тела цистерне мора одговарати највећој од следећих вредности:

(a) најмања дебљина зида одређена према захтевима у 6.7.2.4.2 до 6.7.2.4.10;

(b) најмања дебљина зида одређена према одобреном правилнику за посуде под притиском, с обзиром на захтеве у 6.7.2.3; и

(c) најмања дебљина зида одређена упутством за преносиве цистерне наведеним у 3.2, табела А, колона 10, и описаним у 4.2.5.2.6, или посебном одредбом за преносиве цистерне наведеном у 3.2, табела А, колона 11, и описаним у 4.2.5.3.

6.7.2.4.2 Омотач, дна и поклопци ревизионог отвора тела цистерни пречника не више од 1,80 m, уколико су израђени од референтног челика, морају имати дебљину зида не мању од 5 mm или томе еквивалентну дебљину ако су од другог метала. Тела цистерни пречника већег од 1,80 m морају имати дебљину зида не мању од 6 mm ако су израђена од референтног челика, или томе еквивалентну дебљину ако су од другог метала; међутим, ако су тела цистерни намењених за чврсте прашкасте и зрнасте материје, групе паковања II или III, израђена од референтног челика,

најмања потребна дебљина зида може се смањити на 5 mm, или на томе еквивалентну дебљину ако су од другог метала.

6.7.2.4.3 Ако тело цистерне има додатну заштиту од оштећења, најмања дебљина зида преносивих цистерни чији је испитни притисак мањи од 2,65 bar може, уз одобрење надлежног органа, бити смањена сразмерно изведеној заштити. Међутим, тела цистерни пречника не више од 1,80 m, уколико су израђена од референтног челика, морају имати дебљину зида не мању од 3 mm, или томе еквивалентну дебљину ако су од другог метала. Тела цистерни пречника већег од 1,80 m, уколико су израђена од референтног челика, морају имати дебљину зида не мању од 4 mm или томе еквивалентну дебљину ако су од другог метала.

6.7.2.4.4 Дебљина зида омотача, дна и поклопаца ревизионог отвора тела цистерне, независно од материјала од кога су израђени, не сме бити мања од 3 mm.

6.7.2.4.5 Додатна заштита наведена у 6.7.2.4.3 може бити осигурана потпуном спољном заштитом конструкције, изведеном као одговарајућа „сендвич”-конструкција чији је спољни плашт причвршћен на тело цистерне, или конструкцијом са двоструким зидом, или конструкцијом у којој је тело цистерне у потпуности обухваћено оквиром са подужним и попречним носачима.

6.7.2.4.6 Еквивалентна дебљина зида неког метала, изузев дебљине референтног челика прописане у 6.7.2.4.2, одређује се уз помоћ следеће формуле:

$$e_1 = \frac{21{,}4 e_0}{\sqrt[3]{Rm_1 A_1}}$$

где је

e_1 = тражена еквивалентна дебљина зида (у mm) коришћеног метала;

e_0 = најмања дебљина зида (у mm) за референтни челик, утврђена упутством за преносиве цистерне наведеним у 3.2, табела А, колона 10, и описаним у 4.2.5.2.6, или посебном одредбом за преносиве цистерне наведеној у 3.2, табела А, колона 11. и описаној у 4.2.5.3;

Rm_1 = гарантована најмања затезна чврстоћа (у N/mm^2) коришћеног метала (види 6.7.2.3.3);

A_1 = гарантовано најмање издужење при кидању (у %) коришћеног метала према националним или међународним стандардима.

6.7.2.4.7 Ако одговарајуће упутство за преносиве цистерне у 4.2.5.2.6 утврђује најмању дебљину зида од 8 mm или 10 mm, треба водити рачуна о томе да су те дебљине израчунате на основу својстава референтног челика и пречника тела цистерне од 1,80 m. Уколико се уместо конструкционог челика користи неки други метал (види 6.7.2.1), или ако је пречник тела цистерне већи од 1,80 m, дебљина зида се одређује уз помоћ следеће формуле:

$$e_1 = \frac{21{,}4 e_0 d_1}{1{,}8\sqrt[3]{Rm_1 A_1}}$$

где је:

e_1 = тражена еквивалентна дебљина зида (у mm) коришћеног метала;

e_0 = најмања дебљина зида (у mm) за референтни челик, утврђена упутством за преносиве цистерне наведеним у 3.2, табела А, колона 10, и описаним у 4.2.5.2.6, или посебном одредбом за преносиве цистерне наведеној у 3.2, табела А, колона 11, и описаним у 4.2.5.3;

d_1 = пречник тела цистерне (у m), али најмање 1,80 m;

Rm_1 = гарантована најмања затезна чврстоћа (у N/mm^2) коришћеног метала (види 6.7.2.3.3);

A_1 = гарантовано најмање издужење при кидању (у %) коришћеног метала према националним или међународним стандардима.

6.7.2.4.8 Дебљина зида тела цистерне ни у ком случају не сме бити мања од вредности описаних у 6.7.2.4.2, 6.7.2.4.3 и 6.7.2.4.4. Сви делови тела цистерне морају имати најмању дебљину зида утврђену у 6.7.2.4.2 до 6.7.2.4.4. У ову дебљину не сме да улази евентуални додатак за корозију.

6.7.2.4.9 У случају употребе конструкционог челика (види 6.7.2.1), није потребан прорачун према формули наведеној у 6.7.2.4.6.

6.7.2.4.10 На споју дна цистерне са омотачем цистерне не сме постојати нагла промена у дебљини лима.

6.7.2.5 Опрема за руковање

6.7.2.5.1 Опрема за руковање мора бити постављена тако да је за време руковања и превоза заштићена од откидања и оштећења. Уколико спој између оквира и тела цистерне допушта релативно кретање између конструкционих група, опрема мора бити причвршћена тако да услед таквог кретања не постоји опасност од оштећења делова. Спољни уређаји за пражњење (цевни прикључци, уређаји за затварање), унутрашњи зауставни вентил и његово лежиште морају бити заштићени од опасности откидања изазваног спољним напрезањима (на пример коришћењем зоне пресека). Уређаји за пуњење и пражњење (укључујући и прирубнице или навојне затвараче) и сви заштитни поклопци морају имати могућност обезбеђења против случајног отварања.

6.7.2.5.2 Сви отвори на телу цистерне предвиђени за пуњење или пражњење преносиве цистерне морају бити опремљени ручним зауставним вентилом смештеним што је могуће ближе телу цистерне. Остали отвори, изузев отвора повезаних са уређајима за проветравање и растерећење притиска, морају бити опремљени било зауставним вентилом, било неким другим погодним уређајем за затварање, који се налази што је могуће ближе телу цистерне.

6.7.2.5.3 Све преносиве цистерне морају бити опремљене ревизионим отворима или другим контролним отворима довољне величине да омогуће контролисање и погодан приступ унутрашњости ради одржавања и оправки. Вишекоморне преносиве цистерне морају за сваку комору имати ревизиони отвор или друге контролне отворе.

6.7.2.5.4 Спољни конструкциони делови треба да буду што је могуће више груписани. Код изолованих преносивих цистерни горњи конструкциони делови треба да буду обухваћени преливним уређајем опремљеним одговарајућим одводима.

6.7.2.5.5 Сваки прикључак преносиве цистерне мора јасно носити обележје своје функције.

6.7.2.5.6 Сваки зауставни вентили или други уређај за затварање мора бити пројектован и израђен на основу номиналног притиска који није мањи од највећег дозвољеног радног притиска тела цистерне, при чему се морају узети у обзир предвиђене температуре у току превоза. Сви зауставни вентили са навојима морају се затварати обртањем у смеру кретања казаљки на сату. Остали зауставни вентили морају имати јасно обележен положај (отворено и затворено) и смер у ком треба да се окрећу ради затварања. Сви зауставни вентили морају бити конструисани тако да буде онемогућено њихово случајно отварање.

6.7.2.5.7 Ниједан покретни део, као што су поклопци, делови уређаја за затварање итд., који би услед трења или удара могао да дође у додир са преносивом цистерном од алуминијума предвиђеном за превоз материја које по својој тачки паљења

одговарају критеријумима класе 3, укључујући и загрејане материје које се превозе на својој тачки паљења или изнад те тачке, не сме бити израђен од незаштићеног челика осетљивог на корозију.

6.7.2.5.8 Цевоводи се морају конструисати, израдити и монтирати тако да се избегне опасност оштећења услед термичког ширења и скупљања, механичких потреса и вибрација. Све цеви морају бити израђене од одговарајућег металног материјала. У мери у којој је то изводљиво, цевни спојеви морају бити заварени.

6.7.2.5.9 Спојеви бакарних цеви морају бити тврдо лемљени или изведени у виду металног споја једнаке чврстоће. Тачка топљења тврдог лема не сме бити нижа од 525 °C. Спојеви не смеју умањити чврстоћу цевовода, као што то може бити случај са спојевима изведеним помоћу завртња.

6.7.2.5.10 Притисак прскања свих цеви и конструкционих делова цевовода не сме бити нижи од: четвороструког највећег дозвољеног радног притиска тела цистерне или четвороструког притиска до којег може доћи у раду услед дејства пумпе или неког другог уређаја (изузев уређаја за растерећење притиска).

6.7.2.5.11 За израду уређаја за затварање, вентила и делова прибора морају се користити еластични и савитљиви метали.

6.7.2.5.12 Систем за грејање треба да буде пројектован или контролисан, тако да материје не могу достићи температуру на којој притисак у цистерни прелази највећи дозвољени радни притисак тела цистерне или узрокује друге опасности (нпр. опасно термичко разлагање).

6.7.2.5.13 Систем за грејање треба да буде пројектован или контролисан, тако да напајање за унутрашње елементе грејања неће бити доступно осим ако су елементи грејања у потпуности урођени. Температура на површини грејних елемената за унутрашњу грејну опрему, или температура на телу цистерне за спољашњу грејну опрему, не сме, у било ком случају, да пређе 80% од температуре самозапаљења (у °C) материје која се превози.

6.7.2.5.14 Уколико је електрични систем за грејање уграђен унутар цистерне, мора да буде опремљен са прекидачем за заштиту од одводних струја (ELCB), при чему је струја која се ослобађа мања од 100 mA.

6.7.2.5.15 Ормари са електричним прекидачима који су монтирани на цистерне, не смеју имати директну везу са унутрашњошћу цистерне и морају да обезбеде заштиту најмање једнаку оној коју обезбеђује тип IP 56 према IEC 144 или IEC 529.

6.7.2.6 Отвори на дну

6.7.2.6.1 Одређене материје не смеју се превозити преносивим цистернама које имају отворе на дну. Уколико упутство за преносиве цистерне наведено у 3.2, табела А, колона 10, и описано у 4.2.5.2.6, забрањује коришћење отвора на дну, испод горњег нивоа течности не смеју се налазити никакви отвори када је цистерна напуњена до крајње дозвољене границе пуњења. Уколико се постојећи отвор затвара, то се мора извести наваривањем плоче са унутрашње и са спољне стране тела цистерне.

6.7.2.6.2 Отвори за пражњење на дну преносивих цистерни којима се превозе одређене чврсте, кристалишуће или врло густе течне материје, морају бити опремљени са најмање два међусобно независна затварача који се налазе један иза другог. Концепција ове опреме мора да задовољи захтеве надлежног органа, или његовог овлашћеног тела и да обухвати следеће:

(a) спољни запорни уређај, смештен што је могуће ближе телу цистерне и који је тако конструисан да спречи ненамерно отварање услед удара или других радњи из непажње; и

(b) уређај за затварање непропусан за течност, смештен на крају цеви за истакање, а који може бити слепа прирубница или навојна капа.

6.7.2.6.3 Сваки отвор за пражњење на дну, изузев оног који је предвиђен у 6.7.2.6.2, мора бити опремљен са три међусобно независна затварача који се налазе један иза другог. Концепција ове опреме мора да задовољи захтеве надлежног органа, или његовог овлашћеног тела, и да обухвати следеће:

(a) један унутрашњи заустављни вентил са самозатварањем, тј. заустављни вентил смештен унутар тела цистерне, или са унутрашње стране наварене прирубнице или њене контраприрубнице, и то на тај начин

(i) да уређаји за контролу функционисања заустављног вентила буду конципирани тако да се спречи ненамерно отварање услед удара или непажње;

(ii) да се заустављним вентилом може руковати одозго или одоздо;

(iii) да се положај у ком се налази заустављни вентил (отворено или затворено), уколико је то изводљиво, може проверити са земље;

(iv) да се заустављни вентил може затворити са приступачног места на преносивој цистерни, удаљеног од самог заустављног вентила, изузев код преносивих цистерни капацитета највише до 1000 литара и

(v) да заустављни вентил остане у функцији и при оштећењу спољног уређаја за контролу функционисања заустављног вентила;

(b) један спољни заустављни вентил, смештен што је могуће ближе телу цистерне и

(c) један уређај за затварање непропусан за течност, на крају цеви за истакање, а који може бити слепа прирубница или навојна капа.

6.7.2.6.4 Уколико тело цистерне има облогу, унутрашњи заустављни вентил који се захтева у 6.7.2.6.3 (a) може бити замењен додатним спољним заустављним вентилом. Произвођач мора да задовољи захтеве надлежног органа или његовог овлашћеног тела.

6.7.2.7 Сигурносни уређаји

6.7.2.7.1 Све преносиве цистерне морају бити опремљене најмање једним уређајем за растерећење притиска. Сви уређаји за растерећење притиска морају бити пројектовани, израђени и обележени тако да задовољавају захтеве надлежног органа или његовог овлашћеног тела.

6.7.2.8 Уређаји за растерећење притиска

6.7.2.8.1 Свака преносива цистерна капацитета од најмање 1900 литара и свака независна комора преносиве цистерне упоредивог капацитета мора бити опремљена најмање једним опружним уређајем за растерећење притиска и сме, поред тог(тих) опружног(их) уређаја, додатно да има и распрскавајући диск или топљиви осигурач, изузев ако то није забрањено у упутству за преносиве цистерне у 4.2.5.2.6 позивањем на 6.7.2.8.3. Уређаји за растерећење притиска морају бити довољне пропусне моћи да спрече пуцање тела цистерне услед надпритиска или подпритиска до кога долази при пуњењу, пражњењу или загревању садржаја.

6.7.2.8.2 Уређаји за растерећење притиска морају бити пројектовани тако да не може да дође до продора спољних материја, истицања течних материја, нити стварања опасног надпритиска.

6.7.2.8.3 Уколико се за одређене материје захтева применљивим упутствима за преносиве цистерне наведеним у 3.2, табела А, колона 10, и описаним у 4.2.5.2.6, преносиве цистерне морају бити опремљене уређајем за растерећење притиска који је одобрио надлежни орган. Уређај за растерећење се мора састојати од распрскавајућег диска смештеног испред опружног уређаја за растерећење притиска, изузев у случају да је преносива цистерна предвиђена за превоз само једне материје и да је опремљена одобреним уређајем за растерећење притиска израђеним од материјала

компатибилног са материјом која се превози. Уколико се распрскавајући диск поставља у ред са захтеваним уређајем за растерећење притиска, између распрскавајућег диска и уређаја за растерећење притиска мора се поставити уређај за мерење притиска или други одговарајући уређај са показивачем ради утврђивања ломова, перфорација или незаптивености диска, што би могло да доведе до поремећаја функционисања система за растерећење притиска. Распрскавајући диск мора да пукне при номиналном притиску који је за 10 % виши од притиска реаговања уређаја за растерећење притиска.

6.7.2.8.4 Преносиве цистерне капацитета мањег од 1900 литара морају бити опремљене уређајем за растерећење притиска који може чинити распрскавајући диск, уколико он одговара захтевима из 6.7.2.11.1. Уколико се не користи опружни уређај за растерећење притиска, распрскавајући диск мора да пукне при номиналном притиску који је једнак испитном притиску.

Осим тога смеју се користити и топљиви осигурачи у складу са 6.7.2.10.1.

6.7.2.8.5 Ако је тело цистерне опремљено за пражњење под притиском, доводни вод мора бити снабдевен одговарајућим уређајем за растерећење притиска који ће реаговати на притисак који није виши од највишег дозвољеног радног притиска тела цистерне, а уређај за затварање мора се налазити што је могуће ближе телу цистерне.

6.7.2.9 Подешавање уређаја за растерећење притиска

6.7.2.9.1 Треба водити рачуна о томе да уређаји за растерећење притиска реагују само у случају прекомерног повећања температуре, с обзиром да у телу цистерне под нормалним условима превоза не сме да дође ни до каквог прекомерног колебања притиска (види 6.7.2.12.2).

6.7.2.9.2 Код тела цистерне чији испитни притисак не прелази 4,5 bar захтевани уређај за растерећење притиска мора се подесити тако да реагује при номиналном притиску од пет шестина испитног притиска, а код тела цистерне чији испитни притисак прелази 4,5 bar тако да реагује при номиналном притиску од 110 % од две трећине испитног притиска. После снижења притиска, уређај се мора затворити под притиском који је мањи за највише 10 % од притиска реаговања. При свим нижим притисцима овај уређај мора остати затворен. Овим захтевом не искључује се могућност употребе вакуумских вентила или комбинације сигурносног и вакуумског вентила.

6.7.2.10 Топљиви осигурачи

6.7.2.10.1 Топљиви осигурачи морају реаговати на температури између 100 °C и 149 °C под претпоставком да на температури топљења притисак у телу цистерне није већи од испитног притиска. Ови топљиви осигурачи морају се поставити при врху тела цистерне, а њихови улази се морају налазити у парној фази; ако се користе у сврху безбедности транспорта они ничим не смеју бити заштићени од спољне топлоте. Топљиви осигурачи не смеју се користити у преносивим цистернама чији испитни притисак прелази 2,65 bar уколико то није утврђено Посебном одредбом TP36 у поглављу 3.2 табели A колони (11). Топљиви осигурачи који се користе у преносивим цистернама за превоз загрејаних материја морају се пројектовати тако да реагују на температуру која је виша од највише температуре која се јавља током превоза и морају задовољавати захтеве надлежног органа или од њега овлашћеног тела.

6.7.2.11 Распрскавајући дискови

6.7.2.11.1 Уколико се у 6.7.2.8.3 другачије не захтева, распрскавајући дискови морају бити подешени тако да у прорачунском температурном опсегу пуцају при номиналном

притиску који је једнак испитном притиску. При употреби распрскавајућих дискова нарочито треба узети у обзир захтеве у 6.7.2.5.1 и 6.7.2.8.3.

6.7.2.11.2 Распрскавајући дискови морају бити одговарајући за подпритиске који се јављају у преносивим цистернама.

6.7.2.12 Пропусна моћ уређаја за растерећење притиска

6.7.2.12.1 Опружни уређај за растерећење притиска који се захтева у 6.7.2.8.1 мора имати минимални попречни пресек струјања који је еквивалентан отвору пречника 31,75 mm. Ако се користе вакуумски вентили, њихов попречни пресек струјања мора износити најмање 284 mm^2.

6.7.2.12.2 Укупна пропусна моћ система за растерећење притиска (узимајући у обзир опадање струјања ако је преносива цистерна опремљена распрскавајућим дисковима смештеним испред опружних уређаја за растерећење притиска или ако су опружни уређаји за растерећење притиска опремљени осигурачем против избијања пламена) у условима потпуног деловања ватре на преносиву цистерну мора бити довољна да притисак у телу цистерне буде ограничен на највише 20 % изнад притиска реаговања уређаја за растерећење притиска. За постизање захтеване пропусне моћи могу се употребити и уређаји за растерећење притиска за случај нужде. Ти уређаји могу бити топљиви осигурачи, опружни уређаји, распрскавајући дискови, или комбинација опружног уређаја и распрскавајућег диска. Укупна потребна пропусна моћ уређаја за растерећење притиска може се одредити помоћу формуле наведене у 6.7.2.12.2.1 или табеле наведене у 6.7.2.12.2.3.

6.7.2.12.2.1 За одређивање укупне потребне пропусне моћи уређаја за растерећење као збира појединачних пропусних моћи свих уређаја који доприносе смањењу притиска користи се следећа формула:

$$Q = 12{,}4\,\frac{FA^{0{,}82}}{LC}\sqrt{\frac{ZT}{M}}$$

где је

Q = најмања потребна пропусна моћ у кубним метрима ваздуха у секунди (m^3/s) у нормалним условима од 1 bar и 0 °C (273 K);

F = коефицијент који има следеће вредности:

за неизолована тела цистерни $F = 1$;

за изолована тела цистерни $F = U\,(649 - t)/13{,}6$, али ни у ком случају мање од 0,25, при чему:

U = коефицијент топлотног преноса изолације на 38 °C у $kW \cdot m^{-2} \cdot K^{-1}$

t = стварна температура материје при пуњењу (у °C);

ако та температура није позната, онда t = 15 °C

Горе наведена вредност F за изолована тела цистерни може се употребити под претпоставком да изолација одговара захтевима из 6.7.2.12.2.4;

A = укупна спољна површина тела цистерне у m^2;

Z = фактор стишљивости гаса у условима акумулације (условима испуштања) (ако овај фактор није познат, онда $Z = 1{,}0$);

T = апсолутна температура у келвинима (°C + 273) изнад уређаја за растерећење притиска у условима акумулације (условима испуштања);

L = латентна топлота испаравања течне материје у kJ/kg у условима акумулације (условима испуштања);

M = молекуларна маса испуштеног гаса;

C = константа која се изводи из једне од следећих формула и која зависи од односа

k специфичних топлота:

$$k = \frac{c_p}{c_v}$$

где је

c_p специфична топлота при константном притиску и

c_v специфична топлота при константној запремини;

ако је $k > 1$:

$$C = \sqrt{k\left(\frac{2}{k+1}\right)^{\frac{k+1}{k-1}}}$$

ако је $k = 1$ или ако је k непознато:

$$C = \frac{1}{\sqrt{e}} = 0{,}607$$

где је e математичка константа 2,7183.

C се такође може узети из следеће табеле:

k	***C***	***k***	***C***	***k***	***C***
1,00	0,607	1,26	0,660	1,52	0,704
1,02	0,611	1,28	0,664	1,54	0,707
1,04	0,615	1,30	0,667	1,56	0,710
1,06	0,620	1,32	0,671	1,58	0,713
1,08	0,624	1,34	0,674	1,60	0,716
1,10	0,628	1,36	0,678	1,62	0,719
1,12	0,633	1,38	0,681	1,64	0,722
1,14	0,637	1,40	0,685	1,66	0,725
1,16	0,641	1,42	0,688	1,68	0,728
1,18	0,645	1,44	0,691	1,70	0,731
1,20	0,649	1,46	0,695	2,00	0,770
1,22	0,652	1,48	0,698	2,20	0,793
1,24	0,656	1,50	0,701		

6.7.2.12.2.2 Уместо горе наведене формуле, за димензионисање уређаја за растерећење притиска тела цистерни предвиђених за превоз течних материја може се применити и табела из 6.7.2.12.2.3. Ова табела полази од фактора изолације $F = 1$ и на одговарајући начин треба да се прилагоди за изолована тела цистерни. Вредности осталих параметара употребљених за прорачуне ове табеле износе:

$M = 86{,}7$ $T = 394$ K

$L = 334{,}94$ kJ/kg $C = 0{,}607$

$Z = 1$

6.7.2.12.2.3 Најмања пропусна моћ *Q* у кубним метрима ваздуха у секунди при 1 bar и 0 °C (273 K)

A изложена површина (квадратних метара)	***Q*** (кубних метара ваздуха у секунди)	***A*** изложена површина (квадратних метара)	***Q*** (кубних метара ваздуха у секунди)
2	0,230	37,5	2,539
3	0,320	40	2,677
4	0,405	42,5	2,814
5	0,487	45	2,949
6	0,565	47,5	3,082

A изложена површина (квадратних метара)	***Q*** (кубних метара ваздуха у секунди)	***A*** изложена површина (квадратних метара)	***Q*** (кубних метара ваздуха у секунди)
7	0,641	50	3,215
8	0,715	52,5	3,346
9	0,788	55	3,476
10	0,859	57,5	3,605
12	0,998	60	3,733
14	1,132	62,5	3,860
16	1,263	65	3,987
18	1,391	67,5	4,112
20	1,517	70	4,236
22,5	1,670	75	4,483
25	1,821	80	4,726
27,5	1,969	85	4,967
30	2,115	90	5,206
32,5	2,258	95	5,442
35	2,400	100	5,676

6.7.2.12.2.4 Изолационе системе који се употребљавају за смањење пропусне моћи мора одобрити надлежни орган или његово овлашћено тело. У сваком случају, изолациони системи одобрени за ту сврху морају

(a) остати делотворни на свим температурама до 649 °C; и

(b) бити обложени материјалом чија је тачка топљења најмање 700 °C.

6.7.2.13 Обележавање уређаја за растерећење притиска

6.7.2.13.1 Сваки уређај за растерећење притиска мора носити јасно и трајно обележје са следећим подацима:

(a) притисак реаговања (у bar или kPa) или температура реаговања (у °C);

(b) дозвољена толеранција за притисак растерећења опружних уређаја;

(c) референтна температура која одговара номиналном притиску пуцања распрскавајућих дискова;

(d) дозвољена температурна толеранција за топљиве осигураче;

(e) номинална пропусна моћ опружних уређаја за растерећење притиска, распрскавајућих дискова или топљивих осигурача у кубним метрима ваздуха у секунди (m^3/s) под нормалним условима; и

(f) попречни пресек струјања опружног уређаја за растерећење притиска, распрскавајућег диска, топљивих осигурача у mm^2.

По могућности, треба навести и следећи податак:

(g) назив произвођача и одговарајући каталошки број уређаја за растерећење притиска.

6.7.2.13.2 Номинална пропусна моћ обележена на опружним уређајима за растерећење притиска одређује се према стандардима ISO 4126-1:2004 и ISO 4126-7:2004.

6.7.2.14 Прикључци за уређаје за растерећење притиска

6.7.2.14.1 Прикључци за уређаје за растерећење притиска морају бити довољних димензија да би потребна пропусна количина могла несметано да допре до сигурносног уређаја. Између тела цистерне и уређаја за растерећење притиска не смеју се налазити никакви заустављни вентили, изузев ако постоје двоструки уређаји за одржавање или

за друге потребе и ако су зауставни вентили за сваки појединн коришћени уређај за растерећење притиска забрављени у отвореном положају, или ако су зауставни вентили међусобно повезани тако да је код двоструких уређаја увек барем један у функцији. У отвору који води ка уређају за проветравање или ка уређају за растерећење притиска не смеју постојати никакве препреке које би могле да ограниче или да спрече струјање од тела цистерне ка тим уређајима. Уређаји за проветравање или излазне цеви уређаја за растерећење притиска морају приликом коришћења одводити пару и течности у атмосферу на тај начин да на уређаје за растерећење притиска дејствује само минималан противпритисак.

6.7.2.15 Распоред уређаја за растерећење притиска

6.7.2.15.1 Сви улазни отвори уређаја за растерећење притиска морају се налазити на врху тела цистерне што је могуће ближе тачки пресека подужне и попречне осе тела цистерне. При највишим условима пуњења сви улазни отвори уређаја за растерећење притиска морају се налазити у парној фази тела цистерне; уређаји треба да су постављени тако да пара може несметано да излази. Код запаљивих материја пара која излази из тела цистерне мора бити одвођена тако да не долази у додир са телом цистерне. Заштитни уређаји за спровођење токова паре дозвољени су под условом да тиме не буде умањена потребна пропусна количина.

6.7.2.15.2 Морају се предузети мере да неовлашћеним лицима буде спречен приступ уређајима за растерећење притиска, као и да уређаји за растерећење притиска буду заштићени од оштећења у случају превртања преносиве цистерне.

6.7.2.16 Уређаји за показивање степена напуњености

6.7.2.16.1 Показивачи степена напуњености од стакла и од других ломљивих материјала, који стоје у директној вези са садржајем тела цистерне, не смеју се употребљавати.

6.7.2.17 Лежишта, оквири, уређаји за подизање и уређаји за причвршћивање преносивих цистерни

6.7.2.17.1 Преносиве цистерне морају бити пројектоване и израђене са лежиштем које ће обезбеђивати сигуран ослонац током превоза. При том морају бити узете у обзир силе наведене у 6.7.2.2.12 и фактор сигурности наведен у 6.7.2.2.13. Дозвољени су подупирачи, оквири, колевке и друге сличне конструкције.

6.7.2.17.2 Комбинована напрезања која проузрокују дограђени елементи на преносивим цистернама (нпр. колевка, оквир итд.), као и уређаји за подизање и причвршћивање, не смеју ни у једном делу тела цистерне да доведу до прекомерних напрезања. Све преносиве цистерне морају трајно бити опремљене уређајима за подизање и причвршчивање. Њих првенствено треба монтирати на лежишта преносивих цистерни, али могу бити монтирани и на плоче за ојачање, причвршћене у тачкама ослонца тела цистерне.

6.7.2.17.3 При пројектовању лежишта и оквира морају се узети у обзир и дејства корозије из спољне средине.

6.7.2.17.4 Отвори за виљушке морају имати могућност затварања. Уређаји за затварање отвора за виљушке морају бити трајни саставни део оквира или трајно причвршћени за оквир. Једнокоморне преносиве цистерне дужине мање од 3,65 m не морају бити опремљене отворима за виљушке са могућношћу затварања под условом:

(a) да је тело цистерне, укључујући и све делове прибора, добро заштићено од удара виљушки виљушкара и

(b) да растојање од средине једног до средине другог отвора за виљушке износи најмање половину највеће дужине преносиве цистерне.

6.7.2.17.5 Уколико преносиве цистерне током превоза нису заштићене у складу са 4.2.1.2, тела

цистерни и опрема за руковање морају бити заштићени од оштећења услед подужних или попречних удара или превртања. Спољни делови опреме морају бити заштићени тако да је искључено да услед удара или превртања преносиве цистерне дође до испуштања садржаја тела цистерне на делове његове опреме. Примери мера заштите:

(a) заштита од бочних удара, која може да се састоји од подужних носача који штите тело цистерне са обе стране у висини средишње линије;

(b) заштита преносиве цистерне од превртања, која може да се састоји од прстенова за ојачање или полуга причвршћених попречно на оквир;

(c) заштита од удара отпозади, која се може састојати од одбојника или оквира;

(d) заштита тела цистерне од оштећења изазваних ударима или превртањем, употребом ISO оквира према ISO 1496-3:1995.

6.7.2.18 Одобрење типа

6.7.2.18.1 За сваки нови тип преносиве цистерне надлежни орган или његово овлашћено тело издаје уверење о одобрењу типа. Тим уверењем мора се потврдити да је надлежни орган прегледао преносиву цистерну и оценио да је она погодна за намеравану употребу и да задовољава захтеве овог поглавља и, по потреби, одредбе у вези са материјама наведене у 4.2 и у 3.2, табела А. Уколико се преносиве цистерне производе серијски без концепцијских измена, уверење важи за целокупну серију. У том уверењу морају се навести извештај о испитивању прототипа, материје или групе материја чији је превоз дозвољен, материјали од којих је израђено тело цистерне и (евентуално) облога, као и број одобрења. Број одобрења мора се састојати из ознаке или обележја државе у којој је одобрење издато, одн. ознаке за возила у међународном друмском саобраћају[2], и регистарског броја. У уверењу се морају навести и евентуални алтернативни споразуми према 6.7.1.2. Одобрење типа може се користити и за одобрење мањих преносивих цистерни произведених од материјала исте врсте и дебљине, уз примену исте производне технике, са идентичним лежиштима и еквивалентним затварачима и другим деловима прибора.

6.7.2.18.2 Извештај о испитивању прототипа, потребан за одобрење типа, мора да садржи најмање следеће податке:

(a) резултате одговарајућег испитивања оквира, које је наведено у ISO 1496-3:1995;

(b) резултате првог контролисања и испитивања према 6.7.2.19.3; и

(c) по потреби, резултате испитивања на удар према 6.7.2.19.1.

6.7.2.19 Контролисање и испитивање

6.7.2.19.1 Преносиве цистерне које одговарају дефиницији контејнера у смислу важећег издања Међународне конвенције о безбедности контејнера (CSC) из 1972. године не смеју се користити, уколико нису успешно прошле испитивање тако што је по један репрезентативан узорак за сваки тип цистерне био подвргнут динамичком испитивању на удар, описаном у приручнику Испитивања и критеријуми, део IV, одељак 41.

6.7.2.19.2 Тело и делови опреме сваке преносиве цистерне морају се преконтролисати и испитати пре првог пуштања у експлоатацију (прво контролисање и испитивање), а затим се морају редовно контролисати и испитивати у интервалима од највише пет година (периодично петогодишње контролисање и испитивање), са редовном међуконтролом и међуиспитивањем између два периодична петогодишња контролисања и испитивања (периодично двоипогодишње контролисање и испитивање). Двоипогодишње контролисање и испитивање може се обавити у року

[2] *Ознака регистарције државе која се користи за моторна возила и приколице у међународном друмском саобраћају, у складу са Женевском конвенцијом о друмском саобраћају из 1949. године или Бечком конвенцијом о друмском саобраћају из 1968. године.*

од 3 месеца пре и после наведеног датума. Независно од последњег обављеног редовног контролисања и испитивања мора се извршити и ванредно контролисање и испитивање ако се то покаже као неопходно према 6.7.2.19.7.

6.7.2.19.3 Прво контролисање и испитивање преносиве цистерне мора да обухвати проверу конструкционих карактеристика, преглед унутрашњости и спољашњости преносиве цистерне и делова њене опреме с обзиром на материје које треба превозити, као и испитивање притиском. Пре пуштања у експлоатацију преносиве цистерне мора се испитати заптивеност и функционисање целокупне опреме за руковање. Ако се испитивање притиском тела цистерне и делова његове опреме изврши одвојено, по њиховом склапању они се заједно морају подвргнути испитивању заптивености.

6.7.2.19.4 Периодично петогодишње контролисање и испитивање мора да обухвати преглед унутрашњости и спољашњости преносиве цистерне и, по правилу, хидрауличко испитивање. За цистерне које се користе само за превоз чврстих материја, осим отровних и нагризајућих материја које не прелазе у течно стање у току превоза, испитивање хидрауличног притиска може бити замењено одговарајућим испитним притиском који је 1,5 пута већи од највећег дозвољеног радног притиска, што је предмет одобрења надлежног органа. Заштитни плаштови, топлотна изолација и сл. морају се уклонити само у оној мери у којој је то неопходно за поуздану процену стања преносиве цистерне. Ако се испитивање притиском тела цистерне и делова његове опреме изврши одвојено, по њиховом склапању они се заједно морају подвргнути испитивању заптивености.

6.7.2.19.5 Периодично двоипогодишње контролисање и испитивање мора да обухвати најмање преглед унутрашњости и спољашњости преносиве цистерне и делова њене опреме с обзиром на материје које треба превозити, испитивање заптивености и проверу функционисања целокупне опреме за руковање. Заштитни плаштови, топлотна изолација и тсл. морају се уклонити само у оној мери у којој је то неопходно за поуздану процену стања преносиве цистерне. Уколико је преносива цистерна предвиђена за превоз само једне материје, редовни двоипогодишњи преглед унутрашњости може да се изостави или замени неким другим испитним или контролним поступком који утврди надлежни орган или његово овлашћено тело.

6.7.2.19.6 *Контролисање и испитивање преносивих цистерни и пуњење након датума истека последњег периодичног контролисања и испитивања*

6.7.2.19.6.1 По истеку рока који се захтева у 6.7.2.19.2 за периодично петогодишње или двоипогодишње контролисање и испитивање преносиве цистерне се не смеју пунити нити предавати на превоз. Међутим, преносиве цистерне које су напуњене пре истека рока за периодично контролисање и испитивање смеју се превозити у периоду од највише три месеца по истеку тог рока. Осим тога, оне се по истеку рока последњег периодичног контролисања и испитивања смеју превозити:

(a) после пражњења, али пре чишћења, како би се пре поновног пуњења подвргле наредном захтеваном контролисању или испитивању; и

(b) уколико надлежни орган није предвидео другачије, у периоду од највише шест месеци по истеку рока последњег периодичног испитивања или контролисања, како би се омогућио повратни превоз опасне робе ради њиховог уредног одлагања или уредне рециклаже. У транспортном документу се мора указати на овај изузетак.

6.7.2.19.6.2 Осим како је предвиђено у 6.7.2.19.6.1, преносиве цистерне за које је пропуштен временски оквир за планирано петогодишње или 2,5-годишње периодично контролисање и испитивање, могу се напунити и понудити за превоз само ако се ново 5-годишње периодично контролисање и испитивање спроведе у складу са 6.7.2.19.4.

6.7.2.19.7 Ванредно контролисање и испитивање је потребно, уколико се на преносивој цистерни појаве знаци оштећења, корозије, незаптивености, или друге неправилности које указују на неки недостатак који би могао угрозити целовитост преносиве цистерне. Обим ванредног контролисања и испитивања зависи од степена оштећења или погоршања стања преносиве цистерне. Оно мора да обухвати у најмању руку двоипогодишње контролисање и испитивање у складу са 6.7.2.19.5.

6.7.2.19.8 У оквиру прегледа унутрашњости и спољашњости преносиве цистерне мора бити утврђено следеће:

(a) да је тело цистерне прегледано на постојање рупа, корозије, хабања, избочина, деформација, грешака у завареним шавовима или других стања, укључујући и незаптивеност, услед којих би преносива цистерна могла постати небезбедна током превоза. Уколико овај преглед упућује на смањење дебљине зида, она мора бити потврђена одговарајућим мерењем;

(b) да су цевоводи, вентили, систем за грејање/хлађење и заптивке прегледани на постојање корозије, кварова или других стања, укључујући и незаптивеност, услед којих би преносива цистерна могла постати небезбедна при пуњењу, пражњењу или превозу;

(c) да уређаји за причвршћивање поклопаца ревизионих отвора уредно функционишу, као и да на тим поклопцима и њиховим заптивкама нема појава незаптивености;

(d) да су недостајући или олабављени завртњи или матице на спојевима са прирубницама или на слепим прирубницама замењени или дотегнути;

(e) да на сигурносним уређајима и вентилима нема корозије, деформација, оштећења или кварова који би могли да спрече њихово нормално функционисање. Уређаји за затварање са даљинским руковањем и са самозатварањем морају се активирати да би се доказало њихово уредно функционисање;

(f) да су облоге, уколико постоје, испитане према критеријумима наведеним од стране произвођача облоге;

(g) да су обележја која се захтевају на преносивој цистерни читљива и да одговарају релевантним захтевима и

(h) да су оквир, лежиште и уређаји за подизање преносиве цистерне у задовољавајућем стању.

6.7.2.19.9 Контролисања и испитивања наведена у 6.7.2.19.1, 6.7.2.19.3, 6.7.2.19.4, 6.7.2.19.5 и 6.7.2.19.7 треба да изврши или потврди стручно лице које је овластио надлежни орган или његово овлашћено тело. Уколико саставни део контролисања и испитивања чини и испитивање притиском, оно се мора извршити оним притиском који је наведен на идентификационој плочици преносиве цистерне. На преносивој цистерни под притиском мора се испитати заптивеност тела цистерне, цевовода или опреме.

6.7.2.19.10 У свим случајевима када се на телу цистерне изведу радови сечења, загревања или заваривања, те радове треба да одобри надлежни орган или његово овлашћено тело с обзиром на правилник за посуде под притиском који је примењен при изради тела цистерне. По завршетку радова мора се извршити испитивање притиском првобитним испитним притиском.

6.7.2.19.11 Уколико се утврди да преносива цистерна има неки недостатак који угрожава безбедност, она се не сме поново пуштати у експлоатацију све док се недостатак не отклони и цистерна успешно не прође поновљено испитивање.

6.7.2.20 Обележавање

6.7.2.20.1 Свака преносива цистерна мора бити опремљена металном плочицом отпорном на корозију, која је трајно причвршћена на видном и за потребе контролисања лако доступном месту. Ако плочица не може трајно да се причврсти на тело цистерне због размештаја уређаја преносиве цистерне, тело цистерне мора у најмању руку да буде обележено подацима прописаним у правилнику за посуде под притиском. На тој плочици морају бити утиснути или на сличан начин обележени најмање следећи подаци:

(a) Информације о власнику
  (i) регистрациони број власника;
(b) Информације о производњи
  (i) земља производње;
  (ii) година производње;
  (iii) назив или обележје произвођача;
  (iv) серијски број произвођача;
(c) Информације о одобрењу
  (i) симбол Уједињених нација за амбалажу ;

  Овај симбол се сме користити само у сврху потврде, да амбалажа, флексибилни контејнер за робу у расутом стању, преносива цистерна или MEGC, у складу са одговарајућим захтевима поглавља 6.1, 6.2, 6.3, 6.5, 6.6, 6.7 или 6.11.
  (ii) земља издавања одобрења;
  (iii) овлашћено тело за издавање одобрења за тип конструкције;
  (iv) број одобрења за тип конструкције;
  (v) слова „***AA***”, ако је тип конструкције дозвољен према алтернативним споразумима (види 6.7.1.2);
  (vi) правилник за посуде под притиском, према којем је тело цистерне конструисано;
(d) Притисци
  (i) највиши дозвољени радни притисак (у барима или kPa (надпритисак))[3];
  (ii) испитни притисак (у барима или kPa (надпритисак))[3;]
  (iii) датум првог испитивања притиска (месец и година);
  (iv) идентификационо обележје стручног лица првог испитивања притиска;
  (v) спољни прорачунски притисак[4] (у барима или kPa (надпритисак))[3;]
  (vi) највиши дозвољени радни притисак система за грејање/хлађење (у барима или kPa (надпритисак))[3] (уколико постоји);
(e) Температуре
  (i) прорачунски температурни опсег (у °C)[3];
(f) Материјали
  (i) материјал(и) тела цистерне и позив(и) на стандард(е) материјала;
  (ii) еквивалентна дебљина зида референтног челика (у mm)[3];
  (iii) материјал облоге (уколико постоји);

[3] *Навести коришћену јединицу.*

[4] *Види 6.7.2.2.10.*

(g) Запремина

(i) водена запремина цистерне на 20 °C (у литрима)[3;]

Након овог података мора да следи симбол „***S***”, ако је тело цистерне подељено заштитним зидовима (валобранима) у одељке од највише 7500 литара запремине;

(ii) водена запремина појединих комора на 20 °C (у литрима)[2] (уколико постоји за цистерне са више комора).

Након овог података мора да следи симбол „***S***”, ако је комора подељена заштитним зидовима (валобранима) у одељке од највише 7500 литара запремине;

(h) Периодично контролисање и испитивање

(i) врста последњег извршеног периодичног испитивања (2,5-годишње, 5-годишње испитивање или ванредно испитивање);

(ii) датум последњег извршеног периодичног испитивања (месец и година);

(iii) испитни притисак (у барима или kPa (надпритисак)) последњег извршеног периодичног испитивања (уколико примењиво);

(iv) идентификационо обележје овлашћеног тела, које је извршило или оверило последње испитивање.

Приказ 6.7.2.20.1. Пример плочице за обележавања

<table>
<tr><td colspan="3">Регистрациона ознака власника</td><td colspan="4"></td></tr>
<tr><td colspan="7">ИНФОРМАЦИЈЕ О ПРОИЗВОДЊИ</td></tr>
<tr><td colspan="3">Земља производње</td><td colspan="4"></td></tr>
<tr><td colspan="3">Година производње</td><td colspan="4"></td></tr>
<tr><td colspan="3">Произвођач</td><td colspan="4"></td></tr>
<tr><td colspan="3">Серијски број произвођача</td><td colspan="4"></td></tr>
<tr><td colspan="7">ИНОРМАЦИЈЕ О ОДОБРЕЊУ</td></tr>
<tr><td rowspan="3">UN</td><td colspan="3">Земља издавања одобрења</td><td colspan="3"></td></tr>
<tr><td colspan="3">Овлашћено тело за издавање одобрења за тип конструкције</td><td colspan="3"></td></tr>
<tr><td colspan="3">Број одобрења за тип конструкције</td><td></td><td colspan="2">„AA” (уколико примењиво)</td></tr>
<tr><td colspan="3">Правилник за пројектовање тела цистерне (Правилник за посуде под притиском)</td><td colspan="4"></td></tr>
<tr><td colspan="7">ПРИТИСЦИ</td></tr>
<tr><td colspan="3">Највећи дозвољени радни притисак</td><td colspan="4">bar или kPa</td></tr>
<tr><td colspan="3">Испитни притисак</td><td colspan="4">bar или kPa</td></tr>
<tr><td colspan="2">Датум првог испитивања притиска:</td><td>(ММ/ГГГГ)</td><td colspan="2">Печат стручног лица:</td><td colspan="2"></td></tr>
<tr><td colspan="3">Спољни пројектовани притисак</td><td colspan="4">bar или kPa</td></tr>
<tr><td colspan="3">Највиши дозвољени радни притисак система за грејање/хлађење (уколико постоји)</td><td colspan="4">bar или kPa</td></tr>
<tr><td colspan="3">ТЕМПЕРАТУРЕ</td><td colspan="4"></td></tr>
<tr><td colspan="3">Прорачунски температурни опсег</td><td colspan="4">°C до °C</td></tr>
<tr><td colspan="7">МАТЕРИЈАЛИ</td></tr>
<tr><td colspan="3">Материјал(и) тела цистерне и позив(и) на стандард(е) материјала</td><td colspan="4"></td></tr>
<tr><td colspan="3">Еквивалентна дебљина зида референтног челика</td><td colspan="4">mm</td></tr>
<tr><td colspan="3">Материјал облоге (уколико постоји);</td><td colspan="4"></td></tr>
<tr><td colspan="7">ЗАПРЕМИНА</td></tr>
<tr><td colspan="3">Водена запремина цистерне на 20 °C</td><td colspan="2">литар</td><td colspan="2">„S” (уколико постоји)</td></tr>
<tr><td colspan="3">Водена запремина коморе ____ на 20 °C (уколико постоји за цистерне са више комора)</td><td colspan="2">литар</td><td colspan="2">„S” (уколико постоји)</td></tr>
<tr><td colspan="7">ПЕРИОДИЧНА КОНТРОЛИСАЊА/ ИСПИТИВАЊА</td></tr>
<tr><td>Врста испитивања</td><td>Датум испитивања</td><td colspan="2">Печат стручног лица и испитни притисак[a]</td><td>Врста испитивања</td><td>Датум испитивања</td><td colspan="2">Печат стручног лица и испитни притисак[a]</td></tr>
<tr><td></td><td>(ММ/ГГГГ)</td><td></td><td>kPa или bar</td><td></td><td>(ММ/ГГГГ)</td><td></td><td>kPa или bar</td></tr>
<tr><td></td><td></td><td></td><td></td><td></td><td></td><td></td><td></td></tr>
<tr><td></td><td></td><td></td><td></td><td></td><td></td><td></td><td></td></tr>
<tr><td></td><td></td><td></td><td></td><td></td><td></td><td></td><td></td></tr>
<tr><td></td><td></td><td></td><td></td><td></td><td></td><td></td><td></td></tr>
</table>

[a] Испитни притисак (уколико примењиво).

6.7.2.20.2 На самој преносивој цистерни или на металној плочици причвршћеној на преносивој цистерни морају бити трајно обележени следећи подаци:

Назив корисника

Највећа дозвољена укупна маса _____ kg

Маса у празном стању (тара) _____ kg

Упутство за преносиве цистерне у складу са 4.2.5.2.6.

Напомена: *у вези са навођењем материја које се превозе види и 5.*

6.7.2.20.3 Ако је преносива цистерна пројектована и одобрена за коришћење на отвореном мору, идентификациона плочица мора да носи обележје „OFFSHORE PORTABLE TANK".

6.7.3 Захтеви за пројектовање, израду, контролисање и испитивање преносивих цистерни за превоз нерасхлађених течних гасова

Напомена: *Ови захтеви се такође примењују за преносиве цистерне за превоз хемикалија под притиском (UN бројева 3500, 3501, 3502, 3503, 3504 и 3505).*

6.7.3.1 Дефиниције појмова

За сврхе овог одељка важе следеће дефиниције појмова:

Алтернативни споразум: одобрење које издаје надлежни орган за преносиву цистерну или за MEGC, пројектоване, израђене и испитане у складу са техничким захтевима и испитним поступцима који одступају од захтева и поступака наведених у овом поглављу.

Прорачунски притисак: притисак који се користи за прорачуне према признатом правилнику за посуде под притиском. Прорачунски притисак не сме бити нижи од највишег међу следећим притисцима:

(a) највиши дозвољени ефективни надпритисак у телу цистерне за време пуњења или пражњења;

(b) збир:

(i) највишег дозвољеног ефективног надпритиска за који је цистерна пројектована према ставу (b) дефиниције за највиши дозвољени радни притисак (види тамо); и

(ii) притиска течности одређеног на основу статичких сила наведених у 6.7.3.2.9, али не мањег од 0,35 bar.

Прорачунска референтна температура: температура на којој се одређује притисак пара садржаја у сврху израчунавања највишег дозвољеног радног притиска. Да би се обезбедило да гас остане стално у течном стању, прорачунска референтна температура мора бити нижа од критичне температуре нерасхлађеног течног гаса или течног погонског гаса хемикалија под притиском који се превозе. За поједине типове преносивих цистерни та вредност износи:

(a) тела цистерни пречника од највише 1,5 метара: 65 °C;

(b) тела цистерни пречника већег од 1,5 метара:

(i) без изолације или заштите од сунца: 60 °C;

(ii) са заштитом од сунца (види 6.7.3.2.12): 55 °C; и

(iii) са изолацијом (види 6.7.3.2.12): 50 °C.

Прорачунски температурни опсег тела цистерне за нерасхлађене течне гасове који се превозе у условима спољне средине мора бити између –40 °C и 50 °C. За преносиве цистерне изложене тежим климатским условима морају се узети у обзир

одговарајуће строжије прорачунске температуре.

Густина пуњења: просечна маса нерасхлађеног течног гаса по литри запремине тела цистерне (kg/l). Густина пуњења је наведена у упутству за преносиве цистерне T50 у 4.2.5.2.6.

Испитивање заптивености: испитивање при којем се, употребом неког гаса, тело цистерне и опрема за руковање излажу унутрашњем ефективном притиску од најмање 25 % највећег дозвољеног радног притиска.

Највиши дозвољени радни притисак: притисак који не сме бити нижи од највишег међу следећим притисцима измереним на врху тела цистерне у радном стању, а који мора износити најмање 7 bar:

(a) највиши дозвољени ефективни надпритисак у телу цистерне за време пуњења или пражњења или

(b) највиши ефективни надпритисак за који је тело цистерне конструисано, а који

(i) за нерасхлађен течни гас наведен у упутству за преносиве цистерне T50 у 4.2.5.2.6 мора да буде највиши дозвољени радни притисак (у bar) који је наведен за тај гас у упутству за преносиве цистерне T50;

(ii) за остале нерасхлађене течне гасове не сме бити мањи од збира:

- апсолутног притиска паре (у bar) нерасхлађеног течног гаса на прорачунској референтној температури, умањеног за 1 bar; и
- парцијалног притиска (у bar) ваздуха или других гасова у неиспуњеном простору, који се одређује на основу прорачунске референтне температуре и ширења у течној фази услед повећања средње температуре садржаја од $t_r - t_f$ (t_f = температура пуњења, по правилу 15 °C; t_r = највиша средња температура садржаја, 50 °C).

(iii) за хемикалије под притиском највиши дозвољени радни притисак (у bar) наведен је у упутству за преносиве цистерне ***T*** 50 у 4.2.5.2.6 за течне гасове, који су део погонског средства.

Највећа дозвољена укупна маса: збир масе празне преносиве цистерне и масе најтежег товара дозвољеног за превоз.

Конструкциони челик: челик са гарантованом најмањом затезном чврстоћом између 360 N/mm^2 и 440 N/mm^2 и гарантованим најмањим издужењем при кидању у складу са 6.7.3.3.3.3.

Преносива цистерна: мултимодална цистерна запремине веће од 450 литара за превоз нерасхлађених течних гасова класе 2. Преносива цистерна обухвата тело цистерне, заједно са опремом за руковање и структурном опремом неопходном за превоз гасова. Пуњење и пражњење преносиве цистерне мора бити изводљиво без уклањања њене структурне опреме. Она мора имати елементе за стабилизацију монтиране на спољашњој страни тела цистерне и мора постојати могућност њеног подизања у напуњеном стању. Она првенствено мора бити пројектована за утовар на друмско возило, кола или на поморски брод или брод за унутрашње пловне путеве и опремљена подупирачима, елементима за ношење или прибором ради олакшавања механичког руковања. Возила цистерне, кола цистерне, цистерне које нису израђене од метала, IBC, боце за гас и велике посуде не сматрају се преносивим цистернама.

Референтни челик: челик са затезном чврстоћом од 370 N/mm^2 и издужењем при кидању од 27 %.

Опрема за руковање: мерни инструменти и уређаји за пуњење, пражњење, проветравање, безбедност и изолацију.

Тело цистерне: део преносиве цистерне који садржи нерасхлађен течни гас који се превози (цистерна у ужем смислу), укључујући и отворе и њихове затвараче, али без опреме за руковање и без спољне структурне опреме.

Структурна опрема: елементи за ојачање, причвршћивање, заштиту и

стабилизацију монтирани на спољној страни тела цистерне.

Испитни притисак: највиши надпритисак при врху тела цистерне за време испитивања притиска.

6.7.3.2 Општи захтеви за пројектовање и израду

6.7.3.2.1 Тела цистерни пројектују се и израђују у складу са захтевима правилника за посуде под притиском, који је признао надлежни орган. Тела цистерни се морају производити од челика погодног за обраду. Материјали у принципу морају одговарати националним или међународним стандардима материјала. За заварена тела цистерни може се користити само онај материјал чија је заварљивост у потпуности доказана. Заварени спојеви морају бити стручно изведени и пружати потпуну сигурност. Уколико је то неопходно због поступка производње или употребљених материјала, тела цистерни се морају подвргнути термичкој обради да би се могла гарантовати довољна жилавост варова и зона изложених утицају топлоте. При избору материјала мора се имати у виду прорачунски температурни опсег с обзиром на ризике у вези са кртим ломом, појавом напрслина услед напонске корозије и отпорношћу материјала на удар. Ако се користи ситнозрнасти челик, према спецификацијама материјала гарантована вредност границе еластичности не сме бити већа од 460 N/mm^2, а гарантована вредност горње границе затезне чврстоће не сме бити већа од 725 N/mm^2. Материјали преносиве цистерне морају бити погодни за услове спољне средине који се могу појавити током превоза.

6.7.3.2.2 Тела цистерни, делови опреме и цеви преносивих цистерни морају бити израђени од материјала који су:

(a) у високој мери отпорни на нерасхлађен(е) течан(не) гас(ове) који се превози(е); или

(b) хемијском реакцијом делотворно пасивизирани или неутралисани.

6.7.3.2.3 Заптивке морају бити израђене од материјала на које не може(гу) деловати нерасхлађен(и) течан(ни) гас(ови) који се превози(е).

6.7.3.2.4 Мора се избегавати додир различитих метала који би могао довести до оштећења услед контактне корозије.

6.7.3.2.5 Материјали преносиве цистерне, укључујући и све уређаје, заптивке и делове прибора, не смеју угрожавати нерасхлађени(е) течни(не) гас(ове) за чији је превоз преносива цистерна предвиђена.

6.7.3.2.6 Преносиве цистерне морају бити пројектоване и израђене са лежиштем који ће обезбеђивати сигуран ослонац током превоза, као и са одговарајућим могућностима за подизање и причвршћивање.

6.7.3.2.7 Преносиве цистерне морају се пројектовати тако да буду у стању да без губитка садржаја издрже најмање унутрашњи притисак свог садржаја, као и статичка, динамичка и термичка оптерећења која се јављају у условима нормалног руковања и превоза. Из њиховог пројекта мора се јасно видети да су узети у обзир утицаји замора услед понављаног дејства тих оптерећења током предвиђеног века трајања преносивих цистерни.

6.7.3.2.8 Тело цистерне мора бити пројектовано тако да без трајних деформација издржи спољни притисак (надпритисак) од најмање 0,4 bar изнад унутрашњег притиска. Ако се тело цистерне пре пуњења или током пражњења излаже значајнијем вакууму, оно мора бити пројектовано тако да може да издржи спољни притисак од најмање 0,9 bar (надпритисак) изнад унутрашњег притиска и на том притиску мора бити испитана његова издржљивост.

6.7.3.2.9 Преносиве цистерне и њихови уређаји за причвршћивање морају бити у стању да под највећим дозвољеним оптерећењем издрже независно дејство следећих статичких сила:

(a) у смеру кретања: двоструку највећу дозвољену укупну масу, помножену са убрзањем земљине теже (g)[5];

(b) хоризонтално, под правим углом у односу на смер кретања: највећу дозвољену укупну масу (тј. двоструку највећу дозвољену укупну масу, уколико смер кретања није недвосмислено одређен), помножену са убрзањем земљине теже (g)[5];

(c) вертикално навише: највећу дозвољену укупну масу, помножену са убрзањем земљине теже (g)[5] и

(d) вертикално наниже: двоструку највећу дозвољену укупну масу (укупан товар, укључујући и дејство земљине теже), помножену са убрзањем земљине теже (g)[5].

6.7.3.2.10 Под дејством сваке од сила наведених у 6.7.3.2.9 морају се узети у обзир следећи коефицијенти сигурности:

(a) за челике са јасно израженом границом еластичности коефицијент сигурности од 1,5 у односу на гарантовану границу еластичности; или

(b) за челике без јасно изражене границе еластичности коефицијент сигурности од 1,5 у односу на гарантовану 0,2 %-ну границу издужења, а за аустенитне челике на гарантовану 1 %-ну границу издужења.

6.7.3.2.11 Као вредности за границу еластичности или границу издужења важе вредности утврђене националним или међународним стандардима материјала. У случају аустенитних челика, најмање вредности за границу еластичности или границу издужења утврђене стандардима материјала могу бити повећане за највише 15 %, уколико су те веће вредности потврђене у сертификату о пријему материјала. Уколико за предметни челик не постоји стандард материјала, вредност коју треба употребити за границу еластичности или границу издужења мора да одобри надлежни орган.

6.7.3.2.12 Ако је тело цистерне за превоз нерасхлађених течних гасова опремљено термичком изолацијом, она мора да одговара следећим захтевима:

(a) њу мора да чини заштитни кров који покрива најмање горњу трећину, али највише горњу половину површине тела цистерне, од које је одвојен слојем ваздуха дебљине приближно 40 mm;

(b) њу мора да чини потпуна облога довољне дебљине, од изолационих материјала заштићених тако да је спречено продирање влаге и оштећење под нормалним условима превоза и да се постиже коефицијент преноса топлоте од највише 0,67 ($W \cdot m^{-2} \cdot K^{-1}$);

(c) ако је заштитни омотач затворен тако да је непропусан за гас, мора се предвидети уређај који ће спречити појаву опасног притиска у изолационом слоју, до којег може да дође услед недовољне заптивености на гас тела цистерне или делова његове опреме; и

(d) термичка изолација не сме да спречава приступ деловима прибора и уређајима за пражњење.

6.7.3.2.13 За преносиве цистерне предвиђене за превоз нерасхлађених течних запаљивих гасова мора постојати могућност електричног уземљења.

[5] *За потребе израчунавања важи: g = 9,81 m/s².*

6.7.3.3 Критеријуми за пројектовање

6.7.3.3.1 Попречни пресек тела цистерни мора имати облик круга.

6.7.3.3.2 Тело цистерне мора се пројектовати и израдити тако да може да издржи испитни притисак од најмање 1,3 прорачунског притиска. При пројектовању тела цистерне морају се узети у обзир најмање вредности највишег дозвољеног радног притиска, које су за сваки нерасхлађени течни гас који треба превозити наведене у упутству за преносиве цистерне T50 у 4.2.5.2.6. Скреће се пажња на захтеве о најмањој дебљини зида тела цистерне, наведене у 6.7.3.4.

6.7.3.3.3 Код челика са јасно израженом границом еластичности, или који се одликују гарантованом границом издужења (у принципу 0,2 %-ном границом издужења, а за аустенитне челике 1 %-ном границом издужења), примарни напон σ мембране тела цистерне под дејством испитног притиска не сме бити већи од мање од вредности 0,75 *Re* или 0,5 *Rm*, при чему је

Re = граница еластичности у N/mm^2 или 0,2 %-на граница истезања, одн. за аустенитне челике 1 %-на граница издужења;

Rm = најмања затезна чврстоћа у N/mm^2.

6.7.3.3.3.1 Вредности употребљене за *Re* и *Rm* су најмање вредности утврђене националним или међународним стандардима материјала. За аустенитне челике најмање вредности за Re и Rm утврђене стандардима материјала могу бити повећане за највише 15 %, уколико су те веће вредности потврђене у сертификату о пријему материјала. Уколико за предметни челик не постоји стандард материјала, вредности које треба употребити за *Re* и *Rm* одобрава надлежни орган или његово овлашћено тело.

6.7.3.3.3.2 Они челици код којих је однос *Re/Rm* већи од 0,85 не смеју се користити за израду заварених тела цистерни. Вредности за *Re* и *Rm* које се користе за израчунавање тог односа јесу вредности утврђене у сертификату о пријему материјала.

6.7.3.3.3.3 Челици који се користе за израду тела цистерни морају имати издужење при кидању у % најмање 10 000/*Rm*, с апсолутним минимумом од 16 % за ситнозрнасти челик и 20 % за друге челике.

6.7.3.3.3.4 При одређивању стварних карактеристика материјала, код ваљаног лима је потребно водити рачуна о томе да оса узорка за испитивање напрезања на истезање буде под правим углом (попречно) у односу на правац ваљања. Трајно издужење при кидању мора се мерити на испитним узорцима са правоуглим попречним пресеком према стандарду ISO 6892:1998 уз коришћење мерне дужине од 50 mm.

6.7.3.4 Најмања дебљина зида тела цистерне

6.7.3.4.1 Најмања дебљина зида тела цистерне мора одговарати већој од следеће две вредности:

(a) најмања дебљина зида одређена према захтевима у 6.7.3.4; и

(b) најмања дебљина зида одређена према одобреном правилнику за посуде под притиском с обзиром на захтеве у 6.7.3.3.

Додатно, све релевантне посебне одредбе за преносиве цистерне назначене у колони (11) табеле А, поглавље 3.2 и описане у 4.2.5.3, морају бити узете у обзир.

6.7.3.4.2 Омотач, дна и поклопци ревизионог отвора тела цистерни пречника не више од 1,80

m, уколико су израђени од референтног челика, морају имати дебљину зида не мању од 5 mm или томе еквивалентну дебљину ако су од другог челика. Тела цистерни пречника већег од 1,80 m морају имати дебљину зида не мању од 6 mm ако су израђена од референтног челика, или томе еквивалентну дебљину ако су од другог челика.

6.7.3.4.3 Дебљина зида омотача, дна и поклопаца ревизионог отвора тела цистерне, независно од материјала од кога су израђени, не сме бити мања од 4 mm.

6.7.3.4.4 Еквивалентна дебљина зида неког челика, изузев дебљине референтног челика прописане у 6.7.3.4.2, одређује се уз помоћ следеће формуле:

$$e_1 = \frac{21{,}4 e_0}{\sqrt[3]{Rm_1 A_1}}$$

где је

e_1 = тражена еквивалентна дебљина зида (у mm) коришћеног челика;

e_0 = најмања дебљина зида (у mm) за референтни челик, утврђена у 6.7.3.4.2;

Rm_1 = гарантована најмања затезна чврстоћа (у N/mm^2) коришћеног челика (види 6.7.3.3.3);

A_1 = гарантовано најмање истезање при кидању (у %) коришћеног челика према националним или међународним стандардима.

6.7.3.4.5 Дебљина зида тела цистерне ни у ком случају не сме бити мања од вредности описаних у 6.7.3.4.1 до 6.7.3.4.3. Сви делови тела цистерне морају имати најмању дебљину зида утврђену у 6.7.3.4.1 до 6.7.3.4.3. У ову дебљину не сме да улази евентуални додатак за корозију.

6.7.3.4.6 У случају употребе конструкционог челика (види 6.7.3.1), није потребан прорачун према формули у 6.7.3.4.4.

6.7.3.4.7 На споју дна цистерне са омотачем цистерне не сме постојати нагла промена у дебљини лима.

6.7.3.5 Опрема за руковање

6.7.3.5.1 Опрема за руковање мора бити постављена тако да је за време руковања и превоза заштићена од откидања и оштећења. Уколико спој између оквира и тела цистерне допушта релативно кретање између конструкционих група, опрема мора бити причвршћена тако да услед таквог кретања не постоји опасност од оштећења делова. Спољни уређаји за пражњење (цевни прикључци, уређаји за затварање), унутрашњи зауставни вентил и његово лежиште морају бити заштићени од опасности откидања изазваног спољним напрезањима (на пример коришћењем зона пресека). Уређаји за пуњење и пражњење (укључујући и прирубнице или навојне затвараче) и сви заштитни поклопци морају имати могућност обезбеђења против случајног отварања.

6.7.3.5.2 Са изузетком отвора за уређаје за растерећење притиска, контролних отвора и затворених отвора за проветравање, сви отвори пречника већег од 1,5 mm на телу преносивих цистерни морају бити опремљени са најмање три међусобно независна затварача смештена један иза другог, од којих је један унутрашњи зауставни вентил, вентил за ограничење протока, или неки други еквивалентан уређај, други је спољни зауставни вентили, а трећи је слепа прирубница или неки други еквивалентан уређај.

6.7.3.5.2.1 Ако је преносива цистерна опремљена вентилом за ограничење протока, он мора бити уграђен тако да се његово седиште налази унутар тела цистерне или унутар заварене прирубнице; ако је вентил за ограничење протока монтиран изван тела

цистерне, држачи морају бити пројектовани тако да удари не умањују његову ефикасност. Вентили за ограничење протока морају се одабрати и монтирати тако да се аутоматски затварају по достизању количине протока коју је утврдио произвођач. Спојеви или делови прибора који воде ка неком таквом вентилу, или одводе од њега, морају имати већу пропусну моћ него што износи пропусна моћ вентила за ограничење протока.

6.7.3.5.3 Код отвора за пуњење и пражњење први затварач мора бити унутрашњи зауставни вентил, а други мора бити зауставни вентил који је постављен на неком приступачном месту сваког система цеви за пражњење или пуњење.

6.7.3.5.4 Код отвора на дну за пуњење и пражњење преносивих цистерни намењених за превоз нерасхлађених течних запаљивих и/или отровних гасова или хемикалија под притиском унутрашњи зауставни вентили мора бити брзозатварајући сигурносни уређај, који се аутоматски затвара при случајном померању преносиве цистерне за време пуњења или пражњења или при појави ватре. Изузев код преносивих цистерни запремине до највише 1000 литара, мора постојати могућност даљинског затварања овог уређаја.

6.7.3.5.5 Поред отвора за пуњење, пражњење и изједначавање притиска гаса, тела цистерни могу бити опремљена и отворима за постављање показивача нивоа течности, термометара и манометара. Прикључци ових инструмената морају се састојати из одговарајућих заварених наглавака или цепова, а не смеју бити изведени као прикључци са завртњевима који пролазе кроз тело цистерне.

6.7.3.5.6 Све преносиве цистерне морају бити опремљене ревизионим отворима или другим контролним отворима довољне величине да омогуће преглед и погодан приступ унутрашњости ради одржавања и оправки.

6.7.3.5.7 Спољни конструкциони делови треба буду што је могуће више груписани.

6.7.3.5.8 Сваки прикључак преносиве цистерне мора носити јасно обележје своје функције.

6.7.3.5.9 Сваки зауставни вентил или други уређај за затварање мора бити пројектован и израђен на основу номиналног притиска који није мањи од највишег дозвољеног радног притиска тела цистерне, при чему се морају узети у обзир предвиђене температуре у току превоза. Сви зауставни вентили са навојима морају се затварати обртањем у смеру кретања казаљки на сату. Остали зауставни вентили морају имати јасно обележен положај (отворено и затворено) и смер у ком треба да се окрећу ради затварања. Сви зауставни вентили морају бити конструисани тако да буде онемогућено њихово случајно отварање.

6.7.3.5.10 Цевоводи се морају конструисати, израдити и монтирати тако да се избегне опасност оштећења услед термичког ширења и скупљања, механичких потреса и вибрација. Све цеви морају бити израђене од одговарајућег металног материјала. У мери у којој је то изводљиво, цевни спојеви морају бити заварени.

6.7.3.5.11 Спојеви бакарних цеви морају бити тврдо лемљени или изведени у виду металног споја једнаке чврстоће. Тачка топљења тврдог лема не сме бити нижа од 525 °C. Спојеви не смеју смањити чврстоћу цевовода, као што то може бити случај са спојевима изведеним помоћу завртња.

6.7.3.5.12 Притисак прскања свих цеви и конструкционих делова цевовода не сме бити нижи: четвороструког највишег дозвољеног радног притиска тела цистерне или четвороструког притиска до којег може доћи у раду услед дејства пумпе или неког другог уређаја (изузев уређаја за растерећење притиска).

6.7.3.5.13 За израду уређаја за затварање, вентила и делова прибора морају се користити еластични и савитљиви метали.

6.7.3.6 Отвори на дну

6.7.3.6.1 Одређени нерасхлађени течни гасови не смеју се превозити преносивим цистернама које имају отворе на дну ако је у упутству за преносиве цистерне T50 у 4.2.5.2.6 наведено да отвори на дну нису дозвољени. На телу цистерне се не смеју налазити никакви отвори испод нивоа течности када је цистерна напуњена до крајње дозвољене границе пуњења.

6.7.3.7 Уређаји за растерећење притиска

6.7.3.7.1 Преносиве цистерне за нерасхлађене течне гасове морају бити опремљене са једним или више опружних уређаја за растерећење притиска. Ти уређаји за растерећење притиска морају се аутоматски отварати под притиском који не сме бити нижи од највишег дозвољеног радног притиска, а под притиском од 110 % од највишег дозвољеног радног притиска морају бити потпуно отворени. По растерећењу, ти уређаји се морају поново затворити под притиском који је највише за 10 % нижи од притиска реаговања, а при свим нижим притисцима морају остати затворени. Уређаји за растерећење притиска морају бити оног типа који може да издржи динамичке силе, укључујући и таласање течности. Употреба распрскавајућих дискова који нису редно укључени са опружним уређајем за растерећење притиска није дозвољена.

6.7.3.7.2 Уређаји за растерећење притиска морају бити пројектовани тако да не може да дође до продора спољних материја, истицања гасова, нити стварања опасног надпритиска.

6.7.3.7.3 Преносиве цистерне предвиђене за превоз одређених нерасхлађених течних гасова наведених у упутству за преносиве цистерне T50 у 4.2.5.2.6 морају бити опремљене уређајем за растерећење притиска који је одобрио надлежни орган. Уређај за растерећење се мора састојати од распрскавајућег диска смештеног испред опружног уређаја за растерећење притиска, изузев у случају да је преносива цистерна предвиђена за превоз само једне материје и да је опремљена одобреним уређајем за растерећење притиска израђеним од материјала компатибилног са материјом која се превози. Између распрскавајућег диска и уређаја за растерећење притиска мора се поставити уређај за мерење притиска или други одговарајући уређај са показивачем ради утврђивања ломова, перфорација или незаптивености плоче, што би могло да доведе до поремећаја функционисања система за растерећење притиска. Распрскавајући диск мора да пукне при номиналном притиску који је за 10 % виши од притиска реаговања уређаја за растерећење притиска.

6.7.3.7.4 Уређаји за растерећење притиска преносивих цистерни предвиђених за превоз различитих гасова морају се отварати под притиском који је у 6.7.3.7.1, међу гасовима одобреним за превоз преносивом цистерном, наведен за гас са највишим дозвољеним радним притиском.

6.7.3.8 Пропусна моћ уређаја за растерећење притиска

6.7.3.8.1 Укупна пропусна моћ уређаја за растерећење притиска у условима потпуног деловања ватре на преносиву цистерну мора бити довољна да притисак (укључујући и акумулирани притисак) у телу цистерне износи највише 120 % од највишег дозвољеног радног притиска. За постизање прописане пропусне количине морају се употребити опружни уређаји за растерећење притиска. Ако је преносива цистерна предвиђена за превоз различитих гасова, укупна пропусна моћ уређаја за растерећење притиска мора се израчунати за онај гас који од свих гасова дозвољених за превоз преносивом цистерном захтева највећу пропусну моћ.

6.7.3.8.1.1 За одређивање укупне потребне пропусне моћи уређаја за растерећење као збира појединачних пропусних моћи различитих уређаја, користи се следећа формула:

$$Q = 12{,}4\,\frac{FA^{0{,}82}}{LC}\sqrt{\frac{ZT}{M}}$$

где је:

Q = најмања потребна пропусна моћ у кубним метрима ваздуха у секунди (m^3/s) у нормалним условима од 1 bar и 0 °C (273 K);

F = коефицијент који има следеће вредности:

за неизолована тела цистерни: $F = 1$;

за изолована тела цистерни: $F = U\,(649 - t)/13{,}6$, али ни у ком случају мање од 0,25,

при чему је:

U = коефицијент топлотног преноса изолације на 38 °C у $kW \cdot m^{-2} \cdot K^{-1}$

t = стварна температура нерасхлађеног течног гаса при пуњењу (у °C); ако та температура није позната, онда $t = 15$ °C

Горе наведена F вредност за изолована тела може се применити под условом да изолација испуњава захтеве из 6.7.3.8.1.2;

где је:

A = укупна спољна површина тела цистерне у m^2;

Z = фактор стишљивости гаса у условима акумулације (условима испуштања) (ако тај фактор није познат, $Z = 1{,}0$);

T = апсолутна температура у келвинима (°C + 273) изнад уређаја за растерећење притиска у условима акумулације (условима испуштања);

L = латентна топлота испаравања течне материје у kJ/kg у условима акумулације (условима испуштања);

M = молекуларна маса испуштеног гаса;

C = константа која се изводи из једне од следећих формула као функција односа k специфичних топлота:

$$k = \frac{c_p}{c_v}$$

где је

c_p специфична топлота при константном притиску и

c_v специфична топлота при константној запремини;

<u>ако $k > 1$:</u>

$$C = \sqrt{k\left(\frac{2}{k+1}\right)^{\frac{k+1}{k-1}}}$$

ако $k = 1$ или ако је k непознато:

$$C = \frac{1}{\sqrt{e}} = 0{,}607$$

где је e математичка константа 2,7183.

C се такође може узети из следеће табеле:

k	*C*	*k*	*C*	*k*	*C*
1,00	0,607	1,26	0,660	1,52	0,704
1,02	0,611	1,28	0,664	1,54	0,707
1,04	0,615	1,30	0,667	1,56	0,710
1,06	0,620	1,32	0,671	1,58	0,713
1,08	0,624	1,34	0,674	1,60	0,716
1,10	0,628	1,36	0,678	1,62	0,719
1,12	0,633	1,38	0,681	1,64	0,722
1,14	0,637	1,40	0,685	1,66	0,725
1,16	0,641	1,42	0,688	1,68	0,728
1,18	0,645	1,44	0,691	1,70	0,731
1,20	0,649	1,46	0,695	2,00	0,770
1,22	0,652	1,48	0,698	2,20	0,793
1,24	0,656	1,50	0,701		

Напомена: *Ова формула важи само за нерасхлађене течне гасове чије су критичне температуре знатно изнад температуре у стању акумулације. За гасове чија је критична температура близу или испод температуре у стању акумулације за одређење укупне пропусне моћи уређаја за растерећење треба узети у обзир остала термодинамичка својства гаса [види, на пример, CGA S.1,2.2003 „Pressure Relief Device Standards - Part 2 - Cargo and Portable Tanks for Compressed Gases" (Стандарди уређаја за растерећење притиска - Део 2 - Теретне и преносиве цистерне за компримоване гасове).*

6.7.3.8.1.2 Изолационе системе који се употребљавају за смањење пропусне моћи мора одобрити надлежни орган или његово овлашћено тело. У сваком случају, изолациони системи одобрени за ту сврху морају:

(a) остати делотворни на свим температурама до 649 °C; и

(b) бити обложени материјалом чија је тачка топљења најмање 700 °C.

6.7.3.9 Обележавање уређаја за растерећење притиска

6.7.3.9.1 Сваки уређај за растерећење притиска мора носити јасно и трајно обележје са следећим подацима:

(a) притисак реаговања (у bar или kPa);

(b) дозвољена толеранција за притисак растерећења опружних уређаја;

(c) референтна температура која одговара номиналном притиску пуцања распрскавајућих дискова;

(d) номинална пропусна моћ уређаја у стандардним кубним метрима ваздуха у секунди (m^3/s);

(e) попречни пресек струјања опружног уређаја за растерећење притиска, распрскавајућег диска у mm^2.

По могућности, треба навести и следећи податак:

(f) назив произвођача и одговарајући каталошки број уређаја за растерећење притиска.

6.7.3.9.2 Номинална пропусна моћ обележена на уређајима за растерећење притиска одређује се стандардима ISO 4126-1:2004 и ISO 4126-7:2004.

6.7.3.10 Прикључци за уређаје за растерећење притиска

6.7.3.10.1 Прикључци за уређаје за растерећење притиска морају бити довољних димензија да би потребна пропусна количина могла несметано да допре до сигурносног уређаја. Између тела цистерне и уређаја за растерећење притиска не смеју се налазити никакви зауставни вентили, изузев ако постоје двоструки уређаји за одржавање или за друге потребе и ако су зауставни вентили за сваки појединн коришћени уређај за растерећење притиска забрављени у отвореном положају, или ако су зауставни вентили међусобно тако повезани да је код двоструких уређаја увек барем један у функцији и у стању је да испуни захтеве наведене у 6.7.3.8. У отвору који води ка уређају за проветравање или ка уређају за растерећење притиска не смеју постојати никакве препреке које би могле да ограниче или да спрече струјање од тела цистерне ка тим уређајима. Када се користе, излазни водови уређаја за растерећење притиска морају одводити пару или течности у атмосферу на тај начин да на уређаје за растерећење притиска дејствује само минималан противпритисак.

6.7.3.11 Распоред уређаја за растерећење притиска

6.7.3.11.1 Сви улазни отвори уређаја за растерећење притиска морају се налазити на врху тела цистерне што је могуће ближе тачки пресека подужне и попречне осе тела цистерне. При највишим условима пуњења сви улазни отвори уређаја за растерећење притиска морају се налазити у парној фази тела цистерне; уређаји морају бити постављени тако да пара може несметано да излази. Код нерасхлађених течних запаљивих гасова пара која излази из тела цистерне мора бити одвођена тако да не долази у додир са телом цистерне. Заштитни уређаји за спровођење токова паре дозвољени су под условом да тиме не буде умањена потребна пропусна количина.

6.7.3.11.2 Морају се предузети мере да неовлашћеним лицима буде спречен приступ уређајима за растерећење притиска, као и да уређаји за растерећење притиска буду заштићени од оштећења у случају превртања преносиве цистерне.

6.7.3.12 Уређаји за показивање степена напуњености

6.7.3.12.1 Уколико није предвиђена за пуњење по маси, преносива цистерна мора бити опремљена једним или са више уређаја за показивање степена напуњености. Показивачи степена напуњености од стакла и од других ломљивих материјала, који стоје у директној вези са садржајем тела цистерне, не смеју се употребљавати.

6.7.3.13 Лежишта носача, оквири, уређаји за подизање и уређаји за причвршћивање преносивих цистерни

6.7.3.13.1 Преносиве цистерне морају бити пројектоване и израђене са лежиштем носача које ће обезбеђивати сигуран ослонац током превоза. При том морају бити узете у обзир силе наведене у 6.7.3.2.9 и фактор сигурности наведен у 6.7.3.2.10. Дозвољени су подупирачи, оквири, колевке и друге сличне конструкције.

6.7.3.13.2 Комбинована напрезања која проузрокују дограђени елементи на преносивим цистернама (нпр. колевка, оквир итд.), као и уређаји за подизање и причвршћивање, не смеју ни у једном делу тела цистерне да доведу до прекомерних напрезања. Све преносиве цистерне морају трајно бити опремљене уређајима за подизање и причвршчивање. Њих првенствено треба монтирати на лежишта носача преносивих цистерни, али могу бити монтирани и на плоче за ојачање, причвршћене у тачкама ослонца тела цистерне.

6.7.3.13.3 При пројектовању лежишта носача и оквира морају се узети у обзир и дејства корозије из спољне средине.

6.7.3.13.4 Отвори за виљушке морају имати могућност затварања. Уређаји за затварање отвора за виљушке морају бити трајни саставни део оквира или трајно причвршћени за оквир. Једнокоморне преносиве цистерне дужине мање од 3,65 m не морају бити опремљене отворима за виљушке са могућношћу затварања под условом:

(a) да је тело цистерне, укључујући и све делове прибора, добро заштићено од удара виљушки виљушкара; и

(b) да растојање од средине једног до средине другог отвора за виљушке износи најмање половину највеће дужине преносиве цистерне.

6.7.3.13.5 Уколико преносиве цистерне током превоза нису заштићене у складу са 4.2.2.3, тела цистерни и опрема за руковање морају бити заштићени од оштећења услед подужних или попречних удара или превртања. Спољни делови опреме морају бити заштићени тако да је искључено да услед удара или превртања преносиве цистерне дође до испуштања садржаја тела цистерне на делове његове опреме. Примери мера заштите:

(a) заштита од бочних удара, која може да се састоји од подужних носача који штите тело цистерне са обе стране у висини средишње линије;

(b) заштита преносиве цистерне од превртања, која може да се састоји од прстенова за ојачање или полуга причвршћених попречно на оквир;

(c) заштита од удара отпозади, која се може састојати од одбојника или оквира;

(d) заштита тела цистерне од оштећења изазваних ударима или превртањем, употребом оквира ISO према ISO 1496-3:1995.

6.7.3.14 Одобрење типа конструкције

6.7.3.14.1 За сваки нови тип преносиве цистерне надлежни орган или његово овлашћено тело издаје уверење о одобрењу типа конструкције. Тим уверењем мора се потврдити да је надлежни орган прегледао преносиву цистерну и оценио да је она погодна за намеравану употребу и да задовољава захтеве овог поглавља и, по потреби, одредбе у вези са гасовима предвиђене у 4.2.5.2.6 упутства за преносиве цистерне T50. Уколико се преносиве цистерне производе серијски без концепцијских измена, уверење важи за целокупну серију. У том уверењу мора се навести извештај о испитивању типа конструкције, гасови чији је превоз дозвољен, материјали од којих је израђено тело цистерне и број одобрења. Број одобрења мора се састојати из ознаке или обележја државе у којој је одобрење издато, одн. ознаке за возила у међународном друмском саобраћају[6], и регистарског броја. У уверењу се морају навести и евентуални алтернативни споразуми према 6.7.1.2. Одобрење типа конструкције може се користити и за одобрење мањих преносивих цистерни произведених од материјала исте врсте и дебљине, уз примену исте производне технике, са идентичним лежиштима и еквивалентним затварачима и другим деловима прибора.

6.7.3.14.2 Извештај о испитивању прототипа, потребан за одобрење типа, мора да садржи најмање следеће податке:

(a) резултате одговарајућег испитивања оквира, које је наведено у ISO 1496-3:1995;

(b) резултате првог контролисања и испитивања према 6.7.3.15.3; и

(c) по потреби, резултате испитивања на удар према 6.7.3.15.1.

[6] *Ознака регистарције државе која се користи за моторна возила и приколице у међународном друмском саобраћају, у складу са Женевском конвенцијом о друмском саобраћају из 1949. године или Бечком конвенцијом о друмском саобраћају из 1968. године.*

6.7.3.15 Контролисање и испитивање

6.7.3.15.1 Преносиве цистерне које одговарају дефиницији контејнера у смислу увек измењеног издања Међународне конвенције о безбедности контејнера (CSC) из 1972. године не смеју се користити, уколико нису успешно прошле испитивање тако што је по један репрезентативан узорак за сваки тип конструкције цистерне био подвргнут динамичком испитивању на удар, описаном у Приручнику за испитивања и критеријуме, део IV, одељак 41.

6.7.3.15.2 Тело и делови опреме сваке преносиве цистерне морају се преконтролисати и испитати пре првог пуштања у експлоатацију (прво контролисање и испитивање), а затим се морају редовно контролисати и испитивати у интервалима од највише пет година (периодично петогодишње контролисање и испитивање), са редовним међуконтролисањем и међуиспитивањем између два периодична петогодишња контролисања и испитивања (периодично двоипогодишње контролисање и испитивање). Двоипогодишње контролисање и испитивање може се обавити у року од 3 месеца пре и после наведеног датума. Независно од последњег обављеног редовног контролисање и испитивања мора се извршити и ванредно контролисање и испитивање ако се то покаже као неопходно према 6.7.3.15.7.

6.7.3.15.3 Прво контролисање и испитивање преносиве цистерне мора да обухвати проверу конструкционих карактеристика, преглед унутрашњости и спољашњости преносиве цистерне и делова њене опреме с обзиром на нерасхлађене течне гасове које треба превозити, као и испитивање притиском применом испитних притисака наведених у 6.7.3.3.2. Испитивање притиском може се извршити као хидрауличко испитивање, или употребом неке друге течности или неког другог гаса уз сагласност надлежног органа или од њега одређеног тела. Пре пуштања у експлоатацију преносиве цистерне мора се испитати заптивеност и функционисање целокупне опреме за руковање. Ако се испитивање притиском тела цистерне и делова његове опреме изврши одвојено, по њиховом склапању они се заједно морају подвргнути испитивању заптивености. Сви заварени спојеви који су изложени пуним напрезањима у телу цистерне морају у првом испитивању бити испитани радиографски, ултразвуком или неким другим поступком испитивања без разарања. То не важи за омотач.

6.7.3.15.4 Периодично петогодишње контролисање и испитивање мора да обухвати преглед унутрашњости и спољашњости преносиве цистерне и, по правилу, хидрауличко испитивање. Заштитни плаштови, топлотна изолација и сл. морају се уклонити само у оној мери у којој је то неопходно за поуздану процену стања преносиве цистерне. Ако се испитивање притиском тела цистерне и делова његове опреме изврши одвојено, по њиховом склапању они се заједно морају подвргнути испитивању заптивености.

6.7.3.15.5 Периодично двоипогодишње међуконтролисање и испитивање мора да обухвати најмање преглед унутрашњости и спољашњости преносиве цистерне и делова њене опреме с обзиром на нерасхлађене течне гасове које треба превозити, испитивање заптивености и проверу функционисања целокупне опреме за руковање. Заштитни плаштови, топлотна изолација и тсл. морају се уклонити само у оној мери у којој је то неопходно за поуздану процену стања преносиве цистерне. Уколико је преносива цистерна предвиђена за превоз само једног нехлађеног течног гаса, редован двоипогодишњи преглед унутрашњости може да се изостави или замени неким другим испитним поступком који утврди надлежни орган или од њега овлашћено тело.

6.7.3.15.6 *Контролисање и испитивање преносивих цистерни и пуњење након датума истека последњег периодичног контролисања и испитивања*

6.7.3.15.6.1 По истеку рока који се захтева у 6.7.3.15.2 за периодично петогодишње или двоипогодишње контролисање и испитивање преносиве цистерне се не смеју пунити нити предавати на превоз. Међутим, преносиве цистерне које су напуњене пре истека рока за периодично контролисање и испитивање смеју се превозити у периоду од највише три месеца по истеку тог рока. Осим тога, оне се по истеку рока последњег периодичног испитивања и контролисања смеју превозити:

(a) после пражњења, али пре чишћења, како би се пре поновног пуњења подвргле наредном захтеваном испитивању и контролисању; и

(b) уколико надлежни орган није предвидео другачије, у периоду од највише шест месеци по истеку рока последњег периодичног испитивања или контролисања, како би се омогућио повратни превоз опасне робе ради њиховог уредног одлагања или уредне рециклаже. У транспортном документу се мора указати на овај изузетак.

6.7.3.15.6.2 Осим како је предвиђено у 6.7.3.15.6.1, преносиве цистерне за које је пропуштен временски оквир за планирано петогодишње или 2,5-годишње периодично контролисање и испитивање, могу се напунити и понудити за превоз само ако се ново 5-годишње периодично контролисање и испитивање спроведе у складу са 6.7.3.15.4.

6.7.3.15.7 Ванредно контролисање и испитивање је неопходно, уколико се на преносивој цистерни појаве знаци оштећења, корозије, незаптивености, или друге неправилности које указују на неки недостатак који би могао угрозити целовитост преносиве цистерне. Обим ванредног контролисања и испитивања зависи од степена оштећења или погоршања стања преносиве цистерне. Оно мора да обухвати у најмању руку двоипогодишње контролисање и испитивање у складу са 6.7.3.15.5.

6.7.3.15.8 У оквиру прегледа унутрашњости и спољашњости преносиве цистерне мора бити утврђено следеће:

(a) да је тело цистерне прегледано на постојање рупа, корозије, хабања, избочина, деформација, грешака у завареним шавовима или других стања, укључујући и незаптивеност, услед којих би преносива цистерна могла постати небезбедна током превоза. Уколико овај преглед упућује на смањење дебљине зида, она мора бити потврђена одговарајућим мерењем;

(b) да су цевоводи, вентили и заптивке прегледани на постојање корозије, кварова или других стања, укључујући и незаптивеност, услед којих би преносива цистерна могла постати небезбедна при пуњењу, пражњењу или превозу;

(c) да уређаји за причвршћивање поклопаца ревизионих отвора уредно функционишу, као и да на тим поклопцима и њиховим заптивкама нема појава незаптивености;

(d) да су недостајући или олабављени завртњи или матице на спојевима са прирубницама или на слепим прирубницама замењени или дотегнути;

(e) да на сигурносним уређајима и вентилима нема корозије, деформација, оштећења или кварова који би могли да спрече њихово нормално функционисање. Уређаји за затварање са даљинским руковањем и са самозатварањем морају се активирати да би се доказало њихово уредно функционисање;

(f) да су обележја која се захтевају на преносивој цистерни читљива и да одговарају релевантним захтевима; и

(g) да су оквир, лежиште носача и уређаји за подизање преносиве цистерне у задовољавајућем стању.

6.7.3.15.9 Контролисања и испитивања наведена у 6.7.3.15.1, 6.7.3.15.3, 6.7.3.15.4, 6.7.3.15.5 и 6.7.3.15.7 треба да изврши или потврди стручно лице које је овластио надлежни орган или његово овлашћено тело. Уколико саставни део контролисања и испитивања чини и испитивање притиском, оно се мора извршити оним притиском који је наведен на идентификационој плочици преносиве цистерне. На преносивој цистерни под притиском мора се испитати заптивеност тела цистерне, цевовода или опреме.

6.7.3.15.10 У свим случајевима када се на телу цистерне изведу радови сечења, загревања или заваривања, те радове треба да одобри надлежни орган или његово овлашћено тело с обзиром на правилник за посуде под притиском који је примењен при изради тела цистерне. По завршетку радова мора се извршити испитивање на притисак првобитним испитним притиском.

6.7.3.15.11 Уколико се утврди да преносива цистерна има неки недостатак који угрожава безбедност, она се не сме поново пуштати у експлоатацију све док се недостатак не отклони и цистерна успешно не прође поновљено испитивање притиском.

6.7.3.16 Обележавање

6.7.3.16.1 Свака преносива цистерна мора бити опремљена металном плочицом отпорном на корозију, која је трајно причвршћена на видном и за потребе контролисања лако доступном месту. Ако плочица не може трајно да се причврсти на тело цистерне због размештаја уређаја преносиве цистерне, тело цистерне мора у најмању руку да буде обележено подацима прописаним у правилнику за посуде под притиском. На тој плочици морају бити утиснути или на сличан начин обележени најмање следећи подаци:

(a) Информације о власнику
  (i) регистрациони број власника;
(b) Информације о производњи
  (i) земља производње;
  (ii) година производње;
  (iii) назив или обележје произвођача;
  (iv) серијски број произвођача;
(c) Информације о одобрењу
  (i) симбол Уједињених нација за амбалажу .
  Овај симбол се сме користити само у сврху потврде, да амбалажа, флексибилни контејнер за робу у расутом стању, преносива цистерна или MEGC, испуњава одговарајуће захтеве поглавља 6.1, 6.2, 6.3, 6.5, 6.6, 6.7 или 6.11;
  (ii) земља издавања одобрења;
  (iii) овлашћено тело за издавање одобрење за тип конструкције;
  (iv) број одобрења за тип конструкције;
  (v) слова „**AA**”, ако је тип конструкције дозвољен према алтернативним споразумима (види 6.7.1.2);
  (vi) правилник за посуде под притиском, према којем је тело цистерне конструисано;
(d) Притисци

(i) највиши дозвољени радни притисак (у барима или kPa (надпритисак))[6];
(ii) испитни притисак (у барима или kPa (надпритисак))[7];
(iii) датум првог испитивања притиска (месец и година);
(iv) идентификационо обележје стручног лица првог испитивања притиска;
(v) спољни прорачунски притисак[7] (у барима или kPa (надпритисак))[7];

(e) Температуре
(i) прорачунски температурни опсег (у °C)[7];
(ii) прорачунска референтна температура (у °C)[7];

(f) Материјали
(i) материјал(и) тела цистерне и позив(и) на стандард(е) материјала;
(ii) еквивалентна дебљина зида референтног челика (у mm)[7];

(g) Запремина
(i) водена запремина цистерне на 20 °C (у литрима)[7];

(h) Периодично контролисање и испитивање
(i) врста последњег извршеног периодичног испитивања (2,5 годишње, 5-годишње испитивање или ванредно испитивање);
(ii) датум последњег извршеног периодичног испитивања (месец и година);
(iii) испитни притисак (у барима или kPa (надпритисак))[7] последњег извршеног периодичног испитивања (уколико примењиво).
(iv) идентификационо обележје овлашћеног тела, које је извршило или оверило последње испитивање.

[6] *Навести коришћену јединицу.*

[7] *Види 6.7.3.2.8.*

Приказ 6.7.3.16.1. Пример плочице за обележавање

<table>
<tr><td colspan="3">Регистрациона ознака власника</td><td colspan="3"></td></tr>
<tr><td colspan="6">ИНФОРМАЦИЈЕ О ПРОИЗВОДЊИ</td></tr>
<tr><td colspan="3">Земља производње</td><td colspan="3"></td></tr>
<tr><td colspan="3">Година производње</td><td colspan="3"></td></tr>
<tr><td colspan="3">Произвођач</td><td colspan="3"></td></tr>
<tr><td colspan="3">Серијски број произвођача</td><td colspan="3"></td></tr>
<tr><td colspan="6">ИНОРМАЦИЈЕ О ОДОБРЕЊУ</td></tr>
<tr><td rowspan="3">u
n</td><td colspan="2">Земља издавања одобрења</td><td colspan="3"></td></tr>
<tr><td colspan="2">Овлашћено тело за издавање одобрења за тип конструкције</td><td colspan="3"></td></tr>
<tr><td colspan="2">Број одобрења за тип конструкције</td><td></td><td colspan="2">„AA”(уколико примењиво)</td></tr>
<tr><td colspan="3">Правилник за пројектовање тела цистерне (Правилник за посуде под притиском</td><td colspan="3"></td></tr>
<tr><td colspan="6">ПРИТИСЦИ</td></tr>
<tr><td colspan="3">Највећи дозвољени радни притисак</td><td colspan="3">bar или kPa</td></tr>
<tr><td colspan="3">Испитни притисак</td><td colspan="3">bar или kPa</td></tr>
<tr><td colspan="2">Датум првог испитивања притиска:</td><td>(ММ/ГГГГ)</td><td>Печат стручног лица:</td><td colspan="2"></td></tr>
<tr><td colspan="3">Спољни пројектовани притисак</td><td colspan="3">bar или kPa</td></tr>
<tr><td colspan="6">ТЕМПЕРАТУРЕ</td></tr>
<tr><td colspan="3">Прорачунски температурни опсег</td><td colspan="3">ºC до °C</td></tr>
<tr><td colspan="3">Прорачунска референтна температура</td><td colspan="3">ºC</td></tr>
<tr><td colspan="6">МАТЕРИЈАЛИ</td></tr>
<tr><td colspan="3">Материјал(и) тела цистерне и позив(и) на стандард(е) материјала</td><td colspan="3"></td></tr>
<tr><td colspan="3">Еквивалентна дебљина зида референтног челика</td><td colspan="3">mm</td></tr>
<tr><td colspan="6">ЗАПРЕМИНА</td></tr>
<tr><td colspan="4">Водена запремина цистерне на 20 °C</td><td colspan="2">литар</td></tr>
<tr><td colspan="6">ПЕРИОДИЧНА КОНТРОЛИСАЊА/ ИСПИТИВАЊА</td></tr>
<tr><td>Врста испитивања</td><td>Датум испитивања</td><td colspan="2">Печат стручног лица и испитни притисак[a]</td><td>Врста испитивања</td><td>Датум испитивања</td><td colspan="2">Печат стручног лица и испитни притисак[a]</td></tr>
<tr><td></td><td>(ММ/ГГГГ)</td><td></td><td>kPa или bar</td><td></td><td>(ММ/ГГГГ)</td><td></td><td>kPa или bar</td></tr>
<tr><td></td><td></td><td></td><td></td><td></td><td></td><td></td><td></td></tr>
<tr><td></td><td></td><td></td><td></td><td></td><td></td><td></td><td></td></tr>
<tr><td></td><td></td><td></td><td></td><td></td><td></td><td></td><td></td></tr>
<tr><td></td><td></td><td></td><td></td><td></td><td></td><td></td><td></td></tr>
</table>

[a] Испитни притисак (уколико примењиво).

6.7.3.16.2 На самој преносивој цистерни или на металној плочици причвршћеној на преносивој цистерни морају бити трајно обележени следећи подаци:

Назив корисника

Назив нерасхлађеног(их) течног(их) гас(ов)а дозвољеног(их) за превоз

Највећа дозвољена маса пуњења за сваки одобрен нехлађени течни гас _____ kg

Највећа дозвољена укупна маса _____ kg

Маса у празном стању (тара) _____ kg

Упутство за преносиве цистерне према 4.2.5.2.6.

Напомена: *У вези са навођењем нерасхлађених течних гасова који се превозе види и 5.*

6.7.3.16.3 Ако је преносива цистерна пројектована и одобрена за коришћење на отвореном мору, идентификациона плочица мора да носи обележје „OFFSHORE PORTABLE TANK”.

6.7.4 Захтеви за пројектовање, израду, контролисање и и испитивање преносивих цистерни за превоз дубоко расхлађених течних гасова

6.7.4.1 Дефиниције појмова

За сврхе овог одељка важе следеће дефиниције појмова:

Алтернативни споразум: одобрење које издаје надлежни орган за преносиву цистерну или за MEGC, пројектоване, израђене и испитане у складу са техничким захтевима и испитним поступцима који одступају од захтева и поступака наведених у овом поглављу.

Време задржавања: временски период између успостављања почетних услова пуњења и тренутка у ком је притисак, услед довођења топлоте, порастао до најнижег притиска реаговања уређаја за ограничавање притиска.

Плашт: спољни покривач или облога изолације, која може чинити део изолационог система.

Испитивање заптивености: испитивање при којем се, употребом неког гаса, тело цистерне и опрема за руковање излажу унутрашњем ефективном притиску од најмање 90 % највећег дозвољеног радног притиска.

Највиши дозвољени радни притисак: највиши дозвољени ефективни надпритисак при врху тела напуњене преносиве цистерне у радном стању, укључујући и највиши ефективни притисак за време пуњења или пражњења.

Највећа дозвољена укупна маса: збир масе празне преносиве цистерне и масе најтежег товара дозвољеног за превоз.

Најнижа прорачунска температура: температура која се користи при пројектовању и изради тела цистерне и која није виша од најниже (најхладније) температуре (радне температуре) садржаја под нормалним условима пуњења, пражњења и превоза.

Преносива цистерна: топлотно изолована мултимодална цистерна запремине веће од 450 литара, опремљена опремом за руковање и структурном опремом, неопходном за превоз дубоко расхлађених течних гасова. Пуњење и пражњење преносиве цистерне мора бити изводљиво без уклањања њене структурне опреме. Она мора имати елементе за стабилизацију монтиране на спољашњој страни тела цистерне и мора постојати могућност њеног подизања у напуњеном стању. Она првенствено мора бити пројектована за утовар на друмско возило, кола или на поморски брод или брод за унутрашње пловне путеве и опремљена подупирачима, елементима за ношење или прибором ради олакшавања механичког руковања. Возила цистерне, кола цистерне, цистерне које нису израђене од метала и IBC амбалажа, боце за гас и велике посуде не сматрају се преносивим цистернама.

Референтни челик: челик са затезном чврстоћом од 370 N/mm^2 и издужењем при кидању од 27 %.

Опрема за руковање: мерни инструменти и уређаји за пуњење, пражњење, проветравање, безбедност, генерисање притиска, хлађење, и топлотну изолацију.

Тело цистерне: део преносиве цистерне који садржи дубоко расхлађен течни гас који се превози (цистерна у ужем смислу), укључујући и отворе и њихове затвараче, али без опреме за руковање и без спољне структурне опреме.

Структурна опрема: елементи за ојачање, причвршћивање, заштиту и стабилизацију, монтирани на спољној страни тела цистерне.

Цистерна: конструкција која се по правилу састоји

(a) или из једног плашта и једног или више унутрашњих тела цистерне, при чему у простору између тела цистерне и плашта нема ваздуха (вакуумска изолација), а може постојати систем топлотне изолације, или

(b) из једног плашта и једног унутрашњег тела цистерне са међуслојем од чврстог изолационог материјала (на пр. чврста пена).

Испитни притисак: највиши надпритисак у горњем делу тела цистерне за време испитивања на притисак.

6.7.4.2 Општи захтеви за пројектовање и израду

6.7.4.2.1 Тела цистерни пројектују се и израђују у складу са захтевима правилника за посуде под притиском, који је признао надлежни орган. Тела цистерни и плаштови морају се производити од металних материјала погодних за обраду. Плашт мора бити произведен од челика. Неметални материјали смеју се употребити за уређаје за причвршћење и држаче између тела цистерне и плашта, уколико је доказано да ти материјали имају задовољавајућа својства на најмањој прорачунској температури. Материјали у принципу морају одговарати националним или међународним стандардима материјала. За заварена тела цистерни и плаштове, могу се користити само они материјали чија је заварљивост у потпуности доказана. Шавови морају бити стручно изведени и пружати потпуну сигурност. Уколико је то неопходно због поступка производње или употребљених материјала, тела цистерни се морају подвргнути термичкој обради да би се могла гарантовати довољна жилавост варова и зона изложених утицају топлоте. При избору материјала мора се имати у виду најмања прорачунска температура с обзиром на ризике у вези са крхким ломом, крхошћу услед дејства водоника, појавом прслина услед напонске корозије и отпорношћу материјала на удар. Ако се користи ситнозрнасти челик, гарантована вредност граничне еластичности у складу са спецификацијама материјала не сме бити већа од 460 N/mm^2, а гарантована вредност горње границе затезне чврстоће не сме бити већа од 725 N/mm^2. Материјали преносивих цистерни морају бити погодни за услове спољне средине који се могу појавити током превоза.

6.7.4.2.2 Сви делови преносиве цистерне, укључујући и делове опреме, заптивке и цевоводе, за које се нормално може претпоставити да долазе у додир са дубоко расхлађеним течним гасом који се превози, морају бити компатибилни са тим гасом.

6.7.4.2.3 Мора се избегавати додир различитих метала који би могао довести до оштећења услед контактне корозије.

6.7.4.2.4 Систем топлотне изолације мора да обухвати потпуно облагање тела цистерне ефикасним изолационим материјалима. Спољна изолација мора бити заштићена плаштом који ће спречити упијање влаге и оштећења до којих може доћи у нормалним условима превоза.

6.7.4.2.5 Уколико је плашт затворен тако да је непропусан за гас, мора се предвидети уређај којим ће се спречити стварање опасног притиска до којег може доћи у изолационом слоју.

6.7.4.2.6 Преносиве цистерне предвиђене за превоз дубоко расхлађених течних гасова чија је тачка кључања испод –182 °C при атмосферском притиску, не смеју садржати материјале који могу да ступе у опасну реакцију са кисеоником или са средином обогаћеном кисеоником ако се ти материјали налазе у топлотној изолацији и ако постоји опасност да дођу у додир са кисеоником или са течношћу обогаћеном кисеоником.

6.7.4.2.7 Током рада не сме доћи до прекомерног погоршавања квалитета изолационих материјала.

6.7.4.2.8 За сваки дубоко расхлађен течни гас предвиђен за превоз у преносивим цистернама мора бити одређено референтно време одрживости.

6.7.4.2.8.1 Референтно време одрживости одређује се поступком који је признао надлежни орган, а на основу следећих фактора:

(a) ефикасност система изолације, одређена према 6.7.4.2.8.2;

(b) најнижи притисак реаговања уређаја за ограничавање притиска;

(c) почетни услови пуњења;

(d) претпостављена температура спољне средине од 30 °C;

(e) физичка својства појединих дубоко расхлађених течних гасова предвиђених за превоз.

6.7.4.2.8.2 Ефикасност система изолације (довод топлоте у ватима) утврђује се типским испитивањем преносиве цистерне по поступку који признаје надлежни орган. То испитивање мора да обухвати:

(a) или испитивање са константним притиском (на пример под атмосферским притиском), у коме се мери губитак дубоко расхлађеног течног гаса у одређеном временском периоду;

(b) или испитивање у затвореном систему, у коме се мери пораст притиска у телу цистерне у одређеном временском периоду.

При извођењу испитивања са константним притиском морају се узети у обзир промене атмосферског притиска. У оба испитивања треба унети корекције за евентуална одступања температуре спољне средине од претпостављене референтне вредности за температуру средине од 30 °C.

Напомена: *За одређење стварног времена одрживости пре сваког транспорта види 4.2.3.7.*

6.7.4.2.9 Плашт вакуумски изоловане цистерне са двоструким зидом мора да има или спољни прорачунски притисак од најмање 100 kPa (1 bar) (надпритисак), или прорачунски критични притисак лома од најмање 200 kPa (2 bar) (надпритисак), израчунат према признатом техничком правилнику. При израчунавању отпорности плашта на спољни притисак могу се узети у обзир и спољна и унутрашња ојачања.

6.7.4.2.10 Преносиве цистерне морају бити пројектоване и израђене са лежиштем носача који ће обезбеђивати сигуран ослонац током превоза, као и са одговарајућим могућностима за подизање и причвршћивање.

6.7.4.2.11 Преносиве цистерне морају се пројектовати тако да буду у стању да без губитка садржаја издрже најмање унутрашњи притисак свог садржаја, као и статичка, динамичка и термичка оптерећења која се јављају у условима нормалног руковања и превоза. Из њиховог пројекта мора се јасно видети да су узети у обзир утицаји замора услед понављаног дејства тих оптерећења током предвиђеног века трајања преносивих цистерни.

6.7.4.2.12 Преносиве цистерне и њихови уређаји за причвршћивање морају бити у стању да под највећим дозвољеним оптерећењем издрже независно дејство следећих статичких сила:

(a) у смеру кретања: двоструку највећу дозвољену укупну масу, помножену са убрзањем земљине теже (g)[8];

(b) хоризонтално, под правим углом у односу на смер кретања: највећу дозвољену укупну масу (тј. двоструку највећу дозвољену укупну масу, уколико смер кретања није недвосмислено одређен), помножену са убрзањем земљине теже (g)[9];

(c) вертикално навише: највећу дозвољену укупну масу, помножену са убрзањем земљине теже (g)[9] и

(d) вертикално наниже: највећу максимално дозвољену укупну масу (укупан товар, укључујући и дејство земљине теже), помножену са убрзањем земљине теже (g)[9].

6.7.4.2.13 Под дејством сваке од сила наведених у 6.7.4.2.12 морају се узети у обзир следећи коефицијенти сигурности:

(a) за материјале са јасно израженом границом еластичности коефицијент сигурности од 1,5 у односу на гарантовану границу еластичности; и

(b) за материјале без јасно изражене границе еластичности коефицијент сигурности од 1,5 у односу на гарантовану 0,2 %-ну границу издужења, а за аустенитне челике на гарантовану 1 %-ну границу издужења.

6.7.4.2.14 Као вредности за границу еластичности или границу издужења важе вредности утврђене националним или међународним стандардима материјала. У случају аустенитних челика, најмање вредности за границу еластичности или границу издужења утврђене стандардима материјала могу бити повећане за највише 15 %, уколико су те веће вредности потврђене у сертификату о пријему материјала. Уколико за предметни метал не постоји стандард материјала, или се користе неметални материјали, вредност коју треба употребити за границу еластичности или границу издужења мора да одобри надлежни орган.

6.7.4.2.15 За преносиве цистерне предвиђене за превоз дубоко расхлађених течних запаљивих гасова мора постојати могућност електричног уземљења.

6.7.4.3 Критеријуми за пројектовање

6.7.4.3.1 Попречни пресек тела цистерни мора имати облик круга.

6.7.4.3.2 Тело цистерне мора се пројектовати и израдити тако да може да издржи испитни притисак од најмање 1,3 највишег дозвољеног радног притиска. За вакуумски изоловане цистерне испитни притисак не сме бити мањи од збира највишег дозвољеног радног притиска и 100 kPa (1 bar), помноженог са 1,3. Испитни притисак ни у ком случају не сме бити мањи од 300 kPa (3 bar) (надпритисак). Скреће се пажња на захтеве о најмањој дебљини зида тела цистерне, наведене у 6.7.4.4.2 до 6.7.4.4.7.

[8] *За потребе израчунавања важи: g = 9,81 m/s².*

6.7.4.3.3 У случају метала са јасно израженом границом еластичности, или који се одликују гарантованом границом издужења (у принципу 0,2 %-ном границом издужења, а за аустенитне челике 1 %-ном границом издужења), примарни напон σ (сигма) мембране тела цистерне под дејством испитног притиска не сме бити већи од мање од вредности 0,75 *Re* или 0,5 *Rm*, при чему је

Re = граница еластичности у N/mm^2 или 0,2 %-на граница издужења, одн. за аустенитне челике 1 %-на граница издужења;

Rm = најмања затезна чврстоћа у N/mm^2.

6.7.4.3.3.1 Вредности употребљене за *Re* и *Rm* су најмање вредности утврђене националним или међународним стандардима материјала. За аустенитне челике најмање вредности за *Re* и *Rm* утврђене стандардима материјала могу бити повећане за највише 15 %, уколико су те веће вредности потврђене у сертификату о пријему материјала. Уколико за предметни метал не постоји стандард материјала, вредности које треба употребити за *Re* и *Rm* одобрава надлежни орган или од њега овлашћено тело.

6.7.4.3.3.2 Они челици код којих је однос *Re/Rm* већи од 0,85 не смеју се користити за израду заварених тела цистерни. Вредности за *Re* и *Rm* које се користе за израчунавање тог односа јесу вредности утврђене у сертификату о пријему материјала.

6.7.4.3.3.3 Челици који се користе за израду тела цистерни морају имати издужења при кидању у % најмање 10 000/*Rm*, с апсолутним минимумом од 16 % за ситнозрнасти челик и 20 % за друге челике. Алуминијум и легуре алуминијума који се користе за израду тела цистерни морају имати издужења при кидању у % најмање 10 000/6*Rm*, с апсолутним минимумом од 12 %.

6.7.4.3.3.4 При одређивању стварних карактеристика материјала, код ваљаног лима је потребно водити рачуна о томе да оса узорка за испитивање напрезања на истезање буде под правим углом (попречно) у односу на правац ваљања. Трајно издужење при кидању мора се мерити на испитним узорцима са правоуглим попречним пресеком према стандарду ISO 6892:1998 уз коришћење мерне дужине од 50 mm.

6.7.4.4 Најмања дебљина зида тела цистерне

6.7.4.4.1 Најмања дебљина зида тела цистерне мора одговарати већој од следеће две вредности:

(a) најмања дебљина зида одређена према захтевима у 6.7.4.4.2 до 6.7.4.4.7;

(b) најмања дебљина зида одређена према одобреном правилнику за посуде под притиском с обзиром на захтеве у 6.7.4.3.

6.7.4.4.2 Тела цистерни пречника не више од 1,80 m, уколико су израђена од референтног челика, морају имати дебљину зида не мању од 5 mm или томе еквивалентну дебљину ако су од другог метала. Тела цистерни пречника већег од 1,80 m морају имати дебљину зида не мању од 6 mm ако су израђена од референтног челика, или томе еквивалентну дебљину ако су од другог метала.

6.7.4.4.3 Тела вакуумски изолованих цистерни пречника не више од 1,80 m, уколико су израђена од референтног челика, морају имати дебљину зида не мању од 3 mm или томе еквивалентну дебљину ако су од другог метала. Тела цистерни пречника већег од 1,80 m морају имати дебљину зида не мању од 4 mm ако су израђена од референтног челика, или томе еквивалентну дебљину ако су од другог метала.

6.7.4.4.4 Укупна дебљина зида плашта и тела вакуумски изоловане цистерне мора да одговара најмањој дебљини зида прописаној у 6.7.4.4.2, при чему дебљина зида самог тела цистерне не сме бити мања од дебљине зида прописане у 6.7.4.4.3.

6.7.4.4.5 Независно од употребљеног материјала, дебљина зида тела цистерне не сме да буде мања од 3 mm.

6.7.4.4.6 Еквивалентна дебљина зида неког метала, изузев дебљине референтног челика прописане у 6.7.4.4.2 и 6.7.4.4.3, одређује се уз помоћ следеће формуле:

$$e_1 = \frac{21{,}4 e_0}{\sqrt[3]{Rm_1 A_1}}$$

где је

e_1 = тражена еквивалентна дебљина зида (у mm) коришћеног метала;

e_0 = најмања дебљина зида (у mm) за референтни челик, утврђена у 6.7.4.4.2 и 6.7.4.4.3;

Rm_1 = гарантована најмања затезна чврстоћа (у N/mm^2) коришћеног метала (види 6.7.4.3.3);

A_1 = гарантовано најмање издужење при кидању (у %) коришћеног метала према националним или међународним стандардима.

6.7.4.4.7 Дебљина зида тела цистерне ни у ком случају не сме бити мања од вредности прописаних у 6.7.4.4.1 до 6.7.4.4.5. Сви делови тела цистерне морају имати најмању дебљину зида утврђену у 6.7.4.4.1 до 6.7.4.4.6. У ову дебљину не сме да улази евентуални додатак за корозију.

6.7.4.4.8 На споју дна цистерне са омотачем цистерне не сме постојати нагла промена у дебљини лима.

6.7.4.5 Опрема за руковање

6.7.4.5.1 Опрема за руковање мора бити постављена тако да је за време руковања и превоза заштићена од откидања и оштећења. Уколико спој између оквира и цистерне или плашта допушта релативно кретање између конструкционих група, опрема мора бити причвршћена тако да услед таквог кретања не постоји опасност од оштећења делова. Спољни уређаји за пражњење (цевни прикључци, уређаји за затварање), зауставни вентил и његово лежиште морају бити заштићени од опасности откидања изазваног спољним напрезањима (на пример коришћењем зона пресека). Уређаји за пуњење и пражњење (укључујући и прирубнице или навојне затвараче) и сви заштитни поклопци морају имати могућност обезбеђења против случајног отварања.

6.7.4.5.2 Сваки отвор за пуњење и пражњење на преносивој цистерни коришћеној за превоз дубоко расхлађених течних запаљивих гасова мора бити опремљен са најмање три међусобно независна затварача смештена један иза другог, од којих први мора бити зауставни вентил смештен што је могуће ближе плашту, други зауставни вентил, а трећи слепа прирубница или неки други еквивалентан уређај. Затварач који је смештен најближе плашту мора бити брзозатварајући уређај који се аутоматски затвара при случајном померању преносиве цистерне за време пуњења или пражњења или при појави ватре. Мора постојати могућност даљинског затварања овог уређаја.

6.7.4.5.3 Сваки отвор за пуњење и пражњење на преносивој цистерни коришћеној за превоз дубоко расхлађених течних незапаљивих гасова мора бити опремљен са најмање два међусобно независна затварача смештена један иза другог, од којих први мора

бити зауставни вентил смештен што је могуће ближе плашту, а други слепа прирубница или неки други еквивалентан уређај.

6.7.4.5.4 За оне делове цеви који могу да се затворе са обе стране и у којима може да остане затворена течност, мора бити предвиђен систем за аутоматско растерећење притиска ради спречавања стварања прекомерног притиска унутар цеви.

6.7.4.5.5 Цистерне са вакуумском изолацијом не морају имати контролне отворе.

6.7.4.5.6 Спољни конструкциони делови треба да буду што је могуће више груписани.

6.7.4.5.7 Сваки прикључак преносиве цистерне мора носити јасно обележје своје функције.

6.7.4.5.8 Сваки зауставни вентил или други уређај за затварање мора бити пројектован и израђен на основу номиналног притиска који није мањи од највишег дозвољеног радног притиска тела цистерне, при чему се морају узети у обзир предвиђене температуре у току превоза. Сви зауставни вентили са навојима морају се затварати обртањем у смеру кретања казаљки на сату. Остали зауставни вентили морају имати јасно обележен положај (отворено и затворено) и смер у ком треба да се обрћу ради затварања. Сви зауставни вентили морају бити конструисани тако да буде онемогућено њихово случајно отварање.

6.7.4.5.9 Уколико се користе уређаји за генерисање притиска, прикључци за течност и пару који воде ка том уређају морају имати вентил што је могуће ближе плашту, како би се спречио губитак садржаја у случају општећења уређаја за генерисање притиска.

6.7.4.5.10 Цевоводи се морају конструисати, израдити и монтирати тако да се избегне опасност оштећења услед термичког ширења и скупљања, механичких потреса и вибрација. Све цеви морају бити израђене од одговарајућег материјала. Да би се спречила појава незаптивености услед дејства ватре, између плашта и прикључка за први затварач излазног отвора смеју се применити само челичне цеви и заварени спојеви. Поступак причвршћења затварача на овај прикључак мора да удовољи захтевима надлежног органа или од њега овлашћеног тела. Остали спојеви цеви морају бити заварени, уколико је то неопходно.

6.7.4.5.11 Спојеви бакарних цеви морају бити тврдо лемљени или изведени у виду металног споја једнаке чврстоће. Тачка топљења тврдог лема не сме бити нижа од 525 °C. Спојеви не смеју смањити чврстоћу цевовода, као што то може бити случај са спојевима изведеним помоћу завртња.

6.7.4.5.12 Материјали употребљени за израду вентила и делова прибора морају имати задовољавајућа својства на најнижој радној температури преносиве цистерне.

6.7.4.5.13 Притисак прскања свих цеви и конструкционих делова цевовода не сме бити нижи од веће од следеће две вредности: четвороструки највиши дозвољени радни притисак тела цистерне или четвороструки притисак до којег може доћи у раду услед дејства пумпе или неког другог уређаја (изузев уређаја за растерећење притиска).

6.7.4.6 Уређаји за растерећење притиска

6.7.4.6.1 Свако тело цистерне мора бити опремљено са најмање два међусобно независна опружна уређаја за растерећење притиска. Ти уређаји за растерећење притиска морају се аутоматски отварати под притиском који не сме бити нижи од највишег дозвољеног радног притиска, а на притиску од 110 % од највишег дозвољеног радног притиска морају бити потпуно отворени. По растерећењу, ти уређаји се морају поново затворити под притиском који је највише за 10 % нижи од притиска реаговања, а при свим нижим притисцима морају остати затворени. Уређаји за растерећење притиска морају бити оног типа који може да издржи динамичке силе, укључујући и таласање течности.

6.7.4.6.2 Поред опружних уређаја, тела цистерни за дубоко расхлађене течне незапаљиве гасове и водоник смеју додатно бити опремљена и распрскавајућим дисковима, као што је наведено у 6.7.4.7.2 и 6.7.4.7.3.

6.7.4.6.3 Уређаји за растерећење притиска морају бити пројектовани тако да не може да дође до продора спољних материја, истицања гасова, нити стварања опасног надпритиска.

6.7.4.6.4 Уређаје за растерећење притиска мора одобрити надлежни орган или његово овлашћено тело.

6.7.4.7 Пропусна моћ и подешавање уређаја за растерећење притиска

6.7.4.7.1 У случају губитка вакуума у телу цистерне са вакуумском изолацијом, или у случају губитка 20 % изолације цистерне изоловане чврстим материјалима, укупна пропусна моћ свих уграђених уређаја за растерећење притиска мора бити довољна да притисак (укључујући и пораст притиска) у телу цистерне не прекорачи 120 % највећег дозвољеног радног притиска.

6.7.4.7.2 У случају дубоко расхлађених незапаљивих гасова (изузев кисеоника) и у случају водоника постизање ове пропусне количине може бити обезбеђено употребом распрскавајућих дискова истовремено са захтеваним сигурносним уређајима. Распрскавајући дискови морају пући при номиналном притиску који је једнак испитном притиску тела цистерне.

6.7.4.7.3 У околностима описаним у 6.7.4.7.1 и 6.7.4.7.2, а у вези са условима потпуног деловања ватре, укупна пропусна моћ свих уграђених уређаја за растерећење притиска мора бити довољна да притисак у телу цистерне ограничи на испитни притисак.

6.7.4.7.4 Потребна пропусна моћ уређаја за растерећење израчунава се према провереном техничком правилнику који је одобрио надлежни орган[9].

6.7.4.8 Обележавање уређаја за растерећење притиска

6.7.4.8.1 Сваки уређај за растерећење притиска мора носити јасно и трајно обележје са следећим подацима:

(a) притисак реаговања (у bar или kPa);

(b) дозвољена толеранција за притисак растерећења опружних уређаја;

(c) референтна температура која одговара номиналном притиску пуцања распрскавајућих дискова и

(d) номинална пропусна моћ уређаја у стандардним кубним метрима ваздуха у секунди (m^3/s); и

(e) попречни пресек струјања опружног уређаја за растерећење притиска, распрскавајућег диска у mm^2.

По могућности, треба навести и следећи податак:

(f) назив произвођача и одговарајући каталошки број уређаја за растерећење притиска.

6.7.4.8.2 Номинална пропусна моћ обележена на уређајима за растерећење притиска одређује се према стандардима ISO 4126-1:2004 и ISO 4126-7:2004.

[9] *Види, на пример, CGA S-1.2-2003 „Pressure Relief Device Standards – Part 2 – Cargo and Portable Tanks for Compressed Gases" (Стандарди за уређаје за растерећење притиска – Део 2 – Теретне и преносиве цистерне за компримоване гасове).*

6.7.4.9 Прикључци за уређаје за растерећење притиска

6.7.4.9.1 Прикључци за уређаје за растерећење притиска морају бити довољних димензија да би потребна пропусна количина могла несметано да допре до сигурносног уређаја. Између тела цистерне и уређаја за растерећење притиска не смеју се налазити никакви заустављни вентили, изузев ако постоје двоструки уређаји за одржавање или за друге потребе и ако су заустављни вентили за сваки појединачни коришћени уређај за растерећење притиска забрављени у отвореном положају, или ако су заустављни вент

или међусобно тако повезани да су увек испуњени захтеви наведени у 6.7.4.7. У отвору који води ка уређају за проветравање или ка уређају за растерећење притиска не смеју постојати никакве препреке које би могле да ограниче или спрече струјање од тела цистерне ка тим уређајима. Када се користе излазне цеви за одвод паре или течности из уређаја за растерећење притиска, оне морају одводити пару или течности у атмосферу на тај начин да на уређаје за растерећење притиска дејствује само минималан противпритисак.

6.7.4.10 Распоред уређаја за растерећење притиска

6.7.4.10.1 Сваки улазни отвор уређаја за растерећење притиска мора се налазити на врху тела цистерне што је могуће ближе тачки пресека подужне и попречне осе тела цистерне. При највишим условима пуњења сви улазни отвори уређаја за растерећење притиска морају се налазити у парној фази тела цистерне; уређаји треба да су постављени тако да пара може несметано да излази. Код дубоко расхлађених течних гасова пара која излази из тела цистерне мора бити одвођена тако да не долази у додир са телом цистерне. Заштитни уређаји за спровођење токова паре дозвољени су под условом да тиме не буде умањена потребна пропусна количина.

6.7.4.10.2 Морају се предузети мере да неовлашћеним лицима буде спречен приступ уређајима, као и да уређаји буду заштићени од оштећења у случају превртања преносиве цистерне.

6.7.4.11 Уређаји за показивање степена напуњености

6.7.4.11.1 Уколико није предвиђена за пуњење по маси, преносива цистерна мора бити опремљена једним или са више уређаја за показивање степена напуњености. Показивачи степена напуњености од стакла и од других ломљивих материјала, који стоје у директној вези са садржајем тела цистерне, не смеју се употребљавати.

6.7.4.11.2 У плашту преносиве цистерне са вакуумском изолацијом мора се предвидети прикључак за вакуумметар.

6.7.4.12 Лежишта носача, оквири, уређаји за подизање и уређаји за учвршћивање преносивих цистерни

6.7.4.12.1 Преносиве цистерне морају бити пројектоване и израђене са лежиштем носача које ће обезбеђивати сигуран ослонац током превоза. При том морају бити узете у обзир силе наведене у 6.7.4.2.12 и фактор сигурности наведен у 6.7.4.2.13. Дозвољени су подупирачи, оквири, колевке и друге сличне конструкције.

6.7.4.12.2 Комбинована напрезања која проузрокују дограђени елементи на преносивим цистернама (нпр. колевка, оквир итд.), као и уређаји за подизање и причвршћивање, не смеју ни у једном делу тела цистерне да доведу до прекомерних напрезања. Све преносиве цистерне морају трајно бити опремљене уређајима за подизање и причвршчивање. Њих првенствено треба монтирати на

лежишта носача преносивих цистерни, али могу бити монтирани и на плоче за ојачање, причвршћене у тачкама ослонца цистерне.

6.7.4.12.3 При пројектовању лежишта носача и оквира морају се узети у обзир и дејства корозије из спољне средине.

6.7.4.12.4 Отвори за виљушке морају имати могућност затварања. Уређаји за затварање отвора за виљушке морају бити трајни саставни део оквира или трајно причвршћени за оквир. Једнокоморне преносиве цистерне дужине мање од 3,65 m не морају бити опремљене отворима за виљушке са могућношћу затварања под условом

(a) да је цистерна, укључујући и све делове прибора, добро заштићена од удара виљушки виљушкара; и

(b) да растојање од средине једног до средине другог отвора за виљушке износи најмање половину највеће дужине преносиве цистерне.

6.7.4.12.5 Уколико преносиве цистерне током превоза нису заштићене у складу са 4.2.3.3, тела цистерни и опрема за руковање морају бити заштићени од оштећења услед подужних или попречних удара или превртања. Спољни делови опреме морају бити заштићени тако да је искључено да услед удара или превртања преносиве цистерне дође до испуштања садржаја тела цистерне на делове његове опреме. Примери мера заштите:

(a) заштита од бочних удара, која може да се састоји од подужних носача који штите тело цистерне са обе стране у висини средишње линије;

(b) заштита преносиве цистерне од превртања, која може да се састоји од прстенова за ојачање или полуга причвршћених попречно на оквир;

(c) заштита од удара отпозади, која се може састојати од одбојника или оквира;

(d) заштита тела цистерне од оштећења изазваних ударима или превртањем, употребом оквира ISO према ISO 1496-3:1995;

(e) заштита преносиве цистерне од удара или превртања плаштом са вакуумском изолацијом.

6.7.4.13 Одобрење типа конструкције

6.7.4.13.1 За сваки нови тип преносиве цистерне надлежни орган или његово овлашћено тело издаје уверење о одобрењу типа. Тим уверењем мора се потврдити да је надлежни орган прегледао преносиву цистерну и оценио да је она погодна за намеравану употребу и да задовољава захтеве овог поглавља. Уколико се преносиве цистерне производе серијски без концепцијских измена, уверење важи за целокупну серију. У том уверењу мора се навести извештај о испитивању прототипа, дубоко расхлађени течни гасови чији је превоз дозвољен, материјали од којих је израђено тело цистерне и плашт и број одобрења. Број одобрења мора се састојати из ознаке или симбола државе у којој је одобрење издато, одн. из ознаке за возила у међународном друмском саобраћају[10], и регистарског броја.У уверењу се морају навести и евентуални алтернативни споразуми према 6.7.1.2. Одобрење типа може се користити и за одобрење мањих преносивих цистерни произведених од материјала исте врсте и дебљине, уз примену исте производне технике, са идентичним лежиштима носача и еквивалентним затварачима и другим деловима прибора.

6.7.4.13.2 Извештај о испитивању прототипа, потребан за одобрење типа конструкције, мора

[10] *Ознака регистарџије државе која се користи за моторна возила и приколице у међународном друмском саобраћају, у складу са Женевском конвенцијом о друмском саобраћају из 1949. године или Бечком конвенцијом о друмском саобраћају из 1968. године.*

да садржи најмање следеће податке:

(a) резултате одговарајућег испитивања оквира, које је наведено у ISO 1496-3:1995;

(b) резултате првог контролисања и испитивања према 6.7.4.14.3; и

(c) по потреби, резултате испитивања на удар према 6.7.4.14.1.

6.7.4.14 Контролисање и испитивање

6.7.4.14.1 Преносиве цистерне које одговарају дефиницији контејнера у смислу увек измењеног издања Међународне конвенције о безбедности контејнера (CSC) из 1972. године не смеју се користити, уколико нису успешно прошле испитивање тако што је по један репрезентативан узорак за сваки тип конструкције цистерне био подвргнут динамичком испитивању на удар, описаном у Приручнику за испитивања и критеријуме, део IV, одељак 41.

6.7.4.14.2 Тело и делови опреме сваке преносиве цистерне морају се преконтролисати и испитати пре првог пуштања у експлоатацију (прво контролисање и испитивање), а затим се морају редовно контролисати и испитивати у интервалима од највише пет година (периодично петогодишње контролисање и испитивање), са редовним међуконтролисањем и међуиспитивањем између два периодична петогодишња контролисања и испитивања (периодично двоипогодишње контролисање и испитивање). Двоипогодишње контролисање и испитивање може се обавити у року од 3 месеца пре и после наведеног датума. Независно од последњег обављеног периодичног контролисања и испитивања мора се извршити и ванредно контролисање и испитивање, ако се то покаже као неопходно према 6.7.4.14.7.

6.7.4.14.3 Прво контролисање и испитивање преносиве цистерне мора да обухвати проверу конструкционих карактеристика, преглед унутрашњости и спољашњости тела преносиве цистерне и делова његове опреме с обзиром на дубоко расхлађене течне гасове које треба превозити, као и испитивање притиском употребом испитних притисака наведених у 6.7.4.3.2. Испитивање притиска може се извршити као хидрауличко испитивање, или употребом неке друге течности или неког другог гаса уз сагласност надлежног органа или његовог овлашћеног тела. Пре пуштања у експлоатацију преносиве цистерне, мора се испитати заптивеност и функционисање целокупне опреме за руковање. Ако се испитивање притиском тела цистерне и делова његове опреме изврши одвојено, по њиховом склапању они се заједно морају подвргнути испитивању заптивености. Сви варови који су изложени пуним напрезањима у телу цистерне морају у првом испитивању бити испитани зрачењем, ултразвуком или неким другим поступком испитивања без разарања. То не важи за плашт.

6.7.4.14.4 Периодично двоипогодишње и петогодишње контролисање и испитивање, морају да обухвате преглед спољашњости преносиве цистерне и делова њене опреме с обзиром на дубоко расхлађене течне гасове који се превозе, испитивање заптивености, проверу функционисања целокупне опреме за руковање и, по потреби, мерење вакуума. Код цистерни без вакуумске изолације њен плашт и изолација се приликом периодичног двоипогодишњег и петогодишњег контролисања и испитивања морају уклонити, али само у оној мери у којој је то неопходно за поуздану процену.

6.7.4.14.5 *(Брисано)*

6.7.4.14.6 *Контролисање и испитивање преносивих цистерни и пуњење након датума истека последњег периодичног контролисања и испитивања*

6.7.4.14.6.1 По истеку рока који се захтева у 6.7.4.14.2 за периодично двоипогодишње или петогодишње контролисање и испитивање преносиве цистерне се не смеју пунити нити предавати на превоз. Међутим, преносиве цистерне које су напуњене пре истека рока за периодично контролисање и испитивање смеју се превозити у периоду од највише три месеца по истеку тог рока. Осим тога, њихов превоз по истеку рока последњег периодичног испитивања и контролисања је дозвољен:

(a) после пражњења, али пре чишћења, како би се пре поновног пуњења подвргле наредном захтеваном испитивању и контролисању; и

(b) уколико надлежни орган није предвидео другачије, у периоду од највише шест месеци по истеку рока последњег периодичног испитивања и контролисања, како би се омогућио повратни превоз опасне робе ради њеног уредног одлагања или уредне рециклаже. У транспортном документу се мора указати на овај изузетак.

6.7.4.14.6.2 Осим како је предвиђено у 6.7.4.14.6.1, преносиве цистерне за које је пропуштен временски оквир за планирано петогодишње или 2,5-годишње периодично контролисање и испитивање, могу се напунити и понудити за превоз само ако се ново 5-годишње периодично контролисање и испитивање спроведе у складу са 6.7.4.14.4.

6.7.4.14.7 Ванредно контролисање и испитивање је неопходно, уколико се на преносивој цистерни појаве знаци оштећења, корозије, незаптивености, или друге неправилности које указују на неки недостатак који би могао угрозити целовитост преносиве цистерне. Обим ванредног контролисања и испитивања зависи од степена оштећења или погоршања стања преносиве цистерне. Оно мора да обухвати у најмању руку двоипогодишње контролисање и испитивање у складу са 6.7.4.14.4.

6.7.4.14.8 У оквиру прегледа унутрашњости приликом првог контролисања и испитивања мора се обезбедити да тело цистерне буде прегледано на постојање рупа, корозије, хабања, избочина, деформација, грешака у завареним шавовима или других стања, услед којих би преносива цистерна могла постати небезбедна током превоза.

6.7.4.14.9 У оквиру прегледа спољашњости мора бити утврђено следеће:

(a) да су спољни цевоводи, вентили, евентуално системи за притисак/хлађење и заптивке прегледани на постојање корозије, кварова или других стања, укључујући и незаптивеност, услед којих би преносива цистерна могла постати небезбедна при пуњењу, пражњењу или превозу;

(b) да на поклопцима ревизионих отвора или њиховим заптивкама нема појава незаптивености;

(c) да су недостајући или олабављени завртњи или матице на спојевима са прирубницама или на слепим прирубницама замењени или дотегнути;

(d) да на сигурносним уређајима и вентилима нема корозије, деформација, оштећења или кварова који би могли да спрече њихово нормално функционисање. Уређаји за затварање са даљинским руковањем и са самозатварањем морају се активирати да би се доказало њихово уредно функционисање;

(e) да су обележја која се захтевају на преносивој цистерни читљива и да одговарају релевантним захтевима; и

(f) да су оквир, лежиште носача и уређаји за подизање преносиве цистерне у задовољавајућем стању.

6.7.4.14.10 Контролисања и испитивања наведена у 6.7.4.14.1, 6.7.4.14.3, 6.7.4.14.4 и 6.7.4.14.7 треба да изврши или потврди стручно лице које је овластио надлежни орган или

његово овлашћено тело. Уколико саставни део контролисања и испитивања чини и испитивање притиском, оно се мора извршити оним притиском који је наведен на идентификационој плочици преносиве цистерне. На преносивој цистерни под притиском мора се испитати заптивеност тела цистерне, цевовода или опреме.

6.7.4.14.11 У свим случајевима када се на телу цистерне изведу радови сечења, загревања или заваривања, те радове треба да одобри надлежни орган или његово овлашћено тело с обзиром на правилник за посуде под притиском који је примењен при изради тела цистерне. По завршетку радова мора се извршити испитивање притиском првобитним испитним притиском.

6.7.4.14.12 Уколико се утврди да преносива цистерна има неки недостатак који угрожава безбедност, она се не сме поново пуштати у експлоатацију све док се недостатак не отклони и цистерна успешно не прође поновљено испитивање.

6.7.4.15 Обележавање

6.7.4.15.1 Свака преносива цистерна мора бити опремљена металном плочицом отпорном на корозију, која је трајно причвршћена на видном и за потребе контролисања лако доступном месту. Ако плочица не може трајно да се причврсти на тело цистерне због размештаја уређаја преносиве цистерне, тело цистерне мора у најмању руку да буде обележено подацима прописаним у правилнику за посуде под притиском. На тој плочици морају бити утиснути или на сличан начин обележени најмање следећи подаци:

(a) Информације о власнику
  (i) регистрациони број власника;
(b) Информације о производњи
  (i) земља производње;
  (ii) година производње;
  (iii) назив или обележје произвођача;
  (iv) серијски број произвођача;
(c) Информације о одобрењу
  (i) симбол Уједињених нација за амбалажу (UN).

  Овај симбол се сме користити само у сврху потврде, да амбалажа, флексибилни контејнер за робу у расутом стању, преносива цистерна или MEGC испуњава одговарајуће захтеве поглавља 6.1, 6.2, 6.3, 6.5, 6.6, 6.7 или 6.11;
  (ii) земља издавања одобрења;
  (iii) овлашћено тело за издавање одобрења за тип конструкције;
  (iv) број одобрења за тип конструкције;
  (v) слова „***AA***”, ако је тип конструкције дозвољен према алтернативним споразумима (види 6.7.1.2);
  (vi) правилник за посуде под притиском, према којем је тело цистерне конструисано;
(d) Притисци
  (i) највиши дозвољени радни притисак (у барима или kPa (надпритисак))[11];
  (ii) испитни притисак (у барима или kPa (надпритисак))[12];
  (iii) датум првог испитивања притиска (месец и година);
  (iv) идентификационо обележје стручног лица првог испитивања притиска;

[11] *Навести коришћену јединицу.*

(e) Температуре
  (i) минимална прорачунска температура (у °C)[12];
(f) Материјали
  (i) материјал(и) тела цистерне и позив(и) на стандард(е) материјала;
  (ii) еквивалентна дебљина зида референтног челика (у mm)[12];
(g) Запремина
  (i) водена запремина цистерне на 20 °C (у литрима)[12];
(h) Изолација
  (i) податак „термички изолована" одн. „вакумски изолована";
  (ii) ефикасност изолационог система (довод топлоте) (у Watt)[12];
(i) Време одржавања – за сваки дубоко расхлађени течни гас који је дозвољен за превоз у преносивој цистерни
  (i) потпуни опис дубоко расхлађеног течног гаса;
  (ii) референтно време одржавања (у данима или часовима)[12];
  (iii) првобитни притисак (у барима или kPa (надпритисак))[12];
  (iv) највећа дозвољена маса напуњеног гаса (у kg)[12];
(j) Периодично контролисање и испитивање
  (i) врста последњег извршеног периодичног испитивања (2,5 годишње, 5-годишње испитивање или ванредно испитивање);
  (ii) датум последњег извршеног периодичног испитивања (месец и година);
  (iii) идентификационо обележје овлашћеног тела, које је извршило или оверило последње испитивање.

Приказ 6.7.4.15.1. Пример плочице за обележавање

Регистрациона ознака власника					
ИНФОРМАЦИЈЕ О ПРОИЗВОДЊИ					
Земља производње					
Година производње					
Произвођач					
Серијски број произвођача					
ИНОРМАЦИЈЕ О ОДОБРЕЊУ					
u n	Земља издавања одобрења				
	Овлашћено тело за издавање одобрења за тип конструкције				
	Број одобрења за тип конструкције		*„AA”(уколико је применљиво)*		
Правилник за пројектовање тела цистерне (Правилник за посуде под притиском					
ПРИТИСЦИ					
Највећи дозвољени радни притисак			bar *или* kPa		
Испитни притисак			bar *или* kPa		
Датум првог испитивања притиска:	*(ММ/ГГГГ)*	Печат стручног лица:			
ТЕМПЕРАТУРЕ					
Минимална прорачунска температура			°C		
МАТЕРИЈАЛИ					
Материјал(и) тела цистерне и позив(и) на стандард(е) материјала					
Еквивалентна дебљина зида референтног челика			mm		
ЗАПРЕМИНА					
Водена запремина цистерне на 20 °C			литар		
ИЗОЛАЦИЈА					
„термички изолирана” одн. „вакумски изолирана”					
Довод топлоте			Watt		
ВРЕМЕ ОДРЖАВАЊА					
Дозвољен(и) дубоко расхлађени течни гас(ови)	Референтно време одржавања	Првобитни притисак	Највећа дозвољена маса напуњеног гаса		
	дани *или* часови	bar *или* kPa	kg		
ПЕРИОДИЧНА КОНТРОЛИСАЊА/ ИСПИТИВАЊА					
Врста испитивања	Датум испитивања	Печат стручног лица	Врста испитивања	Датум испитивања	Печат стручног лица
	(ММ/ГГГГ)			*(ММ/ГГГГ)*	

6.7.4.15.2 На самој преносивој цистерни или на металној плочици причвршћеној на

преносивој цистерни морају бити обележени следећи подаци:

Назив власника и корисника

Назив дубоко расхлађеног течног гаса (и најнижа средња температура садржаја) који се превози

Највећа дозвољена укупна маса _____ kg

Маса у празном стању (тара) _____ kg

Стварно време одрживости гаса који се превози _____ дана (или часова)

Упутство за преносиве цистерне у складу са 4.2.5.2.6.

Напомена: *У вези са означавањем дубоко расхлађених течних гасова који се превозе види и 5.*

6.7.4.15.3 Ако је преносива цистерна пројектована и одобрена за коришћење на отвореном мору, идентификациона плочица мора да носи обележје „OFFSHORE PORTABLE TANK”.

6.7.5 Захтеви за пројектовање, израду, контролисање и испитивање UN-контејнера за гас са више елемената (MEGC) предвиђених за превоз нерасхлађених гасова

6.7.5.1 Дефиниције појмова

За сврхе овог одељка важе следеће дефиниције појмова:

Алтернативни споразум: одобрење које издаје надлежни орган за преносиву цистерну или за MEGC, пројектоване, израђене и испитане у складу са техничким захтевима и испитним поступцима који одступају од захтева и поступака наведених у овом поглављу.

Елементи су боце, велике боце или свежњеви боца.

Испитивање заптивености: испитивање у којем се елементи и опрема за руковање MEGC, употребом неког гаса, излажу ефективном унутрашњем притиску од најмање 20 % од испитног притиска.

Цевовод: склоп цеви и вентила којим су међусобно повезани отвори за пуњење и/или пражњење елемената.

Највећа дозвољена укупна маса: збир масе празног MEGC и најтежег товара чији је превоз дозвољен.

Опрема за руковање: мерни инструменти, као и уређаји за пуњење, пражњење, проветравање и безбедност.

Структурна опрема: елементи за ојачање, причвршћивање, заштиту и стабилизацију, монтирани споља на елементима.

UN- контејнер за гас са више елемената (MEGC): скуп боца, великих боца и свежњева боца међусобно повезаних цевоводом и монтираних у оквиру. MEGC обухвата опрему за руковање и структурну опрему потребну за превоз гасова.

6.7.5.2 Општи захтеви за пројектовање и израду

6.7.5.2.1 Пуњење и пражњење MEGC мора бити изводљиво тако да се за те потребе не мора уклањати структурна опрема. Он мора имати елементе за стабилизацију, монтиране споља на елементима, да би била обезбеђена целовитост структуре при руковању и превозу. MEGC мора бити пројектован и израђен са лежиштем носача који ће обезбеђивати сигуран ослонац током превоза, као и са одговарајућим могућностима за подизање и причвршћивање тако да се омогући подизање MEGC напуњеног до његове највеће дозвољене укупне масе. MEGC мора бити пројектован тако да је могућ његов утовар на друмско возило, кола или на поморски брод или брод за унутрашње пловне путеве и опремљен подупирачима,

елементима за ношење или прибором ради олакшавања механичког руковања.

6.7.5.2.2 MEGC се морају пројектовати, израдити и опремити тако да издрже све услове који се јављају током нормалног руковања и превоза. При пројектовању се морају узети у обзир утицаји динамичког оптерећења и замора.

6.7.5.2.3 Елементи MEGC морају бити произведени од бешавног челика или композитне (састављене) конструкције и израђени и испитани у складу са 6.2.1 и 6.2.2. Сви елементи једног MEGC морају припадати истом типу конструкције.

6.7.5.2.4 Елементи MEGC, делови опреме и цеви морају бити:

(a) компатибилни са материјом(ама) предвиђеном(им) за превоз (види ISO 11114-1:2020 и ISO 11114-2:2021); или

(b) делотворно пасивизирани или неутралисани хемијском реакцијом.

6.7.5.2.5 Мора се избегавати додир различитих метала који би могао довести до оштећења услед контактне корозије.

6.7.5.2.6 Материјали MEGC, укључујући и све уређаје, заптивке и делови прибора, не смеју лоше утицати на гас(ове) за чији је превоз MEGC предвиђен.

6.7.5.2.7 MEGC се морају пројектовати тако да буду у стању да без губитка садржаја издрже најмање унутрашњи притисак свог садржаја, као и статичка, динамичка и термичка оптерећења која се јављају у условима нормалног руковања и превоза. Из њиховог пројекта мора се јасно видети да су узети у обзир утицаји замора услед понављаног дејства тих оптерећења током предвиђеног века трајања MEGC.

6.7.5.2.8 MEGC и њихови уређаји за причвршћивање морају бити у стању да под највећим дозвољеним оптерећењем издрже независно дејство следећих статичких сила:

(a) у смеру кретања: двоструку највећу дозвољену укупну масу, помножену са убрзањем земљине теже (g)[12];

(b) хоризонтално, под правим углом у односу на смер кретања: највећу дозвољену укупну масу (тј. двоструку највећу дозвољену укупну масу, уколико смер кретања није недвосмислено одређен), помножену са убрзањем земљине теже (g)[13];

(c) вертикално навише: највећу дозвољену укупну масу, помножену са убрзањем земљине теже (g)[13]; и

(d) вертикално наниже: двоструку највећу дозвољену укупну масу (укупан товар, укључујући и дејство земљине теже), помножену са убрзањем земљине теже (g)[13].

6.7.5.2.9 Под дејством сила дефинисаних у 6.7.5.2.8, напрезање, у тачки елемената у којој је оно највеће, не сме да прекорачи вредности наведене или у одговарајућем стандарду у 6.2.2.1, или, ако елементи нису пројектовани, израђени и испитани према тим стандардима, у техничком правилнику или оном стандарду који је признат, одн. одобрен од стране надлежног органа у земљи коришћења (види 6.2.5).

6.7.5.2.10 Под дејством сваке од сила наведених у 6.7.5.2.8 морају се узети у обзир следећи коефицијенти сигурности за оквир и причвршћиваче:

(a) за челике са јасно израженом границом еластичности коефицијент сигурности од 1,5 у односу на гарантовану границу еластичности; или

(b) за челике без јасно изражене границе еластичности, коефицијент сигурности

[12] *За потребе израчунавања важи: g = 9,81 m/s².*

од 1,5 у односу на гарантовану 0,2 %-ну границу издужења, а за аустенитне челике на гарантовану 1 %-ну границу издужења.

6.7.5.2.11 За MEGC предвиђене за превоз запаљивих гасова мора постојати могућност електричног уземљења.

6.7.5.2.12 Елементи морају бити обезбеђени тако да су спречена нежељена кретања у односу на целокупну конструкцију, као и кретања која доводе до концентрације штетних локалних напрезања.

6.7.5.3 Опрема за руковање

6.7.5.3.1 Опрема за руковање мора бити постављена или пројектована тако да су спречена оштећења која би у нормалним условима руковања и превоза могла довести до ослобађања садржаја из посуде под притиском. Уколико спој између оквира и елемената допушта релативно кретање између конструкционих група, опрема мора бити причвршћена тако да услед таквог кретања не дође до оштећења делова. Цевовод, уређаји за пражњење (цевни прикључци, уређаји за затварање) и зауставни вентили морају бити заштићени од опасности откидања изазваног спољним напрезањима. Цевовод који води ка зауставни вентилима мора бити довољно савитљив да заштити вентиле и цев од смицања и од ослобађања садржаја из посуде под притиском. Уређаји за пуњење и пражњење (укључујући и прирубнице или навојне затвараче) и сви заштитни поклопци морају имати могућност обезбеђења против случајног отварања.

6.7.5.3.2 Сваки елемент који је предвиђен за превоз отровних гасова (групе гасова T, TF, TC, TO, TFC и TOC) мора бити опремљен вентилом. Цеви за течне отровне гасове (гасови класификационих кôдова 2T, 2TF, 2TC, 2TO, 2TFC и 2TOC) морају бити пројектоване тако да сваки елемент може да се пуни одвојено и да може да се блокира вентилом независно од осталих елемената. У случају превоза запаљивих гасова (група гасова F) елементи у групама од највише 3 000 литара морају бити раздвојени, сваки мора да буде одвојен вентилом.

6.7.5.3.3 Отвори за пуњење и пражњење MEGC морају имати по два вентила монтирана један иза другог на приступачном месту на свакој цеви за пражњење и за пуњење. Један од тих вентила може да буде повратни вентил. Уређаји за пуњење и пражњење могу бити скупљени у цевовод. За оне делове цеви који могу да се затворе са обе стране и у којима може да остане затворена течност, мора бити предвиђен уређај за растерећење притиска ради спречавања стварања прекомерног притиска. На главним раздвојним вентилима MEGC мора бити јасно назначен смер обртања за затварање. Сваки зауставни вентил и други уређаји за затварање морају се пројектовати и израдити тако да могу да издрже притисак који одговара најмање испитном притиску MEGC помноженом са 1,5. Сви зауставни вентили са навојима морају се затварати обртањем у смеру кретања казаљки на сату. Остали зауставни вентили морају имати јасно обележен положај (отворено и затворено) и смер у ком треба да се обрћу ради затварања. Сви зауставни вентили морају бити конструисани и постављени тако да буде онемогућено њихово случајно отварање. За израду уређаја за затварање, вентила и делова прибора морају се користити еластични и савитљиви метали.

6.7.5.3.4 Цевоводи се морају конструисати, израдити и монтирати тако да се избегне опасност оштећења услед термичког ширења и скупљања, механичких потреса и вибрација. Спојеви цеви морају бити тврдо лемљени или изведени у виду металног споја једнаке чврстоће. Тачка топљења тврдог лема не сме бити нижа од 525 °C. Номинални притисак опреме за руковање и спојне цеви не сме бити мањи од две трећине испитног притиска елемената.

6.7.5.4 Уређаји за растерећење притиска

6.7.5.4.1 Елементи MEGC који се користе за превоз угљен-диоксида UN 1013 и азот-субоксида UN 1070 морају бити раздвојени у групе од највише 3 000 литара и сваки мора да буде одвојен вентилом. Свака група мора бити опремљена са једним или више уређаја за растерећење притиска. Уколико је то од надлежног органа земље употребе прописано, MEGC за друге гасове морају бити опремљене уређајима за растерећење од притиска као што је тај надлежни орган утврдио.

6.7.5.4.2 Ако су уређаји за растерећење притиска монтирани на MEGC, сваки издвојиви елемент или свака издвојива група елемената MEGC мора бити опремљен(а) једним или са више уређаја за растерећење притиска. Уређаји за растерећење притиска морају бити оног типа који може да издржи динамичке силе, укључујући и таласање течности, и морају бити пројектовани тако да не може да дође до продора спољних материја, цурења гасова, нити стварања опасног надпритиска.

6.7.5.4.3 MEGC предвиђени за превоз одређених нерасхлађених гасова наведених у 4.2.5.2.6 упутства за преносиве цистерне T50 могу бити опремљени уређајем за растерећење притиска онако како то захтева надлежни орган земље коришћења. Уређај за растерећење се мора састојати од распрскавајућег диска смештеног испред опружног уређаја за растерећење притиска, изузев у случају да је MEGC намењен за превоз само једног гаса и да је опремљен одобреним уређајем за растерећење притиска израђеним од материјала компатибилног са гасом који се превози. Између распрскавајућег диска и опружног уређаја може се поставити уређај за мерење притиска или други одговарајући уређај са показивачем. Тај размештај омогућује утврђивање ломова, перфорација или незаптивености плоче, што би могло да доведе до поремећаја функционисања система за растерећење притиска. Распрскавајући диск мора да пукне при номиналном притиску који је за 10 % већи од притиска реаговања уређаја за растерећење притиска.

6.7.5.4.4 Уређаји за растерећење притиска MEGC предвиђених за превоз различитих течних гасова ниског притиска морају се отварати на притиску који је у 6.7.3.7.1, међу гасовима одобреним за превоз MEGC, наведен за гас са највишим дозвољеним радним притиском.

6.7.5.5 Пропусна моћ уређаја за растерећење притиска

6.7.5.5.1 Уколико су уређаји за растерећење притиска инсталирани, њихова укупна пропусна моћ у условима потпуног деловања ватре на MEGC мора бити довољна да притисак (укључујући и акумулирани притисак) у елементима износи највише 120 % од притиска реаговања уређаја за растерећење притиска. За одређивање најмањег укупног протока система уређаја за растерећење притиска користи се формула предвиђена у CGA S-1.2-2003 „Pressure Relief Device Standards – Part 2 – Cargo and Portable Tanks for Compressed Gases" (Стандарди за уређаје за растерећење притиска – Део 2 – Теретне и преносиве цистерне за компримоване гасове). За одређивање пропусне моћи појединих елемената може се искористити CGA S-1.1-2003 „Pressure Relief Device Standards – Part 1 – Cylinders for Compressed Gases" (Стандарди за уређаје за растерећење притиска – Део 1 – Боце за компримоване гасове). У случају течних гасова ниског притиска за постизање прописане пропусне количине могу се употребити опружни уређаји за растерећење притиска. Ако су MEGC предвиђени за превоз различитих гасова, укупна пропусна моћ уређаја за растерећење притиска мора се израчунати за онај гас који од свих гасова дозвољених за превоз MEGC захтева највећу пропусну моћ.

6.7.5.5.2 За одређивање потребне укупне пропусне моћи уређаја за растерећење притиска монтираних на елементима за превоз течних гасова морају се узети у обзир термодинамичке особине гаса [види нпр. CGA S-1.2-2003 „*Pressure Relief Device Standards – Part 2 – Cargo and Portable Tanks for Compressed Gases*" (Стандарди за уређаје за растерећење притиска – Део 2 – Теретне и преносиве цистерне за компримоване гасове) у случају течних гасова ниског притиска, а CGA S-1.1-2003 „*Pressure Relief Device Standards – Part 1 – Cylinders for Compressed Gases*" (Стандарди за уређаје за растерећење притиска – Део 1 – Боце за компримоване гасове) у случају течних гасова високог притиска].

6.7.5.6 Обележавање уређаја за растерећење притиска

6.7.5.6.1 Уређаји за растерећење притиска морају носити јасно и трајно обележје са следећим подацима:

(a) назив произвођача и одговарајући регистарски број уређаја за растерећење притиска;

(b) притисак реаговања и/или температура реаговања;

(c) датум последњег испитивања;

(d) попречни пресек струјања опружног уређаја за растерећење притиска, распрскавајућег диска, у mm^2.

6.7.5.6.2 Номинална пропусна моћ обележена на опружним уређајима за растерећење притиска за течне гасове ниског притиска одређује се према стандардима ISO 4126-1:2004 и ISO 4126-7:2004.

6.7.5.7 Прикључци за уређаје за растерећење притиска

6.7.5.7.1 Прикључци за уређаје за растерећење притиска морају бити довољних димензија да би потребна пропусна количина могла несметано да допре до уређаја за растерећење притиска. Између елемента и уређаја за растерећење притиска не смеју се налазити никакви зауставни вентили, изузев ако постоје двоструки уређаји за одржавање или за друге потребе и ако су зауставни вентили за сваки појединачни коришћени уређај за растерећење притиска забрављени у отвореном положају, или ако су зауставни вентили међусобно тако повезани да је код двоструких уређаја увек барем један у функцији и у стању је да испуни захтеве наведене у 6.7.5.5. У отвору који води ка уређају за проветравање или ка уређају за растерећење притиска не смеју постојати никакве препреке које би могле да ограниче или да спрече струјање од елемента ка тим уређајима. Пролазни отвори свих цеви и опреме морају имати најмање исти онолики пречник протока колики је пречник улаза у уређај за растерећење притиска с којим су повезани. Номинална величина излазних водова мора бити најмање једнака величини излаза из уређаја за растерећење притиска. Уколико се користе, излазни водови уређаја за растерећење притиска морају одводити пару или течности у атмосферу на тај начин да на уређаје за растерећење притиска дејствује само минималан противпритисак.

6.7.5.8 Распоред уређаја за растерећење притиска

6.7.5.8.1 При највишим условима пуњења сваки уређај за растерећење притиска мора бити повезан са парном фазом елемената за превоз течних гасова; уколико су инсталирани, уређаји морају бити постављени тако да пара може несметано да излази навише и да је спречено да гас или течност који(а) излази долази у додир са MEGC, његовим елементима или особљем. У случају запаљивих, пирофорних и оксидирајућих гасова, гас који излази из елемента мора бити одвођен тако да не долази у додир са осталим елементима. Заштитни уређаји отпорни на топлоту, којима се спроводе токови гаса, дозвољени су под условом да тиме не буде умањена потребна пропусна количина.

6.7.5.8.2 Морају се предузети мере да неовлашћеним лицима буде спречен приступ уређајима за растерећење притиска, као и да уређаји за растерећење притиска буду заштићени од оштећења у случају превртања MEGC.

6.7.5.9 Уређаји за показивање степена напуњености

6.7.5.9.1 Ако је MEGC предвиђен за пуњење по маси, он мора бити опремљен једним или са више уређаја за показивање степена напуњености. Показивачи степена напуњености од стакла и од других ломљивих материјала не смеју се употребљавати.

6.7.5.10 Лежишта носача, оквири, уређаји за подизање и уређаји за причвршћивање MEGC

6.7.5.10.1 MEGC морају бити пројектовани и израђени са лежиштем које ће обезбеђивати сигуран ослонац током превоза. У таквом пројекту морају бити узете у обзир силе наведене у 6.7.5.2.8 и фактор сигурности наведен у 6.7.5.2.10. Дозвољени су подупирачи, оквири, колевке и друге сличне конструкције.

6.7.5.10.2 Комбинована напрезања која проузрокују делови монтирани на елементима (нпр. колевка, оквир итд.), као и уређаји за подизање и причвршћивање MEGC, не смеју ни у једном елементу да доведу до прекомерних напрезања. Сви MEGC морају трајно бити опремљени уређајима за подизање и причвршчивање. Дограђени делови или причвршћења ни у ком случају не смеју бити заварени на елементима.

6.7.5.10.3 При пројектовању лежишта носача и оквира морају се узети у обзир и дејства корозије из спољне средине.

6.7.5.10.4 Ако MEGC током превоза нису заштићени у складу са 4.2.4.3, елементи и опрема за руковање морају бити заштићени од оштећења услед подужних или попречних удара или превртања. Спољни делови опреме морају бити заштићени тако да је искључено да услед удара или превртања MEGC дође до испуштања садржаја елемената на делове његове опреме. Посебна пажња се мора обратити на заштиту цевовода. Примери мера заштите:

(a) заштита од бочних удара, која може да се састоји од подужних носача;

(b) заштита од превртања, која може да се састоји од прстенова за ојачање или полуга причвршћених попречно на оквир;

(c) заштита од удара отпозади, која се може састојати од одбојника или оквира;

(d) заштита елемената и опреме за руковање од оштећења изазваних ударима или превртањем, употребом оквира ISO према релевантним одредбама стандарда ISO 1496-3:1995.

6.7.5.11 Одобрење типа конструкције

6.7.5.11.1 За сваки нови тип MEGC надлежни орган или од њега овлашћено тело издаје сертификат о одобрењу типа конструкције. Тим уверењем мора се потврдити да је надлежни орган прегледао MEGC и оценио да је он погодан за намеравану употребу и да задовољава захтеве овог поглавља, одредбе у вези са гасовима наведене у 4.1, као и одредбе из упутства за паковање P200. Уколико се MEGC производе серијски без концепцијских измена, уверење важи за целокупну серију. У том уверењу мора се навести извештај о испитивању прототипа, материјали од којих је израђен цевовод, стандарди према којима су произведени елементи и број одобрења. Број одобрења мора се састојати из ознаке или обележја државе у којој је одобрење издато, одн. из ознаке за возила у међународном друмском саобраћају[13], и регистарског броја. У уверењу се морају навести и евентуални алтернативни споразуми према 6.7.1. 2. Одобрење типа може се користити и за одобрење мањих MEGC, произведених од материјала исте врсте и дебљине, уз примену исте производне технике, са идентичним лежиштем носача и еквивалентним затварачима и другим деловима прибора.

6.7.5.11.2 Извештај о испитивању прототипа, потребан за одобрење типа, мора да садржи најмање следеће податке:

(a) резултате одговарајућег испитивања оквира, које је наведено у ISO 1496-3:1995;

(b) резултате првог контролисања и испитивања према 6.7.5.12.3;

(c) резултате испитивања на удар према 6.7.5.12.1; и

(d) документе којима се потврђује да боце и велике боце одговарају релевантним стандардима.

6.7.5.12 Контролисање и испитивање

6.7.5.12.1 MEGC који одговарају дефиницији контејнера у смислу увек измењеног издања Међународне конвенције о безбедности контејнера (CSC) из 1972. године не смеју се користити, уколико нису успешно прошли испитивање тако што је по један репрезентативан узорак за сваки тип конструкције MEGC био подвргнут динамичком испитивању на удар, описаном у Приручнику испитивања и критеријуми, део IV, одељак 41.

6.7.5.12.2 Елементи и делови опреме сваког MEGC морају се преконтролисати и испитати пре првог пуштања у експлоатацију (прво контролисање и испитивање), а затим се MEGC морају редовно контролисати и испитивати у интервалима од највише пет година (периодично петогодишње контролисање). Независно од последњег обављеног периодичног контролисања и испитивања мора се извршити и ванредно контролисање и испитивање, ако се то покаже као неопходно према 6.7.5.12.5.

6.7.5.12.3 Прво контролисање и испитивање MEGC мора да обухвати проверу конструкционих карактеристика, преглед спољашњости MEGC и делова његове опреме с обзиром на гасове које треба превозити, као и испитивање притиском употребом испитних притисака наведених у упутству за паковање P200 у 4.1.4.1. Испитивање притиском цевовода може се извршити као хидрауличко испитивање, или употребом неке друге течности или неког другог гаса уз сагласност надлежног органа или од њега одређеног тела. Пре пуштања у експлоатацију MEGC мора се

[13] *Ознака регистарџије државе која се користи за моторна возила и приколице у међународном друмском саобраћају, у складу са Женевском конвенцијом о друмском саобраћају из 1949. године или Бечком конвенцијом о друмском саобраћају из 1968. године.*

испитати заптивеност и функционисање целокупне опреме за руковање. Ако се испитивање притиском елемената и делова њихове опреме изврши одвојено, они се по склапању морају заједно подвргнути испитивању заптивености.

6.7.5.12.4 Периодично петогодишње контролисање и испитивање мора да обухвати спољашњи преглед структуре, елемената и опреме за руковање према 6.7.5.12.6. Елементи и цевоводи се морају испитивати у роковима утврђеним у упутству за паковање P200 у 4.1.4.1 и у складу са одредбама наведеним у 6.2.1.6. Ако се испитивање на притисак елемената и опреме изврши одвојено, они се по склапању морају заједно подвргнути испитивању заптивености.

6.7.5.12.5 Ванредно контролисање и испитивање је неопходно, уколико се на MEGC појаве знаци оштећења, корозије, незаптивености, или друге неправилности које указују на неки недостатак који би могао угрозити целовитост MEGC. Обим ванредног контролисање и испитивања зависи од степена оштећења или погоршања стања MEGC. Оно најмање мора да обухвати прегледе који се захтевају у 6.7.5.12.6.

6.7.5.12.6 У оквиру прегледа мора бити утврђено следеће:

(a) да су елементи прегледани на постојање рупа, корозије, хабања, избочина, деформација, грешака у завареним шавовима или других стања, укључујући и незаптивеност, услед којих би MEGC могао постати небезбедан током превоза;

(b) да су цевоводи, вентили и заптивке прегледани на постојање корозије, кварова и других стања, укључујући и незаптивеност, услед којих би MEGC могао постати небезбедан при пуњењу, пражњењу или превозу;

(c) да су недостајући или олабављени завртњи или матице на спојевима са прирубницама или на слепим прирубницама замењени или дотегнути;

(d) да на сигурносним уређајима и вентилима нема корозије, деформација, оштећења или кварова који би могли да спрече њихово нормално функционисање. Уређаји за затварање са даљинским руковањем и са самозатварањем морају се активирати да би се доказало њихово уредно функционисање;

(e) да су обележја која се захтевају на MEGC читљива и да одговарају релевантним захтевима; и

(f) да су оквир, лежиште и уређаји за подизање MEGC у задовољавајућем стању.

6.7.5.12.7 Контролисања и испитивања наведена у 6.7.5.12.1, 6.7.5.12.3, 6.7.5.12.4 и 6.7.5.12.5, треба да изврши или овери овлашћено тело надлежног органа. Уколико саставни део контролисања и испитивања чини и испитивање притиском, оно се мора извршити оним притиском који је наведен на идентификационој плочици MEGC. MEGC под притиском мора бити прегледан на незаптивеност елемената, цевовода или опреме.

6.7.5.12.8 Уколико се утврди да MEGC има неки недостатак који угрожава безбедност, он се не сме поново пуштати у експлоатацију све док се недостатак не отклони и он успешно не прође одговарајућа испитивања.

6.7.5.13 Обележавање

6.7.5.13.1 Сваки MEGC мора бити опремљена металном плочицом отпорном на корозију, која је трајно причвршћена на видном и за потребе контролисања лако доступном месту. Метална плочица не сме да се причврсти на елементе. Елементи морају да буду обележени у складу са 6.2. На плочици морају бити утиснути или на сличан начин обележени најмање следећи подаци:

(a) Информације о власнику

(i) регистрациони број власника;

(b) Информације о производњи

(i) земља производње;

(ii) година производње;

(iii) назив или обележје произвођача;

(iv) серијски број произвођача;

(c) Информације о одобрењу

(i) симбол Уједињених нација за амбалажу ;

Овај симбол се сме користити само у сврху потврде, да амбалажа, флексибилни контејнер за робу у расутом стању, преносива цистерна или MEGC испуњава одговарајуће захтеве поглавља 6.1, 6.2, 6.3, 6.5, 6.6, 6.7 или 6.11;

(ii) земља издавања одобрења;

(iii) овлашћено тело за издавање одобрења за тип конструкције;

(iv) број одобрења за тип конструкције;

(v) слова „***AA***”, ако је тип конструкције дозвољен према алтернативним споразумима (види 6.7.1.2);

(d) Притисци

(i) испитни притисак (у барима (надпритисак))[14];

(ii) датум првог испитивања притиска (месец и година);

(iii) идентификационо обележје стручног лица првог испитивања притиска;

(e) Температуре

(i) прорачунски температурни опсег (у °C)[15];

(f) Елементи/запремина

(i) број елемената;

(ii) укупна водена запремина (у литрима)[15];

(g) Периодично контролисање и испитивање

(iv) врста последњег извршеног периодичног испитивања (5-годишње испитивање или ванредно испитивање);

(v) датум последњег извршеног периодичног испитивања (месец и година);

(vi) идентификационо обележје овлашћеног тела, које је извршило или оверило последње испитивање.

[14] *Навести коришћену јединицу.*

Приказ 6.7.5.13.1. Пример плочице за обележавање

<table>
<tr><td colspan="3">Регистрациона ознака власника</td><td colspan="3"></td></tr>
<tr><td colspan="6">ИНФОРМАЦИЈЕ О ПРОИЗВОДЊИ</td></tr>
<tr><td colspan="3">Земља производње</td><td colspan="3"></td></tr>
<tr><td colspan="3">Година производње</td><td colspan="3"></td></tr>
<tr><td colspan="3">Произвођач</td><td colspan="3"></td></tr>
<tr><td colspan="3">Серијски број произвођача</td><td colspan="3"></td></tr>
<tr><td colspan="6">ИНОРМАЦИЈЕ О ОДОБРЕЊУ</td></tr>
<tr><td rowspan="3">u
n</td><td colspan="2">Земља издавања одобрења</td><td colspan="3"></td></tr>
<tr><td colspan="2">Овлашћено тело за издавање одобрења за тип конструкције</td><td colspan="3"></td></tr>
<tr><td colspan="2">Број одобрења за тип конструкције</td><td></td><td colspan="2">„AA” (уколико је примењиво)</td></tr>
<tr><td colspan="6">ПРИТИСЦИ</td></tr>
<tr><td colspan="3">Испитни притисак</td><td colspan="3">bar</td></tr>
<tr><td colspan="2">Датум првог испитивања притиска:</td><td>(ММ/ГГГГ)</td><td>Печат стручног лица:</td><td colspan="2"></td></tr>
<tr><td colspan="6">ТЕМПЕРАТУРЕ</td></tr>
<tr><td colspan="3">Прорачунски температурни опсег</td><td colspan="3">°C до °C</td></tr>
<tr><td colspan="6">ЕЛЕМЕНТИ/ЗАПРЕМИНА</td></tr>
<tr><td colspan="4">Број елемената</td><td colspan="2"></td></tr>
<tr><td colspan="4">Укупна водена запремина</td><td colspan="2">литар</td></tr>
<tr><td colspan="6">ПЕРИОДИЧНА КОНТРОЛИСАЊА/ ИСПИТИВАЊА</td></tr>
<tr><td>Врста испитивања</td><td>Датум испитивања</td><td>Печат стручног лица</td><td>Врста испитивања</td><td>Датум испитивања</td><td>Печат стручног лица</td></tr>
<tr><td></td><td>(ММ/ГГГГ)</td><td></td><td></td><td>(ММ/ГГГГ)</td><td></td></tr>
<tr><td></td><td></td><td></td><td></td><td></td><td></td></tr>
<tr><td></td><td></td><td></td><td></td><td></td><td></td></tr>
<tr><td></td><td></td><td></td><td></td><td></td><td></td></tr>
<tr><td></td><td></td><td></td><td></td><td></td><td></td></tr>
</table>

6.7.5.13.2 На металној плочици причвршћеној на MEGC морају бити трајно обележени следећи подаци:

Назив корисника

Највећа дозвољена маса товара _____ kg

Радни притисак на 15 °C _____ bar (надпритисак)

Највећа дозвољена укупна маса _____ kg

Маса у празном стању (тара) _____ kg.

Поглавље 6.8

Захтеви за израду, опрему, одобрење типа, контролисање и испитивање, и обележавање кола цистерне, демонтажних цистерни, контејнер-цистерни и замењивих цистерни, чија су тела произведена од металних материјала, као и батеријских кола и контејнера за гас са више елемената (MEGC)

Напомена 1: *За преносиве цистерне и UN- контејнере за гас са више елемената (MEGC) види поглавље 6.7; за преносиве цистерне чија тела су израђена од материјала ојачаних пластичних влакана (ОПВ), види поглавље 6.9; за вакуум цистерне за отпад види поглавље 6.10.*

Напомена 2: *У овом поглављу, „контролно тело" означава тело у складу са 1.8.6.*

6.8.1 Област примене и опште одредбе

6.8.1.1 Захтеви чији је текст исписан целом ширином странице примењују се како за кола цистерне, демонтажне цистерне и батеријска кола, тако и за контејнер-цистерне, замењиве цистерне и MEGC. Захтеви чији је текст исписан у једној колони примењују се за

- кола цистерне, демонтажне цистерне и батеријска кола (лева колона);
- контејнер-цистерне, замењива тела и MEGC (десна колона).

6.8.1.2 Ови захтеви примењују се за

кола цистерне, демонтажне цистерне и батеријска кола	контејнер-цистерне, замењиве цистерне и MEGC

који се користе за превоз гасовитих, течних, прашкастих или зрнастих материја.

6.8.1.3 У 6.8.2 наведени су захтеви који се примењују како за кола цистерне, демонтажне цистерне, контејнер-цистерне и замењиве цистерне намењене за превоз материја свих класа, тако и за батеријска кола и MEGC намењене за превоз гасова класе 2. Одељци 6.8.3 до 6.8.5 садрже посебне захтеве који представљају или допуну захтева у 6.8.2, или одступања од тих захтева.

6.8.1.4 За одредбе у вези са употребом тих цистерни види 4.3.

6.8.1.5 Поступци за оцењивање усаглашености, одобрење типа и контролисања

Следеће одредбе указују на то како применити поступке из 1.8.7.

Напомена: *Ове одредбе се примењују, под условом да су контролна тела усклађена са одредбама из 1.8.6, а не доводећи у питање права и обавезе, посебно у погледу обавештавања и признавања, које су за њих утврђене споразумима или правним актима (нпр. Директива 2010/35/EU) иначе обавезујућим за Уговорне стране RID.*

За потребе овог пододељак, израз „земља регистрације" означава:

Уговорну страну RID регистрације кола на којима је постављена цистерна.	– Уговорну страну RID у којој је регистровано привредно друштво власника или корисника; – ако привредно друштво власника или корисника није познато, Уговорна

	страна RID надлежног органа који је одобрио контролно тело а које је извршило прво контролисање. Без обзира на 1.6.4.57, ова контролна тела морају бити акредитована у складу са EN ISO/IEC 17020:2012 (осим одредбе 8.1.3) типа А.

Оцењивање усаглашености цистерне мора да потврди да су сви њени делови у складу са захтевима RID, без обзира на то где су произведени.

6.8.1.5.1 *Испитивање типа у складу са 1.8.7.2.1*

(a) Произвођач тела цистерне ће ангажовати једно контролно тело, одобрено или признато од стране надлежног органа било земље производње или земље прве регистрације прве цистерне произведене у складу са овим типом, да преузме одговорност за испитивање типа. Ако земља производње није Уговорна страна RID, произвођач ће ангажовати једно контролно тело, одобрено или признато од стране надлежног органа земље прве регистрације прве цистерне произведене према том типу да преузме одговорност за испитивање типа.

(b) Ако се испитивање типа опреме за руковање врши одвојено од цистерне у складу са 6.8.2.3.1, произвођач опреме за руковање ће ангажовати једно контролно тело, одобрено или признато од стране надлежног органа Уговорне стране RID да преузме одговорност за испитивање типа.

6.8.1.5.2 *Издавање сертификата о одобрењу типа у складу са 1.8.7.2.2*

Сертификат о одобрењу типа издаје само надлежни орган који је одобрио или признао контролно тело које је извршило испитивање типа.

Међутим, када је контролно тело одређено од стране надлежног органа за издавање сертификата о одобрењу типа, испитивање типа мора да изврши ово контролно тело.

6.8.1.5.3 *Надзирање производње у складу са 1.8.7.3*

(a) За надзор производње, произвођач цистерни ангажује једно контролно тело одобрено или признато од стране надлежног органа земље регистрације или земље производње. Ако земља производње није Уговорна страна RID, произвођач ће ангажовати једно контролно тело одобрено или признато од стране надлежног органа земље регистрације.

(b) Ако се испитивање типа опреме за руковање врши одвојено од цистерне, произвођач опреме за руковање ће ангажовати једно контролно тело, одобрено или признато од стране надлежног органа Уговорне стране RID. Произвођач може користити службу за контролисање у оквиру предузећа у складу са 1.8.7.7 ради спровођења поступака из 1.8.7.3.

6.8.1.5.4 *Прво контролисање и испитивања у складу са 1.8.7.4*

(a) Произвођач цистерне ће ангажовати једно контролно тело, одобрено или признато од стране надлежног органа земље регистрације или земље производње да преузме одговорност за прво контролисање и испитивања. Ако земља производње није Уговорна страна RID произвођач ће ангажовати једно контролно тело, одобрено или признато од стране надлежног органа земље регистрације да преузме одговорност за прво контролисање и испитивања.

(b) Ако је тип опреме за руковање одобрен одвојено од цистерне, произвођач опреме за руковање ће ангажовати исто контролно тело које је ангажовано ради 6.8.1.5.3 (b) да преузме одговорност за прво контролисање и испитивања. Произвођач може користити службу за контролисање у оквиру предузећа у складу са 1.8.7.7 ради спровођења поступака из 1.8.7.4.

6.8.1.5.5 *Верификација пре стављања у употребу у складу са 1.8.7.5*

Надлежни орган земље прве регистрације може повремено захтевати верификацију цистерне пре стављања у употребу како би се потврдила усклађеност са важећим захтевима[1].	Надлежни орган земље прве регистрације може повремено захтевати верификацију цистерне пре стављања у употребу како би се потврдила усклађеност са важећим захтевима.
Када дође до промене земље регистрације кола цистерне надлежни орган Уговорне стране RID у коју се преносе кола цистерна, може повремено захтевати верификацију цистерне пре стављања у употребу.	Када дође до промене земље регистрације контејнер цистерне, надлежни орган Уговорне стране RID у коју се преноси контејнер цистерна, може повремено захтевати верификацију пре стављања у употребу.

Како би се извршила верификација пре стављања у употребу, власник или корисник цистерне ће ангажовати једно контролно тело различито од контролних тела ангажованих за испитивање типа, надзирање производње или прво контролисање. Контролно тело ангажовано за верификацију пре стављања у употребу мора бити одобрено од стране надлежног органа земље регистрације или, ако такво контролно тело не постоји, контролно тело мора бити признато од стране надлежног органа земље регистрације. Верификација пре стављања у употребу мора узети у обзир стање цистерне и мора осигурати да су испуњени захтеви RID.

6.8.1.5.6 *Међуконтролисање, периодично или ванредно контролисање у складу са 1.8.7.6*

Међуконтролисање или периодично или ванредно контролисање спроводи

контролно тело које је одобрено или признато од стране надлежног органа земље у којој се врши контролисање или контролно тело, одобрено или признато од стране надлежног органа земље регистрације.	контролно тело које је одобрено или признато од стране надлежног органа Уговорне стране RID у којој се врши контролисање или контролно тело, одобрено или признато од стране надлежног органа земље регистрације.

Власник или корисник цистерне или његов овлашћени представник ће ангажовати једно контролно тело за свако међуконтролисање, периодично или ванредно контролисање.

[1] *За она кола цистерне која су добила одобрење за возило од Европске агенције за железницу (European Union Agency for Railways - ERA) у складу са чланом 21. Директиве (EU) 2016/797 и Уредбе о имплементацији Комисије (EU) 2018/545, ово одобрење ће бити довољно и неће се захтевати верификација пре стављања у употребу како би се потврдила усаглашеност цистерне ради регистрације кола цистерне у Националном регистру возила (National Vehicle Register-NVR).*

6.8.2 Захтеви који важе за све класе

6.8.2.1 Израда

Основни принципи

6.8.2.1.1 Тело цистерне, његова опрема за руковање и његова структурна опрема морају бити конструисани тако да без губитка садржаја (изузимајући оне количине гасова које изађу из евентуалних отвора за дегасацију) издрже:

- статичка и динамичка напрезања у нормалним условима превоза, дефинисана у 6.8.2.1.2 и 6.8.2.1.13;
- најмања напрезања прописана у 6.8.2.1.15.

6.8.2.1.2 Кола цистерне морају бити израђена тако да под највећим дозвољеним товаром издрже напрезања која се јављају у железничком превозу[2]. У вези са тим напрезањима упутно је да се узму у обзир испитивања која је прописао надлежни орган.

Контејнер-цистерне[3], укључујући и њихове уређаје за причвршћивање, морају бити у стању да под највећим дозвољеним товаром издрже следеће силе:

- у смеру кретања: двоструку укупну масу;
- под правим углом у односу на смер кретања: укупну масу; (уколико смер кретања није недвосмислено одређен: двоструку укупну масу за сваки смер);
- вертикално навише: укупну масу;
- вертикално наниже: двоструку укупну масу.

6.8.2.1.3 Зидови тела цистерне морају, најмање, имати дебљину утврђену у

6.8.2.1.17 до 6.8.2.1.18.

6.8.2.1.17 до 6.8.2.1.20.

6.8.2.1.4 Тела цистерни морају бити пројектоване и израђене према захтевима наведених стандарда у 6.8.2.6 или техничких правилника у складу са 6.8.2.7 признатих од надлежног органа, а у којима су при избору материјала и дебљине зидова тела цистерне узете у обзир највише и најниже температуре пуњења и радне температуре; при том се морају поштовати минимални захтеви наведени у 6.8.2.1.6 до 6.8.2.1.26.

6.8.2.1.5 Цистерне предвиђене за одређене опасне материје морају бити додатно заштићене. Та заштита може бити обезбеђена повећаном дебљином зида тела цистерне, одређеном на основу врсте опасности својствене предметној материји (повећан прорачунски притисак), или је може чинити неки заштитни уређај (види посебне одредбе наведене у 6.8.4).

6.8.2.1.6 Заварени спојеви морају бити изведени у складу са техничким захтевима и морају бити потпуно сигурни. Заваривачки радови и њихова контрола морају се обавити у складу са захтевима наведеним у 6.8.2.1.23.

6.8.2.1.7 Морају се предузети мере за заштиту тела цистерне од опасности деформације изазване унутрашњим подпритиском.

---

[2] *Сматра се да су ови захтеви испуњени ако је:*

- *надлежно тело спровело оцену у оквиру ЕС-оцене усаглашености кола у складу са техничком спецификацијом за интероперабилност (TSI) у вези са подсистемом „Возила – теретна кола"железничког система у Европској Унији (Одлука Комисије (EU) бр. 321/2013 од 13. марта 2013) или*
- *лице задужено за проверу усаглашености са јединственим техничким прописима (UTP) који важе за возне подсистеме: теретних кола- (Ref.A 94-02/ 2.2012 од 1. јануара 2014.)*

и успешно процењена усклађеност са одредбама RID, као додатка већ горе поменутим захтевима TSI или UTP а потврдио је ову усаглашеност сертификатом.

[3] *Види такође 7.1.3.*

Тела цистерни, изузев тела цистерни према 6.8.2.2.6, пројектована за опремање вакуумским вентилима, морају бити у стању да без трајних деформација издрже спољни надпритисак од најмање 21 kPa (0,21 bar) изнад унутрашњег притиска. Тела цистерни која се користе искључиво за превоз чврстих (прашкастих или зрнастих) материја групе паковања II или III, које током превоза не прелазе у течно стање, могу бити пројектована за нижи спољни надпритисак, који није мањи од 5 kPa (0,05 bar). Вакуумски вентили морају бити подешени тако да се отварају при подпритиску који није виши од оног подпритиска за који је цистерна пројектована. Тела цистерни која нису пројектована за опремање вакуумским вентилима морају бити у стању да без трајних деформација издрже спољни надпритисак од најмање 40 kPa (0,4 bar) изнад унутрашњег притиска.

Материјали за тела цистерни

6.8.2.1.8 Тела цистерни морају се производити од одговарајућих металних материјала који, уколико за поједине класе нису предвиђене друге температуре, морају бити отпорни на крти лом и напонску корозију на температурама између –20 °C и +50 °C.

6.8.2.1.9 Материјали од којих су произведена тела цистерни или њихова заштитна оплата, који долазе у додир са садржајем цистерне, не смеју садржавати материје које ступају у опасну реакцију са садржајем (види дефиницију дату за опасну реакцију у 1.2.1), или које под дејством садржаја производе опасне материје, или значајно утичу на слабљење материјала.

Уколико додир материје која се превози и материјала употребљеног за израду тела цистерне доводи до прогресивног смањења дебљине зида тела цистерне, та дебљина се у производњи мора повећати за одговарајућу вредност. Овај додатак због корозије не сме бити узет у обзир при израчунавању дебљине зида тела цистерне.

6.8.2.1.10 За заварена тела цистерни сме се употребити само онај материјал за који је утврђена изузетна заварљивост и за који се, нарочито у завареним шавовима и у зонама утицаја топлоте, може гарантовати довољна вредност ударне жилавости при температури спољне средине од –20 °C.

Уколико се употребљава ситнозрнасти челик, гарантована вредност границе еластичности *Re* у складу са спецификацијама материјала не сме бити већа од 460 N/mm^2, а гарантована вредност горње границе затезне чврстоће *Rm* не сме бити већа од 725 N/mm^2.

6.8.2.1.11 Однос *Re/Rm* не сме бити већи од 0,85 за челик који се користи за заварена тела цистерни.

Re = граница еластичности за челике са јасно израженом границом еластичности или

0,2 % на границу издужења за челике без јасно изражене границе еластичности (одн. 1 % на границу издужења за аустенитне челике)

Rm = затезна чврстоћа.

У израчунавању овог односа у сваком случају треба поћи од вредности наведених у сертификату о пријему материјала.

6.8.2.1.12 Издужење при кидању челика у % мора износити најмање

$$\frac{10000}{израчуната\ затезна\ чврстоћа\ у\ N/mm^2},$$

али за ситнозрнасти челик не сме бити мање од 16 %, а за остале челике не сме бити мање од 20 %.

За легуре алуминијума издужење при кидању не сме бити мање од 12 %.[4]

[4] *У случају лимова, узорак за испитивање истезањем узима се попречно у односу на правац ваљања. Издужење при кидању одређује се на узорцима кружног попречног пресека, при чему је мерна дужина l између мерних ознака једнака петоструком пречнику узорка d (l = 5 d); уколико се користе узорци правоуглог попречног пресека, мерна дужина l се одређује према формули:*

$l = 5{,}65\sqrt{F_0}$ *, где је* F_0 *означава првобитни попречни пресек узорка.*

Израчунавање дебљине зида тела цистерне

6.8.2.1.13 Притисак меродаван за одређивање дебљине зида тела цистерне не сме бити мањи од прорачунског притиска, с тим што при том морају бити узета у обзир и напрезања наведена у 6.8.2.1.1, као и, по потреби, следећа напрезања:

За кола са самоносећом цистерном прорачун тела цистерне се мора извршити тако да оно, поред осталих напрезања, може да издржи и тако настала напрезања.	Под дејством свих ових напрезања морају се узети у обзир и следећи коефицијенти сигурности: - за металне материјале са јасно израженом границом еластичности коефицијент сигурности од 1,5 у односу на изражену границу еластичности; или - за металне материјале без јасно изражене границе еластичности коефицијент сигурности од 1,5 у односу на гарантовану 0,2 %-ну границу издужења (за аустенитне челике на 1 %-ну границу издужења).

6.8.2.1.14 Прорачунски притисак је наведен у другом делу кода цистерне (види 4.3.4.1) у складу са 3.2, табела А, колона 12.

Ако је наведено „G”, важе следећи захтеви:

(a) Тело цистерне које се празни под дејством силе земљине теже, а које је намењено за материје чији притисак паре на 50 °C износи највише 110 kPa (1,1 bar) (апсолутни притисак), мора се прорачунати на основу притиска који одговара двоструком статичком притиску материје која се превози, али најмање двоструком статичком притиску воде;

(b) Тело цистерне са пуњењем или пражњењем под притиском, за превоз материја чији притисак паре на 50 °C износи највише 110 kPa (1,1 bar) (апсолутни притисак), мора се прорачунати на основу притиска који одговара притиску пуњења или пражњења помноженог са 1,3.

Ако је наведена бројчана вредност најнижег прорачунског притиска (надпритисак), прорачун тела цистерне треба извршити према том притиску, с тим што он не сме бити мањи од притиска пуњења или пражњења помноженог са 1,3. У том случају важе следећи минимални захтеви:

(c) тело цистерне, без обзира на његов систем пуњења или пражњења, намењено за превоз материја чији притисак паре на 50 °C износи више од 110 kPa (1,1 bar) и чија је тачка кључања изнад 35 °C, мора се прорачунати на основу притиска који износи најмање 150 kPa (1,5 bar) (надпритисак) или који одговара притиску пуњења или пражњења помноженом са 1,3, који год је виши;

(d) тело цистерне, без обзира на његов систем пуњења или пражњења, намењено за превоз материја чија је тачка кључања највише 35 °C, мора се прорачунати на основу притиска који одговара притиску пуњења или пражњења помноженом са 1,3, али који износи најмање 0,4 MPa (4 bar) (надпритисак).

6.8.2.1.15 Под дејством испитног притиска напон σ у тачки највећег напрезања на телу цистерне мора бити мањи од доле наведених граничних вредности, утврђених у зависности од материјала, или једнак тим вредностима. При том треба узети у обзир евентуално слабљење услед заваривања.

6.8.2.1.16 За све метале и легуре напон σ под дејством испитног притиска мора бити нижи од мање вредности добијене из следећих формула:

$$\sigma \leq 0{,}75\ Re \text{ или } \sigma \leq 0{,}5\ Rm$$

где је

Re = граница еластичности за челике са јасно израженом границом еластичности или

0,2 %-на граница издужења за челике без јасно изражене границе еластичности (одн. 1 %-на граница издужења за аустенитне челике)

Rm = затезна чврстоћа.

Вредности које треба употребити за *Re* и *Rm* морају бити најмање вредности наведене у стандардима материјала. Уколико за предметни метал или легуру не постоји стандард материјала, вредности за Re и Rm мора одобрити надлежни орган.

Уколико се употребљавају аустенитни челици, најмање вредности наведене у стандардима материјала могу бити прекорачене за највише 15 % под условом да су те више вредности потврђене у сертификату о пријему материјала. Међутим, те најмање вредности не смеју бити прекорачене, ако се примењује формула наведена у 6.8.2.1.18.

Најмања дебљина зида тела цистерне

6.8.2.1.17 Дебљина зида тела цистерне не сме бити мања од веће вредности добијене из следећих формула:

$$e = \frac{P_T D}{2\sigma\lambda} \qquad e = \frac{P_C D}{2\sigma}$$

где је:

e = најмања дебљина зида тела цистерне у mm

P_T = испитни притисак у MPa

P_C = прорачунски притисак у MPa према 6.8.2.1.14 или у табели 4.3.3.1.1

D = унутрашњи пречник тела цистерне у mm

σ = дозвољени напон у N/mm^2 утврђен у 6.8.2.1.16

λ = коефицијент 1 или мањи од 1, с обзиром на квалитет шавова и у зависности од контролних поступака дефинисаних у 6.8.2.1.23.

Дебљина зида тела цистерне ни у ком случају не сме бити мања од вредности утврђених према

	6.8.2.1.18.	6.8.2.1.18 до 6.8.2.1.20.
6.8.2.1.18	Тела цистерни морају имати дебљину зида од најмање 6 mm уколико су израђена од конструкционог челика[5], одн. еквивалентну дебљину ако су произведена од другог метала. За прашкасте или зрнасте материје та дебљина сме бити смањена на најмање 5 mm за конструкциони челик, одн. на еквивалентну дебљину за друге метале. Без обзира на употребљени метал, најмања дебљина зида тела цистерне ни у ком случају не сме бити мања од 4,5 mm.	Тела цистерни морају имати дебљину зида од најмање 5 mm уколико су израђена од неког конструкционог челика[5] (који одговара захтевима наведеним у 6.8.2.1.11 и 6.8.2.1.12) одн. еквивалентну дебљину уколико су произведена од неког другог метала. Ако је пречник већи од 1,80 m, та дебљина, изузев цистерни за превоз прашкастих или зрнастих материја, мора бити увећана на 6 mm уколико су тела цистерни израђена од конструкционог челика[5], одн. еквивалентна дебљина уколико су произведена од неког другог метала.

[5] *У вези са дефиницијом појмова „конструкциони челик" и „референтни челик" види 1.2.1. „Конструкциони челик" у овом случају обухвата челик који је у EN стандарду за материјале означен као „конструкциони челик" са најмањом затезном чврстоћом између 360 N/mm^2 и 490 N/mm^2 и најмањим истезањем при кидању у складу са 6.8.2.1.12.*

Без обзира на употребљени метал, најмања дебљина зида тела цистерне ни у ком случају не сме бити мања од 3 mm или 4,5 mm ако је цистерна веома велика контејнер цистерна.

Под еквивалентном дебљином подразумева се дебљина одређена следећом формулом[6]:

$$e_1 = \frac{464 e_0}{\sqrt[3]{(Rm_1 A_1)^2}}$$

6.8.2.1.19 *(Резервисано)*

Ако су цистерне заштићене од оштећења у складу са 6.8.2.1.20, надлежни орган може да дозволи да се вредности најмање дебљине зидова умање сразмерно тој заштити; тела цистерни чији пречник није већи од 1,80 m не смеју, међутим, имати дебљину зида мању од 3 mm ако се користи конструкциони челик[5], одн. томе еквивалентну дебљину ако се користе други метали. За тела цистерни чији је пречник већи од 1,80 m та дебљина се мора повећати на 4 mm ако се користи конструкциони челик[5], одн. на томе еквивалентну дебљину ако се користи неки други метал.

Под еквивалентном дебљином подразумева се дебљина одређена помоћу формуле наведене у 6.8.2.1.18.

Дебљина зида тела цистерне са заштитом од оштећења у складу са 6.8.2.1.20 не сме бити мања од вредности које су наведене у следећој табели

[6] *Ова формула произилази из опште формуле:*

$$e_1 = e_0 \sqrt[3]{\left(\frac{Rm_0 A_0}{Rm_1 A_1}\right)^2} \quad \textit{где је:}$$

e_1 = *најмања дебљина зида тела цистерне у mm за изабрани метал;*
e_0 = *најмања дебљина зида тела цистерне, у mm, за конструкциони челик према 6.8.2.1.18 и 6.8.2.1.19;*
Rm_0 = *370 (затезна чврстоћа за референтни челик, види дефиницију појма у 1.2.1, у N/mm²);*
A_0 = *27 (издужење при кидању за референтни челик, у %);*
Rm_1 = *најмања затезна чврстоћа изабраног метала, у N/mm²*
A_1 = *најмање издужење при кидању у % за изабрани метал.*

	Пречник тела цистерне	≤ 1,80 m	> 1,80 m
Најмања дебљина зида тела цистерне	Аустенитни нерђајући челици	2,5 mm	3 mm
	Аустенитно-феритни нерђајући челици	3 mm	3,5 mm
	Остали челици	3 mm	4 mm
	Легуре алуминијума	4 mm	5 mm
	Алуминијум чистоће 99,80 %	6 mm	8 mm

6.8.2.1.20 *(Резервисано)*

Заштита предвиђена у 6.8.2.1.19 може се састојати из:

- комплетне спољне структуралне заштите, у виду подесне „сендвич-конструкције" у којој је спољна заштита причвршћена за тело цистерне; или
- конструкције оквира са подужним и попречним носачима, која у потпуности обухвата цистерну; или
- цистерне са двоструким зидом.

Ако су цистерне израђене као цистерне двоструког зида са вакуумском изолацијом, збир дебљине спољног металног зида и зида тела цистерне мора одговарати најмањој дебљини зида утврђеној према 6.8.2.1.18, при чему дебљина зида самог тела цистерне не сме бити мања од најмање дебљине зида утврђене у 6.8.2.1.19.

Ако су цистерне израђене као цистерне двоструког зида са међуслојем од чврстог материјала дебљине од најмање 50 mm, спољни зид мора имати дебљину од најмање 0,5 mm ако је израђен од конструкционог челика[5], а најмање 2 mm ако је израђен од пластике ојачане стакленим влакнима. За међуслој од чврстог материјала може се употребити тврда пена чија је моћ апсорпције удара равна, на пример, полиуретанској пени.

6.8.2.1.21 *(Резервисано)*

6.8.2.1.22 *(Резервисано)*

Извођење и контролисање радова заваривања

6.8.2.1.23 Контролно тело које обавља контролисања у складу са 6.8.2.4.1 или 6.8.2.4.4 мора верификовати и потврдити оспособљеност произвођача или радионице за одржавање или поправку, за обављање послова заваривања и успостављање система осигурања квалитета заваривања. Заваривање морају вршити квалификовани заваривачи користећи квалификоване процедуре заваривања чија ефикасност (укључујући било коју захтевану термичку обраду) је показана испитивањем.

Напомена: *Када је применљив одељак 6.8.5, испитивање ударне жилавости која се врши за квалификацију процеса заваривања мора бити у складу са захтевима из 6.8.5.3.*

Следеће провере морају бити спроведене од стране произвођача за заварене спојеве настале у сваком процесу заваривања у складу са вредностима коефицијента λ који се користи за одређивање дебљине зида тела цистерне према 6.8.2.1.17:

$\lambda = 0,8$: Сви заварени спојеви, колико год је то изводљиво, подвргавају се са обе стране визуелној контроли и проверама без разарања. Провере без разарања морају укључити све заварене „T" спојеве, све уметке који се користе како би се избегло укрштање заварених спојева и све заварене спојеве у пределу зглоба на дну цистерне. Укупна дужина заварених спојева који се контролишу, не сме да буде мања од:

10% дужине свих подужних заварених спојева,

10% дужине свих ободних заварених спојева,

10% дужине свих ободних заварених спојева на данцима цистерне, и

10% дужине свих радијалних заварених спојева на данцима цистерне.

$\lambda = 0,9$: Сви заварени спојеви, колико год је то изводљиво, подвргавају се са обе стране визуелној контроли и проверама без разарања. Провере без разарања морају укључити сва места спојева, све уметке који се користе како би се избегло укрштање заварених спојева, све заварене спојеве у пределу зглоба на дну цистерне и све варове којима се састављају делови опреме великог пречника. Укупна дужина заварених спојева који се контролишу, не сме да буде мања од:

100% дужине свих подужних заварених спојева,

25% дужине свих ободних заварених спојева,

25% дужине свих ободних заварених спојева на данцима цистерне, и

25% дужине свих радијалних заварених спојева на данцима цистерне.

$\lambda = 1$: Сви заварени спојеви целом својом дужином, подвргавају се визуелној контроли и колико год је то изводљиво, проверама без разарања са обе стране. Треба узети узорак завареног шава.

Провере без разарања ободних, уздужних и радијалних заварених спојева врше се радиографијом или ултразвуком. Остали заварени спојеви дозвољени у одговарајућем стандарду за пројектовање и конструкцију морају се испитати коришћењем алтернативних метода у складу са релевантном(им) стандарду(има) наведеним у 6.8.2.6.2. Провере морају потврдити да квалитет заварених спојева одговара напрезањима.

У случајевима где је $\lambda = 0,8$ или $\lambda = 0,9$, када је откривено присуство неприхватљивог дефекта у делу вара, провере без разарања морају бити проширене на делу једнаке дужине на обе стране дела на којем се налази дефекат. Уколико се проверама без разарања открију додатни дефекти који су неприхватљиви, провере без разарања треба проширити на све преостале заварене спојеве истог поступка заваривања.

Заварени спојеви направљени током поправки или измена, процењују се како је горе наведено и у складу са испитивањима без разарања описаним у релевантном(им) стандарду(има) наведеним у 6.8.2.6.2.

Ако постоје сумње у погледу квалитета варова, укључујући и варове направљене како би се отклонили било какви недостаци откривени проверама без разарања, могу се захтевати додатне провере варова.

Остали захтеви за израду тела цистерни

6.8.2.1.24 Заштитна оплата мора бити пројектована тако да остаје заптивена без обзира на то какве се деформације могу појавити у нормалним условима превоза (6.8.2.1.2).

6.8.2.1.25 Топлотна изолација мора бити пројектована тако да не спречава приступ ни уређајима за пуњење и пражњење ни сигурносним вентилима, нити угрожава њихово функционисање.

6.8.2.1.26 Ако тела цистерни за превоз течних материја са тачком паљења до највише 60 °C имају неметалне заштитне оплате (унутрашње слојеве), онда тела цистерни и заштитне оплате морају бити изведени тако да не може да дође до опасности од пожара услед електростатичког пражњења.

6.8.2.1.27 Цистерне намењене за превоз течних материја са тачком паљења до највише 60ºC и за превоз запаљивих гасова или UN 1361 угља или UN 1361 чађи, групе паковања II, морају имати добру електричну везу са шасијом кола и имати могућност електричног уземљења. Сваки контакт са металом који може да проузрокује електрохемијску корозију, мора бити избегнут.

Сви делови контејнер-цистерни за превоз течних материја са тачком паљења до највише 60ºC, запаљивих гасова, или UN 1361 угља или UN 1361 чађи, групе паковања II, морају имати могућност електричног уземљења. Сваки контакт са металом који може да проузрокује електрохемијску корозију, мора бити избегнут.

6.8.2.1.28 *(Резервисано)*

6.8.2.1.29 Кола цистерне морају да имају најмање растојање између равнине грудне греде и најистуреније тачке на телу цистерне од 300 mm.
Алтернативно, кола цистерне за материје за које не важе прописи посебних одредби TE25 у 6.8.4 (b), морају да буду опремљене уређајем за заштиту од наскока одбојника, чија конструкција је одобрена од надлежног органа. Ова алтернатива важи само за кола цистерне које се користе искључиво на железничкој инфраструктури, за коју није прописан товарни профил теретних кола мањи од ***G***1[7].

(Резервисано)

6.8.2.2 Делови опреме

6.8.2.2.1 За производњу опреме за руковање и структурне опреме морају се користити подесни неметални материјали.

Заварени елементи причвршћују се на тело на такав начин да се спречи цепање (кидање, оштећење) тела. Ово се може постићи, на пример, следећим мерама:

- веза испод рама: обезбеђење средствима попут подметача који ће осигурати расподелу динамичког оптерећења;
- ојачање за горњи трап, приступне

Заварени елементи причвршћују се на тело на такав начин да се спречи цепање (кидање, оштећење) тела.

[7] *На товарни профил теретних кола G1 упућује се у Прилогу А на стандард EN 15273-2:2013 Примена на железници- Товарни профили – Део 2: Товарни профили возила.*

мердевине, одводне цеви, механизми за контролу вентила и других носача преносних оптерећења; обезбеђивање помоћу заварених ојачаних плоча;

- одговарајуће димензије или друге мере заштите (нпр. одређена тачка пуцања).

Делови опреме треба да буду постављени тако да су током превоза и руковања обезбеђени од откидања и оштећења. Они морају гарантовати сигурност у истој мери као и тела цистерни и морају нарочито:

- бити компатибилни са материјом која се превози; и
- одговарати захтевима наведеним у 6.8.2.1.1.

Цеви морају бити пројектоване, израђене и монтиране тако да се избегне опасност од оштећења услед термичког ширења и скупљања, механичких потреса и вибрација.

Заптивеност опреме за руковање мора бити обезбеђена и у случају превртања контејнер-цистерни.

Заптивке морају бити израђене од материјала који је компатибилан са материјом која се превози и морају се заменити чим почне да долази до смањења њихове ефективности, на пример услед старења материјала.

Заптивке које обезбеђују заптивеност опреме за руковање током нормалне употребе цистерне морају бити тако пројектоване и постављене да не могу бити оштећене током коришћења опреме за руковање.

6.8.2.2.2 Сваки подни отвор за пуњење или пражњење цистерни намењених за транспорт одређених материја које су у 3.2, табела А, колона 12, обележене кôдом цистерне који у трећем делу садржи слово „А” (види 4.3.4.1.1) мора бити опремљен са најмање два међусобно независна затварача који се налазе један иза другог и који се састоје из

- једног спољног заустављног вентила са цевним прикључком од еластичног савитљивог металног материјала и
- једног уређаја за затварање на крају сваког цевног прикључка, у виду навојног поклопца, слепе прирубнице или неког сличног уређаја. Тај уређај за затварање се мора затварати тако да не долази ни до каквог губитка садржаја. Морају се предузети мере да се, пре потпуног уклањања уређаја за затварање, цевни прикључак на безопасан начин растерети од притиска.

Сваки подни отвор за пуњење или пражњење цистерни намењених за превоз одређених материја које су у 3.2, табела А, колона 12, обележене кôдом цистерне који у трећем месту садржи слово „В” (види 4.3.3.1.1 и 4.3.4.1.1) мора бити опремљен са најмање три међусобно независна затварача који се налазе један иза другог и који се састоје из

- једног унутрашњег заустављног вентила, тј. заустављног вентила унутар тела цистерне или унутар заварене прирубнице или њене контраприрубнице;
- једног спољног заустављног вентила или њему сличног уређаја[8],

смештеног на крају сваког цевног прикључка и | смештеног што је могуће ближе телу цистерне и

- једног уређаја за затварање на крају сваког цевног прикључка, у виду навојног поклопца, слепе прирубнице или неког сличног уређаја. Тај уређај за затварање се мора затварати тако да не долази ни до каквог губитка садржаја. Морају се предузети мере да се, пре потпуног уклањања уређаја за затварање, цевни прикључак на безопасан начин растерети од притиска.

[8] *У случају контејнер-цистерни запремине мање од 1 m³ тај уређај може да буде замењен слепом прирубницом.*

Међутим, у случају цистерни за превоз одређених кристалишућих или врло вискозних материја, као и у случају тела цистерни опремљених са заштитном облогом, унутрашњи заустављни вентил може бити замењен спољним заустављним вентилом, који ће обезбеђивати додатну заштиту.

Унутрашњи заустављни вентил мора имати могућност руковања одозго или одоздо. У оба случаја мора постојати могућност да се контролише положај унутрашњег заустављног вентила - отворено или затворено - и то, по могућности, са тла. Елементи за руковање унутрашњим заустављним вентилом морају бити конструисани тако да је искључено свако њихово нежељено отварање до којег би могло доћи услед удара или неке ненамерне радње.

У случају оштећења спољног елемента за руковање, унутрашњи заустављни вентил мора остати делотворан.

Да би се избегао било какав губитак садржаја у случају оштећења спољних уређаја (цевних прикључака, бочних уређаја за затварање), унутрашњи заустављни вентил и његово седиште морају бити конструисани или заштићени тако да под утицајем спољних напрезања не може да дође до њиховог откидања. Уређаји за пуњење и пражњење (укључујући и прирубнице и навојне затвараче), као и евентуални заштитни поклопци, морају бити обезбеђени против случајног отварања.

Положај и/или смер затварања вентила мора бити јасно видљив.[9]

Сви отвори на цистернама за транспорт одређених материја, означеним у 3.2, табела А, колона 12, кôдом цистерне који у трећем делу садржи слово „C" или „D" (види 4.3.3.1.1 и 4.3.4.1.1), морају се налазити изнад површине течности. У тим цистернама се испод површине течности не смеју налазити ни цеви ни цевни прикључци. Међутим, за цистерне означене кодом цистерне који у трећем делу садржи слово „C" дозвољени су отвори за чишћење („отвори за руке"). Мора постојати могућност да се такав отвор херметички затвори прирубницом чији тип мора да одобри надлежни орган.

6.8.2.2.3 Цистерне које нису херметички затворене могу, ради избегавања недозвољеног унутрашњег подпритиска, бити опремљене вакуумским вентилима;

или аутоматским вентилима за проветравање;

ти вакуумски сигурносни вентили морају бити подешени тако да се отварају при подпритиску који није већи од оног подпритиска за који је цистерна пројектована (види 6.8.2.1.7).

Херметички затворене цистерне не смеју бити опремљене вакуумским вентилима.

или аутоматским вентилима за проветравање;

Међутим, цистерне означене кôдом SGAH, S4AH или L4BH, а које су опремљене вакуумским вентилима, који се отварају при подпритиску не мањем од 21 kPa (0,21 bar), сматрају се херметички затвореним. За цистерне предвиђене само за превоз чврстих (прашкастих или зрнастих) материја групе паковања II или III, које током превоза на прелазе у течно стање, подпритисак се може смањити до вредности не ниже од 5 kPa (0,05 bar).

Вакуумски вентили

и аутоматски вентили за проветравање

и уређаји за одушак (види 6.8.2.2.6), који се користе за цистерне за превоз материја, који због своје тачке паљења испуњавају критеријуме класе 3, морају да спрече директан пробој пламена у цистерну одговарајућим заштитним уређајем, или тело цистерне мора да буде отпорно на шок притисак који настаје услед експлозије, што

[9] *Начин рада сувих спојница је самозатварајући. Сходно томе, индикатор отворено/затворено није неопходан. Ова врста затварача користи се само као други или трећи затварач.*

значи, да издржи експлозију изазвану пробојем пламена у цистерну а да услед тога не дође до губитка заптивености цистерне, али може доћи до деформације.

Ако се заштитни уређај састоји од одговарајуће решетке за пламен или одговарајуће заштите од продора пламена (противпожарне мрежице), иста мора да буде распоређена што је могуће ближе телу цистерне или одељку тела цистерне. Ако се цистерна састоји од више одељака, сваки одељак мора да буде одвојено заштићен.

Заштита од продора пламена код уређаје за одзрачивање ваздуха треба да буде одговарајућа за испарења која емитују материје које се превозе (максимални експериментални сигурносни јаз - MESG), температурни опсег и примену. Морају испуњавати захтеве и испитивања према EN ISO 16852:2016 (Заштита од продора пламена - Захтеви за учинак, методе испитивања и ограничења за употребу) за ситуације наведене у следећој табели:

Примена/ Постављање	Захтеви за испитивање
Директна повезаност са атмосфером	EN ISO 16852:2016, 7.3.2.1
Повезаност са цевоводним системом	EN ISO 16852:2016, 7.3.3.2 (примењује се на комбинације вентила/ заштите од продора пламена када се заједно испитују)
	EN ISO 16852:2016, 7.3.3.3 (примењује се на заштите од продора пламена када се испитују независно од вентила)

За цистерне са аутоматским вентилима за проветравање веза између аутоматског вентила за проветравање и подног вентила мора бити конструисана тако да при деформацији цистерне не дође до отварања вентила нити до испуштања садржаја уколико се вентили отворе.

6.8.2.2.4 Тело цистерне или свака од његових комора морају бити опремљене отвором довољне величине да омогући преглед унутрашњости.

Ти отвори морају бити опремљени затварачима пројектованим за испитни притисак од најмање 0,4 MPa (4 bar). Преклопни поклопци свода посуде нису дозвољени за цистерне са испитним притиском вишим од 0,6 MPa (6 bar).

Ови отвори за веома велике контејнер цистерне намењене за превоз материја у течном стању које нису подељене преградним зидовима или валобранима у коморе од највише 7.500 литара запремине, морају бити опремљене затварачима пројектованим за испитни притисак од најмање 0,4 MPa (4 bar).

Поклопци куполе на шаркама нису дозвољени за веома велике контејнер цистерне са испитним притиском већим од 0,6 MPa (6 bar).

6.8.2.2.5 *(Резервисано)*

6.8.2.2.6 Цистерне за превоз течних материја чији притисак паре на 50 °C износи највише 110 kPa (1,1 bar) (апсолутни притисак) морају или имати уређај за одушак и сигурносни уређај који спречава истицање садржаја цистерне у случају превртања, или пак одговарати ставу 6.8.2.2.7 или 6.8.2.2.8.

6.8.2.2.7 Цистерне за превоз течних материја чији притисак паре на 50 °C износи више од 110 kPa (1,1 bar), а тачка кључања је изнад 35 °C, морају или имати сигурносни вентил

који је подешен на најмање 150 kPa (1,5 bar) (надпритисак) и који се потпуно отвара под притиском који није већи од испитног притиска, или пак одговарати ставу 6.8.2.2.8.

6.8.2.2.8 Цистерне за превоз течних материја чија је тачка кључања највише 35 °C морају имати сигурносни вентил који је подешен на најмање 300 kPa (3 bar) (надпритисак) и потпуно се отвара под притиском који није већи од испитног притиска, или пак бити херметички затворене[10].

6.8.2.2.9 Покретни делови, нпр. поклопци, делови затварача итд., који могу доћи у додир, било трењем било ударом, са телом цистерне од алуминијума намењене за превоз запаљивих течних материја са тачком паљења од највише 60 °C или за превоз запаљивих гасова, не смеју бити израђени од незаштићеног, рђајућег челика.

6.8.2.2.10 Ако су цистерне које се сматрају херметички затвореним опремљене сигурносним вентилима, испред њих мора бити уграђен распрскавајући диск, при чему морају бити испуњени следећи услови:

Осим цистерни намењених за превоз компримованих, течних или растворених гасова где је распоред распрскавајућег диска и сигурносног вентила такав да испуни захтеве из 6.8.3.2.9, притисак прскања распрскавајућег диска мора испуњавати следеће захтеве:

- минимални притисак прскања на 20 °C, укључујући и толеранције, мора да буде већи од или једнак 0,8 пута од испитног притиска,
- максимални притисак прскања на 20 °C, укључујући и толеранције, мора да буде мањи или једнак 1,1 пута од испитног притиска, и
- притисак прскања при максималној температури рада мора бити већи од највећег радног притиска.

Манометар или неки други одговарајући уређај са показивачем мора се предвидети између распрскавајућег диска и сигурносног вентила, како би се омогућило откривање ломова, перфорација или незаптивености диска.

6.8.2.2.11 Показивачи нивоа течности не могу бити део нити постављени на тела цистерни уколико исти садрже провидан материјал који, у било ком тренутку, може бити у директном контакту са садржајем тела цистерне.

6.8.2.3 Испитивање типа и одобрење типа

6.8.2.3.1 *Испитивање типа*

Примењују се одредбе из 1.8.7.2.1.

Произвођач опреме за руковање за коју је стандард наведен у табели у 6.8.2.6.1 или 6.8.3.6 може захтевати посебно испитивање типа. Ово посебно испитивање типа узима се у обзир током испитивања типа цистерне.

6.8.2.3.2 *Одобрење типа*

За сваки нови тип конструкције кола цистерне, контејнер цистерне, замењиве цистерне, батеријских кола или MEGC надлежни орган издаје сертификат којим се потврђује да је тај тип који је испитан, укључујући и уређаје за причвршћивање, подесан за намеравану употребу и да одговара захтевима за израду према 6.8.2.1, захтевима за опрему према 6.8.2.2 и посебним условима за материје које се превозе.

У том сертификату мора бити наведено, поред ставки наведених у 1.8.7.2.2.1:

- број одобрења типа се састоји из ознаке за возила у међународном друмском

[10] *За дефиницију појма херметички затворене цистерне види 1.2.1.*

саобраћају[11] државе у којој је одобрење издато и из регистарског броја.

- кôд цистерне према 4.3.3.1.1 или 4.3.4.1.1;
- алфанумерички кодови посебних одредби о изради (TC), опреми (TE) и одобрењу типа (TA), споменутих у 6.8.4, наведени у 3.2, табела A, колона 13, за оне материје за чији превоз цистерна има одобрење;
- уколико је потребно, материје и/или групе материја за чији превоз цистерна има одобрење. За њих морају бити наведене њихове хемијске ознаке или одговарајући заједнички назив (види 2.1.1.2), као и класа, класификациони кôд и група паковања. Са изузетком материја класе 2 и материја наведених у 4.3.4.1.3, навођење дозвољених материја у уверењу није обавезно. У том случају су за превоз одобрене оне групе материја које су одобрене на основу кôда цистерне наведеног у рационализованом приступу у 4.3.4.1.2, узимајући у обзир релевантне посебне одредбе.

Напомена: *Прилог B стандарда EN 12972:2018 + A1:2024 у којем је описан тип као и дата листа дозвољене опреме за руковање за тај тип цистерне, или еквивалентни документи, морају бити приложени или укључени у сертификат.*

Материје наведене у сертификату, одн. групе материја одобрене према рационализованом приступу, морају у начелу бити компатибилне са особинама цистерне. Уколико то није могло бити до краја испитано за потребе одобрења типа, у сертификат треба унети ограду у том смислу.

Копија овог сертификата мора бити приложена досијеу сваке произведене цистерне, батеријских кола или MEGC (види 4.3.2.1.7).

Када је произвођач опреме за руковање извршио посебно испитивање типа и када произвођач то захтева, надлежни орган издаје сертификат којим потврђује да тип који је испитан испуњава стандард наведен у табели у 6.8.2.6.1 или 6.8.3.6.

6.8.2.3.3 Уколико се цистерне, батеријска кола или MEGC производе у серији без измена, ово одобрење важи и за серијски произведене или на основу тог прототипа израђене цистерне, батеријска кола или MEGC.

Одобрење типа може се, међутим, искористити и као одобрење за цистерне са ограниченим одступањима у концепцији, која или умањују оптерећења и напрезања цистерни (нпр. смањен притисак, смањена маса, смањена запремина), или повећавају сигурност структуре (нпр. повећана дебљина зида тела цистерне, више заштитних лимова, смањен пречник отвора). Ова ограничена одступања морају бити јасно описана у сертификату о одобрењу типа.

6.8.2.3.4 У складу са 1.8.7.2.2.3, надлежни орган издаје додатни сертификат о одобрењу, за измене у случају промене (модификације) цистерне, батеријских кола или MEGC са важећим, истеклим или повученим одобрењем типа.

6.8.2.4 Контролисање и испитивање

6.8.2.4.1 Тела цистерни и делови њихове опреме, било заједно или одвојено, подвргавају се првом контролисању пре пуштања у експлоатацију. То контролисање обухвата:

- контролу усаглашености са одобреним типом;
- контролу конструкционих карактеристика;[12]
- испитивање унутрашњег и спољног стања;

[11] *Ознака регистарџије државе која се користи за моторна возила и приколице у међународном друмском саобраћају, у складу са Женевском конвенцијом о друмском саобраћају из 1949. године или Бечком конвенцијом о друмском саобраћају из 1968. године.*

[12] *Испитивање конструкционих карактеристика у случају тела цистерни са најмањим испитним притиском од 1 MPa (10 bar) обухвата и испитивање узорака шавова - радних узорака - у складу са 6.8.2.1.23 и са испитним поступком наведеним у 6.8.5.*

- испитивање хидрауличким притиском[13] помоћу испитног притиска наведеног на идентификационој плочици цистерне прописаној у 6.8.2.5.1; и
- испитивање заптивености и проверу функционисања делова опреме.

Са изузетком класе 2, испитни притисак за хидрауличко испитивање зависи од прорачунског притиска и, најмање, мора да буде једнак доле наведеном притиску:

Прорачунски притисак (bar)	Испитни притисак (bar)
G[14]	**G**[14]
1,5	1,5
2,65	2,65
4	4
10	4
15	4
21	10 (4[15])

Најмањи испитни притисци за класу 2 наведени су у табели гасова и гасних мешавина у 4.3.3.2.5.

Хидрауличком испитивању мора бити подвргнуто тело цистерне у целини и свака комора вишекоморне цистерне засебно.

Хидрауличко испитивање мора се извршити пре постављања евентуално потребне топлотне изолације.

Уколико се испитивање тела цистерне и делова његове опреме изврши одвојено, по њиховом склапању они се заједно морају подвргнути испитивању заптивености према 6.8.2.4.3.

Испитивање заптивености мора се извршити засебно за сваку комору вишекоморне цистерне.

6.8.2.4.2 Тела цистерни и делови њихове опреме морају се подвргавати периодичним контролисањима најкасније сваких

осам година.	пет година.

Ова периодична контролисања обухватају:

- преглед стања унутрашњости и спољашњости цистерне;
- испитивање заптивености тела цистерне са опремом према 6.8.2.4.3 као и контролу функције свих делова опреме;
- а у принципу и испитивање хидрауличким притиском[13] (у вези са испитним притиском за тело цистерне и, по потреби, одељке види 6.8.2.4.1).

Омотачи за топлотну изолацију или друге врсте изолације морају се уклонити само у оној мери у којој је то неопходно за поуздану процену својстава тела цистерне.

У случају цистерни за превоз прашкастих или зрнастих материја, а уз сагласност контролног тела, периодична хидрауличка испитивања могу бити изостављена и замењена испитивањем заптивености према 6.8.2.4.3 помоћу ефективног унутрашњег притиска који не сме бити нижи од највишег радног притиска.

Заштитне облоге се визуелно испитују у смислу недостатака. У случају појаве недостатака, стање облоге се процењује одговарајућим испитивањем.

6.8.2.4.3 Тела цистерни и њихова опрема се подвргавају међуконтролисањима најкасније до

четири године	две и по године

[13] *У посебним случајевима, уз сагласност надлежног органа испитивање хидрауличним притиском може бити замењено испитивањем уз коришћење гаса, или уз сагласност контролног тела, коришћењем друге течности тамо где тај поступак не представља никакву опасност.*

[14] *G = најмањи прорачунски притисак према општим захтевима наведеним у 6.8.2.1.14 (види 4.3.4.1).*

[15] *Најмањи испитни притисак за UN 1744 бром, или UN 1744 раствор брома.*

након првог контролисања и сваког периодичног контролисања.

Међутим, међуконтролисање се сме спроводити у било које време пре утврђеног датума.

Уколико се међуконтролисање спроводи више од три месеца пре одређеног датума, поновно међуконтролисање се мора спровести најкасније до

четири године	две и по године

након овог предвиђеног датума или, алтернативно, периодично контролисање се може извршити у складу 6.8.2.4.2.

Ова међуконтролисања морају да обухвате испитивање заптивености тела цистерне са њеним деловима опреме као и контролу функције свих делова опреме. Том приликом цистерна се мора подвргнути ефективном унутрашњем притиску који не сме бити нижи од највишег радног притиска. Испитивање заптивености цистерни за превоз течних материја или чврстих зрнастих или прашкастих материја, уколико се обавља помоћу гаса, мора се извршити притиском који износи најмање 25 % највишег радног притиска. Притисак ни у ком случају не сме бити нижи од 20 kPa (0,2 bar) (надпритисак).

За цистерне са уређајима за одушак и сигурносним уређајем против истицања садржаја у случају превртања, испитивање заптивености мора се вршити притиском који је најмање једнак статичком притиску најгушће материје која се превози, статичком притиску воде или 20 kPa (0,2 bar), који год да је од њих највиши.

Испитивање заптивености мора се извршити засебно за сваку комору вишекоморне цистерне.

Заштитне облоге се визуелно испитују у смислу недостатака. У случају појаве недостатака, стање облоге се процењује одговарајућим испитивањем.

6.8.2.4.4 Ако је сигурност цистерне или њене опреме могла бити угрожена услед оправке, модификације или незгоде, мора се извршити ванредно контролисање. Уколико је извршено ванредно контролисање које испуњава захтеве из 6.8.2.4.2, у том случају ванредно контролисање се може сматрати као периодично контролисање. Уколико је извршено ванредно контролисање које испуњава захтеве из 6.8.2.4.3, у том случају ванредно контролисање се може сматрати као међуконтролисање.

6.8.2.4.5 Сертификате издаје контролно тело наведено у 6.8.1.5.4 или 6.8.1.5.6 и у њима се приказују резултати контролисања у складу са 6.8.2.4.1 до 6.8.2.4.4, чак и у случају негативних резултата. Ови сертификати односе се на списак материја дозвољених за превоз у овој цистерни или на кôд цистерне и алфанумеричке ознаке посебних одредаба у складу са 6.8.2.3.2.

Копија овог уверења мора бити приложена досијеу сваке испитане цистерне, батеријских кола или MEGC (види 4.3.2.1.7).

6.8.2.4.6 *(Брисано)*

6.8.2.5 Обележавање

6.8.2.5.1 За потребе контролисања на свакој цистерни на приступачном месту мора бити причвршћена плочица од нерђајућег метала. На тој плочици морају бити утиснути или на сличан начин обележени најмање доле наведени подаци. Ти подаци могу бити утиснути и непосредно на зиду тела цистерне уколико је он тако ојачан да отпорност тела цистерне тиме не буде угрожена:

- број одобрења;
- назив или обележје произвођача;
- серијски број произвођача;
- година производње;
- испитни притисак (надпритисак)[16];
- спољни прорачунски притисак (види 6.8.2.1.7)[16];
- запремина тела[16], за вишекоморне цистерне запремина сваке коморе[16],

  иза које следи симбол „S”, ако је тело цистерне или коморе са запремином више од 7500 литара издељено антиталасним плочама у секције од највише 7500 литара запремине;
- прорачунска температура (потребно само за температуре изнад +50 °C или испод –20 °C)[16];
- датум и врста последњег извршеног контролисања: „месец, година”, праћено словом „P” уколико је то контролисање прво контролисање или пак периодично контролисање према 6.8.2.4.1 и 6.8.2.4.2, односно „месец, година”, праћено словом „L” уколико је то контролисање неко међуконтролисање према 6.8.2.4.3;
- жиг контролног тела које је извршило контролисање;
- материјал тела цистерне и позив на стандарде материјала, уколико постоје, и, евентуално, материјал заштитне облоге.

На цистернама које се пуне или празне под притиском треба, осим тога, навести и највиши радни притисак[16] (за класу 2, види 6.8.3.5).

6.8.2.5.2

На колима цистерни (на самој цистерни или на плочицама) морају бити наведени следећи подаци:

- обележје поседника возила или назив корисника[17];
- запремина[16];
- сопствена маса кола цистерне[16];
- ограничења масе товара према особинама кола и према категорији пруга којима се врши превоз;
- за материје у складу са 4.3.4.1.3 званичан назив за транспорт материје (материја) која је дозвољена за превоз;
- кôд цистерне према 4.3.4.1.1;
- за материје мимо оних наведених

На контејнер-цистерни (на самој цистерни или на плочицама) морају бити наведени следећи подаци:

- назив власника или корисника;
- запремина тела цистерне[16];
- сопствена маса (тара)[16];
- највећа дозвољена бруто маса[16];
- за материје према 4.3.4.1.3, званичан назив за транспорт материје(а) дозвољене(их) за превоз;
- кôд цистерне према 4.3.4.1.1; и
- за материје мимо оних наведених у 4.3.4.1.3 алфанумерички кôдови свих посебних одредби ТС и ТЕ, које су наведене у колони (13) табеле А, поглавља 3.2 за материје

[16] *После бројчаних вредности треба навести јединице мере.*

[17] *Обележје поседника возила у складу са Јединственим техничким прописима који се примењују на бројеве возила и одговарајућа абецедна обележја на каросерији (UTP обележја) и у складу са одговарајућим законодавством Европске Уније.*

4.3.4.1.3, алфанумерички кôдови свих посебних одредби ТС и ТЕ који су наведени у колони (13) табеле А, поглавља 3.2 за материје које су предвиђене за превоз у цистерни; и

- датум (месец, година) наредног контролисања у складу са 6.8.2.4.2 и 6.8.2.4.3 или са посебним одредбама ТТ наведеним у 6.8.4 за материје чији је превоз дозвољен. Ако је следеће контролисање, контролисање према 6.8.2.4.3, датум се допуњује словом „L”.

које су предвиђене за превоз у цистерни.

6.8.2.6 Захтеви за цистерне које су пројектоване, израђене, контролисане и испитане према односним стандардима

Напомена: *Лица или тела која су у стандардима наведена као одговорна према RID морају се придржавати захтева RID.*

6.8.2.6.1 Пројектовање и конструкција

Од 1. јануара 2009. године примена односних стандарда је правно обавезна. Изузеци су наведени у 6.8.2.7 и 6.8.3.7.

Сертификати о одобрењу типа морају се издавати у складу са 1.8.7 и 6.8.2.3. За издавање сертификата о одобрењу типа, бира се један применљив стандард према наводима у колони (4) из табеле испод. Ако се може применити више од једног стандарда, потребно је изабрати само један од њих.

У колони (3) приказани су ставови поглавља 6.8 на које се стандард односи.

У колони (5) наведен је крајњи датум до којег постојећа одобрења типа морају да се повуку у складу са 1.8.7.2.2.2; ако није наведен датум, одобрење типа остаје важеће до његовог истека.

Стандарди се морају примењивати у складу са 1.1.5. Стандарди се примењују у целости, уколико у табели у наставку није другачије наведено.

Обим примене сваког појединачног стандарда је дефинисан у клаузули обима стандарда осим ако је другачије наведено у табели испод.

Референца	**Назив документа**	**Захтеви са којима је стандард усклађен**	**Примењиво за нова или продужена одобрења типа**	**Крајњи датум за повлачење постојећих одобрења типа**
(1)	(2)	(3)	(4)	(5)
За пројектовање и конструкцију цистерни				
EN 14025:2003 + AC:2005	Цистерне за транспорт опасне робе – Металне цистерне под притиском – Пројектовање и израда	6.8.2.1	између 1. јануара 2005. и 30. јуна 2009.	
EN 14025:2008	Цистерне за транспорт опасне робе – Металне цистерне под притиском – Пројектовање и израда	6.8.2.1 и 6.8.3.1	између 1. јула 2009. и 31. децембра 2016.	
EN 14025:2013	Цистерне за транспорт опасне робе – Металне цистерне под притиском – Пројектовање и	6.8.2.1 и 6.8.3.1	између 1. јануара 2015. и 31. децембра	

Референца	Назив документа	Захтеви са којима је стандард усклађен	Примењиво за нова или продужена одобрења типа	Крајњи датум за повлачење постојећих одобрења типа
(1)	(2)	(3)	(4)	(5)
	израда		2018.	
EN 14025:2013 + A1:2016 (изузев Прилога Б)	Цистерне за транспорт опасне робе – Металне цистерне под притиском – Пројектовање и израда	6.8.2.1 и 6.8.3.1	између 1. јануара 2017. и 31. децембра 2021.	
EN 14025:2018 + AC:2020	Цистерне за транспорт опасне робе – Металне цистерне под притиском - Пројектовање и израда ***Напомена**: Материјали цистерни морају најмање бити атестирани према сертификату типа 3.1 издатим у складу са стандардом EN 10204.*	6.8.2.1 и 6.8.3.1	између 1. јануара 2021. и 31. децембра 2026.	
EN 14025:2023	Цистерне за транспорт опасне робе – Металне цистерне под притиском - Пројектовање и израда ***Напомена**: Материјали тела цистерни морају бити најмање атестирани према сертификату типа 3.1 издатим у складу са стандардом EN 10204.*	6.8.2.1 и 6.8.3.1	до даљњег	
EN 13094:2004	Цистерне за транспорт опасне робе – Металне цистерне са радним притиском од највише 0,5 bar – Пројектовање и израда	6.8.2.1	између 1. јануара 2005. и 31. децембра 2009.	
EN 13094:2008 + AC:2008	Цистерне за транспорт опасне робе – Металне цистерне са радним притиском од највише 0,5 bar – Пројектовање и израда	6.8.2.1	између 1. јануара 2010. и 31. децембра 2018.	
EN 13094:2015	Цистерне за транспорт опасне робе – Металне цистерне са радним притиском од највише 0,5 bar – Пројектовање и израда ***Нап:** Такође се примењују и смернице на OTIF вебсајту (http://otif.org/en/?page_id=1103).*	6.8.2.1	између 1. јануара 2017. и 31. децембра 2024.	
EN 13094:2020 + A1:2022	Цистерне за транспорт опасне робе – Металне цистерне које се празне путем гравитације – Пројектовање и конструкција	6.8.2.1	до даљњег	

Референца	Назив документа	Захтеви са којима је стандард усклађен	Примењиво за нова или продужена одобрења типа	Крајњи датум за повлачење постојећих одобрења типа
(1)	(2)	(3)	(4)	(5)
За опрему				
EN 14432:2006	Цистерне за транспорт опасне робе а – Опрема за цистерне за транспорт течних хемијских производа – Вентили за испуштање производа и измену гаса (довод ваздуха)	6.8.2.2.1	између 1. јануара 2009. и 31. децембра 2018.	
EN 14432:2014	Цистерне за транспорт опасне робе – Опрема за цистерне за транспорт течних хемикалија и течних гасова – Вентили за испуштање производа и измену гаса ***Нап:*** *Овај стандард се та-које може корист-ити за цистерне које се празне путем гравитације.*	6.8.2.2.1, 6.8.2.2.2 и 6.8.2.3.1	између 1. јануара 2019. и 31. децембра 2026.	
EN 14432:2023	Цистерне за транспорт опасне робе – Опрема за цистерне за транспорт течних хемикалија и течних гасова – Вентили за испуштање производа и измену гаса ***Нап:*** *Овај стандард се такође може користити за цистерне које се празне путем гравитације.*	6.8.2.2.1, 6.8.2.2.2 и 6.8.2.3.1	до даљњег	
EN 14433:2006	Цистерне за транспорт опасне робе – Опрема за цистерне за транспорт течних хемијских производа – Вентили који се активирају стопалом	6.8.2.2.1	између 1. јануара 2009. и 31. децембра 2018.	
EN 14433:2014	Цистерне за транспорт опасне робе – Опрема за цистерне за транспорт течних хемикалија и течних гасова – Вентили који се активирају стопалом ***Нап:*** *Овај стандард се такође може користити за цистерне које се празне путем гравитације.*	6.8.2.2.1, 6.8.2.2.2 и 6.8.2.3.1	између 1. јануара 2019. и 31. децембра 2026.	
EN 14433:2023	Цистерне за транспорт опасне робе – Опрема за цистерне за транспорт течних хемикалија и течних гасова – Вентили који се активирају стопалом ***Нап:*** *Овај стандард се такође може користити за цистерне које се празне путем гравитације.*	6.8.2.2.1, 6.8.2.2.2 и 6.8.2.3.1	до даљњег	

Референца	Назив документа	Захтеви са којима је стандард усклађен	Примењиво за нова или продужена одобрења типа	Крајњи датум за повлачење постојећих одобрења типа
(1)	(2)	(3)	(4)	(5)
EN ISO 23826:2021	Боце за гас – Лоптасти вентили – Спецификација и испитивање	6.8.2.1.1 и 6.8.2.2.1	обавезно од 1. јануара 2025.	
EN 13799:2022	ТНГ опрема и додатни уређаји – Мерачи за садржај посуда под притиском за течни нафтни гас (ТНГ)	6.8.2.2.1 и 6.8.2.2.11	до даљњег	

6.8.2.6.2 Испитивање типа, контролисање и испитивање

Примена односних стандарда је правно обавезна.

За испитивање типа, контролисање и испитивање цистерне, бира се један применљив стандард према наводима у колони (4) из табеле испод.

У колони (3) приказани су ставови поглавља 6.8 на које се стандард односи.

Стандарди се морају примењивати у складу са 1.1.5.

Обим примене сваког појединачног стандарда је дефинисан у клаузули обима стандарда осим ако је другачије наведено у табели испод.

Референца	Назив документа	Захтеви са којима је стандард усклађен	Примењиво
(1)	(2)	(3)	(4)
EN 12972:2018	Цистерне за транспорт опасне робе – Испитивање, контролисање и обележавање металних цистерни	6.8.2.1.23, 6.8.2.3, 6.8.2.4, 6.8.3.4	до 31. децембра 2026.
EN 12972:2018 + A1:2024	Цистерне за транспорт опасне робе – Испитивање, контролисање и обележавање металних цистерни	6.8.2.1.23, 6.8.2.3, 6.8.2.4 и 6.8.3.4	до даљњег

6.8.2.7 **Захтеви за цистерне које нису пројектоване, израђене, контролисане и испитане према односним стандардима**

Да би се водило рачуна о научном и техничком напретку, или у случајевима у којима у 6.8.2.6 нису наведени никакви односни стандарди, или да би се водило рачуна о одређеним аспектима који нису предвиђени у наведеним односним стандардима у 6.8.2.6, надлежни орган може да призна примену техничког правилника који пружа исти ниво безбедности. Међутим, цистерне морају да одговарају минималним захтевима из 6.8.2.

Чим се може применити стандард на који се позива у 6.8.2.6, надлежни орган мора повући своје признање одговарајућег техничког прописа. Може се применити прелазни период који се завршава најкасније до датума ступања на снагу следећег издања RID.

Надлежни орган мора да преда секретаријату OTIF списак техничких правилника које је признао и мора ажурирати листу уколико дође до измена. Тај попис мора да садржи следеће податке: назив и датум правилника, предмет правилника и наводе у вези с тим где се он може обезбедити. Секретаријат мора да објави ове информације на својој интернет страници (website).

Стандард који је прихваћен као референца у будућем издању RID, сме да буде одобрен за примену од надлежног органа без обавештавања секретаријата OTIF.

У сврху испитивања, контролисања и обележавања може се користити и примењив стандард на који је указано у 6.8.2.6.

6.8.3 Посебни захтеви за класу 2

6.8.3.1 Израда тела цистерни

6.8.3.1.1 Тела цистерни за превоз компримованих, течних или растворених гасова морају бити произведена од челика.

Као изузетак од 6.8.2.1.12, у случају бешавних тела цистерни најмање издужење при кидању може да износи 14 %, а напон σ не сме прелазити следеће границе у односу на материјал:

(a) ако је однос *Re/Rm* (гарантоване најмање вредности после термичке обраде) већи од 0,66, а највише 0,85: $\sigma \leq 0{,}75\ Re$;

(b) ако је однос *Re/Rm* (гарантоване најмање вредности после термичке обраде) већи од 0,85: $\sigma \leq 0{,}5\ Rm$.

6.8.3.1.2 Захтеви наведени у 6.8.5 примењују се за материјале и израду заварених тела цистерни.

6.8.3.1.3 У случају тела цистерни са двоструким омотачем, а као изузетак од 6.8.2.1.18, најмања дебљина зида унутрашњег тела цистерне сме да износи 3 mm ако је употребљен материјал доброг понашања на ниским температурама са најмањом затезном чврстоћом од $Rm = 490\ N/mm^2$ и најмањим истезањем при кидању од A = 30 %.

Ако се користе други материјали, мора се поћи од еквивалентне најмање дебљине зида, која се израчунава према формули из фусноте 6 у 6.8.2.1.18, при чему треба узети да је $\boldsymbol{Rm_0} = 490\ N/mm^2$, а $\boldsymbol{A_0} = 30$ %.

У том случају спољни омотач мора имати најмању дебљину зида од 6 mm ако је у питању конструкциони челик. Ако се користе други материјали, мора се поћи од еквивалентне најмање дебљине зида, која се израчунава према формули у 6.8.2.1.18.

(Резервисано)

Израда батеријских кола и MEGC

6.8.3.1.4 Боце, велике боце, бурад под притиском и свежњеви боца, који чине елементе батеријских кола или MEGC, морају бити израђени у складу са 6.2.

Напомена 1: *Свежњеви боца који нису елементи батеријских кола или MEGC подлежу захтевима наведеним у 6.2.*

Напомена 2: *Цистерне које су елементи батеријских кола или MEGC морају бити израђене према 6.8.2.1 и 6.8.3.1.*

Напомена 3: *Демонтажне цистерне[18] се не сматрају елементима батеријских кола или MEGC.*

[18] *У вези са дефиницијом појма за демонтажне цистерне види 1.2.1.*

6.8.3.1.5 Елементи и њихови уређаји за причвршћивање

батеријских кола	рамова MEGC

морају бити у стању да у условима највеће дозвољене масе товарења издрже силе дефинисане у 6.8.2.1.2. Под дејством сваке од ових сила напрезање у најоптерећенијој тачки елемента и његове опреме за причвршћивање не сме да прекорачи вредност дефинисану у 6.2.5.3 за боце, велике боце, бурад под притиском и свежњеве боца, одн. вредност σ за цистерне дефинисану у 6.8.2.1.16.

Друге одредбе за израду кола цистерни и батеријских кола

6.8.3.1.6 Кола цистерне и батеријска кола морају бити опремљена одбојницима са минималним динамичким капацитетом апсорпције енергије од 70 kJ. Ова одредба не важи за кола цистерне и батеријска кола, која су опремљена елементом апсорпције енергије према дефиницији у 6.8.4, посебна одредба *TE* 22.

6.8.3.2 Делови опреме

6.8.3.2.1 Одводни цевни прикључци цистерни морају имати могућност затварања слепим прирубницама или другим подједнако поузданим уређајима. За цистерне за превоз дубоко расхлађених течних гасова те слепе прирубнице или други подједнако поуздани уређаји могу бити опремљени отворима за растерећење пречника од највише 1,5 mm.

6.8.3.2.2 Тела цистерни за превоз течних гасова могу, осим отвора према 6.8.2.2.2 и 6.8.2.2.4, бити евентуално опремљена и отворима за показиваче нивоа течности, термометре, манометре, као и отворима за проветравање, неопходним за њихов рад и безбедност.

6.8.3.2.3 Унутрашњи зауставни вентил свих отвора за пуњење и свих отвора за пражњење цистерни

	запремине веће од 1 m^3

за превоз течних запаљивих или отровних гасова морају бити на брзо затварање и да се аутоматски затварају у случају ненамерног померања цистерне или у случају пожара. Овај запорни уређај мора имати и могућност затварања даљинским управљањем.

Уређај који овај унутрашњи зауставни вентил држи у отвореном положају, као нпр. кука монтирана на шини, не чини саставни део кола.

6.8.3.2.4 Изузев отвора за сигурносне вентиле и затворених отвора за проветравање, сви остали отвори цистерни за превоз течних запаљивих и/или отровних гасова, номиналног пречника већег од 1,5 mm, морају бити опремљени унутрашњим зауставним уређајем.

6.8.3.2.5 Изузетно од захтева наведених у 6.8.2.2.2, 6.8.3.2.3 и 6.8.3.2.4, цистерне за превоз дубоко расхлађених течних гасова могу бити опремљене спољним уместо унутрашњим уређајима уколико је обезбеђена њихова заштита од спољних оштећења, која им пружа најмање исту сигурност као и зид тела цистерне.

6.8.3.2.6 Ако постоје термометри, они не смеју бити урођени кроз тело цистерне директно у гас или течност.

6.8.3.2.7 Отвори за пуњење и пражњење цистерне смештени у њеном горњем делу морају, осим према одредбама наведеним у 6.8.3.2.3, додатно бити опремљени и још једним спољним заустављним уређајем. Он мора имати могућност затварања помоћу слепе прирубнице или помоћу неког другог подједнако поузданог уређаја.

6.8.3.2.8 Сигурносни вентили морају одговарати захтевима наведеним у 6.8.3.2.9 до 6.8.3.2.12.

6.8.3.2.9	Цистерне за превоз компримованих, течних или растворених гасова могу бити опремљене сигурносним вентилима.	Цистерне намењене за превоз запаљивих гасова у течном стању морају бити опремљене сигурносним вентилима. Цистерне намењене за превоз компримованих гасова, незапаљивих течних или растворених гасова могу бити опремљене сигурносним вентилима.

Када су постављени, сигурносни вентили морају испунити захтеве из 6.8.3.2.9.1 до 6.8.3.2.9.5.

6.8.3.2.9.1 Сигурносни вентили морају бити у стању да се отворе аутоматски под притиском који је једнак испитном притиску цистерне на којој се налазе, помноженим са 0,9 до 1,0. Ови вентили морају бити оног типа који може да издржи динамичке силе, укључујући и померање течности. Забрањена је употреба вентила који функционишу са противтегом или под утицајем силе земљине теже. Потребна пропусна моћ сигурносних вентила израчунава се према формули наведеној у 6.7.3.8.1.1, а сигурносни вентил мора да одговара најмање захтевима из 6.7.3.9.

Сигурносни вентили треба да буду пројектовани тако да спречавају или су заштићени од продирања воде или других страних материја које могу угрозити њихово исправно функционисање. Заштита не сме умањити њихов учинак.

6.8.3.2.9.2 Ако су цистерне које требају бити херметички затворене опремљене сигурносним вентилима, испред тих вентила мора бити уграђен распрскавајући диск, при чему морају бити испуњени следећи услови:

(a) најмањи притисак распрскавања на 20 °C, укључујући и толеранције, мора бити већи или једнак 1,0 пута помноженом испитном притиску;

(b) највећи притисак распрскавања на 20 °C, укључујући и толеранције, мора бити једнак 1,1 пута помноженом испитном притиску; и

(c) распрскавајући диск неће умањити захтевани капацитет пражњења или исправно функционисање сигурносног вентила.

Манометар или други одговарајући уређај са показивачем мора бити постављен у простору између распрскавајућег диска и сигурносног вентила, како би омогућио откривање напрслина, перфорација или цурење диска.

6.8.3.2.9.3 Сигурносни вентили морају бити директно повезани са телом или директно повезани са излазом распрскавајућег диска.

6.8.3.2.9.4 Сваки од улаза сигурносног вентила треба да буде постављен на врху тела у положају што ближе горњој линији омотача колико је то изводљиво. Сви улази за сигурносне вентиле ће, под највишим условима пуњења, бити смештени у гасној фази тела, а уређаји морају бити постављени тако да обезбеде да се истицање испарења одвија без икаквих препрека. За запаљиве гасове у течном стању, испарења која истичу треба да буду усмерена даље од тела на такав начин да не могу да ударе у тело. Заштитни уређаји који преусмеравају проток испарења су

дозвољени под условом да се не смањи потребан капацитет сигурносног вентила.

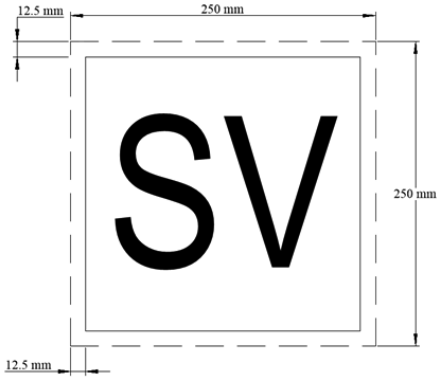
6.8.3.2.9.5 Морају се предузети мере за заштиту сигурносних вентила од оштећења изазваних превртањем цистерне или ударом о препреке у горњем делу. Тамо где је могуће, сигурносни вентили не смеју да излазе ван профила тела.

6.8.3.2.9.6 Обележје сигурносног вентила

6.8.3.2.9.6.1 Цистерне опремљене сигурносним вентилима у складу са 6.8.3.2.9.1 до 6.8.3.2.9.5 морају имати истакнуто обележје како је утврђено у 6.8.3.2.9.6.3 до 6.8.3.2.9.6.6.

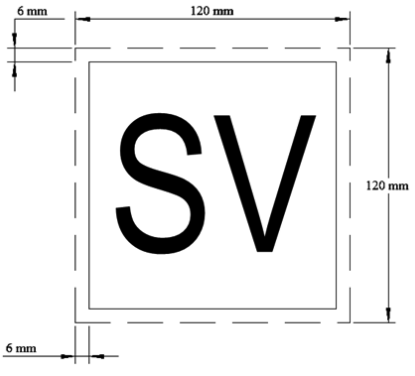
6.8.3.2.9.6.2 Цистерне које нису опремљене сигурносним вентилима у складу са 6.8.3.2.9.1 до 6.8.3.2.9.5 не смеју имати истакнуто обележје како је утврђено у 6.8.3.2.9.6.3 до 6.8.3.2.9.6.6.

6.8.3.2.9.6.3 Обележје се састоји од белог квадрата најмањих димензија 250 mm × 250 mm. Линија унутар ивице је црна, паралелна и удаљена приближно 12,5 mm од спољашње стране те линије до спољашње стране ивице обележја. Слова „SV" су црна, најмање висине 120 mm и најмање дебљине линија 12 mm.

6.8.3.2.9.6.4 *(Резервисано)*

За контејнер цистерне запремине највише 3.000 литара, величина обележја може се смањити на не мање од 120 mm × 120 mm. Линија унутар ивице је црна, паралелна и удаљена приближно 6 mm од спољашње стране те линије до спољашње стране ивице обележја. Слова „SV" су црна, најмање висине 60 mm и најмање дебљине линија 6 mm.

6.8.3.2.9.6.5 Материјал који се користи треба да буде отпоран на временске услове и да обезбеди да је обележје издржљиво. Обележје се не сме одвојити од свог причвршћења у случају излагања ватри у трајању од 15 минута. Мора остати причвршћено без обзира на оријентацију цистерне.

6.8.3.2.9.6.6 Слова „SV" морају бити неизбрисива и остати видљива у случају излагања ватри у трајању од 15 минута.

6.8.3.2.9.6.7 Обележја се стављају на обе стране кола цистерни.	Обележја се стављају на обе бочне стране и на оба краја контејнер цистерни. За контејнер цистерне запремине највише 3.000 литара обележја могу бити постављена било на обе бочне стране или на оба краја.

6.8.3.2.10 Захтевима наведеним у 6.8.3.2.9 није забрањена монтажа сигурносних вентила на цистерне које су намењене за поморски превоз и које одговарају правилнику IMDG.

6.8.3.2.11 Цистерне за превоз дубоко расхлађених течних гасова морају бити опремљене са два или више међусобно независних сигурносних вентила који су у стању да се отворе под највишим радним притиском наведеним на цистерни. Међу тим сигурносним вентилима морају постојати два која су тако димензионисана, да је омогућено одвођење гасова, насталих испаравањем у нормалној употреби, тако да притисак никада не прекорачи радни притисак наведен на цистерни за више од 10 %.

Један од сигурносних вентила може бити опремљен распрскавајућим диском који мора да пукне под испитним притиском.

У случају губитка вакуума на цистернама са двоструким омотачем, или при оштећењу 20 % изолације на цистернама са једним зидом, комбинацијом уређаја за растерећење притиска мора бити остварен такав излазни пресек, да притисак у цистерни не прекорачи вредност испитног притиска. Одредбе у 6.8.2.1.7 не важе за цистерне са вакуумском изолацијом.

6.8.3.2.12 Ови уређаји за растерећење притиска на цистернама за превоз дубоко расхлађених течних гасова морају бити конструисани тако да беспрекорно раде и на њиховој најнижој радној температури. Сигуран начин рада на тој температури мора се утврдити и доказати испитивањем сваког појединог уређаја, или испитивањем по једног узорка за сваки тип конструкције.

6.8.3.2.13 За демонтажне цистерне[18] важе следећи прописи: (a) ако могу да се котрљају, вентили морају бити опремљени заштитним поклопцима; (b) они морају бити причвршћени на рам кола тако да се не могу померати.	*(Резервисано)*

Топлотна изолација

6.8.3.2.14 Ако су цистерне за превоз течних гасова опремљене топлотном изолацијом, она се мора састојати:

- или из заштите од сунца, која покрива најмање горњу трећину, али највише горњу половину површине цистерне, од које мора бити одвојена слојем ваздуха дебљине најмање 4 cm; или
- из потпуне облоге од изолационих материјала довољне дебљине.

6.8.3.2.15 Цистерне за превоз дубоко расхлађених течних гасова морају бити топлотно изоловане. Та топлотна изолација мора бити обезбеђена потпуном облогом. Ако је простор између тела цистерне и облоге без ваздуха (вакуумска изолација), мора се рачунски доказати да заштитна облога може без деформација да издржи спољни притисак од најмање 100 kPa (1 bar) (надпритисак). Изузетно од дефиниције појма прорачунског притиска у 1.2.1, при овом израчунавању смеју бити узета у обзир спољна и унутрашња ојачања. Уколико је облога непропусна за гасове, једним уређајем се мора спречити појава опасног притиска у изолационом слоју у случају незаптивености тела цистерне или делова његове опреме. Тај уређај мора да спречи продор влаге у изолациони слој.

За испитивање типа у погледу ефикасности система за изолацију види 6.8.3.4.11.

6.8.3.2.16 У случају цистерни за превоз течних гасова са температуром кључања испод –182 °C при атмосферском притиску, ни топлотна изолација ни уређаји за причвршћивање контејнер-цистерни, одн. елементи за причвршћење цистерне, не смеју садржавати запаљиве материје.

Уз сагласност надлежног органа, елементи за причвршћење цистерни са вакуумском изолацијом смеју садржавати пластичне материјале између тела цистерне и облоге.

6.8.3.2.17 Изузетно од 6.8.2.2.4, тела цистерни за превоз дубоко расхлађених течних гасова не смеју бити опремљена отвором за контролу.

Делови опреме за батеријска кола и MEGC

6.8.3.2.18 Опрема за руковање и структурна опрема морају бити распоређене или пројектоване тако да су спречена оштећења која би у нормалним условима руковања и превоза могла довести до ослобађања садржаја из посуде под притиском. Уколико спој између рама батеријских кола или MEGC и елемената, допушта релативно кретање између конструкционих група, опрема мора бити причвршћена тако да услед таквог кретања не долази до оштећења делова. Цевовод која води ка зауставним вентилима мора да буде довољно флексибилан да би заштитио вентиле и цеви од смицања и од ослобађања садржаја посуде под притиском. Уређаји за пуњење и пражњење (укључујући и прирубнице или навојне затвараче) и сви заштитни поклопци морају имати могућност обезбеђења против случајног отварања.

6.8.3.2.19 Да би се избегло ослобађање садржаја у случају оштећења, цевоводи, уређаји за пражњење (цевни прикључци, уређаји за затварање) и зауставни вентили морају бити заштићени или распоређени тако да је спречено њихово откидање услед спољних напрезања, или пак пројектовани тако да могу да их издрже.

6.8.3.2.20 Цевовод мора бити пројектован за рад у температурном подручју од –20 °C до +50 °C.

Цевовод мора бити пројектован, израђен и монтиран тако да се избегне опасност од оштећења услед термичког ширења и скупљања, механичких потреса и вибрација. Све цеви морају бити од одговарајућег металног материјала. У мери у којој је то изводљиво, спојеви цеви морају бити заварени.

Спојеви бакарних цеви морају бити тврдо лемљени или изведени у виду металног споја једнаке чврстоће. Тачка топљења тврдо лемљеног споја не сме бити нижа од 525 °C. Спојеви не смеју умањити чврстоћу цевовода, као што то може бити случај са спојевима изведеним помоћу завртња.

6.8.3.2.21 Са изузетком UN 1001 ацетилена, раствореног, дозвољени напон σ цевовода не сме

прекорачити 75 % гарантоване границе еластичности материјала при испитном притиску посуда.

Потребна дебљина зида цевовода за превоз UN 1001 ацетилен, растворен, израчунава се у складу са признатим техничким правилима.

Напомена: *За границу еластичности види 6.8.2.1.11.*

6.8.3.2.22 Изузетно од захтева наведених у 6.8.3.2.3, 6.8.3.2.4 и 6.8.3.2.7, у случају боца, великих боца, судова под притиском и свежњева боца, који сачињавају батеријска кола или MEGC, потребни заустављни вентили могу бити монтирани и унутар цевовода.

6.8.3.2.23 Ако је неки елемент опремљен сигурносним вентилом, а између елемената се налазе заустављни вентили, онда сваки елемент мора бити опремљен таквим вентилом.

6.8.3.2.24 Уређаји за пуњење и пражњење могу бити монтирани у цевоводу.

6.8.3.2.25 Сви елементи, укључујући и све појединачне боце из свежња боца, предвиђени за превоз отровних гасова морају имати могућност међусобног раздвајања помоћу заустављног вентила.

6.8.3.2.26 Батеријска кола или MEGC, предвиђени за превоз отровних гасова, не смеју бити опремљени сигурносним вентилима, изузев ако испред њих није постављен распрскавајући диск. У том случају распоред распрскавајућег диска и сигурносног вентила мора одговарати захтевима надлежног органа.

6.8.3.2.27 Захтевима наведеним у 6.8.3.2.26 није забрањено постављање сигурносних вентила на батеријска кола или MEGC који су намењени за поморски превоз и одговарају коду IMDG.

6.8.3.2.28 Посуде које чине елементе батеријских кола или MEGC за превоз запаљивих гасова морају бити састављене у групе од по највише 5000 литара, које се међусобно могу раздвојити заустављним вентилом.

Уколико се састоје из цистерни у складу са овим поглављем, елементи батеријских кола или MEGC за превоз запаљивих гасова морају имати могућност међусобног раздвајања помоћу заустављног вентила.

6.8.3.3 Испитивање типа и одобрење типа

Нема посебних захтева.

6.8.3.4 Контролисање и испитивање

6.8.3.4.1 Материјали сваког завареног тела цистерне, са изузетком боца, великих боца, буради под притиском и боца као делова свежњева боца које чине елементе батеријских кола или MEGC, морају бити испитани према испитном поступку наведеном у 6.8.5.

6.8.3.4.2 Основни захтеви у вези са испитним притиском наведени су у 4.3.3.2.1 до 4.3.3.2.4, а најмањи испитни притисци у попису гасова и мешавина гасова у 4.3.3.2.5.

6.8.3.4.3 Прво хидрауличко испитивање мора се извршити пре постављања топлотне изолације. Ако су тело цистерне, његов прибор, цевоводи и делови опреме испитани одвојено, по њиховом склапању цистерна се мора подвргнути испитивању заптивености.

6.8.3.4.4 Запремина сваког тела цистерне намењеног за превоз компримованих гасова, које се пуни по маси, као и оних тела цистерни које су намењене за превоз течних или растворених гасова, мора бити одређена мерењем тежине или мерењем запремине

воде којом је цистерна напуњена, под надзором контролног тела; тачност мерења запремине тела цистерне мора износити најмање 1 %. Рачунско одређивање на основу димензија тела цистерне није дозвољено. Највећу дозвољену масу пуњења утврђује контролно тело према упутству за паковање P200 или P203 у 4.1.4.1, као и према 4.3.3.2.2 и 4.3.3.2.3.

6.8.3.4.5 Заварени шавови тела цистерни испитују се у складу са фактором $\lambda = 1$ према 6.8.2.1.23.

6.8.3.4.6 За цистерне намењене за превоз дубоко расхлађених течних гасова:

(a) одступањем од захтева из 6.8.2.4.2, периодична контролисања се спроводе најкасније осам година након првог контролисања, а затим најкасније сваких 12 година;

(b) одступањем од захтева из 6.8.2.4.3, међуконтролисања се спроводе најкасније шест година након сваког периодичног контролисања.

6.8.3.4.7 У случају цистерни са вакуумском изолацијом, хидрауличко испитивање и провера стања унутрашњости може бити, уз сагласност контролног тела, замењено испитивањем заптивености и мерењем вакуума.

6.8.3.4.8 Ако се за потребе периодичног контролисања просецају отвори у телу цистерне за превоз дубоко расхлађених течних гасова, пре поновног пуштања цистерне у експлоатацију контролно тело мора да одобри метод њеног херметичког затварања који ће гарантовати беспрекорне особине тела цистерне.

6.8.3.4.9 Испитивања заптивености на цистернама за превоз гасова изводе се под притиском који:

- за компримоване, течне и растворене гасове износи најмање 20 % испитног притиска;
- за дубоко расхлађене течне гасове износи најмање 90 % највишег радног притиска.

Време задржавања за цистерне којима се превозе расхлађени течни гасови

6.8.3.4.10 Референтно време задржавања за цистерне које превозе расхлађене течне гасове мора бити утврђено на основу следећег:

(a) ефикасности система за изолацију, утврђеној у складу са 6.8.3.4.11;

(b) најнижег постављеног притиска на уређају(има) за ограничавање притиска;

(c) почетних услова пуњења;

(d) претпостављене температуре околине од 30 °C;

(e) физичких особина појединачног расхлађеног течног гаса који се намерава превозити.

6.8.3.4.11 Ефикасност система за изолацију (проток топлоте у Watt) мора се утврдити на основу испитивања типа цистерни. Ово испитивање мора се састојати од:

(a) испитивања константним притиском (нпр. на атмосферском притиску) при чему се мери губитак расхлађеног течног гаса у току одређеног временског периода; или

(b) испитивања затвореног система при чему се мери раст притиска у телу цистерне у току одређеног временског периода.

Када се врши испитивање константним притиском, промене у атмосферском притиску морају бити узете у обзир. Код извођења било ког од два наведена испитивања, морају се урадити исправке за било какву промену температуре

околине у односу на претпостављену температуру околине чија је вредност 30 °C.

Напомена: *ISO 21014:2006 Криогени резервоари – Изолационе особине криогена, детаљно описује методе за одређивање изолационих особина криогених резервоара и обезбеђује поступак за израчунавање времена задржавања.*

Контролисања и испитивања батеријских кола и MEGC

6.8.3.4.12 Елементи и делови опреме свих батеријских кола или MEGC морају се преконтролисати и испитати, било заједно, било одвојено, пре првог пуштања у рад (прво контролисање и испитивање).

Батеријска кола или MEGC чије елементе чине посуде, контролишу се потом најкасније сваких пет година. Батеријска кола или MEGC чије елементе чине цистерне контролишу се потом у интервалима према 6.8.2.4.2 и 6.8.2.4.3. Независно од последњег извршеног периодичног контролисања и испитивања мора се извршити и ванредно контролисање и испитивање уколико се оно покаже као неопходно у складу са 6.8.3.4.16.

6.8.3.4.13 Прво контролисање обухвата:

- контролу усаглашености са одобреним типом конструкције;
- контролу конструкционих карактеристика;
- испитивање стања унутрашњости и спољашњости;
- хидрауличко испитивање[19] помоћу испитног притиска који је наведен на идентификационој плочици, прописано у 6.8.3.5.10;
- испитивање заптивености под највишим радним притиском;
- проверу функционисања делова опреме.

Ако се испитивање притиском елемената и опреме изврши одвојено, по њиховом склапању они се заједно морају подвргнути испитивању заптивености.

6.8.3.4.14 Боце, велике боце и бурад под притиском, као и боце које чине делове свежњева боца, морају се испитати према упутству за паковање P200 или P203, наведеном у 4.1.4.1.

Испитни притисак за цевовод батеријских кола или MEGC мора бити исти као и за елементе батеријских кола или MEGC. Испитивање притиском цевовода може се извести као хидрауличко испитивање или, уз сагласност надлежног органа, употребом неке друге течности или неког гаса. Изузетно од овог захтева, испитни притисак за цевовод батеријских кола или MEGC за UN 1001 ацетилен, растворен, мора бити најмање 300 bar.

6.8.3.4.15 Периодично контролисање обухвата испитивање заптивености под највишим радним притиском и спољни преглед структуре, елемената и опреме за руковање без демонтаже елемената. Елементи и цевоводи морају се контролисати у роковима утврђеним у упутству за паковање P200 наведеном у 4.1.4.1 и у сагласности са захтевима наведеним у 6.2.1.6 одн. 6.2.3.5. Ако се испитивање на притисак елемената и опреме изврши одвојено, по њиховом склапању они се заједно морају подвргнути испитивању заптивености.

[19] *У посебним случајевима, уз сагласност надлежног органа испитивање хидрауличним притиском сме бити замењено испитивањем уз коришћење гаса, или уз сагласност контролног тела, коришћењем друге течности, тамо где тај поступак не представља никакву опасност.*

6.8.3.4.16 Ванредно контролисање и испитивање је потребно уколико се на батеријским колима или MEGC појаве знаци оштећења, корозије, незаптивености или друга стања која указују на неки недостатак који би могао угрозити целовитост батеријских кола или MEGC. Обим ванредног контролисања и испитивања и демонтажа елемената, ако се она сматра нужном, зависи од обима оштећења или погоршања стања батеријских кола или MEGC. Оно мора обухватити најмање она испитивања која се захтевају у 6.8.3.4.17.

6.8.3.4.17 У оквиру испитивања мора бити утврђено следеће:

(a) да су елементи проверени споља на постојање рупа, корозије, хабања, избочина, деформација, грешака у завареним шавовима или других стања, укључујући и незаптивеност, услед којих би батеријска кола или MEGC могли постати небезбедни током транспорта;

(b) да су цевоводи, вентили и заптивке проверени на постојање корозије, кварова и других стања, укључујући и незаптивеност, услед којих би батеријска кола или MEGC могли постати небезбедни при пуњењу, пражњењу или транспорту;

(c) да су недостајући или олабављени завртњи или матице на спојевима са прирубницама или на слепим прирубницама замењени или дотегнути;

(d) да на сигурносним уређајима и вентилима нема корозије, деформација, оштећења или кварова који би могли да спрече њихово нормално функционисање. Уређаји за затварање са даљинским руковањем и са самозатварањем морају се активирати да би се доказало њихово уредно функционисање;

(e) да су обележја која се захтевају на батеријским колима или на MEGC читљива и да одговарају релевантним захтевима; и

(f) да су оквир, лежиште носача и уређаји за подизање батеријских кола или MEGC у задовољавајућем стању.

6.8.3.4.18 Контролисања, испитивања и провере наведене у 6.8.3.4.12 до 6.8.3.4.17 мора извршити контролно тело. О извршеним испитивањима морају се издати уверења чак и у случајевима са негативним резултатом. У тим сертификатима мора се указати на списак материја чији је превоз одобрен предметним батеријским колима или MEGC према 6.8.2.3.2.

Копија овог уверења мора бити приложена досијеу сваке испитане цистерне, батеријских кола или MEGC (види 4.3.2.1.7).

6.8.3.5 Обележавање

6.8.3.5.1 На плочици цистерне прописане у 6.8.2.5.1, или непосредно на зиду тела цистерне уколико је он тако ојачан да отпорност тела цистерне тиме не буде угрожена, морају бити утиснути или на сличан начин обележени најмање следећи подаци:

6.8.3.5.2 На цистернама предвиђеним за само једну материју:

- званичан назив гаса за транспорт, а у случају гасова сврстаних у колону н.д.н. додатно и технички назив[20].

Ови подаци морају бити допуњени:

[20] *Уместо званичног транспортног назива или, евентуално, званичног транспортног назива колоне н.д.н., пропраћеног техничким називом, дозвољена је употреба једног од следећих назива:*
- за UN 1078 гас за хлађење, н.д.н.: смеша F 1, смеша F 2, смеша F 3;
- за UN 1060 смешу метил-ацетилена и пропадиена, стабилизовану: смеша P 1, смеша P 2;
- за UN 1965 смешу гасовитог угљоводоника, течну, н.д.н.: смеша A, смеша A 01, смеша A 02, смеша A0, смеша A1, смеша B1, смеша B2, смеша B, смеша C. Трговачки називи наведени у 2.2.2.3, класификациони кôд 2F UN 1965, напомена 1, смеју се користити само додатно;
- за UN 1010 бутадиене, стабилизоване: бутадијен-1,2, стабилизован, бутадијен-1,3, стабилизован;
- за UN 1012 Бутилен: 1-бутилен, cis-2-бутилен, trans-2-бутилен, смеша бутилена.

- највишим дозвољеним притиском пуњења на 15 °C - за цистерне за превоз компримованих гасова које се пуне према притиску; и
- највећом дозвољеном масом пуњења у kg и температуром пуњења ако је она нижа од –20 °C - за цистерне за превоз компримованих гасова које се пуне по маси, као и за цистерне за течне, дубоко расхлађене течне или растворене гасове.

6.8.3.5.3 На цистернама за вишенаменску употребу:

- званичан назив гаса за транспорт, а у случају гасова сврстаних у колону н.д.н. додатно и технички назив[20] гасова за чији превоз цистерна има одобрење.

Овај податак треба да буде допуњен највећом дозвољеном масом пуњења за сваки гас у kg.

6.8.3.5.4 На цистернама за превоз дубоко расхлађених течних гасова:

- највиши радни притисак[21];
- референтно време задржавања (у данима или сатима) за сваки гас[21]
- повезани почетни притисци (у bar или у kPa)[21].

6.8.3.5.5 На цистернама са топлотном изолацијом:

- наводи „топлотно изоловано" или „топлотно вакуумски изоловано".

6.8.3.5.6 Додатно уз податке предвиђене у 6.8.2.5.2, морају бити наведени следећи подаци:

на обе стране кола цистерне (на самој цистерни или на плочицама):	на контејнер цистерни (на самој цистерни или на плочицама):
(a) - кôд цистерне, према уверењу о одобрењу (види 6.8.2.3.2), са ефективним испитним притиском цистерне;	
- податак „најнижа дозвољена температура пуњења: ..."	
(b) на цистернама за превоз само једне материје:	
- званичан назив гаса, а у случају гасова сврстаних у колону н.д.н. додатно и технички назив[20];	- за компримоване гасове који се пуне по маси, као и за течне, дубоко расхлађене течне или растворене гасове - највећа дозвољена маса пуњења у kg;
(c) на цистернама за вишенаменску употребу:	
- званичан назив гаса, а у случају гасова сврстаних у колону н.д.н. додатно и технички назив[20] гасова за чији превоз је цистерна одобрена	- уз навођење највеће дозвољене масе пуњења за сваки гас у kg;
(d) на цистернама са топлотном изолацијом:	
- навод „топлотно изоловано" или „вакуумски изоловано" на службеном језику земље регистрације, а уколико тај језик није енглески, француски немачки или италијански, тада и на енглеском, француском, немачком или италијанском, уколико споразумима између земаља кроз које се обавља транспорт није другачије предвиђено.	
6.8.3.5.7 Границе товарења према 6.8.2.5.2 за - компримоване гасове који се пуне по маси, - течне или дубоко расхлађене течне	*(Резервисано)*

[21] *После бројчаних вредности треба навести јединице мере.*

	гасове и - растворене гасове, израчунавају се с обзиром на највећу дозвољену масу пуњења цистерне у зависности од материје која се превози; за цистерне за вишенаменску употребу ако се користе преклопне плоче, мора се навести званичан назив сваког гаса који се превози уз границе товарења на истој преклопној плочи. Ако се користе такве плоче, оне морају бити пројектоване и обезбеђене тако да не могу да се преклопе или ослободе из држача (оквира, рама) у току превоза (посебно услед удара и ненамерних радњи).	
6.8.3.5.8	Плоче на колима носачима демонтажних цистерни према 6.8.3.2.13 не морају садржавати податке предвиђене према 6.8.2.5.2 и 6.8.3.5.6.	*(Резервисано)*
6.8.3.5.9	*(Резервисано)*	

Обележавање батеријских кола и MEGC

6.8.3.5.10 Сва батеријска кола и MEGC морају бити опремљени нерђајућом металном плочицом трајно причвршћеном на видном и за потребе контролисања лако доступном месту. На тој плочици морају бити утиснути или на сличан начин обележени најмање следећи подаци:

- број одобрења;
- назив и обележје произвођача;
- серијски број произвођача;
- година производње;
- испитни притисак (надпритисак)[21];
- прорачунска температура (потребна само уколико температуре изнад +50 °C или испод –20 °C)[21];
- датум (месец и година) првог и последњег извршеног периодичног контролисања према 6.8.3.4.12 и 6.8.3.4.15;
- жиг контролног тела које је извршило контролисање.

6.8.3.5.11	На плочици са обе стране батеријских кола морају бити наведени следећи подаци: - обележје поседника возила или назив корисника[22]; - број елемената; - укупна запремина елемената[21]; - границе товарења према карактеристикама кола и категорији пруга на којима се врши транспорт;	На самом MEGC или на плочици морају бити наведени следећи подаци: - назив власника и корисника; - број елемената; - укупна запремина елемената[21]; - највећа дозвољена укупна маса[21]; - кôд цистерне према уверењу о одобрењу (види 6.8.2.3.2) са ефективним испитним притиском MEGC;

[22] *Обележје поседника возила у складу са Јединственим техничким прописима који се примењују на бројеве возила и одговарајућа абецедна обележја на каросерији (UTP обележја) и у складу са одговарајућим законодавством Европске Уније.*

- кôд цистерне према уверењу о одобрењу (види 6.8.2.3.2) са ефективним испитним притиском батеријских кола;
- званичан назив гаса, а у случају гасова сврстаних у колону н.д.н. додатно и технички назив[20] гасова за чији се транспорт батеријска кола користе;
- датум (месец, година) наредног контролисања према 6.8.2.4.3 и 6.8.3.4.15.

- званичан назив гаса, а у случају гасова сврстаних у колону н.д.н. додатно и технички назив[20] гасова за чији се транспорт MEGC користи;

а за MEGC који се пуне по маси;

- сопствена маса (тара)[21].

6.8.3.5.12 На плочици постављеној на оквиру батеријских кола и MEGC у близини места пуњења мора бити наведено следеће:

- највиши дозвољени притисак пуњења[21] на 15 °C за елементе за компримоване гасове;
- званичан назив гаса према 3.2, а у случају гасова сврстаних у колону н.д.н. додатно и технички назив[20];

а за течне гасове још и

- највећа дозвољена маса пуњења сваког елемента[21].

6.8.3.5.13 Боце, велике боце и бурад под притиском, као и боце које чине свежњева боца, морају бити обележени у складу са 6.2.2.7. Ове посуде не морају бити појединачно означене листицама опасности према 5.2.

Батеријска кола и MEGC морају бити означени великим листицама опасности и обележени у складу са поглављем 5.3.

6.8.3.6 Захтеви за батеријска кола и MEGC, који су пројектовани, израђени, контролисани и испитани према односним стандардима

Напомена: *Особе и органи, који су идентификовани у стандардима као одговорни према RID, морају испунити захтеве RID.*

Од 1. јануара 2009. године примена односних стандарда је правно обавезна. Изузеци су наведени у 6.8.3.7.

Сертификати о одобрењу типа морају се издавати у складу са 1.8.7 и 6.8.2.3. За издавање сертификата о одобрењу типа, бира се један применљив стандард према наводима у колони (4) из табеле испод. Ако се може применити више од једног стандарда, потребно је изабрати само један од њих.

У колони (3) приказани су ставови поглавља 6.8 на које се стандард односи.

У колони (5) наведен је крајњи датум до којег постојећа одобрења типа морају да се повуку у складу са 1.8.7.2.2.2; ако није наведен датум, одобрење типа остаје важеће до његовог истека.

Стандарди се морају примењивати у складу са 1.1.5. Стандарди се примењују у целости, уколико у табели у наставку није другачије наведено.

Обим примене сваког појединачног стандарда је дефинисан у клаузули обима стандарда осим ако је другачије наведено у табели испод.

Референца	Назив документа	Захтеви са којима је стандард усклађен	Примењиво за нова или продужена одобрења типа	Крајњи датум за повлачење постојећих одобрења типа
(1)	(2)	(3)	(4)	(5)
EN 13807:2003	Преносиве боце за гас – Батеријска возила – Конструкција, производња, обележавање и испитивање ***Напомена:*** *По потреби, овај стандард се такође може применити на MEGC који се састоји од посуда под притиском.*	6.8.3.14 6.8.3.1.5, 6.8.3.2.18 до 6.8.3.2.26, 6.8.3.4.12 до 6.8.3.4.14 и 6.8.3.5.10 до 6.8.3.5.13	између 1. јануара 2005. и 31. децембра 2020.	
EN 13807:2017	Преносиве боце за гас – Батеријска возила и гасни контејнери са више елемената (MEGC) – Конструкција, производња, обележавање и испитивање	6.8.3.1.4, 6.8.3.1.5, 6.8.3.2.18 до 6.8.3.2.28, 6.8.3.4.12 до 6.8.3.4.14 и 6.8.3.5.10 до 6.8.3.5.13	до даљњег	
EN ISO 23826:2021	Боце за гас – Лоптасти вентили – Спецификација и испитивање	6.8.2.1.1 и 6.8.2.2.1	обавезно од 1. јануара 2025.	

6.8.3.7 Захтеви за батеријска кола и MEGC који нису пројектовани, израђени, контролисани и испитани према односним стандардима

Да би се водило рачуна о научном и техничком напретку, или у случајевима у којима у 6.8.3.6 нису наведени односни стандарди, или да би се водило рачуна о одређеним аспектима који нису предвиђени у односним стандардима у 6.8.3.6, надлежни орган може да призна примену техничког правилника који обезбеђује исти ниво безбедности. Међутим, батеријска кола и MEGC морају да одговарају минималним захтевима у 6.8.3.

Чим се може применити стандард на који се позива у 6.8.3.6, надлежни орган мора повући своје признање одговарајућег техничког прописа. Може се применити прелазни период који се завршава најкасније до датума ступања на снагу следећег издања RID.

Поступак за периодична контролисања се наводи у одобрењу типа ако стандарди наведени у 6.2.2, 6.2.4 или 6.8.2.6 нису примењиви или се не смеју применити.

Надлежни орган мора да достави секретаријату OTIF списак техничких правилника које је признао и мора ажурирати листу уколико дође до измена. Тај списак мора да садржи следеће податке: назив и датум правилника, предмет правилника и наводе у вези с тим где се он може набавити. Секретаријат мора да објави ове информације на својој интернет страници (website).

Стандард који је прихваћен као референца у будећем издању RID**,** сме да буде одобрен за примену од надлежног органа, без обавештавања секретаријата OTIF.

6.8.4 Посебне одредбе

Напомена 1: *За течне материје са тачком паљења до највише 60 °C и за запаљиве гасове види и 6.8.2.1.26, 6.8.2.1.27 и 6.8.2.2.9.*

Напомена 2: *У вези са захтевима за цистерне које се морају подвргнути*

испитивању на притисак од најмање 1 MPa (10 bar), или за цистерне за превоз дубоко расхлађених течних гасова, види 6.8.5.

Ако су наведени у некој колони у 3.2, табела A, колона 13, онда се примењују следеће посебне одредбе:

(a) Израда (TC)

TC1 За материјале и израду ових тела цистерни примењују се захтеви наведени у 6.8.5.

TC2 Тела цистерни и делови њихове опреме морају бити произведени од алуминијума чији је степен чистоће најмање 99,5% или неког одговарајућег челика који не изазива разлагање водоник-пероксида. Ако су тела цистерни произведена од чистог алуминијума са степеном чистоће од најмање 99,5 %, дебљина зида не мора бити већа од 15 mm ни у случају да из прорачуна према 6.8.2.1.17 произилази виша вредност.

TC3 Тела цистерни морају бити произведена од аустенитних челика.

TC4 Тела цистерни морају бити опремљена облогом од емајла или неком еквивалентном заштитном облогом уколико на материјал тела цистерне дејствује UN 3250 хлор-сирћетна киселина.

TC5 Тела цистерни морају бити опремљена оловном облогом дебљине најмање 5 mm или неком еквивалентном облогом.

TC6 Дебљина зида цистерни израђених од алуминијума чистоће најмање 99% или легуре алуминијума, не мора бити већа од 15 mm чак и у случају да из прорачуна у складу са 6.8.2.1.17 произилази већа вредност.

TC7 *(Резервисано)*

(b) Делови опреме (TE)

TE1 *(Брисано)*

TE2 *(Брисано)*

TE3 Цистерне морају додатно задовољавати следеће захтеве:

Уређај за грејање не сме се водити у унутрашњости цистерне, већ мора бити монтиран на спољној страни тела цистерне. Међутим, цев која служи за пражњење фосфора може бити опремљена грејним омотачем. Уређај за грејање тог омотача мора бити подешен тако да температура фосфора не може да прекорачи температуру товара тела цистерне. Остале цеви морају се водити у горњи део тела цистерне; отвори се морају налазити изнад највишег дозвољеног нивоа фосфора и имати могућност потпуног затварања поклопцима који се забрављују.

Цистерна мора бити опремљена мерним инструментом за проверу нивоа фосфора, а ако се као заштитно средство користи вода, онда и фиксираним обележјем за највиши дозвољени ниво воде.

TE 4 Тела цистерни морају бити опремљена топлотном изолацијом од тешко запаљивих материјала.

TE5 Ако су тела цистерни опремљена топлотном изолацијом, она се мора састојати од тешко запаљивих материјала.

TE6 Цистерне могу бити опремљене уређајем конструисаним тако да не може бити зачепљен материјом која се превози и да спречава испуштање и стварање прекомерног надпритиска или подпритиска у унутрашњости тела цистерне.

TE7 Уређаји за пражњење цистерни морају бити опремљени са два међусобно независна затварача који се налазе један иза другог, од којих се први састоји од унутрашњег брзозатварајућег зауставног вентила одобреног типа, а други од спољног зауставног вентила на крају сваког излазног прикључка. На излазу сваког спољног зауставног вентила мора бити монтирана слепа прирубница или неки други еквивалентан уређај. Ако дође до откидања цевних прикључака, унутрашњи зауставни вентил мора остати повезан са телом цистерне и затворен.

TE8 Цревни прикључци цистерне морају бити произведени од материјала који не изазивају разлагање водоник-пероксида.

TE9 Цистерне морају бити у горњем делу опремљене уређајем за затварање конструисаним тако да у унутрашњости тела цистерне не може доћи до стварања надпритиска услед разлагања материја које се превозе нити до истицања течности или продора страних супстанци у унутрашњост тела цистерне.

TE10 Уређаји за затварање цистерни морају бити произведени тако да током превоза не може да дође до зачепљења уређаја материјом која је прешла у чврсто стање.

Уколико су цистерне обложене материјалом за топлотну изолацију, он се мора састојати из неорганског материјала и не сме садржавати запаљиве материје.

TE11 Тела цистерни и њихова опрема за руковање морају бити конструисани тако да је спречено продирање страних супстанци у унутрашњост тела цистерне, истицање течности и стварање опасног надпритиска у унутрашњости тела цистерне услед разлагања материја које се превозе. Сигурносни вентил, који спречава продирање страних супстанци такође испуњава ову одредбу.

TE12 Цистерне морају бити опремљене топлотном изолацијом у складу са 6.8.3.2.14. Заштита од сунца и сваки део цистерне који њоме није покривен или спољна облога потпуне изолације морају бити премазани белом бојом или израђени од сјајног метала. Боја мора бити очишћена пре сваког транспорта, а у случају да је пожутела или је оштећена мора се обновити. Топлотна изолација не сме садржавати запаљиве материје.

Цистерне морају бити опремљене уређајима за мерење температуре.

Цистерне морају бити опремљене сигурносним вентилима и уређајима за растерећење притиска у случају опасности. Вакуумски вентили се такође могу користити. Уређаји за растерећење притиска у случају опасности морају реаговати на притиске који су утврђени у зависности од својстава органског пероксида и од типа цистерне. Употреба топљивих осигурача на телу цистерне не сме бити дозвољена.

Цистерне морају бити опремљене опружним сигурносним вентилима да би се избегло значајније стварање притиска у телу цистерне услед производа разлагања и пара које се могу створити на температури од 50 °C. Пропусна моћ и притисак реаговања сигурносног(их) вентила утврђује се на основу резултата испитивања према посебној одредби TA2. Међутим, притисак реаговања ни у ком случају не сме бити изабран тако да течне материје могу да истекну из вентила при превртању цистерне.

Уређаји за растерећење притиска у случају опасности на цистернама могу бити изведени као опружни вентили или као распрскавајући дискови, конструисани тако да испуштају све производе разлагања и паре, који настају у случају самоубрзавајућег разлагања или у случају потпуног дејства ватре у временском периоду од најмање једног часа под условима дефинисаним следећим формулама:

$$q = 70961 \cdot F \cdot A^{0,82}$$

где је:

q = апсорбована топлота [W]

A = навлажена површина [m^2]

F = фактор изолације [-]

F = 1 за неизоловане цистерне или

$F = \frac{U(923 - T_{PO})}{47032}$ за изоловане цистерне

где је:

K = топлотна проводљивост изолационог слоја [$W\ m^{-1}\ K^{-1}$]

L = дебљина изолационог слоја [m]

U = K/L = коефицијент топлотне проводљивости изолације [$W\ m^{-2}\ K^{-1}$]

T_{PO} = температура пероксида у условима растерећења [K].

Притисак реаговања уређаја за растерећење притиска у случају опасности мора бити виши од горе наведеног притиска утврђеног на основу испитних резултата према посебној одредби ТА2. Уређаји за растерећење притиска у случају опасности морају бити димензионирани тако да највиши притисак у цистерни никада не прелази испитни притисак цистерне.

Напомена: *У Приручнику за испитивања и критеријуме, у додатку 5, наведен је пример једног испитног поступка за димензионисање уређаја за растерећење притиска у случају опасности.*

У случају потпуно изолованих цистерни, за израчунавање капацитета и подешавања уређаја за растерећење притиска у случају опасности полази се од претпоставке губитка изолације од 1 % површине.

Вакуумски вентили и опружни сигурносни вентили цистерни морају бити опремљени заштитом од продора пламена, изузев у случају да материје које се превозе и производи њиховог разлагања нису запаљиви. Мора се водити рачуна о смањењу пропусне моћи вентила услед те заштите од продора пламена.

ТЕ13 Цистерне морају бити опремљене топлотном изолацијом, као и уређајем за грејање монтираним споља.

ТЕ14 Цистерне морају бити опремљене топлотном изолацијом. Топлотна изолација у директном додиру са телом цистерне и/или деловима система за грејање мора имати температуру паљења која је за најмање 50 °C виша од највише температуре за коју је цистерна пројектована.

ТЕ15 *(Брисано)*

ТЕ16 *(Брисано)*

ТЕ17	За демонтажне цистерне[23], важе следећи прописи: (a) оне морају бити причвршћене на постоље кола тако да се не могу померати; (b) оне не смеју бити међусобно повезане спојним цевима; (c) ако могу да се котрљају, вентили морају бити опремљени заштитним поклопцима.	*(Резервисано)*

ТЕ18 *(Резервисано)*

ТЕ19 *(Резервисано)*

[23] *За дефиницију појма демонтажне цистерне види 1.2.1.*

TE20	Без обзира на друге кôдове цистерне, дозвољене у хијерархији цистерни у рационализованом приступу у 4.3.4.1.2, цистерне увек морају бити опремљене сигурносним вентилом.	
TE21	Затварачи цистерни морају бити заштићени поклопцем са закључавањем.	
TE22	Да би се смањио обим штете при ударима изазваним налетањем или незгодом, оба краја кола цистерни за материје које се превозе у течном стању и гасове, као и батеријских кола, морају бити у стању да еластичном или пластичном деформацијом дефинисаних делова рама, или на неки сличан начин (нпр. употребом „Crash" елемената). апсорбују енергију од најмање 800 kJ. Апсорпција енергије се одређује у односу на налетање на праволинијски колосек. До апсорбовања енергије пластичном деформацијом сме да дође искључиво у условима који делују изван нормалног железничког транспорта (брзина налетања већа од 12 km/h или појединачна снага одбојника већа од 1500 kN). У случају апсорбовања енергије до највише 800 kJ по сваком крају кола не сме доћи до продора силе у тело цистерне, која би могла довести до видљиве, трајне деформације тела цистерне. Захтеви ове посебне одредбе се сматрају испуњенима ако се користе одбојници безбедни на судare (елементи који апсорбују енергију) у складу са одељком 7 стандарда ***EN*** 15551:2009 + A1:2010 (Примене на железници – Железнички колски парк – Одбојници) и који одговарају чврстоћи тела кола у одељку 6.3 и пододељку 8.2.5.3 стандарда ***EN*** 12663-2:2010 (Примене на железници – Захтеви за чврстоћу на телима кола шинских возила – Део 2: Теретна кола). Сматра се да кола цистерне са аутоматским уређајем за спајање који је опремљен елементима за апсорбовање енергије, који имају могућност апсорбције од најмање 130 кJ на сваком крају кола, испуњавају захтеве ове посебне одредбе.	*(Резервисано)*
TE23	Цистерне морају бити опремљене уређајем конструисаним тако да не може бити зачепљен материјом која се превози и да спречава испуштање и стварање прекомерног надпритиска или подпритиска у унутрашњости тела цистерне.	
TE24	*(Брисано)*	
TE25	Ради спречавања наскока одбојника и исклизнућа из шина, или, у случају незгоде,	*(Резервисано)*

ради ограничавања штете услед наскока, тело кола цистерне мора бити додатно заштићено најмање једном од следећих мера.

Мере за спречавање наскока

(a) Уређај за заштиту од наскока одбојника

Уређај за заштиту од наскока одбојника мора да обезбеди задржавање рамова кола на истој хоризонталној равни. Морају бити испуњени следећи захтеви:

- Уређај за заштиту од наскока одбојника не сме да угрожава нормално функционисање кола (нпр. при вожњи у кривинама, слободан простор за маневристу, кука маневристе). Уређај за заштиту од наскока одбојника мора омогућавати слободан упис у кривини полупречника 75 m других кола опремљених истим уређајем.
- Уређај за заштиту од наскока одбојника не сме да угрожава нормално функционисање одбојника (еластична и пластична деформација) (види и 6.8.4 b) посебна одредба TE22).
- Уређај за заштиту од наскока одбојника мора да функционише независно од оптерећености и исхабаности односних кола.
- Уређај за заштиту од наскока одбојника мора да издржи вертикалну силу (навише и наниже) од 150 kN.
- Уређај за заштиту од наскока одбојника мора да буде делотворан независно од тога да ли су друга односна кола опремљена истим уређајем. Међусобно ометање уређаја за заштиту од наскока одбојника мора бити искључено.
- Повећање препуста за причвршћење уређаја за заштиту од наскока одбојника мора бити мање од 20 mm.
- Ширина уређаја за заштиту од наскока одбојника мора бити најмање једнака ширини плоче одбојника (изузев на позицији левог степеника, где уређај за заштиту од наскока одбојника не сме да упада у слободан простор за маневристу, али при том свакако мора бити покривена максимална ширина одбојника).
- Изнад сваког одбојника мора се налазити по један уређај за заштиту од наскока одбојника.
- Уређај за заштиту од наскока одбојника мора омогућавати монтажу

одбојника предвиђених у стандардима EN 12663-2:2010 Примена на железници – Структурни захтеви за тела железничких возила – Део 2: Теретна кола и EN 15551:2009 + A1:2010 Примена на железници – Железнички колски парк – Одбојници, и не сме ометати радове одржавања.

- Уређај за заштиту од наскока одбојника мора бити израђен тако да опасност од пробијања дна цистерне при удару није повећана.

Мере за ограничавање штете услед наскока одбојника

(b) Повећање дебљине зида данца цистерне или употреба других материјала са већим капацитетом апсорпције енергије

Дебљина зида данца цистерне у том случају мора износити најмање 12 mm.

Међутим, дебљина зида данца цистерни за превоз гасова UN 1017 хлора, UN 1749 хлор-три-флуорида, UN 2189 дихлор-силана, UN 2901 бром-хлорида и UN 3057 трифлуор-ацетил-хлорида мора у том случају износити најмање 18 mm.

(c) „Сендвич" покривач за данце цистерне

Ако се заштита састоји од изолационе конструкције („сендвич"-покривача), она мора покривати целокупно подручје данца цистерне и мора имати специфичан капацитет апсорпције енергије од најмање 22 kJ (што одговара дебљини зида од 6 mm), који се мери према поступку описаном у прилогу B уз стандард EN 13094 „Цистерне за транспорт опасних материја – Металне цистерне са радним притиском од највише 0,5 bar – Пројектовање и израда". Ако конструктивним мерама не може бити искључена опасност од корозије, морају постојати могућности за контролисање спољног зида данца цистерне, нпр. помоћу одвојивог поклопца.

(d) Штитник на оба краја кола

Ако се на оба краја кола користи штитник, важе следећи захтеви:

- штитник мора да покрије ширину сваке поједине цистерне до одређене висине. Осим тога, ширина штитника по целој висини штитника мора бити најмање једнака растојању између спољних ивица плоча одбојника;

- мерено од горње ивице носача одбојника, штитник својом висином мора

• или покривати две трећине пречника цистерне,
• или покривати најмање 900 mm и додатно бити опремљен уређајем за прихват подигнутих одбојника, смештеним уз горњу ивицу;

- дебљина зида штитника мора бити најмање 6 mm;

- штитник и његови причвршћивачи морају бити конструисани тако да је опасност да штитник пробије данце цистерне сведена на минимум.

(e) Штитник на оба краја кола опремљен са аутоматским спојницама:

Ако се на оба краја кола користи штитник, важе следећи захтеви:

- штитник мора да покрије крајеве цистерне у висини од најмање 1100 mm, мерено од горње ивице носача одбојника, спојнице морају бити опремљене са уређајима против клизања како би се спре-чило ненамерно раздвајање и ширина штитника по целој висини штитника мора бити најмање 1200 mm;

- дебљина зида штитника мора бити најмање 12 mm;

- штитник и његови причвршћивачи морају бити конструисани тако да је опасност да штитник пробије дно цистерне сведена на минимум.

Дебљине зидова наведене под (b), (c) и (d) односе се на референтни челик. Ако се користе други материјали, изузев конструкционог челика, еквивалентна дебљина зида се мора израчунати према формули наведеној у 6.8.2.1.18. Том приликом се за Rm и A морају узети минималне вредности из стандарда материјала.

TE26 Сви прикључци за пуњење и пражњење, укључујући и оне у фази испарења, на цистернама намењеним за превоз запаљивих дубоко расхлађених течних гасова, морају бити опремљени аутоматским зауставним вентилом са тренутним затварањем (види 6.8.3.2.3) што је могуће ближе цистерни.

(c) Одобрење типа (TA)

TA1 Превоз органских материја цистернама не може бити одобрен.

TA2 Превоз ове материје може да се врши колима цистернама или контејнер-

цистернама искључиво под условима које је утврдио надлежни орган земље порекла, уколико је надлежни орган на основу доле наведених испитивања установио да се такав превоз може обавити на безбедан начин.

Ако земља порекла није уговорна страна RID, тада те услове мора да призна надлежни орган прве уговорне стране RID у коју пошиљка улази.

За одобрење типа морају се извршити испитивања ради:

- доказивања компатибилности са свим материјалима који нормално долазе у додир са материјом током превоза;
- добијања података за конструкцију уређаја за растерећење притиска у случају опасности, као и сигурносних вентила, с обзиром на конструкционе карактеристике цистерне; и
- утврђивања свих посебних захтева који су неопходни за безбедан превоз материје.

Резултати испитивања морају бити наведени у извештају за одобрење типа.

TA3 Превоз ове материје може да се врши искључиво цистернама са кôдом LGAV или SGAV; хијерархија наведена у 4.3.4.1.2 не важи.

TA4 Надлежни орган или контролно тело у складу са 1.8.6.3 и акредитовано према EN ISO/IEC 17020:2012 (осим одредбе 8.1.3) типа A, примењује поступке оцењивања усаглашености из одељка 1.8.7.

TA5 Ова материја се може превозити само у цистернама са кôдом S2.65AN(+); хијерархија у 4.3.4.1.2 се не примењује.

(d) Испитивања (TT)

TT1 При хидрауличком испитивању, цистерне од чистог алуминијума морају се подвргнути и првом и периодичном хидрауличком испитивању само под притиском од 250 kPa (2,5 bar) (надпритисак).

TT2 Стање облоге тела цистерне сваке године мора да испита контролно тело прегледом унутрашњости тела цистерне (види посебну одредбу TU 43 у 4.3.5).

TT3 *(Резервисано)*

Одступајући од захтева наведених у 6.8.2.4.2, најкасније сваких осам година се морају спроводити периодична контролисања чији саставни део мора бити и контрола дебљине зидова помоћу одговарајућих инструмената. Испитивање заптивености и функционисања ових цистерни у складу са одредбом у 6.8.2.4.3 врши се најкасније сваке четири године.

TT4 *(Брисано)*

TT5 Хидрауличко испитивање мора се извршити најкасније сваке четири године.

две и по године.

TT6 Периодично контролисање мора се вршити најкасније сваке четири године.

(Резервисано)

TT7 Изузетно од захтева наведених у 6.8.2.4.2, периодично контролисање унутрашњости може бити замењена програмом који је одобрио надлежни орган.

TT8 На цистернама на којима је званичан назив који се захтева за класификацију UN 1005 АМОНИЈАК, БЕЗВОДНИ, обележеним у складу са 6.8.3.5.1 до 6.8.3.5.3 и које су произведене од ситнозрнастих челика са границом еластичности према

стандарду материјала преко 400 N/mm^2, у оквиру сваког периодичног контролисања у складу са 6.8.2.4.2 морају се извршити и контролисања магнетним прахом ради утврђивања површинских прслина.

У доњем делу сваког тела цистерне мора се контролисати најмање 20 % дужине ободних и подужних шавова, заварени спојеви свих прикључака, као и сва оправљена и брушена места.

Ако се на цистерни или плочици цистерне уклања обележје материје, мора да се спроведе контролисање магнетним честицама; ови радови морају бити забележени у сертификату о контролисању који је приложен у досијеу за цистерне.

Такво контролисање магнетним честицама мора бити извршено у складу са EN 12972:2018 + A1:2024.

TT9 Надлежни орган или контролно тело у складу са 1.8.6.3 и акредитовано према EN ISO/IEC 17020:2012 (осим одредбе 8.1.3) типа А, за контролисања и испитивања (укључујући надзирање производње) примењује поступке из одељка 1.8.7.

TT10 Периодична контролисања према 6.8.2.4.2 морају се извршити најкасније сваке

четири године.	две и по године.

(e) Обележавање (TM)

Напомена: *Ознаке морају бити сачињене на службеном језику земље у којој је издато одобрење, а уколико тај језик није енглески, француски, немачки или италијански, онда и на енглеском, француском, немачком или италијанском, уколико споразумима између земаља кроз које се обавља транспорт није другачије предвиђено.*

TM1 Осим података према 6.8.2.5.2, цистерне додатно морају носити напомену „НЕ ОТВАРАТИ ТОКОМ ПРЕВОЗА. САМОЗАПАЉИВО” (види и горе наведену напомену).

TM2 Осим података према 6.8.2.5.2, цистерне додатно морају носити напомену „НЕ ОТВАРАТИ ТОКОМ ПРЕВОЗА. У ДОДИРУ С ВОДОМ СТВАРАЈУ СЕ ЗАПАЉИВИ ГАСОВИ” (види и горе наведену напомену).

TM3 На идентификационој плочици цистерне прописане у 6.8.2.5.1 додатно мора бити наведен и званичан назив материје и највећа дозвољена маса пуњења цистерне у kg за ову материју.

Границе товарења према 6.8.2.5.2 се израчунавају с обзиром на највеће дозвољене масе пуњења цистерне, у зависности од материје која се превози.	

TM4 На цистернама, било на идентификационој плочици прописаној у 6.8.2.5.2 или на самом телу цистерне уколико је оно тако ојачано да тиме није угрожена отпорност цистерне, морају бити утиснути или на сличан начин обележени следећи додатни подаци:

хемијски назив и дозвољена концентрација односне материје.

TM5 Осим података предвиђених у 6.8.2.5.1, на цистернама мора бити наведен и датум (месец, година) последњег контролисања стања унутрашњости.

TM6 На кола цистерне мора бити став-љена трака наранџасте боје према 5.3.5.	*(Резервисано)*

TM7 Тролисни симбол (симбол зрачења) који је описан у 5.2.1.7.6. мора бити обележен жигом или другим истовредним методом на плочици описаној у 6.8.2.5.1. Тролисни симбол може бити гравиран директно на зид саме цистерне, уколико су зидови тако ојачани да тиме није угрожена отпорност цистерне.

6.8.5 Захтеви за материјале и израду тела кола цистерни и контејнер-цистерни за које се захтева испитни притисак од најмање 1 MPa (10 bar), као и тела кола цистерни и контејнер-цистерни за превоз дубоко расхлађених течних гасова класе 2

6.8.5.1 Материјали и тела цистерни

6.8.5.1.1 (a) Тела цистерни за превоз:

- компримованих, течних или растворених гасова класе 2;
- материја UN бројева 1380, 2845, 2870, 3194 и 3391 до 3394 класе 4.2; и
- UN 1052 флуор-водоника, дехидрираног, и UN 1790 флуорводоничне киселине са преко 85 % флуор-водоника класе 8

морају бити произведена од челика.

(b) Тела цистерни од ситнозрнастог челика за превоз:

- нагризајућих гасова и UN 2073 раствора амонијака класе 2 и
- UN 1052 флуор-водоника, дехидрираног, и UN 1790 флуор-водоничне киселине са преко 85 % флуор-водоника класе 8

морају бити термички обрађена ради избегавања термичких напрезања.

Термичка обрада не мора бити изведена уколико:

1. не постоји опасност од напонске корозије; и
2. средња вредност при испитивању енергије удара са по три узорка чистог метала шава, зоне утицаја топлоте и основног материјала, износи најмање 45 J. Као узорак мора се употребити узорак ISO-V. За основни материјал узорак се мора испитивати „попречно”. За чист метал шава и зону утицаја топлоте мора се изабрати положај зареза S на средини чистог метала шава одн. на средини зоне утицаја топлоте. Испитивање се мора извести при најнижој радној температури.

(c) Тела цистерни за превоз дубоко расхлађених течних гасова класе 2 морају бити произведена од челика, алуминијума, легура алуминијума, бакра или легура бакра, као нпр. од месинга. Међутим, тела цистерни од бакра или легура бакра дозвољена су само за гасове који не садрже ацетилен; при том етилен ипак може да садржи највише 0,005 % ацетилена.

(d) Могу се употребити само материјали погодни за најнижу и највишу радну температуру тела цистерне и делова његове опреме.

6.8.5.1.2 За производњу тела цистерни дозвољени су следећи материјали:

(a) челици код којих не долази до кртог лома при најнижој радној температури (види 6.8.5.2.1):

- конструкциони челици (не за дубоко расхлађене течне гасове класе 2);
- ситнозрнасти челици до температуре од –60 °C;
- никловани челици (са садржајем никла од 0,5 % до 9 %) до температуре од –196 °C, у зависности од садржаја никла;
- аустенитни челици од хром-никла, до температуре од –270 °C;
- аустенитно-феритни нерђајући челици, до температуре од -60 °C;

(b) алуминијум са садржајем алуминијума од најмање 99,5 % или легуре алуминијума (види 6.8.5.2.2);

(c) дезоксидирани бакар са садржајем бакра од најмање 99,9 % и легуре бакра са садржајем бакра преко 56 % (види 6.8.5.2.3).

6.8.5.1.3 (a) Тела цистерни од челика, алуминијума или легура алуминијума морају бити искључиво бешавна или заварена.

(b) Тела цистерни од аустенитног челика, бакра или легура бакра могу бити и тврдо лемљена.

6.8.5.1.4 Делови прибора могу бити спојени са телом цистерне завртњима или на следећи начин:

(a) ако су тела цистерни од челика, алуминијума или легура алуминијума - заваривањем;

(b) ако су тела цистерни од аустенитног челика, бакра или легура бакра - заваривањем или тврдим лемљењем.

6.8.5.1.5 Тела цистерни морају бити израђена и причвршћена на кола, шасију или на рам контејнера тако да се са сигурношћу избегне хлађење носећих делова, које би могло довести до лома. Сами делови за причвршћивање тела цистерне морају бити конструисани тако да задржавају потребне механичке квалитете и на температури коју достижу при најнижој радној температури која је дозвољена за цистерну.

6.8.5.2 Захтеви за испитивање

6.8.5.2.1 Тела цистерни од челика

Материјали који се користе за израду тела цистерни и заварени спојеви морају на својој најнижој радној температури, али најмање на температури од –20 °C, испуњавати следеће услове у вези са ударном жилавошћу:

- испитивања морају бити изведена помоћу узорака са V-шавом;
- ударна жилавост (види 6.8.5.3.1 до 6.8.5.3.3) узорака са подужном осом управном на правац ваљања и са V-шавом (према ISO R 148) управним на површину плоче мора износити најмање 34 J/cm^2 за конструкциони челик (ова испитивања могу бити изведена на основу постојећих ISO-стандарда, помоћу узорака чија је подужна оса у правцу ваљања), ситнозрнасти челик, легирани феритни челик са Ni < 5 %, легирани феритни челик са 5 % ≤ Ni ≤ 9 %,; аустенитни Cr-Ni-челик; или аустенитно-феритним нерђајућим челиком;
- у случају аустенитних челика, испитивању ударне жилавости се мора подвргнути само заварени спој;
- за радне температуре ниже од –196 °C испитивање ударне жилавости се не изводи на најнижој радној температури, већ на температури од –196 °C.

6.8.5.2.2 Тела цистерни од алуминијума или легура алуминијума

Шавови на телима цистерни морају испуњавати услове које је утврдио надлежни орган.

6.8.5.2.3 Тела цистерни од бакра или легура бакра

Испитивања у сврху доказивања довољне ударне жилавости нису потребна.

6.8.5.3 Одређивање ударне жилавости

6.8.5.3.1 У случају лимова дебљине мање од 10 mm, али не мање од 5 mm, морају се користити узорци попречног пресека од 10 mm x e mm, при чему „e” представља дебљину лима. Дозвољена је обрада на 7,5 mm или 5 mm, уколико је то потребно. У сваком случају треба се придржавати најмање вредности од 34 J/cm^2.

Напомена: *У случају лимова тањих од 5 mm и њихових заварених спојева, не врши се испитивање ударне жилавости.*

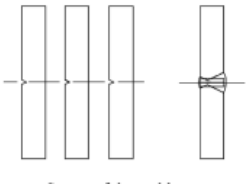
6.8.5.3.2 (a) При испитивању лимова, ударна жилавост се одређује на три узорка. Узорци се морају узети попречно у односу на правац ваљања; у случају конструкционог челика, међутим, они се могу узети и у правцу ваљања.

(b) За испитивање заварених шавова узорци се узимају на следећи начин:

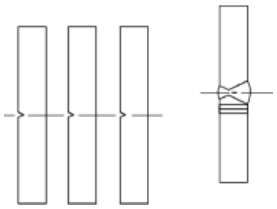
ако је e ≤ 10 mm:

три узорка из средине завареног споја;

три узорка са шавом на средини зоне утицаја топлоте (V-шав сече границу спајања по средини узорка);

Средина завареног споја

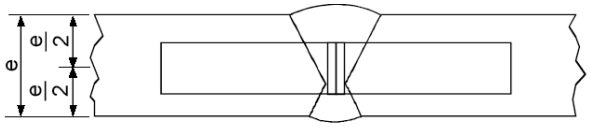

Зона утицаја топлоте

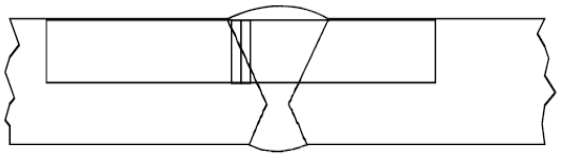
ако је 10 mm < e ≤ 20 mm:

три узорка из средине завареног споја;

три узорка из зоне утицаја топлоте (V-шав сече границу спајања по средини узорка);

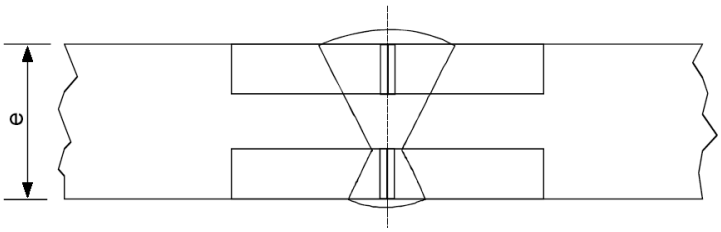
Средина завареног споја

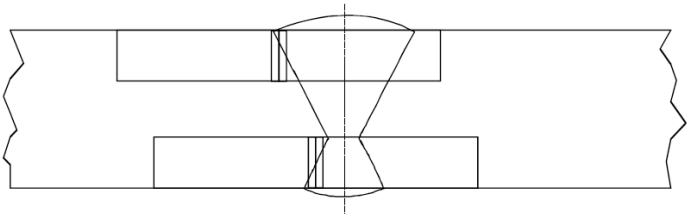
Зона утицаја топлоте

ако је e > 20 mm:

два сета од по три узорка (један сет са горње површине, други сет са доње површине) узета на местима као што је приказано доле (V-шав сече границу спајања по средини узорка узетог из зоне утицаја топлоте).

Средина завареног споја

Зона утицаја топлоте

6.8.5.3.3 (a) Што се тиче лимова, средња вредност трију узорака мора да постигне минималну вредност од 34 J/cm^2 наведену у 6.8.5.2.1; само једна појединачна вредност може бити мања од минималне вредности, али не мања од 24 J/cm^2.

(b) Што се тиче шавова, средња вредност која произилази од три узорка узета из средине завареног споја не сме бити мања од минималне вредности од 34 J/cm^2; само једна појединачна вредност може бити мања од минималне вредности, али не мања од 24 J/cm^2.

(c) Што се тиче зоне утицаја топлоте (V-шав сече границу спајања по средини узорка), вредност само једног од три узорка сме бити мања од минималне вредности од 34 J/cm^2, али не мања од 24 J/cm^2.

6.8.5.3.4 Ако захтеви наведени у 6.8.5.3.3 нису испуњени, поновљено испитивање је дозвољено само у случају:

(a) да је средња вредност прва три узорка испод минималне вредности од 34 J/cm^2 или

(b) да је више од једне појединачне вредности испод минималне вредности од 34 J/cm^2, али не испод 24 J/cm^2.

6.8.5.3.5 У поновљеном испитивању ударне жилавости лимова или заварених спојева ниједна појединачна вредност не сме бити мања од 34 J/cm^2. Средња вредност свих резултата добијених у првом и у поновљеном испитивању мора бити једнака минималној вредности од 34 J/cm^2 или већа од ње.

У поновљеном испитивању ударне жилавости зоне утицаја топлоте ниједна појединачна вредност не сме бити мања од 34 J/cm^2.

6.8.5.4 Позив на стандарде

Захтеви наведени у 6.8.5.2 и 6.8.5.3 сматрају се задовољеним уколико су примењени следећи стандарди:

EN ISO 21028-1:2016 Криогени резервоари – Захтеви у вези са жилавошћу материјала на криогеној температури – Део 1: Температуре испод -80 °C,

EN ISO 21028-2:2018 Криогени резервоари – Захтеви у вези са жилавошћу материјала на криогеној температури – Део 2: Температуре између -80 °C и -20°C.

Поглавље 6.9

Захтеви за пројектовање, израду, контролисање и испитивање преносивих цистерни са телом израђеним од ојачаних пластичних влакана (ОПВ)

6.9.1 Примена и опште одредбе

6.9.1.1 Захтеви одељка 6.9.2 примењују се на преносиве цистерне са телом од ОПВ намењене за превоз опасне робе класа 1, 3, 5.1, 6.1, 6.2, 8 и 9 свим видовима транспорта. Поред захтева овог поглавља, осим ако није другачије одређено, применљиви захтеви Међународне конвенције о безбедним контејнерима (CSC) из 1972, са изменама и допунама, морају бити испуњени за све мултимодалне преносиве цистерне са телом од ОПВ које испуњавају дефиницију за „контејнер" у складу са одредбама те конвенције.

6.9.1.2 Захтеви овог поглавља се не примењују на преносиве цистерне за превоз ван обале.

6.9.1.3 Захтеви поглавља 4.2 и одељка 6.7.2 примењују се на тела преносивих цистерни од ОПВ, осим оних који се односе на коришћење металних материјала за израду тела преносиве цистерне и додатних захтева наведених у овом поглављу.

6.9.1.4 Узимајући у обзир научни и технолошки напредак, технички захтеви овог поглавља могу се заменити алтернативним мерама (аранжманима). Ове алтернативне мере, морају понудити ниво безбедности који није нижи од оног који је дат захтевима овог поглавља у погледу компатибилности са материјама које се превозе и способности преносиве цистерне од ОПВ да издржи удар, оптерећење и пожар. За међународни превоз, алтернативне мере за преносиве цистерне од ОПВ морају бити одобрене од стране одговорног надлежног органа.

6.9.2 Захтеви за пројектовање, израду, контролисање и испитивање преносивих цистерни од ОПВ

6.9.2.1 Дефиниције

За потребе овог одељка примењују се дефиниције наведене у 6.7.2.1 осим дефиниција које се односе на металне материјале („Ситнозрнасти челик", „Конструкциони челик" и „Референтни челик") за израду тела преносиве цистерне.

Осим тога, следеће дефиниције се примењују на преносиве цистерне са телом од ОПВ:

Спољашњи слој означава део тела који је директно изложен атмосфери;

Ојачана пластична влакна (ОПВ), види 1.2.1;

Намотавање влакана означава поступак израде структура ОПВ у коме се континуирана ојачања (влакна, траке или друго), било претходно импрегниран материјал матрице или импрегниран током намотавања, постављају на ротирајуће вретено. Уопштено гледано, облик је површина окретања и може укључивати крајеве (главе);

ОПВ тело означава затворени део цилиндричног облика са унутрашњом запремином, намењено за превоз хемијских материја;

ОПВ цистерна је преносива цистерна израђена од тела од ОПВ и крајева (глава), опреме за руковање, сигурносних уређаја за растерећење и друге уграђене опреме;

Температура остакљивања (Tg) представља карактеристичне вредности температурног опсега у коме се дешава транзиција (прелаз) стакла;

Ручно полагање означава поступак обликовања ојачане пластике при чему се ојачање и смола смештају у калуп;

Облога је слој на унутрашњој површини тела од ОПВ која спречава контакт са опасном робом која се превози;

Подлога представља влакнасто ојачање направљено од насумичних, исецканих или уврнутих влакана повезаних заједно у облику листова различите дужине и дебљине;

Паралелни узорак тела означава узорак ОПВ, који мора бити репрезентативан за тело, конструисан паралелно са конструкцијом тела ако није могуће користити исечке из самог тела. Паралелни узорак тела може бити раван или закривљен;

Репрезентативни узорак означава узорак изрезан из тела;

Инфузија смоле означава начин израде ОПВ при којем се суво ојачање ставља у одговарајући калуп, једнострани калуп са вакум врећом или другачије, а течна смола се доводи у део коришћењем примењеног спољашњег притиска на улазу и/или применом потпуног или делимичног вакум притиска на вентилу;

Структурни слој означава ОПВ слојеве тела неопходне да би се издржала пројектована оптерећења;

Застор означава танку простирку високе упијајуће моћи која се користи у слојевима ОПВ производа када је потребан додатни полимерски матрични фракцијски садржај (уједначеност површине, хемијска отпорност, заптивеност, итд.).

6.9.2.2 Општи захтеви за пројектовање и израду

6.9.2.2.1 Захтеви из 6.7.1 и 6.7.2.2 примењују се на ОПВ преносиве цистерне. За делове тела који су направљени од ОПВ, изузети су следећи захтеви поглавља 6.7: 6.7.2.2.1, 6.7.2.2.9.1, 6.7.2.2.13 и 6.7.2.2.14. Тела треба да буду пројектована и израђена у складу са захтевима прописа за посуде под притиском који се примењује на ОПВ материјале, признатим од стране надлежног органа.

Поред тога, примењују се захтеви у наставку.

6.9.2.2.2 *Систем обезбеђивања квалитета произвођача*

6.9.2.2.2.1 Систем обезбеђивања квалитета треба да садржи све елементе, захтеве и одредбе које је усвојио произвођач. Мора бити документован на систематичан и уредан начин, у облику писаних смерница, поступака и упутстава.

6.9.2.2.2.2 Садржај би посебно требало да садржи одговарајући опис:

(a) организационе структуре и одговорности особља у погледу пројектовања и квалитета производа;

(b) контроле пројектовања и технике верификације пројектовања, процеси и поступци који ће се користити приликом пројектовања преносивих цистерни;

(c) одговарајућих упутстава за производњу, контролу квалитета, осигурање квалитета и руковање процесом која ће се користити;

(d) записа о квалитету, као што су извештаји о контролисању, подаци о испитивању и подаци о калибрацији;

(e) верификације процеса управљања како би се осигурао ефикасан рад система обезбеђивања квалитета који произилази из ревизије у складу са 6.9.2.2.2.4;

(f) поступка који описује како се испуњавају захтеви клијената;

(g) поступка контроле докумената и њихове ревизије;

(h) средстава за контролу неусаглашених преносивих цистерни, купљених

компоненти, материјала у процесу и финалних материјала; и

(i) програма обуке и поступака квалификације за одговарајуће особље.

6.9.2.2.2.3 У оквиру система обезбеђивања квалитета, следећи минимални захтеви морају бити испуњени за сваку произведену ОПВ преносиву цистерну:

(a) коришћење плана контролисања и испитивања (ПКИ);

(b) визуелно контролисање;

(c) верификација оријентације влакана и масеног удела применом документованог поступка контроле;

(d) верификација квалитета и својстава влакна и смоле путем сертификата или друге документације;

(e) верификација квалитета и својстава облоге путем сертификата или друге документације;

(f) верификација формираног термопластичног својства смоле или степена очвршћавања термореактивне смоле, које год да је применљиво, директним или индиректним средствима (нпр. Барколов тест или диференцијална скенирајућа калориметрија) која се утврђује у складу са 6.9.2.7.1.2 (h), или постепеним испитивањем репрезентативног узорка или паралелног узорка тела у складу са 6.9.2.7.1.2 (e) током периода од 100 сати;

(g) документовање онога што је применљиво за процесе формирања термопластичне смоле или процесе очвршћавања и накнадног очвршћавања термореактивне смоле; и

(h) чување и архивирање узорака тела цистерне за будуће контролисање и верификацију тела (нпр. исечци из отвора) у периоду од 5 година.

6.9.2.2.2.4 Ревизија система обезбеђивања квалитета

Систем обезбеђивања квалитета се прво процењује како би се обезбедило да је у складу са захтевима из 6.9.2.2.2.1 до 6.9.2.2.2.3 на задовољење надлежног органа.

Произвођач се обавештава о резултатима ревизије. Обавештење мора садржати закључке ревизије и све захтеване корективне радње.

У складу са захтевима надлежног органа, периодичне ревизије треба спроводити како би се осигурало да произвођач одржава и примењује систем обезбеђивања квалитета. Извештаји о периодичним ревизијама се достављају произвођачу.

6.9.2.2.2.5 Одржавање система обезбеђивања квалитета

Произвођач мора одржавати одобрени систем обезбеђивања квалитета како би он остао одговарајући и ефикасан.

Произвођач мора обавестити надлежни орган који је одобрио систем обезбеђивања квалитета о свим намераваним изменама. Предложене измене се процењују како би се утврдило да ли ће измењени систем обезбеђивања квалитета наставити да испуњава захтеве из 6.9.2.2.2.1 до 6.9.2.2.2.3.

6.9.2.2.3 *ОПВ тела цистерни*

6.9.2.2.3.1 ОПВ тела цистерни морају бити на сигуран начин спојена са структурним елементима оквира преносиве цистерне. Ослонци и причвршћивачи ОПВ тела цистерни на оквир не смеју изазвати локалне концентрације напрезања које премашују пројектоване дозвољене вредности структуре тела цистерне у складу са одредбама наведеним у овом поглављу за све услове рада и испитивања.

6.9.2.2.3.2 Тела цистерни морају бити направљена од одговарајућих материјала који могу да издрже у минималном пројектованом температурном опсегу од -40 °C до +50 °C, осим ако надлежни орган државе у којој се врши транспорт не пропише друге температурне опсеге за одређене екстремније климатске или радне услове (нпр. грејни елементи).

6.9.2.2.3.3 Ако је уграђен систем за грејање, он мора бити у складу са 6.7.2.5.12 до 6.7.2.5.15 и са следећим захтевима:

(a) највиша радна температура грејних елемената уграђених или повезаних са телом цистерне не сме да премаши највишу пројектовану вредност температуре цистерне;

(b) грејни елементи морају бити пројектовани, контролисани и коришћени на такав начин да температура материје која се превози не може прећи највишу пројектовану температуру цистерне или вредност при којој унутрашњи притисак прелази максимални дозвољени радни притисак (MAWP); и

(c) структуре цистерне и њених грејних елемената морају омогућити испитивање тела цистерне у погледу могућих ефеката прегревања.

6.9.2.2.3.4 Тела цистерни морају бити састављена од следећих елемената:

– облоге;

– структурног слоја;

– спољашњег слоја.

Напомена: *Елементи се могу комбиновати ако су испуњени сви важећи функционални критеријуми.*

6.9.2.2.3.5 Облога је унутрашњи део тела цистерне пројектован као примарна препрека која обезбеђује дугорочну хемијску отпорност у односу на материје које се превозе, спречава било какву опасну реакцију са садржајем или стварање опасаних једињења као и свако значајно слабљење структурног слоја због дифузије производа кроз облогу. Хемијска компатибилност мора бити проверена у складу са 6.9.2.7.1.3.

Облога може бити ОПВ облога или термопластична облога.

6.9.2.2.3.6 ОПВ облоге састоје се од следеће две компоненте:

(a) површински слој („гел слој”): одговарајући површински слој богат смолом, ојачан застором, компатибилан са смолом и садржајем. Овај слој мора садржати највише 30 % влакана по маси и мора имати дебљину не мању од 0,25 mm и не већу од 0,60 mm;

(b) ојачавајући слој(еви): слој или неколико слојева најмање дебљине 2 mm који садрже најмање 900 g/m² стаклене подлоге или исецканих влакана са масеним уделом у стаклу од најмање 30% осим ако еквивалентни ниво безбедности није доказан за мање садржаје стакла.

6.9.2.2.3.7 Ако се облога састоји од термопластичних листова они се заварују заједно у захтеваном облику коришћењем одобреног поступка заваривања који спроводи квалификовано особље. Заварене облоге морају имати слој од електро проводљивог

материјала постављен уз контактну површину вара која није у контакту са течностима, како би се олакшало испитивање варницама. Трајно везивање између облоге и структурног слоја треба да се постигне употребом одговарајуће методе.

6.9.2.2.3.8 Структурни слој мора бити пројектован тако да издржи пројектована оптерећења у складу са 6.7.2.2.12, 6.9.2.2.3.1, 6.9.2.3.2, 6.9.2.3.4 и 6.9.2.3.6.

6.9.2.2.3.9 Спољашњи слој смоле или боје треба да обезбеди адекватну заштиту структурних слојева цистерне од утицаја околине и изложености током коришћења, укључујући UV зрачење и слану маглу, као и повремену изложеност терета запљускивању.

6.9.2.2.3.10 Смоле

Прерада смеша смоле мора се спроводити у складу са препорукама добављача. Ове смоле могу бити:

– незасићене полиестер смоле;

– винилестер смоле;

– епокси смоле;

– фенолне смоле;

– термопластичне смоле.

Температура топлотне деформације смоле (HDT) утврђена у складу са 6.9.2.7.1.1 мора бити најмање 20 °C виша од максималне пројектоване температуре тела цистерне како је дефинисано у 6.9.2.2.3.2, али ни у ком случају не сме бити нижа од 70 °C.

6.9.2.2.3.11 Материјал за ојачање

Материјал за ојачање структурних слојева бира се тако да испуњава захтеве структурног слоја.

За облогу се морају користити стаклена влакна најмање типа C или ECR у складу са стандардом ISO 2078:1993 + Amd 1:2015. Термопластични застори могу се користити за облоге само када је доказана њихова компатибилност са намењеним садржајем.

6.9.2.2.3.12 Адитиви (додаци)

Додаци који су неопходни за обраду смоле, као што су катализатори, убрзивачи, средства за отврдњавање и тиксотропичне материје као и материјали који се користе за побољшање цистерне, као што су пуњења, боје, пигменти, итд, не смеју да доводе до слабљења материјала, имајући у виду пројектовани век трајања и прорачунску температуру.

6.9.2.2.3.13 ОПВ тела цистерни, њихови елементи за причвршћивање као и њихова опрема за руковање и конструкциона опрема, морају бити пројектовани тако да у току пројектованог века трајања издрже оптерећења наведена у 6.7.2.2.12, 6.9.2.2.3, 6.9.2.3.2, 6.9.2.3.4 и 6.9.2.3.6, без губитка садржаја (изузев количине гасова која се испушта из евентуално постојећих уређаја за испуштање ваздуха).

6.9.2.2.3.14 Посебни захтеви за превоз материја са тачком паљења од највише 60 °C.

6.9.2.2.3.14.1 ОПВ цистерне које се користе за превоз запаљивих течности са тачком паљења од највише 60 °C морају бити конструисане тако да се осигура елиминација статичког електрицитета између појединих саставних делова и на тај начин избегне акумулација опасних електричних пражњења.

6.9.2.2.3.14.2 Вредност електричног отпора површине, измерена на унутрашњој и спољној страни тела цистерне не сме да прелази 10^9 Ω. То се може постићи коришћењем адитива у

смоли или интерламинарним проводљивим слојевима као што су мреже од метала или угљених влакана.

6.9.2.2.3.14.3 Измерени електрични отпор уземљења не сме да прелази 10^7 Ω.

6.9.2.2.3.14.4 Све компоненте тела цистерне морају бити електрично повезане међусобно и са металним деловима опреме за руковање и конструкционе опреме цистерне. Електрични отпор између делова и опреме у међусобном контакту не сме бити већи од 10 Ω.

6.9.2.2.3.14.5 Прво мерење електричног отпора површине и уземљења врши се на свакој произведеној цистерни или на узорку тела цистерне према поступку признатом од стране надлежног органа. У случају оштећења тела цистерне које захтева поправку, електрични отпор се мора поново измерити.

6.9.2.2.3.15 Цистерна мора бити пројектована тако да издржи, без значајнијег цурења, ефекте пуне захваћености ватром у трајању од 30 минута како је наведено у захтевима испитивања у 6.9.2.7.1.5. Испитивање се може избећи уз сагласност надлежног органа где се довољан додатни доказ може осигурати испитивањима на цистернама упоредивог пројекта.

6.9.2.2.3.16 Поступак израде ОПВ тела цистерни

6.9.2.2.3.16.1 При изради ОПВ тела цистерни користи се намотавање влакана, ручно полагање, инфузија смоле или други одговарајући поступак производње композита.

6.9.2.2.3.16.2 Тежина влакнастог ојачања мора одговарати оној која је утврђена у спецификацији поступка са толеранцијом од +10 % и –0 %. За ојачавање тела цистерни користи се једна или више врсти влакана наведених у 6.9.2.2.3.11 и у спецификацији поступка.

6.9.2.2.3.16.3 Систем смоле мора бити један од система смола наведених у 6.9.2.2.3.10. Не смеју се користити никаква додатна пуњења, пигменти или боје, који би могли да промене природну боју смоле, осим у случајевима када је то дозвољено спецификацијом поступка.

6.9.2.3 Критеријуми за пројектовање

6.9.2.3.1 ОПВ тела цистерни морају бити пројектована тако да се напрезања могу анализирати математичким или експерименталним путем помоћу мерних трака или другим поступцима које је одобрио надлежни орган.

6.9.2.3.2 ОПВ тела цистерни морају се пројектовати и израдити тако да издрже испитни притисак. Посебне одредбе су утврђене за одређене материје у применљивим упутствима за преносиве цистерне наведеним у колони (10) табеле А, поглавља 3.2 и описане у 4.2.5 или посебним одредбама за преносиве цистерне наведеним у колони (11) табеле А, поглавља 3.2 и описаним у 4.2.5.3. Најмања дебљина зида тела ОПВ цистерне не сме бити мања од оне наведене у 6.9.2.4.

6.9.2.3.3 При одређеном испитном притиску максимална релативна затезна деформација тела цистерне измерена у mm/mm не сме довести до формирања микропукотина те стога не сме бити већа од прве измерене тачке лома или оштећења смоле услед истезања која је измерена у току испитивања затезања наведених у 6.9.2.7.1.2 (c).

6.9.2.3.4 За унутрашњи испитни притисак, спољашњи пројектовани притисак наведен у 6.7.2.2.10, статичка оптерећења наведена у 6.7.2.2.12 и статичка гравитациона оптерећења узрокована садржајем са највећом густином наведеном за врсту конструкције и при највећем степену пуњења, критеријум лома (FC) у уздужном

правцу, ободном правцу и у свим другим правцима у равни слоја композитног материјала, не сме да прелази следећу вредност:

$$FC \leq \frac{1}{K}$$

где је:

K = K0 × K1 × K2 × K3 × K4 × K5

где:

K има најмању вредност 4;

K_0 је фактор снаге. За општу пројектну вредност K_0 треба да буде једнака или већа 1,5 пута. Вредност K_0 треба помножити фактором вредности два осим ако је тело цистерне опремљено заштитом од оштећења која се састоји од комплетног металног оквира укључујући подужне и попречне структурне елементе;

K_1 је фактор везан за погоршање својстава материјала услед пузања и старења. Одређује се формулом:

$$K_1 = \frac{1}{\alpha\,\beta}$$

при чему је „α" фактор пузања, а „β" фактор старења, утврђен у складу са 6.9.2.7.1.2 (e) односно (f). Када се користе у прорачуну, фактори α и β морају бити између 0 и 1.

Алтернативно се може применити конзервативна вредност K_1 = 2 у сврху спровођења вежбе нумеричке валидације у 6.9.2.3.4 (овим се не уклања потреба испитивања ради утврђивања α и β);

K_2 фактор који је повезан са радном температуром и термичким својствима смоле и који се утврђује применом следеће једначине са минималном вредношћу 1:

K_2 = 1,25 – 0,0125(HDT – 70),

при чему је HDT температура топлотне деформације смоле, у °C;

K_3 је фактор који је повезан са замором материјала. Примењује се вредност K_3 = 1,75 осим ако није другачије договорено са надлежним органом. За пројектовање у односу на динамичка оптерећења као што је наведено у 6.7.2.2.12 користи се вредност K_3 = 1,1;

K_4 је фактор везан за очвршћавање смоле и има следеће вредности:

1,0 где се очвршћавање спроводи према одобреном и документованом поступку, а систем обезбеђивања квалитета описан у 6.9.2.2.2 укључује верификацију степена очвршћавања за сваку ОПВ преносиву цистерну користећи приступ директног мерења као што је калориметрија диференцијалним скенирањем (DSC) како је утврђено у стандарду ISO 11357-2:2016 према 6.9.2.7.1.2 (h);

1,1 где се формирање термопластичне смоле или очвршћавање термореактивне смоле спроводи према одобреном и документованом поступку а систем обезбеђивања квалитета описан у 6.9.2.2.2 укључује верификацију својстава формиране термопластичне смоле или степена очвршћавања термореактивне смоле, за сваку ОПВ преносиву цистерну користећи приступ директног мерења према 6.9.2.7.1.2 (h), као што је Барколов тест према ASTM D2583:2013-03 или EN 59:2016, HDT према ISO 75-1:2013, термомеханичке анализе (TMA) према ISO 11359-1:2014 или динамичке термомеханичке анализе (DMA) према ISO 6721-11:2019;

1,5 у осталим случајевима;

K_5 је фактор везан за упутство за преносиве цистерне у 4.2.5.2.6:

1,0 за Т 1 до Т 19;

1,33 за Т 20;

1,67 за Т 21 до Т 22.

Вежба нумеричке валидације коришћењем нумеричких анализа и погодног критеријума лома композита мора се извршити да би се утврдило јесу ли напрезања на спојевима тела цистерне испод дозвољених. Одговарајући критеријум лома у композиту укључује, али није ограничен на Тсаи-Ву („Tsai-Wu”), Тсаи-Хил („Tsai-Hill”), Хашин („Hashin”), Иамада-Сун („Yamada-Sun”), Теорију квара непроменљиве деформације („Strain Invariant Failure Theory”), Максимално напрезање („Maximum Strain”) или Максимални напон („Maximum Stress”). Дозвољене су остале везе с критеријумима снаге по договору са надлежним органом. Метода и резултати ове вежбе валидације пројекта се достављају надлежном органу.

Дозвољене вредности утврђују се коришћењем експеримената за добијање параметара који захтевају изабрани критеријум лома у комбинацији са фактором безбедности, вредности чврстоће измерене према 6.9.2.7.1.2 (c) и критеријумима максималног истезања прописаним у 6.9.2.3.5. Анализа спојева се врши у складу са дозвољеним вредностима утврђеним у 6.9.2.3.7 и вредностима чврстоће измереним према 6.9.2.7.1.2 (g). Извијање треба узети у обзир у складу са 6.9.2.3.6. Дизајн отвора и металних прикључака треба размотрити у складу са 6.9.2.3.8.

6.9.2.3.5 При било ком од напрезања дефинисаних у 6.7.2.2.12 и 6.9.2.3.4, резултујуће издужење у било ком смеру не сме прелазити вредности наведене у следећој табели или десети део издужења при лому смоле утврђеној према ISO 527-2:2012, која год од тих вредности је нижа.

Примери познатих граничних вредности представљени су у табели испод.

Врста смоле	**Максимално затезање при напрезању (%)**
незасићени полиестер или фенол	0,2
винилестер	0,25
епокси	0,3
термопластичне	види 6.9.2.3.3

6.9.2.3.6 За пројектовани спољашњи притисак минимални фактор сигурности за анализу линеарног извијања тела цистерне мора бити као што је дефинисан у применљивом правилнику за посуде под притиском али не мањи од три.

6.9.2.3.7 Прилепљени спојеви и/или ламинати који се користе у спојевима, укључујући завршне спојеве, веза између опреме и тела цистерне, спојеве напонских плоча и преграда тела цистерне, морају бити способни да издрже оптерећења наведена у 6.7.2.2.12, 6.9.2.2.3.1, 6.9.2.3.2, 6.9.2.3.4 и 6.9.2.3.6. Да би се избегле концентрације напрезања у слоју облоге примењено сужење не сме бити стрмије од 1:6.

Чврстоћа на смицање између наслаганих елемената и компоненти цистерне на коју су причвршћени не сме бити мања од:

$$\tau = \gamma \frac{Q}{l} \leq \frac{\tau_R}{K}$$

где је

τ_R је отпорност на међуслојно смицање према ISO 14130:1997 и Cor 1:2003;

Q је оптерећење по јединици ширине спојева;

K је фактор сигурности утврђен према 6.9.2.3.4;

l је дужина горњег ламината;

γ је фактор зареза који повезује просечно напрезање које делује на спој са максималним напрезањем на споју на почетном месту лома.

Остале прорачунске методе за спојеве су дозвољене по одобрењу надлежног органа.

6.9.2.3.8 Металне прирубнице и њихови затварачи могу се користити на ОПВ телу цистерни према пројектним захтевима у 6.7.2. Отвори на ОПВ телу цистерни морају бити ојачани како би обезбедили најмање исте факторе сигурности од статичких и динамичких напрезања како је наведено у 6.7.2.2.12, 6.9.2.3.2, 6.9.2.3.4 и 6.9.2.3.6 за само тело цистерне. Број отвора треба се свести на минимум. Однос осовина овалних отвора не сме бити већи од 2.

Ако су металне прирубнице или компоненте уграђене у ОПВ тело цистерне везивањем, метода карактеризације наведена у 6.9.2.3.7 ће се тада применити на спој између метала и ОПВ. Када су металне прирубнице или компоненте причвршћене на неки други начин, нпр. помоћу навојних спојница, тада се примењују одговарајуће одредбе стандарда за релевантну посуду под притиском.

6.9.2.3.9 Контролни прорачуни чврстоће тела цистерне врше се применом методе одређеног елемента уз симулацију постављања тела цистерне, спојева унутар ОПВ тела цистерне, спојева између ОПВ тела цистерне и оквира контејнера, као и отвора. Појединачности се морају узети у обзир коришћењем одговарајуће методе у складу са важећим правилником о посудама под притиском.

6.9.2.4 Најмања дебљина зида тела цистерне

6.9.2.4.1 Најмања дебљина ОПВ тела цистерне мора бити потврђена контролним прорачунима чврстоће тела цистерне, узимајући у обзир захтеве у погледу чврстоће дате у 6.9.2.3.4.

6.9.2.4.2 Најмања дебљина структурних слојева ОПВ тела цистерне треба бити утврђена у складу са 6.9.2.3.4, међутим, у сваком случају минимална дебљина структурних слојева мора бити најмање 3 mm.

6.9.2.5 Делови опреме за преносиве цистерне са ОПВ телом

Опрема за руковање, отвори на дну, уређаји за растерећење притиска, уређаји за мерење притиска, ослонци, оквири, прикључци за подизање и везивање преносивих цистерни морају да испуњавају захтеве из 6.7.2.5 до 6.7.2.17. Ако је у ОПВ тело цистерне потребно уградити било какве друге металне делове тада се примењују одредбе из 6.9.2.3.8.

6.9.2.6 Одобрење типа конструкције

6.9.2.6.1 Одобрење типа конструкције ОПВ преносиве цистерне мора бити у складу са захтевима из 6.7.2.18. За ОПВ преносиве цистерне примењују се следећи додатни захтеви.

6.9.2.6.2 Извештај о испитивању прототипа за потребе одобрења типа конструкције мора додатно садржати следеће:

(a) резултате испитивања материјала коришћених за израду ОПВ тела цистерне у складу са захтевима према 6.9.2.7.1;

(b) резултате испитивања на пад кугле у складу са захтевима према 6.9.2.7.1.4.

(c) резултате испитивања отпорности на ватру у складу са одредбама у 6.9.2.7.1.5.

6.9.2.6.3 Мора бити успостављен програм контролисања века употребе који треба бити саставни део упутства за руковање како би се пратило стање цистерне на периодичним контролисањима. Програм контролисања треба да се фокусира на места критичног напрезања која су препозната током пројектне анализе која је извршена према 6.9.2.3.4. Метода контролисања мора узети у обзир могући начин оштећења на месту критичног напрезања (нпр. затезно напрезање или интерламинарно напрезање). Контролисање мора бити комбинација визуелног и испитивања без разарања (нпр. акустичне емисије, ултразвучна процена, термографија). За грејне елементе, програм контролисања века употребе мора да омогући испитивање тела цистерне или њених репрезентативних места како би се узели у обзир ефекти прегревања.

6.9.2.6.4 Репрезентативни прототип подвргава се доле описаним испитивањима. Уколико је потребно, опрема за руковање може у ту сврху да буде замењена другим деловима.

6.9.2.6.4.1 Прототип се испитује на усаглашеност са спецификацијом типа конструкције. То укључује визуелно контролисање унутрашњости и спољашњости и мерење основних димензија.

6.9.2.6.4.2 Прототип који је опремљен мерним тракама на свим местима високог напрезања која су препозната приликом вежбе валидације пројекта у складу са 6.9.2.3.4, подвргавају се следећим оптерећењима, а издужења која при том настају се бележе:

(a) пуњење водом до максималног степена пуњења. Резултати мерења користе се за калибрацију прорачуна за пројектовање према 6.9.2.3.4;

(b) пуњење водом до максималног степена пуњења и подвргавање статичким оптерећењима у сва три смера фиксираним на одливке у угловима постоља, без наношења додатне масе споља на тело цистерне. Ради поређења са пројектованим прорачуном према 6.9.2.3.4, забележена напрезања се екстраполирају у односу на коефицијент убрзања који се захтева према 6.7.2.2.12 и измерена убрзања;

(c) пуњење водом и примена утврђеног испитног притиска. Цистерна не сме показивати видљива оштећења и цурење под овим оптерећењем.

Механички напон који одговара измереном степену напрезања не сме прелазити минимални фактор сигурности израчунат у 6.9.2.3.4 у било којим од наведених услова оптерећења.

6.9.2.7 Додатне одредбе које се примењују на ОПВ преносиве цистерне

6.9.2.7.1 *Испитивање материјала*

6.9.2.7.1.1 Смоле

Затезно издужење смоле одређује се у складу са ISO 527-2:2012. Температура топлотне дисторзије (HDT) смоле треба да се одреди у складу са ISO 75-1:2013.

6.9.2.7.1.2 Узорци тела цистерне

Сви премази се морају уклонити са узорака пре испитивања. Ако није могуће узети узорке са тела цистерне, могу се користити паралелни узорци са тела цистерне. Испитивања морају да обухвате следеће:

(a) дебљину ламината централног зида тела цистерне и њених крајева;

(b) масени садржај и састав влакана за ојачање према ISO 1172:1996 или ISO 14127:2008, као и оријентацију и структуру слојева за ојачање;

(c) затезну чврстоћу, издужење при кидању и модул еластичности у складу са стандардом ISO 527-4:1997 или ISO 527-5:2009 за ободни и уздужни правац тела цистерне. За површине ОПВ тела цистерни испитивања се обављају на

репрезентативним ламинатима у складу са ISO 527-4:1997 или ISO 527-5:2009, како би се омогућила процена подобности фактора сигурности (K). Користи се најмање шест узорака по мерењу затезне чврстоће и узима се средња вредност затезне чврстоће минус два стандардна одступања;

(d) отпор на савијање и чврстоћу утврђени испитивањем на савијање у три или четири тачке према ISO 14125:1998 + Amd 1:2011 изведени на узорку минималне ширине 50 mm постављеном на растојању његовог ослонца које је најмање 20 пута веће од дебљине зида. Користи се најмање пет узорака.

(e) фактор пузања α одређује се узимањем просечног резултата најмање два узорка са конфигурацијом описаном у (d), подвргнути пузању при савијању на три или четири тачке на највишој пројектованој температури наведеној у 6.9.2.2.3.2 током периода од 1000 часова. Следеће испитивање обавља се на сваком узорку:

(i) узорак ставити у апарат за савијање, без оптерећења, затим у пећницу подешену на највишу пројектовану температуру и оставити да се аклиматизира најмање 60 минута;

(ii) оптеретити узорак који се савија у складу са ISO 14125:1998 + Amd 1:2011 на напрезање при савијању које је једнако чврстоћи утврђеној под (d) и подељеној са четири. Одржавати механичко оптерећење на највишој пројектованој температури без прекида најмање 1000 сати;

(iii) мерити почетно извијање шест минута након примене пуног оптерећења у (e) (ii). Узорак остаје под оптерећењем у испитној опреми;

(iv) мерити коначно извијање након 1000 часова примене пуног оптерећења у (e) (ii); и

(v) израчунати фактор пузања α дељењем почетног извијања из (e) (iii) са коначним извијањем из (e) (iv);

(f) фактор старења β одређује се узимањем просечног резултата најмање два узорка са конфигурацијом описаном у (d) који су подвргнути статичком оптерећењу при савијању на три или четири тачке, у комбинацији са потапањем у воду на највишој пројектованој температури наведеној у 6.9.2.2.3.2 током периода од 1000 часова. Следеће испитивање обавља се на сваком узорку:

(i) пре испитивања или кондиционирања узорци се морају сушити у пећници на 80 °C током периода од 24 часа;

(ii) оптеретити узорак који се савија у три или четири тачке на температури околине у складу са ISO 14125:1998 + Amd 1:2011 на напрезање при савијању које је једнако чврстоћи утврђеној под (d) и подељеној са четири. Измерити почетно извијање шест минута након примене пуног оптерећења. Уклонити узорак из испитне опреме;

(iii) неоптерећени узорак уронити у воду на највишој пројектованој температури током периода који није краћи од 1000 часова без прекида током периода припреме воде. Када истекне период припреме (кондиционирања) воде, узорци се уклањају, одржавају влажним на температури околине и довршава се поступак у (f) (iv) у року од три дана;

(iv) узорак се подвргава другој серији статичког оптерећења на начин који је идентичан оном у (f) (ii).

(iv) мерити коначно извијање шест минута након примене пуног оптерећења. Уклонити узорак из испитне опреме; и

(v) израчунати фактор старења β дељењем почетног извијања из (f) (ii) са коначним извијањем из (f) (iv);

(g) међуслојна отпорност спојева на смицање мери се испитивањем репрезентативних узорака на затезање према стандарду ISO 14130:1997;

(h) ефикасност карактеристика обликовања термопластичне смоле или поступака очвршћавања и накнадног очвршћавања термореактивне смоле, у зависности од случаја до случаја, за ламиниране материјале, одређена је коришћењем једне или више следећих метода:

(i) директно мерење карактеристика формиране термопластичне смоле или степена очвршћавања термореактивне смоле: температура остакљивања (Tg) или температура топљења (Tm) одређена коришћењем диференцијалне скенирајуће калориметрије (DSC) према ISO 11357-2:2016; или

(ii) индиректно мерење карактеристика формиране термопластичне смоле или степена очвршћавања термореактивне смоле:

– HDT путем ISO 75-1:2013;

– Tg или Tm коришћењем термомеханичке анализе (TMA) путем ISO 11359-1:2014;

– динамичка термомеханичка анализа (DMA) путем ISO 6721-11:2019;

– Баркол испитивање путем ASTM D2583:2013-03 или EN 59:2016.

6.9.2.7.1.3 Хемијска компатибилност облоге и хемијских додирних површина опреме за руковање са материјама које се превозе мора се доказати једном од следећих метода. Ово доказивање мора узети у обзир све аспекте компатибилности материјала тела цистерне и њене опреме у односу на материју која се превози, укључујући и хемијско пропадање тела цистерне, покретање критичних реакција садржаја и опасне реакције између та два.

(a) како би се утврдило било какво пропадање тела цистерне репрезентативни узорци који се узимају из тела цистерне, укључујући све облоге са завареним спојевима, подвргавају се испитивању хемијске компатибилности према EN 977:1997 током периода од 1000 часова на 50 °C или на највишој температури која је одобрена за превоз одређене материје. У поређењу са узорком који није испитиван губитак чврстоће и модула еластичности измерени испитивањем савијањем према EN 978:1997 не смеју да пређу 25 %. Пукотине, мехурићи, удубљења, као и одвајање слојева и облога и храпавост нису прихватљиви;

(b) оверени и документовани подаци о позитивним искуствима у погледу компатибилности предметне материје која се пуни у односу на материјале тела цистерне са којима долази у додир на одређеним температурама, временима и другим релевантним условима рада;

(c) технички подаци објављени у релевантној литератури, стандарди или други извори који су прихватљиви надлежном органу;

(d) по договору са надлежним органом могу се користити и друге методе провере хемијске компатибилности.

6.9.2.7.1.4 Испитивање на пад кугле у складу са EN 976-1:1997

Прототип ће бити подвргнут испитивању на пад кугле у складу са EN 976-1:1997, број 6.6. Не смеју се појавити никаква видљива оштећења ни споља ни унутар цистерне.

6.9.2.7.1.5 Испитивање отпорности на ватру

6.9.2.7.1.5.1 Репрезентативни прототип цистерне опремљен његовом опремом за руковање и структурном опремом и напуњен водом до 80 % своје максималне запремине, мора бити изложен потпуној захваћености ватром изазваној у отвореном базену лож уља или другој врсти ватре истог ефекта, у трајању од 30 минута. Пожар треба да буде еквивалентан теоријском пожару са температуром пламена од 800°C, емисивношћу од 0,9 и за цистерну, коефицијентом преноса топлоте од 10 $W/(m^2K)$ и површинском апсорпцијом од 0,8. Минимални нето топлотни ток од 75 kW/m^2 мора бити калибрисан у складу са ISO 21843:2018. Димензије базена морају бити веће од

димензија цистерне за најмање 50 cm са сваке стране, а удаљеност између нивоа горива и цистерне мора износити између 50 cm и 80 cm. Остатак цистерне који се налази испод нивоа течности, укључујући отворе и затвараче, мора остати заптивен, не рачунајући капање.

6.9.2.8 Контролисање и испитивање

6.9.2.8.1 Контролисање и испитивање преносивих ОПВ цистерни врши се према одредбама у 6.7.2.19. Поред тога, заварене термопластичне облоге испитују се на варнице према одговарајућем стандарду након извршеног испитивања под притиском у складу са периодичним контролисањима наведеним у 6.7.2.19.4.

6.9.2.8.2 Поред тога, прво и периодична контролисања врше се у складу са програмом контролисања века употребе и свим повезаним методама контролисања према 6.9.2.6.3.

6.9.2.8.3 Прво контролисање и испитивање треба да потврди да је израда цистерне спроведена у складу са системом обезбеђивања квалитета који се захтева према 6.9.2.2.2.

6.9.2.8.4 Осим тога, током контролисања тела цистерне положај подручја загрејаних грејним елементима мора бити назначен или обележен, доступан на пројектним цртежима или мора постати видљив уз помоћ одговарајуће технике (нпр. инфрацрвеном). Испитивање тела цистерне узима у обзир ефекте прегревања, нагризања, ерозије, надпритиска и механичког преоптерећења.

6.9.2.9 Чување узорака

Узорци тела цистерне (нпр. исечци из отвора) за сваку произведену цистерну морају се чувати за будућа контролисања и проверу тела цистерне у периоду од пет година од датума првог контролисања и испитивања као и до успешно завршеног захтеваног петогодишњег периодичног контролисања.

6.9.2.10 Обележавање

6.9.2.10.1 Захтеви из 6.7.2.20.1 примењују се на преносиве цистерне са ОПВ телом цистерне осим оних из 6.7.2.20.1 (f) (ii).

6.9.2.10.2 Информације које се захтевају у 6.7.2.20.1 (f) (i) су:

„Структурни материјал тела цистерне: пластика ојачана влакнима”, влакно за ојачање нпр. „ојачање: Е-стакло” и смола нпр. „смола: винил естер”.

6.9.2.10.3 Захтеви одредбе 6.7.2.20.2 примењују се на преносиве цистерне са ОПВ телом цистерне.

Поглавље 6.10

Захтеви за израду, опрему, одобрење типа, контролисање и обележавање вакуум цистерни за отпад

Напомена 1: *За преносиве цистерне и UN контејнере за гас са више елемената (MEGC) види поглавље 6.7; за кола цистерне, демонтажне цистерне, контејнер цистерне и замењиве цистерне са телом цистерне израђеним од металних материјала, као и за батеријска кола и контејнере за гас са више елемената (MEGC), изузев UN-MEGC, види поглавље 6.8; за преносиве цистерне са телима израђеним од ојачаних пластичних влакана (ОПВ), види поглавље 6.9.*

Напомена 2: *Ово поглавље примењује се за контејнер цистерне и замењиве цистерне.*

6.10.1 Опште одредбе

6.10.1.1 Дефиниције појмова

Напомена: *Цистерна која у потпуности одговара захтевима из 6.8 не сматра се „ вакуум цистерном за отпад ”.*

6.10.1.1.1 „Заштићеним зонама” сматрају се:

(a) доњи део цистерне у сегменту који се простире преко угла од 60º са обе стране доње линије омотача;

(b) горњи део цистерне у сегменту који се простире преко угла од 30º са обе стране горње линије омотача;

6.10.1.2 Област примене

6.10.1.2.1 Посебни захтеви из 6.10.2 до 6.10.4 допуњују или мењају поглавље 6.8 и примењују се за вакуум цистерне за отпад.

Вакуум цистерне за отпад могу да буду опремљене данцима која се отварају, ако је захтевима из 4.3 дозвољено доње пражњење материја које се превозе (обележено словима „А” или „В” кôда цистерне, као што је наведено у поглављу 3.2 табела А колона 12, у складу са 4.3.4.1.1).

Вакуум цистерне за отпад морају одговарати свим захтевима из 6.8, осим када се овим поглављем наводе посебни захтеви. Захтеви из 6.8.2.1.19 и 6.8.2.1.20 се, међутим, не примењују.

6.10.2 Израда

6.10.2.1 Цистерне морају бити димензионисане према прорачунском притиску који одговара 1,3-струком притиску пуњења или пражњења али не мањем од 400 kPa (4 bar) (надпритисак). За превоз материја за које је у 6.8 одређен већи прорачунски притисак цистерне примењује се ова већа вредност.

6.10.2.2 Цистерне морају бити димензионисане тако да издрже негативан унутрашњи притисак од 100 kPa (1 bar).

6.10.3 Делови опреме

6.10.3.1 Делови опреме постављају се тако да током превоза и руковања буду заштићени од откидања или оштећења. Овај захтев се може испунити на тај начин што ће се делови опреме распоредити у такозваној „заштићеној зони" (види 6.10.1.1.1).

6.10.3.2 Уређај за доње пражњење цистерне може да се састоји из спољњег испусног прикључка опремљеног заустављним вентилом који је постављен што ближе телу цистерне и другог затварача у облику слепе прирубнице, или неког другог једнако ефикасног уређаја.

6.10.3.3 Положај и смер затварања заустављног вентила или заустављних вентила на телу цистерне или на свакој комори, у случају да тело цистерне има више комора, мора бити јасно видљив и подобан за контролу са тла.

6.10.3.4 Да би се спречио сваки губитак садржаја у случају оштећења спољних уређаја за пуњење и пражњење (прикључци, бочни уређаји за затварање), унутрашњи заустављни вентил или (евентуално) први спољни заустављни вентил и његово лежиште морају бити тако конструисани или заштићени да не могу бити откинути под утицајем спољних напрезања. Уређаји за пуњење и пражњење (укључујући прирубнице или навојне затвараче), као и евентуални заштитни поклопци морају бити обезбеђени против случајног отварања.

6.10.3.5 Цистерне могу да буду опремљене данцима која се отварају. Ова данца која се отварају морају одговарати следећим захтевима:

(a) она морају бити пројектована тако да после затварања остају заптивена;

(b) случајно отварање не сме бити могуће;

(c) ако се механизмом за отварање рукује уз примену помоћне енергије, данце које се отвара мора остати херметички затворено и у случају прекида у напајању енергијом;

(d) потребно је уградити сигурносни или блокирајући уређај којим се обезбеђује да данце не може да се отвори све док у цистерни још постоји преостали надпритисак. То не важи за данца која се отварају применом помоћне енергије са принудно регулисаним механизмом за отварање. У овом случају мора се радити о руковању помоћу *„Totmann"* уређаја који је тако постављен да корисник може у свако доба да прати поступак, а да сам не буде угрожен током отварања или затварања;

(e) потребно је предузети мере за заштиту данца које се отвара, а које приликом превртања контејнер цистерне или замењиве цистерне мора остати затворено.

6.10.3.6 Вакуум цистерне за отпад које ради бољег пражњења или чишћења цистерне имају унутрашњи клип опремају се заустављним уређајем који спречава да клип у било ком радном положају не буде истиснут из цистерне, када на клип делује сила која одговара максималном радном притиску цистерне. Максимални радни притисак цистерни или одељака цистерни са пнеуматским клипом не сме да прелази 100 kPa (1 bar). Унутрашњи клип и материјал од којег је израђен морају бити таквог састава да се не стварају извори паљења услед померања клипа.

Унутрашњи клип може да се користи и као преграда коморе, под условом да се блокира у свом положају. Ако се неки део уређаја помоћу којег се унутрашњи клип задржава у свом положају налази споља на цистерни, онда за то треба одабрати место на коме је искључена свака опасност од случајног оштећивања.

6.10.3.7 Цистерне могу да буду опремљене усисном конзолом, ако је:

(a) усисна конзола опремљена унутрашњим или спољним заустављним вентилом који је причвршћен директно на телу цистерне или на цевном луку који је заварен са телом цистерне; између тела цистерне или цевног лука и спољног заустављног вентила може се поставити обртни зупчасти венац, ако је овај обртни зупчасти венац постављен у заштићеној зони и уређај за покретање спољног заустављног вентила заштићен кућиштем или покривачем против опасности од истргнућа услед спољних оптерећења;

(b) заустављни вентил наведен под а) постављен тако да није могућ превоз у отвореном стању; и

(c) усисна конзола постављена тако да цистерна остане заптивена у случају случајног удара у усисну конзолу.

6.10.3.8 Цистерне се опремају следећом додатном опремом за руковање:

(a) постављањем отвора потисне вакуумске пумпе мора бити обезбеђено да се отровне или запаљиве паре одводе тако да не могу да проузрокују било какву опасност;

Напомена: *Овај захтев се, на пример, може задовољити употребом вертикалне цеви за пражњење на врху, или отвором у доњем делу са прикључком који дозвољава прикачињање црева.*

(b) уређај за спречавање непосредног пробоја пламена мора да буде постављен на свим отворима потисне вакуумске пумпе са могућим стварањем варница и који мора да буде постављен на цистерне које се користе за превоз запаљивог отпада или цистерна мора да буде отпорна на шок притисак изазван експлозијом, што подразумева да остане заптивена, али са дозвољеном деформацијом, услед настанка експлозије код пробоја пламена;

(c) пумпе које могу да производе позитиван притисак морају бити опремљене сигурносним вентилом у потисном воду. Сигурносни вентил се подешава на притисак реаговања који није већи од максималног радног притиска цистерне;

(d) између тела цистерне или испуста осигурача против препуњавања који се налази на телу цистерне и цевовода између тела цистерне и потисне вакуумске пумпе уграђује се запорни вентил;

(e) цистерна се опрема одговарајућим манометром/мерачем вакуума који је постављен тако да лице које рукује потисном вакуумском пумпом може лако да га очитава. Максимални радни притисак цистерне обележава се на скали показивача;

(f) цистерна или, код вишекоморне цистерне, свака комора цистерне опрема се показивачем нивоа течности. Стаклени показивачи нивоа течности и показивачи нивоа течности направљени од другог одговарајућег транспарентног материјала могу се користити као показивачи нивоа течности, уколико су:

(i) део зида цистерне и поседују отпорност на притисак која је упоредива са отпорношћу цистерне, или ако су показивачи нивоа течности постављени споља на цистерни;

(ii) горњи и доњи прикључци цистерне опремљени заустављним вентилима причвршћеним директно на тело цистерне, који су постављени тако да се спречи превоз са отвореним вентилима;

(iii) у стању да функционишу при максималном радном притиску цистерне;

(iv) постављена у зони у којој је искључена свака опасност од случајног оштећивања.

6.10.3.9 Тела вакуум цистерни за отпад морају бити опремљена сигурносним вентилом са распрскавајућим диском постављеним испред.

Вентил мора бити у стању да се аутоматски отвара на притиску који је између 0,9-

струког до 1,0-струког испитног притиска цистерне на којој је постављен. Коришћење тежински оптерећених вентила (гравитациона сила или противтег) је забрањено.

Распрскавајући диск сме најраније да се отвори на притисак реаговања вентила, а мора најкасније да се отвори када притисак достигне испитни притисак цистерне на којој је вентил постављен.

Сигурносни уређаји морају бити тако конструисани да издрже динамичко оптерећење, укључујући удар течности.

Између распрскавајућег диска и сигурносног вентила поставља се мерач притиска или неки други одговарајући уређај са визуелним очитавањем, како би се омогућило утврђивање ломова, перфорација или незаптивености плоче услед којих би сигурносни систем могао постати неспособан за функционисање.

6.10.4 Контролисање

Вакум цистерне за отпад подвргавају се најкасније на сваке две и по године испитивању унутрашњег стања, додатно уз контролисање у складу са 6.8.2.4.3.

Поглавље 6.11

Захтеви за пројектовање, израду, контролисање и испитивање контејнера за робу у расутом стању

6.11.1 *(Резервисано)*

6.11.2 Област важности и општи захтеви

6.11.2.1 Контејнери за робу у расутом стању и њихова опрема за руковање и конструкциона опрема морају бити пројектовани и конструисани тако да издрже унутрашњи притисак садржаја за пуњење и оптерећења која настају при нормалном руковању и превозу без губитка садржаја за пуњење.

6.11.2.2 Уколико је постављен вентил за пражњење, исти мора имати могућност обезбеђења у затвореном положају, а целокупан систем пражњења мора бити на адекватан начин заштићен од оштећења. Вентили са полужним затварачима морају имати могућност обезбеђења против случајног отварања, а затворени и отворени положај морају бити лако препознатљиви.

6.11.2.3 Кôд за означавање типова контејнера за робу у расутом стању

У следећој табели наведени су кôдови који се користе за означавање типова контејнера за робу у расутом стању:

Тип контејнера за робу у расутом стању	Кôд
покривени контејнер за робу у расутом стању	BK1
затворени контејнер за робу у расутом стању	BK2
флексибилни контејнер за робу у расутом стању	BK3

6.11.2.4 Имајући у виду напредак у науци и техници, надлежни орган може узети у обзир примену алтернативних споразума који пружају најмање еквивалентан ниво безбедности у односу на захтеве овог поглавља.

6.11.3 Захтеви за пројектовање, израду, контролисање и испитивање контејнера који одговарају CSC и који се користе као BK1 или BK2 контејнери за робу у расутом стању

6.11.3.1 Захтеви за пројектовање и израду

6.11.3.1.1 Општи захтеви овог пододељка за пројектовање и израду сматрају се испуњеним, ако контејнер за робу у расутом стању одговара захтевима стандарда ISO 1496-4:1991 („ISO-контејнери серије 1; Захтеви и испитивања; Део 4: Контејнери за робу у расутом стању без притиска”) и ако је непропусан за прашину.

6.11.3.1.2 Контејнери који су пројектовани и испитани у складу са стандардом ISO 1496-1:1990 („ISO-контејнери серије 1; Спецификација и испитивање; Део 1: Универзални теретни контејнери опште намене”) морају бити опремљени радном опремом која је, заједно са својим спојем са контејнером, пројектована тако да се чеоне странице ојачавају, а отпор према оптерећењима у подужном правцу повећава у оној мери колико је то неопходно за испуњење одговарајућих испитних захтева стандарда ISO 1496-4:1991.

6.11.3.1.3 Контејнери за робу у расутом стању морају бити непропусни за прашину. Уколико се за успостављање непропусности за прашину користи облога, иста мора бити израђена од одговарајућег материјала. Чврстоћа коришћеног материјала и конструкција облоге морају бити одговарајући за запремину контејнера и предвиђену употребу. Спојеви и затварачи облоге морају да издрже притиске и ударе који могу да настану у нормалним

условима руковања и превоза. Код контејнера за робу у расутом стању са вентилацијом облога не сме да омета функционисање вентилационих уређаја.

6.11.3.1.4 Радна опрема контејнера за робу у расутом стању који су пројектовани за пражњење киповањем мора бити у стању да издржи укупну масу пуњења у смеру киповања.

6.11.3.1.5 Покретни кровови или покретни сегменти бочних или чеоних страница или кровова морају бити опремљени уређајима за затварање који обухватају сигурносни уређај, а који су пројектовани тако да је за посматрача који се налази на тлу видљиво да су у затвореном стању.

6.11.3.2 Опрема за руковање

6.11.3.2.1 Уређаји за пуњење и пражњење морају бити конструисани и постављени тако да су током превоза и руковања заштићени од откидања или оштећења. Уређаји за пуњење и пражњење морају имати могућност обезбеђења против случајног отварања. Отворени и затворени положај као и смер затварања морају бити јасно назначени.

6.11.3.2.2 Заптивке на отворима морају бити тако постављене да се избегну оштећења услед експлоатације као и пуњења и пражњења контејнера за робу у расутом стању.

6.11.3.2.3 Ако се захтева проветравање, контејнери за робу у расутом стању морају бити опремљени средствима за измену ваздуха, било путем природне конвекције (нпр. кроз отворе), било путем активних елемената конструкције (нпр. вентилатори). Проветравање мора бити тако пројектовано да у контејнеру ни у једном тренутку не настане подпритисак. Конструкциони елементи за проветравање код контејнера за робу у расутом стању за превоз запаљивих материја или материја које испуштају запаљиве гасове или паре морају бити тако пројектовани да не стварају извор паљења.

6.11.3.3 Контролисање и испитивање

6.11.3.3.1 Контејнери који се према захтевима овог одељка користе, одржавају и квалификују као контејнери за робу у расутом стању морају бити испитани и одобрени у складу са *CSC*.

6.11.3.3.2 Контејнери који се користе и квалификују као контејнери за робу у расутом стању морају се периодично контролисати у складу са CSC.

6.11.3.4 Обележавање

6.11.3.4.1 Контејнери који се користе као контејнери за робу у расутом стању морају, у складу са CSC, бити обележени плочицом одобрења за безбедност („*Safety Approval Plate*”).

6.11.4 Захтеви за пројектовање, израду и одобрење за ВК1 или ВК2 контејнере за робу у расутом стању који нису контејнери у складу са CSC

***Напомена**: Ако се контејнери према одредбама овог одељка користе за превоз чврстих материја у расутом стању, у транспортном документу се наводи:*

„КОНТЕЈНЕР ЗА РОБУ У РАСУТОМ СТАЊУ ВК(Х)[1] СА ОДОБРЕЊЕМ НАДЛЕЖНОГ ОРГАНА .... (види 5.4.1.1.17).

6.11.4.1 Контејнери за робу у расутом стању који су обрађени у овом одељку укључују отворена корита, контејнере за робу у расутом стању за транспорт ван обале, корпе за робу у расутом стању, заменљива тела, контејнере у облику корита, „*roll off*” контејнере и товарне просторе кола.

Ови контејнери за робу у расутом стању укључују и контејнере према IRS 50591 („Ролер јединице за хоризонтални претовар - Технички услови који регулишу њихову употребу у међународном саобраћају”)[2] и IRS 50592 („Интермодалне транспортне јединице (осим полуприколица) за вертикални претовар и погодне за превоз на колима – Минимални захтеви”)[3] објављени од стране UIC, наведеним у 7.1.3, који не одговарају

[1] *(х) мора да буде замењено са „1” или „2”, по потреби.*
[2] *Прво издање IRS (Међународно железничко решење) који се примењује од 1. јуна 2020.*
[3] *Треће издање IRS (Међународно железничко решење) које се примењује од 1. децембра 2023.*

CSC.

6.11.4.2 Ови контејнери за робу у расутом стању морају бити пројектовани и конструисани тако да буду довољно отпорни да издрже ударе и оптерећења која нормално настају у току превоза, евентуално и приликом претовара између различитих транспортних средстава.

6.11.4.3 *(Резервисано)*

6.11.4.4 Ови контејнери за робу у расутом стању морају имати одобрење надлежног органа; одобрење мора да садржи кôд за означавање типа контејнера за робу у расутом стању у складу са 6.11.2.3 и, уколико је потребно, захтеве за испитивање.

6.11.4.5 Уколико је потребно да се користи облога ради задржавања опасне робе, иста мора да одговара одредбама из 6.11.3.1.3.

6.11.5 Захтеви за пројектовање, израду, контролисање и испитивање ВК3 флексибилних контејнера за робу у расутом стању

6.11.5.1 Захтеви за пројектовање и израду

6.11.5.1.1 Флексибилни контејнери за робу у расутом стању морају бити непропусни за прашину.

6.11.5.1.2 Флексибилни контејнери за робу у расутом стању морају бити у потпуности затворени како би се спречило ослобађање садржаја.

6.11.5.1.3 Флексибилни контејнери за робу у расутом стању морају бити водонепропусни.

6.11.5.1.4 Делови флексибилног контејнера за робу у расутом стању који су у директном контакту са опасном робом:

(a) не смеју бити под утицајем или значајно ослабљени од стране те опасне робе;

(b) не смеју да узрокују опасну реакцију, нпр. да буду катализатор опасне реакције или да опасно реагују са опасном робом; и

(c) не сме дозволити продирање опасне робе која би могла створити опасност при нормалним условима превоза.

6.11.5.2 Опрема и уређаји за руковање

6.11.5.2.1 Уређаји за пуњење и пражњење морају бити израђени и постављени тако да су током превоза и руковања заштићени од оштећења. Уређаји за пуњење и пражњење морају имати могућност обезбеђења против случајног отварања.

6.11.5.2.2 Траке за подизање флексибилног контејнера за робу у расутом стању, уколико постоје, морају бити способне да издрже притисак и динамичке силе које се могу појавити при нормалним условима руковања и превоза.

6.11.5.2.3 Уређаји за руковање морају бити довољно јаки да издрже поновну употребу.

6.11.5.3 Контролисање и испитивање

6.11.5.3.1 Тип конструкције сваког флексибилног контејнера за робу у расутом стању мора бити испитан као што је прописано у 6.11.5 у складу са поступцима утврђеним од стране надлежног органа при чему је дозвољено измештање обележја и мора бити одобрен од стране надлежног органа.

6.11.5.3.2 Испитивања се морају поновити након сваке преправке типа конструкције, која мења конструкцију, материјал или метод израде флексибилног контејнера за робу у расутом стању.

6.11.5.3.3 Испитивања се морају вршити на флексибилним контејнерима за робу у расутом стању припремљеним као за превоз. Флексибилни контејнер за робу у расутом стању треба да буде напуњен до максималне масе за коју они могу да се користе и садржај треба да буде једнако распоређен. Материје које су предвиђене да се превозе у флексибилном контејнеру за робу у расутом стању могу бити замењене другим материјама, осим у

случају где би ово довело до погрешних резултата испитивања. Када се користи друга материја, она мора имати исте физичке карактеристике (маса, величина зрна, итд.) као и материја која ће се превозити. Дозвољено је користити додатке, као што су вређе пуњене зрнима олова, како би се постигла захтевана укупна маса флексибилног контејнера, све док су постављени тако да не утичу на резултате испитивања.

6.11.5.3.4 Флексибилни контејнери за робу у расутом стању морају да буду произведени и испитани у оквиру програма обезбеђења квалитета који је задовољавајући за надлежни орган, како би се осигурало да сваки произведен флексибилни контејнер за робу у расутом стању испуњава захтеве овог поглавља.

6.11.5.3.5 *Испитивање на пад*

6.11.5.3.5.1 Применљивост

За све типове флексибилних контејнера за робу у расутом стању као испитивање типа конструкције.

6.11.5.3.5.2 Припрема за испитивање

Флексибилни контејнер за робу у расутом стању мора да буде напуњен до максималне дозвољене бруто масе.

6.11.5.3.5.3 Поступак испитивања

Флексибилни контејнер за робу у расутом стању мора се испустити на ударну платформу која је нееластична и хоризонтална. Ударна платформа мора бити:

(a) чврсто уграђена и довољно масивна да не може да се помера,

(b) равна, при чему површина мора да буде без местимичних недостатака који би могли да утичу на резултат испитивања,

(c) довољно крута да се под испитним условима не може деформисати и услед испитивања оштетити, и

(d) довољно велика да би обезбедила да флексибилни контејнер за робу у расутом стању који се испитује, падне потпуно на површину.

Након пада, флексибилни контејнер за робу у расутом стању мора се поново поставити у усправан положај ради посматрања.

6.11.5.3.5.4 Висина пада мора бити:

Група паковања III: 0,8 m

6.11.5.3.5.5 Критеријуми за успешност испитивања

(a) не сме доћи до губитка садржаја. Незнатно пражњење при удару, нпр. из затварача или на шавовима, не сматра се неисправношћу флексибилног контејнера за робу у расутом стању, под условом да не дође до даљег цурења након што се контејнер поново постави у усправан положај;

(b) не сме доћи до појаве оштећења, које би флексибилни контејнер за робу у расутом стању учинило небезбедним за превоз код спасавања или одлагања.

6.11.5.3.6 Испитивање подизањем одозго

6.11.5.3.6.1 Применљивост

За све типове флексибилних контејнера за робу у расутом стању као испитивање типа конструкције.

6.11.5.3.6.2 Припрема за испитивање

Флексибилни контејнери за робу у расутом стању се пуне до шестоструке максимално дозвољене укупне нето масе, при чему се товар равномерно распоређује.

6.11.5.3.6.3 Поступак испитивања

Флексибилни контејнери за робу у расутом стању морају бити подигнути на начин за који су пројектовани, све док се не буду налазили слободно изнад тла и током пет минута задржани у том положају.

6.11.5.3.6.4 Критеријуми за успешност испитивања

Не сме бити оштећења на флексибилном контејнеру за робу у расутом стању или на његовим уређајима за подизање, која би учинила флексибилни контејнер за робу у расутом стању небезбедним за превоз или руковање, и не сме постојати губитак садржаја.

6.11.5.3.7 Испитивање на превртање

6.11.5.3.7.1 Применљивост

За све типове флексибилних контејнера за робу у расутом стању као испитивање типа конструкције.

6.11.5.3.7.2 Припрема за испитивање

Флексибилни контејнер за робу у расутом стању мора да буде напуњен до максималне дозвољене бруто масе.

6.11.5.3.7.3 Поступак испитивања

Флексибилни контејнер за робу у расутом стању се мора преврнути тако да било које место његовог горњег дела подизањем стране најудаљеније од ивице, падне на нееластичну и хоризонталну површину. Ударна платформа мора бити:

(a) чврсто уграђена и довољно масивна да не може да се помера,

(b) равна при чему површина мора да буде без местимичних недостатака који би могли да утичу на резултат испитивања,

(c) довољно крута да се под испитним условима не може деформисати и услед испитивања оштетити, и

(d) довољно велика да би обезбедила да флексибилни контејнер за робу у расутом стању који се испитује, падне потпуно на површину.

6.11.5.3.7.4 За све флексибилне контејнере за робу у расутом стању, висина превртања је дефинисана како следи:

Група паковања III: 0,8 m

6.11.5.3.7.5 Критеријуми за успешност испитивања

Без губитка садржаја за пуњење. Незнатно цурење, нпр. из затварача или шавова приликом удара не сматра се неисправношћу флексибилног контејнера за робу у расутом стању, под условом да не долази до даљег пропуштања.

6.11.5.3.8 Испитивање усправљањем

6.11.5.3.8.1 Применљивост

За све типове флексибилних контејнера за робу у расутом стању који су пројектовани за подизање одозго или са стране, као испитивање типа конструкције.

6.11.5.3.8.2 Припрема за испитивање

Флексибилни контејнер за робу у расутом стању се мора напунити најмање до 95% своје запремине и до своје максимално дозвољене бруто масе, при чему се садржај равномерно распоређује.

Поступак испитивања

Флексибилни контејнер за робу у расутом стању који лежи на бочној страни мора да се подиже помоћу највише половине од укупног броја уређаја за подизање, брзином од најмање 0,1 m/s, све док не буде висио слободно изнад тла у усправном положају.

6.11.5.3.8.4 Критеријуми за успешност испитивања

Не сме бити оштећења на флексибилном контејнеру за робу у расутом стању или на његовим уређајима за подизање, која би учинила флексибилни контејнер за робу у расутом стању небезбедним за превоз или руковање.

6.11.5.3.9 Испитивање на цепање

6.11.5.3.9.1 Применљивост

За све типове флексибилних контејнера за робу у расутом стању као испитивање типа конструкције.

6.11.5.3.9.2 Припрема за испитивање

Флексибилни контејнер за робу у расутом стању мора да буде напуњен до максималне дозвољене бруто масе.

6.11.5.3.9.3 Поступак испитивања

На флексибилном контејнеру за робу у расутом стању постављеним на тло, треба направити рез од 300 mm, на најширој страни, продирући притом кроз све слојеве флексибилног контејнера за робу у расутом стању. Рез мора да се направи под углом од 45° у односу на главну осу флексибилног контејнера за робу у расутом стању, на пола висине између дна и највишег горњег нивоа садржаја за пуњење. Након тога, флексибилни контејнер за робу у расутом стању излаже се дејству равномерно распоређеног оптерећења одозго, које је једнако двострукој вредности највеће дозвољене бруто масе. Оптерећење мора да делује најмање петнаест минута. Флексибилни контејнер за робу у расутом стању који је пројектован за подизање одозго или са стране, након уклањања приоритетног оптерећења се подиже, све док не буде изнад тла и остаје у том положају у периоду од петнаест минута.

6.11.5.3.9.4 Критеријуми за успешност испитивања

Рез се не сме повећати за више од 25% своје првобитне дужине.

6.11.5.3.10 Испитивање на притисак при слагању

6.11.5.3.10.1 Применљивост

За све типове флексибилних контејнера за робу у расутом стању као испитивање типа конструкције.

6.11.5.3.10.2 Припрема за испитивање

Флексибилни контејнер за робу у расутом стању мора да буде напуњен до максималне дозвољене бруто масе.

6.11.5.3.10.3 Поступак испитивања

Флексибилни контејнер за робу у расутом стању мора бити изложен сили која делује на горњу површину и која је једнака четвороструком пројектованом транспортном оптерећењу, у трајању од 24 часа.

6.11.5.3.10.4 Критеријуми за успешност испитивања

Не сме бити губитка садржаја у току испитивања или након уклањања товара.

6.11.5.4 Извештај о испитивању

6.11.5.4.1 О испитивању се саставља извештај, који садржи најмање следеће податке и који мора да буде стављен на располагање корисницима флексибилног контејнера за робу у расутом стању:

1. назив и адреса испитне установе;
2. име и адреса подносиоца захтева (уколико је потребно);
3. јединствени идентификациони број извештаја о испитивању;
4. датум извештаја о испитивању;
5. произвођач флексибилног контејнера за робу у расутом стању;
6. опис типа конструкције флексибилног контејнера за робу у расутом стању (нпр. димензије, материјали, затварачи, дебљина зидова, итд.) и/или фотографија (фотографије);
7. највећа запремина/ највећа дозвољена бруто маса;
8. карактеристичне особине садржаја који је коришћен при испитивању, нпр. величина честица за чврсте материје;

9. опис и резултати испитивања;
10. извештај о испитивању мора бити потписан, са навођењем имена и назива функције потписника.

6.11.5.4.2 Извештај о испитивању мора да садржи изјаву да је флексибилни контејнер за робу у расутом стању спреман за превоз, испитан у складу са одговарајућим одредбама овог поглавља и да овај извештај о испитивању може да постане неважећи у случају примене других метода паковања или употребе других саставних делова амбалаже. Један примерак извештаја о испитивању ставља се на располагање надлежном органу.

6.11.5.5 Обележавање

6.11.5.5.1 Сваки флексибилни контејнер за робу у расутом стању који је израђен и намењен за употребу у складу са одредбама RID, мора носити обележја која су трајна, читљива и постављена на видљивом месту. Обележја, која се састоје од слова, цифара и симбола најмање висине 24 mm, морају садржати следеће елементе:

(a) симбол Уједињених нација за амбалажу (u n);

Овај симбол се не сме користити ни у једну другу сврху осим за потврђивање/сертификацију да је амбалажа, флексибилни контејнер за робу у расутом стању, преносива цистерна или MEGC, у складу са одговарајућим захтевима поглавља 6.1, 6.2, 6.3, 6.5, 6.6, 6.7 или 6.11.

(b) кôд BK3;

(c) велико слово које означава групу (групе) паковања чији је тип конструкције одобрен:

Z само за групу паковања III;

(d) месец и година производње (последње две цифре);

(e) ознака државе у којој је издата дозвола за доделу обележја, наведена у виду ознаке за возила у међународном друмском саобраћају[4];

(f) назив или ознака произвођача и било која друга идентификација флексибилног контејнера за робу у расутом стању утврђена од стране надлежног органа;

(g) оптерећење код испитивања на притисак при слагању у kg;

(h) максимално дозвољена укупна бруто маса у kg.

Обележја морају бити истакнута према редоследу приказаном од (a) до (h); свако обележје, које се захтева у овим подставовима, мора да буду јасно одвојено, нпр. косом цртом или празним местом, на начин да обезбеди да се сви делови обележја могу лако идентификовати.

6.11.5.5.2 Пример обележавања

(u n)
BK3/Z/11 09
RUS/NTT/MK-14-10
56000/14000”.

[4] *Ознака регистарције државе која се користи за моторна возила и приколице у међународном друмском саобраћају, у складу са Женевском конвенцијом о друмском саобраћају из 1949. године или Бечком конвенцијом о друмском саобраћају из 1968. године.*

ДЕО 7

ОДРЕДБЕ КОЈЕ СЕ ОДНОСЕ НА УСЛОВЕ ПРЕВОЗА, УТОВАРА, ИСТОВАРА И РУКОВАЊА

Поглавље 7.1

Опште одредбе

7.1.1 Превоз опасне робе захтева коришћење одређене транспортне опреме према одредбама овог поглавља, као и поглавља 7.2 за превоз у комадима и поглавља 7.3 за превоз у расутом стању. Осим тога, морају се примењивати и одредбе из поглавља 7.5 које се односе на утовар, истовар и руковање.
У поглављу 3.2, табела А, колоне 16, 17 и 18, наведене су посебне одредбе из овог дела које се примењују за одређену опасну робу.

Напомена: *Кола могу бити опремљена уређајима за детекцију, који показују или реагују на настанак исклизнућа, под условом да су испуњени захтеви за одобравање пуштања у саобраћај таквих кола.*
Захтеви за пуштање у саобраћај кола не смеју забранити или наметнути употребу таквих уређаја за детекцију. Саобраћај кола не сме бити ограничен на основу постојања или недостатка таквих уређаја.

7.1.2 *(Брисано)*

7.1.3 Велики контејнери, преносиве цистерне, MEGC и контејнер цистерне, који су обухваћени дефиницијом „Контејнери" према CSC (1972) у актуелној увек измењеној верзији, или према IRS 50591 („Ролер јединице за хоризонтални претовар - Технички услови који регулишу њихову употребу у међународном саобраћају")[1] и IRS 50592 („Интермодалне транспортне јединице (осим полуприколица) за вертикални претовар и погодне за превоз на колима – Минимални захтеви")[2] објављени од стране UIC, смеју да се користе за превоз опасне робе само ако велики контејнер или оквир преносиве цистерне, MEGC или контејнер цистерне одговара одредбама CSC или према IRS 50591 и IRS 50592 UIC-а.

7.1.4 *(Брисано)*

7.1.5 *(Резервисано)*

7.1.6 *(Резервисано)*

7.1.7 *(Брисано)*

[1] *Прво издање IRS (Међународно железничко решење) који се примењује од 1. јуна 2020. године.*
[2] *Треће издање IRS (Међународно железничко решење) које се примењује од 1. децембра 2023. године.*

Поглавље 7.2

Одредбе које се односе на превоз комада

7.2.1 Уколико у 7.2.2 до 7.2.4 није другачије прописано, комади могу да се товаре у:

(a) затворена кола или затворене контејнере; или

(b) покривена кола или покривене контејнере; или

(c) отворена кола (без цираде) или отворене контејнере без цираде.

7.2.2 Комади са амбалажом од материјала осетљивих на влагу морају се товарити у затворена или покривена кола, или у затворене или покривене контејнере.

7.2.3 *(Резервисано)*

7.2.4 Следеће посебне одредбе се примењују, ако је у колони 16, табеле А, поглавља 3.2 наведен алфанумерички кôд који почиње словом „W”:

W1 Комади товаре се у затворена или покривена кола, или у затворене или покривене контејнере.

W2 Материје и предмети класе 1 товаре се у затворена кола или затворене контејнере. Предмети који због својих димензија или своје масе не могу да се товаре у затворена кола или затворене контејнере смеју се превозити и у отвореним колима или контејнерима. Они морају да буду покривени колским покривачима. За превоз материја и предмета подкласа 1.1, 1.2, 1.3, 1.5 и 1.6, чак и ако су товарени у велике контејнере, морају се користити теретна кола са прописним лимовима за заштиту од варница. Код кола са сагоривим подом лимови за заштиту од варница не смеју да буду постављени директно на под кола.

Војне пошиљке са материјама и предметима класе 1 које спадају у опрему или структуру војног материјала смеју да се товаре и на отворена кола, под следећим условима:

- пошиљке морају бити праћене од стране или по налогу надлежног војног органа;
- уређаји за паљење који не садрже најмање два ефикасна сигурносна уређаја морају да буду одстрањени, осим ако су материје и предмети смештени у закључаним војним возилима.

W3 За прашкасте материје које могу да цуре, као и за ватрометна средстава, дно контејнера мора имати неметалну површину или прекривку.

W4 *(Резервисано)*

W5 Комади се не смеју превозити у малим контејнерима.

W6 *(Резервисано)*

W7 Комади се превозе у затвореним колима или затвореним контејнерима са одговарајућим проветравањем.

W8 За превоз комада који су означени додатном листицом опасности према узорку 1 могу се користити само кола са прописним лимовима за заштиту од варница, чак и ако су ове материје товарене у велике контејнере. Код кола са подом који је склон горењу лимови за заштиту од варница не смеју да буду постављени директно на под кола.

W9 Комади се превозе у затвореним колима, у колима са кровом који се отвара или у затвореним контејнерима.

W10 IBC се превозе у затвореним или покривеним колима, или у затвореним или покривеним контејнерима.

W11 IBC, изузев IBC од метала и IBC од круте пластике, превозе се у затвореним или покривеним колима, или у затвореним или покривеним контејнерима.

W12 IBC типа 31HZ2 (31HA2, 31HB2, 31HN2, 31HD2 и 31HH2) превозе се у затвореним колима или затвореним контејнерима.

W13 Ако се пакује у вреће 5H1, 5L1 или 5M1, исте се превозе у затвореним колима или затвореним контејнерима.

W14 Аеросоли и гасне патроне, које се у складу са поглављем 3.3 – посебна одредба 327, превозе у сврху прераде или збрињавања могу се превозити само у проветраваним или отвореним колима или контејнерима.

W15 IBC се превозе у затвореним колима или у затвореним контејнерима.

Поглавље 7.3

Одредбе које се односе на превоз у расутом стању

7.3.1 Опште одредбе

7.3.1.1 Роба у расутом стању може да се превози у контејнерима за робу у расутом стању, контејнерима или колима само ако је:

(a) у поглављу 3.2, табела A, колона 10, наведена посебна одредба са кôдом који почиње словима „BK” или упућивање на одређени став, којим се изричито дозвољава овај начин превоза, и ако су додатно уз захтеве овог одељка примењени меродавни захтеви из 7.3.2, или ако је

(b) посебна одредба са кôдом који почиње словима „VC” или упућивање на одређени став, којим се изричито дозвољава овај начин превоза и услови ове посебне одредбе су наведени у поглављу 3.2, табела A, колона 17, и ако су испуњени услови ове посебне одредбе заједно са сваком додатном одредбом, идентификоване кôдом „AP”, које су наведене у 7.3.3

Независно од тога, неочишћена празна амбалажа може да се превози у расутом стању уколико је опасна роба коју садржи дозвољена за овај начин превоза. Примењују се упутства за превоз у расутом стању наведена у колонама (10) или (17) табеле A поглавља 3.2 за ову робу.

Напомена: *За превоз у цистернама види поглавље 4.2 и 4.3.*

7.3.1.2 За материје које услед могућих температура у току превоза могу да пређу у течно стање није дозвољен превоз у расутом стању.

7.3.1.3 Контејнери за робу у расутом стању, контејнери или каросерија кола морају бити непропусни за прашину и затворени, тако да у нормалним условима превоза, укључујући утицаје вибрације или промене у температури, влажност или притисак, садржај не може доспети напоље.

7.3.1.4 Материје морају бити на тај начин утоварене и евентуално распоређене да се померања која могу да доведу до оштећења контејнера за робу у расутом стању, контејнера или кола, или до испуштања опасне робе, сведу на минимум.

7.3.1.5 Уколико су постављени уређаји за проветравање, исти морају бити неометаног протока и спремни за рад.

7.3.1.6 Материје не смеју опасно да реагују са материјалом контејнера за робу у расутом стању, материјалом контејнера, кола, заптивки и опреме, укључујући поклопце и цираде, као ни са заштитним облогама које су у контакту са товаром, или да доведу до значајног слабљења истог. Контејнери за робу у расутом стању, контејнери или кола морају бити тако конструисани или адаптирани да роба не може доспети између подних облога од дрвета или доћи у додир са деловима контејнера за робу у расутом стању, контејнера или кола, на које материја или остаци ове материје могу штетно да делују.

7.3.1.7 Пре пуњења и предаје на превоз, сваки контејнер за робу у расутом стању, сваки контејнер или свака кола морају бити прегледани и очишћени, како би се утврдило да унутар и изван контејнера за робу у расутом стању, контејнера или кола нема остатака који могу:

- да изазову опасну реакцију са материјом предвиђеном за превоз;
- да оштете конструкциону целовитост контејнера за робу у расутом стању, контејнера или кола, или
- да негативно утичу на способност контејнера за робу у расутом стању, контејнера или кола, да задржи опасну робу.

7.3.1.8 У току превоза не сме бити опасних остатака на спољној површини контејнера за робу у расутом стању, контејнера или каросерији кола.

7.3.1.9 Ако је постављено више система затварања у низу, пре пуњења се затвара онај систем који се налази најближе материји која се превози.

7.3.1.10 Празни контејнери за робу у расутом стању, контејнери или кола којима је превезена опасна чврста материја у расутом стању, третирају се на исти начин као што је прописано RID за напуњене контејнере за робу у расутом стању, контејнере или кола, осим ако су предузете адекватне мере како би се искључила опасност.

7.3.1.11 Ако се контејнери за робу у расутом стању, контејнери или кола користе за превоз робе у расутом стању које могу да проузрокују експлозију прашине или испуштају запаљиве паре (нпр. у случају одређеног отпада), предузимају се мере којима се искључују извори паљења и спречава опасно електростатичко пражњење у току превоза, пуњења или истовара.

7.3.1.12 Материје, на пример отпад, који међусобно могу опасно да реагују, као и материје различитих класа и роба, које не подлежу RID које међусобно могу опасно да реагују, не смеју се међусобно мешати у истом контејнеру за робу у расутом стању, контејнеру или колима. Опасне реакције су:

(a) сагоревање и/или значајан развој топлоте;

(b) развој запаљивих и/или отровних гасова;

(c) стварање нагризајућих течних материја или

(d) стварање нестабилних материја.

7.3.1.13 Пре пуњења контејнера за робу у расутом стању, контејнера или кола врши се визуелни преглед, како би се утврдило да су подобни у конструкционо-техничком погледу, да њихови унутрашњи зидови, поклопац и дно немају избочине или оштећења и да на унутрашњим облогама или опреми за задржавање нема прореза, пукотина или других оштећења која могу негативно да утичу на способност контејнера за робу у расутом стању, контејнера или кола да задрже терет. Уколико се односи на дотично транспортно средство, „подобност у конструкционо-техничком погледу" подразумева да су конструкциони елементи контејнера за робу у расутом стању, контејнера или кола, као што су горњи и доњи бочни подужни носачи, горњи и доњи попречни носачи, прагови врата и носачи врата, попречни носачи дна, угаони ступци и угаони окови у контејнеру за робу у расутом стању и контејнеру, без већих оштећења. „Већа оштећења", уколико се односе на дотично транспортно средство, обухватају:

(a) избочине, пукотине или преломе у конструкционим елементима или носећим елементима, или било каква оштећења опреме за руковање или оперативне опреме која могу да утичу на целовитост контејнера за робу у расутом стању, контејнера или каросерије кола;

(b) свако нарушавање целокупне конфигурације или оштећење прикључака за подизање или места за причвршћивање опреме за руковање које је довољно велико да онемогући правилно позиционирање опреме за руковање, постављање и осигурање на шасијама кола или возила, или смештање у бродским одељцима; и, где је применљиво;

(c) шарке врата, заптивке и окови који су заглављени, уврнути, поломљени, који недостају или који на неки други начин нису у стању да функционишу.

7.3.2 Одредбе за превоз у расутом стању уз примену одредби 7.3.1.1 (а)

7.3.2.1 Одредбе овог одељка се примењују као додатак општих одредаба одељка 7.3.1.

Кодови „ВК1”, „ВК2” и „ВК3” у поглављу 3.2, табела А, колона 10 имају следеће значење:

ВК1: Дозвољен је превоз у покривеним контејнерима за робу у расутом стању;

ВК2: Дозвољен је превоз у затвореним контејнерима за робу у расутом стању;

ВК3: Дозвољен је превоз у флексибилним контејнерима за робу у расутом стању.

7.3.2.2 Коришћени контејнер за робу у расутом стању мора да одговара захтевима поглавља 6.11.

7.3.2.3 Роба класе 4.2

Укупна маса која се превози у контејнеру за робу у расутом стању мора бити тако утврђена да је температура спонтаног паљења већа од 55 ºC.

7.3.2.4 Роба класе 4.3

Ова роба мора да се превози у водонепропусним контејнерима за робу у расутом стању.

7.3.2.5 Роба класе 5.1

Контејнери за робу у расутом стању морају бити тако конструисани или адаптирани да роба не може да дође у додир са дрветом или другим некомпатибилним материјалима.

7.3.2.6 Роба класе 6.2

7.3.2.6.1 Материје од животиња које садрже заразне материје (UN бројеви 2814, 2900 и 3373) дозвољене су за превоз у контејнерима за робу у расутом стању, уколико су испуњени следећи захтеви:

(a) Дозвољени су покривени контејнери за робу у расутом стању ВК1, под условом да се не пуне до максимално дозвољене запремине, како би се спречило да материје дођу у додир са покривачем. Затворени контејнери за робу у расутом стању ВК2 су такође дозвољени;

(b) Затворени и покривени контејнери за робу у расутом стању и њихови отвори морају по својој конструкцији бити заптивени, или се њихова заптивеност мора обезбедити постављањем одговарајуће облоге;

(c) Пре утовара за превоз материје од животиња морају бити у потпуности обрађене одговарајућим дезинфекционим средством;

(d) Покривени контејнери за робу у расутом стању морају бити покривени додатном горњом облогом која је оптерећена упијајућим материјалом обрађеним одговарајућим дезинфекционим средством;

(e) Затворени или покривени контејнери за робу у расутом стању смеју тек после темељног чишћења и дезинфекције поново да се користе.

Напомена: *Додатне одредбе могу бити захтеване од одговарајућих националних здравствених органа.*

7.3.2.6.2 Отпад класе 6.2 (UN 3291)

(a) *(Резервисано)*

(b) Затворени контејнери за робу у расутом стању и њихови отвори морају по својој конструкцији бити заптивени. Ови контејнери за робу у расутом стању морају имати унутрашње површине које нису порозне и које су без пукотина или неких других особина које би могле довести до оштећења амбалаже у њима, онемогућавања дезинфекције или случајног пропуштања;

(c) Отпад са UN 3291 у затвореним контејнерима за робу у расутом стању морају се налазити у непромочивим затвореним пластичним врећама које су испитане и

дозвољеног UN типа, које су испитане за чврсте материје групе паковања II и обележене у складу са 6.1.3.1. Ове пластичне вреће морају бити у стању да издрже испитивања отпорности на кидање и удар у складу са ISO 7765-1:1998 „Пластичне фолије и траке – Одређивање отпорности на удар у поступку удара чекића у паду – Део 1: Поступци ограничавања" и ISO 6383-2:1983 „Пластичне материје – Фолије и траке – Одређивање отпорности на удар – Део 2: Поступак „Elmendorf". Свака пластична вреће мора имати отпорност на удар од најмање 165 g и отпорност на кидање од најмање 480 g, како у паралелном тако и у вертикалном нивоу у односу на дужину пластичне вреће. Нето маса сваке пластичне вреће може да износи највише 30 kg;

(d) Поједини предмети чија маса износи више од 30 kg, као прљави душеци, уз одобрење надлежног органа могу да се превозе без пластичне вреће;

(e) Отпад са UN 3291 који садржи течне материје може да се превози само у пластичним врећама које садрже довољно упијајућег материјала који је у стању да упије укупну количину течних материја, а да ништа од тога не доспе у контејнер за робу у расутом стању;

(f) Отпад са UN 3291 који садржи оштре предмете може да се превози само у крутој амбалажи која је испитана и дозвољеног UN типа, која испуњава одредбе упутстава за паковање P621, IBC620 или LP621;

(g) Крута амбалажа према Упутству за паковање P621, IBC620 или LP621 такође може да се користи. Она мора бити прописно обезбеђена, како би се спречила оштећења у нормалним условима превоза. Отпад у крутој амбалажи и пластичним врећама који се заједно превозе у истом затвореном контејнеру за робу у расутом стању морају међусобно бити довољно раздвојени, нпр. одговарајућим крутим оградама или преградама, мрежама или другим средствима за обезбеђење, како би се спречило оштећење амбалаже у нормалним условима превоза;

(h) Отпад са UN 3291 у пластичним врећама у затвореним контејнерима за робу у расутом стању не смеју се толико сабијати да вреће почну да пропуштају;

(i) Затворени контејнер за робу у расутом стању мора бити прегледан после сваког превоза због могућег цурења или расипања. Ако је дошло до цурења и расипања отпада са UN 3291 у затвореном контејнеру за робу у расутом стању, исти може поново да се користи тек после темељног чишћења и, по потреби, после извршене дезинфекције или деконтаминације одговарајућим средством. Са изузетком медицинског или ветеринарског отпада, никаква друга роба не сме да се превозе заједно са отпадом са UN 3291. Ове друге врсте отпада који се превозе у истом затвореном контејнеру за робу у расутом стању морају бити испитани на евентуалну контаминацију.

7.3.2.7 Материје које припадају класи 7

У вези са превозом неупакованих радиоактивних материја види 4.1.9.2.4.

7.3.2.8 Роба класе 8

Ова роба мора да се превози у водонепропусним контејнерима за робу у расутом стању.

7.3.2.9 Роба класе 9

7.3.2.9.1 За UN 3509, могу се користити једино затворени контејнери за робу у расутом стању (кôд BK 2). Контејнери за робу у расутом стању морају бити тако израђени да су непропусни или опремљени непропусним и на пробијање отпорним облогама или врећама и морају имати средства која спречавају ослобађање материје из комада у току превоза, нпр. упијајући материјал. Амбалажа, одбачена, празна, неочишћена са остацима класе 5.1, мора се превозити у контејнерима за робу у расутом стању који су тако конструисани или прилагођени да роба не може доћи у контакт са дрветом или било којом другом запаљивом материјом.

7.3.2.10 Употреба флексибилних контејнера за робу у расутом стању

Напомена: *Флексибилни контејнери за робу у расутом стању обележени у складу са 6.11.5.5 који су међутим одобрени у земљи која није уговорна страна RID се такође могу користити за превоз у складу са RID.*

7.3.2.10.1 Пре пуњења флексибилног контејнера за робу у расутом стању врши се визуелни преглед како би се уверили да су подобни у конструкционо-техничком погледу, да његове текстилне траке, каишеви носеће конструкције, тканина тела, делови уређаја за забрављивање укључујући притом металне и текстилне делове, немају избочине или оштећења и да на унутрашњим облогама нема прореза, пукотина или било каквог другог оштећења.

7.3.2.10.2 Флексибилни контејнери за робу у расутом стању, дозвољени су за употребу при превозу опасне робе у периоду од две године од датума производње флексибилног контејнера за робу у расутом стању.

7.3.2.10.3 Уређај за проветравање мора бити постављен уколико се може развити опасно сакупљање гасова унутар флексибилног контејнера за робу у расутом стању. Уређај за проветравање мора бити тако конструисан да онемогући продирање страних материја или улазак воде при нормалним условима превоза.

7.3.2.10.4 Флексибилни контејнери за робу у расутом стању морају бити напуњени тако да када су товарени, однос висине и ширине не прелази 1,1. Највећа дозвољена укупна бруто маса флексибилних контејнера за робу у расутом стању не сме да прелази 14 тона.

7.3.3 Одредбе за превоз у расутом стању уз примену одредби 7.3.1.1 (b)

7.3.3.1 Следеће одредбе се примењују, ако су оне наведене у поглављу 3.2, табела А, колона (17) као додатне одредбе општим одредбама одељка 7.3.1. Покривена или затворена кола или покривени или затворени контејнери који се користе у складу са овим одељком, не морају бити у сагласности са захтевима поглавља 6.11. Кôдови VC 1, VC 2 и VC 3 у колони (17), табеле А, поглавља 3.2 имају следеће значење:

Напомена: *Ако се VC1 кôд наводи у колони (17) табеле А поглавља 3.2, ВК1 контејнер за робу у расутом стању се такође може користити за копнени транспорт под условом да су испуњене додатне одредбе из 7.3.3.2. Ако се VC2 кôд наводи у колони (17) табеле А поглавља 3.2, ВК2 контејнер за робу у расутом стању такође се може користити за копнени транспорт под условом да су испуњене одредбе из 7.3.3.2.*

VC 1 Превоз у расутом стању је дозвољен у покривеним колима, покривеним контејнерима или покривеним контејнерима за робу у расутом стању;

VC 2 Превоз у расутом стању је дозвољен у затвореним колима, затвореним контејнерима или затвореним контејнерима за робу у расутом стању;

VC 3 Превоз у расутом стању је дозвољен у специјално опремљеним колима или великим контејнерима у складу са стандардима наведеним од стране надлежног органа земље порекла. Уколико земља порекла није уговорна страна RID, постављени услови морају бити признати од стране надлежног органа прве државе уговорне стране RID у коју пошиљка улази.

7.3.3.2 Када се наводе кôдови који почињу словима „VC”, примењују се следеће додатне одредбе наведене у поглављу 3.2, табела А, колона (17):

7.3.3.2.1 Роба класе 4.1

AP 1 Кола и контејнери морају имати метална тела и када су опремљени платнима-цирадама, она морају бити незапаљива.

АР 2 Кола и контејнери морају имати одговарајуће проветравање.

7.3.3.2.2 Роба класе 4.2

АР 1 Кола и контејнери морају имати метална тела и када су опремљени платнима, она морају бити незапаљива.

7.3.3.2.3 Роба класе 4.3

АР 2 Кола и контејнери морају имати одговарајуће проветравање.

АР 3 Покривена кола и покривени контејнери смеју се користити једино када је материја у комадима (не у облику пудера, гранула, прашине или пепела).

АР 4 Затворена кола и затворени контејнери морају бити опремљени херметичким сигурносним вентилима који се користе за пуњење и пражњење како би се спречио излазак гаса и искључило продирање влаге.

АР 5 Теретна врата затворених кола или затвореног контејнера морају да буду обележена следећим словима од најмање 25 mm висине:

„УПОЗОРЕЊЕ
БЕЗ ПРОВЕТРАВАЊА
ОТВОРИТИ ОПРЕЗНО”

Ово треба бити исписано на језику који пошиљалац сматра одговарајућим.

7.3.3.2.4 Роба класе 5.1

АР 6 Ако су кола или контејнер направљени од дрвета или другог запаљивог материјала, морају бити обезбеђена непропусним површинским слојем који је отпоран на горење или слојем натријум силиката или сличне материје. Покривач мора бити, такође, непропусан и незапаљив.

АР 7 Превоз у расутом стању сме се вршити једино као комплетна пошиљка.

7.3.3.2.5 Роба класе 6.1

АР 7 Превоз у расутом стању сме се вршити једино као комплетна пошиљка.

7.3.3.2.6 Роба класе 8

АР 7 Превоз у расутом стању сме се вршити једино као комплетна пошиљка.

АР 8 Приликом пројектовања товарног простора кола или контејнера треба узети у обзир појаву резидуалних струја и утицаја које могу произвести батерије.

Товарни простор кола или контејнера треба бити израђен од челика који је отпоран на нагризајуће материје које су садржане у батеријама. Челик који је мање отпоран сме се користити када постоји довољно велика дебљина зида или пластична облога/слој који је отпоран на нагризајуће материје.

***Напомена*:** *Челик који показује максималну стопу прогресивног смањења од 0,1 mm годишње под утицајем нагризајућих материја може се сматрати отпорним.*

Товарни простор кола или контејнера не сме се товарити изнад врха њихових зидова.

Превоз је такође дозвољен у малим пластичним контејнерима који су, када су потпуно напуњени, у стању да издрже пад са висине од 0,8 m на тврду подлогу, на -18 ° C, без ломљења.

7.3.3.2.7 Роба класе 9

AP 2 Кола и контејнери морају имати одговарајуће проветравање.

AP 9 Превоз у расутом стању је дозвољен за чврсте материје (материје или смеше, као што су препарати или отпад) који у просеку не садрже више од 1 000 mg/kg материје којој је овај UN број додељен. Ни у једној тачки товара, концентрација ове материје или ових материја не сме бити већа од 10 000 mg/kg.

AP 10 Кола и контејнери треба да буду израђени тако да су непропусни или опремљени на пробијање отпорним облогама или врећама и морају имати средства ради задржавања било какве слободне течности која се може ослободити у току превоза, нпр. упијајући материјал. Амбалажа, одбачена, празна, неочишћена са остацима класе 5.1 мора се превозити у колима и контејнерима који су тако конструисани или прилагођени да роба не може доћи у додир са дрветом или било којом другом запаљивом материјом.

AP 11 У складу са VC3 из 7.3.3.1, за потребе превоза растопљеног алуминијума у расутом стању, „стандарди утврђени од стране надлежног органа земље порекла" значи да морају бити испуњени следећи захтеви.

1. Општи захтеви

1.1 Лонац означава средство за задржавање намењено за превоз растопљеног алуминијума под UN 3257, укључујући његово тело, ватросталну облогу и сервисну и конструкцијску опрему.

1.2 Лонци морају бити изоловани тако да не прелазе температуру површине од 130 °C током превоза и морају да буду постављени тако да други учесници у саобраћају не могу додирнути средства за задржавање у нормалним условима превоза. Температура површине ни у ком случају не сме имати штетан утицај на функционисање кола.

1.3 Лонци морају бити причвршћени на кола у складу са принципима обезбеђивања товара из 7.5.7.1.

1.4 На лонце не морају бити постављене велике листице опасности и обележја у складу са поглављем 5.3 ако су ове велике листице опасности и обележја постављени на кола.

2. Заштита од пожара и експлозије

Мора се спречити опасност од пожара услед топлотног утицаја растопљеног алуминијума на лонац, кола или помоћна средства за причвршћивање товара, као и опасност од експлозије која је последица излазећих пара или хемијске реакције гасова који су се развили (нпр. коришћењем инертних гасова).

3. Израда лонаца

Лонци морају бити израђени од челика. Лонци морају бити пројектовани и произведени за испитни притисак од 4 bar у складу са EN 13445-3:2014. У току израде, произвођач мора назначити заварене шавове који су изложени највећим напрезањима. Приликом одлучивања о димензијама лонца и његовог причвршћивања на кола треба узети у обзир хидростатички притисак и ефекат таласања растопљеног алуминијума. Узимају се у обзир силе из 6.8.2.1.2.

Затварачи лонца морају бити пројектовани у складу са EN 13445-3:2014 и морају остати заптивени уколико се лонац са садржајем (бочни положај и врх лонца) преврне.

Отвори за пуњење и пражњење морају бити заштићени конструкцијом лонца, нпр. крагном, дефлекторима, кавезима или еквивалентним конструкцијама.

Заштитни уређај на врху лонца мора да буде конструисан тако да издржи, без трајне деформације, статичко оптерећење, примењено вертикално на

поклопац за пуњење, једнако двострукој највећој дозвољеној маси лонца (2g).

Ватростална облога мора да издржи садржај и да буде погодна као изолациони материјал.

Ватростална облога мора бити конструисана тако да се њена заптивеност не наруши, без обзира на деформацију која може да се јави у нормалним условима превоза (види 6.8.2.1.2).

Контролно тело које обавља контролисања у складу са 6.8.2.4.1 или 6.8.2.4.4 мора верификовати и потврдити оспособљеност произвођача или радионице за одржавање или поправку, за обављање послова заваривања и успостављање система обезбеђења квалитета заваривања. Радове заваривања на лименом омотачу, посебно на носивим деловима, смеју да обављају само овлашћене фирме за заваривање.

Заптивке на поклопцима и затварачима лонца морају бити одабране и постављене тако да спрече истицање растопљеног алуминијума у случају превртања пуног лонца.

4. Контролисања и испитивања лонаца

Контролисања и испитивања описана у 4.1 до 4.5 врши контролно тело одобрено од стране надлежног органа. Контролисања и испитивања морају се вршити у складу са применљивим захтевима из EN 12972:2018 + A1:2024. О резултатима извршених испитивања морају се издати извештаји о испитивању.

4.1. Испитивање типа лонаца

Дизајн конструкције и израда испитују се у оквиру поступка испитивања типа како би се осигурало да су лонци у складу са конструкцијским захтевима из EN 13445-3:2014. Заварени шавови који су изложени највећим напрезањима морају бити идентификовани у извештају о испитивању типа.

4.2 Прво контролисање

Лонци морају бити испитани и контролисани пре пуштања у експлоатацију.

Испитивање мора да укључује најмање:

(a) проверу усклађености лонца са документима о испитивању типа;

(b) проверу усаглашености са одобреним типом;

(c) испитивање спољашњег стања;

(d) испитивање хидрауличким притиском помоћу испитног притиска од 4 bar; у овој фази, лонци не смеју имати ватросталну облогу;

(e) испитивање унутрашњег стања (визуелно контролисање унутрашње металне површине лонца пре постављања ватросталне облоге и визуелно контролисање ватросталне облоге);

(f) проверу задовољавајућег рада опреме.

Испитивање хидрауличким притиском такође се може извршити са алтернативном заптивком.

4.3 Међуконтролисање

Лонци се подвргавају међуконтролисањима најкасније шест година након првог контролисања и сваког периодичног контролисања.

Међуконтролисање укључује најмање:

(a) преглед докумената;

(b) испитивање спољашњег стања, укључујући интегритет спојева прирубнице и поклопца;

(c) мерење дебљине зида у циљу провере потребне најмање дебљине зида;

(d) испитивање без разарања заварених шавова који су изложени највећим напрезањима испитивањем магнетним честицама, испитивањем пенетрантима, ултразвучним испитивањем или радиографским испитивањем;

(e) испитивање унутрашњег стања (визуелно контролисање ватросталне облоге) од стране стручњака под одговорношћу корисника;

(f) проверу задовољавајућег рада опреме.

Ова међуконтролисања могу се извршити у року од три месеца пре наведеног датума, без утицаја на временски рок за остала контролисања у складу са 4.3 и 4.4.

4.4 Периодична контролисања

Периодична контролисања се врше сваки пут када се ватростална облога обнови, или најкасније дванаест година након првог или последњег периодичног контролисања.

Периодично контролисање укључује најмање:

(a) преглед докумената;

(b) испитивање спољашњег стања, укључујући интегритет спојева прирубнице и поклопца;

(c) испитивање унутрашњег стања (визуелно контролисање унутрашње металне површине лонца пре постављања ватросталне облоге и визуелно контролисање ватросталне облоге);

(d) испитивање без разарања свих заварених шавова који су изложени највећим напрезањима испитивањем магнетним честицама, испитивањем пенетрантима, ултразвучним испитивањем или радиографским испитивањем;

(e) мерење дебљине зида у циљу контроле потребне најмање дебљине зида;

(f) испитивање хидрауличким притиском помоћу испитног притиска од 4 bar; у овој фази, лонци не смеју имати ватросталну облогу;

(g) проверу задовољавајућег рада опреме.

Испитивање хидрауличким притиском такође се може извршити са алтернативном заптивком.

4.5 Ванредно контролисање лонаца

Ако је сигурност лонца или његове опреме могла бити угрожена услед поправке, модификције или незгоде, мора се извршити ванредно контролисање делова на које су утицали поправка или модификација. Уколико је извршено ванредно контролисање, које испуњава захтеве из 4.4, у том случају ванредно контролисање се може сматрати периодичним контролисањем. Уколико је извршено ванредно контролисање, које испуњава захтеве из 4.3, у том случају ванредно контролисање се може сматрати међуконтролисањем. Контролно тело одлучује о обиму ванредног контролисања узимајући у обзир EN 12972:2018 + A1:2024, табела A1.

5. Обележавање лонаца

Лонци се обележавају плочицом аналогно са 6.8.2.5.1, изузев броја одобрења и спољњег прорачунског притиска. За испитивања и контролисања у складу са 4.2 и 4.4, иза обележја мора да стоји „P”. За испитивања и контролисања у складу са 4.3, иза обележја мора да стоји „L”.

6. Захтеви за рад

Власник или корисник дужан је да чува копију извештаја о испитивању типа,

резултате првих испитивања и контролисања и свих наредних испитивања и контролисања у досијеу лонца.

Корисник или произвођач мора да евидентира свако обнављање и поправку ватростална облоге.

Заптивке се контролишу приликом сваког пуњења и обнављају по потреби.

Лонци морају бити постављени на кола на такав начин да су отвори за пражњење окренути према смеру вожње или насупрот њему.

АР 12 Отпад се може превозити у расутом стању под условом да се налази у врећи величине товарног одељка, која се назива „контејнер-врећа".

Контејнер-врећа је намењена за утовар само када је смештена у одељак за терет у расутом стању са крутим зидовима. Није намењена за руковање нити да се користи самостално ван овог простора.

За потребе ове одредбе, контејнер-вреће морају имати најмање две компоненте.

Унутрашња компонента мора бити непропусна на прашину како би се спречило ослобађање опасних количина азбестних влакана током превоза. Унутрашња облога мора бити полиетиленска или полипропиленска фолија.

Спољашња компонента мора бити полипропиленска и опремљена системом патент затварача. Она треба да обезбеди механичку отпорност контејнер-вреће натоварене отпадом на ударе и напрезања у нормалним условима превоза, посебно када се товарни одељак натоварен контејнер-врећама преноси између кола и складишних објеката.

Контејнер-врећа мора:

(a) бити конструисана тако да издржи перфорацију или цепање од контаминираног отпада или предмета услед њихових углова или храпавости;

(b) имати систем патент затварача који је довољно чврст да спречи ослобађање опасних количина азбестних влакана током превоза. Затварачи на везивање или преклапање нису дозвољени.

Товарни одељак мора имати круте металне зидове довољне чврстоће за предвиђену употребу. Зидови морају бити довољно високи тако да се у потпуности смести контејнер-врећа. Под условом да контејнер-врећа садржи сличну заштиту, покривање кола се може изоставити када се примењује VC1 одредба.

Објекти контаминирани слободним азбестом из оштећених објеката или зграда, као и отпад са градилишта контаминиран слободним азбестом из срушених или санираних објеката или зграда, како је наведено у посебној одредби 678 (b) (iii), (iv) и (v), морају се превозити у контејнер-врећи постављеној у другу контејнер-врећу истог типа. Укупна маса садржаног отпада не сме бити већа од 7 тона.

У свим случајевима, највећа маса отпада не сме бити већа од запремине коју је одредио произвођач контејнер-вреће.

Поглавље 7.4

Одредбе које се односе на превоз у цистернама

Опасна роба сме да се превози у цистернама само ако је упутство за преносиве цистерне приказано у колони (10) или када је кôд цистерне наведен у колони (12), табеле А, Поглавља 3.2, или ако је надлежни орган издао одобрење у складу са условима нацеденим у 6.7.1.3. При превозу морају се примењивати одредбе из поглавља 4.2, 4.3, односно 4.5.

Поглавље 7.5

Одредбе које се односе на утовар, истовар и руковање

7.5.1 Опште одредбе

7.5.1.1 За товарење робе примењују се захтеви који важе за отправну станицу, уколико нису у супротности са захтевима овог поглавља.

7.5.1.2 Уколико у RID није другачије утврђено, утовар се не сме спровести, ако:

- контрола докумената или
- визуелно контролисање кола, или према потреби, контејнера, контејнера за робу у расутом стању, MEGC, контејнер-цистерне или преносиве цистерне или друмских возила као и њихове опреме која се користи за утовар и истовар,

доказује да кола, контејнер, контејнер за робу у расутом стању, MEGC, контејнер-цистерна, преносива цистерна, друмска возила или њихова опрема нису у складу са правним одредбама.

Пре товарења мора бити прегледана унутрашњост и спољашњост кола или контејнера, како би се утврдило да не постоје оштећења која би могла негативно да утичу на целовитост кола или контејнера или терета који се товари.

Теретна транспортна јединица се проверава како би се осигурало да је структурално прикладна за употребу, без остатака који нису компатибилни са теретом и да унутрашњи под, зидови и плафон, где је то применљиво, немају избочине или оштећења која могу утицати на терет који се налази унутар јединице и да су велики контејнери без оштећења која би могли утицати на отпорност контејнера на временске услове, када се то захтева.

„Структурално прикладна за употребу" значи да теретна транспортна јединица нема већих оштећења у својим структуралним компонентама. Структуралне компоненте мултимодалних теретних транспортних јединица су нпр. горњи и доњи бочни елементи, горњи и доњи попречни носачи, угаони стубови, угаона опрема и, за велике контејнере, прагови врата и надвратнице, као и попречне подне шипке.

Већа оштећења укључују:

(a) избочине, пукотине или преломе у конструкционим елементима или носећим елементима, или било каква оштећења опреме за руковање или оперативне опреме која могу да утичу на целовитост теретне транспортне јединице;

(b) свако нарушавање целокупне конфигурације или оштећење прикључака за подизање или места за причвршћивање опреме за руковање које је довољно велико да онемогући правилно позиционирање опреме за руковање, постављање и осигурање на шасијама кола или возила, или смештање у бродским одељцима; и, где је применљиво;

(c) шарке врата, заптивке и окови који су заглављени, уврнути, поломљени, који недостају или који на неки други начин нису у стању да функционишу.

7.5.1.3 Уколико у RID није другачије утврђено, истовар се не сме спровести, ако претходно поменуте контроле откривају мањкавости које могу утицати на безбедност или сигурност истовара.

7.5.1.4 У складу са посебним одредбама из 7.5.11 и према подацима из колоне 18, табеле А, поглавља 3.2, одређена опасна роба сме да се отпрема само као комплетна пошиљка.

7.5.1.5 Ако постоји захтев за усмеравајућим ознакама у виду стрела, комади и сабирна амбалажа морају бити постављени у положај који одговара овим обележјима.

Напомена: *Течна опасна роба мора, уколико је то изводљиво, да се товари испод суве опасне робе.*

7.5.1.6 Сва средства за сузбијање (задржавање) морају да буду утоварена и истоварена у сагласности са методом руковања за коју су пројектована и, када се то захтева, посебно испитана.

7.5.2 Забрана заједничког товарења

7.5.2.1 Комади са различитим листицама опасности не смеју се товарити заједно у колима или контејнеру, сем уколико заједничко товарење није дозвољено у складу са доле приказаном табелом, на основу листица опасности којима су означени.

Забрана заједничког товарења за комаде такође се мора примењивати на заједничко товарење комада и малих контејнера и на заједничко товарење малих контејнера у кола или велики контејнер у коме се превозе мали контејнери.

***Напомена 1**: У складу са 5.4.1.4.2, за пошиљке, које се не смеју товарити заједно са другим у кола или контејнер, морају се издати посебни транспортни документи.*

***Напомена 2:** За комаде који садрже једино материје или предмете класе 1 и носе листицу опасности која одговара узорцима бр. 1, 1.4, 1.5 или 1.6, независно од било којих других листица опасности захтеваних за ове комаде, заједничко товарење мора бити дозвољено у складу са 7.5.2.2. Табела у 7.5.2.1 се примењује само у случају када су такви комади товарени заједно са комадима који садрже материје или предмете других класа.*

Листица опасности бр.	**1**	**1.4**	**1.5**	**1.6**	**2.1, 2.2, 2.3**	**3**	**4.1**	**4.1 + 1**	**4.2**	**4.3**	**5.1**	**5.2**	**5.2 + 1**	**6.1**	**6.2**	**7A, 7B, 7C**	**8**	**9, 9A**
1											(d)							(b)
1.4					(a)	(a)	(a)		(a)	(a)	(a)	(a)		(a)	(a)	(a)	(a)	(a) (b) (c)
1.5		види 7.5.2.2																(b)
1.6																		(b)
2.1, 2.2, 2.3		(a)			x	x	x		x	x	x	x		x	x	x	x	x
3		(a)			x	x	x		x	x	x	x		x	x	x	x	x
4.1		(a)			x	x	x		x	x	x	x		x	x	x	x	x
4.1 + 1								x										
4.2		(a)			x	x	x		x	x	x	x		x	x	x	x	x
4.3		(a)			x	x	x		x	x	x	x		x	x	x	x	x
5.1	(d)	(a)			x	x	x		x	x	x	x		x	x	x	x	x
5.2		(a)			x	x	x		x	x	x	x	x	x	x	x	x	x
5.2 + 1												x	x					
6.1		(a)			x	x	x		x	x	x	x		x	x	x	x	x
6.2		(a)			x	x	x		x	x	x	x		x	x	x	x	x
7A, 7B, 7C		(a)			x	x	x		x	x	x	x		x	x	x	x	x
8		(a)			x	x	x		x	x	x	x		x	x	x	x	x
9, 9A	(b)	(a) (b) (c)	(b)	(b)	x	x	x		x	x	x	x		x	x	x	x	x

X Заједничко товарење је дозвољено.

(a) Заједничко товарење са материјама и предметима групе компатибилности 1.4S је дозвољено.

(b) Заједничко товарење робе класе 1 са средствима за спасавање класе 9 (UN

бројеви 2990, 3072 и 3268) је дозвољено.

(c) Заједничко товарење сигурносних уређаја, пиротехничких подкласе 1.4, групе компатибилности G (UN 0503) и сигурносних уређаја, електрично иницираних класе 9 (UN 3268) је дозвољено.

(d) Заједничко товарење експлозивних материја (изузев UN 0083 експлозив типа C) са амонијум-нитратом (UN бројеви 1942 и 2067), амонијум-нитрат емулзија или суспензија или гел (UN 3375), нитрати алкалиметала и нитрати земноалкалиметала је дозвољено, под условом да се јединица у погледу постављања великих листица опасности, раздвајања, товарења и максимално дозвољеног товара третира као експлозивне материје класе 1. У нитрате алкалиметала спадају цезијумнитрат (UN 1451), литијумнитрат (UN 2722), калијумнитрат (UN 1486), рубидијумнитрат (UN 1477) и натријумнитрат (UN 1498). У нитрате земноалкалиметала спадају баријумнитрат (UN 1446) берилијумнитрат (UN 2464) калцијумнитрат (UN 1454) магнезијумнитрат (UN 1474) и стронцијумнитрат (UN 1507).

7.5.2.2 Комади који садрже материје или предмете класе 1 и који су означени листицом опасности према узорку 1, 1.4, 1.5 или 1.6, али су сврстани у различите групе компатибилности, не смеју се товарити заједно у кола или контејнер, уколико према доле приказаној табели за односне групе компатибилности није дозвољено заједничко товарење.

Групе компати-билности	**B**	**C**	**D**	**E**	**F**	**G**	**H**	**J**	**L**	**N**	**S**
B	X		(a)								X
C		X	X	X		X				(b), (c)	X
D	(a)	X	X	X		X				(b), (c)	X
E		X	X	X		X				(b), (c)	X
F					X						X
G		X	X	X		X					X
H							X				X
J								X			X
L									(d)		
N		(b),(c)	(b),(c)	(b),(c)						(b)	X
S	X	X	X	X	X	X	X	X		X	X

X Заједничко товарење је дозвољено.

(a) Комади са предметима групе компатибилности B и комади са материјама или предметима групе компатибилности D могу се заједно товарити у кола или контејнер, под условом да су ефикасно раздвојени, тако да не постоји опасност од преношења експлозије са предмета групе компатибилности B на материје или предмете групе компатибилности D. Раздвајање се обезбеђује коришћењем одвојених одељака или стављањем једне од две врсте експлозивних материја или предмета са експлозивном материјом у посебан систем посуда. Обе методе раздвајања морају бити дозвољене од стране надлежног органа.

(b) Различите врсте предмета класификације 1.6 групе компатибилности N могу се заједно превозити само као предмети класификације 1.6 групе компатибилности N, под условом да је испитивањима или на основу аналогије доказано да не постоји додатна опасност од детонације путем преношења између предмета. У супротном, третирају се као предмети подкласе 1.1.

(c) Ако се предмети групе компатибилности N превозе заједно са материјама или предметима група компатибилности C, D или E, предмети групе компатибилности N третирају се као да поседују особине групе компатибилности D.

(d) Комади са материјама или предметима групе компатибилности L могу се товарити у кола или контејнер заједно са материјама и предметима исте врсте из ове групе компатибилности.

7.5.2.3 *(Резервисано)*

7.5.2.4 Заједнички утовар опасне робе паковане у ограниченим количинама са било којом врстом експлозивних материја и предмета, изузев оних из подкласе 1.4 и UN бројева 0161 и 0499, је забрањен.

7.5.3 Заштитно одстојање

Свака кола, сваки велики контејнер, преносива цистерна или друмско возило која садрже материје или предмете класе 1 и која су означена великим листицама опасности према узорку 1, 1.5 или 1.6 морају да буду одвојена у истом возу заштитним одстојањем од кола, великих контејнера, преносивих цистерни, контејнер цистерни, MEGC или друмских возила означених великим листицама опасности према узорку 2.1, 3, 4.1, 4.2, 4.3, 5.1 или 5.2 или друмских возила за које се у транспортном документу може наћи информација о томе да садрже комаде са листицама опасности према обрасцу 2.1, 3, 4.1, 4.2, 4.3, 5.1 или 5.2.

Услов за ово заштитно одстојање је испуњен, ако међупростор између плоче (диска) одбојника кола, задњег зида великог контејнера, преносиве цистерне или друмског возила и плоча (диск) одбојника других кола, зида другог великог контејнера, преносиве цистерне, контејнер цистерне, MEGC или друмског возила:

(a) износи најмање 18 метара, или

(b) је попуњен двоосовинским или четвороосовинским или вишеосовинским колима.

7.5.4 Мере опреза за животне намирнице, потрошну робу и храну за животиње

Ако је у поглављу 3.2 табела A колона 18 код неке материје или неког предмета наведена посебна одредба CW28, морају се предузети следеће мере опреза за животне намирнице, потрошну робу и храну за животиње:

Комади, као и неочишћена празна амбалажа, укључујући велику амбалажу и IBC, са листицама опасности према узорку бр. 6.1 или 6.2 или са листицом опасности према узорку број 9, који садрже робу са UN бројевима 2212, 2315, 2590, 3151, 3152 или 3245, у колима, контејнерима и на местима утовара, истовара и претовара не смеју да буду наслагани преко комада за које је познато да садрже животне намирнице, потрошну робу или храну за животиње, нити да се товаре у њиховој непосредној близини.

Ако се ови комади са наведеним листицама опасности товаре у непосредној близини комада за које је познато да садрже животне намирнице, потрошну робу и храну за животиње, они морају од истих бити одвојени:

(a) пуним преградним зидовима који морају бити исте висине као комади са горе наведеним листицама опасности;

(b) комадима који нису означени листицама опасности према узорцима бр. 6.1, 6.2 или 9, или комадима који су означени листицом опасности према узорку бр. 9, али не садрже робу са UN бројевима 2212, 2315, 2590, 3151, 3152 или 3245;

или

(c) одстојањем од најмање 0,8 m;

осим ако су комади са горе наведеним листицама опасности додатно упаковани или у потпуности покривени (нпр. фолијом, картоном или другим средствима).

7.5.5 *(Резервисано)*

7.5.6 *(Резервисано)*

7.5.7 Руковање и слагање (складиштење)

7.5.7.1 Када је потребно, кола или контејнери морају бити опремљени уређајима за обезбеђење и руковање опасном робом. Комади који садрже опасне материје и неупаковани опасни предмети морају бити обезбеђени адекватним средствима која су у стању да задрже робу у колима или контејнеру (нпр. траке за причвршћивање, помични зидови, подесиви држачи), тако да се у току превоза спречи померање које утиче на промену положаја или доводи до оштећења комада. Ако се опасна роба превози заједно са другом робом (нпр. тешким машинама или сандуцима), сва роба у колима или контејнерима мора бити обезбеђена или упакована тако да се онемогући испуштање опасне робе. Померање комада такође се може спречити попуњавањем шупљина помоћу дрвених елемената, или блокирањем и везивањем. Ако се користе средства за везивање, као што су траке или појасеви, иста се не смеју затезати толико да дође до оштећења или деформације комада.[3]

7.5.7.2 Комади се не смеју слагати један на други, сем ако су конструисани у ту сврху. Ако се заједно товаре различите врсте комада који су конструисани за слагање, потребно је водити рачуна о међусобној компатибилности при слагању. Уколико је потребно, наслагани комади се, употребом носећих помоћних средстава, морају заштитити од оштећења доњих комада за отпрему.

7.5.7.3 У току утовара и истовара, комади са опасном робом морају се заштитити од оштећења.

***Напомена**: Посебну пажњу треба обратити на руковање комадима приликом припреме за превоз, на врсту кола или контејнера којима ће се комади превозити, као и на метод утовара и истовара, тако да се спречи случајно оштећење услед вучења комада по тлу или погрешне обраде комада.*

7.5.7.4 Одредбе из 7.5.7.1 важе и за товарење, слагање и уклањање контејнера, контејнер цистерни, преносивих цистерни и MEGC на и са кола. Када контејнер цистерне, преносиве цистерне и MEGC према конструкцијском решењу не укључују угаоне елементе као што је дефинисано у ISO 1496-1 „Контејнери ISO серије 1 – Спецификација и испитивање – Део 1: Универзални теретни контејнери за општу употребу" („Series 1 Freight Containers – Specifications and Testing – Part 1: General Cargo Containers), неопходно је потврдити да су системи који се употребљавају на контејнер цистернама, преносивим цистернама и MEGC компатибилни са системом на колима.

7.5.7.5 *(Резервисано)*

7.5.7.6 Утовар флексибилних контејнера за робу у расутом стању

7.5.7.6.1 Флексибилни контејнери за робу у расутом стању морају се превозити колима или контејнером са крутим бочним и крајњим страницама чија висина износи најмање две трећине висине флексибилног контејнера за робу у расутом стању.

***Напомена:** Код утовара флексибилног контејнера за робу у расутом стању на кола или контејнер посебну пажњу треба обратити на упутство за руковање и слагање опасне робе према 7.5.7.1.*

7.5.7.6.2 Флексибилни контејнери за робу у расутом стању морају бити обезбеђени одговарајућим средствима која су у стању да их задрже у колима или контејнеру на начин да је спречено свако померање током превоза које би променило положај

[3] *Упутства за слагање опасне робе могу се наћи у IMO/ILO/UNECE Кôд поступања за паковање робе у теретне транспортне јединице (CTU Code) (види нпр. поглавље 9 о паковању робе у теретне транспортне јединице и поглавље 10 Додатни савети у вези са опасном робом). Друге смернице су такође доступне код надлежних органа, индустрије и транспортних тела, посебно у „Смернице за утовар – Кодекс праксе за утовар и обезбеђење робе на железничким колима" објављен од стране Међународне организације за железницу" (Loading Guidelines – Code of practice for the loading u securing of goods on railway wagons (UIC).*

флексибилног контејнера за робу у расутом стању или проузроковало његово оштећење. Померање контејнера за робу у расутом стању такође може бити спречено попуњавањем празнина употребом компактног материјала или блокирањем и учвршћивањем. У случају да се користе средства као што су каишеви или траке, они не би требало да буду претерано притегнути како не би довели до оштећења или деформације флексибилних контејнера за робу у расутом стању.

7.5.7.6.3 Није дозвољено слагање флексибилних контејнера за робу у расутом стању.

7.5.8 **Чишћење после истовара**

7.5.8.1 Ако се после истовара кола или контејнера у којем се налазила опасна роба установи да је дошло до просипања једног дела њеног садржаја, кола или контејнер треба очистити што је могуће пре, а у сваком случају пре поновног товарења.

Ако чишћење на лицу места није могуће, кола или контејнер се морају допремити до најближег одговарајућег места на коме се може извршити чишћење, водећи при том рачуна о довољној безбедности при превозу.

Довољна безбедност при превозу постоји, ако су предузете одговарајуће мере за спречавање неконтролисаног ослобађања испуштене опасне робе.

7.5.8.2 Кола или контејнери у којима се налазила опасна роба у расутом стању, морају пре поновног товарења на адекватан начин да се очисте, уколико се нови товар не састоји из исте опасне робе као и претходни.

7.5.9 *(Резервисано)*

7.5.10 *(Резервисано)*

7.5.11 **Додатне одредбе за одређене класе или робу**

Поред одредби из 7.5.1 до 7.5.4 и 7.5.8, примењују се следеће посебне одредбе ако је наведен алфанумерички код за неку позицију у поглављу 3.2, табела А, колона 18.

CW1 Подови кола и контејнера пре товарења морају бити темељно очишћени од стране пошиљаоца.

У унутрашњости кола или контејнера не смеју се налазити истурени метални предмети који не припадају колима или контејнеру.

Врата и прозори (ваздушни отвори) на колима или контејнерима морају остати затворени.

Комади треба да буду тако утоварени и причвршћени у колима или контејнерима да не могу да се покрећу или померају. Они се морају заштитити од трења или удара било које врсте.

CW2 *(Резервисано)*

CW3 *(Резервисано)*

CW4 Материје и предмети групе компатибилности ***L*** могу да се превозе само као комплетна пошиљка.

CW5 – **CW8** *(Резервисано)*

CW9 Комади се не смеју бацати или излагати ударима.

CW10 Боце, у складу са дефиницијом појма из 1.2.1, морају бити положене паралелно или

попречно у односу на подужну осу кола или контејнера; у близини чеоних страница морају се, међутим, товарити попречно у односу на подужну осу.

Кратке боце са великим пречником (око 30 cm и више) могу се полагати и подужно, при чему заштитни уређаји вентила морају бити усмерени према средини кола или контејнера.

Боце које су довољно стабилне или које се превозе у одговарајућим направама које их штите од превртања могу да се товаре усправно.

Боце у лежећем положају треба на сигуран и адекватан начин да буду привезане или причвршћене, тако да не могу да се померају.

Посуде који могу да се котрљају морају својом подужном осом бити положени паралелно са подужним страницама кола или контејнера и осигурани против бочног померања.

CW11 Посуде увек морају да се товаре у положају за који су конструисане, и морају бити заштићене од сваког могућег оштећења изазваног другим комадима.

CW12 Ако су предмети утоварени на палете, а палете су при том наслагане, сваки слој палета мора бити равномерно распоређен на доњем слоју, ако је потребно, и уметањем материјала довољне чврстоће.

CW13 Ако је дошло до испуштања или просипања материја у колима или контејнеру, исти могу да се користе тек после темељног чишћења, евентуално после дезинфекције и деконтаминације. Свака друга роба и предмети који су превезени у истим колима или у истом контејнеру морају се испитати на могуће загађење.

CW14 Роба мора бити заштићена од директне сунчеве светлости и топлоте у току превоза.

Комади се морају чувати једино на хладним, добро проветреним местима која су удаљена од извора топлоте.

CW15 *(Резервисано)*

CW16 Пошиљке UN 1749 хлортрифлуорид бруто масе веће од 500 kg смеју се превозити само као комплетна пошиљка, и као такве само до масе од 5000 kg по колима или великом контејнеру.

CW17 Комади са материјама ове класе, код којих мора да се одржава одређена температура околине, смеју да се превозе само као комплетна пошиљка. Услови превоза утврђују се између пошиљаоца и превозника.

CW18 Комади морају бити сложени тако да су лако доступни.

CW19 *(Резервисано)*

CW20 *(Резервисано)*

CW21 *(Резервисано)*

CW22 Кола и велики контејнери пре товарења морају бити темељно очишћени.

Комади морају бити утоварени тако да је неометаном циркулацијом ваздуха у товарном простору обезбеђена равномерна температура товара. Уколико је у једним колима или великом контејнеру утоварено више од 5000 kg ових материја, товар мора да буде подељен на целине које не прелазе 5000 kg, при чему морају бити остављени ваздушни међупростори од најмање 0,05 m. Комади морају бити заштићени од оштећења изазваног другим комадима.

CW23 При руковању комадима потребно је предузети посебне мере, како исти не би дошли у контакт са водом.

CW24 Пре товарења, кола и контејнери се морају темељно очистити, а посебно се морају одстранити сви запаљиви остаци (слама, сено, папир, итд.).

Забрањено је коришћење лако запаљивих материјала за учвршћивање комада.

CW25 *(Резервисано)*

CW26 Дрвени елементи кола или контејнера који су дошли у контакт са овим материјама морају бити одстрањени и спаљени.

CW27 *(Резервисано)*

CW28 *Види 7.5.4.*

CW29 Комади се морају чувати у усправном положају.

CW30 *(Брисано)*

CW31 Кола или велики контејнери у којима су материје ове класе које су превезене као комплетна пошиљка, или мали контејнери у којима су ове материје превожене, морају по истовару бити прегледани на остатке товара.

CW32 *(Резервисано)*

CW33 ***Напомена:*** *1: „Критична група" је група у јавности која је довољно хомогена у односу на своје излагање постојећем извору зрачења и постојећем путу зрачења и која је карактеристична за индивидуална лица која преко постојећег пута излагања добијају максималну ефективну дозу из постојећег извора зрачења.*

Напомена: *2. „Јавност" су генерално сва индивидуална лица међу становништвом, изузев оних која су из професионалних или медицинских разлога изложена зрачењу.*

Напомена: *3. „Запослени" су сва лица која са пуним или скраћеним радним временом или повремено раде за неког послодавца и која су преузела права и обавезе у вези са професионалном заштитом од зрачења.*

(1) Раздвајање

(1.1) Комади, сабирна амбалажа, контејнери и цистерне који садрже радиоактивне материје, као и неупаковане радиоактивне материје држе се у току превоза одвојено:

(a) од запослених, у редовно коришћеним радним подручјима:

(i) према доле приказаној табели A; или

(ii) одстојањем које се применом конзервативних типских параметара прорачунава тако да запослени који се задржавају у том подручју добијају мање од 5 mSW годишње;

Напомена: Запослени који у сврху заштите од зрачења подлежу индивидуалном надзору не морају се узимати у обзир у погледу раздвајања.

(b) од лица из јавности, у подручјима којима јавност има редован приступ:

(i) према доле приказаној табели A; или

(ii) одстојањем које се применом конзервативних типских параметара прорачунава тако да лица из критичне групе која се задржавају у том подручју добијају мање од 1 mSv годишње;

(c) од неразвијених фотографских филмова и поштанских вреће:

(i) према доле приказаној табели B; или

(ii) одстојањем које се прорачунава тако да је излагање зрачењу за

неразвијене филмове при транспорту радиоактивних материја ограничено на 0,1 mSv по пошиљци филмова; и

Напомена: Поштанским вређама се мора руковати као да садрже неразвијене филмове и фотографске плоче, те се оне на исти начин морају одвојити од радиоактивних материја.

(d) од друге опасне робе у складу са 7.5.2.

Табела А Минимална одстојања између комада категорије II-ЖУТО или III-ЖУТО и лица

Збир транспортних показатеља није већи од	Трајање излагања на годишњем нивоу (у сатима)			
	Подручја којима јавност нема редован приступ		Радна подручја која се редовно користе	
	50	250	50	250
	Минимално одстојање у метрима, ако нема никаквог заштитног материјала			
2	1	3	0,5	1
4	1,5	4	0,5	1,5
8	2,5	6	1,0	2,5
12	3	7,5	1,0	3
20	4	9,5	1,5	4
30	5	12	2	5
40	5,5	13,5	2,5	5,5
50	6,5	15,5	3	6,5

Табела В Минимална одстојања између комада категорије II-ЖУТО или III-ЖУТО и пошиљака са натписом „FOTO" или поштанских вреће

Укупан број комада није већи од		Збир транспортних показатеља није већи од	Трајање транспорта или складиштења у сатима							
Категорија			1	2	4	10	24	48	120	240
III-ЖУТО	II-ЖУТО		Минимално одстојање у метрима							
		0,2	0,5	0,5	0,5	0,5	1	1	2	3
		0,5	0,5	0,5	0,5	1	1	2	3	5
	1	1	0,5	0,5	1	1	2	3	5	7
	2	2	0,5	1	1	1,5	3	4	7	9
	4	4	1	1	1,5	3	4	6	9	13
	8	8	1	1,5	2	4	6	8	13	18
1	10	10	1	2	3	4	7	9	14	20
2	20	20	1,5	3	4	6	9	13	20	30
3	30	30	2	3	5	7	11	16	25	35
4	40	40	3	4	5	8	13	18	30	40
5	50	50	3	4	6	9	14	20	32	45

(1.2) Комади или сабирна амбалажа категорије II-ЖУТО или III-ЖУТО не смеју да се превозе у одељцима у којима се налазе путници, изузев оних одељака који су резервисани за путнике са дозволом за пратњу таквих комада или сабирне амбалаже.

(1.3) *(Резервисано)*

(2)	**Граничне вредности за активност**

Укупна активност у колима за превоз материја LSA или предмета SCO у индустријским комадима типа 1 (тип IP-1), типа 2 (тип IP-2), типа 3 (тип IP-3) или у неупакованом стању не сме да прелази граничне вредности наведене у следећој табели С. За SCO-III, граничне вредности у табели С испод, могу бити прекорачене

под условом да план транспорта садржи мере предострожности које треба применити за време превоза да би се добио укупни ниво безбедности који је најмање еквивалентан нивоу који би се обезбедио да су та ограничења примењена.

Табела C Граничне вредности за активност по колима за материје LSA и предмете SCO у индустријским комадима или у неупакованом стању

Врста материје или предмета	Граничне вредности за активност по колима
LSA-I	неограничена
LSA-II и **LSA-III** несагориве чврсте материје	неограничена
LSA-II и **LSA-III** сагориве чврсте материје и све течне материје и гасови	100 A_2
SCO	100 A_2

(3) Смештање за превоз и привремено складиштење у транзиту

(3.1) Пошиљке морају бити безбедно смештене.

(3.2) Под условом да средњи топлотни флукс на површини не прелази 15 W/m^2 и да терет у непосредној околини није упакован у вреће, комад или сабирна амбалажа може без посебних одредби о складиштењу да се превезе или смешта заједно са другим упакованим теретом, уколико сертификатом о одобрењу надлежног органа изричито није другачије одређено.

(3.3) Следећи захтеви примењују се при товарењу контејнера и утовару комада, сабирне амбалаже и контејнера:

(a) Изузев превоза под искључивом употребом и пошиљака материја LSA-I, укупан број комада, сабирне амбалаже и контејнера у једним колима ограничава се тако да збир транспортних показатеља у колима не прелази вредности наведене у доле приказаној табели D.

(b) Јачина дозе у рутинским условима превоза у било којој тачки спољне површине кола или контејнера не сме да прелази 2 mSv/h, и 0,1 mSv/h на 2 m од спољне површине кола или контејнера, изузев код пошиљака које се превозе под искључивом употребом за које су граничне вредности за јачину дозе у околини кола утврђене у (3.5) (b) и (c).

(c) Збир показатеља критичне безбедности у једном контејнеру или једним колима не сме да прелази вредности наведене у доле приказаној табели E.

Табела D Граничне вредности за транспортне показатеље по контејнеру и колима који нису у режиму искључиве употребе

Врста контејнера или кола	**Граничне вредности за збир транспортних показатеља у једном контејнеру или једним колима**
мали контејнер	50
велики контејнер	50
кола	50

Табела Е Граничне вредности за показатеље критичне безбедности по контејнеру и колима са фисионим материјама

Врста контејнера или кола	Граничне вредности за збир показатеља критичне безбедности у једном контејнеру или једним колима	
	без искључиве употребе	уз искључиву употребу
мали контејнер	50	непотребно
велики контејнер	50	100
кола	50	100

(3.4) Сви комади или сабирна амбалажа са транспортним показатељем већим од 10 и све пошиљке са показатељем критичне безбедности већим од 50 могу се превозити само уз искључиву употребу.

(3.5) За пошиљке под искључивом употребом, јачина дозе не сме да прелази следеће вредности:

(a) 10 mSv/h ни на једној тачки спољних површина комада или сабирне амбалаже; она може да прелази 2 mSv/h само у случају:

(i) да су кола опремљена сандуком који у условима рутинског превоза онемогућава приступ неовлашћеним лицима у унутрашњост сандука;

(ii) да су предузете мере да се комад или сабирна амбалажа причврсте тако да њихов положај у сандуку кола остане непромењен у току рутинског превоза, и

(iii) да се у току транспорта не врши утовар или истовар;

(b) 2 mSv/h ни на једној тачки спољне површине кола, укључујући кровне и подне површине, или код отворених кола ни на једној тачки на вертикалним равнима које пројектују спољне ивице кола, на површини товара и на доњој спољној површини кола, и

(c) 0,1 mSv/h ни на једној тачки на одстојању од 2 m од вертикалних површина које образују спољне површине кола, или, ако се товар превози у отвореним колима, ни на једној тачки на одстојању од 2 m од вертикалних равни које пројектују спољне ивице кола.

(4) Додатни захтеви који се односе на превоз и привремено складиштење фисионих материја у транзиту

(4.1) Свака група комада, сабирне амбалаже и контејнера који садрже фисионе материје и који се привремено складиште у складишној зони мора бити ограничена тако да укупан збир показатеља критичне безбедности у групи не прелази вредност 50. Свака група се складишти тако да се одржава минимално одстојање од 6 m од других таквих група.

(4.2) Ако је збир показатеља критичне безбедности у једним колима или једном контејнеру, у складу са горе приказаном табелом Е, већи од 50, складиштење се врши тако да се у односу на друге групе комада, сабирне амбалаже или контејнера са фисионим материјама, или друга кола са радиоактивним материјама, одржава минимално одстојање од 6 m.

(4.3) Фисионе материје које испуњавају једну од одредби од (a) до (f) у 2.2.7.2.3.5, треба да испуне следеће захтеве:

(a) само једна од одредби (a) до (f) у 2.2.7.2.3.5 је дозвољена по пошиљци;

(b) само једна одобрена фисиона материја у комаду која је класификована у складу са 2.2.7.2.3.5 (f) је дозвољена по пошиљци осим у случају да је сертификатом о одобрењу дозвољено више материја;

(c) фисионе материје у комадима које су класификоване у складу са 2.2.7.2.3.5

(c) смеју да се превозе у пошиљци са највише 45 g фисионих нуклида;

(d) фисионе материје у комадима које су класификоване у складу са 2.2.7.2.3.5 (d) смеју да се превозе у пошиљци са највише 15 g фисионих нуклида;

(e) неупаковане или паковане фисионе материје које су класификоване у складу са 2.2.7.2.3.5 (e) смеју да се превозе под „искључивом употребом" на колима са највише 45 g фисионих нуклида.

(5) Оштећени или незаптивени комади, контаминирана амбалажа

(5.1) Ако је неки комад очигледно оштећен или незаптивен, или се претпоставља да је комад био оштећен или незаптивен, ограничава се приступ овом комаду, а обим контаминације и проистекла јачина дозе комада се процењују од стране квалификованог лица у најкраћем могућем року. Обим процене мора да обухвата комад, кола, околне зоне утовара и истовара и евентуално све друге материје које се превозе тим колима. Уколико је потребно, предузимају се додатне мере за заштиту људи, имовине и животне средине, у складу са одредбама надлежног органа, како би се отклониле или умањиле последице таквих незаптивености или оштећења.

(5.2) Комади који су оштећени или из којих се ослобађа радиоактивни садржај изнад граничних вредности дозвољених за нормалне услове превоза могу под надзором да буду превезени до прихватљивог места за привремено складиштење, с тим да је њихов даљи превоз дозвољен тек након извршене поправке или оспособљавања и деконтаминације.

(5.3) Кола и опрема која се редовно користе за превоз радиоактивних материја периодично се испитују на контаминацију. Учесталост ових испитивања управља се према вероватноћи контаминације и према обиму превоза радиоактивних материја.

(5.4) Уколико у (5.5) није другачије предвиђено, сва кола или опрема или делови кола и опреме који су у току превоза радиоактивних материја контаминирани изнад граничних вредности утврђених у 4.1.9.1.2 или на чијој површини јачина дозе прелази 5 μSv/h, морају у најкраћем могућем року да буду деконтаминирани од стране квалификованог лица, а њихово поновно коришћење није дозвољено, осим ако су испуњени следећи услови:

(a) контаминација на њима не прелази утврђене граничне вредности из 4.1.9.1.2;

(b) јачина дозе проистекла из контаминације на површини после извршене деконтаминације не прелази 5 μSv/h.

(5.5) Контејнер или кола која се користе за превоз неупакованих радиоактивних материја уз искључиву употребу, изузети су од захтева претходног става (5.4) и из 4.1.9.1.2 само у односу на њихове унутрашње површине и само за време трајања ове специјалне искључиве употребе.

(6) Остале одредбе

У случају да пошиљка не може да буде достављена, иста се складишти на сигурном месту; о томе се у најкраћем могућем року обавештава надлежни орган, са молбом да изда инструкције за даље поступање.

CW34 Пре превоза посуда под притиском утврђује се да није дошло до повећања притиска услед потенцијалног стварања водоника.

CW35 Ако се вреће користе као појединачна амбалажа, исте морају бити адекватно раздвојене, како би се омогућила дистрибуција топлоте.

CW36 Комади се превасходно товаре у отворена или проветрена кола или у отворене или проветрене контејнере. Ако ово није изводљиво и комади се превозе у другим затвореним колима или контејнерима, размена гаса између товарних одељака и доступних одељака у току превоза мора бити спречена и теретна врата кола или контејнера морају бити обележена следећим словима, не мањим од 25 mm висине:

„УПОЗОРЕЊЕ
БЕЗ ПРОВЕТРАВАЊА
ОТВОРИТИ ОПРЕЗНО”

Ови подаци морају бити наведени на језику за који пошиљалац сматра да је одговарајући.

Ово обележје се не захтева за UN бројеве 2211 и 3314 у случају да су возило или контејнер већ обележени према посебној одредби 965 IMDG Правилника[4].

CW37 Пре утовара, ови споредни производи морају бити расхлађени до температуре околне средине, осим ако нису изложени високој температури (калцинисани) ради уклањања влаге. Кола и контејнери који садрже товар у расутом стању морају бити адекватно проветрени и заштићени од уласка воде у току транспорта. Теретна врата на затвореним колима и затвореним контејнерима морају да буду обележена следећим натписом словима најмање висине од 25 mm:

„УПОЗОРЕЊЕ
ЗАТВОРЕНА СРЕДСТВА ЗАДРЖАВАЊА
ОТВОРИТИ ОПРЕЗНО”

Ово треба бити исписано на језику који пошиљалац сматра одговарајућим.

CW38 Товарни одељци не смеју имати оштре унутрашње ивице (унутрашње степенице, итд.) које могу поцепати контејнер-вреће током истовара. Морају се прегледати пре сваке операције утовара.

Контејнер-вреће се морају поставити у товарне одељке за превоз пре пуњења. Спољна компонента контејнер-вреће мора бити постављена тако да се клизач патент затварача налази на предњој страни товарног одељка када је затворен. Након пуњења, контејнер-вреће се затварају у складу са упутствима произвођача.

Када су већ утоварене, контејнер-вреће се не смеју подизати или преносити из једног товарног одељка у други. У исти товарни одељак не сме се товарити више напуњених контејнер-вреће.

Након сваке операције пуњења и након затварања, спољне површине контејнер-вреће морају бити деконтаминиране.

Контејнер-вреће које се превозе у одвојивим товарним одељцима морају се истоварити тако да се одвојиви товарни одељци положе на тло.

Дозвољен је истовар контејнер-вреће напуњених отпадом од радова на путу или земљом контаминираном слободним азбестом киповањем товарног одељка под условом да се поштује протокол о истоваривању који је заједнички договорен између превозника и примаоца како би се спречило да се контејнер-вреће поцепају током истоваривања. Протоколом се мора осигурати да контејнер-вреће не падну или се поцепају током операције истоваривања.

[4] *Обележје упозорења укључује и навод „ОПРЕЗ – МОЖЕ САДРЖАТИ ЗАПАЉИВЕ ПАРЕ”, при чему висина слова мора да износи најмање 25 mm, постављено на свакој приступној тачки и на месту које је лако видљиво особама пре отварања или уласка у теретну транспортну јединицу.*

Поглавље 7.6

Одредбе које се примењују за превоз робе као експресне пошиљке

У складу са чланом 5 тачка 1 Додатка Ц COTIF, превоз опасне робе као експресне пошиљке дозвољен је само ако је за ту робу у колони 19, табеле А, поглавља 3.2 наведена посебна одредба са алфанумеричким кôдом који почиње словима „CE”, којим се изричито дозвољава овај начин транспорта, и ако су испуњени услови ове посебне одредбе.

Примењују се следеће посебне одредбе, ако су наведене у колони 19, табеле А, Поглавља 3.2:

CE 1 Комад експресне пошиљке не сме бити тежи од 40 kg. Пошиљке експресне робе смеју да се товаре у железничка кола која истовремено могу да служе за превоз путника само до максималне масе од 100 kg по колима.

CE 2 Комад експресне пошиљке не сме бити тежи од 40 kg.

CE 3 Комад експресне пошиљке не сме бити тежи од 50 kg.

CE 4 Комад експресне пошиљке не сме да садржи више од 45 литара ове материје и не сме бити тежи од 50 kg.

CE 5 Комад експресне пошиљке не сме да садржи више од 2 литра ове материје.

CE 6 Комад експресне пошиљке не сме да садржи више од 4 литра ове материје.

CE 7 Комад експресне пошиљке не сме да садржи више од 6 литара ове материје.

CE 8 Комад експресне пошиљке не сме да садржи више од 12 литара ове материје.

CE 9 Комад експресне пошиљке не сме да садржи више од 4 kg ове материје.

CE 10 Комад експресне пошиљке не сме да садржи више од 12 kg ове материје.

CE 11 Комад експресне пошиљке не сме да садржи више од 24 kg ове материје.

CE 12 Ако се отпрема као експресна пошиљка, материја мора бити садржана у неломљивим посудама. Комад експресне пошиљке не сме бити тежи од 25 kg.

CE 13 Као експресна пошиљка, смеју да се отпремају само неоргански цијаниди који садрже племените метале и њихове смеше. У том случају мора да се користи комбинована амбалажа са унутрашњом амбалажом од стакла, пластике или метала према 6.1.4.21. Комад експресне пошиљке не сме да садржи више од 2 kg материје.

Превоз у пртљажним колима или пртљажним одељцима који су доступни за путнике је дозвољен, ако се одговарајућим мерама спречава приступ неовлашћеним лицима.

CE 14 Као експресна пошиљка смеју да се превозе само материје за које није потребно одржавање одређене температуре околине. У том случају морају се применити следећа ограничења количине:

- за материје које не потпадају под UN 3373 до 50 ml по комаду за течне материје и до 50 g по комаду за чврсте материје;
- за материје које потпадају под UN 3373 до количина наведених у 4.1.4.1 упутство за паковање P 650;
- за делове тела или органе, комад не сме бити тежи од 50 kg.

CE 15 Код комада експресне пошиљке збир транспортних показатеља наведених на листицама опасности у пртљажним колима или у пртљажном одељку не сме бити већи од 10. Код комада категорије III-ЖУТО превозник може да одреди време предаје пошиљке. Комад експресне пошиљке не сме бити тежи од 50 kg.

Поглавље 7.7

Комбиновани железничко – друмски саобраћај (piggyback) у мешовитим возовима (комбиновани путнички и теретни транспорт)

Превоз опасне робе у комбинованом железничко-друмском саобраћају (piggyback) у возовима, којима такође путују и путници, могућ је једино по споразуму и под посебним условима одређеним од стране надлежних органа свих држава које су укључене у ову транспортну операцију.

Напомена 1: *Ове одредбе не треба да утичу на ограничења која произилазе од стране услова превозника за превоз, у складу са законом.*

Напомена 2: *За превоз у смислу РОЛА (праћених или непраћених) (види дефиницију „комбинованог железничко-друмског саобраћаја" у 1.2.1), види 1.1.4.4.*

НЕЗВАНИЧНИ ДЕО RID

Захтеви за испитивање посуда од пластичних материјала

Смернице за 6.1.5.2.7 и 6.5.6.3.6

Лабораторијске методе за узорке материјала посуде у сврху доказа хемијске компатибилности полиетилена, према дефиницији у 6.1.5.2.6 и 6.5.6.3.5, са различитим материјама за пуњење (материјама, мешавинама и препаратима) у поређењу са стандардним течностима према 6.1.6.

Спровођењем доле описаних лабораторијских метода А до С одређују се могући механизми оштећења материјала посуде, које може изазвати роба намењена за превоз за коју треба издати дозволу, у поређењу са појединим одговарајућим стандардним течностима.

Избор методе испитивања зависи од очекиваних механизама оштећења.

Уколико се механизми оштећења не могу предвидети на основу рецептуре, на материјалу посуде се лабораторијским методама утврђују:

– омекшавање услед бубрења (лабораторијска метода **А**),

– појава пукотина услед напрезања (лабораторијска метода **В**),

– реакција оксидације и молекуларне разградње (лабораторијска метода **С**)

и у сваком поједином случају се упоређују са припадајућим стандардним течностима сличног дејства.

При том се морају употребити узорци једнаке дебљине у оквиру наведених толеранција.

Лабораторијска метода А

Повећање масе услед бубрења се на пљоснатим узорцима материјала посуде одређује њиховим одлагањем, на температури од 40 °C, у материју намењену за превоз за коју треба издати дозволу, као и у стандардну течност са којом треба извршити поређење.

Промена масе услед бубрења добија се мерењем узорака пре одлагања и, у случају узорака дебљине до 2 mm, после 4 недеље дејства, а у осталим случајевима пошто узорци постигну константну масу.

У сваком поједином случају одређује се средња вредност 3 узорка. Узорци смеју бити употребљени само једанпут.

Лабораторијска метода В (поступак утискивањем клина)

1. Кратак опис

Поступком утискивања клина испитује се понашање материјала посуде, израђеног од полиетилена велике густине, према некој материји намењеној за превоз и одговарајућој стандардној течности, уколико на то понашање може да утиче појава пукотина услед напрезања са истовременим бубрењем или без њега до 4 %.

Узорци морају у ову сврху имати на себи по једну рупу и по један урез и они се најпре одлажу у материју за пуњење која је предмет испитивања и у одговарајућу стандардну течност. После овог претходног одлагања, у избушену рупу се утискује клин који је у одређеној мери предимензионисан.

Овако припремљени узорци одлажу се потом у материју за пуњење коју треба испитати и у одговарајућу стандардну течност, узимају се после периода одлагања различите дужине и испитује се њихова преостала затезна чврстоћа (поступак 3.1) или време до тренутка кидања узорака (поступак 3.2).

Упоредним мерењем са стандардним течностима „раствором за квашење”,

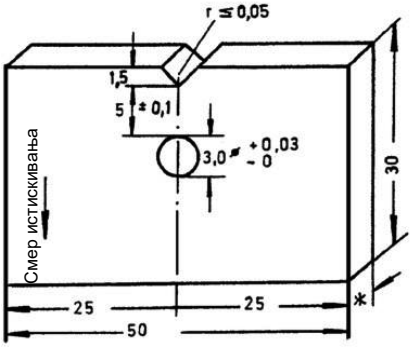
„сирћетном киселином”, „*n*-бутил-ацетатом/раствором за квашење засићеним *n*-бутил-ацетатом” или „водом” као испитним медијумом одређује се да ли материја за пуњење коју треба испитати изазива, у односу на њих, једнак, већи или мањи степен оштећења.

2. Узорци

2.1 Облик и димензије

Облик и димензије испитног узорка могу се видети на слици 1. Одступање дебљине узорка не сме бити веће од ± 15 % средње вредности у оквиру једне серије мерења.

Једној серији мерења припадају материја за пуњење која је предмет испитивања и одговарајућа стандардна течност.

Слика 1

Узорак без клина

*Најмања дебљина зида: 2mm

2.2 Израда

Узорци за једну серију мерења могу бити узети како из посуда истог типа конструкције, тако и из истог комада једног истиснутог полупроизвода.

У вези са обрадом испитног узорка, резање тестером даје задовољавајући квалитет пресечне површине. Ивице које настану при обради треба касније уклонити само са пресечне површине на којој ће се направити урез. Урез се извлачи паралелно са смером истискивања узорака.

На сваком узорку буши се по једна рупа пречника 3 mm $^{+0,03}_{-0}$, према слици 1.

Потом се на узорку извлачи урез у облику слова V, са полупречником ureza ≤ 0,05 mm.

Растојање од дна ureza до ивице рупе износи 5 mm ± 1 mm.

2.3 Укупан број узорака

За одређивање преостале затезне чврстоће према 3.2 користи се 10 узорака по једном периоду одлагања. По правилу се одређује најмање 5 периода одлагања.

За одређивање времена до тренутка кидања према 3.3 потребно је укупно 15 комада узорака.

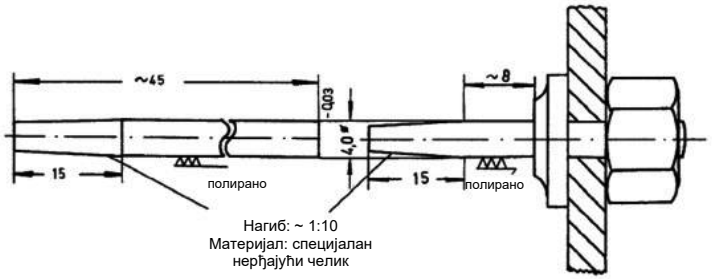
2.4 Клинови

За димензије клинова дебљине 4 mm види слику 2.

Слика 2

a: клин за одређивање преостале затезне чврстоће

b: клин за одређивање времена до тренутка кидања узорка

Као материјал за клин првенствено треба користити нерђајући челик (нпр. X 12 Cr Si 17).

У случају материја које нападају овај челик треба користити стаклене клинове.

3. Поступак испитивања и оцена

3.1 Претходно одлагање узорака

Пре уметања клинова, узорци се 21 дан одлажу у течности које су предмет испитивања и стандардне течности, на температури од 40 °C ± 1 °C. За стандардну течност c) према 6.1.6.1 узорци се претходно одлажу у n-бутил-ацетат.

3.2 Поступак за одређивање кривуље преостале затезне чврстоће

3.2.1 Извођење поступка

Клин се према слици 2a умеће својим конусним, па затим својим цилиндричним делом у рупу на узорку, при чему се не смеју створити ивице.

Тако припремљени узорци урањају се потом у посуде за одлагање, напуњене одговарајућом испитном течношћу и загрејане на 40 °C, и одлажу у комору за сушење на 40 °C ± 1 °C. За стандардну течност c) ово испитивање се врши помоћу раствора за квашење помешаног са 2 % n-бутил-ацетат.

Временски период између уметања клина у узорке и наставка њиховог лежања у испитној течности мора бити јединствен и одржаван константним за једну серију мерења.

Време одлагања за утврђивање појаве пукотина услед напрезања у зависности од времена и испитне течности мора се притом изабрати тако да се са довољном сигурношћу може показати јасна разлика између кривуља преостале затезне чврстоће испитиваних стандардних течности и њима одговарајућих материја за пуњење.

По изузимању из посуде за одлагање, из узорака се одмах морају одстранити клинови, а узорци очистити од остатака испитне течности.

Пошто се охладе до собне температуре, узорци се полове тако што се тестером, паралелно са страном на којој се налази урез, пресеку по средини рупе. За даље испитивање користе се само ти делови узорка са урезом.

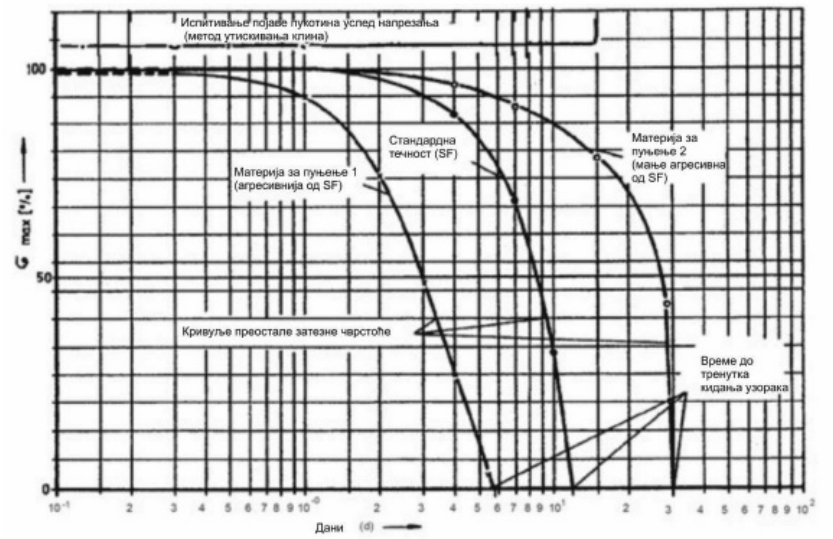
Најкасније у року од 8 часова по изузимању из испитне течности, ти делови узорка са урезом подвргавају се напрезању на истезање по једној оси, на машини за истезање, испитном брзином (брзина покретне стезаљке) од 20 mm/min, до тренутка кидања. Одређује се максимална сила. Испитивање на истезање врши се на собној температури (23 °C ± 2 °C) у складу са ISO/R 527.

3.2.2 Оцена

Оцењивање ради одређивања утицаја испитне течности обухвата израчунавање максималног напона претходно одлаганих делова узорака у које није утискиван клин као нулте вредности и максималног напона узорака после периода одлагања **ty** за **y** ≥ 5 (дана). Ти максимални напони при **ty** се прерачунавају у %, с обзиром на нулту вредност, па се тако добијене вредности уносе у дијаграм према слици 3.

Поређење са одговарајућим кривуљама преостале затезне чврстоће из мерења извршених помоћу стандардних течности „раствора за квашење”, или „сирћетне киселине”, или „n-бутил-ацетат /раствора за квашење засићеног n-бутил-ацетат”, или „воде”, показаће да ли испитивана материја за пуњење врши јачи или слабији или не врши никакав утицај на један те исти материјал посуде (види слику 3).

Слика 3

3.3 Поступак за одређивање времена до тренутка кидања узорака

3.3.1 Извођење поступка

15 узорака се засебно навлаче до краја, без стварања ивица, на 15 клинова према слици 2b и потом се уносе у стаклену цев испуњену одговарајућом испитном течношћу и загрејану на 40 °C.

Испитна температура се одржава константном ± 1 °C. Визуелним посматрањем установљава се тренутак кидања узорка на сваком клину. Из искуства је познато да се напрслина увек шири од дна уреза ка чеоној површини.

3.3.2 Оцена

За оцену је меродавно време T_{SF} протекло до тренутка кидања 8 узорака за које је употребљена стандардна течност. Не мора се чекати на појаву даљих напрслина.

Оцењивање се врши поређењем са укупним бројем узорака код којих је дошло до кидања, а за које је употребљена материје за пуњење. Током времена T_{SF} до кидања сме да дође код највише 8 узорака.

3.4 Објашњења

Испитни параметри „температура одлагања” и „растојање између дна уреза и ивице рупе” у овом испитном поступку су изабрани тако да у одговарајућим испитивањима са стандардним течностима „раствором за квашење”, „сирћетном киселином” и „*n*-бутил-ацетатом/раствором за квашење засићеним *n*-бутил-ацетатом” могу да се добију смислени резултати у смислу овог прописа за испитивање, у оквиру укупног времена испитивања од приближно 28 дана. Овај став се заснива на високомолекуларном полиетилену густине ~ 0,952 g/cm^3, чији је индекс топљења (Melt Flow Rate [MFR] 190 °C/21,6 kg товара) ~ 2,0 g/10 min.

Пошто закључак овог испитног прописа увек треба да буде релативан, то се горе наведени испитни параметри могу у одређеним границама изменити у сврху скраћења времена испитивања. У протоколу о испитивању то се онда мора посебно навести.

4. Критеријуми за задовољавајући резултат испитивања

4.1 Резултат испитивања спроведеног према лабораторијском методу А не сме да прекорачи 1 % повећања масе услед бубрења уколико за поређење треба да се узму стандардна течност а), „раствор за квашење”, и стандардна течност b), „сирћетна киселина”.

Резултат испитивања спроведеног према лабораторијском методу А са испитиваном материјом за пуњење не сме да прекорачи повећање масе услед бубрења са н-бутил-ацетатом (око 4 %) уколико за поређење треба да се узме стандардна течност с), „*n*-бутил-ацетат/раствор за квашење засићен *n*-бутил-ацетатом”.

4.2 На основу резултата испитивања спроведеног према лабораторијском методу В, време до тренутка кидања узорка за материју за коју треба издати дозволу мора да буде једнако или дуже од времена за стандардне течности узете ради поређења.

Лабораторијски метод С

За утврђивање могућности да материја за пуњење, путем оксидације или молекуларне разградње, оштети материјал посуде израђене од полиетилена велике густине према 6.1.5.2.6 и 6.5.6.3.5, индекс топљења (Melt Flow Rate [MFR] 190 ºC/21,6 kg товара [Load] према ISO 1133 - Condition 7) узорака чија је дебљина еквивалентна дебљини типа конструкције одређује се пре и после одлагања тих узорака у материју за пуњење коју треба оценити.

Одлагањем геометријски једнаких узорака у стандардну течност „шалитрена киселина 55 %” према 6.1.6.1 е) и на основу индекса топљења утврђује се да ли је степен оштећења које на материјалу посуде изазива материја за пуњење коју треба оценити нижи, једнак или виши.

Одлагање узорака врши се на 40 ºC до могућности доношења коначне оцене, али највише до 42 дана.

Уколико материја за пуњење за коју треба издати дозволу према лабораторијском методу А изазива истовремено бубрење повећањем масе од ≥ 1 %, да резултат мерења не би био погрешан, пре мерења индекса топљења мора се предузети „поновно сушење” узорка уз истовремену контролу масе, као нпр. одлагањем у вакуумску комору за сушење на температури од 50 ºC до постизања константне масе, по правилу не дуже од 7 дана.

Критеријум за задовољавајући резултат испитивања:

Повећање индекса топљења материјала посуде, до којег долази под утицајем материје за пуњење за коју треба издати дозволу, не сме, према овом лабораторијском методу, да прекорачи промену до које долази под утицајем стандардне течности „шалитрена киселина 55 %”, узимајући у обзир и границу толеранције од 15 % коју условљава сама испитна метода.